

ΟΜΗΡΟΥ
ΗΛΙΑΔΑ

Μετάφραση
Ν. Καζαντζάκη
Ι. Κακριδή

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ

(ed. D. B. Monro and T. W. Allen. Oxford, 1920)

Μετάφραση: Ν. Καζαντζάκη - Ί. Θ. Κακριδῆ

<http://www.phys.uoa.gr/~nektar/arts/tributes/omhros/il.htm>

-
- I. -Α- **Λοιμός. Μήνις - Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος**
Ἡ φιλονικία Ἀγαμέμνονα καὶ Ἀχιλλέα, δίπλα στὰ πλοῖα
 2. -Β- **Ὀνειρος. Διάπειρα. Βοιωτία, κατάλογος πλοίων - Ἄλλοι μὲν ῥά θεοὶ τε καὶ**
ἀνέρες ἵπποκορυσταὶ
Τὸ ὄνειρο τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ ὁ Κατάλογος τῶν Πλοίων
 3. -Γ- **Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου μονομαχία - Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἄμ'**
ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
Πάρις, Μενέλαος, Ἑλένη
 4. -Δ- **Ὀρκίων σύγχυσις. Ἀγαμέμνονος ἐπιπώλησις - Οἳ δὲ θεοὶ παρ Ζηνὶ**
καθήμενοι ἡγορόωντο
Ἡ σύγκρουση τῶν στρατευμάτων
 5. -Ε- **Διομήδους ἀριστεία - Ἐνθ' αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη**
Ὁ Διομήδης μπαίνει στὴ μάχη
 6. -Ζ- **Ἔκτορος καὶ Ἀνδρομάχης συνομιλία - Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν**
Ἔκτωρ καὶ Ἀνδρομάχη
 7. -Η- **Ἔκτορος καὶ Αἴαντος μονομαχία. Νεκρῶν ἀναίρεσις - ὥς εἰπῶν πυλέων**
ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἔκτωρ,
Μονομαχία Ἔκτορα καὶ Αἴαντα
 8. -Θ- **Μάχη - Ἡὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἴαν,**
Οἱ Τρῶες ἔχουν ἐπιτυχίες στὴν μάχη
 9. -Ι- **Πρεσβεία πρὸς Ἀχιλλέα. Λιταὶ - ὥς οἳ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ**
Ἀχαιοὺς
Προσφορὲς εἰρήνευσης στὸν Ἀχιλλέα ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα
 10. -Κ- **Δολώνεια - ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν**
Βραδυνὴ ἐπιδρομὴ
 11. -Λ- **Ἀγαμέμνονος ἀριστεία - ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο**
Οἱ Ἀχαιοὶ ἀντιμέτωποι μὲ τὴν καταστροφὴ
 12. -Μ- **Τειχομαχία - ὥς ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενoitίου ἄλκιμος υἱὸς**
Μάχες στὰ τείχη

13. **-N-** Μάχη ἐπὶ ταῖς ναυσὶν - Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῳάς τε καὶ Ἑκτορα νηυσὶ
πέλασσε,
Ἡ μάχη στὰ πλοῖα
14. **-Ξ-** Διὸς ἀπάτη - Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης,
Ὁ Ζεὺς ἐξαπατᾶται ἀπὸ τὴν θεὰ Ἥρα καὶ τὸν Ὑπνο
15. **-Ο-** Παλιῶξις παρὰ τῶν νεῶν - αὐτὰρ ἐπεὶ διὰ τε σκόλοπας καὶ τάφρον
ἔβησαν
Μάχες στὰ πλοῖα
16. **-Π-** Πατρόκλεια - ὥς οἱ μὲν περὶ νηὸς εὐσσελμοιο μάχοντο·
Ὁ Πάτροκλος μπαίνει στὴ μάχη καὶ σκοτῶνεται
17. **-Ρ-** Μενελάου ἀριστεία - οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱὸν ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Ἡ μάχη πάνω ἀπὸ τὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ Πατρόκλου
18. **-Σ-** Ἀχιλλέως πανοπλία - ὥς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο,
Ἡ πανοπλία τοῦ Ἀχιλλέα
19. **-Τ-** Μήνιδος ἀπόρρησις - Ἡὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὑκεανοῖο ροάων
Ἀχιλλέας καὶ Ἀγαμέμνων
20. **-Υ-** Θεομαχία - ὥς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι θωρήσσοντο
Ὁ Ἀχιλλέας ἐπιστρέφει στὴν μάχη
21. **-Φ-** Μάχη παραποτάμιος - ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴξον εὐρρεῖος ποταμοῖο
Ὁ Ἀχιλλέας μάχεται τὸν ποταμὸ Σκάμανδρο
22. **-Χ-** Ἑκτορος ἀναίρεσις - ὥς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες ἦϋτε νεβροὶ
Ὁ Ἀχιλλέας φονεύει τὸν Ἑκτορα
23. **-Ψ-** Ἄθλα ἐπὶ Πατρόκλῳ - ὥς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἀθλητικοὶ ἀγῶνες πρὸς τιμὴν τοῦ νεκροῦ Πατρόκλου
24. **-Ω-** Ἑκτορος λύτρα - λῦτο δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
Ἀχιλλέας καὶ Πρίαμος

Μετάφραση: Ν. Καζαντζάκη - Ί. Θ. Κακριδῆ

Στὴ μνήμη τοῦ Ἀλέξαντρου Πάλλη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ

Παραδίνουμε σήμερα στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων μεταφρασμένη τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου, τὸ πιὸ παλιὸ ἑλληνικὸ ποιητικὸ κείμενο, γραμμένο ἐδῶ καὶ εἰκοσιοχτῶ αἰῶνες, καὶ ὅμως πάντα ἀγέραστο σε ὁμορφιά καὶ σὲ δύναμη. Ὅταν στὰ 1942, μέσα στὶς σκοτεινὲς μέρες τῆς κατοχῆς, παίρναμε τὴν ἀπόφαση νὰ συνεργαστοῦμε γιὰ τὸ ἔργο αὐτό, δὲ φανταζόμαστε πῶς θὰ ἔπρεπε νὰ περάσουν τόσα χρόνια ἐπίμονης κοινῆς προσπάθειας ἀπὸ τὴ στιγμή πού θὰ τὸ θεωρούσαμε ἄξιο νὰ δεῖ τὸ φῶς. Μὰ ἡ ἐπίγνωση τῆς εὐθύνης ἦταν μεγάλη, μεγάλη καὶ ἡ χαρὰ τῆς μεταφραστικῆς δημιουργίας, καὶ ἔτσι μέσα στὰ δεκατέσσερα αὐτὰ χρόνια οἱ μεταφραστὲς δὲν ἔνωσαν οὔτε γιὰ μία στιγμή νὰ τοὺς λιγοστεύει ὁ πόθος νὰ δουλέψουν καὶ νὰ ξαναδουλέψουν τοὺς ἀθάνατους στίχους. Πάλευαν καὶ στοῦ Ὀμήρου τὴν τέχνη νὰ βαθύνουν περισσότερο καὶ τὶς ἐκφραστικὲς δυνατότητες τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ χρησιμοποιήσουν καλύτερα, ὅση πείρα κι ἂν εἶχαν ἀπὸ τὴ μεταφραστικὴ τους προσπάθεια σὲ ἄλλα κείμενα. Ἡ μετάφραση εἶναι πάντα μία συνθηκολόγηση· ὑποκειμενικὲς καὶ ἀντικειμενικὲς δυσκολίες σὲ ἐμποδίζουν νὰ καλύψεις μὲ τὴ μετάφρασή σου ἀπόλυτα τὸ πρωτότυπο. Μὰ ὅταν συνθηκολογεῖς ὑστέρᾳ ἀπὸ τόσον ἀγῶνα, νὰ μὴν προδώσεις ἕνα ἔργο πού πολὺ ἀγάπησες, ἔχεις τὸ δικαίωμα, νομίζουμε, νὰ μὴν ντρέπεσαι γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνα σου.

Τὸ ἑλληνικὸ κοινὸ, αὐτὸ πού δὲν μπορεῖ νὰ χαρεῖ τὴν Ἰλιάδα στὸ πρωτότυπο, τὴν ἔχει γνωρίσει ἀπὸ τὴ μετάφραση τοῦ Ἀλέξαντρου Πάλλη - ἡ μετάφραση τοῦ Πολυλά, μὲ πολλὴ εὐγένεια στὸ λόγο, μὰ ψυχρὴ καὶ ἀλύγιστη, ἔχει πολὺ πιὸ λίγο βοηθήσει τοὺς Ἕλληνες νὰ γνωρίσουν τὸν Ὀμηρο. Τοῦ Πάλλη ἡ Ἰλιάδα ἐκδόθηκε στὰ 1904, καὶ στάθηκε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς· καὶ σήμερα ἀκόμα κρατᾶει ὅλη τῆς τὴν ἀξία. Ἀπὸ τότε ὅμως πέρασε μισὸς αἰῶνας· στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ γνώση τῆς ὀμηρικῆς ζωῆς καὶ γλώσσας πλήθυνε, καὶ ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα δουλεύτηκε πιὸ πολὺ καὶ μελετήθηκε καλύτερα. Ἦταν λοιπὸν καιρὸς νὰ δοκιμαστῆ ἄλλη μιὰ φορὰ ἡ δύναμη καὶ ἡ ὁμορφιά τῆς πάνω στὸ ἀκατάλυτο κλασικὸ κείμενο.

Ὁ Πάλλης, ἀκολουθώντας θεωρίες κυρίαρχες στὸν καιρὸ του, πού νόθευαν πλῆθος στίχους, σκηνὲς καὶ ραψωδίες ὀλόκληρὲς τῆς Ἰλιάδας, τάχα πῶς τὶς εἶχαν πλάσει ὑστερότεροι διασκευαστὲς καὶ ραψωδοί, παράλειψε πάνω ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες στίχους. Ἡ σημερινὴ μετάφραση δίνει ὅλη τὴν Ἰλιάδα, ἔξω ἀπὸ τοὺς 384 στίχους τῆς δεύτερης

ραψωδίας που περιέχουν τον Κατάλογο των Καραβιών*. Οί μεταφραστές λυτούνται για την παράλειψη· γιατί δεν είναι που δεν πιστεύουν τον κατάλογο όμηρικό· είναι που θεωρούν ακατόρθωτο να αποδοθεί ικανοποιητικά το απόσπασμα αυτό, γεμάτο ονόματα από ήρωες, πολιτείες και χώρες. Για να μπουν στο στίχο τα ατέλειωτα αυτά κύρια ονόματα, θα έπρεπε να μετασχηματιστούν αυθαίρετα, πράγμα που οί μεταφραστές το απόφυγαν συστηματικά σε όλο το άλλο έργο.

«Κάθε φορά που ο Όμηρος αναζητῆ εις τὴν γλῶσσαν ἑνὸς λαοῦ, ἓνα γεγονός ἀνυπολογίστου σημασίας τελείται διὰ τὸν λαὸν αὐτὸν καὶ ἓνας τίτλος πολιτισμοῦ προστίθεται εις τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ζωὴν του.» Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ προλόγιζε πρὶν ἀπὸ πενήντα χρόνια ἓνας κριτικὸς τὸ ἄρθρο του γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ Πάλλη. Φυσικά, τὸ ζήτημα εἶναι ἂν κατορθώνεται ἡ ἀναβίωση. Οἱ ἴδιοι οἱ μεταφραστές δὲν μποροῦν βέβαια νὰ εἶναι ἀντικειμενικοὶ κριτὲς τοῦ ἔργου τους, νομίζουν ὡστόσο πῶς καὶ στὸ δικό τους τὸ κείμενο ὁ Όμηρος ξαναζει, καὶ μὲ τὴν ὁμορφιὰ τῆς γλῶσσας του καὶ μὲ τὴ μεγαλοπρέπεια τοῦ στίχου του καὶ μὲ τὸν πλοῦτο τῆς ψυχῆς του τὸν ἀνεξάντλητο· ξαναζει καὶ ὅλος ὁ ἠρωικὸς κόσμος μὲ τὶς ἀρετὲς του καὶ μὲ τὰ πάθη του, ἓνας κόσμος τόσο μακρινὸς χρονικά, μὰ καὶ τόσο κοντὰ στὴν ψυχὴ μας.

Ὁ ἀναγνώστης δὲν εἶναι ἀπίθανο ἐδῶ κι ἐκεῖ νὰ σκοντάψει σὲ μία λέξη, εἴτε γιατί δὲν ξέρει τὸ πρᾶγμα που σημαίνει - ὅταν μάλιστα ἀναφέρεται στὴν ὁμηρικὴ ζωὴ - εἴτε γιατί ἡ ἴδια ἡ λέξη τοῦ εἶναι ἄγνωστη. Μὰ πόσοι μποροῦν νὰ ξέρουν ὅλο τὸν πλοῦτο τῆς δημοτικῆς μας γλῶσσας; Καὶ ποιὸς ὅμως θὰ εἶχε τὸ κουράγιο νὰ ἰσχυριστεῖ πῶς βρῆκε ἀπόλυτα ικανοποιητικὴ λύση σὲ ὅλα τὰ μεταφραστικὰ προβλήματα που ὑψώνουν οἱ δεκαπέντε χιλιάδες στίχοι τῆς Ἰλιάδας;

Διὸ λόγια ἀκόμα· ὁ ἀναγνώστης ξέρει τώρα πόσα χρόνια καὶ πόσους κόπους χρειάστηκε γιὰ νὰ πάρει, προσωρινά, τελικὴ μορφή ἡ μετάφραση τούτη, μπορεῖ λοιπὸν νὰ φανταστεῖ πόσες γραφὲς ἀπαιτήθηκε νὰ γίνουν, πόσες φορές ὁ κάθε στίχος νὰ χυθεῖ καὶ νὰ ξαναχυθεῖ. Ἐκεῖνο ὡστόσο που εὐχόμεστε εἶναι ἀπὸ τὸ μόχθο αὐτό, καθὼς θὰ διαβάξει τὴ μετάφραση, νὰ μὴν καταλάβει τίποτα· μοναχὰ ἂν νιώσει τοὺς στίχους νὰ κυλοῦν ἄνετα καὶ ἀβίαστα, σὰν νὰ πρωτοχύθηκαν ἀπὸ τὸν ποιητὴ τὸν ἴδιο κάτω ἀπὸ τὴν ἔνθετη πνοὴ τῆς Μούσας, μοναχὰ τότε θὰ πεῖ, θὰ ποῦμε κι ἐμεῖς μαζί του, πῶς ἡ μετάφραση ἔχει πετύχει.

Σημείωση: ἡ ἀπόδοση στὴ νέα ἑλληνικὴ τοῦ τμήματος Κατάλογος τῶν Πλοίων (B 473-879) ἔγινε ἀπὸ τὴν Ὀλγα Κομνηνοῦ-Κακριδῆ.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Α-

- Α- Μήνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
οὐλομένην, ἣ μυρὶ Ἄχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν
- 5 οἰωνοῖσ' ἰεὺς Πάσι· Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή,
ἔξ οὔ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἄτρεϊδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Τίς τ' ἄρ' σφωε θεῶν ἕριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὃ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεῖς
- 10 νοῦσον ἀνά στρατὸν ὄρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί,
οὐνεκα τὸν Χρῦσῆν ἠτίμασεν ἀρητήρηρα
Ἄτρεϊδης· ὃ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιοῶν
λυσόμενός τε θύγατρα φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
στέμματ' ἔχων ἐν χερσίν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος
- 15 χρυσέω ἀνά σκῆπτρω, καὶ λίσσεται πάντας Ἀχαιοῦς,
Ἄτρεϊδα δὲ μάλιστα δῶω, κοσμήτορε λαῶν·
«Ἄτρεϊδαί τε καὶ ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
ὕμιν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὐ δ' οἴκαδ' ἰκέσθαι·
- 20 παῖδα δ' ἔμοι λύσατε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθαι,
ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα.»
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
αἰδεῖσθαι θ' ἱερῆα καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἀλλ' οὐκ Ἄτρεϊδῆ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ,
- 25 ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
«Μὴ σε, γέρον, κοίλησιν ἐγὼ παρά νηυσὶ κηχεῖω
ἢ νῦν δηθύνοντ' ἢ ὕστερον αὔτις ἰόντα,
μὴ νύ τοι οὐ χραίσμη σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο·
τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω· πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
- 30 ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης,
ἰστὸν ἐποιοχόμενῃν καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιώσασαν·
ἀλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.»
Ἦς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὃ γέρων καὶ ἐπίεθετο μῦθω·
βῆ δ' ἀκέων παρά θίνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
- 35 πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κίων ἠρᾶθ' ὃ γεραιὸς
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠῦκομος τέκε Λητώ·
«Κλυθὶ μευ ἀργυρότοξ', ὃς Χρῦσῆν ἀμφιθέβηκας
Κίλλαν τε Ζαθέην Τενέδοιό τε Ἴφι ἀνάσσεις,
Σμινθεῦ, εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
- Τῆ μάνητα, θεά, τραγουδά μας του ξακουστοῦ Ἀχιλλέα,
ἀνάθεμα τῆ, πίκρες που ἔδωκε στους Ἀχαιοὺς περισσῆς
καὶ πλήθος ἀντρειωμένες ἔστειλε ψυχές στον Ἄδη κάτω
παλικαριῶν, στους σκύλους ρίχνοντας νὰ φανέ τὰ κορμιά τους
καὶ στα ὄρνια ολοῦθε —έτσι το θέλησε νὰ γίνεϊ τότε ὁ Δίας—
ἀπ' τῆ στιγμῆ που πρωτοπιάστηκαν καὶ χώρισαν οἱ δυο τους,
τοῦ Ἀτρέα ὁ γιος ὁ στρατοκράτορας κι ὁ μέγας Ἀχιλλέας.
Ποῖος τάχα ἀπ' τοὺς θεοὺς τοὺς ἔσπρωξε νὰ μπούνε σ' ἔτοια
ἀμάχη;
Τοῦ Δία καὶ τῆς Λητώς τοὺς ἔσπρωξεν ὁ γιος, που με τὸ ρήγα
- χολιάζοντας κακὰ ἐξεσήκωσεν ἀρρώστια καὶ πέθαιναν
στρατὸς πολὺς· τὶ δε σεβάστηκεν ὁ γιος τοῦ Ἀτρέα τὸ Χρῦση,
τοῦ θεοῦ τὸ λειτουργό· στ' Ἀργίπικα γοργὰ καράβια εἶχε ἔρθει
με λῦτρα ἀρίφνητα, τὴν κόρη του νὰ ξαγοράσει πίσω,
τοῦ μακροσαγιτάρη Ἀπόλλωνα κρατώντας τὰ στεφάνια
πα στο χρυσὸ ραβδί, καὶ πρόσπεφτε μπρος τοὺς Ἀργίτες ὅλους,
ξεχωριστὰ τοὺς δυο πολέμαρχους υἱοὺς τοῦ Ἀτρέα γυρνώντας:
« Τοῦ Ἀτρέα βλαστάρια κι ἀποδέλοιοι καλαντρειωμένοι Ἀργίτες,
σε σὰς οἱ θεοὶ που ζοῦν στὸν Ὀλυμπο νὰ δώσουν νὰ πατήστε
τοῦ Πριάμου τὸ καστρί, με τὸ καλὸ νὰ γύρτε στὴν πατρίδα'
- λυτρώστε ὁμῶς κι ἐμέ τὴν κόρη μου, τὴν ξαγορὰ δεχτεῖτε
κι εὐλαβηθεῖτε τὸν Ἀπόλλωνα τὸ μακροσαγιτάρη.»
Οἱ Ἀργίτες οἱ ἄλλοι εὐτύς με μὴ φωνῆ νὰ σεβαστοῦν ἐκράξαν
τὸ λειτουργό, καὶ τὰ περιλαμπρα ν' ἀποδεχτοῦνε δῶρα·
ὁμῶς τοῦ Ἀτρεϊδῆ τοῦ Ἀγαμέμνονα δὲν ἄρεσε ἡ βουλή τους,
μον' τὸν κακόδιωχνε, καὶ τοῦ ῥιχνε βαριά φοβέρα ἀκόμα:
«Το νοῦ σου, ἐγὼ μὴ σ' ἔβρω, γέροντα, στα βαθουλά καράβια,
γιὰ τῶρα ἐδῶ νὰ κοντοστέκεσαι γιὰ νὰ διαγέρνεις πάλε,
μὴ οὐδέ ραβδί κι οὐδέ καὶ στέφανα τοῦ Φοῖβου σε γλιτώσουν.
Δε λευτερώω ἐγὼ τὴν κόρη σου, πρὶν μου γεράσει πρῶτα
- στο Ἄργος, μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα τῆς, στο ἀρχοντικὸ μου μέσα,
στὸν ἀργαλιὸ τῆ μέρα, ταίρι μου τῆ νύχτα στο κρεβάτι.
Μον' τράβα, μὴ μου ἀνάβεις τὰ αἵματα, γερὸς ἀνθεσ νὰ φύγεις.»
Εἶπε, κι ὁ γέροντας φοβήθηκε κι ἀπάκουσε στὸ λόγῳ
πῆρε βουβός τοῦ πολυτάραχου γιαιλοῦ τὸν ἄμμον ἄμμο,
κι ὡς μάκρυνε, τὸ ρήγα Ἀπόλλωνα, τῆς ὁμορφομαλλούσας
Λητώς τὸ γιο, με θέρμη ὁ γέροντας ν' ἀνακαλιέται ἐπήρη:
« Ἐπάκουσέ μου, ἀσημοδόξαρε, που κυβερνάς τῆ Χρῦσα
καὶ τὴν τρισάγια Κίλλα, κι ἀσφαλτα τὴν Τένεδο ἀφεντεύεις,
Ποντικοδαίμονα, ἀν σου στέγασα ναὸ χαριτωμένω

- 40 ἢ εἰ δὴ ποτέ τοι κατὰ πῖονα μηρί' ἔκηα
ταύρων ἢ δ' αἰγῶν, τὸ δέ μοι κρήνην ἐέλδωρ-
τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.»
Ἵως ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων,
βῆ δέ κατ' Οὐλύμπιοι καρῆνων χωόμενος κῆρ,
- 45 τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·
ἔκλαγξαν δ' ἄρ' οἴστοι ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
αὐτοῦ κινήθεντος· ὃ δ' ἦϊε νυκτὶ ἑοικώς.
ἔζετ' ἔπειτ' ἀπᾶνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκε·
δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο·
- 50 οὐρήας μὲν πρῶτον ἐπώχετο καὶ κύνας ἀργούς,
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχευεκέες ἐφίεις
βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκῶν καιόντο θαμειαί.

Ἐννήμαρ μὲν ἀνά στρατὸν ὥχετο κῆλα θεοῖο,
τῆ δεκάτῃ δ' ἀγορῆν δὲ καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς·
- 55 τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
κῆδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὄρατο.
οἱ δ' ἔπει οὖν ἤγερθεν ὀμηγερέες τε γένοντο,
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
«Ἄτρεΐδῃ νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω
- 60 ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν,
εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾶ καὶ λοιμὸς Ἀχαιοῦς·
ἀλλ' ἄγε δὴ τίνα μάντιν ἐρείοιμεν ἢ ἱερῆα
ἢ καὶ ὄνειροπόλον, καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διὸς ἔστιν,
ὅς κ' εἴποι ὃ τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
- 65 εἶτ' ἄρ' ὃ γ' εὐχολῆς ἐπιμέμφεται ἠδ' ἑκατόμβης,
αἴ κεν πῶς ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων
βούλειται ἀντιάσας ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμύναι.»
Ἦτοι ὃ γ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
- 70 ὃς ἦδ' ἤδη τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσόμενα πρό τ' ἐόντα,
καὶ νήεσσ' ἠγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω
ἦν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
«ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διὶ φίλε, μυθήσασθαί
- 75 μῆνιν Ἀπόλλωνος ἐκατηβελέταο ἄνακτος·
τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καὶ μοι ὁμοσσον·
ἢ μὲν μοι πρόφρων ἐπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν·
ἢ γὰρ οἴομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατεεὶ καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί·
- κάποτε ὡς τώρα ἐγώ, γιὰ ἀν σου 'καψα παχιά μεριά ποτέ μου,
γίδισια γιὰ ταυρίσια, ἐπάκουσε, καὶ δῶσε νὰ πλερώσουν
οἱ Δαναοὶ με τὶς σαγίτες σου τὰ δάκρυα ποὺ 'χῶ χύσει!»
Εἶπε, καὶ τὴν ευκὴ τοῦ ἐπάκουσεν ὁ Ἀπόλλωνας ὁ Φοῖβος,
κι ἀπ' τὴν κορφή τοῦ Οὐλύμπου ἐχύθηκε θυμὸ γεμάτος, κι εἶχε
δοξάρι καὶ κλειστό στὶς πλάτες τοῦ περάσει σαῖτολόγο'
κι ἀντιβροντούσαν οἱ σαγίτες τοῦ στὶς πλάτες, μανιασμένους
καθὼς τραβούσε· καὶ κατέβαινε σαν τὴ νυχτιὰ τὴ μαύρη.
Κάθισε ἀλάργα ἀπ' τὰ πλεούμενα κι ἐυτὺς σαγίτα ρίχνει,
καὶ τὸ ἀσημένιο τοῦ ἀντιδόνῃσε τρομαχτικὰ δοξάρι.
- Τὶς μούλες πρῶτα πρῶτα δόξευε καὶ τοὺς γοργοὺς τοὺς σκύλους,
μετὰ τὶς μυτερές τοῦ ρίχνοντας σαγίτες τοὺς ἀνθρώπους
σαγίτευε' κι ἀνάβαν ἄπαυτα γιὰ τοὺς νεκροὺς οἱ φλόγες.
Μέρες ἐννιά ἀπολιόταν πάνω τοὺς τὸ θεῖο σαγιτοβόλι,
κι ἀπὰ στὶς δέκα πια τὴ σύναξη συγκάλεσε ὁ Ἀχιλλέας'
ἢ Ἥρα, ἢ θεὰ ἢ κρουσταλλοβράχιονη, τὸν εἶχε λέω φωτίσει,
περίσσια ποὺ γνοιαζόταν, βλέποντας οἱ Ἀργίτες νὰ πεθαίνουν.
Κι ἐκεῖνοι τότε ἀφοῦ μαζώχτηκαν κι ὅλοι μαζί βρέθηκαν,
πῆρε ὁ Ἀχιλλέας ὁ φτεροπόδαρος κι ὀρθὸς μιλούσε ὀμπρὸς τοὺς:
«Ἄτρεΐδῃ, τώρα θὰ γυρίσουμε λέω στὴν πατρίδα πίσω
- μὲ ἄδεια τὰ χέρια, ἀν ξεγλιτώσουμε μονάχα ἀπὸ τὸ Χάρο,
καθὼς ἢ λοιμικὴ κι ὁ πόλεμος μαζί μας ξεκληρίζουν.
Μον' ἔλα, κάποιον νὰ ρωτήσουμε γιὰ λειτουργὸ γιὰ μάντη,
γιὰ ονειροκρίτη ἀκόμα—τ' ὄνειρο, κι ἐκεῖνο ὁ Δίας τὸ στέλνει—
νὰ πει, γιὰτὶ μαθῆς ὁ Ἀπόλλωνας σε τὴ σὴ ὀργὴ μας ἔχει;
Μῆνα κανένα τάμα τοῦ 'λειψε, μῆνα τρανὴ θυσία;
Μπας καὶ τὴν κνίσσα ἀπὸ ἀψεγάδιαστα γίδια κι ἀρνιά θελήσει
νὰ προσδεχτεῖ κι ἀπ' τὰ κεφάλια μας τὸ χαλασμό νὰ διώξει.»
Εἶπε καὶ κάθισε· τοῦ Θέστορα σηκώθη ὁ γιος, ὁ Κάλχας,
τότε μπροστὰ τοὺς, ποὺ ἀπ' τοὺς μάντηδες ὁ πιο τρανὸς λογιόταν,
- καὶ ὅλα τὰ κάτεχε, μελλούμενα καὶ τωρινὰ καὶ πρῶτα'
τῆς Τροίας τὸ δρόμο με τὴν τέχνη τοῦ τῆ μαντικῆ, τὸ δῶρο
τοῦ Φοῖβου Ἀπόλλωνα, στ' Ἀργίτικα καράβια εἶχε ὀρμηνέψει.
καὶ τότε μίλησε καλόγνωμος ἀνάμεσὸ τοὺς κι εἶπε:
« Ἀρχοντικὴ Ἀχιλλεῖα, προστάξεις με νὰ σὰς ξηγήσω τώρα .
τοῦ ρήγα Ἀπόλλωνα τὴ μάντη τοῦ μακροσαγίταρη.
Ναι, θὰ μιλήσω, μα στοχάσου τὸ καὶ συ πιο πρὶν κι ὀρκίσου
μὲ λόγια καὶ με χέρια πρόθυμα πῶς θὰ με διαφεντέψεις.
Φοβάμαι, θὰ θυμώσω κάποιον μας, πού τοὺς Ἀργίτες ὅλους
περίσσια ξεπερνὰ στὴ δύναμη καὶ τοῦ ἀγρικούν τὸ λόγο'

- 80 κρείσσων γάρ βασιλεύς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρη·
εἶ περ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψη,
ἀλλὰ τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσση,
ἐν στήθεσσι ἐοῖσι· σὺ δὲ φράσαι εἶ με σαώσεις.»
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
- 85 «Θαρσῆσας μάλα εἰπέ θεοπρόπιον ὃ τι οἶσθα·
οὐ μὰ γάρ Ἀπόλλωνα Διὶ φίλον, ᾧ τε σὺ Κάλχαν
εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
οὐ τις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο
σοὶ κοίλης παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει
- 90 συμπάντων Δαναῶν, οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἵπηρς,
ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὐχεται εἶναι.»
Καὶ τότε δὴ θάρσησε καὶ ἠῦδα μάντις ἀμύμων·
«Οὐ τ' ἄρ' ὃ γ' εὐχολῆς ἐπιμέμφεται οὐδ'
ἐκατόμβης,
ἀλλ' ἔνεκ' ἀρητήρος ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
- 95 οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα,
τοῦνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν ἐκηβόλος ἠδ' ἐπὶ δώσει·
οὐδ' ὃ γε πρὶν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἀπώσσει
πρὶν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἐλικώπιδα κούρην
ἀπριάτην ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἐκατόμβην
- 100 ἐς Χρῦσιν· τότε κέν μιν ἰλασσάμενοι πεπίθοιμεν.»
Ἦτοι ὃ γ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζητο· τοῖσι δ' ἀνέστη
ἦρωσ Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαινα
πίμπλαντ', ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἵκτην·
- 105 Κάλχαντα πρῶτιστα κάκ' ὀσόμενος προσέειπε·
«Μάντι κακῶν, οὐ πῶ ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας·
αἰεὶ τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι,
ἐσθλὸν δ' οὐτέ τί πω εἶπας ἔπος οὔτ' ἐτέλεσσας·
καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις
- 110 ὡς δὴ τοῦδ' ἔνεκά σφιν ἐκηβόλος ἄλγεα τεύχει,
οὔνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσῆϊδος ἀγά' ἄποινα
οὐκ ἔθελον δέξασθαι, ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν· καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα
κουριδῆς ἀλόχου, ἐπεὶ οὐ ἔθην ἐστὶ χερείων,
- 115 οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἄρ' φρένας οὐτέ τι ἔργα.
ἀλλὰ καὶ ὧς ἐθέλω δόμεναι πάλιν εἰ τό γ' ἄμεινον·
βούλομ' ἐγὼ λαὸν σῶν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι·
αὐτὰρ ἔμοι γέρας αὐτίχ' ἐτοιμάσασ' ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραςτος ἔω, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε·
- τι ἀλί στον αχαμνό που τα 'βαλε τρανός μαζί του ρήγας!
Κι αν καταπιεί μαθές τη μάνητα προσώρας και σωπάσει,
ὁμως καιρό κρατάει το χόλιασμα, ξεγδικιωμῶς να πάρει,
βαθιά στα φρένα' τώρα λόγιασε καί συ αν θα με γλιτώσεις.»
Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος του απηλογήθη κι εἶπε:
« Κουράγιο, κι ἀφοβα φανέρωσε τη θεία βουλή πού ξέρεις·
τι ἀκου, ποτέ, μα τον Απόλλωνα, που εσύ για τους Αργίτες
ανακαλιέσαι, ξεδιαλύνοντας τις θείες βουλές του, Κάλχα,
ποτέ όσο ζω κι όσο τα μάτια μου τη γη θωρούν ετούτη,
κανένας Δαναός απάνω σου δε θα σηκώσει χέρι
- βαρὺ στα βαθουλά καράβια μας, κι ἀκόμα αν νοματίσεις
τον Αγαμέμνονα, που πέτεται πῶς εἶναι απ' ὅλους πρῶτος.»
Κι ο ἀμεγος μάντης ξεθαρρεύοντας απηλογήθη τότε:
« Μήτε κανένα τάμα του 'λειψε μηδὲ τρανή θυσία,
χολιάζει μόνο που ο Αγαμέμνονας το Χρῦση δε σεβάστη,
κι ουδὲ λευτέρωσε την κόρη του κι ουδὲ τα λύτρα εδέχτη.
Γι' αὐτό με συφορές μας εδειρε και θα μας δείρει ἀκόμα
ο Μακρορίχτης, κι ουδ' απ' τ' ἄπρεπο κακό θα μας γλιτώσει,
προτοῦ την αστρομάτα δώσουμε την κορασιά στον κύρη
πίσω, ξαπλέρωτη, ξαγόραστη, κι ιερὴ στη Χρῦσα πάμε
- θυσία τρανή· να τον γλυκάνουμε, μπορεὶ ν' ἀλλάξει γνώμη.»
Ὡς εἶπε εκείνος τούτα, κάθισε, και τότε ασκῶθη ομπρός τους
ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας, ο γαῦρος γιος του Ατρέα,
χολή γεμάτος, και ξεχειλίζαν τα σκοτεινά του σπλάχνα
ἀπὸ το πάθος, και τα μάτια του σαν τη φωτιά ξαστράφταν.
Στον Κάλχα πρῶτα αγριοκοιτώντας τον γυρνὰ κι απολογιέται:
« Μάνη κακὲ, που λόγο πρόσχαρο δε μου 'χεις πει ποτέ σου!
Πάντα η καρδιά σου εσένα χαίρεται κακό να προφητεύει'
εσύ καλὸ μηδὲ ξεστόμισες μηδ' ἔκαμες ποτέ σου.
Ἔτσι και τώρα ξεδιαλύνοντας τις θείες βουλές φωνάζεις
- μπρος στους Αργίτες πως τα πάθη τους τα στέλνει ο Μακρορίχτης,
γιατί το πλούσιο εγὼ ξαντίμεμα της κόρης απ' τη Χρῦσα
δεν εστρεξα, μονάχα θέλησα να την κρατῶ κοντά μου·
τι κι απ' την ἴδια τη γυναίκα μου, την Κλυταιμνήστρα, κάλλιο
μου ἀρέσει ἀλήθεια' τι χειρότερη δεν εἶναι τούτη μήτε
στην ελικία μηδὲ στο ἀνάριμμα μηδὲ στο νου ἢ στα χέρια.
Κι ὁμως, αν πρέπει, παίρνω ἀπόφαση και τήνε δίνω πίσω'
να μην αφανιστεῖ το ασκέρι μας, να μείνει ἀκέριο θέλω.
Μα γι' ἄλλο ἀρχοντομοῖρι γρήγορα γνοιαστεῖτε' δεν ταιριάζει
διχως μοιράδι τώρα απ' ὅλους μας να μένω εγὼ μονάχα'

- 120 λεύσσετε γάρ τό γε πάντες ὁ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη.»
Τὸν δ' ἠμειβετ' ἔπειτα ποδάρκης διος Ἀχιλλεύς·
«Ἄτρεϊδῆ κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
οὐδέ τί που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλὰ·
- 125 ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται,
λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλλίλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῶ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τριπλῆ τετραπλῆ τ' ἀποτείσομεν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς
δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.»
- 130 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων
Ἀγαμέμνων·
«Μὴ δ' οὕτως ἀγαθὸς περ ἑὼν, θεοεἰκελ' Ἀχιλλεῦ,
κλέπτε νόω, ἔπει οὐ παρελεύσεται οὐδέ με πείσεις.
ἦ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὐτως
ἦσθαι δευόμενον, κέλευαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
- 135 ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ
ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
εἰ δέ κε μὴ δώσωσιν ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
ἄξω ἑλών· ὃ δέ κεν κεχολώσεται ὄν κεν ἴκωμαι.
- 140 ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις,
νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα διαν,
ἐν δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἐκατόμβην
θείομεν, ἂν δ' αὐτήν Χρῦσηϊδα καλλιπάρηρον
βῆσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
- 145 ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ διος Ὀδυσσεύς
ἢ ἐ σὺ, Πηλεΐδῃ, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
ὄφρ' ἤμιν ἐκάεργον ἰλάσσειαι ἱερά ρέξας.»
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·
«ὦ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
- 150 πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεισιν πειθῆται Ἀχαιῶν
ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι ἢ ἀνδράσιν ἴφι μάχεσθαι;
οὐ γάρ ἐγὼ Τρώων ἔνεκ' ἤλυθον αἰχμητῶν
δεῦρο μαχησόμενος, ἔπει οὐ τί μοι αἰπιοὶ εἰσιν·
οὐ γάρ πῶποτ' ἐμὰς βούς ἤλασαν οὐδὲ μὲν ἵππους,
- 155 οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ
καρπὸν ἐδηλήσαντ', ἔπει ἢ μάλα πολλὰ μεταξὺ
οὐρεά τε σκίοεντα θάλασσά τε ἠχήμεσσα·
ἀλλὰ σοί, ὦ μέγ' ἀναιδὲς, ἄμ' ἐσπόμεθ' ὄφρα σὺ
χαίρης,
τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάω σοί τε, κυνώπα,

τι φεύγει αλλοῦ το ἀρχοντομοίρι μου, το βλέπετε κι ατοί σας.»

Τότε ο Αχιλλέας ο γοργοπόδαρος του απηλογήθη κι εἶπε:
«Υγιέ του Ατρέα τρανέ κι απ' ὄλους μας ο πιο συφερτολόγος,
και πῶς οι Αργίτες οι τρανόψυχοι να βρουν αρχοντομοίρι
να σου το δώσουν; Βιος αμοίραστο δεν ἔχουμε, ὅσο ξέρω'
τι ὅσα απ' τα κάστρα διαγουμίσαμε, τα μοιραστήκαμε ὅλα,
κι οὔτε θα ταίριαζε το ασκέρι μας να τα μαζέψει πάλε.
Μα τώρα τούτη εσύ λευτέρωσε για του θεοῦ τη χάρη,
κι εμεῖς διπλά να σε ξοφλήσουμε και τριδιπλα, αν μια μέρα
μας δώσει ο Δίας η καλοτείχιστη να γίνει Τροία δική μας.»

Μα ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας γυρνώντας του ἀποκρίθη:
«Παλικαριά, Αχιλλέα θεόμορφε, τρανή κι αν ἔχεις, ὄχι,
δε με γελάς κι ουδέ πλανεύουμαι κι ουδέ μου αλλάζεις γνώμη.
Να 'χεις εσύ το αρχοντομοίρι σου κι εγὼ να μὲνω θέλεις
με ολάδεια χέρια, κι ορμηνεύεις με να δώσω ετούτη πίσω;
Τώρα αν οι Αργίτες οι τρανόψυχοι καινούργιο αρχοντομοίρι,
της αρεσκιάς μου, μου ξεδιάλεγαν, να σοζυγιάζει το ἄλλο...
Μ' αν δε μου δώσουνε μονάχοι τους μοιράδι, θα 'ρθω ἀπὸς μου
για το δικό σου για και του Αἴαντα για του Οδυσσεά να πάρω'
κι ὅποιοι με ἰδεῖ μπροστά του, σίγουρα βαρὺ πολὺ θα του 'ρθει!

Ὅμως για τούτα δε βιαζόμαστε, τα ξαναλέμε' τώρα
μαῦρο στην ἀγία, ελάτε, θάλασσα να ριζούμε καράβι,
και κουπολάτες να μαζώξουμε ξεδιαλεχτούς, κι ἀκόμα
μέσα τρανή θυσία να βάλουμε' κι ας ανεβεί κι ἀτῆ της
η Χρῦσοπούλα η ροδομάγουλη, κι απ' τους ρηγάδες ἕνας
για ο Ἰδομενεάς για κι ο Αἴας κύβερνος για κι ο Οδυσσεάς ας γένει,
για, αν θες, κι εσύ, Αχιλλέα, ν' ἀνέβαινες, που τρέμει ο κόσμος ὅλος'
μπορεῖ με τις θυσίες να μέρωνες το Μακροσαγιτάρη.»
Κι εἶπε ο Αχιλλέας ο γοργοπόδαρος ταυροκοιπάζοντάς τον:
«Ὡχού μου, ἀπὸ κορφῆς ξαδιάντροπε και συφεροντονοῦση!

Αργίτες πως κανείς στο λόγο σου με προθυμία ν' ἀκούσει
και να κινήσει, για στον πόλεμο να βγει παλικαρία;
Δεν τα 'χω εγὼ με τους αντρώψυχους τους Τρώες ἀλήθεια, που
'ρθα
να πολεμήσω ἐδὼ' σε τίποτα δε μου 'φταιξαν ἐμένα'
δε μου ἄρπαξαν ποτέ τα βόδια μου κι ουδέ τ' ἀλόγατά μου,
κι ουδέ στη Φθία την παχιχώματη, την ανθρωποθοροφούσα,
ποτέ τους τα σπαρτά μου ἐρήμαζαν, τι πλήθια ἀνάμεσα μας
βουνά βρίσκονται μακρογίσκιωτα και θάλασσα ὅλο λάλο.
Μον 'σένα, ἀδιάντροπε, ἀκλουθήξαμε, να χαιρεται η καρδιά σου,
που του Μενέλαου διαφεντεύουμε και τη δικιά σου, σκύλε,

- 160 πρὸς Τρώων· τῶν οὐ τι μετατρέπη οὐδ' ἀλεγίζεις·
καὶ δὴ μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
ὦ ἔπι πολλὰ μὴ γήρα, δόσαν δέ μοι υἱὲς Ἀχαιῶν.
οὐ μὲν σοὶ ποτε ἴσον ἔχω γέρας ὀππότε Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐ ναϊόμενον ππολιέθρον·
- 165 ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυαῖκος πολέμοιο
χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ ἦν ποτε δασμὸς ἴκηται,
σοὶ τὸ γέρας πολὺ μείζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπεὶ κε κάμω πολεμίζων.
νῦν δ' εἰμι Φθίηνδ', ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
- 170 οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' οἴω
ἐνθάδ' ἄτιμος ἔων ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.»
Τὸν δ' ἠμειβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
«Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται, οὐδέ σ' ἔγωγε
λίσσομαι εἶνεκ' ἐμείο μένειν· πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι
- 175 οἳ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μῆτιτα Ζεὺς.
ἔχθιστος δὲ μοὶ ἔσσι διοτρεφῶν βασιλῆων·
αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε·
εἰ μάλᾳ καρτερός ἐσσι, θεὸς που σοὶ τό γ' ἔδωκεν·
οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσὶ τε σῆς καὶ σοῖς ἐτάροισι
- 180 Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,
οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὤδε·
ὡς ἐμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηϊ τ' ἐμῆ καὶ ἐμοῖς ἐτάροισι
πέμψω, ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρηρον
- 185 αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδ᾽, τὸ σὸν γέρας, ὄφρ' εὖ εἰδῆς
ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγῆ δὲ καὶ ἄλλος
ἴσον ἐμοὶ φάσθαι καὶ ὁμοιωθῆμεναι ἄντην.»
Ἵς φάτο· Πηλεΐωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δὲ οἳ ἦτορ
στήθεσσιν λασιόισι διάνδιχα μερμήριζεν,
- 190 ἦ ὁ γε φάσανον ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὃ δ' Ἀτρεΐδην ἐναρίζοι,
ἦε χόλον παύσειεν ἐρητύσειέ τε θυμόν.
ἦρος ὃ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἔλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
- 195 οὐρανόθεν· πρὸ γάρ ἦκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε·
στή δ' ὀπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἔλε Πηλεΐωνα
οἴω φαινομένη· τῶν δ' ἄλλων οὐ τις ὄρατο·
θάμβησεν δ' Ἀχιλεὺς, μετὰ δ' ἐτράπετ', αὐτίκα δ'
ἔγνω
- τιμῆ. Μα εσύ γ'αυτά δε γνοιάζεσαι, δεν τα ψηφάς, κι ατός σου πίσω να πάρεις το μοιράδι μου με φοβερίζεις τώρα, που οι Αργίτες μου 'δωκαν και μόχτησα βαριά να το κερδέσω. Ποτέ δεν είν' τὸ ἀρχοντομοῖρι μου σαν το δικό σου, σύντας κάποιο πολύψυχο πατήσουμε των Τρωῶν οι Αργίτες κάστρο' μα η πιο βαριά του πολυτάραχου πολέμου μπόρα πέφτει στα χέρια ετούτα, κι όταν υστέρα στη μοιρασιά βρεθούμε, πάντα δικό σου το τρανότερο, κι εγὼ στα πλοία διαγέρνω μικρό κρατώντας, μα καλόδεχτο, σα ρέσω πια απ' τη μάχη. Τώρα στη Φθία θα πάω' καλύτερα χίλιες φορές αλήθεια
- να γύρω σπῖτι μου με τ' ἄρμενα, κι ουδέ στο νου μου το 'χω ἀψήφιστος να μένω εδῶ, ἀγαθὰ και βιος να σου σωριάζω.» Κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας του ἀπηλογήθη τότε: «Και δε μισεύεις πίσω, αν σ' ἔπιασε του μισεμοῦ λαχτάραι! Δε σου προσπέφτω εγὼ, για χάρη μου να μείνεις' ἔχω κι ἄλλους να με τιμήσουν, το βαθύγνωμο το Δία πιο πάνω απ' ὄλους. Εσένα πιο βαριά σε οχτρεύομαι μες στους τρανοὺς ρηγάδες, τι πάντα πόλεμοι σου ἀρέσουνε, συνερισιές κι ἀμάχες' και λέω, κι αν εἶσαι τόσο ἀντρόκαρδος, ἀπὸ θεοῦ 'ναι δῶρο. Τράβα στον τόπο σου με τ' ἄρμενα και τους συντρόφους σου ὄλους,
- κι ἐκεὶ στους Μυρμιδόνες ὀριζε' δε σε ψηφῶ καθόλου, κι οὔτε με νοιάζει που μου θύμωσες, μόν' τὴ φοβέρα μου ἀκού: Ὅπως μου παίρνει πίσω ο Ἀπόλλωνας τη Χρυσοπούλα τώρα και θα τη στείλω εγὼ με ἀνθρώπους μου και με ἄρμενο δικό μου, ὁμοια κι εγὼ τη ροδομάγουλη τη Βρισσοπούλα ατός μου, το μερτικό σου, στην καλύβα σου θα 'ρθω να πάρω, πόσο να μάθεις στέκω εγὼ πιο πάνω σου, και να φοβάται κι ἄλλος να μου μιλάει σαν ἴσιος κι ὁμοιος μου, σύντας βρεθεὶ μπροστά μου.» Ἐτσι εἶπε, κι ο Ἀχιλλέας συχύστηκε' στα δασωμένα στήθια διχόγνωμη η καρδιά του εδοῦλε, κι ἀναρωτιόταν, τάχα
- το κοφτερό σπαθὶ που ἐκρέμουνταν πλάι στο μερὶ να σύρει, κι ως διασκορπίσει ὄλη τη σύναξη, το γιο του Ἀτρέα να σφάξει, για να μερῶσει το ἀγριο πάθος του και το θυμὸ να πνίξει; Κι ως τούτα ἀνάδευε στα φρένα του βαθιά και στην καρδιά του και το τρανὸ σπαθὶ του ἀνάσερνε, να τη η Ἀθηνά απ' τα ουράνια' η Ἥρα μαθές η κρουσταλλόχερη την εἶχε ξαποστείλει, που και τους δυο παρόμοια νοιάζονταν κι ἴδια τους εἶχε ἀγάπη. Πίσω του εστάθη και τον ἀρπαξεν απ' τα ξανθὰ μαλλιά του' ἄλλος κανεὶς δεν την ξεχώριζε, μόνο ο Ἀχιλλέας μπορούσε. Σάσισε αὐτός, τα πίσω στράφηκε, κι ευτὺς ἀναγνωρίζει

- 200 Παλλάδ' Ἀθηναίην· δεινὴ δὲ οἱ ὅσσε φάανθεν·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
«Τίπτ' αὐτ', αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας;
ἦ ἴνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδου;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι οἴω·
- 205 ἦσ' ὑπεροπλήσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσση.»
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
«Ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος, αἶ κε πίθειαι,
οὐρανόθεν· πρὸ δὲ μ' ἦκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε·
- 210 ἀλλ' ἄγε λήγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἔλκεο χειρὶ·
ἀλλ' ἦτοι ἔπessin μὲν ὀνειδισον ὡς ἔσεται περ·
ᾧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
καί ποτέ τοι τρίς τόσσα παρέσεται ἀγλαὰ δῶρα
ὑβριος εἵνεκα τήσδε· σὺ δ' ἴσχειο, πείθεο δ' ἡμῖν.»
- 215 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
«Χρὴ μὲν σφωῖτερον γε, θεά, ἔπος εἰρύσασθαι
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχωλομένον· ὡς γὰρ ἄμεινον·
ὅς κε θεοῖσ' ἐπιπέιθεται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.»
Ἦ καὶ ἐπ' ἀργυρῆ κώπη σχέθε χεῖρα βαρεῖαν,
- 220 ἄψ δ' ἔς κουλεὸν ᾧσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε
μῦθος Ἀθηναίης· ἡ δ' Οὐλυμπόνδε βεβήκει
δῶματ' ἔς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλεΐδης δ' ἐξαυτὶς ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Ἀτρεΐδην προσέειπε, καὶ οὐ πω λήγε χόλοιο·
- 225 «Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ'
ἐλάφιοι,
οὔτε ποτ' ἔς πόλεμον ἅμα λαῶ θωρηχθῆναι
οὔτε λόχον δ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
τέτληκας θυμῷ· τὸ δὲ τοι κῆρ εἶδεται εἶναι.
ἦ πολὺ λῳῖόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
- 230 δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι ὅς τις σέθεν ἀντίον εἶπη·
δημοβόρος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
ἦ γὰρ ἄν, Ἀτρεΐδῃ, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι·
ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὐ ποτε φύλλα καὶ
ὄζους
- 235 φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψε
φύλλά τε καὶ φλοῖον· νῦν αὖτε μιν υἱὲς Ἀχαιῶν
ἐν παλάμῃ φορέουσι δικασπόλοι, οἳ τε θέμιστας
πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δὲ τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος·

την Αθηνά Παλλάδα—κι άστραφταν φριχτά τα δυο της μάτια—
και κράζοντας τη με ανεμάρπαστα της συντυχαίνει λόγια:
« Τέκνο του Δία του βροντοσκούταρου, γιατί ήρθες τώρα πάλε;
Για τον υγιό του Ατρέα μην έτρεξες, να δεις την ξιπασιά του;
Εγω ένα λόγο ωστόσο θα 'λεγα, που θα γενεί, λογιάζω:
με τ' άπρεπα του αυτά καμώματα θα γοργοθανάτισει.»
Τότε η Αθηνά, η θεά η γλαυκόματη, του απηλογήθη κι είπε:
«Ηρθα να πάψω εγω την όργητα που σε κρατεί, αν μ' ακούσεις,
σταλμένη απ' την κρουσταλλοβράχιονη την Ηρα από τα ουράνια,
που και τους δυο σας ίδια νοιάζεται κι ίδια σας έχει αγάπη.

Μον' έλα, σκόλνα τα μαλώματα και το σπαθί μη σέρνεις'
με λόγια ωστόσο, αν θέλεις, βρίσε τον, κι όπου σε βγάλει η
γλώσσα!
Κι εγω ένα λόγο τώρα θα 'λεγα, που σίγουρα θα γένει:
τριδιπλα τόσα δώρα ατίμητα μια μέρα θα σου δώσουν
γι' αυτό το ντρόπιασμα, μόν' άκου μας και το θυμό σου κράτα.»
Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος απηλογιά της δίνει:
«Δεν πρέπει αλήθεια την ορμήνια σας, θεά, να παρακούσω,
κι ας πνίγει η οργή βαθιά τα σπλάχνα μου' το πιο συφέρο αυτό 'ναι.
Που τους θεούς γρικάει, με προθυμία τον συνακούν κι εκείνοι.»
Είπε, και το τρανό ξανάσπρωξε σπαθί του στο θηκάρι,

στη βαριά φούχτα το χερόλαβο κρατώντας το ασημένιο,
στης Αθηνάς τα λόγια ακούγοντας' κι εκείνη στο παλάτι
πετάει και πάει του Δία, στον Όλυμπο, με τους θεούς τους άλλους.
Ωστόσο το θυμό δε σκόλαζε τότε ο Αχιλλέας, μόν' πήρε
φαρμακεμένα λόγια κι έλεγε στο γιο του Ατρέα γυρνώντας:
«Μεθύστακα, με μάτια εσύ σκυλιού και με καρδιά αλαφίνας!
Πότε η καρδιά σου εσένα βάστηξε ν' αρματωθείς και να 'βγεις
με τα φουσατά μας στον πόλεμο; Πότε να πας να στήσεις
καρτέρι με τους πιο αντρειωμένους μας; το τρέμεις σαν το Χάρο!
Αλήθεια, πιο καλά στ' απλόχωρα των Αχαιών λημέρια

όποιου μιλήσει αντρίκεια αντίκρυ σου ν' αρπάξεις το μοιράδι!
Χαρά στο λαοφαγά τον άρχοντα, πού ορίζει πιποτένιους!
Αλλιώς, Ατρεΐδη, λέω δε θα 'σωνες άλλη αδικία να κάνεις.
Μ' άκου τα λόγια μου, πού απάνω τους όρκο τρανό θα ομώσω:
Μα τούτο το ραβδί—σ' τ' ορκίζομαι—που φύλλα πια και κλωνιά
δε θα πετάξει, αφού παράτησε στο λόγγο τον κορμό του,
κι ουδέ θ' ανοίξει πια, τι ολόγυρα του 'χει ο χαλκός θερίσει
φύλλα και φλούδα, και στα χέρια τους οι Αργίτες κρισολόγοι
τώρα το σφίγγουν διαφεντεύοντας τη δικαιοσύνη πάντα,
ως το 'χει ορίσει ο Δίας—τόν άκουσες τον όρκο τον τρανό μου!

- 240 ἢ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
 σύμπαντας· τότε δ' οὐ τι δυνήσεται ἀχνύμενός περ
 χραισμεῖν, εὐτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἑκτορος
 ἀνδροφόνου
 θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
 χωόμενος ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.»
- 245 Ὡς φάτο Πηλεΐδης, ποτι δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
 χρυσεῖοις ἤλοισι πεπαρμένον, ἔζετο δ' αὐτός·
 Ἄτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐμήνιε· τοῖσι δὲ Νέστωρ
 ἤδυεπῆς ἀνόρουσε λιγύς Πυλίων ἀγορητῆς,
 τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδῆ·
- 250 τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
 ἐφθιάθ', οἳ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
 ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσαν·
 ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 «ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἰκάνει·
- 255 ἦ κεν γηθήσῃ Πριάμος Πριάμοιό τε παῖδες
 ἄλλοι τε Τρώες μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ,
 εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοῖατο μαρναμένοισιν,
 οἳ περὶ μὲν βουλήν Δαναῶν, περὶ δ' ἔστέ μάχεσθαι.
 ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νειωτέρω ἔστων ἐμείο·
- 260 ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἄρειοσιν ἠὲ περ ὑμῖν
 ἀνδράσιν ὠμίλησα, καὶ οὐ ποτὲ μ' οἳ γ' ἀθέριζον.
 οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι,
 οἷον Πειρίθοόν τε Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν
 Καινέα τ' Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον
- 265 Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν·
 κάρτιστοι δὴ κείνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
 κάρτιστοι μὲν ἔσαν καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο
 φηρσὶν ὀρεσκῶοσι καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσαν.
 καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον ἐκ Πύλου ἐλθῶν
- 270 τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· καλέσαντο γάρ αὐτοί·
 καὶ μαχόμεν κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγὼ· κείνοισι δ' ἂν οὐ πῖς
 τῶν οἳ νῦν βροτοὶ εἰσὶν ἐπιχθόνιοι μαχέοιτο·
 καὶ μὲν μευ βουλέων ζύνειν πείθοντό τε μύθῳ·
 ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὕμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον·
- 275 μήτε σὺ τόνδ' ἀγαθός περ ἔων ἀποαίρειο κούρην,
 ἀλλ' ἔα ὡς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·
 μήτε σὺ Πηλεΐδῃ ἔθειλ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
 ἀντιβίην, ἐπεὶ οὐ ποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
 σκηπτοῦχος βασιλεύς, ᾧ τε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
- Θα ῥθει καιρός ἀλήθεια που ὅλοι τους θ' αποζητούν οι Αργίτες
 τον Αχιλλέα, και τότε μ' ὅλο σου δε θα μπορεῖς τον πόνο
 να τους συντρέξεις, απ' τον Ἑχτορα καθῶς τον αντροφόνο
 νεκροί θα πέφτουν και θα σκίζεται τότε η καρδιά σου εσένα
 απ' τον καιμό, που παραψήφησες των Αχαιῶν τον πρώτο.»
 Εἶπε ο Αχιλλέας, και σφεντονίζοντας στο χῶμα το ραβδί του,
 το πλουμισμένο με χρυσόκαρφα, στη θέση του διαγέρνει.
 Χῶρια κι ο γιος του Ατρέα ξεφρένιαζε. Πετᾶχτη τότε ομπρός τους
 ο Νέστορας, ο γλυκομίλητος αγορητῆς της Πύλου,
 που πιο γλυκά απ' το μέλι ανάβρυσαν τα λόγια του απ' το στόμα.
- Δυο εἶχαν ἰδεῖ τα μάτια του γενιές ως τώρα να πεθαίνουν
 θνητῶν ἀνθρώπων, πού γεννήθηκαν και τράνεψαν πιο πρώτα
 στην ἄγια Πύλο, και βασίλευε πια στη γενιά την τρίτη.
 και τότε μίλησε καλόγνωμος αναμεσό τους κι εἶπε:
 « Ὠχού, τρανό κακό που πλάκωσε των Αχαιῶν τη χῶρα!
 Ο Πριάμος πόσο θ' αναγάλλιαζε κι οι γιοι του Πριάμου τώρα,
 πόσο βαθιά κ' οι Τρώες οι ἐπίλοιποι θα χαίρουνταν ἀλήθεια,
 τούτα για σας τους δυο να μάθαιναν, πῶς αρπαχτήκατε ἔτσι,
 οι πρώτοι Αργίτες, και στη φρόνεψη και στο κοντάρι οι πρώτοι.
 Μα τώρα ακουστὲ μου! Τα χρόνια μου κανένας σας δεν τα 'χει.
- Εγὼ εἶχα σμίξει με ἄντρες κάποτε πολὺ τρανότεροῦς σας
 —χρόνια παλιά—κι αυτοὶ τα λόγια μου δεν τ' ἀψηφούσαν, ὄχι.
 Ἄντρες παρόμοιους δεν ἀντάμωσα κι οὐδέ και θ' ἀνταμῶσω,
 σαν τον Πειρίθο ἢ τον Πολύφημο, που ἴδια θεός λογιόταν,
 σαν τον Εξάδιο, σαν το Δρύαντα, σαν τον Καινέα το ρήγα,
 σαν το Θησέα, στην ὄψη που ἴμοιαζε θεός, το γιο του Αἰγέα.
 Πολλὰ ἀντρειωμένοι ἐκεῖνοι ἐστάθηκαν σης γης τους ἄντρες μέσα,
 πολλὰ ἀντρειωμένοι, και πολέμησαν και με πολλὰ ἀντρειωμένους'
 με του βουνοῦ τους δράκους τα ἴβαλαν και τους χάλασαν ὅλους.
 Μ' αυτοὺς ἐγὼ συναπαντήθηκα, φτασμένος απ' την Πύλο,
- πέρα, ἀπὸ τόπο ἀλαργοτάξιδο' τι ατοὶ τους με κάλεσαν,
 και χῶρια, για δικού μου, ἀμάχουμουν. Απ' ὄσους θρέφει τώρα
 η γη, κανεῖς δε θα 'χε ἀνάκαρα να χτυπηθεῖ μαζί τους.
 Κι ωστόσο παίρναν και τη γνώμη μου και μου ἀκούγαν το λόγο.
 Λοιπόν κι εσεῖς, ἐλάτε, ἀκούστε μου, χαρὰ σ' αὐτὸν που ἀκούει.
 και μήτε ἐσύ, κι ἀς ἔχεις δύναμη, την κόρη να του πάρεις,
 μόν' ἀφήσέ τη, ως του την ἔδωκαν ἀποξαρχῆς οι Αργίτες'
 μήτε κι ἐσύ, Αχιλλέα, να ρίχνεσαι του βασιλιά μας τώρα
 σαν ἴσια κι ὁμοιος· τι δεν ἔλαχε την ἴδια με τους ἄλλους
 τιμὴ ἑνας ρήγας πρωτοστάτορας, που ο Δίας τον μεγαλύνει.

- 280 εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δὲ σε γείνατο μήτηρ,
ἀλλ' ὃ γε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἄτρεΐδῃ σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
λίσσομι' Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
ἔρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.»
- 285 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων
Ἀγαμέμνων·
«Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλ' ὃδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅ τιν' οὐ πείσεσθαι οἴω·
- 290 εἰ δὲ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἑόντες
τοῦνεκά οἱ προθέουσι νειδέα μυθήσασθαι;»
Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἡμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς·
«Ἥ γάρ κεν δειλὸς τε καὶ οὐπίδανός καλεοίμην
εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι ὅπτι κεν εἴπησ·
- 295 ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε
σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι οἴω.
ἄλλο δὲ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·
χερσὶ μὲν οὐ τοι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης
οὔτε σοὶ οὔτε τῷ ἄλλω, ἐπεὶ μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες·
- 300 τῶν δ' ἄλλων ἅ μοι ἐσσι θεοὶ παρὰ νηϊ μελαίνῃ
τῶν οὐκ ἂν τι φέροις ἀνελῶν ἀέκοντος ἐμείο·
εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι ἵνα γνῶωσι καὶ οἶδε·
αἰψὰ τοι αἶμα κελαιὸν ἐρωήσῃ περὶ δουρί.»
Ἵς τῷ γ' ἀντιβίοισι μαχέσασμένω ἐπέεσσιν
- 305 ἀνστήτην, λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Πηλεΐδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας εἶσας
ἦϊε σύν τε Μενοιπιάδῃ καὶ οἷς ἐτάροισιν·
Ἄτρεΐδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἄλαδὲ προέρυσσεν,
ἐν δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἔς δ' ἑκατόμβην
- 310 βῆσε θεῶ, ἀνά δὲ Χρυσηΐδα καλλιπάρηρον
εἶσαν ἄγων· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Οἷ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρά κέλευθα,
λαοὺς δ' Ἀτρεΐδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν·
οἷ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἅλα λύματα βάλλον,
- 315 ἔρδον δ' Ἀπόλλωνα τεληέσσας ἑκατόμβας
ταύρων ἢ δ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτιο·
κνίσῃ δ' οὐρανὸν ἴκεν ἔλισσομένη περὶ καπνῶ.
Ἵς οἷ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν· οὐδ' ἄγε
Ἀγαμέμνων
λῆγ' ἔριδος τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλλῆϊ,
- Κι αν εἶσαι δυνατός, κι αν σ' ἔκανε θεὰ μητέρα εσένα,
στέκει απ' την ἄλλη αὐτός πιο πάνω σου, τι πιο πολλούς ορίζει.
Υγιέ του Ατρέα, κι εσύ την ὄργητα παράτα, του Αχιλλέα
μην του κρατάς θυμό, ξορκίζω σε' τι στους Αργίτες ὅλους
αὐτός μας στέκει κάστρο ατράνταχτο μες στη σφαγὴ την ἀγρία.»
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας γυρνώντας του αποκρίθη:
« Τα ὅσα μου λες ἀλήθεια, γέροντα, πολύ σωστά και δίκια,
μ' αὐτός εδῶ γυρεύει απ' ὅλους μας να στέκεται πιο πάνω,
ὅλους δικούς του να 'χει, σε ὅλους μας να κάνει το κουμάντο,
ὅλους να ορίζει' μα τα λόγια του θα πάν θαρρῶ του ανέμου.
- Κι αν οι θεοὶ μαθές οι αθάνατοι τον κάμαν αντρειωμένο,
του δῶκαν τάχα και το λεύτερο να βγαίνει να μας βρίζει;»
Το λόγο του 'κόψε ο τρισεύγετος τότε Αχιλλέας και του 'πε:
« Αλήθεια, να με πούνε θ' ἀζιζε κιότη και τιποτένιο,
σε ὅ,τι κι αν ἔλεγες αν σύγκλινα, να κάνω ὅ,τι προστάζεις.
Ἄλλους, αν θέλεις, βρες κι αφέντευε, σε μένα πια μην κάνεις
κουμάντο τώρα' τι τα λόγια σου θα παν θαρρῶ του ανέμου.
Κάποιο ἄλλο λόγο τώρα θά 'λεγα, και συ στο νου σου βάλ' τον:
Στα χέρια ἀλήθεια εγῶ δεν ἔρχομαι με σένα για και μ' ἄλλον
γι' αὐτὴ την κόρη που μου δώσατε και τώρα παίρντετ' μου'
- ὁμως απ' τ' ἄλλα που μου βρίσκονται μες στο γοργό καράβι
δεν ἔχεις να μου πάρεις τίποτα χωρὶς το θέλημα μου.
Εἶδε κι αν θες, ομπρός, δοκίμασε, για να το δουν και τοῦτο!'
ευτὺς θ' αναβρυσίσει το αἶμα σου τρογύρα απ' το κοντάρι!»
Ἔτσι ως πιάστηκαν συναλλάζοντας λόγια βαριά κι οι δυο τους,
σκωθηκαν και σκολοῦν τη σύναξη στ' Αργίτικα καράβια.
Και τράβηξε ο Αχιλλέας για τ' ἄρμενα τα καλοζυγιασμένα
και τα καλύβια, με τον Πάτροκλο μαζί και τους συντρόφους.
Κι ο γιος του Ατρέα γοργό στη θάλασσα καράβι λέει και ρίχνουν,
διαλέει και λαμνοκόπους εἴκοσι, πλήθια σφαχτά φορτώνει
- για το θεό' τη ροδομάγουλη μετὰ τη Χρυσοπούλα
καθίζει. Μπήκε κι ο πολύγνωμος να κυβερνά Ὀδυσσεάς.
Μπήκαν λοιπὸν αὐτοὶ κι αρμένιζαν στις θάλασσας τις στράτες!
κι ο γιος του Ατρέα το ασκέρι πρόσταξε να ξαγνιστεῖ, κι εκείνοι
λούζονταν, κι ὅλα τ' απονίμματα μες στο γιαλό τα ρίχναν,
και στον Απόλλωνα αφεγάδιαστα ταυριά και γίδια ἐσφαζαν
πολλά, στις ἀκαρπης της θάλασσας μπροστὰ το γυρογάλι'
κι η κνίσα ἀνέβαινε στρουφίζοντας με τον καπνὸ στα ουράνια.
Τοῦτο εἶσι εμὸχτουν ο Αγαμέμνονας δεν παρατούσε ωστόσο
την ὄχρητα και τι φοβέρισε στον Αχιλλέα να κάνει!

- 320 ἄλλ' ὃ γε Ταλθύβιον τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε,
τῷ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρῷ θεράποντε·
«Ἐρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆος·
χειρὸς ἐλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρηον·
εἰ δέ κε μὴ δώρῃσιν ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
- 325 ἐλθῶν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ρίγιον ἔσται.»
Ἵς εἰπὼν προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
τῷ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο,
Μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθην,
τὸν δ' εὖρον παρὰ τε κλισίῃ καὶ νηϊ μελαίῃη
- 330 ἤμενον· οὐδ' ἄρα τῷ γε ἰδῶν γήθησεν Ἀχιλλεύς.
τῷ μὲν ταρβήσαντε καὶ αἰδομένω βασιλῆα
στήτην, οὐδὲ τί μιν προσεφώνεον οὐδ' ἐρέοντο·
αὐτὰρ ὃ ἐγνώ ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
«Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελιο ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
- 335 ἄσσον ἴτ'· οὐ τί μοι ὕμμες ἐπαίτιοι ἀλλ' Ἀγαμέμνων,
ὃ σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
ἀλλ' ἄγε, διογενὲς Πατρόκλεες, ἔξαγε κούρην
καὶ σφωῖν δὸς ἄγειν· τῷ δ' αὐτῷ μάρτυροι ἔστων
πρὸς τε θεῶν μακάρων πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων
- 340 καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος εἴ ποτε δ' αὐτε
χρειῶ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμύναι
τοῖς ἄλλοις· ἦ γὰρ ὃ γ' ὀλοῖῃσι φρεσὶ θύει,
οὐδὲ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
ὄππως οἱ παρὰ νηυσὶ σοοὶ μαχέονται Ἀχαιοί.»
- 345 Ἵς φάτο, Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπεῖθεθ' ἔταιρῳ,
ἔκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
δῶκε δ' ἄγειν· τῷ δ' αὐτῆς ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
ἠ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
δακρῦσας ἐτάρων ἄφαρ ἔζητο νόσφι λιασθεῖς,
- 350 θῖν' ἔφ' ἀλὸς πολιῆς, ὀρόων ἐπ' ἀπείρονα πόντον·
πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνύς·
«Μήτηρ, ἐπεὶ μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἔόντα,
τιμὴν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίζαι
Ζεὺς ὑπιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν·
- 355 ἠ γάρ μ' Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
ἠτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.»
Ἵς φάτο δάκρυ χέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ
ἠμένῃ ἐν βένθεσσιν ἀλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
καρπαλίμως δ' ἀνέδου πολιῆς ἀλὸς ἠῦτ' ὀμίχλη,
- κι εὐτὺς τον Ευρυβάτη εφώναξε και τον Ταλθύβιο ομπρός του,
τους δυο διαλάληδες και πρόθυμους παρασεκόμενούς του:
«Για συρτέ στου Αχιλλέα και γρήγορα κρατώντας τη απ' το χέρι
φέρτε μου εδώ τη ροδομάγουλη γυρνώντας Βρισσοπούλα.
Κι αν δεν τη δώσει, εγώ με πιότερους Θα πάω και θα την πάρω
με αυτά τα χέρια μου' βαρύτερα θα το πλερώσει τότε.»
Ως εἶπε τούτα φοβερίζοντας, τους πρόσταξε να φύγουν,
κι αυτοί στο κύμα δίπλα το άκαρπο γιαλό γιαλό τραβούσαν
αθέλητα τους, ως που στ' άρμενα των Μυρμιδόνων φτάσαν.
Και τον πέτυχαν στο καράβι του σιμά και στο καλύβι
- να κάθεσαι, κι ουδέ το χάρηκε να τους ιδεί μπροστά του.
Κι εκείνοι εδείλιασαν και ντράπηκαν τον Αχιλλέα, κι αντίκρου
στέκονταν κι ούτε τον χαιρέτιζαν κι ουδέ και τον ρωτούσαν.
Μ' αυτός τι θέλαν το κατάλαβε και μίλησε τους πρώτος:
« Καλώς τους κράχτες, τους μαντάτορες του Δία και των ανθρώπων
ζυγώστε' εσεις δε φταίτε τίποτα, μονάχα ο γιος του Ατρέα,
πού εδώ σας στέλνει να μου πάρετε την ώρα Βρισσοπούλα.
Πάτροκλε, εμπρός, αρχοντογέννητε, βγάλε και δώσ' την κόρη
να τήνε πάρουν κι οι διαλάληδες μαρτύροι ας είναι ετούτοι
μπρος στους τρισμάκαρους αθάνατους, μπρος στους θνητούς
ανθρώπους
- και μπρος στο βασιλιά τον άκαρδο, τη μέρα που θα μ' έχουν
τυχόν ανάγκη, πάλε από άδικο χαμό να ξεγλιτώσω
τους άλλους· τι έχει εκείνος μέσα του κατάρα δίχως άλλο
και ξεφρενιάζει, κι ουδέ δύνεται να ιδεί μπροστά και πίσω,
πώς δίπλα στα καράβια ανέβλαβος θα πολεμά ο στρατός του.»
Εἶπε, κι ο Πάτροκλος του ακράνη του συναγρικαίει το λόγο,
κι απ' το καλύβι την πανέμνοστη τη Βρισσοπούλα βγάζει
και τους τη δίνει· δίπλα στ' άρμενα το δρόμο εκείνοι επήραν,
κι η κόρη αθέλητα της πήγαινε μαζί τους. Δακρυσμένος
τότε ο Αχιλλέας απ' τους συντρόφους του μακραίνει και καθίζει
- μπρος στον ψαρή γιαλό, το απέραντο το πέλαγο θωρώντας,
κι απλώνοντας τα χέρια ευκήθηκε στην ακριβή του μάνα:
« Μάνα μου, τόσο αφού με γέννησες λιγόχρονο, και να 'ταν
ο Ολύμπιος Δίας τιμή να μου 'δινεν, ο αψηλοβροντολάος!
Μ' αυτός ουδέ μια στάλα μου 'δειξε τιμή την ώρα ετούτη'
τι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας, ο μέγας γιος του Ατρέα,
δε με σεβάστη, μόνο μου άρπαζε το αρχοντομοίρι ατός του.»
Εἶπε θρηνώντας, και τον άκουσεν η σεβαστή του η μάνα,
που πλάι στο γέρο κύρη εκάθουσαν, στα βάθη του πελάγου,
κι απ' το ψαρι το κύμα επρόβαλε με βιάση, σαν αντάρα,

- 360 καί ῥα πάροισθ' αὐτοῖο καθέζετο δάκρυ χέοντος,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
«Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἴκετο πένθος;
ἔξαύδα, μὴ κεῦθε νόω, ἴνα εἶδομεν ἄμφω.»
Τὴν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
- 365 «Οἶσθα· τί ἦ τοι ταῦτα ἰδυίη πάντ' ἄγορεύω;
ὠχόμεθ' ἔς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἡετίωνος,
τὴν δὲ διεπράθομέν τε καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἴες Ἀχαιῶν,
ἐκ δ' ἔλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσήϊδα καλλιπάρηον.
- 370 Χρύσης δ' αὐθ' ἱερεὺς ἑκατηθόλου Ἀπόλλωνος
ἦλθε θεὸς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λυσόμενός τε θύγατρα φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
στέμματα ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηθόλου Ἀπόλλωνος
χρυσέω ἀνά σκήπτρω, καὶ λίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
- 375 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δῶω, κοσμήτορε λαῶν.
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
αἰδεῖσθαι θ' ἱερῆα καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῶ,
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
- 380 χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ὤχετο· τοῖο δ' Ἀπόλλων
εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν,
ἦκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δὲ νυ λαοὶ
θνησκον ἐπασσύτεροι, τὰ δ' ἐπῶχετο κῆλα θεοῖο
πάντη ἀνά στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν· ἄμμι δὲ μάντις
- 385 εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας ἐκάτοιο.
αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἰλάσκεσθαι·
Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν, αἶψα δ' ἀναστάς
ἠπειλήσεν μῦθον ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί·
τὴν μὲν γάρ σὺν νῆϊ θοῆ ἑλικώπες Ἀχαιοὶ
- 390 ἔς Χρῦσιν πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἀνακτι-
τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
κούρην Βρισηῖος, τὴν μοι δόσαν υἴες Ἀχαιῶν.
ἀλλὰ σὺ εἰ δύνασαι γε περίσχεο παιδὸς ἔηρος·
ἔλθοῦσ' Οὐλύμπόνδε Δία λίσαι, εἴ ποτε δὴ τι
- 395 ἦ ἔπει ὦνησας κραδίην Διὸς ἠὲ καὶ ἔργω.
πολλάκι γάρ σεο πατρός ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
εὐχομένης ὄτ' ἔφησθα κελαϊνεφέϊ Κρονίωνι
οἷη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
ὅππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι
- και στον υἰό της που 'κλαιεν ἔτρεξε και κάθισε μπροστά του,
και με το χέρι της τον χάιδεψε κι ἔτσι μιλάει και κρένει:
« Τι κλαις, παιδί μου; ποιος σου τάραξε καημός τα σπλάχνα τώρα;
Μίλα ανοιχτά, κι οι δυο να ξέρουμε, μην το κρατάς κρυμμένο.»
Βαριά βογγώντας ο φτερόποδος απάντησε Αχιλλέας:
« Τα ξέρεις' τι τα θες τα λόγια μου, μια και τα ξέρεις όλα;
Στη Θήβα, στου Ηετίωνα πήγαμε την πολιτεία την ἄγια,
κι αφού την πήραμε, τα κούρσα μας εδῶ τα φέραμε όλα.
Κι οι γιοι των Αχαιῶν, ως ταίριαζε, καθώς τα διαμοίραζαν,
στο γιο του Ατρέα τη ροδομάγουλη χάρισαν Χρυσοπούλα.
- Μα ο Χρύσης, ο ιερέας του Απόλλωνα του μακροσαγιτάρη,
στων Αχαιῶν τα πλοία τα γρήγορα των χαλκοθωρακάτων
με λύτρα αρίφνητα, την κόρη του να λευτερώσει, φτάνει,
του μακροσαγιτάρη Απόλλωνα κρατώντας τα στεφάνια
πα στο χρυσό ραβδί, και πρόσπεφτε μπρος στους Αργίτες όλους,
ξεχωριστά στους δυο πολέμαρχους υγιούς του Ατρέα γυρνώντας.
Οι Αργίτες οι ἄλλοι ευτύς με μια φωνή να σεβαστούν ἐκράζαν
το λειτουργό, και τα περιλαμπρα ν' αποδεχτούνε δῶρα'
ὅμως του Ατρεΐδη του Αγαμέμνονα δεν ἄρεσε η βουλή τους,
μόν' τον κακόδιωχνε και του 'ριχνε βαριά φοβέρα ἀκόμα.
- Ὀλο θυμό τα πίσω ο γέροντας γυρνάει, κι ο Φοῖβος τότε
την προσευκή του ευτύς επάκουσε, τι στην καρδιά τον εἶχε.
Φαρμακερές σαγιτες ἐριχνε στους Αχαιοὺς, κι εκείνοι
πέθαιναν πανωτά, και χύνουνταν οι θεϊκές σαγιτες
απ' ἄκρη σ' ἄκρη μες στ' Αργίτικα φαρδιά λημέρια. Τότε
μας εἶπε τη βουλή, ως την κάτεχε, του Μακρορήχτη ο μάντης.
Εγὼ του Φοῖβου να προσπέσουμε παρακινῶ τους πρῶτος,
μα σύγκλυσε τον Αγαμέμνονα θυμός, κι ολόρθος τότε
πεπέται και φοβέρα μου 'ριξε, που κιάλας ἔχει γένει'
τι εκείνη οι Αργίτες οι αστρομάτηδες με γρήγορο καράβι
- την παν στη Χρύσα, και δοσίματα για το θεό φόρτωσαν
ὅμως την ἄλλη, αὐτὴν που μου 'δωκαν οι Αργίτες, μου την πήραν,
τη Βρισοπούλα, απ' το καλύβι μου λίγη ὦρα πριν οι κράχτες.
Τώρα αν εσύ μπορείς, διαφέντεψε τον αντρειωμένο γιο σου'
σύρε στον Ὀλυμπο και πρόσπεσε στο Δία, καμιάν ως τώρα
φορά του Δία τα σπλάχνα αν εὐφρανες με λόγο για με πράξῃ'
τι σ' ἄκουσα συχνά στου κύρη μου το σπῆτι να παινιέσαι
και να μας λες, το μαυροσύγγεφο του Κρόνου υγιό μονάχη
μες στους ἀθανάτους πως γλίτωσες ἀπὸ περίσσια πάθη,
τότε που θέλαν οι ἄλλοι του Ὀλύμπου θεοὶ να τότε δέσουν,

- 400 Ἦρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἔλθοῦσα, θεά, ὑπελύσασο δασμῶν,
ὦχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἔς μακρὸν Ὀλυμπον,
ὄν Βριάρεων καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ τε πάντες
Αἰγαίων', ὃ γὰρ αὐτε βίην οὐ πατρὸς ἀμείνων·
- 405 ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο κύδει γαίων·
τὸν καὶ ὑπέδεισαν μάκαρες θεοὶ οὐδ' ἔτ' ἔδησαν.
τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο καὶ λαβὲ γούνων,
αἷ κέν πως ἐθέλησιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρήξαι,
τούς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἄμφ' ἄλα ἔλσαι
Ἀχαιοὺς
- 410 κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,
γνῶ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρύ κρείων Ἀγαμέμνων
ἦν ἄπην ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔπισεν.»
Τὸν δ' ἠμειβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·

«ὦ μοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;

415 αἶθ' ὄφελος παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων
ἦσθαι, ἐπεὶ νύ τοι αἴσα μίνυνθά περ οὐ τι μάλα δὴν·
νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ οἰζυρὸς περὶ πάντων
ἔπλεο· τὴν σε κακῆ αἴση τέκον ἐν μεγάροισι.
τοῦτο δὲ τοι ἐρέουσα ἔπος Διὶ τερπικεραύνω
- 420 εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀγάννιφον αἶ κε πίθηται.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
μῆνι' Ἀχαιοσίν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν·
Ζεὺς γὰρ ἔς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
χθιζὸς ἔβη κατὰ δαίτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἔπνοντο·
- 425 δωδεκάτη δὲ τοι αὐτὴς ἐλεύσεται Οὐλυμπον δέ,
καὶ τότε ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
καὶ μιν γουνάσομαι καὶ μιν πείσασθαι οἴω.»
Ἵς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσαστο, τὸν δὲ λίπ' αὐτοῦ
χωόμενον κατὰ θυμὸν εὐζώνιοιο γυναικὸς
- 430 τήν ῥα βίη ἀέκοντος ἀπηύρων· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔς Χρύσην ἵκανεν ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο
ἰστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηϊ μελαίνῃ,
ἰστὸν δ' ἰστοδόκη πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες
- 435 καρπαλίμως, τήν δ' εἰς ὄρμον προέρεσαν
ἔρετμοῖς.
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἐκηβόλω Ἀπόλλωνι·
ἐκ δὲ Χρυσῆς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
- ο Ποσειδῶνας, ἡ Ἥρα κι ἡ Αθηνά μαζί τους ἡ Παλλάδα.
Μα ἦρθες ἐσὺ και τον λευτέρωσες, θεά, ἀπὸ τα δεσμά του,
τον ἑκατόχερο φωνάζοντας στ' ἀκρόκορφα του Ὀλύμπου'
οι θεοὶ τον κράζουν Πολυδύναμο κι οι ἀνθρωποὶ ἀπὸ την ἄλλη
Αἰγαίωνα, τι περνάει στη δύναμη και το γονιό του ἀκόμα.
Κάθισε τότε καμαρώνοντας τη δύναμη του, δίπλα
στο Δία, κι οι τρισμακάριοι ἐζάρωσαν θεοὶ και δεν τον δέσαν.
Ὅλα ἐσὺ τώρα αὐτά καθίζοντας σιμὰ του θύμισε του,
τα γόνατα του πιάσε, αν θα 'θελε στους Τρώες να δώσει χέρι,
και τους Ἀργίτες πλάι στη θάλασσα κι ομπρὸς στα πλοία να κλείσει

ματοκυλώντας τους, το ρῆγα τους για να τον χαιρουνται ὅλοι'
κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας, ο γιος του Ἀτρέα, να νιώσει
την τύφλα του, που καταφρόνεσε τον πρώτο απ' τους Ἀργίτες.»
Κι ἡ Θέτη ευτὺς του ἀπηλογήθηκε στα δάκρυα βουτημένη:
« Ὠχού, παιδί μου, τι σε ἀνάσταινα, τον πικρογεννημένο!
Ἄς ἦταν ἀβλαβος κι ἀδάκρυτος στ' ἄρμενα πλάι να μένεις,
ἔτσι που ἡ Μοῖρα λίγο σου 'γραψε κι ὄχι πολὺ να ζήσεις.
Μ' ἀντάμα τώρα και λιγὸχρονος κι ο πιο δυστυχισμένος
απ' ὄλους εἶσαι. Μαύρη κι ἀραχλη που σε γεννούσα ἡ μοῖρα!
Τοῦτα στο Δία τον κεραυνόχαρο να πω θ' ἀνέβω ἀπὸ τη μου

στο χιονοσκέπαστο τον Ὀλυμπο, μπορεῖ και να μ' ἀκούσει.
Μα τώρα ἐσὺ στα γοργοτάξιδα καθούμενος καράβια
με τους Ἀργίτες βάστα μάνητα, μην πολεμάς καθόλου'
τι ο Δίας ἐπήγε χτες στους ἀμπεγους Αἰθιοπες καλεσμένος,
στον Ὠκεανὸ μακριά, κι οι ἀθάνατοι τον ἀκλουθηξαν ὅλοι.
Ὁμως ξανά σε μέρες δώδεκα στον Ὀλυμπο θα γύρει,
και τότε ἐγὼ στο χαλκοκάτωφλο παλάτι του θ' ἀνέβω
και θα προσπέσω ομπρὸς στα πόδια του, και λέω πῶς θα μ'
ἀκούσει.»
Σα μίλησε ἔτσι, ἀσκώθη κι ἐφυγε, και πέρα ἀφήνοντας τον
ὄλο θυμό, που την ωριόζωστη γυναῖκα του 'χαν πάρει

μεβιάς, ἀθέλητα του. Ζύγωνε στη Χρύσα το καράβι'
ωστόσο του Ὀδυσσέα, τ' ἀγιάτικα σφαχτά που κουβαλοῦσε.
Κι ὅταν ἐκεῖνοι στο πολὺβαθο λιμάνι μέσα ἐμπήκαν,
μάζεψαν τα πανιά, τ' ἀπόθεσαν στο μελανὸ καράβι,
λύσαν τα ξάρτια και στο δίκρανο πλάγιασαν το κατάρτι
με δίχως ξάργητα, και λάμνοντας το ἀραξοβόλι πιάνουν.
Ὁξω πετούν τις ἀγκυρόπετρες και την πρυμάτσα δένουν,
ὄξω κι ἐκεῖνοι στο γυρόγαλο της θάλασσας ἐβγήκαν,
ὄξω και τα σφαχτά του Ἀπόλλωνα του μακρορήχτη ἐβγαλαν,
ὄξω απ' το πλοῖο το πελαγόδρομο κι ἡ Χρυσοπούλα ἐβγήκε.

440 τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμόν ἄγων πολύμητις
 Ὀδυσσεύς
 πατρί φίλω ἐν χερσὶ τίθει καὶ μιν προσέειπεν·
 «ὦ Χρῦση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν
 Ἀγαμέμνων
 παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοῖβω θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
 ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν ὄφρ' ἰλασόμεσθα ἄνακτα,

445 ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφήκεν.»
 ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει, ὃ δὲ δέξατο χαίρων
 παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὤκα θεῶ ἱερὴν ἑκατόμβην
 ἐξείξαι ἔστησαν ἐϋδημητον περὶ βωμόν,
 χερνίψαντο δ' ἔπειτα καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.

450 τοῖσιν δὲ Χρῦσης μεγάλ' εὐχετο χεῖρας ἀνασχῶν·
 «Κλυθὶ μευ ἀργυρότοξ', ὃς Χρῦσῃν ἀμφιβέβηκας
 Κίλλαν τὴν ζαθέην Τενεδοῖο τε Ἴφι ἀνάσσεις·
 ἦ μὲν δὴ ποτ' ἐμῷ πάρος ἔκλυες εὐζαμένιοιο,
 τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴψασο λαὸν Ἀχαιῶν·

455 ἦ δ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήνον ἐέλδωρ·
 ἦδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.»
 ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 αὐτὰρ ἔπει ρ' εὐξάντο καὶ οὐλοχύτας προβάλλοντο,
 αὐέρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,

460 μηρούς τ' ἐξέταμον κατὰ τε κνίση ἐκάλυψαν
 δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
 καίε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἶθοπα οἶνον
 λείβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπύβωλα χερσίν.
 αὐτὰρ ἔπει κατὰ μῆρε κὰθ' καὶ σπλάγχνα πάσαντο,

465 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
 ὤπηψαν τε περιφραδέως, ἐρύσαντο τε πάντα.
 αὐτὰρ ἔπει παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα
 δαίνυντ', οὐδὲ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,

470 κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
 νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν·
 οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἰλάσκοντο
 καλὸν ἀεῖδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν
 μέλποντες ἐκάεργον· ὃ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.

475 ἦμος δ' ἥλιος κατέδου καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
 δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηὸς·
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 καὶ τότε ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν
 Ἀχαιῶν·
 τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἴει ἐκάεργος Ἀπόλλων·

Τότε ο Οδυσσεύς ο πολυκάτεχος μπρος στο βωμό τη φέρνει και την παράδωσε στου κύρη της τα χέρια λέγοντας του: «Χρῦση, ο ρηγάρχης Αγαμέμνονας με στέλνει να σου δώσω πίσω την κόρη, και να σφάζουμε περισσια αρνιά στο Φοῖβο, να ελεηθεί, αν θελήσει η χάρη του, τους Δαναούς, τι αλήθεια με πίκρες έχει πολυστέναχτες ποτίσει τους Αργίτες.» Τούτα μιλώντας του την έδωκε, κι αυτός την κόρη εδέχτη ὅλο χαρά' κι εκείνοι γρήγορα τ' αγιάτικα σφαχτάρια στήσαν αράδα, στον καλόχτιστο βωμό του Φοῖβου γύρω. Κι ως χερονίφτηκαν κι εμοίρασαν τ' αγιοκριθάρια, ο Χρῦσης βροντόφωνα, τα χέρια ασκώνοντας, για χάρη τους ευκήθη: « Επάκουσε μου, ασημοδόξαρε, που κυβερνάς τη Χρῦσα και την τρισάγια Κίλλα, κι άσφαλτα την Τένεδο αφεντεύεις' κι άλλη φορά πιο πριν συνάκουσες την προσευκή μου εμένα και μου 'δειξες τιμή παιδεύοντας ανήλεα τους Αργίτες' ὁμοια και τώρα, αυτή μη μου αρνηθείς που σου ζητώ τη χάρη, και τους Αργίτες απ' τον άδικο χαμό πια γλίτωσε τους.» Είπε, και την ευκή του επάκουσεν ο Απόλλωνας ο Φοῖβος· κι ως ευκηθήκαν και πασπάλισαν μετά τ' αγιοκριθάρια, αναλαιμίσαν τ' αρνοκάτσικα, τα σφάζανε, τα γδάραν, χώρισαν τα μεριά, τα τύλιξαν τρογύρα με τη σκέπη, διπλώνοντας τη, κι από πάνω τους κομμάτια κρέας πιθώσαν. Σε σκίζες πάνω ο γέρος τα 'καιγε, και με κρασί φλογάτο τα περεχούσε, και πεντόσουβλες στο πλάι του οι νιοί κρατούσαν. Και σύντας τα μεριά αποκάηκαν και γεύτηκαν τα σπλάχνα, λιανίσαν τ' άλλα και περνώντας τα στις σούβλες να τα ψήνουν επήραν γνοιαστικά, κι ως ψήθηκαν, τ' αποτραβήξαν ὅλα. Κι απ' τις δουλειές αυτές σα σκόλασαν κι ετοιμάσαν τις τάβλες, έτρωγαν, κι είχαν ως εταίριαζε καθεὶς το μερτικό του. και σύντας του πιστού θαράπεψαν και του φαγιού τον πόθο, παίρνουν κροντήρια τ' αρχοντόπουλα, κρασί τα ξεχειλίζουν, και σ' ὅλους τα ποτήρια εγιόμωσαν, απ' τις σπονδές ν' αρχίσουν. Κι ολημερίς με το τραγούδι τους και το χορό το Φοῖβο γύρευαν να γλυκάνουν, κι ὁμορφο παιάνα ετραγουδούσαν τιμώντας τον οι Αργίτες, κι άκουγε κι αγάλλουνταν εκείνος. και σύντας ο ἥλιος πια βασίλεψε και τα σκοτάδια επήραν, μπρος στις πρυμάτσες του πλεούμενου να κοιμηθούν πλάγιασαν. Κι η Αυγή σα φάνη η πουρνογέννητη και ροδοδαχτυλάτη, να γύρουν στα φαρδιά ξανοίχτηκαν των Αχαιῶν λημέρια. και πρίμο αγέρα ο μακροδόξαρος Απόλλωνας τους στέλνει'

480 οἱ δ' ἴστον στήσαντ' ἀνά θ' ἰστία λευκά πέτασσαν,
 ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἰστίον, ἀμφὶ δὲ κύμα
 στείρη πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νῆος ἰούσης·
 ἢ δ' ἔθειεν κατὰ κύμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
 αὐτὰρ ἔπει ῥ' ἴκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,

485 νῆα μὲν οἷ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν
 ὑψοῦ ἐπὶ φαρμάθοις, ὑπὸ δ' ἔρματα μακρὰ
 τάνυσσαν·
 αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.
 Αὐτὰρ ὁ μῆνιε νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
 διογενῆς Πηλῆος υἱὸς πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς·

490 οὔτε ποτ' εἰς ἀγορῆν πωλέσκετο κυδιάνειραν
 οὔτε ποτ' ἔς πόλεμον, ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ
 αὐθι μένων, ποθέεσκε δ' αὐτὴν τε πτόλεμόν τε.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτῃ γένετ' ἠώς,
 καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἔόντες

495 πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ'
 ἐφετμέων
 παιδὸς ἐοῦ, ἀλλ' ἢ γ' ἀνεδύσετο κύμα θαλάσσης.
 ἠερίῃ δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὐλύμπόν τε.
 εὖρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἦμενον ἄλλων
 ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμπιο·

500 καὶ ῥα πάροισ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων
 σκαιῆ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθρεῶνος ἐλοῦσα
 λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα·
 «Ζεῦ πάτερ, εἰ ποτε δὴ σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
 ἢ ἔπει ἢ ἔργω, τότε μοι κρήνην ἐέλωρ·

505 τίμησόν μοι υἱὸν ὅς ὠκυμορῶτατος ἄλλων
 ἔπλετ'· ἀτὰρ μιν νῦν γε ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 ἠτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
 ἀλλὰ σύ πέρ μιν τίσον, Ὀλύμπιε μητίετα Ζεῦ·
 τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ

510 υἱὸν ἐμόν τίσωσιν ὀφέλλωσιν τέ ἐ τιμῆ.»
 Ὡς φάτο· τὴν δ' οὐ τι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
 ἀλλ' ἀκέων δὴν ἦστο· Θέτις δ' ὡς ἦσατο γούνων
 ὡς ἔχετ' ἐμπεφυῖα, καὶ εἶρετο δεῦτερον αὐτίς·
 «Νημερτές μὲν δὴ μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον

515 ἢ ἀπόειπ', ἔπει οὐ τοι ἔπι δέος, ὄφρ' εὖ εἰδέω
 ὄσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτῃ θεὸς εἰμι.»
 Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 «Ἥ δὴ λοίγια ἔργ' ὁ τέ μ' ἐχθοδοπήσαι ἐφήσεις
 Ἥρη δ' ἄν μ' ἐρέθησιν ὄνειδείοις ἐπέεσσιν·

κι εκείνοι, το κατάρτι ορθώνοντας, τ' ἄσπρα πανιά σήκωσαν,
 κι ο αγέρας πίσω τους τα φούσκωνε, και στην καρένα γύρω
 του καρabiού, γοργά που αρμένιζε, το μαύρο κύμα αχούσε'
 κι αυτό πετούσε απά στα κύματα, τελεύοντας τη στράτα.
 και σύντας φτάσαν πια στ' απλόχωρα των Αχαιῶν λημέρια,
 πα στη στεριά τράβηξαν κι ἐβγαλαν το μελανο καράβι,
 ψηλά στον ἄμμο, και το στύλωσαν με μακρουλά αντιστύλια,
 κι ατοί τους στις καλύβες σκόρπισαν και στα καράβια γύρα.
 Πρόσμενε ωστόσο ο γοργογόνατος, ο αρχοντογεννημένος
 γιος του Πηλέα στα πελαγόδρομα καράβια του χολιώντας,

κι ουδέ στη δοξαντρούσα επήγαινε τη σύναξη ποτέ του
 κι ουδέ στον πόλεμο, μόν' ἔτρωγε τα σωθικά του η πίκρα,
 που εδῶ καθόταν, κι ας λαχτάριζεν αντάρεις και πολέμους.
 Μα σα διάβηκαν μέρες δῶδεκα, το δρόμο ἐπαιρναν πίσω
 ὄλοι οι θεοὶ μαθῆς οι ἀθάνατοι, στον Ὀλυμπο να γύρουν,
 κι ο Δίας μπροστά. Και τότε η Θέτιδα, το θέλημα του γιου της
 θυμάμενη, γοργά απ' της θάλασσας ξεπρόβαλε το κύμα
 κι ανεβῆ σύναυγα στον Ὀλυμπο, στον ουρανό το μέγα'
 κι ἤβρε στου Ολύμπου του πολύκορφου την πιο αψηλῆ τη ράχη
 το γιο του Κρόνου το βροντόλαλο να κάθεται μονάχος.

Μπροστά του τότε πήγε κάθισε και του ἔπιασε τα γόνα
 με το ζερβί, με το ἄλλο ακράγγιξε τα γένια του ἀπό κάτω,
 κι εἶπε στο Δία παρακαλώντας τον, το ρῆγα υγιό του Κρόνου;
 «Πατέρα Δία, ποτέ μου αν σ' εὐφρανα στους ἀθανάτους μέσα
 με λόγο για με πράξη, επάκουσε την πεθυμιά μου ετούτη:
 Το γιο μου τίμησε, που η μοῖρα του να ζήσει γράφει απ' ὄλους
 πιο λίγο, κι ὅμως ο Αγαμέμνονας ο πρωταφέντης τώρα
 τον καταφρόνεσε, τι του ἀρπαξε το αρχοντομοῖρι ατός του.
 Ὅμως, Ολύμπιε Δία βαθύγνωμε, τίμησε εσύ το γιο μου
 στους Τρώεις τη νίκη τώρα δίνοντας, ως πού να πουν κι οι Αργίτες

να τον τιμήσουν, και τιμώντας τον ξεπλερωμῆ να δώσουν.»
 Αυτὰ εἶπε, ὅμως ο Δίας δε μίλησεν ο νεφελοστοιβάχτης,
 μόνο βουβός πολλήωρα ἐκάθουνταν κι η Θέτη, ως τα κρατούσε
 αποζαρχῆς, τα γόνα του 'σφιγγε και μίλησε του πάλι:
 «Ξάστερα δῶσε μου το λόγο σου και στρέξε αυτὰ που σου ἔπα,
 για αρνήσου μου, τι εσύ δε σκιάζεσαι κανένα, για να ξέρω
 καλά, ἢ θεὰ πως εἰμαι απ' ὄλους σας ἢ πιο παραριγμένη.»
 Συχύστη τότε ο Δίας κι ἀπάντησεν ο νεφελοστοιβάχτης:
 «Ὀχοῦ μπελάδες! Σε φαγώματα με βάζεις με την Ἥρα,
 που θα μ' αρχίσει τα μαλώματα και θα μ' αγκυλοχεύει.

520 ἡ δὲ καὶ αὐτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
νεικεῖ, καὶ τέ μέ φησι μάχη Τρώεσσιν ἀρήγειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὐτῆς ἀπόστιχε μὴ τι νοήση
Ἥρη· ἐμοὶ δὲ κα ταῦτα μελήσεται ὄφρα τελέσσω·
εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι ὄφρα πεποίθης·

525 τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
τέκμων· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν
οὐδ' ἀτελεῦτητον ὃ τί κεν κεφαλῇ κατανεύσω.»
Ἥ καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρυσι νεύσε Κρονίων·
ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος

530 κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον.
Τὼ γ' ὡς βουλευέσασθε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
εἰς ἄλα ἄλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἐὸν πρὸς δῶμα· θεοὶ δ' ἅμα πάντες
ἀνέστησαν
ἐξ ἐδέων σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη

535 μείναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσαν ἅπαντες.
ὡς ὃ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
ἠγνοίησεν ἰδοῦσα ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλάς
ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος.
αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα·

540 «Τίς δ' αὖ τοι δολομήτα θεῶν συμφράσσατο
βουλάς;
αἰεὶ τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα
κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τί πώ μοι
πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅτι νοήσης.»
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

545 «Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμούς ἐπιέλλεο μύθους
εἰδῆσειν· χαλεποὶ τοι ἔσονται ἀλόχῳ περ ἐούσῃ·
ἀλλ' ὄν μὲν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν οὐ τις ἔπειτα
οὔτε θεῶν πρότερος τὸν εἴσεται οὔτ' ἀνθρώπων·
ὄν δὲ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλωμι νοήσαι

550 μὴ τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διεῖροο μηδὲ μετάλλα.»
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
«Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἶρομαι οὔτε μεταλλῶ,
ἀλλὰ μάλ' εὐκηλὸς τὰ φράζεαι ἄσπ' ἐθέλησθα.

555 νῦν δ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα μὴ σε παρεῖπη
ἀργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος·
ἠερίη γὰρ σοὶ γε παρέζετο καὶ λάβε γούνων·
τῆ σ' ὄϊω κατανεύσαι ἐπήτυμον ὡς Ἀχιλλῆα
τιμήσης, ὀλέσης δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.»

Ἔτσι κι αλλιώς μες στους αθάνατους θεούς θυμώνει εκείνη μαζί μου, τάχα πως στον πόλεμο τους Τρώες συντρέχω πάντα. Μα τώρα εσύ τραβήξου γρήγορα, δε θέλω να σε νιώσει η Ἥρα, κι εγώ όλα που μελέτησες θα τα γνοιαστώ να γενούν. Ομπρός λοιπόν, με το κεφάλι μου θα γνέψω, να πιστέψεις' τι αυτό είναι μέσα στους αθάνατους το πιο τρανό από μένα σημάδι' τι είναι αμεταγύριστος κι απευίπιστος και βγαίνει το δίχως άλλο πάντα ο λόγος μου, με το κεφάλι ως γνέψω.» Εἶπε, και με τα φρύδια του ἔγνεψε τα μαύρα ο γιος του Κρόνου, κι οι θεῖες με ορμὴν αναταράχτηκαν οι χήτες στο κεφάλι

το αθάνατο, και ριζοτράνταξε τον Ὀλυμπο το μέγα. Σαν ἔτσι οι δυο τους τα συνταίριαζαν, χωρίζουν στου πελάγου πηδά τα βάθη ἀπὸ τον Ὀλυμπο το φωτοβόλο εκείνη, κι ο Δίας τραβούσε στο παλάτι του, κι ὅλοι μαζί ασκωθήκαν ἀπ' τα θρονιά οι θεοί' δεν τόλμησε στον κύρη ομπρός κανένας να μείνει καθιστός, ως ζύγωνε, μόν' στάθηκαν μπροστά του. Κι αὐτὸς στο θρόνο τότε ἐκάθισε. Δεν εἶχε ὅμως ξεφύγει τῆς Ἥρας τῆ ματιά, και το 'ξερε πως μίλησε μαζί του ἡ Θέτη, ἡ κόρη ἡ χιοναστράγαλη του θαλασσογερόντου· κι ευτὺς στο γιο του Κρόνου ἐγύρισε, μιλά και τον κεντρίζει:

«Ποιὸς πάλε ἀπ' τους θεοὺς, δολόγωνμε, τα ταίριαξε μαζί σου; Πάντα σου ἀρέσει ἀλήθεια ἀλάργα μου καθούμενος να κλώθεις διαλογισμούς κρυφούς κι ἀπόφασες να παίρνεις, και ποτέ σου το που 'βαλες στο νοῦ δε θέλησες να μου το πεις και μένα.» Κι ἀπηλογήθη των ἀθάνατων και των θνητῶν ο κύρης: «Ἥρα, το κάθε που στοχάζομαι καθόλου μην τ' ολπίζεις να σου το φανερώνω' δύσκολο, γυναίκα μου κι ας εἶσαι. Αλήθεια, ὅ,τι εἶναι που δε θα 'βλαφτε να μαθευτεῖ, κανένας πριν ἀπὸ σένα, μήτε ἀθάνατος μήτε θνητός, θα μάθει. Μα αὐτό που χωρία ἀπ' τους ἀθάνατους στο νοῦ μου εγὼ θα βάλω,

μη θες να το ρωτᾶς ἀνώφελα και μην ψιλοσκαλίζεις.» και τότε ἡ σεβαστὴ του ἀπάντησε βοῖδομάτη Ἥρα κι εἶπε: « Ὑγιὲ του Κρόνου τρομερότατε, τι λόγια αὐτὰ που κρένεις; Ποτέ να σε ρωτῶ δε θέλησα και να ψιλοσκαλίζω, μόν' ὅ,τι θες μπορεῖς ἀνέγνοιαστα να στοχαστεῖς μονάχος. Μα τώρα τρέμω μες στα σπλάχνα μου, μη σ' ἔχει καταφέρει ἡ Θέτη, ἡ κόρη ἡ χιοναστράγαλη του θαλασσογερόντου· τι σὺναυγα κοντὰ σου ἐκάθισε και σου 'πίασε τα γόνα, κι ἀλήθεια εσὺ θαρρῶ τῆς ἔταξες στον Ἀχιλλέα να δώσεις τιμὴ, κι Ἀργίτες γύρω στ' ἄρμενα περισσοὺς ν' ἀφανίσεις.»

- 560 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ζεὺς·
«Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν οἶεαι οὐδέ σε λήθω·
πρῆξαι δ' ἔμπης οὐ τι δυνήσεται, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
μᾶλλον ἔμοι ἔσσει· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν ἔμοι μέλλει φίλον εἶναι·
- 565 ἀλλ' ἀκούουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπέιθεο μύθῳ,
μῆ νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ
ἄσσον ἰόνθ' ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.»
Ἵως ἔφατ' ἔδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
καὶ ῥ' ἀκούουσα καθήστο ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ·
- 570 ὄχθησαν δ' ἀνά δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες·
τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν
μητρὶ φίλῃ ἐπήρα φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ·
«Ἥ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσειται οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά,
εἰ δὴ σφῶ ἔνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὦδε,
- 575 ἐν δὲ θεοῖσι κολῶν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς
ἔσθλης ἔσσειται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερεῖονα νικᾷ.
μητρὶ δ' ἐγὼ παράφῃμι καὶ αὐτῇ περ νοεοῦση
πατρὶ φίλῳ ἐπήρα φέρειν Διί, ὄφρα μὴ αὐτε
νεκείησι πατήρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
- 580 εἷ περ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς
ἔξ ἐδέων στυφελίζαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
ἀλλὰ σὺ τὸν ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
αὐτίκ' ἔπειθ' ἴλαος Ὀλύμπιος ἔσσειται ἡμῖν.»
Ἵως ἄρ' ἔφη καὶ ἀναΐζας δέπας ἀμφικύπελλον
- 585 μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει καὶ μιν προσέειπε·
«Τέτλαθι μητὲρ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ,
μῆ σε φίλῃν περ εὐόσαν ἐν ὄφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
θεινομένην, τότε δ' οὐ τι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ
χραισμεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι·
- 590 ἦδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα
ῥίψε ποδὸς τεταγῶν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίσιου,
πάν δ' ἡμᾶρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
κάππεσον ἐν Λήμνῳ, ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνήεν·
ἐνθά με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.»
- 595 Ἵως φάτο, μειδῆσεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον·
αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
οἰνοχοεῖ γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητήρος ἀφύσσω·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνώρτο γέλωσ μακάρεσσι θεοῖσιν

και τότε ο Δίας της ἀποκρίθηκεν ο νεφελοστοιβάχτης:
«Δαιμονισμένη! Πάντα το κακό στο νου σου! Δε γλιτώνω!
ὁμως χαμένοι πάνε οι κόποι σου, και μόνο απ' την καρδιά μου
μακραίνεις. Τόσο το χειρότερο για σένα, λέω. Κι αν έτσι
μαθές ως τα 'πες τούτα ἐγίνηκαν, έτσι μου ἀρέσει ἐμένα!
Μόν' κάθου κι ἀκουε κάθε λόγο μου, και μη μου βγάζεις ἀχνα,
μην ἐρθω αυτοῦ και ρίξω απάνω σου τ' ἀνίκητα μου χέρια,
και τότε πια δε θα σε γλίτωναν ὄλοι οι θεοὶ του Ολύμπου.»
Ἐτσι εἶπε, κι η σεβάσμια δειλιασε βοῖδομάτη Ἥρα ομπρός του,
και κόμπο την καρδιά της δένοντας διχως μιλιὰ εκατόθαν

μα κι οι ἄλλοι ἀθάνατοι επικράθησαν στου Δία το αρχονταρίκι.
Τότε ο λαμπρός τεχνίτης Ἥφαιστος πήρε να λείε μπροστά τους,
για να γλυκάνει τη μητέρα του, την κρουσταλλόχερη Ἥρα:
«Ὡχού μπελάδες που μας πλάκωσαν ἀβάσταχτοι, αν οι δυο σας
για τους θνητούς ἐδῶ συχύζεστε, κι ἀμάχες και φοβέρες
μες στους ἀθάνατους ασκῶνετε, και μήτε θα χαρούμε
γλυκὸ ψωμί, τι ἀλήθεια δαίμονας κακὸς μας δυναστεύει.
Μια γνώμη θα 'δυνα στη μάνα μου, κι ας το νογάει κι ἀπὴ της:
το Δία τον κύρη να καλόπιανε, να μην ἀρχίσει πάλε
μαλώματα και το τραπέζι μας κάμει ἄνω κάτω, ως τρώμε'

τι αν θέλει του Ολύμπου ο αστραπόχαρος ἀφέντης απ' τους
θρήνους
να μας πετάξει... τι στη δύναμη πολὺ τρανότερος μας.
Μόν' ἔλα τώρα ἐσύ, καλόπιασ' τον και γλυκομίλησέ του,
και τότε ευτύς ο ἀφέντης του Ολύμπου θα 'ναι καλὸς μαζί μας.»
Ἐτσι εἶπε, και πηδώντας ἐβάλε στις ακριβῆς του μάνας
τα χέρια κούπα διπλογοῦβωτη, κι αὐτὰ της λείε τα λόγια:
« Ὑπομονέψου τώρα, μάνα μου, βαστά, κι ας ἔχεις πίκρα,
μη λάχει και σε ἰδῶ να δέρνεσαι και δεν μπορέσω χέρι
να δώσω, μ' ὄλη την ἀγάπη μου, κι ας σε πονά η καρδιά μου·
τι ἀλί σε κείνον που με του Ολύμπου το ρήγα θα τα βάλει!

Κι ἄλλη φορὰ, που να 'ρθω θέλησα βοηθός σου, ἀπὸ το πόδι
μ' ἐπιασε αὐτός κι ἀπὸ το ἀθάνατο με πέταξε κατώφλι'
ὄλη τη μέρα, ως το βασιλεμα του γήλιου, ἐγκρεμιζόμενον,
ως πού στη Λήμνο πια σωριάστηκα με την ψυχὴ στο στόμα,
κι ευτύς, ως ἔπεσα, με πήρανε να με γνοιαστούν οι Σίντες.»
Ἐτσι εἶπε, κι η θεὰ ἀχνογέλασεν, η κρουσταλλόχερη Ἥρα,
κι ἀχνογελώντας μες στα χέρια της πήρε απ' το γιο την κούπα.
Κι αὐτός απ' το κροντήρι ἀνάσερνε και μοίραζε στους ἄλλους
—δεξιὰ μεριὰ—θεοῦς ἀθάνατο γλυκὸ κρασί να πιοῦνε.
Κι ἀσβηστο γέλιο τότε ἀσκώθηκε μες στους μακαρισμένους,

- 600 ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δῶματα ποιπνύοντα.
Ἵς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἕς ἡέλιον καταδύοντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης,
οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος ἦν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ' αἶ ἄειδον ἀμειβόμενοι ὅπι καλῆ.
- 605 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδου λαμπρὸν φάος ἡελίοιο,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκον δὲ ἕκαστος,
ἦχι ἐκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίησι πραπίδεσσι·
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἦι Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,
- 610 ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι·
ἔνθα καθεῦδ' ἀναβάς, παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη.
- λαχανιαστό να ἰδοῦν τον Ἥφαιστο τα πόδια του να σέρνει.
Τότε ἔτσι ἐκείνοι, ὡς που εβασίλειμεν ο γήλιος, ὅλη μέρα
έτρωγαν, κι εἶχεν, ὡς εταίριαζε, καθεὶς το μερτικό του'
μήτε η γλυκιά κιθάρα ἀπόλειπε στου Ἀπόλλωνα τα χέρια,
μήτε κι οἱ Μούσες, που γλυκόφωνα με τη σειρά ἐτραγοῦδουν.
Και σύντας του ἡλίου πια βασίλειψε το φως το αχιδοβόλο,
καθένας στο δικό του ετράβηξε το αρχοντικό να γείρει,
κει που 'χε χτίσει στον καθένα τους παλάτι ο κουτσοπόδης,
ο ξακουστός τεχνίτης Ἥφαιστος, με τη σοφή του τέχνη.
Κι ο Δίας ο Ολύμπιος, ὁ αστραπόχαρος, στην κλίνη του τραβούσε,
- εκεί που ὡς τώρα πάντα, ὡς του ἔρχονταν ὕπνος γλυκός, κοιμόταν
κει πάνω ἀνέβη, κι η χρυσόθρονη σιμά του ἐπλάγιαζε Ἥρα.
-

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Β-

- Β- ἄλλοι μὲν ῥα θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορυσταὶ
εὐδὸν παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,
ἀλλ' ὃ γε μερμήριζε κατὰ φρένα ὡς Ἀχιλλῆα
τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
- 5 Ἦδε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
πέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι οὐλον ὄνειρον·
καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα περὶόντα προσηύδα·
βάσκ' ἴθι οὐλε ὄνειρε θοάς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
- 10 πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω·
θωρηξάϊ ἐκέλευε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἔλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γάρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ'
ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γάρ ἅπαντας
- 15 Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφήπται.
Ὡς φάτο, βῆ δ' ἄρ' ὄνειρος ἐπεὶ τὸν μῦθον
ἄκουσε·
καρπαλίμως δ' ἴκανε θοάς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δὲ
κίχανεν
εὐδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ'
ὕπνος.
- 20 Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς Νηληϊῶ υἱὲ ἰοικώς
Νέστορι, τὸν ῥα μάλιστα γερόντων τί'
Ἀγαμέμνων·
τῷ μιν εἰσαίμενος προσεφώνεε θεῖος ὄνειρος·
εὐδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο·
οὐ χρὴ παννύχιον εὐδεν βουληφόρον ἄνδρα
- 25 ὦ λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε·
νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δὲ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὃς σεῦ ἄνευθεν ἔων μέγα κήδεαι ἠδ' ἔλεαίρει.
Θωρηξάϊ σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἔλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
- 30 Τρώων· οὐ γάρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ'
ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γάρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφήπται
ἐκ Διὸς· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσὶ, μὴδέ σε λήθη
αἰρείτω εὐτ' ἂν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήη.
- Οἱ ἄλλοι —θεοὶ, θνητοὶ πολέμαρχοι— κοιμόνταν ὅλη νύχτα,
καὶ μοναχὰ τὸ Δία δὲν ἐπιανεν ὕπνος γλυκὸς καθόλου,
μόν' ὅλο μες στο νοῦ του ἀνάδευε, πῶς του Ἀχιλλεῖα νὰ δώσει
τιμὴ, κι Ἀργίτες δίπλα στ' ἄρμενα περισίους ν' ἀφανίσει.
Καὶ τούτῃ ἡ πιο καλὴ του εἰκάστηκε βουλή στο νοῦ, νὰ στείλει
στο γιο του Ἀτρέα, τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν ὄνειρο τὸν πλάνο'
γυρνάει σ' αὐτὸν καὶ με ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
«Ὀνειρε πλάνε, ομπρός, στ' Ἀργίτικα γοργὰ καράβια δράμε,
καὶ στο καλύβι του Ἀγαμέμνονα, τοῦ γιου του Ἀτρέα, σα φτάσεις,
- ὅ,τι σου ορίζω τώρα λέγε του καὶ μὴν το παραλλάξεις.
Σπρώχ' τον γοργὰ τους μακρομάλληδες Ἀργίτες ν' ἀρματώσει·
ἦρθε ἡ στιγμὴ που το πλατύδρομο τὸ κάστρο θα πατήσει
τῶν Τρώων' οἱ ἀθάνατοι στὸν Ὀλυμπο πια δὲν κρατοῦνε τώρα
δυο γνώμες, τι ὅλους τους ελύγισε με τα παρακλητὰ τῆς
Ἥρας, κι ἀπὰ στους Τρώες ἐπλάκωσαν τρανοὶ καημοὶ καὶ πίκρες.»
Ἔτσι εἶπε, κι ὁ Ὀνειρος, σαν ἄκουσε τὸ λόγο του μισεῦει,
κι ὡς ἔφτασε μεμιάς στα γρήγορα τῶν Ἀχαιῶν καράβια,
κινάει νὰ βρεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸ γιο τοῦ Ἀτρέα' κι ἐκεῖνος
κοιμόταν στο καλύβι' γύρα τοῦ θεϊκοῦ χυνόταν ὕπνος.
- Στάθηκε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, καὶ τὴν εἶδη εἶχε πάρει
τοῦ Νέστορα, πού ἀπ' ὅλους πῖότερο τιμοῦσε τοὺς γερόντους
ὁ γιος τοῦ Ἀτρέα' με τέτοια ὁ Ὀνειρος ὁ θεῖος εἶδη τοῦ ἐμίλα:
«Κοιμάσαι, υγιὲ τοῦ Ἀτρέα τοῦ ἀντρόκαρδου, τοῦ γαύρου ἀλογατάρη;
ὅλη τὴ νύχτα ἕνας πρωτόγερος δὲν πρέπει νὰ κοιμάται,
που τόσο ἀσκέρι του μπιστεύτηκαν κι ἐγνοῖες πολλὰς τὸν ζώνουν.
Μ' ἀκού με τώρα' εἶμαι μαντάτορας ἀπὸ τὸ Δία σταλμένος,
που ἀς εἶναι ἀλάργα, ὅμως σε γνοιάζεται καὶ σε ψυχοπονιέται.
Προσάξει εὐτὺς τοὺς μακρομάλληδες Ἀργίτες ν' ἀρματώσεις'
ἦρθε ἡ στιγμὴ που το πλατύδρομο τὸ κάστρο θα πατήσεις
- τῶν Τρώων' οἱ ἀθάνατοι στὸν Ὀλυμπο πια δὲν κρατοῦνε τώρα
δυο γνώμες, τι ὅλους τους ελύγισε με τα παρακλητὰ τῆς
Ἥρας, κι ἀπὰ στους Τρώες ἐπλάκωσαν τρανοὶ καημοὶ, σταλμένοι
ἀπὸ τὸ Δία. Μα εἰς τα λόγια μου κράτα στο νοῦ, μὴ λάχει
κι ἀλησμονιά σε πιάσει, ὁ ολόγλυκος μόλις σ' ἀφήσει γύπνος.»

- 35 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσεται, τὸν δὲ λίπ' αὐτοῦ
τὰ φρονέοντ' ἀνά θυμὸν ἅ ρ' οὐ τελέεσθαι
ἔμελλον·
φή γάρ ὃ γ' αἰρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ
νήπιος, οὐδὲ τὰ ἤδη ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα·
θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχὰς τε
- 40 Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου, θεΐη δὲ μιν ἀμφέχυτ' ὄμφη·
ἔζετο δ' ὀρθωθείς, μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα
καλὸν νηγάτεον, περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος·
ποσσί δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο κατὰ πέδιλα,
- 45 ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον·
εἶλετο δὲ σκῆπτρον πατρῷον ἄφθιτον αἰεὶ
σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων·
ἤως μὲν ῥα θεὰ προσεβήσατο μακρὸν Ὀλυμπον
Ζηνὶ φῶως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
- 50 αὐτὰρ ὃ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορῆν δὲ κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς·
οἳ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα·
βουλήν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἴζε γερόντων
Νεστορῆ παρὰ νηΐ Πυλοιογενέος βασιλῆος·
- 55 τοὺς ὃ γε συγκαλέσας πυκινὴν ἀρτύνετο βουλήν·
κλύτε φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος
ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δῖω
εἰδὸς τε μέγεθος τε φυὴν τ' ἄγχιστα ἐώκει·
στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί με πρὸς μῦθον
εἶπεν·
- 60 εὐδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο·
οὐ χρὴ παννύχιον εὐδαιν βουληφόρον ἄνδρα,
ὦ λαοὶ τ' ἐπιπετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε·
νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὤκα· Διὸς δὲ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σεῦ ἄνευθεν ἔων μέγα κήδετα ἦδ' ἐλεαίρει·
- 65 θωρήξαι σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίη· νῦν γὰρ κεν ἔλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ'
ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφήπται
- 70 ἐκ Διὸς· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσίν· ὥς ὃ μὲν
εἰπὼν
ὥχετ' ἀποπτάμενος, ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος
ἀνήκεν.
Ἄλλ' ἄγετ' αἶ κέν πως θωρήξομεν υἱὰς Ἀχαιῶν·
πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἢ θέμις ἐστί,
καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
- Ὡς μίλησε ἔτσι, ἐπήρε κι ἐφύγε, κει πέρα ἀφήνοντας τον
να κλωθεῖ ἐλπίδες μες στα φρένα του, που να γενοῦν δεν ἦταν,
του Πριάμου το καστρί πῶς θα 'παιρνε τη μέρα ἐκεῖνη τάχα,
ο ἀνέμουαλος, που ο Δίας τι του 'γραφε δεν το 'βαζε στο νου του'
τι ἐκεῖνος κι ἄλλες ἐλογάριαζε στους Τρώες και στους Ἀργίτες
- να στείλει συφορές και κλάματα μες σε φριχτοῦς πολέμους.
Κι ως ξύπνησε, διανεύαν γύρα του τα θεῖα τα λόγια ἀκόμα.
Πετάχτη ἀπάνω και καθίζοντας ὠριο φοραεὶ χιτῶνα,
καινούργιο, μαλακό, και γύρω του φαρδιά ἐτυλίχτη κάπα,
και σάνταλα πανῶρια ἐπέρασε στ' ἀστραφετέρὰ του πόδια'
στερνὰ το ἀσημοκαρφοπλοῦμιστο σπαθὶ κρεμάει στους ὠμους,
και το ραβδί του το ἀκατάλυτο, το γονικό, κρατώντας,
για τ' ἄρμενα των χαλκοθώρακων των Ἀχαιῶν κινούσε.
Ὅτι εἶχε ἡ Αὐγὴ ἡ θεὰ στον Ὀλυμπο το μέγα ἀνέβη ἀπάνω, .
το φως στο Δία και στους ἀθανάτους τους ἄλλους να μηνύσει'
- κι ο γιος του Ατρέα τους βροντερόφωνους διαλάληδες προστάζει
σε συντυχία τους μακρομάλληδες Ἀργίτες να φωνάζουν
κι ως φώναζαν αυτοί, μαζώχτηκαν με βιάση εὐτὺς ἐκεῖνοι.
Πρῶτα καλνούσε τους ἀντρόκαρδους να βουλευτοῦν γερόντους
δίπλα ἀπὸ τ' ἄρμενο του Νέστορα, του βασιλιά της Πύλος'
κι ως συνάχτηκαν, τι σοφίστηκε τρανὸ τους φανερώνει:
« Ακούστε, φίλοι! Μου 'ρθεν Ὀνειρος θεϊκὸς στον ὕπνο ἀπάνω
μέσα στη νύχτα την ἀθάνατη, του ἀρχοντικοῦ Νεστόρου
ἴδια ἀπαράλλαχτος, στο ἀνάριμμα, στην ἐλικιά, στην ὄψη'
και στάθη πάνω ἀπ' το κεφάλι μου κι αὐτὰ μου λέει τα λόγια:
- „Κοιμάσαι, υγιὲ του Ατρέα του ἀντρόκαρδου, του γαῦρου ἀλογατάρη;
Ὅλη τη νύχτα ἑνας πρωτόγερος δεν πρέπει να κοιμάται,
που τόσο ἀσκέρι του μπιστεύτηκαν κι ἐγνοῖες πολλὲς τον ζῶνουν.
Μ' ἄκου με τώρα' εἶμαι μαντάτορας ἀπὸ το Δία σταλμένος,
που ἀς εἶναι ἀλάργα, ὁμως σε γνοιάζεται και σε ψυχοπονιέται.
Προστάζει εὐτὺς τους μακρομάλληδες Ἀργίτες ν' ἀρματώσεις'
ἦρθε ἡ στιγμὴ που το πλατύδρομο το κάστρο θα πατήσεις
των Τρώων οὐ ἀθάνατοι στον Ὀλυμπο πια δεν κρατοῦνε τώρα
δυο γνώμες, τι ὅλους τους ἐλύγισε με τα παρακλητὰ της
ἡ Ἥρα, κι ἀπὰ στους Τρώες ἐπλάκωσαν τρανοὶ καημοὶ, σταλμένοι
- ἀπὸ το Δία, μα ἐσύ τα λόγια μου μην τα ξεχνάς. Ὡς τα 'πε,
πέταξε, πάει, και μένα ο ολόγλυκος εὐτὺς μ' ἀφήκεν ὕπνος.
Ελατέ, στ' ἄρματα ἀς φωνάζομε τους Ἀχαιοὺς, μα πρῶτα
θα τους μιλήσω δοκιμάζοντας, καθὼς πρεπεὶ 'να κι ὅλας'
και θα τους πω με τα πολὺσκαρμα να φύγομε καράβια,
κι ἄλλος ἀλλοῦθε ἐσεῖς κρατάτε τους με λόγια, να μη φύγουν.»

- 75 ὤμεις δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν.
Ἦτοι ὃ γ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὃς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἡμαθόνετος,
ὃ σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
- 80 εἰ μὲν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἐνίσπε
ψεῦδός κεν φαίμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
νῦν δ' ἴδεν ὃς μὲγ' ἄριστος Ἀχαιῶν εὐχεται εἶναι·
ἀλλ' ἄγετ' αἶ κέν πως θωρήσομεν υἴας Ἀχαιῶν.
Ἵς ἄρα φωνήσας βουλής ἐξήρχε νέεσθαι,
- 85 οἱ δ' ἐπανεστήσαν πείθοντό τε ποιμένι λαῶν
σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.
Ἦυτε ἔθνεα εἴσι μελισσᾶων ἀδινᾶων
πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων,
βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν·
- 90 αἶ μὲν τ' ἐνθα ἄλις πεποτήται, αἶ δὲ τε ἐνθα·
ὥς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόντων
ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν· μετὰ δὲ σφισιν ὄσσα δεδήει
ὀτρύνουσ' ἰέναι Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο.
- 95 Τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δὲ στεναχίζετο γαῖα
λαῶν ἰζόντων, ὄμαδος δ' ἦν· ἐννέα δὲ σφεας
κῆρυκες βοῶντες ἐρήτυον, εἴ ποτ' αὐτῆς
σχοῖατ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφῶν βασιλῆων.
Σπουδῆ δ' ἔζετο λαός, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἔδρας
- 100 παυσάμενοι κλαγγῆς· ἀνά δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
ἔστη σκῆπτρον ἔχων τὸ μὲν Ἦφαιστος κάμε
τεύχων.
Ἦφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι,
αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ ἀργεῖφόντη·
Ἐρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ,
- 105 αὐτὰρ ὃ αὐτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεΐ ποιμένι λαῶν,
Ἄτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπεν πολύαρνι Θυέστη,
αὐτὰρ ὃ αὐτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι,
πολλῆσιν νήσοισι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν.
Τῷ ὃ γ' ἐρεισάμενος ἔπε' Ἀργεῖοισι μετηύδα·
- 110 ὦ φίλοι ἦρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος
Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη,
σχέτλιος, ὃς πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο καὶ
κατένευσεν
Ἦλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλευσατο, καὶ με κελεύει
- Ὡς εἶπε ἐκεῖνος τούτα, κάθισε, καὶ τότε ασκῶθη ομπρός τους
ο γέρο Νέστωρας, που αφέντευε στην αμμουδάτη Πύλο,
κι έτσι τους μίλησε καλόγνωμος κι αναμεσό τους εἶπε:
«Φίλοι μου εσεῖς, Αργίτες ἀρχοντες καὶ πρωτοκεφαλάδες,
αν ἄλλος Αχαιός για τ' ὄνειρο μιλοῦσε τούτο ομπρός μας,
πως εἶναι ψέματα θα λέγαμε, θα το αφηφούσαμε ὅλοι'
μα τώρα το 'δε αὐτός που απ' ὅλους μας ο πιο τρανός λογιέται.
Ομπρός λοιπόν, ας αρματώσουμε τους Αχαιούς, ελατέ!»
Εἶπε, καὶ πρῶτος απ' τη μάζωξη κινούσε για να φύγει'
τα λόγια του ρηγάρχη ακούγοντας κι, οι αρχόντοι βασιλιάδες
πετάχτηκαν κι ωστόσο ολόγυρα συνάζονταν τ' ασκέρια.
Πῶς ὅταν βλέπεις σμάρια μέλισσες πυκνά να ξεπορίζουν,
κι ὅλο καινούργιες ξεπετάγονται μέσ' απ' τον τρύπιο βράχο,
και στους ανθούς τους ανοιξιάτικους σαμπιά σαμπιά πετάνε,
και πλήθος ἄλλα εδῶθε σμίγουμε κι ἄλλα ἀπὸ κει δρομούνε'
παρόμοια ἀπὸ καλύβια κι ἄρμενα λαός πολὺς τραβούσαν
κοπαδιστὰ μπροστά στ' ακρόγιαλο το χαμηλό, να πάνε
στη σύναξη' κι η Φήμη εφούντωνε στη μέση εκεί, του Δία
η αποκρισάρα, καὶ τους ἐβίαζε'κι ἐκεῖνοι εμαζευόνταν.
Κουφοτρικύμιζεν η σύναξη, κι ως κάθιζαν, βογγοῦσε
κάτωθε η γης, κι ἦταν ο τάραχος τρανός. Να μπουν σε τάξη
κράχτες εννιά στο ασκέρι εφώναζαν, τη χλαολὴ να πάψουν,
τους θεογέννητους ρηγάδες τους ν' ακούσουν τι θα πούνε.
Με κόπο ἐκεῖνοι καταλάγιασαν κι ολόγυρα εκαθίσαν
- δίχως φωνές. Τότε ο Αγαμέμνονας ασκῶθη ο πρωταφέντης,
κρατώντας το ραβδί στο χέρι του, τρανή του Ηφαίστου τέχνη'
στο Δία, το γιο του Κρόνου, κάποτε το 'χε χαρίσει ἐκεῖνος,
κι ο Δίας του Αργοφονιά το εχάρισε, του ψυχοπερατάρη,
κι ο Ερμῆς το χάρισε στον Πέλοπα τον αλογάρη πάλε,
κι ο Πέλοπας του Ατρέα το χάρισε του πρωτοστρατολάτη,
και στο Θυέστη ο Ατρέας πεθαίνοντας το βαριοκοπάδάρη,
κι ο Θυέστης πάλε του Αγαμέμνονα κληρονομία το αφήκε,
πλήθος νησιά και την Αργίτικη για ν' αφεντεύει χώρα.
Πάνω σ' αὐτό ακουμπώντας κίνησε το λόγο στους Αργίτες:
- «Αργίτες αντρειωμένοι, φίλοι μου, πιστοὶ σύντροφοι του Ἄρη,
ο Δίας, ο γιος του Κρόνου, μ' ἐμπλεξε σε συφορά μεγάλη,
ο ἀνέσπλαχνος, που πρὶν μου το 'ταξε και δέχτηκε, πρὶν πάρω
πρῶτα την Τροία την ωιοτείχιστη, να μη διαγύρω πίσω'
και τώρα δόλο μου 'στησε ἀσκημο, και με προστάζει στο Ἄργος,

- 115 δυσκλέα Ἄργος ἰκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
 Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
 ὃς δὴ πολλῶν πολίων κατέλυσε κάρηνα
 ἠδ' ἐπι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
 Αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι
 πυθέσθαι
- 120 μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν
 ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι
 ἀνδράσι παυροτέροισι, τέλος δ' οὐ πῶ τι
 πέφανται·
 εἴ περ γὰρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τε
 ὄρκια πιστὰ ταμόντες ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
- 125 Τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφέσπιτο ὄσσοι ἕασιν,
 ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί,
 Τρῶων δ' ἄνδρα ἕκαστοι ἐλοίμεθα οἰνοχοεῦειν,
 πολλὰ κεν δεκάδες δευοῖατο οἰνοχόοιο.
 Τόσσον ἐγὼ φημι πλέας ἔμμεναι υἱᾶς Ἀχαιῶν
- 130 Τρῶων, οἳ ναῖοισι κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἐπίκουροι
 πολλέων ἐκ πολίων ἐγγέσπαλοι ἄνδρες ἕασιν,
 οἳ με μέγα πλάζουσι καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα
 Ἰλίου ἐκπέρσαι εὐ ναϊόμενον πτολίεθρον.
 Ἐννέα δὴ βεβάσσι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί,
- 135 καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται·
 αἱ δὲ που ἡμέτεραὶ τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα
 εἶατ' ἐνὶ μεγάρους ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον
 αὐτῶς ἀκράαντον οὐ εἴνεκα δεῦρ' ἰκόμεσθα.
 Ἄλλ' ἄγεθ' ὥς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
- 140 φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
 οὐ γὰρ ἐπι Τροίην αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.
 Ὡς φάτο, τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ὄρινε
 πᾶσι μετὰ πληθύν ὄσοι οὐ βουλής ἐπάκουσαν·
 κινήθη δ' ἀγορὴ φῆ κύματα μακρὰ θαλάσσης
- 145 πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μὲν τ' Εὐρὸς τε Νότος τε
 ὦρορ' ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελῶν.
 Ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθῶν
 λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπὶ τ' ἡμῖν ἀσταχέουσιν,
 ὥς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη· τοὶ δ' ἀλαλητῶ
- 150 νῆας ἐπ' ἐσσεύοντο, ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη
 ἴστατ' ἀειρομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον
 ἄππεσθαι νηῶν ἠδ' ἐλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν,
 οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον· αὐτῆ δ' οὐρανὸν ἴκεν
 οἴκαδε ἰεμένων· ὑπὸ δ' ἦρεον ἔρματα νηῶν.
- τόσο πολὺ στρατὸ ἀφού ξέκανα, να γύρω ντροπιασμένοις.
 Ἐτσι μαθῆς στον παντοδύναμο το γιο του Κρόνου ἀρέσει,
 που πλήθος κάστρα ξεκεφάλισε και θα ξεκεφαλῖσει
 πλήθος ἀκόμα, τι στη δύναμη σαν ποιος του παραβγαίνει;
 Αλήθεια, εἶναι ντροπὴ οἱ μελλούμενες γενιές και να τ' ἀκούσουν,
- τέτοιοι στρατὸς και τόσος ἀδίκων τῶν Ἀχαιῶν πως ἦρθε
 και πολεμᾷ με δίχως ὄφελος και μάχεται ἐδῶ πέρα
 με ἀντρες πιο λίγους, καὶ δεν ξέρουμε πότε θα ῥθει το τέλος'
 τι λογαριάζω, αν συμφωνούσαμε μια μέρα Τρῶες κι Ἀργίτες,
 με ὄρκο τον πόλεμο σκολάζοντας, να ψυχομετρηθούμε,
 και χωριστὰ μονοσυνάζουνταν οἱ Τρῶες οἱ ντόπιοι, ὄσοι εἶναι,
 αν ἀπὸ δέκα δέκα σμίγαμε στην ἄλλη εμεῖς οἱ Ἀργίτες,
 κι οἱ κάθε δέκα για το κέρασμα κι ἀπὸ ἕναν Τρῶα διάλεγαν,
 λέω δεκαριές πολλές θ' ἀπόμεναν χωρὶς τον κεραστή τους'
 τόσους πολλοὺς ἐγὼ στο μέτρημα λογιάζω τους Ἀργίτες
- μπροστὰ στους Τρῶες, αυτοὺς που κάθονται στο κάστρο' μα ἦρθαν
 ἄλλοι
 ἀπὸ περισσιες χώρες σύμμαχοι, τρανοὶ κονταρομάχοι,
 που με μακραίνουν ἀπ' τον πόθο μου, καὶ δεν μπορῶ ως το θέλω
 της Τροίας το κάστρο το πεντάμορφο μια μέρα να πατήσω.
 Ἐννιά ἐκυλήσαν χρόνια κλειδωτὰ του Δία του τρισεγγάλου'
 τῶν καραβιῶν τα ζύλα ἐσάπισαν, οἱ γούμενες ἐλίωσαν,
 και λέω θα κάθονται τα ταίρια μας και τα μικρὰ παιδιὰ μας
 μέσα στα σπῖτια καρτερώντας μας, και τελείωση δεν ἔχει
 καμιά ἡ δουλειὰ που μας κουβάλησε στα γυρογῖαλια ἐτούτα.
 Μα τώρα ἐλατέ, ομπρός, το λόγο μου ν' ἀκούσουμε ὄλοι θέλω:
- με τα καράβια πίσω ἀς γύρουμε στην ποθητὴ πατρίδα,
 τι πια την Τροία δε θα την πάρουμε με τις φαρδιές τις ρούγες!»
 Εἶπε, και την καρδιά ἀνατάρραξε μες σε ὀλονῶν τα στήθη,
 ἀπ' τους πολλοὺς, που πρὶν δε βρέθηκαν ν' ἀκούσουν τη βουλή του.
 Σάλεψε ἡ σύναξη, σαν κύματα της θάλασσας μεγάλα
 στο Ἰκάριο πέλαο, σύντας σύγνεφα του ἀφέντη Δία ξεχύσουν
 σιρόκο και γαρμπή, κι ἡ θάλασσα φουσκῶσει στην ὀρμὴ τους.
 Κι ὅπως πονέντες ξάφνου ἀσκώνεται δριμύς, και το σπαρμένο
 σαλεύει το βαθὺ στη λύσσα του και γερνοῦνε τα στάχια,
 παρόμοια ἐσάλεψε κι ἡ σύναξη' κι οἱ Ἀργίτες στα καράβια
- με ἀλαλητὸ μεγάλο ἐχύθηκαν, κι ο κOURνιαχτὸς τ' ἀψηλοῦ
 κάτω ἀπ' τα πόδια τους ἀνέβαινε, κι ο ἕνας του ἄλλου ἐφώναζαν
 ν' ἀδράζουν τ' ἄρμενα, στη θάλασσα την ἀγία να τα ρίξουν,
 κι ἀνοιγαν τις συρμές, κι ὑψώνουνταν στον οὐρανὸ οἱ φωνές τους,

- 155 Ἐνθά κεν Ἀργεῖοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη
εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ὦ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
οὕτω δὴ οἶκον δὲ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν
Ἀργεῖοι φεύζονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
- 160 κὰδ δὲ κεν εὐχλωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν
Ἀργεῖην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης·
ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
- 165 μῆδ' ἔα νῆας ἅλα δ' ἐλκόμεν ἀμφιελίσσας.
Ἵς ἔφαθ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπιοι καρῆνων αἴξασα·
καρπαλίμως δ' ἴκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Εὐρην ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον
- 170 ἐσταότ'· οὐδ' ὄγε νηὸς εὐσσήμοιο μελαίνης
ἄππετ', ἐπεὶ μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἴκανεν·
ἀγχού δ' ἴσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκον δὲ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν
- 175 φεύξεσθ' ἐν νῆεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες,
κὰδ δὲ κεν εὐχλωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιε
Ἀργεῖην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μῆδ' ἔτ' ἐρώει,
- 180 σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
μῆδ' ἔα νῆας ἅλα δ' ἐλκόμεν ἀμφιελίσσας.
Ἵς φάθ', ὃ δὲ ξυνέηκε θεὰς ὅπα φωνησάσης,
βῆ δὲ θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δὲ κόμισσε
κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος ὃς οἱ ὀπήδει·
- 185 αὐτὸς δ' Ἀτρεΐδῳ Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν
δέξαστό οἱ σκῆπτρον πατρῴϊον ἄφθιτον αἰεῖ·
σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἵν τινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη
τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς·
- 190 δαιμόνι' οὐ σε ἔοικε κακὸν ὡς δεῖδίσσεσθαι,
ἀλλ' αὐτὸς τε κἀθησο καὶ ἄλλους ἴδρυσ λαοῦς·
οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἷός νόος Ἀτρεΐωνος·
νῦν μὲν πειράται, τάχα δ' ἴψεται υἱᾶς Ἀχαιῶν.
Ἐν βουλήῃ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἶον ἔειπε.
- να γύρουν πίσω, κι ἀπὸ τ' ἄρμενα τραβούσαν τα φαλάγγια.
Οἱ Ἀργῖτες τότε, κι ας μην ἦταν γραφτό, θα φεύγαν πίσω,
αν δε μιλούσεν ἡ Ἥρα κι ἔλεγε στην Αθηνά γυρνώντας:
« Ὠχού μου, θυγατέρα ἀδάμαστη του Βροντοσκουταράτου!
Ἔτσι λοιπὸν ξανά στον τόπο τους τον πατρικό θα γύρουν
οἱ Ἀργῖτες, την πλατιά της θάλασσας περνώντας ράχη τώρα,
- καὶ την Ελένη την Ἀργίτισσα, που απ' ἀφορμὴ της πλήθος
εδώ Ἀχαιοὶ μακριὰ απ' τον τόπο τους τον πατρικό εχαθήκαν,
στον Πρίαμο καὶ στους Τρώες θ' ἀφήσουνε, να το 'χουν να
καυκιώνται;
Μα εἰς γοργὰ στῶν χαλκοθώρακων των Ἀχαιῶν τ' ασκέρια
για δράμε, κι ἕναν ἕναν μίλα τους πρᾶγὰ, κι ἀμπόδιζέ τους
τα δρεπανόγυρτα καράβια τους στη θάλασσα να ρίξουν.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἄκουσε ἡ γλαυκόμετη θεὰ Αθηνά το λόγο,
καὶ τις κορφές του Ολύμπου ἀφήνοντας με ασπούδα ἐχύθη κάτω,
κι ὡς ἔφτασε μεμιάς στα γρήγορα των Ἀχαιῶν καράβια,
τον Ὀδυσσεά πιο πρῶτα ἀντίκρισε, που 'χε του Δία τη γνώση,
- να στέκει ἐκεῖ. Το καλοκούβεργο, μαύρο ἄρμενο του ἐκεῖνος
δεν τ' ἀγγίξε, τι ο πόνος του ἔδερνε, βαθιά, καρδιά καὶ σπλάχνα.
Τότε ἡ Αθηνά, ἡ θεὰ ἡ γλαυκόμετη, σιμὰ του ἐστάθη κι εἶπε:
«Γιε του Λαέρτη ἀρχοντογέννητε, πολύτεχνε Ὀδυσσεά,
ἔτσι λοιπὸν ξανά στον τόπο σας τον πατρικό θα γύρτε
πέφτοντας μέσα στα πολύσκαρμα καράβια φοβισμένοι,
καὶ την Ελένη την Ἀργίτισσα, που απ' ἀφορμὴ της πλήθος
εδώ Ἀχαιοὶ μακριὰ απ' τον τόπο τους τον πατρικό εχαθήκαν,
στον Πρίαμο καὶ στους Τρώες θ' ἀφήσετε, να το 'χουν να καυκιώνται;
Τώρα στο ασκέρι, ομπρός, το Ἀργίτικο, για δράμε δώθε κείθε,
- μὴ στέκεις, κι ἕναν ἕναν μίλα τους πρᾶγὰ, κι ἀμπόδιζέ τους
τα δρεπανόγυρτα καράβια σας στη θάλασσα να ρίξουν.»
Εἶπε, κι αὐτὸς, το λάλο ὡς γνώρισε της Αθηνάς που ἐμίλα,
στα πόδια το 'βαλε, την κάπα του πετώντας, κι ο Εὐρυβάτης,
απ' την Ἰθάκη ο κρᾶχτης, πίσω του που ἐρχόταν, τη σηκώνει.
Μ' αὐτὸς σιμὰ στον Ἀγαμέμνονα, το γιο του Ἀτρέα, σαν ἦρθε,
το γονικό, παλιό, ἀκατάλυτο ραβδί του παίρνει, κι ἔτσι
τρέχει στα πλοῖα των χαλκοθώρακων των Ἀχαιῶν ολούθε'
κι ὅποιον στο δρόμο ρήγα κι ἀρχοντα τρανό συναπαντούσε,
σιμώνοντας τον ἀντίσκοφτε με τα πρᾶγὰ του λόγια:
- «Καημένε, ἐσένα δε σου ταίριαζε σαν τον κιότη να τρέμεις!
Κάθου ἡσυχος λοιπὸν, καὶ κάθιζε καὶ το στρατό τον ἄλλο.
Τι κρύβει, ἀκόμα δεν κατάλαβες ο γιος του Ἀτρέα στο νοῦ του'
μας δοκιμάζει λέω, μα γρήγορα θα μας παιδέψει πάλε

- 195 μῆ τι χολωσάμενος ῥέξη κακὸν υἷας Ἀχαιῶν·
 θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέων βασιλῆων,
 τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἐστι, φιλεῖ δὲ ἑ μητίετα Ζεὺς.
 Ὅν δ' αὖ δῆμου τ' ἀνδρα ἴδοι βοόωντά τ'
 ἐφεύροι,
 τὸν σκῆπτρω ἐλάσασκεν ὁμοκλήσασκέ τε μύθω·
- 200 δαιμόνι' ἀτρέμας ἦσο καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
 οἱ σέο φέρτεροί εἰσι, σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἀναλκις
 οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναριθμῖος οὔτ' ἐνὶ βουλή·
 οὐ μὲν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
 οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
- 205 εἷς βασιλεύς, ᾧ δῶκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω
 σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφισι βουλευῆσι.
 Ὡς ὁ γε κοιρανέων διεπεε στρατόν· οἱ δ' ἀγορῆν
 δὲ
 αὐτῆς ἐπεσεύοντο νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
 ἠχῆ, ὡς ὅτε κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
- 210 αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δὲ τε πόντος.
 Ἄλλοι μὲν ῥ' ἔζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἔδρας·
 Θερσίτης δ' ἔπι μούνοος ἀμετροεπῆς ἐκολῶσα,
 ὃς ἔπεα φρεσὶν ἦσιν ἄκοσμά τε πολλὰ τε ἦδη
 μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐριζέμεναι
 βασιλευσιν,
- 215 ἀλλ' ὁ τι οἱ εἴσαιτο γελοῖον Ἀργείοισιν
 ἔμμεναι· αἰσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
 φορκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τῷ δὲ οἱ ὦμων
 κυρτῷ ἐπὶ στήθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὑπερθε
 φοξὸς ἔην κεφαλῆν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
- 220 Ἐχθιστος δ' Ἀχιλλῆϊ μάλιστ' ἦν ἠδ' Ὀδυσῆϊ·
 τῷ γὰρ νεικείεσκε· τότ' αὐτ' Ἀγαμέμνονι δίω
 ὄξεα κεκλήγων λέγ' ὀνειδέα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοί
 ἐκπάγλως κοτέοντο νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ.
 Αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθω·
- 225 Ἀτρεΐδη τέο δ' αὐτ' ἐπιμέμφεται ἠδὲ χατίζεις;
 πλειαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
 εἰσὶν ἐνὶ κλισίης ἐξάιρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοί
 πρωπίστῳ δίδομεν εὖτ' ἂν ππολίεθρον ἔλωμεν.
 ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεδεῖαι, ὄν κέ τις οἶσει
- 230 Τρώων ἵπποδάμων ἐξ Ἰλίου υἱὸς ἄποινα,
 ὄν κεν ἐγὼ δῆσας ἀγάγῳ ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν,
 ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγειαι ἐν φιλότητι,
 ἦν τ' αὐτὸς ἀπονόσφι κατίσχει; οὐ μὲν ἔοικεν
 ἀρχὸν ἐόντα κακῶν ἐπιβασκόμεν υἷας Ἀχαιῶν.
- τους Ἀχαιοὺς, τι δὲν ἀκούσαμε στη σύναξη ὅλοι τι 'πε.
 Μην οργιστεῖ και πει σε βάσανα να ρίξει τους Ἀργίτες.
 Βαριά εἶν' ἡ οργή των αρχοντόγεννων των βασιλιάδων πάντα'
 τι ο Δίας τιμὴ τρανή ο βαθύγνωμος κι αγάπη τους χαρίζει.»
 Μ' απ' το χοντρό λαό ὅποιον ἐπιανε μπροστά του να φωνάζει,
 με το ραβδί τον καταχέριζε και τον ἀπόπαιρνε ἐτσι:
- «Ξεμμαλισμένε! Κάθου φρόνιμα καί γρικά και τους ἄλλους
 τι λεν, που στέκονται πιο πάνω σου. Μα ἐσύ κιότης κι ἀνάξιος!
 κι ουδὲ στη μάχη ουδὲ στη σύναξη ποτὲ σε λογαριάζουν.
 Ὅλοι οι Ἀχαιοὶ μαθὲς θα κάνουμε τους αφεντάδες τῶρα;
 Το πολυβασιλικὶ εἶναι ἀσκημο! Ἐνας ας εἶναι ο αφέντης,
 ἕνας ὁ ρήγας, σ' ὅποιον ἐδωκε του πονηροῦ του Κρόνου
 ο γιος ραβδί και νόμους, πάνω τους σα βασιλιάς να ορίζει.»
 Ἐτσι απ' τ' ἀσκέρι μέσα ἐδιάβαινε προστάζοντας, κι ἐκείνοι
 ξανά στη μάζωξη ἀπὸ τ' ἄρμενα και τα καλύβια ἐτρεχαν
 ὅλο φωνή, καθὼς σε ἀκρόγιαλο πλατύ βροντάει το κύμα
- της πολυτάραχης της θάλασσας και τα πελάη μουγκρίζουν.
 Οι ἄλλοι ἐκαθίζαν και στη θέση του κρατιόταν ο καθένας,
 μόνο ο Θερσίτης ο ἀσαλόστομος φωνοκοπούσε ἀκόμα,
 λόγια στο νου του που 'χεν ἀπρεπα πολλὰ, και τα πετούσε
 δίχως ντροπή καμιά, μαλώνοντας με τους ρηγάδες πάντα,
 φτάνει ν' ἀπάντεχε πῶς θ' ἄσκωνε μες στους Ἀργίτες γέλιο.
 Ἄντρας δὲν ἐφτάσε ἀσκημότερος κάτω απ' της Τροίας το κάστρο'
 κουτσός απ' το 'να πόδι, ἀλλήθωρος, με χωνιασμένους ὦμους,
 που ἀπά στο στήθος του ἐκαλύβωναν και πιο ψηλά θωρούσε
 κεφάλι μυτερό, που ἀπάνω του χνούδι πετούσε ἀνάριο.
- Απ' ὅλους πιο ο Ὀδυσσεῆς τον μάχουνταν κι ο μέγας Ἀχιλλέας,
 κι ὅλο μαζί τους ἐλογόφερνε· μα τῶρα τα 'χε βάσει
 με τον ἀντρόκαρδο Ἀγαμέμνονα σκληρίζοντας· μαζί του
 οι ἄλλοι θυμῶν και ἀγανάχιζαν Ἀργίτες. Τότε ἐκείνος
 με ἀγριες φωνές τον Ἀγαμέμνονα βάζει μπροστά μιλώντας:
 «Υγίε του Ἀτρέα, τι πάλι σου 'λειψε και τι παραπονιέσαι;
 Χαλκὸ γεμάτα τα καλύβια σου και πλησμονὴ οι γυναῖκες
 οι διαλεχτές μες στα καλύβια σου, που ἐσένα πρώτα απ' ὅλους
 οι Ἀργίτες δίνουμε, σαν πάρουμε κανένα κάστρο γύρα.
 Μπας κι ἄλλο ἐσύ χρυσάφι ορέγεται, που κάποιος θα μας φέρει
- ἀπὸ τους Τρώες τους ἀλογάρηδες για ξαγορά του γιου του,
 που ἐγὼ δεμένο ἐδῶ τον ἐσυρα για απ' τους Ἀργίτες ἄλλος;
 Μη και καμιά γυναῖκα νιοῦτσικη, να σε κερνά τον πόθο
 κι ἀλάργα μόνος να τη χαίρεσαι; Μ' αὐτὸ σωστό δὲν εἶναι,

- 235 Ὡ πέπονες κάκ' ἐλέγχε' Ἀχαιῖδες οὐκέτ' Ἀχαιοὶ
οἴκαδ' ἐπερ σὺν νηυσὶ νεώμεθα, τόνδε δ' ἐώμεν
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδῃται
ἢ ῥά τί οἱ χημεῖς προσαμύνομεν ἦε καὶ οὐκί-
ῶς καὶ νῦν Ἀχιλλῆα ἔο μέγ' ἀμείνονα φῶτα
- 240 ἠτίμησεν· ἐλὼν γάρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
Ἄλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ
μεθήμων·
ἦ γάρ ἂν Ἄτρεϊδῆ νῦν ὕστατα λωβήσαιο·
ὥς φάτο νεκείων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
Θερσίτης· τῷ δ' ὠκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
- 245 καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῶ ἠνίπαπε μύθω·
Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητῆς,
ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν·
οὐ γάρ ἐγὼ σέο φημί χειριότερον βροτὸν ἄλλον
ἔμμεναι, ὅσσοι ἄμ' Ἀτρεΐδης ὑπὸ Ἴλιον ἤλθον.
- 250 Τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνά στόμ' ἔχων ἀγορεύεις,
καὶ σφιν ὄνειδέα τε προφέροισ, νόστών τε
φυλάσσοις.
Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
ἢ εὖ ἦε κακῶς νοστήσομεν υἱεὶς Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
- 255 ἦσαι ὄνειδιζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
ἥρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.
Ἄλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὥς νῦ περ ὦδε,
μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπέιη,
- 260 μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἶην,
εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα εἶματα δύσω,
χλαϊνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω
πεπλήγων ἀγορηθὲν ἀεικέσσι πληγῆσιν.
- 265 Ὡς ἄρ' ἔφη, σκήπτρω δὲ μετάφρενον ἠδὲ καὶ
ὦμω
πλήξεν· ὃ δ' ἰδὼνθη, θαλερόν δέ οἱ ἔκπεσε
δάκρυ·
σμῶδιξ δ' αἰματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη
σκήπτρου ὑπο χρυσέου· ὃ δ' ἄρ' ἔζητο τάρβησέν
τε,
ἀλγήσας δ' ἀχρεῖον ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ.
- να 'σαι ο ρηγάρχης και το ασκέρι σου σε συφορές να ρίχνεις.
Κιοτήδες, πιποτένιοι, Αργίπισσες! τι Αργίτες πια δεν εἰστε!
Με τα καράβια πίσω ας γύρουμε στα σπῖπια μας, κι αφήστε
-τοῦτον στην Τροία τ' αρχοντομοῖρια του να τα κλωσάει μονάχος,
να ἰδεῖ, μας ἔχει αὐτός στον πόλεμο, για δε μας ἔχει ἀνάγκη.
Ὡς και τον Αχιλλέα, πιο αντρόκαρδος που 'ναι απ' αὐτόν, περισσια
- τον καταφρόνεσε, τι του ἀρπαξε το αρχοντομοῖρι ατός του.
Μα του Αχιλλέα χολή δεν του 'μεινε, σου τα συχώρεσε ὅλα
αλλιῶς, Ατρεΐδη, λέω δε θά'σωννες ἄλλη ἀδικία να κάνεις.»
Τέτοια βρισίδια του Αγαμέμνονα του πρωτοστρατολάτη
ξεφώνιζε ο Θερσίτης, μα ο θεϊκός πετάχτηκε Ὀδυσσεάς
μπροστά του και στραβοκοιτώντας τον αψιά τον αποπτηρε:
« Θερσίτη εσύ γλωσσά, ατσαλόστομε! Κι ας εἰσαι βροντολάλος,
σταμάτα! Να τα βάζεις μόνος σου μη θες με βασιλιάδες·
τι πιο ἀπό σένα εγώ δε γνώρισα κιοτή κανένα, απ' ὄσους
τους γιους του Ατρέα ακλουθηξαν κι ἐφτασαν κάτω απ' της Τροίας το
κάστρο.
- Σύντας μιλάς λοιπόν, στο στόμα σου μην πιάνεις τους ρηγάδες
και μην τους βρίζεις λογαριάζοντας να γύρεις στην πατρίδα'
τι ἀκόμα δεν το καλοξέρουμε με μας τι θ' απογίνει,
με δόξα πίσω αν θα γυρίσουμε, για ντροπιασμένοι οι Αργίτες.
Και τώρα εσύ τον Αγαμέμνονα, το γιο του Ατρέα, το ρήγα,
παίρνεις και βρίζεις, τι οι λιοντόκαρδοι του δίνουν τάχα Αργίτες
πολλά, κι εσύ κακολογώντας τον μιλάς και δε σωπαινεις.
Τώρα ἕναν ἄλλο λόγο θα 'λεγα, πού σίγουρα θα γένει:
Αν ὅπως τώρα πάλε αστόχαστα σε βρω να φαφλατίζεις,
δε θέλω η κεφαλή στους ὦμους της να στέκει του Ὀδυσσεά,
- κι ουδέ πατέρα του Τηλέμαχου πια να με κράζουν θέλω,
αν δε σε πιάσω και τα ρούχα σου μεμιάς εγώ σου βγάλω,
το απανωσκούτι, το πουκάμισο και της ντροπῆς το ρούχο,
κι αφοῦ σε δείρω, ἀπό τη σύναξη κακοδαρμένο πίσω
σε στείλω με κλαημούς στα γρήγορα καράβια να γυρίσεις.»
Ἔτσι εἶπε ἐκεῖνος, και τον χτύπησε στην πλάτη και στους ὦμους
με το ραβδί, κι αὐτός ελύγισε, τα κλάματα τον πήραν,
στην πλάτη η σάρκα του αιματόκοψε βαθιά μεμιάς κι επρήστη
απ' το χρυσὸ ραβδί, και τράβηξε να κάτσει δειλιασμένος·
πονούσε, σάστιζαν τα μάτια του και σφουγγιζε το κλάμα.

270 Οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασαν·
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ὦ πόποι ἦ δὴ μυρὶ Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε
βουλὰς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς πόλεμόν τε
κορύσσων·
νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
275 ὅς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.
Οὐ θῆν μιν πάλιν αὐτίς ἀνήσει θυμὸς ἀγῆνωρ
νεικεῖεν βασιλῆας ὄνειδείους ἐπέεσσιν.
Ὡς φάσαν ἠὲ πληθύς· ἀνά δ' ὁ ππολίπορθος
Ὀδυσσεὺς
ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη

280 εἰδομένη κήρυκι σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει,
ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἴες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν καὶ ἐπιφρασσαῖατο βουλήν·
ὁ σφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἄτρεΐδῃ νῦν δὴ σε ἀναξ ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ

285 πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν,
οὐδὲ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν ἦν περ ὑπέσταν
ἐνθάδ' ἔπι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἵπποβότοιο
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπτονέεσθαι.
Ὡς τε γὰρ ἠ παῖδες νεαρὸι χῆραὶ τε γυναῖκες

290 ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκον δὲ νέεσθαι.
Ἥ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνηθέντα νέεσθαι·
καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο
ἀσχαλάα σὺν νῆϊ πολυζύγῳ, ὄν περ ἄελλαι
χειμέρια εἰλέωσιν ὀρινομένη τε θάλασσα·

295 ἡμῖν δ' εἵνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτός
ἐνθάδε μιμνόντεσσι· τῷ οὐ νεμεσίζοιμ' Ἀχαιοὺς
ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ
ἔμπης
αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν κενεόν τε νέεσθαι.
Τλήητε φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον ὄφρα δαώμεν

300 ἠ ἔτεόν Κάλχας μαντεύεται ἦε καὶ οὐκί.
Εὐ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐστὲ δὲ πάντες
μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι·
χθιζά τε καὶ πρωῖζ' ὄτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
ἠγερέθοντο κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι,

305 ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην ἱερούς κατὰ βωμούς
ἔρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἐκατόμβας
καλῆ ὑπὸ πλατανίστῳ ὄθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
ἐνθ' ἔφάνη μέγα σῆμα· δράκων ἐπὶ νῶτα
δαφονιὸς
σμερδαλέος, τὸν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἦκε φῶς
δέ,

Κι ὅλοι στα γέλια ξεκαρδίστηκαν, κι ας ἦταν πικραμένοι,
κι ἔτσι μιλούσεν ο καθένας τους στο διπλανό γυρνώντας:
« Καλὰ ο Οδυσσεὺς ἀλήθεια ἀρίφνητα μας ἔχει κάνει ως τώρα,
πρῶτος στη γνώμη μες στη σύναξη και πρῶτος στους πολέμους·
μα τούτο τώρα που μας ἔκανε το πιο καλὸ εἶν' απ' ὅλα,
του κλωθοσοῦρη ετούτου που 'φραξε, του φωνακλά, το στόμα.
Δε θα 'χει πια η καρδιά του η ἀδιάντροπη ποτέ θαρρῶ κουράγιο
να βρῖσει πάλε τους ρηγάδες μας με τα θρασόλογά του.»
Ἔτσι ἔλεαν, κι ο Οδυσσεὺς σηκώθηκεν ο καστροπολεμίτης
με το ραβδί στο χέρι· δίπλα του με κράχτη εἶδη εστεκόταν

και φώναζε η Αθηνά η γλαυκόματη στ' ασκέρια να σωπάσουν,
και πρῶτοι και στερνοὶ το λόγο του να τον ἀκούσουν ὅλοι
οι Ἀργίτες τώρα, και τη γνώμη του καλὰ να στοχαστοῦνε.
Κι ἐκεῖνος μίλησε καλόγνωμος ἀναμεσὸ τους κι εἶπε:
«Υγιέ του Ἀτρέα, στο νου τους ἔβαλαν οι Ἀργίτες, πρωταφέντη,
θαρρῶ να σε ντροπιᾶσουν ἀσκημα μπρος στους ἀνθρώπους ὅλους·
το λόγο δεν κρατοῦν που σου 'δωκαν, ἀκόμα ως ξεκινούσαν
πέρα ἀπὸ το Ἄργος το αλογόθροφο στα μέρη ἐδῶ, πριν πάρεις
πρῶτα την Τροία την ωριοτεῖχιστη, να μη διαγύρουν πίσω.
Μ' αυτοί, παιδιὰ λες κι εἶναι ἀνήλικα για και γυναῖκες χήρες,

τους πήρε τώρα το παράπνο να γύρουν στην πατρίδα.
Δε λέω, μπορεί κι ἀπὸ βαριέστιμα να θες να γύρεις πίσω·
τι κι ἓνα μῆνα ἀπὸ το ταίρι σου μακριὰ να λείμεις μόνο,
βαρυγκομίζεις στο πολύκουμπο καράβι σου, που το 'χουν
φουρτούνες κλείσει χειμωνιάτικες και θάλασσα ἀγριεμένη.
Κι εμεῖς ἀκόμα ἐδῶ βρισκόμαστε, κι ἔχουν κυλήσει χρόνια
εννιά! Γι' αὐτό και δεν ἀγαναχτῶ που τους Ἀργίτες τώρα
τους παίρνει μπρος στα δρεπανόγυρτα καράβια η βαρυγκόμια.
Κι ὅμως ντροπή εἶναι, τόσο που 'μεινες, να γύρεις με ἄδεια χέρια.
Βαστάτε, φίλοι, υπομονέψετε λίγον καιρό, να ἰδοῦμε,

τάχα σωστά 'ναι τα μαντέματα του Κάλχα για δεν εἶναι·
τι ὅλοι καλὰ στο νου μας το 'χουμε κι εἴστε ὅλοι εσεῖς μαρτύροι,
εξὸν απ' ὅσους πήραν κι ἐφυγαν οι Λάμιες του θανάτου,
σα χτες ἀκόμα, που τ' Ἀργίτικα καράβια στην Αὐλίδα
να φέρουν συφορές μαζώχτηκαν στον Πρίαμο και στους Τρῶες·
κι εμεῖς στη νερομάνα ολόγυρα, μπρος στους βωμούς τους ἀγίους,
σφαχτάρια σφάζαμε ἀφεγάδιαστα στους ἀθανάτους, κάτω
απ' ὄμορφο πλατάνι, ὅπου 'τρεχε νερό κρουσταλλιασμένο.
Τρανὸ σημάδι τότε φάνηκε: φίδι φριχτό, με ράχη
κοκκινωπή, στο φως απ' του Ὀλύμπου σταλμένο τον ἀφέντη,

- 310 βωμοῦ ὑπαίξας πρὸς ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν.
Ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,
ὄζω ἐπ' ἄκροτάτῳ πετάλοις ὑποπεπηγῶτες
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν ἡ τέκε τέκνα·
ἐνθ' ὃ γε τοὺς ἔλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
- 315 μήτηρ δ' ἀμφεποτάτο ὄδυρομένη φίλα τέκνα·
τὴν δ' ἔλελιξάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχῦϊαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
τὸν μὲν ἀρίζηλον θήκεν θεὸς ὅς περ ἔφηνε·
λαῶν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
- 320 ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν οἷον ἐτύχθη.
Ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσήλθ' ἑκατόμβας,
Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε·
τίπτ' ἄνεω ἐγένεσθε κάρη κομόωντες Ἀχαιοί;
ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεὺς
- 325 ὄψιμον ὄψιπέλεστον, ὄου κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται.
Ὡς οὗτος κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν ἡ τέκε τέκνα,
ὥς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔετα πολεμίζομεν αὐθι,
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἰρήσομεν εὐρυάγυϊαν.
- 330 Κεῖνος τῶς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ἄλλ' ἄγε μίμνετε πάντες εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
αὐτοῖς εἰς ὃ κεν ἄστῳ μέγα Πριάμοιο ἔλωμεν.
Ὡς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,
- 335 μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσεύς θεῖοιο·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ·
ὦ πόποι ἦ δὴ παισὶν εἰοκότες ἀγοράσασθε
νηπάχοις οἷς οὐ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
Πῆ δὴ συνθεσῖαι τε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν;
- 340 ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοῖατο μήδεά τ' ἀνδρῶν
σπονδαί τ' ἄκριτοι καὶ δεξιά, ἧς ἐπέπιθμεν·
αὐτῶς γὰρ ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
εὐρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ'
έόντες.
Ἄτρεϊδῆ σὺ δ' ἔθ' ὥς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλήν
- 345 ἄρχευ' Ἀργεῖοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας,
τούσδε δ' ἔα φθινύθειν ἓνα καὶ δύο, τοῖ κεν
Ἀχαιῶν
νόσφιν βουλεύωσ'· ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν·
πρὶν Ἄργος δ' ἵεναι πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
γνώμεναι εἴ τε ψεῦδος ὑπόσχεσις εἴ τε καὶ οὐκί.
- πετάχτη απ' το βωμό και χύθηκε στον πλατάνο ν' ανέβει.
Κι ήταν εκεί μικρά κλωσόπουλα, νιογέννητα σπουργίτια,
στην άκρη ενός κλαριού, καί ζάρωναν κρυμμένα μες στα φύλλα,
οχτώ, κι εννιά με τη μητέρα τους, που τα 'χε γεννημένα.
Όμως το φίδι τότε τα 'φαγε, και τσίριζαν εκείνα
σπαραχτικά' κι η μάνα κλαίγοντας πετούσε ολόγουρα τους'
κι αυτό λυγáει κι απ' τη φτερούγα της την άρπαξε, ως θρηνούσε.
Μα τα σπουργίτια και τη μάνα τους σαν έφαγε το φίδι,
ο θεός που το 'χε στείλει τι 'καμε τρανό σημάδι τότε'
τι ο γιος του Κρόνου του δολόπλοκου το πέτρωσε εκεί πάνω.
- Κι εμεῖς ασάλευτοι σαστίσαμε να ιδούμε τέτοιο θάμα,
το άγριο θειρό, που μας ετάραξε την άγια τη θυσία.
Μα ευτύς ό Κάλχας προφητεύοντας το λόγο επήρε κι ειπε:
„Τι τάχα επιάστη, μακρομάλληδες Αργίτες, η λαλιά σας;
Εῖναι για μας ο Δίας που το 'στειλε τρανό σημάδι ετούτο,
αργό, άργοτέλεστο, μα αθάνατο θα μείνει το άκουσμα του.
Ός όλα τα σπουργίτια τα 'φαγε το φίδι και τη μάνα,
οχτώ, κι εννιά με τη μητέρα τους, που τα 'χε γεννημένα,
όμοια άλλα τόσα χρόνια φεύγοντας κι εμεῖς θ' αγωνιστούμε,
μ' απά στα δέκα το πλατύδρομο θα πάρουμε καστρί τους.“
- Ο μάντης έτσι τότε μίλησε' τώρα αληθεύουν όλα.
Εδώ λοιπόν να μείνετε όλοι σας, καλαντριωμένοι Αργίτες,
ωσότου πια του Πριάμου πάρουμε το ξακουσμένο κάστρο.»
Εῖπε, κι οι Αργίτες βροντοφώναξαν, κι αντιλάλησαν άγρια
απ' τις τρανές φωνές τους τ' άρμενα τα βαθουλά τρογύρα,
ως στου Οδυσσεά τα λόγια εσύγκλιναν του αρχοντογεννημένου.
Σηκώθη τότε κι ειπε ο Νέστωρας, ο γέρο αλογολάτης:
«Όχού, παιδιά πώς εῖστε θα 'λεγα, για δέστε πώς μιλάτε,
άπλερα ακόμα, που για πόλεμο δεν έχουν να γνοιαστούνε.
Και τι θα μείνει από τις σύβασες καί τους παλιούς μας όρκους;
- θα παν λοιπόν του ανέμου οι γνώμες μας κι οι αντρίστικες βουλές μας
κι οι άκρατες μας σπονδές και τ' άδολα χερσοφίξιμά μας;
τι να, λογομαχούμε ανώφελα και τρόπο δεν μπορούμε
να βρούμε γλιτωμού, κι ας μένουμε τόσα εδώ πέρα χρόνια.
Ύγιέ του Ατρέα, μα εσύ με αλύγιστη βουλή, καθώς και πρώτα,
τράβα μπροστά και σε άγριους πόλεμους κυβέρνα τους Αργίτες,
κι αυτούς παράτα τους να τρώγονται, τον έναν δυο, που αλάργα
από τους άλλους θα στοχάζουνταν—δουλειές του ανέμου ετούτες!—
στο Άργος να γύρουν, μην κατέχοντας, αληθινό είναι τάχα
για ψεύτικο του Δία το τάξιμο του βροντοσκουταράτου.

- 350 Φημί γάρ οὖν κατανεύσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
ἤματι τῷ ὅτε νηυσὶν ἐν ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες
ἀστράπτων ἐπίδ' ἐξί' ἐναΐσιμα σήματα φαίνων.
Τὼ μὴ τις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκον δὲ νέεσθαι
- 355 πρὶν τίνα πᾶρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
τίσασθαι δ' Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάς τε.
Εἰ δὲ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκον δὲ νέεσθαι
ἀπτέσθω ἧς νηὸς εὐσσελμοιο μελαίνης,
ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
- 360 Ἀλλὰ ἄναξ αὐτός τ' εὐ μῆδεο πείθεό τ' ἄλλω·
οὐ τοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται ὅτι κεν εἴπω·
κρῖν' ἄνδρας κατὰ φύλα κατὰ φρήτρας
Ἀγάμεμνον,
ὡς φρήτρῃ φρήτρῃφιν ἀρήγῃ, φύλα δὲ φύλοις.
Εἰ δὲ κεν ὡς ἔρξης καὶ τοι πείθωνται Ἀχαιοί,
- 365 γνῶσθ' ἔπειθ' ὅς θ' ἠγεμόνων κακὸς ὅς τέ νυ
λαῶν
ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔησι· κατὰ σφέας γάρ μαχέονται.
Γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
ἧ ἄνδρῶν κακότητι καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων
Ἀγαμέμνων·
- 370 ἧ μὰν αὐτ' ἀγορῇ νικᾶς γέρον υἱᾶς Ἀχαιῶν.
Αἰ γὰρ Ζεὺ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον
τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·
τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἀλούσά τε περθομένη τε.
- 375 Ἀλλὰ μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεὺς τε μαχεσσάμεθ' εἵνεκα
κούρης
ἀντιβίοις ἐπέεσσιν, ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων·
εἰ δὲ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκέτ' ἔπειτα
- 380 Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται οὐδ' ἠβαιόν.
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.
Εὐ μὲν τις δόρυ θηξάσθω, εὐ δ' ἀσπίδα θέσθω,
εὐ δὲ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
εὐ δὲ τις ἄρματος ἀμφὶς ἰδῶν πολέμοιο μεδέσθω,
- 385 ὡς κε πανημέριοι στυγερωῶ κρινώμεθ' Ἄρηϊ.
Οὐ γὰρ παυσωλὴ γε μετέσσειται οὐδ' ἠβαιὸν
εἰ μὴ νύξ ἔλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
Ἰδρωσί μεν τευ τελαμῶν ἀμφὶ στήθεσφιν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμείπει·
- Εγὼ σας λέω, μαζί μας σύγκλινε του Κρόνου ο γιος ο γαῦρος
τη μέρα εκείνη που στα γρήγορα καράβια τους οι Αργίτες
μπαίνουν, στους Τρώες το μαύρο θάνατο και το χαμό να φέρουν
κι ἀστραφτε ο Δίας δεξιά, καλότυχα σημάδια δείχνοντας μας.
Ας μη βιαστεί λοιπόν κανένας μας να γύρει στην πατρίδα,
πριν κάποιου Τρώα το ταίρι αρπάζοντας πλαγιάσει στο πλευρό της,
να γδικηθεί τα λαχταρίσματα, τους θρήνους της Ελένης.
Μα ὅποιος καλά και σώνει βάλθηκε να γύρει στην πατρίδα,
στο καλοκούβερο καράβι του για ας βάλει χέρι, αν θέλει
ο Χάρος να τον βρει κι η Μοίρα του πιο πρώτα από τους άλλους!
- Μα τώρα απός σου, ρήγα, λόγιασ' το και γρικά και τους άλλους·
του πεταμού δε θα 'ναι ο λόγος μου, που 'χεις ν' ακούσεις τώρα:
τους άντρες χώρισε, Αγαμέμνονα, φυλές φυλές και φάρες,
φάρα από φάρα να 'χει βόηθηση κι η μια φυλή απ' την άλλη.
Αν έτσι τό' κανες και σ' άκουγαν οι Αργίτες, θα μπορούσες
μες στους στρατιώτες και στους άρχοντες να ξερείς ποιος κιουτεύει
και ποιος ατρόμητος' τι ξεχωρα θα πολεμάει καθένας'
να ιδείς, από θεού το θέλημα το κάστρο δε θα πάρεις,
για κι ο στρατός δειλιάει και πόλεμο να κάνει δεν κατέχει.»
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας του απηλογήθη τότε:
- «Αλήθεια, τους Αργίτες, γέροντα, ξανά νικάς στη γνώμη.
Να 'ταν, πατέρα Δία κι Απόλλωνα, και συ, Αθηνά μου, να 'χα
σαν τούτον δέκα συμβουλάτορες Αργίτες, δε θ' αργούσε
το κάστρο τότε να γονάτιζε του Πριάμου του ρηγάρχη,
γοργά πεσμένο μες στα χέρια μας, στην άκρη του σπαθιού μας.
Μα ὁ γιος του Κρόνου πίκρες μου 'δωκεν ο βροντοσκουταράτος
σε ξεσυνέριες ανωφέλευτες κι αμάχες ρίχοντας με.
Ετσι ο Αχιλλέας κι εγὼ επιαστήκαμε για μια κοπέλα τώρα
με άσκημα λόγια, όμως εθύμωσα πρώτος εγὼ μαζί του.
Μ' αν πάλε κάποτε μονιάσουμε, δε θα μπορέσουν τότε
- οι Τρώες ουδέ στιγμή από πάνω τους τη συφορά να διώξουν.
Μα συρτέ τώρα, γιοματίσετε, στη μάχη για να μπορούμε.
Καλά ακονίστε τα κοντάρια σας, καλά και τα σκουτάρια
γνοιαστείτε τα, καλά και στα γοργά φαριά να φανέ δώστε,
καλά τ' αμάξια σας κοιπάχτε τα, για πόλεμο σιαχτείτε,
ολημερίς ν' αντροπαλέψουμε σε φρενιασμένο αγώνα'
τι αναπαμό δεν είναι να 'χουμε καθόλου, ουδέ μιας ώρας,
ως να χωρίσει η νύχτα πέφτοντας τα λυσασμένα ασκέρια.
θα ιδρωσί το λουρι στο στήθος μας του σκουταριού, που σκέπει
τους άντρες' στο κοντάρι ολόγυρα το χέρι θ' αποστάσει,

- 390 ἰδρῶσαι δέ τευ ἵππος εὖξοον ἄρμα πιταίνων.
 Ὅν δέ κ' ἐγών ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
 μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐ οἱ ἔπειτα
 ἄρκιον ἐσσεΐται φυγῆειν κύνας ἢ δ' οἰωνούς.
 Ὡς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον ὡς ὅτε κύμα
- 395 ἀκτῆ ἔφ' ὑψηλῆ, ὅτε κινήσῃ Νότος ἐλθῶν,
 προβλήῃ σκοπέλω· τὸν δ' οὐ ποτε κύματα λείπει
 παντοίων ἀνέμων, ὅτ' ἂν ἐνθ' ἢ ἐνθα γένωνται.
 Ἄνσταντες δ' ὀρέοντο κεδασθέντες κατὰ νῆας,
 κάπνισσάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἔλοντο.
- 400 Ἄλλος δ' ἄλλω ἔρεξε θεῶν αἰγιγενετάων
 εὐχόμενος θάνατόν τε φυγῆιν καὶ μῶλον Ἄρηος.
 Αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 πῖονα πενταέτηρον ὑπερμενεῖ Κρονίωνι,
 κίκλησεν δὲ γέροντας ἀριστήης Παναχαιῶν,
- 405 Νέστορα μὲν πρῶπιστα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
 αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δῦω καὶ Τυδεὸς υἱόν,
 ἕκτον δ' αὐτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.
 Αὐτόματος δὲ οἱ ἦλθε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 ἦδε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἔπνευτο.
- 410 Βοῦν δὲ περιστήσαντο καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο·
 τοῖσιν δ' εὐχόμενος μετέφη κρειῶν Ἀγαμέμνων·
 Ζεῦ κύδιστε μέγιστε κελαινεφῆς αἰθέρι ναίων
 μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν
 πρὶν με κατὰ πρηγνῆς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
- 415 αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηϊοιο θύρετρα,
 Ἐκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐζει
 χαλκῷ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
 πρηγνῆες ἐν κονίησιν ὁδᾶς λαζοῖατο γαῖαν.
 Ὡς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πῶ οἱ ἐπεκράαινε Κρονίων,
- 420 ἀλλ' ὃ γε δέκτο μὲν ἰρά, πόνον δ' ἀμέγαρτον
 ὄφελλεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὖξαντο καὶ οὐλοχύτας
 προβάλλοντο,
 αὐέρουσαν μὲν πρῶτα καὶ ἐσφασζαν καὶ ἔδειραν,
 μηρούς τ' ἐξέταμον κατὰ τε κνίσῃ ἐκάλυψαν
 δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
- 425 Καὶ τὰ μὲν ἄρ σχίζησιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον,
 σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπεύραντες ὑπείρεχον
 ἠφαιστοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρε κἀ καὶ σπλάγχνα
 πάσαντο,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν
 ἔπειραν,
 ὦπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
- Θα ἰδρῶσουν τ' ἀλογά μας σέρνοντας τα τορνεμένα αμάξια.
 Μα ὅποιον ἰδῶ μακριὰ ἀπ' τον πόλεμο να κοντοστέκει ξάργου,
 δίπλα στα πλοία τα δρεπανόγυρτα του κάκου θα γυρέψει
 να μου γλιτώσει! τα ὄρνια γρήγορα θα τόνε φαν κι οἱ σκύλοι!»
 Εἶπε, κι οἱ Ἀργίτες βροντοχούγιαξαν, ὡς κύμα που μουγκρίζει·
 σε ἀπόγκρεμο γιαλό, σαν ἐρχεται νοτιά και το σηκῶσει
 σε κάβο ξάγγαντο, που κύματα ποτέ δεν του ἀπολείπουν,
 με ὅποιο λογιῆς ἀγέρα, που φυσάει μια δῶθε και μια κείθε.
 Κι ὡς πετάχτηκαν ὄρθιοι, σκόρπισαν τραβῶντας στα καράβια,
 φωπιές ἀναψαν στα καλύβια τους και σύνταζαν το γιόμα.
- Κι ἐσφασζεν ἄλλος σε ἄλλο ἀθάνατο θεό, παρακαλώντας
 να τον γλιτώσει ἀπὸ τα κίντυνα της μάχης κι ἀπ' το Χάρο.
 Ὡστόσο ὁ μέγας Ἀγαμέμνωνας ὁ πρωταφέντης σφάζει
 ταῦρο παχύ, πενταχρονίτικο στο γαῦρο υγιὸ του Κρόνου,
 κι ἀπ' τους Ἀργίτες πήρε κάλεσε τους πιο τρανοὺς γερόντους.
 Και πρῶτα κράζει να 'ρθεὶ ὁ Νέστορας κι ὁ Ἰδομενέας ὁ ρήγας,
 μετὰ τους δυο τους Αἴαντες φώναξε καὶ τον τρανό Διομήδη,
 στερνά τον Ὀδυσσεά προσκάλεσε, ποτ' ἔχε του Δία τη γνώση.
 Μόνο ὁ Μενέλαος ὁ βροντόφωνος ἀκάλεστος ἐπήγε,
 καλά τον ἀδερφό του ξέροντας, το πόσες ἐγνοιες εἶχε.
- Τ' ἀγιοκριθάρια τότε παίρνοντας τριγύρισαν τον ταῦρο,
 κι ὁ πρωταφέντης Ἀγαμέμνωνας ευκήθη ἀναμεσό τους:
 « Ουράνιε Δία, μελανοσύνεφε, περιλαμπρε, μεγάλη,
 δῶσε, πρὶν πέσει ὁ γήλιος σῆμερα και πάρει το σκοτάδι,
 να ρίξω καταγῆς συθέμελο του Πριάμου το παλάτι
 ἀθαλωμένο, και τις πόρτες του να κάψω με ἀγρία φλόγα,
 να σκίσω το χιτῶνα του Ἐχτορα στο στήθος του ξεσκλιδία
 με το κοντάρι, και τρογύρα του να κοίτουνται οἱ σύντροφοι
 στον κOURνιαχτό σωρός, τ' ἀπίστομα, δαγκώνοντας το χῶμα.»
 Ἔτσι εἶπε ἐκεῖνος, μα δεν του 'στρεξε του Κρόνου ὁ γιος τη χάρη,
- μον 'δέχτη τα σφαχτά και του 'γραφε κι ἄλλους καημούς περισσious,
 Κι ὡς ευκηθήκαν και πασπάλισαν μετὰ τ' ἀγιοκριθάρια,
 τον ταῦρο τον παχύ ἀναλαίμισαν, τον σφάζαν και τον γδάραν,
 χῶρισαν τα μεριά, τα τύλιξαν τρογύρα με τη σκέπη
 διπλώνοντας τη, κι ἀπὸ πάνω τους κομμάτια κρέας πιθῶσαν.
 Σε μαδημένα τότε τα 'καιγαν κλαριά, κι ἀπὸ τη σούβλα
 τα σωθικά περνώντας ὕστερα πα στη φωτιά τα ψήναν.
 Και σύντας τα μεριά ἀποκάηκαν και γεύτηκαν τα σπλάχνα,
 λιάνισαν τ' ἄλλα και περνώντας τα στις σούβλες να τα ψήνουν
 ἐπῆραν γνοιαστικά, κι ὡς ψήθηκαν, τ' ἀποτραβῆξαν ὅλα.

- 430 Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδέετο δαιτὸς εἴσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ·
Ἀτρεΐδῃ κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
- 435 μηκέτι νῦν δῆθ' αὐθι λεγόμεθα, μηδ' ἔτι δηρὸν
ἀμβαλλόμεθα ἔργον ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
Ἄλλ' ἄγε κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας,
ἡμεῖς δ' ἄθροοι ὦδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
- 440 ἴομεν ὄφρα κε θάσσον ἐγείρομεν ὄξυν Ἄρηα.
Ἵς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν
Ἀγαμέμνων.
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν πόλεμον δὲ κάρη κομόωντας Ἀχαιοῦς·
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.
- 445 Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐδων διατρεφέες βασιλῆες
θῦνον κρίνοντες, μετὰ δὲ γλαυκώπις Ἀθήνη
αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίπιμον ἀγήρων ἀθανάτην τε,
τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσειο ἠερέθονται,
πάντες εὐπλεκέες, ἑκατόμβοιοι δὲ ἕκαστος·
- 450 σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν
ὀτρύνουσ' ἰένας· ἐν δὲ σθένος ὤρσεν ἐκάστω
καρδίη ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
ἐν νηυσὶ γλαφυρῆσι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν.
- 455 Ἦυτε πῦρ αἰδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην
οὔρεος ἐν κορυφῆς, ἕκαθεν δὲ τε φαίνεται αὐγὴ,
ὡς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίσι
αἰγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἴκε.
Τῶν δ' ὡς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ
- 460 χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων
Ἰσῖω ἐν λειμῶνι Καῦστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα
ἐνθα καὶ ἐνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πεπερύνεσσι
κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δὲ τε
λειμῶν,
ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
- 465 ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ
χθῶν
σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ
ἵππων.
Ἦσαν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
μυριοί, ὅσά τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὦρη.
Ἦυτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλὰ
- Κι ἀπ' τῆς δουλειῆς αὐτῆς σα σκόλασαν κι ετοίμασαν τῆς τάβλης,
ἐτρῶγαν, κι εἶχεν, ὡς εταιρίαζε, καθεῖς το μερτικό του.
Και σύντας του πιστοῦ θαράπεψαν και του φαγίου τον πόθο,
πρῶτος κινάει το λόγο ο Νέστορας, ο γέρο αλογολάτης:
« Ὑγιέ του Ατρέα, τρανέ Αγαμέμνονα, ρηγάρχη τιμημένε,
με την κουβέντα εδῶ ας μη χάνουμε καιρό, κι ας μην ξαργοῦμε
πια τη δουλειά, που μες στα χέρια μας μας ἔχει βάλει ο Δίας.
Ομπρός, τους Αχαιοῦς οι κράχτες μας τους χαλκοθωρακάτους
ας τους μαζέψουν ὅλους, κρίζοντας ολούθε στα καράβια.
Κι εμεῖς, ὡς εἴμαστε, στ' Αργίτικα φαρδιά λημέρια ας πάμε
ὄλο μαζί, μιαν ὥρα αρχύτερα να κονταροκρουστούμε.»
Εἶπε, κι ο μέγας Αγαμέμνονας συνάκουσε το λόγο,
κι ευτὺς τους κράχτες τους βροντόφωνους να κρίζουε προστάζει,
οι Αργίτες ὄλοι οι μακρομάλληδες στον πόλεμο να μποῦνε.
Κι ὡς ἐκράζαν αυτοί, συνάζουνταν με βιάση ευτὺς εκείνοι.
Κι ὅσοι τρανοὶ ρηγάδες βρέθηκαν στου γιου του Ατρέα, τ' ασκέρια
γοργὰ ορδινιάζαν, κι η γλαυκόματη μαζί Αθηνά, κρατώντας
το βροντοσκούταρο το ἀτίμητο κι ἀθάνατο κι αἰώνιο,
που κρόσσια εἶχε ἑκατὸ και ολόχρυσα κρέμονταν ἀπὸ κάτω,
ὄλα καλοπλεγμένα, κι ἀξίζαν βόδια ἑκατὸ καθένα.
- Με τοῦτο σύφλογο προσδιάβαινε τ' Αργίτικα τ' ασκέρια
και να κινήσουν τους ξεσήκωνε, σε καθενὸς το στήθος
ξυπνώντας τη λαχτάρα γι' ἄσωστους αγώνες και πολέμους.
Και ξάφνου πιο γλυκὸς ο πόλεμος τους φάνη τώρα ἀπ' ὅ,τι
με τα βαθιά καράβια να' γερναν στη γη την πατρική τους.
Πῶς τρώει φωτιά χαλάστρα ολόγυρα θεριακωμένο δάσο,
ψηλά σε ακρόβουνο, και φαίνεται το λάμπισμα ἀπ' ἀλάργα·
ὄμοια κι αυτοί, ὡς κινούσαν, ξάστραφταν μες στα χαλκάρματά τους'
κι η φλόγα τον αιθέρα σκίζοντας ἀνέβαινε στα ουράνια.
Κι αυτοί, καθὼς πουλιά πετούμενα, για μακρολαιμουδάτοι
- κύνκοι για χήνες για και γερανοί, κοπαδιαστά πετοῦνε
στις ρεματιές του Κάστρου ολόγυρα, στο ασιανὸ λιβάδι,
χαρά γεμάτα, φτερακίζοντας ολούθε, κι ὡς καθίζουν,
χαλνούν τον κόσμο, πλημμυρίζοντας τον κάμπο ἀπ' τῆς κραξιάς τους'
ὄμοια κι αυτοί σωρὸς ἀπ' τ' ἄρμενα κι ἀπ' τὰ καλύβια μέσα
στον κάμπο εχύνουνταν του Σκάμαντρου' κι η γη βροντομαχοῦσε
ἀγρία ἀπ' τὰ πόδια των ἀλόγων τους μαζί και τα δικά τους.
Και στάθηκαν στο λουλουδόσπαρτο σκαμαντρινὸ λιβάδι
αρίφνητοι, ὅσα τ' ανοιζιάτικα λουλούδια και τα φύλλα.
Πῶς μύγες σύγγεφο μαζεύονται πυκνὸ, κι ολούθε γύρα

- 470 αἶ τε κατά σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν
 ὦρῃ ἐν εἰαρινῇ ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει,
 τόσσοι ἐπὶ Τρῶεσσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 ἐν πεδίῳ ἴσταντο διαρραΐσαι μεμαῶτες.
 Τοὺς δ' ὥς τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι
 ἄνδρες
- 475 ῥεῖα διακρίνωσιν ἐπεὶ κε νομῶ μιγέωσιν,
 ὥς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα
 ὑσμίνην δ' ἰέναι, μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
 ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἵκελος Διὶ τερπικεραύνῳ,
 Ἄρει δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.
- 480 Ἦυτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
 ταῦρος· ὃ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένησι·
 τοῖον ἄρ' Ἀτρεΐδην θήκε Ζεὺς ἤματι κείνῳ
 ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἠρώεσσιν.
 Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ'
 ἔχουσαι·
- 485 ὑμεῖς γάρ θεαὶ ἐστε πάρεστέ τε ἴστέ τε πάντα,
 ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν οὐδέ τι ἴδμεν·
 οἳ τινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοὶ ἦσαν·
 πληθύν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
 οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλώσσαι, δέκα δὲ στόματ'
 εἶεν,
- 490 φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη,
 εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι Διὸς αἰγιόχοιο
 θυγατέρες μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·

φτεροκοποῦν στριφογυρίζοντας σε κοπαδίσια στρούγκα
 την άνοιξη, καθώς ξεχείλισε στους αρμεγούς το γάλα'
 τόσοι κι Αργίτες μακρομάλληδες εστέκουνταν στον κάμπο
 στους Τρῶες αντίκρυ, λαχταρίζοντας να τους κατασπαράξουν.
 Πώς ξεχωρίζουν σο γιδάρηδες τα γίδια δίχως κόπο,
 που σκορπισμένα ανακατώθηκαν την ώρα που βοσκούσαν'
 όμοια κι εκείνους οι ρηγάδες τους χώριζαν κι ορδιανάζαν
 να μπουν στη μάχη· κι ο Αγαμέμνωνας στη μέση ο πρωταφέντης
 ίδιος ο Δίας ο κεραυνόχαρος στην κεφαλή, στα μάτια'
 στο στήθος Ποσειδῶνας έμοιαζε, στη μέση σαν τον Άρη.

Πώς ταῦρος από τ' άλλα ζωντανά μες στο κοπάδι ο πρώτος,
 κι απ' τις γελάδες, γύρα ως βοσκούνε, περίσσια ξεχωρίζει'
 όμοια του Ατρέα το γιο εμεγάλυνε τη μέρα εκείνη ο Δίας,
 τρανό μες στους πολλούς, περίλαμπρο στους αντρειωμένους μέσα.
 Πέστε μου τώρα, Μούσες, που έχετε τον Όλυμπο παλάτι
 —τι είστε θεές κι ολούθε τρέχετε, κατέχετε τα πάντα'
 εμεῖς καν τίποτα δεν ξέρουμε, τη φήμη μόνο ακούμε—
 σαν ποιους οι Αργίτες είχαν άρχοντες και πρωτοστρατολάτες·
 τι όλο το πλήθος είναι αβόλετο να πω, να νοματίσω,
 κι ακόμα δέκα αν είχα στόματα και δέκα αν είχα γλώσσες

κι ασύντριφτη λαλιά και χάλκινη καρδιά στα σωθικά μου'
 εξόν αν σεις, οι Μούσες του Ολύμπου, του Βροντοσκουταράτου
 οι κόρες, πόσοι έφτασαν λέγατε κάτω απ' της Τροίας το κάστρο.
 Μα πόσα εγώ θα πω ήταν τ' άρμενα και ποιοι τα κυβερνούσαν.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Β- Συνέχεια
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ
Μετάφραση Όλγας Κομνηνού-Κακριδή

- 493 ἀρχούς αὐ νηῶν ἐρέω νῆάς τε προπάσας. και πόσα ἦταν τα καράβια, από την αρχή ως το τέλος.
Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον Οι Βοιωτοί είχαν αρχηγούς τον Πηνέλεο και το Λήϊτο,
- 495 Ἀρκεσίλαός τε Προθοήνωρ τε Κλονίος τε, τον Αρκεσίλαο, τον Προθοήνωρα και τον Κλονίο· αυτοί που
οἳ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρῆεσαν κατοικούσαν στην Υρία και στην πετρώδη Αυλίδα και στο
Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε πολύκνημόν τ' Σχοῖνο και στο Σκῶλο και στον Ετεωνό με τα πολλά φαράγγια,
Ἐτεωνόν, στη Θέσπεια και στη Γραία και στην ευρύχωρη Μυκαλησσό, και αυτοί
Θέσπειαν Γραϊάν τε καὶ εὐρύχωρον που κατοικούσαν γύρω στο Ἄρμα και στο Ειλέσιο και στις Ερυθρές,
Μυκαλησσόν,
οἳ τ' ἀμφ' Ἄρμ' ἐνέμοντο καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐρυθράς,
- 500 οἳ τ' Ἐλεῶν' εἶχον ἠδ' Ὑλην καὶ Πετεῶνα, και αυτοί που είχαν τον Ελεώνα και την Ὑλη και την Πετεώνα,
Ὠκαλέην Μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον ππολίεθρον, και την Ωκαλή και την Μεδεώνα, την καλοχτισμένην πολιτεία,
Κώπας Εὐτρησίν τε πολυτρήρωνά τε τις Κώπες και την Εὐτρηση και την Θίσβη με τα πολλά περιστερία
Θίσβην, και εκείνοι που είχαν την Κορώνεια και τον χλοερό Αλίαρτο,
οἳ τε Κορώνειαν καὶ ποιήενθ' Ἀλίαρτον, και αυτοί που είχαν την Πλάταια, και εκείνοι που κατοικούσαν
οἳ τε Πλάταιαν ἔχον ἠδ' οἳ Γλισάντ' ἐνέμοντο,
- 505 οἳ θ' Ὑποθήβας εἶχον ἐϋκτίμενον ππολίεθρον, στο Γλισάντα, και αυτοί που είχαν τις Υποθήβες,
Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν Ποσειδῆιον ἀγλαὸν ἄλσος, την καλοχτισμένη πολιτεία, και τον ιερό Ογχηστό,
οἳ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἳ τε το ωραίο ἄλσος του Ποσειδῶνα, και αυτοί που είχαν την Ἄρνη
Μίδειαν την πολυστάφυλη και τη Μίδεια και την πανιερη Νίσα
Νίσαν τε ζαθέην Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατώωσαν· και την Ανθηδόνα, που είναι τελευταία προς τη θάλασσα.
τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον, ἐν δὲ ἐκάστη
- 510 κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. Δικά τους ἦρθαν τι πενήντα καράβια και σε καθένα μέσα ἦταν
Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον ἰδ' Ὀρχομενὸν ἑκατὸν εἴκοσι νέοι Βοιωτοί. Εκείνοι πάλι που κατοικούσαν
Μινύειον, την Ασπληδόνα και τον Μινύειο Ορχομενό είχαν αρχηγό τον
τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος υἱὲς Ἀσκάλαφο και τον Ιάλμενο, τους γιους του Ἄρη· αυτούς τους
Ἄρης γέννησε στο Δυνατό τον Ἄρη στο παλάτι του Ἄκτορα, του γιου του
οὓς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἄκτορος Ἀζειῖδαο, παρθένος αἰδοίη ὑπερώϊον εἰσαναβάσα
- 515 Ἄρηϊ κρατερῶ· ὃ δὲ οἳ παρελέξατο λάθρη· Αζέα, η Αστυόχη· η ντροπαλή παρθένα είχε ανεβή στο ανώ,
τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχῶντο. κι' εκείνος πήγε κρυφά και πλάγιασε κοντά της.
Αὐτὰρ Φωκῆων Σχεδῖος καὶ Ἐπίστροφος Αυτούς τους ακολουθούσαν τριάντα βαθιά καράβια.
ἦρχον Ο Σχεδῖος και ο Επίστροφος, γιοι του Ιφίτου, που ἦταν
υἱὲς Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο, γιος του μεγαλόψυχου του Ναυβόλου, ἦταν αρχηγοί στους Φωκείς,
οἳ Κυτάρισσον ἔχον Πυθῶνά τε πετρῆεσαν που είχαν την Κυτάρισσο και την απόγκρεμη Πύθωνα και την πανιερη
- 520 Κρίσαν τε ζαθέην καὶ Δαυλίδα καὶ Πανοπήα, Κρίσα
οἳ τ' Ἀνεμῶρειαν καὶ Ἰάμπολιν ἀμφενέμοντο, και τη Δαυλίδα και τον Πανοπέα, και σ' αυτούς που κατοικούσαν στην
οἳ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον, και τη Δαυλίδα και την Ἰάμπολη, και σ' αυτούς που ζούσαν κοντά στο θείο
οἳ τε Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐπι Κηφισοῖο· ποταμό Κηφισό, και που είχαν τη Λίλαια πάνω στις πηγές του Κηφισοῦ.
τοῖς δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔπνοντο. Μαζί μ' αυτούς ακολουθούσαν σαράντα μαύρα καράβια.

- 525 Οἱ μὲν Φωκῶν στίχας ἴστασαν ἀμφίεποντες,
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ
θωρήσοντο.
Λοκρῶν δ' ἠγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχύς Αἴας
μείων, οὐ τι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας
ἀλλὰ πολὺ μείων· ὀλίγος μὲν ἔην λινοθώρηξ,
- 530 ἐγγεῖη δ' ἐκέκαστο **Πανέλληνας** καὶ Ἀχαιοῦς·
οἱ Κύνων τ' ἐνέμοντ' Ὀππόντ' αὖτε Καλλιάρων
τε
Βῆσάν τε Σκάρφην τε καὶ Αὐγείας ἐρατεινάς
Τάρφην τε Θρόνιον τε Βοαγρίου ἀμφὶ
ρέεθρα·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες
ἔποντο
- 535 Λοκρῶν, οἱ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης.
Οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον μένεα πνεύοντες Ἄβαντες
Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάν τε πολυστάφυλόν θ'
Ἰστιαίαν
Κήρινθόν τ' ἔφαλον Δίου τ' αἰπὺ ππολιέθρον,
οἱ τε Κάρυστον ἔχον ἠδ' οἱ Στύρα
βαιετάσσκον,
- 540 τῶν αὐθ' ἠγεμόνευ' Ἐλεφώνωρ ὄζος Ἄρηος
Χαλκωδοντιάδης μεγαθύμων ἀρχὸς
Ἀβάντων.
Τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἔποντο θοοὶ ὄπιθεν
κομόωντες
αἰχμηταὶ μεμαῶτες ὄρεκτῆσιν μελίησι
θώρηκας ῥήξιν δῆϊων ἀμφὶ στήθεσσι·
- 545 τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες
ἔποντο.
Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον ἐυκτίμενον
ππολιέθρον
δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὃν ποτ'
Ἀθήνη
θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζεῖδωρος
ἄρουρα,
καδ' δ' ἐν Ἀθήνης εἶσεν ἐὼ ἐν πίονι νηῶ·
- 550 ἐνθα δὲ μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς ἰλάονται
κοῦροι Ἀθηναίων περιτελλομένων ἑνιαυτῶν·
τῶν αὐθ' ἠγεμόνευ' υἱὸς Πετewο Μενεσθεύς.
Τῷ δ' οὐ πῶ τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ'
ἀνήρ
κοσμήσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·
- 555 Νέστωρ οἶος ἔριζεν· ὃ γάρ προγενέστερος
ἦεν·
τῷ δ' ἅμα πεντήκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
- Αυτοὶ τακτοποιούσαν δραστήρια τις γραμμὲς των Φωκῶν
καὶ σπλίζονταν κοντὰ στους Βοιωτοὺς προς τα αριστερά.
Τους Λοκροὺς τους κυβερνοῦσε ο γρήγορος Αἴας ο γιος του Οἰλέα,
πιο μικρόσωμος, ὄχι τόσος ὅσος ο Αἴας ο γιος του Τελαμῶνα,
ἀλλὰ πολὺ πιο μικρός. Ἦταν μικρόσωμος καὶ φοροῦσε λινό θώρακα,
- στο κοντάρι ὁμως ξεπερνοῦσε ὅλους τους Ἕλληνες καὶ τους Αχαιοὺς.
Αυτοὶ κατοικοῦσαν στον Κῦνο καὶ στον Οπούντα καὶ στην Καλλιάρω
καὶ στη Βῆσσα καὶ στη Σκάρφη καὶ στις ὁμορφες Αὐγεῖες καὶ στην
Τάρφη καὶ στο Θρόνιο κοντὰ στο ρέμα του Βοάγριου.
Αυτὸν τον ἀκολουθοῦσαν σαράντα μαύρα καράβια των Λοκρῶν,
- που κατοικοῦσαν ἀπέναντι ἀπὸ την ἱερὴ την Εὐβοία.
Σ' αὐτοὺς που εἶχαν την Εὐβοία, τους γεμάτους ορμὴ Ἄβαντες,
καὶ τη Χαλκίδα καὶ την Ερέτρια καὶ την Ιστιαία με τα πολλὰ σταφύλια
καὶ την παραθαλάσσια Κήρινθο καὶ την ἀψηλὴ πολιτεία του Δίου,
καὶ σ' αὐτοὺς που εἶχαν την Κάρυστο καὶ σε ὅσους κατοικοῦσαν τα Στύρα,
- σ' αὐτοὺς πάλι ἀρχηγὸς ἦταν ο Ελεφώνωρ, ο ἀκόλουθος του Ἄρη,
ο γιος του Χαλκῶδοντα, ο ἀρχηγὸς στους γενναίους Ἄβαντες.
Αυτὸν τον ἀκολουθοῦσαν οὐκ ορμητικοὶ Ἄβαντες που εἶχαν μακριὰ μαλλιά
ἀπὸ πίσω μόνον· πολεμιστὲς που με τα κοντάρια τους που πρόβαλλαν
λαχταροῦσαν να σπᾶσουν τους θώρακες γύρω ἀπὸ τα στήθη των ἔχθρων
- μαζὶ μ' αὐτοὺς ἀκολουθοῦσαν σαράντα μαύρα πλοία.
Εκεῖνοι πάλι που εἶχαν την Αθήνα την καλοχτισμένη
πολιτεία, το δῆμο του γενναίου Ερεχθέα, που γεννημένο
ἀπὸ την ἔφορη γῆ τον εἶχε ἀνάθρεψε, ἡ Αθήνα, ἡ κόρη
του Δία, καὶ τον ἐγκατέστησε να καθῆση στην Αθήνα, στον
- πλοῦσιο ναὸ της. Εκεί οὐ νέοι των Αθηναίων θυσιάζοντας
του κάθε χρόνο ταύρους καὶ ἀρνιά γυρεύουν να τον ξεμυενίσουν.
Αυτοὶ εἶχαν ἀρχηγὸ το Μενεσθέα, το γιο του Πετewο.
Ὁμοῖος του δε στάθηκε ἀκόμα πάνω στη γῆ ἄλλος ἀξίος
σαν κί' αὐτὸν να παρατάξῃ ἄρματα καὶ ἀσπιδοφόρους ἀντρες·
- μόνο ο Νέστωρ τον ἀνταγωνιζόταν, γιατί ἦταν μεγαλύτερος του.
Μαζὶ μ' αὐτὸν ἀκολουθοῦσαν πενήντα μαύρα καράβια.
Ο Αἴας ἀπὸ τη Σαλαμίνα ὁδηγοῦσε δώδεκα καράβια που τα ἔφερε

- Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγην δυοκαίδεκα νῆας,
σῆσε δ' ἄγων ἴν' Ἀθηναίων ἴσαντο
φάλαγγες.
Οἱ δ' Ἄργός τ' εἶχον Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν
- 560 Ἐρμιόνην Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον
ἐχοῦσας,
Τροιζῆν' Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ'
Ἐπίδουρον,
οἳ τ' ἔχον Αἴγινα Μάσητά τε κούροι Ἀχαιῶν,
τῶν αὐθ' ἠγεμόνευε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης
καὶ Σθέnelος, Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος
υἱός·
- 565 τοῖσι δ' ἄμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος
φῶς
Μηκιστέος υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος·
σμπάντων δ' ἠγεῖτο βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
τοῖσι δ' ἄμ' ὀδῶκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
Οἱ δὲ Μυκῆνας εἶχον εὐκτίμενον ππολίεθρον
- 570 ἀφνειὸν τε Κόρινθον εὐκτιμένας τε Κλεωνάς,
Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινὴν
καὶ Σικυῶν', ὄθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ'
ἐμβασίλευεν,
οἳ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν
Πελλήνην τ' εἶχον ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο
- 575 Αἰγιαλὸν τ' ἀνά πάντα καὶ ἀμφ' Ἐλικὴν
εὐρεῖαν,
τῶν ἐκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων
Ἄτρεΐδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλείστοι καὶ
ἄριστοι
λαοὶ ἔποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσετο νῶροπα
χαλκὸν
κυδιῶν, πᾶσιν δὲ μετέπρεπεν ἠρώεσσιν
- 580 οὐνεκ' ἄριστος ἔην πολὺ δὲ πλείστους ἄγε
λαούς.
Οἱ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φᾶριν τε Σπάρτην τε πολυτρήρωνά τε
Μέσσην,
Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο καὶ Αὐγείας ἐρατεινάς,
οἳ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον Ἔλος τ' ἔφαλον
ππολίεθρον,
- 585 οἳ τε Λάαν εἶχον ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο,
τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοῆν ἀγαθὸς
Μενέλαος
ἐξήκοντα νεῶν· ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο·
ἐν δ' αὐτὸς κίεν ἦσι προθυμίησι πεποιθῶς
ὀτρύνων πόλεμον δέ· μάλιστα δὲ ἔετο θυμῷ
- καὶ τα ἔβαλε να σταθούν εκεί που στέκονταν οι φάλαγγες των Αθηναίων.
Και εκείνοι που είχαν το Ἄργος και την περιτειχισμένη
- Τύρινθα, την Ερμιόνη και την Ασίνη, που έχουν βαθύ κόλπο,
την Τροιζήνα και τις Ηιόνες και την Επίδαυρο με τα αμπέλια,
και ἴσοι γιοί των Αχαιῶν είχαν την Αίγινα και την
Μάσητα, σ' αυτούς ήταν αρχηγοί ο βροντόφωνος Διομήδης
και ο Σθέnelος, ο γιος του ἔνδοξου Καπανέα· μαζί μ' αυτούς
- τρίτος πήγαινε ο Ευρύαλος, ο ἰσόθεος ἄντρας,
ο γιος του βασιλιά Μηκιστέα, του γιου του Ταλαοῦ.
Σ' ὅλους μαζί αρχηγός ήταν ο βροντόφωνος Διομήδης,
και μαζί μ' αυτούς ακολουθούσαν ογδόντα μαύρα καράβια.
Εκείνοι που είχαν τις Μυκῆνες, την καλοχτισμένη πολιτεία,
- και την πλούσια Κόρινθο και τις καλοχτισμένες Κλεωνές,
και ζούσαν στις Ορνειές και στην ὄμορφη Αραιθυρέη
και στην Σικυώνα, ὅπου πρώτα βασίλευε ο Ἄδραστος,
και εκείνοι που είχαν την Ὑπερησία και την ψηλή Γονούσα
και την Πελλήνη, και ὅσοι κατοικούσαν στο Αἴγιο και σε
- ὅλη την ἔκταση του Αιγιαλοῦ, και γύρω στην πλατιὰ Ελίκη,
σ' αὐτὴν τα εκατὸ καράβια αρχηγός ήταν ο βασιλιάς Ἀγαμέμνωνας,
ο γιος του Ἀτρέα. Μαζί μ' αὐτὸν ακολουθοῦσε ἐξαιρετικὰ πολυάριθμος
και πολὺ ἀντρεωμένους στρατός· κι' αὐτός ο ἴδιος φόρεσε τον λαμπρὸ
χαλκὸ σπλισμὸ του καμάρωνοντας και ξεχώριζε ἀνάμεσα σε ὅλους τους
ἠρώες,
- γιατί ήταν ο καλύτερος απ' ὅλους και ὀδηγοῦσε ἐξαιρετικὰ πολυάριθμο
στρατό.
Αὐτοὶ πάλι που είχαν την βαθυλή Λακεδαίμονα με τις πολλὲς χαράδρες,
και τη Φάρη και τη Σπάρτη και την Μέσση με τα πολλὰ περιστέρια,
και αὐτοὶ που κατοικοῦσαν στις Βρυσειές και στις ὄμορφες Αὐγείες
και αὐτοὶ που είχαν τις Ἀμυκλές και το Ἔλος, την παραθαλάσσια πολιτεία,
- και αὐτοὶ που είχαν το Λάα και ζούσαν στην Οἴτυλο,
σ' αὐτὴν τα ἐξήντα καράβια αρχηγός ήταν ο ἀδελφός του,
ο βροντόφωνος Μενέλαος. Αὐτοὶ σπλίζονταν χωριστὰ
και ἀναμεσα τους πήγαινε ο ἴδιος ἔχοντας πίστη στο ζῆλο του,
ξεσηκώνοντας τους για πόλεμο· και πάρα πολὺ λαχταροῦσε

- 590 τίσασθαι Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάς τε.
Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην
ἐρατεινὴν
καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον καὶ εὐκτιπον Αἰπύ
καὶ Κυπαρισσήεντα καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον
καὶ Πτελεὸν καὶ Ἴελοσ καὶ Δώριον, ἐνθά τε
Μούσαι
- 595 ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παύσαν
ἁοιδῆς
Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος·
στεύτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν εἰ περ ἂν
αὐταί
Μούσαι ἀεῖδοιεν κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ
ἁοιδῆν
- 600 θεσπεσίην ἀφέλοντο καὶ ἐκλέλαθον
κιθαριστύν·
τῶν αὐθ' ἠγεμόνευε Γερήνιος ἵπποτα
Νέστωρ·
τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχίωοντο.
Οἳ δ' ἔχον Ἀρκαδίην ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος
αἰπύ
Αἰπύτιον παρὰ τύμβον Ἴν' ἀνέρες
ἀγχιμαχηταί,
- 605 οἳ Φενεὸν τ' ἐνέμοντο καὶ Ὀρχομενὸν
πολύμηλον
Ῥίπην τε Στρατιήν τε καὶ ἠνεμόεσσαν
Ἐνίσπην
καὶ Τεγέην εἶχον καὶ Μαντινέην ἐρατεινὴν
Στύμφηλόν τ' εἶχον καὶ Παρρασίην ἐνέμοντο,
τῶν ἦρχ' Ἀγκαῖοιο πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ
- 610 ἐξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηϊ ἐκάστη
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι
πολεμίζειν.
Αὐτὸς γὰρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν
Ἀγαμέμνων
νηῆς εὐσσέλμους περὰν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Ἄτρεϊδης, ἐπεὶ οὐ σφι θαλάσσια ἔργα
μεμήλει.
- 615 Οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα δῖαν
ἔναιον
ὄσσον ἐφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατώσσα
πέτρην τ' Ὠλενίη καὶ Ἀλήσιον ἐντὸς ἔεργει,
τῶν αὐτῶν τέσσαρες ἄρχοι ἔσαν, δέκα δ' ἄνδρι
ἐκάστω
νηῆς ἔπνοντο θοαί, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.
- στην ψυχὴ του να ξεπληρώση τις λαχτάρες και τους στεναγμούς της Ελένης.
Εκείνοι που ζούσαν στην Πύλο και στην ὄμορφη Αρήνη και στο Θρύο, το πέρασμα του Αλφειοῦ, και στο καλοχτισμένο Αἰπύ, και αυτοί που κατοικοῦσαν στον Κυπαρισσοῦντα και στην Αμφιγένεια και στην Πτελεό και στα Ἴελοσ και στο Δώριο, ὅπου οι Μούσες ἀντάμωσαν το Θάμυρη
- το Θράκα και τον ἔκαναν να πάψη να ψάλλη, καθὼς ερχόταν ἀπὸ την Οἰχαλία, ἀπὸ τον Εὐρυτο τον Οἰχαλέα· γιατί στην ζηπασιά του βεβαίωνε πως θα νικήση, ἀκόμα και αν οι ἴδιες οι Μούσες ἔψαλλαν, οι κόρες του Δία που βαστά την αἰγίδα. Κι' εκείνες θύμωσαν και τον κατὰστρεψαν:
- του πήραν το θεῖο τραγούδι και τον ἔκαναν να ξεχάση την τέχνη της κιθάρας.
Σ' αὐτοὺς ἀρχηγὸς ἦταν ο ἀρματομάχος ο Νέστορας ἀπὸ τη Γερήνια, και μαζί μ' αὐτὸν ἀκολουθοῦσαν ἐνενήντα βαθῖα καράβια. Αὐτοὶ που εἶχαν την Ἀρκαδία κάτω ἀπὸ το υψηλὸ βουνὸ της Κυλλήνης, κοντὰ στον τύμβο- του Αἰπύτου,
- ὅπου ζοῦνε ἀντρες που πολεμοῦν ἀπὸ κοντὰ, και αυτοὶ που ζοῦσαν στο Φενεὸ και στον Ὀρχομενὸ με τα πολλὰ πρόβατα και στη Ρίπη και στη Στρατία και στην ἀνεμοδαρμένη Ἐνίσπη και εἶχαν την Τεγέα και την ὄμορφη Μαντινεῖα, και εἶχαν τη Στύμφαλο και κατοικοῦσαν στην Παρρασία,
σ' αὐτῶν τα ἐξήντα πλοῖα ἀρχηγὸς ἦταν ο γιος του
- Αγκαῖου, ο βασιλιάς Ἀγαπήνωρας, και πολλοὶ Ἀρκάδες που ἤξεραν καλὰ να πολεμοῦν εἶχαν μπη σε καθένα πλοῖο. Γιατί ο ἴδιος ο βασιλιάς του στρατοῦ Ἀγαμέμνωνας τους εἶχε δώσει καράβια με ὄμορφο κατὰστρωμα να περάσουν τον κρασάτο πόντο, ἐπειδὴ αυτοὶ δεν ἀνακατεύονταν με τις δουλειές της θάλασσας.
- Αὐτοὶ πάλι που κατοικοῦσαν στο Βουπράσιο και στη θεῖα Ἥλιδα, ὅση ἔκταση κλείνουν γύρω γύρω η Ὑρμίνη και η Μύρσινος, που βρίσκεται ἐντελὼς στην ἀκρη, και ο Ὠλενίος βράχος και στο Αλήσιο, αυτοὶ εἶχαν τέσσερις ἀρχηγούς, και τον καθένα τον ἀκολουθοῦσαν δέκα γοργὰ πλοῖα, και πολλοὶ Ἐπειοὶ εἶχαν μπη μέσα.

- 620 Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος
ἠγησάσθην
οὐδ' ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δ' ἄρ' Εὐρύτου,
Ἄκτορίωνε·
τῶν δ' Ἀμαρυγκεΐδης ἦρχε κρατερὸς Διώρης·
τῶν δὲ τετάρτων ἦρχε Πολύξενος θεοειδῆς
υἱὸς Ἀγασθένης Αὐγηΐδαο ἄνακτος.
- 625 Οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων θ' ἱεράων
νήσων, αἱ ναῖοισι πέρην ἁλὸς Ἥλιδος ἄντα,
τῶν αὐθ' ἠγεμόνευε Μέγης ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Φυλειῖδης, ὃν τίκτε Διὶ φίλος ἵπποτα Φυλεύς,
ὅς ποτε Δουλίχιον δ' ἀπενάσαστο πατρι
χολωθεῖς·
- 630 τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινοι νῆες
ἔποντο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλήνας
μεγαθύμους,
οἳ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον
καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
οἳ τε Ζάκυνθον ἔχον ἠδ' οἳ Σάμον
ἀμφενέμοντο,
- 635 οἳ τ' ἠπειρον ἔχον ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο·
τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε Διὶ μῆτιν ἀτάλαντος·
τῷ δ' ἅμα νῆες ἔποντο δώδεκα
μιλοπάρηοι.
Αἰτωλῶν δ' ἠγεῖτο Θόας Ἄνδραίμονος υἱός,
οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο καὶ Ὠλενον ἠδὲ
Πυλῆνην
- 640 Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον Καλυδῶνά τε
πετρῆεσαν·
οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος οὐδέ τις ἦσαν,
οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς
Μελέαγρος·
τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν
Αἰτωλοῖσι·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινοι νῆες
ἔποντο.
- 645 Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρὶ κλυτὸς
ἠγεμόνευεν,
οἳ Κνωσὸν τ' εἶχον Γόρτυνά τε τειχιόεσαν,
Λύκτον Μίλητόν τε καὶ ἄργινόντα Λύκαστον
Φαιστόν τε Ῥύπιόν τε, πόλεις εὖ ναιετοώσας,
ἄλλοι θ' οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν
ἀμφενέμοντο.
- 650 Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρὶ κλυτὸς
ἠγεμόνευε
- Τα πρῶτα εἴκοσι τα οδηγούσαν ο Ἀμφίμαχος και ο Θάλπιος,
γιοι ο ένας του Κτεάτου, ο άλλος του Εύρυτου, εγγονοί του Ἄκτορα.
Στα άλλα δέκα ήταν αρχηγός ο δυνατός Διώρης, ο γιος του Αμαρυγκέα'
Στα τελευταία δέκα αρχηγός ήταν ο θεόμορφος Πολύξενος,
γιος του βασιλιά Αγασθένη, του γιου του Αυγεία.
- Εκείνοι που ήταν από το Δουλίχιο και τις Εχινάδες,
τα ιερά νησιά, που βρίσκονται πέρα από τη θάλασσα,
αντίκρου στην Ἥλιδα, είχαν αρχηγό τον Φυλειῖδη Μέγη,
τον ὅμοιο με τον Ἄρη, που τον γέννησε ο αγαπημένος
του Δία αρματομάχος Φυλέας, πού κάποτε μετανάστεψε στο Δουλίχιο,
- γιατί θύμωσε με τον πατέρα του. Αυτόν τον ακολουθούσαν σαράντα
μαύρα πλοία. Ο Οδυσσεάς πάλι οδηγούσε τους γενναίους Κεφαλλήνες,
που είχαν την Ἰθάκη και το πυκνόφυλλο Νήριτο, και ζούσαν στα Κροκύλεια
και στην τραχιά Αιγίλιπα, και αυτούς που είχαν τη Ζάκυνθο και αυτούς
που κατοικούσαν στη Σάμο, και αυτούς που είχαν τη στεριά και αυτούς
- που κατοικούσαν αντίπερα. Σ' αυτούς αρχηγός ήταν ο Οδυσσεάς ο ἴσος
με το Δία στη σύνεση, και μαζί μ' αυτόν ακολουθούσαν δώδεκα καράβια
με κοκκινοβαμμένα τα πλευρά τους. Στους Αιτωλούς αρχηγός ήταν ο
Θόας,
ο γιος του Ἀνδραίμονα, σ' αυτούς που κατοικούσαν στην Πλευρώνα,
στην Ὠλενο και στην Πυλήνη και στην παραθαλάσσια Χαλκίδα
- και στην πετρώδη Καλυδῶνα- γιατί δεν ζούσαν πια οι γιοι του
γενναίου Οἰνέα' ούτε και ο ἴδιος ζούσε πια,
και είχε πεθάνει και ο ξανθός Μελέαγρος.
Σ' αυτόν λοιπόν είχε ανατεθε να κυβερνά σε όλα τους Αιτωλούς·
μαζί του ακολουθούσαν σαράντα μαύρα πλοία.
- Στους Κρήτες αρχηγός ήταν ο ἔνδοξος στο δόρυ Ἰδομενεάς,
σ' αυτούς πού είχαν την Κνωσό και τη Γόρτυνα την περιτειχισμένη
και τη Λύκτο και τη Μίλητο και την ασπροχώματη Λύκαστο και τη Φαιστό
και το Ῥύπιο, πολιτείες καλοκατοικημένες, και στους άλλους που ζούσαν
στην Κρήτη την εκατόμπολη. Σ' αυτούς αρχηγός ήταν ο Ἰδομενεάς
- ο ἔνδοξος στο δόρυ και ο Μυριόνης ο ὅμοιος με τον Ενωάλιο, που
σκοτώνει τους άντρες.

- Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίω
ἀνδρειφόντη·
τοῖσι δ' ἄμ' ὀγδώκοντα μέλαινα νῆες ἔπτοντο.
Τληπόλεμος δ' Ἡρακλεΐδης ἤϋς τε μέγας τε
ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγεν Ῥοδίων
ἀγερώχων,
- 655 οἱ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα
κοσμηθέντες
Λίνδον Ἰηλυσόν τε καὶ ἄργινόνετα Κάμειρον.
Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρὶ κλυτὸς
ἡγεμόνευεν,
ὄν τέκεν Αστυόχεια βίη Ἡρακλεΐη,
τὴν ἄγετ' ἔξ Εὐφύρης ποταμοῦ ἄπο
Σελλήεντος
- 660 πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφέων αἰζηῶν.
Τληπόλεμος δ' ἔπει οὖν τράφ' ἐνὶ μεγάρω
εὐπήκτω,
αὐτίκα πατρός ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα
ἤδη γηράσκοντα Λικύμνιον ὄζον Ἄρηος·
αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε, πολὺν δ' ὄ γε λαὸν
ἀγείρας
- 665 βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπειλήσαν γάρ οἱ
ἄλλοι
υἱέες υἰωνοὶ τε βίης Ἡρακλεΐδης.
Αὐτὰρ ὁ γ' ἔξ Ῥόδου ἴξεν ἀλώμενος ἄλγεα
πάσχων·
τριχθὰ δὲ ὤκηθεν καταφυλαδόν, ἠδὲ φίληθεν
ἐκ Διός, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν
ἀνάσσει,
- 670 καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε
Κρονίων.
Νιρέυς αὖ Σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας εἴσας
Νιρέυς Ἀγλαΐης υἱὸς Χαρόποιό τ' ἄνακτος
Νιρέυς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
- 675 ἀλλ' ἀλαπαδὸν ἔην, παῦρος δὲ οἱ εἶπετο
λαός.
Οἱ δ' ἄρα Νίσυρον τ' εἶχον Κράτπαθόν τε
Κάσον τε
καὶ Κῶν Εὐρύπυλοιο πόλιν νήσους τε
Καλύδνας,
τῶν αὖ Φεῖδιππὸς τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην
Θεσσαλοῦ υἱὲ δὴ Ἡρακλεΐδαο ἄνακτος·
- 680 τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχώντο.
Νῦν αὖ τοὺς ὄσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος
ἔναιον,
- Μαζὶ μ' αὐτοὺς ἀκολουθοῦσαν οἰκοντα μαύρα καράβια.
Ὁ Τληπόλεμος ὁ γίος τοῦ Ηρακλή, ωραῖος καὶ μεγαλόσωμος,
οδηγοῦσε τὰ ἐννέα πλοῖα τῶν περήφανων Ροδίων,
ἀπὸ τῆς Ρόδου, αὐτῶν ποὺ κατοικοῦσαν στὴ Ρόδο, μοιρασμένοι
- σε τρεῖς πολιτείες, στὴ Λίνδο, στὴν Ἰαλυσό καὶ στὴν
Κάμειρο τὴν ἀσπροχώματη. Σ' αὐτοὺς ἀρχηγὸς ἦταν ὁ ἐνδοξος
στο δόρυ Τληπόλεμος, αὐτὸς ποὺ τὸν εἶχε γεννήσει ἡ
Ἀστυόχεια στο δυνατὸ Ηρακλή. Τὴν εἶχε πάρει ὁ Ηρακλῆς
ἀπὸ τὴν Εὐφύρη, ἀπὸ τὸν ποταμὸ Σελλήεντα, ἀφοῦ
- κυρίεψε πολλές πολιτείες ἀπὸ διοτρεφτοὺς δυνατοὺς ἀντρες.
Ὁ Τληπόλεμος, μόλις μεγάλωσε μέσα στο καλοδεμένο παλάτι,
σκότωσε τὸν ἀδελφὸ τῆς μητέρας τοῦ πατέρα τοῦ,
τὸν Λικύμνιο, ποὺ εἶχε πια γεράσει, τὸν ἀκόλουθο τοῦ
Ἀρη. Ἐφτιαξε λοιπὸν βιαστικὰ καράβια, μάζεψε πολὺ
- λαὸ καὶ ἀνοῖξε πανὰ φεύγοντας· γιατί τὸν εἶχαν ἀπειλήσει
οἱ ἄλλοι γιοὶ καὶ οἱ ἐγγονοὶ τοῦ δυνατοῦ Ηρακλή. Αὐτὸς
λοιπὸν ἦλθε στὴ Ρόδο περιπλανημένος καὶ βασιανισμένος·
ἐκεῖ ἐγκαταστάθηκαν χωρισμένοι σε τρεῖς φυλές, καὶ ὁ Δίας
ὁ γίος τοῦ Κρόνου ποὺ βασιλεύει στους θεοὺς καὶ στους
- ἀνθρώπους τοὺς ἀγάπησε καὶ τοὺς πλημύρισε με θαυμαστὸ πλοῦτο.
Ὁ Νιρέας πάλι ἀπὸ τῆς Σύμης ὠδηγοῦσε τρία συμμετρικὰ καράβια,
ὁ Νιρέας, ὁ γίος τῆς Ἀγλαΐας καὶ τοῦ βασιλιά Χαρόπου,
ὁ Νιρέας, ὠστὲρα ἀπὸ τὸν ἀφεγάδιαστο γίο τοῦ Πηλέα ἀπὸ ὅλους
τοὺς Δαναοὺς ποὺ ἦρθαν κάτω ἀπὸ τὸ Ἴλιο ὁ πιο ὀμορφος ἀντρας'
- ἀλλὰ δὲν εἶχε πολλὴ δύναμη, γιατί τὸν ἀκολουθοῦσε λίγος στρατός.
Σ' αὐτοὺς πάλι ποὺ εἶχαν τὴ Νίσυρο καὶ τὴν Κάρπαθο καὶ τὴν Κάσο
καὶ τὴν Κω, τὴν πόλη τοῦ Εὐρύπυλου, καὶ τὰ νησιά τῆς Καλύδνης,
ἀρχηγὸς ἦταν ὁ Φεῖδιππος καὶ ὁ Ἄντικρος,
οἱ δυο γιοὶ τοῦ βασιλιά Θεσσαλοῦ, τοῦ γίου τοῦ Ηρακλή.
- Μ' αὐτοὺς μαζὶ ἀκολουθοῦσαν τριάντα βαθιὰ καράβια.
Καὶ τώρα, αὐτοὶ ποὺ κατοικοῦσαν στο Πελασγικὸ Ἄργος,
καὶ αὐτοὶ ποὺ ζοῦσαν στὴν Ἄλο καὶ στὴν Ἀλόπη, καὶ στὴν Τραχίνα,

- οἷ τ' Ἄλον οἷ τ' Ἀλόπην οἷ τε Τρηχίνα
νέμοντο,
οἷ τ' εἶχον Φθίην ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναϊκα,
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἑλληνες καὶ
Ἀχαιοί,
- 685 τῶν αὖ πενήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.
Ἄλλ' οἷ γ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνῶντο·
οὐ γάρ ἔην ὅς τις σφιν ἐπὶ στίχας ἠγήσαιτο·
κεῖτο γάρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς
κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠυκόμοιο,
- 690 τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας
Λυρνησοῦν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης,
κάδ δὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον
ἐγγεσιμῶρους,
υἱάας Εὐηνοῖο Σεληπιάδαο ἄνακτος·
τῆς ὅ γε κεῖτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι
ἔμελλεν.
- 695 Οἷ δ' εἶχον Φυλάκην καὶ Πύρασον
ἀνθεμόνεττα
Δήμητρος τέμενος, Ἴτωνά τε μητέρα μήλων,
ἀγχιαλὸν τ' Ἀντρώνα ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποῖην,
τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἠγεμόνευε
ζωὸς ἐών· τότε δ' ἦδη ἔχεν κάτα γαῖα
μέλαινα.
- 700 Τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφῆς ἄλοχος Φυλάκη
ἐλέλειπτο
καὶ δόμος ἠμιτελής· τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος
ἀνὴρ
νηὸς ἀποθρῶσκοντα πολὺ πρῶπιστον
Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἷ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε
μὲν ἀρχόν·
ἀλλὰ σφεας κόσμησε Ποδάρκης ὄζος Ἄρηος
- 705 Ἴφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο
αὐτοκασίγητος μεγαθύμου Πρωτεσίλαου
ὀπλότερος γενεῆ· ὁ δ' ἅμα πρότερος καὶ
ἀρείων
ἦρως Πρωτεσίλαος ἀρήϊος· οὐδὲ τι λαοὶ
δεύονθ' ἠγεμόνος, πόθεόν γε μὲν ἔσθλων
έόντα·
- 710 τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες
ἔποντο.
Οἷ δὲ Φεράς ἐνέμοντο παρὰ Βοιβηΐδα λίμνην
Βοίβην καὶ Γλαφύρας καὶ εὐκτιμένην
Ἰαωλκόν,
- καὶ ὅσοι εἶχαν τὴ Φθία καὶ τὴν Ἑλλάδα με τὶς ὀμορφες γυναῖκες
καὶ λέγονταν Μυρμιδόνες καὶ Ἑλληνες καὶ Ἀχαιοί,
αὐτοὶ εἶχαν πενήντα καράβια, καὶ ἀρχηγὸς τοὺς ἦταν ὁ Ἀχιλλεύς.
- Αὐτοὶ ὀμως δεν εἶχαν στο νου τοὺς τῶρα τον πόλεμο τον καταραμένο·
γιατὶ δεν εἶχαν ποιόν να οδηγήσει τις γραμμὲς τοὺς·
γιατὶ ὁ γρήγορος στα πόδια θεῖος Ἀχιλλεύς καθόταν στα καράβια
θυμωμένος για τὴν κόρη, τὴν ὀμορφομαλλούσα κόρη του Βρισηά, που
ύστερα
ἀπὸ βαρὺ πόλεμο τὴν εἶχε διαλέξει ἀπὸ τὴ Λυρνησοῦ για τον
- εαυτὸ του, ὀταν κυρίεψε τὴ Λυρνησοῦ καὶ τα τείχη τῆς Θήβας,
καὶ σκότωσε τον Μύνητα καὶ τον Επίστροφο, τοὺς κονταρομάχους
γιους του βασιλέα του Εὐήνου του γιου του Σελήπιου.
Εξ αἰτίας τῆς πικραμένος ἐκεῖνος καθόταν ἀπρακτος,
γρήγορα ὀμως ἐμελλε να ξεσηκωθῆ πάλι.
- Εκεῖνοι που εἶχαν τὴ Φυλάκη καὶ τὴν Πύρασο με τα πολλὰ λουλούδια,
το τέμενος τῆς Δήμητρας, καὶ τὴν Ἴτωνα τὴν προβατομάννα
καὶ τὴν παραθαλάσσια Ἀντρώνα καὶ τὴν Πτελεὸ με το παχὺ χορτάρι,
αὐτοὶ εἶχαν ἀρχηγὸ τον πολεμικὸ Πρωτεσίλαο, ὀσο ζούσε·
τῶρα ὀμως πια τον κρατούσε μέσα τῆς ἠ μαύρη γῆ.
- Ἡ γυναῖκα του με γδαρμένα τα δυο τῆς μάγουλα ἀπὸ το θρήνο εἶχε μείνει
στη Φυλακή,
καὶ το σπῆτι του μισοτελειωμένο. Τον εἶχε σκοτώσει κάποιος Δάρδανος
τὴ στιγμή που πηδούσε ἀπὸ το καράβι του πρῶτος πρῶτος ἀπὸ ὀλους
τοὺς Ἀχαιοὺς.
Ὀμως ὀυτε αὐτοὶ ἀπόμειναν χωρὶς ἀρχηγό, μ' ὀλο που ποθοῦσαν το δικό
τοὺς τον ἀρχηγό·
τοὺς παράταξε ὁ Ποδάρκης, ὁ ἀκόλουθος του Ἄρη,
- ὁ γιος του Ἰφίκλου, του γιου του Φυλάκου με τα πολλὰ πρόβιατα,
ἀδελφὸς ἀπὸ τοὺς ἰδιοὺς γονεῖς του γενναῖο Πρωτεσίλαου,
πιο μικρός. Ὀ γενναῖος ἦρως Πρωτεσίλαος ἦταν πιο μεγάλος
καὶ πιο ἀντρειωμένος· ὁ στρατὸς βέβαια δεν ἐμεινε χωρὶς ἀρχηγό,
ἐκεῖνον ὀμως τον ἀποζητούσαν, γιατὶ ἦταν γενναῖος.
- Μαζὶ μ' αὐτὸν ἀκολουθοῦσαν σαράντα μαύρα καράβια.
Σ' αὐτῶν που κατοικοῦσαν στις Φερές κοντὰ στη Βοιβηΐδα λίμνη,
στη Βοίβη καὶ στις Γλαφυρές, καὶ στὴν καλοχτισμένη Ἰωλκὸ,
σ' αὐτῶν τα ἐντεκα καράβια ἀρχηγὸς ἦταν ὁ γιος του Ἀδμήτου
ὁ Εὐμήλος, που τον εἶχε γεννήσει στον Ἀδμητο ἠ θαυμάσια γυναῖκα

- τῶν ἦρχ' Ἀδμήτιο φίλος πάϊς ἔνδεκα νηῶν
Εὐμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε δια γυναικῶν
- 715 Ἄλκηστις Πελίας θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
Οἷ δ' ἄρα Μηθῶνῃν καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο
καὶ Μελίβοιαν ἔχον καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
τῶν δὲ Φιλοκτῆτης ἦρχεν τόξων εὖ εἰδῶς
ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα
- 720 ἐμβέβασαν τόξων εὖ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι.
Ἄλλ' ὃ μὲν ἐν νήσῳ κείτῳ κρατέρ' ἄλγεα
πάσχων
Λήμνῳ ἐν ἡγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἱεὶς Ἀχαιῶν
ἔλκει μοχθίζοντα κακῶ ὀλοόφρονος ὕδρου·
ἐνθ' ὃ γε κείτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι
ἐμελλον
- 725 Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτῆται ἄνακτος.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε
μὲν ἀρχόν·
ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν Ὀϊλήος νόθος υἱός,
τὸν ῥ' ἔτεκεν Ῥήνῃ ὑπ' Ὀϊλήϊ ππολιπόρθῳ.
Οἷ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθῶμην
κλωμακόεσσαν,
- 730 οἱ τ' ἔχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλήος,
τῶν αὐθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε
ἰητῆρ' ἀγαθῶ Ποδαλείριος ἡδὲ Μαχάων·
τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχώωντο.
Οἷ δ' ἔχον Ὀρμένιον, οἱ τε κρήνην Ὑπέρειαν,
- 735 οἱ τ' ἔχον Ἀστέριον Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα,
τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς
υἱός·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες
ἔποντο.
Οἷ δ' Ἀργίσσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,
Ὀρθὴν Ἠλώνην τε πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα
λευκὴν,
- 740 τῶν αὐθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος
Πολυποίτης
υἱὸς Πειριθόοιο τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς·
τὸν ῥ' ὑπὸ Πειριθῶν τέκετο κλυτὸς
ἵπποδάμεια
ἤματι τῷ ὅτε Φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας,
τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ὤσε καὶ Αἰθίκεσσι
πέλασσαν·
- 745 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε Λεοντεύς ὄζος Ἄρηος
υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινείδασ·
τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες
ἔποντο.
- ἡ Ἄλκηστη, ἡ πιο ὀμορφὴ ἀπὸ τῆς κόρες τοῦ Πελία.
Σ' αὐτοὺς που κατοικοῦσαν στὴ Μηθῶνῃ καὶ στὴ Θαυμακία
καὶ εἶχαν τὴ Μελίβοια καὶ τὴν τραχεῖὰ Ὀλιζῶνα,
σ' αὐτῶν τα ἑπτὰ καράβια ἀρχηγὸς ἦταν ὁ Φιλοκτῆτης,
ικανὸς τοξομάχος. Σὲ κάθε καράβι εἶχαν μπη πενήντα κωπηλάτες,
ξέροντας καλὰ νὰ πολεμοῦν με τόξα. Εκείνος ὁμως κοιτόταν στὸ νησί
τραβῶντας βάσανα μεγάλα, στὴν ἅγια Λήμνο,
ὅπου τὸν εἶχαν ἀφήσει οἱ γιοὶ τῶν Ἀχαιῶν νὰ βασανίζεσαι
ἀπὸ τὴν κακιά πληγή που τοῦ εἶχε ἀνοίξει τὸ ἀγριο φίδι·
ἐκεῖ κοιτόταν ἐκεῖνος πικραμένος· εἶχε ὁμως σιμῶσει
- ἡ ὥρα που οἱ Ἀργεῖοι θα θυμόντουσαν κοντὰ στα πλοῖα τὸ βασιλιά
Φιλοκτῆτη. Ὡστόσο οὔτε αὐτοὶ ἦταν χωρὶς ἀρχηγό, μ' ὅλο που ποθοῦσαν
τὸ δικό τους ἀρχηγό· τοὺς παράταξε ὁ Μέδωντας, ὁ νόθος γιος τοῦ Οἰλέα,
που τὸν εἶχε γεννήσει ἡ Ῥήνη στὸν Οἰλέα τὸν καστροπολεμίτη.
Εκείνοι που εἶχαν τὴν Τρίκκη καὶ τὴν ψηλὴ Ἰθῶμη
- καὶ αὐτοὶ που εἶχαν τὴν Οἰχαλία, τὴν πόλη τοῦ Εὐρύτου ἀπο
τὴν Οἰχαλία, αὐτοὶ εἶχαν ἀρχηγό τοὺς δυο γιους τοῦ Ἀσκληπιοῦ,
γιατροὺς ἱκανοὺς, τὸν Ποδαλείριο καὶ τὸν Μαχάονα
Μ' αὐτοὺς μαζί πήγαιναν τριάντα βαθιὰ καράβια.
Αὐτοὶ που εἶχαν τὸ Ὀρμένιο καὶ τὴν Ὑπέρεια κρήνη,
- καὶ αὐτοὶ που εἶχαν τὸ Ἀστέριο καὶ τῆς λευκῆς κορυφῆς τοῦ Τιτάνου,
αὐτοὶ εἶχαν ἀρχηγό τὸν Εὐρύπυλο, τὸν ἔνδοξο γιο τοῦ Εὐαίμονα·
καὶ μαζί μ' αὐτὸν ἀκολουθοῦσαν σαράντα μαύρα καράβια.
Αὐτοὶ που εἶχαν τὴν Ἀργίσσα καὶ αὐτοὶ που κατοικοῦσαν στὴ Γυρτώνη,
στὴν Ὀρθὴ καὶ στὴν Ἠλώνη καὶ στὴν Ὀλοοσσόνα, τὴν ἀσπρη πολιτεία,
- αὐτοὶ εἶχαν ἀρχηγό τὸν ἀτρόμητο Πολυποίτη, τὸ γιο τοῦ Πειριθου,
που τὸν εἶχε γεννήσει ὁ ἀθάνατος Δίας. Αὐτὸν τὸν εἶχε γεννήσει στὸν
Πειριθου ἡ ξακουστὴ Ἴπποδάμεια τὴν ἡμέρα που ἐκεῖνος
τιμῶρησε τὰ μαλλιάρια θηρία, που τὰ ἐδίωξε ἀπὸ τὸ
Πήλιο καὶ τὰ ἔκανε νὰ καταφύγουν στους Αἰθίκες.
- Δεν ἦταν ὁ μόνος ἀρχηγός· μαζί του ἦταν ὁ Λεοντέας,
ὁ ἀκόλουθος τοῦ Ἄρη, ὁ γιος τοῦ γενναίου Κόρωνα, τοῦ γιοῦ τοῦ Καινέα.
Μαζί μ' αὐτὸν ἀκολουθοῦσαν σαράντα μαύρα καράβια.
Ὁ Γουνέας ἀπὸ τὴν Κύφο ὡδηγοῦσε εικοσιδύο πλοῖα'

- Γουεύς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δ'ύω καὶ εἴκοσι
νῆας·
τῷ δ' Ἐνιήνες ἔποντο μενεπτόλεμοί τε
Περαιβοί
- 750 οἱ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο,
οἱ τ' ἄμφ' ἱμερτὸν Τιταρησσὸν ἔργα νέμοντο
ὅς ῥ' ἐς Πηνεῖον προῖει καλλίρροον ὕδωρ,
οὐδ' ὃ γε Πηνεῖῳ συμμίσγεται ἀργυροδίνη,
ἀλλὰ τέ μιν καθύπερθεν ἐπιρρέει ἡῦτ' ἔλαιον·
- 755 ὄρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν
ἀπορρώξ.
Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος Τενθρηδόνος
υἱός,
οἱ περὶ Πηνεῖον καὶ Πήλιον εἰσοσίφυλλον
ναίεσκον· τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε,
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες
ἔποντο.
- 760 Οὔτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι
ἦσαν·
τίς τὰρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην σύ μοι ἔννεπε
Μοῦσα
αὐτῶν ἡδ' ἵππων, οἱ ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἔποντο.
Ἴπποι μὲν μέγ' ἄριστα ἔσαν Φηρητιάδαο,
τὰς Εὐμηλος ἔλαυε ποδώκεας ὄρνιθας ὡς
- 765 ὄτριχας οἰέτεας σταφύληρ| ἐπὶ νῶτον εἶσας·
τὰς ἐν Πηρείῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἄμφω θηλείας, φόβον Ἄρης φορεούσας.
Ἄνδρῶν αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος
Αἴας
ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· ὃ γὰρ πολὺ φέρτατος
ἦεν,
- 770 ἵπποι θ' οἱ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
Ἄλλ' ὃ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
Ἀτρεΐδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥήγμινι θαλάσσης
δίσκοισιν ἑρπύοντο καὶ αἰγανέρισιν ἰέντες
- 775 τόξοισιν θ'· ἵπποι δὲ παρ' ἄρμασιν οἷσιν
ἕκαστος
λωτὸν ἐρεπτόμενοι ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον
ἔστασαν· ἄρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κεῖτο
ἀνάκτων
ἐν κλισίῃς· οἱ δ' ἄρχον ἀρηϊφίλον ποθέοντες
φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν οὐδὲ
μάχοντο.
- 780 Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν ὡς εἶτε πυρὶ χθῶν πᾶσα
- τον ἀκολουθούσαν οἱ Ἐνιάνες καὶ οἱ ἀτρόμητοι Περαιβοί.
- αυτοὶ που εἶχαν χτίσει τα σπίτια τους γύρω ἀπὸ τὴν κακοχείμωνη
Δωδώνη,
καὶ αυτοὶ που δούλευαν τὴ γῆ γύρω ἀπὸ τὸν ὄμορφο Τιταρησσό,
που χύνει τα ὄμορφα νερά του στὸν Πηνεῖό, δὲν ἀνακατώνεται
ὄμως με τὸν Πηνεῖό με τὶς ἀσημένιες δίνες'
τα νερά του κυλοῦν ἀπὸ πάνω, σα λάδι, γιατί εἶναι παρακλάδι
- ἀπὸ τα νερά τῆς Στύγας, που εἶναι ὄρκος φοβερός.
Στους Μάγνητες ἀρχηγὸς ἦταν ὁ Πρόθοος, ὁ γιος τοῦ Τενθρηδόνα,
σ' αὐτοὺς που κατοικοῦσαν γύρω στὸν Πηνεῖό καὶ τὸ πυκνόφυλλο Πήλιο.
Αὐτοὺς τοὺς ὀδηγοῦσε ὁ γρήγορος Πρόθοος
καὶ μαζί μ' αὐτοὺς ἀκολουθοῦσαν σαράντα μαύρα καράβια.
- Αυτοὶ ἦταν οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ κυβερνήτες τῶν Δαναῶν. Ποιὸς ἀπὸ αὐτοὺς
ἦταν ὁ καλύτερος, αὐτὸ πες μοὺ τὸ ἐσὺ τώρα Μοῦσα, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς
ἴδιους
καὶ ἀπὸ τα ἄλογα τοὺς, ἀπ' ὅσους ἦλθαν μαζί με τοὺς Ἀτρεΐδες.
Τα καλύτερα ἄλογα ἦταν τοῦ γιου τοῦ Φέρη,
αὐτὰ που ὀδηγοῦσε ὁ Εὐμηλος, γρήγορα σαν πουλιά, με μονόχρωμο
- τρίχωμα, συνομήλικα με ράχες ἴσιες, ἀν τὶς μετροῦσες με τὴ στάθμη.
Τα εἶχε μεγαλώσει στὴν Πηρεία ὁ ἀργυρότοξος Ἀπόλλωνας,
θηλυκὰ καὶ τα δυο, που ἔτρεπαν ὅλους σε φυγὴ.
Απὸ τοὺς ἀντρες ὁ καλύτερος ἦταν ὁ Αἴας, ὁ γιος τοῦ Τελαμώνα,
ὅσον καιρὸ βαστοῦσε ὁ θυμὸς τοῦ Ἀχιλλέα' γιατί ἐκεῖνος ἦταν πολὺ πιο
ἀνώτερος,
- ὅπως καὶ τα ἄλογα, που ἔσερναν τὸν ἀφεγάδιαστο γιο τοῦ Πηλέα.
Εκεῖνος ὄμως κοίτονταν στα ποντοπόρα στρογγυλομῦτικα καράβια,
γιατί ἦταν θυμωμένος με τὸ γιο τοῦ Ἀτρέα,
τὸν κυβερνήτη τοῦ στρατοῦ Ἀγαμέμνονα. Οἱ στρατιῶτες
τοῦ στὴν ἀκροθαλασσιὰ περνοῦσαν τὴν ὥρα τοὺς ρίχνοντας
- δίσκους καὶ κοντάρια καὶ τόξα· τα ἄλογα τοὺς, καθένα κοντὰ
στο ἄρμα τοῦ, στεκόταν τρώγοντας λωτὸ καὶ βαλθοθρεμμένο σέλινο.
Τα ἄρματα τα καλοσκεπασμένα τῶν ἀρχηγῶν βρῖσκονταν στὶς σκηνές·
κι' ἐκεῖνοι λαχταρώντας τὸν φιλοπόλεμο ἀρχηγὸ τοὺς τριγύριζαν
ἐδῶ κι' ἐκεῖ μέσα στο στρατόπεδο καὶ δὲν πολεμοῦσαν.
- Οἱ ἄλλοι προχωροῦσαν, καὶ ἦταν σαν να εἶχε πιάσει φωτιά ἡ γῆ ολόκληρη'

- νέμοιπο·
γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε Διὶ ὡς τερπικεραύνω
χωμένω ὄτε τ' ἀμφὶ Τυφωεῖ γαῖαν ἰμάσση
εἰν Ἀρίμοις, ὄθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς·
ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο
γαῖα
- 785 ἐρχομένων· μάλα δ' ὤκα διέπρησσαν
πεδίοιο.
Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδῆνεμος ὠκέα
Ἴρις
πᾶρ Διὸς αἰγιόχοιο σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῆ·
οἱ δ' ἀγοράς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι
πάντες ὄμηγερέες ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες·
- 790 ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα
Ἴρις·
εἶσατο δὲ φθογγὴν υἱὶ Πριάμοιο Πολίτη,
ὅς Τρώων σκοπὸς ἴζε ποδωκείρησι πεποιθῶς
τύμβω ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήτηο γέροντος,
δέγμενος ὀππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν
Ἀχαιοί·
- 795 τῷ μιν ἐισαμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·
ὦ γέρον αἰεὶ τοι μῦθοι φίλοι ἄκριοί εἰσιν,
ὡς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαςτος
ὄρωρεν.
Ἦδη μὲν μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον
ἀνδρῶν,
ἀλλ' οὐ πῶ τοιόνδε τοσονδέ τε λαὸν ὄπωπα·
- 800 λῖν γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν
ἔρχονται πεδίοιο μαχησόμενοι προτὶ ἄστῳ.
Ἔκτορ σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι, ὦδε δὲ
ρέξαι·
πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστῳ μέγα Πριάμου
ἐπίκουροι,
ἄλλη δ' ἄλλων γλώσσα πολυσπερέων
ἀνθρώπων·
- 805 τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω οἴσιν περ
ἄρχει,
τῶν δ' ἐξηγείσθω κοσμησάμενος πολιήτας.
Ἦς ἔφαθ', Ἔκτωρ δ' οὐ τι θεᾶς ἔπος
ἠγνοίησεν,
αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ'
ἔσσεύοντο·
πᾶσαι δ' ὠϊγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς
- 810 πεζοὶ θ' ἵππηές τε· πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς
ὀρώρει.
Ἔστι δὲ τις προπάρειθε πόλιος αἰπεῖα
- και η γη από κάτω βογγούσε, όπως όταν θυμῶνῃ ο κεραυνόχαρος ο Δίας, όταν χτυπά με τον κεραυνό του τη γη γύρω στον Τυφωέα, στους Αρίμους, όπου, όπως λένε, είναι ο τόπος πού είναι ξαπλωμένος ο Τυφωέας' έτσι κάτω και από τα δικά τους πόδια, καθώς προχωρούσαν,
- βογγούσε βαριά η γη, και πολύ γρήγορα περνούσαν την πεδιάδα. Στους Τρώες ἦλθε ωστόσο αγγελιοφόρος με τη δυσάρεστη είδηση η ανεμοπόδαρη γρήγορη Ἴριδα, σταλμένη από το Δία που κρατά την αιγίδα. Εκείνοι είχαν συνέλευση και μιλούσαν μπροστά στις πόρτες του Πριάμου, ὄλοι μαζεμένοι,
- και οι νέοι και οι γέροι' και η γρήγορη Ἴριδα πήγε και στάθηκε κοντά και τους εἶπε' είχε πάρει τη φωνή του Πολίτη, του γιου του Πριάμου, που είχε καθίσει σκοπός των Τρωῶν, ἔχοντας πεποιθήση στα γρήγορα πόδια του, στην κορυφή του Τύμβου του γέροντα Αἰσυήτη, φυλάγοντας πότε θα ξεκινούσαν
- από τα καράβια τους οι Αχαιοί. Μ' αυτόν μοιάζοντας μίλησε η γρήγορη στα πόδια Ἴριδα: «Γέροντα, πάντα σου· αρέσουν τα λόγια τα ατελείωτα, όπως τότε που είχαμε ειρήνη' τώρα όμως έχει σηκωθῆ ατελείωτος πόλεμος. Πῆρα μέρος σε πολλές μάχες ως τώρα, ποτέ όμως ως τώρα δεν
- ἔχω δει τέτοιο και τόσο στρατό' γιατί μοιάζουν απαράλλαχτα με φύλλα και με την ἄμμο, καθώς προχωροῦν στον κάμπο προς την πόλη μας, για να πολεμήσουν. Ἐκτορα, σε σένα πιο πολύ παραγγέλνω, έτσι να κάμης:
Στη μεγάλη πολιτεία του Πριάμου βρίσκονται πολλοὶ σύμμαχοι, και κάθε φυλὴ ἀπο τις πολλὲς των ἀνθρώπων ἔχει και τη δική της γλώσσα.
- Γι' αυτό κάθε αρχηγός ας προστάζη αὐτοὺς που κυβερνά' ας μπη μπροστά, αφοῦ πρώτα παρατάξη τους δικούς του». Ἔτσι μίλησε, και ο Ἐκτορας δεν παράκουσε το λόγο της θεᾶς, μόνο ἔλυσε γρήγορα τη συνέλευση και τρέξαν στα ὄπλα τους. Ἄνοιξαν ὄλες οι πύλες της πολιτείας, και ο στρατός χύθηκε ἔξω,
- και οι πεζοὶ και οι ἀρματομάχοι· κι' ἦταν μεγάλη η ταραχὴ που σηκώθηκε. Μπροστά από την πόλη είναι κάποιος υψηλὸς λόφος, στον κάμπο,

- κολώνη
 ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε περιδρομος ἔνθα καὶ
 ἔνθα,
 τὴν ἦτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
 ἀθάνατοι δὲ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο
 Μυρίνης.
- 815 ἔνθα τότε Τρῶές τε διέκριθεν ἡδ' ἐπίκουροι.
 Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαιολος
 Ἔκτωρ
 Πριαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλείστοι καὶ
 ἄριστοι
 λαοὶ θωρήσσοντο μεμαότες ἐγγείησι.
 Δαρδανίων αὐτ' ἦρχεν εὔς πάϊς Ἀγχίσαο
- 820 Αἰνείας, τὸν ὑπ' Ἀγχίση τέκε δ' Ἄφροδιτη
 Ἴδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῶ εὐνηθεῖσα,
 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δῶω Ἀντήνορος υἱε
 Ἀρχέλοχος τ' Ἀκάμας τε μάχης εὐ εἶδότε
 πάσης.
 Οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης
- 825 ἀφνειοὶ πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσῆπιοιο
 Τρῶες, τῶν αὐτ' ἦρχε Λυκάωνος ἀγλαὸς υἱὸς
 Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς
 ἔδωκεν.
 Οἱ δ' Ἀδρήστειαν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ
 καὶ Πιτύειαν ἔχον καὶ Τηρείης ὄρος αἰπύ,
- 830 τῶν ἦρχ' Ἀδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ
 υἱε δῶω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ
 πάντων
 ἦδε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
 στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τῷ δὲ οἱ οὐ τι
 πειθέσθην· κήρες γὰρ ἄγον μέλανος
 θανάτοιο.
- 835 Οἱ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον
 ἀμφενέμοντο
 καὶ Σηστόν καὶ Ἄβυδον ἔχον καὶ δῖαν
 Ἀρίσβην,
 τῶν αὐθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος ὄρχαμος
 ἀνδρῶν,
 Ἄσιος Ὑρτακίδης ὄν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποιο
 αἰθωνες μεγάλοι ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
- 840 Ἴππόθοος δ' ἄγε φύλα Πελασγῶν
 ἐγγεσιμῶρων
 τῶν οἱ Λάρισαν ἐριβύλακα ναιετάσκον·
 τῶν ἦρχ' Ἴππόθοός τε Πύλαιός τ' ὄζος
 Ἄρηος,
 υἱε δῶω Λήθιοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.
- πέρα μακριά, που μπορεῖ κανεὶς νὰ τον τρέξῃ γύρω γύρω· οἱ ἄνθρωποι
 τον λεν Βατία, οἱ ἀθάνατοι πάλι τάφο της γριγόρης Μύρινας.
- Εκεῖ τότε συντάχτηκαν οἱ Τρῶες καὶ οἱ σύμμαχοι.
 Στους Τρῶες ἀρχηγὸς ἦταν ὁ μεγάλος Ἔκτορας με τὴ λαμπερὴ
 περικεφαλαία,
 ὁ γιος τοῦ Πριάμου· μαζί μ' αὐτὸν σπλιζόνταν οἱ πιο πολυάριθμοι
 καὶ καλύτεροι στρατιῶτες, λαχταρώντας νὰ κονταροχτυπηθοῦν.
 Στους Δαρδάνιους πάλι ἀρχηγὸς ἦταν ὁ ὀμορφος γιος τοῦ Ἀγχίση,
- ὁ Αἰνείας, που τον εἶχε γεννήσει στὸν Ἀγχίση ἡ θεὰ Ἀφροδίτη,
 πλαγιάζοντας, θεὰ αὐτὴ με θνητό, στὰ φαράγγια τῆς Ἴδας,
 ὄχι μοναχὸς τοῦ· μαζί του ἦταν οἱ δυο γιοὶ τοῦ Ἀντήνορα,
 ὁ Ἀρχέλοχος καὶ ὁ Ἀκάμας, που ἤξεραν καλὰ κάθε λογῆς πολεμικὴ τέχνη.
 Οἱ Τρῶες πάλι που κατοικοῦσαν στὴ Ζέλεια, κάτω ἄπο
- τὴν τελευταία ὑπώρεια τῆς Ἴδας, πλούσιοι, που ἔπιναν τὸ σκοτεινὸ
 νερό τοῦ Αἰσῆπου, αὐτοὶ εἶχαν ἀρχηγὸ τὸ λαμπρὸ γιο τοῦ Λυκάωνα,
 τὸν Πάνδαρο, που, τὸ τόξο τοῦ τοῦ τοῦ εἶχε χαρίσει ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόλλωνας.
 Σ' αὐτοὺς που εἶχαν τὴν Ἀδράστεια καὶ τὴ χώρα τῆς
 Ἀπαισοῦ καὶ εἶχαν τὴν Πιτύεια καὶ τὸ ψηλὸ βουνὸ τῆς Τηρείας
- ἀρχηγὸς ἦταν ὁ Ἄδραστος καὶ ὁ Ἄμφιος που φοροῦσε λινὸ θώρακα,
 οἱ δυο γιοὶ τοῦ Μέρρπα ἄπο τὴν Περκώτη, που ἤξερε πιο καλὰ
 ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ μαντεύῃ, καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀφήσῃ
 τοὺς γιους τοῦ νὰ πανε στὸν ἀνθρωποφάγο πόλεμο· ἐκεῖνοι ὁμῶς
 δὲν τον ἀκούσαν γιατί τοὺς ἐσπρωχναν οἱ μοῖρες τοῦ μαύρου θανάτου.
- Σ' αὐτοὺς που ζοῦσαν στὴν Περκώτη καὶ στὸ Πράκτιο καὶ εἶχαν
 τὴ Σηστό καὶ τὴν Ἄβυδο καὶ τὴν ἱερὴ Ἀρίσβη, σ' αὐτοὺς ἀρχηγὸς
 ἦταν ὁ Ἄσιος ὁ γιος τοῦ Ὑρτάκου, ἀρχηγὸς τῶν πολεμιστῶν,
 ὁ Ἄσιος, ὁ γιος τοῦ Ὑρτάκου, που τα μεγάλα ὀρηκτικὰ ἀλογὰ τοῦ
 τον εἶχαν φέρει ἀπὸ τὴν Ἀρίσβη, ἀπὸ τὸν ποταμὸ Σελλήεντα.
- Ὁ Ἴππόθοος πάλι ὀδηγοῦσε τὰ ἔθνη τῶν κονταρομάχων Πελασγῶν,
 αὐτῶν που κατοικοῦσαν στὴν εὐφορὴ Λάρισα. Σ' αὐτοὺς ἀρχηγοὶ
 ἦταν ὁ Ἴππόθοος καὶ ὁ Πυλαῖος, ὁ ἀκόλουθος τοῦ Ἄρη,
 κι' οἱ δυο γιοὶ τοῦ Πελασγοῦ Λήθου, τοῦ γιοῦ τοῦ Τευτάμου.
 Τους Θράκες πάλι τοὺς ὀδηγοῦσε ὁ Ἀκάμας καὶ ὁ ἥρωας Πείροος,

Αὐτὰρ Θρηΐκας ἦγ' Ἀκάμας καὶ Πείροος ἦρωσ

- 845 ὄσους Ἐλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἔεργει
Εὐφῆμος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχημάτων
υἱὸς Τροιζήνοιο διοτρεφέος Κεάδαο.
Αὐτὰρ Πυραΐχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους
τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ
ρέοντος,
- 850 Ἀξιοῦ οὐ̄ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδνεται αἶαν.
Παφλαγόνων δ' ἠγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον
κῆρ
ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμίονων γένος ἀγροτεράων,
οἳ ῥα Κύτωρον ἔχον καὶ Σήσαμον
ἀμφενέμοντο
ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ'
ἔναιον
- 855 Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλὸν τε καὶ ὑψηλοὺς
Ἐρυθίνους.
Αὐτὰρ Αλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος
ἦρχον
τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστί
γενέθλη.
Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε καὶ Ἔννομος
οἰωνιστής·
ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν,
- 860 ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεραΐζε καὶ
ἄλλους.
Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος
θεοειδής
τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὕσμῖνι
μάχεσθαι.
Μήροσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος
ἠγησάσθην
- 865 υἱὲ Ταλαιμένεος τῷ Γυγαίῃ τέκε λίμνη,
οἳ καὶ Μήονας ἦγον ὑπὸ Τμῶλῳ γεγαῶτας.
Νάσσης αὖ Καρῶν ἠγήσατο βαρβαροφώνων,
οἳ Μίλητον ἔχον Φθιρῶν τ' ὄρος
ἀκριτόφυλλον
Μαιάνδρου τε ῥοὰς Μυκάλης τ' αἰπεινὰ
κάρηνα·
- 870 τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάσσης
ἠγησάσθην,
Νάσσης Ἀμφίμαχός τε Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμον δ' ἴεν ἤϊτε
κούρη
νήπιος, οὐδέ τί οἱ τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν
- ὄσους κλείνει μέσα ο Ελλήσποντος με τα ορμητικά ρεύματα.
Ο Εὐφῆμος ἦταν αρχηγός στους κονταρομάχους Κίκονες,
ο γιος του διόθρεφτου Κεάδη από την Τροιζήνα.
Ο Πυραΐχμης πάλι οδηγούσε τους Παίονες με τα κυρτά τόξα,
μακριά από την Αμυδώνα, από τον πλατύ Αξιό, τον Αξιό που τα νερά του
- εἶναι τα πιο ὄμορφα που τρέχουν απλώνοντας πάνω στη γη.
Στους Παφλαγόνες αρχηγός ἦταν ο Πυλαιμένης με την αντρίκια καρδιά,
από τη χώρα των Ενετῶν, από όπου εἶναι το σῶϊ των ἀγριων μουλαριῶν,
σ' αυτούς που εἶχαν το Κύτωρο και κατοικούσαν στο Σήσαμο και σ'
αυτοῦς
που εἶχαν τα περίφημα σπῆτια τους στις ὄχθες του Παρθενίου ποταμοῦ και
- στην Κρῶμνη και στον Αιγιαλό και στους ψηλοὺς Ερυθίνους.
Στους Αλιζώνες πάλι αρχηγός ἦταν ο ἴδιος και ο Επίστροφος,
μακριά από την Αλύβη, ὅπου εἶναι ο τόπος που βγαίνει το ασημί.
Στους Μυσούς αρχηγός εἶναι ο Χρόμης και ο Ἔννομος ο ορنيθομάντης,
με την μαντεία ὄμως δε γλίτωσε το μαύρο θάνατο,
- παρὰ σκοτώθηκε από το χέρι του γρήγορου εγγονοῦ του Αιακοῦ
κοντὰ στον ποταμό, ὅπου ἐσφαξε και ἄλλους Τρῶες.
Ο Φόρκυς οδηγούσε τους Φρύγες και ο θεόμορφος Ασκάνιος
μακριά από την Ασκανία' και λαχταρούσαν να χτυπηθοῦν στη μάχη.
Στους Μαίονες αρχηγός ἦταν ο Μέσθλης και ο Ἄντιφος,
- οι γιοι του Ταλαιμένη, που τους εἶχε γεννήσει η Γυγαία λίμνη'
αυτοὶ οδηγούσαν τους Μαίονες πού εἶχαν γεννηθῆ κάτω από τον Τμῶλο.
Ο Νάσσης ἦταν αρχηγός στους Κάρες τους βαρβαροφώνους,
που εἶχαν τη Μίλητο και το ὄρος των Φθιρῶν με τα αναρίθμητα φύλλα
και τα νερά του Μαιάνδρου και τις ψηλές κορφές της Μυκάλης
- σ' αυτούς αρχηγοῖ ἦταν ο Ἀμφίμαχος και ο Νάσσης, ο Νάσσης και ο
Ἀμφίμαχος
οι λαμπροὶ γιοι του Νομίονα. Ο Νάσσης πήγαινε στον πόλεμο στολισμένος
με χρυσαφικά σαν κοπέλα, ο ἀνόητος, κι' οὔτε που τον εγλίτωσε αὐτό
από το σκληρὸ χαμό, παρὰ σκοτώθηκε από το χέρι του γρήγορου στα
πόδια εγγονοῦ

ὄλεθρον,
ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο

του Αἰακού, στον ποταμό, και το χρυσάφι το πήρε ο γενναίος Αχιλλέας.

875 ἐν ποταμῷ, χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε
δαΐφρων.
Σαρπηδῶν δ' ἦρχεν Λυκίων καὶ Γλαῦκος
ἀμύμων
τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

Των Λυκίων αρχηγός ήταν ο Σαρπηδόνας και ο αψεγάδιαστος Γλαύκος,
μακριά από τη Λυκία, από τον Ξάνθο με τις πολλές δίνες.

- Γ- Αὐτάρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἄμ' ἠγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
Τρῶες μὲν κλαγγῆ τ' ἔνοπῆ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὡς
ἤϊτε περ κλαγγῆ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό-
αἴ τ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον
ὄμβρον
- 5 ὦο κλαγγῆ ταί γε πέτονται ἐπ' ὤκεανοῖο ροάων
ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι·
ἠέριαι δ' ἄρα ταί γε κακῆν ἔριδα προφέρονται.
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῆ μένεα πνεῖοντες Ἀχαιοὶ
ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.
- 10 Εὐτ' ὄρεος κορυφῆσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην
ποιμέσιν οὐ τι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
τόσσόν τις τ' ἐπιλεύσει ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἴησιν·
ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κονίσσαλος ὄρνυτ' ἀελλῆς
ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσαν πεδίοιο.
- 15 Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρῶσιν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδῆς
παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα
καὶ ξίφος· αὐτὰρ δοῦρε δῦο κεκορυθμένα χαλκῷ
πάλλων Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους
- 20 ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊότητι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ἀρηϊφίλος Μενέλαος
ἐρχόμενον προπάραιθεν ὀμίλου μακρὰ βιβάντα,
ὡς τε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας
εὐρών ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἀγριὸν αἶγα
- 25 πεινῶν· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴ περ ἂν αὐτὸν
σεύωνται ταχέες τε κύνες θαλεροὶ τ' αἰζηοί·
ὡς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα
ὀφθαλμοῖσιν ἰδῶν· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτην·
αὐτίκα δ' ἔξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.
- 30 Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδῆς
ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ,
ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
Ὡς δ' ὅτε τις τε δράκοντα ἰδῶν παλίνροσος ἀπέστη
οὔρεος ἐν βήσσει, ὑπὸ τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
- 35 ἄψ δ' ἀνεχώρησεν, ὠχρὸς τέ μιν εἶλε παρειάς,
ὡς αὐτῆ καθ' ὄμιλον ἔδω Τρῶων ἀγερώχων
δείσας Ἀτρέος υἱὸν Ἀλέξανδρος θεοειδῆς.
Τὸν δ' ἔκτωρ νείκεσσαν ἰδῶν αἰσχροῖς ἐπέεσσιν·
Δύσπαρι εἶδος ἀριστε γυναιμανὲς ἠπεροπευτὰ
- Κι ὡς ὀρδινιάστηκαν, καθένας τους στους αρχηγούς τρογύρα,
οι Τρῶες στρηνιάζοντας, φωνάζοντας σαν τα πουλιά κινούσαν,
ὡς γερανοί, που με στρηνιάσματα στον ουρανό πετοῦνε
τη βαρυχειμωνιά ξεφεύγοντας και τις βαριές τις μπόρες·
και παν πετώντας με στρηνιάσματα στου Ωκεανού το ρέμα,
να φέρουν στους Πυγμαίους το θάνατο και την κακιά την ὥρα,
και τους κινούν ανήλεο πόλεμο, μόλις προβάλει η μέρα.
Κι οι Αργίτες απ' την ἄλλη ἀμίλητοι, γεμάτοι ὀρμή κινούσαν
κι ο ἕνας του ἀλλοῦ να παραστέκεται βαθιά στο νοῦ τους εἶχαν.
- Πῶς η νοτιά ψηλά στο ἀκρόβουνο ξεχύνει ἀντάρρα ξάφνου,
κακιά για τους βοσκούς, μα πιο καλή στους κλέφτες κι απ' τη νύχτα,
κι ὡς ἕνα λιθοπέτι βλέπουμε τα μάτια σου μονάχα'
ὅμοια πυκνὸς κάτω απ' τα πόδια τους κι ο κουρνιαχτὸς πεπιόταν,
ὡς ὄδευαν, και δίχως ἀργητα δρασκέλιζαν τον κάμπο.
Κι ὅπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν ο ἕνας του ἄλλου χιμῶντας,
πρῶτος στους Τρῶες μπροστά ο θεόμορφος Ἀλέξαντρος τραβούσε,
προβιά ἀπὸ λιόπαρδῆ' στους ὤμους του φορώντας και δοξάρια
και το σπαθί' και δυο χαλκόμυτα στα χέρια του κουνώντας
κοντάρια ἀντροκαλιόταν κρίζοντας τους ἀντρωμένους ὅλους
- ἀπ' τους Αργίτες, σε ἀγριο πάλεμα να κονταροκρουστοῦνε.
Ὡς τον νογήθη ο πολεμὸχαρος Μενέλαος να προβαίνει
μπροστά μπροστά ἀπὸ τους συντρόφους του με δρασκελιές
μεγάλες,
το χάρηκε, σα λιόντας που ἔπεσε πα σε τρανὸ θρασίμι,
κάπου ἀν ἀγρίμι μακροκέρατο πετύχει για κι ἐλάφι
πεινῶντας' λιμασμένος ρίχνεται και τρώει, κι οὐδὲ τον νιάζει
σκυλιά ἀν τον κυνηγὸν γοργόποδα κι ἀγριμολοὶ λεβέντες'
παρόμοια κι ο Μενέλαος χάρηκε θωρώντας τον πανῶριο
τον Πάρη ὀμπρός του, τι λογάριζε, θα γδικιωθεῖ τον κλέφτη.
Κι εὐτὺς πετιέται ἀπὸ τ' ἀμάξι του συνάρματος στο χῶμα.
- Μα ὡς τον νογήθηκε ο θεόμορφος Ἀλέξαντρος να βγαίνει
μεσ' απ' τους πρόμαχους, τα σάστισε και κόπηκε η χολή του,
και πίσω ἐχώθη στους συντρόφους του, του Χάρου να ξεφύγει.
Πῶς φίδι ξάφνου ὀμπρός του βλέποντας κανεὶς πισωτραβιέται
σε ποροφάραγγο, και σύγκορμο τον ἔπιασε τρομάρα,
κι ἀναγυρίζει, κι ἔχει μάγουλα χλωμοπερεχυμένα'
ὅμοια κι αὐτὸς στῶν Τρῶων των πέρφανων το πλήθος μέσα ἐχώθη'
τόσο το γιο του Ἀτρέα ο θεόμορφος Ἀλέξαντρος φοβήθη.
Κι ο Ἐχτορας, ὡς τον εἶδε, με ἀσκημα τον ἀποπήρε λόγια:
« Πάρη, Κακόπαρη, πανέμορφε και γυναικά και πλάνε,

- 40 αἶθ' ὄφελος ἄγονός τ' ἔμναι ἀγαμός τ' ἀπολέσθαι·
καί κε τὸ βουλοίμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον ἦεν
ἢ οὕτω λώβην τ' ἔμναι καὶ ὑπόψιον ἄλλων.
Ἦ που καγχαλώσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
φάντες ἀριστῆ πρόμον ἔμναι, οὐνεκα καλὸν
- 45 εἶδος ἔπ', ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν οὐδέ τις ἀλκή.
Ἦ τοιοῦδε ἔων ἐν ποντοπόροισι νέεσσι
πόντον ἐπιπλώσας, ἐτάρους ἐρίηρας ἀγείρας,
μιχθεῖς ἄλλοδαποῖσι γυναῖκ' εὐειδέ' ἀνήγες
ἔξ ἀπίης γαίης νυὸν ἀνδρῶν αἰχημάτων
- 50 πατρί τε σῶ μέγα πῆμα πόληϊ τε παντί τε δήμῳ,
δυσμενέσιν μὲν χάρμα, κατηφείην δὲ σοὶ αὐτῷ;
οὐκ ἂν δὴ μείνεις ἀρηϊφίλον Μενέλαον;
γνοιῆς χ' οἴου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν·
οὐκ ἂν τοι χραίσμη κίθαρις τὰ τε δῶρ' Ἀφροδίτης
- 55 ἦ τε κόμη τό τε εἶδος ὄτ' ἐν κόνιησι μιγείης.
Ἄλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες· ἦ τέ κεν ἦδη
λαῖνον ἔσσο χιτῶνα κακῶν ἔνεχ' ὅσσα ἔοργας.
Τὸν δ' αὐτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἔκτορ ἐπέειπε με κατ' αἴσαν ἐνείκεσσας οὐδ' ὑπὲρ
αἴσαν·
- 60 αἰεὶ τοι κραδίη πέλεκυς ὡς ἔστιν ἀτειρής
ὅς τ' εἶσιν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος ὅς ῥά τε τέχνη
νήϊον ἐκτάμνησιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωήν·
ὡς σοὶ ἐνὶ στήθεσσι νόσος ἀτάρβητος νόσος ἔστί·
μή μοι δῶρ' ἐρατὰ πρόφερε χρυσεῆς Ἀφροδίτης·
- 65 οὐ τοι ἀπόβλητ' ἔστί θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
ὅσσά κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἐκῶν δ' οὐκ ἂν τις ἔλοιπο·
νῦν αὐτ' εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσω καὶ ἀρηϊφίλον Μενέλαον
- 70 συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένη καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
ὀππότερος δὲ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
κτῆμαθ' ἑλών εὖ πάντα γυναῖκά τε οἴκαδ' ἀγέσθω·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ ταμόντες
ναίοιτε Τροίην ἐριβύλακα, τοὶ δὲ νεέσθων
- 75 Ἄργος ἔς ἵππόβοτον καὶ Ἀχαιῖδα καλλιγύναικα.
Ἵως ἔφαθ', Ἔκτωρ δ' αὐτ' ἐχάρη μέγα μῦθον
ἀκούσας,
καὶ ῥ' ἔς μέσσον ἰὼν Τρῶων ἀνέεργε φάλαγγας
μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἰδρύνθησαν ἅπαντες.
Τῷ δ' ἐπετοξάζοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
- να μὴ γεννιόσουν λέει για ἀνὺπαντρος πιο πρῶτα να χανόσουν!
Αχ πῶς θα το 'θελα! Καλύτερα χίλιες φορές ἀλήθεια,
παρὰ του κόσμου που κατάντησες ντροπὴ και καταφρόνια.
Στα γέλια πῶς οἱ μακρομάλληδες θα σκούνε τώρα Ἀργίτες,
που μπροστομάχο σε λογάριάζαν τρανό, τι ἀλήθεια κι ἔχεις
ὁμορφὴ εἶδη, μα μήτε δύναμη μήτε καρδιά καθόλου.
Και τέτοιος που 'σούν πῶς ἐμάζευες συντρόφους μπιστεμένους,
και μες στα πλοία τα πελαγόδρομα το πέλαο πῶς ἐδιάβης;
Πῶς ἐσμιξες με ξένους κι ἐκλεψες τὴν ὁμορφὴ γυναίκα
πέρα μακριά, που συμπεθέριαζε με καστροπολεμίτες—
- μεγάλὴ συφορά στον κύρη σου, στην Τροία και στο λαὸ της,
τρανή ἀναγάλια στους ἀντίμαχους, ντροπὴ στον ἴδιο εσένα;
Δε σου βαστάει τον πολεμόχαρο Μενέλαο ν' ἀντικρίσεις;
Θα 'βλεπες τότε τίνος νιόκαλη κρατὰς ἐσὺ γυναίκα!
Ποιο θα 'χεις διάφορο ἀπ' τὴ λύρα σου κι ἀπὸ τὴς Ἀφροδίτης
τα δῶρα—πρῶσωπο, σγουρομάλλα—σαν κυλιστεῖς στη σκόνῃ;
Ποιὸ κι οἱ Τρῶες μαθὲς δειλόκαρδοι, τι ἀλλιῶς θα σου 'χαν κιόλας
φορέσει πέτρινο πουκάμισο για ὅσο κακὸ ἔχεις κάνει.»
Και τότε ο θεόμορφος Ἀλέξαντρος ἀπηλογία του δίνει:
«Ἐχτορα, ἀλήθεια δίκια τα 'βαλες, ὄχι ἀδίκια μαζί μου'
- πάντα ἡ καρδιά σου εσένα ἀλύγιστη, σαν πελεκὰς που σκίζει
το ξύλο ως κάτω και τὴ δύναμη του ξυλοκόπου αὐξάνει,
ως πελεκάει με τέχνη, θέλοντας καράβι να σκαρώσει.
Ὅμοια καρδιά και συ ἀνελέημονη βαθιά κρατὰς στα στήθη.
Τὴς Ἀφροδίτης τὴς πανέμορφης μὴ μου χτυπὰς τα δῶρα'
τι ὅ,τι ἀκριβὸ οἱ θεοὶ μας χάρισαν του πεταμοῦ δεν εἶναι,
ατοὶ τους σαν το δίνουν μόνος του κανένας δεν το παίρνει.
Μα τώρα αν θες να μπω στον πόλεμο και στις χτυπιές τὴς μάχης,
τους ἄλλους Τρῶες να κάσουν πρόσταξε και τους Ἀργίτες ὅλους,
και βάλτε ἐμένα και τον ἀτρομο Μενέλαο μοναχοὺς μας
- για τὴν Ἑλένη να παλέψουμε κι ὅλο το βιος στη μέση'
κι ὅποιος μας δείξει δυνατότερος στο τέλος και νικήσει,
ας πάρει φεύγοντας ἀλάκερο το βιος και τὴ γυναίκα.
Κι οἱ ἄλλοι μαθὲς ἀγάπη κάνοντας και μπιστεμένους ὄρκους
ζήτησε στην πλοῦσια Τροία, κι ας γύρουνε στο ἀλογοθρόφο το
Ἄργος
ἐκείνον και στην ἄλλη χώρα τους τὴν ὠριογυναικούσα.»
Ἔτσι εἶπε, κι ο Ἐχτορας ἐχάρηκε τα λόγια αὐτὰ ν' ἀκούσει,
και τρέχοντας των Τρῶων ἀντίσκοφτε τις φάλαγγες, κρατώντας
ἀπὸ τὴ μέση το κοντάρι του, κι αὐτοὶ ἐσταθησαν ὅλοι.
Οἱ Ἀργίτες πάλε οἱ μακρομάλληδες ἐπῆραν να του ρίχνουν

- 80 ἰοῖσιν τε τιτυσκόμενοι λάεσσι τ' ἔβαλλον·
αὐτὰρ ὁ μακρὸν ἄϋσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε κούροι Ἀχαιῶν·
στεύται γάρ τι ἔπος ἐρέειν κορυθαίολος Ἴεκτωρ.
Ἵς ἔφαθ', οἳ δ' ἔσχοντο μάχης ἄνευ τ' ἐγένοντο
- 85 ἐσσυμένως· Ἴεκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν εἶπε·
κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
- 90 αὐτὸν δ' ἐν μέσσω καὶ ἀρηϊφίλον Μενέλαον
οἴους ἀμφ' Ἑλένη καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι.
Ὅπποτέρος δὲ κε νίκηση κρείσσων τε γένηται
κτῆμαθ' ἐλών εὖ πάντα γυναικὰ τε οἴκαδ' ἀγέσθω·
οἳ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ τάμωμεν.
- 95 Ἵς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος·
κέκλυτε νῦν καὶ ἐμεῖο· μάλιστα γὰρ ἄλγος ἰκάνει
θυμὸν ἐμόν, φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη
Ἀργεῖους καὶ Τρῶας, ἔπει κακὰ πολλὰ πέπασθε
- 100 εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος καὶ Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἀρχῆς·
ἡμέων δ' ὀπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται
τεθναίῃ· ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα.
Οἴσετε ἄρν', ἕτερον λευκόν, ἐτέρῃν δὲ μέλαιναν,
Γῆ τε καὶ Ἥλιω· Διὶ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον·
- 105 ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην, ὄφρ' ὄρκια τάμνη
αὐτός, ἔπει οἳ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι,
μὴ τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὄρκια δηλήσῃται.
Αἰεὶ δ' ὀπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται·
οἷς δ' ὁ γέρον μετέησιν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
- 110 λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ἵς ἔφαθ', οἳ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τε
ἐλπόμενοι παύσασθαι οἰζυροῦ πολέμοιο.
Καὶ ῥ' ἵππους μὲν ἔρουξαν ἐπὶ στήχας, ἐκ δ' ἔβαν
αὐτοί,
τεύχεά τ' ἐξεδύοντο· τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ
- 115 πλησίον ἀλλήλων, ὀλίγη δ' ἦν ἀμφίς ἄρουρα·
Ἴεκτωρ δὲ προτὶ ἄστου δῦω κήρυκας ἔπεμπε
καρπαλίμως ἄρνάς τε φέρειν Πριάμόν τε καλέσσαι·
αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων
νήας ἔπι γλαφυράς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευεν
- με τις σαγίτες σημαδεύοντας καὶ τον πετροβολούσαν.
Μα τότε ο ρήγας Αγαμέμνονας φωνή μεγάλη σέρνει:
«Σταθείτε, Αργίτες, καὶ μὴ ρίχνετε, των Αχαιῶν βλαστάρια'
κάποιο ἔχει ο κρανοσειστής Ἐχτορας να μας μιλήσει λόγο.»
Εἶπε, κι αυτοὶ μεμιάς σταμάτησαν να ρίχνουν καὶ σώπασαν,
κι ο Ἐχτορας τότε πήρε κι ἔλεγε στη μέση ἀπὸ τ ασκέρια:
« Ακούστε, Τρῶες, ἀπὸ το στόμα μου, κι Αργίτες αντρειωμένοι,
τι εἶπεν ο Πάρης, πρῶτος που ἀρχισε την ἔχτρα αναμεσὸ μας.
Οι ἄλλοι γυρεῦει εμεῖς να βγάλουμε, καὶ Τρῶες κι Αργίτες ὄλοι,
τα ὠρια μας τ' ἄρματα ακουμπώντας τα στη γη την πολυθρόφα,
- κι αὐτὸς μαζί με τον αντρόκαρδο Μενέλαο μοναχοὶ τους
για την Ελένη να παλέψουνε κι ὄλο το βιος στη μέση·
κι ὅποιος τους δείξει δυνατότερος στο τέλος καὶ νικήσει,
ας πάρει φεύγοντας ἀλάκερο το βιος καὶ τη γυναικα,
κι οι ἄλλοι μαθὲς ἀγάπη ας κάνουμε καὶ μπιστεμένους ὄρκους.»
Ἔτσι μιλούσε, κι ὄλοι ἀπόμειναν καὶ δεν ἔβγαναν ἀχνα'
κι εἶπε ο Μενέλαος ο βροντόφωνος αναμεσὸ τους τότε:
« Καὶ μένα ακούστε, τι καὶ πιότερο στα στήθια νιώθω πίκρα
απ' ὄ,τι εσεῖς: λέω το καλύτερο να χωριστεῖτε ως φίλοι
πια Τρῶες κι Αργίτες· καὶ τραβήξατε περισσισα ἀλήθεια πάθη
- ἀπὸ του Πάρη που πρωτάρχησε κι απ' τη δική μου ἀμάχη.
Τῶρα απ' τους δυο μας ὄποιος θάνατο του γράφει η μοῖρα να 'βρει,
ας βρει' μα εσεῖς μιαν ὠρα ἀρχύτερα σα φίλοι χωριστεῖτε.
Φέρτε δυο ἀρνιά, το πρῶτο κάτασπρο κι ἀρνάδα μαύρη το ἄλλο,
της Γης καὶ του Ἥλιου' εμεῖς θα φέρουμε το τρίτο για το Δία.
Πέστε κι ἰ Πριάμος να 'ρθει ο ρήγας σας, να κάνει αὐτὸς τον ὄρκο,
κανένας ἄλλος· τι εἶναι πίβουλοι καὶ δίχως πίστη οι γιοὶ του'
μπας καὶ του Δία τους ὄρκους κάποιος τους πατήσει καὶ χαλάσει.
Πάντα εἶν' οι νιότεροι ἀλαφρόμυαλο κι ο νους τους παίρνει ἀγέρα'
μ' αν πάει μαζί καὶ κάποιος γέροντας, αὐτός, καὶ μπρος καὶ πίσω
- θωρώντας, θέλει το καλύτερο καὶ για τους δυο που ομῶνουν.»
Ἔτσι εἶπε αὐτός, κι ἐκεῖνοι ἐχάρηκαν, μαζί καὶ Τρῶες κι Αργίτες,
ο ἀγριος ο πόλεμος λογιάζοντας πως πια θα πάρει τέλος.
Σειρές σειρές ἔστησαν τ' ἄπια τους κι ἐκεῖνοι ἐκατεβήκαν,
κι ως βγάλαν τ' ἄρματα ἀπὸ πάνω τους, στο χῶμα τ' ἀπίθωσαν
κοντὰ κι οι δυο, τι δεν τους χῶριζε πολὺς στη μέση τόπος.
Ο Ἐχτορας τότε δυο μαντάτορες στο κάστρο μέσα στέλνει,
τ' ἀρνιά να φέρουν δίχως ἀργητα, να πουν κι ο Πριάμος να 'ρθει.
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας στα βαθουλά καράβια
να τρέξει τον Ταλθύβιο πρόσταξε, το ἀρνὶ για να του φέρει'

- 120 οϊσέμεναι· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησ' Ἀγαμέμνονι δίω.
Ἴρις δ' αὐθ' Ἑλένη λευκωλένω ἄγγελος ἦλθεν
εἰδομένη γαλόω Ἀνηνοριδαο δάμαρτι,
τὴν Ἀνηνοριδῆς εἶχε κρείων Ἑλικάων
Λαοδίκην Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην.
- 125 Τὴν δ' εὐρ' ἐν μεγάρω· ἥ δὲ μέγαν ἰσθὺν ὕφαινε
δίπλακα πορφυρέην, πολέας δ' ἐνέπασσεν
ἀέθλους
Τρώων θ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
οὓς ἔθεν εἶνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάν·
ἀγχού δ' ἰσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·
- 130 δεῦρ' ἴθι νύμφα φίλη, ἴνα θέσκελα ἔργα ἴδῃαι
Τρώων θ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
οἳ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολυδάκρυον Ἄρηα
ἐν πεδίῳ ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο·
οἳ δὴ νῦν ἔσται σιγῇ, πόλεμος δὲ πέπταται,
- 135 ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπτηγεν.
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηϊφίλος Μενέλαος
μακρῆς ἐγγεῖησι μαχήσονται περὶ σεῖο·
τῷ δὲ κε νικήσαντι φίλη κεκλήρη ἄκοιπς.
Ἵς εἰπούσα θεὰ γλυκὺν ἴμερον ἔμβαλε θυμῷ
- 140 ἀνδρός τε προτέρου καὶ ἄστεος ἠδὲ τοκήων·
αὐτίκα δ' ἀργεννήσι καλυψαμένη ὀθόνησιν
ὀρμᾶτ' ἐκ θαλάμοιο τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα
οὐκ οἴη, ἅμα τῆ γε καὶ ἀμφίπολοι δὴ ἔποντο,
Αἶθρη Πιπθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις·
- 145 αἶψα δ' ἔπειθ' ἴκανον ὄθι Σκαιαὶ πύλαι ἦσαν.
Οἳ δ' ἀμφὶ Πριάμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην
Λάμπόν τε Κλυτίον θ' ἴκετάονά τ' ὄζον Ἄρηος
Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ πεπνυμένω ἄμφω
ἦατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῆσι πύλῃσι,
- 150 γήρῃα δὴ πολέμοιο πεπταυμένοι, ἀλλ' ἀγορηταὶ
ἔσθλοί, τεπίγεσσιν ἐοικότες οἳ τε καθ' ὕλην
δενδρέω ἐφεζόμενοι ὅπα λειριόεσσαν ἰεῖσι·
τοῖοι ἄρα Τρώων ἡγήτορες ἦντ' ἐπὶ πύργῳ.
Οἳ δ' ὡς οὖν εἶδονθ' Ἑλένην ἐπὶ πύργον ἰοῦσαν,
- 155 ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
οὐ νέμεσις Τρώας καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
τοιγῶδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
αἰνῶς ἀθανάτησι θεῆς εἰς ὧπα ἔοικεν·
ἀλλὰ καὶ ὧς τοίη περ εὐοῦσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω,
- κι αὐτός του αρχοντικού Αγαμέμνονα συνάκουσε το λόγο.
Ὡστόσο στην Ελένη μήνυμα τη χιονοβραχιονάτη
ἡ Ἴριδα φέρνει' τῆς κουριάδας τῆς εἶχε το θῶρι πάρει,
τῆς Λαοδίκης, που του Αντήνωρα το γιο ἦταν παντρεμένη,
τον Ελικάονα, ἡ κόρη ἡ πιο ὀμορφή του Πριάμου του ρηγάρχη.
Στην κάμαρα τη βρήκε κι υφαίνει σκουτὶ στον αργαλιό τῆς
διπλόφαρδο, ἀλικο, καὶ ξόμπλιαζε παλικαριές, οἱ Αργίτες
που 'χανε κάνει οἱ χαλκοθώρακοι κι οἱ Τρώες οἱ αλογατάδες,
τόσα τραβώντας για χατίρι τῆς μες στὶς παλάμες του Ἀρη.
Κι ἡ Ἴριδα στάθη ἡ φτεροπόδαρη κοντὰ τῆς καὶ τῆς εἶπε:
- «Ἐλα, ακριβὴ μου, τὶς πρωτάκουστες δουλειές να δεις, οἱ Αργίτες
που κάνουν τώρα οἱ χαλκοθώρακοι κι οἱ Τρώες οἱ αλογατάδες.
Πιο πρὶν κινούσαν πολυδάκρυτους ο ἕνας του ἄλλου πολέμους
στον κάμπο μέσα καὶ λαχτάριζαν ἀνήλεα να χτυπιούνται'
καὶ τώρα σκόλασαν τον πόλεμο' γερμένοι στα σκουτάρια
βουβοὶ κάθονται' τα κοντάρια τους πλάι τους μπηγμένα χάμω.
Ὡστόσο ο Ἀλέξαντρος κι ο ἀντρόκαρδος Μενέλαος τώρα οἱ δυο τους
με τα μακριὰ ποθοῦν κοντάρια τους να χτυπηθοῦν για σένα,
κι ο που νικήσει ἀγαπημένη του γυναίκα θα σε κράξει.»
Εἶπε ἡ θεά, καὶ μες στα στήθη τῆς γλυκὸ τῆς χύνει πόθο
- για τὴν πατρίδα τῆς, τον πρώτο τῆς τον ἀντρα, τους γονιούς τῆς.
Με ἄσπρο μαγνάδι δίχως ἀργητα τὴν κεφαλὴ σκεπτάζει
κι ὄξω απ' τὴν κάμαρα τῆς, χύνοντας δάκρυα γλυκά, πεπιέται,
ὄχι μονάχη τῆς' οἱ βάγιες τῆς ξοπίσω, ἡ βοῖδομάτα
Κλυμένη κι ἡ Αἶθρα, ἡ κόρη του ἀτρομου Πιπθέα, τὴν ἀκλουθοῦσαν.
Κι ὅπως ἔτρεχαν, φτάσαν γρήγορα μπροστὰ στο Ζερβοπόρτι.
Εκεῖ στο Ζερβοπόρτι ἐκάθονταν στο ρῆγα Πριάμο γύρα
ο Ἰκετάνας ο πολέμαρχος κι ο Λάμπρος κι ο Θυμοίτης
κι ο Ουκαλέγοντας κι ο Αντήνωρας, κι οἱ δυο τους μυαλωμένοι,
κι ο Πάνθος κι ο Κλυτίος, πρωτόγερο τῆς Τροίας, που τους
πολέμους
- εἶχαν σκολάσει απ' τα γεράματα, μα ἦταν παράξιοι πάντα
στα λόγια, τα τζιτζίκια μοιάζοντας, που μες στο δάσο ολούθε
σε δέντρα κάθονται τὴν ὀμορφή ξεχύνοντας λαλιά τους.
Τέτοιοι μαθές των Τρώων κι οἱ πρόβουλοι στον πύργο ἀπὰ
εκαθόνταν.
Κι ως εἶδαν τὴν Ελένη ἀντίκρυ τους στον πύργο ἐκεῖ να φτάνει,
λόγια ανεμάρπαστα σιγόφωνα σταύρωναν μεταξύ τους:
« Δεν εἶναι κρίμα αν βασανίζονται για μια γυναίκα τέτοια
μαζὶ κι οἱ Αργίτες οἱ λιοντόκαρδοι κι οἱ Τρώες καιρούς καὶ χρόνια'
τι φοβερὰ με τὶς ἀθάνατες θεές στην ὄψη μοιάζει.
Ὡστόσο κι ἐτσι, ας πᾶει με τ' ἄρμενα, μ' ὅλα τα κάλλη που 'χει,

- 160 μηδ' ἡμῖν τεκέεσσ' ἵ τ' ὀπίσσω πῆμα λίπιτο.
Ἵς ἄρ' ἔφαν, Πρίαμος δ' Ἑλένην ἐκαλέσσατο
φωνῆ·
δεῦρο πάροισ' ἔλθοῦσα φίλον τέκος ἴζου ἐμεῖο,
ὄφρα ἴδῃ πρότερόν τε πόσιν πηούς τε φίλους τε·
οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσί, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσιν
- 165 οἱ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολυδάκρυον Ἀχαιῶν·
ὡς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνησ
ὅς τις ὄδ' ἐστίν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠὺς τε μέγας τε.
Ἦτοι μὲν κεφαλῆ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασι,
καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὐ πῶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
- 170 οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε.
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο διὰ γυναικῶν·
αἰδοῖός τέ μοι ἐσσι φίλε ἐκυρέ δεινός τε·
ὡς ὄφελεν θανάτος μοι ἀδεῖν κακός ὀππότε δεῦρο
υἱεῖ σῶ ἐπόμην θάλαμον γνωτούς τε λιπούσα
- 175 παῖδ' α τε τηλυγέτην καὶ ὀμηλικίην ἐρατεινήν.
Ἄλλὰ τὰ γ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὃ μ' ἀνείρειαι ἠδὲ μεταλλάξ·
οὐτός γ' Ἀτρεΐδης εὐρύ κρείων Ἀγαμέμνων,
ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ'
αἰχημητής·
- 180 δαῆρ αὐτ' ἐμός ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔην γε.
Ἵς φάτο, τὸν δ' ὁ γέρον ἠγάσσατο φώνησέν τε·
ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδῃ μοιρηγενὲς ὀλβιόδαιμον,
ἦ ῥά νύ τοι πολλοὶ δευμήγατο κούροι Ἀχαιῶν.
Ἦδῃ καὶ Φρυγίην εἰσῆλυθον ἀμπελόεσσιν,
- 185 ἐνθα ἴδον πλείστους Φρύγας ἀνέρας αἰολοπώλους
λαοὺς Ὀτρῆος καὶ Μυγδόνος ἀντιθέσιο,
οἳ ῥα τότε ἔστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγαγάρσιο·
καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην
ἤματι τῷ ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι·
- 190 ἀλλ' οὐδ' οἳ τόσοι ἦσαν ὅσοι ἐλικώπτες Ἀχαιοί.
Δεύτερον αὐτ' Ὀδυσῆα ἰδὼν ἐρέειν' ὁ γεραῖός·
εἶπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε φίλον τέκος ὅς τις ὄδ' ἐστί·
μείων μὲν κεφαλῆ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδασ,
εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδέ στέρνοισιν ἰδέσθαι.
- 195 Τεύχεα μὲν οἳ κείπαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὸς δὲ κτίλος ὡς ἐπιπλωεῖται στήχας ἀνδρῶν·
ἀρνεῖω μιν ἐγῶγε εἴσκω πηγεσιμάλλω,
ὅς τ' οἴων μέγα πῶν διέρχεται ἀργεννάων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
- σε μας μη μείνει και στα τέκνα μας για συφορά μια μέρα.»
Ἔτσι ἔλεγαν, κι ὁ Πρίαμος φώναξε καλῶντας τὴν Ἑλένη:
« Για σίμωσε ἐδῶ πέρα, κόρη μου, και κάθισε μπροστά μου,
να δεις, αν θες, τον πρώτον άντρα σου, τους φίλους, τους δικούς
σου.
Εσὺ δε μου 'φταιξες, οἱ ἀθάνατοι μου φταίξαν, που μου ασκῶσαν
τον πολυδάκρυτο τον πόλεμο μαζί με τους Ἀργίτες.
Πες μου τον άντρα το θεόρατο κει πέρα πῶς τον λένε;
ποιος να 'ναι εκείνος ο ἀψηλόκορμος κι ἀρχοντικός Ἀργίτης;
Εἶναι ἄλλοι πιο ἀψηλοί, στο ἀνάστημα που τον περνοῦν, το βλέπω'
ὄμως τόσο ὀμορφο τα μάτια μου δεν ἔχουν δει ποτέ τους,
- μηδὲ και τόσο ἀλήθεια πέρφανο' ρηγάρχης πρέπει να 'ναι.»
Κι ἡ Ἑλένη τότε του ἀποκρίθηκε, των γυναικῶν το θάμα:
«Καλὲ πατέρα, και σε σέβουμαι και σε φοβούμαι ἀντάμα.
Κάλλια 'ταν ν' ἀδικοθανάτιζα, το γιο σου ὄντας ἀκλούθουν,
για να 'ρθω ἐδῶ, το σπῖτι ἀφήνοντας του ἀντρός μου, τους δικούς
μου
και τη μικρούλα θυγατέρα μου και τις γλυκὲς φίλιες μου.
Γραφτό δεν ἦταν και δεν ἔγινε, γι' αὐτό θρηνώ και λιώνω.
Μα τώρα τοῦτο που με ρώτησες και θες να μάθεις ἀκου:
Τούτος ο ρήγας Ἀγαμέμνωνας, ο γιος του Ἀτρέα, λογιέται,
και βασιλιάς καλὸς και ἀδειλιαστος ἀντάμα πολέμαρχος·
- ἦταν, δεν ἦταν κάποτε κι ἐμὲ τῆς σκύλας ἀντραδέρφη!»
Εἶπε, κι ὁ γέροντας τον θάμαξε και δυνατὰ φωνάζει:
« Εὐτυχε Ἀτρεΐδῃ ἐσὺ, καλότυχε και τρισμακαρισμένη,
πρέπει λοιπὸν πολλοὺς ἀντρόκαρδους Ἀργίτες ν' ἀφεντεύεις!
Για τὴ Φρυγία μια μέρα κίνησα κι ἐγὼ τὴν ἀμπελοῦσα,
χρόνια παλιά, καὶ Φρύγες ἀμετρους, γοργαλογάδες εἶδα,
του Ὀτρέα τ' ἀσκέρια και του Μύγδωνα του ἰσόθεου, που στους
ὄχτους
πλάι του Σαγαγάρσιο τα λημέρια τους εἶχαν στημένα τότε'
γιατί κι ἐγὼ μαζί τους βρέθηκα, για να τους δῶσω χέρι,
σύντας πλάκωσαν οἱ ἀντροδύναμες στη γῆ τους Ἀμαζόνες.
- Μα οὐδὲ κι αὐτοὶ τους ἀστρομάτηδες Ἀργίτες ξεπερνούσαν.»
Και πάλε ὁ γέροντας τὴ ρώτησε τον Ὀδυσσεά θωρώντας:
«Πες μου και τούτον πάλε, κόρη μου, σαν ποιος και να 'ναι τάχα;
Στῆν ἐλικιά τον Ἀγαμέμνονα, το γιο του Ἀτρέα, δε φτάνει,
ωστόσο πιο φαρδὺς μου φαίνεται στους ὤμους και στα στήθη.
Ἔχει ἀπιθῶσει τὴν ἀρμάτα του στη γῆ τὴν πολυθρόφα,
και σαν μπροστάρης πηγαίνόρχεται μες στις σειρές τ' ἀσκέρια.
Σαν κριάρι θα 'λεγα πυκνόμαλλο πῶς δείχνει τώρα εκείνος,
που σε τρανὸ κοπάδι ἀσπρομάλλες ἀρνάδες σεργιανίζει.»
Κι ἡ Ἑλένη τότε του ἀποκρίθηκε, του γιου του Κρόνου ἡ κόρη:

- 200 οὗτος δ' αὖ Λαερτιάδης πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ὃς τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης κранаῆς περ ἐούσης
εἰδῶς παντοίους τε δόλους καὶ μῆδεα πυκνά.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
ὦ γύναι ἦ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτές ἔειπες·
- 205 ἤδη γὰρ καὶ δευρό ποτ' ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς
σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
τούς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα,
ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μῆδεα πυκνά.
Ἄλλ' ὅτε δὴ Τρῶεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν
- 210 στάντων μὲν Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ὦμους,
ἄμφω δ' ἐζομένω γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς·
ἀλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μῆδεα πᾶσιν ὕφαινον
ἦτοι μὲν Μενέλαος ἐπιπροχάδην ἀγόρευε,
παῦρα μὲν ἀλλὰ μάλα λιγέως, ἐπεὶ οὐ πολύμυθος
- 215 οὐδ' ἀφάρμοτοεπής· ἦ καὶ γένει ὕστερος ἦεν.
Ἄλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεύς
στάσκειν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα
πήξας,
σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσω οὔτε προπτηνές ἐνώμα,
ἀλλ' ἀστεμφές ἔχεσκεν αἰῶρεϊ φωτὶ εὐκίως·
- 220 φαίης κε ζακότον τέ τιν' ἔμμεναι ἄφρονά τ' αὐτως.
Ἄλλ' ὅτε δὴ ὅπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος εἶη
καὶ ἔπτα νιφάδεσσιν εὐκίονα χειμερίησιν,
οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσσῆϊ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος·
οὐ τότε γ' ὦδ' Ὀδυσσῆος ἀγασσάμεθ' εἶδος ἰδόντες.
- 225 Τὸ τρίτον αὖτ' Αἴαντα ἰδὼν ἐρέειν ὁ γεραῖός·
τίς τάρ ὄδ' ἄλλος Ἀχαιοὺς ἀνὴρ ἠῦς τε μέγας τε
ἐξοχος Ἀργείων κεφαλὴν τε καὶ εὐρέας ὦμους;
τόν δ' Ἐλένη τανύπεπλος ἀμείβετο δῖα γυναικῶν·
οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος ἔρκος Ἀχαιῶν·
- 230 Ἴδομενεὺς δ' ἐτέρωθεν ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὡς
ἔστηκ', ἀμφὶ δὲ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται.
Πολλάκι μιν ξείνισσεν ἀρηϊφίλος Μενέλαος
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ ὅποτε Κρήτηθεν ἴκοιτο.
Νῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὀρῶ ἐλίκωπας Ἀχαιοὺς,
- 235 οὓς κεν εὔ γνοιὴν καὶ τ' οὖνομα μυθησαίμην·
δοιῶ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν
Κάστορα θ' ἵππόδαμον καὶ πύξ ἀγαθὸν
Πολυδεῦκα
αὐτοκασιγνήτῳ, τῷ μοι μία γείνατο μήτηρ.
Ἦ οὐχ ἐσπέσθην Λακεδαιμόνος ἐξ ἐρατεινῆς,
- «Εἶναι ο Ὀδυσσεύς, ο πολυμήχανος γιος του Λαέρτη, ετούτος, που στην Ιθάκη, ένα πετρόνησο, μεγάλωσε, και μύριες βαθιές και πονηριές και στύχασες ο νους του κατεβάζει.»
Και τότε ο φρόνιμος Αντήνωρας απηλογιά της δίνει:
«Σωστός αλήθεια που 'ναι ο λόγος σου, κυρά μου, ετούτος τώρα' τι έχει ο Ὀδυσσεύς έρθει στο κάστρο μας ο αρχοντογεννημένος με το Μενέλαο τον πολέμαρχο, σταλμένοι απ' αφορμή σου. Κι ατός μου εγώ τους καλοσκάμισσα, τους κόνεψα στο σπίτι, και γνώρισα καλά το δῶμα τους, το γνωστικό μυαλό τους. Κι όταν μια μέρα μες στη σύναξη των Τρωών βρέθηκαν κι ήταν
ορθοί, ο Μενέλαος εξεχώριζε με τους φαρδιούς τους ώμους. Μα όπως κάθιζαν, πιο αρχοντόκορμος μας φάνταζε ο Ὀδυσσεύς. Ωστόσο, σαν άρχιζαν κι ύφαιναν βουλές και λόγια ομπρός μας, ασκόνταφα ο Μενέλαος—το 'βλεπες—στη σύναξη εμιλούσε. Αλήθεια, λιγοστά τα λόγια του, μα χτυπητά' δεν ήταν πολυλογάς μηδέ μωρόλογος, κι αν πιο μικρός στα χρόνια. Μα ως ο Ὀδυσσεύς ο πολυμήχανος πετάγονταν απάνω, στεκόταν, πα στη γη τα μάτια του κρατώντας στυλωμένα, και το ραβδί του δεν το σάλευε για μπρος για πίσω διόλου, παρὰ το φούχτωνε έτσι ασάλευτο, λες κι άπραγος πως ήταν
για ξεροκέφαλο κι ανέμυαλο τον έπαιρνες αλήθεια. Μα κάθε που απ' τα στήθια του έβγαζε φωνή τρανή, και πέφταν έτσι πυκνά πυκνά τα λόγια του σαν του χιονιού οι τουλούπες, άντρας θνητός κανείς δε δύνουνταν να μετρηθεί μαζί του, και τότε πια δεν εγνοιαζόμαστε για του Ὀδυσσεά το θῶρι.»
Τον Αίαντα πάλε ως είδε ο γέροντας, ρωτούσε την Ελένη:
« Κι αυτός ποιος είναι ο αρχοντοκάμωτος, τρανός Αργίτης, που όλους τους άλλους ξεπερνάει στο ανάριμμα και στους φαρδιούς τους ώμους;»
Κι η αρχοντογεννητη του απάντησε μακρομαντούσα Ελένη:
«Ο Αίαντας είναι ο σαραντάπηχος' των Αχαιῶν ο πύργος·
κι ο Ιδομενέας στη μέση στέκεται των Κρητικών κει πέρα, ίδια θεός, κι όλοι οι άλλοι γύρα του της Κρήτης οι ρηγάδες. Συχνά ο Μενέλαος ο πολέμαρχος στο αρχοντικό μας μέσα τον καλοσκάμιζε, σαν έρχουνταν από την Κρήτη πέρα. Κι όλους τους άλλους αστρομάτηδες τους βλέπω τώρα Αργίτες, που τους γνωρίζω, και θα σου 'λεγα και πῶς τους λένε ακόμα' δυο μοναχά απ' τους στρατοκράτορες δε βλέπω, τον πυγμαχό τον Πολυδεύκη και τον Κάστορα, το γαύρο αλογατάρη, τα δυο μου αδέρφια, που μας γέννησε μια μάνα και τους τρεις μας. Απ' την πανώρια Λακεδαίμονα μαζί δεν ήρθαν τάχα;

- 240 ἡ δεῦρ' μὲν ἔποντο νέεσσ' ἔνι ποντοπόροισι,
νῦν αὐτ' οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν
αἴσχεα δειδότες καὶ ὄνειδα πόλλ' ἅ μοι ἔστιν.
Ὡς φάτο, τοὺς δ' ἤδη κάτεχεν φυσίζοος αἶα
ἐν Λακεδαίμονι αὐθι φίλην ἔν πατριδι γαίῃ.
- 245 Κήρυκες δ' ἀνά ἄστου θεῶν φέρον ὄρκια πιστὰ
ἄρνε δῶ καὶ οἶνον ἐϋφρονα καρπὸν ἀρούρης
ἀσκῶ ἐν αἰγίῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαινὸν
κῆρυξ Ἰδαίος ἠδὲ χρύσεια κύπελλα·
ὄτρυνεν δὲ γέροντα παριστάμενος ἐπέεσσιν·
- 250 ὄρσοο Λαιομεδοντιάδῃ, καλέουσιν ἄριστοι
Τρώων θ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐς πεδῖον καταβῆναι ἵν' ὄρκια πιστὰ τάμητε·
αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηϊφίλος Μενέλαος
μακρῆς ἐγγείησι μαχήσονται ἀμφὶ γυναικί·
- 255 τῷ δὲ κε νικήσαντι γυνή καὶ κτήμαθ' ἔποιπο·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ ταμόντες
ναίοιμεν Τροίην ἐριβώλακα, τοὶ δὲ νέονται
Ἄργος ἐς ἵπποβοτον καὶ Ἀχαιίδα καλλιγύναικα.
Ὡς φάτο ῥίγησεν δ' ὁ γέρων, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
- 260 ἵππους ζευγνύμεναι· τοὶ δ' ὄτραλέως ἐπίθοντο.
Ἄν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ' ἠνία τείνεν ὀπίσσω·
πάρ δὲ οἱ Αντήνωρ περικαλλέα βήσεται διφρον·
τῷ δὲ διὰ Σκαιῶν πεδῖον δ' ἔχον ὠκέας ἵππους.
Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκοντο μετὰ Τρώας καὶ Ἀχαιοὺς,
- 265 ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν
ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο.
Ὅρνυτο δ' αὐτίκ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἄν δ' Ὀδυσσεὺς πολύμητις· ἀτὰρ κήρυκες ἀγαοὶ
ὄρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον
- 270 μίσγον, ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν.
Ἄτρεϊδης δὲ ἐρυσάμενος χεῖρεσσι μάχαιραν,
ἢ οἱ πὰρ ξίφος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
ἀρνῶν ἐκ κεφαλῶν τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
κῆρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νείμαν ἄριστοις.
- 275 Τοῖσιν δ' Ἀτρεΐδης μεγάλ' εὐχέτο χεῖρας ἀνασχῶν·
Ζεῦ πάτερ Ἰδοίην μεδέων κύδιστε μέγιστε,
Ἥελιός θ', ὅς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούεις,
καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα, καὶ οἱ ὑπέρνερθε καμόντας
ἀνθρώπους τίνυσθον ὅπως ἐπιόρκον ὁμόσση,
- Μπορεῖ κι εδῶ στα πελαγόδρομα καράβια ν' ακολουθήξαν,
μα τώρα στων αντρῶν τον πόλεμο δε θέλουν να χωθοῦνε
για τις μπόμπες και τα ντροπιάσματα που σουρνει τ' ὄνομα μου.»
Εἶπε, μα εκείνους η πολύκαρπη κρατούσε γης εντός της,
ἀπὸ καιρὸ, στη Λακεδαίμονα, στο πατρικὸ τους χῶμα.
Και για τον ὄρκο οι κρᾶχτες ἔφερναν περνώντας απ' τὸ κάστρο
τα δυο τ' αρνιά και το γλυκόπιτο κρασί, της γης το δῶρο,
μες σε γιδίσιο ασκί' καὶ λιόφωτο κροντήρι ἀπὸ την ἄλλη
και κούπτες κουβαλούσε ολόχρυσες ο Ἰδαίος με βιάση ο κρᾶχτης'
κι ἦρθε και στάθη πλάι στο γέροντα και του 'πε ασκώνοντάς τον:
- «Για σήκω, γιε του Λαιομέδοντα, κι οι Τρώες οι αλογατάδες
κι οι πιο τρανοὶ απ' τους χαλκοθώρακους σε προσκαλοῦν Ἀργίτες,
να κατεβείς στον κάμπο, ἀμάλαγους φίλιας να κλείσετε ὄρκους.
Ὡστόσο ο Ἀλέξαντρος κι ο αντρόψυχος Μενέλαος τώρα, οι δυο
τους,
για τη γυναίκα θα παλέψουμε με τα μακριὰ κοντάρια,
κι ο που νικήσει θα 'χει χτήμα του το βιος και τη γυναίκα.
Κι οι ἄλλοι μαθὲς ἀγάπη κάνοντας κι ὄρκους τρανοῦς στην πλούσια
θα ζοῦμε Τροία, και θα γυρίσουμε στο αλογοθρόφο το Ἄργος
εκείνοι και στην ἄλλη χῶρα τους την ωριογυναικούσα.»
Εἶπε, κι ο γέρος αναρίγησε, και τους δικούς του κράζει
- να ζέψουν τ' ἄλογα του' πρόθυμα τον συνακοῦν εκείνοι.
Κι ὅπως ἀνέβη ο Πρίαμος, τράβηξε τα νιόλουρα στα πίσω,
και πλάι του ἀνέβηκε κι ο Αντήνωρας πα στο πανῶριο ἀμάξι'
κι απ' τη Ζερβόπορτα τ' ἀλόγατα κεντοῦν κατὰ τον κάμπο.
Και σύντας τέλος φτάσαν κι ἐσμιζαν τους Τρώες και τους Ἀργίτες,
ἀπὸ το ἀμάξι κάτω ἐπέξεψαν στη γη την πολυθρόφα
κι ἀνάμεσα στους Τρώες προχώρεσαν και στους Ἀργίτες ὄλους,
Κι ασκῶθη ο ρήγας Ἀγαμέμνονας με βιάση, κι ο Ὀδυσσεὺς
μαζὶ ἐπετάχτη ο πολυκάτεχος' κι οι φουμισμένοι κρᾶχτες
του ὄρκου τα σύνεργα συμμαζώνων, καὶ μέσα στο κροντήρι
- κρασί συγκέρνασαν, κι ἔχυναν νερό στα χέρια των ρηγᾶδων.
Κι ο γιος του Ἀτρέα μεμιάς ξεγύμνωσε τραβώντας το μαχαίρι,
που δίπλα στου σπαθιοῦ του ἐκρέμουνταν το μακρουλό θηκάρι,
κι απ' των αρνιῶν τις κεφαλότριχες ἀπὸ μια τούφα κόβει,
που οι κρᾶχτες ἔπειτα τη μοίρασαν στους πρῶτους Τρώες κι
Ἀργίτες.
- Κι ο γιος του Ἀτρέα τα χέρια υψώνοντας ευκήθη ἀναμεσὸ τους:
« Πατέρα Δία, τρανέ κι ἀσύγκριτε, που κυβερνάς την Ἰδα,
κι Ἥλιε, τα πάντα που απ' τη βίγλα σου θωράς, κι ακοῦς τα πάντα,
και Ποταμοί, και Γη, και ἀθάνατοι που τους νεκροὺς γδικιέστε
κάτω απ' τὸ χῶμα, αὐτοὺς πού κάποτε τους ὄρκους τους πάτησαν,

- 280 ὑμεῖς μάρτυροι ἔστε, φυλάσσετε δ' ὄρκια πιστά·
εἰ μὲν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνη
αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἔχέτω καὶ κτήματα πάντα,
ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνει ξανθὸς Μενέλαος,
- 285 Τρώας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι,
τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν ἦν τιν' ἔοικεν,
ἢ τε καὶ ἔσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πριάμος Πριάμοιο τε παῖδες
τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν Ἀλεξάνδροιο πεσόντος,
- 290 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχήσομαι εἵνεκα ποινῆς
αὔθι μένων, ἧὸς κε τέλος πολέμοιο κιχέω.
Ἦ καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλεῖ χαλκῶ·
καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας
θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός.
- 295 Οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσόμενοι δεπάεσσιν
ἔκχεον, ἢ δ' εὐχοντο θεοῖς αἰγιγενέτησιν.
Ἦδε δέ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
Ζεῦ κύδιστε μέγιστε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὀππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια πημήνειαν
- 300 ὦδ' ἐσφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι ὡς ὄδε οἶνος
αὐτῶν καὶ τεκέων, ἄλοχοι δ' ἄλλοισι δαμεῖν.
Ἦς ἔφαν, οὐδ' ἄρα πῶ σφιν ἐπεκράϊαινε Κρονίων.
Τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πριάμος μετὰ μῦθον ἔειπε·
κέκλυτέ μευ Τρώες καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί·
- 305 ἦτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
ἄψ, ἔπει οὐ πῶ τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρασθαι
μαρναμένον φίλον υἱὸν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
Ζεὺς μὲν που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὀπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.
- 310 Ἦ ῥα καὶ ἐς δίφρον ἄρνας θέτο ἰσόθεος φῶς,
ἂν δ' ἄρ' ἔβαιν' αὐτός, κατὰ δ' ἠνία τείνεν ὀπίσσω·
πὰρ δὲ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσεται δίφρον.
Τῷ μὲν ἄρ' ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο·
Ἦκτωρ δὲ Πριάμοιο παῖς καὶ δῖος Ὀδυσσεύς
- 315 χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον, αὐτὰρ ἔπειτα
κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκῆρεϊ πάλλον ἐλόντες,
ὀππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον,
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
- μαρτύροι ελατέ εδῶ και ἀμάλαγο τον ὄρκο μας φυλάχτε:
Αν το Μενέλαο τύχει ο Αλέξαντρος και μας σκοτώσει τώρα,
να πάρει να κρατήσει αλάκερο το βιος και την Ελένη,
και πίσω εμεῖς στα πελαγόδρομα θα φύγουμε καράβια.
Μ' αν ο ξανθὸς Μενέλαος, ρίχνοντας, τον Πάρη θανατώσει,
οι Τρώες θα δώσουν πίσω ολάκερο το βιος και την Ελένη,
και πανωτίμι θα πλερώσουν σε μας, σαν που ταιριάζει,
να το κρατούνε κι οι μελλούμενες γενιές στη θύμηση τους.
Μ' αν ἔβρει ο Αλέξαντρος το θάνατο, και μήτε ο Πριάμος θέλει
μήτε του Πριάμου οι γιοί να δώσουνε σ' εμας το απανωτίμι,
- τότε για τούτο το ξαντίμεμα θα μείνω εγὼ εδῶ πέρα
και θα κρατήσω ορθὸ τον πόλεμο, την άκρα του ὠσπου να 'βρω.»
Ὡς εἶπε τούτα, με το ανέσπλαχνο μαχαίρι το λαρύγγι
κόβει απ' τ' αρνιά, και τα παράτησε στη γη να σπαρταρούνε
δίχως πνοή, τι τη ζωντάνια τους την πήρε το λεπίδι.
Κι' απ' το κροντήρι τότε βάζοντας κρασί στις κούπες, κάτω
το ξέχυναν, και τους αθάνατους θεοὺς ανακαλιούνταν
και τούτο ευκίόταν ο καθένας τους, και Τρώες κι Αργίτες ὄλοι:
« Πατέρα Δία, τρανέ κι ασύγκριτε, και σεις αθάνατοι ἄλλοι,
ὅποιοι απ' τους δυο μας τους ἀμάλαγους πατήσουν ὄρκους πρώτοι,
- σαν τούτο το κρασί κατάχαμα να τρέξει το μυαλό τους,
και των παιδιῶν τους, κι οι γυναίκες τους να πέσουν σε ἄλλα
χέρια.»
Ἔτσι ἔλεγαν, μα ο γιος δεν ἔστρεξε του Κρόνου την ευκή τους.
Κι ο Πριάμος, η γενιά του Δάρδανου, τους μίλησε ἔτσι τότε:
«Ὀμπρός ελατέ, Τρώες, ακούστε με, κι Αργίτες αντρειομένοι'
να γύρω εγὼ στην ανεμόδαρτη την Τροία λογιάζω τώρα
πίσω ξανά' γιατί τα μάτια μου να ἴδουν δε θα βαστάξουν
το γιο μου εδῶ με τον πολέμαρχο Μενέλαο να χτυπιέται.
Ὁ Δίας ἀλήθεια κι οι ἄλλοι αθάνατοι θεοὶ το ξέρουν μόνο,
για ποιο απ' τους δυο απ' τη Μοίρα γράφτηκε να βρεῖ το χάρο
τώρα.»
- Αυτά εἶπε ο ἰσόθεος άντρας, κι ἔβαλε τα δυο τ' αρνιά στο ἀμάξι,
κι ατὸς του ἀνέβηκε και τράβηξε τα νιόλουρα στα πίσω,
και πλάι του ἀνέβηκε κι ο Αντήνωρας πα στο πανώριο ἀμάξι.
Ἔτσι λοιπὸν αυτοὶ πισώστρεψαν στο κάστρο να διαγύρουν
κι ο Ἐχτορας τότε, ο γιος του Πριάμου, με τον τρανὸ Ὀδυσσεά
τον τόπο πρώτα πρώτα ἐμέτρησαν, λαχνούς κατόπι ἐπήραν
και μες σε χάλκινο τους ἔβαλαν ταράζοντας τους κράνος,
πρώτος ποιος θα 'ριχνε το χάλκινο κοντάρι ἀπὸ τους δυο τους.
Κι ευκιούνταν στους θεοὺς υψώνοντας τα χέρια τα φουσάτα,
και τούτα λέγαν ο καθένας τους, καὶ Τρώες κι Αργίτες ὄλοι:

- 320 Ζεῦ πάτερ Ἴδῃθεν μεδέων κύδιστε μέγιστε
 ὀππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
 τὸν δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
 ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ γενέσθαι.
 Ὡς ἄρ' ἔφαν, πάλιν δὲ μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ
- 325 ἄψ ὀρόων· Πάριος δὲ θεῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.
 Οἱ μὲν ἔπειθ' ἴζοντο κατὰ σίχας, ἦχι ἐκάστω
 ἵπποι ἀερεσίποδες καὶ ποικίλα τεύχε' ἔκειτο·
 αὐτὰρ ὁ γ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλὰ
 δῖος Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο.
- 330 Κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε
 καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
 δεῦτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσιν ἔδυνεν
 οἶο κασιγνήτιο Λυκάονος· ἤρμωσε δ' αὐτῷ.
 Ἄμφι δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον
- 335 χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
 κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν
 ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
 εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
 Ὡς δ' αὐτὸς Μενέλαος ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν.
- 340 Οἱ δ' ἔπει οὖν ἐκάτερθεν ὀμίλου θωρήχθησαν,
 ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχῶντο
 δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
 Τρώας θ' ἵπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοῦς.
 Καί ρ' ἐγγύς στήτην διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ
- 345 σεῖοντ' ἐγγείας ἀλλήλοισιν κοτέοντε.
 Πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προῖει δολιχόσκιον ἔγχος,
 καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσῃν,
 οὐδ' ἔρρηξεν χαλκός, ἀνεγνάμφθη δὲ οἱ αἰχμῆ
 ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ· ὃ δὲ δεῦτερον ὄρνυτο χαλκῷ
- 350 Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἐπευξάμενος Διὶ πατρί·
 Ζεῦ ἄνα δὸς τίσασθαι ὃ με πρότερος κάκ' ἔοργε
 δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον,
 ὄφρα τις ἐρρίγησι καὶ ὀπιγόνων ἀνθρώπων
 ξεινοδόκον κακὰ ρέξαι, ὃ κεν φιλότητα παράσχη.
- 355 Ἥ ῥα καὶ ἀμπεπαλῶν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος,
 καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσῃν·
 διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαινής ὄβριμον ἔγχος,
 καὶ διὰ θώρηκος πολυδαϊδάλου ἠρήρειστο·
 ἀντικρῦ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
- «Πατέρα Δία, τρανέ κι ασύγκριτε, που κυβερνάς την Ἴδα, τον που ῥίξε τα πάθη ανάμεσα στους δυο λαούς ετοῦτα δῶσε να πέσει και στον άραχλο να κατεβεί τον Ἄδη, και πάλι εμεῖς αγάπη ας κάνουμε και μπιστεμένους ὄρκους.»
 Ετσι ἔλεγαν, κι ο μέγας Ἐχτορας εκούνησε το κράνος πίσω θωρώντας, και πετάχτηκε γοργά ο λαχνός του Πάρη. Σειρές σειρές κάθισαν ὄλοι τους, ὅπου ο καθεῖς αφήκε τ' αναεροκυκλοπόδικα άτια του και την πλουμάτη άρματα. Και τότε ο αρχοντικός Αλέξαντρος, της ομορφομαλλούσας Ελένης ο άντρας, τα ὠρια φόρεσε στους ὠμους άρματα του και πρῶτα γύρω στ' αντικνήμια του περνά κνημίδες ὠριες, που με θηλύκια στους αστράγαλους σφίγγονταν ασημένια' απ' το Λυκάονα πήρε δεύτερα, τον αδερφό, και βάζει το θώρακα του, αφού τον ταίριαξε πα στο δικό του στήθος. Μετά το ασημοκαρφοπλούμιστο σπαθὶ φοράει στους ὠμους το χάλκινο, και το κατάβαρο, θεόρατο σκουτάρι. Στο δυνατό κεφάλι του έβαλε καλοφτιαγμένο κράνος, κι άγρια ψηλά από πάνω ανέμιζεν η φούντα του η αλογίσια' και το γερό κοντάρι εφούχτωσε, που του ῥχονταν στο χέρι. Ὅμοια αρματώνονταν κι ο αντρόκαρδος Μενέλαος απ' την άλλη. Κι ως φόρεσαν οι δυο τους τ' άρματα, καθεῖς μες στους δικούς του, ανάμεσα στους Τρώες προχώρεσαν και στους Αργίτες, κι είχαν άγρια την ὄψη· και θαμάζονταν και Αργίτες αντρειωμένοι και Τρώες αλογατάδες, ὄλοι τους, καθώς τους αντίκριζαν. Κι εκείνοι εστάθηκαν σιμώνοντας στο μετρημένο αλώνι, γοργοκουνώντας τα κοντάρια τους ο ένας του άλλου με λύσσα. Πρῶτος ο Πάρης το μακροίσκιωτο κοντάρι τότε ρίχνει και χτύπησε στ' ολούθε ισόκυκλο του γιου του Ατρέα σκουτάρι, μα δεν το τρύπησε, τι εστράβωσε του κονταριού του η μύτη πα στο γερό σκουτάρι. Δεύτερος ο γιος του Ατρέα χιμίζει με το χαλκό κοντάρι, υψώνοντας ευκή στο Δία πατέρα: « Αφέντη Δία, τον άντρα βόθητα μου, που πρωταδικήσε με, να γδικιωθῶ, τον αρχοντόγεννο τον Πάρη· ρίξε μου τον στα χέρια αυτά, που κι οι μελλούμενες γενιές ν' ανατριχιάζουν στον που τους δέχτη και τους φίλεψε ποτέ κακό να κάνουν.» Είπε, και το μακροίσκιωτο έριξε κοντάρι του με φόρα, και το λαμπρό, τ' ολούθε ισόκυκλο σκουτάρι πετυχαίνει του γιου του Πριάμου, κι ως το πέρασε, το δυνατό κοντάρι τρυπάει και χώνεται στο θώρακα το βαριοζομπλιασμένο, και δίπλα στο λαγγόνι του έσκισε το ρούχο πέρα ως πέρα'

- 360 ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
 Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
 πλήξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλον· ἀμφὶ δ' ἄρ'
 αὐτῷ
 τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διατρυφέν ἔκπεσε χειρός.
 Ἀτρεΐδης δ' ὤμωξεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
- 365 Ζεῦ πάτερ οὐ τις σεῖο θεῶν ὀλωότερος ἄλλος·
 ἦ τ' ἐφάμην τίσασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος·
 νῦν δέ μοι ἐν χεῖρεσσιν ἄγη ξίφος, ἐκ δέ μοι ἔγχος
 ἤϊχθη παλάμηφιν ἐτώσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.
 Ἦ καὶ ἐπαΐζας κόρυθος λάβεν ἵπποδασείης,
- 370 ἔλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοῦς·
 ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἰμάς ἀπαλήν ὑπὸ δειρήν,
 ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερέωνος ὄχευς τέτατο τρυφαλείης.
 Καὶ νύ κεν εἴρυσέν τε καὶ ἄσπετον ἦρατο κύδος,
 εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
- 375 ἦ οἱ ῥήξεν ἰμάντα βοὸς ἴφι κταμένοιο·
 κεινὴ δὲ τρυφάλεια ἄμ' ἔσπετο χειρὶ παχειῇ.
 Τὴν μὲν ἐπειθ' ἦρωσ μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοῦς
 ῥίψ' ἐπίδινῆσας, κόμισαν δ' ἐρίηρες ἐταῖροι·
 αὐτὰρ ὁ ἄψ ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων
- 380 ἔγχῃ χαλκείῳ· τὸν δ' ἐξήρπασ' Ἀφροδίτη
 ῥεῖα μάλ' ὡς τε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῆ,
 καδ δ' εἶσ' ἐν θαλάμῳ εὐώδει κηώντι.
 Αὐτὴ δ' αὐτὴ Ἑλένην καλέουσα ἴε· τὴν δὲ κίχανε
 πύργῳ ἐφ' ὑψηλῷ, περὶ δὲ Τρωαί ἄλις ἦσαν·
- 385 χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα,
 γρηῃ δὲ μιν εἰκυῖα παλαιγενεῖ προσέειπεν
 εἰροκόμῳ, ἦ οἱ Λακεδαιμόνι ναιετοῦσση
 ἦσκειν εἶρια καλά, μάλιστα δὲ μιν φιλέεσκε·
 τῆ μιν ἔεισαμένη προσεφώνεε δ' Ἀφροδίτη·
- 390 δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἶκον δὲ νέεσθαι.
 Κεῖνος ὁ γ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι
 κάλλει τε στίλβων καὶ εἵμασιν· οὐδὲ κε φαίης
 ἀνδρὶ μαχρσάμενον τόν γ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορὸν δὲ
 ἔρχεσθ', ἧ ἐχοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
- 395 Ὡς φάτο, τῆ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι δρινε·
 καὶ ῥ' ὡς οὖν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρήν
 στήθεά θ' ἱμερόντα καὶ ὄμματα μαρμαίροντα,
 θάμβησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίαι ἠπεροπτεύειν;
- μ' αὐτὸς ἀνάγειρε καὶ γλίτωσε του ασβολωμένου Χάρου.
 Το ασημοκαρφοπλούμιστο ἔσυρε σπαθὶ ο Μενέλαος τότε
 κι ασκῶνοντάς το απά στα κέρατα του χτύπησε το κράνος,
 μα το σπαθὶ χλιοτσακίστηκε καὶ του 'πεσε απ' το χέρι.
 Καὶ τότε ο Ατρεΐδης βαρυγκόμησε τον ουρανό θωρώντας:
 « Πατέρα Δία, θεός σκληρόκαρδος κανένας πιο ἀπὸ σένα!
 Τὴν ἀδικία του Αλέξανδρου ἔλεγα θα γδικιωνόμουν τώρα,
 μα να που το σπαθὶ στα χέρια μου τσακίστη, κι απ' τὴ φούχτα
 τινάχτη το κοντάρι μου ἀδίκια, χωρὶς να τον πετύχω.»
 Ὡς εἶπε αὐτά, χιμάει, τ' ολόφουντο του σφιχτοπιάνει κράνος
 κι ἐπήρε πίσω στους ἀντρόκαρδους Αργίτες να τον σέρνει.
 Στον ἀπαλὸ λαιμὸ τον ἐπνιγε το ξομπλιαστὸ λουρίκι,
 που κάτω απ' το σαγόνι τοῦ 'σφιγγε το κράνος τεντωμένο.
 Καὶ θα τον ἔσερνε κι ἀνείπωτη θα κέρδιζε ἐτσι δόξα,
 ἀν ἡ Αφροδίτη, που τους ξέκρινε, δὲν του 'σπασε το λουρίκι,
 φτιαγμένο ἀπὸ βοδιοῦ που σκότωσαν το δυνατό τομάρι.
 Ἀδειο το κράνος ἐτσι ἀπόμεινε στο δυνατό του χέρι.
 Καὶ τότε αὐτὸς στριφογυρνώντας το στους ἀντρεϊανούς Αργίτες
 το σφεντονάει, κι οἱ μπιστεμένοι του το σήκωσαν σύντροφοι'
 κι ο πολέμαρχος πάλι ἐχίμιξε με το χαλκὸ κοντάρι
 τον Πάρη να σκοτώσει θέλοντας, μα κείνον ἡ Αφροδίτη,
 θεὰ ὅπως ἦταν, του τον ἄρπαξε μεμιάς, πυκνήν ἀντάρα
 γύρω του ἀπλώνει, στὴς γυναίκας του τὴ μοσκοβολισμένη
 τον φέρνει κάμαρα, καὶ γύρισε να κράξει τὴν Ελένη.
 Τὴ βρήκε με ἄλλες Τρωαδίτισσες πολλὲς στον πύργῳ ἀπάνω'
 απ' το μαντὶ το μοσκομύριστο τὴ σέρνει πιάνοντας τὴ
 καὶ τὴς μιλάει, μίας γνέστρας παίρνοντας γερόντισσας το θῶρι,
 μαλλιά που τὴς Ελένης δούλευε, στὴ Σπάρτη ως ζούσε ἀκόμα,
 χρόνια παλιά, καὶ τὴν ξεχώριζε μέσ' απ' τὴς σκλάβες ὄλες.
 Με τούτῃ μοιάζοντας ἡ ἀρχόντισσα τὴς μίλησε Αφροδίτη:
- «Ἐλα μαζί, σε κράζει ο Αλέξανδρος στο σπίτι να γυρίσεις·
 στὴν κάμαρα σας μέσα βρίσκεται, στο τορνευτὸ κλινάρι·
 κορμί καὶ ρούχα του πεντάμορφα στραφτοβολοῦν πὼς φτάνει
 ἀπὸ ἀντροπάλεμα δε θα 'λεγες, μόν' για χορὸ πὼς φεύγει,
 για ἀπὸ χορὸ πὼς μόλις γύρισε καὶ ξαποσταίνει τώρα.»
 Ἔτσι εἶπε, κι ἐκείνης τὰράχτηκε βαθιά ἡ καρδιά στα στήθη,
 κι ὡς τὴ θεὰ ψυχανεμίστηκεν απ' του λαιμοῦ τὴ χάρη,
 ἀπὸ τα στήθη τὴς τα μάργελα κι απ' των μαπιῶν τὴ φλόγα,
 ξαφνιάστηκε, κι εὐτὺς τὴς μίλησε κι ἀπηλογιά τὴς δίνει:
 «Πίβουλη εσύ, γιατί πεθύμησες με αὐτά να με γελάσεις;

- 400 ἤ πῃ με προτέρω πολίων εὐ ναιομενάων
ἄξεις, ἧ Φρυγίης ἢ Μηονίης ἐρατεινῆς,
εἴ τίς τοι καί κείθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων·
οὐνεκα δὴ νῦν διὸν Ἀλέξανδρον Μενέλαος
νικήσας ἐθέλει στυγερινὴν ἐμέ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
- 405 τοῦνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης;
ἦσο παρ' αὐτόν ἰοῦσα, θεῶν δ' ἀπόεικε κελεύθου,
μηδ' ἔτι σοῖσι πόδεσσιν ὑποστρέφειας Ὀλυμπον,
ἀλλ' αἰεὶ περὶ κείνον οἷζυε καί ἐ φύλασσε,
εἰς ὃ κέ σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται ἢ ὃ γε δούλην.
- 410 Κεῖσε δ' ἐγὼν οὐκ εἴμι· νεμεσσητόν δέ κεν εἶη·
κείνου πορσανέουσα λέχος· Τρωαί δέ μ' ὀπίσσω
πᾶσαι μωμῆσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Τὴν δὲ χολωσαμένη προσεφώνεε δι' Ἀφροδίτη·
μή μ' ἔρεθε σχετλίη, μή χωσαμένη σε μεθείω,
- 415 τὼς δέ σ' ἀπεχθήρω ὡς νῦν ἐκπαγλ' ἐφίλησα,
μέσσω δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρὰ
Τρώων καὶ Δαναῶν, σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
Ὡς ἔφατ', ἔδεισεν δ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
βῆ δὲ κατασχομένη ἐνανῶ ἀργῆτι φαινιῶ
- 420 σιγῇ, πάσας δὲ Τρωὰς λάθεν· ἦρχε δὲ δαίμων.
Αἶ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἴκοντο,
ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θοῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο,
ἢ δ' εἰς ὑπόροφον θάλαμον κίε διὰ γυναικῶν.
Τῆ δ' ἄρα δίφρον ἔλοῦσα φιλομειδῆς Ἀφροδίτη
- 425 ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα·
ἐνθα κάθιζ' Ἑλένη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
ὅσσε πάλιν κλίνασα, πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθω·
ἦλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὠφελος αὐτόθ' ὀλέσθαι
ἀνδρὶ δαμεις κρατερῷ, ὅς ἐμός πρότερος πόσις
ἦεν.
- 430 Ἦ μὲν δὴ πρὶν γ' εὐχε' ἀρηϊφίλου Μενελάου
σῆ τε βίη καὶ χερσὶ καὶ ἐγχεῖ φέρτερος εἶναι·
ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσαι ἀρηϊφίλον Μενέλαον
ἐξαυτῆς μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλά σ' ἔγωγε
παύεσθαι κέλομαι, μηδὲ ξανθῷ Μενελάω
- 435 ἀντίβιον πόλεμον πολεμιζέιν ἠδὲ μάχεσθαι
ἀφραδέως, μή πως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμήης.
Τὴν δὲ Πάρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσεείπε·
μή με γύναι χαλεποῖσιν ὄνειδεσι θυμὸν ἔνιπτε·
νῦν μὲν γάρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ,
- Για μπας και σ' ἄλλο κάστρο σου 'τυχε πλουσιοκατοικημένο
κάποιο ἄλλον άντρα να 'χεις φίλο σου, στη Μαιονία την ὠρια·
για στη Φρυγία, και τ' αποφάσισης κει πέρα να με φέρεις;
Γιατί ο Μενέλαος τον Αλέξαντρο το ρήγα έχει νικήσει
και τώρα λέει να πάρει σπίτι του τη σιχαμένη εμένα,
γι' αυτό λοιπόν δω πέρα μου 'ρχεσαι, για να με ξεπλανέψεις;
Εσύ κοντά του τράβα κάθισε, και των θεών αρνήσου
τις στράτες, κι ουδέ για τον Ὀλυμπο να πάρεις δρόμο πίσω.
Κείνον μονάχα βόθηα, γνοιάζου τον, με μόχτους, με τυράννια,
ως που στο τέλος πια γυνάικα του σε κάμει για και σκλάβα.
- Εγώ δεν πάω, και να 'σαι σίγουρη—ντροπή μεγάλη θα 'ταν—
να πέσω πλάι του' οι Τρωαδίτισσες αν το 'βλεπαν, μαζί μου
όλες θα τα 'βαζαν οι αρίφνητες μου φτάνουν πίκρες που 'χω.»
Κι η αρχόντισσα Αφροδίτη θύμωσε κι απηλογιά της δίνει:
« Μη με συχύζεις τώρα, ανέμουαλη, μη από θυμό σ' αφήσω,
και σε μισήσω με όση δύναμη σε είχα αγαπήσει ως τώρα,
κι ανάμεσα τους έχτρα ανήμερη, στους Τρώες και στους Αργίτες,
σηκώσω εγώ, κι εσύ από θάνατο κακό χαθείς μαζί τους.»
Είπε η θεά, κι η Ελένη ετρόμαξε, του Δία η θυγατέρα'
με το χιονάτο της σκεπάστηκε μαντί, κι ακολουθώντας
- την Αφροδίτη φεύγει αμίλητη, κρυφά απ' τις άλλες όλες.
Κι όντας έφτασαν στο πανέμορφο του Αλέξαντρου παλάτι,
οι βάνιες στις δουλειές τους έτρεξαν με βιάση, όμως εκείνη,
η αρχοντικιά γυνάικα, τράβηξε στην κάμαρα και μπήκε.
Τότε η Αφροδίτη, η αχνογελόχαρη θεά, σκαμνί στα χέρια
παίρνει και φέρνει, στον Αλέξαντρο μπροστά να τ' απιθώσει.
Κι η Ελένη εκεί, του βροντοσκούταρου καθίζει απάνω η κόρη,
κι άλλου κοιτάζοντας, τον άντρα της μιλώντας αποπαίρνει:
« Καλώς μας ήρθες απ' τον πόλεμο! Μακάρι ο ψυχωμένος
άντρας κει πέρα να σε σκότωνε, που πρώτο μου ήταν ταίρι.
- Άλλοτε αλήθεια απ' τον αντρόκαρδο Μενέλαο μου καυκιόσουν
πως είσαι πιο τρανός στη δύναμη, στα χέρια, στο κοντάρι.
Έλα λοιπόν, ξανά αντροκάλεσε και βγές να πολεμήσεις
με το Μενέλαο τον αντρόκαρδο! Μα για καλό δικό σου
εγώ να σταματήσεις θα 'λεγα, μηδέ ξανά να στήσεις
με τον ξανθό Μενέλαο πόλεμο και χτυπηθείς μαζί του
από αμυαλιά, τι το κοντάρι του λέω θα σε ρίξει χάμω.»
Είπε, κι ο Πάρης αποκρίθηκε με τέτοια λόγια τότε:
« Γυνάικα, μην πετάς τα λόγια σου πικρά, μαλώνοντας με'
τώρα ο Μενέλαος αν με νίκησε, τον βοήθησε η Παλλάδα.

- 440 κείνον δ' αὔτις ἐγώ· πάρα γὰρ θεοὶ εἰσι καὶ ἡμῖν.
Ἄλλ' ἄγε δὴ φιλότητι τραπέιομεν εὐνηθέντε·
οὐ γὰρ πῶ ποτέ μ' ὤδ' ἔρωσ φρένας
ἀμφεκάλυψεν,
οὐδ' ὄτε σε πρῶτον Λακεδαιμόνος ἐξ ἐρατεινῆς
ἔπλεον ἀρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
- 445 νήσω δ' ἐν Κραναῆι ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνή,
ὥς σεο νῦν ἔραμαι καὶ με γλυκὺς ἡμερος αἰρεῖ.
Ἦ ῥα, καὶ ἄρχε λέχος δὲ κιῶν· ἅμα δ' εἶπετ' ἄκοιτις.
Τὼ μὲν ἄρ' ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν,
Ἄτρεΐδης δ' ἄν' ὄμιλον ἐφοῖτα θηρὶ εὐκίως
- 450 εἷ που ἐσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα.
Ἄλλ' οὐ τις δύνато Τρώων κλειπῶν τ' ἐπικούρων
δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότ' ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
οὐ μὲν γὰρ φιλότητι γ' ἐκεύθανον εἷ τις ἴδοιτο·
ἴσον γὰρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ.
- 455 Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
κέκλυτέ μευ Τρώες καὶ Δάρδανοι ἢ δ' ἐπικούροισι·
νίκη μὲν δὴ φαίνεται ἀρηϊφίλου Μενελάου,
ὕμεις δ' Ἀργεῖην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
ἔκδοτε, καὶ τιμὴν ἀποτινέμεν ἦν τιν' ἔοικεν,
- 460 ἦ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Ὡς ἔφατ' Ἀτρεΐδης, ἐπὶ δ' ἦνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.
- Σειρά του και σειρά μου, τι έχουμε και μεις θεούς προστάτες.
Μον' ἔλα τώρα να πλαγιάσουμε, τον πόθο να χαρούμε'
τι την ψυχή μου δεν την πλάνταξε ποτέ λαχτάρα τόση,
μήτε απ' τη Σπάρτη την πανέμοσση σα σ' εἶχα αρπάξει τότε
και μες στα πλοία τα πελαγόδρομα τραβούσα, ως που η Κραναή
μας δέχτη το νησί, κι ευφράθηκα γλυκό φιλί κι αγκάλη,
ως τώρα σε ποθῶ κι ολόγλυκια με λιώνει η πεθυμιά σου.»
Εἶπε, και στο κλινάρι ἐτράβηξε, και πίσω του η γυναίκα.
Οι δυο λοιπόν ἀνάμα ἐπλάγιασαν στο σκαλιστό κλινάρι.
Κι ωστόσο ο γιος του Ατρέα τριγύριζε σαν το θεριό στο ασκέρι
μην τάχα κάπου το θεόμορφον Ἀλέξαντρο ξεκρίνει.
Μ' ἀπό τους Τρώες κανείς δε δύνουνταν κι απ' τους τρανοὺς
συμμάχους
να δείξει τότε στον αντρόκαρδο Μενέλαο πού εἶν' ο Πάρης.
Δε θα τον κρύβαν, αν τον ἐβλεπαν, ἀπό περισσῖα αγάπη,
τι ἀλήθεια σαν το μαύρο θάνατο τον οχτρευόνταν ὅλοι.
Κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας ἀναμεσό τους εἶπε·
« Ακούστε, Τρώες εσεῖς και Δάρδανοι κι οι σύμμαχοι τους ὅλοι·
μια κι ο τρανός Μενέλαος νίκησε φως φανερά τον Πάρη
το βιος μαζί και την Ἀργίτισσα δώστε μας πίσω Ἑλένη-
και πανωτίμι να πλερώσετε, καθὼς ταιριάζει ἀλήθεια
να το κρατοῦνε κι οι μελλούμενες γενιές στη θύμηση τους.
Ετσι εἶπε ο γιος του Ατρέα, κι ἐσύγκλιναν μαζί του κι οι ἄλλοι
Ἀργίτες.
-

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Δ-

- Δ- Οἱ δὲ θεοὶ πᾶρ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο
χρυσῆω ἐν δαπέδῳ, μετὰ δὲ σφισι πότνια Ἥβη
νέκταρ ἔινοχόει· τοὶ δὲ χρυσεοὶς δεπάεσσι
δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες·
- 5 αὐτίκ' ἐπειράτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην
κερτομίους ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων·
δοιαὶ μὲν Μενελάω ἀρηγόνες εἰσι θεάων
Ἥρῃ τ' Ἀργεῖῃ καὶ Ἀλαλκομενηῖς Ἀθήνῃ.
Ἄλλ' ἦτοι ταὶ νόσφι καθήμεναι εἰσορόωσαι
- 10 τέρπεσθον· τῷ δ' αὐτὲ φιλομειδῆς Ἀφροδίτη
αἰεὶ παρμέμβλωκε καὶ αὐτοῦ κήρας ἀμύνει·
καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἴομενον θανέεσθαι.
Ἄλλ' ἦτοι νίκη μὲν ἀρηϊφίλου Μενελάου·
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
- 15 ἦ ῥ' αὐτίς πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
ὄρσομεν, ἧ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
Εἰ δ' αὖ πῶς τόδε πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
ἦτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
αὐτίς δ' Ἀργεῖην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.
- 20 Ὡς ἔφαθ', αἷ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρῃ·
πλησῖαι αἶ γ' ἦσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέεσθην.
Ἥτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν οὐδέ τι εἶπε
σκυζομένη Διὶ πατρί, χόλος δὲ μιν ἄγριος ἦρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στήθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
- 25 αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες·
πῶς ἐθέλεις ἄλιον θεῖναι πόνον ἢ δ' ἀτέλεστον,
ἰδρῶ θ' ὄν ἰδρωσα μόγῳ, καμέτην δὲ μοι ἵπποι
λαὸν ἀγειροῦση, Πριάμῳ κακὰ τοῖο τε παισίν.
Ἔρδ' ἀτὰρ οὐ τοὶ πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
- 30 Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
δαιμονίη τί νῦ σε Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὃ τ' ἀσπερχές μενεαίνεις
Ἰλίου ἔξαλαπάξαι εὐκτίμενον ππολίεθρον;
εἰ δὲ σύ γ' εἰσελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρὰ
- 35 ὦμόν βεβρώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας
ἄλλους τε Τρώας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ἄλλο δὲ τοὶ ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
- Ὡστόσο πλάι στο Δία σε σύναξη μαζί οι θεοὶ εκαθόνταν
μες στο χρυσόστρωτο παλάτι του, κι ἡ Ἥβη ἡ σεβάσμια γύρω
σε ὅλους κρασί κερνούσε ἀθάνατο' κι αὐτοὶ τὴν Τροία θωρώντας
ο ἕνας τον ἄλλο ἀντixaιρέτιζε με τὴ χρυσή του κούππα.
Ἀξαφνα ο γιος του Κρόνου εβάλθηκε τὴν Ἥρα να πειράζει,
παραπετριές στη μέση ρίχνοντας και λόγια ἀγκιδωμένα:
«Ἐχει ο Μενέλαος δυο προστάτισσες θεές ἀλήθεια τώρα,
τὴν Ἀθηναίη τὴ στρατολάτισσα και τὴν Ἀργίτισσα Ἥρα·
μα αὐτές κάθονται και τον χαίρουνται θωρώντας ἀπ' ἀλάργα.
- Ὡστόσο πῶς ἡ ἀχνογελόχαρη πάντα Ἀφροδίτη ξέρει
να παραστέκει, κι ἀπ' το φίλο τῆς το θάνατο να διώχνει!
Να που τον γλίτωσε, κι ας ἐβλεπε το Χάρο πια μπροστά του.
Μ' ἀφοῦ ο τρανός Μενέλαος νίκησε φως φανερά τον Πάρη,
ας δούμε εμεῖς καλοζυγιάζοντας τι θ' ἀπογίνει τώρα.
Μάχες τρανές ξανά θ' ἀνάψουμε και φοβερούς πολέμους,
για ἀνάμεσα στους δυο θα βάλουμε φιλιὰ κι ἀγάπη τάχα;
Κι εσεῖς ἀλήθεια, αν θα το θέλατε κι ομογνωμούσατε ὅλοι,
το κάστρο ἀνέβλαβο θ' ἀπόμενε του Πριάμου του ρηγάρχη,
και τὴν Ἑλένη τὴν Ἀργίτισσα θα 'χε ο Μενέλαος πάλε.»
- Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ Ἀθηναίη μωρμουρούρισε, μαζί τῆς κι ἡ Ἥρα, κάτι
κοντὰ κοντὰ εκαθόνταν κι ἐκλωθαν κακὰ στους Τρώες κι οἱ δυο
τους.
Ἀμίλητη ἡ Ἀθηναίη ἐκρατήθηκε και σώπαινε, κι ας τα 'χε
με τον πατέρα Δία, κι ας ἐνίωθε βαρὺ θυμὸ στα φρένα.
Τῆς Ἥρας ὁμως ἐξεχείλισε στα στήθη ἡ οργὴ και του ἴπε:
«Υγιέ του Κρόνου τρομερότατε, τι λόγια αὐτὰ που κρένεις;
Να μείνουν μες στη μέση οἱ κόπποι μου, να παν χαμένοι θέλεις,
κι ο ἰδρώτας που ἰδρωσα παλεύοντας και τ' ἄπια που ἀπόστασαν,
στρατοῦς σα σήκωνα—ξεκλήρισμα στον Πρίαμο και στους γιους
του;
Κάνε ὅ,τι θες, μα κι ὅλοι οἱ ἀθάνατοι δεν ἔχουμε ἴδια γνώμη.»
- Συχύστη τότε ο Δίας κι ἀπάντησεν ο νεφελοστοιβάχτης:
« Δαιμονισμένη, τόσο σου 'καμαν κακό κι ο Πρίαμος τάχα
κι οἱ γιοὶ του Πριάμου, που ἐτσι ἀλαγίστα λυσομοανάς και
θέλεις
τῆς Τροίας μαθές το καλοτεῖχιστο να ξεπατώσεις κάστρο;
Μονάχα αν μπόρρεις, τις καστρόπορτες και τα ψηλά τειχὰ τῆς
διαβαίνοντας, τον Πρίαμο να 'τρῶγες ωμό και τους υγιούς του
κι ὅλους τους ἄλλους Τρώες, θα χόρταινες τὴν ἀγρία μάνητα σου!
Ὡς θέλεις κάμε, μόνο πρόσεχε, μήπως ἡ ἀμάχη ετούτη
γίνει ἀφορμὴ στους δυο μας κάποτε και γίνουμε ἀνω κάτω.
Κάποιο ἄλλο λόγο τώρα θα 'λεγα και συ στο νου σου βαλ' τον:

- 40 ὄππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαῶς πόλιν ἐξαλαπάξαι
τὴν ἐθέλω· ὄθι τοὶ φίλοι ἄνδρες ἐγγεγάασαι,
μὴ τι διατριβῆν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλὰ μ' ἔασαι·
καὶ γὰρ ἐγὼ σοὶ δῶκα ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ·
αἱ γὰρ ὑπὲρ ἠελίω τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι
- 45 ναιετάουσι πόλῆς ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
τάων μοι περὶ κῆρι τίεσκετο Ἴλιος ἱρή
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Οὐ γὰρ μοι ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης
λοιβῆς τε κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
- 50 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
ἦτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλτατά εἰσι πόλῆς
Ἄργός τε Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγυια Μυκῆνη·
τάς διαπέρσαι ὄτ' ἂν τοὶ ἀπέχθωνται περὶ κῆρι·
τάων οὐ τοὶ ἐγὼ πρόσθ' ἴσταμαι οὐδὲ μεγαίρω.
- 55 Εἴ περ γὰρ φθονέω τε καὶ οὐκ εἰὼ διαπέρσαι,
οὐκ ἀνώω φθονέουσ' ἔπει ἦ πολὺ φέρτερός ἐσσι.
Ἄλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον·
καὶ γὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, γένος δὲ μοι ἔνθεν ὄθεν σοί,
καὶ με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
- 60 ἀμφοτέρων γενεῆ τε καὶ οὐνεκα σὴ παράκοιτις
κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.
Ἄλλ' ἦτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί· ἐπὶ δ' ἔψονται θεοὶ ἄλλοι
ἀθάνατοι· σὺ δὲ θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι
- 65 ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν,
πειρᾶν δ' ὥς κε Τρώες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσασθαι.
Ἵς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
- 70 αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθέ μετὰ Τρώας καὶ Ἀχαιοὺς,
πειρᾶν δ' ὥς κε Τρώες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσασθαι.
Ἵς εἰπὼν ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην,
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπιοι καρῆνων αἴξασα.
- 75 Οἶον δ' ἀστέρα ἦκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
ἢ ναύτησι τέρας ἢ ἐστρατῶν εὐρέϊ λαῶν
λαμπρόν· τοῦ δὲ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθήρες ἴενται·
τῷ ἔϊκυϊ ἦϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη,
κάδ δ' ἔθορ' ἐς μέσσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας

Κι ἐγὼ μια μέρα ἀν πάρω ἀπόφαση να ξεπατώσω κάστρο, ὅποιο θελήσω, που θα κάθονται δικοὶ σου μέσα ἀνθρώποι, ἄσε με λεύτερο, τὴν ὄρηγτα μὴ μου ἀντισκόψεις διόλου. Κι ἐγὼ σου κάνω τώρα θέλοντας τὴ χάρη, μ' ἄθελα μου' τι ἀπ' ὅσα κάτω ἀπ' τὸν ἀστρόφωτο τὸν οὐρανὸ βρῖσκονται κι ἀπ' ὅσα ο γῆλιος βλέπει βγαίνοντας θνητῶν ἀνθρώπων κάστρα, ἄλλο Κανένα δὲν ἀγάπησα σαν τ' ἅγιο ἐτοῦτο κάστρο καὶ σαν τὸν Πρίαμο τὸν ἀντρόκαρδο μαζὶ με τὸ λαὸ του' τι ἀπ' τὸ βωμὸ μου τὰ χαρίσματα δὲν ἔλειψαν καθόλου, ἡ κνίσσα κι οὐ σπονδές· τι οὐ ἀθάνατοι δὲ λάχαμε ἄλλη χάρη.»

Καὶ τότε ἡ σεβαστὴ βοῖδομάτη τοῦ ἀπάντησε Ἥρα κι εἶπε:
«Τρεῖς εἶναι οὐ πολυτεῖες που ἀγάπησα πιο ἀπ' ὅλες στὴν καρδιά μου, τὸ Ἄργος κι ἡ Σπάρτη κι ἡ πλατύδρομη Μυκῆνα' μ' ἀν μια μέρα τύχει βαθιά καὶ τις οἰχτρεύεσαι, ξεπάτωσέ τις ὅλες. Δὲ σου θυμῶν ἐγὼ κι ἀνάττια σου κεφάλι δὲν ἀσκῶν' τι κι ἀν ἀρνιόμουν καὶ δὲ σ' ἀφήνα να μου τις ξεπατώσεις, τοῦ κάκου θὰ σου ἀρνιόμουν δύναμη δὲν ἔχω σαν καὶ σένα. Μὰ πρέπει δὲ καὶ μένα ο κόπος μου να μὴ χαθεῖ τοῦ ἀνέμου' εἶμαι κι ἐγὼ θεά, κι ἡ ρίζα μου με τὴ δικιά σου εἶν' ἕνα. Πιο ἀπ' ὅλους σεβαστὴ με γέννησεν ο πονηρὸς ο Κρόνος,

καὶ γιὰ τὰ δύο, καὶ γιὰ τὴ φύτρα μου καὶ που δικὸ σου ταῖρι λογιέμαι, κι ὅλους τοὺς ἀθάνατους ἐσὺ τοὺς ἀφεντεύεις. Μον' ἔλα οὐ δύο να τὰ συμβάσουμε, κάνε μου ἐσὺ τὴ χάρη καὶ τὴ δικιά σου ἐγὼ, κι οὐ ἀθάνατοι μαζὶ μας θὰ συγκλίνουν: στὴν Ἀθηνά μιαν ὥρα ἀρχύτερα τὴν προσταγὴ σου δῶσε, ἐκεῖ που οὐ Τρῶες κι οὐ Ἀργίτες στέκονται γιὰ πόλεμο να δρᾶμει, τοὺς Τρῶες να βάλει ἀρχὴ να κάνουνε καὶ πρῶτοι να πατήσουν τοὺς ἅγιους ὄρκους, τώρα που ἔδωκαν στοὺς πέρφανους Ἀργίτες.»

Εἶπε, καὶ δέχτη τῶν ἀθανάτων καὶ τῶν θνητῶν ο κῆρυξ, κι ἐυτὺς στὴν Ἀθηνά ἀνεμάρπαστα γυρνᾷ καὶ κρένει λόγια:

«Στὰ δύο τ' ἀσκέρια τρέξε γρήγορα, στους Τρῶες καὶ στους Ἀργίτες, καὶ βαλ' τοὺς Τρῶες ἀρχὴ να κάμουνε καὶ πρῶτοι να πατήσουν τοὺς ἅγιους ὄρκους, τώρα ποτ' ἔδωκαν στοὺς πέρφανους Ἀργίτες.» Ἔτσι εἶπε, κι ἡ Ἀθηνά, που τι ἔθελε κι ἀπὸ τὰ πρὶν, πετάχτη καὶ τις κορφές τοῦ Οὐλύμπου ἀφήνοντας με ἀσπούδα ἐχύθη κάτω, καθὼς ἀστροβολίδα, που ἔριξε τοῦ πονηροῦ τοῦ Κρόνου ο γιος, σημάδι γιὰ τοὺς ναύλερους γιὰ σε στρατοῦς μεγάλους, ἀχιδοβόλα, καὶ τρογύρα τῆς πλήθους πηδοῦν οὐ σπῖθες. Παρόμοια κι ἡ Παλλάδα ἐχύθηκε πάνω στὴ γῆ, κι ἐβρέθη ἀνάμεσα τοὺς μ' ἕνα πῆδημα' κι οὐ Ἀργίτες οὐ ἀντρειωμένοι

- 80 Τρώας θ' ἵπποδάμους καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς·
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοτις αἰνή
ἔσσεται, ἦ φιλότιθα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι
Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
- 85 Ὡς ἄρα τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε.
Ἦ δ' ἀνδρὶ ἰκέλη Τρώων κατεδύσεθ' ὄμιλον
Λαοδόκῳ Ἀντηγοριδῆ κρατερῷ αἰχμητῆι,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενῃ εἴ που ἐφεύροι.
Εὖρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
- 90 ἐσταότ'· ἀμφὶ δὲ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
λαῶν, οἳ οἱ ἔπνοντο ἀπ' Αἰσθήποιο ῥοάων·
ἀγχού δ' ἴσταμένη ἔπτα πεπερόντα προσηύδα·
ἦ ῥά νύ μοι τι πίθοιο Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον.
Τλαινὸς κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεν ταχύν ἰόν,
- 95 πᾶσι δὲ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄροιο,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ.
Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
αἷ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον Ἄτρεός υἱὸν
σῶ βέλει δμνηθέντα πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.
- 100 Ἄλλ' ἄγ' οἷστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο,
εὐχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενεῖ κλυτοτόξῳ
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξιν κλειπὴν ἑκατόμβην
οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστου Ζελεΐης.
Ὡς φάτ' Ἀθηναίη, τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πειθεν·
- 105 αὐτίκ' ἐσύλα τόξον εὐξοον ἰξάλου αἰγὸς
ἀγρίου, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας
πέτρης ἐκβαίνοντα δεδωγμένους ἐν προδοκῆσι
βεβλήκει πρὸς στήθος· ὃ δ' ὕππιος ἔμπιεσε πέτρῃ.
Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαίδεκάδωρα πεφύκει·
- 110 καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοζόος ἦραρε τέκτων,
πᾶν δ' εὖ λειψίνας χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος ποτὶ γαίῃ
ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι
μὴ πρὶν ἀναΐξειαν ἀρήϊοι υἱεῖς Ἀχαιῶν
- 115 πρὶν βλησθαι Μενέλαον ἀρήϊον Ἄτρεός υἱόν.
Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἔλετ' ἰὸν
ἀβλήητα πεπερόντα μελαινέων ἔρμ' ὀδυνάων·
αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμη πικρὸν οἶστον,
εὐχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενεῖ κλυτοτόξῳ
- 120 ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξιν κλειπὴν ἑκατόμβην
οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστου Ζελεΐης.
Ἔλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια·
νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.
Αὐτὰρ εἶπε δὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
- κι οἱ Τρώες οἱ αλογατάδες, ὅλοι τους σαστίσαν που την εἶδαν,
κι ἔλεε γυρνώντας ὁ καθένας τους στο διπλανό του τέτοια:
«Ξανά ο κακός θ' ανάψει πόλεμος και το φριχτό το απάλε,
για αναμεσό μας αποφάσισε φιλιὰ κι αγάπη τώρα
ὁ Δίας, που κυβερνάει τον πόλεμο στις γης το ανθρωπολόι;»
Ἔτσι μιλούσαν συναλλήλως τους και Τρώες κι Αργίτες ὅλοι.
Κι εκείνη μες στους Τρώες εχώθηκε, μ' ἓνα θνητό παρόμοια,
με το Λαόδοκο, του Αντήγορα το γιο τον πολέμαρχο,
κι ολούθε τον ισόθεο Πάνταρο ζητούσε, αν θα τον ἐβρει.
Τον βρήκε τον τρανό, τον ἀψεγο γιο του Λυκάονα κάπου
- κοντά να στέκει, και τρογύρα του γερές ζυγιές κάθονταν
οι αρματωμένοι, που του ακλούθηζαν απ' τα νερά του Αισθήπου'
κι ως στάθη ομπρός του, με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
«Γιε του Λυκάονα πολεμόχαρε, θες να μ' ακούσεις τώρα;
Σαγίτα στο Μενέλαο γρήγορη στο λέει η καρδιά να ρίξεις;
Οι Τρώες θα σε δόξαζαν ὅλοι τους, και θα τους εἶχες κάνει
χάρη τρανή, κι απ' ὅλους πότερο στο βασιλιά τον Πάρη.
Πρώτος εκείνος με αζετιμητα θα σε τιμούσε δῶρα,
αν το Μενέλαο τον πολέμαρχο πα στην πυρά θωρούσε
τη φαρμακούσα, απ' τη σαγίτα σου θανατολαβωμένο.
- Τον ξακουστό Μενέλαο δόξεψε λοιπόν, ομπρός, κι ευκήσου
στο μακροσαγιτάρη Απόλλωνα το φωτογεννημένο,
πλήθος αρνιά μονοχρονίκα στη χάρη του να σφάξεις,
όντας γυρίσεις στην πατριδα σου, την ἁγια Ζέλεια, πίσω.»
Ἔτσι η Αθηνά μιλώντας γύρισε του ἀνέμουαλου τα φρένα,
κι ευτύς το τωρνευτό ξεγύμνωσε δοξάρι, που 'χε φτιάξει
απὸ 'να αγρίμι' ατὸς του κάποτε το χτύπησε ἀπὸ κάτω,
ψηλά, στο βράχο απ' το καρτέρι του να ξεπροβάλει ως το 'δε'
στο στήθος το 'βρε, και τ' ἀνάσκελα ξαπλώθηκε στο βράχο.
Δεκάξη ἀκέρια χεροπάλαμα μακριὰ τα κερατὰ του.
- Τεχνίτης τσ 'ξυσε, τα δούλεψε, τα φίλιασε στη μέση,
κι αφοῦ τα γυάλισε, τους πέρασε χρυσὰ στην ἄκρη ακριφία.
Τώρα λοιπόν στη γη τ' ακούμπησε και πέρασε την κόρδα
λυγίζοντας τὸ' τα σκουτάρια τους οἱ αντρόκαρδοι σύντροφοι
μπροστά κρατούσαν, οἱ πολέμαρχοι μην ξεχυθούν Αργίτες,
πριν το Μενέλαο τον πολέμαρχο, το γιο του Ατρέα, χτυπήσει.
Κι αὐτός, το σαῖτολόγο ανοίγοντας, σαγίτα φτερωμένη,
αγκίνιαστη, που πόνους ἐκρυβε τρανοῦς, διαλέει, κι ἀπάνω
στην κόρδα την πικρὴ σαγίτα του κοκιάζοντας ευκήθη
στο μακροσαγιτάρη Απόλλωνα το φωτογεννημένο,
- πλήθος αρνιά μονοχρονίκα στη χάρη του να σφάξει,
όντας γυρίσει στην πατριδα του, την ἁγια Ζέλεια, πίσω.
Κι ὅπως μαζί και κόρδα τράβηξε και ακιδία της σαγίτας,
πα στο βυζὶ του η κόρδα ακούμπησε, το σίδερο στο τόξο.

- 125 λίγξε βιός, νευρή δέ μέγ' ἴαχεν, ἄλτο δ' οἴστος
ὄξυβελής καθ' ὄμιλον ἐπιπτόσθαι μενεαίνων.
Οὐδὲ σέθεν Μενέλαε θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἄγγελιη,
ἦ τοι πρόσθε στάσα βέλος ἐχευεὺκές ἄμυνεν.
- 130 Ἦ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροὸς ὡς ὅτε μήτηρ
παιδὸς ἐέργη μυῖαν ὄθ' ἠδέϊ λέξεται ὑπνω,
αὐτὴ δ' αὐτ' ἴθουνεν ὄθι ζωστήρος ὀχῆες
χρῦσειοι σύνεχον καὶ διπλόος ἦντετο θώρηξ.
Ἐν δ' ἔπεσε ζωστήρι ἀρηρότι πικρὸς οἴστος·
- 135 διὰ μὲν ἄρ ζωστήρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήριστο
μίτρης θ', ἦν ἐφόρει ἔρυμα χροὸς ἔρκος ἀκόντων,
ἦ οἱ πλείστον ἔρυτο· διὰ πρό δὲ εἴσατο καὶ τῆς.
Ἀκρότατον δ' ἄρ' οἴστος ἐπέγραψε χροά φωτός·
- 140 αὐτίκα δ' ἔρρεεν αἶμα κελαϊνεφές ἐξ ὤτειλῆς.
Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοῖνικι μίγη
Μηρονίς ἢ Κείρα παρήϊον ἔμμεναι ἵππων·
κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο
ἵππηδες φορέειν· βασιλῆϊ δὲ κείται ἄγαλαμα,
- 145 ἀμφοτέρων κόσμος θ' ἵππῳ ἐλατήρι τε κῦδος·
τοιοῖ τοι Μενέλαε μίανθην αἵματι μηροῖ
εὐφυέες κνήμαί τε ἰδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.
Ἦρίγησεν δ' ἄρ' ἔπειτα ἄνας ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ὡς εἶδεν μέλαν αἶμα καταρρέον ἐξ ὤτειλῆς·
- 150 ῥίγησεν δὲ καὶ αὐτὸς ἀρηϊφίλος Μενέλαος.
Ὡς δὲ ἶδεν νεύρον τε καὶ ὄγκους ἐκτός ἐόντας
ἄψορρον οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀγέρθη.
Τοῖς δὲ βαρὺ στενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων
χειρὸς ἔχων Μενέλαον, ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι·
- 155 φίλε κασίγητε θάνατόν νύ τοι ὄρκι' ἔταμνον
οἶον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι,
ὡς σ' ἔβαλον Τρώες, κατὰ δ' ὄρκια πιστὰ πάτησαν.
Οὐ μὲν πῶς ἄλιον πέλει ὄρκιον αἶμά τε ἀρνῶν
σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιά ἦς ἐπέπιθμεν.
- 160 Εἶ περ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσαν,
ἔκ τε καὶ ὀμῆ τελεῖ, σὺν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν
σὺν σφῆϊσιν κεφαλῆσι γυναιξί τε καὶ τεκέεσσιν.
Εὐ γάρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἔσσεται ἡμᾶρ ὅτ' ἂν ποτ' ὀλώλη Ἴλιος ἱρή
- Κι αφοῦ το γυριστό ετενώθηκε τρανὸ δοξάρι, ξάφνου
στριγγόν αφήκε αχό, καμπάνισε κι η κόρδα, κι η σαγίτα
χιμαί πετώντας, λαχταρίζοντας να φτάσει μες στο πλήθος.
Ὅμως, Μενέλαε, δε σε ξέχασαν και σένα οι τρισμακάριοι
αθάνατοι και πρώτα απ' ὄλους τους η κουρσολόγα κόρη
του Δία, που εστάθη ομπρός κι απόδιωξε τη μυτερή σαγίτα·
- λίγο την έδιωξε από πάνω σου, καθώς η μάνα διώχνει
απ' το παιδι της, που βυθίστηκε σε ὑπνο γλυκό, μια μύγα,
κι ατή της σπρώχνοντας την έφερε κει που χρυσά θηλύκια
τη ζώνη ανακρατούν κι ο θώρακας διπλός σταυρώνει απάνω.
Μες στο αρμοστό ζωνάρι εχώθηκε βαθιά η πικρή σαγίτα,
κι έτσι που πέρα ως πέρα ετρύπησε το πλουμιστό ζωνάρι,
χιμαί και χώνεται στο θώρακα τον καλοζομπλιασμένο
και στο ζωστήρι που κατάσαρκα τον γλίτωνε απ' τους χτύπους.
Αυτό τον γλίτωσε, κι ας τρύπησε και τούτο πέρα ως πέρα'
τι ξώφαρσα η σαγίτα εχάραξε το δέρμα του μονάχα,
- και μαύρο γαίμα ξεπετάχτηκε μεμιάς απ' την πληγή του.
Πώς όταν με πορφύρα φίλντισι γυναίκα αλικοβάφει,
Λύδισσα ή Κάρισσα, να βρίσκεται γι' αλόγου χαλινάρι,
και πλήθος ξένοι καβαλάρηδες το λαχταρούν, μα εκείνο
κρυμμένο στο κελάρι κοίτεται, να φράνει κάποιο ρήγα,
του αλόγου αντάμα να 'ναι στόλισμα, του αλογολάτη δόξας'
όμοια και σένα αλικοβάφηκαν, Μενέλαε, και πανώρια
μεριά και κνήμες και καλόφτιαχτοι πιο χαμηλά αστράγαλοι.
Κι έκοψε κρύος τον Αγαμέμνονα τον πρωταφέντη ιδρώτας,
ως είδε απ' την πληγή να χύνεται το μαύρο γαίμα κάτω.
- Έκοψε κρύος και τον πολέμαρχο Μενέλαο τότε ιδρώτας'
σαν είδε ωστόσο πως και σύδεση και νύχια της σαγίτας
απόξω έμειναν, αναθάρρεψε και του 'φυγε η τρομάρα.
Και τότε ο ρήγας Αγαμέμνονας τον πήρε από το χέρι
κι είπε βογγώντας, και τρογύρα του βογγούσαν κι οι σύντροφοι:
«Γλυκέ αδερφέ, τους όρκους έκαμα λοιπόν για το χαμό σου,
που μοναχό μπροστά μας σ' έβαλα τους Τρώες να πολεμήσεις;
Να οι Τρώες που σου 'ριξαν και πάτησαν τους μπιστεμένους
όρκους.
Μα δε θα παν χαμένα κι άδικα το αρνίσιο γαίμα κι οι όρκοι
κι οι άκρατες μας σπονδές και τ' άδολα χεροσφιζιματά μας'
- τι αν δεν παιδέψει ο ρήγας του Ολύμπου μεμιάς τους ορκοπάτες,
θα τους παιδέψει αργά, μα σίγουρα· βαριά θα το πλερώσουν
οι Τρώες, κι ατοί τους και τα ταίρια τους και τα παιδιά τους—όλοι!
τι εγώ στο νου μου και στα φρένα μου καλά το ξέρω αλήθεια:

- 165 και Πριάμος και λαός εὐμμελίω Πριάμοιο,
Ζεὺς δὲ σφι Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι ναίων
αὐτὸς ἐπισείησιν ἔρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι
τῆσδ' ἀπάτης κοτέων· τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα·
ἀλλὰ μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται ὦ Μενέλαε
- 170 αἶ κε θάνης και πότμον ἀναπλήσης βιότοιο.
Καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίφιον Ἄργος ἰκοίμην·
αὐτίκα γάρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης·
κὰδ δὲ κεν εὐχολὴν Πριάμῳ και Τρωσὶ λίποιμεν
Ἀργεῖην Ἐλένην· σέο δ' ὅστέα πύσει ἄρουρα
- 175 κειμένου ἐν Τροίῃ ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Καί κέ τις ὦδ' ἔρέει Τρώων ὑπερηγορόντων
τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενέλαου κυδαλίμοιο·
αἶθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει Ἀγαμέμνων,
ὥς και νῦν ἄλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν,
- 180 και δὴ ἔβη οἶκον δὲ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
σὺν κεινήσιν νηυσὶ λιπῶν ἀγαθὸν Μενέλαον.
Ἵς ποτὲ τις ἔρει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθῶν.
Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
θάρσει, μηδὲ τί πῶ δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν·
- 185 οὐκ ἐν καιρίῳ οὐδὲ πάγῃ βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
εἰρύσατο ζωστήρ τε παναιόλος ἦδ' ὑπένερθε
ζώμα τε και μήτηρ, τὴν χαλκῆς κάμον ἄνδρες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
αἶ γὰρ δὴ οὕτως εἶπ' φίλος ὦ Μενέλαε·
- 190 ἔλκος δ' ἱητῆρ ἐπιμάσσεται ἦδ' ἐπιθήσει
φάρμαχ' ἃ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.
Ἦ και Ταλθύβιον θεῖον κήρυκα προσηύδα·
Ταλθύβι' ὅππ' τάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσσον
φῶτ' Ἀσκληπιοῦ υἱὸν ἀμύμονος ἱητῆρος,
- 195 ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον Ἀτρέος υἱόν,
ὄν τις οἴστεύσας ἔβαλεν τόξων ἐϋ εἰδῶς
Τρώων ἢ Λυκίων, τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ἵς ἔφατ', οὐδ' ἄρα οἱ κήρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας,
βῆ δ' ἵεναι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
- 200 παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δὲ νόησεν
ἔσταότ'· ἀμφὶ δὲ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
λαῶν, οἳ οἱ ἔπνοντο Τρίκης ἐξ ἵπποβότοιο.
Ἄγχου δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὄρσ' Ἀσκληπιάδη, καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
- Θα ξημερώσει μέρα κάποτε πού θα χαθεῖ το κάστρο
της Τροίας κι ο Πριάμος ο πολέμαρχος κι ὅλος μαζί ο λαός του.
Κι ο γιος του Κρόνου, που αψηλόθρονος βιγλίζει απ' τον αιθέρα,
το μαύρο ατός του βροντοσκούταρο μπρος σ' ὅλους θα τραντάζει,
γι' αυτή την πιβουλιά θυμώνοντας. ὅ,τι σου λέω θα γένει.
Ὅμως, Μενέλαε, πίκρα ανείπωτη θα νιώσω απ' αφορμὴ σου,
- αν μου πεθάνεις και της μοίρας σου το νήμα ξετελέψει'
κι ὅλο ντροπὴ ξοπίσω θα 'γερνά στο διψασμένο το Ἄργος·
τι ευτύς οι Αργίτες την πατρίδα τους θ' αποζητήσουν τότε,
-κι η Ελένη η Αργίτισσα θ' ἀπόμεινε στον Πριάμο και στους Τρώες
για καυκησιὰ. Κι εσὺ θα κοιτέσαι στην Τροιά' τα κόκαλα σου
το χῶμα θα σαπίζει, κι ἄδικος θα μείνει ἐδῶ ο ερχομός μας.
Και κάποιος απ' τους Τρώες τους πέρφανους αὐτὰ θα πει μια
μέρα
ποδοπατώντας του τρισεύγενου Μενέλαου το μνημούρι:
„Το ἄχτι του σε ὅλους ο Αγαμέμνονας ὅμοια να βγάζει πάντα
σαν τώρα ἐδῶ, που ασκέρη Αργίτικο κουβάλησε του κάκου
- και πίσω εγύρισε στο σπῆτι του, στο πατρικό του χῶμα
με ἄδεια καράβια, τον πολέμαρχο Μενέλαο παρατώντας."
Αὐτὰ θα πει, μα ἐμένα ας ἀνοίγην η γης να με πλακώσει.»
Τότε ο ξανθὸς Μενέλαος μίλησεν αναγκαριδώνοντάς τον:
«Κάνε κουράγιο και το Αργίτικο το ασκέρη μη φοβίζεις.
Μέσα βαθιά πολὺ δε χῶθηκεν η μυτερὴ σαγίτα·
μπροστά τ' ολόπλουμο την κράτησε ζωνάρι, κι ἀπὸ κάτω
το δέμα και το ζῶμα, που 'φτιασαν χαλκιάδες ζακουσμένοι.»
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας απηλογοῖα του δίνει:
«Καλέ Μενέλαε, να 'ταν ἀμποτε σαν που το λες' ωστόσο
- γιατρός θα σε κοιτάξει γρήγορα, κι ἀπάνω στην πληγὴ σου
βοτάνια θ' απιθώσει, οι μαύροι σου για να γλυκάνουν πόνοι.»
Εἶπε, και τον Ταλθύβιο πρόσταξε, το σεβαστὸ διαλάλη:
« Ταλθύβιε, το Μαχάονα φώναξε και μην αργεῖς καθόλου,
τον Ασκληπιό που ἔχει, τον ἄφεγο το γιατρευτή, πατέρα,
το γιο του Ατρέα, τον πολεμόχαρο Μενέλαο, να κοιτάξει.
Δοξαρευτὴς τρανός τον χτύπησεν απ' τους Λυκίωτες κάποιος,
για κι απ' τους Τρώες, για κείνον καύκημα, καημός για μας
μεγάλος.»
Εἶπε, κι ο κράχτης δεν παράκουσε στα λόγια του, μον 'πῆρε
να τρέχει μες στῶν χαλκοθώρακων των Αχαιῶν τ' ασκέρια,
- τον ζακουστό Μαχάονα ψάχνοντας. Τον πέτυχε να στέκει,
κι οι βαριαρματωμένοι γύρα του, γερές ζυγιές, κάθονταν,
που ἀπὸ την Τρίκη τον ἀκούθηξαν την αλογοθροφούσα.
Κι ως στάθη πλάι του, με ανεμάρπασσα του συντυχαίνει λόγια:

205

ὄφρα ἴδης Μενέλαον ἀρήϊον ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
ὄν τις οἴσπευσας ἔβαλεν τόξων εὖ εἰδῶς
Τρώων ἢ Λυκίων, τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ἵς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
βάν δ' ἴεναί καθ' ὄμιλον ἀνά στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.

- 210 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὄθι ξανθὸς Μενέλαος
βλήμενος ἦν, περὶ δ' αὐτὸν ἀηγέραθ' ὄσσοι ἄριστοι
κυκλῶσ', ὃ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φῶς,
αὐτίκα δ' ἐκ ζωστήρος ἀρηρότος ἔλκεν οἰστών·
τοῦ δ' ἐξεκκομένοιο πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι.
- 215 Λύσε δὲ οἱ ζωστήρα παναίολον ἠδ' ὑπένερθε
ζῶμά τε καὶ μίτρην, τὴν χαλκῆς κάμον ἄνδρες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἔλκος ὄθ' ἔμπεσε πικρὸς οἰστός,
αἶμ' ἐκμυζήσας ἐπ' ἄρ' ἦπια φάρμακα εἰδῶς
πάσσε, τὰ οἱ ποτε πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.

- 220 Ὅφρα τοὶ ἀμφεπέοντο βοῆν ἀγαθὸν Μενέλαον,
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστῶν·
οἱ δ' αὐτίς κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον
οὐδὲ καταπτώσσοντ' οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι,

- 225 ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν.
Ἴππους μὲν γὰρ ἔασε καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ·
καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιώωντας
Εὐρυμέδων υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο·
τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν ὀππότε κέν μιν

- 230 γυῖα λάβη κάματος πολέας διὰ κοιρανέοντα·
αὐτὰρ ὃ πεζὸς ἔων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
καὶ ῥ' οὖς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπῶλων,
τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι μὴ πῶ τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς·

- 235 οὐ γὰρ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσειτ' ἀρωγός,
ἀλλ' οἱ περ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο
τῶν ἦτοι αὐτῶν τέρενα χροῖα γύπες ἔδονται,
ἡμεῖς αὐτ' ἀλόχους τε φίλας καὶ νήπια τέκνα
ἄξομεν ἐν νήεσσι, ἐπὶ ππολίεθρον ἔλωμεν.

- 240 Οὓς πινὰς αὖ μεθιέντας ἴδοι συγεροῦ πολέμοιο,
τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι ἐλεγχέες οὐ νυ σέβεσθε;
τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες ἤϊτε νεβροί,
αἱ τ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέουσαι

« Σῆκω, κι ο μέγας Αγαμέμνονας, γιε του Ασκληπιού, σε κράζει,
το γιο του Ατρέα, τον πολεμόχαρο Μενέλαο, να κοιπάξεις.
Δοξαρευτής τρανός τον χτύπησεν απ' τους Λυκιώτες κάποιος,
για κι απ' τους Τρώες, για κείνον καύκημα, καημός για μας
μεγάλος.»

Ἔτσι εἶπε, κι εκείνου αναδεύτηκε βαθιά η καρδιά στα στήθη,
και τράβηξαν μπροστά, τ' Αργίτικα φουσατά διαπερνώντας.

Κι ως ἔφτασαν ἐκεῖ που εστέκουνταν στη μέση ο λαβωμένος
ξανθὸς Μενέλαος και τον ἔζωναν οι πιο τρανοὶ ρηγάδες,
εὐτύς ο ἰσόθεος ἥρωας ἔτρεξε και στάθη αναμεισὸ τους,
κι απ' το σφιχτὸ ζωνάρι ἐτράβηξε με βιάση τη σαγίτα·
και με το τράβηγμα της ἔσπασαν τα νύχια ομπρός· κι ἐκεῖνος
του ἔλυσε πρῶτα τ' ὀλοπλούμιστο ζωνάρι, κι ἀπὰ κάτω
το δέμα και το ζῶμα, που ἔφτιασαν χαλκιάδες ζακουσμένοι.
Και την πληγή, η πικρή που του ἀνοίξε σαγίτα, ως εἶδε, το αἷμα
βύζαξε πρῶτα, κι ὅπως κάτεχε, πραγὰ μετὰ βοτάνια
πιθώνει, που ἔχε δώσει ο Χείρωνας στον κύρη του απ' ἀγάπη.

Ἔτσι γνοιάζονταν το βροντόφωνο Μενέλαο τούτοι' ὠστόσο
ἦρθαν των Τρώων τ' ασκέρια πάνω τους των βαριοσκουταράτων,
κι αυτοὶ μεμιάς ξαναρματώνονται και της σφαγῆς θυμούνται.
Ε, τότε πια τον Αγαμέμνονα δε θα ἔβλεπες το γαῦρο
για να νυστάζει για να σκιάζεται για να μη θέλει ἀπάλε,
μον' να ποθεῖ μιαν ὥρα ἀρχύτερα τη δοξαντροῦσα μάχη.
Το ἀμάξι παρατάει τ' ὀλόπλουμο καὶ τ' ἄλογα να στέκουν,
και το παιδόπουλο, ο Εὐρυμέδοντας, τον Πτολεμαῖο πατέρα,
το γιο του Πείραιου, που ἔχε, ἀνάμερα τα ἐκράτα, ως εφρουμάζαν.
Κι ἀφοῦ τον πρόσταξε να γνοιάζεται να τα ἔχει πλάι του πάντα,

ἀν λάχει και τον πάρει ο κάματος τ' ασκέρια κυβερνώντας,
πήρε πεζὸς αὐτός και διάβαινε μες στις ζυγιές τ' ασκέρια.
Κι ὅσους Αργίτες αλογάρηδες να βιάζονται θωρούσε,
ζυγώνοντας τους, με τα λόγια του τους ἔδινε κουράγιο:
«Αργίτες, μπρος! ορθὴ κρατάτε τη της ἀντριγίας τη φλόγα!
Στους μεύτες δε θα δώσει βόηθηση ποτέ του ο Δίας πατέρας,
μον' ὅσοι ἐπάτησαν τον ὄρκο τους πιο πρῶτα, θα ἔρθει μέρα
τα τρυφερά κορμιά τους σίγουρα που θα τα φαν οι αγιούπες'
κι εμεῖς τις ακριβές γυναικές τους και τα μωρά παιδιά τους
μες στα καράβια μας θα σύρομε, σαν πάρουμε το κάστρο.»

Πάλι ὅσους ἔβλεπε πως δεῖλιαζαν να μπουν στην ἀγρία μάχη,
με θυμωμένα τους ἀπόπαιρνε και τους χτυπούσε λόγια:
«Αργίτες φωνακλάδες, ἀναντροι, δὲν ντρέπεστε καθόλου;
Τώρα τι στέκεστε σαστίζοντας, καθὼς τα ελαφομόσκια,

- 245 ἐστᾶσ' , οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή·
ὥς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες οὐδὲ μάχεσθε.
Ἦ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλθέμεν ἔνθα τε νῆες
εἰρύατ' εὐπρυμνοὶ πολίης ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ὄφρα ἴδῃτ' αἶ κ' ὕμμιν ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων;
- 250 ὥς ὁ γε κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι κίων ἀνά οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ἄμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις συῖ εἵκελος ἀλκήν,
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὄτρυνε φάλαγγας.
- 255 Τοὺς δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ἰδομενεῦ περὶ μὲν σε τίω Δαναῶν ταχυπύλων
ἡμὲν ἐνὶ ππολέμῳ ἦδ' ἄλλοιῳ ἐπὶ ἔργῳ
ἦδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερούσιον αἶθοπα οἶνον
- 260 Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρι κέρωνται.
Εἶ περ γάρ τ' ἄλλοι γε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέππας αἰεὶ
ἔστηχ', ὥς περ ἐμοί, πῖεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγει.
Ἄλλ' ὄρσευ πόλεμον δ' οἴος πάρος εὐχεται εἶναι.
- 265 Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ἠῦδα·
Ἀτρεΐδῃ μάλα μὲν τοι ἐγὼν ἐρήηρος ἐταῖρος
ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα·
ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε κάρη κομόωντας Ἀχαιοῦς
ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ', ἐπεὶ σὺν γ' ὄρκι' ἔχευαν
- 270 Τρῶες· τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσσω
ἔσσειτ' ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο.
Ἵς ἔφατ', Ἀτρεΐδης δὲ παρῶχέτο γηθόσυνος κῆρ·
ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι κίων ἀνά οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
τῷ δὲ κορυσσέσθην, ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.
- 275 Ἵς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνὴρ
ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς·
τῷ δὲ τ' ἄνευθεν ἐόντι μελάντερον ἤῤτε πίσσα
φαίνεται ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δὲ τε λαίλαπα πολλήν,
ρίγησέν τε ἰδὼν, ὑπὸ τε σπέος ἤλασε μῆλα·
- 280 τοῖαι ἄμ' Αἰάντεσσι διοτρεφῶν αἰζηνῶν
δῆϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες
κυάνεαι, σάκεσιν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
- που αφοῦ ξεκαμωθούνε τρέχοντας μες στο φαροῦ τον κάμπο,
πια σταματούν, και μες στα στήθη τους ξεπαραλυεῖ η καρδιά τους;
ὁμοια και σεις χαμένοι στέκεστε κι ουδέ στη μάχη πάτε.
Για καρτεράτε οι Τρώες στης θάλασσας την παραφρή να φτάσου
κοντά, και που 'χουμε τα ωριόπρυμνα καράβια τραβηγμένα,
να δείτε αν θα το απλώσει απάνω σας το χέρι ο γιος του Κρόνου;»
- Ἔτσι προστάζοντας γυρόφερνε μες στις ζυγιές τ' ασκέρι·
κι ἦρθε, τα πλήθη ἀντιδιαβαίνοντας, στον Κρητικῶν τ' ασκέρι,
που αρματωνόταν στον πολέμαρχο τρογύρα Ἰδομενέα.
Ο Ἰδομενέας στους πρώτους ἔστεκε, στη δύναμη ἴδια κάπρος,
και πίσω τους στερνοῦς ξεσήκωνε στον πόλεμο ο Μηριόνης.
Τους εἶδε ο ρήγας Ἀγαμέμνονας κι ευφράθηκε η καρδιά του,
κι ευτύς, γλυκαίνοντας τα λόγια του, του Ἰδομενέα μιλοῦσε:
«Περίσσια, Ἰδομενέα, στον πόλεμο και στίς δουλειές τις ἄλλες
απ' ὅλους τους γοργαλογάρηδες Ἀργίτες σε δοξάζω,
για σύντας τρώμε κι αξετίμητο, φλογάτο απ' τα κροντήρια
κερνούν κρασί, να πίνουν οι ἀρχοντες οι πρώτοι απ' τους Ἀργίτες.
Κι αν πίνουν οι ἄλλοι μακρομάλληδες Ἀργίτες το δικό τους
καθένας, ὁμως σένα η κούπα σου σαν τη δικιά μου στέκει
ξέχειλη πάντα, ὅσο που ρέγεται να 'χει να πει η καρδιά σου.
Ομπρός λοιπόν στη μάχη, δείξε μας ποιος εἶσαι, ως το καυχήσαι.»
Και τότε ο Ἰδομενέας του απάντησε, των Κρητικῶν ο ρήγας:
«Υγιέ του Ατρέα, στ' ἀλήθεια σύντροφος θα σου εἶμαι εγώ για
πάντα
πιστός, ως μιας αρχῆς σου το 'ταξα και δέθηκα με λόγο.
Μον' πήγαινε, ἄλλους μακρομάλληδες Ἀργίτες να κεντρίσεις,
να μπούμε γρήγορα στον πόλεμο, μια κι ἔσπασαν τους ὄρκους
οι Τρώες· μα τούτους πίσω θάνατος τους καρτεράει και χάρος
το δίχως ἄλλο, τι τους ὄρκους μας πρώτοι μαθές πάτησαν.»
Εἶπε, κι ο γιος του Ατρέα χαρούμενος τον παρατάει και φεύγει
και μπρος στους δυο τους Αἰάντες ἔφτασε περνώοντας μες στα
πλήθη.
Κι αυτοὶ αρματώνουνταν, και πίσω τους σα σύγνεφο η πεζούρα.
Κι ὅπως γιδάρης ξάφνου σύγνεφο ξανοίγει ἀπὸ τη βίγλα
πάνω απ' το πέλαγο να κρέμεται, σπρωγμένο απ' τον αγέρα,
κι ως βλέπει ἀπὸ ψηλά, του φαίνεται πιο μαύρο, σαν την πίσσα,
να φτάνει κρεμαστό απ' το πέλαγο, κι ἀγριο δρολάπι σέρνει'
κι ως το 'δε, χώνει το κοπάδι του μες στη σπηλιά απ' τον τρόμο'
- τέτοιες στον ἀγριο μέσα πόλεμο, τους Αἰάντες ακλουθώντας,
οι φάλαγγες των αρχοντόγεννων παλικαριῶν τραβούσαν,
μαύρες, πυκνές, κι ακροτρικύμιζαν κοντάρια και σκουτάρια.
Τους εἶδε ο ρήγας Ἀγαμέμνονας κι ευφράθηκε η καρδιά του,

- 285 Αΐαντ' Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
σφῶϊ μὲν· οὐ γὰρ ἔοικ' ὄτρυνέμεν· οὐ τι κελεύω·
αὐτὸν γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἴφι μάχεσθαι.
Αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον
τοῖς πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο·
- 290 τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος
χερσὶν ὑφ' ἠμετέρῃσιν ἀλοῦσά τε περθομένη τε.
Ἵς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
ἐνθ' ὃ γε Νέστορ' ἔτετμε λιγύν Πυλίων ἀγορητὴν
οὓς ἐτάρους στέλλοντα καὶ ὄτρύνοντα μάχεσθαι
- 295 ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα Ἀλάστορά τε Χρομίον τε
Αἴμονά τε κρείοντα Βιάντα τε ποιμένα λαῶν·
ἵππηας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι,
πεζοὺς δ' ἐξόπιθε στήσεν πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
ἔρκος ἔμεν πολέμοιο· κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
- 300 ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίη πολεμίζοι.
Ἴππεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο· τοὺς γὰρ ἀνώγει
σφοῦς ἵππους ἐχέμεν μηδὲ κλονέεσθαι ὀμίλῳ·
μηδὲ τις ἵπποσύνη τε καὶ ἠνορέηφι πεποιθῶς
οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι,
- 305 μηδ' ἀναχωρεῖτω· ἀλαπαδνότεροι γὰρ ἔσεσθε.
Ἵς δὲ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἄρμαθ' ἴκηται
ἔγχει ὀρεξάσθω, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερον οὕτω.
Ἵδε καὶ οἱ πρότεροι πόλεας καὶ τείχε' ἐπόρθεον
τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἔχοντες.
- 310 Ἵς ὃ γέρων ὄτρυνε πάλαι πολέμων ἐὺ εἰδῶς·
καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὦ γέρον εἶθ' ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ὥς τοι γούναθ' ἔποιτο, βίη δὲ τοι ἔμπεδος εἶη·
- 315 ἀλλὰ σε γήρας τείρει ὁμοῖον· ὡς ὄφελέν τις
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετῆναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερῆνιος ἵππότης Νέστωρ·
Ἄτρεϊδῆ μάλα μὲν τοι ἐγὼν ἐθέλοισι καὶ αὐτὸς
ὡς ἔμεν ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν.
- 320 Ἄλλ' οὐ πῶς ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν·
εἰ τότε κούρος ἔα νῦν αὐτὴ με γήρας ὀπάζει.
Ἄλλὰ καὶ ὧς ἵππεῦσι μετέσσομαι ἠδὲ κελεύσω
βουλήν καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων.
Αἰχμᾶς δ' αἰχμᾶσσοῦσι νεώτεροι, οἳ περ ἐμείο
- καὶ κράζοντας τοὺς με ανεμάρπαστα τοὺς συντυχαίνει λόγια:
«Ακούστε με, Αἴαντες, που αφεντεύετε στους χαλκοθωρακάτους
Αργίτες' δεν προστάζω τίποτε για σας, κι ουδέ ταιριάζει·
τι ατοί σας το στρατό φτερώνετε να πολεμήσει αντρίκεια.
Να 'ταν, πατέρα Δία κι Απόλλωνα και συ Αθηνά μου, αλήθεια
τέτοια καρδιά να κλείναν ὅλοι τους στα στήθη σαν και τούτους!»
- Το κάστρο τότε θα γονάτιζε του Πριάμου του ρηγάρχη,
γοργά πεσμένο μες στα χέρια μας, στην άκρη του σπαθιού μας.»
Ὡς εἶπε αὐτά, τοὺς ἀπαράτησε, κι ὡς τράβηξε πιο κάτω,
το Νέστορα ἤβρε, το γλυκόλαλον ἀγορητὴ της Πύλος,
να παρατάζει και στον πόλεμο να σπρώχνει τοὺς δικούς του,
στο ρήγα Βιάντα, στον Πελάγοντα το μέγα, στο Χρομίον,
στον Αἴμονα και στον Αλάστορα το βασιλιά τρογύρα.
Οἱ ἀμαξολάτες πρῶτοι ἐστέκουνταν με τ' ἄτια και τ' ἀμάξια'
πίσω οἱ πεζοί, πολλοί κι ἀντρόκαρδοι, στον πόλεμο να στέκουν
πύργος γερός' στη μέση ο Νέστορας τοὺς ἀχαμνοὺς κρατοῦσε,
- ἐτσι που κι ἄθελα ο καθένας τοὺς να πολεμά απ' ἀνάγκη.
Οἱ ἀμαξολάτες πρῶτα πρόσταξε γερά τ' ἀλόγατά τοὺς
να τα κρατοῦν και μες στον τάραχο να μη χαλνοῦν την τάξη.
«Μηδὲ κανεῖς, τάχα εἶναι ἀντρόκαρδος και στ' ἀλόγα τεχνίτης,
μπροστά απ' τοὺς ἄλλους να θαρρεῖται να πολεμᾷ μονάχος,
για και να φεύγει' τι ἀχαμναίνετε μ' αὐτά τη δύναμη σας.
Ἄν ὅμως ἕνας απ' τ' ἀμάξια του κάποιο ἄλλο φτάσει ἀμάξια,
με το κοντάρι ας πέσει πάνω του' το πιο συμφέρο αὐτό 'ναι.
Ὅμοια κούρσευαν κι οἱ πατέρες μας και πολιτεῖες και κάστρα,
τέτοια καρδιά και γνώμη κλείνοντας βαθιά στα στήθια μέσα.»
- Να πῶς τοὺς ἐσπρωχνε, ἀπὸ πόλεμους παλιούς ξεσκολισμένους,
ο γέροντας, κι ἐχάρη, ὡς εἶδε τον, ο πρωτοστρατολάτης,
και κράζοντας τον με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
«Ὅπως χτυπά η καρδιά σου, γέροντα, στα στήθη, ας ἦταν να 'χες
τα γόνα ἀλύγιστα κι ἀκλόνητη τη δύναμη σου πάντα!
Ὡστόσο τ' ἀγρία ἐσὲ γεράματα πλάκωσαν. Να 'ταν ἄλλον
να 'χουε βρει, και συ να χαίρεσαι περίσσια νιάτα ἀκόμα!»
Κι ἀπηλογία ὁ γερῆνιος Νέστορας του δίνει ο ἀλογολάτης:
«Ὑγιὲ του Ἀτρέα, το πῶς θα το 'θελα κι ἐγὼ σαν τότε να 'μαι
που τον Ἐρευθαλίωνα σκότωσα τον ἀρχοντοθρεμμένο.
- Ὅλα οἱ θεοὶ μαζί δεν τά' δωκαν ὡστόσο στους ἀνθρώπους'
κι ἀν ἤμουν τότε νιος, γεράματα μ' ἔχουν πλακώσει τώρα.
Κι ὅμως θα πάω μαζί, τα λόγια μου ν' ἀκούν οἱ ἀμαξολάτες
και τις βουλές μου, τι στο γέροντα τούτη ἀπομένει η χάρη.

325

όπλοτεροι γεγάσι πεποιθασίν τε βίηφιν.
Ἵς ἔφατ', Ἀτρεΐδης δὲ παρώχετο γηθόσυνος κήρ.
Εὐρ' υἷον Πετewώ Μενεσθήα πλήξιππον
ἔσταότ'· ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι μήστωρες αὐτῆς·
αὐτάρ ὁ πλησίον ἐστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς,

330 πάρ δὲ Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ
ἔστασαν· οὐ γάρ πῶ σφιν ἀκούετο λαὸς αὐτῆς,
ἀλλὰ νέον συνοριζόμεναι κίνυντο φάλαγγες
Τρώων ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ μένοντες
ἔστασαν ὅππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθῶν

335 Τρώων ὀρμήσειε καὶ ἄρξειαν πολέμοιο.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νεῖκεσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
καὶ σφεας φωνήσας ἔπειτα ππερόεντα προσήδα·
ὦ υἱὲ Πετewώ διοτρεφέος βασιλῆος,
καὶ σὺ κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε κερδαλεόφρον

340 τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους;
σφῶϊν μὲν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἔοντας
ἔστάμεν ἠδὲ μάχης καυστήρης ἀντιβολήσαι·
πρώτῳ γάρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο,
ὅππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζωμεν Ἀχαιοί.

345 Ἔνθα φίλ' ὄππαλέα κρέα ἔδμεναι ἠδὲ κύπελλα
οἴνου πινέμεναι μελιθεός ὄφρ' ἐθέλητον·
νῦν δὲ φίλως χ' ὀρόωπε καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
ὑμείων προπάροιθε μαχοῖατο νηλεῖ χαλκῶ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·

350 Ἀτρεΐδη ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
πῶς δὴ φῆς πολέμοιο μεθίμεν ὅππότη' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὄζυν Ἄρηα;
ὄψαι αἶ κ' ἐθέλησθα καὶ αἶ κέν τοι τὰ μεμήλη
Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα

355 Τρώων ἵπποδάμων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμῶλια βάζεις.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων
ὡς γνῶ χωμόμοιο· πάλιν δ' ὁ γε λάζετο μῦθον·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ
οὔτε σε νεικείω περιώσιον οὔτε κελεύω·

360 οἶδα γὰρ ὡς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἦπια δῆνεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις ἅ τ' ἐγὼ περ.
Ἄλλ' ἴθι ταῦτα δ' ὀπισθεν ἀρεσσόμεθ' εἴ τι κακὸν νῦν
εἴρηται, τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμῶνια θεῖεν.
Ἵς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους.

Ἀς πολεμοῦν με τα κοντάρια τους οι νιότεροί μου τώρα,
που ἔχουν πιο δύναμη, κι ανάκαρα γρικοὺν περίσσια ἐντὸς τους.»
Εἶπε, κι ο γιος του Ἀτρεά χαρούμενος τον προσπερνάει, κι
βρίσκει
το Μενεσθέα πιο κάτω που ἔστεκε, τον ἀξιο αλογολάτη,
του Πετewού το γιο, και γύρα του των Αθηναίων τ' ασκέρι
γιομάτο ὀρμή, κι ο πολυμήχανος πιο κει Ὀδυσσεάς στεκόταν,

και πλάι του ἐστέκουνταν οι ἀδείλιαστοι Κεφαλλονίτες ὅλοι'
μεσ στα φουσατά τους ο τάραχος δεν εἶχε φτάσει ἀκόμα,
τι τώρα μόλις ξεσηκώνουνταν να χτυπηθοῦν οι Αργίτες
κι οι Τρώες οι αλογατάδες σύψυχοι' κι ἐκεῖνοι καρτερώντας
στέκονταν, ἄλλη πρώτα Αργίτικη να ἰδοῦν κολόνα ὀμπρός τους
πάνω στους Τρώες με ὀρμή να χύνεται κι ο πόλεμος ν' ἀνοῖξει.
Κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνωνας τους μάλωσε, ως τους εἶδε,
και κράζοντας τους με ἀνεμάρπαστα τους συντυχαίνει λόγια:
« Του Πετewού του ἀρχοντογέννητου ρηγάρχη υγιέ' και σένα
στην πονηριά, σε ξέρω, μάλιστα και συφερντονοῦση'»

Τι τάχα ἀνάμερα ζαρώνετε προσμένοντας τους ἄλλους;
Ταιριάζει ἐσεῖς οι δυο να βρίσκεστε στους μπροστομάχους μέσα
κι ἐκεῖ τῆς μάχης ν' ἀντικρίζετε την πυρωμένη φλόγα'
γιατί και πρώτοι ἐσεῖς το κάλεσμα γρικότε το δικό μου,
σύντας τραπέζι οι Αργίτες στρώνουμε στους πρωτοκεφαλάδες.
Εκεῖ να τρώτε σας καλόρχεται κρέας ψητό, και κούπες
κρασί μελόγλυκο να πίνετε, καθὼς ποθεῖ η καρδιά σας.
Τώρα και δέκα θα σας ἄρεσαν Αργίτικες κολόνες
μπροστά ἀπὸ σας με τον ἀνέσπλαχνο χαλκὸ να πολεμοῦνε.»
Ταυροκοιῶντας ο πολὺβουλος του ἀπάντησε Ὀδυσσεάς:

«Ἀτρεΐδη, τι εἶναι αὐτὸς που ξέφυγε τα δυο σου χεῖλια λόγος;
Εμεῖς τῆς μάχης να ξεφύγουμε κοιτάμε λες, οι Αργίτες
κάθε που ασκῶνουν ἀγριο πόλεμο στους Τρώες τους αλογάδες;
Θα ἰδεῖς ωστόσο, αν τόσο γνοιάζεσαι και θέλεις, να χτυπιέται
σε λίγο ο κύρης του Τηλέμαχου στους μπροστομάχους μέσα
ἀπὸ τους Τρώες τους αλογάρηδες. Μα ἐσύ μιλάς του ἀνέμου!»
Τότε ο ρηγάρχη Ἀγαμέμνωνας χαμογελώντας κρένει
και πίσω ἐπήρε εὐτὺς το λόγο του, θωρώντας το θυμὸ του:
«Γιε του Λαέρτη ἀρχοντογέννητε, πολύτεχνε Ὀδυσσεά,
τι να σου κάνω ἐγὼ μαλώματα, τι διάτες να σου δίνω,

που ἐγὼ το ξέρω πως στα στήθια σου μονάχα το καλὸ μου
θέλει η καρδιά σου, κι εἶναι οι πόθοι σου κι οι πόθοι μου ἕνα
πάντα;

Μον' ἔλα, ἀργότερα τα φτιάνουμε, κι αν τίποτε ἔχει τώρα

365

Εὔρε δὲ Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα
ἔσταάτ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι κολλητοῖσι·
πάρ δέ οἱ ἐσθήκει Σθέnelος Καπανηῖος υἱός.
Καὶ τὸν μὲν νείκεσσαν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καὶ μιν φωνήσας ἔπτα περὶόντα προσηύδα·

370

ὦ μοι Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο
τί πτώσσεις, τί δ' ὀπιπέυεις πολέμοιο γεφύρας;
οὐ μὲν Τυδεΐ' γ' ὦδε φίλον πτωσκαζέμεν ἦεν,
ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἐτάρων δῆϊοισι μάχεσθαι,
ὡς φάσαν οἱ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε

375

ἦντησ' οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι.
Ἦτοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκῆνας
ξείνος ἄμ' ἀντιθέω Πολυνεΐκεί λαὸν ἀγείρων·
οἱ δὲ τότε ἔστρατόωνθ' ἱερά πρὸς τείχεα Θήβης,
καὶ ῥα μάλα λίσσοντο δόμεν κλειτούς ἐπικούρους·

380

οἱ δ' ἔθελον δόμεναι καὶ ἐπήνεον ὡς ἐκέλευον·
ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε παραίσια σήματα φαίνων.
Οἱ δ' ἔπει οὖν ὦχοντο ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο,
Ἄσωπὸν δ' ἴκοντο βαθύσχοινον λεχεποῖην,
ἐνθ' αὐτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στείλαν Ἀχαιοί.

385

Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας δὲ κιχήσατο Καδμείωνας
δαινυμένους κατὰ δῶμα βίης Ἐτεοκλειῆς.
Ἔνθ' οὐδὲ ξεινός περ ἑὼν ἵππηλάτα Τυδεὺς
τάρβει, μόνος ἑὼν πολέσιν μετὰ Καδμείοισιν,
ἀλλ' ὁ γ' ἀεθλεύειν προκαλιζέτο, πάντα δ' ἐνίκα

390

ῥῆϊδίως· τοίη οἱ ἐπίρροθος ἦεν Ἀθήνη.
Οἱ δὲ χολωσάμενοι Καδμείοι κέντορες ἵππων
ἄψ ἄρ' ἀνερχομένω πυκνὸν λόχον εἶσαν ἄγοντες
κούρους πεντήκοντα· δῶν δ' ἠγήτορες ἦσαν,
Μαίων Αἰμονίδης ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν,

395

υἱός τ' Αὐτοφόνιο μενεπτόλεμος Πολυφόντης.
Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφήκε·
πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἴει οἶκον δὲ νέεσθαι·
Μαίον' ἄρα προέηκε θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν

400

γείνατο εἶο χεῖρα μάχη, ἀγορῆ δὲ τ' ἀμείνω.
Ἵς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη κρατερὸς Διομήδης
αἰδεσθεῖς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοῖοιο·
τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο·
Ἀτρεΐδῃ μὴ ψευδε' ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν·

βαρὺ ἐπιπυθί, οἱ θεοὶ τα λόγια μας ἀς τ' ἀνεμοσκορπίσουν.»
Ὡς εἶπε αὐτά, τοὺς ἀπαράτησε καὶ τράβηξε πιο κάτω,
καὶ τοὺς Τυδέα το γιο, τὸν ἀτρομο Διομήδη, πετυχαίνει
πίσω ἀπὸ τ' ἄλογα να στέκεται πα στο γερό του ἀμάξι,
καὶ πλάι του ἐστέκουνταν ο Σθέnelος, ὁ γιος του Καπανέα.
Κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας τὸν μάλωσε, ὡς τὸν εἶδε,
καὶ κρᾶζοντας τὸν με ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:

«Γιε του Τυδέα του πολεμόχαρου, του ἀλογατάρη, ἀλί μου!
Τι μου ζαρώνεις; τι τα διάβατα τῆς μάχης βλέπεις γύρα;
Ἀλήθεια, στὸν Τυδέα δὲν ἄρεσε να 'ναι ἔτσι ζαρωμένος,
μὸν' πρὸ μπροστά πολὺ ἀπ' τοὺς συντρόφους να μάχεται' ἔτσι
ἔλεγαν

ὄσοι τὸν εἶδαν μες στὸν πόλεμο' τι ἀλήθεια δὲν τὸν εἶδα
ποτέ μου ἐγώ, μηδὲ τὸν ἐσμῖξα, μα ἀσύγκριτο τὸν λέγαν.
Μπήκε μια μέρα δίχως πόλεμο μες στη Μυκῆνα, ὡς φίλος,
στρατὸ για να μαζέψει' ἀντάμα του κι ο ἰσόθεος Πολυνεΐκης,
τότε που θέλαν να πατήσουνε τ' ἀγία τειχιά τῆς Θήβης.
Κι ἀπὸ τοὺς Μυκηναίους ἐγύρευαν τρανοὺς βοηθοὺς να δώσουν'

κι ἐκεῖνοι να τοὺς δώσουν ἤθελαν, στα λόγια τοὺς γρικώντας.
Μα ο Δίας τῆ γνώμη τοὺς μετᾶλλαξε με δῖσεχτα σημάδια.
Και τοῦτοί πῆγαν δρόμο κι ἐφυγαν, κι ὡς ἐφτάσαν τραβώντας
στὸν παχιολίβαδο, πυκνόβουρλο τὸν Ἀσωπό, λογιάσαν
οἱ Ἀργίτες, ο Τυδέας μαντάτορας γι' ἀλλοῦ ξανά να φύγει.
Και πῆγε αὐτός και συναπάντησε πλήθος Καδμείους, τὴν ὥρα
που στο παλάτι ἐτρῶγαν κι ἐπῖναν του Ἐτεοκλή του γαύρου.
Κι ο ἀλογατάρης δε φοβήθηκε Τυδέας, κι ἀς ἦταν ξένος,
ἔτσι ολομόναχος που βρέθηκε μες τῶν Καδμείων το πλήθος.
Να παραβγούν τοὺς ἀντροκάλεσε, και σε ὅλα τοὺς νικούσε

ἀνέκοπα, τι παραστάσις τὴν Ἀθηνά εἶχε δίπλα.
Τότε οἱ Καδμείοι βαριά ἀραθύμησαν οἱ ἀλογοφτεριστάδες
καὶ πῖβουλο καρτέρι του ἴστησαν στὸν γυρισμὸ τῆ στρατά,
πενήντα παλικάρια, κι ἐβαλαν και δυο ἀρχηγούς, του Αἰμόνου
το γιο το Μαίονα, που συνόμοιαζε με τοὺς θεοὺς στὴν ὄψη,
καὶ τὸν ἀντρόκαρδο του Αὐτόφονου το γιο, τὸν Πολυφόντη.
Και τοῦτο ἀπ' τὸν Τυδέα καλύτερη δὲν ἤβραν μοῖρα ὡστόσο'
τοὺς σκότωσε ὅλους' ἕναν ἀφήσε μονάχα να γυρίσει'
το Μαίονα ἀφήκε μόνο, ἀκούγοντας σε θεοτικὰ σημάδια.
Ἔτσι ο Αἰτωλὸς Τυδέας πολέμησε, μα γέννησε το γιο του

χεριότερο του στὸ ἀντροκάλεσμα, καλύτερο στα λόγια.»
Εἶπε, κι ὡστόσο ο τρανοδύναμος Διομήδης του ρηγάρχη
του σεβαστοῦ τα λόγια ντράπηκε και δὲν του ἀπηλογήθη.
Μα ο γιος του Καπανέα του πέρφανου του γύρισε το λόγο:

- 405 ἡμεῖς τοι πατέρων μὲν ἄμεινονες εὐχόμεθ' εἶναι·
ἡμεῖς καὶ Θήβης ἔδος εἶλομεν ἔππατύλοιο
παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τείχος ἄρειον,
πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῆ·
κεῖνοι δὲ σφετέρησιν ἀτασθαλίησιν ὄλοντο·
- 410 τῷ μὴ μοι πατέρας ποθ' ὁμοίη ἔνθεο τιμῆ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς
Διομήδης·
τέπτα, σιωπῆ ἦσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ·
οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
ὀτρύνοντι μάχεσθαι εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς·
- 415 τούτῳ μὲν γὰρ κύδος ἄμ' ἔψεται εἴ κεν Ἀχαιοὶ
Τρῶας δηώσωσιν ἔλῳσι τε Ἴλιον ἱρήν,
τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος Ἀχαιῶν δηωθέντων.
Ἄλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδόμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ἥ ῥα καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε·
- 420 δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσι νᾶκτος
ὀρνυμένου· ὑπὸ κεν ταλασίφρονά περ δέος εἶλεν.
Ὡς δ' ὄτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχεῖ κύμα θαλάσσης
ὀρνυτ' ἐπασσύτερον Ζεφύρου ὕπο κινήσαντος·
πόντῳ μὲν τε πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
- 425 χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δὲ τ' ἄκρας
κυρτὸν ἐὸν κορυφούται, ἀποπτύει δ' ἄλός ἄχνην·
ὣς τότε ἐπασσύτερα Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες
νωλεμέως πόλεμον δέ· κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἡγεμόνων· οἳ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν, οὐδέ κε φαίης
- 430 τόσσον λαὸν ἔπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδῆν,
σιγῆ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσι
τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἰμένοι ἐστιχῶντο.
Τρῶες δ', ὡς τ' οἷες πολυπᾶμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῆ
μυρία ἐστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκὸν
- 435 ἀζηχῆς μεμακυῖαι ἀκούουσαι ὅπα ἀρνῶν,
ὡς Τρῶων ἀλαλητὸς ἀνά στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει·
οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα γῆρυς,
ἀλλὰ γλώσσα μέμικτο, πολὺκλητοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες.
Ὅρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
- 440 Δεῖμός τ' ἠδὲ Φόβος καὶ Ἴρις ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἄρεος ἀνδροφόνιο κασιγνήτῃ ἐτάρῃ τε,
ἢ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει·
ἢ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοῖον ἔμβαλε μέσσω
- «Παράτα, υγιέ του Ατρέα, τα φέματα, και τα σωστά τα ξέρεις!
Εμεῖς, καυκιάμαστε, στον πόλεμο περνούμε τους γονιούς μας'
εμεῖς τη Θήβα την ἐφτάπορτη πατήσαμε, κι ας ἴταν
πιο λίγος ο στρατὸς που εφέραμε μπρος στα τρανά τειχιά της,
γιατί εἴχαμε στο Δία τα θάρρη μας και στα θεϊκά σημάδια.
Ὅμως εκείνοι ἀπὸ την ἴδια τους κακογνωμιὰ εχαθήκαν.
- Στην ἴδια την τιμὴ μὴ βάζεις μας λοιπὸν με τους γονιούς μας.»
Ταυροκοιτώντας τον ἀνίσκοψε τότε ο τρανὸς Διομήδης:
«Σύντροφε, κάθου τώρα ἀμίλητος κι ὅ,τι σου πῶ ν' ἀκούσεις'
του πρωταφέντη του Ἀγαμέμνονα δε με πικραίνει ο λόγος,
τους Ἀχαιοὺς τους πολεμόχαρους να βγουν στη μάχη ως
σπρώχνει'
τι αν ἴσως οι Ἀχαιοὶ χαλάσουνε τους Τρῶες και το ἅγιο κάστρο
της Τροίας πατήσουν, κοσμοξάκουστο θα γίνει τ' ὄνομά του.
Μ' αν χαλαστοὺν οι Ἀργίτες, ἀμετρη θα νιώσει εκείνος πίκρα.
Μον' ἔλα τώρα, την ἀδάμαστη να θυμηθοῦμε ἀντρεία μας.»
Εἶπε, κι ἀπὸ το ἀμάξι ἐπήδηξε συνάρματος στο χῶμα,
- κι ἄγρια βρόντηξαν τα χαλκάρματα στου ρήγα ἀπὰ τα στήθη,
ως πήρε φόρα' τρόμος θα ἔπιανε και ψυχωμένο ἀκόμα.
Πῶς σε γιολὸ μπροστά πολὺβογγο της θάλασσας το κύμα
ασκῶνει ο Ζέφυρος, και χύνεται ἑοπίσω το 'να στ' ἄλλο'
βαθιά στο πέλαο πρῶτα υψώνεται, μετὰ στην ξέρα ἀπάνω
σπάζει με ορμὴ και με ἄγριο βρούχισμα, κι ολόγυρα στους κάβους
δοξαρωτὸ κορφοσηκῶνεται ξερνώντας ἀλισάχνη'
ὅμοια κι οι φάλαγγες οι Ἀργίτικες ἀπανωτές τραβούσαν
δίχως σωμὸ στη μάχη' φώναζε στο ασκέρη το δικὸ του
κάθε ρηγάρχης' οι ἄλλοι ἀμίλητοι τραβούσαν (τόσα πλήθη
- πῶς ἀκλουθοῦν ποτὲ δε θα ἔλεγεσ κι ἔχουν φωνὴ στο στήθος)
βουβοί, ἀπὸ φόβο στους ρηγάρχησ τους μπροστά' κι ολόγυρα
τους
οι πλουμιστές ἀρμάτες ἔλαμπαν, που ως ὄδευαν φορούσαν.
Κι οι Τρῶες, ως πρόβατα σε τσέλιγκα τρανοῦ τη μάντρα στέκου
μύρια, ν' ἀρμέξουν το ἀσπρο γάλα τους, κι ως καρτεροῦν,
βελάζουν
χωρὶς ἀναπαμὸ, τ' ἀρνάκια τους γρικῶντας' ὅμοια τότε
των Τρῶων ο ἀλαλητὸς ασκῶνουνταν μεσ στο φαρδὺ τ' ασκέρη.
ἴδια λαλιά δεν εἴχαν ὅλοι τους μηδὲ μιλοῦσαν ὅμοια,
τι ἴταν το ασκέρη χλιομάζωχτο κι οι γλώσσες μπερδεμένες.
Και τούτους ο Ἄρης τους ξεσήκωνε, τους ἄλλους η Παλλάδα,
- κι ο Φόβος κι η Τρομάρα κι η ἀπαυτα ξεφρενιασμένη Ἀμάχη,
του Ἄρη του ἀντροφονία η συντρόφισσα κι ἀντάμα κι ἀδερφή του'
που λίγο λίγο πρῶτα ασκῶνεται, μα γρήγορα στυλώνει
ψηλά στα ουράνια το κεφάλι της καὶ περπατάει στο χῶμα.

- 445 έρχομένη καθ' ὄμιλον ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν.
Οἷ δ' ὅτε δῆ ρ' ἐς χῶρον ἓνα ξυνιόντες ἴκοντο,
σύν ρ' ἔβαλον ῥινοῦς, σύν δ' ἔγχεα καί μένε' ἀνδρῶν
χαλκεοθωρήκων· ἀτάρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
ἔπληντ' ἀλλήλησι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
- 450 Ἔνθα δ' ἄμ' οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν
ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, ῥέε δ' αἷματι γαῖα.
Ἵς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες
ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ
κρουῶν ἐκ μεγάλων κοίλης ἔντοσθε χαράδρῃς,
- 455 τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὐρεσιν ἔκλυε ποιμήν·
ὥς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχὴ τε πόνος τε.
Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυστήν
ἔσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι Θαλυσιάδην Ἐχέπυλον·
τόν ρ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἵπποδασείης,
- 460 ἐν δὲ μετώπῳ πήξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
αἰχμὴ χαλκείῃ· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυπεν,
ἤριπε δ' ὡς ὅτε πύργος ἐνὶ κρατερῇ ὕσμίνῃ.
Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφῆνωρ
Χαλκωδοντιάδης μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων,
- 465 ἔλκε δ' ὑπ' ἐκ βελέων, λελιμένος ὄφρα τάχιστα
τεύχεα συλῆσειε· μίνυνθα δὲ οἱ γένεθ' ὄρμη.
Νεκρὸν γάρ ἐρύοντα ἰδὼν μεγάλθυμος Ἀγήνωρ
πλευρά, τά οἱ κύφαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφάνθη,
οὔτησε ξυστῶ χαλκήρεϊ, λύσε δὲ γαῖα.
- 470 Ἵς τὸν μὲν λίπε θυμὸς, ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη
ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν· οἷ δὲ λύκοι ὡς
ἀλλήλοισ ἐπόρουσαν, ἀνήρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
Ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας
ἤϊθεον θαλερὸν Σιμοείσιον, ὃν ποτε μήτηρ
- 475 Ἰδηθεν καπιούσα παρ' ὄχθησιν Σιμόεντος
γείνατ', ἐπεὶ ῥα τοκεῦσιν ἄμ' ἔσπετο μῆλα ἰδέσθαι·
τοῦνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· οὐδὲ τοκεῦσι
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δὲ οἱ αἰῶν
ἔπλεθ' ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
- 480 Πρῶτον γάρ μιν ἰόντα βάλε στήθος παρὰ μαζῶν
δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
ἤλθεν· ὃ δ' ἐν κονίησι χαμαὶ πέσεν αἰγίειρος ὡς
ἢ ῥά τ' ἐν εἰαμενῇ ἔλεος μεγάλοιο πεφύκει
λείη, ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι·
- Αὐτὴ και τότε πηγαινόρχουταν αναμεσός στ' ασκέρια,
την ἀγρία ἀμάχη τους κεντρίζοντας κι αυξαίνοντας το βόγγο.
Κι ὅπως τα δυο τ' ασκέρια τρέχοντας σμίξαν μαζί, σκουντρήξαν
το 'να με τ' ἄλλο τα κοντάρια τους, σκουντρήξαν τα σκουτάρια
και των αντρῶν των χαλκοθώρακων η αντρεία, κι αντιχτυπούσαν
οι αφαλωτές ασπίδες, κι ἐβραζεν ο σάλαγος περίσσιος'
- και γρίκαες καυκησιές και γόσματα μαζί την ἴδιαν ὦρα,
αυτῶν που ἐσφαζαν και που εσφάζουνταν, κι η γης πλημμύριζε
αἷμα.
Καθὼς φουσκώνουν ξεροπόταμα κι απ' τα βουνά κυλοῦνε
και σμίγουν κάτω στο συλλάγκαδο τα ξέχειλα νερά τους,
που ἀπὸ κρουνοὺς τρανοὺς ξεχύνονται μες σε βαθιά χαράδρα,
κι ακοῦει το βρουχισμό τους ξέμακρα πα στο βουνοὸ τσοπάνος,
ὅμοια κι αυτοί, σα σμίξαν, ἐβγαζαν αλαλαγμοὺς και βόγγους.
Πρῶτος ο Αντίλοχος εσκότωσε μέσα στους Τρώες προμάχους
τρανοὸ αντρειωμένο, τον Εχέπυλο, το γιο του Θαλυσιού'
πρῶτος του χτύπησε το κέρατο στο αλογουρίσιο κράνος.
- Τρυπάει το μέτωπο και πέρασε το κόκαλο ως τα μέσα'
ο χάλκινος χαλός' κι εσκέπασε τα μάτια του σκοτάδι,
κι ως πύργος καταγῆς γκρεμίστηκε στην ἀγρία μέσα μάχη.
Κι ευτύς, ως ἔπεσε, ο Ελεφῆνωρας τον ἀρπαξε απ' τα πόδια,
ο γιος ο γαῦρος του Χαλκῶδοντα, των Ἀβαντων ο ρήγας,
κι απ' τις ριγιές σκυφτός τον ἔσερνε, ποθώντας να του γδύσει
με βίαση τ' ἄρματα' μα η φόρα του δε βάσταξε πολλή' ὦρα'
τι ως ο λιοντόκαρδος Αγήνωρας τον εἶδε να τον σέρνει
και στο σκουτάρι δίπλα, ως ἔγερνε, να δείχνει το πλευρὸ του,
με το χαλκὸ κοντάρι του 'ρίξε και τη ζωὴ του παίρνει.
- Ἔτσι η ζωὴ του ἐκόπη, κι ἀναψε στους Τρώες και στους Αργίτες
τότε τρανοὸ κακὸ ἀπὸ πάνω του, τι κι απ' τα δυο τα μέρη
χιμούσαν σαν τους λύκους κι ἐρίχναν ο ἓνας τον ἄλλο κάτω.
Κι ο τελαμώνιος Αἴας ἓνα ἀγούρο, το Σιμοείσιο, ρίχνει,
που του Ανθεμίωνα γιος ἐκράζονταν η μάνα του μια μέρα
στος Οχτους του Σιμὸη τον γέννησε γυρνώντας απ' την Ἰδα,
ὅπου εἶχε πάει να ἰδεῖ τα πρόβατα μαζί με τους γονιοὺς της.
Γι' αὐτὸ και Σιμοείσιος κρᾶζονταν, μα να γεροκομήσει
γραφτὸ του τους γονιοὺς δεν ἦτανε. Λιγὸχρονος εστάθη,
καθὼς με το κοντάρι ο ἀντρόκαρδος τον χτύπησε Αἴαντας τότε'
- τι ως πρῶτος πρόβαινε, τον πέτυχε στο στήθος, στο δεξιὸ του
δίπλα βυζι, κι ἀντίκτρα ἐπέρασε το χάλκινο κοντάρι
μέσα απ' τον ὦμο' και κυλίστηκε στον κουρνιαχτὸ, σα λεῦκα
που σε φαρδύ, βαθύ βαλτότοπο φυτρώνει, κι ἴσια πάνω

- 485 τὴν μὲν θ' ἀρματοπηγὸς ἀνὴρ αἰθωνι σιδήρω
 ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψη περικαλλεῖ δίφρω·
 ἢ μὲν τ' ἀζομένη κείτα ποταμοῖο παρ' ὄχθας.
 Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
 Αἶας διογενῆς· τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ
- 490 Πριαμίδης καθ' ὄμιλον ἀκόντισεν ὀξείῃ δουρί.
 Τοῦ μὲν ἄμαρθ', ὃ δὲ Λεῦκον Ὀδυσσέος ἐσθλὸν
 ἐταῖρον
 βεβλήκει βουβῶνα, νέκυν ἐτέρωσ' ἐρύοντα·
 ἤριπε δ' ἄμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 Τοῦ δ' Ὀδυσσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη,
- 495 βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἶθοπι χαλκῷ,
 στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
 ἀμφὶ ἔπαπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο
 ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος· ὃ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἦκεν,
 ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκῶντα
- 500 ὃς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκείων.
 Τὸν ῥ' Ὀδυσσεὺς ἐτάριοιο χολωσάμενος βάλε δουρὶ
 κόρσην· ἢ δ' ἐτέριοιο διὰ κροτάφιοι πέρησεν
 αἰχμὴ χαλκεῖη· τὸν δὲ σκότος ὅσσε κάλυψε,
 δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
- 505 Χώρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἴκτωρ·
 Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς,
 ἴθυσαν δὲ πολλὸ προτέρω· νεμέσησε δ' Ἀπόλλων
 Περγᾶμου ἐκκατιδῶν, Τρῶεσσι δὲ κέκλετ' αὔσας·
 ὄρνυσθ' ἵππόδαμοι Τρῶες μῆδ' εἴκετε χάρμης
- 510 Ἀργεῖοις, ἐπεὶ οὐ σφί λίθος χρῶς οὐδὲ σίδηρος
 χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμείχρσα βαλλομένοισιν·
 οὐ μὲν οὐδ' Ἀχιλλεύς Θέτιδος πάϊς ἠὲκόμοιο
 μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.
 Ὡς φάτ' ἀπὸ πόλιος δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
- 515 ὤρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια
 ἐρχομένη καθ' ὄμιλον, ὄθι μεθιέντας ἴδοιτο.
 Ἔνθ' Ἀμαρυγκείδην Διώρεα μοῖρα πέδησε·
 χερμαδίῳ γὰρ βλήτο παρὰ σφυρὸν ὀκρίονεντι
 κνήμην δεξιτερὴν· βάλε δὲ Θρηκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν
- 520 Πείρωσ Ἴμβρασιδῆς ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει.
 Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὅστέα λάας ἀναιδῆς
 ἀχρὶς ἀπηλοίησεν· ὃ δ' ὕππιος ἐν κόνιησι
 κάππεσεν ἄμφω χεῖρε φίλοις ἐτάριοισι πετάσσας
 θυμὸν ἀποπνείων· ὃ δ' ἐπέδραμεν ὃς ῥ' ἐβαλέν περ
- τραβάει, καὶ μοναχὰ κατάκορφα φυτρῶνουν τα κλαριά της·
 αμαξομάστορας τὴν ἔκοψε με αστραφτερό τσεκούρι,
 νὰ τὴ λυγίσει καὶ τροχόγυρος νὰ γίνεῖ σε ὠριο ἀμάξι'
 καὶ αὐτὴ κοιτάμενη ξεραίνεται στὸ ποταμοῦ τὸν ὄχτο'
 παρόμοια ὁ Σιμοείσιος κοίτονταν, σαν πήρε νὰ τὸν γδύνει
 ὁ γαῦρος Αἶας· καὶ τότες ὁ Ἀντιφος, ὁ στραφτοθωρακάτος
- τοῦ Πριάμου γιος, μες στὸ αντρομάζωμα τοῦ ρίχνει τὸ κοντάρι
 τὸ μυτερό, μα δὲν τὸν πέτυχε, μὲν βρῖσκει στ' ἀχαμνὰ τοῦ
 το Λευκὸ, τοῦ Ὀδυσσέα τὸ σύντροφο, πὺ το νεκρὸ τραβούσε'
 καὶ τὸ κορμὶ ἀπ' τὰ χέρια τοῦ 'φύγε κι ἀπάνω τοῦ εσωριάστη.
 Τότε ὁ Ὀδυσσέας βαριά ἀραθύμησε θωρώντας τὸν νὰ πέφτει'
 γοργὰ περνάει μὲς ἀπ' τοὺς πρόμαχους με αστραποβόλο κράνος
 καὶ ἦρθε, κοντὰ τοῦ εστάθη καὶ ἔριξε τὸ λιόφωτο κοντάρι,
 με προσοχὴ κοιτώντας γύρω τοῦ' καὶ οἱ Τρῶες ἔκαμαν πίσω,
 καθὼς κοντάριζε' καὶ οὐδ' ἔφυγε στ' ἀνώφελα ἡ ριζιά τοῦ'
 τὸ νόθο υγιὸ τοῦ Πριάμου πέτυχε, τὸ Δημοκῶντα, μόλις
- ἀπὸ τὴν Ἀβυδο, ἀπὸ τ' ἄλογα τοῦ κύρη τοῦ, φτασμένο.
 Αὐτόν, χολιώντας γιὰ τὸ σύντροφο, κοντάρησε ὁ Ὀδυσσέας
 δίπλα στὸ μέτωπο, καὶ ὁ χάλκινος χαλὸς περνᾷ ἀπὸ τ' ἄλλο
 μελίγγι ὡς πέρα, καὶ τοῦ σκέπασε τὰ μάτια τὸ σκοτάδι.
 Βαρὺς σωριάστη, καὶ ἀπὸ πάνω τοῦ βρόντηξαν τ' ἄρματά τοῦ.
 Πισωδρομίζει ὁ γαῦρος Ἐχτορας καὶ οἱ μπροστομάχοι τότε,
 καὶ οἱ Ἀργίτες ὅλοι ἀμέσως χούγιαξαν καὶ τοὺς νεκροὺς τράβηξαν
 καὶ πήραν δρόμο ομπρός. Μα θύμωσαν ὁ Ἀπόλλωνας, πὺ
 εθώρειε
 ψηλά ἀπ' τὰ Πέργαμα, καὶ φώναξε στὸς Τρῶες γκαρδιώνοντάς
 τοὺς:
 « Ἀλογατάδες Τρῶες, ἀπάνω τοὺς, κρατήστε τὴν ἀντρεία σας
- μπρος στὸς Ἀργίτες, τὶ ἀπὸ σίδηρο γιὰ πέτρα τὰ κορμὰ τοὺς
 δὲν εἶναι, στὸ χαλκοῦ τὸ χτύπημα τοῦ σαρκοφα ν' ἀντέξουν.
 Καὶ οὐδ' ὁ Ἀχιλλέας, τὴς ὠριοπλέξουδης θεᾶς ὁ γιος, στὴ μάχη'
 βρῖσκεται ἐδῶ, μὲν' στα πλεούμενα κλωσάει τὴ μάνητα τοῦ.»
 Ἔτσι ὁ θεὸς μιλοῦσε ὁ ἀνήμερος, καὶ ὡστόσο τοὺς Ἀργίτες
 ξεσήκωνε ἡ Ἀθηνᾶ ἡ περίλαμπρη, τοῦ Δία ἡ θυγατέρα,
 γυρνώντας δῶθε κείθε, ὅπου 'βλέπε νὰ παρατοῦν τὴ μάχη.
 Τὸ Δίωρη τότε ἡ Μοῖρα ἀφάνισε, τὸ γιο τοῦ Ἀμαρυγκέα'
 τὸν εἶχε βρεῖ πλάι στὸν αστράγαλο, στὸ πόδι τὸ δεξιό τοῦ
 μὲν ἀγκυλόπετρα, πὺ τοῦ 'ριξε τοῦ Ἰμπράσου ὁ γιος ὁ Πείρος,
- πὺ 'χε ἀπ' τὴν Αἶνο φτάσει καὶ ἔστεκε ρηγάρχης στὸς Θρακιώτες.
 Καὶ ἡ ἄπονη ἡ πέτρα καὶ τὰ κόκαλα καὶ τὸ διπλὸ τὸ νεῦρο
 τοῦ θρυμματίζει, καὶ ξαπλώθηκε τ' ἀνάσκελα στὴ σκόνη!
 καὶ ὡς τοῦ 'φύγε ἡ ψυχὴ, στὸς συντρόφους τοὺς ἀκριβοὺς τὰ δυο

525

Πείροος, οὔτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα
πάσαι
χύντο χαμαὶ χολάδες, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἀπεσσύμενον βάλε δουρὶ
στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός·
ἀγγίμονλον δὲ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄβριμον ἔγχος

530

ἐσπάσατο στέρνοιο, ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὀξύ,
τῷ ὃ γε γαστέρα τύψε μέσην, ἐκ δ' αἶνυτο θυμόν.
Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσσε· περίστησαν γὰρ εταῖροι
Θρηϊκῆς ἀκρόκομοι δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες,
οἳ ἔ μέγαν περ ἔοντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυόν

535

ᾧσαν ἀπὸ σφείων· ὃ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
Ἵς τῷ γ' ἐν κινήσει παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην,
ἦτοι ὃ μὲν Θρηϊκῶν, ὃ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων
ἡγεμόνες· πολλοὶ δὲ περὶ κτείνοντο καὶ ἄλλοι.
Ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνήρ ὀνόσαιτο μετελθών,

540

ὅς τις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξεί χαλκῷ
δινεῦοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δὲ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη
χειρὸς ἔλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἔρωήν·
πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἤματι κείνῳ
πρηνέες ἐν κινήσει παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

του

τα χέρια του ἀπλωνε. Κι ο που 'ριξε του ρίχτηκεν, ο Πείροος,
κι ως στην κοιλιά, κοντά στο αφάλι του, τον χτύπησε, χύθηκαν
τα σπλάχνα του στη γη, και σκέπασε τα μάτια του σκοτάδι.
Μα ως έκανε να φύγει, του 'ριξεν ο Θόας απά στο στήθος,
πλάι στο βυζί, και στο πλεμόνι του μέσα ο χαλκός εμπήχτη.
Κι ο Θόας σιμώνοντας ανάσπασε το δυνατό κοντάρι

από το στήθος του, και βγάζοντας το κοφτερό σπαθί του
στη μέση της κοιλιάς τον χτύπησε και τη ζωή του πήρε.
Δεν τον ξαρμάτωσε όμως, τι έτρεξαν τρογύρα του οι Θρακιώτες,
οι σύντροφοι του οι φουνομάλληδες, με τα μακριά κοντάρια,
κι όσο κι αν ήταν γιγαντόκορμος και παλικάρι κι άντρας,
πίσω τον έσπρωξαν τρομάζοντας πισωστρατίζει εκείνος.
Ετσι στη σκόνη μέσα εκοίτονταν σιμά σιμά κι οι δυο τους,
στους Επειούς τους χαλκοθώρακους ο πρώτος, στους Θρακιώτες
ο άλλος ρηγάρχης· και τρογύρα τους κορμιά περίσσια έπεφταν.
Με τέτοια μάχη πια παράπονο κανείς δε θα 'χε, φτάνει

να μπόρειε, αδόξευτος κι αλάβωτος από χαλκό, να τρέχει
στη μέση εκεί, με παραστάπισσα την Αθηνά Παλλάδα,
να τον κρατά απ' το χέρι, διώχοντας κάθε ριζιά από μπρος του'
τι πλήθος Τρώες κι Αργίτες πίστομα μαθές τη μέρα εκείνη
στη σκόνη ξαπλωμένοι εκοίτονταν ο ένας στον άλλον πλάι.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Ε-

- Ε- ἔνθ' αὖ Τυδεΐδῃ Διομήδῃ Παλλὰς Ἀθήνη
δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἴν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο ἰδὲ κλέος ἔσθλόν ἄροιο:
δαΐε οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ
- 5 ἀστέρ' ὄπῳρινῶ ἑναλίγκιον, ὅς τε μάλιστα
λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένους ὤκεανοῖο:
τοῖόν οἱ πῦρ δαΐεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὤρσε δὲ μιν κατὰ μέσσον ὄθι πλείστοι κλονέοντο.
ἦν δὲ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειὸς ἀμύμων
- 10 ἱεὺς Ἥφαιστος: δῦω δὲ οἱ υἱέες ἦστην
Φηγεὺς Ἰδαῖός τε μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
τῷ οἱ ἀποκρινθέντε ἐναντίω ὀρμηθήτην:
τῷ μὲν ἀφ' ἵπποισιν, ὃ δ' ἀπὸ χθονὸς ὄρνυτο πεζός.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες
- 15 Φηγεὺς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος:
Τυδεΐδω δ' ὑπὲρ ὤμον ἀριστερόν ἦλυθ' ἀκμή
ἔγχος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν: ὃ δ' ὕστερος ὄρνυτο
χαλκῶ
Τυδεΐδης: τοῦ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
ἀλλ' ἔβαλε στήθος μεταμάζιον, ὥσε δ' ἀφ' ἵππων.
- 20 Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε λιπῶν περικαλλέα δίφρον,
οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο:
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν,
ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
ὥς δὴ οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἶη.
- 25 ἵππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
δῶκεν ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τρώες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον υἱὲ Δάρητος
τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον παρ' ὄχεσφι,
πᾶσιν ὀρίνθη θυμός: ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
- 30 χειρὸς ἑλοῦσ' ἐπέεσσι προσηύδα θούρον Ἄρηα:
Ἄρες Ἄρες βροτολοιγὲ μαιφόνε τειχεσιπλήτα
οὐκ ἂν δὴ Τρώας μὲν ἐάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς
μάρνασθ', ὅπποτέροισι πατήρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ,
νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν;
- 35 ὣς εἰπούσα μάχης ἐξήγαγε θούρον Ἄρηα:
τὸν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπ' ἠϊόντι Σκαμάνδρῳ,
Τρώας δ' ἔκλιναν Δαναοί: ἔλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
ἡγεμόνων: πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ἀρχὸν Ἀλιζώνων Ὀδίων μέγαν ἐκβαλε δίφρου:
- Τότε ἡ Αθηναία στον πολεμόχαρο Διομήδη, του Τυδέα
το γιο, καρδιά και δύναμη ἔδωκε, μες στους Αργίτες ὅλους
να ξεχωρίσει και περιλαμπρο να γίνει τ' ὀνομά του.
Κι ἀναβε ἀδάμαστη απ' το κράνος του φωτιά κι απ' το σκουτάρι,
ἴδια με τ' ἄστρο του χινόπῳρου, λουσμένο ἀπὸ το ρέμα
του Ωκεανού ως προβάλλει, ἀνάφεγγη φωτοβολή σκορπώντας.
Τέτοια ἡ θεά απ' τους ὤμους του ἀναβε κι απ' το κεφάλι φλόγα,
κι ἐκεῖ στη μέση, στο συντάραχο τον σπρώχνει του πολέμου.
Κάποιος ἐζούσε πλούσιος κι ἀπεγος μέσα στους Τρώες, ο Δάρης,
του Ηφαίστου λειτουργός, κι ἀξιώθηκε δυο να 'χει, το Φηγέα
και τον Ἰδαίο, παιδιά, που κάτεχαν πάσα πολέμου τέχνη.
Τούτοι απ' τους ἄλλους τώρα ξεκοψαν κι ἀπάνω του ρίχτηκαν,
στο ἀμάξι αυτοί, μα ἐκεῖνος χύθηκε πεζός, ἀπα στο χῶμα.
Κι ὅπως τρεχάτοι κοντοζύγῳσαν χιμώντας ο ἕνας του ἄλλου,
το μακρογίσκιωτο κοντάρι του ρίχνει ο Φηγέας πιο πρῶτα'
μ' απ' του Διομήδη ἀπάνω ἐπέρασε το ζερβόν ὠμο ἡ μύτη
του κονταριού και δεν τον πέτυχε' μετὰ και κείνος ρίχνει,
και το κοντάρι ἀπὸ το χέρι του δεν ἔφυγε του κάκου'
στο στήθος τον χτυπάει μεσόβυζα κι απ' τ' ἄτια τον γκρεμίζει.
Ευτὺς ο Ἰδαῖος το ἀμάξι τ' ὀμορφο, πηδώντας κάτω, ἀφήνει,
κι οὐδὲ τον ἀδερφό του ἐβάσταξε νεκρό να διαφεντέψει.
Κι οὐτε κι αὐτὸς μαθὲς θα ξέφευγε τη μαύρη Μοῖρα τότε,
αν δεν τον γλίτωνεν ο Ἥφαιστος με νύχτα σκέποντας τον,
καημός μῆν πέσει ἀλήθεια ἀβάσταχτος στο γέρο τους πατέρα.
Και τότε τ' ἄλογα ο τρανόψυχος γιος του Τυδέα ξεκόβει
κι ἀφήνει να τα παν οἱ σύντροφοι στα βαθουλά καράβια.
Κι οἱ Τρώες ευτὺς οἱ λιονταρόκαρδοι τους γιους του Δάρη ως εἶδαν
τον ἕναν που 'φευγε, στο ἀμάξι του τον ἄλλο πλάι πεσμένο,
τρόμαξαν ὅλοι. Κι ἡ γλαυκόματη τότε Αθηναία απ' το χέρι
τον Ἄρη πιάνει τον πολέμαρχο κι ἔτσι μιλώντας εἶπε:
« Ἄρη φονιά κι αἱματοστάλαχτε και καστροκαταλύτη,
τώρα ν' ἀφήσουμε—τι θα 'λεγε;—οἱ Τρώες κι οἱ Αργίτες μόνοι
να χτυπηθοῦν ἐδῶ, και σ' ὅποιον τους χαρίσει ο Δίας τη νίκη
κι ἐμεῖς να φύγουμε, του κύρη μας ἡ οργὴ μῆ μας πλακώσει.»
Ἔτσι εἶπε, κι ἀπ' τη μάχη ἐτράβηξε τον ἀντρειωμένο Ἄρη
και τον καθίζει ἀπὰ στου Σκάμαντρου τον καλαμόφυτο ὄχτο'
κι ευτὺς τους Τρώες οἱ Αργίτες τσάκισαν' κάθε ἀρχηγός τους ἕναν
χαλαί, και πρῶτος ο Ἀγαμέμνονας χιμώντας τον ἴδιο
ἐξω απ' τ' ἀμάξι του, τον κύβερνο των Ἀλιζώνων, ρίχνει'

- 40 πρώτῳ γάρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρῳ πῆξεν ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε, δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαίστον ἐνήρατο Μήρονος υἱὸν Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβύλακος εἰληλούθει.
- 45 τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχει μακρῷ νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὤμον: ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερός δ' ἄρα μιν σκότος εἶλε. τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενῆος ἐσύλευον θεράποντες: υἱὸν δὲ Στροφίῳ Σκαμάνδριον αἴμονα θήρης
- 50 Ἀτρείδης Μενέλαος ἔλ' ἔγχει ὀξυόεντι ἐσθλὸν θηρητήρα: δίδαξε γάρ Ἄρτεμις αὐτὴ βάλλειν ἄγρια πάντα, τὰ τε τρέφει οὖρσιν ὕλη: ἀλλ' οὐ οἱ τότε γε χρᾶσιμ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, οὐδὲ ἐκηβολίαί ἦσιν τὸ πρὶν γε κέκαστο:
- 55 ἀλλὰ μιν Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα μετάφρενον οὐτάσε δουρὶ ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσαν, ἦριπε δὲ πρηνῆς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκτονος υἱὸν
- 60 Ἀρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα τεύχειν: ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη: ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτῆνατο νῆας εἴσας ἀρχεκάκους, αἱ πᾶσι κακὸν Τρῶεσσι γέγοντο οἱ τ' αὐτῷ, ἐπεὶ οὐ τι θεῶν ἐκ θέσφατα ἦδη.
- 65 τὸν μὲν Μηριόνης ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν: ἦ δὲ διαπρὸ ἀντικρῦ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἦλυθ' ἄκωκῆ: γνύξ δ' ἔριπ' οἰμῶξας, θάνατος δὲ μιν ἀμφεκάλυψε. Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης Ἀντήνορος υἱὸν
- 70 ὃς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανῶ ἴσα φίλοισι τέκεσσι χαριζομένη πόσει ᾧ. τὸν μὲν Φυλείδης δουρὶ κλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὀξεῖ δουρί: ἀντικρῦ δ' ἄν' ὀδόντας ὑπὸ γλώσσαν τάμε χαλκός:
- 75 ἦριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἔλε χαλκὸν ὀδοῦσιν. Εὐρύπυλος δ' Εὐαίμονιδης Ὑψήνορα δῖον υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὃς ῥα Σκαμάνδρου ἀρητήρ ἐτέυκτο, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ, τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός,
- 80 πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα μεταδρομάδην ἔλασ' ὤμον φασγάνῳ αἴξας, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν: αἱματοέσσα δὲ χεῖρ πεδίῳ πέσε: τὸν δὲ κατ' ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. ὡς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὕσμινην:
- τι ὡς πρώτος ἐστριβε, στη ράχη του καρφώνει το κοντάρι μεσοπλατῆς, και κείνο διάβηκε το στήθος πέρα ως πέρα. Βαρύς σωριάστη κι απά πάνω του βρόντηξαν τ' ἄρματά του. Κι ο Ἰδομενεάς το Φαιστό σκότωσε, το γιο του Μαίονα Βώρου, που αλάργα από την παχιοχώματη την Τάρνη ήταν φτασμένος. Με το μακρὺ του ο πολεμὸχαρος Ἰδομενεάς κοντάρι στον ὦμο το δεξιό τον πέτυχε, στο αμάξι του ως πηδούσε, κι ἔπεσε χάμω, και στα μάτια του φριχτὸ σκοτάδι ἐχύθη. Την ὥρα τον νεκρὸ που οι σύντροφοι του Ἰδομενεά γύμνωναν, ο γιος του Ατρέα Μενέλαος ρίχνοντας το μυτερὸ κοντάρι τον ἀξιο αγριμολόγο ἐσκότωσε Σκαμάντριο, που του Στρόφιου γιος ήταν, κυνηγάρης ἀφταστος, τι του 'χε μάθει ἀπὴ της ἠ Ἀρτεμη κάθε αγρίμι που 'βοσκε στους λόγγους να σκοτώνει. Η Ἀρτεμη ωστόσο δεν τον βόηθησεν η σαγιτεύτρα τότε, μήτε οι καλὲς ριζιές του, ὅπου ἀλλοτε κρατούσε τα πρωτάτα' τι ο γιος του Ατρέα Μενέλαος χίμιξε, τρανὸς κονταρομάχος, κι ομπρός του ως ἐφευγε, στη ράχη του τον κρούει με το κοντάρι μεσοπλατῆς, και κείνο διάβηκε το στήθος πέρα ως πέρα. Πίστομα πέφτει κι ἀπὸ πάνω του βρόντηξαν τ' ἄρματά του. Το Φέρεκλο, το γιο του Τέχτονα, μετὰ ο Μηριόνης ρίχνει, το αγγόνι του Ἀρμονα, που δούλευε με μαστοριά το ξύλο, κάθε λογῆς, κι ἀγάπη ξέχωρη του 'χε η Αθηνα Παλλάδα. Αυτὸς του Αλέξαντρου τα ἰσόβαρα καράβια εἶχε φτιασμένα, ἀρχὴ της συφοράς, που ἐστάθηκαν στους Τρῶες κακὸ, κι ἀκόμα στον ἴδιο ἐκείνον, τι δεν κάτεχε τα θεία τα μαντολόγια. Ὡς ο Μηριόνης κυνηγώντας τον ἦρθε κοντὰ, τον βρῆκε πα στο δεξιὸ γλουτὸ, και πρόβαλε του κονταριου του η μύτη πέρα μεριά, κάτω απ' το κόκαλο, στις φούσκας πλάι τα μέρη. Στα γόνα βόγγοντας σωριάζεται και τον σκεπάζει ο χάρος. Κι ο Μέγης τον υγιὸ του Αντήνορα, τον Πήδαιο, θανατώνει, που 'χε η Θεανῶ ἀναστήσει η ἀρχόντισσα, κι ας ήταν κλεφτογέννα, με τ' ἄλλα της παιδιὰ ἀξεχώριστα, του ἀντρός της για χατίρι. Τώρα τον εἶχε ο κονταρόχαρος γιος του Φυλέα σιμῶσει, και πίσω στο κεφάλι του 'ριξε, στο σβέρκο, και περνώντας μέσα απ' τα δόντια το κοντάρι του βαθιά τη γλώσσα κόβει. Στη γη σωριάστη, και τα δόντια του τον κρὺο χαλκὸ δάγκωσαν. Κι ο Εὐρύπυλος, ο γιος του Εὐαίμονα, το γιο του ψυχωμένου του Δολοπίωνα, που τον δόξαζαν ἴδια θεὸ, τι ἱερέας του Σκάμαντρου ήταν, τον Ὑψήνορα τον ἀρχοντοθερμμένο, τούτον ο Εὐρύπυλος, του Εὐαίμονα το ἀρχοντικὸ βλαστάρι, μπροστά του ως ἐφευγε, τον χτύπησε στον ὦμο κυνηγώντας: με το σπαθὶ και πέρα του 'κοψε το χέρι το βαρὺ του. Ματοκυλίστηκε το χέρι του, κι εὐτὺς τα δυο του μάτια σφάλιξε η Μοῖρα η τρανοδύναμη κι ο σκοτεινὸς ο Χάρος.

- 85 Τυδείδην δ' οὐκ ἄν γνοίης ποτέροισι μετείη
 ἤε μετὰ Τρώεσσιν ὀμιλέοι ἢ μετ' Ἀχαιοῖς.
 θύνε γάρ ἄμ πεδίον ποταμῶν πλήθοντι ἑοικῶς
 χειμάρρῳ, ὅς τ' ὤκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας:
 τὸν δ' οὐτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν,
- 90 οὐτ' ἄρα ἔρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων
 ἐλθόντ' ἐξαπίνης ὄτ' ἐπιβρίση Διὸς ὄμβρος:
 πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε κάλ' αἰζηῶν:
 ὡς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκινὰ κλονέοντο φάλαγγες
 Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον πολέες περ ἑόντες.
- 95 τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
 θύνοντ' ἄμ πεδίον πρὸ ἔθεν κλονέοντα φάλαγγας,
 αἰψ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἐπιταίετο καμπύλα τόξα,
 καὶ βάλ' ἐπαΐσσοντα τυχῶν κατὰ δεξιὸν ὦμον
 θώρηκος γύαλον: διὰ δ' ἔππατο πικρὸς οἰστός,
- 100 ἀντικρὺ δὲ διέσχε, παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ.
 τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός:
 ὄρυσθε Τρώες μεγάθυμοι κέντορες ἵππων:
 βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν, οὐδὲ ἔφημι
 δῆθ' ἀνσχίσεσθαι κρατερὸν βέλος, εἰ ἐτέόν με
- 105 ὦρσεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπορνούμενον Λυκίηθεν.
 ὡς ἔφατ' εὐχόμενος: τὸν δ' οὐ βέλος ὠκύ
 δάμασεν,
 ἀλλ' ἀναχωρήσας πρόσθ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
 ἔστη, καὶ Σθένελον προσέφη Καπανῆιον υἱόν:
 ὄρσο πέπτον Καπανηϊάδῃ, καταβήσσο δῖφρου,
- 110 ὄφρα μοι ἐξ ὦμοιο ἐρύσσης πικρὸν οἰστόν.
 ὡς ἄρ' ἔφη, Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἄλτο χαμᾶζε,
 πᾶρ δὲ στάς βέλος ὠκύ διαμπερές ἐξέρυσ' ὦμου:
 αἶμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.
 δῆ τότε ἔπειτ' ἠράτο βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης:
- 115 κλυθὶ μευ αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἄτρυτώνη,
 εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέσθης
 δῆϊώ ἐν πολέμῳ, νῦν αὐτ' ἐμέ φίλαι Ἀθήνη:
 δὸς δὲ τέ μ' ἄνδρα ἐλεῖν καὶ ἐς ὄρμην ἔγχεος ἐλθεῖν
 ὅς μ' ἔβαλε φθάμενος καὶ ἐτεύχεται, οὐδὲ μέ φησι
- 120 δῆρον ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.
 ὡς ἔφατ' εὐχόμενος: τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
 γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρά, πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν:
 ἀγχού δ' ἴσταμένη ἔππεα πεπερόντα προσηύδα:
 θαρσῶν νῦν Διόμηδες ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι:
- Ἔτσι πάλευαν τούτοι ἀνέσπλαχνα στη μάχη μέσα τότε.
 Μα του Τυδέα το γιο δε θα 'ξερες να πεις το που βρισκόταν,
 μέσα στους Τρώες αν στριφογύριζε για στους Αργίτες τάχα'
 τι αλήθεια εχύνουνταν σαν ξέχειλο ποτάμι μες στον κάμπο,
 που σπάει τους ὄχτους πλημμυρίζοντας, νερό σαν κατεβάσει,
 κι ουδέ τον κόβουν τ' αναχώματα, κι ας είναι αρμοδεμένα,
- κι ουδέ οι φραγές μες στα ολοπράσινα τον σταματούν περβόλια,
 ξάφνου ως χυθεί, σαν παίρνει απάνωθε και βρέχει ο Δίας
 πλημμύρα,
 κι ἴσωμα κάνει ὅ,τι κι αν πάλεψαν να φτιάξουν οι ξωμάχοι'
 ὅμοιο ο Διομήδης ανατάραζε των Τρωῶν το πλήθιο ασκέρι,
 κι ομπρός του να σταθούν δε δύνουνταν, ὅσο πολλοί κι αν ἦταν.
 Κι ως του Λυκάονα ο γιος ο πέρφανος τον εἶδε να χιμίζει
 μέσα στον κάμπο αναταράζοντας των Τρωῶν το ασκέρι ομπρός
 του,
 γοργά πα στο Διομήδη ετέντωσε το στρουφιχτό δοξάρι
 και τον χτυπά, ως χυνόταν, βρίσκοντας τον ὦμο το δεξιό του,
 στου θώρακα τη γούβα. Εχώθηκε βαθιά η πικρή σαγίτα
- κι αντίκρυ ἐβγήκε, και πισίλισε το θώρακα του μ' αἶμα.
 Καο του Λυκάονα ο γιος ο πέρφανος σέρνει φωνή μεγάλη:
 «Ομπρός οι Τρώες οι λιονταρόκαρδοι κι αλογοφτεριστάδες!
 Ο πιο αντρειωμένος εχτυπήθηκεν Αργίτης πια' πολλήωρα
 στη δυνατή, θαρρώ, σαγίτα μου δε θα βαστάξει, ο Φοῖβος
 αλήθεια αν μ' ἐσπρωχνε, σα λόγιαζα να φύγω απ' τη Λυκία.»
 Ἔτσι εκαυκήθη αὐτὸς φωνάζοντας, μα κείνον η σαγίτα
 δεν τον εδάμασε, μον' γύρισε και στάθη ομπρός στο αμάξι
 και στ' ἄτια, κι ἐκραξε το Σθένελο, το γιο του Καπανέα:
 «Ομπρός, καλέ μου, τώρα, Σθένελε. κατέβα ἀπὸ τ' αμάξι
- και την πικρή σαγίτα ἀνάσυρε, στον ὦμο μου που εμπήχτη.»
 Ἔτσι εἶπε, κι απ' το αμάξι ο Σθένελος πηδᾷ στο χῶμα κάτω,
 κι ἦρθε κοντά του κι ἐξω ἀνάσυρε τη γρήγορη σαγίτα,
 και μέσα απ' τον πλεχτό το θώρακα τινάχτη το αἶμα ως πᾶνω.
 Τότε ο Διομήδης ο βροντόφωνος ευκή στα ουράνια ασκῶνες:
 «Ἐπάκουσέ μου, κόρη ἀδάμαστη του Βροντοσκουαράτου,
 -αν ἄλλοτε ἀπὸ ἀγάπη εβόηθες τον κύρη μου στην ἀγρια
 τη μάχη, τώρα την ἀγάπη σου, δειξε, Αθηνά, και μένα,
 και να σκοτώσω τούτον δώσε μου, να φάει την κονταριά μου,
 που πρώτος μου 'ριξε και πέτεται και λείει πως πια δεν ἔχω
- ώρα πολλή το φως τ'ολόλαμπρο να χαίρομαι του γήλιου.»
 Ἔτσι εἶπε, κι η Αθηνά του ἐτάκουσε την προσευκή η Παλλὰδα,
 τα μέλη ἀνάλαφρα του τα 'κάμε, χέρια ψηλά και πόδια'
 κι ως στάθη πλάι του, με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:

- 125 ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἦκα
 ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἵππότης Τυδεύς:
 ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἅπ' ὀφθαλμῶν ἔλον ἢ πρὶν ἐπήεν,
 ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἡμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
 τῷ νῦν αἶ κε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδ' ἴκηται
- 130 μὴ τι σύ γ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
 τοῖς ἄλλοις: ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
 ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τὴν γ' οὐτάμεν ὀξεί χαλκῶ.
 ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Τυδείδης δ' ἔξαυτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη
- 135 καὶ πρὶν περ θυμῷ μεμαῶς Τρώεσσι μάχεσθαι:
 δὴ τότε μιν τρίς τόσσον ἔλεν μένος ὥς τε λέοντα
 ὄν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῶ ἐπ' εἰροπόκοις οἶεσσι
 χραύσῃ μὲν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον οὐδὲ δαμάσῃ:
 τοῦ μὲν τε σθένος ὤρσεν, ἔπειτα δὲ τ' οὐ
 προσαμύνει,
- 140 ἀλλὰ κατὰ σταθμούς δύεται, τὰ δ' ἔρημα φοβεῖται:
 αἶ μὲν τ' ἀγχιστῖναι ἐπ' ἀλλήλησι κέχυνται,
 αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαῶς βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς:
 ὥς μεμαῶς Τρώεσσι μίγη κρατερὸς Διομήδης.
 ἐνθ' ἔλεν Ἀστυνοὸν καὶ Ὑπεύρονα ποιμένα λαῶν,
- 145 τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκῆρεϊ δουρί,
 τὸν δ' ἕτερον ζιφεῖ μεγάλῳ κληῖδα παρ' ὤμον
 πλήξ', ἀπὸ δ' αὐχένος ὤμον ἐέργαθεν ἠδ' ἀπὸ
 νώτου.
 τοὺς μὲν ἕασ', ὁ δ' Ἄβαντα μετώχεται καὶ Πολυεῖδον
 υἱέας Εὐρυδάμαντος ὄνειροπόλοιο γέροντος:
- 150 τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὄνειρους,
 ἀλλὰ σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε:
 βῆ δὲ μετὰ Ξανθὸν τε Θῶωνά τε Φαίνοπος υἱέ
 ἄμφω τηλυγέτω: ὁ δὲ τείρετο γήραϊ λυγρῶ,
 υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
- 155 ἐνθ' ὁ γε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξάινυτο θυμὸν
 ἀμφοτέρω, πατέρι δὲ γόνον καὶ κῆδεα λυγρὰ
 λεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζῶοντε μάχης ἐκνοστήσαντε
 δέξατο: χηρωσταὶ δὲ διὰ κτήσιν δατέοντο.
 ἐνθ' υἱὰς Πριάμοιο δῶμα λάβε Δαρδανίδαο
- 160 εἰν ἐνὶ δῖφρῳ ἐόντας Ἐχέμμονά τε Χρομίον τε.
 ὥς δὲ λέων ἐν βουσί θορῶν ἐξ αὐχένα ἄζη
 πόρτιος ἠὲ βοῶς ζύλοχον κἀτα βοσκομενάων,
 ὥς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδεὸς υἱὸς
 βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα:
- « Εἰδὼς κὶ ομπρός τους Τρώες πολέμα τους, Διομήδη, δίχως φόβο,
 τὶ ἐγὼ τὴν ἀντριγιά σου κύρη σου στα στήθη σου ἔχω βάλει
 τὴν ἀτρομή, ὁ ἀλογάρης σου 'κλεινὸν ἀγριὸς Τυδεὸς ἐντὸς σου'
 καὶ τὴν καταχνιά, πρὶν σου σ' ἔζωνε, σου σήκωσα ἀπ' τὰ μάτια,
 θεὸς ποῖος εἶναι καὶ ποῖος ἀνθρώπος καλά να ξεχωρίζεις.
 Ἔτσι, σαν ἔρθει δοκιμάζοντας θεὸς ἐδῶ κανένας,
- ἀνάντια ἐσύ με τους ἀθανάτους θεοὺς να μὴ χτυπιέσαι
 τους ἄλλους' μόνο αν πει στον πόλεμο να 'ρθεῖ ἡ Ἀφροδίτη, ἡ κόρη
 τοῦ Δία, σ' αὐτὴ να ρίξεις ἀφοβα τὸν κοφτερό χαλκὸ σου.»
 Εἶπε ἡ Ἀθηνά, ἡ θεὰ ἡ γλαυκόμετη, καὶ φεύγει ἀπὸ κοντὰ του.
 Τότε ὁ Διομήδης δίχως ἀργητὰ τους μπροστομάχους σμίγει.
 Καὶ πρῶτα με τους Τρώες λαχτάρει να χτυπηθεῖ στὴ μάχη,
 μα τώρα πια τριπλή του θέριεψεν ἡ λύσσα, σαν τοῦ λιόντα,
 που ὡς πῆδαε τὴ φραγὴ, τὸν λάβωσε στο ξῶμερο ὁ τοσπάνος
 γύρω στ' ἀρνιά του τα πυκνόμαλλα, μα δὲν τὸν σκότωσε, ὄχι,
 μονάχα που ἀναψε τὴ λύσσα του, καὶ τώρα πια χωσμένος
- μες στο μαντρί δε δίνει βόθηση, κὶ ἔρμα τ' ἀρνιά σκορποῦνε,
 κὶ ὅσα σκοτώθηκαν στοιβάζονται σωρός το 'να πα στ' ἄλλο-
 κὶ ὁ λιόντας ἀγριὸς τὴν ὀρθόψηλη φραγὴ πηδαεὶ καὶ φεύγει-
 ὅμοια στους Τρώες λυσσώντας χίμιξε κὶ ὁ ἀτρόμητος Διομήδης.
 Δυὸ ἀρχόντους τότε, τὸν Ὑπεύρονα καὶ τὸν Ἀστυνοο, ρίχνει,
 πλάι στο βυζὶ τὸν ἕνα βρίσκοντας με το χαλκὸ κοντάρι,
 τὸν ἄλλο στο κλειδί τὸν χτύπησε με τὸ τρανὸ σπαθὶ του,
 στον ὦμο πλάι, καὶ τοῦ τὸν χωρίσεν ἀπὸ λαιμὸ καὶ πλάτη.
 Ἀφήνει αὐτοὺς, μετὰ στον Ἄβαντα καὶ στον Πολυεῖδο τρέχει,
 τοὺς γιους τοῦ ονειρομάντη γέροντα, τοῦ ξακουστοῦ Ευρυδάμα,
- που ὡς ἐφευγαν, δὲν τοὺς ξεδιάλυνεν ὁ κύρης τα ὄνειρα τους,
 μόνο ὁ Διομήδης ὁ λιοντόκαρδος τοὺς σκότωσε ἐκεῖ πέρα.
 Μετὰ χιμαεὶ στους γιους τοῦ Φαίνοπα, στο θῶωνα καὶ στον Ξανθό,
 που νιοῦτιστοι ἦταν, μα τὸν κύρη τους τα γερατὰ πλάκωναν
 τα μαύρα, κὶ οὔτε κὶ ἄλλον γέννησε, ν' ἀφήσει κληρονόμο.
 Καὶ τώρα ἐκεῖνος τοὺς ἐσκότωσε καὶ τὴν γλυκιάν ἐπήρε
 ζωὴ ἀπ' τοὺς δυο, καὶ στον πατέρα τοὺς καημοὺς καὶ μαύρους
 θρήνους
 ἀφήκε, ζωντανοὶ ἀπ' τὸν πόλεμο που δε γύρισαν πίσω
 να τοὺς δεχτεῖ, καὶ ξένοι ἐβρέθησαν να μοιραστοῦν τὸ βίος του.
 Ἐκεῖ δυο γιους τοῦ Πριάμου πρόφτασε τοῦ Δαρδανίδα, ὡς ἦταν
- μες σ' ἕνα ἀμάξι, τὸν Ἐχέμμονα καὶ τὸ Χρομίον- σα λιόντας,
 που σε βοδιῶν κοπάδι χύνεται καὶ μίας δαμάλας σπάζει
 τὸ σβέρκο για βοδιού, στο σύλλογο καθὼς βοσκολογοῦνε'
 ὅμοια κὶ αὐτοὺς τοὺς δυο- ἀπ' τὸ ἀμάξι τοὺς κατέβασε ὁ Διομήδης

- 165 ἵππους δ' οἷς ἐτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.
τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στήχας ἀνδρῶν,
βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνά κλόνον ἐγχειάων
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος εἶ που ἐφεύροι:
εὖρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονα τε κρατερόν τε,
- 170 στή δὲ πρόσθ' αὐτοῖο ἔπος τέ μιν ἀντίον ἠῦδα:
Πάνδαρε ποῦ τοι τόξον ἰδὲ πτερόεντες οἴστοι
καὶ κλέος; ᾧ οὐ τίς τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνὴρ,
οὐδὲ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὐχεται εἶναι ἀμείνων.
ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος Διὶ χεῖρας ἀνασχῶν
- 175 ὅς τις ὄδε κρατέει καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρώας, ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν:
εἰ μὴ τις θεὸς ἐστὶ κοτεσσάμενος Τρώεσσιν
ἱρῶν μηνίσας; χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός:
- 180 Αἰνεία Τρωῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων
Τυδεΐδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρωνι πάντα εἶσκω,
ἀσπίδι γιγνώσκων αὐλώπιδι τε τρυφαλείῃ,
ἵππους τ' εἰσορόων: σάφα δ' οὐκ οἶδ' εἰ θεός ἐστιν.
εἰ δ' ὁ γ' ἀνὴρ ὄν φημι δαΐφρων Τυδέος υἱός
- 185 οὐχ ὁ γ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλὰ τις ἄγχι
ἔστηκ' ἀθανάτων νεφέλῃ εἰλυμένος ὦμους,
ὅς τούτου βέλος ὠκύ κιχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ.
ἤδη γάρ οἱ ἐφήκα βέλος, καὶ μιν βάλον ὦμον
δεξιὸν ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλοιο:
- 190 καὶ μιν ἔγωγ' ἐφάμην Αἰδωνῆι προϊάφειν,
ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα: θεὸς νύ τίς ἐστὶ κοτήεις.
ἵπποι δ' οὐ παρέασιν καὶ ἄρματα τῶν κ' ἐπιβαίην:
ἀλλὰ που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἔνδεκα δίφροι
καλοὶ πρωτοπαγεῖς νεοτευχέες: ἀμφὶ δὲ πέπλοι
- 195 πέπτανται: παρὰ δὲ σφιν ἐκάστω δίζυγες ἵπποι
ἐστᾶσι κρὶ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας.
ἦ μὲν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκῶν
ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν:
ἵπποισὶν μ' ἐκέλευε καὶ ἄρμασιν ἐμβεβαῶτα
- 200 ἀρχεῦειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας:
ἀλλ' ἔγωγ' οὐ πιθόμην: ἦ τ' ἄν πολὺ κέρδιον ἦεν:
ἵππων φειδόμενος, μὴ μοι δευοῖατο φορβῆς
ἀνδρῶν εἰλομένων εἰωθότες ἔδμεναι ἄδην.
ὥς λίπον, αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα
- αθέλητα τους, ὅλο μάνητα, κι ἐπήρε τ' ἄρματα τους,
καὶ δίνει τ' ἄλογα στους συντρόφους στα πλοῖα να του τα φέρουν.
Ὅπως τον εἶδε ο Αἰνείας που ἐρημάζε τις φάλαγγες τους γύρω,
στὼν κονταριῶν κινᾷ τον τάραχο καὶ πᾶει, στὴ μάχῃ μέσα
ζητώντας τον Εσώθεο Πάνταρο, μπας καὶ τον σμίξει κάπου.
Κι ὡς τον ἀντρόκαρδο, ἀμεγαδίαστο γιο του Λυκάονα βρήκε,
- τρέχει μεμιάς καὶ στάθῃ ἀντίκρου του κι ἐστὶ μιλάει καὶ κρένει:
« Πάνταρε, που 'ναι το δοξάρι σου κι οἱ φτερωτὲς σαγίτες
καὶ τὸ ἀκουσμα σου; Εδῶ ποῖος βρίσκεται να παραβγεῖ μαζί σου;
Καὶ στὴ Λυκία ποῖος τάχα πέτεται πως εἶναι πιο ἀντρειωμένος;
Ὀμπρός λοιπόν, στο Δία τα χέρια σου για σήκω, καὶ σε κείνον
ρίξε, ὅποιος να 'ναι, τὴ σαγίτα σου. Βαριά χτυπάει καὶ θράψῃ
κάνει στους Τρώες· πολλῶν κι ἀντρόκαρδων τα γόνατα ἔχει λύσει.
Εξὸν θεός καὶ να 'ν', που ἀδιάκοπα θυμὸ κρατᾷει των Τρωῶν
γι' ἀτέλεστες θυσίες, τὴ μάνητα βαριά των ἀθανάτων.»
Καὶ του Λυκάονα ο γιος ο ἀσύγκριτος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
- «Αἰνεία, των Τρωῶν τρανὲ πρωτόγερε των χαλκοθωρακάτων,
με το Διομήδῃ ἐγὼ τον ἀτρομο τον παρομοιάζω σ' ὅλα'
σκουτάρι, κράνος στενοπρόσωπο, τα βλέπω, εἶναι δικά του,
καὶ τ' ἄτια του θωρῶ' μα σίγουρα θεὸς δὲν ξέρω ἀν εἶναι.
Μ' ἀν εἶναι αὐτός, καθὼς μου φάνηκεν, ο ἀντρόκαρδος Διομήδης,
δίχως θεὸ τέτοιο ξεφρένιασμα δε θα 'χε' πλάι του στέκει
κάποιος ἀθάνατος, με σύγνεφο στους ὦμους τυλιγμένος,
καὶ τὴ γοργὴ σαγίτα του 'διωξε, που πάνω του ορομούσε'
τὴ λίγο πρὶν σαγίτα του 'ριζα γοργή, καὶ τὸ δεξιὸ του
τον ὦμο πέρα ὡς πέρα ἐτρύπησα, στου θώρακα τὴ γούβα,
- κι ἔλεγα πια πως τον ξαπόστειλα στον Κάτω Κόσμο, κι ὅμως
δὲν τον ἐχάλασα, ὡς στοχαζόμουν οργὴ θεοῦ μας δέρνει!
Κι ἀμάξι ἐδῶ δὲν ἔχω οὐδ' ἄλογα, για να μπορῶ ν' ἀνέβω.
Καὶ να 'χεὶ ἀλήθεια ο κύρης ἐντεκα στο ἀρχοντικό του ἀμάξια,
πανῶρια, νιόφτιαχτα, ολοκαίνουργα! Καὶ γύρα τα σκεπάζουν
πανιὰ ἀπλωμένα· πλάι τους στέκονται κι ἀπὸ 'να στο καθένα
ζευγάρι ἀλόγατα, που θρέφονται με βίκο καὶ κριθάρι.
Πολλὰ ο Λυκάονας μου παράγγελνε, ο γέρο πολέμαρχος,
σύντας κινούσα ἀπ' τὸ παλάτι μας τὸ στέριο, ἐδῶ για να 'ρθω.
Μου 'λεγε, πάντα ἀπὰ στο ἀμάξι μου καὶ στ' ἄτια ἀνεβασμένος
- να κυβερνῶ τους Τρώες στον τάραχο τον ἀγριο του πολέμου.
Μα δὲν τον ἀκουσα, καὶ θα 'μουνα πολὺ πιο κερδεμένος·
τὴ τ' ἄλογα μας τα λυπήθηκα, που ἐτρωγαν ὅσο θέλαν,
μπας κι ἡ ταγὴ τους λείπει, ὡς θα 'μαστέ κλεισμένοι μες στο κάστρο.

- 205 τόξοισιν πίσυνοσ· τὰ δὲ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον ὀνήσειν.
ἤδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἔφηκα
Τυδεΐδῃ τε καὶ Ἀτρεΐδῃ, ἐκ δ' ἄμφοτέροιν
ἀτρεκέσ ἀϊμ' ἔσσευα βαλῶν, ἤγεια δὲ μᾶλλον.
τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
- 210 ἤματι τῷ ἐλόμην ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν
ἠγεόμην Τρῶεσσι φέρων χάριν Ἐκτορι δίω.
εἰ δὲ κε νοστήσω καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
πατρίδ' ἐμὴν ἄλοχόν τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμείο κάρη τάμοι ἀλλότριος φῶς
- 215 εἰ μὴ ἐγὼ τὰδε τόξα φαεινῶ ἐν πυρὶ θείην
χερσὶ διακλάσσας· ἀνεμῶλια γὰρ μοι ὀπηδεῖ.
τὸν δ' αὐτ' Αἰνείας Τρῶων ἀγὸς ἀντίον ἠΐδα:
μὴ δ' οὕτως ἀγόρευε· πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως,
πρὶν γ' ἐπὶ νῶ τῷδ' ἀνδρὶ σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
- 220 ἀντιβίην ἐλθόντε σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι.
ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήεσο, ὄφρα ἴδῃαι
οἴοι Τρῶιοι ἵπποισι ἐπιστάμενοι πεδίοιο
κραπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι:
τῷ καὶ νῶϊ πόλιν δὲ σαώσετον, εἰ περ ἂν αὐτε
- 225 Ζεὺς ἐπὶ Τυδεΐδῃ Διομήδῃ κῦδος ὀρέξει.
ἀλλ' ἄγε νῦν μᾶστιγα καὶ ἠνία σιγαλόεντα
δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι ὄφρα μάχωμαι:
ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποισι.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός:
- 230 Αἰνεΐα σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἠνία καὶ τεῶ ἵππου:
μᾶλλον ὑφ' ἠνιόχῳ εἰωθότῳ καμπύλον ἄρμα
οἶσεται, εἰ περ ἂν αὐτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν:
μὴ τῷ μὲν δεῖσαντε ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον
ἐκφερέμεν πολέμοιο τεὸν φθόγγον ποθέοντε,
- 235 νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱός
αὐτῷ τε κτείνῃ καὶ ἐλάσση μώνυχας ἵππους.
ἀλλὰ σὺ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ' ἄρματα καὶ τεῶ ἵππου,
τὸν δὲ δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξεῖ δουρί.
ὥς ἄρα φωνήσαντες ἐς ἄρματα ποικίλα βάντες
- 240 ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους.
τοὺς δὲ ἴδε Σθένηςλος Καπανῆος ἀγλαὸς υἱός,
αἶψα δὲ Τυδεΐδῃν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:
Τυδεΐδῃ Διομήδῃ ἐμῷ κεχαρισμένῃ θυμῷ,
ἄνδρ' ὀρώω κρατερῷ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι
- Ἔτσι τ' ἀφήκα καὶ ξεκίνησα πεζὸς στὴν Τροία νὰ φτάσω,
τὰ θάρρη στὸ δοξάρι μου ἔχοντας, μα δε φελάει καὶ τοῦτο!
Σε δυο καλαντρειωμένους ἐρίξα πρὶν λίγο, στὸ Διομήδῃ
καὶ στὸν υἱὸ τοῦ Ἀτρέα, καὶ πέτυχα, μα κι ἀν τινάχητῃ ἀλήθεια
καὶ τῶν δυο τὸ γαῖμα, πιότερο τοὺς ξάναψα μονάχα.
Ὡρα κακὴ ἦταν ποὺ ξεκρέμασα τὸ γυριστὸ δοξάρι
- ἀπ' τὸ καρφὶ τῆ μέρα ποὺ 'φευγα, στὴν ὠρία Τροία γιὰ νὰ 'ρθω,
νὰ μπῶ στους Τρῶες γιὰ χάρη τοῦ Ἐκτορα τοῦ ἀρχοντικοῦ
προλάτῃς.
Μ' ἀν εἶναι νὰ γυρίσω κάποτε καὶ ν' ἀντικρίσω πάλαι
τὴν πατρικὴ μου γῆ, τὸ ταίρι μου καὶ τὸ ἀψηλὸ μου σπῆτι,
εὐτὺς ἀλήθεια τὸ κεφάλι μου κάποιος οὐχτὸς νὰ κόψει,
ἀν τὸ δοξάρι αὐτὸ τὰ χέρια μου δε σπάσουν καὶ τὸ ρίζουν
στὴ λαμπαδούσα φλόγα' τὶ ἀδικὰ τὸ κουβαλῶ μαζί μου!»
Καὶ τότε ὁ Αἰνείας, τῶν Τρῶων ὁ κύβερνος, ἀπηλογιά τοῦ δίνει:
«Τὰ λόγια αὐτὰ ποὺ λες παρὰ τα, κι ἄλλη γιαιριά δε εἶναι
παρὰ με τ' ἄπια καὶ τὸ ἀμάξι μου κι οἱ δυο μας νὰ χυθούμε
- πάνω στὸν ἀντρα αὐτόν, νὰ κρούσουμε μαζί τοῦ τ' ἄρματά μας.
Μον' ἔλα, ἀνέβα πα στὸ ἀμάξι μου, νὰ δεῖς καὶ συ τὶ ἀξίζου
τοῦ Τρῶα τ' ἀλόγατα, πῶς ξέρονε στὸν κάμπο δῶθε κείθε
μια γρήγορα μπροστά νὰ χύνονται καὶ μια νὰ φεύγουν πίσω.
Αὐτὰ μπορεῖ καὶ μας νὰ γλιτῶναν στὸ κάστρο μέσα τώρα,
ἀν στὸ Διομήδῃ ὁ Δίας ἐχάριζε δόξα τρανὴ καὶ πάλαι.
Τ' ἀστραφτερά ἐσύ τώρα νιόλουρα καὶ τὸ μαστίγι πάρε,
κι ἐγὼ θα κατεβῶ ἀπ' τὸ ἀμάξι μου πεζὸς νὰ πολεμῶσω'
γιὰ στάσου ἐσύ καὶ παρ' τὸν πάνω σου, κι ἐγὼ κοιτάζω τ' ἄπια.»
Καὶ τοῦ Λυκάονα ὁ γιος ὁ ἀντρόκαρδος τοῦ ἀπηλογήθη κι εἶπε:
- «Ἀτός σου, Αἰνεΐα, στα χέρια κράτησε τὰ νιόλουρα καὶ τ' ἄπια'
σαν νιώσουν τὸν ἀμαξολάτη τοὺς, πιο πρόθυμα θα σύρου
τὸ ἀμάξι, ἀπ' τὸ Διομήδῃ ἀν φεύγομε κυνηγημένοι τώρα.
Μπας καὶ δειλιάσουν κι ἀπ' τὸ φόβο τοὺς πια δε θελήσουν ἐξῶ
νὰ μας τραβήξουν ἀπ' τὸν πόλεμο, ποθώντας τὴ φωνὴ σου'
καὶ τότε τοῦ Τυδέα τοῦ ἀντρόψυχου χιμίζει ὁ γιος στους δυο μας
καὶ μας σκοτώσει, τὰ μονόνυχα κουρσεύοντας μας ἄπια.
Γι' αὐτὸ κυβέρνα ἐσύ τὸ ἀμάξι σου καὶ τ' ἀλογά σου τώρα,
κι αὐτὸν ἐγὼ με τὸ κοντάρι μου θα καρτερῶ, σαν ἐρθεῖ.»
Ετοῦτα ὡς μίλησαν, ἀνέβηκαν στὸ πλουμισμένο ἀμάξι
- καὶ στοῦ Τυδέα τὸ γιο τὰ γρήγορα με βιάση ἐστρεψαν ἄπια.
Κι ὁ Σθένηςλος, ὁ γιος ὁ ἀντρόκαρδος τοῦ Καπανέα, τοὺς εἶδε,
καὶ στοῦ Τυδέα τὸ γιο ἀνεμάρπαστα γοργὰ μιλοῦσε λόγια:
«Γιε τοῦ Τυδέα, Διομήδῃ, σύντροφε πιο ἀγαπημένῃ ἀπ' ὅλους,

- 245 ἴν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν τόξων ἐὺ εἰδῶς
 Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὐτε Λυκάονος εὐχεται εἶναι·
 Αἰνείας δ' υἱὸς μὲν ἀμύμονος Ἀγχίσαο
 εὐχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἱ ἔστ' Ἀφροδίτη.
 ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδὲ μοι οὕτω
 θωρῶ αντρειωμένους δυο που βιάζονται να χτυπηθούν μαζί σου,
 κι ἔχουε δύναμη ακατάλυτη· καμάρι το 'χει ο πρώτος
 γιος του Λυκάονα που 'ναι, ο Πάνταρος, τρανός δοξαρομάχος·
 κι ο δεύτερος, ο Αἰνείας, του αντρόκαρδου του Αγχίση καμαρώνει
 πως εἶναι γιος, και για μητέρα του την Αφροδίτη ξέρει.
 Μον' ἔλα, τ' ἄλογα να στρίψουμε και πίσω ας πάμε, τόσο
- 250 θῦνε διὰ προμάχων, μὴ πως φίλον ἦτορ ὀλέσσης.
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς
 Διομήδης·
 μή τι φόβον δ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδὲ σὲ πεισέμεν οἴω.
 οὐ γάρ μοι γενναῖον ἄλυσκάζοντι μάχεσθαι
 οὐδὲ καταπτώσσειν· ἔτι μοι μένος ἐμπεδὸν ἔστιν.
 μη μου χιμάς μέσ' απ' τους πρόμαχους, μη χάσεις τη ζωή σου.»
 Τότε ο αντρειανός ταυροκοιτώντας τον του μίλησε Διομήδης·
 «Ἄδικα παν θαρρῶ τα λόγια σου, παρατά τη φευγάλα!
 Μάθε, να φεύγω εγώ απ' τον πόλεμο δεν το 'χω γονικό μου,
 μηδὲ και να ζαρώνω' μέσα μου το λείει η καρδιά μου ακόμα.
 Δε θέλω ν' ανεβῶ στο αμάξι μου' θα χτυπηθῶ ὅπως εἶμαι'
 στέκει η Αθηνά η Παλλάδα δίπλα μου, το φόβο μου αποδιώχνει.
 Τα δυο γοργόποδά τους ἄλογα δε θα τους γύρουν πίσω
 μακριά από μας, κι ακόμα αν ἕνας τους μπορέσει να ξεφύγει.
 Κάποιο ἄλλο λόγο τώρα θα 'λεγα, και συ στο νου σου βάλ' τον:
- 255 ὀκνεῖω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ και αὐτως
 ἀντίον εἴμ' αὐτῶν· τρεῖν μ' οὐκ ἐξ Παλλάς Ἀθήνης.
 τοῦτω δ' οὐ πάλιν αὐτίς ἀποῖσεται ὠκέες ἵπποι
 ἄμφω ἀφ' ἡμέων, εἴ γ' οὖν ἕτερός γε φύγησιν.
 ἄλλο δὲ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
 Αν τύχει κι η Αθηνά η πολύβουλη τη δόξα μου χαρίσει
 να δώσω και στους δυο το θάνατο, τα γκέμια εσύ κρεμώντας
 στο γύρο του αμαξιού, τα γρήγορα δικά μας ἄτια κράτα,
 και ρίξου απά στου Αἰνεῖα τ' ἄλόγατα—καλά να το θυμάσαι—
 κι από τους Τρώες στους λιονταρόκαρδους να μου τα πας Αργίτες·
 τι απ' τη γενιά κρατούν που εχάρισεν ο Δίας ο μακροβίγλης
 στο βασιλιά τον Τρώα γι' ἀντίμεμα του γιου του Γανυμήδη,
 κι ἄλλα καλύτερα δε βρίσκονται σε Ανατολή και Δύση.
 Κι ο βασιλιάς ο Αγχίσης τα 'βαλε να σμιξουν με φοραδες
 κλεφτά, κρυφά απ' το Λαομέδοντα, κι από το σόι τους πήρε,
- 260 αἶ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κύδος ὀρέξει
 ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους
 αὐτοῦ ἔρυκακέειν ἐξ ἄντυγος ἠγία τεῖνας,
 Αἰνεῖαο δ' ἐπαΐξει μεμνημένους ἵππων,
 ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς.
 Αν τύχει κι η Αθηνά η πολύβουλη τη δόξα μου χαρίσει
 να δώσω και στους δυο το θάνατο, τα γκέμια εσύ κρεμώντας
 στο γύρο του αμαξιού, τα γρήγορα δικά μας ἄτια κράτα,
 και ρίξου απά στου Αἰνεῖα τ' ἄλόγατα—καλά να το θυμάσαι—
 κι από τους Τρώες στους λιονταρόκαρδους να μου τα πας Αργίτες·
 τι απ' τη γενιά κρατούν που εχάρισεν ο Δίας ο μακροβίγλης
 στο βασιλιά τον Τρώα γι' ἀντίμεμα του γιου του Γανυμήδη,
 κι ἄλλα καλύτερα δε βρίσκονται σε Ανατολή και Δύση.
 Κι ο βασιλιάς ο Αγχίσης τα 'βαλε να σμιξουν με φοραδες
 κλεφτά, κρυφά απ' το Λαομέδοντα, κι από το σόι τους πήρε,
- 265 τῆς γάρ τοι γενεῆς ἧς Τρωῖ περ εὐρύοπα Ζεὺς
 δῶχ' υἱὸς ποιήνη Γανυμήδεος, οὐνεκ' ἄριστοι
 ἵππων ὄσσοι ἕασιν ὑπ' ἠῶ τ' ἠελιόν τε,
 τῆς γενεῆς ἔκλεπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης
 λάθρη Λαομέδοντος ὑποσχῶν θήλεας ἵππους·
 Κι ο βασιλιάς ο Αγχίσης τα 'βαλε να σμιξουν με φοραδες
 κλεφτά, κρυφά απ' το Λαομέδοντα, κι από το σόι τους πήρε,
- 270 τῶν οἱ ἐξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλη.
 τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνη,
 τῷ δὲ δῦ' Αἰνεῖα δῶκεν μῆστρωε φόβοιο.
 εἰ τοῦτω κε λάβοιμεν, ἄροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν.
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 κι ἐξὶ πουλάρια του γεννήθηκαν στο αρχοντικό του μέσα'
 κι ατὸς του ἀνάστησε τα τέσσερα μες στο παχνὶ δικά του,
 και τ' ἄλλα δυο του Αἰνεῖα τα χάρισε, φόβος του οχτροῦ και τρόμος.
 Τώρα αν γενοῦν δικά μας, ἀσβηστη θα μείνει εμάς η δόξα.»
 Ἔτσι μιλούσαν συνάλληλος τους αυτοῖ, με βιάση ωστόσο
 οι ἄλλοι τους σίμωσαν, τα γρήγορα λαλώντας ἄλογα τους,
 και πρώτος του Λυκάονα μίλησεν ο γιος ο ψυχωμένος·
 «Καλαντρειωμένε, πολεμόχαρε γιε του Τυδέα του γαύρου,
 κάτω η πικρή μου ἀλήθεια γρήγορη δε σ' ἐρίξε σαγίτα'
 τώρα λοιπόν ας δοκιμάσουμε με το κοντάρι, αν σε 'βρω!»
- 275 τῷ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.
 τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 καρτερόθυμε δαΐφρον ἀγαυοῦ Τυδέος υἱὲ
 ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσαστο πικρὸς οἰστός·
 νῦν αὐτ' ἐγγείη πειρήσομαι αἶ κε τύχωμι.
 Εἶπε, και το μακρόσκιωτο ἐρίξε κοντάρι του με φόρα
 και στο σκουτάρι απά τον πέτυχε· το τρύπησε πετώντας
 η μύτη η χάλκινη κι ακούμπησε στο θώρακα του απάνω.
 Και του Λυκάονα ο γιος ο αντρόψυχος φωνή μεγάλη σέρνει:
- 280 ἦ ῥα και ἀμπεπαλῶν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος
 και βάλε Τυδείδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διὰ πρὸ
 αἰχμῆ χαλκείη ππαμένη θώρηκι πελάσθη·
 τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 βέβληται κενεῶνα διαμπερές, οὐδὲ σ' οἴω

- 285 δηρὸν ἔτ' ἀνσχῆσσαι: ἔμοι δὲ μέγ' εὐχος ἔδωκας.
τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης:
ἤμβροτες οὐδ' ἔτυχες: ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶϊ γ' οἶω
πρὶν γ' ἀποπαύσεσθαι πρὶν γ' ἢ ἑτερόν γε πεσόντα
αἵματος ἄσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
- 290 ὡς φάμενος προέηκε: βέλος δ' ἴθυεν Ἀθήνη
ρίνα παρ' ὀφθαλμόν, λευκοῦς δ' ἐπέρησεν ὀδόντας.
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλώσσαν πρυμνήν τάμε χαλκὸς
ἀπειρής,
αἰχμή δ' ἐξελύθη παρὰ νείατον ἀνθερώννα:
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ
- 295 αἰόλα παμφανώνντα, παρέτρεσαν δὲ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες: τοῦ δ' αὐθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε.
Αἰνείας δ' ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρὶ τε μακρῷ
δείσας μὴ πῶς οἱ ἐρυσαίαιτο νεκρὸν Ἀχαιοί.
ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαίνει λέων ὡς ἀλκί πεποιθώς,
- 300 πρόσθε δὲ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ'
εἶσιν,
τὸν κτάμεναι μεμαῶς ὅς τις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι
σμερδαλέα ἰάχων: ὃ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης μέγα ἔργον ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
οἴοι νῦν βροτοὶ εἰσ': ὃ δὲ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
- 305 τῷ βάλεν Αἰνείαιο κατ' ἰσχίον ἐνθά τε μηρὸς
ἰσχίω ἐνστρέφεται, κοτύλην δὲ τέ μιν καλέουσι:
θλάσσε δὲ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥήξε τένοντε:
ὡσε δ' ἀπὸ ρινὸν τρηχὺς λίθος: αὐτὰρ ὃ γ' ἤρωσ
ἔστη γνύξ ἐριπῶν καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
- 310 γαίης: ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νύξ ἐκάλυψε.
καὶ νῦ κεν ἐνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
μήτηρ, ἢ μιν ὑπ' Ἀγχίση τέκε βουκολέοντι:
ἀμφὶ δ' ἐὼν φίλον υἷον ἐχεύατο πήχχε λευκῷ,
- 315 πρόσθε δὲ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμα κάλυψεν
ἔρκος ἔμεν βελέων, μὴ τις Δαναῶν ταχυπῶλων
χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλῶν ἐκ θυμὸν ἔλοιτο.
ἢ μὲν ἐὼν φίλον υἷον ὑπεξέφερον πολέμοιο:
οὐδ' υἱὸς Καπτανῆρος ἐλήθητο συνθεσιῶν
- 320 τῶν ἃς ἐπέτελλε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης,
ἀλλ' ὃ γε τοὺς μὲν εὐοὺς ἠρύκακε μῶνυχας ἵππους
νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου ἐξ ἄντυγος ἠνία τείνας,
Αἰνείαιο δ' ἐπαίξας καλλιτρίχας ἵππους
ἐξέλασε Τρώων μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς.
- « Πέρα για πέρα στα λαγγόνια σου χτυπήθηκες· πολλήωρα
θαρρῶ δε θα βαστάξεις, κι άσωση μου 'δωκες δόξα εμένα.»
Τότε ο τρανός Διομήδης άσκιαχτος απηλογιά του δίνει:
«Ξαστόχησες κι ουδέ με πέτυχες· μα εσεις δε θα συχάστε
θαρρῶ πρωτύτερα, πριν ένας σας στο χῶμα κάτω πέσει
κι αίμα τον Άρη, τον ατρόμητο πολεμιστή, χορτάσει.»
- Είπε, και ρίχνει απά στον Πάνταρο, και τη ριζιά η Παλλάδα -
στη μύτη, πλάι στο μάτι, εδρόμωσε' τ' άσπρα του εδιάβη δόντια
ο ανέσπλαχνος χαλκός και θέρισε τη γλώσσα από τη ρίζα,
και στο σαγόνι κάτω επρόβαλε του κονταριού του η μύτη.
Πίστομα πέφτει κι από πάνω του βρόντηξαν τ' άρματα του,
τα φεγγοβολιστά, τα λιόφωτα. Σκιαγμένα τ' άτια δίπλα
πήδηξαν, και μεμιάς παράλυσαν εκεί η ψυχή κι η αντρεία του.
Κι ο Αινείας στη γη με το σκουτάρι του και το μακρύ κοντάρι
πετείται, τον νεκρό τρομάζοντας οι Αργίτες μην του πάρουν.
Με γαύρη τότε στάθηκε έπαρση στο πλάι του, σαν το λιόντα,
- το ισόκυκλο σκουτάρι βάζοντας μπροστά και το κοντάρι,
νεκρό να ρίξει κάτω θέλοντας όποιο προβάλει ομπρός του,
με άγριες φωνές. Κοτρόνα ασήκωτη παίρνει ο Διομήδης τότε,
που δυο μαζί δε θα τη σήκωναν απ' όσοι άνθρωποι ζούνε
τώρα στη γή· μ' αυτός ανέκοπα την έπαιζε και μόνος·
και το γοφό του Αινεία σημάδεψε, στο μέρος όπου μπαίνει
και στρίβει του μεριού το κόκαλο, στην κλειδώση που λένε.
Του σπάζει η κλειδώση και κόπηκαν μαζί τα δυο του νεύρα'
το δέρμα του' σκίσε η αγκυλόπετρα, και τότες ο αντρειωμένος
πάνω στα γόνατα σωριάστηκε, κι ακούμπησε στο χῶμα
- το αδρό του χέρι, και του σκέπασε μαύρη νυχτιά τα μάτια.
Ο Αινείας ο ρήγας τότε σίγουρα θα χάνονταν, η κόρη
του γιου του Κρόνου αν δεν τον ξέκρινεν, η μάνα του Αφροδίτη,
με τον Αγχίση που τον έκανε, ψηλά στο βουκολιό του'
και γύρω από το γιο της έριξε τα χιονοβράχιονά της,
κι άπλωσε ακόμα από το λιώφωτο μαντί μια δίπλα ομπρός του,
να τον φυλάξει απ' τα χτυπήματα, κανείς γοργαλογάρης
Αργίτης μην τον βρει κατάστηθα και τη ζωή του πάρει.
Αυτή λοιπόν το γιο της πάλευε να βγάλει από τη μάχη'
μα ο γιος του Καπτανέα δεν ξέχασε καθόλου την ορμήνια,
- αυτή που του 'χε ο βροντερόφωνος Διομήδης πριν δοσμένα.
Κόβει τη φόρα απ' τα μονόνοχα δικά τους άτια, κι όζω
τα βγάξει απ' τη βουή, τα νιόλουρα κρεμώντας απ' το γύρω,
και δίχως άρρητα στα ωριότριχα του Αινεία χιμίζει τ' άτια,

- 325 δῶκε δὲ Διήπυλῳ ἐτάρω φίλῳ, ὄν περὶ πάσης
 τῆεν ὀμηλικῆς ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη,
 νηυσὶν ἔπι γλαφυρήσιν ἔλαυνέμεν: αὐτὰρ ὁ γ' ἦρωσ
 ὦν ἵππων ἐπιβάς ἔλαβ' ἠγία σιγαλόεντα,
 αἶψα δὲ Τυδεΐδην μέθεπε κρατερῶνυχας ἵππους
- 330 ἐμμεμαώς: ὁ δὲ Κύπριν ἐπώχετο νηλεῖ χαλκῷ
 γιγνώσκων ὁ τ' ἀναλκίς ἔην θεός, οὐδὲ θεάων
 τάνων αἶ τ' ἀνδρῶν πόλεμον κάτα κοιρανέουσιν,
 οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίη οὔτε ππολίπορθος Ἐνωῷ.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὄμιλον ὀπάζων,
- 335 ἔνθ' ἔπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
 ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξεῖ δουρὶ
 ἀβληχρῆν: εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν
 ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὄν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
 πρυμνὸν ὑπερ θέναρως: ῥέε δ' ἄμβροτον αἶμα θεοῖο
- 340 ἰχώρ, οἶός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν:
 οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἶθοπα οἶνον,
 τοῦνεκ' ἀναιμόνες εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
 ἦ δὲ μέγα ἰάχουσα ἀπὸ ἔο κάββαλεν υἰόν:
 καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
- 345 κυανὴν νεφέλη, μὴ τις Δαναῶν ταχυπύλων
 χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἔλοιτο:
 τῆ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε βοήην ἀγαθὸς Διομήδης:
 εἶκε Διὸς θύγατερ πολέμου καὶ δῆϊοτήτος:
 ἦ οὐχ ἄλις ὅππῃ γυναικας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις;
- 350 εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεται, ἦ τέ σ' οἶω
 ῥιγῆσειν πόλεμόν γε καὶ εἴ χ' ἐτέρωθι πύθηαι.
 ὡς ἔφαθ', ἦ δ' ἀλόουσι' ἀπεβήσεται, τείρετο δ'
 αἰνῶς:
 τὴν μὲν ἄρ' Ἴρις ἐλοῦσα ποδῆνεμος ἔξαγ' ὀμίλου
 ἀχθομένην ὀδύνησι, μελαίνετο δὲ χροά καλόν.
- 355 εὖρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θούρον Ἄρηα
 ἦμενον: ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο καὶ ταχέ' ἵππου:
 ἦ δὲ γνύξ ἐριποῦσα κασιγνήτοιο φίλοιο
 πολλὰ λισσομένη χρυσάμπυκας ἤτεεν ἵππους:
 φίλε κασίγνητε κόμισαί τέ με δός τέ μοι ἵππους,
- 360 ὄφρ' ἐς Ὀλυμπον ἴκωμαι ἵν' ἀθανάτων ἔδος ἐστί.
 λίην ἀχθομαι ἔλκος ὃ με βροτὸς οὔτασεν ἀνήρ
 Τυδεΐδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο.
 ὡς φάτο, τῆ δ' ἄρ' Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας
 ἵππους:
 ἦ δ' ἐς διφρον ἔβαινε ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ,
- ἀπὸ τους Τρώες στους λιονταρόκαρδους για να τα φέρει Αργίτες.
 Εκεί στο σύντροφο του Διήπυλο τα δίνει, που τιμούσε
 χώρια απ' τους άλλους συνομηλικούς, τι είχε περισσότερα γνώση,
 για να τα φέρει στα πλεούμενα τα βαθουλά, κι εκείνος
 πα στα δικά του ανέβη αλόγατα και τα λουριά φουχτώνει
 τ' αστραφτερά, και τ' ασαλόνοχα κεντάει φαριά με βιάση,
- να φτάσει το Διομήδη θέλοντας' κι εκείνος κυνηγούσε'
 με ανέσπλαχνο χαλκό την Κύπριδα, τι ήταν δειλιάρα, κι όχι
 σαν τις θεές ποτ ανακατώνονται μες στον αντρών τις μάχες,
 μήτε Αθηνά μηδέ και Χουγιαχτώ καστελοκαταλύτρα.
 Κι ως κυνηγώντας την επρόφτασε μες στο πολύ το ασκέρη,
 παίρνοντας φόρα ο γιος του αντρόκαρδου Τυδέα την κονταρεύει
 μ' ένα του πήδημα, και ξώδεσμα στο χέρι τη λαβώνει
 το τρυφερό' και το κοντάρι του μεμιάς στο δέρμα εμπήχτη
 μέσ' απ' το θείο μαντί, που κάποτε της το 'χαν φάνει οι Χαρές,
 απάνω στον αρμό· και χύνουνταν το αθάνατο της αίμα,
- ο ἰχώρας, που μες στον τρισεύτυχων θεῶν κυλάει τις φλέβες·
 ψωμί δεν τρων μαθές, δεν πίνουσε κρασί φλογάτο εκείνοι,
 γι' αυτό δεν ἔχουν κι αίμα μέσα τους κι ἀθάνατους τους κράζουν.
 Βγάζει φωνή τρανή κι αμόλησε το γιο της που κρατούσε.
 Κείνον ευτύς τον πήρε ο Ἀπόλλωνας ο Φοῖβος στην ἀγκάλη,
 σε μαύρο κρύβοντας τον σύγγεφο, κανείς γοργαλογάρης
 Αργίτης μην τον βρει κατάστηθα και τη ζωή του πάρει.
 Τότε ο Διομήδης ο βροντόφωνος σέρνει φωνή μεγάλη:
 «Κόρη του Δία, τ' αντροπαλέματα και τη σφαγή παρατά!
 Μη δε σε φτάνει που τις ἀβουλες γυναικες ξελογιάζεις;
- Μ' αν θες στον πόλεμο να 'μου 'ρχεσαι, θ' ακούς θαρρῶ σε λίγο·
 πόλεμο κάπου αλλού να γίνεται, και θα σε πιάνει τρόμος!»
 Εἶπε, κι εκείνη φεύγει ξέφρενη, του πόνου δαμασμένη'
 κι η Ἴριδα τρέχει η ανεμοπόδαρη κι απ' τη σφαγή τη βγάζει.
 Πονούσε ἀβάσταχτα, κι η σάρκα της μελάνιαζε η ροδάτη.
 Εκεί, ζερβά απ' τη μάχη, ἀντάμωσε τον Ἄρη καθισμένο,
 με τα φαριά και το κοντάρι του κρυμμένα στην ἀντάρα.
 στον ἀδερφό μπροστά σωριάστηκε, τα παρακάλια ἀρχίζει
 ζητώντας να της δώσει τ' ἄτια του τα χρυσοχαλινάτα:
 «Καλέ ἀδερφέ, για παραστάσου με και δώσ' μου τ' ἄλογα σου,
- για να διαγύρω ἀπά στον Ὀλυμπο, στ' ἀθάνατα λημέρια.
 Με σφάζει ο πόνος, τι με λάβωσε κάποιος θνητός, ο γαῦρος
 Διομήδης, τώρα που θα τα 'βαζε και με το Δία πατέρα.»
 Εἶπε, κι αὐτός της δίνει τ' ἄλογα τα χρυσοχαλινάτα,
 κι εκείνη ἀπά στο ἀμάξι ἀνέβηκε με πονεμένα στήθη,

- 365 πάρ δέ οἱ Ἴρις ἔβαινε καί ἥνια λάζετο χερσί,
μάστιξεν δ' ἑλάαν, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἴκοντο θεῶν ἔδος αἰπὺν Ὀλυμπον·
ἐνθ' ἵππους ἔστησε ποδῆνεμος ὠκέα Ἴρις
λύσσασ' ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ:
- 370 ἦ δ' ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δι' Ἀφροδίτη
μητρὸς ἑῆς· ἦ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἦν,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε·
τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε φίλον τέκος Οὐρανίωνων
μασιδίως, ὡς εἶ τι κακὸν ῥέζουσιν ἐνωπῆ;
- 375 τὴν δ' ἡμίβετ' ἔπειτα φιλομειδῆς Ἀφροδίτη·
οὐτὰ με Τυδέος υἱὸς ὑπέρθυμος Διομήδης,
οὐνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο
Αἰνεΐαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.
οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή,
- 380 ἀλλ' ἦδη Δαναοὶ γὰρ καὶ ἀθανάτοισι μάχονται.
τὴν δ' ἡμίβετ' ἔπειτα Διώνη, δια θεάων·
τέτλαθι τέκνον ἐμόν, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ·
πολλοὶ γὰρ δὴ τλήμεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐξ ἀνδρῶν χαλέπ' ἄλγε' ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες.
- 385 τλή μὲν Ἄρης ὅτε μιν Ὀτος κρατερός τ' Ἐφιάλτης
παῖδες Ἀλωῆς, δῆσαν κρατερῶ ἐνὶ δεσμῶ·
χαλκῆν δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·
καὶ νύ κεν ἐνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης ἄτος πολέμοιο,
εἰ μὴ μητριῇ περικαλλῆς Ἡερίβοια
- 390 Ἑρμέα ἐξήγγειλεν· ὃ δ' ἐξέκλεπεν Ἄρηα
ἦδη τειρόμενον, χαλεπὸς δέ ἐ δεσμός ἐδάμνα.
τλή δ' Ἥρη, ὅτε μιν κρατερός πᾶϊς Ἀμφιτρύωνος
δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν οἰσῶ τριγλώχινι
βεβλήκει· τότε καὶ μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.
- 395 τλή δ' Αἴδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκύν οἰστόν,
εὐτέ μιν ωυτὸς ἀνὴρ υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο
ἐν Πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν ὀδύνησιν ἔδωκεν·
αὐτὰρ ὃ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν Ὀλυμπον
κῆρ ἀχέων ὀδύνησι πεπαρμένους· αὐτὰρ οἰστός
- 400 ὦμῳ ἐνὶ στιβαρῶ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν.
τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
ἠκέσατ'· οὐ μὲν γὰρ τι καταθνητός γε τέτυκτο.
σχέτλιος ὄβριμοεργὸς ὃς οὐκ ὄθητ' αἴσυλα ῥέζων,
ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς οἱ Ὀλυμπον ἔχουσι.
- 405 σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱὸς
ὅτι μάλ' οὐ δηναῖός ὃς ἀθανάτοισι μάχεται,
οὐδὲ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν
ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτήτος.
- κι ἡ Ἴριδα ἀνέβη πλάι της κι ἄρπαξε τα νιόλουρα στα χέρια'
δίνει βιτσιά μεμιάς στ' ἀλόγατα, που πρόθυμα πέταξαν,
και στον ἀπόγκρεμο τον Ὀλυμπο, στα θεία λημέρια, ἐφτασαν.
Εκεῖ ἡ γοργή ανεμόποδη Ἴριδα τραβάει να σταματήσουν,
ξεξεύει τ' ἄλογα κι ἀθάνατη ταγὴ τους βάζει ομπρός τους·
- κι ἡ ἀρχόντισσα Ἀφροδίτη ἀνάγειρε στα γόνατα της Διώνης,
της μάνας της· κι αὐτὴ την κόρη της μες στην ἀγκάλη ἐπήρε,
και με το χέρι της τη χαίδεψε κι ἐτσι μιλεῖ και κρένει:
« Παιδί μου, ποιος ἀπ' τους ἀθάνατους σου τα 'χει κάνει ετοῦτα,
ἀδίκαι, λες κακὸ πως ἔκανες σε ὅλο μπροστά τον κόσμο;»
Τότε ἡ Ἀφροδίτη ἡ ἀχνογελόχαρη της ἀποκρίθη κι εἶπε:
«Ὁ λιονταρόκαρδος με λάβωσε γιος του Τυδέα Διομήδης,
το γιο μου τον Αἰνεΐα σα γύρευα να βγάλω ἀπὸ τη μάχη,
που του 'χω πάντα την ἀγάπη μου πιο ἀπ' ὅλους πα στον κόσμο'
τι δεν παλεύουν τώρα ἀνέσπλαχνα πια -μόνο Τρώες κι Ἀργίτες,
- παρὰ χτυπιούνται και με ἀθάνατους οἱ Δαναοὶ κει κάτω.»
Κι ἡ Διώνη τότε, ἡ πολυσέβαστη θεά, της ἀποκρίθη:
«Υπομονέψου τώρα, κόρη μου, κι ἀν και πονάς, κρατήσου'
τι ἀπ' ὅσους ζοῦμε ἀπὰ στον Ὀλυμπο πολλοὶ τυρανιστήκαν
ἀπ' τους θνητοὺς, καθὼς τρωγόμεσται κι εμεῖς ἀναμεσὸ μας.
Πολλὰ τυράννια κι ὁ Ἄρης τράβηξε, που μ' αὐσιδίεσ στεριές
ὁ Εφιάλτης κι ὁ Ὀτος, οἱ ἀντροδύναμοι γιοι του Ἀλωέα, τον δέσαν,
και μῆνες δεκατρεῖς τον ἐκλείσαν σε χάλκινο πιθάρι.
Κι ὁ Ἄρης, της μάχης ὁ ἀνεχόρταγος, θα 'χε χαθεῖ κει μέσα,
ἡ μητριγιὰ τους ἀν δεν ἔτρεχε του Ερμῆ να το μνηύσει,
- ἡ ὁμορφή Ἡερίβοια' τους τον ξέκλεψε τον Ἄρη ἐκεῖνος τότε,
που 'χε ἀποκάμει πια ἀπ' τις ἄλυσες, βαριά που τον παιδεύαν.
Πολλὰ τυράννια κι ἡ Ἥρα τράβηξε, που τρίκοχη σαγίτα
ὁ χεροδύναμος της ἐριξε γιος του Ἀμφιτρύωνα πάνω
στο στήθος το δεξιό, κι ἀλάγιαστος τη συνεπῆρε ὁ πόνος.
Πολλὰ τυράννια κι ὁ Ἄδης τράβηξε, γοργὴ σαῖπια που ἀδέχτη
ἀπὸ του Δία του βροντοσκοῦταρου τον ἴδιο γιο, στην Πύλο,
μες στους νεκρούς, και τον παράτησε να τον πλαντοῦν οἱ πόνοι.
Στο ἀρχοντικό του Δία, στον Ὀλυμπο το μέγα, ἀνέβη, κι εἶχε
πίκρα τρανή που τον πιρούνιζαν οἱ πόνοι, τι ἡ σαγίτα
- μέσα τον εἶχε βρει στο στέριο του τον ὦμο. και πονοῦσε.
Τότε ὁ Παιήοντας, ἀπιθώνοντας πα στην πληγὴ βοτάνια
μαλαχτικά, μεμιάς τον ἐγιανε' θνητός μαθές δεν ἦταν
—ὁ ἀνόσιος, ὁ ἀσεβός! που χαίρουνταν δουλειές κακές να κάνει
κι ἀπ' τα δοξάρια του κι οἱ ἀθάνατοι του Ὀλύμπου ἐμαρτυρήσαν.
Μα αὐτὸν τον ἐσπρωξε ἡ Γλαυκώματη να σε χτυπήσει τώρα
—ὁ ἀνέμυαλος, κι οὐδὲ στα φρένα του το 'χει ὁ Διομήδης νιώσει,
πως ὅποιος τα 'βαλε με ἀθάνατους ζωὴ πολλή δεν ἔχει,
κι οὐδὲ κρατὰ παιδιὰ στα γόνατα, πατέρα να τον κρᾶζουν,
σύντας γυρίζει ἀπὸ τον πόλεμο κι ἀπ' τη σφαγὴ την ἀγρία.

- 410 τῷ νῦν Τυδεΐδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι,
φραζέσθω μὴ τίς οἱ ἀμείνων σείο μάχηται,
μὴ δὴν Αἰγιάλεια περίφρων Ἀδρηστήνη
ἔξ ὕπνου γοόωσα φίλους οἰκῆας ἐγείρη
κουρίδιον ποθέουσα πόσιν τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν
- 415 ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδης ἵπποδάμοιο.
ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρησιν ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὁμόργνου:
ἄλθετο χεῖρ, ὀδύνας δὲ κατηπόωντο βαρεῖαι.
αἰ δ' αὐτ' εἰσορώσασαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
κερτομίους ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον.
- 420 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκώπις Ἀθήνη:
Ζεῦ πάτερ ἦ ῥά τί μοι κεχολώσασαι ὅτι κεν εἴπω;
ἦ μάλα δὴ τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνείσα
Τρῳασὶν ἅμα σπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλα φίλησε,
τῶν πινα καρρέζουσα Ἀχαιϊάδων ἐυπέπλων
- 425 πρὸς χρυσοῦ περόνη καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν.
ὣς φάτο, μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καὶ ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσοῦν Ἀφροδίτην:
οὐ τοι τέκνον ἐμὸν δέδοται πολεμῆια ἔργα,
ἀλλὰ σὺ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
- 430 ταῦτα δ' Ἀρῆι θεῶ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Αἰνεῖα δ' ἐπόρουσε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης,
γιγνώσκων ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων:
ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' οὐδὲ θεὸν μέγαν ἄζετο, ἴετο δ' αἰεὶ
- 435 Αἰνεῖαν κτεῖναι καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίωνων,
τρὶς δὲ οἱ ἐστυφέλιξε φαιρινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων:
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος,
δεῖνὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων:
- 440 φράζεο Τυδεΐδῃ καὶ χάζεο, μῆδὲ θεοῖσιν
ἴσ' ἔθελε φρονεῖν, ἐπεὶ οὐ ποτε φύλον ὁμοῖον
ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
ὣς φάτο, Τυδεΐδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω
μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
- 445 Αἰνεῖαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλων
Περγάμω εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηὸς γε τέτυκτο.
ἦτοι τὸν Λητώ τε καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε κύδαινόν τε:
αὐτὰρ ὁ εἶδωλον τεύξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
- 450 αὐτῷ τ' Αἰνεῖα ἴκελον καὶ τεύχεσι τοῖον,
ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλω Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
δῆρον ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοεῖας
ἀσπίδας εὐκύκλους λαισρήϊά τε πεπερόντα.
δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων:
- Ἔτσι μαθές και τώρα, αντρόψυχος κι αν ο Διομήδης είναι,
το νου του ας έχει, πιο αντρειωμένος του μη βγει κανείς μπροστά
του,
κι η Αιγιάλεια τότε πάρει, η γνωστικιά του Αδράστου θυγατέρα,
και μες στον ύπνο με τους θρήνους της το σπῆτι αναστατώσει,
το ταίρι της να 'ρθεί φωνάζοντας, ο πιο αντρειανός Αργίτης,
του αλογατά Διομήδη η πέρφρανη, στεφανωτή γυναίκα.»
Εἶπε, και το αίμα της εσφούγγιξε και με τα δυο της χέρια,
κι έγινε ευτύς το χέρι, εγλύκαναν κι οι πόννοι που τη σφάζαν.
Τότε η Αθηνά που τις εκοίταζε, μαζί της κι η Ἥρα, άρχισαν
με λόγια αγγιχτικά κι επείραζαν το Δία, το γιο του Κρόνου'

κι έτσι η Αθηνά, η θεά η γλαυκόματη, πήρε να λείει μπροστά τους:
« Πατέρα Δία, γι'αυτό που θα 'λεγα να μου θυμώσεις τάχα;
Λέω πάλι η Κύπρη κάποια Αργίσιςσα ξελόγιαζε να φύγει
να πάει στους Τρῶες, τι τους αγάπησε τώρα στερνά περισίσια'
κάποια Αργίσιςσα χαιδεύοντας λοιπόν ωριομαντούσα
το τρυφερό της χέρι θα 'σκίσει πα στη χρυσοῦ καρφίτσα.»
Εἶπε, κι ο κύρης αχνογέλασε των θεῶν καὶ των ανθρώπων,
και τη χρυσοῦ Αφροδίτη εφώνασε κι αυτὰ της λείει τα λόγια:
«Όχι, οι δουλειές για σένα, κόρη μου, δεν είναι του πολέμου!
Εσὺ μονάχα κοίτα τις δουλειές τις τρυφερές του γάμου.
- Φτάνει η Αθηνά γι' αυτὰ να γνοιάζεται κι ο γοργοπόδης Ἀρης.»
Εκείνοι τέτοια συναλλήλως τους κουβέντιαζαν, κι ωστόσο
του Αινεία κυνήγι ο βροντερόφωνος Διομήδης είχε στήσει,
κι ας το 'ξερε πως είχε απάνω του το χέρι απλώσει ο Φοῖβος,
Το φοβερό θεό δε σκιάζονταν, μονάχα λαχταρούσε
τα ξακουστά να πάρει τ' άρματα του Αινεία σκοτώνοντας τον.
Τρεις χύθηκε φορές απάνω του με ορμή να τον σκοτώσει,
και τρεις ο Φοῖβος πίσω του 'σπρώξε το λαμπερό σκουτάρι'
μα σύντας χίμιξε και τέταρτην ἴδια θεός, ο Φοῖβος
ο μακρορήχτης φοβερίζοντας άγρια φωνή του σέρνει:
- «Στάσου, Διομήδη, και στοχάσου το, με τους θεούς μη θέλεις
να παραβγαίνεις των αθανάτων ένα η γενιά δεν είναι
μαθές με των θνητών, που σούρνονται στο χῶμα, κάτεχε το!»
Αυτὰ εἶπε, κι ο Διομήδης έκανε μια στάλα πίσω τότε,
να λείψει απ' το θυμό του Απὸλλωνα του μακροσαγιτάρη.
Μακριά απ' τ' ασκέρια ωστόσο απίθωσεν ο Φοῖβος τον Αινεία,
μες στ' άγια Πέργαμα, όπου βρίσκονταν χπισμένος ο ναός του». Την ώρα πρυ η Λητώ κι η Αρτέμιδα μαζί η σαίτευτρα έστεκαν
στο μέγα το άδυτο από πάνω του γιατροπορευόντας τον,
ο ασημοδόξαρος Απὸλλωνας φτιάνει γοργά ένα σκιάχτρο,
- με τον Αινεία τον ἴδιο που 'μοιάζε και στ' άρματά του ακόμα.
Γύρω απ' το σκιάχτρο τούτο αρχίνισαν ο ένας του άλλου να
σπάζουν
οι Τρῶες κι οι Αργίτες οι αρχοντόγεννοι στα στήθη τους τρογούρα

455 Ἄρες Ἄρες βροτολοιγὲ μαιφόνε τειχεσιπλήτα,
οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθῶν
Τυδεΐδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιο;
Κύπριδα μὲν πρῶτα σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ
καρπῶ,
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος.

460 ὡς εἰπῶν αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρη,
Τρωᾶς δὲ στίχας οὔλος Ἄρης ὄτρυνε μετελθῶν
εἰδόμενος Ἀκάμαντι θοῶ ἠγήτορι Θρηκῶν:
υἴασι δὲ Πριάμοιο διοτρεφέεσσι κέλευεν:
ὦ υἱεῖς Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος

465 ἔς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
ἦ εἰς ὃ κεν ἀμφὶ πύλης εὖ ποιητῆσι μάχωνται;
κεῖται ἀνὴρ ὃν ἴσον ἐτίοιεν Ἴκτορι δῖῳ
Αἰνείας υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο:
ἀλλ' ἄγετ' ἐκ φλοίσβοιο σαῶσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.

470 ὡς εἰπῶν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
ἐνθ' αὖ Σαρπηδῶν μάλα νείκεσεν Ἴκτορα δῖον:
Ἴκτορ πῆ δὴ τοι μένος οἴχεται ὃ πρὶν ἔχεσκες;
φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἐξέμεν ἠδ' ἐπικούρων
οἴος σὺν γαμβροῖσι κασιγνήτοισί τε σοῖσι.

475 τῶν νῦν οὐ τί ν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμι' οὐδὲ νοῆσαι,
ἀλλὰ καταπτώσσοσι κύνες ὡς ἀμφὶ λέοντα:
ἡμεῖς δὲ μαχόμεσθ' οἱ πῆρ τ' ἐπίκουροι ἔνειμεν.
καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἔων μάλα τηλόθεν ἦκω:
τηλοῦ γὰρ Λυκίῃ Ἐάνθῳ ἔπι δινηέντι,

480 ἐνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱόν,
κάδ δὲ κτήματα πολλὰ, τὰ ἔλδεται ὅς κ' ἐπιθευῆς.
ἀλλὰ καὶ ὡς Λυκίους ὄτρύνω καὶ μέμον' αὐτὸς
ἀνδρὶ μαχῆσασθαι: ἀτὰρ οὐ τί μοι ἐνθάδε τοῖον
οἶόν κ' ἠὲ φέροισιν Ἀχαιοὶ ἢ κεν ἄγοιεν:

485 τύνη δ' ἔστηκας, ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις
λαοῖσιν μενέμεν καὶ ἀμυνέμεναι ὦρεσσι.
μή πως ὡς ἀψῖσι λίνου ἀλόντε πανάγρου
ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γένησθε:
οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρσοις εὖ ναιομένην πόλιν ὑμήν.

490 σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἡμᾶρ
ἀρχοῦς λισσομένῳ τηλεκλειτῶν ἐπικούρων
νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπήν.
ὡς φάτο Σαρπηδῶν, δάκε δὲ φρένας Ἴκτορι μῦθος:
αὐτίκα δ' ἔς ὄχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε,

τα καλοστρόγγυλα σκουτάρια τους καὶ τ' ἀλαφριά τους σκούδα.
Καὶ τότε ὁ Φοῖβος κράζει ὁ Απόλλωνας τὸν ἀντρωμένον Ἄρη:
«Ἄρη, φονιά κι αἱματοστάλαχτε καὶ καστροκαταλύτη,
δε θα μπορούσες ἀπ' τὸν πόλεμο νὰ βγάλεις τὸ Διομήδη;
τι ετοῦτος τώρα πια θα τὰ 'βαζε καὶ με τὸ Δία πατέρα.
Πρῶτα ζυγώνοντας ἐλάβωσε στο χερσαρμὸ τὴν Κύπρη,
μετά, θεὸς λες κι ἦταν, χίμιξε στὸν ἴδιο ἐμένα πάνω.»

Ὡς εἶπε αὐτὰ, ψηλά στα Πέργαμα πηγαίνει καὶ καθίζει,
κι εὐτὺς ὁ γαῦρος Ἄρης ἔτρεξε τοὺς Τρώες γιὰ νὰ γκαρδιώσει
με τὴν εἶδη τοῦ λαύρου Ἀκάμαντα, που ἀφέντευε στοὺς Θράκες,
καὶ στοὺς υγιούς τοῦ Πριάμου φώναξε τοὺς ἀρχοντοθερμεμένους:
«Τοῦ Πριάμου, γιοί, τοῦ ἀρχοντογέννητου ρηγάρχη, ὡς πότε
ἀλήθεια
ἀπ' τοὺς Ἀργίτες νὰ σκοτώνονται θ' ἀφήστε τοὺς δικούς σας;
Μήπως ὠσόπου στα καλόχτιστα τὰ καστροπόρτια φτάσουν
κι ἐκεῖ πιαστοῦν; Τοῦ λιονταρόκαρδου τοῦ Ἀγχίση ὁ γιος ὁ Αἰνείας
κρίτεται τώρα, που ὡς τὸν Ἐχτορα τὸν ἐπιμούσαμε ὅλοι.
Μα ὀμπρός, κι ἀπ' τὴ σφαγὴ ἂς γλιτώσουμε τὸ μέγα σύντροφό
μας.»

Ἔτσι εἶπε, κι ὅλοι ἐπήραν δύναμη καὶ στύλωσε ἡ καρδιά τους,
καὶ τότε ὁ Σαρπηδόνας ἀσκήμα τὸν Ἐχτορα μαλώνει:
«Ἐχτορα, περς μου, τὸ κουράγιο σου, που 'χες πιο πρὶν, που πῆγε;
Δίχως στρατὸ καὶ δίχως σύμμαχους ἐσύ με τοὺς γαμπρούς σου
μαζὶ καὶ με τ' ἀδέρφια σου ἔλεγες τὸ κάστρο θὰ κρατούσες.
Μα τώρα δὲν μπορῶ κανένα τους νὰ ἰδῶ καὶ νὰ ξεκρίνω'
σα σκύλοι ἐζάρωσαν καὶ λούφαξαν τρογύρα ἀπὸ λιοντάρη.
Τώρα μονάχα ὅσοι βρεθήκαμε σύμμαχοι πολεμούμε'
τι σύμμαχος κι ἐγὼ εἶμαι κι ἐφτάσα μακριάθε ξεκινώντας'
τι εἶναι μακριὰ ἡ Λυκία, στὸ στρουφιχτὸ τοῦ Ἐάνθου ρέμα πάνω,
κι ἐχῶ ἀφημένο ἐκεῖ τὸ ταίρι μου καὶ τὸ μωρὸ τὸ γιο μου
καὶ βιος πολὺ, που θὰ τὸ ζήλευε κάθε φτωχός. Μα κι ἐτσι
γκαρδιῶνω τοὺς Λυκιῶτες ἅπαντα καὶ λαχταρῶ κι ἀτὸς μου
νὰ κονταροχτυπιέμαι, τίποτα δῶ πέρα ἀς μὴν ὀρίζω,
γιὰ βιος οἱ Ἀργίτες νὰ μου πάρουνε γιὰ ζὰ νὰ μου ξεκόψουν.
Κι ἐσύ μου στέκεις κι οὐδὲ γνοιάζεσαι τοὺς ἄλλους νὰ προστάξεις
νὰ μὴν τσακίσουν, μὲν' τὰ ταίρια τοὺς σπητοὶ νὰ διαφεντέψουν.
Μες στὸ διχτυοῦ τὰ βρόχια τ' ἄρπαγα μήπως πιαστεῖτε ξάφνου,
καὶ γίνετε ὅλοι τῶν ἀντίμαχων διαγούμισμα καὶ κουρσός,
που θὰ πατήσουν δίχως ἀργητὰ τὸ πλοῦσιό σας τὸ κάστρο.

Μα γιὰ ὅλα τούτα συ νὰ γνοιάζεσαι πρεπτό 'ναὶ μέρα νύχτα,
στοὺς ἀρχηγούς τῶν πολυδόξαστων προσπέφτοντας συμμάχων,
στὴ μάχη νὰ κρατιοῦνται ἀλύγιστοι—καὶ τὶς φωνές παράτα!»
Εἶπε, κι ὁ λόγος τοῦ τὸν Ἐχτορα κατάβαθα δαγκώνει,

- 495 πάλλων δ' ὄξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ὦχετο πάντη
ὄτρυνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν:
Ἄργειοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες οὐδὲ φόβηθεν.
ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱεράς κατ' ἀλωὰς
- 500 ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
κρίνη ἐπειγομένων ἀνέμων καρπὸν τε καὶ ἄχνας,
αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμαῖα: ὡς τότε Ἀχαιοὶ
λευκοὶ ὕπερθε γέγοντο κονισάλω, ὃν ῥα δι' αὐτῶν
οὐρανὸν ἔς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων
- 505 ἄψ ἐπιμισγομένων: ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἠνιοχῆες.
οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθύς φέρον: ἀμφὶ δὲ νύκτα
θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχη Τρώεσσιν ἀρήγων
πάντοσ' ἐπιχόμενος: τοῦ δ' ἐκράϊαιεν ἐφετμὰς
Φοῖβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὃς μιν ἀνώγει
- 510 Τρωσὶν θυμὸν ἐγείρει, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην
οἰχομένην: ἦ γὰρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγῶν.
αὐτὸς δ' Αἰνεΐαν μάλα πίνος ἐξ ἀδύτοιο
ἦκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
Αἰνεΐας δ' ἐτάροισι μεθίστατο: τοὶ δὲ χάρησαν,
- 515 ὡς εἶδον ζῶν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα
καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα: μετάλλησάν γε μὲν οὐ τι.
οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν ἀργυρότοξος ἔγειρεν
Ἄρης τε βροτολοιγὸς Ἴρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.
τοὺς δ' Αἴαντε δῦω καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης
- 520 ὄτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν: οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν οὔτε ἰωκάς,
ἀλλ' ἔμενον νεφέλησιν εἰοικότες ἄς τε Κρονίων
νηνεμῆς ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν
ἀτρέμας, ὄφρ' εὐδῆσι μένος Βορέας καὶ ἄλλων
- 525 ζαχρειῶν ἀνέμων, οἳ τε νέφεα σκιδόντα
πνοιῆσιν λιγυρῆσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες:
ὡς Δαναοὶ Τρώας μένον ἔμπεδον οὐδὲ φέβοντο.
Ἄτρεΐδης δ' ἄν' ὄμιλον ἐφόιτα πολλὰ κελεύων:
ὦ φίλοι ἀνέρες ἔστε καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἔλεσθε,
- 530 ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας:
αἰδομένων ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἢ ἐπέφανται:
φευγόντων δ' οὐτ' ἄρ κλέος ὄρνυται οὔτε τις ἀλκή.
ἦ καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς, βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα
Αἰνεΐω ἔταρον μεγαθύμου Δηϊκόωντα
- κι εὐτύς ἐπήδηξε ἀπ' τ' ἀμάξι του συνάρματος στο χῶμα,
κι ἔτρεξε, σειώντας τα κοντάρια του τα σουβλερά, στο ασκέρι,
να μπουν στον πόλεμο φωνάζοντας, κι ἀγρία ξανάβει μάχη.
Κάνουν κι αυτοὶ στρόφῃ και στάθηκαν ἀντίκρῃ ἀπ' τους Ἀργίτες.
Κι οἱ Ἀργίτες μαζωχτοὶ κρατήθηκαν, δὲν το 'βαλαν στα πόδια.
Κι ὅπως ο ἀγέρας παίρνει τ' ἀχερο μες στ' ἀγιασμένα ἀλώνια,
- σύντας λιχνίζουν, και στο φύσημα του ἀνέμου ξεχωρίζει
ἡ ξανθὴ Δημήτρα ἀπὸ τ' ἀχερο το σᾶρι, καὶ λευκαίνει
ἡ ἀχνη τη γῆς, ὅπου στοιβάζεται' το ἴδιο κι οἱ Ἀργίτες ἀσπροι
ἀπὸ τη σκόνῃ ως πάνω βρέθηκαν, που ασκῶναν κάτωθὲ τους
ψηλά ως τον ουρανὸ το χάλκινο τα πόδια των ἀλόγων,
ἔτσι ξανά που σμίξαν, κι ἔστρεφῃ οἱ ἀμαξολάτες τ' ἄτια'
κι ο ἕνας στον ἄλλο ἀντίκρῃ ἐμάχονταν. Νύχτα βαθιά ἀπὸ πάνω
στη μάχη ο γαῦρος Ἄρης ἀπλωνε, στους Τρώες να δώσει χέρι,
κι ολούθε πιλαλώντας τέλεε του Φοῖβου τις ἀρμῆνες,
του μαλαμοσπαθάρῃ Ἀπόλλωνα, που του 'χε παραγγεῖλει
- ξανὰ στους Τρώες να δώσει ἀνάκαρα, την Ἀθηνά Παλλάδα
να φεύγει ως εἶδε, που παράστεκε βοηθώντας τους Ἀργίτες.
Ὡστόσο ἐκεῖνος ἀπὸ τ' ἀδυτο το μυριοπλοῦσιο βγάζει
το ρῆγα Αἰνεΐα, και μες στα στήθη του καινούργια ἀντρεία φυτεύει.
Και βρέθη ο Αἰνεΐας μες στους συντρόφους του, κι ἐκεῖνοι
ἀναγάλλιασαν,
θωρώντας ζωντανὸς κι ἀλάβωτος να τους σιμώνει πάλε,
κι ἀντρεία γεμάτος· μα δε ρώτησε κανεὶς τους τι εἶχε γίνε'
καιρὸ δὲν εἶχαν ἀπ' τον πόλεμο, που ο καταλύτης Ἄρης
κι ο Ἀσημοδόξαρος τους σήκωναν κι ἡ φρενιασμένη Ἀμάχη.
Ὡστόσο οἱ Δαναοὶ ἀπ' τους Αἴαντες, τον Ὀδυσσεά το γαῦρο
- και το Διομήδῃ ξεσηκῶνονταν να πολεμοῦν κι ατοὶ τους'
των Τρώων τη δύναμη δε σκιάζονταν μηδὲ και τα γιουρούσια.
Σα σύγνεφα ἔστεκαν ἀσάλευτοι, που ο γιος του Κρόνου στήνει
πα στῶν βουνῶν ψηλά τ' ἀκρόκορφα σε ἀπανεμιά, και διόλου
δε σειοῦνται, ὅσο ο βοριάς κι οἱ ἐπίλοιποι κοιμοῦνται ἀκόμα ἀνεμοι'
μα σύντας σηκωθοῦν φρενιάζοντας με τ' ἀγρία σφουριχτά τους
δεξιὰ ζερβά σκορποῦν τα σύγνεφα τα γισκιοφορτωμένα'
ὅμοια στέκονταν στέριοι οὐδ' ἔφευγαν μπροστά στους Τρώες οἱ
Ἀργίτες'
κι ολούθε ο γιος του Ἀτρεά τριγύριζε γκαρδιώνοντας το ασκέρι:
«Ἄντρες φανεῖτε, φίλοι, κι ὅλοι σας κλείστε ἀσντριγιά στα στήθη,
- κι ο ἕνας στον ἄλλο μπρος ἀς ντρέπεται στις ἀγριες μάχες μέσα'
τι ὅσοι κρατοῦν ντροπὴ δε χάνονται, μα οἱ πῖοτεροι γλιτώνουν
κι ὅσοι τσακίζουν δε δοξάζονται και γλιτωμὸ δε βρίσκουν.»
Εἶπε, και ρίχνει δίχως ἀργητα, και βρίσκει ἕνα ρηγάρχη,

535

Περγασίδην, ὃν Τρώες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι
τίον, ἔπει θεὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι.
τόν ῥα κατ' ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων:
ἢ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκός,
νειαιρῆ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστήρος ἔλασσε:

540 δούπησεν δὲ πεσῶν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
ἐνθ' αὐτ' Αἰνείας Δαναῶν ἔλεν ἄνδρας ἀρίστους
υἷε Διοκλῆος Κρήθωνά τε Ὀρσίλοχόν τε,
τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν εὐκτιμένη ἐνὶ Φηρῆ
ἀφνειὸς βιότοιο, γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο

545 Ἀλφειοῦ, ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης,
ὅς τέκετ' Ὀρτίλοχον πολέεσσ' ἄνδρεςσιν ἄνακτα:
Ὀρτίλοχος δ' ἄρ' ἔπικτε Διοκλῆα μεγάλθυμον,
ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμῶνε παιδε γενέσθην,
Κρήθων Ὀρσίλοχος τε μάχης εὐ εἰδότε πάσης.

550 τῷ μὲν ἄρ' ἠβήσαντε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἴλιον εἰς εὐπυλὸν ἄμ' Ἀργείοισιν ἐπέσθην,
τιμὴν Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάω
ἀρνημένω: τῷ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυπεν.
οἷω τῷ γε λέοντε δῦω ὄρεος κορυφῆσιν

555 ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ βαθείης τάρφεσιν ὕλης:
τῷ μὲν ἄρ' ἀρπάζοντε βόας καὶ ἴφια μῆλα
σταθμούς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτῷ
ἀνδρῶν ἐν παλάμησι κατέκταθεν ὄξει χαλκῷ:
τοίω τῷ χεῖρεςσιν ὑπ' Αἰνείαιο δαμέντε

560 καππεσέτην, ἐλάτησιν ἐοικότες ὕψηλῆσι.
τῷ δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ
σειῶν ἐγχεῖν: τοῦ δ' ὄτρυνεν μένος Ἄρης,
τὰ φρονέων ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαιο δαμείη.

565 τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός,
βῆ δὲ διὰ προμάχων: περὶ γὰρ διέ ποιμένι λαῶν
μὴ τι πάθει, μέγα δὲ σφας ἀποσφήλειε πόνοιο.
τῷ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὄξυόεντα
ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην μεμαῶτε μάχεσθαι:

570 Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' οὐ μείνε θεός περ ἔων πολεμιστῆς
ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
οἱ δ' ἔπει οὖν νεκρούς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
τῷ μὲν ἄρα δειλῷ βαλέτην ἐν χερσὶν ἐταίρων,

του Αἰνεία το σύντροφο του αντρόκαρδου, Δηκόωντας τ' ὄνομά του,
το γιο του Πέργασου, που σέβουνταν, του Πριάμου γιος σαν να
ἔταν,

οι Τρώες, τι ἀλήθεια γοργοκίνητος χτυπιόταν μες στους πρώτους.
Κι ως ρίχνει ο ρήγας Ἀγαμέμνονας, τον βρίσκει στο σκουτάρι,
κι αὐτὸ το χτύπημα δε βάσταξε, μέσα ο χαλκὸς ἐδιάβη,
καὶ σκίζοντας τὴ ζώνη ἐχώθηκε βαθιά στο κατωκοίλι.

Βαρὺς σωριάστη κι ἀπὸ πάνω του βρόντηξαν τ' ἄρματα του.
Ὡστόσο ο Αἰνείας δυο Ἀργίτες σκότωσεν, ἀπὸ τους πιο
αντρωμένους,
τον Κρήθωνα καὶ τον Ὀρτίλοχο, που ο κύρης τους κραζόταν
Διοκλῆς καὶ ζούσε στὴν καλόχιστη Φηρῆ, τρανὸς στα πλοῦτη'
ἀπ' τὸν Ἀλφειὸ κρατούσε ἡ ρίζα του, τον ποταμὸ που τρέχει
φαρδύς, περνώντας τὴν πυλιώτικη τὴ χώρα πέρα ως πέρα.
Δικὸς του γιος ἦταν ο Ὀρτίλοχος, που ἀφέντευε χιλιάδες,
κι ο Ὀρτίλοχος τον αντρούναμο Διοκλῆ γεννάει, καὶ πάλε
ἀπ' τὸ Διοκλῆ στον κόσμον πρόβαλαν δυο ἀγόρια ἀπὸ μιά γέννα,
ο Κρήθωνας μαζί κι ο Ὀσίλωνος, τῆς μάχης κατεχάροι.

Στὴν πρώτη τούτοι ἀπάνω νιότη τους μες στα καράβια ἐμπήκαν
στὴν Τροία νὰ παν τὴν καλοφώραδὴ μαζί με τους Ἀργίτες'
τους γιους του Ἀτρέα, τον Ἀγαμέμνονα καὶ τον Μενέλαο, θέλαν
νὰ γδικιωθοῦν κι αὐτοί, μα ο θάνατος νὰ που τους βρῆκε τώρα.
Σὰ δυο λιοντάρια που τ' ἀνάθρεψε ψηλά σε κορφοβούνια
μια λιόντισσα βαθιά στο σύλλογο θεριακωμένου δάσου,
κι αὐτὰ χιμοῦν καὶ βόδια ἀρπάζουσε κι ἀρνιά καλοθρεμμένα,
του κόσμου τὰ μαντριά ρημάζοντας, ως που κι αὐτὰ μὴ μὲρα
νὰ τα σκοτώσουν οὐ τσοπάνηδες με σουβλερά κοντάρια'
ὅμοια κι αὐτοὺς τους δυο τους χάλασαν του Αἰνεία τὰ χέρια τότε

καὶ καταγῆς του μακροῦ ἀπλώθηκαν σαν τ' ἀψηλά τὰ ἐλάτια.
Κι ως ἔπεσαν, ο πολεμὸχαρος Μενέλαος τους λυπήθη'
γοργὰ κινάει μεσ' ἀπ' τους πρόμαχους με ἀστραποβόλο κράνος
κουνώντας ἀγρία το κοντάρὶ του' του ξάναβε τὴ λύσσα
ο Ἄρης, που του 'θέλε το θάνατο κάτω ἀπ' του Αἰνεία τὰ χέρια.
Ὅμως ο Ἀντίλοχος, του αντρόκαρδου Νεστόρου ο γιος, τον εἶδε'
ευτὺς κινάει μεσ' ἀπ' τους πρόμαχους, τι εἶχε ἐγνοια, ο βασιλιάς
τους
μὴν πάθει τίποτα κι οὐ κόποι τους παν ἔτσι πια του ἀνέμου.
Κι ὅπως ἐκεῖνοι οὐ δυο τὰ χέρια τους καὶ τὰ κοντάρια ἀσκώναν
τὰ μυτερά κι ἀντικριστήκανε νὰ κονταροκρουστούνε,

σίμωσε ο Ἀντίλοχος καὶ στάθηκε στο ρῆγα πλάι, καὶ τότε'
ο Αἰνείας δὲν κράτησε, πολέμαρχος κι ἀς ἦταν ψυχωμένος,
τους δυο τους ἀντρες ἀναντιάζοντας νὰ παραστέκουν δίπλα.
Κι αὐτοὺς τους δυο νεκρούς ως τράβηξαν πρὸς τους Ἀργίτες πίσω,

- 575 αὐτῷ δὲ στρεφθέντε μετὰ πρῶτοισι μαχέσθην.
 ἔνθα Πυλαιμέναε ἐλέτην ἀτάλαντον Ἄρηι
 ἄρχον Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπιστάων.
 τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
 ἔσταότ' ἔγγει νύξε κατὰ κληῖδα τυχήσας:
- 580 Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ' ἠνίοχον θεράποντα
 ἔσθλὸν Ἄτυμνιάδην: ὃ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας
 ἵππους:
 χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχῶν μέσον: ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
 ἠνία λευκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίησιν.
 Ἄντίλοχος δ' ἄρ' ἐπταίξας ξίφει ἤλασε κόρησιν:
- 585 αὐτὰρ ὃ γ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου
 κύμβαχος ἐν κονίησιν ἐπὶ βρεχμὸν τε καὶ ὤμους.
 δῆθ' ἀμάλ' ἐστήκει: τύχε γάρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης:
 ὄφρ' ἵππου πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίησι:
 τοὺς ἴμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ'
 Ἀχαιῶν.
- 590 τοὺς δ' Ἔκτωρ ἐνόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ'
 αὐτοῦς
 κεκλήγων: ἅμα δὲ Τρώων εἶποντο φάλαγγες
 καρτεραί: ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ πότνι Ἐνωῷ,
 ἢ μὲν ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτήτος,
 Ἄρης δ' ἐν παλάμησι πελώριον ἔγχος ἐνώμα,
- 595 φοῖτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἔκτορος, ἄλλοτ'
 ὀπίσθε.
 τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοήν ἀγαθὸς Διομήδης:
 ὡς δ' ὄτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος ἰὼν πολέος πεδίοιο
 στήη ἐπ' ὠκυρῶ ὑποταμῶ ἄλα δὲ προρέοντι
 ἀφρῶ μορμύροντα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω,
- 600 ὡς τότε Τυδεΐδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῶ:
 ὦ φίλοι οἶον δὴ θαυμάζομεν Ἔκτορα δῖον
 αἰχμητὴν τ' ἔμναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστὴν:
 τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει:
 καὶ νῦν οἱ πάρα κείνος Ἄρης βροτῶ ἀνδρὶ ἑοικῶς.
- 605 ἀλλὰ πρὸς Τρώας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
 εἴκετε, μῆδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἴφι μάχεσθαι.
 ὡς ἄρ' ἔφη, Τρώες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.
 ἐνθ' Ἔκτωρ δύο φῶτε κατέκτανεν εἰδότε χάρμησ'
 εἰν ἐνὶ δίφρῳ ἔόντε, Μενέσθην Ἀγχιάλόν τε.
- 610 τῷ δὲ πεσόντ' ἐλέησε μέγας Τελαμῶνιος Αἴας:
 στή δὲ μάλ' ἐγγύς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῶ,
 καὶ βάλεν Ἄμφιον Σελάγου υἱόν, ὃς ῥ' ἐνὶ Παισιῶ
 ναῖε πολυκτῆμων πολυλήϊος: ἀλλὰ ἔ μοῖρα
 ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πριάμῳν τε καὶ υἴας.
- τους παραδῶσαν τους κακότυχους στα χέρια των συντρόφων
 μετὰ στραφήκαν, με τους πρόμαχους να πολεμήσουν πάλε.
 Τον Πυλαιμένη τότε σκότωσαν, που αμάχουνταν σαν Ἄρης,
 των Παφλαγόνων, των αντρόκαρδων πολεμιστῶν, το ρήγα.
 Ο γιος του Ατρέα Μενέλαος του 'ριξε, στις κονταριές ο πρώτος,
 κι εκεί που στέκουνταν τον πέτυχε στο κλειδοκόκαλό του.
- Του Μύδωνα απ' την άλλη ο Αντίλοχος του αμαξολάτη ρίχνει,
 του γιου του Ατύμνιου, τα μονόνοχα φαριά καθώς γυρνούσε,
 μ' ένα λιθάρι, και μεσαγκωνα τον βρήκε, κι απ' τα χέρια
 στη σκόνη του 'πεσαν τα νιόλουρα τα λευκοφιλντισένια.
 Με το σπαθί χιμίζει ο Αντίλοχος και στο μελίγγι απάνω
 του δίνει μια, κι αυτός ρουχνίζοντας πετιέται από τ' αμάξι
 και βρέθη ορθός, με το κεφάλι του και με τους ώμους κάτω.
 Ωρα στεκόταν έτσι, τι έτυχε σε άμμο βαθιά να πέσει,
 ωσόπου σπρώχνοντας τον τ' άλογα τον ξάπλωσαν στις σκόνες'
 μετά με το μαστίγι ο Αντίλοχος τα φέρνει στους Αργίτες.
- Κι όπως τους είδε ο μέγας Έχτορας μες στις γραμμές, χουγιαίξει
 και πέφτει απάνω τους, κι οι φάλαγγες των Τρώων ξοπίσω
 ερχόνταν,
 λύσσα γεμάτες: ο Ἄρης έτρεχε κι η Χουγιαχτώ μπροστά τους,
 αυτή τη χλαλοή του αδιάντροπου πολέμου κουβαλώντας,
 κι ο Ἄρης κουνούσε ένα θεόρατο κοντάρι στις παλάμες,
 κι έτρεχε πότε ομπρός στον Έχτορα και πότε πίσω πάλε.
 Καθώς τους είδε ο βροντερόφωνος Διομήδης, σύγκροτο του 'ρθε.
 Πώς άνθρωπος διαβαίνει αβοήθητος κάμπο πλατύ, και στέκει
 μπρος σε ποτάμι γοργορέματο, στη θάλασσα που τρέχει,
 με αφρούς να χοχλακάει θωρώντας το, και πίσω αναδρομίζει'
- όμοια ο Διομήδης πίσω εγύρισε και λέει στους συντρόφους του:
 « Φίλοι, γιατί μωροθαμάζουμε του αρχοντικού του Εχτόρου
 τη μαστοριά στο κονταρόκρουσμα και το τρανό κουράγιο;
 Κάποιος θεός τον παραστέκεται και τον γλιτώνει πάντα.
 Και τώρα να τος, ο Ἄρης δίπλα του με ανθρώπου θώρι στέκει.
 Ομπρός, και δίχως' να γυρίσετε τις πλάτες για τραβάτε
 πίσω σιγά, και μη γυρεύετε με τους θεούς πολέμους.»
 Έτσι μιλούσε, ωστόσο βρέθηκαν κιόλας οι Τρώες μπροστά τους,
 κι ο Έχτορας τότε δυο πολέμαρχους σκοτώνει, το Μενέσθη
 και τον Αγχίαλο, που στεκόντουσαν στο ίδιο το αμάξι μέσα.
- Κι ο μέγας τελαμῶνιος Αίαντας, πονώντας το χαμό τους,
 κοντά κοντά τους πήγε κι έριξε το αστραφτερό κοντάρι,
 και πέτυχε το γιο του Σέλαγου, τον Ἄμφιο, που 'χε πλήθος
 κοπάδια, πλήθος είχε χτήματα στην Απαισό, μα η μοίρα

615

τόν ρα κατά ζωστήρα βάλεν Τελαμώνιος Αίας,
νειαίρη δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος,
δοῦπησεν δὲ πεσών: ὃ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας
τεύχεα συλήσων: Τρώες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχευαν
ὄξεια παμφανόνωντα: σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά.

620 αὐτὰρ ὃ λάξ προσβάς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος
ἐσπάσατ': οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ῥμοῖιν ἀφελέσθαι: ἐπιείγεται γὰρ βελέεσσι.
δεῖσε δ' ὃ γ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων
ἀγερώχων,
οἱ πολλοὶ τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,

625 οἱ ἔ μέγαν περ ἔοντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυὸν
ῶσαν ἀπὸ σφείων: ὃ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
ὥς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην:
Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην ἦῦν τε μέγαν τε
ῶρσεν ἐπ' ἀντιθέω Σαρπηδόνη μοῖρα κραταιή.

630 οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες
υἱὸς θ' υἱόνος τε Διὸς νεφεληγερέταο,
τόν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε:
Σαρπηδὸν Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
πῶσσειν ἐνθάδ' ἔοντι μάχης ἀδαήμονι φωτί;

635 ψευδόμενοι δὲ σέ φασι Διὸς γόνον αἰγιόχοιο
εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδευεῖαι ἀνδρῶν
οἱ Διὸς ἐξεγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων:
ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακλεΐην
εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμονα θυμολέοντα:

640 ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἔννεχ' ἵππων Λαομέδοντος
ἔξ οἴης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν
ἴλιου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυῖας:
σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμός, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
οὐδέ τί σε Τρώεσσιν οἶομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι

645 ἐλθόντ' ἐκ Λυκίας, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,
ἀλλ' ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα πύλας Ἰῖδοιο περήσειν.
τόν δ' αὖ Σαρπηδῶν Λυκίων ἀγὸς ἀντίον ἠῦδα:
Τληπόλεμ' ἦτοι κείνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρήν
ἀνέρος ἀφραδίησιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,

650 ὅς ρά μιν εὖ ἔρξαντα κακῶ ἠνίπαπε μύθῳ,
οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὣν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε.
σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημι φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
ἔξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα
εὐχὸς ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπόλῳ.

διαφενευτής να 'ρθεί τον ἔσπρωχνε στον Πρίαμο και στους γιους του.

Και τώρα στο ζωστάρι του 'ριξεν ο τελαμώνιος Αίας και κάτω εχώθη το μακροίσκιωτο κοντάρι στην κοιλιά του. Πέφτει με βρόντο, κι ο Αίας ο ανέφοβος να γδύσει τ' ἄρματά του τρέχει γοργά, βροχή κι ας του 'ριχναν τα σουβλερά, φλογάτα κοντάρια οἱ Τρώες, που το σκουτάρι του περισσισα εδέχτη απάνω.

Κι απ' το νεκρό κορμί, πατώντας το, το χάλκινο κοντάρι ὄξω τραβάει, μ' ἀπὸ τους ῥμοῖους του δεν πρόφτασε να βγάλει την ῥρια αρμάτα, τι τον ζόριζαν ολόγουρα οι ριζιές τους. Φοβήθηκε τους Τρώες τους πέρφανους—μπας και στενά τον ζώσουν, που πλήθος κι αντρειωμένοι στέκουνταν μπροστά του αρματωμένοι' κι ὅσο κι αν ἦταν γιγαντόκορμος και παλικάρι κι άντρας, πέρα τον σπρώξαν, και τα σάσπισε και πισωβηματίζει. Να πῶς πάλευαν τούτοι ἀνέσπλαχνα στην ἀγρία μάχη· ωστόσο τον ἠρακλεΐδη τον Τληπόλεμο, τον αντρειανό, το μέγα, ἔσπρωξε η Μοῖρα η τρανοδύναμη στο Σαρπηδόνα απάνω.

Κι ὅπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν χιμώντας ο ἕνας του ἄλλου, — γιος ο ἕνας ἦταν κι ο ἄλλος εγγονός του Νεφελοστοιβάχτη— ππο πρώτα μίλησε ο Τληπόλεμος και λέει του Σαρπηδόνα: « Ποια ἀνάγκη, Σαρπηδόνα, σ' ἔσπρωξε, των Λυκιωτῶν ρηγάρχη, μια 'που 'σαι του πολέμου ἀκάτεχος, ὦ πέρα να ζαρώνεις; Ψέματα λένε πως σε γέννησεν ο βροντοσκουταράτος ο Δίας. Πολλά στ' ἀλήθεια σου 'λειψαν για να 'σαι συ ἀπὸ κείνους τους άντρες που απ' το Δία γεννήθηκαν σε χρόνια περασμένα. Για τον τρανό ποτέ δεν ἀκουσες τον Ἡρακλή να λένε, τον αντρειωμένο, λιονταρόκαρδο πατέρα ἔμενα, ως τώρα;

Κάποτε εδῶ του Λαομέδοντα να πάρει τ' ἄπια εδιάβη κι εἶχε ἐξὶ μοναχὰ πλεούμενα και λιγοστούς συντρόφους. Το κάστρο ωστόσο το διαγοῦμισε κι ερήμωσε τις στράτες. Μα εσύ καρδιά δεν ἔχεις, ρήμαξες και τους συντρόφους σου ἔτσι, κι οὐδέ φαντάζομαι πῶς φτάνοντας απ' τη Λυκία θα φέρεις στους Τρώες ξαλάφρωμα, ἀντροδύναμος πολὺ μαθές κι αν εἰσαι μόν' σκοτωμένος ἀπ' το χέρι μου θα κατεβείς στον Ἄδη.» Κι ο Σαρπηδόνας του ἀποκρίθηκε, των Λυκιωτῶν ο ρήγας: «Αλήθεια πάτησε, Τληπόλεμε, την Τροία την ἀγία εκείνος, ἀπὸ αμμαλιά του Λαομέδοντα του αρχοντογεννημένου,

που το καλὸ που εκείνος του 'κανε το ἀντίμεψε με λόγια. κακά, και τ' ἄλογα του ἀρνήθηκε, που ἀλάργα ἦρθε να πάρει. Μα τώρα εσύ ἀπὸ μένα θάνατο θα βρεις και μαῦρη μοῖρα: θα σε σκοτώσει το κοντάρι μου, σ' το λέω, και θα χαρίσεις

- 655 ὡς φάτο Σαρπηδῶν, ὃ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος
Τληπόλεμος: καὶ τῶν μὲν ἀμαρτῆ δούρατα μακρὰ
ἐκ χειρῶν ἦξαν: ὃ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδῶν, αἰχμὴ δὲ διαμπερές ἦλθ' ἀλεγεινή:
τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νύξ ἐκάλυψε.
- 660 Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν ἀριστερὸν ἐγγχεῖ μακρῶ
βεβλήκειν, αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμῶσασα
ὡστέω ἐγχριμφθεῖσα, πατῆρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνεν.
οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδῶνα δῖοι ἑταῖροι
ἐξέφερον πολέμοιο: βάρυνε δὲ μιν δόρυ μακρὸν
- 665 ἐλκόμενον: τὸ μὲν οὐ τις ἐπεφράσατ' οὐδὲ νόησε
μηροῦ ἐξερῶσαι δόρυ μείλινον ὄφρ' ἐπιβαίῃ
σπευδόντων: τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
Τληπόλεμον δ' ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἄχαιοι
ἐξέφερον πολέμοιο: νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς
- 670 τλήμονα θυμὸν ἔχων, μαίμησε δὲ οἱ φίλον ἦτορ:
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδοῦποιο δῖωκοι,
ἦ ὃ γε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν
- 675 ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὄξει χαλκῶ:
τῶ ρα κατὰ πληθύν Λυκίων τράπτε θυμὸν Ἀθήνη.
ἐνθ' ὃ γε Κοίρανον εἶλεν Ἀλάστορα τε Χρομίον τε
Ἄλκανδρὸν θ' Ἄλιόν τε Νοήμονα τε Πρύτανιν τε.
καὶ νύ κ' ἐπι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεύς
- 680 εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε μέγας κορυθαῖολος Ἴεκτωρ:
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἶθοπι χαλκῶ
δεῖμα φέρων Δαναοῖσι: χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι
Σαρπηδῶν Διὸς υἱός, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε:
Πριαμίδη, μὴ δὴ με ἔλωρ Δαναοῖσιν ἐάσης
- 685 κεῖσθαι, ἀλλ' ἐπάμυνον: ἔπειτά με καὶ λίπτοι αἰῶν
ἐν πόλει ὑμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε
νοστήσας οἶκον δὲ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
ὡς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη κορυθαῖολος Ἴεκτωρ,
- 690 ἀλλὰ παρήξεν λελημένος ὄφρα τάχιστα
ῶσαιτ' Ἀργεῖους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδῶνα δῖοι ἑταῖροι
εἶσαν ὑπ' αἰγιόχοιο Διὸς περικαλλεῖ φηγῶ:
ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὡσε θύραζε
- δόξα σε με, στον καλοφόραδο τον Αδη τη ζωή σου.»
Τέτοια μιλάει, μα κι ο Τληπόλεμος το φράξινο κοντάρι
ψηλά σηκώνει, και πινάχτηκαν τα ολόμακρα κοντάρια
μαζί απ' τα χέρια τους. Και πέτυχε τον άλλο ο Σαρπηδόνας
στη μέση του λαιμού, κι ο ολόπικρος βγήκε χαλός ως πέρα,
κι ευτύς τα μάτια κατασκότεινη του αποσκεπάζει νύχτα.
- Μα κι ο Τληπόλεμος τον χτύπησε με το μακρύ κοντάρι
πα στο ζερβό μερί, και χώθηκε βαθιά ο χαλός με λύσσα
ως μες στο κόκαλο, μα ο κύρης του τον γλίτωσε προσώρας.
Τότε οι σύντροφοι οι αρχοντογέννητοι το θείο το Σαρπηδόνα
ὄξω απ' τον πόλεμο τον τράβηξαν μα το μακρύ κοντάρι
τον βάραινε, ως σερνόταν, τι ένας τους δεν πρόσεξε, δεν εἶπε
να βγάλει απ' το μερί το φράξινο κοντάρι, να πατήσει,
μες στη βιασύνη τους: τους ἔπνιγε βαριά μαθές η ανάγκη.
Οι Αργίτες πάλε τον Τληπόλεμο τραβούσαν οι αντρωμένοι
κι ὄξω απ' τον πόλεμο τον ἔβγαλαν κι ως ο Οδυσσεάς τον εἶδε,
- ο αρχοντικός, ο καρτερόψυχος, τaráχτηκε η καρδιά του,
και διαλογίστη μες στα φρένα του και μέσα στην ψυχή του,
να κυνηγήσει του βροντόχαρου του Δία το γιο πιο πέρα,
για να σκοτώσει πλήθος, πέφτοντας ἀπάνω στους Λυκιώτες.
Μα του Οδυσσεά του λιονταρόκαρδου γραφτό μαθές δεν ήταν
απ' το χαλκό του ο γιος ο πέρφανος του Δία νεκρός να πέσει,
κι ἔτσι η Αθηνά τη γνώμη του ἔστρεψε στων Λυκιωτῶν το πλήθος.
Τον Κοίρανο και τον Αλάστορα και το Χρομίο σκοτώνει,
τον Ἄλκαντρο και το Νοήμονα, τον Πρύτανη, τον Ἄλιο'
κι ἀκόμα πιότερους θα σκότωνε Λυκιώτες ο Οδυσσεάς,
- γοργό το μάτι αν δεν τον ἔπαιρνε του κρανοσειστή Εχτόρου.
Μεβιάς περνάει μεσ' απ' τους πρόμαχους με αστραποβόλο κράνος,
στους Δαναούς τον τρόπο φέρνοντας' κι ἔχάρη ο Σαρπηδόνας,
ο γιος του Δία, που ερχόταν, κι ἔβγαλε φωνή θλιφτή και του ἔπε:
«Υγιέ του Πριάμου, εδῶ να κοιτόμαι για κουρσός στους Αργίτες
αχ μη μ' αφήνεις, μόνο βόθηθα με! Μετά μες στο δικό σας
κάστρο ας πεθάνω' τι δε μου ἔτανε γραφτό, το βλέπω ἀλήθεια,
σπίτι μου πίσω, στης πατρίδας μου το χῶμα να διαγύρω,
χαρά να δῶσω και στο ταίρι μου και στο μικρό το γιο μου.»
Εἶπε, μα ο κρανοσειστής Εχτορας απηλογιά δε δίνει,
- μον' τον προσπέρασε, τι γύρευε να διώξει τους Αργίτες
μιαν ὥρα αρχύτερα και θάνατο σε πληθίους να σκορπίσει.
Τότε οι σύντροφοι οι αρχοντογέννητοι το θείο το Σαρπηδόνα
κάτω απ' τον ὦρο δρυ τον κάθισαν του Βροντοσκουταράτου,

- 695 ἴφθιμος Πελάγων, ὃς οἱ φίλος ἦεν ἐταῖρος.
τὸν δ' ἔλιπε ψυχῆ, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς·
αὐτίς δ' ἐμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιῆ Βορέας
ζώγρει ἐπιπνεύουσα κακῶς κεκαφῆῶτα θυμόν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἄρηι καὶ Ἐκτορι χαλκοκορυστῆ
- 700 οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν
οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχη, ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
χάζονθ', ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἄρηα.
ἔνθα τίνα πρῶτον τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξαν
Ἐκτωρ τε Πριάμοιο πᾶϊς καὶ χάλκεος Ἄρης;
- 705 ἀντίθειον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην,
Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον Οἰνόμαόν τε,
Οἰνοπίδην θ' Ἐλενον καὶ Ὀρέσβιον αἰολομίτριν,
ὃς ῥ' ἐν Ὑλῆι ναίεσκε μέγα πλοῦτοιο μεμηλῶς,
λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι: πᾶρ δὲ οἱ ἄλλοι
- 710 ναῖον Βοιωτοὶ μάλα πῖονα δῆμον ἔχοντες.
τούς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργεῖους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὕσμινῃ,
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:
ὦ πόπιοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἄτρυτώνη,
- 715 ῥ' ἄλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάω
Ἴλιον ἐκτέρσαντ' εὐτείχεον ἀπρονέεσθαι,
εἰ οὕτω μαινέσθαι ἐάσομεν οὐλον Ἄρηα.
ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
- 720 ἦ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη πρέσβα θεὰ θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνοιο:
Ἥβη δ' ἄμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα
χάλκεα ὀκτάκνημα σιδηρέω ἄξονι ἀμφίς.
τῶν ἦτοι χρυσῆ ἵτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὑπερθε
- 725 χάλκε' ἐπίσσωτρα προσαρηρότα, θαῦμα ιδέσθαι:
πλήμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περιδρομοὶ ἀμφοτέρωθεν:
δίφρος δὲ χρυσεόισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμάσιν
ἐντέταται, δοιαὶ δὲ περιδρομοὶ ἀντυγές εἰσι.
τοῦ δ' ἔξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν: αὐτὰρ ἐπ' ἄκρω
- 730 δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν, ἐν δὲ λέπταδνα
κάλ' ἔβαλε χρύσει': ὑπὸ δὲ ζυγόν ἤγαγεν Ἥρη
ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ ἔριδος καὶ αὐτῆς.
αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
πέπλον μὲν κατέχευεν ἐάνον πατρός ἐπ' οὐδεῖ
- κι ἀπ' το μερί του επήρε κι έσυρε το φράξινο κοντάρι
ο λιονταρόκαρδος Πελάγονας, ο γκαρδιακός του ακράνης'
κι αυτός λιγώθηκε, και σκέπασε τα μάτια του καταχινά,
μα ευτός συνέφερε' τι εδρόσιζε βοριάς, και την ψυχή του,
που ήταν κοντά να φύγει, ανάσταινε τρογύρα του φυσώντας.
Στον Ἀρη οι Αργίτες και στον Ἐχτορα μπροστά το χαλκοκράνη
- μήτε στα πόδια πίσω το 'βαζαν, στα μαύρα πλοια να φτάσουν,
μηδέ και πόλεμο τους άνοιγαν πισωπατούσαν μόνο
σιγά σιγά, τον Ἀρη ως έμαθαν πως είναι μες στους Τρώες.
Την ώρα αυτή ποιόν πρώτο εσκότωσαν και ποιόν στερνόν οι δυο
τους,
του Πριάμου ο γιος, ο μέγας Ἐχτορας, κι ο σιδερένιος Ἀρης;
Σκοτώσαν τον ισόθεο Τεύθραντα, τον αλογάρη Ορέστη,
τον Αιτωλό καστροπολέμαρχο τον Τρήχο, τον Οινόμαο,
του Οἰνόπου τον υγιό τον Ἐλενο και το λαμπροζωσμένο
Ορέσβιο, που μακριά το σπίτι του, στην Ὑλη, πλάι στη λίμνη
του Κηφισού, με βιος αρίφνητο, κι ολόγουρα του εξούσαν
- οι άλλοι Βοιωτοί, και τα πολύκαρπα χωράφια τους δούλευαν.
Μα μόλις η Ἥρα, η κρουσταλλόχερη θεά, τους είδε τούτους
στους Δαναούς να δίνουν θάνατο μες στη σφαγή την άγρια,
λόγια ξεστόμιζε ανεμάρπαστα στην Αθηνά γυρνώντας:
«Ὀχού μου, θυγατέρα αδάμαστη του Βροντοσκουταράτου,
φεύγικο λόγο αλήθεια εδώσαμε του Μενελάου, πριν πάρει
πρώτα την Τροία την ωριοτειχιστη να μη διαγύρει πίσω,
τον άγριον Ἀρη αν τώρα αφήσουμε τέτοιο κακό να κάνει.
Μον' έλα τώρα την αδάμαστη να θυμηθούμε αντρεία μας.»
Ἔτσι είπε, κι η Αθηνά την άκουσεν ευτύς η γλαυκομάτα.
- Κι η Ἥρα με βιάση τ' άτια εσύνταζε τα χρυσοχαλινάτα,
μες στις θεές η πρώτη, του τρανού του Κρόνου η θυγατέρα'
κι η Ἥβη γοργά τις ρόδες άρμοσε ζερβά δεξιά απ' τ' αμάξι,
τις χάλκινες, τις οχταδράχτινες, στο σιδερένιο αξόνι.
Μαλαματένιος, ακατάλυτος ο γύρος τους, κι απάνω
σεφάνια περασμένα χάλκινα, που να σαστίζει ο νους σου,
κι από καθαριο ασήμι ολόγουρα στις άκρες κεφαλάρια.
Λουριά από ασήμι κι από μάλαμα κρατούσαν στεριωμένη
την κάσα του αμαξιού, κι ολόγουρα δυο γύροι την έζωναν.
Κι είχε μπροστά τιμόνι ολόαργυρο. Στην άκρη εκεί στεριώνει
- τον όμορφο ζυγό από μάλαμα, και τα πανώρια δένει
μαλαματένια απάνω νιόλουρα, και ζεύει ατή της η Ἥρα
τα γρήγορα άλογα της, πόλεμο κι αντάρες λαχταρώντας.
Πήρε η Αθηνά, του βροντοσκούταρου του Δία η κόρη, ωστόσο

- 735 ποικίλον, ὄν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν:
ἢ δὲ χιτῶν' ἐνδύσα Διὸς νεφεληγερέταο
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν
δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντη Φόβος ἐστεφάνωται,
- 740 ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκή, ἐν δὲ κρυόεσσα Ἴωκῆ,
ἐν δὲ τε Γοργεῖη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου
δεινὴ τε σμερδνὴ τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον
χρυσείην, ἑκατὸν πολίων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν:
- 745 ἐς δ' ὄχρα φλόγαε ποσὶ βήσετο, λάζετο δ' ἔγχος
βριθὺ μέγα στιβαρόν, τῷ δάμνησι στήχας ἀνδρῶν
ἠρώων, οἷσιν τε κοτέσσεται ὄβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους:
αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ ἄς ἔχον Ὠραι,
- 750 τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανόσ Οὐλυμπός τε
ἤμην ἀνακλίνει πυκινὸν νέφος ἠδ' ἐπιθεῖναι.
τῆ ῥα δι' αὐτῶν κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους:
εὗρον δὲ Κρονίωνα θεῶν ἄτερ ἤμενον ἄλλων
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδεϊράδος Οὐλύμποιο.
- 755 ἐνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ζῆν' ὑπάτον Κρονίδην ἐξείρετο καὶ προσέειπε:
Ζεῦ πάτερ οὐ νεμεσίζη Ἄρη τάδε καρτερά ἔργα
ὄσσάτιόν τε καὶ οἶον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
μάψ ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἔμοι δ' ἄχος, οἱ δὲ ἔκηλοι
- 760 τέρπονται Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὅς οὐ τινα οἶδε θέμιστα;
Ζεῦ πάτερ ἦ ῥά τί μοι κεχολώσσαι, αἶ κεν Ἄρηα
λυγρῶς πεπληγυῖα μάχης ἐξαποδίωμαι;
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς:
- 765 ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην,
ἢ μάλιστ' εἴωθε κακῆς ὀδύνησι πελάζειν.
ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
μάστιξεν δ' ἵππους: τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
- 770 ὄσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνήρ ἶδεν ὀφθαλμοῖσιν
ἤμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
τόσσον ἐπιθρῶσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.
ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἶξον ποταμῷ τε ῥέοντε,
ἦχι ροᾶς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος,
- καὶ το ἀγανὸ μαντὶ τῆς ἐβγαλε στο πατρικὸ παλάτι,
το πλουμιστό, που ατὴ τῆς το ὕφανε με τα ἴδια τῆς τα χέρια'
του Δία μετὰ φοράει το θώρακα του νεφελοστοιβάχτη
για τον πολυδακρο τον πόλεμο, καὶ τ' ἄρματὰ του βάζει.
Το κροσσωτό του βροντοσκοῦταρο περνά στους ὠμούς γύρω,
το τρομερό, που στεφανώνει το περίγυρα η Φευγάλα'
- εκεί κι η Αμάχη, εκεί κι η Δύναμη, κι ο φοβερός εκεί 'ναι
Κυνηγημός, εκεί το ανήμερο κεφάλι τῆς Γοργόνας,
το ἀγριο παράλλαμα, που στέκεται φριχτό του Δία σημάδι.
Το κράνος με τα δυο τα κέρατα, τα τέσσερα τ' ἀφάλια
φοράει τ' ολόχρυσο—ἀπὸ κάτω του στρατέματα ἀπὸ κάστρα
χωρούσαν ἑκατό—κι ἀνέβηκε στο ἀμάξι τῆς, κι ἀδράχνη
το δυνατό, βαρὺ, θεόρατο κοντάρι, που σκοτώνει
Ὅσους ἠρώους του Τρανοδύναμου τὴν κόρη ἔχουν θυμῶσει.
Κι η Ἥρα με βιάση τότε τ' ἀλογα χτυπά με το μαστίγι,
κι οἱ πύλες τ' ουρανοῦ ἀπὸ μόνες τους βρόντηξαν, που απ' τις Ὠρες
- φυλάγονται' τι αὐτὲς τον Ὀλυμπο καὶ τα πλατιά τα οὐράνια
πήραν χρέη, με σύγγεφο πυκνὸ να τ' ἀνοιγοσφαλνούνε.
Μέσα απ' αὐτὲς τα μαστιγόλαμνα πέρασαν ἀπια τῶρα,
κι ἤβραν στου Ολύμπου του πολυκόρφου τὴν πιο ἀψηλὴ τῆ ράχη
αλᾶργα απ' τους θεοὺς να κάθεται το γιο του Κρόνου μόνο.
Εκεί τ' ἀλόγατα ἀνακράτησεν η κρουσταλλόχερη Ἥρα,
καὶ των θεῶν τον πρῶτο ρώτησε, το γιο του Κρόνου, κι εἶπε:
«Πατέρα Δία, με το ἀγριο φέρσιμο πῶς δε θυμῶνεις του Ἀρη;
Πόσους καὶ τι λογῆς ἐρήμαξε για ἰδὲς Ἀργίτες τῶρα
δίχως ντροπὴ καμιά! Κι η πίκρα μου τρανὴ, μα κείνοι ἀνέγνοιοι
- βρίσκουν χαρὰ, ο ἀσημοδόξαρος Ἀπόλλωνας κι η Κύπρη,
τούτο τον ἀμαλο ξαγγρίζοντας, που νόμο δεν κατέχει.
Πατέρα Δία, τον Ἀρη αν γύρευα να διώξω ἀπὸ τῆ μάχη,
ἀφὸυ τον κρούσω πρῶτα ἀλύπητα, θα θυμῶνες μαζί μου;»
Καὶ τότε ο Δίας τῆς ἀποκρίθηκεν ο νεφελοστοιβάχτης:
«Ὀμπρός, τὴν κουρσολόγα ἀπάνω του τὴν Ἀθηναῖ ξαμόλα·
πρῶτῃ φορὰ δεν εἶναι σε βαριά τυράννια που τον ρίχνει.»
Αὐτὰ εἶπε, κι η Ἥρα η κρουσταλλόχερη μεμιάς τον συνακούει·
δίνει βιτσιὰ γοργὰ στ' ἀλόγατα, κι αὐτὰ πετοῦν καὶ φεύγουν
προθυμερά, στῆ γῆς ἀνάμεσα καὶ στ' ἀστεράτα οὐράνια.
- Ὅσο το μάτι ἐνοὺς που κάθεται σε βίγλα φτάνει ἀλᾶργα
μες στῆ θολούρα ξαγναντεύοντας το πέλαο το κρασάτο,
τόσο πηδούν των θεῶν τ' ἀλόγατα τα ψιλοχλιμιντράτα.
Φτάνουν στὴν Τροία καὶ στα ποτάμια τῆς που τρέχουν μέρα νύχτα,

- 775 ἐνθ' ἵππους ἔστησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
 λύσασ' ἐξ ὀχέων, περὶ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευε:
 τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.
 αἱ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι
 ἀνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαυῖαι:
- 780 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὄθι πλείστοι καὶ ἄριστοι
 ἔστασαν ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἵπποδάμοιο
 εἰλόμενοι λειούσιν ἑοικότες ὠμοφάγοισιν
 ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδόν,
 ἐνθα στᾶσ' ἤυσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
- 785 Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι χαλκεοφώνω,
 ὃς τόσον αὐδῆσασχ' ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα:
 αἰδῶς Ἀργεῖοι κάκ' ἐλέγχεα εἶδος ἀγητοί:
 ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,
 οὐδέ ποτε Τρῶες πρὸ πυλᾶων Δαρδανιάων
- 790 οἴχνεσκον: κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος:
 νῦν δὲ ἐκάς πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
 ὡς εἰποῦσ' ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
 Τυδεΐδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη:
 εὖρε δὲ τὸν γε ἄνακτα παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
- 795 ἔλκος ἀναψύχοντα τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῶ.
 ἰδρῶς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμώνος
 ἀσπίδος εὐκύκλου: τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα,
 ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα κελαινεφές αἶμ' ἀπομόργνου.
 ἵππειοῦ δὲ θεὰ ζυγοῦ ἤψατο φώνησέν τε:
- 800 ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα ἑοικότα γείνατο Τυδεύς.
 Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής:
 καὶ ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἶσκον
 οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
 ἄγγελος ἐς Θήβας πολέας μετὰ Καδμείωνας:
- 805 δαίνυσθαί μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἔκηλον:
 αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἔχων ὄν καρτερόν ὡς τὸ πάρος περ
 κούρους Καδμείων προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα
 ῥῆδίως: τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιπάρροθος ἦα.
 σοὶ δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἴσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
- 810 καί σε προφρονέως κέλομαι Τρῶεσσι μάχεσθαι:
 ἀλλὰ σευ ἢ κάματος πολυαῖξ γυῖα δέδουκεν
 ἢ νῦ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον: οὐ σύ γ' ἔπειτα
 Τυδέος ἔκγονός ἐσσι δαΐφρονος Οἰνεΐδαο.
 τήν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης:
- κει που ο Σιμόης μαζί κι ο Σκάμαντρος συσμίγουν τα νερά τους.
 Και τότες η Ἥρα η κρουσταλλόχερη κρατώντας τ' ἄλογα της
 τα ξέζεψε απ' τ' αμάξι κι ἔχυσε πυκνή τρογύρα αντάρα,
 κι αθάνατο ο Σιμόης τους ἔβγαλε χορτάρι να βοσκήσουν.
 Και τότε αυτές, με το περπάτημα δειλιάρας περιστέρας,
 κινούν, βοήθεια λαχταρίζοντας να φέρουν στους Αργίτες.
- Κι ὡς ἔφτασαν ἐκεῖ που στέκουνταν οἱ πιο πολλοὶ κι οἱ κάλλιοι,
 στον αλογάρη, λιονταρόκαρδο Διομήδη στριμωγμένοι
 Ολόγυρα, με λιόντες μοιάζοντας, τρανοὺς αιματολάφτες,
 για και με κάπρους, που στη δύναμη το ταίρι τους δεν ἔχουν,
 ἢ Ἥρα αποστάθη η κρουσταλλόχερη και φώναξε, παρόμοια
 με το λιοντόκαρδο, χαλκόφωνο το Στέντορα στο θῶρι,
 που σαν πενήντα ανθρώπων ἔβγαζε φωνή, καθὼς βρουχιόταν:
 «Ντροπή σας! Κρίμα λέω στα κάλλη σας, Αργίτες τιποτένιοι!
 Ὅσο στον πόλεμο ο ἀρχοντόγεννος μαχόταν Ἀχιλλέας,
 απ' του Δαρδάνου τις καστρόπορτες οἱ Τρῶες δεν ξεμυτίζαν,
- γιατί ἐκεῖνου περισσῖα ἐτρόμαζαν το δυνατό κοντάρι.
 Τώρα μακριὰ απ' το κάστρο, στ' ἄρμενα τα βαθουλά χτυπιούνται.»
 Αυτὰ εἶπε, κι ὅλοι ἐπήραν δύναμη και στύλωσε η καρδιά τους.
 Τότε η Αθηνά, η θεὰ η γλαυκόματη, για το Διομήδη τρέχει,
 και βρίσκει το ρηγάρχη που 'στεκε στο αμάξι πλάι και στ' ἄπια,
 και την πληγή που του 'χε ο Πάνταρος ανοίξει να δροσίσει
 ζητούσε. Το λουρί τον παῖδευε, που ἀπάνω του κρεμόταν
 το στρογγυλό σκουτάρι, κι ἰδρωνε, τον βάραινε το χέρι,
 και το λουρί τραβούσε, το αἶμα του το μαύρο να σφουγγίζει.
 Τον αλογίσιο τότε ακράγγιξε ζυγὸ η θεὰ και του 'πε:
- «Υγίὸ ο Τυδέας ἀλήθεια ἐγέννησε που δεν του πολυμοιάζει.
 Τρανὸ ο Τυδέας δεν εἶχε ἀνάστημα, μα εἶχε αντριγιά μεγάλη·
 τι ἀκόμα κι ὅταν δεν τον ἀφήνα να δείξει την αντρεία του
 και να παλέψει, τότε που 'φτασε στη Θήβα ἀποκρισάρης
 μπρος στὼν Καδμείων την πλήθια σύναξη, δίχως συντρόφους
 ἄλλους,
 μὸν' ἤσυχα να τρώει τον πρόσταζα στου ρήγα το παλάτι,
 αὐτὸς με την καρδιά την ἀτρομη που 'χε στα στήθη πάντα
 τους νιους της Θήβας ἀντροκάλεσε και σ' ὅλα τους νικούσε
 ἀνέκοπτα, τι παραστάπισσα στο πλάι του ἐγὼ στεκόμουν.
 Μα ἐσένα, κι αν σου παραστέκομαι κι αν σε φυλάγω τώρα
- και σε ορμηνεύω καλοπρόθετα τους Τρῶες να πολεμήσεις,
 πες πως σου κούρασεν ο κάματος τα μέλη απ' τα γιουρούσια,
 πες σε κρατᾷ τρομάρα ξέψυχη' μα τότε ἐσύ δεν εἶσαι
 γιος του Τυδέα, που 'χε για κύρη του τον αντρειωμένο Οἰνεά.»

- 815 γιγνώσκω σε θεὰ θυγάτηρ Διὸς αἰγιόχοιο:
 τῷ τοι προφρονέως ἔρέω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
 οὐτέ τί με δέος ἴσχει ἀκήριον οὐτέ τις ὄκνος,
 ἀλλ' ἔτι σέων μέμνημαι ἐφετμέων ἃς ἐπέτειλας:
 οὐ μ' εἷας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
- 820 τοῖς ἄλλοις: ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
 ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξεῖ χαλκῷ.
 τοῦνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι ἠδὲ καὶ ἄλλους
 Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας:
 γιγνώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνά κοιρανέοντα.
- 825 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη:
 Τυδεΐδῃ Διομήδῃ ἐμῷ κεχαρισμένῃ θυμῷ
 μήτε σὺ γ' Ἄρηα τό γε δεῖδιθι μήτε τιν' ἄλλων
 ἀθανάτων, τοίη τοι ἐγὼν ἐπιπάρροθός εἰμι:
 ἀλλ' ἄγ' ἐπ' Ἀρήϊ πρῶτῳ ἔχε μῶνυχας ἵππους,
- 830 τύπον δὲ σχεδὴν μῆδ' ἄζοο θοῦρον Ἄρηα
 τοῦτον μαινόμενον, τυκτὸν κακόν, ἀλλοπρόσαλλον,
 ὃς πρῶην μὲν ἐμοί τε καὶ Ἴηρῃ στεῦτ' ἀγορεύων
 Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν,
 νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὀμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται.
- 835 ὡς φαμένῃ Σθέnelον μὲν ἀφ' ἵππων ὡσεὶ χαμάζε,
 χειρὶ πάλιν ἐρύσσασ', ὃ δ' ἄρ' ἐμμαπέως
 ἀπόρουσεν:
 ἦ δ' ἐς δῖφρον ἔβαινε παρὰ Διομήδεα δῖον
 ἐμμεμαυῖα θεά: μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων
 βριθοσύνη: δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὸν ἀνδρὰ τ' ἄριστον.
- 840 λάζετο δὲ μάστιγα καὶ ἠνία Παλλάς Ἀθήνη:
 αὐτίκ' ἐπ' Ἀρήϊ πρῶτῳ ἔχε μῶνυχας ἵππους.
 ἦτοι ὃ μὲν Περίφαντα πελώριον ἐξενάρριζεν
 Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστον Ὀχρήσιου ἀγλαὸν υἷον:
 τὸν μὲν Ἄρης ἐνάρριζε μαιφόνος: αὐτὰρ Ἀθήνη
- 845 δύν' Ἄϊδος κυνέην, μὴ μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης.
 ὡς δὲ ἴδε βροτολοιγὸς Ἄρης Διομήδεα δῖον,
 ἦτοι ὃ μὲν Περίφαντα πελώριον αὐτόθ' ἔασε
 κείσθαι ὄθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμόν,
 αὐτὰρ ὃ βῆ ῥ' ἰθύς Διομήδεος ἵπποδάμοιο.
- 850 οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 πρόσθεν Ἄρης ὠρέξαθ' ὑπὲρ ζυγὸν ἠνία θ' ἵππων
 ἐγγεῖ χαλκείῳ μεμαῶς ἀπὸ θυμὸν ἐλέσθαι:
 καὶ τό γε χειρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 ὦσεν ὑπέκ δῖφροιο ἐτώσιον αἰχθῆναι.
- Τότε ο Διομήδης ο λιοντόκαρδος απηλογιά της δίνει:
 «Του Βροντοσκούταρου σε γνώρισα πως εἶσαι η θυγατέρα,
 γι' αυτό θα σου μιλήσω ξάστερα, δε θα κρυφτώ καθόλου:
 Δε με κρατάει τρομάρα ξέψυχη μηδέ κι όκνιά καθόλου,
 μον' τις δικές σου εγώ δεν ξέχασα που μου 'δωκες ορμήνιες·
 τι στους θεούς μαθές δε μ' άφηνες τους τρισμακαρισμένους
- να ρίξω' μόνο αν πει στον πόλεμο να 'ρθει η Αφροδίτη, η κόρη
 του Δία, σ' αυτήν να ρίξω ξέθαρρα τον κοφτερό χαλκό μου.
 Γι' αυτό κι ατός μου εγώ πισώστρεψα και πρόσταξα δω πέρα
 να γύρουν κι οι άλλοι Αργίτες, όλοι τους να περιμαζωχτούνε'
 τι εγώ τον Άρη τον εγνώρισα που κυβερνάει τη μάχη.»
 Τότε η Αθηνά, η θεά η γλαυκόματη, του απηλογήθη κι είπε:
 «Γιε του Τυδέα, Διομήδη, η αγάπη μου τρανή για σένα πάντα.
 Μήτε Άρη μήτε κι άλλο αθάνατο κανένα να φοβάσαι,
 τι εγώ σου στέκω παραστάτισσα, τέτοια θεά μεγάλη.
 Μα ομπρός, για γύρνα τα μονόνυχα φαριά στον Άρη πρώτα
- και ρίξε από κοντά και χτύπα τον σέβας αυτός δε θέλει—
 ο ανήλεος Άρης, ο πεντάγνωμος, ο μανιασμένος, που 'ναι
 για το κακό φτιαγμένος' που άλλοτε και μένα και της Ήρας
 τους Τρώες να μάχεται μας έταζε, να πάει με τους Αργίτες,
 καί τώρα με τους Τρώες τα παίριαξε κι αλησμονάει τους άλλους!»·
 Αυτά είπε, κι έβαλε το Σθέnelο να κατεβεί απ' τ' αμάξι
 κάτω τραβώντας τον, και πήδηξε στη γη με βιάση εκείνος.
 Κι αυτή στο πλάι του αρχοντογέννητου Διομήδη ορμή γεμάτη
 ανέβη, κι απ' το βάρος έτριξε το ξύλινο τ' αζόνι,
 τι φοβερή θεά είχε απάνω του και τέτοιοι αντρειωμένο.
- Κι έτσι η Αθηνά Παλλάδα αρπάζοντας και γκέμια και μαστίγι'
 πρώτα στον Άρη τα μονόνυχα ξαμόλησε άτια απάνω.
 Οστόσο εκείνος το θεόρατο ξαρμάτωνε Περίφα,
 του Οχησίου τον υγιό τον άτρομο, στους Αιτωλούς τον πρώτο'
 και πάνω εκεί που τον ξαρμάτωνεν ο αιματολάφτης Άρης,
 του Αδη η Αθηνά το κράνος φόρεσε, να μην τη νιώσει εκείνος.
 Κι ο Άρης ο ανήλεος σαν αντίκρισε το θείο Διομήδη ομπρός του,
 μεμιάς αφήνει το θεόρατο Περίφα ξαπλωμένο,
 εκεί που απ' την αρχή τον σκότωσε και τη ζωή του επήρε,
 κι αυτός γραμμή στον αλογόχαρο Διομήδη πέφτει απάνω.
- Κι όπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν ο ένας του άλλου χιμώντας,
 πιο πάνω από ζυγό και νιόλουρα του ρίχνει πρώτος ο Άρης
 με χάλκινο κοντάρι, θέλοντας να πάρει τη ζωή του.
 Μα πρόλαβε η Αθηνά η γλαυκόματη και με το χέρι πέρα

- 855 δεύτερος αὐθ' ὠρμᾶτο βοήν ἀγαθός Διομήδης
 ἔγχεϊ χαλκείῳ: ἐπέρισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 νείατον ἐς κενεῶνα ὄθι ζωννύσκειτο μίτρη:
 τῆ ῥά μιν οὐτα τυχῶν, διὰ δὲ χροά καλὸν ἔδαψεν,
 ἐκ δὲ δόρου σπάσεν αὐτῆς: ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης
- 860 ὄσσόν τ' ἐννεάχιλο ἐπίαχον ἢ δεκάχιλο
 ἄνδρες ἐν πολέμῳ ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρης.
 τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἶλεν Ἀχαιοὺς τε Τρώας τε
 δείσαντας: τόσον ἔβραχ' Ἄρης ἄτος πολέμοιο.
 οἷη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀήρ
- 865 καύματος ἐξ ἀνέμοιο δυσασέος ὄρνυμένιοι,
 τοῖος Τυδείδῃ Διομήδῃ χάλκεος Ἄρης
 φαίνεθ' ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
 καρπαλίμως δ' ἴκανε θεῶν ἔδος αἰπὺν Ὀλυμπον,
 πᾶρ δὲ Διὶ Κρονίῳνι καθέζετο θυμὸν ἀχεύων,
- 870 δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἶμα καταρρέον ἐξ ὤτειλῆς,
 καὶ ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:
 Ζεῦ πάτερ οὐ νεμεισίζη ὄρων τάδε καρτερά ἔργα;
 αἰεὶ τοι ῥίγιστα θεοὶ τετληότες εἰμὲν
 ἀλλήλων ἰότητι, χάριν ἄνδρεςσι φέροντες.
- 875 σοὶ πάντες μαχόμεσθα: σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα
 κούρην
 οὐλομένην, ἣ τ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
 ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ
 σοὶ τ' ἐπιπείθονται καὶ δεδμημέσθα ἕκαστος:
 ταύτην δ' οὐτ' ἐπεὶ προτιβάλλεται οὐτέ τι ἔργω,
- 880 ἀλλ' ἄνεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναιο παῖδ' αἰδηλον:
 ἦ νῦν Τυδέος υἱὸν ὑπερφίαλον Διομήδεα
 μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὐτᾶσε χεῖρ' ἐπὶ
 καρπῷ,
 αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος:
- 885 ἀλλὰ μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες: ἦ τέ κε δηρὸν
 αὐτοῦ πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῆσιν νεκάδεσσιν,
 ἦ κε ζῶς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπήσι.
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα
 Ζεὺς.
 μή τί μοι ἀλλοπρόσαλλε παρεζόμενος μινύριζε.
- 890 ἐχθιστος δὲ μοί ἐσσι θεῶν οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν:
 αἰεὶ γὰρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.
 μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀσχετον οὐκ ἐπιεικτὸν
 Ἥρης: τήν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσι:
 τῷ σ' οἶω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίησιν.
- του το 'σπρωξε, μακριά απ' τ' αμάξι τους, να φύγει στα χαμένα.
 Δεύτερος χύθηκε ο βροντόφωνος απάνω του Διομήδης,
 και το κοντάρι του το χάλκινο σπρώχνη η Αθηνά Παλλάδα
 στο κατωκοίλι του Άρη, όπου 'δενε τρογύρα του το ζώμα.
 Εκεί τον βρήκε και του ξέσκισε την όμορφή του σάρκα,
 και το κοντάρι πίσω ανάσπασε' κι ο σιδερένιος Άρης
- εμουγκρισε, θαρρείς και φώναζαν εννιά χιλιάδες, δέκα,
 θνητοί, τρανό που άνοιξαν πόλεμο και κονταροχτυπιούνται.
 Οι Τρώες κι οι Αργίτες κατατρόμαξαν, τους λύθηκαν τα γόνα'
 τόσο 'αγρια μουγκρισεν ο ανέμπληστος για μάχες Άρης τότε.
 Όπως απλώνεται από σύγγεφο πηχτή μαυρίλα ολούθε,
 μετά από λιοκάμα, προμήνυμα πως έρχεται μπουρίνι,
 και στο Διομήδη τέτοιος φάνηκεν ο σιδερένιος Άρης,
 στα ουράνια πλάτη όπως ανέβαινε σε νέφη τυλιγμένος.
 Κι έφτασε γρήγορα στον Όλυμπο, στ' αθάνατα λημέρια,
 και πικραμένος δίπλα κάθισε στο Δία, το γιο του Κρόνου.
- Του δείχνει την πληγή, το αθάνατο που του χυνόταν αίμα,
 και με κλαφτή φωνή άνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
 «Πατέρα Δία, το βλέπεις το άδικο κι αλήθεια δε θυμώνεις;
 Όλοι οι θεοί βασανίζομαστε φριχτά, κακό γυρεύει
 ο ένας του άλλου να κάνει πάντα του για των θνητών τη χάρη.
 Μαζί σου τώρα εμείς τα βάζουμε, τι άμυαλη κόρη εγέννας,
 ανάθεμα τη, κι έχει αδιάκοπα δουλειές κακές στο νου της.
 Οι άλλοι θεοί μαθές, στον Όλυμπο που ζούμε, ό,τι προστάζει
 το κάνουμε όλοι, κι ένας ένας μας στο θέλημα σου σκύβει.
 Μονάχα αυτή ποτέ δεν παίδεψες με λόγο για με πράξη,
- μον' την αφήνεις, τι τη γέννησες τη διαστραμμένη ατός σου.
 Κι έσπρωξε τώρα τον απόκοτο γιο του Τυδέα Διομήδη
 χέρι ν' ασκώσει στους αθάνατους θεούς ο μανιασμένος'
 πρώτα ζυγώνοντας ελάβωσε στο χειραρμό την Κύπρη,
 μετά, θεός λες κι ήταν, χίμιξε στον ίδιο εμένα πάνω.
 Μα εμέ τα πόδια μου με γλίτωσαν τα γρήγορα, τι ειδήλλως
 ακόμα εκεί θα βασανίζομουν μες στα φριχτά κουφάρια,
 για θα 'μουν ζωντανός, μα ξέψυχος απ' του χαλκού τους
 βρόντους.»
- Κι είπεν ο Δίας ταυροκοιτώντας τον ο νεφελοστοιβάχτης:
 «Τι μου 'ρχεσαι κοντά, πεντάγνωμε, και κλαψουρίζεις τώρα;
- Απ' τους θεούς του Ολύμπου οχτρεύομαι πιο πάνω εσένα απ'
 όλους'
 τι πάντα πόλεμοι σου αρέσουνε, συνερισιές κι αμάχες.
 Έχεις της μάνας σου το αλύγιστο που δε βασιέται πείσιμα,

895

ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα:
ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἔσσι, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ:
εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένεω ὦδ' αἰδηλος
καὶ κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος Οὐραניῶνων.
ὥς φάτο, καὶ Παιήον' ἀνώγειν ἰήσασθαι.

900 τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφρατα φάρμακα πάσσω
ἠκέσατ': οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέυκτο.
ὡς δ' ὄτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν
ὕγρον ἐόν, μάλα δ' ὦκα περιτρέφεται κυκώωντι,
ὡς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα.

905 τὸν δ' Ἥβη λοῦσεν, χαρίεντα δὲ εἶματα ἔσσε:
πᾶρ δὲ Διὶ Κρονίωνι καθέζετο κύδει γαίω.
αἱ δ' αὖτις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο
Ἥρη τ' Ἀργεῖη καὶ Ἀλακκομενῆς Ἀθήνη
παύσασαι βροτολογὸν Ἄρη' ἀνδροκτασιάν.

της Ἥρας, που μαλλιάζει η γλώσσα μου, μαζί μου ως να συγκλίνει.
Και τώρα εκείνη λέω πως σ' ἐσπρωξε για να τραβήξεις τόσα.
Μα κι άλλο εσύ να βασανίζεσαι κι εγώ δε θέλω τώρα'
σε γέννησε ἀπὸ μένα η μάνα σου κι εἶσαι γενιά δικιά μου.
Μ' ἀν ἦταν ἄλλος ο πατέρας σου, στριμμένε, χρόνια τώρα
θα σ' εἶχα ρίξει μες στα Τάρταρα, πιο κάτω ἀπ' τους Τιτάνες.»
Εἶπε, και τον Παιήονα φώναξε να 'ρθεῖ και να τον γιάνει.

Τότε ο Παιήονας ἀπιθώνοντας πα στην πληγή βοτάνια
μαλαχικά μεμιάς τον ἐγίανε' θνητός μαθές δεν ἦταν.
Πῶς με την πρώτη το σικόγαλο το ἄσπρο το γάλα πήζει,
κι ας εἶναι αριό, κι ως το ἀνακάτωσης θωρεῖς το εὐτύς πηγμένο'
ὅμοια γοργά κι αὐτός τον γιάτρεψε τον ἀντρειωμένον Ἄρη.
Κι η Ἥβη τον ἔλουσε και του ἔδωκε σκουπιά φρεσκοπλυμένα.
Μετά καθίζει καμαρώνοντας στο γιο του Κρόνου δίπλα.
Στου Δία κι ἐκείνες του τρισμέγαλου το ἀρχοντικό διαγύραν,
μαζί η Παλλάδα η στρατολάτισσα με την Ἀργίσις Ἥρα,
μια και τον ἀγριον Ἄρη σκόλασαν ἀπ' τ' ἀντροφονικά του.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Ζ-

- Ζ- Τρώων δ' οιώθη και Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
πολλά δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἐνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο
ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκήρεα δοῦρα
μεσσηγύς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.
- 5 Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἔρκος Ἀχαιῶν
Τρώων ῥήξε φάλαγγα, φῶς δ' ἐτάροισιν ἔθηκεν,
ἄνδρα βαλὼν ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρήκεσσι τέτυκτο
υἴον Ἐύσσῳρου Ἀκάμαντ' ἦῦν τε μέγαν τε.
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον
ἵπποδασείης,
- 10 ἐν δὲ μετώπῳ πηξε, πέρησε δ' ἄρ' ὄστέον εἴσω
αἰχμὴ χαλκείῃ· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης
Τευθρανίδην, ὃς ἔναιεν ἐυκτιμένη ἐν Ἀρίσβῃ
ἄφνειος βίοιοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισι.
- 15 Πάντας γὰρ φιλέεσκεν ὁδῶ ἐπι οἰκία ναίων.
Ἄλλὰ οἱ οὐ τις τῶν γε τότε ἦρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον
πρόσθεν ὑπαντιάσας, ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπηύρα
αὐτὸν καὶ θεράποντα Καλήσιον, ὃς ῥα τότε ἵππων
ἔσκεν ὑψηλίουχος· τῷ δ' ἄμφω γαίαν ἐδύτην.
- 20 Δρήσον δ' Εὐρύαλος καὶ Ὀφέλιον ἐξενάριξε·
βῆ δὲ μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὓς ποτε νύμφη
νηῖς Ἀβαρβαρέη τέκ' ἀμύμονι Βουκολίωιν.
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος
πρεσβυτάτος γενεῆ, σκότιον δὲ ἔγειναιτο μήτηρ·
- 25 ποιμαίνων δ' ἐπ' ὄεσσι μίγη φιλότῃ καὶ εὐνή,
ἢ δ' ὑποκουσαμένη διδυμάνοεν γείναιτο παῖδε.
Καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσε μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Μηκιστηιάδης καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Ἀστύαλον δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος
Πολυποίτης·
- 30 Πιδύτην δ' Ὀδυσσεὺς Περκῶσιον ἐξενάριξεν
ἔγχεϊ χαλκείῳ, Τεύκρος δ' Ἀρετάονα δῖον.
Ἄντιλοχος δ' Ἄβληρον ἐνήρατο δουρὶ φαεινῷ
Νεστορίδης, Ἐλατον δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ναῖε δὲ Σατινιόντος ἐϋρρέϊταιο παρ' ὄχθας
- 35 Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἔλε Λήϊτος ἤρωσ
φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν.
Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος
ζῶν ἐλ'· ἵππων γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο
ὄζω ἐνὶ βλαφθέντε μυρικίνω ἀγκύλον ἄρμα
- Ἔτσι ἀπόμειναν πια στον πόλεμο μονάχοι οἱ Τρώες κι οἱ Ἀργίτες,
κι ἀπλωσε ἡ μάχη ἀκόμα πῖότερο μια δῶθε και μια κείθε
στον κάμπο, ἀνάμεσα στου Σκάμαντρου και στου Σιμόη το ρέμα,
ο ἕνας στον ἄλλο ἀπάνω ως ἐρίχναν με τα χαλκὰ κοντάρια.
Ο τελαμώνιος Αἴας πρωτόσπασε, των Ἀχαιῶν ο πύργος,
των Τρώων τη φάλαγγα και χάρισε το φως στους συντρόφους του,
τον πιο αντρειωμένο πετυχαίνοντας μες στους Θρακιώτες ὄλους, .
το γιο του Ευσῳρου, τον Ἀκάμαντα τον αντρειανό, το μέγα.
Πρῶτος του χτύπησε το κέρατο στο αλογουρίσιο κράνος'
- τρυπάει το μέτωπο και πέρασε το κόκαλο ως τα μέσα
ο χάλκινος χαλός, και σκέπασε τα μάτια του σκοτάδι.
Μετά ο Διομήδης ο βροντόφωνος τον Ἄξυλο σκοτώνει,
το γιο του Τεύθρα, στην καλόχτιστη που ζούσε την Ἀρίσβη,
κι εἶχε και βιος τρανό κι ολόκαρδα τον αγαπούσαν ὄλοι,
τι ἦταν στη στράτα ἀπὰ το σπίτι του και φίλευε τον κόσμο.
Κι ὄμως την ὠρα αὐτὴ δε στάθηκε κανένας τους μπροστά του,
να τον γλιτώσει ἀπὸ το θάνατο' σκοτώθηκαν κι οἱ δυο τους
τότε μαζί, κι αὐτός κι ο ακράνης του Καλήσιος, που τα γκέμια
κρατούσε απ' τ' ἄπια, κι ἔτσι βούλιαξαν συντροφιαστοὶ στον Ἄδη.
- Το Δρήσο ἀκόμα ο Εὐρύαλος ἐρίξε και τον Οφέλιο κάτω,
κι ἦρθε μετὰ ἡ σειρά του Πήδασου και του Αἴσηπου' τους εἶχε
ἀπὸ νεραῖδα, την Ἀβάρβαρην, ο Βουκολίωνας κάνει'
κι ο Βουκολίωνας το Λαομέδοντα τον αντρειανό εἶχε κύρη,
κι ἦταν ο γιος του ο μεγαλύτερος, μα κλεφτογεννη μένος'
με τη νεραῖδα τούτος ἐσμίξε, τα πρόβατα ως βοσκούσε,
κι αὐτὴ γκαστρώθη και του γέννησε δυο γιους ἀπὸ μια γέννα.
και τώρα ἐκεῖνος τους παράλυσε και γόνατα και φόρα,
ο γιος του Μηκιστέα, και τ' ἄρματα τους πήρε ἀπὸ τους ὄμους.
Κι ο Ἀστύαλος πέφτει απ' τον πολέμαρχο τον Πολυποίτη κάτω'
- μετὰ ο Ὀδυσσεὺς με το κοντάρι του σκοτώνει τον Πιδύτη
ἀπ' την Περκῶτη, και τον ἀφεγο τον Ἀρετάονα ο Τεύκρος.
Κι ο Ἀντίλοχος, ο γιος του Νέστορα, τον Ἀβληρο βαρῖσκει
με το κοντάρι, κι ο Ἀγαμέμνονας τον Ἐλατο, που ζούσε
στην Πήδασο, στου ομορφορέματου του Σατινιόη τους ὄχτους.
Κι ο Λήϊτος ο αντρειωμένος σκότωσε το Φύλακο, την ὠρα
μπροστά του που 'φευγε, κι ο Εὐρύπυλος τον αντρειανό Μελάνθιο.
Μετά ο Μενέλαος ο βροντόφωνος τον Ἄδραστο τσακώνει
ζωντάρι' τ' ἄπια του που σκιάχτηκαν και τρέχαν μες στον κάμπο
σε αρμυριχιάς κλαδί μπερδεύτηκαν, κι ως του 'σπασαν τ' ἀμάξι

- 40 ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥύμῳ αὐτῷ μὲν ἐβήτην
πρὸς πόλιν, ἧ̄ περ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο,
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκλίσθη
πρηνῆς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος.
- 45 Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβῶν ἐλίσσετο γούνων·
ζώγρει Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται
χαλκός τε χρυσός τε πολυκμητός τε σίδηρος,
τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἄπερείσι' ἄποινα
- 50 εἷ κεν ἐμέ ζωνὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἵς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε·
καὶ δὴ μιν τάχ' ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
δώσειν ὧ̄ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων
ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὀμοκλήσας ἔπος ἠὔδα·
- 55 ὦ πέπον ὦ Μενέλαε, τί ἦ δὲ σὺ κήδεαι οὕτως
ἀνδρῶν; ἧ̄ σοι ἄριστα πεπτοίηται κατὰ οἶκον
πρὸς Τρώων; τῶν μὴ τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν
ὄλεθρον
χεῖράς θ' ἡμετέρας, μῆδ' ὄν τινα γαστέρι μήτηρ
κοῦρον ἐόντα φέροι, μῆδ' ὄς φύγοι, ἀλλ' ἅμα
πάντες
- 60 Ἰλίου ἑξαπολοῖατ' ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι.
Ἵς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρωσ
αἴσιμα παρεπών· ὃ δ' ἀπὸ ἔθεν ὤσατο χειρὶ
ἥρω' Ἀδρηστον· τὸν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
οὔτα κατὰ λατάρην· ὃ δ' ἀνετράπετ', Ἀτρεΐδης δὲ
- 65 λὰξ ἐν στήθεσι βὰς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος
μὴ τις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος μετόπισθε
μιμνέτω ὥς κε πλείστα φέρων ἐπὶ νῆας ἴκηται,
- 70 ἀλλ' ἀνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἔκηλοι
νεκρούς ἅμ πεδῖον συλήσετε τεθνηώτας.
Ἵς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
Ἔνθα κεν αὐτὴ Τρώες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
ἴλιον εἰσανέβησαν ἀναλκείησι δαμέντες,
- 75 εἰ μὴ ἄρ' Αἰνεΐα τε καὶ Ἔκτορι εἶπε παραστάς
Πριαμίδης Ἐλενος οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος·
Αἰνεΐα τε καὶ Ἔκτορ, ἐπεὶ πόνος ὕμμι μάλιστα
Τρώων καὶ Λυκίων ἐγκέκλιται, οὐνεκ' ἄριστοι
πᾶσαν ἐπ' ἰθὺν ἔστε μάχεσθαί τε φρονεῖν τε,
- σου τιμονιοῦ τὴν ἄκρη, το 'βαλαν στα πόδια για το κάστρο,
κει που και τ' ἄλλα ἔτρεχαν ἄλογα, σαν τα 'πιανε τρομάρα.
Κι εκείνος ἔξω ἀπὸ το ἀμάξι του πλάι στον τροχό, στη σκόνη,
μπρούμυτα, ἀπίστομα, κυλίστηκε' κι ἦρθε ο Μενέλαος μπρος του,
ο γιος του Ατρέα, με το μακρόσκιωτο κοντάρι του κι εστάθη.
Κι ο Ἀδραστος του 'πιασε τα γόνατα και τον παρακαλιόταν:
« Υγιέ του Ατρέα, ζωντάρι πιάσε με, και ξαγορά παράξια
δέξου απ' τον κύρη μου' στο σπῖπι του μύρια αγαθά βρίσκονται,
χρυσάφι και χαλκός και σῖδερο με κόπο δουλεμένο.
Αρίφνητα ἀπὸ τούτα θα 'δινε για ξαγορά μου ο κύρης,
- πως εἶμαι ζωντανός αν μάθαινε στ' Ἀργίτικα καράβια.»
Εἶπε, και την καρδιά μαλάκωσε στου γιου του Ατρέα τα στήθη,
κι ὅτι λογάριαζε του ακράνη του να πει να τόνε πάρει
και να τον πάει στ' Ἀργίτικα ἄρμενα, πετάχτη ξάφνου ομπρός του
γοργοτρεχάτος ο Ἀγαμέμνωνας και λέει μαλώνοντας τον:
« Καήμενε εσύ Μενέλαε, γνοιάζεσαι τόσο για τούτους τώρα;
Καλά μαθές σου το συγύρισαν οι Τρώες το σπιτικό σου!
Ὅχι, κανείς τους απ' τα χέρια μας κι ἀπὸ το μαῦρο Χάρο
να μη γλιτώσει, ουδ' ὅποιο αγέννητο στης μάνας του τα σπλάχνα
κρυμμένο ἀκόμα ἀγορί βρίσκεται, κι αὐτὸ να μη γλιτώσει,
- μον' ὄλοι σύψυχοι ἀχναροὶ, ἀκλαφτοὶ μεσ' απ' την Τροία να
σβήσουν!»
Εἶπε ο ἀντρειωμένος και μετάστρεψε τη γνώμη του ἀδερφοῦ του,
σωστά μιλώντας· με το χέρι του τον Ἀδραστο ἀποδιώχνει
ἀμπώθοντάς τον κι ο Ἀγαμέμνωνας ευτύς ο πρωταφέντης
πα στο λαγγόνι τον εχτύπησε και τον ξαπλώνει χάμω'
μετά, πατώντας τον, ἀνάσπασε το φράξινο κοντάρι.
Και τότε ο Νέστορας γκαρδιώνοντας τους Δαναούς φωνάζει:
« Ἀργίτες ἀντρειωμένοι, φίλοι μου, πιστοὶ σύντροφοὶ του Ἄρη,
στα κούρσα μη ριχτεῖ κανένας σας και μείνει τώρα πίσω,
για να γυρίσει στο καράβι του περίσσια κουβαλώντας'
- μόνο ας ριχτούμε κι ας σκοτώνομε' μετά με τη βολή σας
στον κάμπο τα κουφάρια γδύνετε των σκοτωμένων ὄλα.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ὄλοι ἐπήραν δύναμη και στύλωσε η καρδιά τους'
και τότε οι Ἀργίτες οι πολέμαρχοὶ τους Τρώες το δίχως ἄλλο
χωρὶς κουράγιο πια κι ἀνάκαρα στην Τροία θα τους μαντρίζαν,
αν δεν ἐρχόταν πλάι στον Ἐχτορα και στον Αἰνεΐα τρεχάτος
και τέτοια τους μιλούσεν ο Ἐλενος, ο πρώτος ορνοιόμαντης:
«Το πιο μεγάλο βάρος, Ἐχτορα κι Αἰνεΐα, σε σας απ' ὄλους
τους Τρώες και τους Λυκιώτες ἔπεσε, τι εἶστε μαθές οι πρώτοι
σε πᾶσα μας δουλειά, για πόλεμο για συντυχία βαστούμε.

- 80 στήτ' αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκατε πρό πυλάων
πάντη ἐποιοχόμενοι πρὶν αὐτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν
φεύγοντας πεσέειν, δῆϊοσι δὲ χάρμα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κε φάλαγγας ἐποτρύνητον ἀπάσας,
ἡμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ' αὐθι μένοντες,
- 85 καὶ μάλα τειρόμενοι περ' ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει·
Ἔκτωρ ἀτὰρ σὺ πόλιν δὲ μετέρχεο, εἰπέ δ' ἔπειτα
μητέρι σῆ καὶ ἐμῇ· ἦ δὲ ξυνάγουσα γεραίας
νηὸν Ἀθηναίης γλαυκῶπιδος ἐν πόλει ἄκρη
οἶξασα κληῖδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο
- 90 πέπλον, ὅς οἱ δοκεῖ χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
εἶναι ἐνὶ μεγάρω καὶ οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῆ,
θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
καὶ οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βούς ἐνὶ νηῷ
ἦνις ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἶ κ' ἐλεήση
- 95 ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα,
ὥς κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχη Ἰλίου ἱρῆς
ἄγριον αἰχμητὴν κρατερὸν μῆστωρα φόβοιο,
ὄν δὴ ἐγὼ κάρτιστον Ἀχαιῶν φημι γενέσθαι.
Οὐδ' Ἀχιλλῆά ποθ' ὦδὲ γ' ἐδείδιμεν ὄρχαμον
ἀνδρῶν,
- 100 ὄν πέρ φασι θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὄδε λίην
μαίνεται, οὐδὲ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.
Ἵς ἔφαθ', Ἔκτωρ δ' οὐ τι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε,
πάλλων δ' ὄξεα δοῦρα κατὰ στρατὸν ὄχετο πάντη
- 105 ὄτρυνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λήξαν δὲ φόνοιο,
φάν δὲ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.
- 110 Ἔκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
Τρώες ὑπέρθυμοι τηλεκλειτοὶ τ' ἐπίκουροι
ἄνδρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ βεῖω προτὶ Ἴλιον, ἠδὲ γέρουσιν
εἶπω βουλευτήσι καὶ ἡμετέρης ἀλόχοισι
- 115 δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποσχέσθαι δ' ἑκατόμβας.
Ἵς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἔκτωρ·
ἀμφὶ δὲ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα δέρμα
κελαινὸν
ἀντυξ ἦ πυμάτη θεέν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης.
Γλαῦκος δ' Ἴππολόχοιο παῖς καὶ Τυδέος υἱὸς
- Σταθεῖτε αὐτοῦ λοιπὸν καὶ τρέχοντας μια δω μια κει κρατήστε
στο καστροπόρτι ομπρός το ασκέρι μας, στων γυναικῶν τα χέρια
πρὶν πέσουν φεύγοντας κι ἀνάμπαιγμα γενοῦνε των οχτρῶν μας.
Κι ἀφοῦ τους λόχους δυναμώσετε καὶ στυλωθεῖ ἡ καρδιά τους,
εμεῖς οἱ ἐπίλοιποι, κι ας εἴμαστε του κόπου αφανισμένοι,
με τους Ἀργίτες θα παλέψουμε' βαριά μας σφίγγει ἀνάγκη.
Ἐχτορα, ωστόσο ἐσύ στο κάστρο μας για ἀνέβα, στω δυονῶ μας
να πεις τὴ μάνα, τις ἀρχόντισσες μες στο ναὸ να μᾶσει
τῆς Ἀθηνᾶς τῆς γαλανομάτης, πα στην κορφή του κάστρου,
καὶ τῆς θεᾶς τον οἶκο ανοίγοντας με τα κλειδιά τον ἅγιο,
- το ἀνυφαντό, που πιο τῆς φαίνεται πανῶριο καὶ μεγάλο
ἀπ' ὅλα ὅσα φυλάει στο σπίτι μας, το πιο τῆς ἀρεσκιάς τῆς,
να το πιθῶσει στῆς ωριόμαλλῆς τῆς Ἀθηνᾶς τα γόνα,
καὶ να τῆς τάξει ἀκόμα, δῶδεκα δαμάλες στο ναὸ τῆς
μονοχρονιάρες, ἀβουκέντρωτες, να σφάζει, ἀν ἴσως θέλει
τῶρα τὴν Τροία καὶ τις γυναῖκες μας καὶ τα μωρὰ παιδιὰ μας
να σπλαχνιστεῖ κι ἀπ' το ἅγιο κάστρο μας να διώξει του Τυδέα
το γιο τον ἄγριο, τον ἀνήμερο, που ὅλοι λακοῦν μπροστά του.
Ο πιο ἀντρεϊωμένος λέω πῶς στάθηκε μες στους Ἀργίτες ὅλους·
τόσο ποτέ του δε μας τρόμαξε μὴδ' ὁ Ἀχιλλέας ὁ ρήγας,
- κι ὁμως θεᾶ, ὅπως λεν, τον γέννησε' μα τοῦτος πια φρενιάζει
κι οὐδὲ μπορεῖ κανεὶς στη δύναμη να μετρηθεῖ μαζί του.»
Εἶπε, καὶ κείνος δὲν παράκουσε στο λόγο του ἀδερφοῦ του'
μεμιάς ἐπήδηξε ἀπ' το ἀμάξι του συνάρματος στο χῶμα
κι ἔτρεξε, σειῶντας τα κοντάρια του τα σουβλερά, στο ασκέρι,
να μπουν στον πόλεμο φωνάζοντας, κι ἄγρια ξανάβει μάχη.
Κάνουν κι αὐτοὶ στροφή καὶ βρέθηκαν στους Ἀχαιοὺς ἀντίκρου.
Κι οἱ Ἀργίτες τὴ σφαγὴ παράτησαν κι ἔκαμαν ὅλοι πίσω'
καὶ σαν τους εἶδαν πῶς ξανάστρεψαν, κάποιος θεὸς ἔλεγαν
τ' ἀστράτα οὐράνια ἀφήκε κι ἔφτασε τους Τρώες να διαφεντέψει.
- Φώναξε τότε ὁ μέγας Ἐχτορας στους Τρώες γκαρδιώνοντάς τους:
« Ακούστε, Τρώες εσεῖς ἀντρόκαρδοι καὶ ξακουστοὶ σύμμαχοι,
ἄντρες σταθεῖτε, ὀρθὴ κρατάτε τὴ τῆς ἀντριγίας τὴ φλόγα,
ὡς να βρεθεῖ καιρός, στο κάστρο μας να φτάσω ἐγὼ τρεχάτος,
καὶ να μιλήσω στους πρωτόγερους καὶ στῆς γυναῖκες ὄλες,
πλήθια να τάζουν στους ἀθάνατους σφαχτά, προσπέφτοντας τους.»
Εἶπε καὶ φεύγει ὁ μέγας Ἐχτορας μεμιάς ὁ κρανοσειστής'
στους ἀστραγάλους καὶ στο σβέρκο του το μαῦρο δέρμα ἐχτύπα
ἀπ' το λουρί που ἀκροσειράδωνε το ἀφαλῶτό σκουτάρι.
Ὁ Γλαῦκος τότε, ὁ γιος του Ἴππολόχου, με το Διομήδη σμίγει

- 120 ἔς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι.
Οἷ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντε,
τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
τίς δέ σὺ ἔσσι φέριστε καταθητιῶν ἀνθρώπων;
οὐ μὲν γάρ ποτ' ὄπωπα μάχη ἔνι κυδιανείρῃ
- 125 τὸ πρὶν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πολὺ προβέβηκας
ἀπάντων
σῶ θάρσει, ὃ τ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας·
δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιώσιν.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθας,
οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
- 130 Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς
Λυκούργος
δὴν ἦν, ὃς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριζεν·
ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας
σευέ κατ' ἠγάθειον Νυσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν ὑπ' ἀνδροφόνοιο
Λυκούργου
- 135 θεινόμεναι βουπλήγι· Διώνυσος δὲ φοβηθεὶς
δύσεθ' ἄλως κατὰ κύμα, Θέτις δ' ὑπεδέξατο
κόλπῳ
δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς
ὁμοκλή.
Τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ρεῖα ζῶντες,
καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου πάϊς· οὐδ' ἄρ' ἔτι
δὴν
- 140 ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν·
οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοισι μάχεσθαι.
Εἰ δέ τίς ἔσσι βροτῶν οἷ ἄρουρης καρπὸν ἔδουσιν,
ἄσσον ἴθ' ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἴκηαι.
Τὸν δ' αὖθ' Ἴππολόχοιο προσηύδα φαίδιμος υἱός·
- 145 Τυδεῖδῃ μεγάθυμε τί ἦ γενεὴν ἐρεεῖνεις;
οἴη περ φύλλων γενεὴ τοιῆ δὲ καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δὲ θ'
ὔλη
τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὦρη·
ὥς ἀνδρῶν γενεὴ ἢ μὲν φύει ἢ ἀπολήγει.
- 150 Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι ὄφρ' εὖ εἰδῆς
ἡμετέρην γενεὴν, πολλοὶ δὲ μιν ἄνδρες ἴσασιν·
ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος ἵπποβότοιο,
ἐνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ'
ἀνδρῶν,
Σίσυφος Αἰολίδης· ὃ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἱόν,

εκεί στη μέση, και λαχτάριζαν κι οι δυο τους να πιαστούνε.
Κι ὅπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν ο ένας του άλλου χιμώντας,
πρῶτος ἐμίλησε ο βροντόφωνος γιος του Τυδέα και του 'πε:
« Ποιος να 'σαι τάχα, αρχοντογέννητε; σαν ποιου θνητοῦ λογιέσαι;
Δε σ' ἔχουν δει ποτέ τα μάτια μου στη δοξανΦούσα μάχη
ως τώρα' κι ὁμως τους ξεπέρασες στην αντριγιά τους άλλους,
που δε φοβήθης το μακρόσκιωτο κοντάρι μου θωρώντας.
Μονάχα τα παιδιά των ἀμοιρων τη λύσσα μου αντρικρίζουν.
Αν εἶσαι πάλε απ' τους ἀθάνατους, φτασμένος απ' τα ουράνια,
με τ' ουρανοῦ θεό δε θα 'θελα ποτέ μου να τα βάλω·

τι μήτε κι ο Λυκούργος μπόρεσε, του Δρύαντα ο γιος ο γαῦρος,
χρόνια πολλὰ να ζήσει, ως τα 'βαλε με τους θεοὺς στα ουράνια.
Στο ἀγιο βουνό της Νύσας κάποτε του Διόνυσου τις βάγιες,
του βακχευτη θεοῦ, κυνήγησε' κι ευτύς ετούτες ὅλες
πετούσαν καταγής τους θύρσους τους' κι ο αντροφονιάς Λυκούργος
με τη βουκέντρα του τις κέντριζε, κι ο Διόνυσος φοβήθη
και στο γιאלό βουτάει' κι η Θέτιδα τον δέχτη στην αγκάλη
σκιαγμένο' τι οι φωνές τον τρόμαξαν περίσσια του Λυκούργου.
Με τούτον ὁμως οι τρισεύτυχοι θεοὶ θύμωσαν τότε,
κι ο γιος του Κρόνου τον ετύφλωσε' χρόνια πολλὰ και πάλι

Ὅμως δεν ἔζησε, τι οι ἀθάνατοι τον οχτρεύτηκαν ὅλοι.
Γι' αυτό κι ἐγὼ με τους τρισεύτυχους θεοὺς μελιές δε θέλω.
Μ' αν εἶσαι απ' τους θνητοὺς που θρέφονται με τον καρπὸ της γης
μας,
ἐλα κοντά, μιαν ὦρα αρχύτερα το Χάρο ν' αντκμῶσεις.»
Κι ο γιος του Ἴππολόχου ο τρισεύγενος του απηλογήθη κι εἶπε:
« Διομήδη αντρόκαρδε, τι κάθεςαι και τη γενιά ρωτάς μου;
Καθῶς των φύλλων, απαράλλαχτη κι η φύτρα των ανθρώπων:
ἀλλα απ' τα φύλλα ρίχνουν οι ἀνεμοι στο χῶμα κι ἀλλα πάλε
το δάσος ξεπετά τ' ολόχλωρο την ἀνοιξη· παρόμοια
και των θνητῶν η μια ξεπέταξε κι η ἀλλη γενιά πεθαίνει.

Μ' αν να τα μάθεις τώρα θα 'θελες κι αυτὰ, γι' να κατέχεις
ποιά'ναι η γενιά μου, ὅσοι την ξέρουνε πολλοὶ θαρρῶ λογιόυνται.
Στην ἀκρη απ' το Ἄργος το αλογόθροφο τρανό ανναντεύεις κάστρο,
την Εφύρα, ὅπου ζούσε ο Σίσυφος, ο πιο στη γη πανούργος-
κι εἶχε τον Αἰολο κύρη ο Σίσυφος, κι ἐγέννησε το Γλαῦκο,

- 155 αὐτὰρ Γλαῦκος τίκτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην·
τῷ δὲ θεοὶ κάλλός τε καὶ ἠνωρέην ἐρατεινήν
ᾠπασαν· αὐτὰρ οἱ Προΐτος κακὰ μήσατο θυμῷ,
ὅς ῥ' ἐκ δήμου ἔλασεν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν,
Ἀργείων· Ζεὺς γάρ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ ἐδάμασσε.
- 160 Τῷ δὲ γυνὴ Προΐτου ἐπεμήνατο δι' Ἄντεια
κρυπταδίη φιλότῃ μιγήμεναι· ἀλλὰ τὸν οὐ τι
πειθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα Βελλεροφόντην.
Ἥ δὲ ψευσαμένη Προΐτον βασιλῆα προσηύδα·
τεθναῖς ὦ Προΐτ', ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
- 165 ὅς μ' ἔθελεν φιλότῃ μιγήμεναι οὐκ ἔθελοῦσθι.
Ἵς φάτο, τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν οἶον ἄκουσε·
κτεῖναι μὲν ῥ' ἀλέεινε, σεβάσασατο γὰρ τό γε θυμῷ,
πέμπτε δὲ μιν Λυκίην δέ, πόρεν δ' ὃ γε σήματα
λυγρὰ
γράφας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά,
- 170 δεῖξαι δ' ἠνώγειν ᾧ πενθερῷ ὄφρ' ἀπόλοιτο.
Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίην δὲ θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ.
Ἄλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἴξε Ξάνθον τε ῥέοντα,
προφρονέως μιν τίεν ἄναξ Λυκίης εὐρείης·
ἐννήμαρ ξεῖνισσε καὶ ἐννέα βουῖς ἰέρευσε.
- 175 Ἄλλ' ὅτε δὴ δεκάτῃ ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως
καὶ τότε μιν ἐρέεινε καὶ ἦτε σῆμα ἰδέσθαι
ὅττι ῥά οἱ γαμβροῖο πάρα Προΐτιο φέροιτο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ,
πρῶτον μὲν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσε
- 180 πεφνέμεν· ἦ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος οὐδ'
ἀνθρώπων,
πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ
χίμαιρα,
δεινὸν ἀποπνεύουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο,
καὶ τήν μὲν κατέπεφνε θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Δεύτερον αὖ Σολύμοισι μαχέσασα κυδαλίμοισι·
- 185 καρτίστην δὴ τήν γε μάχην φάτο δῦμεναι ἀνδρῶν.
Τὸ τρίτον αὖ κατέπεφεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον
ὑφαίνε·
κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φώτας ἀρίστους
εἶσε λόχον· τοῖ δ' οὐ τι πάλιν οἶκον δὲ νέοντο·
- 190 πάντας γὰρ κατέπεφεν ἀμύμων Βελλεροφόντης.
Ἄλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἦῦν ἐόντα
αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὃ γε θυγατέρα ἦν,
δῶκε δὲ οἱ τιμῆς βασιληῆδος ἦμισυ πάσης·
καὶ μὲν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔροχον ἄλλων
- κι ο Γλαύκος γέννησε τον άψεγο Βελλεροφόντη πάλε.
Σε τούτον κι όμορφάδα εχάρισαν κι αντρεία χαριτωμένη
οι αθάνατοι, μα ο Προίτος έβαλε κακά γι' αυτον στο νου του,
κι απ' το Άργος μέσα τον φευγάτισε, τι ήταν τρανότερος του
και του 'χε δώσει ο Δίας τη δύναμη να τον κρατεί δικό του.
- Κι η Αντεια, του Προΐτου η αρχοντογέννητη γυναίκα, εξετρελάθη
μαζί του να χαρεί τον έρωτα κρυφά' μα ο μυαλωμένος
Βελλεροφόντης δεν εσύγκλινε, τι ήταν αγνή η ψυχή του.
Κι είπε η γυναίκα τότε ψέματα στο βασιλιά τον Προίτο:
„Προίτε, για πέθανε για σκότωσε το γιο του Γλαύκου τώρα,
που στο κλινάρι μου βουλήθηκε ν' ανέβει αθέλητα μου.“
Είπε, κι ο ρήγας αγανάχτησε τέτοιο κακό ν' ακούσει'
να τον σκοτώσει δεν το θέλησε, δε βάσταξε η καρδιά του,
μον' στη Λυκία τον στέλνει του χάμου σημάδια δίνοντας του,
πολλά θανατερά χαράζοντας στο διπλωτό πιτάκι,
- του πεθερού του εκεί να τα 'δειχνε και να 'βρει το χαμό του.
Κι αυτός κινάει, και των αθάνατων τον προβοδούσε η χάρη,
στη χώρα της Λυκίας ως που 'φτασε και στις οχτιές του Ξάνθου,
Εκεί με αγάπη της απλόχωρης Λυκίας τον δέχτη ο ρήγας'
μέρες εννιά τον καλοσκάμισε κι εννιά του σφάζει βόδια'
μα όταν στις δέκα πάνω πρόβαλεν η ροδοδαχτυλάτη
Αυγή, τον ρώτησε και ζήτησε να ιδεί και τα σημάδια,
πού ὁ Προΐτος ο γαμπρός του του 'δωκε να του κρατάει' κι ως πήρε
και τ' άσκημα σημάδια ξέκρινε, που του 'στελνε ο γαμπρός του,
πρώτα τη Χίμαιρα τον πρόσταξε την άγρια να σκοτώσει.
- Από θεούς κρατούσε η φύτρα της, όχι απ' ανθρώπους, κι είχε
λιόντα κεφάλι, ουρά δρακόφιδου και μεσοκόρμι γίδας,
και ξεπετούσε απ' τα ρουθούνια της φωτιές τρανές και φλόγες,
θεικά σημάδια τότε γκάρδιωσαν και τη ζωή της παίρνει.
Δεύτερα πάλεψε με τους Σόλυμους τους ξακουστούς χτυπιόταν
τέτοιο, όπως έλεγε, αντροπάλεμα δεν είδε στη ζωή του.
Τρίτη φορά τις αντροδύναμες εσκότωσε Αμαζόνες.
Μα όπως γυρνούσε, ο ρήγας του 'στησε καινούργιο δόλο πάλε:
απ' την πλατιά Λυκία ξεδιάλεξε, καρτέρι να του στήσουν,
τους πιο αντρειωμένους' μα κανένas τους δε γύρισε πια πίσω'
- τι εκεί τους σκότωσε ο αφεγάδιαστος Βελλεροφόντης όλους.
και τότε εκείνος πια κατάλαβε θεού πώς ήταν φύτρα,
κι έτσι τον κράτησε και του 'δωκε την κόρη του γυναίκα,
κι όλα του ρήγα τα χαρίσματα μοιράστηκε μαζί του.

- 195 καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο.
Ἦ δ' ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφρονι Βελλεροφόντη
Ἴσανδρόν τε καὶ Ἴππόλοχον καὶ Λαοδάμειαν.
Λαοδαμείη μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεὺς,
ἦ δ' ἔτεκ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.
- 200 Ἄλλ' ὅτε δὴ καὶ κείνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
ἦτοι ὁ κάπ πεδῖον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλάτο
ὄν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλειύνων·
Ἴσανδρον δὲ οἱ οἶον Ἄρης ἄτος πολέμοιο
μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι·
- 205 τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα.
Ἴππόλοχος δὲ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημι γενέσθαι·
πέμπτε δὲ μ' ἐς Τροίην, καὶ μοι μάλα πόλλ'
ἔπέτελλεν
αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,
μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἳ μὲγ' ἀριστοὶ
- 210 ἐν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ.
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι.
Ἵς φάτο, γήθησεν δὲ βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
ἐγγὸς μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὰρ ὁ μειλιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
- 215 ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός·
Οἶνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
ξεῖνισ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐείκοσιν ἤματ' ἐρύξας·
οἳ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
Οἶνεὺς μὲν ζωστήρα διδοὺ φοῖνικι φαινόν,
- 220 Βελλεροφόντης δὲ χρύσειον δέπας ἀμφικύπελλον
καὶ μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι, ἐπεὶ μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβησιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσω
- 225 εἰμί, σὺ δ' ἐν Λυκίῃ ὅτε κεν τῶν δῆμον ἴκωμαι.
Ἐγχεα δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα καὶ δι' ὀμίλου·
πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες κλειτοὶ τ' ἐπικούροισι
κτείνειν ὄν κε θεὸς γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κηκίῳ,
πολλοὶ δ' αὖ σοὶ Ἀχαιοὶ ἐναιρέμεν ὄν κε δύνηται.
- 230 Τεύχεα δ' ἀλλήλοισι ἐπαμείβομεν, ὄφρα καὶ οἶδε
γνώσιν ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.
Ἵς ἄρα φωνήσαντε καθ' ἵππων αἴξαντε
χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην καὶ πιστώσαντο·
ἐνθ' αὐτὲ Γλαύκῳ Κρονίδῃ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
- Το πιο καλύτερο του εχάρισαν μετόχι κι οι Λυκιώτες,
να το 'χει να το χαιρέται, ὄμορφο, με ἀμπέλια, με χωράφια.
Τρία παιδιά απ' αὐτὴν ἀνάστησε μετὰ ο Βελλεροφόντης,
τον Ἴσαντρο καὶ τον Ἴππόλοχο, στερνὰ τὴ Λαοδάμεια.
Μαζὶ τῆς πλάγιασε ο βαθύγνωμος ο Δίας, κι ἡ Λαοδάμεια
το χαλκαρματωμένο ἐγέννησεν ἰσόθεο Σαρπηδόνα.
- Μα ἦρθε καιρὸς κι αὐτὸν που μίσησαν ὅλοι οἱ θεοί, καὶ τότε
μονάχος, ἔρμος ἐτριγύριζε στῆς Ερηνιάς τον κάμπο·
σκουλήκι στὴν καρδιά τον ἔτρωγε κι ἀρνήθηκε τον κόσμο.
Κι ο Ἄρης, τῆς μάχης ο ἀνεχόρταγος, τον Ἴσαντρο το γιο του·
σκοτώνει, ἐκεῖ που με τους Σόλυμους τους ξακουστούς χτυπιόταν·
Τὴν κόρη ἡ χρυσοχάλινη Ἄρτεμη θυμώνοντας σκοτώνει·
κι ο Ἴππόλοχος ἐμένα ἐγέννησε καὶ σπέρμα του λογιέμαι·
κι ὅταν στὴν Τροία με ξεπροβόδιζε, διπλοπαράγγελνέ μου
να θέλω να 'μαι ο πρῶτος πάντα μου, να ξεπερνῶ τους ἄλλους,
- να μὴν ντροπιάσω τους προγόνους μου ποτέ μου, που στάθηκαν
οἱ πιο ἀντρεωμένοι μες στὴν Εφύρα καὶ στὴν πλατὰ Λυκία.
Τέτοια ἡ γενιά μου ἐμένα πέτομαι πῶς εἶναι, τέτοια ἡ φύτρα.
Ἔτσι μιλοῦσε, κι ο βροντόφωνος ἐχάρηκε Διομήδης,
καὶ το κοντὰρι κάτω μπήγοντας στὴ γῆ τὴν πολυθρόφα
στον ἀντρολάτῃ εὐτὺς με πρόσχαρα γλυκομιλοῦσε λόγια:
« Παλιὸς λοιπὸν λογιέσαι φίλος μου, προγονικὸς, ἀλήθεια!
τι ο ἀρχοντικὸς Οἶνεὰς τον ἀπεγο Βελλεροφόντη, ξέρω,
κράτησε κάποτε στο σπῆπι του καλοσκαμνίζοντάς τον
εἴκοσι μέρες, κι ὥρια ἀλλάξανε δῶρα φιλίας οἱ δυο τους·
- ο Οἶνεὰς ζωστὰρι λαμπροπόρφυρο του χάρισε να το 'χει,
καὶ δέχτηκε απ' αὐτὸν διπλόγουβη μαλαματένια κούπα,
που τῶρα ἀκόμα στο παλάτι μου μισεύοντας ἀφήκα.
Μα δε θυμύμαι ἐγὼ τον κύρη μου, τι ἤμουν μικρὸς ἀκόμα,
σύντας στὴ Θήβα πέρα ἐχάθηκα των Ἀχαιῶν τ' ἀσκέρια.
Λοιπὸν μες στο Ἄργος καλοπρόσδεχτος θα μου 'σαι ξένος πάντα·
κι ἐγὼ δικὸς σου, ἀν ἐρθῶ κάποτε στῶν Λυκιωτῶν τὴ χώρα.
Κι ὅταν ἀκόμα ἀνάβει ο πόλεμος, ἀς κρατηθούμε ἀλάργα·
πολλοί'ναι οἱ Τρῶες, πολλοὶ οἱ σύμμαχοι τους, γιὰ να 'χω να σχοίω
ὅποιον μου ρίξει ο θεὸς στα χέρια μου γιὰ τρέχοντας τον φτάσω·
- Κι ἔχεις καὶ συ Ἀχαιοὺς, ἀν δύνεσαι, πολλοὺς να ρίξεις κάτω.
καὶ τ' ἄρματά μας ἀς ἀλλάξουμε, καὶ τούτοι γιὰ να μάθουν
πῶς φίλοι γονικὸι λογιόμαστε κι απ' τα παλιὰ τα χρόνια.»
Ἔτσι σα μίλησαν, ἀπήδησαν ἀπὸ τ' ἀμάξια κάτω,

235

ὄς πρὸς Τυδεΐδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε
χρῦσα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἔννεαβοίων.
Ἔκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκανεν,
ἀμφ' ἄρα μιν Τρῶων ἄλοχοι θεὸν ἠδὲ θύγατρεις
εἰρόμενοι παῖδας τε κασιγνήτους τε ἔτας τε

240 καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὐχέσθαι ἀνάγει
πάσας ἐξείης· πολλῆσι δὲ κῆδε' ἐφήπτο.
Ἄλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἴκανε
ξεστής αἰθούσῃσι τετυγμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθιο

245 πλησίον ἀλλήλων δεδμημένοι, ἔνθα δὲ παῖδες
κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῆς ἀλόχοισι,
κουράων δ' ἐτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς
δῶδεκ' ἔσαν τέγχοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθιο
πλησίον ἀλλήλων δεδμημένοι, ἔνθα δὲ γαμβροὶ

250 κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίης ἀλόχοισιν·
ἐνθά οἱ ἠπιόδωρος ἐναντίη ἦλυθε μήτηρ
Λαοδίκην ἐσάγουσα θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην·
ἐν τ' ἄρα οἱ φύ χειρὶ ἔπτος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
τέκνον τίπτε λιπῶν πόλεμον θρασύν εἰλήλουθας;

255 ἦ μάλα δὴ τείρουσι δυσώνυμοι υἱέες Ἀχαιῶν
μαρνάμενοι περὶ ἄστου· σέ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνήκεν
ἐλθόντ' ἐξ ἄκρης πόλιος Διὶ χεῖρας ἀνασχεῖν.
Ἄλλὰ μὲν ὄφρα κέ τοι μελιθεῖα οἶνον ἐνείκω,
ὡς σπείσης Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι

260 πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ὀνήσει αἶ κε πίησθα.
Ἄνδρι δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει,
ὡς τύνη κέκμηκας ἀμύνων σοῖσιν ἔτησι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·
μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα πότνια μήτηρ,

265 μὴ μ' ἀπογυῖωσης μένεος, ἀλκῆς τε λάθωμαι·
χερσὶ δ' ἀνίπτοισιν Διὶ λείβειν αἶθοπα οἶνον
ἄζομαι· οὐδέ πη ἔστι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
αἶματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάσθαι.
Ἄλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης

270 ἔρχεο σὺν θυέεσσιν ἀολλίσσασα γεραίας·
πέπλον δ', ὅς τις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ καὶ τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
τὸν θεὸς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
καὶ οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ

δῶσαν τα χέρια τους κι ορκίστηκαν πιστὴ φιλιὰ κι ἀγάπη.
Τότε του Γλαύκου ἐπαρσάλεψε τα φρένα ο γιος του Κρόνου,
που τ' ἄρματά του πήγε κι ἄλλαξε με του τρανοῦ Διομήδη,
χρυσὰ με χάλκινα, εκατόβοδα μ' ἐννιάβοδα μονάχα.
Στο δρυν ωστόσο ο μέγας Ἐχτορας, στο Ζερβοπόρτι, φτάνει'
κι ἐκεῖ των Τρῶων τον ζώσαν τρέχοντας οὐ κόρες κι οὐ γυναῖκες
για γιους ρωτώντας και για ξάδερφους και γι' ἀδερφούς και γι' ἄντρες'

Κι ἐκεῖνος στους θεοὺς παράκλησε τις ἐσπρωχνε να κάνουν
ὄλες γραμμὴ, μα κιόλα οὐ πότερες εἶχαν δικούς να κλάψουν.
Ὅμως στου Πριάμου το πεντάμορφο σαν ἔφτασε παλάτι,
πελεκητές που το περιζῶναν στοές και του 'χαν χτίσει
πενήντα ολόγυρα του κάμαρες πετροπελεκημένες,
χτισμένες κολλητὰ, για να 'χουνε και να κοιμούνται μέσα
οὐ γιοὶ του Πριάμου πλάι στ' ἀγαπητὰ βλογητικὰ τους ταίρια'
και για τις κόρες του ἄλλες δῶδεκα μες στην αὐλὴ ἀπαντίκρου
στο ἀνωὶ ψηλά χτισμένες κάμαρες πετροπελεκημένες
ἢ μια στην ἄλλη δίπλα βρίσκουνταν, κι ἐκεῖ οὐ γαμπροὶ κοιμόνταν

του Πριάμου, πλάι στις πολυσέβαστες γυναῖκες τους το βράδου—
ἐκεῖ ἡ γλυκοδωρούσα ἢ μάνα του τον πέτυχε ἀπαντίκρου,
στης Λαοδίκης ὅπως ἐμπαινε, της πιο ὁμορφῆς της κόρης.
Σφίγγει το χέρι του, του μίλησε κι αὐτὰ του λέει τα λόγια:
« Γιατὶ ἦρθες, γιε μου, και παράτησες την ἀγρία μάχη τώρα;
Περίσσια ἀλήθεια οὐ τρισκατάρτοι μας τυραννοῦν Ἀργίτες
γύρω ἀπ' το κάστρο πολεμώντας μας. Μα σένα ἐδῶ ἡ καρδιά σου
σε σπρώχνει χέρια ἀπ' την ἀκρόπολη ψηλά στο Δία ν' ασκώσεις.
Μα για περίμενε, γλυκόπιτο κρασί για να σου φέρω,
στον κύρη Δία και στους ἐπίλοιπους θεοὺς να κάνεις πρῶτα

σπονδὴ' μετὰ κι ἀπὸς σου ἀν ἐπίνες, πολὺ θα το χαϊρόσουν.
Πληθαίνει το κρασί τη δύναμη μαθῆς του κουρασμένου'
και τώρα ἐσὺ πολὺ κουράστηκες βοηθώντας τους δικούς σου.»
Κι ο μέγας κρανοσεῖστης Ἐχτορας ἀπηλογιά της δίνει:
«Ὀχι, κρασί γλυκό, μητέρα μου, μη με κεράσεις τώρα'
μπορεῖ να μου κοποῦν τα γόνατα και της ἀντρείας ξεχάσω.
Με ἀπλυτα χέρια ἀκόμα σκιάζομαι στο Δία κρασί φλογάτο
να στάξω' οὐδὲ το μαυροσύγγεφο του Κρόνου υγιό ταιριάζει
κανεῖς ν' ἀνακαλιέται σ' αἶματα λουσιμένος και σε λύθρο.
Μα ἐσὺ για πάρε τις ἀρχόντισσες και στο ναὸ με δῶρα

της κουρσολόγας γαλανομάτης Παλλάδας μαζωχτεῖτε'
και το υφαντό, που πιο σου φαίνεται πανῶριο και μεγάλο
ἀπ' ὅλα ὅσα φυλάς στο σπῖτι μας, το πιο της ἀρεσκιάς σου,
ἀπῆθωσε το στης ωριόμαλλης της Ἀθηνᾶς τα γόνα'

- 275 ἦνις ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἶ κ' ἔλεῆση
 ἄστύ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα,
 αἶ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχη Ἴλιου ἱρήσ
 ἄγριον αἰχμητὴν κρατερὸν μῆστωρα φόβοιο.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
- 280 ἔρχευ, ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι ὄφρα καλέσσω
 αἶ κ' ἔθελῃσ' εἰπόντος ἀκουέμεν· ὥς κέ οἱ αὐθι
 γαῖα χάνοι· μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα
 Τρωσὶ τε καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι τοῖό τε παισίν.
 Εἰ κείνῳ γε ἴδοιμι κατελθόντ' Ἄϊδος εἶσω
- 285 φαίην κε φρέν' ἀτέρπου οἰζύος ἐκλελαθέσθαι.
 Ὡς ἔφαθ', ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ' ἀμφιπόλοισι
 κέκλετο· ταὶ δ' ἄρ' ἀόλλισσαν κατὰ ἄστω γεραιάς.
 Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον κατεβήσεται κηώνετα,
 ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλα ἔργα γυναικῶν
- 290 Σιδωνίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδῆς
 ἤγαγε Σιδονίηθεν ἐπιπλῶς εὐρέα πόντον,
 τὴν ὁδὸν ἦν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν·
 τῶν ἔν' ἀειραμένη Ἑκάβη φέρε δῶρον Ἀθήνη,
 ὅς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
- 295 ἀστήρ δ' ὥς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νεῖατος ἄλλων.
 Βῆ δ' ἴενοι, πολλοὶ δὲ μετεσσεύοντο γεραιαί.
 Αἶ δ' ὅτε νηὸν ἴκανον Ἀθήνης ἐν πόλει ἄκρη,
 τῆσι θύρας ὥϊξε Θεανῶ καλλιπάρηος
 Κισσηῆς ἄλοχος Ἀντήνορος ἵπποδάμοιο·
- 300 τὴν γὰρ Τρώες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἰέρειαν.
 Αἶ δ' ὄλολυγῆ πᾶσαι Ἀθήνη χεῖρας ἀνέσχον·
 ἡ δ' ἄρα πέπλον ἔλοῦσα Θεανῶ καλλιπάρηος
 θῆκεν Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
 εὐχομένη δ' ἠράτο Διὸς κούρη μέγαλοιο·
- 305 πόντι' Ἀθηναίη ἐρυσίπτολι δῖα θεάων
 ἄξον δὴ ἐγχος Διομήδεος, ἠδὲ καὶ αὐτὸν
 πρηνέα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάροιθε πυλάων,
 ὄφρα τοι αὐτίκα νῦν δυοκαίδεκα βούς ἐνὶ νηῶ
 ἦνις ἠκέστας ἱερεύσομεν, αἶ κ' ἔλεῆσης
- 310 ἄστύ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα.
 Ὡς ἔφατ' εὐχομένη, ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.
 Ὡς αἶ μὲν ῥ' εὐχοντο Διὸς κούρη μέγαλοιο,
 Ἔκτωρ δὲ πρὸς δῶματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει
 καλά, τὰ ῥ' αὐτὸς ἔτευξε σὺν ἀνδράσιν οἱ τὸτ'
 ἄριστοι
- καὶ τάξε της ἀκόμα, δῶδεκα δαμάλες στο ναὸ της
 μονοχρονιάρες, αβουκέντρωτες, να σφάζεις, αν θελήσει
 τώρα την Τροία και τις γυναίκες μας και τα μωρά παιδιά μας
 να σπλαχνιστεί κι απ' το ἅγιο κάστρο μας να διώξει του Τυδέα
 το γιο τον ἄγριο, τον ανήμερο, που ὅλοι λακοῦν μπροστά του.
 Λοιπὸν σης κουρσολόγας πήγαινε της Αθηνᾶς τον ἅγιο
- ναὸ, κι ωστόσο εγὼ στου Αλέξαντρου θα πάω να τον φωνάξω,
 τα λόγια μου ν' ;κούσει, αν θα 'θελε. Ν' ἀνοίγει η γη μπροστά του
 να τον κατάνει! τι ανείπωτο κακό τον γέννα ο Δίας
 σε ὅλους τους Τρώες και στον αντρόκαρδο τον Πρίαμο και στους
 γιους του.
 Ἄς ἦταν, θέ μου, να τον ἐβλεπα στον Ἄδη να κατέβει,
 και θα 'λεγα μεμιάς πως ξέχασα τα τόσα βάσανα μας!»
 Εἶπε, κι η Ἑκάβη πάει στο σπῆτι της και φώναξε τις βᾶγιες,
 κι αυτές μάζεψαν τις αρχόντισσες στην πόλη δῶθε κείθε.
 Κι ἐκεῖνη ευτύς στο μοσκομύριστο κατέβηκε κελάρι
 με τα υφαντά τα μυριοζόμπλιαστα, φασμένα ἀπὸ γυναίκες
- Σιδωνισσες, που ατὸς του ο Αλέξαντρος τις ἔφερε ο πανώριος
 απ' τη Σιδῶνα, σύντας ἐσκίζε τ' ἀπέραντα πελάγη,
 την αρχοντοθρεμμένη φέρνοντας Ἑλένη ἀπὸ τα ξένα.
 Ἐνα ἀπὸ τούτα τότε ἐδιάλεξεν η Ἑκάβη να χαρίσει
 στην Αθηνᾶ, πιο ψιλοπλούμιστο και πιο φαρδύ ἀπὸ τ' ἄλλα,
 σαν ἄστρο που 'λαμπει, και το 'κρυβε βαθιά πιο κάτω απ' ὅλα.
 Κι ἔτσι κινάει, και πλήθος πίσω της αρχόντισσες δρομούσαν.
 Και στο ναὸ ψηλά σαν ἔφτασαν της Αθηνᾶς, στο κάστρο,
 η ροδομάγουλη τους ἀνοίξε Θεανῶ τις πόρτες να 'μπουν,
 η κόρη του Κισσέα, του Αντήνορα του αλογατὰ το ταίρι'
- τι αὐτὴ εἶχαν κάνει οἱ Τρώες ἰέρεια της Αθηνᾶς· και τότε
 σκληρίζοντας σήκωσαν ὅλες τους στην Αθηνᾶ τα χέρια,
 και το υφαντὸ σκουτὶ η ροδόκαλη Θεανῶ με βιάση παίρνει
 και το απιθώνει σης ωριόμαλλης της Αθηνᾶς τα γόνα,
 κι ανακαλιόταν του τρισμέγαλου του Δία τη θυγατέρα:
 «Ὡ δέσποινα Αθηνᾶ, καστρίπισσα, τρανὴ θεά, για κάμε
 κομμάτια του Διομήδη τ' ἄρματα· δῶσε κι αὐτὸς να πέσει
 μπροστά στο Ζερβοπόρτι ἀπίστομα δίχως πνοή στο χῶμα,
 και τάζουμε σου ἀκόμα, δῶδεκα δαμάλες στο ναὸ σου
 μονοχρονιάρες, αβουκέντρωτες, να σφάζουμε. Σπλαχνίσου
- των Τρωῶν το κάστρο και τα ταίρια τους και τα μωρά παιδιά μας!»
 Ἔτσι εἶπε αὐτὴ, μα την παράκληση δεν ἀκουσε η Παλλᾶδα.
 Στου τρισμέγαλου Δία προσεύκουνταν την κόρη αὐτῆς, κι ωστόσο
 ο μέγας Ἐκτορας στου Αλέξαντρου το αρχοντικὸ τραβούσε,
 που ατὸς του το 'φτιαξε πανέμορφο με ὅσους χριστάδες ἦταν

315 ἦσαν ἐνὶ Τροίῃ ἐριβύλακι τέκτονες ἄνδρες,
οἱ οἱ ἐποίησαν θάλαμον καὶ δῶμα καὶ αὐλὴν
ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἔκτορος ἐν πόλει ἄκρη.
Ἔνθ' Ἔκτωρ εἰσήλθε Διὶ φίλος, ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἐγγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο
δουρὸς

320 αἰχμὴ χαλκείῃ, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης.
Τὸν δ' εὐρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τεύχε' ἔποντα
ἀσπίδα καὶ θώρηκα, καὶ ἀγκύλα τόξ' ἀφύωντα·
Ἀργεῖη δ' Ἑλένη μετ' ἄρα δμῶϊσι γυναιξίν
ἦστο καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευε.

325 Τὸν δ' Ἔκτωρ νείκεσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
δαιμόνι' οὐ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἐνθεο θυμῷ,
λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν αἰπύ τε τείχος
μαρνάμενοι· σέο δ' εἴνεκ' αὕτη τε πτόλεμός τε
ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδηε· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλω,

330 ὄν τινά που μεθιέντα ἴδοις συγεροῦ πολέμοιο.
Ἄλλ' ἄνα μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δῆϊοιο θέρηται.
Τὸν δ' αὐτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἔκτορ ἐπέειπε με κατ' αἴσαν ἐνείκεσας οὐδ' ὑπὲρ
αἴσαν,
τοῦνεκά τοι ἔρέω· σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·

335 οὐ τοι ἐγὼ Τρῶων τόσσον χόλω οὐδὲ νεμέσσι
ἤμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχει προτραπέσθαι.
Νῦν δὲ με παρεμποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσι
ὄρμητ' ἐς πτόλεμον· δοκέει δὲ μοι ὦδε καὶ αὐτῷ
λώϊον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.

340 Ἄλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, Ἀρήϊα τεύχεα δύω·
ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτεμι· κινήσεσθαι δὲ σ' οἴω.
Ὡς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη κορυθαίολος
Ἔκτωρ·
τόν δ' Ἑλένη μύθοισι προσηύδα μειλιχίοισι·
δαερ ἐμείο κυνὸς κακομηχάνου ὀκρουέσσης,

345 ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ ὅτε με πρῶτων τέκε μήτηρ
οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
εἰς ὄρος ἢ εἰς κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
ἐνθά με κύμ' ἀπόερσε πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὦδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,

350 ἀνδρὸς ἔπειτ' ὦφελλον ἀμείνωνος εἶναι ἄκοιπς,
ὃς ἦδη νέμεσίν τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀνθρώπων.
Τούτῳ δ' οὐτ' ἄρ νῦν φρένες ἔμπεδοι οὐτ' ἄρ'
ὀπίσσω
ἔσσονται· τῷ καὶ μιν ἐπαυρήσεσθαι οἴω.
Ἄλλ' ἄγε νῦν εἰσελθε καὶ ἔξεο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ

τότε στην Τροία την παχιοχώματη μαστόροι ξακουσμένοι'
κι αυτοὶ αντρωνίτη του μαστόρεψαν κι αυλή και γυναικίτη,
κοντὰ στον Πρίαμο και στον Ἐχτορα, πα στην κορφὴ του κάστρου.
Κι ο Ἐχτορας μπήκε το εντεκάπηχο στο χέρι του κρατώντας
κοντάρι, και μπροστὰ στην ἄκρη του στραφτάλιζε ο χαλὸς του

χαλκένιος, και χρυσὸ τον ἔζωνε τρογύρα δαχτυλίδι.
Στο γυναικίτη αὐτὸς τα λιόκαλα συγύριζε ἄρματα του
—σκουτάρι, θώρακα—και χαίδευε το γυριστὸ δοξάρι'
κι η Ἑλένη ἐκάθουνταν η Ἀργίπσσα, και γύρα της οι σκλάβες,
κι ωριόπλουμα στις βάγιες ἔδειχνε να της κεντήσουν ξόμπλια.
Κι ο Ἐχτορας, ως τον εἶδε, με ἄσκημα τον αποπήρε λόγια:
« Ἀνέμουαλε, ντροπή το χόλιασμα που κρύβεις στην καρδιά σου!
Στην Τροία τρογύρα και στ' ὀρθόψηλο τειχί ο στρατὸς χτυπιέται
και ρέβει' κι η σφαγή κι ο πτόλεμος απ' αφορμὴ δική σου
στο κάστρο ἀνάβουν τούτο ολόγυρα' κι ωστόσο ἐσύ και με ἄλλον

θα τα 'βαζες, στην ἀγρια αν ἐβλεπες σφαγή να μη ζυγώνει.
Για σήκω, αλλιῶς το κάστρο σίγουρα θα γένει ετούτο στάχτη!»
Κι ο παγκαλόμορφος Ἀλέξαντρος απηλογιά του δίνει:
«Ἐχτορα, μια και δίκια τα 'βαλες, ὄχι ἄδικα μαζί μου,
θα σου μιλήσω, και τα λόγια μου στοχάσου κι ἀκουσέ μου:
Στο γυναικίτη ἐδῶ δεν καθόμουν τι χόλιασα η θυμῶνων
τόσο των Τρῶων, μα με τον πόνου μου να μείνω ἐπόθου μόνος.
Μα τώρα μ' ἔσπρωξε η γυναικα μου με τα γλυκά της λόγια
να βγω στον πτόλεμο' καλύτερο, κι ατὸς μου το κατέχω,
πως θα 'ναι τούτο' η νίκη πάντα της τους ἀντρες συναλλάζει.

Κάτσε λοιπόν, καρτέρα, τ' ἄρματα να βάλω του πολέμου,
για κάλλιο τράβα, θα 'ρθω πίσω σου' θαρρῶ, θα σε προφτάσω.»
Εἶπε, μα ο κρανοσεῖστης Ἐχτορας απηλογιά δε δίνει'
και τότε η Ἑλένη με γλυκόλογα του μίλησε και του 'πε:
« Κουινιάδε ἐμένα της κακοέργαστης, καταραμένης σκύλας,
να 'ταν τη μέρα που με γέννησεν η μάνα μου να 'ρχόταν
να με σηκῶσει ανεμορούφουλας κακὸς και να με πάρει
για στο βουνο για στου πολύβογγου πελάου μακριὰ το κύμα,
πριν ὅλα αὐτὰ γενούν, να μ' ἐπαιρνε το κύμα να με πνίξει.
Μα μια οι θεοὶ και τ' αποφάσισαν τέτοια κακὰ να γίνουν,

ας ἦμουν καν αντροῦς καλύτερου γυναικα, που να νιώθει
του κόσμου ολόγυρα το σούσουρο και την καταλαλιά του.
Μ' αὐτὸς μήτε ἔχει μήτε γίνεται μυαλό ποτέ να βάλει'
γι' αὐτὸ θα 'ρθεῖ λῆω μέρα κάποτε να τα βαριοπλερώσει.
Μα κόπιασε πιο μέσα, κάθισε πα στο σκαμνί, κουινιάδε'

- 355 δᾶερ, ἐπεὶ σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν
εἶνεκ' ἐμεῖο κυνὸς καὶ Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἄτης,
οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοιδίμοι ἐσσομένοισι.
Τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ
- 360 μὴ με κάθιζ' Ἑλένη φιλέουσα περ· οὐδέ με πείσεις·
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται ὄφρ' ἐπαμύνω
Τρώεσσ', οἱ μέγ' ἐμεῖο ποθὴν ἀπεόντος ἔχουσιν.
Ἄλλα σύ γ' ὄρνυθι τοῦτον, ἐπειγέσθω δὲ καὶ
αὐτός,
ὡς κεν ἔμ' ἔντοσθεν πόλιος καταμάρψῃ ἐόντα.
- 365 Καὶ γὰρ ἐγὼν οἶκον δὲ ἐλεύσομαι ὄφρα ἴδωμαι
οἰκῆας ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Οὐ γὰρ οἶδ' εἴ ἐτι σφιν ὑπότροπος ἴξομαι αὔτις,
ἢ ἤδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.
Ἵς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἔκτωρ·
- 370 αἶψα δ' ἔπειθ' ἴκανε δόμους εὐ ναιετάοντας,
οὐδ' εὐρ' Ἀνδρομάχην λευκώλενον ἐν μεγάροισιν,
ἀλλ' ἢ γε ζῦν παιδί καὶ ἀμφιπόλῳ εὐπέπλῳ
πύργῳ ἐφεστήκει γοοῦσα τε μυρομένη τε.
Ἔκτωρ δ' ὡς οὐκ ἔνδον ἀμύμονα τέτμεν ἄκοιπιν
- 375 ἔστη ἐπ' οὐδὸν ἰών, μετὰ δὲ δμῳήσιν ἔειπεν·
εἰ δ' ἄγε μοι δμῳαὶ νημερτέα μυθήσασθε·
πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἐκ μεγάροιο;
ἢ πῆ ἐς γαλῶν ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων
ἢ ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
- 380 Τρῳαὶ εὐπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἰλάσκονται;
τὸν δ' αὐτ' ὄτρηρή ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἔκτορ ἐπεὶ μάλ' ἄνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι,
οὐτέ πῃ ἐς γαλῶν οὐτ' εἰνατέρων εὐπέπλων
οὐτ' ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
- 385 Τρῳαὶ εὐπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἰλάσκονται,
ἀλλ' ἐπὶ πύργῳ ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὐνεκ' ἄκουσε
τεῖρεσθαι Τρώας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.
Ἦ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει
μαιομένη εἰκυῖα· φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη.
- 390 Ἦ ῥα γυνὴ ταμίη, ὃ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἔκτωρ
τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὐτὶς εὐκτιμένης κατ' ἀγυιάς.
Εὐτε πύλας ἴκανε διερχόμενος μέγα ἄστῳ
Σκαιάς, τῆ ἄρ' ἐμελλε διεξιμεναὶ πεδῖον δέ,
ἐνθ' ἄλοχος πολὺδωρος ἐναντίη ἦλθε θέουσα
- τι εσένα πέφτει ἀπ' ὅλους πῖότερο το βάρος του πολέμου
για ἐμέ τη σκύλα και του Αλέξαντρου τη μανιασμένη τρέλα.
Ἀχαρη μοῖρα ο Δίας μας ἐγραψε, πολυτραγουδημένο
μες στους ανθρώπους τους μελλομένους να μείνει τ' ὄνομά μας!
Κι ο μέγας κρανοσειστής Ἐχτορας ἀπηλογία της δίνει:
- «Ἑλένη, ἀς μ' ἀγαπάς, δὲν κάθομαι, κι οὐδέ μου ἀλλάζεις γνώμη»
την ὥρα αὐτὴ ἡ καρδιά μου βιάζεται στους Τρώες να δώσει χέρι,
που τόσο, τώρα πού τους ἐλεῖψα, με λαχταροῦν κοντά τους.
Μα τοῦτον τώρα ἐσύ ξεσήκωσε, και να βιαστεὶ κι ἀτός του
να με προφτάσει ὅσο θα βρίσκομαι στο κάστρο μέσα ἀκόμα!
τι ἐγὼ θα τρέξω τώρα σπῆτι μου, να ἰδῶ τους ἰδικούς μου,
να ἰδῶ και το ἀκριβὸ το ταῖρι μου και το μωρὸ το γιο μου.
Ποιος ξέρει ἀν πάλε ἀπὸ τον πόλεμο θα τους γυρίσω πίσω,
για κι οἱ θεοὶ ἀπὸ χέρια Ἀργίτικα θα με σκοτώσουν τώρα.»
Εἶπε, και φεύγει ο μέγας Ἐχτορας μεμιάς ο κρανοσειστής,
- κι ἐφτασε γρήγορα στο σπῆτι του το ἀρχοντοκαμωμένο'
ωστόσο την κρουσταλλοβράχιονη δε βρήκε ἐκεῖ Ἀντρομάχη'
τι με το γιο της και τη βάγια της την ομορφομαντούσα ;
στο καστροπύργι ἀπάνω κλαίγοντας, βογγώντας ἐσετέκταν.
Κι ο μέγας Ἐχτορας, την ἀψεγη γυναικα του ως δε βρήκε,
στης πόρτας το κατώφλι στάθηκε και ρώτησε τις σκλάβες:
« Ἐλάτε, σεῖς οἱ σκλάβες, πέστε μου την πάσα ἀλήθεια τώρα:
Που πηγεν ἡ Ἀντρομάχη φεύγοντας ἡ χιονοβραχιονάτη;
Μήνα σε κάποια συννυφάδα της, μη σε κουνιάδα ἐπήγε;
για ἀνέβη με τις καλοπλέξουδες ἀρχόντισσες, που πάνε'
- στη φοβερὴ θεὰ παράκληση, την Ἀθηνά, να κάνουν;»
Και τότε ἡ πρόθυμη κελάρισσα του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
« Ἐχτορα, τώρα ἀφού με πρόσταξες να πω την πάσα ἀλήθεια'
μῆτε σε κάποια συννυφάδα της για σε κουνιάδα ἐπήγε,
μῆτε και με τις καλοπλέξουδες ἀρχόντισσες, που πάνε
στη φοβερὴ θεὰ παράκληση, την Ἀθηνά, να κάνουν
μόνο στο μέγα πύργο ἀνέβηκε, σαν ἄκουσε οἱ δικοὶ μας
πως τσάκισαν, κι οἱ Ἀργίτες ἔχουνε τρανὴ κερδέψει νίκη.
Πήγε λοιπὸν τρεχάτη κι ἐφτασε στο καστροτεῖχι ἀπάνω,
ἴδια τρελή, μαζί κι ἡ βάγια της το γιο σας κουβαλώντας.»
- Ἔτσι του μίλησε ἡ κελάρισσα, κι αὐτὸς γοργὰ ἀπ' το σπῆτι
κινάει, τον ἴδιο δρόμο παίρνοντας μεσ' ἀπ' τις ὠριες ρούγες.
Μα την τρανὴ ως ἀφήκε πίσω του την πόλη κι εἶχε φτάσει
στο Ζερβοπόρτι, οπούθε θα ἴβγαινε στον κάμπο, βλέπει ομπρός του

- 395 Ἀνδρομάχη θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίωνος
Ἡετίων ὃς ἔβαιεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσση
Θήβῃ Ὑποπλάκῃ Κιλίκεσσ' ἀνδρεσσιν ἀνάσσων·
τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἐκτορι χαλκοκορυστῆ.
Ἦ οἱ ἔπειτ' ἦντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῆ
- 400 παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσ' ἀταλάφρονα νήπιον
αὐτως
Ἐκτορίδην ἀγαπητὸν ἀλίγκιον ἀστέρι καλῶ,
τόν ῥ' Ἐκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ
ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'· οἷος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἐκτωρ.
Ἦτοι ὃ μὲν μείδησεν ἰδῶν ἐς παῖδα σιωπῆ·
- 405 Ἀνδρομάχη δὲ οἱ ἄγχι παρίστατο δάκρυ χέουσα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
δαιμόνιε φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδ' ἐλεαίρεις
παῖδά τε νηπίαχον καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἧ τάχα χήρη
σεῦ ἔσομαι· τάχα γὰρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοὶ
- 410 πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δὲ κε κέρδιον εἶη
σεῦ ἀφαρτουσίη χθόνα δῦμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
ἔσται θαλπωρὴ ἔπει ἂν σύ γε πτόμμον ἐπίσπης
ἀλλ' ἄχε'· οὐδέ μοι ἔστι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἦτοι γὰρ πατέρ' ἄμον ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
- 415 ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλικίων εὐ ναιετάουσιν
Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἡετίωνα,
οὐδέ μιν ἐξενάριξε, σεβάσατο γὰρ τὸ γε θυμῷ,
ἀλλ' ἄρα μιν κατέκρη σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν
ἠδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
- 420 νύμφαι ὄρεστιάδες κούραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἷ δέ μοι ἐπτά κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν
οἷ μὲν πάντες ἰῶ κίον ἤματι Αἴδος εἴσω·
πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς
βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῆς ὄϊεσσι.
- 425 Μητέρα δ', ἧ βασιλευεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσση,
τήν ἐπει ἄρ δεῦρ' ἦγαγ' ἅμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
ἄψ ὃ γε τὴν ἀπέλυσε λαβῶν ἀπερείσι' ἄποινα,
πατρός δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
Ἐκτορ ἀτὰρ σὺ μοὶ ἔσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
- 430 ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλείπει καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θήης χήρην τε γυναῖκα·
λαὸν δὲ στήσον παρ' ἐρινεόν, ἔνθα μάλιστα
ἀμβατός ἐστι πόλις καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τείχος.
- το ακριβαγόραστο το ταίρι του να τρέχει να τον φτάσει,
την Αντρομάχη, του Ηετίωνα του αντρόκαρδου την κόρη,
στην Υποπλάκια Θήβα που 'μενε, στους Κίλικες ρηγάρχης
—στη Θήβα, πάνω της που υψώνουνταν η δασωμένη Πλάκο—
κι είχε την κόρη του στον Έχτορα το χαλκοκράνη δώσει.
Ἦρθε λοιπόν κι εστάθη αντίκρυ του, κι η βάρια από κοντά της
μες στην αγκάλη το απονήρευτο κρατώντας μωρουδάκι,
το γιο του Εχτόρου το μονάκριβο, πανώριο σαν αστέρι'
Σκαμάντριο το 'κραζε ο πατέρας του και Καστραφέντη ο κόσμος'
τι ο Έχτορας ήταν που διαφέντευε το κάστρο μοναχός του.
Κι αυτός δίχως μιλιὰ αχνογέλασε σαν είδε τον υγιό του'
και δίπλα του η Αντρομάχη στάθηκε με μάτια δακρυσμένα,
το χέρι του 'σφίξε, του μίλησε κι αυτά του λέει τα λόγια:
« Απ' την ορμή την ίδια σου, άμοιρε, θα βρεις το θάνατο σου,
και το μωρό σου δε σπλαχνίζεσαι κι ουδέ τη μαύρη εμένα,
που γρήγορα θα μείνω χήρα σου' τι ευτύς οι Αργίτες όλοι
θα σε σκοτώσουνε χιμίζοντας. Μ' αν είναι να σε χάσω,
ν' ανοίξει η γη να μπω καλύτερα χίλιες φορές, τι πια άλλη
δε θα 'χω ζεστασιά, αν μου πέθαινες, τρανούς μονάχα θα 'χω
καημούς· κι ουδέ καν ζουν ο κύρης μου κι η σεβαστή μου η μάνα.
Τον κύρη μου ο Αχιλλέας τον σκότωσεν ο αρχοντογεννημένος,
και των Κιλικίων το αφηλόπορτο, το μυριοπλούσιο κάστρο,
τη Θήβα, επάτησε, και σκότωσε τον Ηετίωνα ακόμα,
μα δεν τον έγδυσε, το σπλάχνο του βαθιά τον σεβάστη'
με τα πολύπλουμά του τ' άρματα τον έθαψε, και μνήμα
του ασκώνει· και φτελιές του φύτεψαν ολόγυρα οι πανώριες
Νεράιδες του βουνού, που εγέννησεν ο Βροντοσκουταράτος.
Κι είχα κι εφτά αδερφούς που χαιρόμουν στο αρχοντικό μας μέσα,
κι όλοι την ίδια μέρα εδιάβηκαν στον Αδη κάτω' τι όλους
τους σκότωσε ο Αχιλλέας ο πέρφανος, την ώρα που βοσκούσαν
τα στριφτοζάλικα τα βόδια μας και τ' άσπρα πρόβατα μας,
και τη μητέρα μου, που αφέντευε στης δασωμένης Πλακός
τα ριζοπλάγια, εδῶ την έφερε με τ' άλλα του τα κούρσα,
και ξαγορά αφού πήρε αρίφνητη τη λευτερώνει πάλε'
τότε όμως η Άρτεμη στου κύρη της τη σκότωσε η δοξεύτρα.
Έχτορα, τώρα εσύ πατέρας μου και σεβαστή μου μάνα
κι αδέρφι, εσύ και λεβεντόκορμος στην κλίνη σύντροφος μου.
Αχ έλα τώρα πια, σπλαχνίσου μας και μείνε εδῶ στον πύργο,
μην κάνεις ορφανό το σπλάχνο σου, μην κάνεις χήρα έμενα.
Στην άγρια τη συκιά το ασκέρι σου για στήσε δίπλα τώρα,

- 435 Τρις γάρ τῆ γ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι
ἀμφ' Αἴαντε δῦω καὶ ἀγακλυτὸν Ἴδομενεῖα
ἠδ' ἀμφ' Ἀτρείδης καὶ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν·
ἢ πού τις σφιν ἔνισπε θεοπροπίων ἐϋ εἰδώς,
ἢ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
- 440 Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἴκτωρ·
ἦ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας ἔλκεσιπέπλους,
αἷ κε κακὸς ὡς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς
- 445 αἰεὶ καὶ πρῶτοισι μετὰ Τρῶεσσι μάχεσθαι
ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ.
Εὐ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἔσσεται ἡμῶν ὄτ' ἂν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ
καὶ Πριάμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίῳ Πριάμοιο.
- 450 Ἄλλ' οὐ μοι Τρῶων τόσσον μέλει ἄγλος ὀπίσσω,
οὔτ' αὐτῆς Ἐκάβης οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος
οὔτε κασιγνήτων, οἳ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
ὅσσον σεῦ, ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
- 455 δακρυόεσσαν ἀγῆται ἐλεύθερον ἡμῶν ἀπούρας·
καὶ κεν ἐν Ἄργει ἐοῦσα πρὸς ἄλλης ἰστὸν ὑφαίνεις,
καὶ κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηϊδος ἢ Ὑπερείης
πόλλ' ἀεκαζομένη, κρατερὴ δ' ἐπικεῖσέτ' ἀνάγκη·
καὶ ποτὲ τις εἴπησιν ἰδῶν κατὰ δάκρυ χέουσαν·
- 460 Ἴκτωρ ἦδε γυνὴ ὅς ἄριστεύεσκε μάχεσθαι
Τρῶων ἵπποδάμων ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.
Ὅς ποτὲ τις ἔρειε· σοὶ δ' αὖ νέον ἔσσεται ἄλλος
χρήτῃ τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἀμύνειν δούλιον ἡμῶν.
Ἀλλὰ με τεθνηῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει
- 465 πρὶν γέ τι σῆς τε βοῆς σοῦ θ' ἔλκηθμοῖο πυθέσθαι.
Ὅς εἰπὼν οὐ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἴκτωρ·
ἄψ δ' ὁ πᾶσι πρὸς κόλπον ἐϋζώνιοιο πιθήνης
ἐκλίνθη ἰάχων πατρός φίλου ὄψιν ἀτυχθεὶς
ταρβήσας χαλκὸν τε ἰδὲ λόφον ἵππιοχαίτην,
- 470 δεινὸν ἀπ' ἀκροτάτης κόρυθος νεύοντα νοήσας.
Ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ τε φίλος καὶ πότνια μήτηρ·
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κόρυθ' εἴλετο φαίδιμος Ἴκτωρ,
καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὶ παμφανόωσαν·
αὐτὰρ ὁ γ' ὄν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε πῆλὲ τε χερσίν
- κει πού το κάστρο ευκολοπαίρνεται και τα τειχιὰ πατιοῦνται.
Ν' ἀνέβουν τρεις φορές δοκίμασαν με διαλεγμένο ασκέρη
οι γιοι του Ατρέα κι ο πολυδόξαστος ο Ἰδομενέας κι ο γαῦρος
Διομήδης κι ο Αἴας κι ο συνονόματος υγιός του Οἰλέα, δῶ πάνω'
θες κάποιος μάντης τους αρμήνεψε, τις θείες βουλές που ξέρει,
θες και μονάχοι τους δοκίμασαν κι από δικού τους ἦρθαν.»
- Κι ο μέγας κρανοσειστής Ἐχτορας απηλογιά της δίνει:
« Κι εγὼ όλα τούτα τα στοχάζομαι, καλή μου, ἀλήθεια! ωστόσο
μπροστά στους Τρῶες περίσσια ντρέπομαι και στις
μακρομαντούσες
Τρωαδίτισσες, μακριά απ' τον πόλεμο σαν τον κιοτή να φεύγω'
μήτε το λέει η καρδιά μου, τι ἔμαθα να 'μαι αντρειωμένος πάντα
και μέσα στη σφαγή να βρίσκομαι στους Τρῶες τους
μπροστομάχους,
την τρανὴ δόξα του πατέρα μου και μένα να κρατήσω'
τι εγὼ στο νου μου και στα φρένα μου καλά το ξέρω ἀλήθεια:
Θα ξημερώσει μέρα κάποτε πού θα χαθεῖ το κάστρο
της Τροίας κι ο Πριάμος ο πολέμαρχος κι ὅλος μαζί ο λαός του.
- Μα τόσο για των Τρῶων δε νοιάζομαι τα πάθη ὅπου 'να να 'ρθουν,
κι ουδέ για την Εκάβη νοιάζομαι και για τον Πριάμο τόσο
και για τ' ἀδέρφια μου, που κάποτε περίσσια κι αντρειωμένα
θα κυλιστοῦν στη σκόνη, πέφτοντας απ' των οχτρῶν τα χέρια —
ὅσο για σένα, ὅταν χαλκάρματος κάποιος Ἀργίτης πάρει
τη λευτεριά σου και ξοπίσω του σε σέρνει δακρυσμένη'
και στο Ἄργος πέρα υφαίνεις ἔπειτα στον αργαλειό μιας ξένης,
κι απ' τη Μεσσηίδα η την Ὑπέρεια σου λεν νερό να φέρνεις,
πολύ ἄθελα σου, μα ανημπόρετη θα σε βαραίνει, ἀνάγκη'
και κάποιος πει τυχόν, θωρώντας σε να χύνεις μαύρα δάκρυα:
- „Γιὰ κοίτα τη γυναίκα του Ἐχτορα, που ἦταν στη μάχη ο πρώτος
μέσα στους Τρῶες τους αλογάρηδες, σύντας την Τροία χτυπούσαν."
Αὐτὰ θα πει, και τότε μέσα σου ξανά θ' ἀνάψει ο πόνος,
τι ἔλειψε αὐτός που δε θα σ' ἀφήνε να σκλαβωθεῖς ποτὲ του.
Μα κάλλιο να μη ζω, να βρίσκομαι βαθιά στη γη χωσμένος,
το σοῦρσιμό σου και το σκούξιμο προτοῦ στ' ἀφιά μου φτάσουν!»
Αὐτὰ εἶπε ο ξακουσμένος Ἐχτορας, κι ανοιεῖ στο γιο τα χέρια'
μα το παιδί σης ομορφόζωστης τον κόρφο εκρύφτη βάνιας
με δυνατές φωνές, τι ἐτρόμαξε τον κύρη του θωρώντας,
απ' το χαλκό που τον εσκέπαζε σκιαγμένο κι απ' τη φούντα
- την αλογίσια, που ἀγρια σάλευε κατακόρφα στο κράνος.
Με την καρδιά τους τότε γέλασαν ο κύρης του κι η μάνα,
κι ευτύς ο ξακουσμένος Ἐχτορας απ' το κεφάλι βγάξει
το κράνος, και στη γη το ἀπίθωσε λαμποκοπώντας ὅλο.

- 475 εἶπε δ' ἐπευξάμενος Δίι τ' ἄλλοισιν τε θεοῖσι·
 Ζεῦ ἄλλοι τε θεοὶ δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
 παῖδ' ἐμόν ὡς καὶ ἐγὼ περ ἄριπρεπέα Τρῶεσσιν,
 ὦδε βίην τ' ἀγαθόν, καὶ Ἰλίου ἴφι ἀνάσσειν·
 καὶ ποτέ τις εἴποι πατρός γ' ὄδε πολλὸν ἀμείνων
- 480 ἐκ πολέμου ἀνιόντα· φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα
 κτεινας δῆϊον ἄνδρα, χαρεῖη δὲ φρένα μήτηρ.
 ὣς εἰπὼν ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσίν ἔθηκε
 παῖδ' ἐόν· ἦ δ' ἄρα μιν κηῶδεϊ δέξατο κόλπῳ
 δακρυόεν γελάσασα· πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
- 485 χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 δαιμονίη μὴ μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ·
 οὐ γάρ τις μ' ὑπὲρ αἴσαν ἀνὴρ Ἄϊδι προΐαψει·
 μοῖραν δ' οὐ τίνα φημι πεφυγμένον ἔμμεναι
 ἀνδρῶν,
 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ἐπὴν τὰ πρῶτα
 γένηται.
- 490 Ἄλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε
 ἰστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 ἔργον ἐποίχασθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεςσι μελήσει
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάσιν.
 ὣς ἄρα φωνήσας κόρυθ' εἶλετο φαίδιμος Ἴκτωρ
- 495 ἵππουριν· ἄλοχος δὲ φίλη οἶκον δὲ βεβήκει
 ἐντροπαλιζομένη, θαλερόν κατὰ δάκρυ χέουσα.
 Αἶψα δ' ἔπειθ' ἴκανε δόμους εὐ ναιετάοντας
 Ἴκτορος ἀνδροφόνιοι, κιχήσατο δ' ἐνδοθὶ πολλὰς
 ἀμφιπόλους, τῆσιν δὲ γόνον πάσησιν ἐνώρσεν.
- 500 Αἶ μὲν ἐπιζών γόνον Ἴκτορα ὦ ἐνὶ οἴκῳ·
 οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντο ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο
 ἴξεσθαι προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.
 Οὐδὲ Πάρις δῆθυσεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
 ἀλλ' ὁ γ', ἐπεὶ κατέδου κλυτὰ τεύχεα ποικίλα
 χαλκῷ,
- 505 σεύατ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄστυ ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθῶς.
 ὣς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ
 δεσμὸν ἀπορρήξας θεῖη πεδίοιο κροαίνων
 εἰωθῶς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο
 κυδιῶν· ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαίται
- 510 ὦμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθῶς
 ῥίμφα ἔγούνα φέρει μετὰ τ' ἦθεα καὶ νομὸν
 ἵππων·
 ὡς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κατὰ Περγάμου ἄκρης
 τεύχεσι παμφαίνων ὡς τ' ἠλέκτωρ ἐβεβήκει
 καγαλῶν, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ'
 ἔπειτα
- Παίρνει μετὰ το γιο, τον φίλησε, τον χόρεψε στα χέρια,
 κι έτσι μετὰ στο Δία προσεύκουνταν και στους θεοὺς τους ἄλλους:
 «Πατέρα Δία κι εσεῖς οἱ ἐπίλοιποι θεοί, και τούτος δώστε,
 ο γιος μου, ὅπως ἐγὼ περιλάμπρος μέσα στους Τρῶες να γένει,
 ἀντρας τρανός, και πολυδύναμα την Τροία να κυβερνήσει'
 κι ἕνας να πει: „πολύ καλύτερος απ' το γονιό του ετούτος,»
- σα θα γυρίζει ἀπὸ τον πόλεμο με κούρσα αιματωμένα'
 οχτροῦ που σκότωσε, κι η μάνα του βαθιά ν' αναγαλιάσει.»
 Ἔτσι μιλεῖ, και στῆς γυναίκα του τα χέρια τον υγιό τους
 ἀπῆθωσε, κι αὐτὴ τον δέχτηκε στο μυρωδάτο κόρφο
 δακρυογελώντας' την ἐπόνεσε καθὼς την εἶδε ἐκεῖνος,
 και με το χέρι του τη χάιδεψε κι αὐτὰ τῆς λέει τα λόγια:
 «Ἄμοιρη ἐσύ, μη μου πικραίνεσαι μες στην καρδιά σου τόσο'
 κανεῖς, αν δεν το στρέγει η μοῖρα μου, στον Ἄδη δε με στέλνει·
 το ξέρω, απ' το γραφτό κανένας μας, κιότης για παλικάρι,
 μια και στον κόσμο αὐτὸ γεννήθηκε, δε γλίτωσε ποτέ του.
- Μον' τώρα ἐσύ στο σπίτι πήγαινε και τις δουλειές σου κοίτα,
 τον ἀργαλειό, την ἀλακάτη σου, και πρόσταζε τις βέργιες
 να πιάνουνε δουλειά' τον πόλεμο θα τον κοιτάξουν οἱ ἄντρες
 ὅλοι ὅσοι μες στην Τροία γεννήθηκαν, κι ἐγὼ περισσῆ απ' ὅλους.»
 Αὐτὰ εἶπε ο ξακουσμένος Ἐχτορας, και σήκωσε το κράνος
 το ἀλογουρίσιο' κι η γυναίκα του τραβούσε για το σπίτι,
 ὅλο και πίσω τῆς γυρίζοντας, στα δάκρυα βουτημένη.
 Κι ἦταν σε λίγο στο καλόφτιαχτο το ἀρχοντικό φτασμένη
 του ἀντροφονιά του Ἐχτόρου, κι ἐσμιξε κει μέσα με τις βέργιες·
 λίγες δεν ἦταν, κι ὅλες ἀσκωσαν μαζί το μοιρολόγι.
- Ἔτσι τον Ἐχτορα στο σπίτι του και ζωντανὸ τον κλαίγαν,
 τι δεν ἐλπίζαν πια, ξεφεύγοντας των Ἀχαιῶν τα χέρια
 και την ὀρμή, ξανά απ' τον πόλεμο να τόνε ἰδοῦν να γύρει.
 Μα οὐδὲ κι ο Πάρης χασομέρησε μες στο ἀψηλὸ του σπίτι'
 τα ξακουστά του ως ζώστηκε ἄρματα τα χαλκοδουλεμένα,
 εὐτὺς το κάστρο ἐδιάβη τρέχοντας με γρήγορα ποδάρια.
 Πως ξάφνου το ἀτι, που ξαπόστασε και χόρτασε κριθάρι
 μες στο παχνί του, σπάει τα χάμουρα και πιλαλαίει στον κάμπο
 ποδοβολώντας, τι να λούζεται του ἀρέσει στο ποτάμι,
 καμαρωτὸ, και το κεφάλι του κρατᾷ ψηλά, κι οἱ χήτες
- πίσω στις πλάτες του ἀνεμίζουνται, κι αὐτὸ ἀντριγιά γεμάτο
 το φέρνουν γρήγορα τα γόνατα στις γνώριμες βοσκές του'
 ὅμοια κι ο Πάρης απ' τα Πέργαμα να κατεβαίνει ἐπήρε,
 του Πριάμου ο γιος, σαν ἥλιος λάμποντας μες στην ἀρματωσιά του,
 κι ὅλο χαρὰ και γέλιο γρήγορα τα πόδια του τον φέρναν.
 Τον Ἐχτορα σε λίγο ἐπρόλαβε, μόλις κι αὐτὸς κινούσε,

- 515 Ἴκτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεὸν εὐτ' ἄρ' ἔμελλε
στρέψεσθ' ἐκ χώρης ὅθι ἦ ὀάριζε γυναικί.
Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
ἦθει' ἦ μάλα δὴ σε καὶ ἐσσόμενον κατερύκω
δηθύνων, οὐδ' ἦλθον ἐναΐσιμον ὡς ἐκέλευες;
- 520 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος
Ἴκτωρ·
δαιμόνι' οὐκ ἂν τίς τοι ἀνὴρ ὄς ἐναΐσιμος εἶη
ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι·
ἀλλὰ ἐκὼν μεθίεις τε καὶ οὐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν
κῆρ
ἄχνηται ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω
- 525 πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἵνεκα σείο.
Ἄλλ' ἴομεν· τὰ δ' ὀπισθεν ἀρεσσόμεθ', αἶ κέ ποθι
Ζεὺς
δῶη ἐπουρανόισι θεοῖς αἰειγένετῃσι
κρητῆρα στήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν
ἐκ Τροίης ἐλάσαντας εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς.
- ὄθε πιο πριν γλυκοκουβέντιαζε με το ακριβό του ταίρι.
και πρώτος μίλησε ο θεόμορφος Αλέξαντρος και του 'πε:
« Μήπως τυχόν, καλέ, και σε άργησα στην τόση βιάση που 'χεις,
κι απά στην ώρα μου δεν έφτασα, καθώς παράγγελνες μου;»
- Κι ο μέγας κρανρσειστής Ἴκτορας απηλογιά του δίνει:
« Καημένε, όποιος σε ιδεί στον πόλεμο και θέλει δίκιος να 'ναι
πως δεν αξίζεις δε θα το 'λεγε, τι αντρίστικη η καρδιά σου'
μα θες κι οκνεύεις και δε γνοιάζεσαι για τίποτα, κι εμένα
πονάει η καρδιά τους Τρώες ακούγοντας το τι για σένα σέρνουν,
που τόσα χρόνια βασανίζονται στ' αλήθεια απ' αφορμή σου.
Μ' ας πάμε τώρα, αυτά τα φτιάνουμε κι αργότερα, μονάχα
να δώσει ο Δίας, κροντήρι ελεύτερο να στήσουμε μια μέρα
στο αρχοντικό μας, τους αθάνατους θεούς ψηλά τιμώντας,
ως πια απ' την Τροία τους ωριομάλληδες θα 'χουμε διώξει Αργίτες.»
-

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Η-

- Η- ὡς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἴκτωρ,
τῷ δ' ἄμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
ἀμφοτέροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
ὡς δὲ θεὸς ναύτησιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
- 5 οὔρον, ἐπεὶ κε κάμωσιν ἐϋξέστης ἐλάττησι
πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται,
ὡς ἄρα τῷ Τρῶεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
ἐνθ' ἐλέτην ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηιθόοιο ἄνακτος
Ἄρνη ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης
- 10 γείνατ' Ἀρηιθόος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις·
Ἴκτωρ δ' Ἴφιοῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι
αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου, λύντο δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ' Ἴππολόχοιο πᾶϊς Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν
Ἴφίνοον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
- 15 Δεξιὰδην ἵππων ἐπιάλμενον ὠκειάων
ῶμον· ὁ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα.
τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
βῆ ἄρα κατ' Οὐλύμπιοι καρῆνων αἴψασα
- 20 Ἴλιον εἰς ἱερὴν· τῆ δ' ἀντίος ὄρνυτ' Ἀπόλλων
Περγάμου ἑκκατιδῶν, Τρῶεσσι δὲ βούλετο νίκην·
ἀλλήλοισι δὲ τῷ γε συναντέστην παρὰ φηγῶ.
τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
τίπτε σὺ δ' αὐτὸ μεμαυῖα Διὸς θύγατερ μέγαλοιο
- 25 ἦλθες ἀπ' Οὐλύμπιοι, μέγας δὲ σε θυμὸς ἀνήκεν;
ἦ ἴνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἔτεραλκῆα νίκην
δῶς; ἐπεὶ οὐ τὴ Τρῶας ἀπολλυμένους ἔλεαίρεις.
ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο τό κεν πολὺ κέρδιον εἶη·
νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηϊοτήτα
- 30 σήμερον· ὕστερον αὐτὲ μαχήσονται εἰς ὃ κε τέκμων
Ἴλιου εὕρωσιν, ἐπεὶ ὡς φίλον ἔπλετο θυμῷ
ὑμῖν ἀθανάτησι, διαπραθέειν τόδε ἄστυ.
τὸν δ' αὐτὲ προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦδ' ἔστω ἑκάεργε· τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτή
- 35 ἦλθον ἀπ' Οὐλύμπιοι μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοῦς.
ἀλλ' ἄγε πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν
ἀνδρῶν;
τὴν δ' αὐτὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Ἴκτορος ὄρωσμεν κρατερὸν μένος ἵπποδάμοιο,
ἦν τινὰ που Δαναῶν προκαλέσεται οἰόθεν οἶος
- Αὐτὰ εἶπε ο ἰακουσμένος Ἴκτορας, κὶ ἀπὸ τὶς πόρτες βγαίνει'
μαζὶ κὶ ο Ἀλέξαντρος τὸ ἀδέρφι του τραβούσε, καὶ βαθιά τους
κὶ οἱ δυο λαχτάριζαν στὸν πόλεμο καὶ στὴ σφαγὴ νὰ μπούνε.
Κὶ ὅπως οἱ ναῦτες, πῖα που ἀπόκαμαν τὰ τορνευτὰ κουπιά τους
στὸ πέλαο νὰ χτυποῦν, κὶ ο κάματος τους ἔλυσε τὰ γόνα,
ποθοῦν ἀγέρα πρῖμο, κὶ ἀζαφνα κάποιος θεὸς τὸν στέλνει'
ὅμοια κὶ οἱ δυο τους τότε φάνηκαν στους Τρῶες που τους
ποθοῦσαν.
Τοῦ ρήγα Ἀρήθοου τότε σκότωσεν ο ἕνας τὸ γιο, που ζοῦσε
στὴν Ἄρνη καὶ Μενέσθιος κρᾶζονταν ο Ἀρήθοος ο ἀπελάτης
- τὸν εἶχε ἀπὸ τὴ Φυλομέδουσα τὴ βοῖδομάτα κάνει.
Κὶ ο Ἴκτορας δευτέρως κοντάρεψε τὸν Ἠονέα στὸ σβέρκο,
κάτω ἀπ' τὸ κρᾶνος τὸ καλόχαλκο, καὶ τοῦ ἴλυσε τὰ γόνα.
Κὶ ο Γλαῦκος τότε, ο γιος τοῦ Ἰππόλοχου, τῶν Λυκιωτῶν ο ρήγας,
στὸν ὦμο τὸν Ἰφίνοο πέτυχε μες στὴ σφαγὴ τὴν ἀγρία,
τοῦ Δεξιῶ τοῦ υγιό, στὸ γρήγορο τὸ ἀμάξι τοῦ ως πηδοῦσε'
κὶ εὐτὺς σωριάστη ἀπὸ τὸ ἀμάξι τοῦ κὶ ἐλύθη ἡ δύναμη τοῦ.
Μα ως ἡ Ἀθηνά, ἡ θεὰ ἡ γλαυκώματη, τοὺς εἶδε νὰ σκορπίζουν,
στὴ μάχη μέσα τὴν ἀνέσπλαχνη, τὸ χάρο στους Ἀργίτες,
τὶς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου ἀφήνοντας μεβίας ἐχύθη κάτω
- στὴν Τροία τὴν ἄγια' τότε ο Ἀπόλλωνας πετάχτηκε ἀντικρῦ τῆς,
ψηλά ἀπ' τὰ Πέργαμα ως τὴ βίγλισε, στους Τρῶες νὰ δώσει χέρι.
Κὶ ὅπως οἱ δυο συναπαντήθηκαν στὸ δρυ ἀποδιπλα, πρῶτος
ἀρχίζει ο βασιλιάς Ἀπόλλωνας, ο γιος τοῦ Δία, καὶ λέει:
« Τὶ θέλεις κὶ ἐρχεσαι ἀπ' τὸν Ὀλυμπο, τοῦ Δία τοῦ τρισμεγάλου
ἡ κόρη ἐσύ; Σέ τι νὰ σ' ἐσπρωξε ξανά ο τρανός ο νους σου;
Ἀκέρια μπας καὶ θες ζυγιάζοντας στους Δαναοὺς τὴ νίκη
νὰ δώσεις; τὶ στους Τρῶες που χάνονται σπλάχνος ἐσύ δὲν ἔχεις.
Μ' ἂν νὰ με ἀκούσεις θες, τρανότερο θα ἴταν θαρρῶ τὸ κέρδος.
Ἐλα, τὸν πόλεμο ἀς σκολάσουμε καὶ τὴ σφαγὴ προσώρας,
- κὶ αὐριο ξανά ἀς ἀρχίσουν πόλεμο, τὴν ἄκρα πῖα ως νὰ βροῦνε
τῆς Τροίας μὴ μὲρα' τὶ ἔτσι οἱ ἀθάνατες οἱ δυο τὸ ἀποφασίστε
καὶ σὰς καλᾶρεσε, συθέμελο τὸ κάστρο αὐτὸ νὰ πέσει.»
Τότε ἡ Ἀθηνά, ἡ θεὰ ἡ γλαυκώματη, τοῦ ἀπηλογήθη κὶ εἶπε:
« Ἐτσι νὰ γίνῃ, μακροδόξαρε, με αὐτὴ κὶ ἐγὼ τὴ γνῶμη
ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο κατέβηκα στους Τρῶες καὶ στους Ἀργίτες.
Ὅμως γὰρ λέγε, πῶς ο πόλεμος νογας νὰ πάρῃ τέλος;»
Καὶ τότε ο βασιλιάς Ἀπόλλωνας, ο γιος τοῦ Δία, τῆς εἶπε:
«Τὴν ἀγρία τὴν ὀρμή ἀς ἀνάψουμε τοῦ ἀλογομάχου Ἐχτόρου,
κάποιον μονάχος, ὀλομόναχος ν' ἀντροκαλέσει Ἀργίτη,

- 40 αντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊότητι,
οἷ δὲ κ' ἄγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἴκτορι δίῳ.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
τῶν δ' Ἑλενος Πριάμοιο φίλος παῖς σύνθετο θυμῷ
- 45 βουλήν, ἣ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε μητιόωσι·
στή δὲ παρ' Ἴκτορ' ἰὼν καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἴκτορ υἱὲ Πριάμοιο Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε
ἣ ῥα νύ μοι τι πίθοιο, κασίγνητος δὲ τοῖ εἰμι·
ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
- 50 αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊότητι·
οὐ γάρ πῶ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
ὡς γὰρ ἐγὼ ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰγιγενετάων.
ὡς ἔφαθ', Ἴκτωρ δ' αὐτε χάρη μέγα μῦθον ἀκούσας,
- 55 καὶ ῥ' ἔς μέσσον ἰὼν Τρῶων ἀνέεργε φάλαγγας,
μέσσου δουρὸς ἐλών· οἱ δ' ἰδρύνθησαν ἅπαντες.
κάδ δ' Ἀγαμέμνων εἶσεν εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς·
κάδ δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἔξεσθην ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι
- 60 φηγῶ ἔφ' ὑψηλῇ πατρός Διὸς αἰγιόχοιο
ἀνδράσι τερπόμενοι· τῶν δὲ στίχες εἶατο πυκναὶ
ἀσπίσι καὶ κορῦθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
οἷη δὲ Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἔπι φριξί
ὄρνυμένιοι νεόν, μελάνει δὲ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς,
- 65 τοῖαι ἄρα στίχες εἶατ' Ἀχαιῶν τε Τρῶων τε
ἐν πεδίῳ· Ἴκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·
κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
ὄρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἐτέλεσεν,
- 70 ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ἀμφοτέροισιν
εἰς ὃ κεν ἢ ὑμεῖς Τροίην εὐπυργον ἔλητε
ἢ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμείετε ποντοπόροισιν.
ὑμῖν δ' ἐν γὰρ ἕασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν·
τῶν νῦν ὄν πῖνα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει
- 75 δεῦρ' ἴτω ἐκ πάντων πρόμος ἔμμεναι Ἴκτορι δίῳ.
ὦδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω·
εἰ μὲν κεν ἐμὲ κείνος ἔλη ταναήκει χαλκῷ,
τεύχεα συλήσας φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρὸς με
- ἀντίκτρα οἱ δυο τοὺς σε ἄγριο πάλεμα να κονταροκρουστουένε'
καὶ τότε οἱ Ἀργίτες οἱ χαλκάρματοι πα στο φιλότιμο τους
θα βάλουν ἕναν με τον Ἐχτορα να βγει να πολεμήσει.»
Αὐτὰ εἶπε, κὶ ἡ Ἀθηναὶ ἡ γλαυκόματη στη γνώμη του συγκλίνει.
Κὶ ο γιος του Πριάμου τότες, ο Ἑλενος, καθὼς ψυχανεμίστη
σαν ποια βουλή οἱ θεοὶ που μίλησαν εἶχαν παρμένη ἀντάμα,
πήγε καὶ στάθη, πλάι στον Ἐχτορα κὶ ἔτσι μιλάει καὶ κρένει:
«Ἐχτορα, γιε του Πριάμου ἀσύγκριτε, που ἔχεις του Δία τη γνώση,
τάχα θ' ἀκούσεις λέω τη γνώμη μου, που μ' ἔχεις κὶ ἀδερφὸ σου;
Τους ἄλλους Τρῶες να κάτσουν βάλε τους καὶ τους Ἀργίτες ὅλους,
- καὶ συ ν' ἀντροκαλέσεις ἔπειτα τον πιο ἀντρεωμένο Ἀργίτη,
ἀντίκτρα οἱ δυο σας σε ἄγριο πάλεμα να κονταροκρουστεῖτε.
Γραφτὸ δεν εἶναι τώρα ο θάνατος να σε ἔβρει καὶ να πέσεις'
τέτοια ἀκούσα ἀπὸ τους ἀθάνατους φωνὴ να λέει στ' ἀφτὶ μου.»
Εἶπε, κὶ ἐχάρη ο μέγας Ἐχτορας τα λόγια αὐτὰ ν' ἀκούσει,
καὶ τρέχοντας των Τρῶων ἀντίσκοφτε τις φάλαγγες, κρατώντας
ἀπὸ τη μέση το κοντάρὶ του, κὶ αὐτοὶ σταθῆκαν ὅλοιο.
Καθίζει τότε κὶ ο Ἀγαμέμνονας τους χαλκαρματωμένους
Ἀργίτες· κὶ ἡ Ἀθηναὶ κὶ ο Ἀπόλλωνας ο ἀσημοδοξαράτος
στον ἀψηλὸ του βροντοσκοῦταρου του Δία το δρυ κάθισαν,
- με αἰγιούπτες μοιάζοντας, καὶ χαίρουνταν μπροστὰ τους ως
θωρούσαν
τους δυο στρατούς' καὶ τούτοι ἐκάθουνταν πυκνές πυκνές ἀράδες,
καὶ τρικύμιζαν τα σκουτάρια τους, τα κρᾶνη, τα κοντάρια.
Πῶς, σα φυσηξέι ξάφνου Ζέφυρος, στο πρώτο σήκωμα του
μεμιάς ἀνατριχιάζει ἡ θάλασσα καὶ μαύρισε το κύμα'
ὅμοια κὶ οἱ Τρῶες κὶ οἱ Ἀργίτες μαύριζαν, στον κάμπο ὅπως
καθίζαν.
Κὶ ο Ἐχτορας πήρε τότε κὶ ἔλεγε καταμεσὸς στ' ἀσκέρια:
«Για ἀκούστε τώρα, Τρῶες, τα λόγια μου, κὶ Ἀργίτες ἀντρεωμένοι,
το τι ἡ καρδιά βαθιά στα στήθη μου με σπρώχνει να μιλήσω'
τους ὄρκους μας ο Δίας δεν τέλεψεν ο ἀψηλοθρονιασμένος,
- μόνο κακὸ τρανὸ στα φρένα του καὶ γιὰ τους δυο μας κλώθει,
ως που την Τροία την καλοπύργωτη να κάνετε δική σας,
γιὰ κὶ οἱ ἴδιοι πλάι στα πελαγόδρομα καράβια σας χαθεῖτε.
Ἐχει το ἀσκέρι σας πολέμαρχους τους πιο ἀντρεωνοὺς Ἀργίτες'
ποιανοῦ το λέει ἡ καρδιά στα στήθη του να χτυπηθεῖ μαζί μου;
Ἄς ἐρθεῖ ὀμπρὸς στο θεῖο τον Ἐχτορα, κὶ ἄς μείνουν οἱ ἄλλοι πίσω.
Κὶ ἐγὼ σας λέω—κὶ ἄς εἶναι μάρτυρας ο Δίας καὶ γιὰ τους δυο
μας—
με το μακρὺ χαλκὸ του ο ἀντίμαχος ἀν με σκοτώσει, ἄς γδύσει
κὶ ἄς κουβαλήσει την ἀρμάτα μου στα βαθυλά καράβια'
μα το νεκρὸ κορμὶ στο σπῆτι μου να δώσει, γιὰ να βάλουν

- 80 Τρώες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
εἰ δὲ κ' ἐγὼ τὸν ἔλω, δῶν δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
τεύχεα σύλῃσας οἶσω προτὶ Ἴλιον ἱρήν,
καὶ κρεμῶσ προτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας εὖσσελμους ἀποδώσω,
- 85 ὄφρα ἐ ταρχύσωσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
σῆμά τέ οἱ χεύωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.
καὶ ποτὲ τις εἴπησι καὶ ὀφιγόνων ἀνθρώπων
νηῖ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνήωτος,
- 90 ὄν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἔκτωρ.
ὥς ποτὲ τις ἔρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται.
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ·
αἶδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι·
ὁπὲ δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο καὶ μετέειπε
- 95 νεῖκει ὀνειδίζων, μέγα δὲ στεναχίζετο θυμῷ·
ὦ μοι ἀπειλητῆρες Ἀχαιῖδες οὐκέτ' Ἀχαιοί·
ἦ μὲν δὴ λῶβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνώως
εἰ μὴ τις Δαναῶν νῦν Ἔκτορος ἀντίος εἴσιν.
ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε
- 100 ἤμενοι αὐθι ἕκαστοι ἀκήριοι ἀκλεῆς αὐτῶς·
τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὑπερθε
νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
ὥς ἄρα φωνήσας κατεδύσετο τεύχεα καλά.
ἐνθά κέ τοι Μενέλαε φάνη βιότιοιο τελευτή
- 105 Ἔκτορος ἐν παλάμῃσιν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν,
εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἔλον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
αὐτὸς τ' Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
δεξιτερῆς ἔλε χεῖρὸς ἔπος τ' ἔφατ' ἕκ τ' ὀνόμαζεν·
ἀφραίνεις Μενέλαε διοτρεφές, οὐδέ τί σε χρή
- 110 ταύτης ἀφροσύνης· ἀνά δὲ σῆχο κηδόμενός περ,
μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνιοι φωτὶ μάχεσθαι
Ἔκτορι Πριαμίδῃ, τὸν τε συγγέουσι καὶ ἄλλοι.
καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἐνὶ κυδιανείρῃ
ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι, ὃ περ σέο πολλὸν ἀμείνων.
- 115 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἴζευ ἰὼν μετὰ ἔθνος ἑταίρων,
τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί.
εἴ περ ἀδειῆς τ' ἐστὶ καὶ εἰ μόθου ἔστ' ἀκόρητος,
φήμιν ἀσπασίως γόνου κάμψειν, αἶ κε φύγησι
- 120 δηῖου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊότητος.
ὥς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρωας
αἴσιμα παρεϊπῶν, ὃ δ' ἐπέιθετο· τοῦ μὲν ἔπειτα
γηθόσουνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο·
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·
ὦ πόποιο ἦ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἰκάνει.
- οἱ Τρώες μαζί με τις γυναῖκες τους φωτιά και να με κάψουν.
Μ' αν τον σκοτώσω εγώ, κι ο Απόλλωνας τρανή μου δώσει δόξα,
στην Τροία την αγία την αρμάτα του θα φέρω, γδύνοντας τον,
και στο ναό του μακροδόξαρου θα την κρεμάσω Φοίβου'
μα το νεκρό στα καλοκούβερα καράβια θα γυρίσω,
για να τον θάψουν οι μακρόμαλλοι στο χώμα μέσα Αργίτες,
και μνήμα στον πλατύν Ἑλλησπόντο χυτό να του σηκώσουν.
Κι ελιάς θα πει από τους μελλομένους θνητούς, ως ταξιδεύει
με το πολύσκαρμο καράβι του στο πέλαο το κρασάτο:
„Κάποιος στο μνήμα τούτο κοιτεται καιρούς και χρόνια τώρα,
που ο μέγας Ἐχτορας τον σκότωσε, κι ας ήταν παλικάρι.”
Αυτά θα πει κανείς, κι αθάνατο θα μείνει τ' ὄνομα μου.»
Ἔτσι μιλούσε, κι ὅλοι ἀπόμειναν και δεν ἐβγαζαν ἀχνα'
ὄχι να πουν, ντροπή τους ἔπιανε, και ναι να πουν, τρώμαζαν.
Αργά ο Μενέλαος ξεπετάχτηκε και σε φωνές ξεσπάζει,
ὄλο θυμὸ κι οργή, και μέσα του βαριά η καρδιά βογοῦσε:
«Ὀχού μου, καυκησιάροι, Αργίπσες! τι Αργίτες πια δεν εἰστε!
Αθηθινά βαριά, κατάβαρη ντροπή μας απαντέχει,
αν Αχαιὸς κανείς τον Ἐχτορα δε βγει ν' αντιπαλέψει.
Νερό και χώμα αχ ἄμποτε ὅλοι σας να γίνετε, που τώρα
αθάρρευτοι, ἀτιμοι κι αδόξαστοι μου κάθεστε ἕνας ἕνας!
Εγὼ μπροστά σ' αὐτὸν με τ' ἄρματα λοιπὸν θα βγω, κι η νίκη
σε ποιὸν θα κλίνει, μόν' οἱ ἀθάνατοι που 'ναι ψηλά τ' ὀρίζουν.»
Ἔτσι τους μίλησε, και ντύθηκε την ὠρια αρματωσιά του'
και τότε πια, Μενέλαε, θα 'βλεπες την ὕστερη σου μέρα,
στα χέρια του Ἐχτορα—τρανότερος πολὺ μαθῆς ἐκεῖνος—
των Αχαιῶν αν δεν πετάγουνταν οἱ ἀρχόντοι να σε πιάσουν,
κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας ἀτὸς του, ο γιος του Ατρέα,
που απ' το δεξιὸ το χέρι σ' ἔπιασε κι αὐτά τα λόγια σου 'πε:
«Ευγενικέ Μενέλαε, τα 'χασες, κι ουδέ ταιριάζει εσένα
μια τέτοια τρέλα' υπομονέψου το, με ὅση κι αν ἔχεις πίκρα,
και μη ζητάς ν' ανοίξεις πόλεμο με τον καλύτερο σου,
του Πρίαμου τον υγιὸ τον Ἐχτορα, που κι ἄλλοι τον τρωμάζουν.
Ὡς κι ο Αχιλλέας το τρέμει, ἀντίκρα του στη δοξαντροῦσα μάχη
να χτυπηθεῖ, κι ας λογαριάζεται πολὺ καλύτερος σου.
Μα τώρα εσὺ με τους συντρόφους σου για σῦρε να καθίσεις,
κι ἄλλον πολέμαρχο θ' ασκώσουμε να μετρηθεῖ μαζί του.
Κι ὅσο κι αν εἶναι τούτος ἀφοβος κι ἀνέμπληστος για μάχη,
ὄλο χαρά θαρρῶ τα γόνατα στη γη θα γείρει, αν ἴσως
γλιτώσει απ' τον ἀνήλεο πόλεμο κι απ' τη σφαγή την ἀγρία.»
Εἶπε ο ἀντρειωμένος, και μετάστρεψε τη γνώμη του ἀδερφοῦ του,
σωστά μιλώντας' κι ως τον ἀκούσεν ἐκεῖνος, τους συντρόφους
ἀφήνει να του βγάλουν τ' ἄρματα χαρούμενοι απ' τους ὤμους.
Και τότε ο Νέστορας σηκώθηκε και στους Αργίτες εἶπε:
«Ὀχού, κακὸ τρανὸ που πλάκωσε στων Αχαιῶν τη χώρα!

- 125 ἦ κε μέγ' οἰμῶξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
 ἔσθλός Μυρμιδόνων βουληφόρος ἠδ' ἀγορητής,
 ὅς ποτέ μ' εἰρόμενος μέγ' ἐνήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 πάντων Ἀργείων ἐρέων γενεήν τε τόκον τε.
 τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ' Ἔκτορι πάντας ἀκούσσαι,
- 130 πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνά χεῖρας ἀείραι
 θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
 αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον
 ἠβῶμ' ὥς ὄτ' ἐπ' ὠκυρόω Κελάδοντι μάχοντο
 ἀγρόμενοι Πύλοιό τε καὶ Ἀρκάδες ἐγγεσίμωροι
- 135 Φειᾶς πὰρ τείχεσσι νῆαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
 τοῖσι δ' Ἐρευθαλίω νῆαρδάνου ἴστατο ἰσόθεος φῶς
 τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἀνακτος
 δίου Ἀρηϊθοῦ, τὸν ἐπὶ κλησὶν κορυνήτην
 ἄνδρες κίκλησκον καλλιζωνοὶ τε γυναῖκες
- 140 οὐνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο δουρὶ τε μακρῶ,
 ἀλλὰ σιδηρεῖη κορύνη ῥήγγυσκε φάλαγγας.
 τὸν Λυκόργος ἔπεφνε δόλω, οὐ τι κράτει γε,
 στενωπῶ ἐν ὁδῶ ὄθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
 χραίσμε σιδηρεῖη· πρὶν γὰρ Λυκόργος ὑποφθᾶς
- 145 δουρὶ μέσον περόνησεν, ὃ δ' ὕπτιος οὐδεὶ ἐρείσθη·
 τεύχεα δ' ἐξενάριξε, τὰ οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης.
 καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτα φέροι μετὰ μῶλον Ἄρης·
 αὐτὰρ ἔπειτα Λυκόργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα,
 δῶκε δ' Ἐρευθαλίωφι φίλῳ θεράποντι φορῆναι·
- 150 τοῦ ὃ γε τεύχε' ἔχων προκαλιζέτο πάντας ἀρίστους.
 οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδειδίσαν, οὐδέ τις ἔτλη·
 ἀλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνήκε πολυτλήμων πολεμίζειν
 θάρσει ᾧ· γενεῆ δὲ νεώτατος ἔσκον ἀπάντων·
 καὶ μαχόμεν οἱ ἐγὼ, δῶκεν δὲ μοι εὐχὸς Ἀθήνη.
- 155 τὸν δὲ μήκιστον καὶ κάρτιστον κτάνον ἄνδρα·
 πολλὸς γὰρ τις ἔκειτο παρήρορος ἔνθα καὶ ἔνθα.
 εἶθ' ὥς ἠβῶοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἶη·
 τῷ κε τάχ' ἀντήσειε μάχης κορυθαίολος Ἔκτωρ.
 ὑμέων δ' οἱ περ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν
- 160 οὐδ' οἱ προφρονέως μέμαθ' Ἔκτορος ἀντίον ἔλθειν.
 ὡς νεῖκεσσ' ὃ γέρων, οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέστησαν.
 ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 τῷ δ' ἐπὶ Τυδεΐδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης,
 τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες θυοῦνι ἐπιειμένοι ἀλκῆν,
- 165 τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
 Μηριόνης ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντι,
 τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός,
 ἄν δὲ Θόας Ἀνδραϊμονίδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
 πάντες ἄρ' οἱ ὕψ' ἔθελον πολεμίζειν Ἔκτορι δῖω.
- Θρήνο ο Πηλέας βαρὺ θα σήκωνεν, ο γέρο αλογολάτης,
 και αγορητής και πρωτοστάτορας τρανός των Μυρμιδόνων
 που ὄλο χαρά στο στίπι του ἄλλοτε ρωτώντας με ολοένα
 να μάθει κάθε Αργίτη γύρευε και φαμελιά και φύτρα.
 Και τώρα αν ἄκουε, μπρος στον Ἐχτορα πως ὄλοι τους ζάρωσαν,
 τα χέρια στους θεούς θα σήκωνε μερνονυχτίς, ζητώντας
 απ' το κορμί η ψυχὴ του βγαίνοντας να πάει στον Ἄδη κάτω.
 Να 'ταν, πατέρα Δία κι Ἀπόλλωνα και συ Αθηνά, τα νιάτα
 να 'χω ὅπως τότε, σαν ἐμάχονταν ὄλοι μαζί οι Πυλιῶτες
 στο γοργορέματο Κελάδοντα με τους τρανοὺς Ἀρκάδες
 μπρος στα τειχιά της Φειας, στου Γιάρδανου τα ρέματα τρογύρα.
 Ἴδια θεὸς ο Ερευθαλίωνας στεκόταν μπροστομάχος,
 του βασιλιά του Ἀρήθοου τ' ἄρματα στους ὤμους του φορώντας,
 του θείου του Ἀρήθοου, που παράνομα του βγάλαν' ο Ἀπελάτης',
 κι ἔτσι τον λέγαν κι οι μορφόζωνες γυναῖκες κι οι ἄντρες ὄλοι!
- τι με δοξάρι αὐτὸς δε μάχονταν για με μακρὺ κοντάρι'
 με σιδερένιο τους ἀντίμαχους τσακούσε ἀπελατίκι.
 Αὐτὸν με πονηριά τον σκότωσε, κι ὄχι μ' ἀντρεία ο Λυκούργος
 σ' ἓνα στενὸ' το σιδερένιο του δε μπόρειε ἀπελατίκι
 να τον γλιτώσει, κι ἔτσι πρόφτασε και τον τρυπᾶ ο Λυκούργος
 με το κοντάρι του. Τ' ἀνάσκελα στη γη ξαπλώθη, κι ο ἄλλος
 του γδύνει τ' ἄρματα, απ' το χάλκινο τον Ἄρη χαρισμένα.
 Κι ἔτσι τα φέροι αὐτὸς, στον πόλεμο και στη σφαγὴ ως κινούσε.
 Μα σύντας ο Λυκούργος γέρασε στο ἀρχοντικὸ του μέσα,
 του Ερευθαλίωνα του συντρόφου του να τα φοραῖ τα δίνει.
- Κι αὐτὸς μ' ἐκεῖνα τους καλύτερους ἀντροκαλιόταν ὄλους'
 μ' αὐτοὶ φοβούνταν και τον τρόμαζαν, κι οὐδὲ κανεὶς ἐδέχτη'
 μόνο η καρδιά η δικὴ μου ἀφόβητη να χτυπηθῶ ζητούσε'
 τόσο εἶχε αὐτὴ κουράγιο, απ' ὄλους μας ο πιο μικρὸς κι ας ἤμουν.
 Κι ως πάλεψα, τη νίκη ἐχάρισε σε μένα η Γλαυκομάτα.
 Ο πιο ἀψηλὸς απ' ὄσους σκότωσα κι ο πιο τρανὸς ἐστάθη·
 τι ως πέρα ξαπλωμένος κοίτονταν μακρὺς φαρδὺς στο χῶμα.
 Νιος να 'μουν μόνο κι ἀξεθύμαστη την πρώτη ορμὴ μου να 'χα,
 και θα 'χε ο κρανοσειστής Ἐχτορας με ποιὸν να πολεμήσει!
 Μα εσεῖς, ἀκόμα κι ὄσοι ἀκούγεστε των Ἀχαιῶν οι πρώτοι,
- δε σας καλόρχεται τον Ἐχτορα μπροστά σας ν' ἀντικριστέ.»
 Ἔτσι τους μάλωνεν ο γέροντας, κι ἐννιά μεμιάς πετιοῦνται'
 πρώτος απ' ὄλους ο Ἀγαμέμνονας ἀσκῶθη ο πρωταφέντης,
 μετὰ ο Διομήδης, ο ἀντροδύναμος γιος του Τυδέα, σηκῶθη'
 οι δυο ξοπίσω ἀμέσως Αἴαντες, ὄλο ἀντριγιά και θάρρος,
 μετὰ κι ο Ἰδομενεὺς κι ο σύντροφος του Ἰδομενέα Μηριόνης,
 που το κουράγιο του ἰσοζύγιαζε με του ἀντροφόνου του Ἄρη'
 μετὰ κι ο Εὐρύπυλος, του Εὐαίμονα σηκῶθη ο γιος ο γαῦρος,
 σερνά κι ο Θόας, ο γιος του Ἀντραίμονα, κι ο ἰσόθεος Ὀδυσσεύς'
 κι ὄλοι ζητούσαν με τον Ἐχτορα το θεῖο να χτυπηθοῦνε.

- 170 τοῖς δ' αὖτις μετέειπε Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ·
κλήρω νῦν πεπάλασθε διαμπερές ὅς κε λάχησιν·
οὗτος γάρ δὴ ὄνησει εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς,
καὶ δ' αὐτὸς ὄν θυμὸν ὄνησεται αἶ κε φύγησι
- 175 δῆϊο ἔκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δῆϊότητος.
ὡς ἔφαθ', οἳ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος,
ἐν δ' ἔβαλον κυνέη Ἀγαμέμνωνος Ἄτρεϊδαο.
λαοὶ δ' ἤρσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ ἦ Αἴαντα λαχεῖν, ἦ Τυδέος υἱόν,
- 180 ἦ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρῦσοιο Μυκῆνης.
ὡς ἄρ' ἔφαν, πάλλεν δὲ Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ,
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης ὄν ἄρ' ἤθελον αὐτοὶ
Αἴαντος· κήρυξ δὲ φέρων ἄν' ὄμιλον ἀπάντη
δειξ' ἐνδῆξια πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
- 185 οἳ δ' οὐ γινώσκοντες ἀπηνήναντο ἕκαστος.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἴκανε φέρων ἄν' ὄμιλον ἀπάντη
ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέη βάλε φαίδιμος Αἴας,
ἦτοι ὑπέσχεθε χεῖρ', ὃ δ' ἄρ' ἔμβαλεν ἄγχι
παραστάς,
γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῷ.
- 190 τὸν μὲν πᾶρ πόδ' ἕον χαμάδις βάλε φώνησέν τε·
ὦ φίλοι ἦτοι κλῆρος ἐμός, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
θυμῷ, ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἔκτορα δῖον.
ἀλλ' ἄγετ' ἄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δῶω,
τόφρ' ὑμεῖς εὐχεσθε Διὶ Κρονίῳνι ἄνακτι
- 195 σιγῇ ἐφ' ὑμείων ἵνα μὴ Τρῳῆς γε πύθωνται,
ἦ καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὐ τίνα δεῖδιμεν ἔμπης·
οὐ γάρ τις με βίην γε ἐκὼν ἀέκοντα διηται
οὐδέ τι ἰδρεῖη, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νῆϊδά γ' οὕτως
- 200 ἔλλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' εὐχοντο Διὶ Κρονίῳνι ἄνακτι·
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ ἴδῃθεν μεδέων κύδιστε μέγιστε
δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὐχος ἀρέσθαι·
εἰ δὲ καὶ Ἔκτορά περ φιλέεις καὶ κήδεαι αὐτοῦ,
- 205 ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κύδος ὄπασσον.
ὡς ἄρ' ἔφαν, Αἴας δὲ κορύσσετε νῶροπι χαλκῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα περὶ χροῖ ἔσασαο τεύχεα,
σεύατ' ἔπειθ' οἴος τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,
ὅς τ' εἴσιν πόλεμον δὲ μετ' ἀνέρας οὖς τε Κρονίων

Και τότες ο γερήνιος Νέστορας τους εἶπε ο αλογολάτης:
«Τώρα λαχνό να ρίξετε ὅλοι σας, να ἰδοῦμε ποιου θα πῆσει'
αὐτὸς θα δώσει στους χαλκάρματους Αργίτες αναγάλλια'
ὅμως κι ατὸς του μες στα φρένα του θ' αναγαλλιάσει, αν ἰσως
γλιτώσει ἀπὸ τον ἀγριο πόλεμο κι απ' το σκληρό το ἀπάλε.»
Ἔτσι μιλεῖ, κι αυτοὶ τον κλῆρο τους χάραξαν ἕνας ἕνας,
και μες στο κράνος του Αγαμέμνονα, του γιου του Ατρεά, τον ρίξαν
κι οἱ ἄλλοι ἀψηλά τα χέρια εσήκωναν και στους θεοὺς ευκιοῦνταν,
κι αὐτὰ ἕνας ἕνας ἔλεε βλέποντας ψηλά στα ουράνια πλάτη :
«Πατέρα Δία, στον Αἴαντα δώσε μας να λάχει, η στο Διομήδη,
για και στον ἴδιο της πολύχρυσης Μυκῆνας το ρηγάρχη.»
Ἔτσι ἔλεγαν, κι ο γέρο Νέστορας πήρε να σεί το κράνος,
και το σημάδι ξεπετάχτηκε κείνου που θέλαν ὅλοι,
του Αἴαντα' τότε ο κράχτης κίνησε δεξιά μεριά και πήρε
το ασκέρη γύρω, στους ἀντρόκαρδους για να το δείξει Αργίτες'
κι αυτοὶ, ως θωρώντας δεν το γνώριζαν, τον στέλναν παρακάτω.
Μα ὅταν ο κράχτης τριγυρνώντας το σίμωσε αὐτόν, στο κράνος
που το 'χε ρίξει σημαδεύοντας, στον Αἴα τον ἀντρειωμένο,
μπροστά του ως στάθηκε, του το 'δείξε' κι αὐτὸς το χέρι ἀπλώνει,
κι ὅπως θωρούσε το σημάδι του, το γνώρισε κι ἐχάρη,
κι ομπρός στα πόδια του, κατάχαμα, το ρίχνει και φωνάζει:
«Εἶναι δικὸς μου ο κλῆρος, σύντροφοι, και χαίρομαι κι ατὸς μου
βαθιά, τι λέω το θεῖο τον Ἐχτορα πως θα τον ρίξω κάτω.
Μα ομπρός, την ὥρα ἐγὼ που τ' ἄρματα θα βάζω του πολέμου,
εσεῖς παράκληση να κάνετε στο Δία, το γιο του Κρόνου,
με σιγανή φωνή, ἀπὸ μέσα σας, οἱ Τρῳῆς να μην ἀκούσουν
μ' ας εἶν' και δυνατὰ' δε σκιάζομαι κανένα, ὅπως και να 'ναι'
μεβιας κανέναν δε θα μ' ἔκανε να φύγω ἀθέλητα μου,
μηδὲ με μαστοριά, τι ἀκάτεχο θαρρῶ κι μένα τόσο
η Σαλαμίνα δε με γέννησε, μηδὲ κι ἀνάστησε με!»
Εἶπε, κι αυτοὶ παράκληση ἔκαναν στο Δία, το γιο του Κρόνου,
κι αὐτὰ ἕνας ἕνας ἔλεε βλέποντας ψηλά στα ουράνια πλάτη:
«Πατέρα Δία, τρανέ κι ἀσύγκριτε, που κυβερνάς την ἴδα,
δώσε στον Αἴα τη νίκη, κάνε τον να δοξαστεῖ περίσσια.
Μα ἀγάπη αν ἔχεις και στον Ἐχτορα και γνοιάζεσαι για τούτον,
τότε ἴδια και στους δυο σομοίρασε και δύναμη και δόξα.»
Ἔτσι ἔλεγαν, κι ο Αἴας με ολάστραφτο χαλκὸ γοργὰ ἀρματώθη,
κι ως ὅλα τ' ἄρματα του ἐφόρεσε τρογύρα στο κορμί του,
χύθηκε ομπρός, σαν το θεόρατο τον Ἄρη, σύντας τρέχει
να μπει κι αὐτὸς στο ἀπάλε που ἀνοῖξαν θνητοί, απ' το γιο του
Κρόνου

- 210 θυμοβόρου ἐριδος μένει ξυνέηκε μάχεσθαι.
τοῖος ἄρ' Αἴας ὤρτο πελώριος ἔρκος Ἀχαιῶν
μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασσι· νέρθε δὲ ποσσὶν
ἦε μακρὰ βιβίας, κραδᾶων δολιχόσκιον ἔγχος.
τὸν δὲ καὶ Ἀργεῖοι μὲν ἐγήθειον εἰσορόωντες,
- 215 Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἔκαστον,
Ἔκτορι τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν·
ἀλλ' οὐ πῶς ἔτι εἶχεν ὑποτρέσαι οὐδ' ἀναδῦναι
ἄψ λαῶν ἐς ὄμιλον, ἔπει προκαλέσσατο χάρμη.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἤϊτε πύργων
- 220 χάλκεον ἑπταβόειον, ὃ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων
σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος Ἵλλη ἐνὶ οἰκία ναίων,
ὃς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον ἑπταβόειον
ταύρων ζατρεφῆων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.
τὸ πρόσθε στέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας
- 225 στή ῥα μάλ' Ἔκτορος ἐγγύς, ἀπειλήσας δὲ
προσηύδα·
Ἔκτορ νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσαι οἴοθεν οἴος
οἴοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστήες μετέασι
καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥήξήνορα θυμολέοντα.
ἀλλ' ὃ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσσι ποντοπόροισι
- 230 κεῖτ' ἀπομνήσας Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι οἳ ἂν σέθεν ἀντίσασαιμεν
καὶ πολέες· ἀλλ' ἄρχε μάχης ἠδὲ πολέμοιο.
τὸν δ' αὐτὴ προσέειπε μέγας κορυθαῖολος Ἔκτωρ·
Αἴαν διογενὲς Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν
- 235 μὴ τί μοι ἤϊτε παιδὸς ἀφαιρουῦ πειρήτιζε
ἠὲ γυναικός, ἣ οὐκ οἶδεν πολεμῆϊα ἔργα.
αὐτὰρ ἐγὼν εὐ οἶδα μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε·
οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν
ἄζαλέην, τό μοι ἔστι ταλαύρινον πολεμίζειν·
- 240 οἶδα δ' ἐπαῖξαι μόθον ἵππων ὤκειάων·
οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ δηῖω μέλπεσθαι Ἄρηϊ.
ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν τοιοῦτον ἐόντα
λάθρη ὀπιπεύσας, ἀλλ' ἀμφαδόν, αἶ κε τύχωμι.
ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλῶν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος,
- 245 καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον
ἀκρότατον κατὰ χαλκόν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ.
ἔξ δὲ διὰ πτύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής,
ἐν τῇ δ' ἐβδομάτῃ ῥίνῳ σχέτο· δεῦτερος αὐτὴ
Αἴας διογενὴς προῖει δολιχόσκιον ἔγχος,
- σπρωγμένοι, για να στήσουν πόλεμο σε καρδιοφάουσα αμάχη.
Τέτοιος ασκώθη κι ἡ Αἴας ὁ γίγαντας, των Αχαιῶν ὁ πύργος,
χαμογελώντας με ἀγριο πρόσωπο· κι ἐχύθη με μεγάλες
μπρος δρασκειλές, τὸ μακρογίσκιωτο κοντάρι του κουνώντας.
Κι οἱ Ἀργεῖτες χάρηκαν θωρώντας τον, ὅμως οἱ Τρῶες ἐνίσωσαν
ἀπ' ἀγριο φόβο να τους λύνονται κάτω μεριά τα γόνα.
Ακόμα και στα στήθη του Ἐχτορα βαριά ἡ καρδιά χτυπούσε,
ὅμως να φύγει πια δε δύνουνταν, μια κι εἶχε ἀντροκαλέσει,
κι οὐδὲ και να χωθεῖ γυρίζοντας μέσα στους Τρῶες τους ἀλλοιους.
Κι ὁ Αἴας ζυγώνει· τὸ εφταβόδινο, τὸ χάλκινο σκουτάρι
- σαν πύργος φάνταζε στα χέρια του· του τὸ 'χε μαστορέψει
πετσωματῆς τρανός, ὁ Μάστορας, που μες στην Ἵλλη ἐζούσε.
Τὸ πλουμιστὸ σκουτάρι του 'στρωσε μ' εφτά τομάρια ταύρων
καλοθρεμμένων, κι ἀπανώβαλε χαλκένια ἀκόμα στρώση.
Τοῦτο στο στήθος μπρος ασκώνοντας ὁ γιος του Τελαμῶνα
ζύγωσε ἀπόκοντα τὸν Ἐχτορα κι ὅλο φοβέρα κρένει:
«Ἐχτορα, ἀτός σου και μονάχος σου καλά θα μάθεις τώρα
σαν τι λογιῆς Ἀργεῖτες βρίσκονται ξεχωριστοί, και δίχως
τον Αχιλλέα τὸ λιονταρόκαρδο, τὸ στρατοκαταλύτη.
Τοῦτος μακριὰ στα πελαγόδρομα, δοξαρωτὰ καράβια
- κάθετα ἀργός, τι του Αγαμέμνονα κρατᾶει θυμὸ του ρήγα.
Ὅμως κι εμεῖς να σε ἀντικρίσουμε βαστούμε, κι ὄχι λίγοι.
Ὁμπρός λοιπόν, τὸν πόλεμο ἀνοίξε πρῶτος ἐσὺ καὶ χτύπα!»
Κι ὁ μέγας, κρानοσειστής Ἐχτορας ἀπηλογιά του δίνει:
«Του Τελαμῶνα υγιὲ ἀρχοντόγεννε, τρανὲ ρηγάρχη, ἀχ ὄχι,
μη θες να με τρομάξεις, ἀπλερο παιδί λες κι εἶμαι τάχα,
για και γυναίκα, που ἀπὸ πόλεμο καθόλου δεν κατέχει.
Εγὼ καλά ἀπὸ ἀντροσκοτώματα κι ἀπὸ πολέμους ξέρω'
ξέρω δεξιὰ τὸ βοῖδοσκούταρο, ξέρω ζερβὰ πιδέξια
να κυβερνώ, και μου 'ναι σύνεργο βασταγερό πολέμου'
- ξέρω να χύνουμαι στον τάραχο των γρήγορων ἀλόγων
ξέρω να στήνω στο ἀντροπάλεμα χορὸ στον Ἄρη ἀντρίκειο.
Μα ἐνός τρανοῦ ὅπως συ δε θα 'θελα παραμονεύοντας τὸν
κρυφὰ να ρίξω' θέλω φανερά να τόνε κρούσω, ἀν κρούσω!»
Εἶπε, και τὸ μακρογίσκιωτο ἐρίξε κοντάρι του με φόρα,
και του Αἴα τὸ φοβερό εφταβόδινο σκουτάρι πετυχαίνει
πια στη στερνή χαλκένια στρώση του, που τὸ 'σκεπε ἀπὸ πάνω.
Περνάει τις ἐξὶ στρώσες ὁ ἀσπλαχνος χαλκὸς ξεσκίζοντας τις,
και μόνο ἀπ' τη στερνή ἐκρατήθηκε. Με τη σειρά του ρίχνει
κι ὁ τρανός Αἴας τὸ μακρογίσκιωτο κοντάρι του με φόρα,

- 250 και βάλε Πριαμίδαο κατ' άσπίδα πάντοσ' εΐσιν.
διά μὲν άσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θῶρηκος πολυδαϊδάλου ἠρήρειστο·
άντικρῦ δὲ παραι λατάρην διάμησε χιτώνα
ἔγχος· ὃ δ' ἔκλινθη καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
- 255 τῷ δ' ἔκσπασσάμενῳ δολιχ' ἔγχεα χερσίν ἄμ' ἄμφω
σύν ῥ' ἔπεσον λείουσιν εὐκότες ὠμοφάγοισιν
ἢ συσί κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδόν.
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος οὔτασε δουρί,
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκός, ἀνεγνάμφθη δὲ οἱ αἰχμή.
- 260 Αἴας δ' άσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἢ δὲ διαπρὸ
ἦλυθεν ἔγχει, στυφέλιξε δὲ μιν μεμαῶτα,
τμήδην δ' αὐχέν' ἐπῆλθε, μέλαν δ' ἀνεκῆκιν αἶμα,
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μάχης κορυθαίολος Ἔκτωρ,
ἀλλ' ἀναχασσάμενος λίθον εἶλετο χειρὶ παχείῃ
- 265 κείμενον ἐν πεδίῳ μέλανα τρηχύν τε μέγαν τε·
τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἐπταβόειον
μέσσον ἐπομφάλιον· περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός.
δεύτερος αὐτ' Αἴας πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
ἦκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον,
- 270 εἶσω δ' άσπίδ' ἔαξε βαλῶν μυλοειδέϊ πέτρῳ,
βλάψε δὲ οἱ φίλα γούναθ'· ὃ δ' ὕππιος ἐξετανύσθη
άσπίδι ἔγχριμφθεῖς· τὸν δ' αἶψ' ὠρθωσεν Ἀπόλλων.
καὶ νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο,
εἰ μὴ κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἦδὲ καὶ ἀνδρῶν
- 275 ἦλθον, ὃ μὲν Τρώων, ὃ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ταλθύβιός τε καὶ Ἰδαίος πεπνυμένῳ ἄμφω·
μέσσω δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον, εἶπέ τε
μῦθον
κῆρυξ Ἰδαίος πεπνυμένα μῆδεα εἰδῶς·
μηκέτι παῖδε φίλω πολεμιζετε μηδὲ μάχεσθον·
- 280 ἀμφοτέρω γάρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
ἄμφω δ' αἰχμητά· τό γε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
νύξ δ' ἦδη τελέθει· ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
τὸν δ' ἄπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
ἴδαϊ Ἔκτορα ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι·
- 285 αὐτὸς γάρ χάρμη προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους.
ἀρχέτω· αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι ἢ περ ἂν οὔτος.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·
Αἴαν ἐπεὶ τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε
καὶ πινυτήν, περὶ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐσσι,
- καὶ το λαμπρό, το ολούθε ισόκυκλο σκουτάρι πετυχαίνει
του γιου του Πριάμου, κι ως το πέρασε το δυνατό κοντάρι,
τρυπάει και χώνεται στο θώρακα τον πολυζορμπλιασμένο,
και δίπλα στο λαγγόνι του έσκισε το ρούχο πέρα ως πέρα'
μ' αυτός ανάγειρε και γλίτωσε του ασβολωμένου Χάρου.
Κι εκείνοι τα μακριά κοντάρια τους μαζί ανασπάσαν τότε,
κι ο ένας του άλλου χιμίζαν, μοιάζοντας μ' αιματολάφτες λιόντες,
για και με κάπρους, που στη δύναμη το ταίρι τους δεν έχουν.
Ο Έχτορας έπειτα του πέτυχε στη μέση το σκουτάρι,
μα δεν το τρύπησε, τι στράβωσε του κονταριού του η μύτη.
- Χιμίζει κι ο Αίας, και πετυχαίνοντας, στη μέση το σκουτάρι
του τρύπησε και τον αντίσκοψε, με όσην ορμή κι αν είχε,
κι από το σβέρκο που του χάραξε μαύρο πετάχτηκε αίμα.
Μα κι έτσι ο κρανοσειστής Έχτορας δεν παρατάει το απάλε,
μόνο πιασώγυρε, κι αρπάζοντας με το χοντρό του χέρι
μιαν πέτρα από τη γη θεόρατη κι αγκαθωτή και μαύρη,
πα στου Αία το φοβερό, εφταβόδινο σκουτάρι πετυχαίνει,
στο αφάλι απάνω, κι αντιβρόντηξε γύρα ο χαλκός ολούθε.
Μετά κι ο Αίας πολύ τρανύτερη στα χέρια ασκώνει πέτρα,
και την πετάει στριφογυρνώντας τη με φόρα γιγαντένια—
- όμοια μυλόπετρα, που του 'σπάσε στα μέσα το σκουτάρι
και του 'λυσε τα γόνα' ανάσκελα ξαπλώθη πλακωμένος
απ' το σκουτάρι, όμως ο Απόλλωνας μεμιάς τον ανασκώνει.
Και τότε τα σπαθιά τους θα 'βγαζαν να χτυπηθούν οι δυο τους,
αν ο Ταλθύβιος, των χαλκάρματων των Αχαιών ο κράχτης,
κι ο Ιδαίος, των Τρώων, σιμά δεν έτρεχαν, κι οι δυο τους
μυαλωμένοι,
αποκρισάροι πολυσέβαστοι του Δία και των ανθρώπων
και στους αντίμαχους ανάμεσα σήκωναν τα ραβδιά τους'
κι ο Ιδαίος, ο κράχτης ο βαθύγνωμος, τους μίλησε έτσι κι είπε:
«Σκολνατε πια και μην παλεύετε, παιδιά μου' την αγάπη
- ίσα του Δία κι οι δυο σας έχετε του νεφελοστοιβάχτη'
είστε κι οι δυο τρανοί πολέμαρχοι και το κατέχουμε όλοι.
Πλακώνει η νύχτα, ας γένει η χάρη της· καλό να την ακούμε.»
Κι ο μέγας Αίαντας του αποκρίθηκεν, ο γιος του Τελαμώνα:
«Ιδαίε, τον Έχτορα να βάλετε να πει το λόγο ετούτο'
τι ήταν αυτός που αντροκαλέστηκε τους πιο τρανούς μας όλους.
Ας κάνει αρχή λοιπόν, στα λόγια του μεμιάς κι εγώ θα κλίνω.»
Κι ο μέγας κρανοσειστής Έχτορας απηλογιά του δίνει:
«Αίαντα, αλήθεια, ο θεός εχάρισε και διώμα εσε και γνώση
κι αντρεία, και στο κοντάρι στέκεσαι μες στους Αργίτες πρώτος.

290 νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δηϊότητος
σήμερον· ὕστερον αὐτε μαχησόμεθ' εἰς ὃ κε δαίμων
ἄμμε διακρίνη, δῶν δ' ἑτέροισί γε νίκην.
νύξ δ' ἤδη τελέθει· ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι,
ὥς σύ τ' ἐϋφρήνης πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιοῦς,

295 σοῦς τε μάλιστα ἕτας καὶ ἑταίρους, οἳ τοι ἕασιν·
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ ἄστου μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Τρῶας εὐφρανέω καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους,
αἷ τέ μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα.
δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώσωμεν ἄμφω,

300 ὄφρα τις ᾧδ' εἶπῃσιν Ἀχαιῶν τε Τρῶων τε·
ἡμὲν ἔμαρνασθην ἕριδος πέρι θυμοβόροιο,
ἡδ' αὐτ' ἐν φιλότῃ διέτμαγεν ἀρθμήσαντε.
ὥς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον
σὺν κολεῶ τε φέρων καὶ εὐτμήτῳ τελαμῶνι·

305 Αἴας δὲ ζωστήρα διδοῦ φοῖνικι φαεινόν.
τῷ δὲ διακρινθέντε ὃ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν
ἦϊ', ὃ δ' ἔς Τρῶων ὄμαδον κίε· τοὶ δὲ χάρησαν,
ὥς εἶδον ζῶν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Αἴαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·

310 καὶ ῥ' ἦγον προτὶ ἄστου ἀελπτέοντες σόον εἶναι.
Αἴαντ' αὐθ' ἑτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκη.
οἳ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαο γέγοντο,
τοῖσι δὲ βούν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

315 ἄρσενα πενταέτηρον ὑπερμενέϊ Κρονίῳ.
τόν δέρον ἀμφὶ θ' ἔπον, καὶ μιν διέχευαν ἅπαντα,
μίστυλλον τ' ἄρ' ἐπισταμένως πειρὰν τ' ὀβελοῖσιν,
ὄππῃσάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
αὐτὰρ ἔπει παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,

320 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης·
νῶτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἤρως Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων.
αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖς ὃ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν

325 Νέστωρ, οὐ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρεΐδῃ τε καὶ ἄλλοι ἀριστήες Παναχαιῶν,
πολλοὶ γὰρ τεθνάσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν εὐρροον ἀμφὶ Σκάμανδρον

330 ἐσκέδασ' ὀξύς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἄϊδος δὲ κατήλθον·
τῷ σε χρή πόλεμον μὲν ἄμ' ἠοὶ παῦσαι Ἀχαιῶν,
αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκρούς
βουσί καὶ ἡμίονοισιν· ἀτὰρ κατακήμεν αὐτοὺς
τυτθὸν ἀπὸ πρὸ νεῶν, ὥς κ' ὄστέα παισὶν ἕκαστος

Τώρα τον πόλεμο ας σκολάσουμε λοιπόν και το άγριο απάλε, για σήμερα, μετά χτυπιόμαστε ξανά, ως που να ρθει η μέρα να μας χωρίσει ο θεός χαρίζοντας σ' ένα απ' τους δυο τη νίκη. Πλακώνει η νύχτα, ας γένει η χάρη της' καλό να την ακούμε. Γύρισε τώρα στα πλεούμενα, τους Αχαιούς να φράνεις, κι απ' όλους πιο πολύ τους φίλους σου, τα συμπαλικάρα σου' κι εγώ στου ρήγα Πριάμου φτάνοντας το μέγα κάστρο απάνω τους Τρώες θα φράνω, τις Τρωαδίτισσες τις μεγαλομαντούσες, που σε όλων των θεών τη σύναξη δοξολογία θα κάνουν. Μον' έλα, δώρα συνάλληλος μας ν' αλλάξουμε πανώρια,

τούτα για μας κανένας κάποτε για Τρώας να πεί για Αργίτης: „Εκείνοι οι δυο τους και πολέμησαν σε καρδιοφάουσα αμάχη, και πάλε πριν χωρίσουν μόνιασαν και φύγαν φιλιωμένοι"» Είπε, και παίρνει ασημοκάρφωτο σπαθί και του χαρίζει' μες στο θηκάρι του, που εκρέμουνταν από λουρί πανώριο. Κι ο Αίας ζουνάρι λαμπροπόρφυρο στον Έχτορα χαρίζει. Κι ως εχωρίσαν, τούτος τράβηξε για τους Αργίτες πίσω, κι ο άλλος στων Τρῶων το ασκέρη κίνησε' κι εκείνοι αναγάλλιασαν, κοντά τους να τον δουν ολαβωτος και ζωντανός να φτάνει, να 'χει ξεφύγει του Αία τ' ανίκητα τα χέρια και τη λύσσα'

τον παν στο κάστρο και πῶς γλίτωσε δεν πίστευαν ακόμα. Τον Αϊαντα απ' την άλλη επήγαιναν οι Αργίτες οι αντρειωμένοι στον αρχοντόγεννο Αγαμέμνονα, χαρούμενο απ' τη νίκη. Και σύντας στις καλύβες έφτασαν του γιου του Ατρέα, μοσκάρι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας αναμεσό τους σφάζει, αρσενικό, πενταχρονίτικο, στο μέγα υγιό του Κρόνου. Κι αφού το γδάραν και το γνοιάστηκαν και το 'κοψαν πιδέξια, το λιάνισαν μετά και πέρασαν στις σουύβλες τα κομμάτια' κι ως στη φωτιά με τέχνη τα 'ψησαν, τ' αποτραβήξαν όλα. Κι απ' τις δουλειές αυτές σα σκόλασαν κι ετοιμάσαν τις τάβλες,

έτρωγαν, κι είχαν, ως εταιρίαζε, καθείς το μερτικό του. Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας, ο γιος του Ατρέα, τιμώντας τον Αϊαντα πλήθος μπρος του σώριαζε μερίδες απ' την πλάτη. Και σύντας του πιοτού θαράπεψαν και του φαγιού τον πόθο, πρώτος ο γέροντας ο Νέστορας, που η γνώμη του είχε δείξει και πριν η πιο καλή, στοχάστηκε βουλή καινούργια πάλε' κι έτσι τους μίλησε καλόγνωμος κι αναμεσό τους είπε: « Υγιέ του Ατρέα και σεις οι επίλοιποι των Αχαιῶν αρχόντοι, τώρα στερνά πολλοὶ μακρόμαλλοι σκοτώθηκαν Αργίτες, και σκόρπισε το μαύρο γαίμα τους ο γαῦρος Ἄρης γύρω

στου Σκάμαντρου το ρέμα, κι έστειλε στον Ἄδη τις ψυχές τους. Γι' αυτό των Αχαιῶν τον πόλεμο, μόλις που φέξει, σκόλνα, και τους νεκρούς να κουβαλήσουμε με βόδια, με μουλάρια, ὅλο μαζί, και να τους κάψουμε παρέκει απ' τα καράβια. Και σύντας γύρει πια ο καθένας μας στη γη την πατρική του,

- 335 οἴκαδ' ἄγη ὄτ' ἂν αὐτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν.
τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες
ἄκριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν δεῖμομεν ὦκα
πύργους ὑψηλοῦς εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομεν εὐ ἄραρυίας,
- 340 ὄφρα δι' αὐτῶν ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
ἐκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύζομεν ἐγγύθι τάφρον,
ἢ χ' ἵππον καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς ἐοῦσα,
μὴ ποτ' ἐπιβρίση πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες.
- 345 Τρώων αὐτ' ἀγορὴ γένητ' Ἰλίου ἐν πόλει ἄκρι
δεινὴ τετρηχύια, παρὰ Πριάμοιο θύρησι·
τοῖσιν δ' Ἀνήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
κέκλυτέ μευ Τρώες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
- 350 δεῦτ' ἄγετ' Ἀργεῖν Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
δώομεν Ἀτρεΐδῃσιν ἄγειν· νῦν δ' ὄρκια πιστὰ
ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῷ οὐ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἴνα μὴ ῥέζομεν ὦδε.
ἦτοι ὁ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
- 355 δῖος Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντήνορ σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
εἰ δ' ἔτεόν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
- 360 ἐξ ἄρα δὴ τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.
αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μεθ' ἵπποδάμοις ἀγορεύσω·
ἀντικρὺ δ' ἀπόφῃμι γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω·
κτήματα δ' ὄσσο' ἀγόμην ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ
- 365 πάντ' ἐθέλω δόμεναι καὶ οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.
ἦτοι ὁ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Δαρδανίδης Πρίαμος, θεόφιν μῆστρω ἀτάλαντος,
ὁ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
κέκλυτέ μευ Τρώες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
- 370 νῦν μὲν δόρπον ἔλεσθε κατὰ πόλιν ὡς τὸ πάρος
περ,
καὶ φυλακῆς μνήσασθε καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
ἠώθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ἐπὶ νῆας
εἰπέμεν Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάω
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε·

να δώσει στα παιδιά, τα κόκαλα να θάψουν των γονιών τους.
Και γύρω απ' την πυρά ν' ασκώσουμε κοινό μνημούρι σ' όλους,
χώρα απ' τον κάμπο ολούθε υψώνοντας, και πλάι του πυργοτείχι .
ψηλό στα πεταχτά να χτίσουμε, κι εμάς και τ' ἄρμενα μας
να κλείνει γύρα' και να βάλουμε καλαρμωσμένες πόρτες,

πλατύς για να περνά από μέσα τους για τ' ἄλογα μας δρόμος.
Κι απόξω εδῶ κοντά ν' ανοίξουμε βαθύ χαντάκι ελάτε,
γύρα τρογύρα, και τ' ἀλόγατα και μας να διαφεντεύει,
μπας και μια μέρα οι Τρώες οι πέρφανοι χιμώντας μας
στριμώξουν.»

Εἶπε, και στη βουλή του εσύγκλιναν οι βασιλιάδες ὅλοι.
Κάναν κι οι Τρώες ωστόσο σύναξη πα στην κορφή του κάστρου
ὄλο βοή, φωνές και τάραχο, στου Πριάμου πλάι τις πόρτες'
κι ο γνωστικός αρχίζει Αντήνορας τέτοια να λέει μπροστά τους:
«Ακούστε, Τρώες εσεῖς και Δάρδανοι και σύμμαχοι μας ὅλοι,
το τι η καρδιά στα στήθη μέσα μου με σπρώχνει να μιλήσω:

Λέω την Ελένη την Αργίπσσα κι ὄλο το βιος στου Ατρέα
τους γιους να δώσουμε, τι ἀμάλαγους εμεῖς πατώντας ὄρκους
ξανασηκώσαμε τον πόλεμο' κι ἀλήθεια ἐγὼ φοβοῦμαι,
τη συμβουλή μου αν δεν ακούσετε, δε θα 'βγει σε καλό μας.»

Εἶπε και κάθισε' κι ο Αλέξαντρος, της ομορφομαλλούσας
Ελένης ο άντρας ο αρχοντόγεννος, σηκώθη τότε ομπρός τους,
κι αντιμιλώντας με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
«Τα λόγια που μας λες, Αντήνορα, καθόλου δε μ' ἀρέσουν
κι ἄλλη βουλή να δώσεις δύνεσαι καλύτερη ἀπὸ τούτη.
Ὅμως ἀλήθεια, τούτα που 'λεγες, με τα σωστά σου αν τα 'πες,

ατοί τους οι θεοὶ σου σήκωσαν τα φρένα δίχως ἄλλο.
Τώρα στους Τρώες τους αλογάρηδες ἐγὼ θα πω τι θέλω:
Δε δίνω πίσω τη γυναῖκα μου, το διαλαλώ μπρος σ' ὄλους'
ὄμως το βιος που απ' το Ἄργος ἔφερα στο σπιτικό μου, ἀκέριο
το δίνω πίσω, κι ἀπὸ πάνωθε δικά μου κι ἄλλα ἀκόμα.»

Εἶπε και κάθισε' του Δάρδανου το ἀγγόνι ασκώθη τότε,
ο Πρίαμος, που στο νου παράβγαινε με τους θεοὺς τους ἴδιους,
κι ἔτσι τους μίλησε καλόγνωμος κι αναμεσό τους εἶπε:
«Ακούστε, Τρώες εσεῖς και Δάρδανοι και σύμμαχοι μας ὄλοι,
το τι η καρδιά στα στήθη μέσα μου με σπρώχνει να μιλήσω:

Στο κάστρο τώρα να δειπνήσετε, καθῶς το συνηθατε,
κι ας μην ξεχνά κανεῖς τη βάρδια του, κι ὄλοι σας ξύπνιοι πάντα.
Κι ως ξεμερώσει, ο Ἰδαῖος για τ' ἄρμενα τα βαθουλά να φύγει,
στους γιους του Ατρέα, στον Ἀγαμέμνονα και στο Μενελάο, να
'ρθει
να πει το λόνο αὐτοῦ του Αλέξαντρου' τι απ' ἀφοουή του ασκώθη

- 375 και δὲ τόδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἶ κ' ἐθέλωσι
παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰς ὃ κε νεκρούς
κῆρομεν· ὕστερον αὐτε μαχησόμεθ' εἰς ὃ κε δαίμων
ἄμμε διακρίνη, δῶη δ' ἐτέροισί γε νίκην.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ'
ἐπίθοντο·
- 380 δόρπον ἔπειθ' εἶλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν·
ἠώθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ἐπὶ νῆας·
τούς δ' εὖρ' εἰν ἀγορῇ Δαναοὺς θεράποντας Ἄρηος
νηϊ πάρα πρύμνη Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσι
στάς ἐν μέσσοισιν μετεφώνεεν ἠπύτα κήρυξ·
- 385 Ἀτρεΐδῃ τε καὶ ἄλλοι ἀριστήες Παναχαιῶν
ἠνώγει Πριάμοσ τε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοὶ
εἰπεῖν, αἶ κέ περ ὕμμι φίλον καὶ ἠδὺ γένοιτο,
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε·
κτῆματα μὲν ὄσ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
- 390 ἠγάγετο Τροίηνδ'· ὡς πρὶν ὦφελλ' ἀπολέσθαι·
πάντ' ἐθέλει δόμεναι καὶ οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθειναι·
κουριδίην δ' ἄλοχον Μενελάου κυδαλίμοιο
οὐ φησὶν δῶσειν· ἦ μὲν Τρῶές γε κέλονται.
καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος αἶ κ' ἐθέλητε
- 395 παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος εἰς ὃ κε νεκρούς
κῆρομεν· ὕστερον αὐτε μαχησόμεθ' εἰς ὃ κε δαίμων
ἄμμε διακρίνη, δῶη δ' ἐτέροισί γε νίκην.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκήν ἐγένοντο σιωπῇ·
ὄψε δὲ δὴ μετέειπε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
- 400 μῆτ' ἄρ τις νῦν κτῆματ' Ἀλεξάνδροιο δεχέσθω
μῆθ' Ἑλένην· γνωτὸν δὲ καὶ ὅς μάλα νήπιός ἐστιν
ὡς ἤδη Τρῶεσσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπται.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἴες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἵπποδάμοιο·
- 405 καὶ τότ' ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ἰδαί' ἦτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις
ὡς τοι ὑποκρίνονται· ἐμοὶ δ' ἐπιανδάνει οὕτως
ἀμφὶ δὲ νεκροῖσιν κατακαίμεν οὐ τι μεγαίρω·
οὐ γάρ τις φειδῶ νεκῶν κατατεθνηώτων
- 410 γίγνεται· ἔπει κε θάνωσι πυρὸς μελισσέμεν ὦκα.
ὄρκια δὲ Ζεὺς ἴστω ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
ὡς εἶπών τὸ σκῆπτρον ἀνέσχεθε πᾶσι θεοῖσιν,
ἄσφορρον δ' Ἰδαῖος ἔβη προτὶ Ἴλιον ἱρήν.
οἳ δ' ἔατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες
- ἠ ἀμάχη μας. Κι αὐτὸ το φρόνιμο να τους μηνύσει λόγο,
ο τρισκατάρατος ο πόλεμος να πάψει, τους νεκρούς μας,
αν θεν, να κάψουμε' τον πόλεμο μετὰ ξαναρχινάμε,
ωσόπου ο θεός, τη νίκη δίνοντας ενούς, μας διαχωρίσει.»
Εἶπε, κι αυτοί, γρικώντας, πρόθυμα συνάκουσαν το λόγο,
- κι ἔτσι δειπνήσαν στο στρατόπεδο, στο λόχο του ο καθένας.
Κι ως ἔφεξεν, ο Ἰδαῖος για τ' ἄρμενα τα βαθουλά κινούσε,
καὶ βρήκε τους καστροπολιέμαρχους Ἀργίτες συναγμένους
πλάι στο καράβι του Ἀγαμέμνονα το πιο ακρινό' κι εστάθη
στη μέση ο κράχτης ο βροντόφωνος κι αὐτὰ τους λέει τα λόγια:
«Υγιέ του Ἀτρέα και σεις οι επίλοιποι των Ἀχαιῶν αρχόντοι,
ο Πρίαμος κι οι ἄλλοι πρωτοστάτορες της Τροίας μου δώκαν διάτα
το λόγο να σας πω του Ἀλέξαντρου, που απ' ἀφορμὴ του ασκώθη
ἠ ἀμάχη, αν ἴσως και τον βρίσκετε και σεις της αρεσκιᾶς σας:
Το βιος που ο Πάρης στα καράβια του τα βαθουλά εδῶ ἔπερα
- κουβάλησε—αχ, μακάρι να 'βρισκε πιο πριν το θάνατο του!—
το δίνει πίσω, κι ἀπὸ πάνωθε κι ἄλλα δικά του ἀκόμα.
Μα του Μενέλαου του τρισεύγενου λέει τη γυναῖκα πίσω
πως δε θα τη γυρίσει, ἀπάνω του κι ας πέφτουμε ὅλοι οι Τρῶες.
Κι ἀκόμα αὐτὸ το λόγο μ' ἔβαλαν να σας μηνύσω: Αν θέτε,
τον τρισκατάρατο τον πόλεμο να πάψουμε, τους ἔρμους
νεκρούς να κάψουμε' τον πόλεμο μετὰ ξαναρχινάμε,
ωσόπου ο θεός, τη νίκη δίνοντας ενούς, μας διαχωρίσει.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι τους εσώπαιναν και δεν ἔβγαναν ἀχνα'
αργὰ στο τέλος ο βροντόφωνος τους μίλησε Διομήδης:
- «Το βιος να μη δεχθεῖ κανένας μας που δίνει ο Πάρης πίσω,
μηδὲ και την Ἑλένη· σίγουρα κι ο ἀνέμυαλος το νιώθει
πως τώρα οι Τρῶες στην ἀκρα του ἀπάτου γκρεμοῦ
κοντοζυγώνουν.»
Εἶπε ο Διομήδης ο αλογάτορας' τα λόγια του γρικώντας
οι γιοι των Ἀχαιῶν ολόγυρα με μια φωνὴ ἀλάλαξαν.
Κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας στον κράχτη ἀπηλογιέται:
«Ἰδαίε, τον ἀκουσες μονάχος σου των Ἀχαιῶν το λόγο,
τι σου ἀποκρίνονται, κι ἠ γνώμη τους πολὺ της αρεσκιᾶς μου.
Μα τους νεκρούς δε φέρνω ἀντίλογο να κάψουμε' σωστό 'ναι
ὄσοι σκοτώθηκαν στον πόλεμο, να δώσεις στα κορμιά τους
- μιαν ὦρα ἀρχύτερα, σαν πέθαναν, καν της φωτιάς τη χάρη.
Κι ας εἶναι μάρτυρας στον ὄρκο μας ο Δίας, της Ἥρας ὁ ἀντρας.»
Εἶπε, και το βασιλοράβδι του σ' ὅλους τους θεοὺς σηκώνει,
και πίσω ο Ἰδαῖος να φύγει ἐκίνησε κατὰ την ἅγια Τροία.
Ὡστόσο εκείνοι. Τῶες καὶ Δάρδανοι. κάθονταν μαζεμένοι

415 πάντες όμηγερέες, ποτιδέγμενοι όππότη' άρ' έλθοι
Ίδαίος· ό δ' άρ' ήλθε και άγγελίην άπέειπε
στάς έν μέσσοισιν· τοι δ' όπλιζόντο μάλ' ώκα,
άμφότερον νέκυάς τ' άγέμεν έτεροι δέ μεθ' ύλην·
Άργειοι δ' έτέρωθεν εύσέλωμων άπό νηών

420 ότρύνοντο νέκυς τ' άγέμεν, έτεροι δέ μεθ' ύλην·
Ήέλιος μέν έπειτα νέον προσέβαλλεν άρούρας
έξ άκαλαρρείταιο βαθυρρούο Ώκεανοίο
ούρανόν εισανιών· οί δ' ήντεον άλλήλοισιν·
ένθα διαγνώνα χαλεπώς ήν άνδρα έκαστον·

425 άλλ' ύδατι νίζοντες άπο βρότον αίματόντα
δάκρυα θερμά χέοντες άμαξάων έπάειραν·
ούδ' εία κλαίειν Πρίαμος μέγας· οί δέ σιωπή
νεκρούς πυρκαϊής έπιπήνεον άχνύμενοι κήρ,
έν δέ πυρι πρήσαντες έβαν προτι Ίλιον ίρήν·

430 ώς δ' αύτως έτέρωθεν εύκνήμιδες Άχαιοί
νεκρούς πυρκαϊής έπιπήνεον άχνύμενοι κήρ,
έν δέ πυρι πρήσαντες έβαν κοίλας έπί νήας·
ήμος δ' ουτ' άρ πω ήώς, έτι δ' άμφιλύκη νύξ,
τήμος άρ' άμφι πυρήν κριτός έγρετο λαός Άχαιών,

435 τύμβον δ' άμφ' αύτήν ένα ποίεον έξαγαγόντες
άκριτον εκ πεδίου, ποτι δ' αύτόν τείχος έδειμαν
πύργους θ' ύψηλούς, είλαρ νηών τε και αύτών·
έν δ' αύτοίσι πύλας ένεποίεον εύ άραρυίας,
όφρα δι' αύτάων ίππηλασίη όδός είη·

440 έκτοσθεν δέ βαθειαν έπ' αύτώ τάφρον όρυξαν
εύρειαν μεγάλην, έν δέ σκόλοπας κατέπηξαν·
ώς οί μέν πονέοντο κάρη κομόωντες Άχαιοί·
οί δέ θεοί πάρ Ζηνι καθήμενοι άστεροπητή
θηεύντο μέγα έργον Άχαιών χαλκοχιτώνων·

445 τοίσι δέ μύθων ήρχε Ποσειδάων έννοσίχθων·
Ζεύ πάτερ, ή ρά τίς έστι βροτών έπ' άπείρονα γαίαν
ός τις έτ' άθανάτοισι νόον και μήτην ένίψει;
ούχ όράας ότι δ' αύτε κάρη κομόωντες Άχαιοί
τείχος έτειχίσσαντο νεών ύπερ, άμφι δέ τάφρον

450 ήλασαν, ουδέ θεοίσι δόσαν κλειτάς έκατόμβας;
του δ' ήτοι κλέος έσται όσον τ' έπικίδναται ήώς·
του δ' έπιλήσονται τό εγώ και Φοίβος Απόλλων
ήρω Λαομέδοντι πολίσσαμεν άθλήσαντε·
τόν δέ μέγ' όχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

455 ώ πόποιο έννοσίγαι' εύρυσθενές, οιον έειπες·
άλλός κέν τις τουτο θεών δεισσει νόημα,
ός σέο πολλόν άφαιρότερος χειράς τε μένος τε·
σόν δ' ήτοι κλέος έσται όσον τ' έπικίδναται ήώς·
άγρει μάν ότ' άν αύτε κάρη κομόωντες Άχαιοί

στη σύναξη όλοι και τον πρόσμεναν, τότε θα γύρει πίσω
ο Ίδαίος· κι εκείνος, μόλις έφτασε, στη μέση εστάθη κι είπε
το μήνυμα' κι αυτοί συντάζονταν όλοι με πλήθια βιάση,
ποιοι τους νεκρούς θα κουβαλήσουνε και ποιοι θα παν για ξύλα·
Κι από την άλλη, απ' τα καλόστρωτα καράβια τους οι Αργίτες

ποιοι τους νεκρούς θα φέρναν έλεγαν και ποιοι θα παν για ξύλα·
Και σύντας ο ήλιος, ανεβαιίνοντας τον ουρανό, τις πρώτες
πα στα χωράφια αχτίδες του έριξεν απ' το βαθύ κινώντας
τον Ωκεανό τον αργοσάλευτο, στον κάμπο εκείνοι έσμιξαν·
Μα τους νεκρούς δεν ήταν εύκολο να ξεχωρίσουν όλους'
γι' αυτό και με νερό τα γαίματα τους πλέναν τα πηγμένα,
χύνοντας μαύρα δάκρυα, κι έπειτα στ' αμάξια τους φόρτωναν·
Μα ο μέγας Πρίαμος δεν τους άφηνε να κλαιν κι εκείνοι τότε
βουβοί πα στην πυρά τους σώριαζαν με σπαραγμένα σπλάχνα'
κι αφού τους κάψαν, πίσω εκίνησαν να παν στην Τροία την άγια·

Κι από την άλλη οι Αργίτες σώριαζαν οι χαλκαρματωμένοι
πα στην πυρά τους σκοτωμένους τους με σπαραγμένα σπλάχνα'
κι αφού τους κάψαν, πίσω εγύρισαν στα βαθουλά καράβια·
Αυγή δεν ήταν ασπρογάλιαζε το φως στη νύχτα ακόμα,
σα γύρω απ' την πυρά μαζώχτηκαν Αργίτες διαλεγμένοι
και πήραν γύρα της κι ανάσκωσαν κοινό μνημούρι σε όλους,
χώμα απ' τον κάμπο ολούθε υψώνοντας, και πλάι του πυργοτείχι
και πύργους έχρισαν τετράψηλους, κι αυτούς και τ' άρμενα τους
να διαφεντεύουν βάλαν έπειτα καλαρμοσμένες πόρτες,
πλατύς για να περνά από μέσα τους για τ' άλογα τους δρόμος'

κι απόξω ένα χαντάκι διάπλατο, βαθύ, μεγάλο, άνοιξαν
στο καστροτείχι δίπλα, κι έμπηξαν παλούκια στις πλαγιές του·
Οι Αργίτες έτσι οι μακρομάλληδες χαράματα εδουλεύαν
κι οι άθάνatoi στον κεραυνόχαρο το Δία κάθονταν πλάι,
το έργο το μέγα αποθαμάζοντας των Άχαιών μπροστά τους·
κι ο Ποσειδώνας πρώτος μίλησεν ο κοσμοσειστής κι είπε:
«Πάτερα Δία, θνητός στην άμετρη τη γης απάνω αλήθεια
πια θα βρεθεί, που στους άθάντους θα πει τους λογισμούς του·
Και δε θωράς τους μακρομάλληδες Αργίτες, καστροτείχι
που χτίσαν πάνω απ' τα καράβια τους κι ολόγυρα του άνοιξαν

χαντάκι, δίχως στους άθάντους τρανές θυσίες να κάνουν;
Θα δοξαστεί το καστροτείχι τους ως κει που απλώνει η μέρα,
μα το άλλο, αυτό που εγώ κι ο Απόλλωνας με ιδρώτα έχουμε χτίσει
για τον τρανό το Λαομέδοντα, θα το ξεχάσει ο κόσμος.»
Συχύστη τότε ο Δίας κι απάντησεν ο νεφελοστοιβάχτης:
«Ωχού μου, Κοσμοσειστή ανίκητε, τι λόγια αυτά που κρένεις;
Άλλος θεός μια τέτοια απόφαση μπορεί και να φοβόταν,
αν ήταν πιο αχαμνός στη δύναμη και στην καρδιά από σένα·
Μα έσέ θα λάμπει πάντα η δόξα σου μακριά ως που απλώνει η
μέρα·
Άκου: την ώρα που οι μακρόμαλλοι θα ξεκινούν Αργίτες

460 οἷχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
τειχος ἀναρρήξας τὸ μὲν εἰς ἄλα πᾶν καταχεῦαι,
αὐτὶς δ' ἦϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι καλύψαι,
ὥς κέν τοι μέγα τείχος ἀμαλδύνηται Ἀχαιῶν.
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,

465 δῦσετο δ' ἠέλιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν,
βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας καὶ δόρπον ἔλοντο.
νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστησαν οἶνον ἄγουσαι
πολλάϊ, τὰς προέηκεν Ἰησονίδης Εὐνήρος,
τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἰήσωνι ποιμένι λαῶν.

470 χωρὶς δ' Ἀτρείδης Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
δῶκεν Ἰησονίδης ἀγέμεν μέθυ χίλια μέτρα.
ἐνθεν οἰνίζοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἶθωνι σιδήρῳ,
ἄλλοι δὲ ῥίνοις, ἄλλοι δ' αὐτῆσι βόεσσιν,

475 ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι· τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν.
παννύχιοι μὲν ἔπειτα κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ' ἐπικούροι·
παννύχιος δὲ σφιν κακὰ μήδετο μητιέτα Ζεὺς
σμερδαλέα κτυπέων· τούς δὲ χλωρὸν δέος ἦρει·

480 οἶνον δ' ἐκ δεπᾶων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη
πρὶν πιεῖν πρὶν λείπειν ὑπερμενεῖ Κρονίωνι.
κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

στην πατρική τους γη διαγέρνοντας, το καστροτεῖχι ετούτο
θρουβάλιασέ το και στη θάλασσα να το γκρεμίσεις ὄλο'
και με ἄμμο το φαρδύ το ακρόγιαλο ν' αποσκεπάσεις πάλε,
και τότε το τειχί το Αργίτικο θ' αφανιστεί απ' τον κόσμο.»
Αυτὰ μιλοῦσαν συναλλήλως τους εκείνοι τότε' ωστόσο
ο γήλιος ἔπεσε και τέλεψαν οι Αργίτες τη δουλειά τους'
καί στα καλύβια βόδια εσφάζανε, και πήραν και δειπνοῦσαν
κι είχαν κρασί απ' τη Λήμνο, που 'φεραν πολλά καράβια εκείθε,
σταλμένα από το γιο του Ιάσονα στους Αχαιούς, τον Εὐνήρο,
που 'χε γεννήσει στον Ιάσονα το βασιλιά η Υψιπύλη.

Στους γιους του Ατρέα, τον Αγαμέμνονα και το Μενέλαο, χώρια
εἶχε σταλμένα ο γιος του Ιάσονα κρασί, λαγνία χίλια.
Εκείθε οι Αργίτες οι μακρόμαλλοι ψώνιζαν το κρασί τους,
κι ἔδινε ποιος χαλκό, ποιος σίδερο στραφταλιστό, ποιος πάλε
με βόδια ζωντανά του τ' ἄλλαζε, ποιος με βοδιώ τομάρια,
ποιος και με σκλάβους, κι ἔτσι εχαίρουνταν πλούσιο τραπέζι
πάντα.

Ολονυχτίς οι μακρομάλληδες Αργίτες τότε ἔτρωγαν,
κι από την ἄλλη οι Τρῶες κι οι σύμμαχοι μέσα στο κάστρο ολούθε'
κι ολονυχτίς κακά ο βαθύγνωμος ο Δίας τους μελετούσε
βροντώντας δυνατά, κι ολόχλωμη τους ἔκοβε τρομάρα.

Κι απά στη γη με τα ποτήρια τους χύναν κρασί, κι ουτ' ἕνας
κόταε να πει, στον πολυδύναμο το Δία σταλιές πρὶν στάξει.
Πλάγιασαν ἔπειτα και φράθηκαν την ἄγια του ὕπνου χάρη.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Θ-

- Θ- Ἥως μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυτος
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο·
αὐτὸς δὲ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ὑπὸ πάντες ἄκουον·
- 5 κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαι τε θεάιναι,
ᾄφρ' εἶπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
μήτέ τις οὖν θήλεια θεὸς τό γε μήτέ τις ἄρσῃν
πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος, ἀλλ' ἅμα πάντες
αἰνεῖτ', ᾄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.
- 10 ὄν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοντα νοήσω
ἐλθόντ' ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν ἢ Δαναοῖσι
πληγίς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται Οὐλύμπων δέ·
ἢ μιν ἐλὼν ρίψω ἐς Τάρταρον ἠερόντα
τῆλε μάλ', ἦχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
- 15 ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός,
τόσσον ἔνερθ' Αἴδεω ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ
γαίης·
γνώσετ' ἔπειθ' ὅσον εἰμι θεῶν κάρτιστος ἀπάντων.
εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε θεοὶ ἵνα εἴδετε πάντες·
σειρὴν χρυσεῖην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες
- 20 πάντες τ' ἐξάπτεσθε θεοὶ πᾶσαι τε θεάιναι·
ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδῖον δέ
Ζῆν' ὑπάτον μήστρωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμι· αὐτῇ τε θαλάσση·
- 25 σειρὴν μὲν κεν ἔπειτα περὶ ρίον Οὐλύμποιο
δησαίμην, τὰ δέ κ' αὐτε μετήορα πάντα γένοιτο.
τόσσον ἐγὼ περὶ τ' εἰμι θεῶν περὶ τ' εἴμ'
ἀνθρώπων.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς
ἀγόρευσεν.
- 30 ὄψε δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκώπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη ὑπάτε κρειόντων
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὃ τοι σθένος οὐκ ἐπιεκτόν·
ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχημάτων,
οἷ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
- 35 ἀλλ' ἦτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ' ὡς σὺ κελεύεις·
βουλήν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ' ἢ τις ὄνησει,
ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
τὴν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
θάρσει Τριτογένεια φίλον τέκος· οὐ νύ τι θυμῷ
- Στην πάσα γῆς ἀπάνω ἀπλώνουνταν ἡ Αὐγὴ ἡ κροκομαντούσα,
κι ἐκράξε ὁ Δίας ὁ κεραυνόχαρος τοὺς ἀθανάτους ὅλους
να' ρθούν στου Ολύμπου του πολύκορφου την πιο ἀψηλὴ τη ράχη,
κι ἀτὸς του ἀναμεσὸ τοὺς μίλησε, κι ὅλοι οἱ θεοὶ γρικούσαν:
«Ὅσοι θεοὶ που ζοῦν στὸν Ὀλυμπο κι ὅσες θεές, γρικήστε,
το πῆ καρδιά στα στήθη μέσα μου με σπρώχνει νὰ μιλήσω:
αρσενικὸς θεὸς κανένας σας και θηλυκὸς κανένας
μην ἀψηφήσει λέω τὸ λόγο μου, μόνο συγκλίνετε ὅλοι
σε ὅ,τι θα πῶ, μιαν ὥρα ἀρχύτερα τούτη ἡ δουλειὰ νὰ γένει.
- Μα ὅποιον ἀλάργα ἀπ' τοὺς ἐπίλοιπους θεοῦς θα ἰδῶ νὰ θέλει
νὰ πάει μαθῆς νὰ δώσει βόηθηση στους Τρώες για στους Ἀργίτες,
θα του 'ρθει ἀστροπελέκι κι ἀσκημα στὸν Ὀλυμπο θα γύρει'
για θα τον ρίξω μες στα Τάρταρα τα μαύρα, ἀρπάζοντας τον,
μακριὰ, στῆς γῆς τα ριζοκάτωφλα, στὴν πιο βαθιὰ κουφάλα,
με σιδερένιες πόρτες, χάλκινο κατώφλι, ἀπὸ τον Ἄδη
τόσο πιο ἀπόβαθα, ὅσο βρίσκεται πιο κάτω ἡ γῆ ἀπ' τα οὐράνια'
νὰ νιώσει τότε, ἀπ' τοὺς ἀθανάτους ὁ πιο τρανὸς πῶς εἶμαι.
Ὀμπρός, θεοί, για δοκιμάσετε, για να το μάθετε ὅλοι:
Δέστε σκοινὶ ἀπ' τα οὐράνια ολόχρυσο και κρεμαστεῖτε ἐκεῖθε,
- κι ἀρσενικοὶ μαζί νὰ σύρετε και θηλυκοί· και πάλε
κάτω στὴ γῆ δε θα τραβήξετε ψηλά ἀπ' τα οὐράνια ἐμένα,
τον πιο τρανὸ του κόσμου κύβερνο, και μ' ὅλο σας τὸ μόχτο.
Μ' ἀν νὰ τραβήξω τὸ ἀποφάσιζα κι ἐγὼ με τα σωστά μου,
και με τὴ γῆ και με τὴ θάλασσα θα σας ἀνάσερνα ὅλους'
και τὸ σκοινὶ θα μποροῦν ἔπειτα σε μιὰ κορφὴ του Ολύμπου
νὰ δέσω, κι ἔτσι τότε μέτρωρα θα κρέμουνταν τα πάντα.
Τόσο περνῶ και τοὺς ἀθανάτους, περνῶ και τοὺς ἀνθρώπους.»
Ἔτσι μιλοῦσε, κι ὅλοι ἀπόμειναν και δεν ἐβγαναν ἀχνα,
τι εἶχαν σαστίσει που τοὺς μίλησε πολὺ πεισματωμένα'
- μον' ἡ Αθηνά, ἡ θεὰ ἡ γλαυκώματη, στερνά του μίλησε ἔτσι:
«Υγίε του Κρόνου και πατέρα μας, μες στους θεοῦς ὁ πρῶτος,
ὅλοι τὸ ξερουμε, ἀκατάλυτη πῶς εἶναι ἡ δύναμη σου'
μα κι ἔτσι εμεῖς για τοὺς πολέμαρχους θρηνοῦμε τώρα Ἀργίτες,
που 'ναι γραφτό τοὺς νὰ 'βρουν θάνατο κακὸ και νὰ χαθοῦνε.
Ὡς τὸ προστάζεις, ἀπ' τον πόλεμο τραβοῦμε τώρα χέρι,
μα ἄσε βουλή σωστή νὰ βάλουμε στῶν Ἀχαιῶν τα στήθη,
να μὴ χαθοῦν δῶ πέρα σύψυχοι, μιὰ κι ἔτσι τοὺς οχτρεύτης.»
Κι ὁ Δίας χαμογελώντας μίλησεν ὁ νεφελοστοιβάχτης:
«Παιδί μου, Τριτογένεια, θάρρεψε, κι ἀλήθεια δε μιλοῦσα

- 40 πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἦπιος εἶναι.
ὡς εἶπων ὑπ' ὄχεσφι πιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππων
ὠκυπέτα χρυσέησιν ἐθειρήσιν κομώνωντε,
χρυσόν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῖ, γέντο δ'
ἰμάσθλην
χρυσείην εὐτυκτον, ἐοῦ δ' ἐπεβήσето δίφρου,
- 45 μᾶσιζεν δ' ἐλάαν· τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
μεσσηγῦς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ἴδην δ' ἴκανεν πολυπίδακα μητέρα θηρῶν
Γάργαρον, ἔνθα τέ οἱ τέμνοσ βωμῶς τε θυήεις.
ἐνθ' ἵππους ἔστησε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
- 50 λύσας ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν.
αὐτὸς δ' ἐν κορυφῆσι καθέζετο κύδει γαίων
εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἔλοντο κάρη κομώνωντες Ἀχαιοὶ
ρίμφα κατὰ κλισίας, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
- 55 Τρώες δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὀπλιζοντο
παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὡς ὑσμῖνι μάχεσθαι
χρειοὶ ἀναγκαίη, πρὸ τε παιδῶν καὶ πρὸ γυναικῶν.
πᾶσαι δ' ὠῖγγυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,
πεζοὶ θ' ἵππηῆές τε· πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς ὀρώρει.
- 60 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χώρον ἕνα ξυνιόντες ἴκοντο
σύν ῥ' ἔβαλον ῥινοὺς, σύν δ' ἔγχεα καὶ μένε'
ἀνδρῶν
χαλκοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
ἔπληντ' ἀλλήλησι, πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς ὀρώρει.
ἐνθα δ' ἄμ' οἰμωγῆ τε καὶ εὐχλωῆ πέλεν ἀνδρῶν
- 65 ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἡμαρ,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤππετο, πίπτε δὲ
λαός.
ἦμος δ' Ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατήρ ἐτίπαινε τάλαντα·
- 70 ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε ταηλεγέος θανάτοιο
Τρώων θ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἔλκε δὲ μέσσα λαβῶν· ῥέπε δ' αἴσιμον ἡμαρ
Ἀχαιῶν.
αἶ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
ἐξέσθην, Τρώων δὲ πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἄερθεν·
- 75 αὐτὸς δ' ἐξ Ἴδης μεγάλ' ἐκτυπε, δαιόμενον δὲ
ἦκε σέλας μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν· οἱ δὲ ἰδόντες
θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν.
ἐνθ' οὐτ' Ἰδομενεὺς τλή μίμνειν οὐτ' Ἀγαμέμνων,
οὔτε δὴ Αἴαντες μενέτην θεράποντες Ἄρηος·

με την καρδιά μου' θέλω πάντα μου καλὸς μαζί σου να 'μαι.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἔξεψε στο αμάξι του δυο χαλκοπόδαρα ἄπια,
γοργόφτερα, με χήτες που 'πέφταν χρυσές ἀπὸ το σβέρκο.
Χρυσά μετὰ κι ατὸς του εφόρεσε, και πήρε ἕνα μαστίγι
χρυσό, καλοφτιαγμένο, κι ἔπειτα, στο αμάξι του πηδώντας,
δίνει βιτσιὰ γοργὰ στ' ἀλόγατα, που ολομεμιάς πέταξαν
προθυμερά, στη γης ἀνάμεσα και στ' ἀστεράτα ουράνια.
Φτάνει στην Ἴδα την πολὺπηγη, των ἀγριμιῶν τη μάνα,
στο Γάργαρο, ὅπου του 'χαν τέμνοσ κι ἕνα βωμό ευωδάτο.
Κει πέρα τ' ἄπια των ἀθάνατων και των θνητῶν ο κύρης
κρατάει, ξεξέυει, κι 'ως τους ἔχυσε πυκνὴ καταχνιά γύρω,
καθίζει ἀπὸς του καμαρώνοντας πα στην κορφῆ, τα μάπια
στ' Ἀργίπικα καράβια ρίχνοντας και μεσ στων Τρωῶν το κάστρο.
Κι οἱ Ἀργίτες απ' τη μια οἱ μακρόμαλλοι παίρναν μεβιάσ και τρώγαν
μεσ στα καλύβια, και σαν τέλεψαν, ντύνονταν τ' ἀρματὰ τους'
κι ἀπὸ την ἄλλη οἱ Τρώες στο κάστρο τους αρματώνονταν ὅλοι,
πιο λιγοστοί, μα κι ἔτσι ἐγύρευαν στη μάχη να χυθοῦνε,
τι η ἀνάγκη ἦταν βαριά, και ταίρια τους και τέκνα να γλιτώσουν.
Κι ἀνοίξαν ὅλεσ οἱ καστρόπορτες κι ἐξω ο στρατὸς ἐχύθη,
πεζοὶ κι ἀμαξολάτες, κι ἔφτανε τ' ἀμῆλου ο τάραχος τους.
Κι ὅπως τα δυο τ' ἀσκέρια τρέχοντας σμίξαν μαζί, σκουνητρήξαν
ἕνα με τ' ἄλλο τα κοντάρια τους, σκουνητρήξαν τα σκουτάρια
και των ἀντρῶν των χαλκοθώρακων η ἀντρεία, κι ἀντιχτυπούσαν
οἱ ἀφαλωτές ἀσπίδες, κι ἐβραζεν ο σάλαγος περισσίοσ·
και γρίκαεσ καυκησιές και γόσματα μαζί την ἴδιαν ὠρα,
αυτῶν που ἐσφαζαν και που ἐσφάζονταν, κι η γης πλημμύριζε
αἶμα.
Ὅσο βαστούσε η ἀυγή και πλήθαινε το φως της ἀγίας μέρας,
κι ἀπὸ τους δυο στρατοὺς σωριάζονταν περισσίοσ απ' τις ριζιές
τους·
μα ο γῆλιος πια, καταμεσοῦρανα σαν ἔφτασε κι ἐστάθη,
ο Δίας πατέρας την ολόχρυση σηκώνει ζυγαριά του,
και κλήρους δυο του Χάρου του ἀσπλαχνου πιθώνει στα παλάγγια,
δῶθε των Τρωῶν των ἀλογάρηδων, των Ἀχαιῶν ἐκεῖθε'
κι ἀπὸ τη μέση την ἐσήκωσε, κι η μαύρη μοῖρα γέρνει
των Ἀχαιῶν στη γης ο κλήρος τους την πολυθρόφα πάνω
καθίζει, και των Τρωῶν ἀσκώθηκε ψηλά στα ουράνια πλάτη.
Κι ἀπὸ την Ἴδα ο Δίας ἐβρόντηξε βαριά, και πυρωμένο
ρίχνει ἀστραπόφωτο στ' Ἀργίπικα φουσάτα, που ὅπως το 'δαν,
σαστίσαν ὅλοι τους κι ολόχλωμη τους ἔκοψε τρομάρα.
Και τότε πια μήτε ο Ἀγαμέμνονας και μήτε ο Ἰδομενέας,
μήτε οἱ τρανοὶ πολέμαρχοι Αἴαντες να κρατηθοῦν βάσταξαν.

- 80 Νέστωρ οἷος ἔμιμνε Γερήνιος οὔρος Ἀχαιῶν
οὐ τι ἐκῶν, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο, τὸν βάλεν ἰῶ
δῖος Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο
ἄκρην κὰκ κορυφῆν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.
- 85 ἀλγήσας δ' ἀνέπαλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ,
σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε κυλινδόμενος περὶ χαλκῶ.
ὄφρ' ὁ γέρων ἵππιοιο παρηγορίας ἀπέταμνε
φασγάνῳ αἴσσω, τόφρ' Ἔκτορος ὠκέες ἵπποιο
ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν θρασὺν ἠνίοχον φορέοντες
- 90 Ἔκτορα· καὶ νῦ κεν ἔνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν
ὄλεσσαν
εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
σμερδαλέον δ' ἐβόησεν ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ
πῆ φεύγεις μετὰ νῶτα βαλὼν κακὸς ὡς ἐν ὀμίλῳ;
- 95 μὴ τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρῳ πῆξῃ·
ἀλλὰ μὲν' ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγριον ἄνδρα.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἐσάκουσε πολὺτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τυδείδης δ' αὐτὸς περ ἑὼν προμάχοισιν ἐμίχθη,
- 100 στῆ δὲ πρόσθ' ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὦ γέρον ἦ μάλα δὴ σε νέοι τείρουσι μαχηταί,
σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δὲ σε γήρας ὀπάζει,
ἠπεδανὸς δὲ νῦ τοι θεράπων, βραδέες δὲ τοι ἵπποιο.
- 105 ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβῆσσο, ὄφρα ἴδῃαι
οἷοι Τρῳῆοι ἵπποιο ἐπιστάμενοι πεδίοιο
κραπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκόμεν ἠδὲ
φέβεσθαι,
οὓς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἐλόμην μῆστωρὲ φόβοιο.
τούτῳ μὲν θεράποντε κομείτων, τῷδε δὲ νῶϊ
- 110 Τρῳασὶν ἐφ' ἵπποδάμοις ἰθύνομεν, ὄφρα καὶ Ἔκτωρ
εἴσεται εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ.
Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην
ἴφθιμοι Σθένης τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνηρ.
- 115 τῷ δ' εἰς ἀμφοτέρῳ Διομήδεος ἄρματα βήτην·
Νέστωρ δ' ἐν χεῖρεσσι λάβ' ἠνία σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἵππους· τάχα δ' Ἔκτορος ἄγχι γένοντο.
τοῦ δ' ἰθύς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός·
καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρτεν, ὃ δ' ἠνίοχον θεράποντα
- Κι εἶχε μονάχα μείνει ο Νέστορας, των Αχαιῶν η σκέπη,
δίχως να θέλει, τι ένα απ' τ' ἄτια του βογγούσε, από τον Πάρη,
το θείο τον άντρα της ωριόμαλλης Ελένης, δοξεμένο
στο κορφοκέφαλο, όπου στ' ἄλογα φυτρώνει η πρώτη τρίχα,
ψηλά, και πίζουλο το λάβωμα στέκει εδῶ πέρα πάντα.
Και πήδηξε απ' τον πόνο, ως χώθηκε μες στο μυαλό η σαγίτα,
και γύρα στο χαλκό σπαράζοντας και τ' ἄλλα μπέρδεψε ἄτια.
Κι εκεί πού ο γέροντας πετάχτηκε με το σπαθί να κόψει
του αλόγου τα λουριά, τον πρόφτασαν του Εχτόρου τ' ἄτια ξάφνου
με τον τρανόν αμαξολάτη τους χιμώντας μες στη μάχη,
- τον Έχτορα· και τότε ο γέροντας αλήθεια θα χανόταν
ὁμως τον πήρε του βροντόφωνου Διομήδη ευτύς το μάτι,
και του Οδυσσέα βοήθεια γύρεψε βροντοφωνάζοντας του:
«Γιε του Λαέρτη αρχοντογέννητε, πολύτεχνε Οδυσσέα,
που φεύγεις σαν κιοτής, τις πλάτες σου γυρνώντας, μες στ' ασκέρη;
Το νου σου, ως φεύγεις, μην πισώπλata κανείς σε κονταρέψει!
Στάσου, απ' το γέροντα να διώξουμε τον άγριο ετούτον άντρα!»
Αυτά εἶπε, ὁμως ο θεῖος, πολύπαθος δεν άκουσε Οδυσσέας,
μόνο προσπέρασε, στ' Αργίτικα καράβια για να φτάσει.
Τότε ο Διομήδης και μονάχος του στους μπροστομάχους τρέχει,
- στάθηκε ομπρός από του γέροντα του Νέστορα τ' αμάξι
και κράζοντας τον με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
«Γέροντα, αλήθεια, οι νιοι πολέμαρχοι πολύ σε τυραννοῦνε,
και σένα επλάκωσαν τα γέρατα κι η δύναμη σου εκόπη,
κι είναι αχαμνός ο αλογολάτης σου κι οκνά τ' αλόγατά σου.
Ὅμως για ανέβα απά στο αμάξι μου, να δεις και συ τι αξίζου
του Τρῳά τ' αλόγατα, πῶς ξέρουνε στον κάμπο δῶθε κείθε
μια γρήγορα μπροστά να χύνονται καὶ μια να φεύγουν πίσω.
Τα πήρα απ' τον Αινεία κι εἰν' ἄφταστα, σύντας χυθούην κυνήγι.
Οι σύντροφοι ας γνοιαστοῦνε τ' ἄτια σου, κι εμεῖς μ' αυτά στους
Τρῳές
- τους αλογάρηδες θα πέσουμε, που ως κι ο Έχτορας να μάθει
αν δε φρενιάζει στις παλάμες μου κι εμένα το κοντάρι.»
Αυτά εἶπε, κι ο γερήνιος Νέστορας συγκλίνει ο αλογολάτης.
Τ' ἄτια του Νέστορα στους συντρόφους να τα γνοιαστοῦν αφήνουν,
στον πρόσχαρο τον Ευρυμέδοντα, στο Σθένελο το γαῦρο,
κι εκείνοι οι δυο μαζί ανεβήκανε στο αμάξι του Διομήδη·
και τότε ο Νέστορας τα νιόλουρα τ' αστραφτερά φουχτώνει,
τ' αλόγατά βαράει και γρήγορα τον Έχτορα σιμώνουν.
Κι ὅπως χιμούσε αὐτός ἀπάνω τους, του ρίχνει ο Διομήδης'
μα το κοντάρι δεν τον πέτυχε, τον Ηνιοπέα μονάχα,

- 120 υιόν ὑπερθύμου Θηβαίου Ἡνιοπῆα
ἵππων ἤνι ἔχοντα βάλε στήθος παρὰ μαζόν.
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες· τοῦ δ' αὐθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε.
Ἔκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἠνιόχοιο·
- 125 τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου
κεῖσθαι, ὃ δ' ἠνίοχον μέθεπε θρασύν· οὐδ' ἄρ' ἔπι
δῆν
ἵππω δευέσθην σημάντορος· αἶψα γὰρ εὗρεν
Ἴφιτίδην Ἀρχεπτόλεμον θρασύν, ὃν ῥα τόθ' ἵππων
ὠκυπόδων ἐπέβησε, δίδου δέ οἱ ἠνία χερσίν.
- 130 ἐνθά κε λοιγὸς ἔην καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο,
καὶ νῦ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον ἠὔτε ἄρνες,
εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν ἀφήκ' ἀργήτα κεραυνόν,
κάδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἦκε χαμάζε·
- 135 δεινὴ δὲ φλόξ ὤρτο θεεῖου καιομένοιο,
τῷ δ' ἵππω δεῖσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφι·
Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγον ἠνία σιγαλόεντα,
δεῖσε δ' ὃ γ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπε·
Τυδεΐδη ἄγε δ' αὐτε φόβον δ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
- 140 ἦ οὐ γινώσκεις ὃ τοι ἐκ Διὸς οὐχ ἔπετ' ἀλήκη;
νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κύδος ὀπάξει
σήμερον· ὕστερον αὐτε καὶ ἡμῖν, αἶ κ' ἐθέλησι,
δώσει· ἀνήρ δὲ κεν οὐ τι Διὸς νόον εἰρύσσαιτο
οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος, ἔπει ἦ πολὺ φέρτερός ἐστι.
- 145 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει·
Ἔκτωρ γὰρ ποτε φήσει ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων·
Τυδεΐδης ὑπ' ἐμείο φοβεύμενος ἵκετο νῆας.
- 150 ὥς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνει εὐρεῖα χθῶν.
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ·
ὦ μοι Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος, οἶον ἔειπες.
εἴ περ γὰρ σ' Ἔκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάγκιδα φήσει,
ἀλλ' οὐ πείσονται Τρώες καὶ Δαρδανίωνες
- 155 καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστῶν,
τῶν ἐν κονίησι βάλεις θαλεροῦς παρακοίτας.
ὥς ἄρα φωνήσας φύγαδε τράπε μώνυχας ἵππους
αὐτίς ἀν' ἰωχμόν· ἐπὶ δὲ Τρώες τε καὶ Ἔκτωρ
ἠχίῃ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.
- το σύντροφο του, του αντροδύναμου Θηβαίου το γιο, που εκράτει
τα νιόλουρα στο χέρι, εχτύπησε πα στο βυζί, στο στήθος·
κι από το αμάξι εκατρακύλησε και τ' άτια έκαμαν πίσω
τα γρήγορα, κι ευτύς παράλυσαν εκεί η ψυχὴ κι η αντρεία του.
Πίκρα μεγάλη για το σύντροφο τα σωθικά του Εχτόρου
πλακώνει, όμως εκεί τον άφησε, κι ας καίγοντα η καρδιά του,
κι αμαξολάτην άλλο απρόμητο ζητούσε, μα πολλώωρα
με δίχως κυβερνήτη τ' άτια του δε μείναν τι σε λίγο
το λιονταρόκαρδο Αρχεπτόλεμο, το γιο του Ιφίτου, ως βρήκε,
στο αμάξι απάνω τον ανέβασε και τα λουριά του δίνει.
- Κι οι Τρώες θα χάνουνταν κι αγιάτρευτες δουλειές θα τους
σκάρωναν,
και μες στο κάστρο τότε ως πρόβατα θα τους μαντρίζαν, ξάφνου
αν δεν τους θώραε των αθάνατων και των θνητών ο κύρης.
Φλογάτο αστροπελέκι αμόλησε μεμιάς, με οργή βροντώντας,
και στου Διομήδη ομπρός τ' αλόγατα το σφεντονίζει κάτω,
και φλόγα από το θειάφι που άναβε τρομαχτικά ετινάχτη'
κι από το φόβο τους εζάρωσαν κάτω απ' το αμάξι τ' άτια,
και τα λαμπρά λουριά απ' του Νέστορα ξεφύγανε τα χέρια,
και στο Διομήδη τότε μίλησε με φοβισμένα σπλάχνα:
«Τ' άλογα γύρνα τα μονόνυχα, Διομήδη, για φευγάλα'
- μη δε θωράς που τώρα βόθηση καμιά δε δίνει ο Δίας;
Τώρα σε τούτον δόξα αθάνατη του Κρόνου ο γιος χαρίζει,
για σήμερα' σε μας αργότερα θα δώσει, αν το θελήσει.
Θνητός κανείς του Δία δε δύνεται τη γνώμη ν' αντισκόψει,
όσο αντρειωμένος, τι στη δύναμη τρανότερος εκείνος.»
Τότε γυρνώντας ο βροντόφωνος Διομήδης του αποκρίθη:
«Όσα μου λες αλήθεια, γέροντα, πολύ σωστά και δίκια,
μα πίκρα ασήκωτη τα φρένα μου και την καρδιά πλακώνει'
τι μες στους Τρώες μιλώντας ο Έχτορας μια μέρα θα φωνάξει:
„Μπροστά σε με ο Διομήδης έφυγε και στα καράβια εχώθη.”
- Τέτοια θα πει, μα τότε ας άνοιγεν η γης για να με φάει.»
Γυρνώντας ο γερήνιος Νέστωρας ο αλογολάτης του 'πε:
«Γιε του Τυδέα του πολεμόχαρου, τι λόγια αυτά που κρένεις;
Ακόμα κι ο Εχτορας αν σ' έλεγε κιότη και φοβιτσάρη,
μα μήτε οι Τρώες και μήτε οι Δάρδανοι θα τον πίστευαν, μήτε
των Τρώων τα ταίρια, των αντρόκαρδων πολέμαρχων, ποτέ τους,
στη σκόνη που 'ριξες τους άντρες τους μες στα χρυσά τους νιάτα.»
Είπε, και τ' άτια τα μονόνυχα γυρνάει γοργά να φύγουν
μέσα στον τάραχο· κι απάνω τους με αλαλητό μεγάλο
πλήθος οι Τρώες έριχναν κι ο Έχτορας ριζιές φαρμακωμένες.

- 160 τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε μέγας κορυθαίολος Ἴκτωρ·
 Τυδεΐδῃ περὶ μὲν σε τίον Δαναοὶ ταχύπυλοι
 ἔδρη τε κρέασιν τε ἰδὲ πλείους δεπάεσσι·
 νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς ἄρ' ἀντὶ τέτυξο.
 ἔρρε κακὴ γλῆνῃ, ἐπεὶ οὐκ εἶξαντος ἐμεῖο
- 165 πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεται, οὐδὲ γυναικάς
 ἄξεις ἐν νήεσσι· πάρος τοι δαίμονα δώσω.
 ὡς φάτο, Τυδεΐδης δὲ διάνδιχα μερμήριζεν
 ἵππους τε στρέψαι καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
 τρὶς μὲν μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
- 170 τρὶς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὁρέων κτύπε μητιέτα Ζεὺς
 σῆμα πιθεῖς Τρῶεσσι μάχης ἑτεραλκέα νίκην.
 Ἴκτωρ δὲ Τρῶεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
 Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχῆται
 ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
- 175 γιγνώσκω δ' ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων
 νίκην καὶ μέγα κύδος, ἀτὰρ Δαναοῖσι γε πημα·
 νήπιοι οἱ ἄρα δὴ τὰδε τείχεα μηχανώνωντο
 ἀβλήχρ' οὐδενόσωρα· τὰ δ' οὐ μένος ἀμὸν ἐρύξει·
 ἵπποισι δὲ ῥέα τάφρον ὑπερθερόνεται ὀρυκτῆν.
- 180 ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἔπι γλαφυρήσι γένωμαι,
 μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δηΐοιο γενέσθω,
 ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτοὺς
 Ἀργεῖους παρὰ νηυσὶν ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.
 ὡς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέκλετο φώνησέν τε·
- 185 Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε καὶ Αἴθων Λάμπε τε δῖε
 νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
 Ἄνδρομάχη θυγάτηρ μεγάλητορος Ἡετίωνος
 ὑμῖν παρ προτέροισι μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν
 οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πεινῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,
- 190 ἢ ἐμοί, ὅς περ οἱ θαλερὸς πόσις εὐχομαι εἶναι.
 ἀλλ' ἔφομαρτεῖτον καὶ σπεύδεται ὄφρα λάβωμεν
 ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἵκει
 πᾶσαν χρυσεῖην ἔμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτῆν,
 αὐτὰρ ἀπ' ὤμοισιν Διομήδεος ἵπποδάμοιο
- 195 δαιδάλεον θώρηκα, τὸν Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
 εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἐελποίμην κεν Ἀχαιοὺς
 αὐτονουχὶ νῶν ἐπιβησέμεν ὠκειάων.
 ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, νεμέσησε δὲ πότνια Ἥρη,
 σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπόν,
- 200 καὶ ῥα Ποσειδάωνα μέγαν θεὸν ἀντίον ἠΐδα·
 ὦ πόπτοι ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οὐδὲ νυ σοὶ περ
 ὄλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμὸς.
 οἱ δὲ τοι εἰς Ἑλικὴν τε καὶ Αἰγῆς δῶρ' ἀνάγουσι
 πολλὰ τε καὶ χαρίεντα· σὺ δὲ σφισι βούλεο νίκην.
- Κι ο μέγας κρανοσείστης Ἐχτορας φωνή μεγάλη σέρνει:
 «Διομήδη, οι Αργίτες οι αλογάρηδες περίσσια σε τιμούσαν,
 με κρέατα, με ποτήρια ξέχειλα, πα στην κορφή της τάβλας·
 μα τώρα ποιος θα σε λογάριάζε; Κατάντησες γυναίκα!
 Χάσου απ' τα μάτια μου, παλιόμουτρο, και δε θα κάνω πίσω,
 για ν' ανεβείς εσύ στους πύργους μας, και στ' ἄρμενα να φέρεις
 τα ταίρια μας, τι εγώ πρωτύτερα του Χάρου θα σε δώσω!»
 Αυτά εἶπε, κι ο Διομήδης δῖγνωμος αναρωτήθη τότε,
 τάχα ξοπίσω τ' ἄπια στρέφοντας να χτυπηθεῖ μαζί του;
 Τρεις απ' το νου φορές του πέρασε κι από τα φρένα μέσα,
 και τρεις εβρόντηξε ο βαθύγνωμος ο Δίας από την Ἴδα,
 σημάδι για τους Τρῶες, πῶς χάριζε σ' αὐτούς τη νίκη ἀκέρια.
 Φώναξε τότε ο μέγας Ἐχτορας στους Τρῶες γκαρδιώνοντάς τους:
 « Λυκιώτες και Δάρδανοι αντρώψυχοι και Τρῶες, ακούστε με ὅλοι!
 Αντρες σταθεῖτε, ορθή κρατάτε τη της αντριγίας τη φλόγα!
 Τώρα το ξέρω πως εσύγκλινε του Κρόνου ο γιος και δίνει
 νίκη σε με και δόξα ἀθάνατη, και πίκρες στους Αργίτες.
 Οι ἀνέμουαλοι! που πήραν κι ἔχτισαν το καστροτεῖχι ετούτο,
 κούφιο και πιποτένιο, ἀνήμπορο τη λύσσα μας να κόψει'
 τι το σκαφτό χαντάκι τ' ἄπια μας μεμιάς θα το πηδήξουν.
- Μα οντάς εγώ μπρος στα καράβια τους τα βαθουλά πια φτάσω,
 την καταλύτρα ας μην ξεχάσουμε φωτιά την ὦρα ἐκεῖνη'
 θέλω να κάψω τα πλεούμενα κι αὐτούς να τους σκοτώσω,
 τους Δαναούς, πλάι στα καράβια τους, μες στον καπνὸ
 πνιγμένους.»
 Εἶπε, και τ' ἄπια του γκαρδιώνοντάς αὐτά τους λέει τα λόγια:
 « Αἰθωνα, Λάμπε αρχοντογέννητε, και Πόδαργε και Ξάνθε,
 καιρός την ἔγνωια να ξοφλήσετε που 'χε η Αντρομάχη ως τώρα
 για σας περίσσια, του Ηετίωνα του ψυχωμένου η κόρη·
 που πρώτα εσάς ακριβοτάγιζε το σάρι το μελένιο,
 για σας κρασί, καθώς διψούσατε, πιο πρώτα συγκερνούσε,
 παρὰ για μένα, λεβεντόκορμο που ταίρι της λογιέμαι.
 Ομπρός λοιπόν και δίχως ἀργητα τραβάτε, το σκουτάρι
 βέλω να πάρουμε του Νέστορα, που η δόξα του ἔχει φτάσει
 στον ουρανό, πως εἶναι ολόχρυσο, κι αὐτό κι οι πῆχες του ὄλες.
 Κι απ' του Διομήδη του αλογάτορα τους ὠμούς θέλω ἀκόμα
 τον ξομπλιασμένο ολούθε θώρακα, τρανή του Ηφαίστου τέχνη.
 Τούτα στα χέρια μας αν ἔπεφταν, λογιάζω, τους Αργίτες
 αὐτὴ τη νύχτα θ' ανεβάζαμε πα στα γοργὰ καράβια.»
 Ἔτσι καυκιόταν, και στο θρόνο της Ἥρα η σεβάσμια εσειστή
 από θυμὸ που τ' ἄκουε, κι ο Ὀλυμπος τραντάζονταν ο μέγας.
- Γυρνάει και λέει του τρανοδύναμου του Ποσειδάωνα τότε:
 «Ὠχού μου, Κοσμοσείστη ἀνίκητε, μηδὲ η καρδιά η δική σου
 σπαράζει μες στα στήθη βλέποντας οι Αργίτες που χαλνιούνται;
 Κι ὁμως ἐκεῖνοι πλήθια κι ὁμορφα σου φέρνουν στην Ελικη
 και στις Αἴγες κανίσκια' στρέξε τους και συ τη νίκη τώρα'

- 205 εἴ περ γάρ κ' ἐθέλομεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἄρωγοί,
Τρώας ἀπώσασθαι καὶ ἐρυκόμεν εὐρύοπα Ζῆν,
αὐτοῦ κ' ἐνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδη.
τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων ἐνοσίχθων·
Ἥρη ἀπποεπές ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
- 210 οὐκ ἂν ἐγὼ γ' ἐθέλοιμι Διὶ Κρονίῳ μάχεσθαι
ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
τῶν δ' ὅσον ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφος ἔεργε
πλήθην ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστῶν
- 215 εἰλομένων· εἶλει δὲ θεῶν ἀτάλαντος Ἄρηι
Ἔκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
καὶ νῦ κ' ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέω νῆας εἴσας,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη
αὐτῷ πομπνύσαντι θεῶς ὀτρύναι Ἀχαιοὺς.
- 220 βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ,
σῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακίττει νηὶ μελαίνῃ,
ἧ ῥ' ἐν μεσάτῳ ἔσκε γεγωνμένον ἀμφοτέρωσθε,
ἡμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδῳ
- 225 ἧ δ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοῖ ῥ' ἔσχατα νῆας εἴσας
εἶρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτει χειρῶν·
ἧῦσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνῶς·
αἰδῶς Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοῖ·
πῆ ἔβαν εὐχλωαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι,
- 230 ἄς ὀπότη' ἐν Λήμνῳ κενεαυχέες ἠγοράσασθε,
ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκραϊράων
πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,
Τρώων ἄνθ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος
στήσεσθ' ἐν πολέμῳ· νῦν δ' οὐδ' ἐνὸς ἄξιοί εἰμεν
- 235 Ἔκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέω.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν' ἦδη ὑπερμενέων βασιλῆων
τῆδ' ἄτη ἄσας καὶ μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας;
οὐ μὲν δὴ ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βωμῶν
νηὶ πολυκλήϊδι παρελθέμεν ἐνθάδε ἔρρων,
- 240 ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημόν καὶ μηρὶ ἔκη
ἰέμενος Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάσαι.
ἀλλὰ Ζεῦ τόδε πέρ μοι ἐπικρήνον ἐέλδωρ·
αὐτοὺς δὴ περ ἔασον ὑπεκφυγείν καὶ ἀλύξαι,
μηδ' οὐτῶ Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιοὺς.
- τι εμεῖς ἐδῶ, που παραστέκουμε τους Δαναοὺς, ἀν ποῦμε
τους Τρώες νὰ διώξουμε, ἀμποδιζοντας το Δία νὰ δώσει χέρι,
στην Ἴδα νὰ κλωσάει θ' ἀπόμενε την πίκρα του μονάχος.»
Βαρυκομώντας την ἀντίσκοψεν ὁ ρήγας Κοσμοσεΐστης:
«Ἦρα ἀσφαλὸς γλωσση, τι τα 'θελες τα λόγια ετοῦτα τώρα;
- Σκοπὸ δὲν το 'χω, εμεῖς οἱ ἐπίλοιποι με τον υγιὸ του Κρόνου
νὰ χτυπηθούμε, τι στη δύναμη μας ξεπερνάει περίσσια.»
Τέτοια λαλοῦσαν συνάλληλος τους αὐτοί, κι ωστόσο ὁ τόπος
ἔξω ἀπ' τα πλοία, μπρος στο καστρότειχο καὶ πίσω ἀπ' το χαντάκι,
φαριά, σκουταροφόρους σύσμιχτα ξεχείλαε στριμωγμένους'
ὁ Ἐχτορας ἦταν που τους στρίμωχνε, του Πρίαμου ὁ γιος,
παρόμοιος
με το γοργὸ τον Ἄρη, ὡς του 'δινε τη νίκη τώρα ὁ Δίας.
Κι ἀλήθεια θα 'καίγε τα ἰσόβαρα καράβια με ἀγρία φλόγα,
τον Ἀγαμέμνονα ἀν δε φώτιζεν ἡ Ἥρα ἡ σεβάσμια τότε
νὰ δώσει, τρέχοντας μονάχος του, κουράγιο στους Ἀργίτες.
- Και κίνησε νὰ πάει στ' Ἀργίτικα καλύβια καὶ καράβια,-
την πορφυρὴ κρατῶντας κάπα του στο δυνατό του χέρι'
καὶ πλάι στο μαῦρο ἐστάθη ἀπλόχωρο καράβι του Ὀδυσσέα,
που ἦταν στη μέση, γιὰ ν' ἀκούγεται δεξιά ζερβὰ ἡ φωνὴ του
ὡς πέρα στα καλύβια του Αἴαντα, του γιου του Τελαμῶνα,
κι ὡς στου Ἀχιλλέα' κι οἱ δυο τους τ' ἄρμενα στις ἄκρες τα 'χαν
σύρει,
τι εἶχαν κι οἱ δυο τα χέρια ἀνίκητα καὶ την ἀντρεία περίσσια.
Κεῖθε φωνὴ τρανὴ τους ἔσυρε, ν' ἀκούσουν ὅλοι οἱ Ἀργίτες:
«Ντροπὴ σας! Κρίμα λέω στα κάλλη σας, Ἀργίτες πιποτένιο!
Οἱ καυκησιές λοιπὸν τι γίνηκαν, πὼς ἡμασταν οἱ πρῶτοι,
- που κάποτε στη Λήμνο ἐλέγατε—μεγάλα λόγια κούφια—
με πλήθος κρέατα ἀπ' ὀρθοκέρατα βόδια στην τάβλα ὀμπρὸς σας
καὶ πίνοντας κρασί γλυκόπιτο σε ξεχείλα ποτήρια,
πὼς ὁ καθένας σας θα τα 'βαζε καὶ μ' ἑκατὸ Τρωαδίτες
καὶ με διακόσιους; τώρα ἀντίκρᾳ μας στέκει ἕνας καὶ νίκη μας,
ὁ Ἐχτορας, που σε λίγο τ' ἄρμενα θα κάψει με ἀγρία φλόγα.
Πατέρα Δία, καὶ ποῖος περίτρανος ρηγάρχης ἄλλος εἶναι,
που τέτοια συφορὰ τον χόρτασες καὶ ντροπιασμένο ἀφήκες;
Κι ὁμῶς κανένα δὲν προσπέρασα βωμὸ σου, ὡς ἐκινούσα
με το πολὺκουπο καράβι μου—που νὰ μὴν εἶχα σώσει!—
- γιὰ νὰ 'ρθῶ ἐδῶ' μὸν' σε ὅλους ἕκαψα βοδιῶν μεριά καὶ ξίγκια,
την ὠριτοειχίστη γυρεύοντας την Τροία νὰ ξεπατώσω.
Ὡστόσο, Δία, καν τώρα ἐπάκουσε την πεθυμιά μου ετοῦτη:
Βόθηθᾳ μας καν νὰ τους ξεφύγουμε καὶ λυτρωμὸ νὰ βρούμε,
καὶ ἡν ἀφῆνεις ν' ἀφανίζονται πια ἀπὸ τους Τρώες οἱ Ἀονίτες.»

- 245 ὡς φάτο, τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δάκρυ χέοντα,
νεύσε δὲ οἱ λαὸν σὸν ἔμμεναι οὐδ' ἀπολέσθαι.
αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε τελειότατον πετεηνῶν,
νεβρὸν ἔχοντ' ὄνυχεςσι τέκος ἐλάφιοιο ταχείης·
πάρ δὲ Διὸς βωμῶ περικαλλεῖ κάββαλε νεβρὸν,
- 250 ἔνθα πανομφαίῳ Ζηγὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί.
οἱ δ' ὡς οὖν εἶδονθ' ὃ τ' ἄρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμησ.
ἐνθ' οὐ τις πρότερος Δαναῶν πολλῶν περ ἐόντων
εὖξαστο Τυδεΐδαο πάρος σχέμεν ὠκέας ἵππους
- 255 τάφρου τ' ἐξελάσαι καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυστήν
Φραδμονίδην Ἀγέλαον· ὃ μὲν φύγασδ' ἔτραπεν
ἵππους·
τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν
ὦμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
- 260 ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
τὸν δὲ μετ' Ἀτρεΐδαι Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος,
τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκὴν,
τοῖσι δ' ἐπ' Ἴδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἴδομενήρος
Μηριόνης ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ,
- 265 τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
Τεύκρος δ' εἵνατος ἦλθε παλίντονα τόξα πταιίνων,
στή δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκει Τελαμωνιάδαο.
ἐνθ' Αἴας μὲν ὑπεξέφερον σάκος· αὐτὰρ ὃ γ' ἦρως
παπτήνας, ἐπεὶ ἄρ τιν' οἴστεύσας ἐν ὀμίλῳ
- 270 βεβλήκοι, ὃ μὲν αὐθι πεσῶν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσαν,
αὐτὰρ ὃ αὐτίς ἰὼν πάϊς ὡς ὑπὸ μητέρα δύσκειν
εἰς Αἴανθ'· ὃ δὲ μιν σάκει κρύπτασκε φαεινῷ.
ἐνθα τίνα πρῶτον Τρώων ἔλε Τεύκρος ἀμύμων;
Ὅρσίλοχον μὲν πρῶτα καὶ Ὅρμενον ἠδ' Ὀφελέστην
- 275 Δαίτορά τε Χρομίον τε καὶ ἀντίθεον Λυκοφόντην
καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα καὶ Μελάνιππον,
πάντας ἐπασσύτερους πέλασε χθονὶ
πουλυβοτείρῃ.
τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
τόξου ἄπο κρατεροῦ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας·
- 280 στή δὲ παρ' αὐτὸν ἰὼν καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
Τεύκρε φίλη κεφαλὴ, Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν
βάλλ' οὕτως, αἶ κέν τι φῶς Δαναοῖσι γένηαι
πατρὶ τε σῷ Τελαμῶνι, ὃ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
καὶ σε νόθον περ ἐόντα κομίσαστο ὦ ἐνὶ οἴκῳ·
- Εἶπε, καὶ ὁ κύρης τὸν σπλαχνίστηκε τοὺς θρήνους τοῦ γρικιώντας,
καὶ ἐγγεψε ἀπειραχτο τοῦ ασκέρου τοῦ ἀχάλαστο νὰ μείνει!
καὶ ἓνα αὐτῶ, ποὺ ἀπ' τὰ πετούμενα μὴνάει τὴν πᾶσα ἀλήθεια,
τοῦ στέλνει, λαφομόσκι ποὺ 'σφίγγε, γοργῆς λαφίνας σπλάχνο,
στὰ νύχια τοῦ, καὶ τὸ ξαμόλησε πα στὸ βωμό, ὅπου ἐσφαζαν
- οἱ Ἀργεῖοι πάντα τὰ σφαχτάρια τοὺς στὸ Δία, τὸν τέλειο μάντη.
Κι αὐτοὶ, μπροστὰ τοὺς ὡς ἀντίκρισαν πουλί ἀπ' τὸ Δία νὰ φτάνει,
μὲ νέαν ορμὴ, διψώντας πόλεμο, πάνω στους Τρώες χύθηκαν.
Ἀπ' τοὺς Ἀργεῖοι τότε, ἀρίφνητοι καὶ ἀσ ἦταν, τ' ἀλόγα τοῦ
ποιοῦ θα παινιόταν πῶς πιλάλησε πιο μπροσ ἀπ' τὸ Διομήδη,
καὶ ἀνοίξε πόλεμο διαβαίνοντας πιο πρῶτα τὸ χαντάκι;
Πρῶτος αὐτὸς τῶν Τρώων ἐσκότωσε κάποιον τρανὸ ἀντρειωμένο,
Ἀγέλαος κρᾶζουνταν, τοῦ Φράδμονα παιδί τ' ἀλόγατά τοῦ
νὰ φύγει ὡς γύριζε, στὴ ράχη τοῦ καρφώνει τὸ κοντάρι
μεσοπλατίς, καὶ ἐκεῖνο διάβηκε τὸ στήθος πέρα ὡς πέρα.
- Πέφτει ἀπ' τ' ἀμάξι, καὶ ἀπὸ πάνω τοῦ βρόντηξαν τ' ἀρματά τοῦ.
Πίσω τοῦ οἱ Ἀτρεΐδες, ὁ Ἀγαμέμνωνας με τὸ Μενέλαο, βγήκαν,
καὶ εὐτύς οἱ δυο ἀκλουθήσαν Αἴαντες, ὄλο ἀντριγιά καὶ θάρρος·
μετὰ καὶ ὁ Ἴδομενεὺς καὶ ὁ σύντροφος τοῦ Ἴδομενεῆ Μηριόνης,
ποὺ τὸ κουράγιο τοῦ ἰσοζύγιαζε με τοῦ ἀντροφῶνου τοῦ Ἀρη-
μετὰ καὶ ὁ Εὐρύπυλος, τοῦ Εὐαίμονα πετάχτη ὁ γιος ὁ γαῦρος,
καὶ ὁ Τεύκρος ὑστερνὰ τεντώνοντας τὸ λυγερό δοξάρι!
καὶ ἐκρύφτη στὸ σκουτάρι τοῦ Αἴαντα, τοῦ γιου τοῦ Τελαμῶνα!
καὶ ὅπως ἐκεῖνος τὸ σκουτάρι τοῦ τραβούσε λίγο, ὁ Τεύκρος
παραμονεύοντας ἐδόξε μες στὸ σωρό, καὶ ἐχτύπα
- κάποιον οχτρὸ καὶ αὐτὸς ὡς ἐπέφτε στὴ γῆ καὶ ξεψυχούσε,
ὁ Τεύκρος, σαν παιδί στὴ μάνα τοῦ, χωνόταν πάλε πίσω
στον Αἴαντα, ποὺ ξανά τὸν ἐκρυβε με τὸ λαμπρὸ σκουτάρι.
Ποῖον πρῶτο ἀπὸ τοὺς Τρώες ἐσκότωσεν ὁ ἀμεγος Τεύκρος τότε;
Τὸν Ὅρμενο καὶ τὸν Ὅρσίλοχο, μετὰ τὸν Ὀφελέστη,
τὸ Δαίτορα καὶ τὸ Μελάνιππο, τὸ θεῖο τὸ Λυκοφόντη,
τὸν Ἀμοπάονα, τοῦ Πυλυαίμονα τὸ γιο, καὶ τὸ Χρομίο.
Ὅλους ἀράδα ἐκεῖ τοὺς ἐστρωσε στὴ γῆ τὴν πολυθρόφα.
Τὸν εἶδε ὁ ρήγας Ἀγαμέμνωνας καὶ φράθηκε ἡ καρδιά τοῦ,
ἀπ' τὸ δοξάρι τοῦ πῶς θέριζε γραμμὴ τῶν Τρώων τοὺς λόχους.
- Πῆγε λοιπὸν καὶ στάθη δίπλα τοῦ καὶ ἔτσι μιλεῖ καὶ κρένει:
«Τεύκρε ἀκριβέ μου, ρήγα ἀσύγκριτε καὶ υγιέ τοῦ Τελαμῶνα,
ρίχνε, μὴ στέκεις, κάποια ἀνάσαση νὰ δώσεις στους Ἀργεῖοι,
νὰ δώσεις καὶ χαρὰ στὸν κύρη σου τὸν Τελαμῶνα, ποὺ 'σουν
κλεφτόνεννό τοῦ καὶ σε ἀνάστησε στὸ ἀονοντικό τοῦ μῆσα.

285 τὸν καὶ τηλόθ' ἔοντα εὐκλείης ἐπίβησον.
 σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 αἶ κέν μοι δῶν Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀθήνη
 Ἰλίου ἐξαλαπάξει εὐκτίμενον ππολίεθρον,
 πρῶτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβήϊον ἐν χερὶ θήσω,

290 ἡ τρίποδ' ἡὲ δὴ ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν
 ἡὲ γυναιχ', ἡ κέν τοι ὄμον λέχος εἰσαναβαίνοι.
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε Τεῦκρος
 ἀμύμων·
 Ἀτρεΐδῃ κῦδιστε τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
 ὀτρύνεις; οὐ μὲν τοι ὄση δύναμις γε πάρεσσι

295 παύομαι, ἀλλ' ἐξ οὐ προτὶ Ἴλιον ὠσάμεθ' αὐτοὺς
 ἐκ τοῦ δῆ τόξοισι δεδεγμένους ἄνδρας ἐνάιρω.
 ὀκτώ δῆ προέηκα τανυγλώχινας οἴστους,
 πάντες δ' ἐν χροῇ πῆχθεν ἀρηϊθῶν ἀῤῥιζῶν·
 τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κῦνα λυσσητήρα.

300 ἡ ῥα καὶ ἄλλον οἴστων ἀπὸ νευρήφιν ἴαλλεν
 Ἔκτορος ἀντικρῦ, βαλέειν δὲ ἐῖτο θυμός·
 καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ', ὃ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα
 υἱὸν ἔϋν Πριάμοιο κατὰ στήθος βάλεν ἄῤῥω,
 τὸν ῥ' ἐξ Ἀῤῥσύμηθεν ὀπτιομένη τέκε μήτηρ

305 καλὴ Καστιάνειρα δέμας εἰκυία θεῆσι.
 μήκων δ' ὡς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἡ τ' ἐνὶ κήπῳ
 καρπῷ βριθομένη νοτήσῃ τε εἰσαρινῆσιν,
 ὡς ἐτέρωσ' ἤμυσε κάρη πλήληκι βαρυνθέν.
 Τεῦκρος δ' ἄλλον οἴστων ἀπὸ νευρήφιν ἴαλλεν

310 Ἔκτορος ἀντικρῦ, βαλέειν δὲ ἐῖτο θυμός.
 ἀλλ' ὃ γε καὶ τόθ' ἄμαρτε· παρέσφηλεν γάρ
 Ἀπόλλων·
 ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον θρασὺν Ἔκτορος ἠνιοχῆρα
 ἰέμενον πόλεμον δὲ βάλε στήθος παρὰ μαζόν·
 ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δὲ οἱ ἵπποι

315 ὠκύποδες· τοῦ δ' αὐθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε.
 Ἔκτορα δ' ἀῤῥνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἠνιόχοιο·
 τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
 Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν ἐγγύς ἔοντα
 ἵππων ἠνί' ἐλεῖν· ὃ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.

320 αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανώνωντος
 σμερδαλέα ῥάχων· ὃ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ,
 βῆ δ' ἄθυς Τεῦκρου, βαλέειν δὲ ἐθυμός ἀνώγει.
 ἦτοι ὃ μὲν φαρέρτης ἐξείλετο πικρὸν οἴστων,
 θῆκε δ' ἐπὶ νευρῆ· τὸν δ' αὖ κορυθαίολος Ἔκτωρ

Μόχτα! Μακριά κι αν είναι, η δόξα του παντού ν' απλώσει τώρα.
 Κι άκουσε ακόμα κάποιο λόγο μου, που θα τον δεις να γενέει:
 Αν η Αθηνά κι ο βροντοσκούταρος ο Δίας μια μέρα δώσουν
 της Τροίας εγώ τ' ομορφοτείχιστο να ξεπατώσω κάστρο,
 αρχοντομοίρι εσένα ολόπρωτα μετά από με θα δώσω,

τριπόδι θες, θες και στο αμάξι τους διπλά φαριά ζεμένα,
 για και γυναίκα θες, αντάμα σου να πέφτει στο κλινάρι.»
 Γυρνώντας τότε ο Τεύκρος ο άμεγος απηλογιά του δίνει:
 «Υγιέ του Ατρέα τρανέ, και μόνος μου τόσην ορμή μια κι έχω,
 τι με κεντάς εσύ; Τη δύναμη που κλείνω στο κορμί μου
 δεν κόβω' απ' τη στιγμή που διώξαμε στο κάστρο πίσω ετούτους,
 με το δοξάρι απ' το καρτέρι μου σκοτώνω οχτρούς αράδα.
 Οχτώ έχω ως τώρα μακρομύτικες σαγιτες ρίξει, κι όλες
 σε αντριγωμένων γοργοπόδαρων εμπήχτηκαν τη σάρκα.
 Μονάχα αυτών να βρω δεν πέτυχα, το λυσσασμένο σκύλο!»

Ως εἶπε τούτα, ἀπὸ την κόρδα του κι ἄλλη σαγίτα ρίχνει
 στον Ἐχτορα ἀντικρῦ, κι ολόκαρδα να τον πετύχει ἐπὶθεῖ'
 μ' ἀντίς γι' αὐτὸν τον ἀφεγάδιαστο το Γοργυθίωνα βρῖσκει,
 του Πριάμου τον υγιὸ τον Ἰμνοστο, κατὰσθηθα η σαγίτα.
 Ἀπ' την Αἰσύμη νύφη η μάνα του τον εἶχε γεννημένα,
 η Καστιάνειρα η πανέμορφη, θεά θαρρεῖς στο διῶμα.
 Κι ως γέρνει δίπλα το κεφάλι της στον κήπο η παπαρούνα,
 που την εβάρυνε η ἀνοιξιάτικη δροσιά για κι ο καρπός της,
 και το κεφάλι του ὅμοια ἀπόγειρε, βαρὺ απ' το κράνος, δίπλα.
 Κι ο Τεῦκρος τότε ἀπὸ την κόρδα του κι ἄλλη σαγίτα ρίχνει

στον Ἐχτορα ἀντικρῦ, κι ολόκαρδα να τον πετύχει ἐπὶθεῖ'
 μα δεν τον πέτυχε, τι ο Ἀπόλλωνας της ζάβωσε το δρόμο'
 τον Ἀρχεπτόλεμο ἔτσι, του Ἐχτορα το γαῦρο ἀλογολάτη,
 μπροστά πού εχύνουνταν, εχτύπησε πα στο βυζί, στο στήθος·
 κι ἀπὸ το αμάξι ἐκατρακύλησε και τ' ἄτια ἔκαμαν πίσω
 τα γρήγορα, 'κι εὐτὺς παράλυσαν ἐκεῖ η ψυχὴ κι η ἀντρεία του.
 Πίκρα μεγάλη για το σύντροφο τα σωθικά του Ἐχτόρου
 πλακώνει, ὅμως ἐκεῖ τον ἀφησε, κι ας καίγουντα η καρδιά του'
 και στον Κεβριόνη, δίπλα ποτ' ἄλαχε, τον ἀδερφό του κράζει,
 τα νιόλουρα να πιάσει απ' τ' ἄλογα, κι αὐτός ἀκούει και τρέχει.

Κι ο Ἐχτορας πήδηξε απ' τ'ολόφωτο το αμάξι ἀπά στο χῶμα
 σκούζοντας ἄγρια, και φουχτώνοντας βαριά στο χέρι πέτρα
 ἴσια στον Τεῦκρο ἀπάνω ἐχίμιξε, ζητώντας να του ρίξει.
 Πικρὴ σαγίτα ἐκεῖνος ἐβγαλεν απ' το σαγιτολόγο,
 και την κοκιάζει ἀπά στην κόρδα του. ια ως ἔκανε να σύρει.

- 325 αὐερύοντα παρ' ὤμον, ὄθι κληῆς ἀποέργει
αὐχένα τε στήθος τε, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι,
τῆ ρ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτα βάλεν λίθω ὀκριόεντι,
ῥῆξε δὲ οἱ νευρὴν· νάρκησε δὲ χεῖρ ἐπὶ καρπῶ,
στή δὲ γνύξ ἐριπῶν, τόξον δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.
- 330 Αἴας δ' οὐκ ἀμέλησε κασιγνήτιο πεσόντος,
ἀλλὰ θέων περιβῆ καὶ οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δῶα ἐρίηρες ἐταῖροι
Μηκιστεὺς Ἐχίοιο πάϊς καὶ δῖος Ἀλάστωρ
νῆας ἔπι γλαφυράς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
- 335 ἄψ δ' αὐτῆς Τρώεσσις Ὀλύμπιος ἐν μένος ὤρσεν·
οἷ δ' ἴθυσ τάφροιο βαθείης ὥσαν Ἀχαιοῦς·
Ἔκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε σθένει βλεμαίων.
ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων συὸς ἀγρίου ἢ ἔλεοντος
ἄππηται κατόπισθε ποσὶν ταχέεσσι διώκων
- 340 ἰσχία τε γλουτούς τε, ἐλισσόμενόν τε δοκεύει,
ὡς Ἔκτωρ ὤπαζε κάρη κομώντας Ἀχαιοῦς,
αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἷ δὲ φέβοντο.
αὐτὰρ ἔπει διὰ τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Τρώων ὑπὸ χερσίν,
- 345 οἷ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι καὶ πᾶσι θεοῖσι
χεῖρας ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος·
Ἔκτωρ δ' ἀμφιπεριστρώφα καλλιτρίχας ἵππους
Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἄρηος.
- 350 τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ὦ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος οὐκέτι νῶϊ
ὄλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ' ὑστάτιόν περ·
οἷ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
- 355 ἀνδρὸς ἐνός ριπῆ, ὃ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς
Ἔκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.
τὴν δ' αὐτὴ προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
καὶ λίην οὐτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατριδι γαίῃ·
- 360 ἀλλὰ πατὴρ οὐμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῆσι
σχέτιλος, αἰὲν ἀλιτρός, ἐμῶν μενέων ἀπερσεύς·
οὐδὲ τι τῶν μέμνηται, ὃ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν
τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθέως ἀέθλων.
ἦτοι ὃ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν, αὐτὰρ ἐμὲ Ζεῦς
- στον ὦμο ο κρανοσειστής Ἐχτορας, πα στο κλειδί, που στήθος
χωρίζει και λαιμό, κι ειν' άσκημο το λάβωμα αυτού πάντα,
και πάνω, ως του 'ριχνε, τον πέτυχε με το τραχύ κοτρώνι
και σπάει την κόρδα του, και μούδιασε το χέρι στον αρμό του'
κι όπως σωριάστη γονατίζοντας, του φεύγει το δοξάρι.
- Όμως ο μέγας Αίας το αδέρφι του δεν παρατάει πεσμένο,
μον' τρέχει ομπρός του και τον σκέπασε με το σκουτάρι ολούθε.
Και τότε σκύψαν και τον σήκωσαν δυο γκαρδιακοί συντρόφοι,
ο αρχοντογέννητος Αλάστορας κι ο Μηκιστέας, του Εχίου
ο γιος, και τον πήγαιναν στ' άρμενα, κι αυτός βαριά εβογγούσε.
Ορμή καινούργια ο ρήγας του Ολύμπου βάζει στους Τρώες, κι
εκείνοι
τους Αχαιούς γραμμή κυνήγησαν προς το βαθύ χαντάκι'
κι έτρεχε μες στους πρώτους ο Έχτορας, όλο καρδιά και πείσμα.
Πώς σκύλος λιόντα για αγριογούρουνο στρώνει μπροστά και τρέχει
με πόδια γρήγορα, δαγκώνοντας ξοπίσω τα μεριά τους
- και τα καπούλια, και φυλάγεται στο στριφογύρισμά τους'
όμοια κι εκείνος τους μακρόμαλλους Αργίτες κυνηγούσε,
και κάθε τόσο κι έναν σκότωνε, τον πιο στερνό, ως έφευγαν.
Μα τα παλούκια πια σα διάβηκαν και το χαντάκι πέρα
μες στο φευγιό τους—και σκοτώθηκαν πολλοί απ' των Τρώων τα
χέρια—
έτσι κλεισμένοι δίπλα στ' άρμενα κρατιόντουσαν, και κράζαν
ο ένας του άλλου κουράγιο δίνοντας, και σήκωναν τα χέρια
και ξεφωνώντας τους αθάνατους ανακαλιόνταν όλους.
Και στριφογυρνά ο μέγας Έχτορας τα ωριότριχα άλογα του,
κι ως της Γοργόνας λες τα μάτια του για ως του αντροφόνου του
Άρη.
- Κι όπως τους είδε, τους σπλαχνίστηκεν η κρουσταλλόχερη Ἥρα,
και λόγια μίλησε ανεμάρπαστα στην Αθηνά γυρνώντας:
«Ωχού, του Δία του βροντοσκούταρου παιδί, να μη γνοιαστούμε
τους Αχαιούς, εδώ που χάνονται, καν για στερνή φορά τους;
κι είναι γραφτό τους να 'βρουν θάνατο κακό και να χαθούνε
μόνο από ένους τη λύσσα. Φρένιασε του Πρίαμου ο γιος αλήθεια,
ο Έχτορας, δε βασιέται πιότερο, τόσο κακό που κάνει.»
Τότε η Αθηνά, η θεά η γλαυκόματη, γυρνώντας αποκρίθη:
«Να 'ταν ετούτος—πώς θα το 'θελα!—ζωή κι αντρεία να χάσει,
πεσμένος από χέρια Αργίτικα στη γη την πατρική του!
- Μα τώρα ο κύρης μου φρενιάζοντας κακά στο νου του κλώθει,
πίβουλος, φταιχίτης πάντα, αμπόδιτρο σ' όποια βουλή κι αν πάρω.
Καί δε θυμάται εγώ πως γλίτωσα τόσες φορές το γιο του,
σαν ο Ευρυσθέας με τις αγγαρείες του βαριά τον τυρανούσε;
κι έκλαινε αιτάς στα ομοράνια ασκίνοντας την κεφαλή και μίνα

- 365 τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν.
εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ἦδε ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμησιν
εὐτέ μιν εἰς Αἴδαο πυλάρταο προὔπεμψεν
ἔξ Ἐρέβους ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Αἴδαο,
οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.
- 370 νῦν δ' ἐμέ μὲν στυγέει, Θέτιδος δ' ἐξήγνυσε βουλάς,
ἢ οἱ γούνατ' ἔκυσσε καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου,
λισσομένη τιμήσαι Ἀχιλλῆα πολίπορθον.
ἔσται μὲν ὅτ' ἂν αὐτὴ φίλην γλαυκώπιδα εἶπη.
ἀλλὰ σὰ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε μώνυχας ἵππους,
- 375 ὄφρ' ἂν ἐγὼ καταδῶσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι
ἢ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαίολος Ἔκτωρ
γηθήσει προφανέντε ἀνά ππολέμοιο γεφύρας,
ἢ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνούς
- 380 δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσῶν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
ἢ μὲν ἐποιομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη πρέσβα θεὰ θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνιοιο·
αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
- 385 πέπλον μὲν κατέχευεν ἑάνον πατρός ἐπ' οὐδὲ
ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν,
ἢ δὲ χιτῶν' ἐνδύσα Διὸς νεφεληγερέταο
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
ἔς δ' ὄχρα φλόγεα ποσὶ βήσεται, λάζετο δ' ἔγχος
- 390 βριθῦ μέγα σπιβαρόν, τῷ δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
ἠρώων, τοῖσιν τε κοτέσσεται ὄβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους·
αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ ἄς ἔχον Ὀρραι,
τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὐλυμπός τε
- 395 ἡμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος ἠδ' ἐπιθεῖναι.
τῆ ῥα δι' αὐτῶν κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους.
Ζεὺς δὲ πατὴρ ἴδθηθεν ἐπεὶ ἴδε χῶσατ' ἄρ' αἰνώως,
Ἥριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσιν·
βάσκι' ἴθι Ἥρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε μηδ' ἔα ἄνην
- 400 ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμον δέ.
ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
γυῖωσω μὲν σφῶϊν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
αὐτάς δ' ἐκ δίφρου βαλέω κατὰ θ' ἄρματα ἄξω·
οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοῦς
- μηλά ἀπ' τα οὐράνια ο Δίας με πρόσταζε βοηθός του να κατέβω.
Ὅμως ἐγὼ ὅλα αὐτὰ ἀν τα κάτεχα μες στα βαθὰ μου φρένα,
σύντας στον Ἄδη τον ξαπόστειλε τον κλειδαμπαρωμένο,
το σκύλο του ἀγγιου του Ἄδη ἀπ' το Ἐρεβος να πάει να φέρει
ἀπάνω,
τα κρεμαστά νερά δε γλίτωνε της Στύγας, ὅζω να 'βγει!
- Τώρα με ὀχτρεύεται καὶ σύγκλινε στο θέλημα της Θεῆς,
που του ἔπεσε στα πόδια, του ἔπιασε τα γένια, να τιμήσει
τον Ἀχιλλέα παρακαλώντας τον τον καστροπολεμίτη.
Μα θα ῥθει μέρα Γλαυκομάτα μου' που θα με κράξει πάλε!
Ἄς εἶναι' τώρα τα μονόφυχα για σύνταξε ἄλογα μας,
κι ἐγὼ στου Δία του βροντοσκούταρου θα τρέξω το παλάτι,
να βάλω του πολέμου τ' ἄρματα, καὶ τότε του Πριάμου
ο γιος, ο κρανοσειστής Ἐχτορας, θα ἰδοῦμε ἀν θα γελάσει
ἀπὸ ἀναγάλλιαση, στα διάβατα καθὼς μας δεῖ της μάχης.
Ἀλήθεια, κάποιος Τρώας με ξίγκια του καὶ σάρκες θα χορτάσει
- ὄρνια καὶ σκύλους, δῖπλα πέφτοντας στ' Ἀργίτικα καράβια.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἄκουσε τα λόγια της ἠ κρουσταλλόχερη Ἥρα,
καὶ τ' ἄλογα με βιάση εσύνταζε τα χρυσοχαλινάτα,
μες στις θεές ἠ πρώτη, του τρανοῦ του Κρόνου ἠ θυγατέρα.
Πῆρε ἠ Ἀθηναίη, του βροντοσκούταρου του Δία ἠ κόρη, ὠστόσο
καὶ το ἀγανὸ μαντὶ της ἐβγαλε στο πατρικὸ παλάτι,
το πλουμιστό, που ἀπὴ της ὕφανε με τα δικά της χέρια.
Του Δία μετὰ φοράει το θώρακα του νεφελοστοιβάχτη
για τον πολὺδακρο τον πόλεμο, καὶ τ' ἄρματα του βάζει.
Κι ἀπὰ στο ἀμάξι τότε ἀνέβηκε το λιόφωτο, κι ἀδράχνη
- το δυνατό, βαρὺ, θεόρατο κοντάρι, που σκοτώνει
ὅσους ἠρώους του Τρανοδύναμου την κόρη ἔχουν θυμώσει.
Κι ἠ Ἥρα με βιάση τότε τ' ἄλογα χτυπὰ με το μαστίγι,
κι οἱ πύλες τ' οὐρανοῦ ἀπὸ μόνες τους βρόντηξαν, πού ἀπ' τις Ὠρες
φυλάγονται· τι αὐτὲς τον Ὀλυμπο καὶ τα πλατὰ τα οὐράνια
πήραν χρέη με σύγνεφο πυκνὸ να τ' ἀνοιγοσφαλνοῦνε.
Μέσα ἀπ' αὐτὲς τα μαστιγόλαμνα πέρασαν ἄτια τώρα.
Κι ο κύρης Δίας, ὠς τις ἀντίκρισεν ἀπὸ την Ἴδα, ὠργίστη,
καὶ τῆ χρυσόφτερη την Ἥριδα μαντατοφόρα στέλνει:
«Ἥριδα, τρέχα, γοργοπόδαρη, γύρνα τις πίσω, ἀνάτεια
- να μὴ μου πᾶνε πια' τι ἀν πιάσουμε καὶ χτυπηθοῦμε, ἀλί τους!
Κι ἄς τον ἀκούσουνε το λόγο μου, που σίγουρα θα γένει:
Τα γρήγορα φαρὰ στο ἀμάξι τους θα σακατέψω, πέρα
θα ρίξω ἐκεῖνες ἀπ' το κάθισμα, θα σπάσω καὶ τ' ἀμάξι'
κι οὐδὲ σε δέκα ἀνανουίσματα του νεόνου θα ἠποδέσουν

- 405 ἔλκε' ἀπαλήθεσθον, ἅ κεν μάρπησι κεραυνός·
ὄφρα ἰδῆ γλαυκῶπις ὄτ' ἂν ᾧ πατρί μάχηται.
Ἥρη δ' οὐ τι τὸσον νεμεσίζομαι οὐδὲ χολοῦμαι·
αἰεὶ γάρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾶν ὄπτι κεν εἴπω.
ὥς ἔφατ', ᾧρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα,
- 410 βῆ δ' ἐξ Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὀλυμπον.
πρώτησιν δὲ πύλῃσι πολυπύχου Οὐλύμπιοι
ἀντομένη κατέρυκε, Διὸς δὲ σφ' ἔννεπε μῦθον·
πῆ μέματον; τί σφῶν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;
οὐκ ἔαα Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.
- 415 ᾧδε γάρ ἠπειλήσε Κρόνου πάϊς, ἧ τελέει περ,
γυῖωσιν μὲν σφῶν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν κατὰ θ' ἄρματα ἄξειν·
οὐδὲ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
ἔλκε' ἀπαλήθεσθον, ἅ κεν μάρπησι κεραυνός·
- 420 ὄφρα ἰδῆς γλαυκῶπι ὄτ' ἂν σῶ πατρί μάχηαι.
Ἥρη δ' οὐ τι τὸσον νεμεσίζεται οὐδὲ χολοῦται·
αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾶν ὄπτι κεν εἴπη·
ἀλλὰ σύ γ' αἰνοτάτη κύον ἀδεῆς εἰ ἐτεόν γε
τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχος ἀείραι.
- 425 ἦ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις,
αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ὦ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
νῶϊ ἔω Διὸς ἄντα βροτῶν ἔνεκα ππολεμίζειν·
τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω, ἄλλος δὲ βιώτῳ,
- 430 ὅς κε τύχη· κείνος δὲ τὰ ἅ φρονέων ἐνὶ θυμῷ
Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω, ὡς ἐπεικές.
ὥς ἄρα φωνήσασα πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους·
τῆσιν δ' ᾧραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους,
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίησι κάπησιν,
- 435 ἄρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
αὐτὰ δὲ χρυσέοισιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον
μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημένοι ἦτορ.
Ζεὺς δὲ πατῆρ Ἰδηθεν εὐτροχον ἄρμα καὶ ἵππους
Οὐλύμπον δὲ δῖωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους.
- 440 τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς ἐννοσίγαιος,
ἄρματα δ' ἄμ βωμοῖσι τίθει κατὰ λίτα πετάσσας·
αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοσπα Ζεὺς
ἔξετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπος.
αἶ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
- να γιάνουν οἱ πληγές, που πέφτοντας θ' ανοίξει ο κεραυνός μου'
ἡ Γλαυκομάτα με τον κύρη της να μάθει να τα βάζει.
Μα με την Ἥρα δε συχύζομαι κι ουδέ χολιάζω τόσο,
τι εκείνη στέκει πάντα ἀμπόδιτρο σ' ὄ,τι κι αν πω να κάνω.»
Αὐτὰ εἶπε, κι η ανεμόποδη Ἴριδα χιμάει μαντατοφόρα,
- κι απ' τις κορφές της Ἰδας ἔφτασε στον Ὀλυμπο το μέγα'
κι εκεί στου Ὀλύμπου του πολύκορφου καταμπροστὰ τις πύλες
τις βρήκε, κι εἶπε, ανακρατώντας τις, την προσταγή του Δία:
« Για που τραβάτε; Ποιο ξεφρένιασμα το νου σας συνεπήρε;
Δε θέλει ο γιος του Κρόνου βόηθηση να δώστε στους Ἀργίτες.
Κι ακούστε τώρα τις φοβέρες του, που δε θα μείνουν λόγια:
Τα γρήγορα φαριά στο αμάξι σας θα σακατέψει, πέρα
θα ρίξει εσάς ἀπὸ το κάθισμα, θα σπάσει και τ' αμάξι·
κι ουδέ σε δέκα αναγυρίσματα του χρόνου θα μπορέσουν
να γιάνουν οἱ πληγές, που πέφτοντας θ' ανοίξει ο κεραυνός του'
- ἡ Γλαυκομάτα με τον κύρη της να μάθει να τα βάζει.
Μα με την Ἥρα δε συχύζεται κι ουδέ χολιάζει τόσο,
τι εκείνη στέκει πάντα ἀμπόδιτρο σ' ὄ,τι κι αν πει να κάνει.
Μα εσύ 'σαι ανήλεη, σκύλα αδιάντροπη, κουράγιο αν πάρεις τώρα
στο Δία κατάνικρα θεόρατο κοντάρι να σηκώσεις.»
Σαν εἶπε αὐτὰ η γοργόποδη Ἴριδα, μισεύει πίσω πάλε,
κι η Ἥρα γυρνώντας στη γλαυκόματη την Αθηνά της κάνει:
«Ὀχού, του Δία του βροντοσκούταρου παιδί, πια εγὼ δε θέλω
για τους θνητοὺς ν' αντιμαχόμαστε με τον υγιὸ του Κρόνου.
Ποιος ζει απ' αὐτοὺς και ποιος σκοτώνεται, σαν που το φέρνει η
τύχη,
- πια δε με νιάζει' ο Δίας, τελεύοντας τα που 'χει στο μυαλό του,
σε Δαναοὺς καὶ Τρώες ανάμεσα, καθὼς ταιριάζει, ας κρίνει.»
Εἶπε, καὶ πίσω τα μονόνυχα γυρνούσε ἀλόγατά τους·
κι οἱ Τρώες ευτὺς τα ωριότριχα ἔλυσαν απ' το ζυγὸ ἀλογα τους,
και τα 'δεσαν μπροστὰ απ' τ' ἀθάνατα παχινά, μετὰ τ' αμάξι
γεργὸ στον τοῖχο το ἀποκούμπησαν το λιόφωτο απ' ἀντίκρου.
Κι εκείνες τράβηξαν στα ολόχρυσα θρονιά για να καθίσουν
μες στους θεοὺς τους ἀποδέλοιπους, με πικραμένα σπλάχνα.
Κι ο κύρης Δίας με το καλότροχο το αμάξι ἀπὸ την Ἰδα
κίνησε κι ἔφτασε στον Ὀλυμπο, μες στα θεϊκὰ παλάτια.
- Κι ο μέγας Κοσμοσείστης τ' ἀλογα του ξέξεψε, και στήνει,
στη θέση του το αμάξι, κι ἀπλωσε το σκέπασμα ἀπὸ πάνω.
Κι ο βροντολάλος Δίας στ' ολόχρυσο θρονί του πάει καθίζει,
με τα ποδάρια του τρανάζοντας τον Ὀλυμπο το μέγα.
Τότε η Ἥρα κι η Αθηνά τσαβήντηκαν μακοιά απ' το Δία και κάσταν.

- 445 ἦσθην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον οὐδ' ἐρέοντο·
αὐτὰρ ὃ ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
τίφθ' οὕτω τετίησθον Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;
οὐ μὲν θην κάμετόν γε μάχη ἔνι κυδιανείρῃ
ὀλλῦσαι Τρώας, τοῖσιν κόνον αἰνὸν ἔθεσθε.
- 450 πάντως, οἶον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι,
οὐκ ἂν με τρέψειαν ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ.
σφῶϊν δὲ πρὶν περ τρόμος ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα
πρὶν πόλεμόν τε ἰδεῖν πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα.
ᾧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ κεν τετελεσμένον ἦεν·
- 455 οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῷ
ἄψ ἔς Ὀλυμπον ἴκεσθον, ἴν' ἀθανάτων ἔδος ἐστίν.
ὡς ἔφαθ', αἶ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·
πλησίαι αἶ γ' ἦσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
ἦτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν οὐδέ τι εἶπε
- 460 σκυζομένη Διὶ πατρί, χόλος δὲ μιν ἄγριος ἦρει·
Ἥρη δ' οὐκ ἔχαδε στήθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
εὔ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὃ τοι σθένος οὐκ ἀλαπαδόν·
ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχημάτων,
- 465 οἳ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
ἀλλ' ἦτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ' ἢ τις ὀνήσει,
ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
τήν δ' ἄπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ζεὺς·
- 470 ἦρὺς δὴ καὶ μάλλον ὑπερμενέα Κρονίωνα
ᾔψαι, αἶ κ' ἐθέλησθα, βοῶπις πότνια Ἥρη
ὀλλύντ' Ἀργείων πουλὺν στρατὸν αἰχημάτων·
οὐ γὰρ πρὶν πολέμου ἀποπαύσεται ὄβριμος Ἔκτωρ
πρὶν ὄρθαι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλεΐωνα,
- 475 ἦματι τῷ ὄτ' ἂν οἳ μὲν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχωνται
στείνει ἐν αἰνοτάτῳ περὶ Πατρόκλοιο θανόντος·
ὡς γὰρ θέσφατόν ἐστι· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
χωομένης, οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἴκηαι
γαίης καὶ πόντοιο, ἴν' ἰάπετός τε Κρόνος τε
- 480 ἦμενοι οὔτ' αὐγῆς Ὑπερίονος Ἡελίοιο
τέρποντ' οὔτ' ἀνέμοισι, βαθὺς δὲ τε Τάρταρος
ἀμφί·
οὐδ' ἦν ἔνθ' ἀφίκηαι ἀλωμένη, οὐ σευ ἔγωγε
σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ οὐ σέο κύντερον ἄλλο.
ὡς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη λευκώλενος Ἥρη.
- ξέχρωρα αὐτές, κι οὐδέ του μίλησαν κι οὐδέ και τον ρωτούσαν
μα κείνος το ψυχανεμίστηκε κι έτσι μιλάει και κρένει:
«Αθηνά κι Ἥρα, τι μου κάθεστε τόσο βαριά θλιμμένες;
Δεν είναι δα που κουραστήκατε στη δοξαντρούσα μάχη
τους Τρώες σκοτώνοντας, που οχτρεύεστε τόσο άσπλαχνα κι οι δυο
σας!
- Καθόλου! τι είναι αλήθεια ανίκητα τα χέρια μου κι η ορμή μου,
κι όλοι οι θεοί που ζουν στον Όλυμπο δε με καταπονούνε.
Κρύος ιδρώτας πριν περέχουσε τα λίκκαλα κορμιά σας,
προτού αντικρίστε καν τον πόλεμο και τις φριχτές δουλειές του.
Ακούστε τώρα και το λόγο μου, που θα 'χε γίνει κιόλα:
Θα σας χτυπούσε αστραποπέλεκκο, και πίσω με τ' αμάξι
δε θα γυρνούσατε στον Όλυμπο, στ' αθάνατα λημέρια.»
Αυτά εἶπε, κι η Αθηνά μουρμούρισε κλεφτάτα με την Ἥρα'
κοντά κοντά κάθονταν κι έκλωθαν κακά στους Τρώες κι οι δυο τους.
Αμίλητη η Αθηνά εκρατήθηκε και σώπαινε, κι ας τα 'χε
- με τον πατέρα Δία, κι ας ένιωθε βαρύ θυμό στα φρένα.
Της Ἥρας όμως εξεχείλισεν η οργή στο στήθος κι εἶπε:
«Υγί του Κρόνου τρομερότατε, τι λόγια αυτά που κρένεις;
Όλοι το ξέρουμε, ακατάλυτη πως είναι η δύναμη σου'
μα κι έτσι εμεῖς για τους πολέμαρχους θρηνούμε τώρα Αργίτες,
που 'ναι γραφτό τους να 'βρουν θάνατο κακό και να χαθούνε.
Ως το προστάζεις, απ' τον πόλεμο τραβούμε τώρα χέρι'
μ' άσε βουλή σωστή να βάλουμε στων Αχαιών τα στήθη,
να μη χαθούν δω πέρα σύψυχοι, μια κι έτσι τους οχτρεύτης.»
Και τότε ο Δίας της αποκρίθηκεν ο νεφελοστοιβάχτης:
- «Αύριο πουρνό τον τρανοδύναμο του Κρόνου υγιό, σα θέλεις,
με πιο μεγάλη ακόμα μάνητα θα ιδείς, βοῖδομάτη Ἥρα,
πλήθος αρίφνητο απ' το Αργίτικο το ασκέρη ν' αφανίζει'
τι ο γαῦρος Ἐχτορας τον πόλεμο δεν είναι να σκολάσει,
πριν ο Αχιλλέας ο γοργοπόδαρος σκωθεί από τα καράβια,
τη μέρα εκείνη που στις πρύμνες τους τ' ασκέρια στριμωγμένα
θα στήσουν πόλεμο στου Πάτροκλου τρογύρα το κουφάρι.
Ἐτσι απ' τη Μοίρα ετοῦτα γράφτηκαν, κι εγὼ την όρηγιά σου
καθόλου δεν ψηφώ, στην τελείωση της γης και του πελάγου
κι αν πορευτείς ακόμα, φτάνοντας κει που κάθονται ο Κρόνος
- κι ο Ιάπετός, χωρίς να χαίρουνται του ήλιου το φως καθόλου
και τους αγέρηδες, τι ο Τάρταρος βαθύς τους περιζώνει'
μηδὲ κι εκεί αν βρεθείς γυρίζοντας τον κόσμο, το θυμό σου
λογιάζω' τι άλλο δεν ἐγνώρισα πιο αδιάντροπο από σένα.»
Εἶπε, μα δεν του απηλογήθηκεν η κρουσταλλόχερη Ἥρα.
Στον Οκεανό σε λῖνο ολόνοιισο τοι ήλιου το φως βιηθίζει

- 485 ἐν δ' ἔπεσ' Ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἡλείοιο
ἔλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζεΐδωρον ἄρουραν.
Τρωσὶν μὲν ῥ' ἀέκουσιν ἔδω φάος, αὐτὰρ Ἀχαιοὶς
ἀσπασίη τρίλιπτος ἐπήλυθε νύξ ἔρεβεννή.
Τρώων αὐτ' ἀγορὴν ποιήσατο φαίδιμος Ἴεκτωρ
- 490 νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἔπι δινήεντι,
ἐν καθαρῷ ὄθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.
ἔξ ἵππων δ' ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα μύθον ἄκουον
τόν ῥ' Ἴεκτωρ ἀγόρευε Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἔγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχου· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
- 495 αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης,
τῷ ὃ γ' ἐρείσάμενος ἔπτε Τρώεσσι μετηύδα·
κέκλυτέ μευ Τρώες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπικούροι·
νῦν ἐφάμην νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
ἄψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
- 500 ἀλλὰ πρὶν κνέφας ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα
Ἄργεῖους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἀλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ
δῶρπά τ' ἐφοπλισόμεσθα· ἀτὰρ καλλίτριχας ἵππους
λύσαθ' ὑπέξ ὀχέων, παρὰ δὲ σφισι βάλλετ'
ἔδωδῆν·
- 505 ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας καὶ ἴφια μῆλα
καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε
σῆπὸν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε,
ὥς κεν παννύχιο μέσφ' ἠούς ἠριγενείης
καίωμεν πυρὰ πολλὰ, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἴκη,
- 510 μὴ πως καὶ διὰ νύκτα κάρη κομώντες Ἀχαιοὶ
φεύγειν ὀρμήσωνται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
μὴ μὰν ἀσπουδί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἔκηλοι,
ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἰκοθι πέσση
βλήμενος ἢ ἰῶ ἢ ἔγχει ὄξυόεντι
- 515 νηὸς ἐπιθρῶσκων, ἵνα τις συγέησι καὶ ἄλλος
Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοισι φέρειν πολυδακρὺν Ἄρηα.
κῆρυκες δ' ἀνά ἄστου Διὶ φίλοι ἀγγελλόντων
παῖδας πρῶθῆβας πολιοκροτάφους τε γέροντας
λέξασθαι περὶ ἄστου θεοδμήτων ἐπὶ πύργων·
- 520 θηλύτεραι δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἐκάστη
πῦρ μέγα καϊόντων· φυλακὴ δὲ τις ἔμπεδος ἔστω
μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν λαῶν ἀπεόντων.
ὦδ' ἔστω Τρώες μεγαλήτορες ὡς ἀγορεύω·
μῦθος δ' ὅς μὲν νῦν ὑγιῆς εἰρημένος ἔστω,
- στην πλούσια γῆς ἀπάνω σέρνοντας τη μαύρη νύχτα, κι ἦταν
καημὸς στους Τρώες το ἡλιοβασίλεμα, για τους Ἀργίτες ὅμως
ἡ νύχτα ἡ σκοτεινὴ που πλάκωνε χαρὰ και τρισαχὰ τους.
Κι ο τρανὸς Ἐχτορας σε σύναξη τους Τρώες μαζώνει τότε,
- στον ποταμὸ το βαθιοστρόβιλο, μακριὰ ἀπὸ τα καράβια,
σε ξάγναντο, που δεν το σκέπαζαν κουφάρια σκοτωμένων.
Κι ἀπὸ τ' ἀμάξια τους κατέβηκαν στη γῆ, για να γρικήσουν
τον ακριβὸ του Δία, τον Ἐχτορα· κι αὐτὸς κοντάρει εκράτα
στο χερί του σφιχτὰ εντεκάπηχο, που γυάλιζε ο χαλὸς του
χαλκένιος, και χρυσὸ τον ἔζωνε τρογύρα δαχτυλίδι.
Πάνω σ' αὐτὸ ακουμπώντας ἀρχισε μέσα στους Τρώες να λέει:
« Ακούστε, Τρώες εσεῖς και Δάρδανοι κι οἱ σύμμαχοι μας ὅλοι'
ἔλεγα τώρα πως θ' αφάνιζα και πλοῖα μαζὶ κι Ἀργίτες,
προτοῦ στην Τροία την ανεμόδαρτη ξανά βρεθούμε πίσω.
- Μα το σκοτάδι μας ἐπρόλαβε, κι αὐτὸ 'ναι τους Ἀργίτες
και τα καράβια τους που γλίτωσε κοντὰ στο γυρογάλι.
Πλάκωσε ἡ μαύρη νύχτα' ἡ χάρη της ας γένει' ἐλάτε τώρα
το δεῖπνο να γνοιαστούμε γρήγορα, και λύστε ἀπὸ τ' ἀμάξια
τ' ἀλόγατά σας τα καλὸτριχα, και βάλτε τους να φανέ'
και φέρτε βόδια ἐδῶ και πρόβατα παχὰ ἀπ' το κάστρο μέσα
ἀμέσως τώρα, και μελόγλυκο κρασί να 'ρθεῖ γνοιασεῖτε,
κι ἀκόμα και ψωμί ἀπ' τα σπῆπια σας· σωρὸ μαζεῦτε ξύλα,
κι ολονυχτίς, την πουρνογέννητην Αυγὴ ως να ἰδοῦμε, ας καίμε
φωτιές πολλές ολοῦθε, ἡ λάμψη τους στον ουρανὸ να φτάνει.
- Μήπως οἱ Ἀργίτες οἱ μακρόμαλλοι λογιᾶσουν μες στη νύχτα
να φύγουν ἀπὸ δῶ, στῆς θάλασσας την πλατιὰ ράχη ἀπάνω.
Ὅχι, δε θέλω δῆχως πόλεμο ν' ἀνέβουν στα καράβια,
μόνο γυρνώντας ο καθένας τους να 'χει πληγὴ να γιάνει,
ἀπὸ σαγίτα ἢ καλοακόνιστο κοντάρει λαβωμένος,
την ὥρα στο καράβι που 'μπαίνει, για να φοβούνται κι ἄλλοι
στους Τρώες τους ἀλογάδες πόλεμο πολυδακρο ν' ασκώνουν.
Κι ας διαλαλήσουν θεοφίλητοι σε ὅλο το κάστρο κράχτες,
τα νέα τ' ἀγόρια με τους γέροντες τους ψαρομελιγγάτους
γύρω στου κάστρου τους θεόχπιστους να μαζωχτοῦνε πύργους'
- και κάθε μια ἀπὸ τις γυναῖκες μας τρανὴ φωτιά ν' ἀνάψει
μέσα στο σπῆπι της' κι ας βάλουμε δικούς μας να φυλάνε,
κρυφὰ μην μπουν οχτροὶ στο κάστρο μας, ὅσο ο στρατὸς μας λείπει.
Ἔτσι να γίνουν, Τρώες ἀντρόκαρδοι, καθὼς ορίζω τώρα.
Εἰπώθη ο λόγος που συνταίριαζε στις ὥρες που πεονοῦμε'

- 525 τὸν δ' ἠοῦς Τρώεσσι μεθ' ἵπποδάμοις ἀγορεύσω.
 ἔλπομαι εὐχόμενος Δίί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
 ἐξελάαν ἐνθὲνδε κύνας κηρессиφορήτους,
 οὓς κῆρες φορέουσι μελαινᾶων ἐπὶ νηῶν.
 ἀλλ' ἦτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς,
- 530 πρῶϊ δ' ὑπὴροῖσι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
 νηυσὶν ἐπι γλαφυρῆσιν ἐγείρομεν ὄξυν Ἄρηα.
 εἶσομαι εἰ κέ μ' ὁ Τυδεΐδης κρατερὸς Διομήδης
 πᾶρ νηῶν πρὸς τείχος ἀπώσεται, ἢ κεν ἐγὼ τὸν
 χαλκῷ δηώσας ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.
- 535 αὔριον ἦν ἀρετὴν διαείσεται, εἴ κ' ἐμὸν ἔγχος
 μείνῃ ἐπερχόμενον· ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἴω
 κείσεται οὐτήθεις, πολέες δ' ἄμφ' αὐτὸν ἐταῖροι
 ἠελίου ἀνιόντος ἔς αὔριον· εἰ γὰρ ἐγὼν ὣς
 εἶην ἀθάνατος καὶ ἀγήρωσ ἤματα πάντα,
- 540 τοίμην δ' ὡς τίειτ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
 ὡς νῦν ἡμέρη ἦδε κακὸν φέροι Ἀργείοισιν.
 ὡς Ἔκτωρ ἀγόρευε, ἐπὶ δὲ Τρώες κελάδησαν.
 οἱ δ' ἵππους μὲν λύσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώοντας,
 δῆσαν δ' ἴμαντεςσι παρ' ἄρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
- 545 ἐκ πόλιος δ' ἄξοντο βόας καὶ ἴφια μῆλα
 καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,
 σῆπτον τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
- 549 κνίσην δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἶσω.
- 553 οἱ δὲ μέγα φρονέοντες ἐπὶ ππολέμοιο γεφύρας
 εἶατο παννύχιοι, πυρὰ δὲ σφισι καίετο πολλὰ.
- 555 ὡς δ' ὄτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην
 φαίνεται ἄριπρεπέα, ὅτε τ' ἔπλετο νήνεμος αἰθήρ·
 ἐκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπταὶ καὶ πρόωνες ἄκροι
 καὶ νάπαι· οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος
 αἰθήρ,
 πάντα δὲ εἶδεται ἄστρα, γέγηθε δὲ τε φρένα ποιμῆν·
- 560 τόσσα μεσηγῷ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥόαων
 Τρώων καιόντων πυρὰ φαίετο Ἰλιόθι πρό.
 χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πᾶρ δὲ ἐκάστω
 εἶατο πεντήκοντα σέλα πυρός αἰθομένοιο.
 ἵπποιο δὲ κρὶ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας
- 565 ἔσταότες παρ' ὄχεσφιν ἐϋθρονον Ἠῶ μίμνον.
- τ' ἄλλα στους Τρώες τους αλογάρηδες θα πω ταχιά σα φέξει.
 Θαρρῶ—κι ο Δίας με τους αθάνατους τους άλλους ας μ'
 ακούσουν—
 πῶς τα σκυλιά από δω θα διώξουμε τα λαμισκοτωμένα,
 που οι μαύρες Λάμιες να τους σκότωναν στα μαύρα τους καράβια!
 Τη νύχτα τώρα αυτή ας κοιτάξουμε να καλοφυλαχτούμε,
- και το πουρνό, τα ξημερώματα, συνάρματοι θα πάμε
 τον άγριον Άρη να σηκώσουμε μπρος στα βαθιά καράβια.
 Τότε θα μάθουμε αν ο αντρόκαρδος γιος του Τυδέα Διομήδης
 θα διώξει πίσω εμένα απ' τ' άρμενα στο κάστρο, για εγω πάλε
 σκοτώνοντας τον αιματόβαφα θα κουβαλήσω κούρσα.
 Αύριο θα δείξει το κουράγιο του κι αν θα μπορέσει ατός του
 να κρατηθεῖ μπρος στο κοντάρι μου' μ' από τους πρώτους λέω
 θα πέσει λαβωμένος με άμετρους τρογύρα του συντρόφους,
 αύριο ταχιά στου ήλιου το χάραμα. Να 'ταν εγω να ζούσα
 για πάντα αθάνατος κι αγέραστος, να με τιμούν κι εμένα
- ως την Παλλάδα ή τον Απόλλωνα τιμούν, όσο 'ναι αλήθεια
 η μέρα αυτή κακά περιτρανα πως φέρνει στους Αργίτες.»
 Αυτά ειπε ο Εχτορας, και χούγιαξαν γρικώντας τον οι Τρώες·
 και τα ιδρωμένα επήραν κι έλυσαν απ' το ζυγο άλογά τους,
 και με λουριά ο καθένας τα' δεσε στο αμάξι του αποδίπλα.
 Και φέραν βόδια εκει και πρόβατα παχιά απ' το κάστρο μέσα
 πάνω στην ώρα, και μελόγλυκο κρασί να 'ρθεῖ γνοιόστηκαν,
 κι ακόμα και ψωμί απ' τα σπῆτια τους, και μάζεψαν και ξύλα'
 και σφάζαν πλήθος στους αθάνατους σφαχτά χωρίς ψεγάδι.
 Κι οι άνεμοι από τον κάμπο ανέβαζαν τη νόστιμη την κνίσια
- ψηλά στα ουράνια, μα οι τρισεύτυχοι θεοῖ δεν την γευόνταν,
 κι ουδέ τη δέχουνταν, τι ολόκαρδα την άγια Τροία μισούσαν,
 το ίδιο τον Πρίαμο τον πολέμαρχο και το λαό του ακέριο.
 Όμως αυτοί, γεμάτοι ξεπαρση, στα διάβατα της μάχης
 ολονυχτίς κάθονταν, κι άναβαν φωτιές πολλές κοντά τους.
 Πως στο λαμπρό φεγγάρι ολόγυρα, ψηλά στα ουράνια, τ' άστρα
 στράφτουν ολόφωτα, κι απάνεμος κρατιέται ολούθε ο αιθέρας,
 καί γύρα οι βίγλες όλες φαίνονται, τ' ακρόκορφα, οι λαγκάδες,
 κι από τα ουράνια κάτω απέραντος ανοίγει ξάφνου ο αιθέρας,
 κι ως όλα βγαίνουν τ' άστρα, ευφράθηκε βαθιά ο βοσκός στα φρένα'
- τόσες φωτιές οι Τρώες φεγγοβολές στο κάστρο ομπρός άναβαν,
 αναμεσός στα πλοία τ' Αργίτικα και στα νερά του Ξάνθου.
 Χίλιες φωτιές στον κάμπο εκόρωναν, κι ολόγυρα στη λάμψη
 της κάθε μιας φωτιάς που εφούντωνε πενήντα Τρώες κάθονταν.
 Καί πλάι στ' αμάξια εσετέκαν τ' άλογα κι άσπρω κριθάρι ετρῶγαν
 και βίκο, πότε η Αυγή η χρυσόθρονη θα φτάσει καρτερώντας.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -I-

- I- ὡς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
θεσπεσίη ἔχε φύζα φόβου κρυόεντος ἑταίρη,
πένθει δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι.
ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίεντον ἰχθυόεντα
- 5 Βορέης καὶ Ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον
ἔλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δὲ τε κύμα κελαιὸν
κορθύεται, πολλὸν δὲ παρέξ ἄλα φύκος ἔχευεν·
ὡς ἐδαίξεται θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἄτρεΐδης δ' ἄχρῃ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ
- 10 φοῖτα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων
κλήδην εἰς ἀγορῆν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
μὴ δὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρῶτοισι πονεῖτο.
ἴζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἄν δ' Ἀγαμέμνων
ἴστατο δάκρυ χέων ὡς τε κρήνη μελάνυδρος
- 15 ἦ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χεεὶ ὕδωρ·
ὡς ὁ βαρὺ στενάχων ἔπε· Ἀργεῖοισι μετηύδα·
ὦ φίλοι Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη
σχέτιλος, ὃς τότε μὲν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
- 20 ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλευσατο, καὶ με κελεύει
δυσκλέα Ἄργος ἰκέσθαι, ἔπει πολλὴν ὤλεσα λαόν.
οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενεῖ φίλον εἶναι,
ὃς δὴ πολλῶν πολίων κατέλυσε κάρηνα
- 25 ἦ δ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν·
οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.
- 30 δὴν δ' ἄνεω ἦσαν τετιηότες υἱὲς Ἀχαιῶν·
ὄψε δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἄτρεΐδῃ σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,
ἦ θέμις ἐστὶν ἄναξ ἀγορῆ· σὺ δὲ μὴ τι χολωθῆς.
ἀλκὴν μὲν μοι πρῶτον ὄνειδισας ἐν Δαναοῖσι
- 35 φᾶς ἔμην ἀπτόλεμον καὶ ἀνάγκιδα· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσασ' Ἀργείων ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω·
σκήπτρῳ μὲν τοι δῶκε τετιμηῆσθαι περὶ πάντων,
ἀλκὴν δ' οὐ τοι δῶκεν, ὃ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
- Ἔτσι τη νύχτα οἱ Τρῶες εφύλαγαν μα τους Αργίτες τρόμος
κρατούσε ανείπτως, ο σύντροφος της παγερῆς φευγάλας,
κι αβάσταχτος καημὸς εβάραινε τους πολεμάρχους ὅλους.
Μαζί δυο άνεμοι πῶς ξεσήκωσαν φυσῶντας απ' τη Θράκη,
πονέντες και βοριάς, το πέλαγο το ψαροθρόφο, ξάφνου
χιμῶντας πάνω του, και γρήγορα μαυρίζοντας το κύμα
πυργῶθη, και σωρός στοιβάχτηκαν στο ακρόγιαλο τα φύκια'
παρόμοια κι η καρδιά σπαράζονταν στων Αχαιῶν τα στήθη.
Κι ωστόσο ο γιος του Ατρεά με ολόβαρη καρδιά απ' την πλήθια
πίκρα
- ἔτρεχε ολούθε, στους βοντόφωνους να δώσει διάτα κράχτες,
με τ' ὄνομά τους τους πρωτόγερους να κράζουν έναν έναν,
δίχως φωνές· κι ατός του γνιιάζονταν μοχλώντας μες στους
πρῶτους.
Κι ως τούτοι ἐκάθισαν στη σύναξη βαριοθλιμμένοι, ασκῶθη
θρηνῶντας μπρος τους ο Αγαμέμνονας, σα μαύρη νερομάνα,
που από ψηλά κρεμάει κατάγκρεμα τα σκοτεινά νερά της·
ὅμοια κι αὐτός βαριά στενάζοντας μιλούσε στους Αργίτες:
« Φίλοι μου εσεῖς, Αργίτες ἀρχοντες και πρωτοκεφαλάδες,
ο Δίας, ο γιος του Κρόνου, μ' ἔμπλεξε σε συφορά μεγάλη,
ο ανέσπλαχνος, που πριν μου το 'ταξε και δέχτηκε, πριν πάρω
- πρῶτα την Τροία την ωριοτείχιση, να μη διαγύρω πίσω.
και τώρα δόλο μου 'στησε ἀσκημο και με προστάζει στο Ἄργος,
τόσο πολύ στρατό αφοῦ ξέκανα, να γύρω ντροπιασμένος.
Ἔτσι μαθές στον παντοδύναμο του Κρόνου υγιό θ' ἀρέσει,
που πλήθος κάστρα ξεκεφάλισε και θα ξεκεφαλίσει
πλήθος ἀκόμα, τι στη δύναμη ποιοι εἶναι που τον φτάνει;
Μα τώρα ελάτε, ομπρός, το λόγο μου ν' ακούσουμε ὅλο θέλω:
Με τα καράβια πίσω ας γύρουμε στην ποθητή πατρίδα,
τι πια την Τροία δε θα την πάρουμε με τις φαρδιές τις ρούγες!»
Ἔτσι μιλούσε, κι ὅλοι ἐκόμπιασαν και δεν ἐβγαζαν ἀχνα,
- κι ὦρα πολλή βουβοὶ εκρατιόντουσαν οἱ Αργίτες πικραμένοι'
αργά στο τέλος ο βροντόφωνος Διομήδης πήρε κι εἶπε:
«Με σένα πρῶτα, Ατρεΐδη, ἔτσι ἀμυαλα που κρένεις, θα τα βάλω,
καθῶς ταιριάζει μες στη σύναξη, και μη θυμῶνεις, ρήγα.
Μια μέρα την αντρεία μου ντρόπιασες μπρος στους Αργίτες, κι
εἶπες
κιότης πως εἶμαι ἐγὼ κι ἀπτόλεμος' μ' αν εἶμαι κι αν δεν εἶμαι,
απ' τους Αργίτες τόσο οἱ γέροντες ὅσο κι οἱ νιοι το ξέρουν.
Ἦταν για να 'χεις δυο, μα σου 'δωκε μονάχα το 'να ο Δίας:
βασιλικιά τιμῆ σου εχάρισε την πιο τρανή στον κόσμο,
Ὅμως καθόλου αντρεία δε σου 'δωκε, που αξίζει πάνω απ' ὅλα.

- 40 δαιμόνι' οὕτω που μάλα ἔλπειαι υἴας Ἀχαιῶν
ἀππολέμους τ' ἔμναιαι καὶ ἀνάλκιδας ὡς ἀγορεύεις;
εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται ὡς τε νέεσθαι
ἔρχο· πάρ τοι ὁδός, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης
ἑστάσ', αἶ τοι ἔποντο Μυκῆνηθεν μάλα πολλαί.
- 45 ἀλλ' ἄλλοι μενέουσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
εἰς ὃ κέ περ Τροίην διαπέρσομεν. εἰ δέ καὶ αὐτοὶ
φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
νώϊ δ' ἐγὼ Σθέnelός τε μαχρσόμεθ' εἰς ὃ κε τέκμων
Ἰλίου εὐρωμεν· σὺν γὰρ θεῶν εἰλήλουθμεν.
- 50 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἴες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἵπποδάμοιο.
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἵπποτά Νέστωρ·
Τυδεΐδῃ περὶ μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
καὶ βουλή μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος.
- 55 οὐ τίς τοι τὸν μῦθον ὀνόσσειται ὄσσοι Ἀχαιοί,
οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἴκεο μῦθων.
ἦ μὲν καὶ νέος ἐσσί, ἐμὸς δέ κε καὶ παῖς εἴης
ὀπλότατος γενεῆφιν· ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
- 60 ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραῖτερος εὐχομαί εἶναι,
ἐξεῖπω καὶ πάντα διίξομαι· οὐδὲ κέ τίς μοι
μῦθον ἀτιμήσει', οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.
ἀφρήτωρ ἀθέμιστος ἀνέσπιός ἐστιν ἐκεῖνος
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου ὀκρουόντος.
- 65 ἀλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ
δῶρπά τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἀτρεΐδῃ σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.
- 70 δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὐ τοι ἀεικές.
πλεῖαί τοι οἴνου κλισαί, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
ἡμάτια Ὀθήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσι·
πᾶσά τοι ἐσθ' ὑποδεξίῃ, πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
πολλῶν δ' ἀγρομένων τῷ πείσειαι ὃς κεν ἀρίστην
- 75 βουλήν βουλεύσει· μάλα δὲ χρεῶ πάντας Ἀχαιοὺς
ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δῆϊοι ἐγγύθι νηῶν
καίουσιν πυρὰ πολλὰ· τίς ἂν τάδε γηθήσειε;
νύξ δ' ἦδ' ἠὲ διαρραῖσει στρατὸν ἠὲ σαώσει.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ
πίθοντο.
- Φαντάστηκες σὶ' ἀλήθεια, αστόχαστε, τῶν Ἀχαιῶν τοὺς γόνους
τόσο κιοτήδες, τόσο ἀπόλεμοι, καθῶς μας τα 'πες τώρα;
Μ' αν η ψυχὴ η δικιά σου ἐπόθησε να γύρει στην πατρίδα,
τράβα, ανοιχτός ο δρόμος! Στέκονται στο ακρόγιαλο σερμένα
πλήθος καράβια σου, που σ' ἔφεραν δω πέρα απ' τη Μυκῆνα.
Ὅμως οἱ Ἀργίτες οἱ μακρόμαλλοι θα μείνουν δίχως ἄλλο,
της Τροίας το κάστρο ως να πατήσουμε- μ' αν θεν και τούτοι, ας
μπούνε
στα πλοία κι ας φύγουν αρμενίζοντας στην ποθητή πατρίδα.
Μα εγὼ κι ο Σθέnelος τον πόλεμο κρατάμε, πια ως να βρούμε
της Τροίας την ἄκρα' τι μας ἔφερε θεοῦ βουλή ἐδῶ πέρα.»
- Εἶπε, κι οἱ γιοὶ ἀλάλαξαν σύψυχοι τῶν Ἀχαιῶν, τα λόγια
του αλογατὰ Διομήδῃ ἀκούγοντας, και τον εκαμαρώναν.
και τότε ασκώθηκεν ο Νέστορας ο αλογολάτης κι εἶπε:
«Γιε του Τυδεά, περίσσια αντρώκαρδος και στη σφαγή λογιέσαι,
και στη βουλή τους συνομήλικους ὄλους περνάς ἀλήθεια.
Κανένας Ἀχαιός το λόγο σου δε θ' ἀψηφήσει, κι οὐτε
θ' αντιλογήσει, μα δεν ἐβγαλες το λόγο σου ως την ἄκρη.
Εἶσαι μαθές και νιος, θα ταίριαζε και γιος δικός μου να 'σαι,
ο πιο μικρός, μα εἰν' οἱ κουβέντες σου περίσσια μυαλωμένες,
τι στους ρηγάδες ὅσα μίλησες τῶν Ἀχαιῶν σωστά 'ναι.
- Ὅμως εγὼ εἶμαι γεροντότερος, λοιπόν θα τα ξηγήσω
τα πάντα ως πέρα, ὅσα εστοχάστηκα' τα λόγια μου κανένας,
μηδέ κι ο ἀφέντης ο Ἀγαμέμνωνας θαρρῶ δε θ' ἀψηφήσει.
Ἄσσογος, ἄσπιτος, παράνομος, που χαίρεται αν ξεσπάσει
σε φίλους και δικούς ἀνάμεσα ξεφρενιασμένη ἀμάχη.
Μα ἡ μαύρη νύχτα τώρα ἐπλάκωσεν' η χάρη της ας γένει'
πάμε το δεῖπνο να συντάξουμε, κι ας κάτσουν χῶρια χῶρια
οἱ βάρδιες ἐξω απ' το καστρότειχο, πλάι στο ανοιχτὸ χαντάκι.
Αὐτὴ 'ναι για τοὺς νιους η διάτα μου' μα ἐσὺ ξεκίνα πρώτος,
υγιέ του Ἀτρεά, τι ἐσὺ κι απ' ὄλους μας πιο βασιλιάς λογιέσαι·
- και στρώσε τάβλες για τοὺς γέροντες' περίσσια αὐτὸ πρεπὸ σου'
κρασί γιομάτα εἰν' τα καλύβια σου, που Ἀργίτικα καράβια
ολημερίς περνοῦν το πέλαγο και φέρνουν απ' τη Θράκη'
κι εἶναι δικό σου κάθε φίλεμα, τι σε πολλοὺς ορίζεις.
Κι ως συναχτούμε τόσοι γέροντες, θ' ἀκούσεις ὅποιον δῶκει
την πιο καλή βουλή' τι σ' ὄλους μας βαριά πλακῶνει ἀνάγκη
ἀπὸ σωστή βουλή και φρόνιμη' τι δίπλα σὶ' αρμενά μας
πλήθιες φωτιές οἱ οχτροὶ μας ἀναψαν ποιος να χαρεῖ με τούτα;
Αὐτὴ τη νύχτα για ἀφανίστηκε για γλίτωσε τ' ασκέρι.»
- Εἶπε, κι αὐτοὶ, γρικῶντας, πρόθυμα συνάκουσαν το λόγο'

- 80 ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο
ἀμφί τε Νεστοριδῶν Θρασυμήδεα ποιμένα λαῶν,
ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον υἴας Ἄρηος
ἀμφί τε Μηριόνην Αἰφάρῃα τε Δῆπτυρόν τε,
ἠδ' ἀμφί Κρείοντος υἱὸν Λυκομήδεα διόν.
- 85 ἔππ' ἔσαν ἠγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἐκάστω
κοῦροι ἅμα στείχον δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
κάδ' δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἴζον ἰόντες·
ἐνθα δὲ πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπα ἕκαστος.
Ἀτρεΐδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
- 90 ἐς κλισίην, παρὰ δὲ σφί τίθει μενοεικέα δαῖτα.
οἱ δ' ἔπ' ὄνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
Νέστωρ, οὐ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
- 95 ὁ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρεΐδῃ κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὐνεκα πολλῶν
λαῶν ἔσσι ἄναξ καὶ τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἴνα σφισι βουλεύησθα.
- 100 τῷ σε χρὴ περὶ μὲν φάσθαι ἔπος ἠδ' ἔπακούσαι,
κρηθῆναι δὲ καὶ ἄλλω, ὅτ' ἂν τινα θυμὸς ἀνώγη
εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἔξεται ὅπτι κεν ἄρχῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει
- 105 οἶον ἐγὼ νοέω ἡμὲν πάλα ἠδ' ἔτι καὶ νῦν
ἐξ ἔτι τοῦ ὅτε διογενὲς Βρισηΐδα κούρην
χωμένου Ἀχιλλῆος ἔβης κλισίῃθεν ἀπούρας
οὐ τι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἐγυγε
πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῶ μεγαλήτορι θυμῷ
- 110 εἶξας ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοὶ περ ἔτισαν,
ἠτίμησας, ἐλὼν γὰρ ἔχεις γέρας· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
φραζώμεσθ' ὡς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπιθωμέν
δώροισιν τ' ἀγανοῖσιν ἔπεσσι τε μιλχιόισι.
τόν δ' αὐτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
- 115 ὦ γέρον οὐ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας·
ἄσάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναινομαι. ἀντί νυ πολλῶν
λαῶν ἔστιν ἀνὴρ ὃν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ,
ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
ἀλλ' ἔπει ἄσάμην φρεσὶ λευγαλέησι πιθήσας,
- 120 ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
ὕμιν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνων
ἔππ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
αἰθωνας δὲ λέβητας εἴκοσι, δῶδεκα δ' ἵππους
πηγούς ἀθλοφόρους, οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
- κι οἱ βάρδιες ἐξω απ' το καστρότειχο με τ' ἄρματα τους τρέχαν,
ἄλλοι κοντά στο γιο του Νέστορα, τον ἄρχο Θρασυμήδη,
στον Ἰάλμενο και στον Ασκάλαφο, του Ἀρη τους γιους, καμπόσοι,
και στο Μηριόνη και στο Δῆπτυρο, στο θεῖο το Λυκομήδη,
το γιο του Κρέοντα, κι ἄλλοι ἀπόμειναν στον Αἰφάρῃα τρογύρα.
Εφτά ήταν οι ἄρχοι στους βαρδιάτορες, κι ἀπὸ ἑκατὸ καθέναν
ἀγούροι ἀκλούθουν, και στα χέρια τους μακριὰ κοντάρια ἐσφιγγαν.
Στη μέση απ' το τειχὶ ως ἐκάθισαν κι απ' το χαντάκι τότε,
φωτιές ἀνάψανε, και σύνταζε το δεῖπνο του ο καθέννας.
Κι ωστόσο ο γιος του Ατρεῖα τους γέροντες των Αχαιῶν συνάζει,
και στο καλύβι του τους ἐστρωσε χορταστικὸ τραπέζι.
Και κείνοι ευτύς ομπρός τους στα ετοῖμα φαγιά τα χέρια ἀπλωσαν.
Και σύντας του πιστοῦ θαράπεψαν και του φαγίου τον πόθο,
πρῶτος ο γέροντας ο Νέστορας, που η γνώμη του εἶχε δεῖξει
και πριν ἢ πιο καλή, στοχάστηκε βουλή καινούργια πάλε,
κι ἔτσι τους μίλησε καλόγνωμος κι ἀναμεσὸ τους εἶπε:
«Υγιέ του Ατρεῖα, τρανέ Αγαμέμνονα, ρηγάρχη τιμημένε,
αρχὴ και τέλος πέφτει ο λόγος μου σε σένα, πλήθος που 'χεις
λαοὺς και κυβερνάς, και σου 'βαλε στη φούχτα ο Δίας, ρηγάρχη,
βασιλικὸ ραβδί και δύναμη, το δίκιο για να κρίνεις.
- Κι ἔχεις χρέη να πεις το λόγο σου, ν' ἀκούσεις τον δικὸ μας,
κι ἀκόμα, πιο σωστά αν κανένας μας μιλήσει, ν' ἀκλουθήξει
τη γνώμη του' δικὸ σου διάφορο, κι ας εἶναι ο λόγος ἄλλου.
Λοιπὸν ἀκούστε τι μου εικάζεται το πιο σωστὸ πως εἶναι'
ἄλλος κανεὶς βουλή καλύτερη δε δύναται να δώσει
απ' τη δικιά μου, που και σήμερα και πριν την εἶχα πάντα,
απ'την ἡμέρα, ἀρχοντογεννήτε, που πήγες στου Αχιλλέα
και μ' ὄλο το θυμὸ του του ἀρπαξες τη Βρισποπούλα κόρη,
δίχως και μεις να θέμε' μόχτησα τότε κι ἐγὼ ζητώντας
ν' ἀλλάξεις γνώμη' ἐσὺ ὁμως ἀκουσες της πέρφανης καρδιάς σου,
- κι αὐτόν που τίμησαν οι ἀθάνατοι, τον πιο ἀντρειωμένο απ' ὄλους,
τον καταφρόνεςες και του ἀρπαξες το ἀρχοντομοῖρ' ὠστόσο
και τώρα πως θα τον μερώσουμε να ἰδοῦμε, το θυμὸ του
με πλούσια δῶρα μαλακώνοντας και με μελένια λόγια.»
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας γυρνώντας του ἀποκρίθη:
«Τα που 'φταιξα ἀραδιάζεις, γέροντα, και ψέματα δεν εἶναι'
το διαλάω κι ἐγώ: τυφλώθηκα! Μεγάλο ἀντζυγιάζει
ασκέρη ἐκεῖνος που ἀγαπήθηκε περίσσια ἀπὸ το Δία.
Ὅμοια και τώρα, ετούτον τίμησε χτυπώντας τους Αργίτες.
Ὅμως μια κι ἐφταιξα κι ἀκλούθηξα τις στραβοκεφαλιές μου,
- να τα βολέψω θέλω, δίνοντας ξεπλερωμὴ μεγάλη.
Ἀκούστε με ὄλοι, τα περιλαμπρα να νοματίσω δῶρα:
Εφτά τριπόδια ἀγκίνιαστα, εἴκοσι στραφταλιστὰ λεβέτια,
δίσκους χρυσάφι δέκα, δῶδεκα καλοθρεμμένους μαύρους
στεφανοφόρους, που ἀγωνίστηκαν στο δρόμο και νίκησαν.

- 125 οὐ κεν ἀλήϊος εἶη ἀνήρ ὧ τόσσα γένοιτο,
οὐδέ κεν ἀκτῆμων ἐριπίμοιο χρυσοῖο,
ὄσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
δῶσω δ' ἐπτά γυναικάς ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας
Λεσβίδας, ἃς ὅτε Λέσβον εὐκτιμένην ἔλεν αὐτὸς
- 130 ἐξελόμην, αἷ κάλλει ἐνίκων φύλα γυναικῶν.
τὰς μὲν οἱ δῶσω, μετὰ δ' ἔσσεται ἦν τότ' ἀπηύρων
κούρη Βρισήος· ἐπὶ δὲ μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι
μὴ ποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβῆμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
ἢ θέμις ἀνθρώπων πέλει ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
- 135 ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δὲ κεν αὐτε
ἄστου μέγα Πριάμοιο θεοὶ δῶσωσ' ἀλαπάξαι,
νῆα ἄλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νησάσθω
εἰσελθῶν, ὅτε κεν δατεῶμεθα ληϊδ' Ἀχαιοί,
Τρωϊάδας δὲ γυναικάς ἐείκοσιν αὐτὸς ἐλέσθω,
- 140 αἷ κε μετ' Ἀργεῖν Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
εἰ δὲ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν οὐθαρ ἀρούρης
γαμβρὸς κέν μοι ἔοι· τίσω δὲ μιν ἴσον Ὀρέστη,
ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
τρεις δὲ μοί εἰσι θυγατρὲς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτω
- 145 Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα,
τῶν ἦν κ' ἐθέλησι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δῶσω
πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὐ πῶ τις ἐγὼ ἐπέδωκε θυγατρί·
ἐπτά δὲ οἱ δῶσω εὐ ναιόμενα ππολιεθρα
- 150 Καρδαμύλην Ἐνόπην τε καὶ Ἴρην ποιήεσαν
Φηράς τε ζαθέας ἠδ' Ἄνθειαν βαθυέλιμον
καλήν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
πᾶσαι δ' ἐγγύς ἄλός, νέαται Πύλου ἡμαθόεντος·
ἐν δ' ἄνδρες ναιούσι πολυύρρηγες πολυβοῦται,
- 155 οἷ κέ ἐ δωπίνησι θεὸν ὧς τιμήσουσι
καὶ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι μεταλήξαντι χόλοιο.
δημηθῆτω· Αἴθης τοι ἀμειλιχος ἠδ' ἀδάμαστος,
τοῦνεκα καὶ τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἀπάντων·
- 160 καὶ μοι ὑποστήτω ὄσσον βασιλεύτερός εἰμι
ἠδ' ὄσσον γενεῇ προγενέστερος εὐχόμαι εἶναι.
τόν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερῆνιος ἵπποτα Νέστωρ·
Ἄτρεϊδῆ κῦδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
δῶρα μὲν οὐκέτ' ὄνοσά διδοῖς Ἀχιλλῆϊ ἀνακτι·
- 165 ἀλλ' ἄγετε κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἷ κε τάχιστα
ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
εἰ δ' ἄγε τοὺς ἄν ἐγὼ ἐπιόψομαι οἷ δὲ πιθέσθων.
Φοῖνιξ μὲν πρῶτιστα Διῖ φίλος ἡγησάσθω,
αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
- Με δίχως χτήματα δε θα' μένε που θα 'παιρνε ὅλα τούτα,
μήτε καθόλου το αζετίμητο θα του 'λειπε χρυσάφι,
αν εἶχε τα ὅσα τ' ἄπια μου 'φεραν απ' τους αγώνες πλοῦτη.
Κι εφτά γυναικές που αμεγαδάσαστες κατέχουν τέχνες δίνω,
Λέσβισσες, που ὄντας την καλόχηστη πάτησε Λέσβο ατός του,
- μου τις διάλεξαν, και το ταίρι τους στην ομορφιά δεν εἶχαν.
Κι αυτές θα δῶσω, κι από πάνω τους την που του πήρα τότε,
τη Βρισσοπούλα κόρη, δίνω του' κι ὄρκο τρανό του κάνω,
πως δεν ανεβηκα στην κλίνη της, δεν ἐσμίξα μαζί της,
καθώς το συνηθίζουμε ὅλοι μας στη γη, γυναικές κι ἄντρες.
Αὐτά θα τα 'χει ευτύς· κι αργότερα, σαν οι θεοὶ μας δώσουν
το μέγα κάστρο να πατήσουμε του Πριάμου, και τα κούρσα
οι Ἀργίτες βάλουμε στο μοίρασμα, τότε ο Ἀχιλλέας ας ἐρθει
και το καράβι του με μάλαμα και με χαλκό ας φορτώσει·
κι ατός του της Τρωάδας εἴκοσι γυναικές ας διαλέξει,
- που μοναχά η Ελένη η Ἀργίσις να τις περνά στα κάλλη.
και στο Ἄργος πίσω το πολύκαρπο σα γύρουμε, γαμπρός μου
να γίνε, και τιμή περίτρανη θα του 'χω, σαν του Ὀρέστη,
που χαϊδεμένος μου ανασταίνεται μες σε αρχοντιά μεγάλη.
Τρεις θυγατέρες στο παλάτι μου το καλοστεριωμένο,
τη Λαοδίκη, την Ἰφιάνασσα και τη Χρυσόθεμη, ἔχω.
Ποια θέλει απ' ὄλες; αζαγόραστη να μου την πάρει, να 'χει
ταίρι ακριβό να πάει στου κύρη του' κι εγὼ πολλά θα δῶσω
προικιά από πάνω, ὅσα δεν ἔδωκε στην κόρη του κανένας.
και πολιτείες εφτά πεντάμορφες να πάρει απάνω στ' ἄλλα,
- την Καρδαμύλη, τον ολόχλωρην Ἴρή και την Ἐνόπη,
την ἅγια τη Φηρά, την ὀμορφη την Αἴπεια, και την Ἄνθεια
με τα λιβάδια, και την Πήδασο την πολυκληματούσα'
κι εἶναι ὄλες στο γιαλό, στο σύνορο της αμμουδάτης Πύλος'
και μέσα ζοῦνε πολυπρόβατοι και πολυγελαδᾶροι
νοικοκυραῖοι, που σαν αθάνατο θα τον τιμοῦν με δῶρα,
και θα πλερώνουν και δοσίματα, σα ρήγας τους που θα 'ναι.
Αὐτά θα του 'δυνα, αν τη μάνητα σκολάσει. Μ' ας μερώσει!
Ὁ Ἄδης μονάχα μένει αμέρωτος κι αλύγιτος, για τούτο
πότερο απ' ὄλους τους αθάνατους του 'χουν οι ἀνθρωποι ἀμάχη.
- Ἄς κάνει τώρα το χατίρι μου, τι πιο τρανὸς λογιέμαι
ρήγας εγὼ, κι αν πεις τα χρόνια μου, περνοῦνε τα δικά του.»
Κι απηλογια ὁ γερῆνιος Νέστωρας του δίνει ο αλογολάτης:
«Υγιέ του Ἀτρέα, τρανέ Ἀγαμέμνονα, ρηγάρχη τιμημένη,
στον Ἀχιλλέα τα δῶρα που 'ταξες, του πεταμού δεν εἶναι.
Ελατέ, διαλεχτούς να στείλουμε, να τρέξουν στο καλύβι,
και του Πηλέα το γιο να σμιζοῦνε, τον Ἀχιλλέα, με βιάση.
Ὅποιους διαλέξω τώρα, πρόθυμα ν' ακούσουν. Μην αργοῦμε!
Ὁ αρχοντογέννητος ο Φοῖνικας να σύρει πρῶτος πρῶτος,
κι ο μέγας Αἴας κι ο αρχοντοθῶρητός μαζί Ὀδυσσεάς να πάνε,

- 170 κηρύκων δ' Ὀδῖος τε καὶ Εὐρυβάτης ἄμ' ἐπέσθων.
φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημήσαί τε κέλεσθε,
ὄφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρρησόμεθ', αἶ κ' ἐλέησῃ.
ὡς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδόμεν μῦθον ἔειπεν.
αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
- 175 κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἐπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
ὀρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερῆνιος ἵπποτα Νέστωρ
- 180 δειδίλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα,
πειρᾶν ὡς πεπιθοῖεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
τῷ δὲ βᾶτην παρά θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
πολλὰ μάλ' εὐχομένω γαιήοχῳ ἔννοσιγαίῳ
ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.
- 185 Μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθην,
τόν δ' εὐρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ
καλῆ δαιδαλέῃ, ἐπὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν,
τὴν ἄρειτ' ἐξ ἐνάρων πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
τῆ ὄ γε θυμὸν ἔτερπεν, αἶεδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
- 190 Πάτροκλος δὲ οἱ οἴος ἐναντίος ἦστο σιωπῆ,
δέγμενος Αἰακίδην ὅποτε λήξειεν αἰείδων,
τῷ δὲ βᾶτην προτέρω, ἠγείτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφῶν δ' ἀνόρουσεν
Ἀχιλλεύς
αὐτῆ σὺν φόρμιγγι λιπῶν ἔδος ἔνθα θάασεν.
- 195 ὡς δ' αὐτὸς Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη.
τῷ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς·
χαίρετον· ἦ φίλοι ἄνδρες ἰκάνετον ἢ τι μάλα χρεῶ,
οἷ μοι σκυζομένω περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστων.
ὡς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς,
- 200 εἶσεν δ' ἐν κλισιοῖσι τάπησί τε πορφυρέοισιν.
αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν ἐγγύς ἐόντα·
μείζονα δὴ κρητῆρα Μενoitίου υἱὲ καθίστα,
ζωρότερον δὲ κέραιε, δέπας δ' ἔντυνον ἐκάστω·
οἷ γὰρ φίλτατοί ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρω.
- 205 ὡς φάτο, Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρω.
αὐτὰρ ὄ γε κρείον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῆ,
ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' οἷος καὶ πίνος αἰγός,
ἐν δὲ σὺός σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῆ.
τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς.
- καὶ πίσω να ῥχονται οἱ διαλάληδες, ο ἴδιος κἰ ο Ευρυβάτης.
Φέρτε νερό και για τα χέρια μας, κἰ ἄκρα σιγή προστάχτε,
στο Δία παράκληση να κάνουμε, για να μας συμπονέσει.»
Ἔτσι εἶπε αὐτός, και σ' ὄλους ἄρεσαν τα λόγια του που ἄκουσαν
κἰ οἱ κράχτες πήραν και τους ἔχυναν νερό στα χέρια πάνω'
και τα κροντήρια τα παιδόπουλα κρασί τα ξεχείλισαν,
και σε ὄλους τα ποτήρια γιόμωσαν, απ' τις σπονδές ν' αρχίσουν.
Κἰ ως κάταν τις σπονδές κἰ ευφράθηκαν ὄσο πιότη ποθοῦσαν,
απ' τα καλύβια του Ἀγαμέμνονα, του γιου του Ἀτρέα, κινούνε'
κἰ ο γέρο αλογολάτης Νέστορας διπλοπαράγγελέ τους,
- και σ' ὄλους ἔγενεφε, μα πιότερο στον Ὀδυσσεά, να κάνουν
ὄ,τι μποροῦν, τη γνώμη του ἀπεγού γιου του Πηλέα ν' αλλάξουν.
Πήραν αὐτοῖ του πολυτάραχου γιαλοῦ τον ἄμμον ἄμμο,
κἰ ὄλο προσεῦκουνταν στον ἄρχοντα της γης, τον Κοσμοσειστή,
να κάνουν του Ἀχιλλέα την πέρφανη ψυχὴ ν' αλλάξει γνώμη.
Κἰ ως τέλος στα καλύβια κἰ ἄρμενα των Μυρμιδόνων φτάσαν,
να φραίνεται τον βρήκαν με ὄμορφη, πολὺπλουμη κιθάρα,
γλυκόφωνη, που ο καβαλάρης της ξεχώριζε ἀσημένιος—
κουρσός δικό του, του Ηετίωνα σαν πάτησε το κάστρο.
Με αὐτῆ φραινόταν τώρα κἰ ἔμμελε παλικαριές μεγάλες.
- Κἰ ο Πάτροκλος ἀντίκρα ἐκάθουσαν, δίχως μιλά, μονάχος,
και καρτερούσε, το τραγοῦδι του πότε ο Ἀχιλλέας θα πάψει.
Κἰ αὐτοῖ εσιμῶσαν —ο ἀρχοντόγεννος μπροστά Ὀδυσσεάς
τραβούσε—
κἰ ομπρός του στάθηκαν. Ξαφνιάστηκεν ἐκεῖνος και πετάχτη
απ' το σκαμνὶ που ως τώρα ἐκάθουσαν, κρατώντας την κιθάρα.
Το ἴδιο κἰ ο Πάτροκλος θωρώντας τους να φτάνουν προσηκῶθη.
Κἰ εἶπε ο Ἀχιλλέας ο φτεροπόδαρος καλωσορίζοντας τους:
« Γεια και χαρά σας! (κάποια θα 'σφιξεν ἀνάγκη)· απ' τους Ἀργίτες
εσάς λογιάζω φίλους πιότερο, κἰ ας εἶμαι θυμωμένος.»
Εἶπε ο Ἀχιλλέας, και τους συνέμπεσε πιο μέσα στο καλύβι,
- και σε θρονιά τους καλοσκάμισε, σε πορφυρένια πευκιά,
Κἰ ευτὺς γυρνώντας λέει στον Πάτροκλο, που 'στεκε ἐκεῖ κοντά του:
«Κροντήρι στησε μεγαλύτερο, γιε του Μενoitίου, κἰ ἔλα,
πιο δυνατὸ συγκέρνα το κρασί, και μοίρασε και κούπες,
τι οἱ πιο ακριβοὶ μου φίλοι ἐκόπιασαν στη στέγη μου ἀπὸ κάτω.»
Εἶπε, κἰ ο Πάτροκλος του ἀκράνη του συναγρικαίει το λόγο.
Κἰ αὐτός τρανὸ σανίδι ἀκούμπησε μπρος στις φωτιάς τη λάμψη,
κἰ ἀπάνω του την πλάτη ολόπαχης γίδας κἰ ἀρνιού πιθώνει,
και ράχη ἀκόμα απ' ἀγριογούρουνο, που γυάλιζε του πάχους.
Και του κρατούσεν ο Αὐτομέδοντας, το κρέας να κόψει ἐκεῖνος.

- 210 και τὰ μὲν εὖ μίστυλλε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε,
πῦρ δὲ Μενοπιάδης δαῖεν μέγα ἰσόθεος φῶς.
αὐτὰρ ἔπει κατὰ πῦρ ἐκάη καὶ φλόξ ἔμαράνθη,
ἀνθρακίην στορέσας ὀβελούς ἐφύπερθε τάνυσσε,
πάσσε δ' ἄλως θεῖοιο κρατευτάων ἔπαείρας.
- 215 αὐτὰρ ἔπει ῥ' ὤπησε καὶ εἰν ἔλεοῖσιν ἔχευε,
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἔλών ἐπένειμε τραπέζῃ
καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἀτὰρ κρέα νείμεν Ἀχιλλεύς.
αὐτὸς δ' ἀντίον ἴζεν Ὀδυσσῆος θεῖοιο
τοίχου τοῦ ἐτέρουιο, θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει
- 220 Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον· ὃ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς.
οἷ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
νεῦσ' Αἴας Φοῖνικι· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκ' Ἀχιλλῆα·
- 225 χαῖρ' Ἀχιλεῦ· δαιτὸς μὲν εἴσης οὐκ ἐπιδευεῖς
ἦμὲν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαιο
ἠδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν, πάρα γὰρ μενοεικέα πολλὰ
δαίνυσθ'· ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν,
ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα διοτρεφῆς εἰσορόωντες
- 230 δείδιμεν· ἐν δοιῇ δὲ σαωσέμεν ἢ ἀπολέσθαι
νήας εὐσσέλμους, εἰ μὴ σὺ γε δύσαι ἀλκήν.
ἐγγύς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὔλιν ἔθεντο
Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλεκλειτοὶ τ' ἐπίκουροι
κηάμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ στρατόν, οὐδ' ἔτι φασί
- 235 σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνησιν πεσέεσθαι.
Ζεὺς δὲ σφί Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
ἀστράπτει· Ἔκτωρ δὲ μέγα σθένει βλεμειάων
μαίνεται ἐκπάγλως πίσυνος Δίῃ, οὐδὲ τι τίει
ἀνέρας οὐδὲ θεούς· κρατερῇ δὲ ἔλυσσα δέδυκεν.
- 240 ἀράται δὲ τάχιστα φανήμεναι Ἡῶ διαν·
στεύται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα
αὐτάς τ' ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός, αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δηλώσειν παρὰ τῆσιν ὀρινομένους ὑπὸ καπνοῦ.
ταῦτ' αἰνώως δεῖδοικα κατὰ φρένα, μὴ οἱ ἀπειλάς
- 245 ἐκτελέσσωσι θεοί, ἡμῖν δὲ δὴ αἰσιμον εἶη
φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ ἐκάς Ἄργεος ἵπποβότοιο.
ἀλλ' ἄνα εἰ μέμονάς γε καὶ ὀψέ περ υἴας Ἀχαιῶν
τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος
- 250 ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὐρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φράζου ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
ὦ πέπον ἦ μὲν σοὶ γε πατήρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
ἦματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
τέκνον ἐμὸν κάρτος μὲν Ἀθηναίῃ τε καὶ Ἴηρῃ
- Κι ἀφοῦ το λιάνισε, το πέρασε τρογύρα από τις σουβλες'
κι ο Πάτροκλος ο ισόθεος ἀναβε φωτιά μεγάλη ωστόσο.
Και σύντας η φωτιά κατάκατσε κι η φλόγα της μαράθη,
στρώνει τη θράκα κι από πάνω της τις σουβλες βάζει ἀράδα,
κι ανασηκώνοντας πασπάλισε θεϊκό στο κρέας ἀλάτι.
Και σύντας το 'ψήσε και τ' ἀπλωσε πα στο σανίδι, ἐπήρε
ψωμί και μοίρασεν ο Πάτροκλος σ' ὠρια πανέρια μέσα'
το κρέας ωστόσο στο τραπέζι τους το μοίραζε ο Αχιλλέας.
Μετά κι ατός του ἀντίκρου ἐκάθισε στον Ὀδυσσεά, στον τοίχο
τον ἄλλον πλάι, κι εἶπε του Πάτροκλου για τους θεούς να κάνει
θυσία, και κείνος τα δοσίματα στις φλόγες μέσα ρίχνει.
Και τούτοι ευτύς ομπρός τους στα ἑτοῖμα φαγιά τα χέρια ἀπλωσαν.
και σύντας του πισοῦ θαραπέψαν και του φαγιού τον πόθο,
γενέφι μεμιάς ο Αἴας του Φοῖνικα' μα το 'νωσε ο Ὀδυσσεάς
και το ποτήρι του γεμίζοντας το ἀσκώνει του Αχιλλέα:
« Γεια σου, Αχιλλέα! Δε μας ἀπόλειψαν τ' ἀρχοντικά τραπέζια,
και στο καλύβι του Αγαμέμνονα, του γιου του Ατρέα, και τώρα
εδῶ κοντά σου' πλήθος ἔχουμε καλά μαθές να φάμε.
Μα ο νους μας τώρα σε ξεφάντωσες και σε χαρές δεν εἶναι'
τι συφορὰ τρανή, ἀρχοντόγεννε, θωρούμε να πλακῶνει
και τρέμουμε, τα καλοκούβερα καράβια αν θα γλιτώσουν,
για θα χαθοῦν, ποιος ξέρει, τ' ἀρματα στα χέρια σου αν δεν πάρεις'
τι ομπρός στα πλοῖα και στο καστρότειχο τ' ορδί τους ἔχουν τώρα
ριγμένο οι Τρῶες οι λιονταρόκαρδοι κι οι ξακουστοὶ σύμμαχοι'
κι ἐκεῖ που κάτσαν πλήθος ἀναψαν φωτιές, και λεν πως τώρα
πια δε βαστούμε, μόνο στ' ἀρμενα τα μαύρα θα μας ρίξουν.
Κι ο Δίας, ο γιος του Κρόνου, ἀστράφτοντας, καλότυχα σημάδια
τους δείχνει. Ξεπαρμένος ο Ἐχτορας μες στην τρανήν ορμή του
μανιάζει, κι ἔβαλε τα θάρρη του στο Δία, και μήτε ἀνθρώπους
μήτε θεοὺς ψηφάει· τι ἀλάγιαστη τον ἔχει πιάσει λύσσα.
- Και την Αυγή το γρηγορότερο να φέξει ἀνακαλιέται'
τι φοβερίζει τ' ἀντικόρακα των καραβιῶν να κόψει,
κι ἀγρια φωτιά να βάλει στ' ἀρμενα, και τους Αργίτες ὅλους
ἐκεῖ στο πλάι τους, ως θα πνίγουνται μες στον καπνὸ, να σφάξει.
Φόβος τρανός κρατάει τα φρένα μου, πως οι θεοὶ θ' ἀκούσουν
και θα τελέψουν τις φοβέρες του, κι εμᾶς η μοῖρα γράφει
μακριὰ από το Ἄργος το αλογόθροφο στην Τροία ν' ἀφανιστοῦμε.
Για σήκω, ἀργά κι ας εἶναι, ἀπόφαση να πάρεις, τους Αργίτες,
που βασανίζονται απ' τον τάραχο των Τρωῶν, να τους γλιτώσεις.
Ατός σου κάποτε θα θλίβεσαι και πια δε θα 'ναι τρόπος
στο κακό που 'γινε θαραπάψη να βρεις' πιο πριν στοχάσου
τους Δαναοὺς πῶς θα τους γλιτώνες απ' την κακιά την ὠρα.
Φίλε καλέ, το τι σ' ἀρμήνεψεν ο κύρης σου ο Πηλέας,
ἀπό τη Φθία στον Αγαμέμνονα σα σ' ἔστελνε, θυμάσαι;
„Στην Αθηνά τη νίκη χρωστά τη, παιδί μου, και στην Ἴηρᾶ'

- 255 δώσουσ' αἴ κ' ἐθέλωσι, σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνῃ γάρ ἀμείνων· ληγόμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μάλλον τίωσ' Ἀργείων ἡμὲν νέοι ἤδὲ γέροντες· ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρων, σὺ δὲ λήθῃαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
- 260 παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλήξαντι χόλοιο· εἰ δὲ σὺ μὲν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω ὅσά τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων· ἔππ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
- 265 αἴθωνας δὲ λέβητας εἴκοσι, δώδεκα δ' ἵππους πηγούς ἀθλοφόρους, οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο· οὐ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνήρ ὧ τόσσα γένοιτο οὐδὲ κεν ἀκτῆμων ἐριπίμοιο χρυσοῖο, ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποιο ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
- 270 δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας Λεσβίδας, ἃς ὅτε Λέσβον εὐκτιμένην ἔλες αὐτὸς ἐξέλεθ', αἶ τότε κάλλιε ἐνίκων φύλα γυναικῶν· τὰς μὲν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται ἦν τὸτ' ἀπηύρα κούρη Βρισσῆος· ἐπὶ δὲ μέγαν ὄρκον ὁμείται
- 275 μὴ ποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι ἢ θέμις ἐστὶν ἄνας ἦτ' ἀνδρῶν ἢτε γυναικῶν· ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δὲ κεν αὔτε ἄστου μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι, νῆα ἄλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι
- 280 εἰσελθῶν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληϊδ' Ἀχαιοί, Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας εἴκοσιν αὐτὸς ἐλέσθαι, αἶ κε μετ' Ἀργεῖν Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν· εἰ δὲ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν οὐθαρ ἀρούρης γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δὲ σε ἴσον Ὀρέστη,
- 285 ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ· τρεῖς δὲ οἱ εἰσι θυγατρὲς ἐνὶ μεγάρω εὐπήκτω Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα, τῶν ἦν κ' ἐθέλησθα φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὐτ' ἐπὶ μείλια δώσει
- 290 πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὐ πῶ τις ἐπὶ ἐπέδωκε θυγατρί· ἑπτὰ δὲ τοι δώσει εὐ ναιόμενα ππολίεθρα Καρδαμύλην Ἐνόπην τε καὶ Ἴρην ποιήεσσαν Φηράς τε ζαθέας ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον καλήν τ' Αἰπείαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
- 295 πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλός, νέαται Πύλου ἡμαθόεντος· ἐν δ' ἄνδρες ναιούσι πολύρρηγες πολυβοῦται, οἳ κέ σε δωτίνῃσι θεὸν ὡς τιμήσουσι καὶ τοι ὑπὸ σκῆπτρῳ λιπαράς τελέουσι θέμιστας· ταῦτά κέ τοι τελέσειε μεταλήξαντι χόλοιο.
- ανθεν αυτές, νικάς' την πέρφανε καρδιά σου εσύ ανακράτα στο στήθος' το γλυκό το φέρσιμο ποτέ μαθές δε βλάφτει'. Και δίνε τέλος στις κακότροπες μαλιές, οι Αργίτες ὅλοι, νιοι και γερόντοι, ακόμα πιότερο να σε τιμούν στ' ασκέρι." Τέτοια σε αρμήνευεν ο γέροντας, μα το ξεχνάς' ωστόσο
- καν τώρα το θυμό παράτησε τον άγριο' σου χαρίζει δώρα που αξίζουν ο Αγαμέμνονας, τη μάνητα αν σκολάσεις. Κι αν θες αφτί να βάλεις, άκουσε, κι εγω θα σου αραδιάσω όλα τα σου 'ταξε ο Αγαμέμνονας μες στο καλύβι δώρα: Εφτά τριπόδια αγκίνιαστα, είκοσι στραφταλιστά λεβέτια, δισκουσ χρυσάφι δέκα, δώδεκα καλοθρεμμένους μαύρους στεφανοφόρους, που αγωνίστηκαν στο δρόμο και νικήσαν. Με δίχως χτήματα δε θα 'μένε που θα 'παιρνε όλα τούτα, μήτε καθόλου το αξετίμητο θα του 'λειπε χρυσάφι, αν είχε τα όσα τ' άτια του 'φεραν απ' τους αγώνες πλούτη.
- Κι εφτά γυναίκες που αψεγάδιαστεσ κατέχουν τέχνες δίνει, Λέσβισσες, που όντας την καλόχπιστη πάτησες Λέσβο ατός σου, του τις διάλεξαν, και το ταίρι τους στην ομορφιά δεν είχαν. Κι αυτες θα δώσει, κι από πάνω τους την που σου πήρε τότε, τη Βρισσοπούλα κόρη, δίνει σου' κι όρκο τρανό σου κάνει, πως δεν ανεβηκε στην κλίνη της, δεν έσμιξε μαζί της, καθώς το συνηθίζουμε όλοι μας στη γη, γυναίκες κι άντρες. Και τούτα τώρα ευτύς· κι αργότερα, σαν οι θεοί μας δώσουν το μέγα κάστρο να πατήσουμε του Πριάμου, και τα κούρσα οι Αργίτες βάλουμε στο μοίρασμα, τότε να 'ρθεις ατός σου,
- το πλοίο σου με χαλκό και μάλαμα περίσσιο να φορτώσεις. Κι ατός σου της Τρωάδας είκοσι γυναίκες να διαλέξεις, που μοναχά η Ελένη η Αργίπισσα να τις περνά στα κάλλη. Και στο Άργος πίσω το πολύκαρπο σα γύρουμε, γαμπρός του να γίνεις, και τιμή περίτρανη θα σου 'χει, σαν του Ορέστη, που χαϊδεμένος του ανασταίνεται μες σε αρχοντιά μεγάλη. Τρεις θυγατέρες στο παλάτι του το καλοστεριωμένο, τη Λαοδίκη, την Ιφιάνασσα και τη Χρυσόθεμη, έχει. Ποια θες απ' όλες; αξαγόραστη να του την πάρεις, να 'χεις ταίρι ακριβό να πας στου κύρη σου' κι αυτός πολλά θα δώσει
- προικιά από πάνω, όσα δεν έδωκε στην κόρη του κανένas. και πολπειές εφτά πεντάμορφες να πάρεις πάνω στ' άλλα, την Καρδαμύλη, την ολόχλωρην Ιρή και την Ενόπη, την άγια τη Φηρά, την όμορφη την Αίπεια, και την Άνθεια με τα λιβάδια, και την Πήδασο την πολυκληματούσα' κι είναι όλες στο γιαλό, στο σύνορο της αμμουδάτης Πύλος' και μέσα ζούνε πολυτρόβατοι και πολυγελαδάροι νοικοκυραίοι, που σαν αθάνατο θα σε τιμούν με δώρα, και θα πλερώνουν και δοσίματα, σα ρήγας τους που θα 'σαι. Αυτά θα σου 'δινε, αν τη μάνητα θελήσεις να σκολάσεις.

- 340 ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων
 Ἀτρεΐδαι; ἐπεὶ ὅς τις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων
 τὴν αὐτοῦ φιλεῖ καὶ κήδεται, ὡς καὶ ἐγὼ τὴν
 ἐκ θυμοῦ φίλεον δουρικτητὴν περ' εὐούσαν.
 νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἴλετο καὶ μ' ἀπάτησε
- 345 μὴ μευ πειράτω εὐ εἰδότος· οὐδὲ με πείσει.
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺ σὺν σοὶ τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι
 φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξέμεναι δῆϊον πύρ.
 ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
 καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
- 350 εὐρεῖαν μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν·
 ἀλλ' οὐδ' ὧς δύναται σθένος Ἴεκτορος ἀνδροφόνοιο
 ἴσχειν· ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον
 οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἴεκτωρ,
 ἀλλ' ὄσον ἐς Σκαϊάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκανεν·
- 355 ἐνθά ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δὲ μευ ἔκφυγεν ὀρμήν.
 νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμιζέμεν Ἴεκτορι δῖω
 αὐριον ἰρὰ Διὶ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσι
 νηήσας εὐ νήας, ἐπήν ἅλα δὲ προερεύσσω,
 ὄψεαι, αἶ κ' ἐθέλησθα καὶ αἶ κέν τοι τὰ μεμήλη,
- 360 ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
 νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
 εἰ δὲ κεν εὐπλοῖην δῶη κλυτὸς ἐννοσίγαιος
 ἡματί κε τριπᾶτω Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.
 ἔστι δὲ μοι μάλα πολλὰ, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων·
- 365 ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρὸν
 ἠδὲ γυναικᾶς εὐζώνους πολλίον τε σιδήρον
 ἄξομαι, ἄσσο' ἔλαχόν γε· γέρας δὲ μοι, ὅς περ
 ἔδωκεν,
 αὐτὶς ἐφθυρίζων ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων
 Ἀτρεΐδης· τῷ πάντ' ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω
- 370 ἀμφαδόν, ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοὶ
 εἴ τινα που Δαναῶν ἔτι ἔλπεται ἐξαπατήσειν
 αἰὲν ἀναιδεῖην ἐπιειμένος· οὐδ' ἂν ἔμοιγε
 τετλαίη κύνεός περ ἑὼν εἰς ὧπα ἰδέσθαι·
 οὐδὲ τί οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον·
- 375 ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιπεν· οὐδ' ἂν ἔτ' αὐτὶς
 ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν· ἄλις δὲ οἱ· ἀλλὰ ἔκηλος
 ἔρρετω· ἐκ γὰρ εὐ φρένας εἴλετο μητίετα Ζεὺς.
 ἐχθρὰ δὲ μοι τοῦ δῶρα, τίω δὲ μιν ἐν καρὸς αἴση.
 οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη
- Οἱ Ἀτρεΐδες μόνο στις γυναίκες τους απ' όλους τους ανθρώπους
 ἔχουν ἀγάπη; Ποῖος καλόγνωμος καὶ μυαλωμένος ἀντρας
 δε νιώθει ἀγάπη καὶ δε γνοιάζεται το ταίρι του; καὶ τούτη
 ὅμοια κι ἐγὼ περίσσια ἀγάπησα, κι ας ἦταν σκλαβοπούλα.
 Μ' αφοῦ μου πήρε ξεγελώντας με το αρχοντομοῖρι, τώρα
 πια ας μη ζητά ἀπὸ μένα τίποτα· δε με γελάει, τον ξέρω.
 Με σε, Ὀδυσσεῦ, καὶ τους ἐπίλοιπους ρηγάδες ας φροντίσει
 πῶς θα γλιτώσει τα καράβια σας απ' τη φωτιά τὴν ἀγρία.
 Δίχως ἐμένα πλήθος ἐφτίασε δουλειές ἀλήθεια κιόλα
 με το καστρότειχο που σήκωσε καὶ το φαρδύ, το μέγα
 χαντάκι που ἀνοίξε καὶ φύτεψε παλούκια στις πλαγιές του.
 Μα κι ἐτσι τὴν ὀρμή δε δύναται το ἀντροφονιά του Ἐχτόρο
 να κόψει· ὠστόσο ἐγὼ σα μάχουμουν μαζί με τους Ἀργίτες,
 μακριὰ ἀπὸ τα τειχιά τους δεῖλιαζε να πολεμήσει ἐκεῖνος·
 μόνο ὡς το ὄρυ κι ὡς τὴ Ζερβόπορτα να φτάσει ἀποκοτούσε,
 καὶ μια φορὰ που ὀμπρός μου στάθηκε, τὴ γλίτωσε ἀπὸ τρίχα.
 Μα τώρα με το θεῖο τον Ἐχτορα να πολεμῶ δε θέλω·
 στο Δία καὶ σε ὅλους τους ἀθάνατους ταχιά θυσία θα κάνω
 καὶ στο γιαλό θα ρίξω τ' ἄρμενα, θα τα καλοφορτώσω,
 καὶ τότε πια θα ἰδεῖς, ἀν γνοιάζεσαι καὶ θες, σα φέξει ἡ μέρα,
 στον ψαροθρόφο ἀπάνω Ἑλλήσποντο να φεύγουν τ' ἄρμενα μου,
 κι οἱ ναῦτες στα κουπιά να κάθονται με προθυμία μεγάλη.
 Κι ἀν πρῶμο ο Κοσμοσεῖστης δώσει μας καιρό, στη Φθία τὴν
 πλοῦσια
 σε τρεῖς μονάχα μέρες φτάνουμε· κι ἔχω ἀγαθὰ ἐκεῖ πέρα
 πολλὰ, που ἀφήκα ἐδῶ σαν ἐφτανα—που να μὴν εἶχα σώσει!
 Κοκκινωπὸ χαλκὸ καὶ μάλαμα κι ἄλλο ἀπὸ δῶ θα φέρω,
 καὶ σίδερο ψαρί κι ὠριόζωνες γυναίκες—ὅσα ἐπήρα.
 καὶ μοναχὰ το ἀρχοντομοῖρι μου με το ἐτσι-θέλω πίσω
 αὐτός που το 'δωκε, ο Ἀγαμέμνονας, μου το 'χει ἀρπάξει, ο ρηγᾶς.
 Ὄ, τι γρικῆστε τώρα πέστε το στο γιο του Ἀτρεῦα γυρνώντας,
 Σε ὅλους μπροστά, για να θυμώσουνε μαζί του κι οἱ ἄλλοι Ἀργίτες,
 ἀκόμα ἀν λογαριάζει κάποιον τους να ξεγελάσει, τι εἶναι
 καὶ μένει ἀποκορφῆς ξαδιάντροπος! Με ὄση μαθές κι ἀν ἔχει
 σκυλίσια ἀδιαντροπία, κατάματα καὶ πῶς να με ἀντικρίσει;
 Μαζί του πια ποτέ δεν ἔρχομαι σε λόγια για σε πράξη,
 γιατί με γέλασε, με ἀδίκησε. Καλά τὴ μια, μα κι ἄλλη·
 δε με ἀναμπαίζει με τα λόγια του· μα ὄ, τι του δόξει ας κάνει,
 που να μὴ σώσει! τι ο βαθύγνωμος ο Δίας το νου του ἐπήρε.
 Κι ὅλα τα δῶρα του τα οχτρεύομαι καὶ για σκουπίδια τα 'χω.
 Κι ἀν μου 'δινε καὶ δέκα κι εἰκοσι φορές πιο πλήθια απ' ὄ, τι

- 380 ὅσα τέ οἱ νῦν ἔστι, καί εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλείστα δόμοισιν ἐν κτήματα κείται,
αἷ θ' ἑκατόμυλοι εἰσι, διηκόσιοι δ' ἄν' ἐκάστας
ἄνδρες ἐξοιχνεύσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν·
- 385 οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
οὐδέ κεν ὧς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει· Ἀγαμέμνων
πρὶν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λῶβην.
κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο,
οὐδ' εἰ χρυσεῖη Ἀφροδίτη κάλλος ἐρίζοι,
- 390 ἔργα δ' Ἀθηναίη γλαυκῶπιδι ἰσοφαρίζοι·
οὐδέ μιν ὧς γαμέω· ὃ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσθω,
ὅς τις οἱ τ' ἐπέοικε καὶ ὅς βασιλεύτερός ἐστιν.
ἦν γὰρ δὴ με σαῶσι θεοὶ καὶ οἴκαδ' ἴκωμαι,
Πηλεὺς θὴν μοι ἔπειτα γυναῖκά γε μάσσειται αὐτός.
- 395 πολλαὶ Ἀχαιῖδες εἰσὶν ἄν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε
κούραι ἀριστήων, οἳ τε ππολίεθρα ρύονται,
τάων ἦν κ' ἐθέλωμι φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν.
ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ
γῆμαντα μνηστὴν ἄλοχον εἰκυῖαν ἄκοιτιν
- 400 κτήμασι τέρπεσθαι τὰ γέρων ἐκτήσατο Πηλεὺς·
οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον οὐδ' ὅσα φασὶν
ἴλιον ἐκτήσθαι εὐναιόμενον ππολίεθρον
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἴας Ἀχαιῶν,
οὐδ' ὅσα λαίνοσ οὐδὲς ἀφήτορος ἐντός ἐέργει
- 405 Φοῖβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἐνὶ πετρῆεσση.
ληῖστοὶ μὲν γὰρ τε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
κτητοὶ δὲ τρίποδες τε καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα,
ἄνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λείστη
οὐθ' ἔλετή, ἔπει ἄρ κεν ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων.
- 410 μήτηρ γὰρ τέ μέ φησι θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλος δέ.
εἰ μὲν κ' αὐθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
ᾤλετο μὲν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·
εἰ δὲ κεν οἴκαδ' ἴκωμι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν,
- 415 ᾤλετό μοι κλέος ἐσθλόν, ἐπὶ δῆρὸν δέ μοι αἰὼν
ἔσσειται, οὐδέ κέ μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη.
καὶ δ' ἄν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην
οἴκαδ' ἀποπλείειν, ἔπει οὐκέτι δῆτετε τέκμων
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπτα Ζεὺς
- 420 χεῖρα ἐὴν ὑπερέσχε, τεθαρσῆκασιν Ἀχαιῶν
ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
ἀγγελίην ἀπόφασθε· τὸ γὰρ γέρας ἐστί γερόντων·
ὄφρ' ἄλλην φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
ἢ κέ σφιν νῆάζ τε σαῶν καὶ λαὸν Ἀχαιῶν
- το βίος του τώρα ἀκέραιο, κι ἔβαζε κι ἄλλα ἀπὸ πάνω ἀκόμα·
του Ὀρχομενοῦ τα πλούτη ἀν μου 'δινε και της Αἰγυπτίας Θήβας,
που θησαυρούς κει πέρα ἀρίφνητους το κάθε σπῖτι κρύβει,
κι εἶναι κι ἀτὴ της εκατόπορτη, κι ἀπὸ την κάθε πόρτα
διακόσιοι πολέμαρχοι χύνονται με ἀμάξια ομαδί κι ἄτια·
κι ἀκόμα τόσα δῶρα ἀν μου 'δινε, ὅση 'ναι ἡ σκόνη κι ἡ ἄμμο,
πάλε δε γίνεται ο Ἀγαμέμνωνας τη γνώμη μου ν' ἀλλάξει,
ἀν τη βαριά ντροπή που μου 'γινε δε μου πλερώσει πρῶτα.
Κι οὐδέ και παίρνω του Ἀγαμέμνονα, του γιου του Ἀτρέα, την κόρη,
στα κάλλη ἀκόμα κι ἀν παράβγαينه με τη χρυσὴ Ἀφροδίτη'
- της Αθηνᾶς της γαλανομάτης στῶν γυναικῶν τις τέχνες
κι ἀν εἶχε μοιάσει, δὲν την ἔπαιρνα. Δὲν ἔλειψαν Ἀργίτες
πιο ταιριαστοὶ του και τρανότεροι ρηγάδες, να διαλέξει'
τι ἐμένα, ἀν γύρω στην πατρίδα μου με των θεῶν τη χάρη,
ας εἶν' καλὰ ο Πηλέας, το ταίρι μου θα μου διαλέξει ἐκεῖνος.
Πολλές Ἑλληνοπούλες βρίσκονται στη Φθία και στην Ἑλλάδα,
ἀρχοντοκόρες, οἱ πατέρες τους που κυβερνοῦνε κάστρα"
ὅποια ἀπ' αὐτές θελήσω, ταίρι μου την κάνω ἀγαπημένο.
Κιόλας ἐκεῖ ἡ καρδιά μου ἡ πέρφανε με κέντριζε ολοένα
να πάρω μια που να μου ταίριαζε, γυναῖκα να την ἔχω,
- κι ὅσα ἀγαθὰ ο Πηλέας ἀπόχτησε να χαίρουμαι μαζί της·
τι ὅσο ἡ ζωὴ μου ἀξίζει, ἀλάκερα τα πλούτη δὲν ἀξίζουν
που ἐκρῦβε, λένε, το πολυκόσμο της Τροίας ἐντός του κάστρο,
στα χρόνια της εἰρήνης, ἀλλοτε, πρὶν οἱ Ἀχαιοὶ προβάλου'
κι οὐδέ ὅσα μέσα κλεί το πέτρινο του Σαῖτευτη κατῶφλι,
του Ἀπόλλωνα, στην κακοτράχαλη, πετραδερὴ Πύθωνα.
Τα παχιά πρόβata κουρσεύονται, κουρσεύονται τα βόδια,
τα ξανθοκέφαλα ἀγοράζονται φαριά και τα τριπόδια'
μόνο ἡ ζωὴ του ἀνθρώπου, ως ξέφυγε της δοντωσίας το φράχτη,
πίσω δε γέρνει, δὲν κουρσεύεται, δὲν πιάνεται ποτέ της.
- Το 'χω ἀκουστά ἀπ' τη χιοναστράγαλη μητέρα μου τη Θέτη:
διπλοὺς για μένα οἱ Μοῖρες ἀνοῖξαν τους δρόμους του θανάτου'
ἀν ἀπομείνω ἐδῶ και μάχουμαι γύρω ἀπ' των Τρωῶν το κάστρο,
ξοπίσω δε γυρνῶ, μα ἀθάνατο θα μείνει τ' ὄνομά μου.
Ἀν ἴσως πάλε γύρω σπῖτι μου, στη γῆ την πατρικὴ μου,
πια θα μου λείψει κάθε παίνεμα τρανὸ, κι ὠστόσο χρόνο
θα 'χω να ζω πολλά, κι ο θάνατος θ' ἀργήσει να με πάρει.
και σεῖς οἱ ἐπίλοιποι θα το 'θελα το λόγο μου ν' ἀκούστε:
γυρνάτε πίσω στην πατρίδα σας, τι πια δε θα το βρεῖτε
της Τροίας το τέλος της ἀπόγκρεμης· ο Δίας ο βροντολάλος
- το χέρι του ἀπλωσε ἀπὸ πάνω της, κι αυτοὶ κουράγιο ἐπήραν.
Τραβάτε τώρα εσεῖς στους ἀρχοντες των Ἀχαιῶν να πείτε
το μήνυμα μου (των πρωτόγερων το χρέος μαθές αὐτό 'ναι),
να στοχαστοῦν καμιά καλύτερη βουλή να πάρουν, ἄλλη,
που να γλιτώσει και τ' Ἀργίτικα καράβια και τ' ἀσκέρια

- 425 νηυσίν ἔπι γλαφυρής, ἔπει οὐ σφισιν ἤδέ γ' ἑτοίμη
 ἦν νῦν ἐφράσαντο ἐμεῦ ἀπομνησίαντος·
 Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
 ὄφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἔς πατρίδ' ἔπηται
 αὔριον ἦν ἐθέλησιν· ἀνάγκη δ' οὐ τί μιν ἄξω.
- 430 ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
 μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν·
 ὄψε δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ
 δάκρυ' ἀναπρήσας· περὶ γὰρ διε νηυσὶν Ἀχαιῶν·
 εἰ μὲν δὴ νόστος γε μετὰ φρεσὶ φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ
- 435 βάλ्लειαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θοῆσι
 πῦρ ἐθέλεις ἀΐδηλον, ἔπει χόλος ἔμπεσε θυμῷ,
 πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείο φίλον τέκος αὖθι λιποίμην
 οἶος; σοὶ δὲ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
 ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε
- 440 νήπιον οὐ πω εἰδὸθ' ὁμοῖου πολέμοιο
 οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι.
 τοῦνεκά με προέηκε διδασκόμεναι τάδε πάντα,
 μῦθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.
 ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείο φίλον τέκος οὐκ ἐθέλοιμι
- 445 λείπεσθ', οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίῃ θεὸς αὐτὸς
 γῆρας ἀποξύσας θήσειν νέον ἠβῶνonta,
 οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα
 φεύγων νεῖκα πατρὸς Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο,
 ὅς μοι παλλακίδος περιχώσατο καλλικόμοιο,
- 450 τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιπν
 μητέρ' ἐμήν· ἢ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων
 παλλακίδι προμιγῆναι, ἴν' ἐχθήρειε γέροντα.
 τῇ πιθόμην καὶ ἔρεξα· πατῆρ δ' ἐμὸς αὐτίκ' οἴσθεις
 πολλὰ κατηράτο, συγεράς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐρινύς,
- 455 μὴ ποτε γούνασιν οἴσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱὸν
 ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἔπαράς
 Ζεὺς τε καταχθόνιος καὶ ἔπαινή Περσεφόνηα.
 ἔ
- 462 νθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς
 πατρὸς χωομένοιο κατὰ μέγαρα στρωφᾶσθαι.
 ἦ μὲν πολλὰ ἔται καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες
- 465 αὐτοῦ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισι,
 πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
 ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἄλοφι
 εὐόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἥφαιστοιο,
 πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθου πίνετο τοῖο γέροντος,
- στα βαθουλά αποδίπλα τ' ἄρμενα' τι αὐτὴ που τῶρα ἐπήραν
 δεν ἔπιασε' τι ἐγὼ τῆ μάνητα θαρρέψαν πως θ' ἀφήσω.
 Ὅμως μπορεί να μείνει ο Φοῖνικας να κοιμηθεῖ κοντά μας,
 μαζί πα στ' ἄρμενα να φύγουμε για τὴν πατρίδα πίσω
 αὔριο ταχιά, κι αὐτὸς αν το 'θελε' δε λέω να τον ζορίσω.»
- Ἔτσι μιλοῦσε, κι ὅλοι ἀπόμειναν και δεν ἐβγαναν ἀχνα,
 τι εἶχαν σαστίσει που τους μίλησε πολὺ πεισματωμένα.
 Τέλος εστράφη κι εἶπε ο Φοῖνικας, ο γέρο αλογολάτης,
 με δακρυσμένα μάτια, τι ἔτρεμε μην πάθουν τα καράβια:
 «Το γυρισμὸ στο νου σου αν ἐβαλες, τρανὲ Ἀχιλλέα, στ' ἀλήθεια,
 κι ουδὲ λογιάζεις πια τα γρήγορα καράβια να γλιτώσεις
 απ' τὴν κακιά φωτιά, τι ἡ μάνητα το λογισμὸ σου πνίγει,
 πῶς τότε πια, παιδί μου, θα 'μένα μακριά σου ἐδῶ μονάχος;
 Μαζί σου ἐδῶ ο Πηλέας δε μ' ἔστειλεν, ο γέρο αλογολάτης,
 ἀπὸ τῆ Φθία, στον Ἀγαμέμνονα καθὼς σε προβοδοῦσε;
- Κι ἴσουν παιδί, κι ουδὲ ἀπὸ πόλεμο νογούσες μανιασμένο
 κι ουδὲ ἀπὸ σύναξη, που ξέχωρη τιμὴ στον ἀντρα δίνει.
 Γι' αὐτὸ μαζί σου ἐκεῖνος μ' ἔστειλε, για να σε δασκαλεύω,
 να μάθεις να μιλάς στη μάζωξη, να πολεμάς στη μάχη.
 Γι' αὐτὸ, παιδί μου, ἐγὼ δε θα 'θελα να χωριστώ ἀπὸ σένα,
 κι αν ο θεὸς ἀκόμα μου 'λεγε να ξύσει απ' το κορμί μου
 τα γερατιά, και νιος σαν ἄλλοτε να γίνω, σαν και τότε
 που τὴν Ἑλλάδα ἐγὼ ἀπαράτησα τὴν ωριογυναικούσα,
 να λείψω απ' τὴν οργὴ του κύρη μου, του Ἀμύντορα, ζητώντας.
 Για κάποια σκλάβα μορφοπλέξουδη μου 'χε βαριά θυμώσει'
- τῆς εἶχε ἀγάπη και το ταίρι του δε λόγιαζε καθόλου,
 τῆ μάνα μου' κι αὐτὴ στα γόνατα μου πρόσπεφτε, τὴν κόρη
 ἐγὼ να κοιμηθῶ πρῶτύτερα, να σιχαθεῖ το γέρο.
 Κι ἐγίνε ἡ χάρη τῆς, μα ο κύρης μου σε λίγο το ἀπεικάστη,
 κι ἀπάνω μου κατάρες σώριασε βαριές, κι ἀνακαλιόταν
 τις ἀγριες Ἐρινύες, στα γόνατα να μη χορῆπει ἀγγόνι,
 που να 'χει γεννηθεῖ απ' το σπέρμα μου' κι ἐυτὸς τὴν κατάρα του
 του Κάτω Κόσμου ο Δίας τὴν ἀκούσε κι ἡ ἀνήλεη Περσεφόνη.
 Με κοφτερό χαλκὸ μελέτησα να τον σκοτώσω τότε'
 μα κάποιοι μου' σβήσε τὴ μάνητα θεὸς, θυμίζοντας μου
- του κόσμου τις βρισιές, το σούσουρο μες στους ἀνθρώπους γύρω,
 πατροφονιά να με φωνάζουνε μες στους Ἀργίτες ὅλοι.
 Μα κι ἡ καρδιά μου δεν το δέχονταν καθόλου, να χολιάζει
 μαζί μου ο κύρης, και στο σπῆτι μας ἐγὼ να μπαινοβγαίνω.
 Κι ἴταν πολλοὶ δικοὶ κι ἀξάδερφοι, που μ' εἶχαν ζῶσει τότε,
 με παρακάλια δοκιμάζοντας να με κρατήσουν σπῆτι'
 στεφανοκέρατα, στριφτόζαλα πλήθος ἐσφαζαν βόδια,
 κι ἀρνιά παχιά, κι ἀπάνω στου Ἥφαιστου τὴ φλόγα τεντωμένοι
 καψαλίζονταν χοῖροι, που 'πλεχαν μες στο πολὺ τους ξίγκι,
 και το κρασί κρουνὸς ἐπίνουνταν απ' τα σταμνιά του γέρου.

- 470 εινάνυχες δέ μοι ἀμφ' αὐτῷ παρὰ νύκτας ἴαον·
οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακάς ἔχον, οὐδέ ποτ' ἔσβη
πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς,
ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυράων.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νύξ ἐρεβεννή,
- 475 καὶ τότε ἔγῳ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας
ρήξας ἐξήλθον, καὶ ὑπέρθρον ἐρκίον αὐλῆς
ρέϊα, λαθῶν φύλακάς τ' ἄνδρας δμῳάς τε γυναῖκας.
φεύγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,
Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριβύλακα μητέρα μήλων
- 480 ἐς Πηλῆα ἀναχθ'· ὃ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,
καί μ' ἐφίλησ' ὡς εἶτε πατήρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
μοῦνον τηλύγετον πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι,
καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν·
ναῖον δ' ἔσχατιήν Φθίης Δολόπεσσιν ἀνάσσω.
- 485 καί σε τοσοῦτον ἔθηκα θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ἐκ θυμοῦ φιλέων, ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἄμ' ἄλλω
οὔτ' ἐς δαῖτ' ἵεναι οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι,
πρὶν γ' ὅτε δὴ σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνεσσι καθίσσας
ὄψου τ' ἄσαιμι προταμῶν καὶ οἶνον ἐπισχῶν.
- 490 πολλάκι μοι κατέδευσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα
οἴνου ἀποβλύζων ἐν νηπιῇ ἀλεγεινῇ.
ὡς ἐπὶ σοὶ μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα,
τὰ φρονέων ὃ μοι οὐ τι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
ἐξ ἐμεῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ
- 495 ποιεύμην, ἵνα μοὶ ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνης.
ἀλλ' Ἀχιλεῦ δάμασον θυμὸν μέγαν· οὐδέ τί σε χρὴ
νηλεές ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοῖ,
τῶν περ καὶ μείζων ἀρετὴ τιμὴ τε βίη τε.
καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχλωλῆς ἀγανῆσι
- 500 λοιβῆ τε κνίσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
λίσσομενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβῆῃ καὶ ἀμάρτη.
καὶ γάρ τε λιπαὶ εἰσι Διὸς κοῦραι μέγαλοιο
χλωλαὶ τε ῥυσαί τε παραβλώπες τ' ὀφθαλμῷ,
αἶρά τε καὶ μετόπισθ' ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι.
- 505 ἦ δ' ἄτη σθεναρὴ τε καὶ ἀρτίπος, οὐνεκα πάσας
πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἴαν
βλάπτουσ' ἀνθρώπους· αἶ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
ὅς μὲν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἄσσω ἰούσας,
τὸν δὲ μέγ' ὤνησαν καὶ τ' ἔκλυον εὐχομένοιο·
- 510 ὅς δέ κ' ἀνήνηται καὶ τε στερεῶς ἀποεῖπη,
λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι
τῷ ἄπην ἄμ' ἔπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
ἀλλ' Ἀχιλεῦ πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρησιν ἔπεσθαι
τιμῆν, ἧ τ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει νόον ἐσθλῶν.
- Νύχτες εννιά κοιμόνταν δίπλα μου και με φύλαγαν ὅλοι
με τη σειρά τους, και δεν ἔσβησαν ποτέ οι φωτιές, που ἀναβαν
μες στη στοά της γυροτοιχιστης αυλῆς η μια στημένη,
κι η ἄλλη στον πρόδομο, κατάμπροστα στις πόρτες του αντρωνίτη.
Μα ως ἔφτασεν η νύχτα η δεκάτη και πήρε το σκοτάδι,
τότε συντρίβοντας της κάμαρας τις στεριωμένες πόρτες
ὄξω πετάχτηκα και πήδηξα μεμιάς τον αυλοφράχτη,
δίχως καθόλου οι φυλακᾶτορες κι οι σκλάβες να με νιώσουν.
Και πήρα δρόμο την πλατύχωρη διαβαίνοντας Ελλάδα,
ως πια στη Φθία την παχιοχώματη, την αρνομάνα, φτάνω,
- σου βασιλιά Πηλέα' κι ολόκαρδα με καλοδέχτη εκείνος,
και τόση αγάπη τότε μου ἔδειξε, σαν που αγαπάει πατέρας,
που ἔχει και βιος, το μοσκανάθρεφτο μικρό μοναχογιό του'
και πλοῦσιο μ' ἔκανε και μου ἔδωκε πολλοὺς για ν' αφεντεύω·
και ζούσα βασιλιάς στους Δόλοπες, στης Φθίας την ἄκρην ἄκρη.
Κι ἔτσι μεγάλο εγὼ σε ἀνάστησα, θεόμορφε Αχιλλέα,
και σ' αγαπούσα' τι δεν ἦθελες ἐσὺ κανέναν ἄλλον,
για στο τραπέζι σύντας πήγαινες για κι ἔτρωγες μονάχος·
ἔπρεπε εγὼ μαθῆς στα γόνατα να σε κρατῶ, να κόβω
το κρέας, να τρως, μετὰ στα χεῖλια σου την κούπα να ζυγῶνω.
- Συχνά στο στήθος μου κατάβρεξες το ρούχο με το στόμα,
παιδί ὅπως ἦσουν και με παιδεύες και το κρασί ξερνούσες.
Ἔτσι πολλά για σένα τράβηξα, πολλοὺς ἐπήρα μόχτους'
τι δεν ξεχνούσα πως οι ἀθάνατοι δεν ἦταν να μου δώσουν
δικό μου γιο, γι' αὐτό και μου ἔγινες, θεόμορφε Αχιλλέα,
παιδί μου ἐσὺ, που θα με γλίτωνες ἀπ' το κακό μια μέρα.
Την πέρφανε ψυχὴ σου μέρωσα τώρα, Αχιλλέα, δεν πρέπει
να ἔχεις καρδιά σκληρὴ' κι οι ἀθάνατοι τη γνώμη τους ἀλλάζουν,
που μας περνοῦνε και στη δύναμη και στην τιμὴ και σ' ὅλα.
Με καλοπρόσδεχτα ταξίματα και με θυσίες, με κνίσια
- και με σπονδές, γυρίζουν οι ἄνθρωποι και τη δικὴ τους γνώμη,
παρακαλῶντας τους, αν ἔσφαλε κι αν ἔφταιξε κανένας.
Γιατί ἔναι κόρες κι οι Παράκλησες του Δία του τρισμεγάλου,
κουτσές, με ἀλλήθωρα τα μάτια τους, με μούτρα ζαρωμένα,
και πολεμοῦν να φτάσουν τρέχοντας ξοπίσω ἀπὸ την Τύφλα.
Μα η Τύφλα, δυνατὴ, με ολόγερα ποδάρια, τρέχει ἀπ' ὅλες
πολύ πιο μπρος στη γῆς ἀλάκερη, και στους θνητοὺς προφταίνει
κακό να κάνει, κι οι Παράκλησες ξοπίσω τους γιατρεύουν.
Κι ὅποιος του Δία τις κόρες σέβεται, μπροστὰ του ως καταφτάνουν,
ἔχει ἀπ' αὐτές μεγάλο τ' ὄφελος κι ακοῦνε τις ευκές του.
- Μα ο που τις διώξει πεισματώνοντας και τις παραψηφῆσει,
πάνε στο γιο του Κρόνου τρέχοντας, στο Δία, παρακαλῶντας
τη συφορά να στείλει πίσω του, να πάθει, να πλερώσει.
Ἐλα, Αχιλλέα, λοιπὸν και χάρισε κι ἐσὺ στου Δία τις κόρες
τιμὴ' για χάρη τους ἐλύγισαν κι ἄλλοι αντρειωμένοι ως τώρα.

515 εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι τὰ δ' ὀπισθ' ὀνομάζοι
 Ἀτρεΐδης, ἀλλ' αἰὲν ἐπιζαφελῶς χαλεπαῖνοι,
 οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀπορρίψαντα κελοίμην
 Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι χατέουσι περ ἔμπης·
 νῦν δ' ἄμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοί τὰ δ' ὀπισθεν
 ὑπέστη,

520 ἄνδρας δὲ λίσσασθαι ἐπιπροέηκεν ἀρίστους
 κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν, οἳ τε σοὶ αὐτῷ
 φίλτατοι Ἀργείων· τῶν μὴ σύ γε μῦθον ἐλέγξης
 μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὐ τι νεμεσητὸν κεχολῶσθαι.
 οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν

525 ἠρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἴκοι·
 δωρητοί τε πέλοντο παράρρητοί τ' ἐπέεσσι.
 μέμνημαί τόδε ἔργον ἐγὼ πάλα οὐ τι νέον γε
 ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἔρέω πάντεσσι φίλοισι.
 Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι

530 ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον,
 Αἰτωλοὶ μὲν ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἔρανης,
 Κουρήτες δὲ διαπραθέειν μεμαῶτες Ἄρηϊ.
 καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὤρσε
 χωσαμένη ὅ οἱ οὐ τι θαλύσια γουνῶ ἀλωῆς

535 Οἰνεὺς ῥέξ'· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας,
 οἷη δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρη μεγάληο.
 ἢ λάθεται ἢ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
 ἢ δὲ χολωσαμένη δῖον γένος ἰοχέαιρα
 ὤρσεν ἔπι χλοῦνην σὺν ἄγριον ἀργιόδοντα,

540 ὅς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνήος ἀλωῆν·
 πολλὰ δ' ὅ γε προθέλυμα χαμαὶ βάλε δένδρα κα
 μακρὰ
 αὐτῆσιν ῥίζησι καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
 τὸν δ' υἱὸς Οἰνήος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος
 πολλῶν ἐκ πολίων θηρήτορας ἄνδρας ἀγείρας

545 καὶ κύνας· οὐ μὲν γὰρ κε δάμη παύροισι βροτοῖσι·
 τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
 ἢ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ αὐτῆν
 ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
 Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.

550 ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἄρηι φίλος πολέμιζε,
 τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν, οὐδὲ δύναντο
 τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν πολέες περ ἐόντες·
 ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδω χόλος, ὅς τε καὶ ἄλλων
 οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων,

Δῶρα αν δε σου 'δινε ο Αγαμέμνονας κι αν δε νομάτιζε άλλα
 γι' αργότερα, μον' πάντα αμάλαχτο κρατούσε το θυμό του,
 κι εγώ ποτέ μου δε θα σου 'λεγα τη μάνητα ν' αφήσεις,
 να δώσεις στους Αργίτες βόηθηση, κι ας είναι στενεμένοι.
 Μ' αυτός και τώρα πλήθος σου 'δωκε κι άλλα σου τάζει ακόμα,

και τους πιο κάλλιους απ' το Αργίτικο ξαπόστειλε τ' ασκέρη
 να σου προσπέσουν' και τους διάλεξε οι πιο ακριβοί σου να 'ναι.
 Τον κόπο μην ντροπιάσεις που 'καναν μηδέ τα λόγια που 'παν.
 Δε σου 'ριξε κανέναν άδικο για το θυμό σου ως τώρα.
 και για πολλούς ηρώους ακούσαμε να μοιλογούν ο κόσμος,
 πως κάποτε άναψε στα φρένα τους θυμὸς πεισματωμένος'
 όμως τα δῶρα τους μαλάκωσαν, τα λόγια τους γλύκαναν.
 Μιαν ιστορία παλιά θυμήθηκα, κι όχι καινούργια, τώρα,
 πως έγινε' σας έχω φίλους μου, θα σας την πω ν' ακούστε:
 Κουρήτες κι Αιτωλοί αντροδύναμοι στην Καλυδῶνα γύρα

είχαν ανοίξει τότε πόλεμο κι ο ένας τον άλλο έσφαζαν
 πασκίζαν οι Αιτωλοί την όμορφη να σώσουν Καλυδῶνα,
 κι οι άλλοι, οι Κουρήτες, πολεμώντας τους να την κουρσέψουν
 θέλαν
 τι εσήκωσε η Άρτεμη η χρυσόθρονη τρανό κακό σε κείνους,
 από θυμό, τι απ' τους πρωτόλατους καρπούς των χωραφιῶν του
 τρανές ό Οινέας θυσιές επρόσφερε στους αθανάτους όλους,
 σε κείνην όχι, δεν της πρόσφερε, κόρη του Δία κι ας ήταν,
 για λησμονώντας για αφηφώντας τη, κι ήταν βαρύ το κρίμα.
 Κι η Σαγιπεύτρα τότε θύμωσε, κι ευτύς τους ξαπολύνει
 φύτρα θεϊκιά, κακό, λευκόδοντο, μουνουχισμένο κάππρο.

Κι εχύθη αυτός στου Οινέα τα χτήματα και ρήμαζε τα πάντα'
 και σώριαζε στο χώμα σύγκορμα δέντρα μεγάλα πλήθος
 με όλες τις ρίζες τους και με όλο τους τον καρποφόρο ανθό τους.
 Αυτόν τον σκότωσε ο Μελέαγρος, ο γιος του Οινέα, σε λίγο·
 αγριμολόους απ' όλες μάζωξε τις πολιτείες τρογύρα
 και σκύλους' τι εύκολα δεν έπεφτε με λιγοστή παγανά'
 θηριό ήταν, και πολλοὺς ανέβασε στη φαρμακούσα φλόγα.
 Μα εκείνη απ' αφορμή του σήκωσε συντάραχο κι αμάχη,
 σαν ποιος θα πάρει το κεφάλι του, το αγκαθωτό τομάρι
 στους Αιτωλούς τους αντροδύναμους και στους Κουρήτες μέσα.

Όσον καιρό λοιπόν ο ατρόμητος Μελέαγρος πολεμούσε,
 την είχαν οι Κουρήτες άσκημα' κι όσο πολλοί κι αν ήταν,
 να μένουν όζω απ' το καστρότειχο καθόλου δε βαστούσαν.
 Μα σύντας ο Μελέαγρος θύμωσε (τέτοιος θυμὸς στα στήθια
 κι άλλων σιωννά τα φρένα ετάραξε και ιμιαλωμένοι ας ήταν)

- 555 ἦτοι ὁ μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ
 κεῖτο παρὰ μνηστῆ ἀλόχῳ καλῇ Κλεοπάτρῃ
 κούρῃ Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐνήνῃς
 ἴδεω θ', ὅς κάρπιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
 τῶν τότε· καὶ ῥα ἀνακτος ἐναντίον εἶλετο τόξον
- 560 Φοῖβου Ἀπόλλωνος καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης,
 τὴν δὲ τότε ἔν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὐνεκ' ἄρ' αὐτῆς
 μήτηρ ἄλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα
 κλαίεν ὁ μὲν ἐκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων·
- 565 τῆ ὅ γε παρκατέλεκτο χόλον θυμαλγέα πέσσων
 ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἦ ῥα θεοῖσι
 πόλλ' ἀχέουσ' ἠράτο κασιγνήτοιο φόνιοι,
 πολλὰ δὲ καὶ γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία
 κικλήσκουσ' Αἰῶν καὶ ἐπαινήν Περσεφόνειαν
- 570 πρόχῳ καθεζομένη, δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,
 παιδί δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοίτις Ἐρινὺς
 ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβεσφιν ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα.
 τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὄμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει
 πύργων βαλλομένων· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
- 575 Αἰτῶλῶν, πέμπτον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους,
 ἐξελεῖν καὶ ἀμύνα ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον·
 ὀππῶθι πιότατον πεδίον Καλυδῶνος ἐρανῆς,
 ἐνθά μιν ἦνωγον τέμενος περικαλλές ἐλέσθαι
 πεντηκοντόγυον, τὸ μὲν ἦμισυ οἰνοπέδιοι,
- 580 ἦμισυ δὲ ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι.
 πολλὰ δὲ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεὺς
 οὐδοῦ ἐπεμβεβῶως ὑψηρεφῆος θαλάμιοι
 σείων κολλητὰς σανίδας γουνοῦμενος υἴον·
 πολλὰ δὲ τὸν γε κασιγνήται καὶ πότνια μήτηρ
- 585 ἐλλίσσονθ'· ὁ δὲ μάλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
 οἳ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἀπάντων·
 ἀλλ' οὐδ' ὥς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
 πρὶν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκ' ἐβάλλετο, τοὶ δ' ἐπὶ
 πύργων
 βαῖνον Κουρήτες καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ.
- 590 καὶ τότε δὴ Μελέαγρον ἐϋζώνος παράκοιτις
 λίσσετ' ὄδυρομένη, καὶ οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
 κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει τῶν ἄστυ ἀλώη·
 ἀνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
 τέκνα δὲ τ' ἄλλοι ἄγουσι βαθυζώνους τε γυναῖκας.
- βαριά με την Αλθαία τη μάνα του την ακριβή χολιώντας
 στο ταίρι του αποδίπλα επλάγιαζε, την ώρα Κλεοπάτρα.
 Της λιγναστράγαλης της Μάρπησσης λογιόταν κόρη ετούτη
 και του Ἰδα, απ' τους παλιούς που στάθηκε στη γης ο πιο
 αντρειωμένος,
 κι άσκωσε αντίκρυ στον Απόλλωνα το Φοῖβο το δοξάρι,
 τη λιγναστράγαλη γυναίκα του να διαφεντέψει νύφη.
 και τότε ο κύρης κι η μητέρα της η σεβαστή την είπαν
 Αλκυόνη, να 'χει και παρανόμα, τι η μάνα της θρηνούσε
 κι είχε τη μοίρα της βαριόμοιρης της Αλκυόνας λάχει'
 τι ο μακροσαΐτευτῆς Απόλλωνας την είχε αρπάξει, ο Φοῖβος.
 Μ' αυτή ο Μελέαγρος τώρα επλάγιαζε, πικρήν οργή κλωσώντας
 για την κατάρα της μητέρας του' τι εκείνη πικραμένη,
 Ἐτσι που σκότωσε το αδέρφι της, βαριά τον καταράστη,
 κι ὄλο χτυπούσε με τα χέρια της τη γη την πολυθρόφα,
 να την ακούσουν ο Ἄδης κρίζοντας κι η ανήλεη Περσεφόνη,
 με ογρούς τους κόρφους απ' τα κλάματα, στα γόνατα πεσμένη,
 να δώσουν του παιδιού της θάνατο' κι απ' το σκοτάδι κάτω
 η ανήμερη Ερινύα την άκουσεν η νυχτοπαρωρίτρα.
 Κι ωστόσο αυτοί στις πόρτες άσκωναν τρανή βουή κι αντάρα
 τους πύργους τους χτυπώντας· κι οι άρχοντες των Αιτωλών τους
 πρώτους
 Ιερουργούς παρακαλώντας τον του στέλναν, να προβάλει
 βοηθός στον πόλεμο, και του 'ταζαν τρανό να πάρει δῶρο:
 ὅπου 'ταν τα χωράφια ολόπαχα της ωριας Καλυδῶνας,
 εκεί του διναν χτήμα πάγκαλο, να το διαλέξει ατός του,
 πενήντα στρέμματα, αμπελότοπος να 'ν' το μισό, και τ' άλλο
 να το χωρίσει ὅπου ἦταν άδεντρο, χωράφια να το κάνει.
 Μετά κι ο Οινέας πολὺ του πρόσπεφτεν, ο γέρο αλογολάτης,
 απόξω ορθός στου αψηλοτάβανου θαλάμου το κατώφλι,
 και σειούσε τα κλειστά πορτόφυλλα το γιο παρακαλώντας.
 Μετά περίσσια κι οι αδερφάδες του κι η σεβαστή του η μάνα
 τον παρακαλοῦν μα ὄλο πιότερο πείσμωνε αὐτός' περίσσια
 κι οι σύντροφοι του, οι πιο του γκαρδιακοί κι οι πιο του τιμημένοι.
 Μα ουδέ κι αυτοί το νου του εγύριζαν, και μοναχά την ώρα
 που ἔφταναν πια οι ριζιές στο σπίτι του, και στα πυργιά οι Κουρήτες
 ανεβασμένοι παίρναν κι ἔβαζαν φωτιά στο κάστρο γύρα,
 στα πόδια του ἔπεσεν η ωριόζωνη γυναίκα του με θρήνους,
 κι ὄλα του ιστόρησε αραδιάζοντας τα πάθη που πλακώνουν
 ὄσους τους ἔλαχε η πατριδα τους σε οχτροῦ να πέσει χέρια:
 οι άντρες σκοτώνονται, το κάστρο τους απ' τη φωτιά ρημάζει,
 και τα παιδιά και τις βαθίγαινες νινηάικες ξένοι σέβονοι

595 τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντας κακὰ ἔργα,
βῆ δ' ἰέναι, χροῖ δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανώωντα.
ὥς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυεν κακὸν ἦμαρ
εἷξας ὦ θυμῶ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρα τέλεσσαν
πολλά τε καὶ χαρίεντα, κακὸν δ' ἤμυε καὶ αὐτως.

600 ἀλλὰ σὺ μὴ μοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μὴ δέ σε δαίμων
ἐνταῦθα τρέψειε φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη
νηυσὶν καιομένησιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ἐπὶ δῶρων
ἔρχεο· ἴσον γάρ σε θεῶ τίσουσιν Ἀχαιοί.
εἰ δέ κ' ἄτερ δῶρων πόλεμον φθισήνορα δύης

605 οὐκέθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσσει πόλεμόν περ ἀλαλκῶν,
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
Φοῖνιξ ἅπα γεραιῆ διοτρεφές οὐ τί με ταύτης
χρεῦ τιμῆς· φρονέω δέ τετιμηῆσθαι Διὸς αἴσῃ,
ἢ μ' ἔξι παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν εἰς ὃ κ' αὐτμή

610 ἐν στήθεσσι μένη καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη·
ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·
μὴ μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
Ἄτρεϊδῆ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
τὸν φιλέειν, ἵνα μὴ μοι ἀπέχθῃαι φιλέοντι.

615 καλὸν τοι σὺν ἔμοι τὸν κήδειν ὅς κ' ἐμέ κήδη·
ἴσον ἔμοι βασίλευε καὶ ἦμισυ μείρεο τιμῆς.
οὗτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμων
εὐνήν ἐνι μαλακῇ· ἅμα δ' ἠοὶ φαινομένηφι
φρασσόμεθ' ἢ κε νεώμεθ' ἔφ' ἡμέτερ' ἢ κε μένωμεν.

620 ἦ καὶ Πατρόκλω ὃ γ' ἐπ' ὄφρῦσι νεῦσε σιωπῇ
Φοῖνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοῖατο· τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπε·
διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ

625 ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μῦθοιο τελευτῇ
τῆδ' ἐγ' ὀδῶ κρανεέσθαι· ἀπαγγεῖλαι δέ τάχιστα
χρὴ μῦθον Δαναοῖσι καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα
οἷ που νῦν ἔσται ποτιδέγμενοι. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμὸν

630 σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλόητος ἐταίρων
τῆς ἦ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων
νηλῆς· καὶ μὲν τίς τε κασιγνήτοιο φονῆς
ποινήν ἢ οὐ παιδὸς ἐδέξατο τεθνηῶτος·
καὶ ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ πόλλ' ἀποτίσας,

Τότε η καρδιά του αναταράχτηκε τα πάθη αυτά γρικώντας·
τινάχτη απάνω ευτύς και φόρεσε τη λαμπερή του αρμάτα.
Έτσι απ' το μαύρο χάρο εγλίτωσε τους Αιτωλούς εκείνος,
γρικώντας την καρδιά του, κι άδικα τα που του τάξαν πήγαν,
τα πλοῦσια δώρα, τ' αζετίμητα' μα έτσι κι αλλιώς γλίτωσαν.

Μα τέτοια εσύ απ' το νου σου βγάλε τα' κανείς θεός, καλέ μου,
να μη σε στρώξει σ' έτοια απόφαση· τα πλοία τι θα φελούσε
να διαφεντέψεις πια ως θα καίγονται; Τα δώρα δέξου τώρα
κι έλα, κι οι Αργίτες σαν αθάνατο θα σε τιμήσουν όλοι.
Μ' αν δίχως δώρα μπεις στον πόλεμο τον αντροκαταλύτη,
κι αν τότε διώξεις από πάνω μας, ίδια τιμή δε θα 'χεις.»
Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος του απηλογήθη κι είπε:
«Φοίνικα, γέροντα αρχοντόθρεφτε, σεβάσμιε, δεν τη θέλω
τέτοια τιμή· θαρρώ, μ' ετίμησεν ο Δίας με τη βουλή του,
κι αυτή κοντά στα δρεπανόγυρτα καράβια θα μου μείνει,

Όσο κρατά η πνοή στα στήθια μου κι η δύναμη στα γόνα.
Κάτι άλλο τώρα εγώ θα σου 'λεγα και συ στο νου σου βαλ' το:
Μη μου αναδεύεις πια με κλάματα και βόγγους την καρδιά μου,
του Ατρεΐδη για να κάνεις δούλεψη, κι αγάπη εσύ να του 'χεις
δεν πρέπει· με όλη την αγάπη μου, μαζί σου μη χολιάσω.
Ο που μ' οχτρεύεται ταιριάζει σου κι οχτρός δικός σου να 'ναι·
όμοια με μένα εσύ βασίλευε και την τιμή μοιράσου.
Ας παν αυτοί να πουν το μήνυμα, μα εσύ δω πέρα κάθου
σε στρώμα μαλακό πλαγιάζοντας, και σα γλυκοχαράξει,
θα ιδούμε, σπíti αν θα γυρίσουμε για αν θα σταθούμε ακόμα.»

Αυτά είπε, κι έγενεψε στον Πάτροκλο μονάχα με τα φρύδια,
παχύ να στρώσει για το Φοίνικα κρεβάτι, να το νιώσουν
κι οι άλλοι, να φύγουν δίχως άργητα' μα τότε αναμεισό τους
ο ισόθεος Αίαντας πήρε κι έλεγεν, ο γιος του Τελαμώνα:
«Γιε του Λαέρτη αρχοντογέννητε, πολύτεχνε Οδυσσεά,
πάμε! θαρρώ του κάκου ο δρόμος μας αυτός, δε βρίσκουμε άκρη
με ό,τι κι αν λέμε. Να γυρίσουμε να πούμε στους Αργίτες
μιαν ώρα αρχύτερα το λόγο του, κι ας είναι για κακό μας.
θα κάθονται θαρρώ προσμένοντας· ωστόσο μες στα στήθια
την πέρφανε καρδιά του σίδερο την έκανε ο Αχιλλέας,

ο ανήλεος! Κι ουδέ μας τους συντρόφους ψηφά, ν' αλλάξει γνώμη,
που αγάπη και τιμή του δείχναμε περίσσια από τους άλλους,
ο ανέσπλαχνος! Ακόμα αν σκότωσαν για γιο για αδέρφι κάποιου,
την ξαγορά, ο φονιάς που του 'δινε, τη δέχτη αυτός στο τέλος,
κι απόμεινε ο φονιάς στον τόπο του. Βαριά πλερώνοντας του·

- 635 τοῦ δὲ τ' ἐρῆνεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ποινήν δεξαμένω· σοὶ δ' ἄληκτόν τε κακόν τε
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν εἵνεκα κούρης
οἷης· νῦν δὲ τοὶ ἐπτά παρίσχομεν ἔξοχ' ἀρίστας,
ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τῆσι· σὺ δ' ἴλαον ἔνθεο θυμόν,
- 640 αἶδεσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δὲ τοὶ εἶμεν
πληθῦος ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δὲ τοὶ ἔξοχον ἄλλων
κῆρδοστοὶ τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι ὄσσοι Ἀχαιοί.
τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
Αἶαν διογενὲς Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν
- 645 πάντ' ἀνὰ τί μοι κατὰ θυμὸν εἴησ' αὖτις μνησασθαι·
ἀλλὰ μοι οἰδάνεται κραδίη χόλω ὀππότε κείνων
μνήσομαι ὡς μ' ἀσύφλητον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
Ἄτρεϊδης ὡς εἴ τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε·
- 650 οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἰματομένοντος
πρὶν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἴκτορα δῖον
Μυρμιδόνων ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθαι
κτείνοντ' Ἀργείους, κατὰ τε σμῦξαι πυρὶ νῆας.
ἀμφὶ δὲ τοὶ τῆ ἔμῃ κλισίῃ καὶ νηὶ μελαίνῃ
- 655 Ἴκτορα καὶ μεμῶτα μάχης σχήσεσθαι οἴω.
ὡς ἔφαθ', οἳ δὲ ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον
σπείσαντες παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ'
Ὀδυσσεύς.
Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν ἰδὲ δμῶησι κέλευσε
Φοῖνικι σπορέσαι πυκνὸν λέχος ὅτι τάχιστα.
- 660 αἶ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος ὡς ἐκέλευσε
κῶεά τε ῥῆγός τε λινόιο τε λεπτόν ἄωτον.
ἐνθ' ὁ γέρον κατέλεκτο καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
αὐτὰρ Ἀχιλλεύς εὐδὲ μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγε,
- 665 Φόρβαντος θυγάτηρ Διομήδη καλλιπάρης.
Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἐλέξατο· παρ δ' ἄρα καὶ τῷ
Ἴφιδι εὐζωνος, τὴν οἳ πόρε δῖος Ἀχιλλεύς
Σκύρον ἑλὼν αἰπεῖαν Ἐνυήος ππολίεθρον.
οἳ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαο γένοντο.
- 670 τοὺς μὲν ἄρα χρυσεόισι κυπέλλοις υἴες Ἀχαιῶν
δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν, ἐκ τ' ἐρέοντο·
πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
εἶπ' ἄγε μ' ὦ πολυαῖν' Ὀδυσσεῦ μέγα κύδος Ἀχαιῶν
ἦ ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀλεξέμεναι δῆϊον πύρ,
- καὶ τοῦ ἄλλου μαλακῶνει ἡ μάνητα καὶ ἡ πέρφρανη καρδιά του,
τὴν ξαγορά του φόνου ὡς δέχτηκε. Μα στα δικά σου στήθια ἡ
θυμὸς οἱ θεοὶ βαρὺ καὶ ἀμάλαχτο σου χῶσαν—για μιὰ κόρη,
μιὰ μοναχά, καὶ εφτά σου δίνουμε πανώριες τώρα νὰ ἔχεις,
καὶ ἄλλα πολλὰ ἀπὸ πάντων! Γλύκανε καν τώρα τὴν οργή σου,
- σεβάσου ἀκόμα καὶ τὸ στίπι σου ἡ στέγη σου ἀπὸ κάτω,
σταλμένοι ἀπ' τὸ στρατό, βρισκόμαστε ἔτι πιο γκαρδιακοὶ σου φίλοι
καὶ πιο ακριβοὶ μαθὲς δε βρίσκονται μες στους Ἀργίτες ἄλλοι.»
Τότε ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ φτεροπόδαρος τοῦ ἀπηλογήθη καὶ εἶπε:
« Αἶαντα, πολέμαρχε ἀρχοντόγεννε καὶ υγιεῖ τοῦ Τελαμῶνα,
λίγο-πολύ σωστά τα λόγια σου, δὲν ἔχουμε ἄλλη γνώμη.
Ὅμως φουσκῶνει ἀπὸ τὴ μάνητα κάθε φορά ἡ καρδιά μου,
σα θυμηθῶ τὴν καταφρόνηση ποὺ μοὺ ἔχει ὁ Ἀτρεΐδης δεῖξει
μπρος στους Ἀργίτες, λες καὶ ἀμῆφιστος πως ἡμῶν ξωμερίτης.
Τραβάτε τώρα εσεῖς, τὸ μήνυμα νὰ πεῖτε νὰ γλιτώστε:
- δε θα με νιάξει γιὰ τὸν πόλεμο τὸν αἰματοβαμμένο,
προτοῦ στῶν Μυρμιδόνων τ' ἄρμενα καὶ στα καλύβια φτάσει
ὁ μέγας Ἐχτορας, τοῦ ἀντράκαρδου τοῦ Πριάμου ὁ γιος, χαλνώνοντας
πλήθος Ἀργίτες καὶ κορώνοντας τὰ πλοῖα, νὰ γίνουν στάχτη.
Ὅμως μπροστά στο μαῦρο μοὺ ἄρμενο καὶ στο καλύβι ἐμένα,
ὁ Ἐχτορας λέω, καὶ ας εἶναι ἡ λύσσα τοῦ τρανή, θα σταματήσει.»
Εἶπε, καὶ αὐτοὶ στα χέρια παίρνοντας διπλόγουβα ποτήρια
κάναν σπονδή, καὶ δίπλα στ' ἄρμενα τὸ δρόμο ἐπαίρναν πίσω,
μπροστά ὁ Ὀδυσσεύς. Καὶ τότε ὁ Πάτροκλος στὶς σκλάβες
παραγγέλλει
καὶ στους συντρόφους, γιὰ τὸ Φοῖνικα παχιά νὰ στρώσουν κλίνη.
- Με βίαση, υπάκουες, ὡς τις πρόσταξε, πήραν αὐτὲς καὶ στρώναν
προβιές, κουβέρτες καὶ ψιλόφανα σεντόνια στο κλινάρι.
Κεὶ πάνω ἐπλάγιασεν ὁ γέροντας, ἡ ἄγια ὡς νὰ φέξει μέρα.
Ὅμοια ὁ Ἀχιλλεὺς στο βάθος ἐγείρει τοῦ στέριου καλυβίου του,
καὶ δίπλα τοῦ μιὰ σκλάβη ἐπλάγιασε, ποὺ κούρσεψε ἀπ' τὴ Λέσβο,
ἡ Διομήδη ἡ ροδομάγουλη, τοῦ Φόρβα ἡ θυγατέρα.
Ἀντίκρου ἐπλάγιασε καὶ ὁ Πάτροκλος, καὶ στο πλευρὸ τοῦ ἐπῆρε
τὴν ομορφόζωνη Ἴφιδι, χάρισμα τοῦ ἀρχοντικοῦ Ἀχιλλεῖα,
τὸ κάστρο τοῦ Ἐνυεῖα σαν κούρσεψε, τὴν πετρωτὴ τὴ Σκύρο.
Καὶ αὐτοὶ τοῦ γιου τοῦ Ἀτρεΐδαο σαν ἐφτάσαν γυρνώντας τὸ καλύβι,
- οἱ Δαναοὶ τοὺς καλωσόριζαν, ἀπὸ χρυσὰ ποτήρια
ἄλλος ἀλλοῦθε ολόρθοι πίνοντας, καὶ ἀρχισαν νὰ ρωτοῦνε'
καὶ πρῶτος πρῶτος ὁ Ἀγαμέμνωνας ρωτοῦσε, ὁ στρατολάτης:
«Γιὰ περὶ μας, Ὀδυσσεῖα περὶλαμπρε, τῶν Ἀχαιῶν ἡ δόξα,
τὸ θέλει. τὴ φωτιά τὴν ἀσπλαχνὴ νὰ διώξει ἀπ' τὰ καοάβια.

- 675 ἢ ἀπέειπε, χόλος δ' ἔτ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;
τόν δ' αὐτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἄτρεϊδῆ κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μάλλον
πιμπλάνεται μένεος, σέ δ' ἀναίνεται ἡδὲ σά δῶρα.
- 680 αὐτόν σε φράζεσθαι ἐν Ἀργείοισιν ἄνωγεν
ὄππῳ κεν νῆάς τε σαῶς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·
αὐτός δ' ἠπέλιπεν ἄμ' ἠοὶ φαινομένηφι
νῆας εὐσσελμούς ἄλαδ' ἑλκόμεν ἀμφιελίσσας.
καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παραμυθήσασθαι
- 685 οἴκαδ' ἀποπλείειν, ἐπεὶ οὐκέτι δῆτε τέκμῳρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς
χεῖρα ἐήν ὑπερέσχε, τεθαρσῆκασι δὲ λαοί.
ὡς ἔφαθ'· εἰσὶ καὶ οἶδε τάδ' εἰπέμεν, οἳ μοι ἔποντο,
Αἴας καὶ κήρυκε δῶμα πεπνυμένῳ ἄμφω.
- 690 Φοῖνιξ δ' αὐθ' ὁ γέρον κατελέξατο, ὡς γὰρ ἀνώγει,
ὄφρα οἱ ἐν νήεσσι φίλην ἔς πατρίδ' ἔπηται
αὖριον, ἣν ἐθέλησιν· ἀνάγκη δ' οὐ τί μιν ἄξει.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ
μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσε.
- 695 δὴν δ' ἄνευ ἦσαν τετιηότες υἱῆς Ἀχαιῶν·
ὄψε δὲ δὴ μετέειπε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἄτρεϊδῆ κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
μὴ ὄφελος λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα
μυρία δῶρα διδοῦς· ὁ δ' ἀγῆνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως·
- 700 νῦν αὖ μιν πολὺ μάλλον ἀγνορήσιν ἐνήκας.
ἀλλ' ἦτοι κείνον μὲν ἐάσομεν ἢ κεν ἴησιν
ἢ κε μένη· τότε δ' αὐτε μαχήσεται ὄππότε κέν μιν
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀνώγη καὶ θεὸς ὄρση.
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
- 705 νῦν μὲν κοιμήσασθε τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή·
αὐτὰρ ἐπεὶ κε φανῆ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους
ὄτρύνων, καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.
- 710 ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆς
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἵπποδάμοιο.
καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίην δὲ ἕκαστος,
ἐνθα δὲ κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.
- για αρνιέται, κι ο θυμός την πέρφανε κρατά ψυχή του ακόμα;»
Κι ο αρχοντογέννητος, πολύπαθος του απάντησε Οδυσσεύς:
«Υγιέ του Ατρέα, τρανέ Αγαμέμνονα, ρηγάρχη τιμημένη,
δε λέει να σβήσει αυτός τη μάνητα' πότερο ανάβει τώρα
η οργή του' σένα και τα δώρα σου μηδέ που λογαριάζει'
κι ατός σου λέει με τους επίλοιπους να βουλευτείς Αργίτες,
πως τα καράβια και το Αργίτικο το ασκέρη θα γλιτώσεις.
και φοβερίζει πως στη θάλασσα θα σύρει ευτύς ως φέξει
μονάχος του τα καλοκούβερα δρεπανωτά καράβια.
Κι εἶπεν ακόμα στους επίλοιπους να δώσει μιν ορμήνια:
Γυρνάτε πίσω στην πατρίδα σας, τι πια δε θα το βρείτε
της Τροίας το τέλος της απόγκρεμης' τι ο Δίας ο βροντολάλος
το χέρι του άπλωσε από πάνω της, κι αυτοί κουράγιο επήραν."'
Αυτά εἶπε' εδῶ είναι κι οι σύντροφοι μου να σας τα ξαναπούνε,
ο μέγας Αίας κι οι αποκριστάτορες, κι οι δυο τους μυαλωμένοι.
- Μα ο γέρο Φοίνικας κοιμήθηκε και πέρα' τι έτσι του 'πε,
μαζί να φύγουν πάνω στ' άρμενα για την πατρίδα πίσω,
αύριο ταχιά, κι αυτός αν το 'θελε' δε λέει να τον ζορίσει.»
Έτσι μιλούσε, κι όλοι απόμειναν και δεν έβγαναν άχνα,
τι είχαν σαστίσει που τους μίλησε πολύ πεισματωμένα'
κι ώρα πολλή βουβοί εκρατιόντουσαν οι Αργίτες πικραμένοι.
Αργά στο τέλος ο βροντόφωνος Διομήδης πήρε κι εἶπε:
«Υγιέ του Ατρέα, τρανέ Αγαμέμνονα, ρηγάρχη, κάλλιο θα 'ταν
τον Αχιλλέα ποτέ τον άμεγο να μην παρακαλούσες
με τόσα δώρα' τι κι από άλλοτε τον ξερω φαντασμένο.
- Και τώρα πάλε εσύ τον έσπρωξες σε πιο μεγάλο πείσμα.
Εκείνον λέω να τον αφήσουμε' μπορεί να φύγει, αν θέλει,
για και να μείνει' αυτός στον πόλεμο τότε θα βγει μονάχα,
σαν του το πει η καρδιά στα στήθη του κι ένας θεός τον σπρώξει.
Μα τώρα ελάτε, ομπρός, το λόγο μου ν' ακούσουμε όλοι θέλω:
Να κοιμηθείτε τώρα, τρώγοντας και πίνοντας πιο πρώτα,
για να φραθεί η καρδιά σας· δύναμη κι αντρεία χαρίζουν τούτα,
Κι όντας η Αυγή προβάλει η γιόμορφη και ροδοδαχτυλάτη,
γοργά μπρος στα καράβια σύναξε πεζούς κι αμαξολάτες,
και ψύχωνε τους, μες στους πρόμαχους κι ατός σου πολεμώντας.»
- Εἶπε ο Διομήδης ο αλογάτορας, κι όλοι μαζί οι ρηγάδες
συγκλιναν με χαρά στα λόγια του, και τον εκαμαρώναν.
Κάναν σπονδές και στο καλύβι του τράβηξαν ένας ένας·
πλάγιασαν εἶπειτα και φράθηκαν την άγια του ύπνου χάρη.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Κ-

- Κ- ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν
εὖδον παννύχιοι μαλακῶ δεδμημένοι ὕπνω·
ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
ὑπνος ἔχε γλυκερὸς πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα.
- 5 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης ἠῦκόμοιο
τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον ἠὲ χάλαζαν
ἢ νιφετόν, ὅτε πέρ τε χιῶν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
ἠὲ ποθὶ ππολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο,
ὡς πυκὶν' ἐν στήθεσσιν ἀνεστενάχιζ' Ἀγαμέμνων
- 10 νεϊόθεν ἐκ κραδίης, τρομέοντο δὲ οἱ φρένες ἐντός.
ἦτοι ὅτ' ἔς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειε,
θαύμαζεν πυρὰ πολλὰ τὰ καίετο Ἰλιόθι πρὸ
αὐλῶν συριγγῶν τ' ἐνοπήν ὄμαδὸν τ' ἀνθρώπων.
αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆας τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν,
- 15 πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους ἔλκετο χαιτάς
ὑπόθ' ἐόντι Δίῃ, μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ.
ἦδε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή
Νέστορ' ἔπι πρῶτον Νηληϊῶν ἐλθέμεν ἀνδρῶν,
εἴ τινα οἱ σὺν μῆτιν ἀμύμονα τεκτῆναιτο,
- 20 ἢ τις ἀλεξίκακος πᾶσιν Δαναοῖσι γένοιτο.
ὀρθῶθεις δ' ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
ποσσι δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινὸν ἐέσσατο δέρμα λέοντος
αἰθωνος μεγάλοιο ποδηνεκές, εἶλετο δ' ἔγχος.
- 25 ὡς δ' αὐτῶς Μενέλαον ἔχε τρόμος· οὐδὲ γὰρ αὐτῶ
ὑπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε· μὴ τι πάθοιεν
Ἀργεῖοι, τοὶ δὴ ἔθεν εἵνεκα πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν
ἠλυθὸν ἐς Τροίην πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.
παρδαλή μὲν πρῶτα μετάφρενον εὐρὺ κάλυψε
- 30 ποικίλῃ, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνῃν κεφαλῆφιν ἀείρας
θήκατο χαλκείην, δόρυ δ' εἶλετο χειρὶ παχείῃ.
βῆ δ' ἴμεν ἀνστήσων ὄν ἀδελφεόν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων ἦνασσε, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ.
τόν δ' εὐρ' ἀμφ' ὤμοισι πιθήμενον ἔντεα καλὰ
- 35 νῆϊ πάρα πρύμνῃ· τῷ δ' ἀσπᾶσιος γένετ' ἐλθῶν.
τόν πρότερος προσέειπε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος·
τίφθ' οὕτως ἠθεῖε κορύσσειαι; ἢ τιν' ἑταίρων
ὄτρυνέεις Τρῶεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δεῖδω μὴ οὐ τίς τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον
- Των Ἀχαιῶν οἱ ἐπίλοιποι ἄρχοντες στα πλοῖα τους πλάι κοιμόνταν
ολονυχτίς, στου γύπνου τις γλυκὲς παραδομένοι ἀγκάλες·
το γιο του Ἀτρέα τον Ἀγαμέμνονα τον πρωταφέντη ωστόσο
ὑπνος γλυκὸς στιγμὴ δεν ἔπιανε, τι ἐγνοίεις πολλές τον δέρναν.
Της Ἥρας πῶς της ωριοπλέξουδης το ταίρι ξάφνου ἀστράφτει,
τρανή νεροποντὴ συντάζοντας να ρίξει για χαλάζι
για και χιονιά, σαν κουκουλώνονται με χιόνι τα χωράφια,
για και φριχτὸ μηνώντας πόλεμο, που τρώει και δε χορταίνει'
ὅμοια στα στήθια του ο Ἀγαμέμνονας συχνὰ πυκνὰ ἐβογγούσε
- ἀπ' της καρδιάς τα βάθη, κι ἔτρεμαν τα σωθικά του μέσα.
Κάθε που γύριζε τα μάτια του στὴς Τροίας τον κάμπο πέρα,
τις πλήθεις τις φωτιές θαμάζονταν, που ομπρὸς στο κάστρο
ἀνάβει,
και της φλογέρας τα λαλήματα, και των ἀντρῶν το μούγκρος.
Μα ως γύριζε να ἰδεῖ τ' Ἀργίτικα καράβια και φουσάτα,
πολλές τραβούσε και ξερίζωνε της κεφαλῆς του τρίχες,
Στο Δία ψηλά τα μάτια ἀσκώνοντας, και σπάρραζε η καρδιά του.
και τούτη η πιο καλή του εἰκάστηκε βουλή στο λογισμό του:
Καν στου Νηλέα το γιο, το Νέστορα, να δράμει πρῶτα πρῶτα,
μαζὶ του αν κάποια θα σοφίζονταν βουλή για το καλὸ τους,
- που ἀπ' ὅλους τους Ἀργίτες θα ἴδιωχνε τη συφορά που ἐρχόταν.
Σηκώθη το λοιπὸν και φόρεσε στα στήθια το χιτῶνα,
και σάνταλα πανῶρια ἐπέρασε στ' ἀστραφτερά του πόδια,
και γύρα του ἔριξε πυρόξανθο τομάρι ἀπὸ φλογάτο·
λιόντα τρανὸ, μακρὺ ως τα πόδια του, και πήρε το κοντάρι.
Τὴν ἴδια κι ο Μενέλαος ἐνιωθε τρεμούλα, κι ο ὑπνος μῆτε
και στα δικά του τα ματόφυλλα καθόταν—μπας και πάθουν
οι Δαναοί, που τόση θάλασσα διάβηκαν, για να φτάσουν
στην Τροία, να στήσουν ἀγριο πόλεμο για χάρη του ποθῶντας.
και πρῶτα κάπα ἀπὸ λιοπάρδαλη πα στις φαρδιές του πλάτες
- φοράει πιτσιλιωτή, κι ως ἔβαλε το χάλκινο του κράνος
στην κεφαλῆ, κοντάρι ἐφούχτωσε στο δυνατό του χέρι,
κι εὐτύς για να ξυπνήσει ἐκίνησε τον ἀδερφό, τον πρῶτον
Ἀργίτη βασιλιά, πού ἐδόξαζαν, θεὸς λες κι ἦταν, ὅλοι.
Στους ὤμους να περνάει τον πέτυχε τὴν ὠρια ἀρματωσιά του
στου πλοίου τὴν πρύμνα, κι ἔτσι που ἴφτασε, τρανή χαρὰ του δίνει.
Πρῶτος ἐμίλησε ο βροντόφωνος Μενέλαος τότε κι εἶπε:
« Ποιος λόγος, ἔτσι που ἀρματώνεσαι, καλέ μου; Θες να στείλεις
κανένα σύντροφο κατὰσκοπο στους Τρῶες; Φοβούμαι ωστόσο
μη δε βρεθεῖ κανεὶς, ἀπάνω του τέτοια δουλειὰ να πάρει

- 40 ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἷος ἐπελθῶν
νύκτα δι' ἄμβροσιν· μάλα τις θρασυκάρδιος ἔσται.
τὸν δ' ἄπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
χρεὺ βουλῆς ἐμέ καί σε διοτρεφέες ὦ Μενέλαε
κερδαλέης, ἢ τίς κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσει
- 45 Ἀργεῖους καὶ νῆας, ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.
Ἐκτορέοις ἄρα μάλλον ἐπὶ φρένα θῆχ' ἱεροῖσιν·
οὐ γάρ πω ἰδόμην, οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος
ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέρμερ' ἐπ' ἤματι μητίσασθαι,
ὅσσ' Ἐκτωρ ἔρρεξε Διῖ φίλος υἱᾶς Ἀχαιῶν
- 50 αὐτως, οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος οὔτε θεοῖο.
ἔργα δ' ἔρεξ' ὅσα φημι μελησέμεν Ἀργεῖοισι
δηθὰ τε καὶ δολιχόν· τόσα γὰρ κακὰ μήσατ'
Ἀχαιοῦς.
ἀλλ' ἴθι νῦν Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα κάλεσσον
ρίμφα θέων παρὰ νῆας· ἐγὼ δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον
- 55 εἴμι, καὶ ὄτρυνέω ἀνστήμεναι, αἶ κ' ἐθέλησιν
ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος ἠδ' ἐπιτεῖλαι.
κείνω γάρ κε μάλιστα πιθοῖατο· τοῖο γὰρ υἱὸς
σημαίνει φυλάκεσσι καὶ Ἰδομενῆος ὀπάων
Μηριόνης· τοῖσιν γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα.
- 60 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος·
πῶς γάρ μοι μῦθος ἐπιτέλλεται ἠδὲ κελεύεις;
αὐθι μένω μετὰ τοῖσι δεδεγμένος εἰς ὃ κεν ἔλθῃς,
ἦε θέω μετὰ σ' αὐτίς, ἐπήν εὖ τοῖς ἐπιτεῖλω;
τὸν δ' αὐτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
- 65 αὐθι μένειν, μὴ πῶς ἀβροτάξομεν ἀλλήλοισιν
ἐρχομένω· πολλὰ γὰρ ἀνά στρατόν εἰσι κέλευθοι.
φθέγγεο δ' ἦ κεν ἴησθα καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι
πατρώθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον
πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ,
- 70 ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ περ πονεώμεθα· ὦδέ που ἄμμι
Ζεὺς ἐπὶ γιγνομένοισιν ἴει κακότητα βαρεῖαν.
ὡς εἰπὼν ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν εὖ ἐπιτεῖλας·
αὐτὰρ ὁ βῆ ρ' ἴεναι μετὰ Νέστορα ποιμένα λαῶν·
τὸν δ' εὗρεν παρὰ τε κλισίῃ καὶ νηῖ μελαίνῃ
- 75 εὐνήν ἐνι μαλακῇ· παρὰ δ' ἔντευα ποικίλ' ἔκειτο
ἄσπις καὶ δύο δοῦρε φαεινὴ τε τρυφάλεια.
πάρ δὲ ζωστήρ κείτο παναίολος, ὧ ρ' ὁ γεραιὸς
ζώννυθ' ὄτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσοιτο
λαὸν ἄγων, ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε γήραϊ λυγρῷ.

και στους οχτρούς να πάει μονάχος του, να τους παραφυλάξει μέσα στη θεία τη νύχτα' απόκοτος περίσσια πρέπει να 'ναι.»

Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας γυρνώντας του αποκρίθη:
« Ανάγκη εγώ και συ, αρχοντόθρεφτε Μενέλαε, να σκεφτούμε κάτι καλό, που θα διαφέντευε τα πλοία και τους Αργίτες γλιτώνοντας τους, τώρα που άλλαξε τους λογισμούς του ο Δίας' τι είναι οι θυσίες του Εχτόρου πιότερο μαθές που τον ευφραίνουν. Εγώ δεν είδα ως τώρα ουδ' άκουσα να λεν πως ένας μόνο τόσα κακά εστοχάστη κι έκαμε σε μιαν ημέρα μέσα, όσα 'χει στους Αργίτες ο Έχτορας ο ψυχωμένος κάνει,

που ουδ' είναι δα θεού καν γέννημα για και θεάς καθόλου. Τόσα έχει κάνει, που, στοχάζομαι, θα τα θυμούνται οι Αργίτες καιρούς και χρόνια! τόσα έλόγιασε κακά να μας στοιβάξει. Μον' τρέχα τώρα δίπλα στ' άρμενα και πες στον Αίαντα να 'ρθει, μαζί κι ο Ιδομενέας' στο Νέστορα το θείο θα τρέξω απός μου και θα τον σπρώξω, αν το αποφάσιζε, να σηκωθεί, να δράμει στους αντρειανούς μας φυλακάτορες, και προσταγές να δώσει. Αυτόν θ' ακούσουν κάλλιο απ' όλους μας' τι κεφαλή στις βάρδιες είναι ο δικός του ο γιος, κι ο σύντροφος του Ιδομενέα Μηριόνης, κι αυτούς μαθές απ' όλους βάλαμε να κυβερνούν τους άλλους.»

Γυρνώντας τότε ο βροντερόφωνος Μενέλαος του αποκρίθη:
«Σαν τι μου ορίζει τώρα ο λόγος σου και ποιά 'να η προσταγή σου; Μαζί τους να σταθώ προσμένοντας και συ κει πέρα ως να 'ρθεις, για να γυρίσω πίσω τρέχοντας, τους ορισμούς σου ως δώσω;»

Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας απηλογιά του δίνει:
«Εκει να μείνεις, μην ξεσφάλουμε στο δρόμο ο ένας τον άλλο, γιατί πολλά μες στο στρατόπεδο κλαδίζουν μονοπάτια. Κι όπως περνάς, στους άλλους φώναζε και λέγε ν' αγρυπνούνε, κι όλους καλόπιανε, με τ' όνομα του κύρη του καθέναν, όθε η γενιά του σέρνει, κράζοντας· και μην ψηλοκρατιέσαι,

μόνο και μεις οι δυο ας μοχτήσουμε, τι από γεννησιμιού μας λέω συφορές βαριές μας έγγραψε να φορτωθούμε ο Δίας.»

Είπε, κι αφού τον καλορμήνεψε, τον αδερφό του διώχνει, κι απός του κίνησε το Νέστορα να βρει το στρατολάτη. Στο μαύρο του τον πέτυχε άρμενο μπροστά και στο καλύβι, στο μαλακό του στρώμα' δίπλα του κι η πλουμιστή του αρμάτα, τα δυο κοντάρια, το σκουτάρι του, το αστραφτερό του κράνος και τ' ολοξόμπλιαστο ζωστάρι του, που ο γέροντας ζωνόταν σαν αρματώνουνταν, στον πόλεμο να πάει τον καταλύτη με το στρατό του' τι δεν το 'βαζε, κι ας ήταν γέρος, κάτω.

- 80 ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν ἐπαείρας
Ἄτρεϊδῆν προσέειπε καὶ ἐξερείνειτο μύθῳ·
τίς δ' οὗτος κατὰ νῆας ἀνά στρατὸν ἔρχεται οἶος
νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὐδοῦσι βροτοὶ ἄλλοι,
ἢ ἐπὶ οὐρήων διζήμενος, ἢ πιν' ἑταίρων;
- 85 φθέγγεο, μῆδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε
χρεώ;
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ Νέστορ Νηληϊάδῃ μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
γνώσσαι Ἄτρεϊδῆν Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων
Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερές εἰς ὃ κ' αὐτμή
- 90 ἐν στήθεσσι μένη καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη·
πλάζομαι ὦδ' ἐπεὶ οὐ μοι ἐπ' ὄμμασι νῆδυμος
ὑπνος
ἰζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κῆδε' Ἀχαιῶν.
αἰνῶς γὰρ Δαναῶν περιδείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι, κραδίη δέ μοι ἔξω
- 95 στηθέων ἐκθρῶσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.
ἀλλ' εἴ τι δραίνεις, ἐπεὶ οὐδὲ σέ γ' ὑπνος ἰκάνει,
δεῦρ' ἔς τοὺς φύλακας καταβήμεν, ὄφρα ἴδωμεν
μῆ τοι μὲν καμάτῳ ἀδηκότες ἦδὲ καὶ ὑπνω
κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται.
- 100 δυσμενεές δ' ἄνδρες σχεδὸν εἶσται· οὐδέ τι ἴδμεν
μῆ πως καὶ διὰ νύκτα μενοιησῶσι μάχεσθαι.
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερῆνιος ἱππότητα Νέστωρ·
Ἄτρεϊδῆ κῦδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνον
οὐ θῆν' ἔκτορι πάντα νοήματα μητίετα Ζεὺς
- 105 ἐκτελέει, ὅσα πού νυν ἐέλπεται· ἀλλὰ μιν οἷω
κῆδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἴ κεν Ἀχιλλεύς
ἐκ χόλου ἀργαλέοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ.
σοὶ δὲ μάλ' ἔσομ' ἐγώ· ποτὶ δ' αὐ καὶ ἐγείρομεν
ἄλλους
ἦμὲν Τυδεΐδην δουρὶ κλυτὸν ἦδ' Ὀδυσῆα
- 110 ἦδ' Αἴαντα ταχὺν καὶ Φυλέος ἄλκιμον υἱόν.
ἀλλ' εἴ τις καὶ τούσδε μετοιχόμενος καλέσειεν
ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
τῶν γὰρ νῆες ἔασιν ἐκαστάτω, οὐδέ μάλ' ἐγγύς.
ἀλλὰ φίλον περ ἔοντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον
- 115 νεικέσω, εἴ πέρ μοι νεμεσήσῃ, οὐδ' ἐπικεύσω
ὡς εὐδῆ, σοὶ δ' οἷω ἐπέτρεψεν πονέεσθαι.
νῦν ὄφελεν κατὰ πάντας ἀριστήας πονέεσθαι
λισσόμενος· χρεῖώ γὰρ ἰκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
τὸν δ' αὐτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

Μεμιάς ανακουμπάει στον αγκώνα και το κεφάλι ασκώνει,
και λέει στο γιο του Ατρέα ρωτώντας τον και μ' έτοιμα λόγια κρένει:
«Ποιος είσαι συ που στα καράβια μας και στο στρατό μονάχος
μες στις νυχτιάς το σκότος έρχεσαι, που όλοι οι θνητοί κοιμούνται;
Μουλάρι τάχα για και σύντροφο να βρεις κανένα ψάχνεις;
Μίλα μου, μη ζυγώνεις άλαλος, ποια σ' έχει σφίξει ανάγκη;»
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας απηλογια του δίνει:
«Γιε του Νηλέα, ρηγάρχη Νέστορα, των Αχαιών η δόξα,
το γιο του Ατρέα, τον Αγαμέμνονα, θωρείς εδώ, που ο Δίας
απ' όλους πιότερο σε βάσανα με ρίχνει δίχως τέλος,

όσο κρατάει η πνοή στα στήθη μου κι η δύναμη στα γόνα.
Έτσι γυρνώ, τι δε μου κάθεται γλυκός στα μάπα γύπνος'
μου τυραννούν τη σκέψη ο πόλεμος, των Αρχαίων τα πάθη.
Για τους Αργίτες τρόμος μ' έπιασε φριχτός, κι ουδέ η ψυχή μου
γερά βαστιέται, μόνο τα 'χασα, κι όξω πηδάει η καρδιά μου
να 'βγει απ' το στήθος, και τα γόνατα μου τρέμουν τ' αντρειωμένα.
Όμως δουλειά εσύ τώρα αν γύρευες, μια και δεν πιάνει ο γύπνος
μηδὲ και σένα, στους βαρδιατορες έλα μαζί να πάμε,
να δούμε, η αγρύπνια μην τους τσάκισε κι ο κάματος, και γείραν
να κοιμηθούνε, κι έτσι ολότελα τη βάρδια τους ξεχασαν.

Οι οχτροί κοντά εδώ πέρα κάθονται, κι ουδὲ κανείς μας ξέρει,
αν δεν τους κατεβεί τον πόλεμο ν' ανοίξουν και τη νύχτα.»
Κι απηλογια ο γερῆνιος Νέστορας του δίνει ο αλογολάτης:
«Υγιέ του Ατρέα, τρανέ Αγαμέμνονα, ρηγάρχη τιμημένε,
ο Δίας σα δύσκολο ο βαθύγνωμος του Εχτόρου τα χατίρια
όλα να του τα κάνει, ως πέτεται' μα πιότερες ακόμα
θα πάθει συφορές, μου εικάζεται, φτάνει ο Αχιλλέας μια μέρα
τη μάνητα του την ανέσπλαχνη να διώξει απ' την καρδιά του.
Μετά χαράς να 'ρθω' μα θα 'θελα να πούμε και στους άλλους,
στον Οδυσσέα, στον πολεμόχαρο γιο του Τυδέα, κι ακόμα

στον Αία το γρήγορο, στον άτρομο γιο του Φυλέα, το Μέγη.
Να 'ταν και κάποιος που θα πήγαινε τρεχάτος να φωνάζει
να 'ρθουν και τούτοι, ο ισόθεος Αϊάντας κι ο Ιδομενέας ο ρήγας·
τι τα δικά τους στέκουν άρμενα μακριά πολύ, στην άκρη.
Για το Μενέλαο νιώθω σέβαση κι αγάπη, κι όμως πρέπει
να τον μαλώσω· μην πικραίνεσαι μαζί μου, δεν το κρύβω'
γιατί κοιμάται, κι ολομόναχο σ' αφήκε να παλεύεις,
που 'πρεπε εκείνος στους πρωτόγερους όλους να τρέχει τώρα
παρακαλώντας τους, τι αβάσταχτη μας έχει σφίξει ανάγκη.»
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας απηλογια του δίνει:

- 120 ὦ γέρον ἄλλοτε μὲν σε καὶ αἰπιάσθαι ἄνωγα·
πολλάκι γὰρ μεθιεῖ τε καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι
οὐτ' ὄκνω εἴκων οὐτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,
ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορῶν καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὀρμήν.
νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο καὶ μοι ἐπέστη·
- 125 τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμεναι οὐς σὺ μεταλλάξ.
ἀλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κιχησόμεθα πρὸ πυλάων
ἐν φυλάκεσσ', ἵνα γὰρ σφιν ἐπέφραδον
ἠγερέεσθαι.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ·
οὕτως οὐ τίς οἱ νεμεσῆσεται οὐδ' ἀπιθήσει
- 130 Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
ὥς εἶπὼν ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
ποσσί δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν
διπλὴν ἑκταδίην, οὐλῆ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
- 135 εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξεῖ χαλκῷ,
βῆ δ' ἰέναι κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων.
πρῶτον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον
ἔξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ
φθενγξάμενος· τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
- 140 ἐκ δ' ἦλθε κλισίης καὶ σφεας πρὸς μῦθον ἔειπε·
τίφθ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνά στρατὸν οἴοι ἀλάσθε
νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὃ τι δὴ χρειῶ τόσον ἴκει;
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ·
διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ
- 145 μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς.
ἀλλ' ἔπε', ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν ὃν τ' ἐπέοικε
βουλὰς βουλευεῖν, ἢ φευγέμεν ἢ ἐμάχεσθαι.
ὥς φάθ', ὃ δὲ κλισίην δὲ κίων πολύμητις Ὀδυσσεὺς
ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο, βῆ δὲ μετ'
αὐτοῦς.
- 150 βάν δ' ἐπὶ Τυδεΐδην Διομήδεα· τὸν δὲ κίχανον
ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εὐδον, ὑπὸ κρασίν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δὲ σφιν
ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο, τῆλε δὲ χαλκὸς
λάμφ' ὥς τε στεροπῆ πατρὸς Διός· αὐτὰρ ὃ γ' ἦρωες
- 155 εὐδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο ρινὸν βοῶς ἀγραύλοιο,
αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπητος τετάνυστο φαεινός.
τὸν παρστάς ἀνέγειρε Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ,
λάξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνε τε νεϊκεσέ τ' ἄντην·
ἔγρεο Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἄωτεις;
- «Ἄλλες φορές ἐγὼ εἶμαι, γέροντα, που λέω να τον μαλώσεις·
τι δείχνει αναμελιά κι ἀπάνω του καμιά δουλειά δεν παίρνει'
Οχι γιατί 'ναι σκνός για του 'λειψεν η γνώση, μόνο θέλει
ἐγὼ ν' αρχίζω πρώτος πάντα μου, και με κοιτάει στα μάτια.
Μ' ἀπόψε πρώτος ξεπετάχτηκε μονάχος και με βρήκε,
κι ἐγὼ να κράξει εὐτὺς τον ἔστειλα τους αντρειανούς που θέλεις.
Πάμε λοιπόν, θα τους πετύχουμε μπροστά απ'τις πόρτες ὄλους,
στους φύλακες· ἐκεῖ παράγγειλα να γίνει η σὺνάξη μας.»
Κι ἀπηλογιά ο γερῆνιος Νέστορας του δίνει ο αλογολάτης:
«Ἔτσι κανείς απ' ὄσους ἔτρεξε να ξεσηκώσει να 'ρθουν
δε θ' ἀψηφήσει λέω τα λόγια του κι οὐδέ θα του θυμώσει.»
Αὐτὰ εἶπε ο γέροντας, και φόρεσε στα στήθια του χιτῶνα,
και σάνταλα πανώρια πέρασε στ' αστραφερά του πόδια,
κι ἐρίξε γύρα του και στέριωσε την πορφυρή φλοκάτα,
που 'ταν διπλή, φαρδιά, κι ἀπάνω της πικνὸ το χνουδι ανθούσε'
και το γερό κοντάρι αρπάζοντας το καλοακονισμένο
κινάει στα πλοία των χαλκοθώρακων των Αχαιῶν να φτάσει.
Τον Ὀδυσσεά πιο πρώτα ἐσήκωσε, που 'χε θεοῦ τη γνώση,
ο αλογοτάς γερῆνιος Νέστορας ἀπὸ τον ὕπνο τότε
φωνάζοντας τον κι ὅπως ἀκουσεν ἐκεῖνος τη φωνή του,
μεμιάς πετάχτη απ' το καλύβι του κι ἐτσι μιλάει ρωτώντας:
«Ποια να 'ν' η ἀνάγκη που σας ἐσφίξε και στ' ἄρμενα μας δίπλα
γυρνάτε μόνοι στο στρατόπεδο, μέσα στη θεία τη νύχτα;»
Και τότες ο γερῆνιος Νέστορας ο αλογολάτης του 'πε:
«Γιε του Λαέρτη αρχοντογέννητε, πολύτεχνε Ὀδυσσεά,
συμπάθα μας! κακὸ ανεβάσταγο τους Αχαιοῦς πλακώνει.
Μον' ἔλα, ακλούθα μας, ν' ασκώσουμε κι ἄλλον κανένα, απ' ὄσους
κρέμεται η ἀπόφαση, θα φύγουμε για ἐδῶ θα πολεμούμε.»
Τότε ο Ὀδυσσεάς ο πολυκάτεχος γυρνώντας στο καλύβι
φορεῖ σκουτάρι ἀπὰ στους ὤμους του και πάει μαζί κι ἐκεῖνος.
Για το Διομήδη εὐτὺς ἐκίνησαν ἀπόξω απ' το καλύβι
με τ' ἄρματα του ἐκεῖνος πλάγιαζε' κι οἱ σύντροφοί του γύρα
κοιμόνταν, κι εἶχαν για προσκέφαλο σκουτάρια, και στο χῶμα
εἶχαν μπηγμένα τα κοντάρια τους απ' την ουρά, κι ἀλάργα
σαν αστραπή του Δία στραφτάλιζαν απ' το χαλκὸ' κι ἐκεῖνος
σε στρώμα ἀπὸ τομάρι ἐπλάγιαζε βοδιού καλοθρεμμένου,
κι εἶχε ἀπλωμένο για προσκέφαλο καλόφαντο κιλίμι.
Κι ο αλογοτάς γερῆνιος Νέστορας σιμώνει, με το πόδι
τον σπρώχνει, τον ξυπνά φωνάζοντας και λέει μαλώνοντας τον:
« Διομήδη, σήκω! Δεν τον χόρτασες ολονυχτίς τον ὕπνο;

- 160 οὐκ αἶεις ὡς Τρώες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο
εἵαται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χώρος ἐρύκει;
ὡς φάθ', ὃ δ' ἔξ ὕπνιοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
σχέτλιός ἐσσι γεραῖέ· σὺ μὲν πόνου οὐ ποτε λήγεις.
- 165 οὐ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι υἱῆς Ἀχαιῶν
οἳ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλῆων
πάντη ἐποιοχόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι γεραῖέ.
τόν δ' αὐτε προσέειπε Γερῆνιος ἵπποτα Νέστωρ·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα φίλος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
- 170 εἰσὶν μὲν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ
καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποιοχόμενος καλέσειεν·
ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρεῖω βεβίηκεν Ἀχαιοῦς.
νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἴσταται ἀκμῆς
ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς ἠὲ βιῶναι.
- 175 ἀλλ' ἴθι νῦν Αἴαντα ταχύν καὶ Φυλέος υἱὸν
ἄνστησον· σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος· εἴ μ' ἐλεαίρεις.
ὡς φάθ', ὃ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσαστο δέρμα λέοντος
αἰθωνος μεγάλοιο ποδηγεκῆς, εἴλετο δ' ἔγχος.
βῆ δ' ἵεναι, τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἦρως.
- 180 οἳ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν,
οὐδὲ μὲν εὐδοντας φυλάκων ἠγγήτορας εὔρον,
ἀλλ' ἔγρηγορτί σὺν τεύχεσιν εἶατο πάντες.
ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσωνται ἐν αὐλῇ
θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην
- 185 ἔρχηται δι' ὄρεσφι· πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ
ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν, ἀπὸ τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν·
ὡς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιν ὀλώλει
νύκτα φυλασσομένοισι κακῆν· πεδίον δὲ γὰρ αἰεὶ
τετράφαθ', ὀππότη' ἐπὶ Τρώων αἴοιεν ἰόντων.
- 190 τοὺς δ' ὃ γέρων γήθησεν ἰδὼν θάρσυνέ τε μύθω
καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
οὕτω νῦν φίλα τέκνα φυλάσσετε· μηδέ τιν' ὕπνος
αἰρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσιν.
ὡς εἰπὼν τάφροιο διέσσυτο· τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο
- 195 Ἀργείων βασιλῆες ὅσοι κεκλήατο βουλήν.
τοῖς δ' ἄμα Μηριόνης καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἦσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον συμμητιάσθαι.
τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν ἐδριόωντο
ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκῶν διεφαίνετο χώρος
- καὶ δεν ακοῦς οἱ Τρώες πως κάθονται στο στήθωμα του κάμπου,
στα πλοῖα κοντά, καὶ που δεν ἔμεινε πολὺς στη μέση τόπος;»
Εἶπε, κι ἐκεῖνος ἀπ' τον ὕπνο του μεμιάς πετάχτη ολόρθος,
καὶ κράζοντας τον με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Αλήθεια, γέροντα, εἶσαι ακούραστος κι αναπαμὸ δεν ξέρεις'
ἄλλοι Ἀχαιοὶ μαθῆς δε βρέθηκαν πιο νιοὶ ἀπὸ σένα τώρα,
που ολοῦθε τρέχοντας στους ἀρχοντες να παν να τους ξυπνήσουν;
Μα δεν μπορεὶ κανένας, γέροντα, να μετρηθεὶ μαζί σου.»
Κι ἀπηλογοῖα ὁ γερῆνιος Νέστορας του δίνει ὁ ἀλογολάτης:
«Αὐτὰ που λες, ἀλήθεια, φίλε μου, πολὺ σωστά καὶ δίκια'
ἔχω καὶ γιους ἐγὼ ἀμεγάδιαστους, ἔχω κι ἀνθρώπους ἄλλους
πολλοὺς, που θα μπορούσε κάποιος τους να πάει καὶ να τους
κράξει'
ὅμως ἀνάγκη τώρα ἀβάσταχτη πλακῶνει τους Ἀργίτες'
ἀπὸ μια τρίχα ἡ τύχη κρέμεται την ὥρα αὐτὴ ολονῶν μας,
οἱ Ἀργίτες τώρα αν θα γλιτώσουμε για αν πάμε κατ' ἀνέμου.
Μον' τρέχα τώρα, τι εἶσαι νιότερος, καὶ το γοργὸ τον Αἴα
καὶ του Φυλέα το γιο ξεσήκωσε, σπλαχνιὰ για μένα αν νιώθεις.»
Εἶπε, κι ἐκεῖνος γύρω του ἔριξε τομάρι ἀπὸ φλογάτο
λιόντα τρανὸ, μακρὺ ως τα πόδια του, καὶ πήρε το κοντάρι'
κινάει το δρόμο, τους ξεσήκωσε, τους ἔφερε μαζί του.
- Κι ὅταν ἐκεῖνοι φτάσαν κι ἐσμιξαν τις συναγμένες βάρδιες,
τους ἀρχηγούς τους δεν τους πέτυχαν παραδομένους σ' ὕπνο,
μόνο συνάρματοι ὅλοι κι ἀγρυπνοὶ κάθονταν καὶ φύλαγαν.
Πῶς γύρω ἀπὸ τ' ἀρνιὰ φυλάγοντας κακονυχτοῦν οἱ σκύλοι
μέσα στη μάντρα, ἀγρίμι ακούγοντας στο δάσος θρασεμένο
να φτάνει ἀπ' τα βουνά, καὶ τάραχο μεγάλο ἀπ' ἀφορμὴ του
σκυλιὰ κι ἀνθρώποι ξεσηκώνουνε, καὶ λησμονοῦν τον ὕπνο'
ὅμοια εἶχε λείψει κι ἀπ' τα μάτια τους ὁ γλυκὸς ὕπνος, Ὀλη
τη νύχτα την κακιά που ἐφύλαγαν στον κάμπο γυρισμένοι
στηναν ἀφτί ν' ακούσουν, πάνω τους ποῖαν ὥρα οἱ Τρώες θα
πέσουν.
- Κι ὅπως τους εἶδε, ἐχάρη ὁ γέροντας, καὶ λέει γκαρδιώνοντάς τους,
καὶ κράζοντας τους με ανεμάρπαστα τους συντυχαίνει λόγια:
«Ἐτσι, παιδιά, φυλάτε' οὔτε ἕνας σας τον ὕπνο μην ἀφήσει
να τον δαμάσει, κι ἀναγέλασμα γενοῦμε των οχτρώ μας.»
Εἶπε, καὶ το χαντάκι ἐπέρασε' κι οἱ Ἀργίτες βασιλιάδες,
οἱ καλεσμένοι για τη μάζωξη, ξοπίσω του ἀκλουθοῦσαν
κι ὁ γιος του Νέστορα ὁ πανέμνοστος μαζί τους κι ὁ Μηριόνης
ἐρχονταν, τι οἱ ἴδιοι τους ἐφώναξαν να βουλευτοῦν ομαδί.
Κι ως το σκαφτὸ χαντάκι ἐδιάβηκαν, πηγαίνουν καὶ καθίζουν
σε ανοιχτὸ τόπο, που δε σκέπαζαν κουφάρια ἀπὸ πεσμένους,

- 200 πιππόντων· ὄθεν αὐτὶς ἀπετράπεται ὄβριμος Ἴεκτωρ
ὄλλυς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νύξ ἐκάλυψεν.
ἔνθα καθεζόμενοι ἔπτε ἄλληλοισι πίφασκον·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ·
ὦ φίλοι οὐκ ἂν δὴ τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἐμὲ αὐτοῦ
- 205 θυμῷ τολμήντι μετὰ Τρώας μεγαθύμους
ἐλθεῖν, εἴ τινά που δῆϊων ἔλοι ἐσχατόωντα,
ἢ τινά που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,
ἄσσαι τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν, ἢ μεμάσιν
αὐτὴ μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλιν δὲ
- 210 ἄψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιοῦς.
ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἄψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
ἀσκηθῆς· μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἶη
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καὶ οἱ δόσις ἔσσειται ἐσθλή·
ὅσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι
- 215 τῶν πάντων οἱ ἕκαστος δῖν δώσουσι μέλαιναν
θῆλιν ὑπόρρηνον· τῆ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον,
αἰεὶ δ' ἐν δαίτησι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
- 220 Νέστορ ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἀνδρῶν δυσμενέων δῶνα στρατὸν ἐγγύς ἐόντων
Τρώων· ἀλλ' εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἄμ' ἔποιτο καὶ ἄλλος
μᾶλλον θαλπωρῆ καὶ θαρσαλέωτερον ἔσται.
σύν τε δὴ ἔρχομένω καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν
- 225 ὅππως κέρδος ἔη· μόνους δ' εἴ πέρ τε νοήση
ἀλλὰ τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτή δὲ τε μήτις.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἔθελον Διομήδῃ πολλοὶ ἔπεσθαι.
ἠθελέτην Αἴαντες δῶμα θεράποντες Ἄρηος,
ἠθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἠθελε Νέστορος υἱός,
- 230 ἠθελε δ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος,
ἠθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσσεὺς καταδῶναι ὄμιλον
Τρώων· αἰεὶ γὰρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τυδεΐδῃ Διομήδῃ ἐμῷ κεχαρισμένῃ θυμῷ
- 235 τὸν μὲν δὴ ἔταρόν γ' αἰρήσεια ὄν κ' ἐθέλησθα,
φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάσαι γε πολλοὶ.
μηδὲ σύ γ' αἰδόμενος σῆσι φρεσὶ τὸν μὲν ἀρείω
καλλείπειν, σὺ δὲ χείρον ὀπάσσειαι αἰδοῖ εἰκων
ἐς γενεὴν ὀρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν.
- κεῖθε που πρὶν ὁ μέγας Ἴεκτωρ, χαλνώντας τοὺς Ἀργεῖες,
εἶχε ἀναγύρει πίσω, ὡς τύλιξε τὰ πάντα γύρω ἡ νύχτα.
Εκεῖ κάθισαν τότε κι ἀρχισαν τὰ λόγια ἀναμῆσό τους·
καὶ πρῶτος ὁ γερήνιος Νέστορας μιλοῦσε ὁ ἀλογολάτης:
«Φίλοι, ποῖος θα 'ναί τώρα ἀπ' ὅλους μας που θα το πει ἡ καρδιά
του
καὶ μες στους Τρώες τοὺς ἀντροδύναμους να πάει θ' ἀποκοτήσῃ,
μπας καὶ κανένα οχτρό, που ἀπόμεινε μονάχος πίσω, πιάσει,
για μες στους Τρώες κανένα λόγο τοὺς ἀκούσει, για να ἰδοῦμε
ποιάν ἔχουν πάρει τώρα ἀπόφαση: στα πλοῖα κοντά να μείνουν
μακριὰ ἀπ' τὸ κάστρο τοὺς στοχάζονται, για λεν να γύρουν πίσω
- καὶ μέσα να κλειστούν, σα νίκησαν πια τώρα τοὺς Ἀργεῖες;
Ἄν ἦταν ὅλα αὐτὰ να μάθαινε καὶ πίσω μας γυρνοῦσε
γερός ἐδῶ, μεγάλη ἡ δόξα του μες στους ἀνθρώπους ὅλους
κάτω ἀπ' τὰ σουράνια, καὶ θα κέρδιζε λαμπρὸ ἀπὸ πάνω δῶρο·
τι οἱ πιο τρανοὶ ἀρχηγοί, τ' Ἀργίτικα που κυβερνοῦν καράβια,
ἀπὸ μια μαύρη θα του δώσουνε καθένας προβατίνα,
μ' ἀρνάκι βυζανιάρικο· ὁμοιο τῆς δε βρίσκεται ἄλλο πλοῦτος·
καὶ σις χαρές καὶ στα τραπέζια μας μαζί μας θα 'ναί πάντα.»
Τέτοια μιλοῦσε, κι οἱ ἄλλοι ἀπόμειναν καὶ δὲν ἐβγαναν ἀχνα·
κι εἶπε ὁ Διομήδης ὁ βροντόφωνος ἀναμῆσό τους τότε:
- «Νέστορα, ἐμένα σπρώχνει ἡ πέρφανε καρδιά καὶ τὸ κουράγιο
μες στους οχτροὺς, κοντά που βρίσκονται, να μπω να μη με
νιώσουν,
τοὺς Τρώες· ὡστόσο να 'ρθεῖ ἀν ἔλεγα μαζί μου κι ἕνας ἄλλος,
με πιο ξεθαρρεσιά θα πῆγαινα καὶ πιότερο κουράγιο.
Σαν πάνε δυο μαζί, στοχάζεται πρὶν ἀπ' τὸν ἕνα ὁ ἄλλος
το που φελά· μ' ἀν πας μονάχος σου, κι ἀν στοχαστεῖς, μα πάλε
τόσο μακριὰ δὲν πάει τὸ μάτι σου κι εἶναι ἀπλερος ὁ νοὺς σου.»
Εἶπε ὁ Διομήδης, καὶ πετάχτηκαν πολλοὶ να παν μαζί του·
οἱ δυο τοὺς Αἴαντες πρῶτα τὸ 'θελαν να παν οἱ πολέμαρχοι,
καὶ τὸ 'θελε κι ὁ γιος του Νέστορα, καὶ τὸ 'θελε ὁ Μηριόνης,
- κι ὁ γιος του Ατρεῖα, ὁ Μενέλαος, τὸ 'θελε, τρανὸς κονταρομάχος,
καὶ τὸ 'θελε κι ὁ καρτερόψυχος κρυφὰ Ὀδυσσεὺς στ' ἀσκέρι
των Τρώων να μπεῖ· τι πάντα ορέγουνταν τὸν κίντυνο ἡ καρδιά του.
Κι ὁ πρῶταφέντης Ἀγαμέμνωνας γυρνώντας εἶπε τότε:
«Γιε του Τυδεῖα, Διομήδη, ολόκαρδη που σου 'χω ἀγάπη πάντα,
τὸ σύντροφο μονάχος διάλεξε που θες μαζί να πάρεις,
ἀπ' ὅσους θέλουν τὸν καλύτερο· τι λαχταροῦν περίσσιοι.
καὶ μὴν ντραπτεῖς καὶ τὸν καλύτερο να μείνει πίσω ἀφήσεις
καὶ πάρεις πιο ἀχαμνὸ, τι τρέπεσαι θωρώντας τὴ γενιά του.
Ὅχι μὴν πας μ' αὐτόν, τρανότερος ρηγάρχης κι ἀς λογιέται.»

240 ὡς ἔφατ', ἔδεισεν δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάω.
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοῖον ἀγαθὸς Διομήδης·
εἰ μὲν δὴ ἔταρον γε κελεύετε μ' αὐτὸν ἐλέσθαι,
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θεῖοιο λαθοίμην,
οὐ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγῆνων

245 ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἐ Παλλὰς Ἀθήνη.
τούτου γ' ἔσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
ἄμφω νοστήσασιν, ἔπει περίοιδε νοῆσαι.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Τυδεΐδῃ μῆτ' ἄρ με μάλ' αἶνεε μῆτέ τι νείκει·

250 εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νύξ ἄνεται, ἐγγύθι δ' ἠώς,
ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε, παροίχωκεν δὲ πλέων νύξ
τῶν δύο μοιράων, τριτάτῃ δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.
ὡς εἰπόνθ' ὄπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην.

255 Τυδεΐδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
φάσγανον ἄμφηκες· τὸ δ' ἐὼν παρὰ νηὶ λέλειπτο·
καὶ σάκος· ἀμφὶ δὲ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
ταυρεῖην, ἄφαλόν τε καὶ ἄλλοφον, ἣ τε καταίτυξ
κέκλῃται, ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν.

260 Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βίον ἠδὲ φαρέτρην
καὶ ξίφος, ἀμφὶ δὲ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
ῥινοῦ ποιετήν· πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἰμάσιν
ἐντέτατο στερεῶς· ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες
ἀργιόδοντος ὑὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα

265 εὐ καὶ ἐπισταμένως· μέσση δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει.
τήν ῥά ποτ' ἐξ Ἑλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
ἔξέλετ' Αὐτόλυκος πυκινὸν δόμον ἀνπιτορήσας,
Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι·
Ἀμφιδάμας δὲ Μόλω δῶκε ξεινήιον εἶναι,

270 αὐτὰρ ὁ Μηριόνη δῶκεν ᾧ παιδί φορῆναι·
δὴ τότε Ὀδυσσεύς πύκασεν κάρη ἀμφιπεθεῖσα.
τῷ δ' ἔπει οὖν ὄπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην,
βάν ῥ' ἰέναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας
ἀρίστους.
τοῖσι δὲ δεξιὸν ἦκεν ἔρωδιὸν ἐγγύς ὁδοῖο

275 Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι
νύκτα δι' ὄρφναιήν, ἀλλὰ κλάξαντος ἄκουσαν.
χαίρει δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσσεύς, ἠράτο δ' Ἀθήνη·
κλυθὶ μευ αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἣ τέ μοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω

Αὐτὰ εἶπε, τὸν ξανθὸ τρομάζοντας Μενέλαο μήπως πάρει.
Τότε ο Διομήδης ο βροντόφωνος πήρε ξανά το λόγο:
«Μία και μ' αφήνετε το σύντροφο να τον διαλέξω ατός μου,
να λησμονήσω εγώ πώς γίνεται τον Οδυσσέα το θείο,
που 'χει καρδιά γερή, κι ατρόμητη στα κίντυνα η ψυχή του
η πέρφανε, και την αγάπη της του χάρισε η Παλλάδα;
Αν μ' ακλουθούσε τέτοιος σύντροφος, κι απ' της φωτιάς τις φλόγες
οι δυο μας πίσω θα γυρίζαμε, τι είναι ξεφτέρι ο νους του.»
Κι ο αρχοντογέννητος πολύπαθος του απάντησε Οδυσσεάας:
«Πολλά παινάδια για μαλώματα, γιε του Τυδέα, δε θέλω'

γιατί όλα τώρα αυτά που μίλησες οι Αργίτες τα κατέχουν.
Μον' πάμε' η νύχτα κιάλας διάβηκε κι ἡ χαραυγή σιμώνει'
γείραν τ' αστέρια πια και πέρασε το πιο πολύ της νύχτας'
δυο τρίτα πέρασαν κι απόμεινε μονάχα το στερνὸ της.»
Ἔτσι ἔλεξαν, κι αμέσως ἄρματα τρομαχτικά φόρεσαν.
Το δικοπο σπαθὶ απ' τον ἄτρομο το θρασυμήδη επήρε
τότε ο Διομήδης, τι εἶχε στ' ἄρμενα ξεχάσει το δικό του,
και το σκουτάρι. Στο κεφάλι του φοράει ταυρίσιο κράνος,
με δίχως φούντα, δίχως κέρατα, που λέγεται κασιδί,
και το κεφάλι απ' τα χτυπήματα φυλάει στους αντρειωμένους.

Δοξάρι κι ο Μηριόνης ἔδωκε, σπαθὶ και σαίτολόγο
στον Οδυσσέα, και στο κεφάλι του κράνος φοράει, φτιαγμένο
ἀπὸ τομάρι, κι ἀπὸ μέσα του λουριά πολλά το δέναν,
στεριά πολύ, κι ἀπὸξω το 'σκεπαν ολούθε γύρω δόντια
λευκά, ἀπὸ ασπρόδοντο αργιογούρουνο, με μαστοριά αρμοσμένα
μεγάλῃ, κι ἀπὸ μέσα το 'ντυνε μαλλὶ πατικωμένο.
Κάποτε το 'χε κλέψει ο Αὐτόλυκος, του Αμύντορα το σπῆτι,
του γιου του Ὀρμένου, σύντας πάτησε, το στέριο, στην Ἐλιωνα,
και του Αμφιδάμαντα απ' τα Κύθηρα το χάρισε, στη Σκάντεια'
κι αὐτὸς φίλιας κι ἀγάπης χάρισμα στο Μόλο το χαρίζει'

κι ο Μόλος στο Μηριόνη το ἔδωκε, το γιο του, να το βάζει.
και τώρα το κεφάλι εσκέπασε τρογύρα του Οδυσσέα.
Ἔτσι λοιπὸν οι δυο τους, ἄρματα τρομαχτικά ως φόρεσαν,
κινούν και φεύγουν, πίσω αφήνοντας τους βασιλιάδες ὄλους.
Δεξιὰ μεριά τους νυχτοκόρακα, στο δρόμο πλάι, τους στέλνει
τότε η Αθηνά, κι αν με τα μάτια τους εκείνοι δεν τον εἶδαν
στη σκοτεινὴ νυχτιά, μα γρίκηξαν καλά το σκούξιμό του.
Κι απ' το πουλί ο Οδυσσεάας εχάρηκε και στην Παλλάδα κράζει:
«Κόρη του Δία του βροντοσκούταρου, που πάντα πλάι μου στέκει,
σε κάθε μόχτο μου, κι απάνω μου το μάτι σου στο κάθε

- 280 κινύμενος· νῦν αὐτε μάλιστά με φίλαι Ἀθήνη,
δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας εὐκλείας ἀφικέσθαι
ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὃ κε Τρώεσσι μελήσει.
δεύτερος αὐτ' ἤρατο βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
κέκλυθι νῦν καὶ ἐμεῖο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
- 285 σπειό μοι ὡς ὅτε πατρι ἄμ' ἔσπεο Τυδεΐ δῖω
ἐς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ἦει.
τούς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῷ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιοὺς,
αὐτὰρ ὃ μειλίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισι
κεῖσ'· ἀτὰρ ἄψ ἀπῖων μάλα μέμμερα μῆσατο ἔργα
- 290 σὺν σοὶ δῖα θεά, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης.
ὡς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίσταο καὶ με φύλασσε.
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βούην ἦνιν εὐρυμέτωπον
ἄδμήτην, ἦν οὐ πω ὑπὸ ζυγὸν ἦγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.
- 295 ὡς ἔφην εὐχόμενοι, τῶν δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
οἱ δ' ἔπει ἠρήσαντο Διὸς κούρη μέγαλοιο,
βάν ῥ' ἴμεν ὡς τε λέοντε δῶα διὰ νύκτα μέλαιναν
ἄμ φόνον, ἂν νέκυας, διὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἶμα.
οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρώας ἀγήνορας εἶασεν Ἔκτωρ
- 300 εὐδαιν, ἀλλ' ἄμυδις κικλήσκητο πάντας ἀρίστους,
ὄσσοι ἔσαν Τρώων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
τούς ὃ γε συγκαλέσας πυκινὴν ἀρτύνετο βουλήν·
τίς κέν μοι τὸδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειε
δώρω ἔπι μεγάλῳ; μισθὸς δὲ οἱ ἄρκιος ἔσται.
- 305 δῶσω γὰρ δῖφρόν τε δῶα τ' ἐριαύχενας ἵππους
οἱ κεν ἄριστοι ἔωσι θοῆς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν
ὅς τίς κε τλαίη, οἷ τ' αὐτῷ κύδος ἄροιο,
νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι
ἢ φυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τὸ πάρος περ,
- 310 ἢ ἤδη χεῖρεσσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες
φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσι
νύκτα φυλασσόμεναι, καμάτω ἀδηκότες αἰνῶ.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.
ἦν δὲ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων Εὐμήδεος υἱὸς
- 315 κήρυκος θεῖοιο πολὺχρυσος πολὺχαλκος,
ὅς δὴ τοῖ εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδώκης·
αὐτὰρ ὃ μόνος ἔην μετὰ πέντε κασιγνήτησιν.
ὅς ῥα τότε Τρωσὶν τε καὶ Ἔκτορι μῦθον ἔειπεν·
Ἔκτορ ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
- ξεκίνημα μου, τὴν ἀγάπη σου πῖοτερο τώρα δεῖξει!
Δώσε, Αθηνά, στα πλοία να γύρουμε ξανά γεμάτοι δόξα,
ἔργο περίτρανο αφοῦ κάνουμε, που οι Τρώες να το θυμούνται.»
Με τη σειρά του κι ο βροντόφωνος Διομήδης προσευκλήθη:
«Ἀκου και μένα τώρα, αδάμαστη κόρη του Δία, και στάσου
στο πλάι μου, ως στάθης και στον κύρη μου, το θεῖο Τυδέα, στη
Θήβα,
σύντας ετράβηξε μαντάτορας σταλτός απ' τους Αργίτες.
Στον Ασωπό τους χαλκοθώρακους αφήκε Αργίτες πίσω,
κι αυτός επήγε ειρήνης μήνυμα να φέρει στους Καδμείους'
ὁμως φριχτά κακά μελέτησε στο γυρισμό του αλήθεια,
- μαζί, θεά, με σένα, πρόθυμη που εστάθης στο πλευρό του.
Ὅμοια και μένα τώρα βοήθησε και φύλαγε με, αν θέλεις,
και θα σου σφάξω φαρδιοκούτελη, μονόχρονη δαμάλα,
αδάμαστη, που δεν την έβαλαν ακόμα στο ζυγό της·
τέτοια θα σφάξω εγώ, τα κέρατα περιχρυσώνοντάς της.»
Αυτά ευκηθήκαν, και τα λόγια τους συνάκουσε η Παλλάδα.
Κι αυτοί, στην κόρη ως προσευκήθηκαν του Δία του τρισμεγάλου,
σα δυο λιοντάρια πήραν κι έτρεχαν στη μαύρη μέσα νύχτα,
μέσα από γαίμα κι από θάνατο κι αρμάτες και κουφάρια.
Μα κι ο Έχτορας τους Τρώες τους πέρφανους δεν αφήνε καθόλου
- να κοιμηθούν, μονάχα εφώνασε να μαζωχτούν οι πρώτοι,
ὄσοι απ' τους Τρώες λογιούνταν άρχοντες και πρωτοκεφαλάδες·
κι ως συνάχτηκαν, τι σοφίστηκε τρανό τους φανερώνει:
« Ποιος τη δουλειά θα πάρει απάνω του που θέλω; Θα του δώσω
δώρο τρανό, και θα 'χει αντιμεψη που δε θ' αξίζει λίγο:
αμάξι εγώ και δυο αψηλόλαιμα φαριά, τα πιο αντρειωμένα
που βρίσκονται στα πλοία τα γρήγορα των Αχαιῶν, του δίνω,
αν του το πει η καρδιά και ρέγεται τρανή να πάρει δόξα,
να πάει κοντά στα γοργοτάξιδα καράβια και να μάθει,
τάχα τα γρήγορα καράβια τους φυλάγουνται ως και πρώτα,
- για δαμασμένοι πια απ' τα χέρια μας άρχισαν μεταξύ τους
να κουβεντιάζουν πως θα φύγουνε, κι ουδέ και θέλουν τώρα
τη νύχτα να φυλάν, τι απόστασαν του κόπου τσακισμένοι;»
Έτσι μιλούσε, κι ὄλοι εκόμπιασαν και δεν έβγαναν άχνα.
Ηταν εκεί και κάποιος Δόλωνας, του Ευμήδη γιος του κράχτη,
στους Τρώες ανάμεσα· πολὺχρυσος, πολὺχαλκος λογιόταν
δεν ήταν ὁμορφος στο πρόσωπο, μα ειχε γοργά ποδάρια,
κι ήταν ο μόνος γιος του κύρη του μες σε αδερφάδες πέντε.
και τότε μίλησε στον Έχτορα, κι οι Τρώες άκουγαν ὄλοι:
«Έχτορα, εμένα στρώχνει η πέρφανη καρδιά και το κουράγιο

- 320 νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν ἕκ τε πυθέσθαι.
 ἀλλ' ἄγε μοι τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο, καί μοι ὄμοσον
 ἢ μὲν τοὺς ἵππους τε καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ
 δωσέμεν, οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα,
 σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἄλιος σκοπὸς ἔσσομαι οὐδ' ἀπὸ
 δόξης·
- 325 τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερές ὄφρ' ἂν
 ἴκωμαι
 νῆ' Ἀγαμεμνονέην, ὅθι που μέλλουσιν ἄριστοι
 βουλὰς βουλευεῖν ἢ φευγέμεν ἢ μάχεσθαι.
 ὡς φάθ', ὃ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον λάβε καὶ οἱ
 ὄμοσεν·
 ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτὸς ἐρίγδουπος πόσις Ἴηρης
- 330 μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος
 Τρώων, ἀλλὰ σέ φημι διαμπερές ἀγλαΐεσθαι.
 ὡς φάτο καὶ ῥ' ἐπιόρκον ἐπώμοσε, τὸν δ' ὀρόθουνεν·
 αὐτίκα δ' ἄμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα,
 ἔσσατο δ' ἔκτοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λύκοιο,
- 335 κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην, ἔλε δ' ὄξυν ἄκοντα,
 βῆ δ' ἰέναι προτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ· οὐδ' ἄρ'
 ἔμελλεν
 ἐλθῶν ἐκ νηῶν ἄψ Ἑκτορι μῦθον ἀποίσειν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὄμιλον,
 βῆ ῥ' ἀν' ὄδον μεμαῶς· τὸν δὲ φράσατο προσιόντα
- 340 διογενὴς Ὀδυσσεύς, Διομήδεα δὲ προσέειπεν·
 οὗτός τις Διομήδης ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνὴρ,
 οὐκ οἶδ' ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρησιν,
 ἢ τινα συλήσων νεκῶν κατατεθνηῶτων.
 ἀλλ' ἐώμέν μιν πρῶτα παρεξελεθῆν πεδίοιο
- 345 τυτθόν· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαῖξαντες ἔλοιμεν
 καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παραφθαίησι πόδεσσιν,
 αἰεὶ μιν ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατόφι προτειλεῖν
 ἔγχει ἐπαῖσσω, μὴ πως προτὶ ἄστου ἀλύξῃ.
 ὡς ἄρα φωνήσαντε παρέξ ὁδοῦ ἐν νεκέεσσι
- 350 κλινθήτην· ὃ δ' ἄρ' ὤκα παρέδραμεν ἀφραδίησιν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην ὅσσόν τ' ἐπὶ οὐρα πέλονται
 ἡμιόνων· αἱ γὰρ τε βοῶν προφερέστεραὶ εἰσιν
 ἐλκόμεναι νεοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον·
 τῷ μὲν ἐπεδραμέτην, ὃ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον
 ἀκούσας.
- 355 ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀποστρέφοντας ἐταίρους
 ἐκ Τρώων ἰέναι πάλιν Ἑκτορος ὀτρύναντος.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄπασαν δουρηνεκὴς ἦ καὶ ἔλασσον,
 γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα
 φευγέμεναι· τοὶ δ' αἶψα διώκειν ὀρμήθησαν.

να πᾶω κοντά στα γοργοτάξιδα καράβια και να μάθω.
 Μα το ραβδί σου τώρα σήκωσε ψηλά και κάμε μου ὄρκο,
 πως τ' ἄτια και το χαλκοπλούμιστο το αμάξι θα μου δώσεις,
 αυτά που κουβαλοῦν τον ἄφεγο γιο του Πηλέα στη μάχη.
 Δε θα σου βγω κακὸς μαντάτορας και θα φανῶ ως με θέλεις·
 μιαν ἀκρη ως ἄλλη εγὼ το ασκέρι τους θα το διαβῶ, ως να φτάσω
 μπρος στο καράβι του Αγαμέμνονα, και που οι ρηγάδες ὅλοι
 βουλή θα στήνουν, αν θα φύγουνε, για πόλεμο αν θ' ανοίξουν.»
 Εἶπε, κι εκείνος του τ' ορκίστηκε με το ραβδί στα χέρια:
 «Στο Δία τον ἴδιο, το βροντόχαρο της Ἴηρας ἄντρα, αμύνω:

δε θ' ανεβεί σε τούτα τ' ἄλογα ποτέ κανένας ἄλλος
 ἀπὸ τους Τρώες, μον' θα τα χაίρεσαι μονάχα εσύ για πάντα.»
 Εἶπε, κι ορκίστηκε ὄρκον ἀνεργο, μ' αὐτὸς αναγκαρδιώθη'
 κι ευτύς στους ὤμους γύρα ἐπέρασε το γυριστό δοξάρι'
 λύκου ψαροῦ ευλιχτή ἀπόξω του δερμάτι, στο κεφάλι
 ἀπὸ κουνάβι κράνος φόρεσε, το σουβλερό κοντάρι
 φουχτώνει, και κινάει για τ' ἄρμενα' κι οὐδ' ἦτανε γραφτό του,
 γυρνώντας απ' τα πλοία, στον Ἐχτορα να φέρει τα μαντάτα.
 Κι ως πίσω του ἄφησε τη μάζωξη, φαριά κι ἀνθρώπους—ὅλα,
 πήρε το δρόμο γοργοπόδαρος· μα ως σίμωνε, τον εἶδε

πρῶτα ο Ὀδυσσεύς ο ἀρχοντογέννητος και του Διομήδη κάνει:
 «Κάποιος, Διομήδη, ἀπὸ τ' ασκέρι τους ζυγώνει κατὰ δῶθε'
 δεν ξέρω, για τα πλοία μας ἔρχεται, να ἰδεῖ, να μαντατέψει,
 για τους νεκρούς, εδῶ που βρίσκονται κοιτάμενοι, να γδῦσει.
 Να προσπεράσει ας τον ἀφήσουμε για λίγο μες στον κάμπο,
 κι ἔπειτα πέφτοντας ἀπάνω του τον πιάνομε στα χέρια
 μονοστιγμῆς. Μ' αν τούτος τρέχοντας ξεφύγει, στρίμωχνε τον
 ὅλη την ὠρα ἀπάνω στ' ἄρμενα, μακριὰ ἀπὸ τους δικούς του,
 με το κοντάρι κυνηγώντας τον, στο κάστρο μη μας φύγει.»
 Ὡς εἶπαν τούτα, ἐπαραμέρισαν και μες στους σκοτωμένους

ξαπλώθηκαν, κι αὐτός, ο ἀνέμυαλος, τους προσπερνάει με βιάση.
 Μα μόλις πίσω του τους ἄφησε, σαν ὅσο δρόμο παίρνουν
 μοναπαπνιας μουλάρια σέρνοντας σε χέρσο ἀπὰ χωράφι
 το στέριο αλέτρι, τι ἔχουν πῖότερο κουράγιο ἀπὸ τα βόδια,
 του χύθηκαν. Κι αὐτὸς ἐστάθηκε το σάλαγο γρικώντας.
 Εἶπε μαθὲς μην εἶχεν ὁ Ἐχτορας καινούργια διάτα βγάλει,
 κι ἔρχονταν απ' τους Τρώες οι σύντροφοι να τον γυρίσουν πίσω.
 Μα σύντας το πολὺ τους χώριζε μια κονταριά μονάχα,
 κι ἐνίωσε οχτροὶ πως ἦταν, το 'βαλε μεμιάς γοργὰ στα πόδια,
 να φύγει' ὅμως οι δυο ἀπὸ πίσω του τον πήραν του κυνηγού.

- 360 ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δῶω κύνε εἰδοῦτε θήρης
ἢ κεμάδ' ἢ ἐλαγῶν ἐπείγετον ἐμμενέσσι αἰεὶ
χώρον ἀν' ὑλήενθ', ὃ δὲ τε προθέησι μεμηκώς,
ὡς τὸν Τυδείδης ἠδ' ὃ ππολίπορθος Ὀδυσσεύς
λαοῦ ἀποτμήξαντε διώκετον ἐμμενέσσι αἰεὶ.
- 365 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσι
φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη
Τυδείδῃ, ἵνα μὴ τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
φθαίῃ ἐπευξάμενος βαλέειν, ὃ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
δοῦρι δ' ἐπαῖσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης:
- 370 ἢ ἐ μὲν' ἢ ἐ σε δοῦρι κινήσομαι, οὐδέ σέ φημι
δῆρον ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.
ἢ ῥα καὶ ἐγγὸς ἀφήκεν, ἐκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός·
δεξιπρὸν δ' ὑπὲρ ὦμον εὐξου δοῦρός ἀκκῆ
ἐν γαίῃ ἐπάγη· ὃ δ' ἄρ' ἔστη τάρβησέν τε
- 375 βαμβαίνων· ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίγνεται ὀδόντων·
χλωρὸς ὑπαὶ δαίους· τῷ δ' ἀσθμαίνοντε κινήτην,
χειρῶν δ' ἀψάσθη· ὃ δὲ δακρύσας ἔπος ἠῦδα·
ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι· ἔστι γὰρ ἔνδον
χαλκὸς τε χρυσὸς τε πολὺκμητός τε σίδηρος,
- 380 τῶν κ' ὕμνιν χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα
εἴ κεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
θάρσει, μῆδὲ τί τοι θάνατος καταθύμιος ἔστω.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέτε καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
- 385 πῆ δὴ οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται οἶος
νύκτα δι' ὄρφναιην, ὅτε θ' εὐδοῦσι βροτοὶ ἄλλοι;
ἢ τίνα συλήσων νεκῶν κατατεθνηῶτων;
ἢ σ' ἔκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα
νῆας ἐπὶ γλαφυράς; ἢ σ' αὐτὸν θυμὸς ἀνήκε;
- 390 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, ὑπὸ δ' ἔτρεμε γυῖα·
πολλήσιν μ' ἄτησι παρέκ νόον ἦγαγεν ἔκτωρ,
ὅς μοι Πηλεΐωνος ἀγαυοῦ μῶνυχας ἵππους
δωσέμεναι κατένευσε καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ,
ἠνώγει δὲ μ' ἰόντα θοῆν διὰ νύκτα μέλαιναν
- 395 ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἐκ τε πυθέσθαι
ἢ φυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τὸ πάρος περ,
ἢ ἤδη χεῖρεσσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες
φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσι
νύκτα φυλασσεμέναι, καμάτῳ ἀδηκότες αἰνῶ.
- Καθὼς δυο σκύλες σουβλερόδοντες, πιπῆδειες λαγωνιάρες,
πα σε λαγὸ ἢ λαφίνα ρίχνονται μες σε πυκνὸ ρουμάνι
ζορίζοντας τῆ' μουκανίζοντας ἐκείνη τρέχει ομπρὸς τους·
ὅμοια ο Διομήδης κι ο πολέμαρχος τότε Ὀδυσσεάς τον πήραν
ἀπὸ κοντὰ κοντὰ, ἀζανάσαστα το δρόμο κόβοντας του.
Μα ὅπως τραβούσε κατὰ τ' ἄρμενα κι ἦταν να πέσει ἀπάνω
στις βάρδιες, στο Διομήδη εφύσηξε τότε η Αθηνά κουράγιο,
κανέννας ἀπ' τους χαλκοθώρακους να μην καυκίεται Αργίτης
πρῶτος πως του 'ριξε, και δεύτερος πως ἦρθε αὐτὸς μονάχα.
Κι ο δυνατὸς Διομήδης του 'κραξε με το κοντάρι ορμώντας:
- «Για στάσου, αλλιῶς με το κοντάρι μου θα σε πετύχω, κι οὐτε
λέω πως θ' ἀργήσει ἀπὸ τὸ χέρι μου γοργὸς να σε 'βρει ο Χάρος!»
Εἶπε και ρίχνει, και ξεπίτηδες δεν πέτυχε' πιο πάνω
περνά ἀπὸ τὸ δεξιό τον ὦμο του το γυαλιστὸ κοντάρι,
κι η μύτη του στη γη καρφώθηκε, κι αὐτὸς λυμένα γόνα
στάθηκε ασάλευτος (τα δόντια του χτυποῦσαν μες στο στόμα)
πρασινισμένους ἀπ' τὸ φόβο του· κι αὐτοὶ λαχανιασμένοι
τον φτάνουν και τα χέρια του 'πιασαν, κι εἶπεν αὐτὸς θρηνώντας:
«Ζωντάρι πιάστε με, κι ἀργότερα σας δίνω λύτρα, τι ἔχω
χρυσάφι και χαλκὸ και σίδηρο με κόπο δουλεμένο.
- Αρίφνητα ἀπὸ τούτα θα 'δινε για ξαγορά μου ο κύρης,
πως εἶμαι ζωντανὸς ἀν μάθαινε στ' Αργίτικα καράβια.»
Τότε ο Ὀδυσσεάς ο πολυκάτεχος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
« Κάνε κουράγιο, και το θάνατο μὴ βάζει διόλου ο νους σου.
Μον' ἔλα τώρα, δώσε ἀπόκριση και πες την πάσα ἀλήθεια:
πως ἔτσι μόνος στα καράβια μας ἀπὸ τὸ ασκέρη ἀλάργα
μες στὴς νυχτιάς το σκότος ἔρχεσαι, που ὅλοι οὖοι θνητοὶ κοιμούνται;
Μην τους νεκρούς, ἐδῶ που βρίσκονται κοιτάμενοι, να γδύσεις;
Για μήπως ο Ἐχτορας τι κάνουμε να ἰδεῖς ἐδῶ σε στέλνει
στα πλοία τα βαθουλά; Για κι η ἴδια σου καρδιά σε σπρώχνει να
'ρθεις;»
- Κι εἶπεν ο Δόλωνας, και του 'τρεμαν τα γόνατα ἀπὸ κάτω:
«Ο Ἐχτορας πλάνεψε τα φρένα μου με τα μωρόλογα του,
που μου 'ταξε το χαλκοπλούμιστο να μου χαρίσει ἀμάξι,
μαζὶ και τ' ἄτια τα μονόνυχα του ξακουστοῦ Αχιλλέα'
και στους οχτρούς να τρέξω μ' ἔσπρωχνε, να τους κοντοζυγώσω
μες στη γοργή νυχτιά την ἀφῶτη, γυρεύοντας να μάθω,
τάχα τα γρήγορα καράβια τους φυλάγονται ὡς και πρῶτα,
για δαμασμένοι ἀπὸ τα χέρια μας ἀρχισαν μεταξύ τους
να κουβεντιάζουν πῶς θα φύγουνε, κι οὐδὲ και θέλουν τώρα
τη νύχτα να φυλάν, τι ἀπόστασαν του κόπου τσακισμένοι;»

- 400 τὸν δ' ἐπιμειδῆσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δῶρων ἐπεμαίετο θυμὸς
ἵππων Αἰακίδαο δαίφρονος· οἱ δ' ἄλεγεινοι
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι ἢ δ' ὀχέεσθαι
ἄλλω γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθάνατῃ τέκε μήτηρ.
- 405 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
ποῦ νῦν δεῦρο κιῶν λίπες Ἴκτορα ποιμένα λαῶν;
ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα, ποῦ δέ οἱ ἵπποι;
πῶς δαὶ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακὰ τε καὶ εὐναί;
ἄσσά τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν, ἢ μεμάσιν
- 410 αὔθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλιν δὲ
ἄψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιοὺς.
τὸν δ' αὐτὲ προσέειπε Δόλων Εὐμήδεος υἱός·
τοὶ γάρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Ἴκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν, ὅσοι βουληφόροι εἰσὶ,
- 415 βουλὰς βουλεύει θεῖου παρὰ σήματι Ἴλου
νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ' ἄς εἴρειαι ἥρωσ
οὐ τις κεκριμένη ρύετα στρατὸν οὐδὲ φυλάσσει.
ἴσσαι μὲν Τρώων πυρὸς ἐσχάροι, οἷσιν ἀνάγκη
οἱ δ' ἐγγρηγόρθασι φυλασσέμεναί τε κέλονται
- 420 ἀλλήλοισ· ἀτὰρ αὐτὲ πολὺκλητοὶ ἐπίκουροι
εὐδουσι· Τρωσὶν γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν·
οὐ γὰρ σφιν παιδὲς σχεδὸν εἶται οὐδὲ γυναῖκες.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
πῶς γὰρ νῦν Τρώεσσι μεμιγμένοι ἵπποδάμοισιν
- 425 εὐδουσ' ἢ ἀπάνευθε; δῖεἰπέ μοι ὄφρα δαείω.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἐπειτα Δόλων Εὐμήδεος υἱός·
τοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
πρὸς μὲν ἀλὸς Κἄρες καὶ Παῖονες ἀγκυλότοξοι
καὶ Λέλεγες καὶ Καύκωνες δῖοί τε Πελασγοί,
- 430 πρὸς Θύμβρησ δ' ἔλαχον Λύκιοι Μυσοὶ τ' ἀγέρωχοι
καὶ Φρύγες ἵππομάχοι καὶ Μήρονες ἵπποκορουσταί.
ἀλλὰ τί ἢ ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;
εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδύναϊ ὄμιλον
Θρηϊκὲς οἶδ' ἀπάνευθε νεήλυδες ἔσχατοι ἄλλων·
- 435 ἐν δὲ σφιν Ῥήσος βασιλεὺς παῖς Ἰώνηος.
τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἠδὲ μεγίστους·
λευκότεροι χιόνος, θεῖιν δ' ἀνέμοισιν ὁμοιοί·
ἄρμα δὲ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὐ ἤσκηται·
τεύχεα δὲ χρύσεια πελώρια θαῦμα ἰδέσθαι
- Αχνογελῶντας ο πολυτεχνος του απάντησε Οδυσσεάας:
«Πολύ μεγάλο αλήθεια χάρισμα λαχτάρησε η καρδιά σου,
του αντρόκαρδου Αχιλλέα τ'αλόγατα, που ζόρικο πολύ 'ναι
θνητοί να τα μερώσουν άνθρωποι και να τα κυβερνήσουν.
Μόνο ο Αχιλλέας μπορεί, τι αθάνατη τον έχει κάνει μάνα.
Μον' έλα τώρα, δώσε απόκριση και πες την πάσα αλήθεια:
Σαν κίνησες για δω, τον Έχτορα πού αφήκες το ρηγάρχη;
Πού έχει ακουμπήσει, πες μου, τ' άρματα; που στέκουν τ' αλόγα
του;
και με των άλλων Τρώων τι γίνεται τις βάρδιες; πού πλαγιάζουν;
Ποιάν έχουν πάρει τώρα απόφαση; στα πλοία κοντά να μείνουν
- μακριά απ' το κάστρο τους στοχάζονται, για λεν να γύρουν πίσω
και μέσα να κλειστούν, σα νίκησαν πια τώρα τους Αργίτες;»
Κι ο γιος του Ευμήδη τότε, ο Δόλωνας, του απηλογήθη κι εἶπε:
«Εγώ σ' αυτά που με αναρώτησες θα πω την πάσα αλήθεια'
ο Έχτορας κάνει τώρα σύναξη με τους πρωτογερόντους,
να πάρει απόφασες, και βρίσκεται στου Ἴλου το μνήμα δίπλα,
μακριά απ' τη χλαολή, πολέμαρχε' κι οι βάρδιες που ρωτάς με,
καμιά δε διαφεντεύει ξέχωρη κι ουδέ φυλάει τ' ασκέρι.
Από τους Τρώες κρατιούνται ξάγρυπνοι πλάι στις φωτιές μονάχα
όσοι είναι ανάγκη, και τις βάρδιες τους ο ένας του άλλου φωνάζουν
- να τις κρατούν ζύπνιοι' μα οι σύμμαχοι κοιμούνται οι ξακουσμένοι,
κι έχουν στους Τρώες αφήσει ολότελα του φυλαγμοῦ την ἔγνοια'
τι τα παιδιά και τις γυναίκες τους αυτοὶ κοντά δεν έχουν.»
Τότε ο Οδυσσεάας ο πολυκάτεχος του απηλογήθη κι εἶπε:
« Χώρια κοιμούνται αυτοί, για ανάκατα με τους αλογατάδες
τους Τρώες; Για μίλα μου ξεκάθαρα' θέλω καλά να ξέρω.»
Κι ο γιος του Ευμήδη τότε, ο Δόλωνας, του απηλογήθη κι εἶπε:
«Λέω και σ' αυτά που τώρα ρώτησες να πω την πάσα αλήθεια'
γιαλού μεριά στέκονται οι Παῖονες οι γυρτοδοξαράτοι,
μαζί κι οι Πελασγοί κι οι Λέλεγες κι οι Καύκωνες κι οι Κἄρες'
- κατὰ τη Θύβρη πάλε οι πέρφανοι Μυσοὶ με τους Λυκιώτες,
κι οι Μαῖονες, οι τρανοὶ στον πόλεμο, κι οι αλογατάδες Φρύγες.
Μ' από όλα τούτα ποιο εἶναι τ' όφελος που με ψιλωρωτατε;
Αν τώρα να χυθείτε θέλετε μέσα στων Τρώων τ' ασκέρι,
να τους οι Θράκες, μόλις που 'φτασαν, στην άκρα, χώρια απ'
όλους.
Γιος του Ηονέα λογίεται ο ρήγας τους και Ρήσο τον φωνάζουν.
Σαν τα φαριά του έτσι πεντάμορφα και πιο τρανά δεν εἶδα'
κι από το χιόνι ακόμα ασπρότερα, γοργά σαν τους ανέμους.
Κι εἶναι το αμάξι του με μάλαμα κι ασήμι δουλεμένο.
Αρματωσιά χρυσή, θεόρατη, να ιδεῖς και να θαμάξεις,

440 ἤλυθ' ἔχων· τὰ μὲν οὐ τι καταθνητοῖσιν ἔοικεν
 ἄνδρεςσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 ἀλλ' ἐμὲ μὲν νῦν νηυσὶ πελάσσετον ὠκυπόροισιν,
 ἤ με δῆσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλεῖ δεσμῶ,
 ὄφρα κεν ἔλθητον καὶ πειρηθῆτον ἐμεῖο

445 ἤε κατ' αἶσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἦε καὶ οὐκί.
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς
 Διομήδης·
 μὴ δὴ μοι φύξιν γε Δόλων ἐμβάλλεο θυμῶ·
 ἔσθλα περ ἀγγελίας, ἐπεὶ ἴκεο χεῖρας ἐς ἀμάς.
 εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν ἤε μεθῶμεν,

450 ἦ τε καὶ ὕστερον εἶσθα θεοῦς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
 ἢε διοπτέουσιν ἢ ἐναντίβιον πολεμίξων·
 εἰ δέ κ' ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμῆς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσης,
 οὐκέτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσειαι Ἀργείοισιν.
 ἦ, καὶ ὁ μὲν μιν ἐμελλε γενεῖου χειρὶ παχείῃ

455 ἀψάμενος λίσσασθαι, ὁ δ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε
 φασγάνῳ αἴξας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
 φθειγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.
 τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλῆφιν ἔλοντο
 καὶ λυκὴν καὶ τόξα παλίντονα καὶ δόρυ μακρόν·

460 καὶ τὰ γ' Ἀθηναίῃ ληϊτίδι διὸς Ὀδυσσεύς
 ὑπόσ' ἀνέσχεθε χειρὶ καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠῦδα·
 χαίρε θεὰ τοῖσδεσσι· σέ γάρ πρῶτην ἐν Ὀλύμπῳ
 πάντων ἀθανάτων ἐπιδωσόμεθ'· ἀλλὰ καὶ αὐτὶς
 πέμψον ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς.

465 ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἔθεν ὑπόσ' αἰείρας
 θῆκεν ἀνά μυρικήν· δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκε
 συμμάρφας δόνακας μυρικής τ' ἐριθηλέας ὄζους,
 μὴ λάθοι αὐτὶς ἰόντε θοῆν διὰ νύκτα μέλαιναν.
 τῷ δὲ βήτην προτέρῳ διὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἶμα,

470 αἶψα δ' ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν τέλος ἶξον ἰόντες.
 οἱ δ' εὐδον καμάτῳ ἀδηκότες, ἔντεα δὲ σφιν
 καλὰ παρ' αὐτοῖσι χθονὶ κέκλιτο εὐὶ κατὰ κόσμον
 τριστοιχί· παρὰ δὲ σφιν ἐκάστω δίζυγες ἵπποι.
 Ῥήσος δ' ἐν μέσῳ εὐδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι

475 ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμᾶτης ἰμάσι δέδεντο.
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς προπάροισεν ἰδὼν Διομήδει δείξεν·
 οὗτος τοι Διομήδης ἀνὴρ, οὗτοι δὲ τοι ἵπποι,
 οὐς νῶϊν πίφασκε Δόλων ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς.
 ἀλλ' ἄγε δὴ πρόφερε κρατερόν μένος· οὐδέ τί σε
 χρῆ

ἤρθε φορώντας. Ν' αρματώνονται με τέτοια ἄρματα ἄνθρωποι
 δε στέκει' μοναχά σε ἀθάνατους θεοὺς αὐτὰ ταιριάζουν.
 Ὅμως ἐμένα τώρα φέρτε με στα γρήγορα καράβια,
 για με σκοινιά ανελέητα δέστε με κι αφήστε με ἐδῶ πέρα,
 ως να γυρίστε πίσω κι ἔχετε σιγουρευτεῖ για μένα,
 ἀν ὅ,τι τώρα σας μολόγησα σωστό 'τανε για κι ὄχι.»
 Ταυροκοιτώντας τον του μίλησε τότε ο τρανὸς Διομήδης:
 «Πια γλιτωμό δεν ἔχεις, Δόλωνα, στα χέρια τα δικά μας
 μια κι ἔχεις πέσει, κι ἀς μας ἔδωσες καλὰ μαντάτα τώρα.
 Γιατί ἀν με λύτρα σ' ἀπολύσομε για κι ἀν σ' ἀφήσομε ἔτσι,

κι ἄλλη φορά θα 'ρθεις στα γρήγορα των Ἀχαιῶν καράβια
 να σπιουνέψεις, για και πόλεμο και συ να μας ανοίξεις.
 Μ' ἀν δαμαστεῖς ἀπὸ το χέρι μου και τη ζωῆ σου χάσεις,
 ποτέ σου πια κακὸ δε δύνεσαι να κάνεις στους Ἀργίτες.»
 Εἶπε, κι ως ο ἄλλος το σαγόνι του με το χοντρό του χέρι
 να πιάσει ἐλόγιαζε προσπέφτοντας, χιμάει, και το σπαθὶ του
 κατὰσβεργὰ του κατεβάζοντας, τα δυο του νεύρα κόβει,
 κι ὅπως μιλοῦσε ἀκόμα, ἐκύλησε στο χῶμα η κεφαλὴ του.
 Παίρνουν ἐκεῖνοι ἀπ' το κεφάλι του το κουναβίσιο κράνος,
 και το κοντάρι, το δοξάρι του και την προβιά του λύκου.

Στην κουρσολόγα τότε τ' ἄσκωσε την Ἀθηνά ο Ὀδυσσεύς,
 ψηλά στα χέρια του, κι ευχήθηκε τέτοια μιλώντας λόγια:
 «Χάρου με αὐτά, θεά! Θα κράξουμε και πάλι εσένα πρῶτη
 ἀπ' ὅλους τους θεοὺς στον Ὀλυμπο. και συ με τη σειρά σου
 συντρόφεψε μας στα θρακιώτικα φαριά και τα λημέρια.»
 Εἶπε, και πάντῳ ἀπ' το κεφάλι του ψηλά τα κούρσα ασκῶνει
 και σε ἀρμυρίχι τα 'κρυψε, ἀσφαλτο σημάδι βάζοντας τους
 καλάμια, που 'δεσε στα σύχλωρα του ἀρμυριχιῶ κλωνάρια,
 μὴν τα λαθέψουν μες στην ἀφωτη γοργῆ νυχτιά, γυρνώντας.
 Μετὰ τραβούσαν μέσα ἀπ' ἄρματα, μέσα ἀπὸ μαύρον αἶμα,

κι εὐτὺς σε λίγο στους βαρδιάτορες των Θρακιωτῶν ἐφτάσαν.
 Κι αὐτοὶ ἐκοιμόνταν ἀπ' τον κάματο βαλαντωμένοι, κι εἶχαν
 πλάι τους στη γη τα ὠρια τους ἄρματα με τάξη ἀπιθωμένα
 σε τρεις σειρές, και δίπλα του ἄλογα ζευγάρια εἶχε ο καθένας.
 Στη μέση τους ο Ρήσος ὑπνῶνε, και τα γοργὰ φαριά του
 πλάι του εἶχε δέσει, ἀπὸ το ἀμάξι του, στον κάτω κάτω γύρο.
 Κι ως πρῶτος ο Ὀδυσσεύς τον ξέκρινε, τον δείχνει του Διομήδη:
 «Διομήδη, τοῦτος εἶναι, κοίταξε, και τοῦτα τ' ἀλόγα του'
 γι' αὐτὰ μας μίλησεν ο Δόλωνας, που ἔχομε εμεῖς σκοτώσει.
 Ὀμπρός, καιρός την ἀντρειοσύνη σου να δείξεις' δε σου πρέπει

- 480 ἐστάμεναι μέλεον σὺν τεύχεσιν, ἀλλὰ λυ΄ ἵππους·
 ἢ ἔσϛ γ΄ ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσιν δ΄ ἔμοι ἵπποι.
 ὡς φάτο, τῷ δ΄ ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 κτείνει δ΄ ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ΄
 ἀεικῆς
 ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ΄ αἵματι γαῖα.
- 485 ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν
 αἶγεσιν ἢ οἴεσσι κακὰ φρονέων ἔνορουση,
 ὡς μὲν Θρηϊκάς ἄνδρας ἐπώχετο Τυδέος υἱός
 ὄφρα δωῶδεκ΄ ἔπεφνε· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς
 ὄν τινα Τυδεΐδης ἄορι πλήξειε παραστάς
- 490 τὸν δ΄ Ὀδυσσεύς μετόπισθε λαβῶν ποδός
 ἐξερύσασκε,
 τὰ φρονέων κατὰ θυμὸν ὅπως καλλίτριχες ἵπποι
 ῥεῖα διέλθοιεν μηδὲ τρομοεῖοιο θυμῷ
 νεκροῖς ἀμβαίνοντες· ἀήθεσσαν γὰρ ἔτ΄ αὐτῶν.
 ἀλλ΄ ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδέος υἱός,
- 495 τὸν τρισκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα
 ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλήφιν ἐπέστη
 τὴν νύκτ΄ Οἰνεΐδαο πάϊς διὰ μῆτιν Ἀθήνης.
 τόφρα δ΄ ἄρ΄ ὁ τλήμων Ὀδυσσεύς λυε μώνυχας
 ἵππους,
 σὺν δ΄ ἤειρεν ἱμάσι καὶ ἐξήλαυεν ὀμίλου
- 500 τόξω ἐπιπλήσσω, ἐπεὶ οὐ μάστιγα φαεινὴν
 ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἐλέσθαι·
 ῥοίζησεν δ΄ ἄρα πιφαύσκων Διομήδεϊ δίω.
 αὐτὰρ ὁ μερμηρίζε μένων ὁ τι κύντατον ἔρδοι,
 ἢ ὁ γε δίφρον ἑλὼν, ὄθι ποικίλα τεύχε΄ ἔκειτο,
- 505 ῥυμοῦ ἐξερούοι ἢ ἐκφέροι ὑπόσ΄ ἀείρας,
 ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρηκῶν ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
 εἶος ὁ ταῦθ΄ ὤρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα δ΄ Ἀθήνη
 ἐγγύθεν ἵσταμένη προσέφη Διομήδεα δῖον·
 νόστου δὴ μνήσαι μεγαθύμου Τυδέος υἱέ
- 510 νῆας ἔπι γλαφυράς, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθης,
 μὴ πού τις καὶ Τρώας ἐγείρησιν θεὸς ἄλλος.
 ὡς φάθ΄, ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὅπα φωνησάσης,
 καρπαλίμως δ΄ ἵππων ἐπεβήσετο· κόψε δ΄
 Ὀδυσσεύς
 τόξω· τοὶ δ΄ ἐπέτοντο θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
- 515 οὐδ΄ ἄλασκοπιὴν εἶχ΄ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 ὡς ἴδ΄ Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἔπουσαν·
 τῆ κοτέων Τρώων κατεδύσετο πουλὸν ὄμιλον,
 ὤρσεν δὲ Θρηκῶν βουληφόρον Ἴπποκόωντα
 Ῥήσου ἀνεψιὸν ἔσθλόν· ὁ δ΄ ἔξ ὕπνου ἀνορούσας
- ἔτσι με τ΄ ἄρματα ανωφέλευτος να στέκεις τ΄ ἅτια λύσε,
 για αρχίνα τη σφαγή, και τ΄ ἄλογά θα τα φροντίσω ἀτός μου.»
 Αυτὰ εἶπε, κι ἡ Αθηνά ἡ γλαυκόμετη τον γέμισε κουράγιο
 κι ἐσφαζε ολόγυρα΄ και γόζουνταν ολούθε οἱ χτυπημένοι
 ἀπ΄ το σπαθὶ του΄ και κοκκίνιζε το χῶμα ἀπὸ το γαῖμα.
 Πῶς σε κοπάδια ξάφνου ἀφύλαχτα χιμίζει ἀπάνω λιόντας,
 γίδα για πρόβατα, και ρίχνεται κακιά γιομάτος λύσσα΄
 παρόμοια κι ο Διομήδης χύθηκε πα στους Θρακιώτες τότε,
 κι ἐσφαξε δῶδεκα΄ και πίσω του στεκόταν ο Ὀδυσσεάς
 ο μυαλωμένος, κι ὅποιον ἐσφαζε με το σπαθὶ του ἐκείνος,
- ἀπ΄ το ποδᾶρι αὐτός τον ἄρπαζε και τον τραβούσε πέρα΄
 τι λόγιαζε στο νου τα ωριότριχα πως θα περνούσαν ἅτια
 με δίχως κόπο, κι οὐδὲ θα ἴνωθον τρομάρα δρασκελώντας
 τόσα κουφάρια, τι ἦταν ἄμαθα μαθὲς στα τέτοια ἀκόμα.
 Μα σύντας ζύγωσε το ρῆγα τους—και δῶδεκα εἶχε ως τώρα
 σκοτώσει Θράκες—τη μελόγλυκια ζωὴ μεμιάς του ἐπήρε,
 καθὼς βογγούσε, τι τον παίδευε βαρὺς βραχνάς τη νύχτα,
 του Οἰνέα το ἀγγόνι, μες στον ὕπνο του, που του ἴστειλε ἡ Παλλάδα.
 Τότε ο Ὀδυσσεάς ο καρτερόψυχος λύνει ἀπ΄ τ΄ ἀμάξι τ΄ ἅτια,
 μετὰ τα δένει με τα νιόλουρα κι ἐξω μακριά τα σέρνει.
- κεντρίζοντας τα με το τόξο του, τι ἀστόχησε να πάρει,
 ἀπὸ το ἀμάξι τ΄ ωριοπλούμιστο το λαμπερὸ μαστίγι.
 και του Διομήδη ἐσφύριξε ἔπειτα, σημάδι δίνοντας του.
 Αυτός, ἀσάλευτος, λογάριαζε την πιο τρανή να κάνει
 ἀποκοτιά: συρτό, συνάρματο το ἀμάξι ἀπ΄ το τιμόνι
 να το τραβήξει, για στα χέρια του ψηλά να το σηκώσει,
 για να σκοτώσει ἀκόμα πότερους ἐκεῖ μπροστά Θρακιώτες;
 Κι ως τοῦτα ἀνάδευε στα φρένα του, να ἴτη ἡ Αθηνά που φτάνει,
 και στο θεϊκὸ Διομήδη στέκοντας σιμά, τον ἀρμηνεύει:
 «Γιε του Τυδέα του λιονταρόκαρδου, το γυρισμὸ στοχάσου,
- στα βαθουλά μη γύρεις ἄρμενα κυνηγημένος πίσω,
 ἄλλος ἀν τύχει ἀπ΄ τους ἀθάνατους τους Τρώες να ξεσηκώσει.»
 Εἶπε, κι αὐτός το λάλο ἐγνώρισε της Αθηνάς που εμίλα,
 κι εὐτὺς καβαλικεύει τ΄ ἄλογα΄ τους δίνει κι ο Ὀδυσσεάς
 με το δοξάρι μια, και πέταξαν στ΄ Ἀργίτικα καράβια.
 Ὡστόσο ο Φοῖβος ο ἀργυρότοξος δε βίγλιζε του κάκου,
 με του Τυδέα το γιο σαν ξέκρινε την Αθηνά να τρέχει΄
 ὅλος θυμὸ μαζί της, χῶθηκε στων Τρώων το πληθιο ἀσκέρι,
 και το Θρακιώτη πρωτογέροντα, τον Ἴπποκόωντα, ἀσκώνει,
 τον ἀντρεϊανὸ του Ρήσου ἀξάδερφο΄ κι αὐτός πηδάει ξυπνώντας,

- 520 ὡς ἴδε χώρον ἐρήμον, ὄθ' ἕστασαν ὠκέες ἵπποι,
 ἀνδράς τ' ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέησι φονήσιν,
 ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον.
 Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὤρτο κυδοιμὸς
 θυνόντων ἄμυδις· θεεῦντο δὲ μέρμερα ἔργα
- 525 ὅσ' ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὄθι σκοπὸν Ἔκτορος ἔκταν,
 ἐνθ' Ὀδυσσεὺς μὲν ἔρυσε Διῖ φίλος ὠκέας ἵππους,
 Τυδεΐδης δὲ χαμᾶζε θορῶν ἕναρα βροτόδεντα
 ἐν χεῖρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει, ἐπεβήσετο δ' ἵππων·
- 530 μάστιξεν δ' ἵππους, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
 νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τῆ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
 Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον αἶε φώνησέν τε·
 ὦ φίλοι Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
 ψεύσομαι, ἦ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δὲ με θυμὸς.
- 535 ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὐατα βάλλει.
 αἶ γὰρ δὴ Ὀδυσσεὺς τε καὶ ὁ κρατερός Διομήδης
 ὦδ' ἄφαρ ἐκ Τρώων ἔλασάϊατο μώνυχας ἵππους·
 ἀλλ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα μή τι πάθωσιν
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
- 540 οὐ πῶ πάν εἴρητο ἔπος ὄτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί.
 καὶ ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα, τοῖ δὲ χαρέντες
 δεξιῇ ἤσπάζοντο ἔπεσσι τε μιλίχιοισι·
 πρῶτος δ' ἐξερέεινε Γερῆνιος ἱππότη Νέστωρ·
 εἶπ' ἄγε μ' ὦ πολυαῖν' Ὀδυσσεῦ μέγα κύδος Ἀχαιῶν
- 545 ὅππως τοῦσδ' ἵππους λάβετον καταδύντες ὄμιλον
 Τρώων, ἦ τίς σφωε πόρην θεὸς ἀντιβολήσας.
 αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.
 αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσσομαι, οὐδέ τί φημι
 μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ γέρων περ ἔων πολεμιστῆς·
- 550 ἀλλ' οὐ πῶ τοίους ἵππους ἴδον οὐδὲ νόησα.
 ἀλλὰ τιν' ὕμμ' οἶω δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα·
 ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς
 κούρη τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις
 Ὀδυσσεύς·
- 555 ὦ Νέστορ Νηληϊάδῃ μέγα κύδος Ἀχαιῶν
 ῥεῖα θεὸς γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας ἠέ περ οἶδε
 ἵππους δωρήσασαί τ', ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
 ἵπποι δ' οἶδε γεραῖε νεήλυδες οὐς ἐρεεῖνεις
 Θρηϊκίω· τὸν δὲ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης
- κι ἄδειο τον τόπο ως εἶδε ὅπου ἔσταν τα γρήγορα ἅπια πρῶτα
 και τους δικούς του που σπαρτάριζαν αλύπητα σφαγμένοι,
 σέρνει φωνή κι ανακαλέστηκε τον γκαρδιακό του ακράνη.
 και μες στους Τρώες ασκώθη σάλαγος και ταραχή περίσσια,
 και τρέχαν ὄλοι τους θαμάζοντας, τι φοβερά εἶχαν κάνει
 εκείνοι οι δυο, πριχού στα βαθουλά καράβια τους διαγύρουν.
 Και τούτοι ως φτάσαν ὅπου του Ἐχτορα σκότωσαν το σπιοῦνο,
 τα γρήγορα ἄλογα ανακράτησε γοργά ο Ὀδυσσεύς ο θεῖος·
 πηδώντας ο Διομήδης πίθωσε τα αιματωμένα κούρσα
 στα χέρια του Ὀδυσσεά, και στ' ἄλογα ξανά καθαλικεύει.
- Δίνει βιτσιά μεμιάς στ' ἄλογατα, που πρόθυμα πέταξαν
 στα βαθουλά τραβώντας ἄρμενα, καθώς κι αυτά το θέλαν.
 Πρῶτος ο Νέστορας αγρίκησε το ποδοβόλι κι εἶπε:
 «Φίλοι μου εσεῖς, Ἀργίτες ἄρχοντες και πρωτοκεφαλάδες,
 σωστά τα που θα πω για ψέματα; Μα να μιλήσω θέλω:
 Ποδοβολή από γρήγορα ἄλογα στ' αφτιά μου γύρα φτάνει.
 Ε, να 'ταν λέει, μακάρι, ο αντρόκαρδος Διομήδης κι ο Ὀδυσσεύς,
 γοργά απ' τους Τρώες κλεμμένα ἄλογα μονόνυχα να φέρναν!
 Τρέμει η καρδιά μου ωστόσο ολόβαθα, κάνα κακό μην πάθουν,
 στων Τρώων τον τάραχο ὅπως βρέθηκαν οι πιο αντρειωμένοι
 Ἀργίτες.»
- Ακόμα εστέκουνταν ο λόγος του, και πρόβαλαν οι δυο τους,
 και πήδηξαν στη γη πεζεύοντας, κι οι ἄλλοι χαρά γιομάτοι
 σφίγγαν τα χέρια τους, ολόκαρδα καλωσορίζοντας τους·
 και πρῶτος ο γερῆνιος Νέστορας ρωτούσε ο αλογολάτης:
 «Για πες μας, Ὀδυσσεά περίλαμπρε, των Ἀχαιῶν η δόξα,
 πῶς πιάστε τα φαριά; χωθήκατε μέσα στων Τρώων τ' ασκέρια;
 Για ἦρθε θεὸς κανεῖς αγνάπια σας, να σας τα κάμει δῶρο;
 Ἀλήθεια, μοιάζουν ἀπαράλλαχτα με τις αχτίδες του ἠλίου.
 Κι εγὼ συναπαντιέμαι ἀδιάκοπα με τους οχτρούς, ποτέ μου
 στα πλοῖα δε μένω πίσω, γέροντας κι ας εἶμαι πολέμαρχος·
- ὄμως δεν εἶδα, δεν ἀντίκρισα τέτοια φαριά ποτέ μου.
 Κάποιος θεὸς λέω σας ἀνάμωσε να σας τα κάμει δῶρο·
 τι κι απ' τους δυο του Δία δεν ἔλειψε του νεφελοστοιβάχτη
 μήτε της κόρης της γλαυκόματης, της Ἀθηνάς, η ἀγάπη.»
 Τότε ο Ὀδυσσεύς ο πολυκάτεχος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
 «Γιε του Νηλέα, ρηγάρχη Νέστορα, των Ἀχαιῶν η δόξα,
 σ' ἕναν θεὸ δεν εἶναι δύσκολο και πιο πανώρια, αν θέλεις,
 φαριά να δώσῃ τ' εἰν' οι ἀθάνατοι πολὺ τρανότεροι μας.
 Μα τ' ἅπια αυτά που θέλεις, γέροντα, να μάθεις, μόλις φτάσαν
 ἀπὸ τη Θράκη. Τον ἀφέντη τους ο αντρόκαρδος Διομήδης

- 560 ἔκτανε, πὰρ δ' ἑτάρους δυοκαίδεκα πάντας
ἀρίστους.
τὸν τρισκαιδέκατον σκοπὸν εἴλομεν ἐγγύθι νηῶν,
τόν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο
Ἔκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.
ὥς εἰπὼν τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους
- 565 καρχαλῶν· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί.
οἱ δ' ὅτε Τυδεΐδω κλισίην εὐτυκτον ἴκοντο,
ἵππους μὲν κατέδησαν ἐϋμήτοισιν ἱμάσι
φάνη ἐφ' ἵππείῃ, ὄθι περ Διομήδεος ἵπποι
ἔστασαν ὠκύποδες μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες·
- 570 νῆϊ δ' ἐνὶ πρυμνῇ ἔναρα βροτόεντα Δόλωνος
θῆκ' Ὀδυσσεύς, ὄφρ' ἱρὸν ἐτοιμασσαίαιτ' Ἀθήνη.
αὐτοὶ δ' ἰδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσση
ἐσβάντες κνήμας τε ἰδὲ λόφον ἀμφὶ τε μηρούς.
αὐτὰρ ἐπεὶ σφιν κύμα θαλάσσης ἰδρῶ πολλὸν
- 575 νίψεν ἀπὸ χρωτὸς καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ,
ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τῷ δὲ λοεσσαμένω καὶ ἀλειψαμένω λίπ' ἐλαίῳ
δείπνω ἐφιζανέτην, ἀπὸ δὲ κρητήρος Ἀθήνη
πλείου ἀφυσσόμενοι λείβον μελιηδέα οἶνον.

τον σκότωσε, κι ἀντάμα δώδεκα συντρόφους του ἀντρειωμένους.
Κι ἓναν κατάσκοπο σκοτώσαμε, που δίπλα στα καράβια
τον εἶχε στείλει ο μέγας Ἐχτορας κι οἱ Τρῶες οἱ ψυχωμένοι,
εδῶ να ῥθει κοντά, στο ασκέρι μας, να μας παραμονέψει.»

Εἶπε, και τ' ἅπια τα μονόφυχα περνά από το χαντάκι
γελώντας· πίσω του χαρούμενοι πῆγαιναν κι οἱ ἄλλοι Ἀργίτες.
Κι ως φτάσαν πια στο καλοκάμωτο καλύβι του Διομήδη,
καλοκομμένα ἐπήραν νιόλουρα και τ' ἄλογα τους δένουν
μπρος στο παχνί, και πέρα που ἴσταν και τ' ἄλλα του Διομήδη
γοργόποδα φαριά, τ' ολόγλυκο μασώντας μπρος τους στᾶρι.

Βάζει μετὰ ο Ὀδυσσεύς του Δόλωνα τα αἱματωμένα κούρσα
στην πρύμνα του ἄρμενου, να τα ἴδων στην Ἀθηνάς τη χάρη·
κι ἐκεῖνοι ἐβούτηξαν στη θάλασσα, τον πλήθιο τους ἰδρώτα
ἀπ' τ' ἀντικνήμια κι ἀπ' το σβέρκο τους κι ἀπ' τα μεριά να πλύνουν.
Κι ἀφού τα κύματα της θάλασσας τον πλήθιο ἰδρώτα ἐπλυναν
ἀπ' τα κορμιά τους, και δροσίστηκαν βαθιά στα σπλάχνα μέσα,
σε καλοσκαλισμένους μῆχανε λουτρούς ν' ἀπολουστούνε.
Κι ἀφού λούστηκαν πια κι ἀλείφτηκαν καλά με λάδι, ἐπῆγαν
και κάθισαν να φαν, κι ολόγλυκο κρασί ἀπὸ το κροντήρι
το ξέχειλο ἀνασέρναν, κι ἔχυναν σπονδές στη Γλαυκομάτα.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Α-

- Α- ήως δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο ὄρνυθ', ἴν' ἀθανάτοισι φῶς φέροι ἠδὲ βροτοῖσι· Ζεὺς δ' Ἴριδα προΐαλλε θοάς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσίν ἔχουσαν.
- 5 στή δ' ἐπ' Ὀδυσσεύῃ μεγακρήϊ νηὶ μελαίνῃ, ἢ ῥ' ἐν μεσσήτῳ ἔσκε γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσθε, ἤμην ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλέως, τοῖ ῥ' ἔσχατα νῆας εἴσας εἴρυσαν ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτει χειρῶν
- 10 ἐνθα στάσ' ἤυσε θεὰ μέγα τε δεινὸν τε ὄρθι', Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβάλ' ἐκάστω καρδίῃ ἄλκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι. τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι ἐν νηυσὶ γλαφυρῆσι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν.
- 15 Ἀτρεΐδης δ' ἐβόησεν ἰδὲ ζώννυσθαι ἄνωγεν Ἄργεῖους· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσετο νώροπα χαλκόν. κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε καλὰς ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας· δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσι δύνει,
- 20 τὸν ποτὲ οἱ Κινύρης δῶκε ξεινήϊον εἶναι. πεύθετο γάρ Κύπρον δὲ μέγα κλέος οὐνεκ' Ἀχαιοὶ ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον· τοῦνεκά οἱ τὸν δῶκε χαριζόμενος βασιλῆϊ. τοῦ δ' ἦτοι δέκα οἴμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,
- 25 δῶδεκα δὲ χρυσοῖο καὶ εἴκοσι κασσιπέροιο· κυάνεοι δὲ δράκοντες ὄρωρέχατο προτὶ δειρῆν τρεῖς ἑκάτερθ' ἴρισιν εὐκότες, ἃς τε Κρονίων ἐν νέφει στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων. ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δὲ οἱ ἦλοι
- 30 χρύσειοι πάμφαινον, ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν ἀργύρεον χρυσεόισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός. ἂν δ' ἔλετ' ἀμφιβρότην πολυδαίδαλον ἀσπίδα θοῦριν καλήν, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν, ἐν δὲ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν εἴκοσι κασσιπέροιο
- 35 λευκοὶ, ἐν δὲ μέσοισιν ἔην μέλανος κυάνοιο. τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργῷ βλοσυρῶπις ἔστεφάνωτο δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε. τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμών ἦν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῦ κυάνεος ἐλέλικτο δράκων, κεφαλαὶ δὲ οἱ ἦσαν
- Κι ασκώθη τότε ἀπ' τοῦ τρισεύγενοῦ τοῦ Τιθωνοῦ τὴν κλίνη ἢ Αὐγὴ, τὸ φῶς καὶ στους ἀθάνατους καὶ στους θνητούς νὰ φέρει' καὶ τὴν Ἀμάχη ὁ Δίας στ' Ἀργίτικα γοργὰ καράβια στέλνει, τὴν ἄγρια, νὰ κρατᾷ στα χεῖρα τῆς φριχτὸ πολέμου σκιάχτρο. Πὰ τοῦ Ὀδυσσεῦ το μᾶυρο, ἀπλόχωρο καράβι πάει καὶ στέκει, ποῦ ἦταν στὴ μέση, γιὰ ν' ἀκούγεται ζερβὰ δεξιὰ ἡ φωνὴ τῆς, καὶ δῶθε, ὡς τὰ καλύβια τοῦ Αἴαντα, τοῦ γιου τοῦ Τελαμῶνα, καὶ κείθε, ὡς τοῦ Ἀχιλλέου' τὶ τ' ἄρμενα τὰ 'χαν στὶς δυο τὶς ἄκρες σερμένα εὐτότοι, χεροδύναμοι καὶ παλικάρια ὡς ἦταν.
- Εκεῖ ἡ θεὰ ὡς ἐστάθηκε, ἔσυρε φωνὴ φριχτή, μεγάλη, στριγγιά, καὶ κάθε Ἀργίτη ἐγέμισε τὸ στήθος με περίσσιο κουράγιο, ἀλάγιστο ἀντροπάλεμα καὶ πόλεμο νὰ στήσουν. καὶ ξάφνου πιο γλυκὸς ὁ πόλεμος τοὺς φάνη τῶρα, ἀπ' ὅ,τι με τὰ βαθιὰ καράβια νὰ 'γερνᾶν στὴ γῆ τὴν πατρικὴ τοὺς. Κι ὁ γιος τοῦ Ἀτρέα νὰ ζῶσουν πρόσταξεν οἱ Ἀργίτες τ' ἄρματά τοὺς, κι αὐτὸς τοῦ εὐτύς φορᾷ τὴ χάλκινη λαμπρὴν ἀρματωσιά τοῦ' καὶ πρῶτα γύρα στ' ἀντικνήμια τοῦ περνᾷ κνημίδες ὠρίες, ποῦ με θηλύκια στους ἀστράγαλους σφίγγονταν ἀσημένια' κι ὕστερα γύρω ἀπὸ τὰ στήθη τοῦ περνᾷ τὸ θώρακά τοῦ,
- ποῦ κάποτε ὁ Κινύρας τοῦ 'στεῖλε, φίλιας κι ἀγάπης δῶρο' τὶ εἶχε στὴν Κύπρῳ φτάσει τὸ ἀκουσμα τὸ μέγα, πῶς οἱ Ἀργίτες σε λίγο γιὰ τὴν Τροία θ' ἀρμένιζαν με τὰ πλεούμενα τοὺς· γι' αὐτὸ καὶ τοῦ 'δῶκε τὸ θώρακα, τιμώντας τὸ ρηγάρχη. Κι εἶχε λαζούρι μπλάβο ἀπάνω τοῦ δέκα ζωνάρια γύρα, κι εἶχε εἴκοσι καλὰ καὶ δῶδεκα ζωνάρια ἀπὸ χρυσάφι. Μαυρογαλάζια φίδια ἀνέβαιναν κάθε μεριά ἀπὸ τρία πρὸς τὸ λαιμὸ, με οὐρανοδόξαρα παρόμοια, ὁ γιος τοῦ Κρόνου ψηλά στα σύγνεφα ποῦ στύλωσε, σημάδι στους ἀνθρώπους. Σπαθὶ μετὰ στους ὤμους πέρασε, καὶ τὰ πλουμόκαρφά τοῦ
- λαμποκοποῦσαν πάνω ολόχρυσα, καὶ τὸ θηκάρι τοῦ ἦταν γύρα ὅλο ἀσήμι, ἀπὸ χρυσόλουρα ψηλά ἀνακρεμασμένο. Παίρνει τὸ ξομπλιαστὸ σκουτάρι τοῦ, ποῦ τὸν ἐσκέπαζε ὅλο, τὸ στέριο, τ' ὀμορφο, ποῦ χάλκινοι τὸ ζῶναν κύκλοι δέκα, κι ἀπάνω τοῦ εἴκοσι ξεχώριζαν ἀφάλια ἀπὸ καλὰ, λευκά, καὶ μόνον ἓνα στὴ μέση τοὺς ἀπὸ βαθὺ λαζούρι, με τὴ Γοργῶ ποῦ τὸ στεφάνωνε τὴν ἀγριοβλεμματούσα, με φοβερὴ μαπὰ, καὶ γύρα τῆς ὁ Τρόμος κι ἡ Φευγάλα. Ἀπὸ ἀσημένιο τὸ σκουτάρι τοῦ λουρὶ κρεμόταν φίδι γαλάζιο ἀπάνω τοῦ τυλίγονταν, κι ἀπ' τὸ λαιμὸ τὸν ἴδιο

- 40 τρεῖς ἀμφιστρεφῆες ἑνὸς αὐχένος ἐκπεφυυῖαι.
κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθυπερθεὺν ἔνευεν.
εἶλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δῶυ κεκορυθμένα χαλκῶ
ὄξεα· τήλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἶσω
- 45 λάμπ'· ἐπὶ δ' ἐγδοῦπησαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρῦσοιο Μυκῆνης.
ἠνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἐὼ ἐπέτελλεν ἕκαστος
ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὐθ' ἐπὶ τάφρῳ,
αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
- 50 ῥώνοντ' ἄσβεστος δὲ βοή γένετ' ἠῶθι πρό.
φθάν δὲ μέγ' ἵππῆων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες,
ἵππηες δ' ὀλίγον μετεκίαθον· ἐν δὲ κυδοιμὸν
ᾤρσε κακὸν Κρονίδης, κατὰ δ' ὑπόθεν ἦκεν
ἔερσας
αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, οὐνεκ' ἔμελλε
- 55 πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς Ἄϊδι προῖάψειν.
Τρῶες δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῶ πεδίοιο
Ἔκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα
Αἰνεῖαν θ', ὃς Τρωσὶ θεὸς ὡς τίετο δῆμῳ,
τρεις τ' Ἀντηνορίδας Πόλυβον καὶ Ἀγήνορα δῖον
- 60 ἠῖθεόν τ' Ἀκάμαντ' ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.
Ἔκτωρ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντοσ' εἶσθη,
οἶος δ' ἐκ νεφῶν ἀναφαίνεται οὐλιος ἀστήρ
παμφαίων, τοτὲ δ' αὐτὶς ἔδου νέφεα σκιοέοντα,
ὡς Ἔκτωρ ὅτ' ἐμὲν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,
- 65 ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι κελεύων· πᾶς δ' ἄρα
χαλκῶ
λάμφ' ὡς τε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
οἱ δ', ὡς τ' ἀμητήρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
ὄγμον ἐλαύνωσιν ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν
πυρῶν ἢ κριθῶν· τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει·
- 70 ὡς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
δῆρουν, οὐδ' ἔτεροι μνώνοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
ἴσας δ' ὑσμίνῃ κεφαλὰς ἔχεν, οἱ δὲ λύκοι ὡς
θύνον· Ἔρις δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύστονος εἰσορόωσα·
οἷη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν,
- 75 οἱ δ' ἄλλοι οὐ σφιν πάρεσαν θεοί, ἀλλὰ ἔκηλοι
σφοῖσιν ἐνὶ μεγάροισι καθήατο, ἦχι ἑκάστω
δῶματα καλὰ τέτυκτο κατὰ πτύχας Οὐλύμπιοιο.
πάντες δ' ἠπόωντο κελαινεφέα Κρονίωννα
οὐνεκ' ἄρα Τρῶεσσιν ἐβούλετο κύδος ὀρέξαι.
- τρεις κεφαλῆς προβαίαν, που ἔβλεπαν ἀλλοῦ κι ἡ καθεμιά τους.
Το κράνος με τα δυο τα κέρατα, τα τέσσερα τ' αφάλια
φοράει μετά, κι απάνω η φούντα του φοβέριζε η ἀλογίσια.
Δυο σουβλερά, γερά, χαλκόμυτα στερνά κοντάρια παίρνει,
που η λάμψη τους η χάλκινη ἔφτανε ψηλά στα μεσουράνια.
Και τότες η Αθηνά η γλαυκόματη κι η Ἥρα μαζί εβρόντηξαν,
για να τιμήσουν της πολύχρυσης Μυκῆνας το ρηγάρχη.
Κι ο καθανεῖς του αμαξολάτη του παράγγελε, με τάξη
να του κρατάει κει πέρα τ' ἀλογα, μπροστά από το χαντάκι.
Κι αυτοὶ φόρεσαν τις αρμάτες τους, κι ευτὺς επήραν δρόμο
- πεζοί, κι ἀλάγιαστος ο σάλαγος μες στο πουρνὸ σηκώθη.
Και στο χαντάκι ομπρός συντάχτηκαν πολὺ πιο πριν, και φτάσαν
κατοπινά οι αμαξολάτες τους· και τότε ο γιος του Κρόνου
τρανὸ ξεσήκωσε συντάραχο, κι απ' τον αιθέρα πάνω
να πέσει αφήνει αιματοστάλαχτη βροχὴ στη γη, σημάδι
πως πλήθος αντρειωμένες θα ἔστέλνε ψυχές στον Ἄδη κάτω.
Κι από την ἄλλη οι Τρῶες συντάζουσαν, στο στήθωμα του κάμπου,
τρογύρα απ' τον τρανὸ τον Ἐχτορα, τον ἀξιο Πολυδάμα,
και τον Αἰνεῖα, που οι Τρῶες ἀντίκριζαν ἴδια θεὸ, κι ἀκόμα
τον Πόλυβο και τον Ἀκάμαντα με τη θεϊκία του νιότη
- και τον Ἀγήνορα, του Ἀντήνορα τους τρεις υγιούς, τρογύρα.
Κι ἔστεκε μες στους πρώτους ο Ἐχτορας με ολόκυκλο σκουτάρι.
Πῶς ἀστρο ξάφνου κακοσήμαδο προβάλλει μες στα νέφη,
ολόφωτο, και πάλι εχώθηκε στα νέφη τα ισκιωμένα
παρόμοια κι ο Ἐχτορας ξεπρόβελνε τη μια στους πρώτους μέσα,
την ἄλλη στους στερνοῦς, προστάζοντας· κι η χάλκινη του αρμάτα
σαν αστραπή του βροντοσκουτάρου του Δία στραφτάλιζε ὄλη.
Οι θεριστάδες πῶς κατάντικρα σε δυο ζυγιές θερίζουν
τους ὄργους νοικοκύρη ατράνταχτου στα καρπερά σπαρτά του
— στάρι, κριθάρι—και χερόβολα πυκνά στο χῶμα στρώνουν
- παρόμοια Τρῶες κι Ἀργίτες χίμιξαν κι ο ἕνας τον ἄλλο ἔσφαζαν,
και την πικρὴ στο νου κανένας τους δεν ἔβαζε φευγάλα.
Κι ἦταν ο πόλεμος ἰσόβαρος, κι εκείνοι ως λύκοι ορμούσαν.
Κι η Ἀμάχη εχαίρουσαν θωρώντας τους η πικροφαρμακούσα
τι ἦταν η μόνη απ' τους ἀθάνατους στον πόλεμο μαζί τους.
Οι ἄλλοι θεοὶ δεν ἦταν δίπλα τους· γαλήνιο αναπαύονταν
μες στα πανέμορφα παλάτια τους, κει πέρα που ο καθένας
το αρχοντικό του πήγε κι ἔχτισε, στου Ολύμπου τα φαράγγια.
Καί με το γιο το μαυροσύγγεφο του Κρόνου τα ἔχαν ὄλοι,
που για τους Τρῶες νοιαζόταν κι ἠθελε να δοξαστοῦν περίσσια.

- 80 τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζε πατήρ· ὃ δὲ νόσφι
 λιασθεῖς
 τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδει γαίων
 εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν
 χαλκοῦ τε στεροπῆν, ὀλλύντάς τ' ὀλλυμένους τε.
 ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερόν ἡμαρ,
- 85 τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤππετο, πῆπτε δὲ
 λαός·
 ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὀπλίσσατο δεῖπνον
 οὔρεος ἐν βήσσησιν, ἐπέι τ' ἔκορέσσατο χεῖρας
 τάμνων δένδρα μακρά, ἄδος τέ μιν ἴκετο θυμόν,
 σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἴμερος αἰρεῖ,
- 90 τῆμος σφῆ ἄρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας
 κεκλόμενοι ἐτάροισι κατὰ στίχας· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
 πρῶτος ὄρουσ', ἔλε δ' ἄνδρα Βιάνορα ποιμένα
 λαῶν
 αὐτόν, ἔπειτα δ' ἑταῖρον Οἴληα πληξίππον.
 ἦτοι ὃ γ' ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη·
- 95 τὸν δ' ἰθύς μεμαῶτα μετώπιον ὀξεῖ δουρί
 νύξ', οὐδὲ στεφάνῃ δόρου οἱ σχέθε χαλκοβάρεια,
 ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὄστεου, ἐγκέφαλος δὲ
 ἔνδον ἄπας πεπάλακτο· δάμασε δὲ μιν μεμαῶτα.
 καὶ τοὺς μὲν λίπεν αὔθι ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
- 100 στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περιδύσε χιτώνας·
 αὐτὰρ ὃ βῆ Ἴσον τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίζων
 υἶε δῦω Πριάμοιο νόθον καὶ γνήσιον ἄμφω
 εἰν ἐνὶ δίφρῳ ἐόντας· ὃ μὲν νόθος ἠνιόχευεν,
 Ἄντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός· ὦ ποτ'
 Ἀχιλλεύς
- 105 ἴδης ἐν κνημοῖσι διδῆ μόσχοισι λύγοισι,
 ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσι λαβῶν, καὶ ἔλυσεν ἀποίνων.
 δῆ τότε γ' Ἀτρεΐδης εὐρύ κρειῶν Ἀγαμέμνων
 τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στήθος βάλε δουρί,
 Ἄντιφον αὖ παρὰ οὐς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ'
 ἵππων.
- 110 σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖιν ἐσύλα τεύχεα καλὰ
 γιγνώσκων· καὶ γὰρ σφε πάρος παρὰ νηυσὶ
 θοῆσιν
 εἶδεν, ὄτ' ἐξ ἴδης ἄγαγεν πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς.
 ὡς δὲ λέων ἐλάφιο ταχείης νήπια τέκνα
 ῥηϊδίως συνέαξε λαβῶν κρατεροῖσιν ὄδοουσιν
- 115 ἐλθὼν εἰς εὐνὴν, ἀπαλὸν τέ σφ' ἦτορ ἀπηύρα·
 ἦ δ' εἰ πέρ τε τύχησι μάλᾳ σχεδόν, οὐ δύναιτ' σφι
 χραισμεῖν· αὐτὴν γάρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἰκάνει·
 καρπαλίμως δ' ἦϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην
 σπεύδουσ' ἰδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὀρμῆς·
- Μ' αὐτὸς μηδέ και τοὺς λογάριζε' μον' φεύγει και καθίζει
 μακριά απ' τοὺς ἄλλους καμαρώνοντας στη δύναμη του, κι εἶχε
 τα μάτια ρίξει ἀπ' ἄσ' Ἀργίτικα τα πλοία, στων Τρώων το κάστρο,
 σ' αὐτοὺς που ἐσφάζαν και που ἐσφάζονταν και στου χαλκοῦ τη
 λάμψη.
 Ὅσο βαστούσε η αὐγὴ και πλήθαινε το φως της ἁγίας μέρας,
 κι ἀπὸ τοὺς δυο στρατοὺς σωριάζονταν πολλοὶ ἀπὸ τις ριζιές τοὺς·
 ὁμως την ὥρα που συντάζεται να φάει ψωμί ο ξωμάχος
 στα ποροφάραγμα, τι ἀπόκαμαν τα χέρια του να κόβουν
 απ' το πουρνὸ δέντρα θεόρατα, και μπούχτισε η καρδιά του,
 και για γλυκὸ ψωμί στο σπλάχνο του πλημμύρισε η λαχτάρα'
- την ὥρα αὐτὴ τοὺς Τρώες ἐτσάκισαν με την παλικαριά τοὺς,
 ο ἕνας του ἄλλου κουράγιο δίνοντας μες στις γραμμές, οἱ Ἀργίτες.
 Πρῶτος χιμώντας ο Ἀγαμέμνωνας το Βήνορα σκοτώνει
 το βασιλιά και τον ἀκράνη του, τον αλογάρη Οἴλεια.
 Μπροστὰ του εἶχε σταθεῖ, απ' τ' ἀμάξι του ψηλὰ πηδῶντας κάτω'
 μα ὅπως χιμούσε ομπρός, στο μέτωπο με σουβλερὸ κοντάρι
 του ρίχνει' κι ο χαλκὸς του κράνους του δε βάστηξε στο χτύπο,
 μον' και το κράνος και το κόκαλο τρυπὰ ο χαλκὸς, και λιῶμα
 του ἐγιναν τα μυαλά, κι ὡς χίμιζε, στο χῶμα τον ξαπλώνει.
 Μα ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνωνας τοὺς παρατὰ ἐκεῖ πέρα,
- με στήθια που ἀπὸ νιάτα ξάστραφταν, γυμνοὺς και κουρσεμένους,
 κι αὐτὸς στον Ἴσο και στον Ἀντιφο τραβᾶει να τοὺς σκοτώσει,
 τοὺς γιους του Πριάμου —κλεφτογέννητος ο πρῶτος, γνήσιος ο
 ἄλλος—
 πα σ' ἕνα ἀμάξι οἱ δυο' τα νιόλουρα κρατοῦσε ο νόθος τότε,
 κι ο Ἀντιφος δίπλα του ο περιλαμπρος' στις Ἰδας τα φαράγγια
 τοὺς εἶχε, ἐκεῖ τ' ἀρνιά τοὺς που 'βόσκαν, πιάσει ο Ἀχιλλέας και δέσει
 με αλυγαρίας κλωνάρια κάποτε, κι ἀφήκε τοὺς με λύτρα.
 Μα τώρα ο ῥήγας Ἀγαμέμνωνας, ο γιος του Ἀτρέα, τον πρῶτο
 πιο πάνω απ' το βυζὶ κατὰστηθα χτυπάει με το κοντάρι
 και ρίχνει κάτω, και τον Ἀντιφο με μια σπαθιά σ' ἀφτί του,
- βιαστικά τοὺς γδύνει τ' ἄρματα' κι ἐκεῖ ἀπεικάστη ποιοὶ 'ταν
 τι στα γοργὰ ἀποδίπλα τ' ἄρμενά τοὺς εἶχε ἰδεῖ πιο πρῶτα,
 τη μέρα που ο Ἀχιλλέας ο γρήγορος τοὺς ἔφερε απ' την Ἰδα.
 Πῶς σε ἀλαφίνας γοργογόνατης μονιά χιμίζει λιόντας,
 κι αρπάζει τα μικρά της ἀμαχα μες στα γερά του δόντια,
 και σπάει τα κόκαλα τοὺς, παίρνοντας την τρυφερὴ ζωὴ τοὺς·
 κι ἐκεῖνη, αὐτοῦ σιμὰ κι αν βρίσκεται, μα δεν μπορεῖ να τρέξει
 να τα συντράμει, τι παράλυσε κι ἀτῆ της απ' το φόβο'
 και πιλαλαίει στα δάση γρήγορα και στα πυκνὰ ρουμάνια,
 δρώμενη, βιαστικὴ, απ' το ἀνήμερο θεριὸ κυνηγημένη'

- 120 ὡς ἄρα τοῖς οὐ τις δύνατο χραισμῆσαι ὄλεθρον
 Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο.
 αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἴππόλοχον μενεχάρμην
 υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὃς ῥα μάλιστα
 χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένους ἀγλαὰ δῶρα
- 125 οὐκ εἶασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάω,
 τοῦ περ δὴ δύο παιῖδε λάβε κρείων Ἀγαμέμνων
 εἰν ἐνὶ δῖφρῳ ἐόντας, ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
 ἐκ γὰρ σφεας χειρῶν φύγον ἠνία σιγαλόεντα,
 τῷ δὲ κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ὤρτο λέων ὡς
- 130 Ἄτρεϊδης· τῷ δ' αὐτ' ἐκ δῖφρου γουναζέσθην·
 ζῶγρει Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
 πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται
 χαλκός τε χρυσός τε πολυκμητός τε σίδηρος,
 τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἄπερείσι' ἄποινα,
- 135 εἰ νῶϊ ζωούς πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 ὡς τῷ γε κλαίοντε προσαιδέτην βασιλῆα
 μελιχίους ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν·
 εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἐσόν,
 ὃς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν
- 140 ἀγγελίην ἐλθόντα σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
 αὐθι κατακτεῖναι μηδ' ἐξέμεν ἄψ ἐς Ἀχαιοῦς,
 νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεϊκά τίσετε λῶβην.
 ἦ, καὶ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἵππων ὡσε χαμάζε
 δουρὶ βαλὼν πρὸς στήθος· ὁ δ' ὕππιος οὐδεὶ
 ἐρείσθη.
- 145 Ἴππόλοχος δ' ἀπόρουσε, τὸν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξε
 χεῖρας ἀπὸ ξίφει τμήξας ἀπὸ τ' αὐχένα κόψας,
 ὄλμον δ' ὡς ἔσσευε κυλινδεσθαὶ δι' ὀμίλου.
 τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ὄθι πλεῖστα κλονέοντο
 φάλαγγες,
 τῇ ῥ' ἐνόρουσ', ἅμα δ' ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί.
- 150 πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκη,
 ἵππεῖς δ' ἵππησας· ὑπὸ δὲ σφισιν ὤρτο κονίη
 ἐκ πεδίου, τὴν ὤρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων
 χαλκῷ δηϊόωντες· ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
 αἰὲν ἀποκτείνων ἔπετ' Ἀργείοισι κελεύων.
- 155 ὡς δ' ὅτε πῦρ αἶδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέση ὕλη,
 πάντη τ' εἰλυφῶν ἄνεμος φέρει, οἳ δὲ τε θάμνοι
 πρόρριζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὀρμη·
 ὡς ἄρ' ὑπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι πίπτε κάρηνα
 Τρώων φευγόντων, πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποιοι
- ὅμοια καὶ κείνους Τρώας δε δύνουνταν κανέννας να γλιτώσει,
 γιατί κι αυτοὶ στα πόδια το' βαζαν, διωγμένοι απ' τους Αργίτες.
 Τον Πείσαντρο και τον Ἴππόλοχο μετά τον πολέμαρχο,
 τους γιους του Αντίμαχου του αντρόκαρδου, που παίρνοντας
 χρυσάφι
 δῶρο ακριβό από τον Αλέξαντρο δεν αφήνε τους Τρώες
 να δώσουν πίσω στον ξανθόμαλλο Μενέλαο την Ελένη—
 δικοὶ του ἦταν οἱ γιοι που ετσάκωσε πα σ' ένα αμάξι τώρα
 ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας· μαζί το κυβερνούσαν.
 Τα γυαλιστὰ λουριά τους ξέφυγαν από τα χέρια, τ' ἄτια
 σκιάχτηκαν, κι ως ο Ατρεΐδης χίμιξεν απάνω τους σα λιόντας,
 σκύψαν εκείνοι από το αμάξι τους και τον παρακαλιόνταν:
 « Υγιέ του Ατρέα, ζωντάρη πιάσε μας, και δέξου πλήθια λύτρα·
 τι εἶναι πολλὰ αγαθά στου Αντίμαχου κρυμμένα τα κελάρια,
 χρυσάφι και χαλκός και σίδηρο με κόπο δουλεμένο.
 Θα 'δινε ο κύρης μας ἀρίφνητα για ξαγορά μας τώρα,
 μόνο πως ζοῦμε ἀκόμα αν μάθαινε στ' Αργίτικα καράβια.»
 Ἔτσι κι οἱ δυο τους τότε κλαίγοντας στο βασιλιά μιλούσαν
 παρακαλώντας, μ' ανελέημονη γρικούν φωνή στ' αφτιά τους:
 «Αν εἴστε σεις οἱ γιοὶ του Αντίμαχου του καστροπολεμάρχου,
 που το Μενέλαο, τότε που 'φτασε με το θεϊκό Οδυσσεά
- στην Τροία μαντατοφόρος, φώναζε στους συναγμένους Τρώες
 να τον σκοτώσουν δίχως ἄργητα, να μη διαγύρει πίσω,
 τώρα του κύρη σας την ἀπίμη βουλή θα μου πλερώστε»
 Αυτὰ εἶπε, κι απ' το αμάξι ἐγκρέμισε τον Πείσαντρο, στο στήθος
 με το κοντάρι του τρυπώντας τον κι αὐτὸς στη γη ξαπλώθη.
 Μετὰ σκοτώνει τον Ἴππόλοχο, που 'χε πηδῆξει κάτω'
 με το σπαθὶ τα χέρια του 'κοψε, του πήρε το κεφάλι,
 και το κορμί του σπρώχνει, ως κούτσουρο να κυλιστεῖ στ' ασκέρη.
 Ἄφησε αὐτοὺς μετὰ και χύθηκεν ἐκεὶ που πλήθια ασκέρια
 ξεπαραλουούσαν, και ξοπίσω του κι οἱ ἄλλοι αντρειωμένοι Αργίτες'
- πεζοὶ πεζοὺς σκότωναν που 'φευγαν μεβιάς, κι αμαξολάτες
 αμαξολάτες (κι ἀπὸ κάτω τους ο κουρνιαχτός πετιόταν
 στον κάμπο μέσα απ' των ἀλόγων τους τα βροντερά ποδάρια)
 με το χαλκὸ χτυπώντας' κι ἄπαυτα σκοτώνοντας ξοπίσω
 χιμούσε ο ρήγας Αγαμέμνονας και ψύχωνε τους ἄλλους.
 Χαλάστρα πυρκαγιά πως χύνεται σε σῦδεντρο ρουμάνι,
 κι οἱ ἄνεμοι ἐδῶ κι ἐκεὶ στρουφίζοντας τη ρίχνουν, και τα θάμνα
 σύριζα πέφτουν, απ' τη μάνητα της φλόγας χτυπημένα'
 ὅμοια και τότε απ' του Αγαμέμνονα τα χέρια κάτω ἔπεφταν
 κεφάλια Τρώων που ἔφευγαν κι ἔσερναν βροντώντας τ' ἄδεια αμάξια

- 160 κείν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνά ππολέμοιο γεφύρας
 ἠνιόχους ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
 κείατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι ἢ ἀλόχοισιν.
 Ἔκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς ἐκ τε κοίης
 ἐκ τ' ἀνδροκτασίης ἐκ θ' αἵματος ἐκ τε κυδοιμοῦ·
- 165 Ἀτρεΐδης δ' ἔπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων.
 οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο
 μέσσον κάπ πεδίον παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο
 ἰέμενοι πόλιος· ὃ δὲ κεκλήγων ἔπετ' αἰεὶ
 Ἀτρεΐδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
- 170 ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκοντο,
 ἐνθ' ἄρα δὴ ἴσταντο καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμον.
 οἱ δ' ἔτι κάμ μέσσον πεδίον φοβέοντο βόες ὥς,
 ἅς τε λέων ἐφόβησε μολῶν ἐν νυκτὸς ἀμολγῶ
 πάσας· τῆ δὲ τ' ἠὲ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
- 175 τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε λαβῶν κρατεροῖσιν ὄδοῦσι
 πρῶτον, ἔπειτα δὲ θ' αἶμα καὶ ἔγκατα πάντα
 λαφύσσει·
 ὥς τοὺς Ἀτρεΐδης ἔφεπε κρείων Ἀγαμέμνων
 αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοντο.
 πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὕππιοι ἔκπεσον ἵππων
- 180 Ἀτρεΐδῃε ὑπὸ χερσὶ· περὶ πρὸ γάρ ἔγχεϊ θύεν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπὺ τε τείχος
 ἴξεσθαι, τότε δὴ ῥα πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 ἴδης ἐν κορυφῆσι καθέζετο πιδηέσσης
 οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε δ' ἀστεροπὴν μετὰ
 χερσίν.
- 185 Ἴριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσιν·
 βάσκ' ἴθι Ἴρι ταχεῖα, τὸν Ἔκτορι μῦθον ἐνίσπες·
 ὄφρ' ἂν μὲν κεν ὄρῃ Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
 θύνοντ' ἐν προμάχοισιν ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
 τόφρ' ἀναχωρεῖτω, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
- 190 μάρνασθαι δηῖοισι κατὰ κρατερὴν ὕσμινην.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ἡ δουρὶ τυπτεῖς ἢ βλήμενος ἰῶ
 εἰς ἵππους ἄλεται, τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω
 κτείνειν εἰς ὃ κε νῆας εὐσσέλμους ἀφίκηται
 δύη τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθη.
- 195 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε ποδῆνεμος ὠκέα Ἴρις,
 βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
 εὐρ' υἱὸν Πριάμοιο δασφρονος Ἔκτορα δῖον
 ἐσταότ' ἐν θ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν·
 ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·

πλήθος αλόγατα μακρόλαιμα στα διάβατα της μάχης,
 τους ἀφεγους αμαξολάτες τους ζητώντας' ὁμως τούτοι
 στη γη χαρά των ὀρνιων κοίτουσαν, καημός των γυναικῶν τους.
 Ἀπ' τις ριζιές ο Δίας τον Ἐχτορα μακριά κρατούσε ωστόσο
 κι απ' τη σφαγή κι απ' το ανακάτωμα κι απ' το αίμα κι απ' τη σκόνη·
 „κι ο γιος του Ατρέα χιμούσε αδιάκοπα ψυχώνοντας τους άλλους.
 Κι οι Τρώες, σιμά στου γιου του Δάρδανου, στου Ἴλου του αρχαίου
 το μνήμα,
 στην ἀγρια τη συκιά μαζεύονταν, μεσοκαμπίς, στο κάστρο
 πίσω να γύρουν κι ακατάπαυτα χουγιάζοντας χιμούσε
 ο γιος του Ατρέα, κι ο λύθρος μόλευε τ' ἀνίκητα του χέρια.

Ὅμως στο δρυ και στη Ζερβόπορτα σαν ἔφτασαν εκείνοι,
 πήραν και στάθηκαν, προσμένοντας τους άλλους πότε θα ῥθουν
 μ' αυτοί στον κάμπο ακόμα εβρίσκουνταν και φεύγαν, σα γελάδες
 που λιόντας κυνηγεί χιμίζοντας μες στην καρδιά της νύχτας,
 σ' ὄλες μαζί, μα μια είναι που ἔλαχε για να ἔβρει ο Χάρος, οποιαν
 μες στα γερά τσακώσει δόντια του, κι αφοῦ της σπάσει πρώτα
 το σβέρκο, αναρουφάει το γαίμα της και τρώει τα σωθικά της'
 ὁμοια κι ο ρήγας Ἀγαμέμνονας, ο γιος του Ατρέα, χιμούσε
 τον πιο στερνὸ χτυπώντας πάντα του, κι αυτοί τρεχάτοι ἔφευγαν.
 Πολλοί κι ἀπίστομα κι ἀνάσκελα κυλούσαν απ' τ' ἀμάξια

κάτω απ' τα χέρια του, τι εχύνουνταν με το κοντάρι ολούθε.
 Μα ως πια στο κάστρο κοντοζύγωναν και στ' ἀψηλά τειχιά του,
 την ὠρα εκείνη των ἀθανάτων και των θνητῶν ο κύρης
 στις Ἰδας κάτω της πολύβρυσης τις κορυφές κατέβη
 ψηλά απ' τα ουράνια, και στα χέρια του κρατούσε αστροπελέκι.
 Την Ἴρη τότε τη χρυσόπτερη μαντατοφόρα στέλνει:
 «Ἴρη ανεμόποδη, στον Ἐχτορα τρέχα να πεις τι θέλω'
 ὅσο θωράει τον Ἀγαμέμνονα το ρήγα μες στους πρώτους
 να χύνεται μπροστά, θερίζοντας των Τρωῶν το ασκέρι ἀράδα,
 πίσω ας τραβάει, και στους ἐπίλοιπους κουράγιο ας δίνει μόνο,

με τους οχτροὺς στον ἀγριο τάραχο να πολεμοῦν ἀντρίκεια.
 Μ' ἀν κονταριά τον Ἀγαμέμνονα χτυπήσει για σαγίτα
 κι ἀπά στο ἀμάξι ἀνέβη, δύναμη να σφάζει θα του δώσω,
 ωσόπου πια στα καλοκούβερα πλεούμενα σιμώσει,
 και πέσει ο γήλιος βασιλεύοντας και το ἀγίο ἀπλώσει σκότος.»

Αὐτὰ εἶπε, κι η ανεμόποδη Ἰριδα γρικᾶει τον ορισμὸ του,
 κι απ' τα βουνά της Ἰδας χύθηκε κατὰ την Τροία την ἀγία'
 και κει τον Ἐχτορα, του ἀντράκαρδου το γιο του Πριάμου, βρίσκει
 πίσω ἀπὸ τ' ἄλογα να στέκεται πα στο γερό του ἀμάξι.
 Κι η Ἰριδα ἐστάθη η φτεροπόδαρη κοντά του και μιλούσε:

- 200 Ἔκτωρ υἱὲ Πριάμοιο Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε
Ζεὺς με πατὴρ προέηκε τεινὴν τάδε μυθήσασθαι.
ὄφρ' ἂν μὲν κεν ὄρας Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
τόφρ' ὑπόεικε μάχης, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἄνωχθι
- 205 μάρνασθαι δηῖοισι κατὰ κρατερὴν ὕσμίνην.
αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ἢ δουρὶ τυπείς ἢ βλήμενος ἰῶ
εἰς ἵππους ἄλεται, τότε τοι κράτος ἐγγυαλίξει
κτείνειν, εἰς ὃ κε νῆας εὐσσέλμους ἀφίκηται
δύη τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθη.
- 210 ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰπούσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις,
Ἔκτωρ δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε,
πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ὦχετο πάντη
ὄτρυνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνῆν.
οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσαν Ἀχαιῶν,
- 215 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας.
ἀρτύνηθ' ἔνθα μάχη, στάν δ' ἀντίοι· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
πρῶτος ὄρουσ', ἔθελεν δὲ πολὺ προμάχεσθαι
ἀπάντων.
ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
ὅς τις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνωνος ἀντίον ἦλθεν
- 220 ἢ αὐτῶν Τρῶων ἠὲ κλειτῶν ἐπικούρων.
Ἰφιδάμας Ἀνηνοριδῆς ἠῦς τε μέγας τε
ὅς τράφη ἐν Θρήκῃ ἐριβύλακι μητέρι μῆλων·
Κισσῆς τὸν γ' ἔθρεψε δόμοις ἐνὶ τυτθῶν ἐόντα
μητροπάτωρ, ὅς τίκτη Θεανῶ καλλιπάρηρον·
- 225 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦβης ἐρικυδέος ἴκετο μέτρον,
αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὃ γε θυγατέρα ἦν·
γῆμας δ' ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἴκετ' Ἀχαιῶν
σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν, αἷ οἱ ἔπνοντο.
τάς μὲν ἔπειτ' ἐν Περκώτῃ λίπε νῆας εἴσας,
- 230 αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἔων ἐς Ἴλιον εἰληλούθει·
ὅς ῥα τότε Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνωνος ἀντίον ἦλθεν.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρεΐδης μὲν ἄμαρτε, παρὰ δὲ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος,
Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην θώρηκος ἔνερθε
- 235 νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρεῖν χεῖρι πιθήσας·
οὐδ' ἔτορε ζωστήρα παναίολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
ἀργύρω ἀντομένη μόλιβος ὡς ἐτράπετ' αἰχμῆ.
καὶ τὸ γε χεῖρι λαβῶν εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
ἔλκ' ἐπὶ οἱ μεμαῶς ὡς τε λῖς, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
- «Ἐχτορα, γιε του Πριάμου ασύγκριτε, που 'χεις του Δία τη γνώση,
ο αφέντης Δίας σε σένα μ' έσειλε το λόγο του ν' ακούσεις:
Όσο θωράς τον Αγαμέμνονα το ρήγα μες στους πρώτους
να χύνεται μπροστά, θερίζοντας των Τρωών το ασκέρι αράδα,
τραβήξου εσύ, και στους επίλοιπους κουράγιο δίνε μόνο,
με τους οχτρούς στον άγριο τάραχο να πολεμούν αντρίκεια.
Μ' αν κονταριά τον Αγαμέμνονα χτυπήσει για σαγίτα
κι απά στο αμάξι ανέβει, δύναμη να σφάζεις θα σου δώσει,
ωσόπου πια στα καλοκούβερτα πλεούμενα σιμώνεις,
κι ο γήλιος πέσει βασιλεύοντας και το άγιο απλώσει σκότος.»
- Ός ειπε αυτά η γοργόποδη Ἴριδα, μισεύει πίσω πάλε,
κι εκείνος πήδηξε απ' τ' αμάξι του συνάρματος στο χώμα,
κι έτρεξε, σειώνοντας τα κοντάρια του τα μυτερά, στ' ασκέρι,
να μπουν στον πόλεμο φωνάζοντας, κι άγρια ξανάβει μάχη.
Κάνουν κι αυτοί στροφή και βρέθηκαν αντίκτρα στους Αργίτες'
μα όπως επήραν και δυνάμωσαν κι οι Αργίτες τις γραμμές τους,
άνοιξε ο πόλεμος και στάθηκαν ανικριστά, κι εχύθη
μπροστά απ' τους άλλους ο Αγαμέμνονας, να πολεμήσει πρώτος.
Πέστε μου τώρα, Μούσες, που 'χετε τον Όλυμπο παλάτι,
ποιος ήρθε ομπρός στον Αγαμέμνονα και στάθη απ' όλους πρώτος
- για από τους Τρώες για από τους σύμμαχους τους
κοσμοζακουσμένους;
Ο γιος ο αρχοντικός, ο λιόγεννος, του Αντήνορα Ιφιδάμας,
αναθραμμένος στην πολύκαρπη, την αρνομάνα Θράκη'
τον είχαν ο Κισσέας στο σπίτι του, παππούς από μητέρα,
της Θεανώς της ροδομάγουλης ο κύρης, αναστήσει,
μικρός σαν ήταν μα σαν άνθισεν η φουμιστή του η νιότη,
εκεί τον κράτησε και του 'δωκε την κόρη του γυναίκα'
κι αφήκε τον παστό τους νιόγαμπρός, γρικώντας πως εφτάσαν
οι Δαναοί, και δώδεκα άρμενα ξοπίσω του ακλουθούσαν.
Όμως τα πλοία τα καλοζύγιαστα τ' αφήκε στην Περκώτη,
- κι αυτός στεριάς επήγε κι έφτασε στις Τροίας το κάστρο μέσα.
Τούτος λοιπόν στον Αγαμέμνονα στάθηκε αντίκτρα τότε'
κι όπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν χιμώντας ο ένας του άλλου,
ο Ατρεΐδης το κοντάρι πέταξε λοξά και δεν τον βρήκε'
μ' αυτόν τον χτύπησε ο Ιφιδάμαντας στο θώρακα από κάτω,
στη ζώνη, κι έβαλε και δύναμη με το βαρύ του χέρι.
Μα το ζωνάρι τ' ολοπλούμιστο δεν τρύπησε' πιο πρώτα
βρήκε ο χαλός τ' ασημοστόλιδα και στράβωσε ως μολύβι.
Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας αρπάζει το κοντάρι,
και σέρνοντας τον του το τράβηξε μανιάζοντας, σα λιόντας'

- 240 σπάσασατο· τὸν δ' ἄορι πληξ' αὐχένα, λῦσε δὲ
γυῖα.
ὡς ὁ μὲν αὐθι πεσῶν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον
οἰκτρὸς ἀπὸ μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων,
κουριδίης, ἧς οὐ τι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκε·
πρῶθ' ἑκατὸν βούς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη
- 245 αἶγας ὁμοῦ καὶ οἷς, τὰ οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο.
δῆ τότε γ' Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων ἐξενάρριξε,
βῆ δὲ φέρων ἀν' ὄμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Κόων ἀριδείκετος ἀνδρῶν
πρεσβυγενῆς Ἀθηνορίδης, κρατερόν ῥά ἐ πένθος
- 250 ὀφθαλμούς ἐκάλυψε κασιγνήτοιο πεσόντος.
στῆ δ' εὐράξ σὺν δουρὶ λαθῶν Ἀγαμέμνονα δῖον,
νύξε δὲ μιν κατὰ χεῖρα μέσσην ἀγκῶνος ἔνερθε,
ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαινοῦ δουρὸς ἀκωκῆ.
ρίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
- 255 ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
ἀλλ' ἐπόρουσε Κόωνι ἔχων ἀνεμοτρεφῆς ἔγχος.
ἦτοι ὁ Ἰφιδάμαντα κασιγνήτον καὶ ὄπατρον
ἔλκε ποδὸς μεμαῶς, καὶ αὐτεὶ πάντας ἀρίστους·
τὸν δ' ἔλκοντ' ἀν' ὄμιλον ὑπ' ἀσπίδος
ὀμφαλοέσσης
- 260 οὔτησε ξυστῶ χαλκῆρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα·
τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς.
ἐνθ' Ἀντήνορος υἱὲς ὑπ' Ἀτρεΐδῃ βασιλῆϊ
πτότμον ἀναπλήσαντες ἔδυν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν
- 265 ἔγχεϊ τ' ἄορι τε μεγάλοισι τε χερμαδιοῖσιν,
ὄφρα οἱ αἶμ' ἔπι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς.
αὐτὰρ ἔπει τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ'
αἶμα,
ὄξειαι δ' ὀδύнай δύνον μένος Ἀτρεΐδαο.
ὡς δ' ὅτ' ἀν ὠδίνουσαν ἔχη βέλος ὄξυ γυναικα
- 270 δριμύ, τὸ τε προΐεισι μογοστόκοι Εἰλείθιαι
Ἥρης θυγατέρες πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι,
ὡς ὄξει' ὀδύнай δύνον μένος Ἀτρεΐδαο.
ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἠνιόχῳ ἐπέτελλε
νηυσὶν ἐπι γλαφυρῆσιν ἐλαυμένεν· ἤχθετο γὰρ
κῆρ.
- 275 ἤϋσεν δὲ διαπρῦσιον Δαναοῖσι γεγωνῶς·
ὦ φίλοι Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
ὑμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισι
φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μητιέτα Ζεὺς
εἶασε Τρῶεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
- μετὰ με μια σπαθιά στο σβέρκο του του παραλύει τα γόνα.
Σε μολυβένιον ὕπνο, πέφτοντας, βυθίστηκεν ο δόλιος,
τους εδικούς του ως εδιαφέντευε κι αλάργα απ' την καλή του,
που δεν τα χάρηκε, κι ας ἔδωκε πολλά για να την πάρει'
εκατό βόδια της πρωτόδωκε κι ἔταζε χίλια ἀκόμα,
κι αρνιά και γίδια, ἀπὸ τ' ἀρίφνητα που του 'βοσκαν κοπάδια.
Μα τότε ο Ατρεΐδης Αγαμέμνονας τον ἐγδυσε, και πίσω
γυρνούσε στους Αργίτες τα ὄμορφα κρατώντας ἀρματά του.
Ὅπως ἀντίκρισε το ἀδέρφι του νεκρό να πέφτει χάμω,
ο Κόωνας, πρῶτος γιος του Αντήνορα, στον κόσμο ξακουσμένος,
- καμηὸς ἀνεῖπτως του σκέπασε μεμιάς τα δυο του μάτια.
Στάθηκε πλάι στον Αγαμέμνονα κρυφά με το κοντάρι
και του χτυπάει το καλαμόχερο, πιο κάτω απ' τον ἀγκῶνα,
κι απ' το κοντάρι που στραφτάλιζε βγήκε ο χαλὸς ἀντίκρου.
Ἐκοψε κρύος τον Αγαμέμνονα το ρήγα ἰδρώτας τότε,
μα δεν παράτησε τον πόλεμο και τη σφαγή, μονάχα
με το ἀνεμόθρεφτο κοντάρι του χιμάει στον Κόωνα πάνω.
Ὡστόσο αὐτὸς τον Ἰφιδάμαντα, που ἴδιοι γονιοὶ εἶχαν κάμει,
τραβούσε ἀπὸ το πόδι, κι ἔκραζε στους ἀντρειωμένους ὅλους·
μα ὅπως τραβούσε, τον ἐπέτυχε πιο κάτω απ' το σκουτάρι
- το ἀφαλῶτό με το κοντάρι του και του 'λυσε τα γόνα·
τρέχει, κι ἀπὰ στον Ἰφιδάμαντα του κόβει το κεφάλι.
Ἐτσι απ' το γιο του Ατρεΐδα δαμάστηκαν και χάσαν τη ζωὴ τους
οι γιοὶ του Αντήνορα, βουλιάζοντας στο μαῦρον Ἄδη κάτω.
Κι ὠστόσο ἐπῆρε αὐτὸς και χίμιζε και μες στους Τρῶες τους ἄλλους
με το σπαθὶ και το κοντάρι του και με χοντρά λιθάρια,
ὄση ὥρα ἀκόμα το αἶμα ἀνάβρυζε ζεστό ἀπὸ την πληγὴ του.
Μα μόλις η πληγὴ ξεράθηκε και στάθη πια το γαίμα,
τον πήραν οι σουβλιές ἀβάσταχτες τον ἀντρειωμένο Ατρεΐδη.
Πῶς σε γυναῖκα πια ετοιμόγεννην οι πικροπονοδότρες
- θεές Λεχούσες σφάχτη στέλνουνε, κι εἶναι της Ἥρας κόρες,
και σέρνουν σουβλερούς ξοπίσω τους, φαρμακωμένους πόνους·
τέτοιες σουβλιές στο χέρι του ἐνίωσε κι ο Ατρεΐδης ο ἀντρειωμένος.
Πηδαίει στο ἀμάξι εὐτὺς και πρόσταξε του ἀμαξολάτη, τ' ἀπια
στα βαθουλά να τρέξει τ' ἀρμενα, τι εβάραινε η καρδιά του'
και δυνατά, πρὶν φύγει, εφώναζε, ν' ἀκούσουν ὅλοι οι Αργίτες:
«Καλοὶ μου φίλοι, Αργίτες ἀρχοντες και πρωτοκεφαλάδες,
κρατήστε τώρα εσεῖς τον πόλεμο τον ἀγριο, να γλιπώστε
τα πελαγόδρομα καράβια μας, τι ὀλημερίς εμένα
τους Τρῶες δεν ἀφήσει ο βαθύγνωμος ο Δίας να πολεμήσω.»

- 280 ὡς ἔφαθ', ἠγίοχος δ' ἴμασεν καλλιτρίχας ἵππους
 νῆας ἔπι γλαφυράς· τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην·
 ἄφρον δὲ στήθεα, ραίνοντο δὲ νέρθε κονίη
 τειρόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέροντες.
 Ἔκτωρ δ' ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κίοντα
- 285 Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
 Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχῆται
 ἄνδρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
 οἴχει' ἀνὴρ ὠριστος, ἐμοὶ δὲ μέγ' εὐχος ἔδωκε
 Ζεὺς Κρονίδης· ἀλλ' ἰθύς ἐλαύνετε μώνυχας
 ἵππους
- 290 ἰφθίμων Δαναῶν, ἴν' ὑπέρτερον εὐχος ἄρσθε.
 ὡς εἶπων ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
 ὡς δ' ὅτε πού τις θηρητῆρ' κύνας ἀργιόδοντας
 σεύη ἔπ' ἀγροτέρῳ συὶ καπρίῳ ἢ ἑλέοντι,
 ὡς ἔπ' Ἀχαιοῖσιν σευὲ Τρῶας μεγαθύμους
- 295 Ἔκτωρ Πριαμίδης βροτολοιγῷ ἴσος Ἀρηϊ.
 αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
 ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ ὑπεραεῖ ἴσος ἀέλλη,
 ἢ τε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει.
 ἐνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριζεν
- 300 Ἔκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν;
 Ἀσαῖον μὲν πρῶτα καὶ Αὐτόνοον καὶ Ὀπίτην
 καὶ Δόλοπα Κλυτίδην καὶ Ὀφέλιον ἢ δ' Ἀγέλαον
 Αἴσυμνόν τ' Ὀρόν τε καὶ Ἴππύνοον μενεχάρμην.
 τοὺς ἄρ' ὁ γ' ἠγεμόνας Δαναῶν ἔλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
- 305 πληθύν, ὡς ὅποτε νέφεα Ζέφυρος συφελίξῃ
 ἀργεστάῳ Νότοιο βαθεῖη λαίλαπι τύπτων·
 πολλὸν δὲ τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη
 σκιδνάται ἐξ ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰωῆς·
 ὡς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἔκτορι δάμνατο λαῶν.
- 310 ἐνθά κε λοιγὸς ἔην καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο,
 καὶ νῦ κεν ἐν νήεσσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοί,
 εἰ μὴ Τυδεΐδῃ Διομήδῃ κέκλετ' Ὀδυσσεύς·
 Τυδεΐδῃ τί παθόντε λελάσμεθα θούριδος ἀλκῆς;
 ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον, παρ' ἐμ' ἴστασ'· δὴ γὰρ
 ἔλεγχος
- 315 ἔσσειται εἴ κεν νῆας ἔλη κορυθαίολος Ἔκτωρ.
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς
 Διομήδης·
 ἦτοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι· ἀλλὰ μίνυνθα
 ἡμέων ἔσσειται ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς
 Τρωσὶν δὴ βόλεται δοῦναί κ' κράτος ἢ ἐπερ ἡμῖν.
- Εἶπε, καὶ ὁ αμαξολάτης χτύπησε τὰ ωριότριχα ἀλογα του,
 που πρόθυμα πέταξαν, στ' ἄρμενα τὰ βαθουλά τραβώντας.
 Τὰ στήθη τους με αφρούς σκεπάζονταν καὶ ὁ κουρνιαχτός τὰ πόδια
 τους γέμιζε, απ' τὴ μάχη ὡς ἔσερναν τὸ ρῆγα που πονοῦσε.
 Κι ὁ μέγας Ἐχτορας, ὡς ξέκρινε τὸ γιο τοῦ Ατρέα νὰ φεύγει,
 σέρνει φωνὴ τρανὴ γκαρδιώνοντας τοὺς Τρῶες καὶ τοὺς Λυκιώτες:
 « Λυκιώτες καὶ Δαρδάνοι ἀντρόψυχοι καὶ Τρῶες, ἀκούστε με ὅλοι!
 ἄντρες σταθεῖτε, ὀρθὴ κρατάτε τὴ τῆς ἀντριγιάς τὴ φλόγα!
 Τὴ τώρα ὁ πιο ἀντρειωμένος ἐφυγε, καὶ ὁ Δίας, ὁ γιος τοῦ Κρόνου,
 ἔδωκε ἐμένα δόξα ἀθάνατη' στους γαῦρους πάνω Ἀργίτες
- βαράτε τ' ἄτια τὰ μόνονυχα, που πιο νὰ δοξαστεῖτε.»
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ ὅλοι ἐπήραν δύναμη καὶ στύλωσε ἡ καρδιά τους.
 ὁ ἀγριολόγος πῶς τ' ἀσπρόδοντα ξαμόλυσε σκυλιά του
 σε λιόντα γιὰ καὶ σ' ἀγριογούρουνο λογοθρεμμένο ἀπάνω'
 ὅμοια καὶ τότε ὁ μέγας Ἐχτορας, σαν Ἄρης ἀντροφόνος,
 τοὺς Τρῶες ξαμόλυσε τοὺς ἀφοβους ἀπάνω στους Ἀργίτες'
 καὶ αὐτὸς του, γιὰ τὴ νίκη σίγουρος, τραβοῦσε με τοὺς πρώτους,
 καὶ μες στὴ μάχη ἐχύθη, δρόλαπας θαρρεῖς ξεφρενιασμένος,
 που στο μαβὶ χιμίζει πέλαιγο καὶ ἀγρία φουρτούνα ἀσκώνει.
 Ποιὸν πρῶτο ἀλήθεια καὶ ποιὸν ὕστερο τοῦ Πριάμου ὁ γιος στο
 χῶμα,
- ὁ Ἐχτορας, ἐρίξε, ὅπως τοῦ ἴδινεν ὁ Δίας τὴ νίκη τώρα;
 Τὸν Τῦρο, τὸν Ἀσαῖο, τὸν ἀτρομον Ἴππύνοο, τὸν Ὀπίτην,
 καὶ τοῦ Κλυτέα το γιο τὸ Δόλοπα καὶ τὸν Ἀγέλαο ρίχνει
 καὶ τὸν Αὐτόνοο καὶ τὸν Αἴσυμνο καὶ τὸν Ὀφέλιο πρῶτα'
 αὐτοὺς απ' τοὺς Ἀργίτες σκότωσε ρηγάδες, καὶ στο πλήθος
 πέφτει μετὰ. Καθὼς ὁ Ζέφυρος με σίφουνα μεγάλο
 φερμένα ἀπὸ τὸ Νότο σύγνεφα λευκὰ χτυπάει καὶ σπρώχνει,
 καὶ φουσκωτὰ κυλοῦν τὰ κύματα, καὶ ἡ ἀχνη ψηλὰ σκορπιέται
 απ' τὴν ὀρμὴ τοῦ πολυτάξιδου κυνηγημένη ἀνέμου'
 παρόμοια καὶ ὁ Ἐχτορας ἐθερίζε πολλὰ κεφάλια τότε.
- Δουλειὲς ἀγιάτρευτες θὰ γίνονταν ἐκεῖ, μεγάλη θράψη,
 καὶ οἱ Ἀργίτες στα καράβια φεύγοντας θὰ πέφταν, ὁ Ὀδυσσεύς
 ἀν τοῦ Τυδέα το γιο δε φώναζε κουράγιο δίνοντας του:
 «Διομήδῃ, τὴ εἶναι αὐτὰ που ἐπάθαμε καὶ τῆς ἀντρείας ξεχνούμε;
 Ἐλα, καλέ μου, στάσου δίπλα μου, τὴ θὰ ἴναι δα ντροπὴ μας
 νὰ πάρει τ' ἄρμενά μας ὁ Ἐχτορας ὁ λαμπροκρανοσειστής.»
 Κι ὁ δυνατὸς Διομήδης στράφηκε καὶ ἀπηλογιά του δίνει:
 «Εγὼ θὰ κρατηθῶ στὴ θέση μου καὶ θὰ βασιτήξω, ὡστόσο
 δε θὰ ἴναι λέω μεγάλο τ' ὄφελος, τὴ ὁ νεφελοστοιβάχτης
 ὁ Δίας στους Τρῶες τὴ νίκη θέλησε, καὶ ὄχι σε μας νὰ δώσει.»

- 320 ἤ καὶ Θυμβραῖον μὲν ἀφ' ἵππων ὥσε χαμᾶζε
 δουρὶ βαλὼν κατὰ μαζὸν ἀριστερόν· αὐτὰρ
 Ὀδυσσεὺς
 ἀντίθεον θεράποντα Μολίονα τοῖο ἄνακτος.
 τοὺς μὲν ἔπειτ' εἶασαν, ἔπει πολέμου ἀπέπαυσαν·
 τῷ δ' ἄν' ὄμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὥς ὄτε κάπρω
- 325 ἐν κυσὶ θηρευτῆσι μέγα φρονέοντε πέσητον·
 ὧς ὄλεκον Τρώας πάλιν ὀρμένω· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 ἀσπασίως φεύγοντες ἀνέπνεον Ἔκτορα δῖον.
 ἔνθ' ἔλετην δῖφρόν τε καὶ ἀνέρε δῆμου ἀρίστω
 υἱέ δ' ὡς Μέρποσ Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
- 330 ἦδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὖς παῖδας ἔασκε
 στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τῷ δέ οἱ οὐ τι
 πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
 τοὺς μὲν Τυδεΐδης δουρικλειτὸς Διομήδης
 θυμοῦ καὶ ψυχῆς κεκαδῶν κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα·
- 335 ἵπποδαμον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ Ὑπεύροχον ἐξενάριζεν.
 ἐνθά σφιν κατὰ ἴσα μάχην ἐτάνυσσε Κρονίων
 ἐξ ἴδης καθορῶν· τοὶ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.
 ἦτοι Τυδεὸς υἱὸς Ἀγαστροφον οὐτᾶσε δουρὶ
 Παιονίδην ἦρωα κατ' ἰσχίον· οὐ δέ οἱ ἵπποι
- 340 ἐγγὺς ἔσαν προφυγεῖν, ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
 τοὺς μὲν γὰρ θεράπων ἀπάνευθ' ἔχεν, αὐτὰρ ὁ
 πεζὸς
 θύνε διὰ προμάχων, εἶος φίλον ὤλεσε θυμόν.
 Ἔκτωρ δ' ὄξυ νόησε κατὰ στήχας, ὦρτο δ' ἐπ'
 αὐτοῦς
 κεκλήγων· ἅμα δὲ Τρώων εἶποντο φάλαγγες.
- 345 τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοήην ἀγαθὸς Διομήδης,
 αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
 νῶϊν δὴ τόδε πῆμα κυλίνδεται ὄβριμος Ἔκτωρ·
 ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
 ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλῶν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος
- 350 καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε πιτυσκόμενος κεφαλῆφιν,
 ἄκρην κάκ κόρυθα· πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκόφι
 χαλκός,
 οὐδ' ἴκετο χρῶα καλόν· ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια
 τρίπυχος αὐλώπις, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 Ἔκτωρ δ' ὠκ' ἀπέλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ'
 ὀμίλῳ,
- 355 στή δὲ γνύξ ἐριπῶν καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
 γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νύξ ἐκάλυπεν.
 ὄφρα δὲ Τυδεΐδης μετὰ δούρατος ὦχετ' ἐρωήν
 τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης
 τόφρ' Ἔκτωρ ἐμπνυτο, καὶ ἄψ ἐς δῖφρον ὀρούσας
- Εἶπε, καὶ το Θυβραῖο κοντάρεψε στο αριστερό βυζί του,
 κι από το αμάξι του τον γκρέμισε' και τον ισόθεο πάλε
 Μολίονα, του Θυβραίου το σύντροφο, ρίχνει ο Οδυσσεάς στο χῶμα.
 Τους κόψαν την ορμή για πόλεμο κι εκεί τους παράτησαν,
 κι εκείνοι μες στο ασκέρη εχύθηκαν και κάναν θράψη, ως κάπρω
 που θρασεμένοι απάνω εχίμιξαν σε σκύλους κυνηγάρους'
 ὅμοια, ξανά χιμώντας, σκότωναν τους Τρώες, και ξανασάναν
 χαρούμενοι, απ' το θεῖο τον Ἐχτορα κυνηγημένοι, οι Αργίτες.
 Τότε μαζί κι αμάξι εκούρσεψαν και δυο ἀντρειανούς σκότωσαν'
 απ' την Περκῶτη, γιους του Μέρποπα, που απ' ὄλους πιο τους
 ἄλλους
- της μαντικῆς τις τέχνες κάτεχε, κι οὐδ' ἄφηνε τους γιους του
 στον αντροφά να πάνε πόλεμο' μ' αυτοί δεν τον ἄκουσαν,
 οι μαύρες Λάμιες λες του Χάροντα στο χαλασμό τους σπρώχναν.
 Αυτῶν των δυο ο Διομήδης ἄρπαξε, κονταροκατεχάρης,
 ζωῆ, ψυχῆ, και τα περιλαμπρα τους ἐγδουσε ἄρματά τους.
 Δυο κι ο Οδυσσεάς σκοτώνει, Ἰππόδαμο κι Ὑπεύροχο τους λέγαν.
 Κι ἀνάμεσα τους ἰσοζύγιαζε τη μάχη από την Ἴδα
 ο Δίας βιγλίζοντας, και σκότωναν ο ἕνας τον ἄλλο εκείνοι.
 Πρώτα ο Διομήδης τον Ἀγαστροφο χτυπάει με το κοντάρι,
 το γιο του Παίονα, στο λαγγόνι του' δεν εἶχε αὐτός κοντά του
- το αμάξι του να φύγει τρέχοντας, κι ἦταν βαρὺ το λάθος.
 Τ' ἄπια κρατούσε ο αμαξολάτης του πέρα μακριά, και τούτος
 πεζὸς στους πρώτους μέσα ἐμάχονταν, ως που τον βρήκε ο Χάρος.
 Τους εἶδε τότε ο μέγας Ἐχτορας μες στις γραμμές, και πέφτει
 σκούζοντας πάνω τους, κι οι φάλαγγες των Τρώων ξοπίσω
 ἐρχονταν.
 Κι ως τον ἀντίκρισε ο βροντόφωνος Διομήδης, σύγκρο του 'ρθε,
 και του Οδυσσεά γυρνώντας μίλησε, που πλάι του εκεί βρισκόταν:
 «Κακὸ μεγάλο ο γαῦρος Ἐχτορας, που απάνω μας πλακώνει'
 μα εμεῖς ἐδῶ ας σταθοῦμε ασάλευτοι να κονταροκρουστοῦμε.»
 Εἶπε, και το μακρόσκιωτο ἐρίξε κοντάρι του με φόρα,
- και δεν ξαστόχησε' τον πέτυχε στην κορυφή του κράνους,
 την κεφαλῆ του ως εσημάδευε' μα το χαλκὸ τινάζει
 πίσω ο χαλκός, και στ' ὠριο δέρμα του δε φτάνει' τι το κράνος
 το στενοπρόσωπο, το τριδίπλο, τον γλίτωσε του Φοίβου.
 Κι ο Ἐχτορας μίλια πισωγύρισε και χῶθη μες στ' ασκέρη,
 κι ἄπα στα γόνατα σωριάστηκε, κι ακούμπησε στο χῶμα
 τ' ἀδρό του χέρι, και του σκέπασε μαύρη νυχτιά τα μάτια.
 Μα ως που να τρέξει στο κοντάρι του ξοπίσω ο Διομήδης
 τραβώντας μέσα από τους πρόμαχους, να ἰδεῖ που του 'χε πέσει,
 ο Ἐχτορας πήρε ἀνάσα, ἐπήδηξε στο αμάξι απάνω πάλε,

- 360 ἐξέλασ' ἔς πληθύν, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
 δουρὶ δ' ἐπαΐσων προσέφη κρατερός Διομήδης·
 ἐξ αὐτῶν νῦν ἔφυγες θάνατον κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
 ἦλθε κακόν· νῦν αὐτὲ σ' ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
 ὦ μέλλεις εὐχέσθαι ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
- 365 ἦ θὴν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
 εἴ πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάρροθός ἐστι.
 νῦν αὐτὸς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὄν κε κιχέω.
 καὶ Παιονίδην δουρὶ κλυτὸν ἐξενάριζεν.
 αὐτὰρ Ἀλέξανδρος Ἑλένης τόσις ἠϋκόμοιο
- 370 Τυδεΐδῃ ἐπιτόξα πταίνεται ποιμένι λαῶν,
 στήλῃ κεκλιμένος ἀνδροκμήτῳ ἐπὶ τύμβῳ
 Ἴλου Δαρδανίδαο, παλαιοῦ δημογέροντος.
 ἦτοι ὁ μὲν θῶρηκα Ἀγαστρώφου ἰφθίμοιο
 αἴνυτ' ἀπὸ στήθεσφι παναίοιον ἀσπίδα τ' ὤμων
- 375 καὶ κόρυθα βριαρήν· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἄνελκε
 καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
 ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός· διὰ δ' ἄμπερές ἰός
 ἐν γαίῃ κατέπηκτο· ὁ δὲ μάλα ἠδὺ γελάσας
 ἐκ λόχου ἀμπήδησε καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠΐδα·
- 380 βέβληται οὐδ' ἄλιον βέλος ἔκφυγεν· ὡς ὄφελόν τοι
 νείατον ἐς κενεῶνα βαλῶν ἐκ θυμὸν ἐλέσθαι.
 οὕτω κεν καὶ Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος,
 οἳ τέ σε πεφρίκασιν ἰόνθ' ὡς μηκάδες αἴγες.
 τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερός Διομήδης·
- 385 τοξότα λωβητῆρ κέρρα ἀγλαῖα παρθενοπῖπα
 εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσσι πειρηθείης,
 οὐκ ἂν τοι χραίσμησι βίος καὶ ταρφέες ἰοί·
 νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδός εὐχέαι αὐτῶς.
 οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι ἢ πάϊς ἄφρων·
- 390 κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάγκιδος οὐτιδανοῖο.
 ἦ τ' ἄλλως ὑπ' ἐμείω, καὶ εἴ κ' ὀλίγον περ ἐπαύρη,
 ὄξυ βέλος πέλεται, καὶ ἀκῆριον αἶψα τίθησι.
 τοῦ δὲ γυναικὸς μὲν τ' ἀμφίδρυφοὶ εἰσι παρειαί,
 παῖδες δ' ὀρφανικοί· ὁ δὲ θ' αἵματι γαῖαν ἐρεῦθων
- 395 πύθεται, οἰωνοὶ δὲ περὶ πλέτες ἤ ἐ γυναικές.
 ὡς φάτο, τοῦ δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς ἐγγύθεν
 ἐλθῶν
 ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὄπισθε καθεζόμενος βέλος ὠκὺ
 ἐκ ποδός ἔλκ', ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινῆ.
 ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἠνιόχῳ ἐπέτελλε
- καὶ μες στο πληθος πήρε κι ἔφευγε, καὶ γλίτωσε του Χάρου.
 Κι ο δυνατός Διομήδης του 'κραξε με το κοντάρι ορμώντας:
 «Του Χάρου, σκύλε, πάλι ἐξέφυγες! Μια τρίχα καὶ χανόσουν!
 Ξανά σε γλίτωσεν ο Απόλλωνας ο Φοῖβος, που ως στους χτύπους
 των κονταριῶν κίνας, ταξίματα περίσσια θα του κάνεις.
 Θα σε ξεκάμω ἐγώ, μη γνοιάζεσαι! Θα σε πετύχω πάλε,
 κάποιος κι ἐμένα ἀπ' τους ἀθάνατους μαθὲς ἀν παραστέκει.
 Τώρα η σειρά των ἄλλων πάνω τους θα πέσω, κι ὅποιον λάχω!»
 Ὡς εἶπε τούτα, τον Ἀγαστροφο τον ἀντρειωμένο γδύνει.
 Στο ρήγα το Διομήδη ο Ἀλέξαντρος, της ομορφομαλλούσας
- Ἑλένης ο άντρας, το δοξάρι του τραβάει να ρίξει τότε,
 γερμένος στην κολόνα, που 'στέκε στου Ἴλου το μνήμα πάνω,
 του γιου του Δάρδανου, πρωτόγερου σε περασμένα χρόνια.
 Πάνω στην ὠρα εκείνος ἐβγαζε το θῶρακα ἀπ' τα στήθη
 του Ἀγαστροφου κι ἀπὸ τους ὠμους του το ξομπλιαστό σκουτάρι
 καὶ το βαρὺ το κράνος' μ' ἀξαφνα τανυεὶ το τόξο ο Πάρης
 καὶ τον χτυπάει —τι ἀπὸ το χέρι του δεν ξέφυγε η σαγίτα
 του κάκου— στο δεξιὸ ποδᾶρι του, στο χτένι, κι ἀπαντίκρου
 περνώντας η σαγίτα ἐμπήχτηκε στη γη. Κι αὐτὸς πετάχτη
 με γέλιο ἀπ' τη χωσιὰ χαρούμενος, καὶ με καμάρι του 'πε:
- «Σε πέτυχα! Ἄδικα η σαγίτα μου δεν πήγε. Να' ταν μόνο
 στο κατωκοίλι να πετύχαινα, να σ' εστελνα στον Ἀδη.
 Ἔτσι ἀπ' τα τόσα θα ξανάσαινα κακά κι οἱ Τρῶες, που ομπρός σου
 λιγοκαρδοῦν, ως ἀρνοκάσικα σαν ἀντικρίζουν λιόντα.»
 Τότε ο τρανὸς Διομήδης ἀσκιαχτος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
 «Γυναικοπλάνε κι ἀσφαλὸγλωσσε, του δοξαριοῦ τεχνίτη
 μονάχα! ἀν σου βαστούσε ἀντίκτρα μου να μετρηθεῖς στο ἀπάλε,
 δε θα φελοῦσαν τα δοξάρια σου μηδὲ οἱ πολλὲς σαγίτες.
 Τώρα στο χτένι με τσαγκρούμισες καὶ το καυκίεσαι κιόλα.
 Μωρὸ παιδί, γυναίκα ἀν μου 'ριχνε, τόσο ψηφῶ καὶ σένα!
- «Του πιποτένιου, του λαγόκαρδου κούφια η ριζιά εἶναι πάντα.
 Μένα η δικιά μου ωστόσο ἀλλιώτικη· ν' ἀγγίξει μόνο κάποιον,
 κι εἶναι πικρὴ στον που τη δέχεται καὶ τη ζωὴ του χάνει.
 Τα δυο της μάγουλα η γυναίκα του ξεσκίζει, τα παιδιὰ του
 κλαῖνε ὀρφανά, κι ἐκεῖνος, βᾶφοντας μ' αἶμα τη γη, σαπίζει,
 κι ὄρνια τον περιζώνουν πότερα παρά μοιρολογητρες.»
 Αὐτὰ εἶπε, κι ο Ὀδυσσεὺς ζυγώνοντας γοργὰ ο κονταρομάχος
 στέκει μπροστά· κι αὐτὸς, καθίζοντας, τη γρήγορη σαγίτα
 τραβᾶ ἀπ' το πόδι' κι ως ἀβάσταχοι τον ἐζῶσαν οἱ πόνου,
 πηδᾶει στο ἀμάξι εὐτὺς, καὶ πρόσταξε του ἀμαξολάτη, τ' ἄπια

- 400 νηυσὶν ἔπι γλαφυρήσιν ἔλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
οἰώθη δ' Ὀδυσσεὺς δουρὶ κλυτός, οὐδέ τις αὐτῷ Ἀργείων παρέμεινεν, ἐπεὶ φόβος ἔλλαβε πάντας· ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν· ὦ μοι ἐγὼ τί πάθω; μέγα μὲν κακὸν αἶ κε φέβωμαι
- 405 πληθύν ταρβήσας· τὸ δὲ ρίγιον αἶ κεν ἀλώω μούνοσ· τοὺς δ' ἄλλους Δαναοὺς ἐφόβησε Κρονίων.
ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; οἶδα γὰρ ὅτι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο, ὅς δὲ κ' ἀριστεύησι μάχῃ ἐνὶ τὸν δὲ μάλα χρεῶ
- 410 ἐστάμεναι κρατερῶς, ἦ τ' ἔβλητ' ἦ τ' ἔβαλ' ἄλλον. εἶος ὁ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων σίχες ἤλυθον ἀσπιστάων, ἔλσαν δ' ἐν μέσσοισι, μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες· ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροὶ τ' αἰζηοὶ
- 415 σεύωνται, ὃ δὲ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ζυλόχοιο θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπῆσι γένυσσιν, ἀμφὶ δὲ τ' αἴσσανται, ὑπαὶ δὲ τε κόμπος ὀδόντων γίννεται, οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ δεινὸν περ ἔόντα, ὡς ῥα τότε ἀμφ' Ὀδυσῆα Διὶ φίλον ἐσεύοντο
- 420 Τρώες· ὃ δὲ πρῶτον μὲν ἀμύμονα Δηϊοπίτην οὔτασεν ὦμον ὑπερθεν ἐπάλμενος ὀξεῖ δουρί, αὐτὰρ ἔπειτα Θῶωνα καὶ Ἔννομον ἐξενάρηξε. Χερσιδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων αἶζαντα δουρὶ κατὰ πρότμησιν ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
- 425 νύξεν· ὃ δ' ἐν κονίησι πεσῶν ἔλε γαῖαν ἀγοστώ. τοὺς μὲν ἕασ', ὃ δ' ἄρ' Ἴππασίδην Χάρωπ' οὔτασε δουρὶ
αὐτοκασίγητον εὐηφενέος Σῶκοιο.
τῷ δ' ἐπαλεξήσων Σῶκος κίεν ἰσόθεος φῶς, στή δὲ μάλ' ἐγγύς ἰὼν καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν
- 430 ὦ Ὀδυσσεῦ πολὺαῖνε δόλων ἄτ' ἠδὲ πόνοιο σήμερον ἦ δοιοῖσιν ἐπεύξεται Ἴππασίδησι τοιῶδ' ἄνδρε κατακτείνας καὶ τεύχε' ἀπούρας, ἦ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσης· ὡς εἶπων οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' εἶσην.
- 435 διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἐγχος, καὶ διὰ θώρηκος πολυδαϊδάλου ἠρήρηστο, πάντα δ' ἀπὸ πλευρῶν χροὰ ἔργαθεν, οὐδ' ἔτ' ἔασε
Παλλάς Ἀθηναίη μιχθήμεναι ἐγκασὶ φωτός.
γνώ δ' Ὀδυσσεὺς ὃ οἶ οὐ τι τέλος κατακαίριον ἦλθεν,
- στα βαθουλά να τρέξει τ' ἄρμενα, τι εβάραινε η καρδιά του. Μονάχος ο Οδυσσεάς απόμεινε, του κονταριού ο τεχνίτης, κανείς Αργίτης άλλος· ὅλοι τους στα πόδια το 'χαν βάλει. Βαρυγκομώντας τότε μίλησε στην πέρφανε καρδιά του: «Τι θα γενώ; Κακό είναι, αλίμονο, μεγάλο, φοβισμένος να φύγω ομπρός τους, μα χειρότερο να σκοτωθῶ εδῶ πέρα μονάχος. Οι ἄλλοι Αργίτες σκόρπισαν ἀπὸ του Δία το χέρι. Ὅμως γιατί η καρδιά μου κάθεται και τ' αναδεύει ετούτα; Το ξέρω, μοναχά οι λιγόκαρδοι ξεκόβουν απ' τη μάχη' μα ὁποιοῦ το λέει η καρδιά, στον πόλεμο πρεπὸ 'να να κρατήσῃ
- αδείλιαστος' μπορεί και σκότωσε, μπορεί και τον σκότωσαν.» Κι ὡς τούτα ἀνάδευε στα φρένα του βαθιά και στην καρδιά του, να τους, μπροστά του κιάλας ἐφτασαν οι Τρώες οι κονταράδες κι ολόγουρα τον κλείσαν—κι ἐσκαβαν τον ἴδιο τους το λάκκο. Πῶς κάπρο κυνηγούν ολόγουρα σκυλιά και ψυχωμένοι αγριμολοοὶ, κι ἐκεῖνος βγαίνοντας απ' το βαθὺ ρουμάνι τ' ἄσπρα ακονίζει δόντια ἀνάμεσα στις γυριστές μασέλες, κι ὅλοι τρογύρα πέφτουν πάνω του και τον ακοῦν που τρίζει τα δόντια, μα κρατοῦν ἀσάλευτοι, κι ας τον τρομάζουν ὅλοι' ὅμοια και τότε οι Τρώες ἐχιμίζαν στον ακριβὸ του Δία,
- τον Οδυσσεά' κι αὐτὸς τον ἀβεγο Δησιοπίτη πρῶτα πρῶτα στον ὦμο ἐχτύπησε, χιμίζοντας με μυτερὸ κοντάρι. Το θῶωνα και τον Ἔννομο ἔπειτα νεκροὺς στο χῶμα ρίχνει' μετὰ τρυπάει το Χερσιδάμαντα στα μαλακά, απ' τ' ἀμάξι καθώς πηδοῦσε, στο σκουτάρι του το ἀφαλωτὸ ἀπὸ κάτω. Κι αὐτὸς στη γη σωριάστη σφίγγοντας το χῶμα στις παλάμες. Αὐτοὺς ἐκεῖ τους ἀπαράτησε, μετὰ το γιο του Ἴππασοῦ, τον ἀδερφὸ του Σῶκου του ἀψεγου, το Χάρωπα σκοτώνει. Κι ο ἰσόθεος Σῶκος ἦρθε τρέχοντας για να τον διαφεντέψει' πήγε λοιπὸν και στάθη δίπλα του, κι ἔτσι μιλεῖ και κρένει:
- «Περίλαμπρε Οδυσσεά, που κίντυνα και δόλους δε χορταίνεις, για θα 'χεις να καυκίεσαι σήμερα τους δυο τους γιους του Ἴππασοῦ, τέτοιους λεβέντες, πως ἐσκότωσες και πήρες τ' ἄρματά τους, για ἐγὼ με το κοντάρι ρίχνοντας θα πάρω τη ζωὴ σου!» Αὐτὰ εἶπε, και στο ολοῦθε ἰσόκυκλο χτυπὰ σκουτάρι ἀπάνω' τρυπάει το δυνατό κοντάρι του το ἀστραφετὸ σκουτάρι και μέσα χώνεται στο θῶρακα τον πολυζομπλιασμένο, κι απ' τα πλευρά του σκίζει ἀλάκερο το δέρμα, μα η Παλλάδα δεν ἀφήσε Ἀθηνά στα σπλάχνα του να μπει να τα θερίσει. Κι ὡς το 'νίωσε ο Οδυσσεάς, για θάνατο πως η πληγὴ δεν ἦταν,

- 440 ἄψ δ' ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 ἄ δειλ' ἢ μάλα δὴ σε κιχάνεται αἰτύς ὄλεθρος.
 ἦτοι μὲν ῥ' ἔμ' ἔπαυσας ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
 σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημί φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
 ἤματι τῷδ' ἔσσεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα
- 445 εὐχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπύλω.
 ἦ καὶ ὁ μὲν φύγαδ' αὐτὶς ὑποστρέψας ἐβεβήκει,
 τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν
 ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε,
 δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος
 Ὀδυσσεύς·
- 450 ὦ Σῶχ' Ἴππάσου υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο
 φθῆ σε τέλος θανάτιο κιχήμενον, οὐδ' ὑπάλυξας.
 ἄ δειλ' οὐ μὲν σοὶ γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 ὄσσε καθαρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἴωνοι
 ὤμησται ἐρύουσι, περὶ πτερὰ πικνὰ βαλόντες.
- 455 αὐτὰρ ἔμ', εἴ κε θάνω, κτεριοῦσί γε δῖοι Ἀχαιοί.
 ὡς εἰπὼν Σῶκοιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
 ἔξω τε χροὸς ἔλκε καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
 αἶμα δὲ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν.
 Τρώες δὲ μεγάλθυμοι ὅπως ἴδον αἶμ' Ὀδυσῆος
- 460 κεκλόμενοι καθ' ὄμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἐβησαν.
 αὐτὰρ ὁ γ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὔε δ' ἐταίρους.
 τρὶς μὲν ἔπειτ' ἦϋσεν ὅσον κεφαλή χάδε φωτός,
 τρὶς δ' ἄϊεν ἰάχοντος ἄρηι φίλος Μενέλαος.
 αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν ἐγγύς ἐόντα·
- 465 Αἴαν διογενὲς Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν
 ἀμφὶ μ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἴκετ' αὐτῆ
 τῷ ἰκέλη ὡς εἴ ἐ βιώατο μούνον ἐόντα
 Τρώες ἀποτμήξαντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
 ἀλλ' ἴομεν καθ' ὄμιλον· ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.
- 470 δεῖδω μὴ τι πάθησιν ἐνὶ Τρώεσσι μονωθεὶς
 ἐσθλὸς ἔων, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται.
 ὡς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἄμ' ἔσπετο ἰσόθεος φῶς.
 εὖρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Δῖϊ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτόν
 Τρώες ἔπονθ' ὡς εἴ τε δαφνοῖοὶ θῶες ὄρεσφιν
- 475 ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὄν τ' ἔβαλ' ἀνήρ
 ἰῶ ἀπὸ νευρῆς· τὸν μὲν τ' ἤλυξε πόδεςσι
 φεύγων, ὄφρ' αἶμα λιαρὸν καὶ γούνατ' ὀρώρη·
 αὐτὰρ ἔπει δὴ τὸν γε δαμάσσειται ὠκύς οἰστός,
 ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν
- πισωποδίζει λίγο, κι ἔπειτα σέρνει φωνή στο Σῶκο:
 « Ἄμοιρε ἐσύ, χαμός ἀνέλπιστος που σε πλακώνει τώρα!
 Ἀν μένα μ' ἔκανες τον πόλεμο να πάψω με τους Τρώες,
 ὅμως και συ ἀπὸ μένα θάνατο και μαύρη μοίρα θα 'βρεις
 τη μέρα αὐτή' τι ἀπ' το κοντάρι μου πεσμένος θα χαρίσεις
 δόξα σε με, στον καλοφώραδο τον Ἄδη τη ζωὴ σου.»
 Εἶπε, κι αὐτός γοργὰ πισώστρεψε και το 'βαλε στα πόδια,
 μα ως ἔστριβε, μεμιάς του κάρφωσε στη ράχη το κοντάρι
 μεσοπλατὶς και του το πέρασε στο στήθος πέρα ως πέρα.
 Βαρὺς σωριάστη· καμαρώνοντας τότε ο Ὀδυσσεὰς φωνάζει:
- «Σῶκε, του Ἴππάσου του πολέμαρχου, του αλογατά, βλαστάρι,
 εσένα πρώτα ἐπήρε ο θάνατος, δε γλίτωσες του Χάρου!
 Κακόμοιρε! Τα μάτια ο κύρης σου κι η σεβαστή σου η μάνα
 δε θα σου κλείσουν τώρα, ως πέθανες· οἱ αγιούπτες θα σε σύρουν
 και θα σου φαν τις σάρκες, γύρα σου κοπαδιαστά πετώντας'
 ὅμως ἐμένα, αν ἔβρει ο θάνατος, οἱ Ἀργίτες θα με θάψουν.»
 Αὐτὰ εἶπε, κι ἔξω του πολέμαρχου του Σῶκου το κοντάρι
 ἀπ' το κορμί κι ἀπ' το σκουτάρι του το ἀφαλωτὸ τραβούσε'
 κι ως το 'βγαλε, το γαίμα ἀνάβρυσε κι οἱ πόνοι τον ἐπήραν.
 Κι οἱ Τρώες ως εἶδαν οἱ λιοντόκαρδοι το γαίμα του Ὀδυσσεὰ,
- ο ἕνας του ἄλλου κουράγιο δίνοντας ἀπάνω του ὅλοι ἔπεσαν.
 και τότε αὐτός πισωποδίζοντας τους συντρόφους του κράζει.
 Τρεῖς φώναξε φορές με δύναμη μεγάλη, ὅσο βαστούσε,
 και τρεῖς ο ψυχωμένος γρίκησε Μενέλαος τη φωνή του,
 και γρήγορα μιλάει στον Αἴαντα, που ἦταν ἐκεῖ σιμά του:
 «Του Τελαμώνα γιε, ἀρχοντόγεννε ρηγάρχη, του Ὀδυσσεὰ
 του καρτερόψυχου με κύκλωσε τώρα η φωνή, και μοιάζει
 ἀπὸ τους ἄλλους να ξεκόπηκε στην ἀγρία μέσα μάχη,
 κι ἔτσι που μόνος τώρα ἀπόμεινε, τον ἔχουν στριμωγμένο.
 Πρεπὸ εἶναι χέρι να του δώσουμε' πάμε ἀπ' τ'ασκέρη μέσα.
- Τρέμω, μονάχος ὅπως ἔμεινε μέσα στους Τρώες, μην πάθει,
 τρανός κι ας εἶναι' τι αν τον χάσουμε, θα τον ποθήσουμε ὅλοι.»
 Εἶπε, και μπήκε ομπρός, κι ο ἰσόθεος τον ἀκολούθησε ἀντρας.
 Βρῆκαν σε λίγο το θεαγάπητο τον Ὀδυσσεὰ, κι οἱ Τρώες
 τον κύκλωναν, καθὼς πυρρόξανθα πα στο βουνὸ τσακάλια
 ζώνουν ἀλάφι διπλοκέρατο, που κάποιος το δοξεύει
 και το λαβώνει' αὐτόν τον ξέφυγε με γρήγορα ποδάρια,
 ὅσο κραταίει ζεστὸ το γαίμα του κι ἔχει γερά τα γόνα'
 μα σύντας το δαμάσει η γρήγορη σαγίτα, σαρκοφάγα
 τσακάλια το σπαράζουν ἀσπλαχνα σε δάσος ἰσκιωμένο,

- 480 ἐν νέμει σκιερῶ· ἐπί τε λῖν ἤγαγε δαίμων
σίντην· θῶες μὲν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὃ δάπτει·
ὥς ῥα τότε ἄμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Τρῶες ἔπον πολλοὶ τε καὶ ἄλκιμοι, αὐτὰρ ὃ γ'
ἥρωσ
αἴσσωσιν ὧ ἔγχει ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ.
- 485 Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἤυτε πύργον,
στή δὲ παρέξ· Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.
ἦτοι τὸν Μενέλαος ἀρήϊος ἕξαγ' ὀμίλου
χειρὸς ἔχων, εἶος θεράπων σχεδὸν ἤλασεν
ἵππους.
Αἴας δὲ Τρῶεσσιν ἐπάλμενος εἶλε Δόρυκλον
- 490 Πριαμιδὴν νόθον υἱόν, ἔπειτα δὲ Πάνδοκον οὔτα,
οὔτα δὲ Λύσανδρον καὶ Πύρασον ἠδὲ Πυλάρτην.
ὥς δ' ὀπότε πλήθων ποταμὸς πεδίον δὲ κάτεισι
χειμάρρους κατ' ὄρεσφιν ὄπαζόμενος Διὸς ὄμβρω,
πολλὰς δὲ δρυὺς ἀζαλέας, πολλὰς δὲ τε πεύκας
- 495 ἐσφέρεται, πολλὸν δὲ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει,
ὥς ἔφεπε κλονέων πεδίον τότε φαίδιμος Αἴας,
δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας· οὐδὲ πῶ Ἔκτωρ
πεύθετ', ἐπεὶ ῥα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ μάρνατο
πάσης
ὄχθας πὰρ ποταμοῖο Σκαμάνδρου, τῆ ῥα μάλιστα
- 500 ἀνδρῶν πίπτε κάρηνα, βοῆ δ' ἄσβεστος ὀρώρει
Νέστορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀρήϊον Ἰδομενῆα.
Ἔκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὀμίλει μέρμερα ῥέζων
ἔγχετ' ἵπποσύνῃ τε, νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας·
οὐδ' ἂν πῶ χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοὶ
- 505 εἰ μὴ Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠὔκόμοιο
παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα ποιμένα λαῶν,
ἰῶ τριγλώχινι βαλὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον.
τῷ ῥα περιδείσαν μένεα πνεῖοντες Ἀχαιοὶ
μὴ πῶς μιν πολέμοιο μετακλινθέντος ἔλοιεν.
- 510 αὐτίκα δ' Ἰδομενεὺς προσεφώνεε Νέστορα δῖον·
ὦ Νέστορ Νηληϊάδῃ μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
ἄγρει σὼν ὀχέων ἐπιβήσεο, πὰρ δὲ Μαχάων
βαινέτω, ἐς νῆας δὲ τάχιστα ἔχε μώνυχας ἵππους·
ἠητρός γάρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων
- 515 ἰοῦς τ' ἐκτάμνειν ἐπί τ' ἦπια φάρμακα πάσσειν.
ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἵπποτα Νέστωρ.
αὐτίκα δ' ὦν ὀχέων ἐπεβήσετο, πὰρ δὲ Μαχάων
βαῖν' Ἀσκληπιοῦ υἱὸς ἀμύμονος ἠητήρος·
μάστιξεν δ' ἵππους, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
- πα στο βουνό κι η τύχη το 'φέρε να ξεπροβάλει λιόντας
αρπαχτικός, κι ως κείνα εσκόρπισαν, το τρώει με βιάση ετούτος'
ὅμοια και τότε τον πολύβουλο πολέμαρχο Οδυσσέα
Τρῶες αντρειωμένοι πλήθος κύκλωναν, κι αυτός με το κοντάρι
χιμώντας πάσκιζε απ' τον άσπλαχνο πῶς να γλιτώσει Χάρο.
Κι ἦρθεν ο Αἴας με το σκουτάρι του, περιίτρανο σαν πύργος,
και στάθη δίπλα του, και σκόρπισαν οι Τρῶες εδῶθε εκείθε.
Τότε ο Μενέλαος ο πολέμαρχος κρατώντας του το χέρι
τον έβγαλε έξω, ωσόπου ο ακράνης του του ζύγωσε τ' αμάξι,
Κι ο μέγας Αἴας στους Τρῶες χιμίζοντας τον Πάνδοκο σκοτώνει
- και τον υγιό του Πριάμου Δόρυκλο, τον κλεφτογεννημένο'
το Λύσαντρο έπειτα, τον Πύρασο χτυπάει και τον Πυλάρτη.
Βροχή πῶς ρίχνει ο Δίας αλύπητη, κι ο ποταμὸς φουσκώνει,
κι απ' τα ψηλά βουνά ξεχύνεται και πλημμυράει τον κάμπο,
και πλήθος δρυς κυλούν στο ρέμα του ξεροί, και πλήθος πεύκα,
και πλήθος λάσπες, ξύλα, φρύγανα, και στο γιαλό τα ρίχνει'
παρόμοια ο μέγας Αἴας χιμίζοντας στον κάμπο εκυνηγούσε
και σκότωνε και Τρῶες κι αλόγατα· κι ουδέ τον εἶχε νιώσει
ο Έχτορας, που 'χε στήσει πόλεμο ζερβιά μεριά, στους ὄχτους
μακριά του ποταμού του Σκάμαντρου, κει πέρα που κεφάλια
- πέφταν πολλά στο χώμα κι ασβηστος ο αλαλητός σκωνόταν
τρογύρα στον τρανό το Νέστορα, στο γαύρο Ἰδομενέα.
Μέσα σ' αυτούς ο μέγας Έχτορας, σ' έργα φριχτά μπλεγμένος,
κοντάρι κυβερνούσε κι αλόγα, και σκότωνε αντρειωμένους.
Μα κι έτσι οι Αργίτες οι αρχοντόγεννοι δε θα 'στρεφταν να φύγουν
αν της Ελένης της ωριόμαλλης το ταίρι, ο Πάρης, πάνω
στο δεξιόν ὦμο δεν ελάβωνε με τρίκοχη σαγίτα
το ρήγα το Μαχάονα, κόβοντας την περισσήν αντρεία του.
Κι ο φόβος έζωσε τους άτρομους Αργίτες ὄλους τότε,
μη γείρει η ζυγαριά του πόλεμου κι οι Τρῶες τους τον σκοτώσουν.
- Κι ευτύς ο Ἰδομενέας στο Νέστορα το θείο μιλάει γυρνώντας:
« Για του Νηλέα, ρηγάρχη Νέστορα, των Αχαιῶν η δόξα,
ομπρός, ανέβα πα στο αμάξι σου και το Μαχάονα πάρε
μαζί, και τρέξε τα μονόνυχα τ' άτια στα πλοία με βιάση·
τι ένας γιατρός αξίζει σίγουρα πολλούς ανθρωπούς άλλους·
σαγίτες άνασπάει και βότανα μαλαχτικά απιθώνει.»
Αυτά εἶπε, κι ο γερήνιος Νέστορας ακοῦει ο αλογολάτης,
κι ευτύς στο αμάξι ανέβη παίρνοντας και το Μαχάονα δίπλα,
τον Ασκληπιό που 'χε, τον άψεγο το γιατρευτή, πατέρα.
Δίνει βιτσιά μεμιάς στ' αλόγατα, πού πρόθυμα πέταξαν

- 520 νῆας ἐπι γλαφυράς· τῆ γάρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Κεβριόνης δὲ Τρῶας ὀρινομένους ἐνόησεν
Ἔκτορι παρβεβῶας, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἔκτορ νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὀμιλέομεν Δαναοῖσιν
ἐσχατιῇ πολέμοιο δυσηγέος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
- 525 Τρῶες ὀρίνονται ἐπιμιξί ἵπποιο τε καὶ αὐτοῖ.
Αἴας δὲ κλονέει Τελαμώνιος· εὐ δὲ μιν ἔγνω·
εὐρύ γάρ ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει σάκος· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς
κεῖσ' ἵππους τε καὶ ἄρμ' ἰθύνομεν, ἔνθα μάλιστα
ἵππηες πεζοὶ τε κακὴν ἔριδα προβαλόντες
- 530 ἀλλήλους ὀλέκουσι, βοῆ δ' ἄσβεστος ὄρωρεν.
ὥς ἄρα φωνήσας ἴμασεν καλλιτρίχας ἵππους
μάστιγι λιγυρῇ· τοὶ δὲ πληγῆς αἶοντες
ρίμφ' ἔφερον θοὸν ἄρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοῦς
στείβοντες νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἶματι δ' ἄξων
- 535 νέρθεν ἅπας πεπάλακτο καὶ ἄντυγες αἶ περι
δίφρον,
ὅς ἄρ' ἀφ' ἵππειων ὀπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον
αἶ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων. ὁ δὲ ἴετο δῦναι ὄμιλον
ἀνδρόμεον ῥήξαι τε μετάλμενος· ἐν δὲ κυδοιμὸν
ἦκε κακὸν Δαναοῖσι, μίνυνθα δὲ χάζετο δουρός.
- 540 αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν
ἔγχετ' ἑορὴν τε μεγάλοισι τε χερμαδίοισιν,
Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο.
- 544 Ζεὺς δὲ πατὴρ Αἴανθ' ὑψίζυγος ἐν φόβον ὤρσε·
- 545 στῆ δὲ ταφῶν, ὄπιθεν δὲ σάκος βάλεν ἐπταβόειον,
τρέσσε δὲ παπτήνας ἐφ' ὀμίλου θηρὶ εἰοικῶς
ἐντροπαλιζόμενος ὀλίγον γόνου γουνοῦς ἀμειβων.
ὥς δ' αἶθωνα λέοντα βοῶν ἀπὸ μεσσαύλοιο
ἐσσεύαντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιώται,
- 550 οἳ τέ μιν οὐκ εἴωσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἐλέσθαι
πάννυχιο ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
ἰθύει, ἀλλ' οὐ τι πρήσσει· θαμέες γάρ ἄκοντες
ἀντίον αἴσσοισι θρασειῶν ἀπὸ χειρῶν
καϊόμεναι τε δεταί, τὰς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
- 555 ἠῶθεν δ' ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
ὥς Αἴας τότε ἀπὸ Τρῶων τετιημένος ἦτορ
ἦε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ διέ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
ὥς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβίησατο παῖδας
νωθῆς, ᾧ δὴ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἐάγη,
- στα βαθουλά τραβώντας ἀρμενα, καθώς κι αυτά το θέλαν.
Τότε ο Κεβριόνης, πάνω στου Ἐχτορα το αμάξι ανεβασμένος,
τους Τρῶες θωρεῖ που αναστατώνουνταν, κι έτσι μιλεῖ και κρένει:
«Ἐχτορα, εμεῖς οἱ δυο χτυπιόμαστε με τους Αργίτες δῶθε,
στην ἀκρη εδῶ του τρισκατάρτου πολέμου, μα για κοίτα
τους ἄλλους Τρῶες που αναστατώνουνταν, κι αυτοὶ και τ' ἄλογα τους.
Του Τελαμῶνα ο γιος τους ἔβαλε μπροστά' τον ξεχωρίζω
καλά ἀπὸ το τρανὸ σκουτάρι του στους ὤμους γύρα' ωστόσο
ας στρέψουμε κι αμάξι κι ἄλογα κι εμεῖς οἱ δυο κει πέρα,
ὅπου 'χουν στήσει ανήλεο πόλεμο πεζοὶ κι αμαξολάτες,
- κι ο ένας τον ἄλλο σφάζουν, κι ἀσβηστη ψηλά η βουή πετιέται».
Εἶπε, και τ' ἄτια τα ωριοχῆτικα χτυπάει με το μαστίγι
το βροντερό, και κείνα, νιώθοντας τις μαστιγιές στην πλάτη,
μέσα σε Τρῶες κι Αργίτες ἔσερναν το γρήγορο τ' αμάξι,
σκουτάρια και νεκροῦς ανάκατα πατώντας' και τ' ἀξόνι,
κάτω μεριά, κι οἱ γύροι εβάφουνταν στο αμάξι γύρα μ' αἶμα,
ἀπὸ τις στάλες που ξεπέταγαν τα νύχια των ἀλόγων
κι οἱ ῥόδες· κι ο Ἐχτορας λαχτάριζε με τους οχτροῦς να σμίξει,
πηδώντας πάνω τους, τις φάλαγγες να σπάσει' κι έτσι ασκῶνει
στους Δαναοῦς τρανὸ συντάραχο κι απαντωτὰ χτυποῦσε'
- και μες στο πλήθος πηγαινόρχουνταν των ἄλλων, πολεμώντας -
με το σπαθί, με το κοντάρι του και με βαριά κοτρόνια.
Απὸ τον Αἴαντα μόνο ἀλάργευε, το γιο του Τελαμῶνα,
τι ο Δίας τον ἀμποδοῦσε πόλεμο με πιο αντρειανούς να στήνει.
Μα ο Δίας πατέρας ο ἀψηλόθρονος ζυπνᾶει στον Αἴα τον τρόπο,
και στάθη σαστισμένος· κι ἔριξε στην πλάτη το σκουτάρι
και φεύγει, τρομαγμένος γύρα του θωρώντας, σαν ἀγρίμι,
κι ὄλο γυρνούσε πίσω, ἀπόσιγα τα γόνατα κουνώντας.
Σε βοῖδομάντρα πῶς πυρρόξανθο παίρνουν ζοπίσω λιόντα
τα τσοπανόσκυλα κι οἱ ξάγρυπνοι ζωτάριοι να τον διώξουν,
- κι ὄλη τη νύχτα ορθοὶ την πέρασαν, χωρὶς να τον ἀφήσουν
το πιο παχύ ν' αρπάξει βόδι τους' κι ἐκεῖνος κρέας ζητώντας
να φάει, χιμάει, μα δίχως ὄφελος' πλήθος μαθές κοντάρια
πέφτουν ἀπάνω του ξεφεύγοντας ἀπ' αντρειωμένα χέρια,
πλήθος δαδιά που καιν και σκιάζεται, με ὄση κι αν ἔχει λύσσα'
και μόνο ως φέξει, παίρνει ἀπόφαση και φεύγει πικραμένος'
ὅμοια βαριόκαρδος ξαλάργευε κι ο Αἴας ἀθέλητα του
ἀπὸ τους Τρῶες, μην πάθουν τρέμοντας τ' Αργίτικα καράβια.
Πως γάιδαρος σιγοκουνάμενος στου χωραφιοῦ το γύρο
πεισμώνει τα παιδιὰ, στην πλάτη του ραβδιά πολλὰ κι ας σπάζουν,

- 560 κείρει τ' εἰσελθὼν βαθύ λήϊον· οἳ δὲ τε παῖδες
τύπτουσιν ρόπαλοισι· βίη δὲ τε νηπίη αὐτῶν·
σπουδῆ τ' ἐξήλασαν, ἐπεὶ τ' ἐκορέσατο φορβῆς·
ὡς τότε ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱὸν
Τρῶες ὑπέρθυμοι πολυηγερέες τ' ἐπίκουροι
- 565 νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος αἰὲν ἔποντο.
Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θουρίδος ἀλκῆς
αὐτῆς ὑποστρεφθεῖς, καὶ ἐρητύσασκε φάλαγγας
Τρῶων ἵπποδάμων· ὅτε δὲ τρωπάσκετο φεύγειν.
πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὀδεύειν,
- 570 αὐτὸς δὲ Τρῶων καὶ Ἀχαιῶν θύνε μεσηγύ
ἰστάμενος· τὰ δὲ δοῦρα θρασειῶν ἀπὸ χειρῶν
ἄλλα μὲν ἐν σάκει μεγάλῳ πάγεν ὄρμενα πρόσσω,
πολλὰ δὲ καὶ μεσηγύ, πάρος χροὰ λευκὸν
ἐπαυρεῖν,
ἐν γαίῃ ἴσαντο λιλαϊόμενα χροὸς ἄσαι.
- 575 τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησ' Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς
Εὐρύπυλος πυκινοῖσι βιαζόμενον βελέεσσι,
στή ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα ποιμένα λαῶν
ἦπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ'
ἔλυσεν·
- 580 Εὐρύπυλος δ' ἐπόρουσε καὶ αἶνυτο τεύχε' ἀπ'
ὤμων.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδῆς
τεύχε' ἀπαινύμενον Ἀπισάονος, αὐτίκα τόξον
ἔλκετ' ἐπ' Εὐρύπυλῳ, καὶ μιν βάλε μηρὸν οἴστῳ
δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρὸν.
- 585 ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων,
ἦϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνῶς·
ὦ φίλοι Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
στήτ' ἐλελιχθέντες καὶ ἀμύνετε νηλεῆς ἦμαρ
Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζεται, οὐδὲ ἔφημι
- 590 φεύξεσθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἄντην
ἴστασθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱόν.
ὡς ἔφατ' Εὐρύπυλος βεβλημένος· οἳ δὲ παρ'
αὐτὸν
πλησιοῖ ἐστησαν σάκε' ὤμοισι κλίναντες
δοῦρατ' ἀνασχόμενοι· τῶν δ' ἀντίος ἦλυθεν Αἴας.
- 595 στή δὲ μεταστρεφθεῖς, ἐπεὶ ἴκετο ἔθνος ἐταίρων.
ὡς οἳ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηληϊῆαι ἵπποιοι
ἰδρῶσαι, ἦγον δὲ Μαχάονα ποιμένα λαῶν.
τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
- καὶ τα ψηλά τα στάχυα μπαίνοντας θερίζει, με τα ξύλα
κι ας τον χτυπούν αυτά—παιδιάτικη μπροστά του η δύναμη τους!
Στερνά με κόπο κι αν τον έδιωξαν, μα φεύγει πια χορτάτος·
παρόμοια και το μέγαν Αἴαντα, το γιο του Τελαμώνα,
παίρναν ζοπίσω οι Τρῶες οι αντρόκαρδοι κι οι ξακουστοί συμμάχοι,
και του κάρφωναν τα κοντάρια τους στου σκουταριού τη μέση!
κι εκείνος μια γυρνούσε κι έστεκε, την πλήθιαν αντριγιά του
θυμήμενος, κι ευτύς αντίσκοφτε των αλογάδων Τρωών
τις φάλαγγες, και μια ξανάφευγε τη ράχη του γυρνώντας.
Έτσι το δρόμο απ' όλους έκοβε προς τα γοργά καράβια,
- και μόνος πολεμούσε ανάμεσα στους Τρῶες και στους Αργίτες·
και τα πολλά κοντάρια που 'φευγαν απ' αντρειωμένα χέρια
άλλα, χιμώντας μπρος, καρφώνουνταν πα στο τρανό σκουτάρι,
κι άλλα στη γης στέκονταν, κάτασπρη προτού γευτούνε σάρκα,
μεσοδρομῖς, κι ας ελαχτάριζαν με σάρκα να χορτάσουν.
Κι όπως τον είδε τότε ο Ευρύπυλος, ο γιος ο τιμημένος
του Ευαίμονα, έτσι να ζορίζεται με τις πολλές ριζιές τους,
ήρθε και στάθη πλάι, και ρίχνοντας το αστραφερό κοντάρι
τον Απισάονα τον πολέμαρχο, το γιο του Φαύσιου, βρίσκει
στο σκῶτι· χαμηλά, και του 'λυσε μονοστιγμῖς τα γόνα.
- Κι ο Ευρύπυλος πηδά, απ' τους ὤμους του να πάρει την αρμάτ'
μα ως τον κατάλαβε ο θεόμορφος Αλέξαντρος να θέλει
να βγάλει του Απισάονα τ' ἄρματα, τανίζει ευτύς το τόξο
και πετυχαίνει τον Ευρύπυλο πα στο δεξιό μερί του·
σπάει το καλάμι της σαγίτας του, κι ο Ευρύπυλος γυρίζει,
με το μερί βαρύ, στους συντρόφους ζοπίσω, να ξεφύγει
του Χάρου, και φωνή τους έσυρε, ν' ακούσουν ὅλοι οι Αργίτες:
«Καλοὶ μου φίλοι, Αργίτες ἄρχοντες και πρωτοκεφαλάδες,
γυρνάτε και σταθείτε ασάλευτοι, τον Αἴαντα να γλυτώστε
ἀπ' το χαμό' τον έχουν ρίχνοντας ζορίσει, δεν ξεφεύγει
- ἀπ' τον κατάρατο τον πόλεμο, φοβάμαι' για σταθείτε
γύρω απ' τον μέγαν Αἴαντα αλύγιστοι, το γιο του Τελαμώνα»
Ο λαβωμένος έτσι Ευρύπυλος μιλούσε, και κοντά του
ήρθαν στάθηκαν οι ἄλλοι, γέρνοντας στους ὤμους τα σκουτάρια,
με τα κοντάρια ορθά, κι αντίκρα τους είδαν τον Αἴα να φτάνει,
που ως έφτασε κοντά στους συντρόφους, μεταγυρνάει και στέκει.
Έτσι εκεί πέρα τούτοι εμάχουνταν σα φλόγα λαμπαδούσα·
κι ωστόσο του Νηλέα τ' αλόγατα το Νέστορα ἰδρωμένα
και το Μαχάονα τον πολέμαρχο μακριά απ' τη μάχη έσερναν.
Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος τον γνώρισε ως τον είδε'

- 600 ἐστίκει γάρ ἐπί πρυμνῆ μεγακῆτεϊ νῆϊ
εἰσρόων πόνον αἰπὺν ἰώκᾳ τε δακρυόεσσαν.
αἶψα δ' ἑταῖρον ἐόν Πατροκλῆα προσέειπε
φθνεγζάμενος παρὰ νηός· ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας
ἐκμολεν ἴσος Ἄρηϊ, κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.
- 605 τὸν πρότερος προσέειπε Μεινοῖτιου ἄλκιμος υἱός·
τίπτε με κικλήσκεις Ἀχιλεῦ; τί δέ σε χρεῶ ἔμειο;
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
διε Μεινοιάδῃ τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ
νῦν οἷω περι γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοῦς
- 610 λισσομένους· χρεῶ γάρ ἰκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
ἀλλ' ἴθι νῦν Πάτροκλε Διῖ φίλε Νέστορ' ἔρειο
ὄν τινα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο·
ἦτοι μὲν τά γ' ὄπισθε Μαχάονι πάντα εἴοικε
τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
- 615 ἵπποι γάρ με παρήϊξαν πρόσσω μεμαυῖαι.
ὥς φάτο, Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπετείθειθ' ἑταίρω,
βῆ δὲ θέειν παρὰ τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Νηληϊάδεω ἀφίκοντο,
αὐτοὶ μὲν ῥ' ἀπέβησαν ἐπὶ χθόνα πουλυβοτείραν,
- 620 ἵππους δ' Εὐρυμέδων θεράπων λυε τοῖο γέροντος
ἐξ ὀχέων· τοὶ δ' ἰδρῷ ἀπεψύχοντο χιτώνων
στάντε ποτὶ πνοιῆν παρὰ θῖν' ἀλός· αὐτὰρ ἔπειτα
ἐς κλισίην ἐλθόντες ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
τοῖσι δὲ τεύχε κυκεῖω εὐπλόκαμος Ἐκαμήδῃ,
- 625 τήν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς,
θυγατέρ' Ἀρσινόου μεγαλήτορος, ἣν οἱ Ἀχαιοὶ
ἔξελον οὐνεκα βουλήν ἀριστεύεσκεν ἀπάντων.
ἦ σφωῖν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν
καλὴν κυανόπεζαν εὐξοον, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῆς
- 630 χάλκειον κάνεον, ἐπὶ δὲ κρόμουον ποτῶ ὄψον,
ἠδὲ μέλι χλωρόν, παρὰ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτῆν,
πάρ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραῖός,
χρυσείοις ἤλοισι πεπαρμένον· οὕατα δ' αὐτοῦ
τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
- 635 χρύσειαι νεμέθοντο, δῶυ δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης
πλείον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.
ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῆσιν
οἶνω Πραμνεῖω, ἐπὶ δ' αἴγειον κνή τυρόν
- τι ἀπάνω εστέκουνταν στου ἀπλόχωρου του καρβιού την πρύμνα,
θωρώντας το βαρὺ τους πόλεμο και την πικρὴ φευγάλα.
Κι ευτὺς, φωνάζοντας ἀπ' τ' ἄρμενο, το σύντροφο του κράζει,
τον Πάτροκλο' κι αὐτὸς ἀκούγοντας προβαίνει ἀπ' το καλύβι
σαν το θεὸ τον Ἄρη—κι ἀρχισε την ὥρα αὐτὴ ο χαμὸς του.
και πρῶτος μίλησε ο ἀντροδύναμος γιος του Μεινοῖτιου κι εἶπε:
«Γιατί, Ἀχιλλέα, με κράζεις; Λέγε μου, τι θέλεις ἀπὸ μένα;»
Τότε ο Ἀχιλλέας ο φτεροπόδαρος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
«Γιε του Μεινοῖτιου ἀρχοντογέννητε, πιο ἀγαπημένε ἀπ' ὅλους,
ἦρθε ο καιρὸς θαρρῶ στα πόδια μου να πέσουν μπρος οἱ Ἀργίτες
παρακαλώντας, τι ἀνεβάσταχη τους ἔχει σφίξει ἀνάγκη.
Ὡστόσο τρέχα τώρα, Πάτροκλε, στο Νέστορα, να μάθεις,
ποιος εἶναι ἐκεῖνος που λαβῶθηκε και κουβαλά ἀπ' τη μάχη.
Πίσω ως τον ἐβλεπα, ἀπαράλλαχτα με το Μαχάονα μοιάζει,
το θρέμμα του Ἀσκληπιού, το πρόσωπο δεν εἶδα ωστόσο διόλου'
τι με τη φόρα τους τ' ἀλόγατα με βιάση προσπέρασαν.»
Εἶπε, κι ο Πάτροκλος του ἀκράνη του συναγκικαίε το λόγο,
και πήρε στα καλύβια κι ἄρμενα των Δαναῶν να τρέχει.
Εκεῖνοι ωστόσο μπρος στου Νέστορα σα φτάσαν το καλύβι,
στην πολυθρόφα γη κατέβηκαν, και τ' ἀλόγα ἀπ' τ' ἀμάξι
ο ἀλογατάρης Εὐρυμέδοντας του γέροντα ξεζεύει.
Κι ἐκεῖνοι τον ἰδρῶτα εστέγνωσαν ἀπ' τοὺς χιτώνες πρῶτα
στον ἀνεμο ἀπαντίκρου στέκοντας, ομπρός στο ἀκροθαλάσσι,
και στο καλύβι ἐμπήκαν ὕστερα και σε σκαμνιά ἐκαθίσαν.
Τότε η Ἐκαμήδῃ η κάλοπλέξουδῃ πιστό τους ετοιμάζει.
Την Τένεδο ο Ἀχιλλέας σαν πάτησε, την εἶχαν δώσει οἱ Ἀργίτες,
την κόρη του Ἀρσινόου του ἀντρόκαρδου, στο γέροντα μοιράδι
ἀρχοντικό, τι πρῶτη η γνῶμη του στων ἄλλων μέσα πάντα.
Αὐτὴ μπροστά τους γαλαζόποδο, πανῶριο, τορνεμένο
τραπέζι πρῶτα τώρα ἀπίθωσε, κι ἀπάνω του ἀκουμπούσε
κανίστρι χάλκινο, και μέσα του κρομμῦδι για προσφάγι,
να πίνουν, μέλι ἀκόμα ολόξανθο και κριθῖνο ἀγίο ἀλεύρι,
στερνά την ὠρια κούπα, ο γέροντας που 'χε ἀπ' την Πύλο φέρει,
την πλουμισμένη με χρυσόκαρφα, και τέσσερα τη ζώναν
αφτιά' σε κάθε ἀφτί δεξόζερβα χρυσά βοσκολογοῦσαν
δουο περιστέρια, κι ἀπὸ κάτω της διπλοὶ βρίσκονταν πάτιο.
Γεμάτη ἀν ἦταν, ἄλλος δύσκολα να την κουνήσει μπόρειε,
μα ο γέρο Νέστορας ἀνέκοπα την ἔφερνε στα χεῖλια.
Εκεῖ συγκέρασε η θεόμορφη γυναῖκα τότε πρῶτα
κрасί ἀπ' την Πράμνο, ξύνει μέσα του με τη χαλκένια ξύστρα

640 κνήστι χαλκείη, ἐπί δ' ἄλφιστα λευκά πάλυνε,
 πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν, ἐπεὶ ῥ' ὤπλισσε κυκείῳ.
 τῷ δ' ἐπεὶ οὖν πίνοντ' ἀφέτην πολυκαγκέα διψαν
 μύθοισιν τέρποντο πρὸς ἀλλήλους ἐνέπτοντες,
 Πάτροκλος δὲ θύρησιν ἐφίστατο ἰσόθεος φῶς.

645 τὸν δὲ ἰδὼν ὁ γεραιὸς ἀπὸ θρόνου ὦρτο φαινοῦ,
 ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἐλών, κατὰ δ' ἐδριάσασθαι ἄνωγε.
 Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἀναίνετο εἰπέ τε μύθον·
 οὐχ ἔδος ἐστὶ γεραιῆ διοτρεφές, οὐδὲ με πείσεις.
 αἰδοῖος νεμεσητὸς ὃ με προέηκε πυθέσθαι

650 ὄν τινα τοῦτον ἄγεις βεβλημένον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 γιγνώσκω, ὀρώω δὲ Μαχάονα ποιμένα λαῶν.
 νῦν δὲ ἔπος ἐρέων πάλιν ἄγγελος εἶμ' Ἀχιλλῆϊ.
 εὖ δὲ σὺ οἶσθα γεραιῆ διοτρεφές, οἶος ἐκεῖνος
 δεινὸς ἀνήρ· τάχα κεν καὶ ἀναίπιον αἰπιόωτο.

655 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἵππότης Νέστωρ·
 τίπτε τὰρ ὦδ' Ἀχιλεὺς ὀλοφύρεται υἱᾶς Ἀχαιῶν,
 ὅσσοι δὴ βέλεσιν βεβλήηται; οὐδέ τι οἶδε
 πένθεος, ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν· οἳ γὰρ
 ἄριστοι
 ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.

660 βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερός Διομήδης,
 οὔτασται δ' Ὀδυσσεὺς δουρὶ κλυτὸς ἦδ'
 Ἀγαμέμνων·
 βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν οἴστω·
 τοῦτον δ' ἄλλον ἐγὼ νέον ἦγαγον ἐκ πολέμοιο
 ἰῶ ἀπὸ νευρῆς βεβλημένον· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς

665 ἐσθλὸς ἔων Δαναῶν οὐ κῆδεται οὐδ' ἐλαίρει.
 ἦ μένει εἰς ὃ κε δὴ νῆες θοαὶ ἄγχι θαλάσσης
 Ἀργείων ἀέκητι πυρὸς δηῖοιο θέρωνται,
 αὐτοῖ τε κτεινόμεθ' ἐπισχερῶ; οὐ γὰρ ἐμῆ ἴς
 ἔσθ' οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσιν.

670 εἶθ' ὡς ἠβώοιμι βίη δέ μοι ἔμπεδος εἶη
 ὡς ὀπὸτ' Ἥλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη
 ἀμφὶ βοηλασίῃ, ὅτ' ἐγὼ κτάνον Ἴτυμονῆα
 ἐσθλὸν Ὑπεύροχον, ὃς ἐν Ἥλιδι ναιετάασκε,
 ῥῦσι' ἐλαυνόμενος· ὃ δ' ἀμύνων ἦσι βόεσσιν

675 ἐβλητ' ἐν πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι,
 κάδ δ' ἔπεσεν, λαοὶ δὲ περίτρεσαν ἀγροῖώται.
 λῆϊδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλῆν
 πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πῶεα οἴων,
 τόσσα συῶν συβόσια, τὸς' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,

τυρὶ γιδίσιο, καὶ πασπάλισε κριθάλευρο ἀπὸ πάνων·
 καὶ το πιστό σαν ἀποτελείωσε, τους κάλεσε να πιοῦνε.
 Καὶ κείνοι τα στεγνὰ λαρύγγια τους με το πιστό ως δρόσισαν,
 στην ὥρα πάνων που χαιρόντουσαν ο ἕνας του ἄλλου μιλώντας,
 πα στο κατῶφλι εφάνη ο Πάτροκλος, ἴδιος θεός, κὶ ἐστάθη.
 Θωρώντας τον πετάχτη ο γέροντας ἀπ' το λαμπρὸ θρονὶ του
 καὶ χεροκράτητα τον ἐμπασε καὶ του 'πε να καθίσει·
 ὁμως ο Πάτροκλος του ἀρνήθηκε καὶ τέτοια ἀπηλογήθη:
 «Δεν εἶναι, γέροντα ἀρχοντόθρεφτε, να κάτσω· δε θα μείνω·
 αὐτόν που μ' ἔστειλε τον σέβουμαι μαθές καὶ τον φοβούμαι.

Θέλει να μάθει ποιος λαβῶθηκε κὶ ἦρθε μαζί σου· ωστόσο
 κὶ ἐγὼ τον βλέπω, εἶναι ο Μαχάοντας ο ρήγας, τον γνωρίζω.
 Τώρα ξανά γυρνῶ, το μήνυμα στον Ἀχιλλέα να φέρω·
 το ξεῖρες, γέροντα ἀρχοντόθρεφτε, καλὰ πόσο 'να ἐκεῖνος
 να τον φοβάσαι· κὶ αν δεν ἐφταιξες, μπορεῖ σε βγάζει φταιχτή.»
 Κὶ ἀπηλογία ὁ γερήνιος Νέστορας του δίνει ο ἀλογολάτης:
 «Ποιος λόγος ο Ἀχιλλέας να μύρεται για τους Ἀργίτες τώρα,
 που ἀπ' τις ριζιές μαθές λαβῶθηκαν; Κὶ οὐδὲ το βάζει ο νους του
 σαν πόσο το στρατό μας πλάκωσε κακὸ· τι οὖν ἀντρειωμένοι
 ἀπὸ κοντὰ ἢ μακριὰ χτυπήθηκαν καὶ στ' ἄρμενα πλαγιάζουν.

Ἀπὸ σαΐτιά ο Διομήδης, ὁ ἀτρόμος γιος του Τυδέα, λαβῶθη,
 ἀπὸ κοντάρὶ κὶ ο Ἀγαμέμνονας κὶ ο γαῦρος Ὀδυσσεύς,
 ἀπὸ σαγίτα ἀκόμα ο Εὐρύπυλος πα στο δεξιὸ μερὶ του.
 Ὡρα πολλή δεν εἶναι που "φερα κὶ αὐτόν ἐδῶ ἀπ' τη μάχη,
 που δοξαριὸυ σαγίτα ἐχτύπησε. Μόνον ο Ἀχιλλέας καθόλου
 δε μας πονάει καὶ δε μας γνοιάζεται, με ὄσην ἀντρεία κὶ αν ἔχει.
 Για καρτεράει κοντὰ στη θάλασσα τα γρήγορα ἄρμενά μας,
 ὅσο με πείσμα κὶ αν παλεύουμε, να κάψει ἡ φάουσα φλόγα,
 κὶ ἐμὰς ἀράδα να μας σφάζουνε; τι πια μαθές δεν ἔχω·
 τη δύναμη που ἀνθούσε κάποτε στο λυγερὸ κορμὶ μου.

Νιος να 'μουν, θε μου, κὶ ;ξεθύμαστη την πρώτη ορμὴ μου να 'χα,
 σαν τότε που τα βόδια ἀρπάξαμε καὶ πιάστηκαν μαζί μας
 οὖν Ἥλείοι, τη μέρα ἐγὼ που σκότωσα το γαῦρο Ἴτυμονέα,
 το γιο του Ὑπεύροχου, στην Ἥλιδα που ζούσε, κὶ ως ἐπήγα
 κούρσα να πάρω γι' ἀντιπλέρωμα, τον πέτυχα ἀπ' τους πρώτους
 με κονταριά, καθὼς διαφέντευε τα βόδια του μπροστὰ μου.
 Κὶ ἔπεσε χάμω, κὶ ὅλο ἐσκόρπισε το ἀσκέρι του, οὖν ζωτάροι.
 Κὶ ἀπὸ τον κάμπο βιος ἀρίφνητο μαζώξαμε δικὸ τους·
 πενήντα βουκολία τους πήραμε καὶ γιδάρια πενήντα,
 πενήντα ἀρπάξαμε ἀρνοκόπαδα καὶ τόσα χοιροστάσια,

680 ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πενήτηκοντα
πάσας θηλείας, πολλῆσι δὲ πῶλοι ὑπήσαν.
καὶ τὰ μὲν ἡλασάμεσθα Πύλον Νηληϊῶν εἴσω
ἐννύχιον προτὶ ἄστυ· γεγήθει δὲ φρένα Νηλεὺς,
οὐνεκά μοι τύχε πολλὰ νέω πόλεμον δὲ κίοντι.

685 κήρυκες δ' ἐλίγαινον ἄμ' ἠοὶ φαινομένηφι
τοὺς ἴμεν οἴσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἥλιδι δῖη·
οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες
δαίτρουον· πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὀφείλον,
ὡς ἡμεῖς παῦροι κεκακωμένοι ἐν Πύλῳ ἤμεν·

690 ἐλθὼν γὰρ ῥ' ἐκάκωσε βίη Ἡρακλεΐη
τῶν προτέρων ἐτέων, κατὰ δ' ἔκταθεν ὄσσοι
ἄριστοι·
δῶδεκα γὰρ Νηληϊὸς ἀμύμονος υἱέες ἤμεν·
τῶν οἴος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
ταῦθ' ὑπερφηανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες

695 ἡμέας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανώοντο.
ἐκ δ' ὁ γέρων ἀγέλην τε βοῶν καὶ πῶυ μὲγ' οἴων
εἴλετο κρινάμενος τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.
καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μὲγ' ὀφείλετ' ἐν Ἥλιδι δῖη
τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν

700 ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
κάσχεθε, τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων.
τῶν ὁ γέρων ἐπέων κεχολωμένος ἠδὲ καὶ ἔργων
ἐξέλετ' ἄσπετα πολλὰ· τὰ δ' ἄλλ' ἐς δῆμον ἔδωκε

705 δαιτρεύειν, μὴ τίς οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσῃς.
ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφὶ τε ἄστυ
ἔρδομεν ἱρὰ θεοῖς· οἱ δὲ τρίτῳ ἤματι πάντες
ἦλθον ὁμῶς αὐτοὶ τε πολεῖς καὶ μώνυχες ἵπποι
πανσυδίη· μετὰ δὲ σφι Μολιόνε θωρήσσαντο

710 παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὐ πω μάλα εἰδότε θούριδος ἀλκῆς.
ἔστι δὲ τις Θρυόεσσα πόλις αἰπεῖα κολώνη
τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἡμαθόεντος·
τήν ἀμφεστρατόωντο διαρραῖσαι μεμαῶτες.
ἀλλ' ὅτε πᾶν πεδῖον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη

715 ἄγγελος ἦλθε θεοῦσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι
ἐννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν
ἀλλὰ μάλ' ἔσσυμένους πολεμίζειν. οὐδέ με Νηλεὺς
εἶα θωρήσσεσθαι, ἀπέκρυπεν δὲ μοι ἵππους·
οὐ γὰρ πῶ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμηῖα ἔργα.

καὶ τρεῖς φορές πενήντα ἀλόγατα ξανθοτριχάτα ἀκόμα,
φοράδες ὅλες τους, κι οἱ πλιότερες βύζαιναν καὶ πουλάρια.
Κι ὅλα τα κούρσα αὐτὰ τα φέραμε μες στου Νηλέα την Πύλο,
τη νύχτα, στο καστρί' καὶ χάρηκε στα φρένα του ο Νηλέας,
που πήγα -τόσο νιος στον πόλεμο καὶ τόσα κούρσα ἐπήρα.
Και μόλις ἐφέξε, τελάλιζαν οἱ κράχτες, ὅσοι ξέρουν
πως τους χρωστοῦν στην ἄγιαν Ἥλιδα, να συναχτοῦν κι οἱ πρῶτοι
της Πύλος ὅλοι τους μαζώχτηκαν, τη μοιρασιά να κάνουν.
καὶ σε πολλοὺς οἱ Ηλείοι χρωστούσανε, γιατί στα χρόνια ἐκεῖνα _
στην Πύλο μέσα λίγοι ἐμέναμε κι ἐκεῖνοι ρημαγμένοι'

τι εἶχε ο Ηρακλῆς ο τρανοδύναμος ἐρθεῖ να μας ρημάξει,
σε πιο παλιούς καιρούς, καὶ σκότωσε τους πιο αντρειανούς μας
ὄλους.
Δῶδεκα γιους εἶχε ο ἀμεγάδιαστος Νηλέας αναστημένα,
κι απ' ὄλους μόνο ἐγὼ του ἀπόμενα, χάθησαν οἱ ἄλλοι' κι ἐτσι
οἱ Ηλείοι πολὺ το πήραν πάνω τους οἱ χαλκοθωρακάτοι,
κι ἀρχίσαν να μας φέρνουνται ἀσκημα, τι δε μας λογάριαζαν.
Και τότε ο γέροντας ξεδιάλεξε, δικὰ του να κρατήσῃ,
τρακόσια αρνιά καὶ βόδια, παίρνοντας μαζί καὶ τους τσοπάνους·
τι ἦταν τρανὸ στην ἄγιαν Ἥλιδα το χρέος που του χρωστούσαν,
στεφανοφόρα τέσσερα ἀλόγα καὶ δυο ἀπὸ πάνω ἀμάξια,

που τα 'χε στείλει ἐκεῖ να τρέξουνε, να πάρουν το τριπόδι.
Μα ο βασιλιάς Αὐγείας τα κράτησε δικὰ του, καὶ μονάχα
να γύρει ο ἀμαξολάτης πρόσταξε, θλιμμένος, δίχως ἄτια.
Γι' αὐτὰ τα λόγια κι ἔργα ο γέροντας χολιώνοντας ξεδιαλέγει
καὶ παίρνει τότε κούρσα ἀρίφνητα, καὶ τ' ἄλλα τα μοιράζει
στον κόσμο, κι ὅλοι ἐφυγαν ἔχοντας το που ἔπρεπε ο καθένας.
Κι ἐκεῖ που ἐμεῖς γι' αὐτὰ γνοιαζόμασταν, κι ολόγουρα στο κάστρο
σφάζαμε βόδια στους ἀθάνατους, στην τρίτη μέρα ἀπάνω,
πλακώνουν καὶ μονόνοχα ἀλόγα κι ἀμέτρητη πεζούρα.
Μαζί κι οἱ δυο Μολιόνες βρίσκουνταν αρματωμένοι, κι ἦταν

ἀγουροι ἀκόμα, που ἀπὸ πόλεμο πολλὰ μαθῆς δεν ξέραν.
Εἶναι μια πόλη Θρύο, πυλιώτικη, σε ολόρθη ράχη ἀπάνω,
στον Ἀλφειὸ κοντὰ, παράμερα, πολὺ μακριὰ απ' την Πύλο'
αὐτὴν να ζώσουν τότε ἐγύρευαν, να την κατακουρσέψουν.
Μα σύντας πια τον κάμπο ἐδιάβηκαν, φτάνει η Ἀθηνά τρεχάτη
μέσα στη νύχτα ἀπὸ τον Ὀλυμπο σε μας καὶ παραγγέλλει
ν' αρματωθούμε, κι ολοπρόθυμοι στην Πύλο μας μαζώνει,
τι θέλαμε καὶ μεῖς τον πόλεμο. Μα ἐγὼ να βγω στη μάχη
ο κύρης μου ο Νηλέας δεν ἀφήνε, καὶ μου 'κρυψε καὶ τ' ἄτια,
τι τάχα ἤμουν ἀκόμα ἀκάτεχος στην τέχνη του πολέμου.

720 ἀλλὰ καὶ ὧς ἵππευσι μετέπρεπον ἡμετέροισι
καὶ πεζός περ ἑών, ἐπεὶ ὧς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη.
ἔστι δὲ τις ποταμός Μινυΐος εἰς ἅλα βάλλων
ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν Ἡῶ διαν
ἵππηες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέρρεον ἔθνεα πεζῶν.

725 ἔνθεν πανσυδίῃ σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
ἔνδιοι ἰκόμεσθ' ἱερὸν ρόον Ἀλφειοῖο.
ἔνθα Διὶ ρέξαντες ὑπερμενεῖ ἱερὰ καλά,
ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκῶπιδι βοῦν ἀγελαίην,

730 δόρπον ἔπειθ' ἐλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν
τελέεσσι,
καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔντεσιν οἷσιν ἕκαστος
ἀμφὶ ροᾶς ποταμοῖο. ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
ἀμφέσταν δὴ ἄστου διαρραῖσαι μεμαῶτες·
ἀλλὰ σφι προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἄρης·

735 εὐτε γὰρ ἡέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
συμφερόμεσθα μάχῃ Διὶ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθήνῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
πρῶτος ἐγὼν ἔλον ἄνδρα, κόμισσα δὲ μώνυχας
ἵππους,
Μούλιον αἰχμητὴν· γαμβρός δ' ἦν Αὐγείαιο,

740 πρεσβυτάτην δὲ θύγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
ἢ τόσα φάρμακα ἦδη ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθῶν.
τὸν μὲν ἐγὼ προσιόντα βάλλον χαλκῆρεϊ δουρί,
ἦριπε δ' ἐν κονίησιν· ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ὀρούσας
στῆν ῥα μετὰ προμάχοισιν· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ

745 ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, ἐπεὶ ἴδον ἄνδρα πεσσόντα
ἡγεμόν' ἵππηων, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόρουσα κελαινῇ λαίλαπι ἴσος,
πεντήκοντα δ' ἔλον δίφρους, δύο δ' ἀμφὶς ἕκαστον
φῶτες ὀδᾶξ ἔλον οὐδας ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.

750 καὶ νῦ κεν Ἀκτορίωνε Μολιόνε παῖδ' ἀλάπαξα,
εἰ μὴ σφωε πατῆρ εὐρύ κρείων ἐνοσίχθων
ἐκ πολέμου ἐσάωσε καλύψας ἡέρι πολλῇ.
ἔνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κράτος ἐγγυάλιξε·
τόφρα γὰρ οὖν ἐπόμεσθα διὰ σπιδέος πεδίοιο

755 κτείνοντές τ' αὐτοὺς ἀνά τ' ἔντεα καλὰ λέγοντες,
ᾧ φρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν
ἵππους
πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλησίου ἔνθα κολώνη
κέκληται· ὄθεν αὖτις ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.
ἐνθ' ἄνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

Μα κι ἔτσι ἐγώ, πεζός κι ἀν ἔμεινα, τοὺς ἄλλους πα στ' ἀμάξια
στ' ἀντρεῖά ξεπέρασα, τι ἀφέντευε τὸν πόλεμο ἡ Παλλάδα.
Εἶναι ἕνας ποταμός που χύνεται στὴ θάλασσα, ὁ Μινύος,
πλάι στὴν Ἀρήνη· ἐκεῖ προσμέναμε με τ' ἄλογα οἱ Πυλιῶτες
τὴν ἅγια αὐγή· κι ἐρχόταν πίσω μας σμᾶρι πυκνὸ ἡ πεζούρα.
Εκεῖθε βιαστικά μες στ' ἄρματα ντυμένοι ξεκινούμε,
καὶ στου Ἀλφειοῦ καταμεσήμερα τ' ἅγια νερά τραβάμε.
Σφάζουμε ἐκεῖ στὸν παντοδύναμο τὸ Δία σφαχτά πανώρια,
στὸν Ἀλφειὸ ταυρί, καὶ δεῦτερο ταυρί στὸν Ποσειδῶνα,
στὴν Ἀθηνά τὴ γαλανομάτῃ γελᾶδα ἀπ' τὸ κοπάδι.

Μετὰ δειπνοῦμε στὸ στρατόπεδο, στὸ λόχο τοῦ ὁ καθένας,
καὶ κοιμηθήκαμε πλαγιάζοντας συνάρματοι, στὸν ὄχο
τοῦ πόταμου. Κι οἱ Ἠλείοι οἱ λιοντόκαρδοι φτασμένοι κιάλας ζῶνουν
γοργὰ τὸ κάστρο, λαχταρίζοντας νὰ τὸ κατακουρσέψουν·
μὰ πρὶν σηκώνουνταν ὁ πόλεμος ὁ φοβερὸς μπροστά τους·
τι ὡς ἀπ' τὴ γῆς ὁ γῆλιος πρόβαλε ψηλὰ στραφτοβολώντας,
τὸ γιο τοῦ Κρόνου ἀνακαλιόμαστε βοηθὸ καὶ τὴν Παλλάδα,
κι ἔτσι οἱ στρατοὶ τὴ μάχῃ ἀρχίζουμε· κι ὡς ἤρθαμε στὰ χέρια,
πρῶτος ἐγὼ τὸ Μούλιο σκότωσα, τρανὸ κονταρομάχο,
καὶ πήρα τὰ μονόνοχα ἄτια τοῦ γαμπρός τοῦ Αὐγεία λογιόταν,

κι εἶχε τὴν πιο μεγάλη κόρη τοῦ, τὴ λιόξανθη Ἀγαμήδη,
που κάτεχε ὅσα βγαίνουν βότανα στὴς γῆς τὰ πλάτῃ ἀπάνω.
Καθὼς χιμούσε, με τὸ χάλκινο τὸν χτύπησα κοντάρι,
κι ὡς μες στὴ σκόνῃ αὐτὸς σωριάστηκε, στὸ ἀμάξι τοῦ πηδώντας
ἐγὼ στους πρῶτους μέσα ἐστάθηκα. καὶ τότε οἱ Ἠλείοι σκόρπισαν
φύλλα φτερά, νεκρὸ ὡς ἀντίκρισαν τὸ γαῦρο τοὺς προλάτῃ,
που μες στους ἄλλους ἀλογάρηδες ξεχώριζε στὴ μάχῃ.
Καὶ τότε ἐγὼ πλακῶνω ἀπάνω τοὺς σα μελανὸ δρολάπῃ
πενήντα ἀμάξια τοὺς ἐκούρσεψα, καὶ γύρα στὸ καθένα
δὺο δὺο τὴ γῆς δάγκωναν πέφτοντας ἀπ' τὸ δικό μου χέρι.

Καὶ τοὺς Μολιόνες λέω θὰ σκότωνα, τοὺς γιους τοῦ Ἀχτόρου, τότε,
ἀν μες στὸν πόλεμο ὁ πατέρας τοὺς, ὁ μέγας Κοσμοσεῖστης,
με καταχνιά δὲν τοὺς ἐσκέπαζε βαριά, νὰ τοὺς γλιτώσει.
Καὶ τότε νίκη ὁ Δίας ἐχάρισε μεγάλη στους Πυλιῶτες·
τι στὸ κυνήγι τοὺς ἐστρώσαμε μες στὸ φαρδύ τὸν κάμπο
σκοτώνοντας τοὺς καὶ μαζώνοντας τὶς ὠρίες τοὺς ἀρμάτες,
ὡς που πάτησαν τὸ πολύσταρο Βουπράσιον τ' ἄλογά μας,
καὶ τ' ὄρος τοῦ Ἀλησίου που λέγεται, καὶ τὸν Ὠλένιο βράχον
γιὰ τὴν Ἀθηνά νὰ πᾶει δὲν ἄφηνε τὸ ἀσκέρι μας πιο πέρα.
Εκεῖ σκοτώνω ἐγὼ τὸν ὑστερο, καὶ τ' ἄτια πίσω τότε

- 760 ἄψ ἀπὸ Βουπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ὠκέας
ἵππους,
πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διὶ Νέστορί τ' ἀνδρῶν.
ὡς ἔον, εἴ ποτ' ἔον γε, μετ' ἀνδράσιν. αὐτὰρ
Ἀχιλλεύς
οἷος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται· ἦ τέ μιν οἷω
πολλά μετακλαύσεσθαι ἔπει κ' ἀπὸ λαὸς ὀληται.
- 765 ὦ πέπον ἦ μὲν σοί γε Μενόϊος ὦδ' ἐπέτελλεν
ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπτε,
νῶϊ δέ τ' ἔνδον ἐόντες ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεύς
πάντα μάλ' ἐν μεγάρῳις ἠκούομεν ὡς ἐπέτελλε.
Πηλῆος δ' ἰκόμεσθα δόμους εὐ ναιετάοντας
- 770 λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιῖδα πουλυβότειραν.
ἐνθα δ' ἔπειθ' ἦρωα Μενόϊον εὐρομεν ἔνδον
ἠδὲ σέ, πὰρ δ' Ἀχιλῆα· γέρον δ' ἵππηλάτα Πηλεὺς
πίονα μηρία καίε βοὸς Διὶ τερπικεραύνῳ
αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον
- 775 σπένδων αἶθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι.
σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἔπετον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα
στήμεν ἐνὶ προθύροισι· ταφῶν δ' ἀνόρουσεν
Ἀχιλλεύς,
ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἐλών, κατὰ δ' ἐδριάσθαι ἄνωγε,
ξεῖνιά τ' εὐ παρέθηκεν, ἅ τε ξεῖνοις θέμις ἐστίν.
- 780 αὐτὰρ ἔπει τάρπημεν ἐδητύος ἠδὲ ποτήτος,
ἦρχον ἐγὼ μύθοιο κελεύων ὕμμ' ἄμ' ἔπεσθαι·
σφῶ δὲ μάλ' ἠθέλετον, τῷ δ' ἄμφω πόλλ'
ἐπέτελλον.
Πηλεὺς μὲν ὦ παιδὶ γέρον ἐπέτελλ' Ἀχιλῆϊ
αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
- 785 σοὶ δ' αὐθ' ὦδ' ἐπέτελλε Μενόϊος ἄκτορος υἱός·
τέκνον ἐμόν γενεῆ μὲν ὑπέρτερός ἐστιν Ἀχιλλεύς,
πρεσβύτερος δὲ σύ ἐσσι· βίη δ' ὁ γε πολλὸν
ἀμείνων.
ἀλλ' εὐ οἱ φάσθαι πυκινὸν ἔπος ἠδ' ὑποθέσθαι
καὶ οἱ σημαίνειν· ὁ δὲ πείσεται εἰς ἀγαθὸν περ.
- 790 ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρον, σύ δὲ λήθειαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
ταυτ' εἴποις Ἀχιλῆϊ δαΐφροني αἶ κε πίθηται.
τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίναις
παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
εἰ δὲ τίνα φρεσὶν ἦσι θεοπροπίην ἀλεείνει
- 795 καὶ τινὰ οἱ πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
ἀλλὰ σέ περ προέτω, ἅμα δ' ἄλλος λαὸς ἐπέσθω
Μυρμιδόνων, αἶ κέν τι φῶως Δαναοῖσι γένηται·
καὶ τοι τεύχεα καλὰ δότω πόλεμον δὲ φέρεσθαι,
αἶ κέ σε τῷ εἰσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
- στην Πύλο απ' το Βουπράσιο στρέψαμε' κι απ' τους θεούς το Δία,
απ' τους θνητούς μαθές το Νέστορα δοξολογούσαν ὅλοι.
Τέτοιος εστάθηκα, αν εστάθηκα, μες στους ανθρώπους, ὁμω
τον Αχιλλέα θωρώ να χαιρεται την αντριγιὰ του μόνος.
Πικρά θα κλάψει ωστόσο αργότερα, σαν ὅλοι εμεῖς χαθούμε.
Φίλε καλέ, ο Μενόϊος σου 'δινε τέτοιες ορμήνιες τότε,
από τη Φθία στον Αγαμέμνονα σα σ' ἔστελνε—θυμάσαι;
Καλά ο Οδυσσεάς ο αρχοντογέννητος κι εγὼ τους ορισμούς του
ακούσαμε ὅλους, τι βρεθήκαμε κι εμεῖς στο σπῆτι μέσα.
Από τις χώρες τις πολύκοσμες των Αχαιῶν, ασκέρι
μαζεύοντας, στο σπῆτι εφτάσαμε το πλοῦσιο του Πηλέα.
Εκεῖ και το Μενόϊο βρήκαμε τον αντρειανὸ και σένα,
και δίπλα σου ο Αχιλλέας εστέκουνταν κι ο γέρο αλογολάτης
Πηλέας στο Δία τον κεραυνόχαρο παχιά μεριά από βόδι
ἐκαίγε μέσα στον αυλόγυρο, και στάλαζε με κούπτα
μαλαματένια στο που καίγουνταν σφαχτό κρασί φλογάτο.
Καθὼς εσεῖς το κρέας γνοιαζόσαστε, στην ζώπορτά σας ξάφνου
εμεῖς προβάλαμε. Πετάχτηκε τότε ο Αχιλλέας, μας πήρε
χεροκρατώντας, να καθίσουμε μας ἔβαλε κοντά σας,
και με ὅλα τα καλά μας φίλεψε που συνηθοῦν στους ξένους.
- Και σύντας το φαγὶ εχαρήκαμε και το πιωτό, μιλούσα
πρώτος εγὼ, κι οἱ δυο σας να 'ρθετε μαζί παρακινώντας.
Κι ὅπως και σεῖς το θέλατε, ἀρχισαν αρμήνιες να σας δίνουν
ο γέροντας Πηλέας αρμήνευε τον Αχιλλέα το γιο του,
πρώτος να θέλει να 'ναι πάντα του, να ξεπερνά τους ἄλλους.
Κι ο γιος του Αχτόρου εσένα αρμήνευε και τέτοια λόγια σου 'πε:
„Γιε μου, ο Αχιλλέας πιο πάνω στέκεται στην αρχοντιά από σένα,
και στην αντρεία πολὺ 'τρανότερος στα χρόνια εσύ 'σαι ωστόσο'
γι' αυτό και μυαλωμένα μίλα του, τη γνώμη του κυβέρνα
κι οδήγα τον, κι αὐτός τα λόγια σου θ' ἀκούει για το καλὸ του.“
- Τέτοια σ' αρμήνευεν ο γέροντας, μα το ξεχνάς' ωστόσο
στον Αχιλλέα καν τώρα μίλησε, μπορεῖ και να συγκλίνει.
Ποιος ξέρεῖ θεός αν δε σε σύντρεχε, το σπλάχνο του ν' αγγίξεις
μιλώντας του' τι αξίζει η φώπιση σαν ἔρχεται από φίλο.
Μ' αν των θεῶν κανένα μήνυμα γυρεύει να ξεφύγει,
που η σεβαστή του το φανέρωσε μητέρα από το Δία,
ας στείλει καν εσένα γρήγορα, μαζί και το ἄλλο ασκέρι
των Μυρμιδόνων φως θ' ἀντίκριζαν οἱ Αργίτες ἔτσι κάπως.
Και τη δικιά του αρμάτα ας σου 'δινε στη μάχη να φορέσεις'
μπορεῖ, για κείνον αν σε πάρουνε, τον πόλεμο ν' ἀφήσουν

- 800 Τρώες, ἀναπνεύσῃσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
ῤεῖα δέ κ' ἀκμήτες κεκμηότας ἄνδρας αὐτῆ
ῶσαισθε προτὶ ἄστῃ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
ὥς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,
- 805 βῆ δὲ θέειν παρὰ νῆας ἐπ' Αἰακίδην Ἀχιλλῆα.
ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆας Ὀδυσσεύος θεῖοιο
ἴξε θεῶν Πάτροκλος, ἴνα σφ' ἀγορή τε θέμις τε
ἦην, τῆ δὴ καὶ σφί θεῶν ἐτετεύχαστο βωμοί,
ἐνθά οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντεβόλησε
- 810 διογενῆς Εὐαιμονίδης κατὰ μηρὸν οἴστῳ
σκάζων ἐκ πολέμοιο· κατὰ δὲ νότιος ῤέεν ἰδρῶς
ῶμων καὶ κεφαλῆς, ἀπὸ δ' ἔλκεος ἀργαλέοιο
αἷμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δὲ ἰδὼν ῶκτειρε Μενoitίου ἄλκιμος υἱός,
- 815 καὶ ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἂ δειλοὶ Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
ὥς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων καὶ πατριδος αἴης
ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύννας ἀργέτι δημῷ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε διοτρεφέες Εὐρύπυλ' ἦρωες,
- 820 ἦ ῥ' ἔτι που σχήσουσι πελώριον Ἔκτορ' Ἀχαιοί,
ἦ ἦδη φθίσονται ὑπ' αὐτοῦ δουρι δαμέντες;
τὸν δ' αὐτ' Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντίον ἠῦδα·
οὐκέτι διογενῆς Πατρόκλεος ἄλκαρ Ἀχαιῶν
ἔσσεται, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μέλαινησιν πεσέονται.
- 825 οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶν κέεται βεβλημένοι οὐτάμενοι τε
χερσὶν ὑπο Τρώων· τῶν δὲ σθένος ὄρνυται αἰέν.
ἀλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σώσσον ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
μηροῦ δ' ἔκταμ' οἴστόν, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
- 830 νίζ' ὕδατι λιαρῷ, ἐπὶ δ' ἦπια φάρμακα πάσσε
ἔσθλά, τά σε προτὶ φασιν Ἀχιλλῆος δεδιδᾶχθαι,
ὄν Χείρων ἐδίδαξε δικαιοτάτος Κενταύρων.
ἰητροὶ μὲν γὰρ Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων
τὸν μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν οἴομαι ἔλκος ἔχοντα
- 835 χρῆζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος
κεῖσθαι· ὃ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὄξυν Ἄρηα.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε Μενoitίου ἄλκιμος υἱός·
πῶς τὰρ εἶο τάδε ἔργα; τί ῤέξομεν Εὐρύπυλ' ἦρωες;
ἔρχομαι ὄφρ' Ἀχιλλῆϊ δαΐφροني μῦθον ἐνίσπω
- 840 ὄν Νέστωρ ἐπέτελλε Γερήνιος οὖρος Ἀχαιῶν·
ἀλλ' οὐδ' ὥς περ σείο μεθήσω τειρομένοιο.
ἦ, καὶ ὑπὸ στέρνοιο λαβῶν ἄγε ποιμένα λαῶν
ἔς κλισίην· θεράπων δὲ ἰδῶν ὑπέχευε βοείας.
ἐνθά μιν ἔκτανύσας ἐκ μηροῦ τὰμνε μαχαίρη
- οἱ Τρώες, κι οἱ Ἀργίτες οἱ πολέμαρχοι να ξανασάνουν ἔτσι,
που ἀπόστασαν καλὴ στον πόλεμο κι ἡ λίγη ἀνάσα ἀκόμα.
Κι εὐκόλα πέφτοντας ξεκούραστοι σε κουρασμένους πάνω,
ἀπ' τα καλύβια θα τους διώχνετε κι ἀπὸ τα πλοία στο κάστρο.»
Εἶπε, και τὴν καρδιά ἀνατάρραξε στου Πάτροκλου τα στήθια,
κι ἔτσι κινούσε δίπλα στ' ἄρμενα, να πάει στὸν Ἀχιλλῆα.
Μα σύντας προσπερνούσε τ' ἄρμενα του ἀρχοντικοῦ Ὀδυσσεῆ
τρεχάτος, στο ἀπλωμα που ἐγίνονταν ἡ σύναξη κι οἱ δίκες,
κι ὅπου υψώνονταν τῶν θάνατων γύρα οἱ βωμοί, κει πέρα
ξάφνου ἀνταμώνει τὸν Εὐρύπυλο τὸν ἀρχοντοθρεμμένο,
- το λαβωμένο γιο του Εὐαίμονα πα στο μερί, που ἐρχόταν
πίσω ἀπ' τὸν πόλεμο κουτσαίνοντας, κι ἀπὸ κεφάλι κι ὠμους
κρουνός ο ἰδρώτας κάτω ἐστάλαζε· τὸν σοῦβλιζε ἡ πληγῆ του,
και μελανὸ το γαῖμα ἐσοῦρωνε, δούλευε ο νους του ωστόσο.
Κι ὅπως τὸν εἶδε ο γαῦρος Πάτροκλος, τὸν πόνεσε ἡ καρδιά του,
και με κλαφτὴ φωνὴ ἀνεπάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Δύστυχοι ἐσεῖς, Ἀργίτες ἀρχόντες και πρωτοκεφαλάδες!
Ἔτσι λοιπὸν μακριὰ σας μέλλουνταν ἀπὸ δικούς και φίλους
τῆς Τροίας τους σκύλους να χορτάσετε με τ' ἄσπρο σας το ξίγκι;
Ὅμως ἐσύ, ἀντρειωμένε Εὐρύπυλε κι ἀρχοντικέ, για πες μου,
- οἱ Ἀργίτες μπρος στο μέγαν Ἐχτορα θα κρατηθοῦν ἀκόμα,
για θα χαθοῦν ἀπ' το κοντάρι του κακοθανατισμένοι;»
Κι ο λαβωμένος τότε Εὐρύπυλος ἀπηλογία του δίνει:
«Πια τώρα, Πάτροκλε ἀρχοντόθρεφτε, να κρατηθοῦν οἱ Ἀργίτες
δε γίνεται' σε λίγο ρίχνονται στα μαύρα τ' ἄρμενα τους'
τι κιάλας ὅλους που ξεχώριζαν στὴν ἀντριγιά ως τα τώρα,
ἀπὸ κοντὰ ἢ μακριὰ τους χτύπησαν οἱ Τρώες, και στα καράβια
κρίτονται, και τῶν Τρωῶν ἡ δύναμη κάθε στιγμὴ ἀβγαταίνει.
Μα ἐμένα γλίτωσε με, φέρε με στο μαῦρο μου καράβι,
και τὴ σαγίτα κόψε, βγάλε τὴν ἀπ' το μερί, και πλύνε
- με χλιὸ νερὸ το μαῦρο γαῖμα μου, και μαλακά βοτάνια
βάλε μετὰ, πραγὰ, που σου' μαθέ λεν ο Ἀχιλλῆας, ἀπάνω'
αὐτὸς ἀπὸ το δίκιο Κένταυρο, το Χείρωνα, τα ξέρε.
Δυο εἰν' οἱ γιατροὶ μας, ο Μαχάοντας κι ο Ποδαλείριος, ὁμως
ο ἕνας θαρρῶ μες στα καλύβια μας ξαπλώνει λαβωμένος,
κι ἔχει κι αὐτὸς ἀπὸ ἀφεγάδιαστο γιατρό μαθῆς ἀνάγκη'
κι ο ἄλλος στὸν κάμπο στέκει ἀκλόνητος στῶν Τρωῶν τὴ λύσσα
ἀντίκρου.»
Γυρνώντας ο ἀντρειωμένος Πάτροκλος ἀπηλογία του δίνει:
«Τι λες να κάνω τώρα, Εὐρύπυλε, και πῶς να τα βολέψω;
Τρέχω να φέρω στὸν πολέμαρχο τὸν Ἀχιλλῆα το λόγο
- που μου 'πεν ο γερῆνιος Νέστορας, τῶν Ἀχαιῶν ἡ σκέπη.
Μα κι ἔτσι δε σ' ἀφήνω ἀβοήθητο, για να σε τρων οἱ πόνοι.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἀπ' τα στήθια ἀγκάλιασε το ρῆγα, και τὸν πῆγε
μες στο καλύβι' κι ἕνας σύντροφος βοῖδοπροβιές του στρώνει
και πέφτει. Εὐτὺς του βγάξει ο Πάτροκλος τὴ σουβλερὴ σαγίτα

845 ὄξυ βέλος περιπευκές, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν ἀπ' το μερί με το μαχαίρι του, το μαύρο γαίμα πλένει
νίζ' ὕδατι λιαρῶ, ἐπὶ δὲ ρίζαν βάλε πικρὴν με χλιό νερό, και πάνω ἀπίθωσε πικρὴ πονοκοιμήτρα
χερσὶ διατρίψας ὀδονήφατον, ἢ οἱ ἀπάσας ρίζα, στο χέρι αφοῦ την ἔτριψε, και σταματὰ τους πόνους.
ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' Ἔτσι η πληγὴ γοργὰ εμαράθηκε, και στάθηκε το γαίμα.
αἷμα.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Μ-

- Μ- ὡς ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενoitίου ἄλκιμος υἱὸς
ἰάτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δὲ μάχοντο
Ἄργειοι καὶ Τρώες ὀμιλαδόν· οὐδ' ἄρ' ἔμελλε
τάφρος ἔτι σχήσειν Δαναῶν καὶ τείχος ὑπερθεν
- 5 εὐρύ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὑπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
ἤλασαν· οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας·
ὄφρα σφιν νῆας τε θεῶς καὶ ληϊδα πολλήν
ἐντὸς ἔχον ῥύοιπο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο
ἀθανάτων· τὸ καὶ οὐ τι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
- 10 ὄφρα μὲν Ἔκτωρ ζωὸς ἔην καὶ μῆνι' Ἀχιλλεύς
καὶ Πριάμοιο ἄνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλεν,
τόφρα δὲ καὶ μέγα τείχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν.
αὐτὰρ ἔπει κατὰ μὲν Τρώων θάνον ὄσσοι ἄριστοι,
πολλοὶ δ' Ἀργείων οἱ μὲν δάμεν, οἱ δὲ λίποντο,
- 15 πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Ἄργειοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν,
δὴ τότε μητιόωντο Ποσειδῶν καὶ Ἀπόλλων
τείχος ἀμαλδῦναι ποταμῶν μένος εἰσαγαγόντες.
ὄσσοι ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἄλα δὲ προρέουσι,
- 20 Ῥήσός θ' Ἐπτάπορος τε Κάρησός τε Ῥοδίος τε
Γρήνικός τε καὶ Αἴσηπος διὸς τε Σκάμανδρος
καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλεια
κάππεσον ἐν κονίῃσι καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν·
τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος
Ἀπόλλων,
- 25 ἐννήμαρ δ' ἐς τείχος ἴει ῥόον· ἕε δ' ἄρα Ζεὺς
συνεχές, ὄφρα κε θᾶσσον ἀλίπλοα τείχεα θείη.
αὐτὸς δ' ἐννοσίγαιος ἔχων χεῖρεςσι τρίαῖναν
ἠγεῖτ', ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμελίια κύμασι πέμπε
φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες Ἀχαιοί,
- 30 λεία δ' ἐποίησεν παρ' ἀγάρροον Ἐλλήσποντον,
αὐτὴς δ' ἠΐονα μεγάλην ψαμάθοισι κάλυψε
τείχος ἀμαλδῦνας· ποταμούς δ' ἔτρεψε νέεσθαι
κάρ ῥόον, ἧ περ πρόσθεν ἴεν καλλίρροον ὕδωρ.
ὡς ἄρ' ἔμελλον ὀπισθε Ποσειδῶν καὶ Ἀπόλλων
- 35 θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχῃ ἐνοπή τε δεδήει
τείχος ἐϋδημιον, κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων
βαλλόμεν· Ἄργειοι δὲ Διὸς μᾶστιγι δαμέντες
νηυσὶν ἔπι γλαφυρήσιν ἐελμένοι ἰσχανώνντο
Ἔκτορα δειδιότες, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
- Το λαβωμένον ἔτσι Εὐρύπυλο γιατροκομοῦσε τότε
μες στο καλύβι του ο αντροδύναμος γιος του Μενoitίου' ωστόσο
Τρώες κι Αχαιοί σωρὸς ἐμάχονταν, κι ἐλπὶδα πια δεν ἦταν
να κρατηθεῖ πολὺ το Ἀργίτικο χαντάκι κι ἀπὸ πάνω
το μέγα καστροτεῖχι πού 'χτισαν για τα καράβια, γύρω
χαντάκι ανοίγοντας' τι ξέχασαν τρανές θυσιές να σφάζουν,
για να φυλάξουν τα καράβια τους και τα πολλὰ τους κούρσα,
που ἐκλείνε κείνο ἐντὸς του. Το 'χτισαν, μα δίχως να συγκλίνουν
οι ἀθάνατοι, γι' αὐτὸ κι ἀγκρέμιστο καιρὸ πολὺ δε στάθη.
- Ὅσο ο Ἀχιλλέας βαστοῦσε μάνητα κι ο Ἐχτορας ζοῦσε ἀκόμα,
κι ὅσο το κάστρο εβάστα ἀπάτητο του Πρίαμου του ρηγάρχη,
τόσο κρατιόταν και το Ἀργίτικο το καστροτεῖχι ολόρθο.
Μα σύντας ἀπ' τους Τρώες δεν ἔμεινε κανένας πια ἀντρειωμένος,
κι ἀπ' τους Ἀργίτες πλήθος ἔπεσαν, κι οἱ ἐπιλοῖπτοι ἀπόμειναν,
και το καστρί του Πρίαμου ἀρῆθηκε στα δέκα μέσα χρόνια,
κι οἱ Ἀργίτες μπήκαν στα καράβια τους και γύραν στην πατρίδα,
το καστροτεῖχι τότε ο Ἀπόλλωνας κι ο Ποσειδῶνας εἶπαν
να ξεπατώσουν, τ' ἄγρια πάνω του γυρίζοντας ποτάμια,
που ἀπὸ τα Ἰδαία βουνὰ ἀναβρῦζοντας στη θάλασσα χύνονται,
- το Ῥήσο, το Ῥοδίο, τον Κάρησο, το Γρανικό, κι ἀκόμα
τον Αἴσηπο και τον Εφτάπορο, το Σκάμαντρο το θεῖο
και το Σιμόη, που πλήθος δίπλα τους και κρᾶνη και σκουτάρια
στον κουρνιαχτὸ ἐκυλήσαν κι ἀμετρες ψυχές ἠρώων ἀντρίκειες.
Ὀλων αὐτῶν τα στόματα ἐσμίξεν ο Ἀπόλλωνας ο Φοῖβος,
κι ἀπὰ στο καστροτεῖχι ἐχύνουνταν μέρες ἐννιά, κι ο Δίας
ἐβρεχε ἀτέλειωτα, στη βιάση του να το θαλασσοπνίξει.
Κι ἀτὸς του ο Κοσμοσειστής σφίγγοντας στα χέρια το τρικράνι
ἐβαζε ἀρχή και ξεθεμέλιωνε, και γκρέμιζε στο κύμα
πέτρες και κούτσουρα, που ἐμόχτησαν οἱ Ἀργίτες να τ' ἀρμόσουν.
- Και πλάι στου Ἐλλήσποντου τα ρέματα το μέρος ἴσιωσε ὅλο,
και τον ἀπλόχωρο ἀποσκέπασε γιαλὸ ξανά με ἀμμοῦδα'
κι ὡς το καστρότειχο ξεπάτωσε, τους ποταμούς γυρίζει
στην παλιά κοίτη, οπούθε ξέχυναν τα γάργαρα νερά τους.
Ετοῦτα ο Ποσειδῶνας μέλλουνταν κι ο Ἀπόλλωνας να κάνουν
μα τώρα γύρα στο καλόχτιστο το καστροτεῖχι ἀναβαν
η μάχη κι οἱ φωνές, κι ὡς κρούγονταν, των πύργων τα δοκάρια
βροντότρεμαν κι οἱ Ἀργίτες στ' ἀρμενα τα βαθουλά σφιγμένοι
στριμώχνουνταν, καθὼς τους δάμαζεν ο Δίας με το μαστίγι,
και τον ἀνήλεο τρέμαν Ἐχτορα και φεύγαν ὅλοι ομπρός του'

- 40 αὐτὰρ ὃ γ' ὡς τὸ πρόσθεν ἐμάρνατο ἴσος ἄλλη·
ὡς δ' ὄτ' ἂν ἔν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῆσι
κάπριος ἤε λέων στρέφεται σθένει βλεμαίνων·
οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες
ἀντίον ἴστανται καὶ ἀκοντίζουσι θαμειᾶς
- 45 αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τοῦ δ' οὐ ποτε κυδάλιμον κῆρ
ταρβεῖ οὐδέ φοβεῖται, ἀγνηορίῃ δέ μιν ἔκτα·
ταρφέα τε στρέφεται στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων·
ὄππῃ τ' ἰθύση τῆ εἴκουσι στίχας ἀνδρῶν·
ὡς Ἔκτωρ ἂν ὄμιλον ἰὼν ἐλλίσσεθ' ἑταίρους
- 50 τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν· οὐδέ οἱ ἵπποιο
τόλμων ὠκύποδες, μάλα δέ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρω
χειλεῖ ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
εὐρεῖ, οὐτ' ἄρ' ὑπερθορέειν σχεδὸν οὔτε περῆσαι
ῥῆϊδίῃ· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν
- 55 ἔστασαν ἀμφοτέρωθεν, ὑπερθεν δέ σκολόπεσσιν
ὄξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἴστασαν υἴες Ἀχαιῶν
πυκνοὺς καὶ μεγάλους δηῖων ἀνδρῶν ἀλεωρήν·
ἐνθ' οὐ κεν ρέα ἵππος εὐτροχὸν ἄρμα πιταίνων
ἐσβαίῃ, πεζοὶ δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσι.
- 60 δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἔκτορα εἶπε
παραστάς·
Ἔκτορ τ' ἦδ' ἄλλοι Τρωῶν ἀγοὶ ἦδ' ἐπικουρῶν
ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκέας ἵππους·
ἦ δὲ μάλ' ἀργαλέῃ περάαν· σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
ὄξεες ἐστάσιν, ποτὶ δ' αὐτοὺς τείχος Ἀχαιῶν,
- 65 ἐνθ' οὐ πῶς ἔστιν καταβήμεναι οὐδὲ μάχεσθαι
ἵππευσι· στείνος γάρ, ὄθι τρώσεσθαι οἴω.
εἰ μὲν γὰρ τοὺς πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάξει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ ἴετ' ἀρήγειν,
ἦ τ' ἂν ἐγὼ γ' ἐθέλοιμι καὶ αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι,
- 70 νωνύμους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιοῦς·
εἰ δὲ χ' ὑποστρέψωσι, παλίωξις δὲ γένηται
ἐκ νηῶν καὶ τάφρω ἐνιπλήξωμεν ὀρυκτῆ,
οὐκέτ' ἔπειτ' οἴω οὐδ' ἄγγελον ἀπρονέεσθαι
ἄσφορρον προτὶ ἄστυ ἐλιχθέντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
- 75 ἀλλ' ἀγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω πειθώμεθα πάντες·
ἵππους μὲν θεράποντες ἐρυκόντων ἐπὶ τάφρω,
αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ἔκτορι πάντες ἐπώμεθ' ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
οὐ μενέουσ' εἰ δὴ σφιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπται.

τι ὡς πάντα του και τώρα εμάχουνταν σαν άγρια μπόρα εκείνος.
Κάπρος για λιόντας πῶς ανάμεσα σε αγριολόους και σκύλους
στριφογουρίζει από την πλήθια του τη δύναμη μεθώντας,
κι εκείνοι γύρα του συντάζονται πυκνές σειρές και στέκουν
αντίκρου του, και τα κοντάρια τους αδιάκοπα του ρίχνουν
μα του θεριού δεν τρέμει η πέρφανη καρδιά, κι ουδέ να φύγει
λογιάζει, κι είναι το κουράγιο του στερνά που το σκοτώνει!
κι ὄλο χιμάει γυρνώντας πάνω τους, μα ὄπου κι αν στρέψει, οι
αράδες
των κυνηγών πισωποδίζουνε και δεν του ανοίγουν δρόμο·
παρόμοια κι ο Ἐχτορας, γυρίζοντας ολούθε, τους συντρόφους

παρακινούσε να περάσουνε με θάρρος το χαντάκι.
Μα δεν τολμούσαν τα γοργόποδα φαριά, μον' χλιμιντρούσαν
στου ὄχτου τα χεῖλια' τι τους φόβιζε το διάπλατο χαντάκι.
Μηδέ να το πηδήξουν εύκολα μηδέ να το περάσουν
μπορούσαν τι ὄχτοι γύρα ορθόγκρεμοι δεξιά ζερβά υψώνονταν
απ' ἄκρη ως ἄκρη· κι από πάνω τους οι Αργίτες είχαν στήσει
παλούκια σουβλερά, θεόρατα, το 'να από δίπλα στ' ἄλλο,
πυκνά πολύ, γερή διαφέντεψη μπρος στους οχτρούς' και τ' ἄτια,
τ' αμάξια ως σέρναν τα καλότροχα, κίότευαν να διαβούνε,
κι ακόμα κι οἱ πεζοὶ καρτέραγαν πῶς θα τα βγάλουν πέρα.

Και τότε ο Πολυδάμας ζύγωσε τον Ἐχτορα και του 'πε:
«Ἐχτορα εσύ κι ἐπίλοιποι ἄρχοντες των Τρωῶν καὶ των συμμάχων,
ἀμυαλα σπρώχνουμε τα γρήγορα φαριά μες στο χαντάκι'
δεν είναι να περάσουν εύκολα' τι σουβλερά παλούκια
έχει στα χεῖλια, και το Αργίτικο τειχὶ από πάνω στέκει.
Να κατεβούν οι ἀμαξολάτες μας και πόλεμο ν' ανοίξουν
σ' ἔτοια στενή ποριά δε γίνεται' θα χαλαστούν, φοβούμαι'
τι αν το χαμό τους αποφάσισεν ο Δίας ο αφηλοβρόντης
πέρα για πέρα, και βουλήθηκε στους Τρώες να δώσει χέρι,
αυτὸ κι εγὼ πολύ θα το 'θελα και τώρα ευτὺς να γένει,

εδῶ μακριά από το Ἄργος ἀχναρα ν' αφανιστούν οι Αργίτες.
Ὅμως αν πουν και πισωστρέψουνε, και κυνηγώντας πίσω
μας διώζουν απ' τα πλοία, και μπλέξουμε μες στο σκαφτό χαντάκι,
τότε πια μήτε αποκρισάτορας θα μείνει λέω να γύρει
στο κάστρο, τους Αργίτες φεύγοντας, απάνω μας αν στρέψουν.
Μα τώρα ελάτε, ομπρός, το λόγο μου ν' ακούσουμε ὄλο θέλω:
Μπρος στο χαντάκι οι ἀμαξολάτες μας ν' ανακρατήσουν τ' ἄτια,
κι οι ἄλλοι, πεζοὶ, με τις αρμάτες μας τις λαμπερές ζωσμένοι,
τον Ἐχτορα ὄλοι ν' ακλουθήξουμε, και πια δε θα κρατήσουν
οι Αργίτες, αν αλήθεια εζύγωσε του χαλασμού τους η ὦρα.»

- 80 ὡς φάτο Πουλυδάμας, ἄδε δ' Ἔκτορι μῦθος ἀπήμων, αὐτίκα δ' ἔξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε. οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρώες ἐφ' ἵππων ἠγερέθοντο, ἀλλ' ἀπὸ πάντες ὄρουσαν, ἐπεὶ ἴδον Ἔκτορα δῖον. ἠνίοχῳ μὲν ἔπειτα ἐὼ ἐπέτελλεν ἕκαστος
- 85 ἵππους εὐὲ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὐθ' ἐπὶ τάφρω· οἳ δὲ διαστάντες σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες πένταχα κοσμηθέντες ἄμ' ἠγεμόνεσσιν ἔποντο. οἳ μὲν ἄμ' Ἔκτορ' ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πουλυδάμαντι, οἳ πλείστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
- 90 τεῖχος ῥηξάμενοι κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι. καὶ σφιν Κεβριόνης τρίτος εἶπετο· πὰρ δ' ἄρ' ὄχεσφιν ἄλλον Κεβριόναο χερεῖονα κάλλιπεν Ἔκτωρ. τῶν δ' ἐτέρων Πάρις ἦρχε καὶ Ἀλκάθοος καὶ Ἀγήνωρ, τῶν δὲ τρίτων Ἑλένος καὶ Δηϊφοβος θεοειδής
- 95 υἱε δὴ Πριάμοιο· τρίτος δ' ἦν Ἄσιος ἦρωσ Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι αἰθωνες μεγάλοι ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος. τῶν δὲ τετάρτων ἦρχεν εὖς πάϊς Ἀγχίσαο Αἰνείας, ἅμα τῷ γε δὴ Ἀντήνορος υἱε
- 100 Ἀρχέλοχος τ' Ἀκάμας τε μάχης εὐὲ εἶδότε πάσης. Σαρπηδῶν δ' ἠγήσατ' ἀγακλειῶν ἐπικούρων, πρὸς δ' ἔλετο Γλαῦκοι καὶ ἀρήϊον Ἀστεροπαῖον· οἳ γὰρ οἳ εἴσαντο διακριδὸν εἶναι ἄριστοι τῶν ἄλλων μετὰ γ' αὐτόν· ὁ δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων.
- 105 οἳ δ' ἔπει ἀλλήλους ἄραρον τυκτῆσι βόεσσι βάν ρ' ἰθὺς Δαναῶν λελημένοι, οὐδ' ἔτ' ἔφαντο σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνησιν πεσέεσθαι. ἐνθ' ἄλλοι Τρώες τηλεκλειτοί τ' ἐπικούροι βουλή Πουλυδάμαντος ἀμωμήτοιο πίθοντο·
- 110 ἀλλ' οὐχ' Ὑρτακίδης ἔθελ' Ἄσιος ὄρχαμος ἀνδρῶν αὐθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἠνίοχον θεράποντα, ἀλλὰ σὺν αὐτοῖσιν πέλασεν νήεσσι θοῆσι νήπιος, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε κακάς ὑπὸ κῆρας ἀλύξας ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος παρὰ νηῶν
- 115 ἄψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν· πρόσθεν γὰρ μιν μοῖρα δυσώνυμος ἀμφεκάλυπεν ἔγχρ' Ἰδομενῆος ἀγαυοῦ Δευκαλίδαιο. εἶσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῆ περ Ἀχαιοὶ ἐκ πεδίου νίσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι·
- Αὐτὰ εἶπε, καὶ ἄρῃσαν στὸν Ἐχτορα τα γνωστικά του λόγια, καὶ εὐτὺς ἐπήδηξε ἀπ' τ' ἀμάξι του συνάρματος στὸ χῶμα' καὶ οἱ Τρώες οἱ ἐπίλοιποι δὲν ἔμειναν καὶ αὐτοὶ στ' ἀμάξια πάνω, μόνον στὴ γῆ πήδηξαν ὅλοι τους, τὸν Ἐχτορα σαν εἶδαν. Καὶ οἱ καθανεῖς του ἀμαξολάτη του παράγγελλνε, με τάξη να του κρατᾶει κει πέρα τ' ἄλογα, μπροστά ἀπὸ το χαντάκι' καὶ αὐτοὺς ξεχώρισαν ἔπειτα, κολόνες πέντε ἔκαμαν, καὶ ὡς ὀρδινιάστηκαν, ἐκίνησαν ξοπίσω ἀπ' τοὺς ρηγάρχες. Τὸν Ἐχτορα ἄλλοι καὶ τὸν ἄψεγο τὸν Πολυδάμα ἀκλούθουν, οἱ πῖο πολλοὶ καὶ οἱ πῖο λιοντόκαρδοι, καὶ λαχταροῦσαν ὅλοι να σπάσουν το τειχί, καὶ πόλεμο μπρος στ' ἄρμενα ν' ανοίξουν. Ἀπὸ σιμὰ οἱ Κεβριόνης ἔρχονταν τι πῖο ἀχαμνὸ εἶχε ἀφήσει ἀπ' τὸν Κεβριόνη οἱ μέγας Ἐχτορας να του φυλάει τ' ἀμάξι. Σ' ἄλλους οἱ Ἀλκάθοος μπήκε κύβερνος καὶ οἱ Ἀγήνορας καὶ οἱ Πάρης· στοὺς τρίτους οἱ Ἑλένος καὶ οἱ Δηϊφοβος, ἴδιος θεὸς στὴν ὄψη, οἱ δυο του Πριάμου γιοί, καὶ οἱ ἀντρόκαρδος μαζί τοὺς Ἄσιος τρίτος, οἱ γιος του Ὑρτάκου, που τὸν ἔφεραν φαριά ἀπὸ τὴν Ἀρίσβη, τρανά, φλογάτα, ἀπ' τοὺς Σελλήεντα του ποταμοῦ τοὺς ὄχτους. Στους τέταρτους τοὺς Ἀγχίση ἀφέντευεν οἱ γιος οἱ ψυχωμένους, οἱ Αἰνείας· μαζί του καὶ τοὺς Ἀντήνορα δυο γιοι μπροστά ἐτραβοῦσαν, οἱ Ἀρχέλοχος καὶ οἱ Ἀκάμας, που ἔφεραν πάσα πολέμου τέχνη. Καὶ οἱ Σαρπηδόνας μπήκε κύβερνος στοὺς ξακουστοὺς συμμάχους, τὸν Γλαῦκο καὶ τὸν ἀγριο παίρνοντας Ἀστεροπαῖο μαζί του' τι ἐκεῖνοι στὴν ἀντρεία του φάνηκε πως ξεπερνοῦν τοὺς ἄλλους μετὰ ἀπ' τὸν ἴδιο, που ξεχώριζε μες στοὺς δικούς του πρῶτος. Καὶ αὐτοὶ ὡς ἄρμωσαν τα καλόφτιαστα σκουτάρια δίπλα δίπλα, με λύσσα στοὺς Ἀργίτες ἔπεσαν ἀπάνω, καὶ οὐτε ἔλεγαν πῶς θα βαστάξουν, μόνον στ' ἄρμενα τα μαῦρα θα ριχτοῦνε. Ἔτσι λοιπὸν οἱ Τρώες οἱ ἐπίλοιποι καὶ οἱ ξακουστοὶ συμμάχοι τοὺς Πολυδάμα του ἀφεγάδιαστου γρικῆξαν τὴν ὀρμήνια'
- οἱ Ἄσιος, τοὺς Ὑρτάκου οἱ γιος, δὲν ἠθέλε μονάχα αὐτὸς ὡστόσο πίσω ν' ἀφήσει ἐκεῖ τ' ἄλογα καὶ τὸν ἀμαξολάτη, μόνον μαζί μ' αὐτὰ στα γρήγορα χιμαῖε καράβια ἀπάνω, οἱ ἀνέμωλας! τι δὲν του μέλλουνταν, ξεφεύγοντας τοὺς Χάρους, καὶ για το ἀμάξι καμαρώνοντας καὶ τ' ἄτια του να γύρει ἀπ' τα καράβια στο ἀνεμόδαρτο τῆς Τροίας τὸ κάστρο πίσω' τι οἱ ξορκισμένους Χάρους πρόλαβε καὶ κάτω ἀπ' τὸ κοντάρι τοὺς Ἰδομενέα τοὺς ἀρχοντογέννητου τὸν δάμασε ἐκεῖ πέρα' τι ἐκίνησε μπροστά για τ' ἄρμενα, ζερβιά μεριά, οἱ Ἀργίτες ὅπου γύριζαν με τ' ἀμάξια τοὺς καὶ τ' ἄτια ἀπὸ τὸν κάμπο.

- 120 τῆ ρ' ἵππους τε καὶ ἄρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλησιν
εὖρ' ἐπιεκκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὄχηα,
ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἄνδρες, εἴ τιν' ἑταίρων
ἐκ πολέμου φεύγοντα σασώσειαν μετὰ νῆας.
τῆ ρ' ἰθύς φρονέων ἵππους ἔχε, τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο
- 125 ὄξεα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκ ἔτ' Ἀχαιοὺς
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνησιν πεσέεσθαι
νήπιοι, ἐν δὲ πύλησι δὴ ἄνδρας εὖρον ἀρίστους
υἴας ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητῶν,
τὸν μὲν Πειριθόου υἴα κρατερὸν Πολυποίτην,
- 130 τὸν δὲ Λεοντήα βροτολοιγῶ ἴσον Ἄρηϊ.
τῷ μὲν ἄρα προπάραιθε πυλάων ὑψηλάων
ἔστασαν ὡς ὅτε τε δρυὲς οὖρεσιν ὑψικάρηνοι,
αἷ τ' ἄνεμον μίμνουσι καὶ ὑετὸν ἤματα πάντα
ρίζησιν μεγάλῃσι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι·
- 135 ὡς ἄρα τῷ χεῖρεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι
μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἄσιον οὐδὲ φέβοντο.
οἱ δ' ἰθύς πρὸς τεῖχος εὐδμητον βόας αὔας
ὑψὸς' ἀνασχόμενοι ἔκιον μεγάλῳ ἀλαλητῷ
Ἄσιον ἀμφὶ ἀνακτα καὶ Ἰαμενὸν καὶ Ὀρέστην
- 140 Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα Θούνα τε Οἰνόμαόν τε.
οἱ δ' ἦτοι εἶος μὲν εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ὄρνυον ἔνδον ἐόντες ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν·
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν
Τρώας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε,
- 145 ἐκ δὲ τῷ αἶξαντε πυλάων πρόσθε μαχέσθην
ἀγροτέροισι σύεσσιν εὐκότε, τῷ τ' ἐν ὄρεσσιν
ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν δέχαται κολοσυρτὸν ἰόντα,
δοχμῷ τ' αἶσσοντε περὶ σφίσιν ἄγνωτον ὕλην
πρυμνήν ἐκτάμνοντες, ὑπαὶ δὲ τε κόμπος ὀδόντων
- 150 γίννεται εἰς ὃ κέ τις τε βαλῶν ἐκ θυμὸν ἔληται·
ὡς τῶν κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσι φαινὸς
ἀντην βαλλομένων· μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο
λαοῖσιν καθύπερθε πεποιθότες ἠδὲ βίηφιν.
οἱ δ' ἄρα χερμαδιοῖσιν εὐδμητῶν ἀπὸ πύργων
- 155 βάλλον ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν καὶ κλισιάων
νηῶν τ' ὠκυπόρων· νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε,
ἄς τ' ἄνεμος ζαῆς νέφεα σκιδόντα δονήσας
ταρφεῖδας κατέχευεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη·
ὡς τῶν ἐκ χειρῶν βέλεα ῥέον ἡμὲν Ἀχαιῶν
- 160 ἠδὲ καὶ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αἶον αἰτεν
βαλλομένων μυλάκεσσι καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
δὴ ῥα τότε ὦμωξεν καὶ ὦ πεπλήγετο μηρῷ
Ἄσιος Ὑρτακίδης, καὶ ἀλαστήσας ἔπος ἠῦδα·
Ζεῦ πάτερ ἦ ῥα νύ καὶ σὺ φιλοψευδῆς ἐτέτυξο
- Εκεῖ, κὶ ἀμάξι κὶ ἄπια ἐπέρασε, κὶ οὐδὲ στο καστροπόρτι.
βρήκε κλεισμένα τα πορτόφυλλα καὶ το μεγάλο σύρτη ἴ
τι οὖι Αργίτες τα κρατούσαν διάππλατα, κανένα απ' τους δικούς τους
μπας καὶ γλιτώσουν στα καράβια τους, φευγάτο από τη μάχη.
Εκεῖ γραμμὴ τραβούσε τ' ἄλογα, κὶ από κοντὰ οὖι δικοὶ του,
στριγγὰ σκληρίζοντας· τι λόγιαζαν πως πια οὖι Αργίτες τώρα
δε θα βαστάξουν, μόνο στ' ἄρμενα τα μαύρα θα ριχτοῦνε,
οὖι ἀνέμουαλοὶ! τι στην καστρόπορτα τους λάχαν δυο αντρειωμένοι,
απ' τους Λαπίθες τους πολέμαρχους παλικαρίσια φύτρα ἴ
γιος του Πειριθου λιονταρόκαρδος, ο Πολυποίτης, ο ἕνας,
- ο ἄλλος ο Λεοντέας, που θύμιζε τον αντροφά τον Ἄρη.
Μπροστὰ απ' τις αψηλές καστρόπορτες στέκονταν τώρα οὖι δυο
τους,
ὡς στέκουν δρυς αψηλοφούντωι πα στα βουνά, βαστώντας
μέρα καὶ νύχτα καὶ τους ἀνεμους καὶ της βροχῆς τις μπόρες,
τι ρίζες τους κρατοῦν τετράβαθες, μεγάλες, στεριωμένες.
Ἔτσι κὶ αυτοὶ, στα δυο τα χέρια τους καὶ στην περίσσια αντρεία τους
θαρρεῦοντας, τον Ἄσιο πρόσμεναν που ερχόταν, καὶ δε φεύγαν.
Κὶ οὖι Τρώες γραμμὴ προς το καλόχτιστο τραβούσαν καστροτεῖχι
ψηλά κρατώντας τα σκουτάρια τους με ἀλαλητὸ μεγάλο,
στο ρήγαν Ἄσιο, στον Οἰνόμαο, στο Θόωνα, στον Ορέστη,
- στον Ιαμενὸ καὶ στον Αδάμαντα, του Ἄσιου το γιο, τρογύρα.
Εκεῖνοὖι στην αρχὴ εκρατιόντουσαν πιο μέσα, τους Αργίτες
να ξεσηκώσουν, τα καράβια τους να διαφεντέψουν ὄλοὶ
μα βλέποντας τους Τρώες να χύνουνται στο καστροτεῖχι ἀπάνω
καὶ τους Αργίτες με ἄγριο τάραχο στα πόδια να το βάζουν,
ἔξω απ' την πόρτα οὖι δυο τους χίμιζαν κὶ αρχίσαν να χτυπιούνται,
με κάπρους στα ρουμάνια μοιάζοντας, που αγριολοοὶ καὶ σκύλοι
με ἄγριες φωνές τους κοντοζύγωσαν, κὶ αυτοὶ δεν κάνουν πίσω,
μόνο λοξὰ χιμοῦν καὶ γύρα τους τα θάμνα ξεριζώνουν
τσακίζοντας τα, καὶ τα δόντια τους γρικὰς με ορμὴ να τρίζουν,
- ὡς τη στιγμή που κάποιος ρίχοντας τους βρει καὶ τους σκοτώσει ἴ
ὄμοια ο χαλκὸς ἀχούσε κὶ ἔτριζε στα στήθη τους ἀπάνω,
καθὼς τους ρίχναν καταπρόσωπα, τι αντρίκεια ἐπολεμούσαν,
κὶ εἶχαν στην αντριγὰ τα θάρρη τους καὶ στους συντρόφους πάνω.
Κεῖνοὖι κοτρόνια απ' τους καλόχτιστους πετοῦσαν κάτω πύργους,
την ἴδια τους ζωὴ, τα γρήγορα τα πλοῖα να διαφεντέψουν
καὶ τα καλύβια ἴ οὖι πέτρες ἐπεφταν στη γη σα στούπες χιόνι,
που ὡς ο ἄνεμος μεβιας συντάραξε μαυροῖσκιωμένα γνέφη,
πυκνές τις ρίχνει, ἀποσκεπάζοντας τη γη την πολυθρόφα ἴ
τόσο οὖι ριζιές πυκνές εχύνουνταν κὶ από Αχαιοὺς καὶ Τρώες.
- Κὶ ὄπως ἐπεφταν οὖι μυλόπετρες, με κούφιο ἀχὸ βροντοῦσαν
τα κράνη γύρω απ' τα κεφάλια τους κὶ οὖι ἀφαλωτές ἀσπίδες.
Καὶ τότε μανιασμένος βόγγηξε χτυπώντας τα μεριά του
ο Ἄσιος, ο γιος του Ὑρτάκου, κὶ ἔσυρε ψηλά φωνὴ μεγάλη:
« Πάτερα Δία, καὶ σένα ψέματα να λες σου ἀρέσει βλέπω

- 165 πάγχυ μάλ'· οὐ γάρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοῦς
σῆψαι ἡμέτερόν γε μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους.
οἱ δ', ὡς τε σφήκες μέσον αἰόλοι ἢ μέλισσαι
οἰκία ποιήσονται ὀδῶ ἔπι παιπαλοέσση,
οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες
- 170 ἄνδρας θηρητήρας ἀμύνονται περὶ τέκνων,
ὡς οἱ γ' οὐκ ἐθέλουσι πυλάων καὶ δῦ' ἐόντε
χάσασθαι πρὶν γ' ἢ κατακτάμεν ἢ ἐάλωναι.
ὡς ἔφατ', οὐδὲ Διὸς πείθε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων·
Ἔκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κύδος ὀρέξαι.
- 175 ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλησι μάχην ἐμάχοντο πύλησιν·
ἀργαλέον δὲ με ταῦτα θεὸν ὡς πάντ' ἀγορεύσαι·
πάντη γάρ περὶ τείχος ὀρώρει θεσπιδαῆς πῦρ
λαῖνον· Ἀργεῖοι δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ ἀνάγκη
νῶν ἡμύνοντο· θεοὶ δ' ἀκαχῆατο θυμὸν
- 180 πάντες ὅσοι Δαναοῖσι μάχης ἐπιπάρροθοι ἦσαν.
σὺν δ' ἔβαλον Λαπίθαι πόλεμον καὶ δῆϊότητα.
ἐνθ' αὐτῷ Πειριθόου υἱὸς κρατερὸς Πολυποίτης
δοῦρι βάλεν Δάμασον κυνέης διὰ χαλκοπαρήου·
οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ διὰ πρὸ
- 185 αἰχμῇ χαλκείῃ ῥήξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δὲ μιν μεμαῶτα·
αὐτὰρ ἔπειτα Πύλωνα καὶ Ὀρμενον ἐξενάρειεν.
υἱὸν δ' Ἀντιμάχιο Λεοντεύς ὄζος Ἄρηος
Ἴππόμαχον βάλε δοῦρι κατὰ ζωστήρα τυχήσας.
- 190 αὐτὶς δ' ἐκ κολεοῖο ἐρυσάμενος ξίφος ὄξυ
Ἀντιφάτην μὲν πρῶτων ἐπαΐξας δι' ὀμίλου
πλήξ' αὐτοσχεδίην· ὃ δ' ἄρ' ὕππιος οὐδεὶς ἐρείσθη·
αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα καὶ Ἰαμενὸν καὶ Ὀρέστην
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
- 195 ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα μαρμαίροντα,
τόφρ' οἱ Πουλυδάμαντα καὶ Ἔκτορι κοῦροι ἔπνοντο,
οἱ πλείστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
τειχὸς τε ῥήξιν καὶ ἐνιπρήσειν πυρὶ νῆας,
οἱ ῥ' ἔτι μερμήριζον ἐφισταότες παρὰ τάφρω.
- 200 ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμενοι μεμαῶσιν
αἰετὸς ὑσιπέτης ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων
φοινῆεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον
ζῶν ἔτ' ἀσπαίροντα, καὶ οὐ πω λήθετο χάρμης,
κόψε γάρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στήθος παρὰ δεῖρῃν
- 205 ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὃ δ' ἀπὸ ἔθεν ἦκε χαμᾶζε
ἀλγήσας ὀδύνῃσι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὀμίλῳ,
αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῆς ἀνέμοιο.
Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν
κείμενον ἐν μέσσοισι Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
- ένα σωρό' τι ἐγὼ δὲν το 'λεγα τ' ἀνίκητα μας χέρια
καὶ τὴν ὁρμὴ μας πῶς θ' ἀντίσκοφταν οἱ Ἀργίτες οἱ ἀντρειωμένοι.
Μ' αὐτοί, ὡς οἱ σφήκες οἱ λιγνόμεσες για τ' ἄγρια τα μελίσσια
σε στράτα χτίζου κακοτράχαλη τα βαθουλά κελιά τους
καὶ δὲν τ' ἀφήνουν, μια καὶ τα 'χτισαν, μὲν' στους οχτροὺς χιμώντας
- ατρόμητες τα μελισσόπουλα μοχτοῦν να διαφεντέψουν
ὅμοια κι αὐτοὶ στις πόρτες στέκονται, δε λεν να κάνουν πίσω,
κι ας εἶναι μόνο δυο, πρὶν θάνατο για δώσουν για καὶ πάρουν.»
Αὐτὰ εἶπε, μα του Δία δὲν ἄλλαξε τὴ γνώμη μ' ἔτοια λόγια'
τι μέσα του βαθιά τον Ἐχτορα βουλιόταν να δοξάσει.
Γύρω στις ἄλλες πόρτες πόλεμο κρατοῦσαν κι οἱ ἄλλοι ὡστόσο,
ὅμως θεὸς δὲν εἶμαι, δύσκολο τα πάντα να ιστορήσω'
τι ολοῦθε γύρα στο καστρότειχο φωτιά τρανὴ εἶχε ἀνάψει
το πέτρινο' κι οἱ Ἀργίτες τ' ἄρμενα, σφιγμένοι ἀπ' τὴν ἀνάγκη,
με τὴν καρδιά βαριά, διαφέντευαν κι ὅλοι οἱ θεοὶ θλίβονταν
- βαθιά τους, ὅσοι ἐπαραστέκονταν στη μάχη τους Ἀργίτες.
Κι ἀνοῖξαν οἱ Λαπίθες πόλεμο κι ἀρχισαν να χτυπιούνται'
κι ο Πολυποίτης, ο λιοντόκαρδος γιος του Πειρίθου, τότε
το Δάμασο στο χαλκομάγουλο κοντάρειε το κράνος·
κι οὔτε καὶ βάστηξε το χάλκινο το κράνος, μόνο ἡ μὴτη
πέρασε ἡ χάλκινη καὶ σύντριψε το κόκαλο, καὶ λιῶμα
του ἐγίναν τα μυαλά, κι ὡς χίμιζε, στο χῶμα τον ξαπλώνει.
Μετά καὶ τὴ ζωὴ του Πυλῶνα καὶ του Ὀρμενου θερίζει.
Κι ο γαῦρος Λεοντέας του Ἀντιμάχου το γιο με το κοντάρι
χτυπάει καὶ βρίσκει, τον Ἴππόμαχο, κατάντικρα στη ζώνη'
- το κοφτερό σπαθὶ ἀπ' τὴ θήκη του τραβά μετά, καὶ πρῶτο,
στο πλήθος μέσα ὅπως ἐχίμιζε, χτυπάει τον Ἀντιφάτη
ἀπὸ κοντά, καὶ κείνος ἔπεσε τ' ἀνάσκελα στο χῶμα.
Μετά στον Ἰαμενὸ, στο Μένωνα χιμαίει καὶ στον Ὀρέστη,
κι ὅλους ἀράδα ἐκεῖ τους ξάπλωσε στη γῆ τὴν πολυθρόφα.
Τὴν ἰδίαν ὥρα οἱ δυο τους που 'γδυναν τὶς στραφτερές ἀρμάτες,
του Πολυδάμαντα καὶ του Ἐχτορα τα παλικάρια, που ἦταν
οἱ πιο πολλοὶ κι οἱ πιο τρανόκαρδοι κι οἱ πιο που λαχταροῦσαν
να σπάσουν το τειχί, καὶ τ' ἄρμενα να τους τα κάνουν στάχτη,
μπρος στο χαντάκι ἔστεκαν δῖγνωνμοι κι οὐδὲ μπροστά τραβοῦσαν
- τι ὅπως να το διαβούν λαχτάριζαν, σημάδι ξάφνου βλέπουν,
ἐναν αἰτὸ ψηλοπετάμενο, ζερβιά μεριά ἀπ' τ' ἀσκέρι,
κι ἐκράτα αἱματωπὸ στα νύχια του θεριακωμένο φίδι,
που ζοῦσε ἀκόμα καὶ σπαρτάριζε καὶ πάλευε ἀντρειωμένα'
κι ὡς το κρατοῦσε, ἀναδιπλώνοντας τον δάγκασε στο στήθος,
πλάι στο λαιμό, κι αὐτὸς το πέταξε, του πόνου ἀφανισμένος,
κι ἀπὰ στη γῆ να πέσει το ἀφήκε, καταμεσὸς στ' ἀσκέρι,
κι ἔπειτα πέταξε κλαγγάζοντας μες στις πνοές του ἀνέμου.
Κι οἱ Τρῶες ἀνατρίχισαν βλέποντας το πλουμιστὸ το φίδι
πεσμένο ἐκεῖ, του βροντοσκοῦταρου του Δία τρανὸ σημάδι.

- 210 δὴ τότε Πουλυδάμας θρασύν Ἴκτορα εἶπε
 παραστάς·
 Ἴκτορ αἶε μὲν πῶς μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορησιν
 ἐσθλά φραζομένω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε
 δῆμον ἐόντα παρέξ ἀγορευέμεν, οὐτ' ἐνὶ βουλῇ
 οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, σὸν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξουσιν·
- 215 νῦν αὐτ' ἐξερῶ ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
 μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν.
 ὦδε γὰρ ἐκτελέεσθαι ὄμοιμα, εἰ ἔτεόν γε
 Τρωσὶν ὄδ' ὄρνις ἦλθε περησέμεναι μεμαῶσιν
 αἰετὸς ὑψιπέτης ἐπ' ἄριστερὰ λαὸν ἔργων
- 220 φοινίεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον
 ζῶν· ἄφαρ δ' ἀφέηκε πάρος φίλα οἰκί' ἰκέσθαι,
 οὐδ' ἐτέλεσσε φέρων δόμεναι τεκέεσσιν ἐοῖσιν.
 ὡς ἡμεῖς, εἴ πέρ τε πύλας καὶ τείχος Ἀχαιῶν
 ῥηξόμεθα σθένει μεγάλῳ, εἴξωσι δ' Ἀχαιοί,
- 225 οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἔλευσόμεθ' αὐτὰ κέλευθα·
 πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, οὓς κεν Ἀχαιοὶ
 χαλκῷ δηλώσωσιν ἀμύνόμενοι περὶ νηῶν.
 ὦδε χ' ὑποκρίναιτο θεοπρόπος, ὃς σάφα θυμῷ
 εἶδειη τεράων καὶ οἱ πειθοῖατο λαοί.
- 230 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος
 Ἴκτωρ·
 Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ'
 ἀγορεύεις·
 οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
 εἰ δ' ἔτεόν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
 ἐξ ἄρα δὴ τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί,
- 235 ὃς κέλεαι Ζηνὸς μὲν ἐριγδούποιον λαθέσθαι
 βουλέων, ἅς τέ μοι αὐτὸς ὑπέσχετο καὶ κατένευσε·
 τῆν δ' οἰωνοῖσι ταυπτερεύεσσι κελεύεις
 πείθεσθαι, τῶν οὐ τι μετατρέπομ' οὐδ' ἀλεγιζῶ
 εἶτ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠελιὸν τε,
- 240 εἶτ' ἐπ' ἄριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἠερόντα.
 ἡμεῖς δὲ μέγαλοιο Διὸς πειθόμεθα βουλήν,
 ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
 εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
 τίπτε σὺ δεῖδοικας πόλεμον καὶ δηϊότητα;
- 245 εἴ περ γάρ τ' ἄλλοι γε περὶ κτεινόμεθα πάντες
 νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων, σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι·
 οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος οὐδὲ μαχήμων.
 εἰ δὲ σὺ δηϊότητος ἀφέξεται, ἤε τιν' ἄλλον
 παρφάμενος ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις πολέμοιο,

Και τότε ο Πολυδάμας ζύγωσε τον Ἴκτορα και του ἴπε:
 «Ἴκτορα, πάντα ἐσὺ στη σύναξη ζητᾶς να με αποπαίρνεις,
 και που μιλῶ σωστά, τι ἀταίριαστο πολὺ ν' ἀντιμιλήσει
 σε σένα του λαοῦ ἕνας ἄνθρωπος, και συντυχιά σαν εἶναι,
 και πόλεμος· πρεπτό ν' αυζαίνουμε τη δύναμη σου πάντα.
 Ὁμως και τώρα την καλύτερη βουλή θα δώσω, ως ξέρω:
 Ὅχι, ας μην πάμε να χτυπήσουμε τ' Ἀργίτικα καράβια'
 τι ἔτσι θαρρῶ θα γένει: αν φάνηκε στ' ἀλήθεια το σημάδι
 τοῦτο στους Τρώες, καθώς λογιάζαμε το σκάμα να διαβούμε,
 ἕνας αἰτὸς ψηλοτετάμενος ζερβιά μεριά απ' τ' ασκέρη,

κι εκράτα αιματωπό στα νύχια του θεριακωμένο φίδι,
 ἀκόμα ζωντανό, και το ἀφήσε πριν φτάσει στην κούρνια του,
 και δεν κατάφερε στ' αἰτόπουλα γυρνώντας να το φέρει'
 ὅμοια και μεις, κι αν τώρα σπάσουμε των Ἀχαιῶν τις πόρτες
 και το τειχί με πλήθια δύναμη κι οι Ἀργίτες κάμουν πίσω,
 τον ἴδιο δρόμο δε θα γύρουμε με τάξη απ' τα καράβια.
 Περίσιους Τρώες ἐκεῖ θ' ἀφήσουμε, που οι Δαναοί, ζητώντας
 να διαφεντέψουν τα καράβια τους, νεκρούς θα ρίξουν κάτω.
 Αὐτὰ ἕνας μάντης θ' αποκρίνονται, που θα ἔξερε σημάδια
 να ξεδιαλύνει και θα πίστευε στις συβουλές του ο κόσμος.»

Και τότε ο κρανοσειστής Ἴκτορας ταυροκοιτώντας του ἴπε:
 «Τα λόγια ετοῦτα, Πολυδάμαντα, καθόλου δε μ' ἀρέσουν
 κι ἄλλη βουλή να δώσεις δύνεσαι καλύτερη ἀπὸ τοῦτη.
 Ὁμως ἀλήθεια, τοῦτα που ἔλεγε, με τα σωστά σου αν τα ἴπες,
 ατοῖ τους οι θεοὶ σου σήκωσαν τα φρένα δίχως ἄλλο'
 που θες του Δία του βροντοσκοῦταρου το θέλημα καθόλου
 να μην ψηφήσουμε, που ἐσύγκλινε κι ἔδωσε λόγο ἀτὸς του.
 Κι ἐσὺ ζητᾶς στ' ανοιχτοφτέρουγα πουλιά να δώσω πίστη,
 που οὔτε καθόλου ἐγὼ τα γνοιάζομαι κι οὔτε τα λογαριάζω,
 δεξιά, κατὰ τον ἠλιο αν λάμνουνε και την αυγή, ως πετοῦνε,

για και ζερβά, κατὰ το σύθολο στα δυτικά σκοτάδι.
 Στου Δία μονάχα εμεῖς το θέλημα ν' ἀκούσουμε ταιριάζει,
 που ἴναι τρανός, και τους ἀθανάτους και τους θνητοὺς ορίζει.
 Να διαφεντεύεις την πατρίδα σου το πιο καλὸ σημάδι!
 Ὁμως ἐσὺ γιατί τον πόλεμο και τη σφαγή φοβάσαι;
 Κι αν ὅλοι τώρα εμεῖς στ' Ἀργίτικα καράβια σκοτωθούμε
 ἐδὼ τρογύρα, ἐσὺ το θάνατο δεν ἔχεις να φοβάσαι'
 τι δε βαστάει σφαγή και πόλεμο καθόλου ἐσέ η καρδιά σου.
 Μ' αν τραβηχτείς ἀπὸ τον πόλεμο, για ἐσὺ για αν κι ἄλλον κάνεις
 ν' ἀλλάξει γνώμη με τα λόγια σου και τραβηχτεί σπ' τη μάχη,

- 250 αὐτίκ' ἐμῶ ὑπὸ δουρί τυπείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.
ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο, τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο
ἠχῆ θεσπεσίῃ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς τερπικέρανος
ῶρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων ἀνέμοιο θύελλαν,
ἦ ῥ' ἰθὺς νηῶν κοινὴν φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν
- 255 θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἴκτορι κῦδος ὄπαζε.
τοῦ περ δὴ τεράεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι
ῥήγνυσθαι μέγα τείχος Ἀχαιῶν πειρήτιζον.
κρόσσας μὲν πύργων ἔρουον, καὶ ἔρειπον ἐπάλλξεις,
στήλας τε προβλήτας ἐμόχλεον, ἅς ἄρ' Ἀχαιοὶ
- 260 πρῶτας ἐν γαίῃ θέσαν ἔμμεναι ἔχματα πύργων.
τὰς οἱ γ' αὐέρουον, ἔλποντο δὲ τείχος Ἀχαιῶν
ῥήξιν· οὐδὲ νῦ πω Δαναοὶ χάζοντο κελεύθου,
ἀλλ' οἱ γε ῥινοῖσι βῶν φράξαντες ἐπάλλξεις
βάλλον ἀπ' αὐτῶν δῆϊους ὑπὸ τείχος ἰόντας.
- 265 ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελευιόωντ' ἐπὶ πύργων
πάντοσε φοιπήτην μένος ὄτρύνοντες Ἀχαιῶν.
ἄλλον μιλίχοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσι
νεϊκεον, ὃν τινα πάγχυ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν·
ὦ φίλοι Ἀργείων ὅς τ' ἔξοχος ὅς τε μεσήεις
- 270 ὅς τε χειριότερος, ἐπεὶ οὐ πω πάντες ὁμοῖοι
ἄνδρες ἐν πολέμῳ, νῦν ἔπλετο ἔργον ἄπασι·
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γινώσκετε. μή τις ὀπίσσω
τετράφθω ποτὶ νῆας ὁμοκλητῆρος ἀκούσας,
ἀλλὰ πρόσω ἴεσθε καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε,
- 275 αἶ κε Ζεὺς δώρῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς
νεῖκος ἀπωσαμένους δῆϊους προτὶ ἄστυ δῖεσθαι.
ὡς τῷ γε προβοῶντε μάχην ὄτρυνον Ἀχαιῶν.
τῶν δ', ὡς τε νιφάδες χιόνος πίπτωσι θαμειαὶ
ἤματι χειμερίῳ, ὅτε τ' ὤρετο μητίετα Ζεὺς
- 280 νιφέμεν ἀνθρώποισι πιφασκόμενος τὰ ἅ κῆλα·
κοιμήσας δ' ἀνέμους χεεὶ ἔμπεδον, ὄφρα καλύψῃ
ὑψηλῶν ὄρεων κορυφὰς καὶ πρῶνας ἄκρους
καὶ πεδία λωτοῦντα καὶ ἀνδρῶν πῖονα ἔργα,
καὶ τ' ἔφ' ἀλὸς πολιῆς κέχυται λιμέσιν τε καὶ ἀκταῖς,
- 285 κῦμα δὲ μιν προσπλάζον ἐρύκεται· ἀλλὰ τε πάντα
εἴλυται καθύπερθ', ὅτ' ἐπιβρίση Διὸς ὄμβρος·
ὡς τῶν ἀμφοτέρωσιν λίθοι πωτῶντο θαμειαί,
αἱ μὲν ἄρ' ἐς Τρῶας, αἱ δ' ἐκ Τρωῶν ἐς Ἀχαιοὺς,
βαλλομένων· τὸ δὲ τείχος ὑπερ πάντων δοῦπος ὀρώρει.
- 290 οὐδ' ἂν πω τότε γε Τρῶες καὶ φαίδιμος Ἴκτωρ
τείχεος ἐρρήξαντο πύλας καὶ μακρὸν ὄχημα,
εἰ μὴ ἄρ' υἱὸν ἔδον Σαρπηδόνα μητίετα Ζεὺς
ῶρσεν ἐπ' Ἀργείοισι λέονθ' ὡς βουσὶν ἔλιξιν.
αὐτίκα δ' ἄσπιδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσ' εἵσθη
- με το κοντάρι τούτο ρίχνοντας μεμιάς θα σε σκοτώσω!»
Ὡς εἶπε τούτα, ὀμπρός ετραβήξε, κι οι επίλοιποι ακολουθούσαν
με ἀχὸ τρανό, κι ο κεραυνόχαρος ο Δίας ἀπὸ την Ἰδα
ανεμοτάραχο ξεσήκωσε, και στα καράβια πάνω
γραμμὴ τον κουρνιαχτὸ ξαπόστελνε, κι ἀπ' τους Ἀργίτες ὅλους
πήρε το νου, των Τρωῶν και του Ἴκτορα τη δόξα να τρανέψει.
Στο θεῖο σημάδι αὐτὸ θαρρεύοντας και στα δικά τους χέρια
το μέγα καστροτεῖχι ἐπάλευαν των Ἀχαιῶν να σπάσουν
των πύργων τ' ἀγκωνάρια ἐγκρέμιζαν, χαλνούσαν τα μπροστήθια,
στα δυναμάρια που ξεπρόβελναν βάζαν λοστούς, που τα ἔχαν
χτίσει οι Ἀχαιοὶ μπρος στο καστρότειχο, για να βαστούν τους
πύργους.
Αὐτὰ τραβούσαν ἀπαντέχοντας των Ἀχαιῶν να σπάσουν
το καστροτεῖχι· μα δεν ἔκαναν κι οι Ἀργίτες πίσω ἀκόμα,
μον' φράζοντας με τα σκουτάρια τους των πύργων τα μπροστήθια,
πα στους οχτροὺς, που στο καστρότειχο σίμωναν, κονταρεύαν.
Οι Αἴαντες οι δυο μαζί τριγύριζαν στους πύργους πάνω ωστόσο,
ὄλο φωνές, καρδιά γυρεύοντας να δώσουν στους Ἀργίτες·
σ' ἄλλον γλυκὰ ἐμιλούσαν, μάλωναν τον ἄλλο με ἀγρία λόγια,
που τον ἐβλεπαν πως ἐδείλιαζε πολὺ να πολεμήσει:
«Ἀργίτες σύντροφοι, κι οι ξέχωροι κι οι μεσιακοὶ κι οι σκάρτοι
τι ὄλοι' μαθές ποτὲ δε γίνεται ν' ἀξίζουμε ἴσια κι ὁμοια
στον πόλεμο—δουλειὰ εἶναι σήμερα πολλή για τον καθένα.
Και μοναχοὶ σας πια το βλέπετε' κανένας στα καράβια
πίσω μη φύγει, του ρηγάρχη του σα γρίκησε τα λόγια,
μόνο μπροστὰ τραβάτε δίνοντας ο ἕνας του ἄλλου κουράγιο,
ο Δίας ο Ὀλύμπιος, ο αστραπόχαρος, αν ἴσως δώσει, πίσω
στο κάστρο τους οχτροὺς να διώξουμε νικώντας την ορμὴ τους.»
Ἔτσι ἐσκουζαν οι δυο γκαρδιώνοντας τους Ἀχαιοὺς στη μάχη'
κι ἐκεῖνοι, ως ὅταν μεσοχείμωνα πυκνὸ πυκνὸ τὸ χιόνι
πέφτει, τη μέρα πού ο βαθύγνωμος ο Δίας κινάει και ρίχνει,
να δείξει τις δικές του θέλοντας σαγίτες στους ἀνθρώπους·
κι ἀφοῦ κοιμῖσει ὅλους τους ἀνέμους, ἀλάγιαστα χιονίζει,
ως να σκεπάσει των ορθόψηλων βουνῶν κορφές και ράχες,
χωράφια των θνητῶν πολὺκαρπα και κάμπους με τριφύλλι,
καὶ δίπλα στην ψαριά τη θάλασσα γιαλοὺς, λιμάνια πνίγει'
και μοναχὰ τὸ κύμα σπάζοντας το διώχνει, μα ὅλα τ' ἄλλα
σκεπαζονται, του Δία σαν πλάκωσε κακοκαιρία μεγάλη'
ὁμοια πυκνές κι οι πέτρες ἐπεφταν ζερβὰ δεξιά τρογύρα,
ζερβὰ στους Τρῶες, δεξιά ἀπ' τα χέρια τους ἀπάνω στους Ἀργίτες,
ως ἐχτυπιούνταν κι ἀντιβρόνταγε το καστροτεῖχι ως πάνω.
Ὅμως οι Τρῶες κι ο μέγας Ἴκτορας τις πόρτες τότε ἀκόμα
και την ἀμπάρα του καστρότειχου δε θα ἔσπαζαν, το γιο του
αν δεν ξεσήκωνε ο βαθύγνωμος ο Δίας, το Σαρπηδόνα,
λιόντα σε βόδια στρουφοκέρατα, να πέσει στους Ἀργίτες.
Κι ἄσκωσε εὐτὺς το ολοῦθε ἰσόκυκλο χαλκὸ σκουτάρι ὀμπρός του,

- 295 καλήν χαλκείην ἐξήλατον, ἦν ἄρα χαλκεὺς ἤλασεν, ἔντοσθεν δὲ βοείας ῥάψε θαμειὰς χρυσεῖσις ῥάβδοισι διηνεκέσιν περὶ κύκλον. τὴν ἄρ' ὃ γρ πρόσθε σχόμενος δύο δοῦρε πινάσσων βῆ ῥ' ἴμεν ὡς τε λέων ὀρεσίτροφος, ὅς τ' ἐπιδευῆς
- 300 δηρὸν ἐη κρειῶν, κέλεται δὲ ἔθυμὸς ἀγήνωρ μῆλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἔλθειν· εἶ περ γάρ χ' εὐρῆσι παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας σὺν κυσὶ καὶ δοῦρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα, οὐ ῥά τ' ἀπειρήτος μέμονε σταθμοῖο δῖεσθαι,
- 305 ἀλλ' ὃ γ' ἄρ' ἦ ἤρπαξε μετάλμενος, ἡὲ καὶ αὐτὸς ἔβλητ' ἐν πρώτοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι· ὡς ῥα τότε ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνήκε τεῖχος ἐπαῖξαι διὰ τε ῥήξασθαι ἐπάλλξεις. αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη παῖδ' Ἴππολόχοιο·
- 310 Γλαῦκε τί ἦ δὴ νῶϊ τετιμήμεσθα μάλιστα ἔδρη τε κρέασιν τε ἰδὲ πλείοις δεπάεσσιν ἐν Λυκίῃ, πάντες δὲ θεοὺς ὡς εἰσορόωσι, καὶ τέμενος νεμόμεσθα μέγα Ξάνθοιο παρ' ὄχθας καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο;
- 315 τῷ νῦν χρῆ Λυκίοισι μέτα πρώτοισιν ἐόντας ἐστάμεν ἠδὲ μάχης καυστήρης ἀντιβολῆσαι, ὄφρα τις ᾧδ' εἶπη Λυκίων πύκα θωρηκτάων· οὐ μὰν ἀκλεέες Λυκίην κάτα κοιρανέουσιν ἡμέτερο βασιλῆς, ἔδουσι τε πῖονα μῆλα
- 320 οἴνον τ' ἔξαιτον μελιγδέα· ἀλλ' ἄρα καὶ ἴς ἐσθλή, ἐπεὶ Λυκίοισι μέτα πρώτοισι μάχονται. ᾧ πέπον εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντε αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε ἔσσεσθ', οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην
- 325 οὔτε κε σὲ στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν· νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο μυρίαί, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν οὐδ' ὑπαλύξαι, ἴομεν ἡὲ τῷ εὐχῷ ὀρέξομεν ἡὲ τις ἡμῖν. ὡς ἔφατ', οὐδὲ Γλαῦκος ἀπετράπετ' οὐδ' ἀπίθησε·
- 330 τῷ δ' ἰθύς βήτην Λυκίων μέγα ἔθνος ἄγοντε. τοὺς δὲ ἰδὼν ῥίγησ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς· τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν κακότητα φέροντες· πάπτηνεν δ' ἀνά πύργον Ἀχαιῶν εἶ τιν' ἴδοιτο ἡγεμόνων, ὅς τις οἱ ἀρῆν ἐτάροισιν ἀμύναι·
- 335 ἐς δ' ἐνόησ' Αἴαντε δύω πολέμου ἀκορήτω ἐσταότας, Τεύκρον τε νέον κλισίηθεν ἰόντα ἐγγύθεν· ἀλλ' οὐ πῶς οἱ ἔην βῶσαντι γεγωνεῖν· τόσσοι γὰρ κτύπος ἦεν, αὐτὴ δ' οὐρανὸν ἴκε, βαλλομένων σακέων τε καὶ ἵπποκόμων τρυφαλειῶν
- το σφυροχτυπητό, το πάγκαλο, χαλκιάς που το 'χε φτιάσει, και μέσα του τομάρια ετέντωσε βοδιών πολλά, σε πήχες' πάνω χρυσές ραμμένα, που 'φταναν του σκουταριού το γύρο. Τούτο λοιπόν μπροστά του ασκώνοντας και δυο κοντάρια σειώντας κινούσε, λιόντας λες βουνόθρεφτος, το κρέας που του 'χει λείπει
- από καιρό πολύ, κι η πέρφανη τον έσπρωξε καρδιά του αρνίσιο κρέας να φάει, και χίμιξε σε στέριο λιθομάντρι. Κι ακόμα αν είναι τους βοσκάρηδες ξύπνους να βρει μπροστά του, με τα σκυλιά και τα κοντάρια τους στ' αρνιά το νου τους να 'χουν, πάλε δε θέλησε αδοκίμαστα να φύγει από τη μάντρα, μόνο πηδώντας για κατάφερε ν' αρπάξει αρνί, για πάλε πιδέξιο χέρι τον κοντάρεψε κι εκεί νεκρό τον ρίχνει' όμοια η ψυχή και τότε ασκώθηκε του ισόθεου Σαρπηδόνα, πέφτοντας πάνω στο καστρότειχο να σπάσει τα μπροστήθια. Στό Γλαύκο ευτύς, στο γιο του Ιππολόχου, γυρνά και συντυχαίνει:
- «Γλαῦκο, γιατί σε τόσο ξεχωρη τιμή τους δυο μας έχουν, με κρέατα, με ποτήρια ξεχειλα, πα στην κορφή της τάβλας, μες στη Λυκία, κι ο κόσμος σύψυχος σάμπως θεοὺς μας έχει; Τρανό μετόχι μας εχάρισαν στους όχτους πλάι του Ξάνθου να το χαιρόμαστε, πανέμορφο, με αμπέλια, με χωράφια. Γι' αυτό πρεπό 'ναι να στεκόμαστε μέσα στους πρώτους τώρα απ' τους Λυκιώτες, και να πέφτουμε μες στη φωτιά της μάχης. Τούτα να πει κάποιος χαλκόφραχτος Λυκιώτης βλέποντας μας: „Αλήθεια, ανάξια οι βασιλιάδες μας δε ρηγαδεύουν, όχι, μες στη Λυκία, δεν τρώνε ανώφελα και τα παχιά τ' αρνιά μας
- και πίνουν και κρασί μελόγλυκο, τι έχουν αντρεία περίσσια, και μες στους πρώτους πρώτους μάχονται Λυκιώτες εδῶ πέρα." Καλέ μου, αν ήταν απ' τον πόλεμο ξεφεύγοντας ετούτον εμείς αγέραστοι κι αθάνατοι να ζήσουμε αναιώνια, μήτε κι εγῶ μαθές ανάμεσα στους πρώτους θα χτυπιόμουν, μήτε να μπεις και σένα θα 'σπρωχνα στη δοξαντρούσα μάχη. Μα τώρα έτσι κι αλλιώς μας ζώνουνε του χάρου οι Λάμιες όλους, αρίφνητες' θνητός δε δύνεται να τις ξεφύγει. Πάμε να ιδούμε κάποιο αν θα δοξάσουμε για αν μας δοξάσει κάποιος!» Είπε, κι ο Γλαῦκος δεν απήφησε, μον' άκουσε το λόγο.
- Χιμούν γραμμή, και πλήθος πίσω τους Λυκιώτες ακολουθούσαν. Κι ο Μενεσθέας, ο γιος του Πετεού, τους είδε κι εταράχτη' τι στο δικό του πύργο ερχόντουσαν το χαλασμό να φέρουν. Στο Αργίτικο τειχι τα μάτια του γυρνάει τρογύρα, να 'βρει κάποιο ρηγάρχη, απ' τους συντρόφους του το χαλασμό να διώξει. Τους δυο τους Αίαντες, τους ανέμπληστους για πόλεμο, αναντιάξει να στέκουν, και τον Τεύκρο που 'φτανε στην ώρα απ' το καλύβι. 'Ηταν κοντά του, όμως, κι αν φώναζε, κανείς δε θα γρικούσε' τόσο το βρούχος ήταν, κι έφτανε ψηλά στα ουράνια ο βρόντος απ' τα σκουτάρια που αντικρούγονταν, τα φουντωτά τα κράνη,

- 340 και πυλέων· πάσαι γάρ ἐπώχατο, τοὶ δὲ κατ' αὐτάς
 ἰστάμενοι πειρώντο βίη ῥήξαντες ἐσελθεῖν.
 αἶψα δ' ἐπ' Αἴαντα προῖει κήρυκα Θωώτην·
 ἔρχεο διὲ Θωῶτα, θεῶν Αἴαντα κάλεσσον,
 ἀμφοτέρω μὲν μάλλον· ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον
 ἀπάντων
- 345 εἶη, ἐπεὶ τάχα τῆδε τετεύχεται αἰπὺς ὄλεθρος,
 ὦδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοί, οἳ τὸ πάρος περ
 ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὕσμινας.
 εἰ δὲ σφιν καὶ κείθι πόνος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,
 ἀλλὰ περ οἷος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
- 350 καὶ οἱ Τεύκρος ἅμα σπέσθω τόξων ἐϋ εἰδῶς.
 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἄρα οἱ κῆρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας,
 βῆ δὲ θεῖιν παρὰ τεῖχος Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 στή δὲ παρ' Αἰάντεσσι κιών, εἶθαρ δὲ προσηύδα·
 Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων
- 355 ἠνώγει Πετewώ διοτρεφέος φίλος υἱὸς
 κείσ' ἴμεν, ὄφρα πόνοιο μίνυνθά περ ἀντίσσητον
 ἀμφοτέρω μὲν μάλλον· ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον
 ἀπάντων
 εἶη, ἐπεὶ τάχα κείθι τετεύχεται αἰπὺς ὄλεθρος·
 ὦδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοί, οἳ τὸ πάρος περ
- 360 ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὕσμινας.
 εἰ δὲ καὶ ἐνθάδε περ πόλεμος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,
 ἀλλὰ περ οἷος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
 καὶ οἱ Τεύκρος ἅμα σπέσθω τόξων ἐϋ εἰδῶς.
 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.
- 365 αὐτίκ' Οἰλιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Αἴαν σφῶϊ μὲν αὖθι, σὺ καὶ κρατερός Λυκομήδης,
 ἔσταότες Δαναοὺς ὀτρύνετον ἴφι μάχεσθαι·
 αὐτὰρ ἐγὼ κείσ' εἶμι καὶ ἀντιὸν πολέμοιο·
 αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὐτίς, ἐπήν εὖ τοῖς ἐπαμύνω.
- 370 ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη Τελαμώνιος Αἴας,
 καὶ οἱ Τεύκρος ἅμ' ἦε κασίγνητος καὶ ὄπατρος·
 τοῖς δ' ἅμα Πανδίων Τεύκρου φέρε καμπύλα τόξα.
 εὖτε Μενεσθήος μεγαθύμου πύργων ἴκοντο
 τείχεος ἐντός ἰόντες, ἐπειγομένοισι δ' ἴκοντο,
- 375 οἳ δ' ἐπ' ἐπάλξεις βαῖνον ἐρεμνῆ λαίλαπι ἴσοι
 ἴφθιμοι Λυκίων ἡγήτορες ἤδὲ μέδοντες·
 σὺν δ' ἐβάλοντο μάχεσθαι ἐναντίον, ὤρτο δ' αὐτῆ.
 Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
 Σαρπηδοντος ἐταῖρον Ἐπικλῆα μεγάθυμον
- κι ἀπὸ τις πόρτες· τι ὅλες ἔμεναν κλειστές, κι οἱ οχτροὶ στέκονταν
 μπροστά τους, μήπως καὶ τις σπάσουνε μεβιάς και τις διαβούνε.
 Στέλνει λοιπὸν στους Αἴαντες γρήγορα τον κράχη το Θωώτη:
 «Σύρε, θεϊκὲ Θωώτη, τρέχοντας τον Αἴαντα να φωνάξεις»
 για καὶ τους δυο μαζί· καλύτερο μαθὲς ετοῦτο απ' ὅλα·
 τι ὅπου και να 'ναι μας επλάκωσε ξεπατωμὸς μεγάλος.
 Πολύ οἱ Λυκιώτες μας εστρίμωξαν ρηγάδες, που και πάντα
 στην ἀγρια μάχη μέσα χύνονται με ἀλάγιστο κουράγιο. -
 Μ' αν και σ' αυτοὺς κει πέρα ο πόλεμος κι η ταραχὴ ἔχει ἀνάψει,
 του Τελαμώνα καν ο αντρόκαρδος υγιὸς να 'ρθει μονάχος,
- κι ο Τεύκρος να 'ρθει καταπόδι του, του δοξαριού ο τεχνίτης.»
 Εἶπε, κι ο κράχτης δεν παράκουσε, μον' ἄρχισε να τρέχει
 στων Ἀχαιῶν των χαλκοθώρακων το καστροτεῖχι δίπλα,
 και στάθη μπρος στους Αἴαντες φτάνοντας και βιαστικά τους εἶπε:
 «Των Ἀχαιῶν ρηγάρχεις, Αἴαντες, των χαλκοθωρακάτων,
 ο γιος του Πετewού σας φώναξε του αρχοντογεννημένου,
 να πάτε εκει και να βαστήξετε για λίγο τον αγώνα,
 κάλλιο κι οἱ δυο μαζί· καλύτερο μαθὲς ετοῦτο απ' ὅλα·
 τι ὅπου και να 'ναι εκει μας πλάκωσε ξεπατωμὸς μεγάλος.
 Πολύ οἱ Λυκιώτες μας εστρίμωξαν ρηγάδες, που και πάντα
- στην ἀγρια μάχη μέσα χύνονται με ἀλάγιστο κουράγιο.
 Μ' αν και σε σας δω πέρα ο πόλεμος κι η ταραχὴ ἔχει ἀνάψει,
 του Τελαμώνα καν ο αντρόκαρδος υγιὸς να πάει μονάχος,
 κι ο Τεύκρος να 'ρθει καταπόδι του, του δοξαριού ο τεχνίτης.»
 Εἶπε, κι ο μέγας Αἴας συνάκουσεν, ο γιος του Τελαμώνα,
 κι ευτὺς στου Οἰλέα το γιο ανεμάρπαστα γυρνώντας εἶπε λόγια:
 « Αἴαντα, εδῶ με το λιοντόκαρδο το Λυκομήδη στάσου,
 και τους Ἀργίτες δυναμώνετε να πολεμοῦν αντρίκειά'
 κι ἐγὼ θα τρέξω εκει, στον πόλεμο να μπω, και πίσω πάλε
 γοργά θα γύρω, τους συντρόφους μας σα θα 'χω πια στυλώσει.»
- Εἶπε, κι ευτὺς να φύγει ἐκίνησεν ο γιος του Τελαμώνα,
 κι ο Τεύκρος πάει μαζί, το ἀδέρφι του, μα που 'χεν ἄλλη μάννα'
 κοντά τους κι ο Παντίος, ασκώνοντας του Τεύκρου τα δοξάρια.
 Και σύντας φτάσαν στου αντροδύναμου του Μενεσθέα τον πύργο
 τραβώντας μέσα απ' το καστρότειχο, τους βρήκαν ζορισμένους.
 Κι οἱ ἀτρόμητοι Λυκιώτες ἄρχοντες και πρωτοστρατολάτες
 στων πύργων τα μπροστήθια ἀνέβαιναν σα μελανὸ δρολάπι'
 κι ἤρθαν στα χέρια και χτυπιόντουσαν, κι αχὸς τρανὸς ασκώθη.
 Κι ο τελαμώνιος Αἴας εσκότωσε τον πρῶτο οχτρό στην ὥρα,
 τον Ἐπικλή το λιονταρόψυχο, του Σαρπηδόνα ακράνη,

- 380 μαρμάρῳ ὀκρίοντι βαλῶν, ὃ ῥα τείχεος ἐντὸς
κεῖτο μέγας παρ' ἑπαλξιν ὑπέρτατος· οὐδὲ κέ μιν
ῥέα
χείρεσσ' ἀμφοτέρης ἔχοι ἀνὴρ οὐδὲ μάλ' ἠβῶν,
οἴοι νῦν βροτοὶ εἰσ'· ὃ δ' ἄρ' ὑψόθεν ἔμβαλ' αἰείρας,
θλάσσε δὲ τετράφαλον κυνέην, σὺν δ' ὄστέ' ἄραξε
- 385 πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὃ δ' ἄρ' ἀρνευτήρι ἐοικῶς
κάππεσ' ἀφ' ὑψηλοῦ πύργου, λίπε δ' ὄστέα θυμός.
Τεύκρος δὲ Γλαῦκον κρατερόν παῖδ' Ἴππολόχοιο
ἰῶ ἔπεσσύμενον βάλε τείχεος ὑψηλοῖο,
ἦ ῥ' ἴδε γυμνωθέντα βραχίονα, παῦσε δὲ χάρμης.
- 390 ἄψ δ' ἀπὸ τείχεος ἄλτο λαθῶν, ἴνα μὴ τις Ἀχαιῶν
βλήμενον ἀθρήσειε και εὐχετόωτ' ἐπέεσσι.
Σαρπηθοντι δ' ἄχος γένετο Γλαύκου ἀπίοντος
αὐτίκ' ἐπεὶ τ' ἐνόησεν· ὅμως δ' οὐ λήθετο χάρμης,
ἀλλ' ὃ γε Θεστοριδῆν Ἀλκμάονα δουρι τυχήσας
- 395 νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὃ δ' ἔσπόμενος πέσε
δουρι
πρηνῆς, ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῶ,
Σαρπηθῶν δ' ἄρ' ἑπαλξιν ἐλῶν χερσὶ στιβαρῆσιν
ἐλχ', ἦ δ' ἔσπετο πᾶσα διαμπερές, αὐτὰρ ὑπερθε
τείχος ἐγυμνώθη, πολέεσσι δὲ θῆκε κέλευθον.
- 400 τὸν δ' Αἴας καὶ Τεύκρος ὀμαρτήσανθ' ὃ μὲν ἰῶ
βεβλήκει τελαμῶνα περὶ στήθεσσι φαεινὸν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ἀλλὰ Ζεὺς κήρας ἄμυνη
παιδὸς ἐοῦ, μὴ νηυσὶν ἔπι πρύμνησι δαμείη·
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλαμνος, οὐδὲ διὰ πρό
- 405 ἤλυθεν ἐγγεῖη, στυφέλιξε δὲ μιν μεμαῶτα.
χώρησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἐπάλξιος· οὐδ' ὃ γε πάμπαν
χάζετ', ἐπεὶ οἱ θυμὸς ἐέλλεπο κῦδος ἀρέσθαι.
κέκλετο δ' ἀντιθέοισιν ἐλιξάμενος Λυκίοισιν·
ὦ Λύκιοι τί τ' ἄρ' ὦδε μεθίετε θούριδος ἀλκῆς;
- 410 ἀργαλέον δὲ μοί ἐστι καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι
μούνῳ ῥηξαμένῳ θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
ἀλλ' ἐφομαρτεῖτε· πλεόνων δὲ τι ἔργον ἄμεινον.
ὡς ἔφαθ', οἳ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὀμοκλήν
μᾶλλον ἐπέβρισαν βουληφόρον ἀμφὶ ἄνακτα.
- 415 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
τείχεος ἔντοσθεν, μέγα δὲ σφισὶ φαίνετο ἔργον·
οὔτε γὰρ ἰφθιμοὶ Λύκιοι Δαναῶν ἐδύναντο
τείχος ῥηξάμενοι θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον,
οὔτε ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίου ἐδύναντο
- βαριά κοτρώνα σφεντονίζοντας, που στην κορφή, ἀπὸ μέσα,
την εἶχαν χτίσει στο καστρότειχο, τρανή, κι οὐδὲ κανέναν
γερός κι ας ἦταν, θα τη σήκωνε, και με τα δυο του χέρια,
απ' ὄσους ζουν στον κόσμον σήμερα' μ' αὐτὸς ασκῶντας τη
την πέταξε, και το τετράφαλο του σπάζει κρᾶνος, κι ὅλα
του θρει της κεφαλῆς τα κόκαλα' σα βουτηχτῆς εκείνος
πέφτει απ' τον πύργον, κι απ' τα κόκαλα ξεχύθηκε ἡ ψυχὴ του.
Κι ο Τεύκρος τον υγιό του Ἴππόλοχου, τον αντρειωμένο Γλαῦκο,
πα στο ψηλὸ τοιχὶ ως εχύνουνταν, χτυπάει με τη σαγίτα,
κει που γυμνὸ ξανοίει το μπράτσο του, και την ορμὴ του κόβει.
- Κι αὐτὸς πηδᾶ ἀπὸ το καστρότειχο κρυφά στο χῶμα, Ἀργίτης,
κανεὶς μην καυκηθεῖ, θωρώντας τον πως εἶναι λαβωμένος.
Κι ο Σαρπηδόνας, μόλις ἐνίωσε το Γλαῦκο να μισεῖει,
πικράθη, ωστόσο δεν παράτησε την ἄγρια ορμὴ του, μόνο
του Θέστορα το γιο κοντάρεψε και βρήκε, τον Ἀλκμάνα,
και πίσω το κοντάρι ἀνάσυρε' πίστομα εκείνος πέφτει
ζοπίσω του, και γύρα εβρόντηξεν ἡ πλουμιστῆ του αρμάτα.
Κι ο Σαρπηδόνας τότε, πιάνοντας στα χέρια το μπροστήθι,
το τράβηξε γερά, κι ἀλάκερο γκρεμίστη, και γυμνώθη
το καστροτειχὶ ἀπάνω, κι ἀνοίξε για τους πολλοὺς ο δρόμος.
- Ο Τεύκρος κι ο Αἴας χιμούν ἀπάνω του, και με σαγίτα ο πρώτος
το αστραφετὸ λουρί στα στήθια του γύρω χτυπάει, που εκράτει
ψηλά τ' ολόκορμον σκουτάρι του' μα ο Δίας, για να μην πέσει
στον караβιὸν τις πρύμνες, ἐδίωξε το Χάρο ἀπὸ το γιο του.
Χιμίζει κι ο Αἴας και, πετυχαίνοντας, στη μέση το σκουτάρι
του τρύπησε και τον ἀντίσκοψε, με ὄσσην ορμὴ κι αν εἶχε.
Κι απ' το μπροστήθι πισωδρόμισε μια στάλα, μα δεν εἶπε
να φύγει, τι ἡ καρδιά του το ἔπιζε τρανή να πάρει δόξα.
Γυρνώντας στους ἰσόθεους φώναξε Λυκιώτες τότε κι εἶπε:
« Που πήγε τώρα το κουράγιο σας, Λυκιώτες, και τραβιέστε;
- Με ὄσσην αντρεία κι αν ἔχω, δύσκολο να σπάσω εγὼ μόνος
το καστροτειχὶ και για τ' ἄρμενα να σας ανοίξω δρόμο.
Μαζὶ μου ελάτε' με τους πιότερους πιο κι ἡ δουλειὰ προκόβει.»
Εἶπε, κι εκείνοι, ἀπὸ του ρήγα τους τα λόγια φοβισμένοι,
ὄλοι στο ρήγα και πρωτόγερο τρογύρα εστριμωχτήκαν.
Κι οἱ Ἀργίτες ἀντικρὺ δυνάμωναν τις φάλαγγες, ζοπίσω
απ' το τοιχὶ τους, ἀναντάζοντας βαριά δουλειὰ μπροστά τους'
τι μήτε πια οἱ Λυκιώτες οἱ ἀτρομοὶ των Δαναῶν μπορούσαν
να σπάσουν το τοιχὶ κι ως τ' ἄρμενα το δρόμο τους ν' ἀνοίξουν,
μήτε κι οἱ Ἀργίτες οἱ πολέμαρχοι μπορούσαν τους Λυκιώτες

- 420 τείχεος ἄψ ὤσασθαι, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν.
ἀλλ' ὡς τ' ἀμφ' οὔροισι δῦ' ἀνέρε δηριάσασθον
μέτρ' ἐν χερσίν ἔχοντες ἐπιξύνω ἐν ἀρούρη,
ὦ τ' ὀλίγω ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης,
ὡς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλεξις· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
- 425 δῆλουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήϊα τε πεπερόντα.
πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χροά νηλεῖ χαλκῷ,
ἤμην ὅτεω στρεφθέντι μετάφρεια γυμνωθεῖη
μαρναμένων, πολλοὶ δὲ διαμπερές ἀσπίδος αὐτῆς.
- 430 πάντη δὴ πύργοι καὶ ἐπάλεξις αἵματι φωτῶν
ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἐδύναντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν,
ἀλλ' ἔχον ὡς τε τάλαντα γυνὴ χερνήτης ἀληθῆς,
ἦ τε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἶριον ἀμφὶς ἀνέλκει
- 435 ἰσάζουσ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται·
ὡς μὲν τῶν ἐπὶ ἴσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε,
πρὶν γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κύδος ὑπέρτερον Ἴκτορι δῶκε
Πριαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τείχος Ἀχαιῶν.
ἦῤυσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνῶς·
- 440 ὄρυσθ' ἵππόδαμοι Τρώες, ῥήγνυσθε δὲ τείχος
Ἀργείων καὶ νηυσὶν ἐνίετε θεσπιδαῆς πῦρ.
ὡς φάτ' ἐποτρύνων, οἱ δ' οὔασι πάντες ἄκουον,
ἴθυσαν δ' ἐπὶ τείχος ἀολλέες· οἱ μὲν ἔπειτα
κροσσάων ἐπέβαινον ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,
- 445 Ἴκτωρ δ' ἀρπάξας λᾶαν φέρεν, ὃς ῥα πυλάων
ἐστήκει πρόσθε πρυμνὸς παχύς, αὐτὰρ ὑπερθεῖν
ὄξυς ἔην· τὸν δ' οὐ κε δῦ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω
ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσειαν,
οἴοι νῦν βροτοὶ εἰσ'· ὃ δὲ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
- 450 τὸν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω.
ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἴδς
χειρὶ λαβῶν ἐτέρῃ, ὀλίγον τέ μιν ἄχθος ἐπέιγει,
ὡς Ἴκτωρ ἰθύς σανίδων φέρε λᾶαν ἀείρας,
αἷ ῥα πύλας εἴρυντο πύκα σιβαρῶς ἀραρυίας
- 455 δικλίδας ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἐντοσθεν ὀχῆες
εἶχον ἐπημοιβοί, μία δὲ κληῖς ἐπαρῆρει.
στή δὲ μάλ' ἐγγύς ἰών, καὶ ἐρεισάμενος βάλε μέσσας
εὐ διαβάς, ἵνα μὴ οἱ ἀφαιρότερον βέλος εἶη,
ῥήξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς· πέσε δὲ λίθος
εἶσω
- να διώξουν πίσω ἀπ' το καστρότειχο, μια κι ἦταν πια κοντά του.
Πῶς δυο χωριάτες για το σύνορο μαλώνουν, και στα χέρια
κρατοῦν κορδέλα για το μέτρημα, σε μεσιακό χωράφι,
σε μια της γης λουρίδα στέκοντας, πῶς να μοιράσουν δίκια'
τόσο κι εκείνοι λίγο «χώριζαν, κι απάνω απ' τα μπροστήθια
ο ένας του άλλου να σπάζουν ἄρχισαν στο απανωκόρμι γύρα
τα καλοστρόγγυλα σκουτάρια τους και τ' αλαφρά τους σκούδα.
Κι ἦταν πολλοὶ που απ' τον ανέσπλαχνο χαλκό στο κρέας
χτυπιούνταν,
εἴτε αν κανεὶς γυρνούσε, ως μάχουνταν, και γύμνωνε την πλάτη,
κι ἄλλοι πολλοὶ που τα σκουτάρια τους τρυπιούνταν απαντίκρου.
- Κι ολοῦθε το αἶμα γύρα ἐράντιζε και πύργους και μπροστήθια,
αἶμα τρωικό μαζί κι Ἀργίτικο κι ἀπὸ τα δυο τ' ασκέρια.
Μα κι ἔτσι οἱ Τρώες του κάκου ἐμάχουνταν να διώξουν τους
Ἀργίτες'
τι αυτοὶ κρατούσαν, ἀπαράλλαχτα με ζυγαριάς παλάντζες,
που την κρατᾶει μια τίμια ἀργάπισσα ψηλά, κι ἰσοζυγιάζει
μαλλί και βάρια, φτωχοπόρεψη να δώσει στα παιδιὰ της'
ὅμοια και κείνων ἀντιζύγιαζε τότε η σφαγή κι η μάχη,
ωστόσο ο Δίας τρανή στον Ἐχτορα, το γιο του Πρίαμου, δόξα
χαρίτωσε, και πρῶτος πήδηξε στο καστροτειχι μέσα,
κι ἔτσι στους Τρώες μιλεῖ φωνάζοντας, να τον ἀκούσουν ὅλοι:
- «Ἀλογαταδες Τρώες, απάνω τους! Το καστροτειχι σπάστε
των Δαναῶν, και τα καράβια τους με ἀνήλεη φλόγα κάψτε!»
Ἔτσι τους γκαρδιωσε, κι ἀκούγοντας ἐκείνοι ἐξεχυθήκαν
ὅλο μαζί πα στο καστρότειχο, και στ' ἀγκωνάρια πάνω
πατούσαν, μυτερὰ στα χέρια τους κοντάρια ὅλο κρατώντας.
Μια πέτρα τότε πηρεν ο Ἐχτορας, που κοίτουσαν στίς πόρτες
μπροστά, κοντόχοντρη στη ρίζα της και σουβλερὴ ἀπὸ πάνω·
ἀντρες ἀνάμα δυο—του τόπου τους οἱ πιο γεροὶ απ' το χῶμα
σε ἀμάξι πάνω δεν τη σήκωναν, απ' ὅσους τώρα ζοῦνε
θνητοὶ στη γη, μα ἐκεῖνος εὐκόλα την ἐπαιζε και μόνος,
- τι ο γιος του Κρόνου ἀπὸ το βάρος της την εἶχε ξαλαφρώσει.
Πῶς κουβαλάει βοσκὸς κουρόμαλλο κριγίου με δίχως κόπο,
κι ως το κρατᾶει με το 'να χέρι του, καθόλου δε βαραίνει'
παρόμοια κουβαλοῦσε κι ο Ἐχτορας την πέτρα, να τη ρίξει
γραμμὴ πα στα σανίδια που 'κλειναν τη δίφυλλη την πόρτα,
την ἀψηλὴ, τη στεριοκάμωτη' κι απαντωτὶ ἀπὸ μέσα
δυο μάνταλοι γερά τη στύλωναν, με σφήνα στεριωμένοι.
Κι ως σίμωσε, τα πόδια του ἀνοίξε, κι ἀντιστυλώνοντάς τα,
να 'χει η ριζιά του φόρα, πέτυχε καταμεσίς την πόρτα'
και σπάζει τους στροφούς ζερβόδεξα, κι η πέτρα πέφτει μέσα

- 460 βριθοσύνη, μέγα δ' ἄμφι πύλαι μύκον, οὐδ' ἄρ'
ὄχηες
ἔσχεθέτην, σανίδες δὲ διέτμαγεν ἄλλυδις ἄλλη
λᾶος ὑπὸ ριπῆς· ὃ δ' ἄρ' ἔσθορε φαίδιμος Ἔκτωρ
νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δὲ χαλκῶ
σμερδαλέω, τὸν ἔεστο περὶ χροῖ, δοιὰ δὲ χερσὶ
- 465 δοῦρ' ἔχεν· οὐ κέν τις μιν ἐρύκακεν ἀντιβολήσας
νόσφι θεῶν ὄτ' ἐσάλτο πύλας· πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει.
κέκλετο δὲ Τρώεσσιν ἐλιξάμενος καθ' ὄμιλον
τείχος ὑπερβαίνειν· τοὶ δ' ὀτρύνοντι πίθοντο.
αὐτίκα δ' οἱ μὲν τείχος ὑπέρβασαν, οἱ δὲ κατ' αὐτὰς
- 470 ποιητὰς ἐσέχυντο πύλας· Δαναοὶ δὲ φόβηθεν
νῆας ἀνά γλαφυράς, ὄμαδος δ' ἄλιαστος ἐτύχθη.
- απὸ το βάρους, κι αντιλάλησαν οι πόρτες, κι ουδ' οι σύρτες
βάστηξαν πια, μόνο σκορπίστηκαν οι τάβλες δώθε κείθε
απ' την ορμή της πέτρας' κι ο Έκτορας, με μάτι ξαγριεμένο,
σα μαύρη νύχτα μέσα επήδηξε, κι απ' το χαλκό τον άγριο,
που 'χε ζωστεί τρογύρα του, έλαμπε, και δυο κοντάρια εκράτα.
Κι ως πέρασε την πόρτα, αντίμαχος να του σταθεί κανένας
δεν μπορείε εξόν θεός, και ξάστραφταν τα μάτια του ίδια φλόγες.
Γυρνάει στων Τρωών το ασκέρι κι έσυρε φωνή, να καβαλήσουν
πηδώντας το τειχί' στο λόγο του συνάκουσαν εκείνοι,
κι άλλοι πήδηξαν το καστρότειχο, κι άλλοι χυθήκαν μέσα
- στις στεριές πόρτες δίχως άργητα' κι οι Δαναοί σκορπίσαν
στα πλοία τα βαθουλά, και τάραχος τρανός ασκώθη ολούθε.
-

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -N-

- N- Ζεύς δ' ἐπεὶ οὖν Τρώας τε καὶ Ἴκτορα νηυσὶ πέλασσε,
τούς μὲν ἕα παρὰ τῆσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ οἷζύν νωλεμέως, αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὅσσε φαιινῶ νόσφιν ἐφ' ἵπποπόλων Ἰθηρῶν καθορώμενος αἶαν
- 5 Μισῶν τ' ἀγγεμάχων καὶ ἀγαυῶν ἵππημολγῶν γλακτοφάγων Ἀβίων τε δικαιωμάτων ἀνθρώπων. ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὅσσε φαιινῶ· οὐ γὰρ ὁ γ' ἀθανάτων τινα ἔλλεπετο ὄν κατὰ θυμὸν ἐλθόντ' ἢ Τρώεσσιν ἀρηξέμεν ἢ Δαναοῖσιν.
- 10 οὐδ' ἀλασκοπιὴν εἶχε κρείων ἐνοσίχθων· καὶ γὰρ ὁ θαυμάζων ἦστο πτόλεμόν τε μάχην τε ὑψοῦ ἔπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης Ἰθηρῆς· ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν Ἴδη, φαίνετο δὲ Πριάμοιο πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
- 15 ἐνθ' ἄρ' ὁ γ' ἐξ ἄλως ἔζειτ' ἰών, ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα. αὐτίκα δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσεται παιπαλόεντος κραιπνὰ ποσὶ προβιβᾶς· τρέμε δ' οὐρεα μακρὰ καὶ ὕλη ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.
- 20 τρεῖς μὲν ὄρεξάτ' ἰών, τὸ δὲ τέτρατον ἴκετο τέκμωρ Αἰγᾶς, ἔνθα δὲ οἱ κλυτὰ δῶματα βένθεσι λίμνης χρύσεια μαρμαίροντα τετεύχεται ἄφθιτα αἰεὶ. ἐνθ' ἐλθὼν ὑπ' ὄχεσφι πίτυσκειτο χαλκόποδ' ἵππω ὠκυπέτα χρυσέησιν ἐθειρήσιν κομώνωντε,
- 25 χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῖ, γέντο δ' ἰμάσθλην χρυσεῖην εὐτυκτον, ἐοῦ δ' ἐπεβήσεται διφρου, βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'· ἀταλλε δὲ κῆτε' ὑπ' αὐτοῦ πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα· γηθοσύνη δὲ θάλασσα δίστατο· τοὶ δὲ πέτοντο
- 30 ρίμφα μάλ', οὐδ' ὑπένερθε δαιάνετο χάλκεος ἄξων· τὸν δ' ἐς Ἀχαιῶν νῆας εὐσκαρῆμοι φέρον ἵπποι. ἔστι δὲ τι σπέος εὐρὺ βαθεῖης βένθεσι λίμνης μεσσηγύς Τενέδοιο καὶ Ἰμβρου παιπαλοέσσης· ἐνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
- 35 λύσας ἐξ ὄχεων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσεῖας ἀρρήκτους ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὐθι μένοιεν νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ὤχετ' Ἀχαιῶν. Τρώες δὲ φλογὶ ἴσοι ἀολλέες ἤε θυέλλη
- Τους Τρώες ωστόσο και τον Ἴκτορα σα σίμωσε στα πλοῖα πια ο Δίας, ἐκεῖ τους ἀπαράτησε, να 'χουν καημούς και μόχτους δίχως σωμὸ, κι αὐτὸς τα μάτια του τ' ἀστραφτερά γυρίζει πέρα μακριά, στις χώρες που ἔμεναν οἱ ἀλογοθρόφοι Ἰθηρᾶκες κι οἱ Φοραδαρμεχτάδες, οἱ ἄψεγοι γαλατοφάγοι, κι οἱ Ἀβιοι, που ἀπ' ὅλους πιο το δίκιο ἀγάπησαν, κι οἱ ἀτρόμητοι Μισιώτες. Στὴν Τροία καθόλου πια δε γύριζε τ' ἀστραφτερά του μάτια, τι δε φαντάζονταν, ἀθάνατος κανεὶς ν' ἀποκοτῆσει να 'ρθει και στους Ἀργίτες βόθηση για και στους Τρώες να δώσει.
- Μα ο κοσμοσειστής ρήγας ἀδίκᾳ δε βίγλιζε ἀπὸ πάνω' στὴς Σαμοθράκης τῆς πολυδεντρῆς τὴν πιο ἀκρινὴ ἐκαθόταν κορφῆ, κι ἐθάμαζε τὸν πόλεμο θωρώντας και τὴ μάχῃ. Ἀπ' ἀκρῆ ως ἀκρῆ ἐκεῖθε ἀγνάντευε τὴν Ἴδα, και τὸ κάστρο του Πριάμου ἀγνάντευε και τ' ἄρμενα τῶν Ἀχαιῶν μπροστά του. Ἐδῶ ἐκαθόταν ἀπ' τὴ θάλασσα φτασμένος, και πονοῦσε τοὺς Ἀχαιοὺς που οἱ Τρώες ἀφάνιζαν, και χόλιαζε του Δία. Και ξάφνου ἀπ' τὸ βουνὸ τὸ ἀπόγκρεμο ροβόλησε κινώντας με πόδι γρήγορο' τα τρίψηλα βουνὰ και τα ρουμάνια σειστήκαν κάτω ἀπ' τα ποδάρια του τ' ἀθάνατα, ως δρομούσε.
- Τρεῖς δρασκελιᾶς δρομώντας ἔκαμε, στὴν ἄλλῃ ἐβρέθη κιόλα μπρος στὴς Αἰγῆς· ἐκεῖ περὶλαμπρο μες στὸν πελάου τα βάθη, στραφταλιστό, χρυσό, ἀκατάλυτο παλάτι του 'χαν χτίσει. Φτάνοντας ἔζεψε στο ἀμάξι του δυο χαλκοπόδαρα ἀπια, γοργόφτερα, με χήτες που 'πεφταν χρυσῆς ἀπὸ τὸ σβέρκο. Χρυσὰ μετὰ κι ἀτὸς του ἐφόρεσε, και πήρε ἕνα μαστίγι χρυσό, καλοφτιαγμένο, κι ἔπειτα στο ἀμάξι του πηδώντας πήρε να τρέχει ἀπὰ στα κύματα, κι ἀπ' τοὺς βυθοὺς ολοῦθε οἱ δελφίνοι, ως ἐφάνη, ἐσκίρτησαν, τὸν κύρη τοὺς νογώντας. Κι ἀνοίγει ἡ θάλασσα χαρούμενη, και τ' ἀλόγα πετοῦσαν
- γοργά, κι οὐδὲ ἀπὸ κάτω ἐμούσκευε τὸ χάλκινο τ' ἀξόνι' τόσο γοργά τὸν φέρναν τ' ἀλόγα στ' Ἀργίτικα καράβια. Εἶναι ἕνα σπήλιο μες στὴς θάλασσας τῆς ἀπατῆς τα βάθη φαρδύ, καταμεσὸς στὴν Τένεδο και στὴν ἀπόγκρεμη Ἰμπρο" και πέρα ο Κοσμοσειστής τ' ἀλόγα τραβᾶει να σταματήσουν, κι ἀθάνατη ταγὴ τοὺς ἔβαλε να φαν ξεζεύοντάς τα, και πέρασε ἔπειτα στα πόδια τοὺς ολόχρυσᾳ πεδοῦκλια, ἀσύντριφτα, ἀλυτα, να στέκονται, προσμένοντας να γύρει ο ἀφέντης τοὺς' κι αὐτὸς ἐτράβηξε στῶν Ἀχαιῶν τ' ἀσκέρι. Κι οἱ Τρώες σα φλόγα για σα δρόλαπας σφιχταραδὶς ἀκλούθουσαν

- 40 Ἐκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἔποντο
ἄβρομοι αὐτᾶχοι· ἔλποντο δὲ νῆας Ἀχαιῶν
αἰρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους·
ἀλλὰ Ποσειδάων γαῖήροχος ἔννοσίγαιος
Ἀργείουσιν ὄτρυνε βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθῶν
- 45 εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀπειρέα φωνήν·
Αἴαντε πρῶτω προσέφη μεμαῶτε καὶ αὐτῶ·
Αἴαντε σφῶ μὲν τε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν
ἀλκῆς μνησαμένω, μὴ δὲ κρυεροῖο φόβοιο.
ἄλλη μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δεῖδια χεῖρας ἀάπτους
- 50 Τρώων, οἳ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
ἔξουσιν γὰρ πάντας εὐκνήμιδες Ἀχαιοί·
τῆ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια μὴ τι πάθωμεν,
ἦ ῥ' ὄ γ' ὁ λυσσώδης φλογὶ εἰκλος ἡγεμονεύει
Ἐκτωρ, ὃς Διὸς εὐχετ' ἐρισθενέος παῖς εἶναι.
- 55 σφῶν δ' ὤδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν
αὐτῶ θ' ἐστάμεναι κρατερώσ καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
τῶ κε καὶ ἐσσύμενόν περ ἐρωήσαιτ' ἀπὸ νηῶν
ὠκυπόρων, εἰ καὶ μιν Ὀλύμπιος αὐτὸς ἐγείρει.
ἦ καὶ σκηπανίῳ γαῖήροχος ἔννοσίγαιος
- 60 ἀμφοτέρω κεκόπων πλησεν μένεος κρατεροῖο,
γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν.
αὐτὸς δ' ὥς τ' ἴρηξ ὠκύπερος ὦρτο πέτεσθαι,
ὃς ῥά τ' ἀπ' αἰγίλιπος πέτρης περιμήκεος ἄρθεις
ὀρμήσῃ πεδίῳ διώκειν ὄρνεον ἄλλο,
- 65 ὡς ἀπὸ τῶν ἦῖξε Ποσειδάων ἔνοσίχθων.
τοῖν δ' ἔγνω πρόσθεν Οἴληος ταχὺς Αἴας,
αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσέφη Τελαμώνιον υἱόν·
Αἴαν ἐπεὶ τις νῶϊ θεῶν οἳ Ὀλυμπον ἔχουσι
μάντεϊ εἰδόμενος κέλεται παρὰ νηυσὶ μάχεσθαι,
- 70 οὐδ' ὄ γε Κάλχας ἐστὶ θεοπρόπος οἰωνιστῆς·
ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνημῶν
ρεῖ' ἔγνω ἀπίοντος· ἀρίγνωτοι δὲ θεοὶ περ·
καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῶ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
μᾶλλον ἐφορμάται πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
- 75 μαιμῶσιν δ' ἔνερθε πόδες καὶ χεῖρες ὑπερθε.
τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
οὕτω νῦν καὶ ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄπτοι
μαιμῶσιν, καὶ μοι μένος ὦρορε, νέρθε δὲ ποσσὶν
ἔσσυμαι ἀμφοτέροισι· μενοιώω δὲ καὶ οἶος
- 80 Ἐκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶπι μάχεσθαι.
ὡς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
χάρμη γηθόσουνοι, τὴν σφιν θεὸς ἔμβαλε θυμῶ·
τόφρα δὲ τοὺς ὄπιθεν γαῖήροχος ὦρσεν Ἀχαιοὺς,
οἳ παρὰ νηυσὶ θοῆσιν ἀνέψυχον φίλον ἦτορ.
- με λύσσα ἀδάμαστη τον Ἐχτορα, το γιο του Πρίαμου, πάντα,
ὄλο βουή κι αντάρα, κι ἔλεγαν τ' Ἀργίτικα καράβια
πως θα πατήσουν, κι ὄλους δίπλα τους τους πιο ἀντρειανούς θα
σφάζουν.
Μα ο κοσμοσείστης, κοσμοκράτορας ως φάνη Ποσειδῶνας
απ' τη βαθιά φτασμένος θάλασσα, γκαρδιώνει τους Ἀργίτες,
του Κάλχαντα το δῖωμα παίρνοντας και την τρανή φωνή του.
Στους Αἴαντες πρῶτα εστράφη κι ἔλεγε, που φρένιαζαν κι ατοί τους:
« Αἴαντες, εσεῖς οι δυο τ' Ἀργίτικα καράβια θα γλιτώστε.
Σ' ἔργα αντρειανά το νου σας να 'χετε κι ὄχι στην κρύα φευγάλα.
Σε ἄλλες μεριές την ακατάλυτη των Τρώων ορμή, που πλήθος
το μέγα καστροτειχὶ ἐπήδηξαν, δεν τη φοβάμαι ἀλήθεια
βαστούν οι Ἀργίτες οι αντροδύναμοι να τους κρατήσουν ὄλους·
μονάχα ἐκεῖ κακὸ μην πάθουμε μ' ἔχει τρομάρα κόψει,
ὄπου χιμὰ ο λυσσάρης Ἐχτορας προλάτης, ἴδια φλόγα,
θαρρώντας γιος του πολυδύναμου του Δία πως εἶναι τάχα.
Να 'ταν Θεὸς κανεῖς στα φρένα σας τη γνώμη αὐτὴ να βάλει,
κι ατοί σας να σταθεῖτε ατράνταχτοι και να γκαρδιώνετε ἄλλους,
τότε, κι ας λύσσαε, θα τον διώχνετε μακριὰ ἀπὸ τ' ἄρμενά μας
τα γρήγορα, κι ἀκόμα αν του Ολύμπου τον ξεσηκώνει ο κύρης.»
Κι ο κοσμοσείστης Κοσμοκράτορας, σαν εἶπε αὐτά, τους δίνει
με το ραβδί του, και τους γέμισε τρανή αντριγιὰ τα στήθη,
και το κορμί τους κάνει ἀνάλαφρο, χέρια ψηλά και πόδια'
κι αὐτὸς, ως γέρακας γοργόφτερος το πέταμα του παίρνει,
που ἀπὸ τρανὸ πολὺ κι ἀπόγκρεμο ψηλά πετιέται βράχο
και σ' ἄλλο κυνηγώντας χύνεται πουλί στον κάμφο μέσ'
τόσο γοργὰ μακριὰ τους πέταξε κι ο Ποσειδῶνας τότε.
Ο γοργοπόδης Αἴας τον ἐνίωσεν, ο γιος του Οἴλεα, πιο πρῶτος,
κι ευτὺς στον Αἴα τον ἄλλο ἐμίλησε, το γιο του Τελαμῶνα:
«Θεὸς μια κι ἦρθε ἀπὸ τον Ὀλυμπο με την εἶδη του μάντη
και μας ζητάει να πολεμήσουμε πλάι στα καράβια οι δυο μας—
δεν ἦταν ο ορνιομάντης Κάλχαντας που των θεῶν κατέχει
τους λογισμούς· τι ἐγὼ τον ἐνίωσα πως σάλευε, ως δρομούσε,
Πόδια και γόνα' τον ἀθάνατο μεμιάς τον ξεχωρίζεις.
Μα να, και μένα μες στα στήθια μου λαχτάρισε η καρδιά μου
Στη μάχη να χυθῶ, τον πόλεμο και τη σφαγὴ ν' ἀνάψω.
Με τρώνε κάτω τα ποδάρια μου και πιο ψηλά τα χέρια!»
Κι ο μέγας Αἴαντας του ἀποκρίθηκεν, ο γιος του Τελαμῶνα:
«Και μένα, στο κοντάρι ολόγουρα τ' ἀνίκητα μου χέρια
με τρώνε, κι η αντριγιὰ μου ἐθέριεψε' τα δυο μου πόδια κάτω
πετούν φωτιές, και με τον Ἐχτορα, το γιο του Πρίαμου, θέλω
να στήσω πόλεμο και μόνος μου, με ὄσην αντρεία κι αν ἔχει!»
Τέτοια ἐμιλούσαν συναλλήλως τους αὐτοί, χαρὰ γιομάτοι
απ' την ορμή, ο θεὸς που φύσηξε στα στήθια τους γι' ἀπάλε.
Κι ωστόσο ο Κοσμοσείστης σήκωνε πιο πέρα τους Ἀργίτες,
που ἦταν πιο πίσω και ξαπόσταιναν πλάι στα γοργὰ καράβια.

- 85 τῶν ῥ' ἄμα τ' ἀργαλέω καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυnton, καὶ σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίγνετο δερκομένοισι Τρῶας, τοὶ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὀμίλῳ. τοὺς οἱ γ' εἰσρόωντες ὑπ' ὄφρῦσι δάκρυα λείβον· οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ· ἀλλ' ἐνοσίχθων
- 90 ῥεῖα μετειαμένους κρατερὰς ὄτρυνε φάλαγγας. Τεῦκρον ἔπι πρῶτον καὶ Λήϊτον ἦλθε κελεύων Πηνέλεων θ' ἦρωα Θόαντά τε Δηϊπυρόν τε Μηριόνην τε καὶ Ἀντίλοχον μῆστῳρας αὐτῆς· τοὺς ὁ γ' ἐποτρύνων ἔπεια πεπερόντα προσηύδα·
- 95 αἰδῶς Ἀργεῖοι, κοῦροι νέοι· ὕμιν ἔγωγε μαρναμένοισι πέποιθα σαωσέμεναι νέας ἀμάς· εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε λευγαλέοιο, νῦν δὴ εἶδεται ἦμαρ ὑπὸ Τρῳέεσσι δαμῆναι. ὦ πόποι ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὄφθαλμοῖσιν ὀρώμαι
- 100 δεινόν, ὃ οὐ ποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον, Τρῶας ἐφ' ἡμετέρας ἰέναι νέας, οἱ τὸ πάρος περ φυζακινῆς ἐλάφοισιν ἐοῖκεσαν, αἶ τε καθ' ὕλην θῶων παρδαλίων τε λύκων τ' ἦῖα πέλονται αὐτῶς ἡλάσκουσαι ἀνάλκιδες, οὐδ' ἔπι χάρμη·
- 105 ὡς Τρῳέες τὸ πρῖν γε μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν μίμνεν οὐκ ἐθέλεσκον ἐναντίον, οὐδ' ἠβαιόν· νῦν δὲ ἐκάς πόλιος κοιλῆς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται ἡγεμόνος κακότητι μεθημοσύνησὶ τε λαῶν, οἱ κείνῳ ἐρίσαντες ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι
- 110 νηῶν ὠκυπόρων, ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτάς· ἀλλ' εἰ δὴ καὶ ἀπάμπαν ἐτήτυμον αἰπὸς ἐστιν ἦρωας Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων οὐνεκ' ἀπητήμησε ποδώκεα Πηλεΐωνα, ἡμέας γ' οὐ πως ἐστί μεθιέμεναι πολέμοιο.
- 115 ἀλλ' ἀκεῶμεθα θάσσον· ἀκεσταὶ τοὶ φρένες ἐσθλῶν. ὑμεῖς δ' οὐκ ἔπι καλὰ μεθίετε θουρίδος ἀλκῆς πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνά στρατόν. οὐδ' ἂν ἔγωγε ἀνδρὶ μαχεσσαίμην ὅς τις πολέμοιο μεθεῖη λυγρὸς ἑών· ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι περὶ κῆρι.
- 120 ὦ πέπνονες τάχα δὴ τι κακὸν ποιήσετε μείζον τῆδε μεθημοσύνη· ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος αἰδῶ καὶ νέμεσιν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν. Ἔκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοῆν ἀγαθὸς πολεμίζει καρτερὸς, ἔρρηξεν δὲ πύλας καὶ μακρὸν ὄχηα.
- Αρμοκομμένοι ἀπὸ τὸν κάματο το φοβερό εστεκόνταν, κι εσπάραζε ο καημός τα σπλάχνα τους, τους Τρῳές καθώς ἐβλεπταν που ἔχαν πηδῆξει πλήθος ἀμετρο τα τρίμηλα τειχία τους· και τρέχαν κάτω ἀπὸ τα φρύδια τους τα δάκρυα, ως τους θωρούσαν. Θαρράπιο του κακοῦ δεν ἐβλεπταν μα τότε ο Κοσμοσειστής,
- γοργὰ ζυγώνοντας τους, ψύχωσε τα δυνατὰ φουσάτα. Τον Τεῦκρο και το Λήιτο ολόπρωτα κινάει ν' αναγκαρδιώσει, και τον Πηνέλαο τον τρανόψυχο, το Θόα και το Μηριόνη, το Δηϊπυρο και τον Αντίλοχο, τους γαῦρους πολεμάρχους' ὄλους τους γκάρδιωνε, ανεμάρπαστα φωνάζοντας τους λόγια: « Ντροπῆς, Αργίτες, σεις οι νιότερο! Τα θάρρητά μου τα ἔχω σε σας! Αν πείτε να παλέψετε, γλιτώνουν τα καράβια. Αν ὁμως στον ἀνήλεο πόλεμο δε θέλετε να μπείτε, το δίχως ἄλλο η μέρα εσίμωσε που οι Τρῳές θα μας χαλάσουν. Ωχού, τι θάμα αὐτὸ κι ἀντίθαμα τα μάτια μου που βλέπουν,
- τρομαχτικό, που δε λογάριαζα πως θα γενεὶ ποτέ μου, τους Τρῳές φτασμένους στα καράβια μας, αὐτοὺς που ως τώρα πάντα δειλιάρεις ἀλαφίνες ἐμοιαζαν, που στα ρουμάνια θρέφουν λύκους και τσάκαλους και λιόπαρδους, ως τρέχουν δῶθε κείθε, ὅπου τους λάχει, δίχως δύναμη κι ουδὲ ἀντριγιά στα στήθη' ὁμοια κι οι Τρῳές πιο πρῖν δεν ἦθελαν, κι ουδὲ για λίγο μόνο μπρος στην ορμὴ μας και στα χέρια μας να κρατηθοῦν ἀντρίκεια. Τώρα μακριὰ ἀπ' το κάστρο, στ' ἄρμενα τα βαθουλά χτυπιούνται, ἀπὸ του ρήγα μας την ξέπαρση, το ἀναμελιὸ των ἄλλων, που ως μάλωσαν μαζί του, εθύμωσαν, και πια να διαφεντέψουν
- τα γρήγορα δε θέλουν ἄρμενα, μόνο χαλνιούνται ομπρός τους. Ὅμως ἀλήθεια, κι αν το φταίξιμο πέρα για πέρα πέφτει στο γιο του Ατρεά, τον Αγαμέμνονα, το ρήγα πρωταφέντη, που δε σεβάστη το γοργόποδο γιο του Πηλέα καθόλου, πάλε δεν πρέπει εμεῖς τον πόλεμο ν' ἀφήσουμε στη μέση, μόν' ὄ,τι εγίνθη ας το βολέψουμε, τι ὅσοι ἔχουν νου βολεύουν. Πρεπτό δεν εἶναι εσεις να σβήνετε τη φλόγα της ἀντρείας σας, τι εἶστε κι οι πιο ἀντρειωμένοι ἀνάμεσα στους ἄλλους' δεν τα βάζω μ' ἕναν δειλιάρη εγώ, τον πόλεμο που παρατάει και φεύγει' ὁμως με σας πολὺ συχύζουμαι, με ὅσο κανέναν ἄλλον.
- Κιοτήδες! Πιο τρανό θα κάνετε με την ἀναμελιά σας αὐτὴ κακό! Μα ομπρός, στα στήθια του βαθιά να βάλει θέλω ντροπῆ ο καθένας και φιλότιμο' τρανὸς μας ζῶνει ἀγῶνας. Ο Ἐχτορας στέκει ο βροντερόφωνος μπροστὰ ἀπὸ τ' ἄρμενά μας κι ἀνέφθορος την πῆλοτα εσίντρωσε και τη μινάλη αιπάρα!»

- 125 ὡς ῥα κελευτιῶν γαιήοχος ὤρσεν Ἀχαιοῦς.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιοῦς ἴσαντο φάλαγγες
καρτεραί, ἄς οὐτ' ἄν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθῶν
οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος· οἱ γὰρ ἄριστοι
κρινθέντες Τρῳάς τε καὶ Ἴκτορα δῖον ἔμιμον,
- 130 φράξαντες δόρυ δουρί, σάκος σάκει προθελύμνω·
ἀσπίς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ'
ἀνήρ·
ψαῦον δ' ἵππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
νευόντων, ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
ἔγχεα δ' ἐπτύσσοντο θρασειᾶν ἀπὸ χειρῶν
- 135 σειόμεν'· οἱ δ' ἰθύς φρόνεον, μέμασαν δὲ μάχεσθαι.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀσπλῆες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἴκτωρ
ἀντικρῦ μεμαῶς, ὀλοοῖτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης,
ὄν τε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάρροος ὦση
ρήξας ἀσπέτω ὄμβρω ἀναιδέος ἔχματα πέτρης·
- 140 ὕψι δ' ἀναθρῶσκων πέτεται, κτυπέει δὲ θ' ὑπ'
αὐτοῦ
ὑλῆ· ὃ δ' ἀσφαλῆως θέει ἔμπεδον, εἶος ἴκηται
ἰσόπεδον, τότε δ' οὐ τι κυλίνδεται ἐσσύμενός περ·
ὡς Ἴκτωρ εἰς μὲν ἀπείλει μέχρι θαλάσσης
ῥέα διελεύσεσθαι κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν
- 145 κτείων· ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῆς ἐνέκυρσε φάλαγξι
στη ῥα μάλ' ἐγχιρμφθεῖς· οἱ δ' ἀντίοι υἱῆς Ἀχαιῶν
νύσσοντες ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν
ᾤσαν ἀπὸ σφείων· ὃ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
ἦῦσεν δὲ διαπρῦσιον Τρῶεσσι γεγωνῶς·
- 150 Τρῶες καὶ Λυκιοὶ καὶ Δαρδάνοι ἀγχιμαχῆται
παρμένετ'· οὐ τοι δηρὸν ἐμέ σχίσουσιν Ἀχαιοὶ
καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοῦς ἀρτύναντες,
ἀλλ' οἷω χάσσονται ὑπ' ἔγχεος, εἰ ἐτέον με
ᾤρσε θεῶν ὤριστος, ἐρίγδουπος πῶσις Ἴηρης.
- 155 ὡς εἰπῶν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
Δηϊφობος δ' ἐν τοῖσι μέγα φρονέων ἐβεβήκει
Πριαμίδης, πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' εἵσθη
κοῦφα ποσὶ προβιβᾶς καὶ ὑπάσπίδια προποδίζων.
Μηριόνης δ' αὐτοῖο πτύσκετο δουρὶ φαεινῷ
- 160 καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, κατ' ἀσπίδα πάντοσ'
εἵσθη
ταυρεῖην· τῆς δ' οὐ τι διήλασεν, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ· Δηϊφობος δὲ
ἀσπίδα ταυρεῖην σθέν' ἀπὸ ἔο, δεῖσε δὲ θυμῷ
ἔγχος Μηριόναο δαΐφρονος· αὐτὰρ ὃ γ' ἦρως
- Τέτοια προστάζοντας ξεσήκωσε τ' ἀσκήρια ο Κοσμοσειστής.
Γύρω απ' τους δυο τους Αἴαντες στάθηκαν μεμιάς οι Αργίτες τότε,
τόσο γεροί, που κι ο Άρης να ῥχουνταν δε θα βρισκε ψεγάδι,
μηδέ ἡ Παλλάδα ἡ στρατολάτισσα· τι διαλεχτοὶ αντρειωμένοι
τους Τρῶες πρόσμεναν και τον Ἐχτορα· και κλείσαν τις γραμμές
τους
- σκουτάρι με σκουτάρι αγγίζοντας, κοντάρι με κοντάρι·
σκουδο στο σκούδο σφιχτοσμίγουνταν, κράνος στο κράνος, άντρας
στον άντρα· κι ως ἔσκυβαν, αγγιζαν στ' αλογουρῖσια κράνη
ψηλά τα κέρατα τα λιόλαμπρα· τόσο πυκνά αρμοδέναν.
και τα κοντάρια, ως σειούνταν, μπλέκουνταν στα θρασεμένα χέρια·
κι αυτοὶ μπροστά μονάχα εκοίταζαν κι απάλε ελαχταρίζαν.
Κι οι Τρῶες απαντωτοὶ ξεχύθηκαν, κι ολομπροστά τραβούσε
ο γαῦρος Ἐχτορας. Πῶς κύλησε στρογγυλεμένος βράχος,
πού ξάφνου απὸ γκρεμοῦ το ακρόχειλο νεροποντή τον σπρώχνει,
το χῶμα που τον δένει ως ἔσπασε με το νερό το πληθῖο·
- κι αυτοὸς ψηλά πηδῶντας πέτεται, κι ανπιβογγάει το δᾶσο,
και τρέχει σίγουρα, ασταμάτητα, στον κάμπο ως που να φτάσει,
και τότε πια σταμάτησε ἄθελα, με ὄση κι αν εἶχε φόρα·
ὅμοια εἶχε φοβερίσει κι ο Ἐχτορας ως το γιालὸ να φτάσει
περνῶντας εύκολα τ' Αργίτικα καλύβια και καράβια
σκοτώνοντας· μα σύντας σκόνταψε πα στα πυκνά φουσατά,
πέφτοντας πάνω τους εσταθήκε. Κι οι Αργίτες αντικρῦ του
με τα σπαθιά και με τα δικοπα κεντώντας τον κοντάρια
πίσω τον ἔσπρωξαν τρεκλίζοντας αναγουρίζει εκείνος,
και φώναξε στους Τρῶες με δύναμη, να τον ακούσουν ὄλοι:
- «Λυκιῶτες και Δαρδάνοι αντρόψυχοι και Τρῶες, κοντά μου ελάτε,
κι ὦρα πολλή μπροστά μου σίγουρα δε θα σταθοῦν οι Αργίτες,
κι ας μαζωχτηκαν, κι ας συντάχτηκαν, κι ας σφιχταραδιασθηκαν!
Θα φύγουν λέω μπρος στο κοντάρι μου, στ' ἀλήθεια αν με
γκαρδιῶνει
ο άντρας της Ἴηρας, ο βαρύβροντος ο Δίας ο τρισμεγάλος.»
Αυτὰ εἶπε, κι ὄλοι επήραν δύναμη και σῦλωσε ἡ καρδιά τους·
κι ευτύς ο γιος του Πριάμου, ο Δηφობος, κινάει ξεθαρρεμένος
το στρογγυλὸ μπροστά σκουτάρι του κρατώντας με το χέρι,
κι ετράβα ομπρός με πόδι ἀνάλαφρο, ξοπίσω απ' το σκουτάρι.
Με το λαμπρό κοντάρι απάνω του ρίχνει ο Μηριόνης τότε,
- και δεν ξαστόχησε· τον πέτυχε στο στρογγυλὸ σκουτάρι
το ταυροτόμαρο· ὅμως πάνω του, πρὶν το περάσει, σπάζει
στη δέση το μακρῦ κοντάρι του· κι ο Δηφობος μακριά του
το ταυροσκούταρο του εκράτησε, τι τρώμαξε ἡ ψυχὴ του
τον αντρειανὸ Μηριόνη, ως του ῥίξε· κι ωστόσο εστράφη ετούτος
και πίσω ενῶθη στους συντοδόφους του. κι εἶνε φοιντὰ πεισιυῖσει

- 165 ἄψ ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, χώσατο δ' αἰνῶς
ἀμφοτέρων, νίκης τε καὶ ἔγχος ὃ ξυνέαξε.
βῆ δ' ἔναι παρὰ τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν
οἰσόμενος δόρυ μακρόν, ὃ οἱ κλισίῃφι λέλειπτο.
οἷ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοῆ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
- 170 Τεύκρος δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
Ἴμβριον αἰχμητὴν πολυῖππου Μέντορος υἱόν·
ναῖε δὲ Πηδαῖον πρὶν ἐλθεῖν υἱας Ἀχαιῶν,
κούρην δὲ Πριάμοιο νόθην ἔχε, Μηδεσικάστην·
αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
- 175 ἄψ ἐς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρῶεσσι,
ναῖε δὲ παρ Πριάμῳ· ὃ δὲ μιν τίεν Ἴσα τέκεσσι.
τόν ῥ' υἱὸς Τελαμώνος ὑπ' οὐατος ἔγχει μακρῶ
νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὃ δ' αὐτ' ἔπεσεν μελίη
ὥς
ἦ τ' ὄρεος κορυφῇ ἕκαθεν περιφαινομένοιο
- 180 χαλκῶ ταμνομένη τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσση·
ὥς πέσεν, ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῶ.
Τεύκρος δ' ὀρμηθὴ μεμαῶς ἀπὸ τεύχεα δῦσαι·
Ἔκτωρ δ' ὀρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῶ.
ἀλλ' ὃ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλέυατο χάλκεον ἔγχος
- 185 τυτθόν· ὃ δ' Ἀμφίμαχον Κτεάτου υἱ' Ἀκτορίωνος
νισόμενον πόλεμον δὲ κατὰ στήθος βάλε δουρὶ·
δοῦπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῶ.
Ἔκτωρ δ' ὀρμηθὴ κόρυθα κροτάφοις ἀραρυῖαν
κρατὸς ἀφαρπάξαι μεγαλήτορος Ἀμφιμάχοιο·
- 190 Αἴας δ' ὀρμηθέντος ὀρέξατο δουρὶ φαεινῶ
Ἔκτορος· ἀλλ' οὐ πη χροὸς εἶσατο, πᾶς δ' ἄρα
χαλκῶ
σμερδαλέω κεκάλυφθ'· ὃ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν
οὐτα,
ὥσε δὲ μιν σθένει μεγάλῳ· ὃ δὲ χάσσαι' ὀπίσσω
νεκρῶν ἀμφοτέρων, τοὺς δ' ἐξείρυσσαν Ἀχαιοί.
- 195 Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στιχίος διὸς τε Μενεσθεὺς
ἄρχοι Ἀθηναίων κόμισαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἴμβριον αὐτ' Αἴαντε μεμαότε θυρίδος ἀλκῆς
ὥς τε δὴ αἶγα λέοντε κυνῶν ὑπο καρχαροδόντων
ἀρπάξαντε φέρητον ἀνὰ ῥωπήϊα πικκνά
- 200 ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης μετὰ γαμφηλῆσιν ἔχοντε,
ὥς ῥα τὸν ὑψοῦ ἔχοντε δῶμα Αἴαντε κορυστὰ
τεύχεα συλήτην· κεφαλὴν δ' ἀπαλῆς ἀπὸ δειρής
κόψεν Οἰλιάδης κεχολωμένος Ἀμφιμάχοιο,
ἦκε δὲ μιν σφαιρηδὸν ἐλιξάμενος δι' ὀμίλου·
- καὶ γὰρ ταῦτα, τὴν νίκη που ἔχασε καὶ τ' ὄπλο που εἰσυντρίφθη.
καὶ πῆρε δρόμο γὰρ τ' Ἀργίτικα καλύβια καὶ καράβια,
τοῦ ἄλλο μακρὺ κοντάρι πού ἀφήσε νὰ βρεῖ μες στο καλύβι.
Χτυπιόνταν οἱ ἄλλοι ωστόσο, κὶ ἀσβηστος ὁ ἀλαλητός σκωνόταν.
- Πρῶτος τὸν Ἴμβριο ὁ Τεύκρος σκότωσεν, ὁ γιος τοῦ Τελαμῶνα,
τὸν ἀντρεωμένο γιο τοῦ Μέντορα τοῦ πολυφοραδάτου'
στο Πηδαῖο, πρὶν οἱ Ἀργίτες φτάσουνε, με τὴ Μηδεσικάστη,
πού ἔχεν ὁ Πρίαμος κάνει ἀπ' ἄλλη τοῦ γυναῖκα, ἐζούσε πρῶτα'
σα φτάσαν ὅμως τὰ διπλόγυρτα τῶν Ἀχαιῶν καράβια,
στὴν Τροία ξανάρθε, καὶ ξεχώριζε μέσα στους Τρῶες τοὺς ἄλλους.
Τὸν εἶχε ὁ Πρίαμος στο παλάτι τοῦ καὶ τὸν τιμοῦσε ὡς γιο τοῦ.
καὶ τώρα ὁ Τεύκρος τὸν ἐχτύπησε με τὸ μακρὺ κοντάρι
κάτω ἀπ' τ' ἀφτί, καὶ τὸ κοντάρι τοῦ τραβάει. Σὰ φράξος πέφτει,
πού σε κορφὴ βουνοῦ, περίφαντου μακριάθε, τὸ πελέκι
- τὸν κόβει, καὶ στο χῶμα ξάπλωσε τὰ τρυφερά τοῦ φύλλα'
Ἔτσι ἔπεσε, καὶ γύρα ἐβρόντηξεν ἡ πλουμιστὴ τοῦ ἀρμάτα.
Κὶ εὐτὺς ἐχύθη ὁ Τεύκρος θέλοντας νὰ γδῦσει τ' ἀρμάτα τοῦ'
κὶ ὅπως χιμούσε, ὁ μέγας Ἐχτορας τὸ ἀστραφερό τοῦ ρίχνει
χαλκὸ κοντάρι, μα τὸ ξέφυγεν, ὡς τὸ ἔδε ὀμπρός τοῦ, ὁ Τεύκρος,
μια τρίχα μόνο. Τὸν Ἀμφίμαχο πέτυχε ἐκεῖνος τότε,
τὸ γιο τοῦ Χτέατο, πα στο στήθος τοῦ, στὴ μάχη ὅπως γυρνούσε.
Βαρὺς σωριάστη, κὶ ἀπὸ πάνω τοῦ βρόντηξαν τ' ἀρμάτα τοῦ.
Κὶ ὁ Ἐχτορας χύθηκε, τοῦ ἀντρώκαρδου τοῦ Ἀμφιμάχου τὸ κρᾶνος,
τὸ ἀρμοδεμένο στα μελίγγια τοῦ, ν' ἀρπάξει ἀπ' τὸ κεφάλι.
- Μα ὅπως χυνόταν, ρίχνει ἀπάνω τοῦ με τὸ λαμπρὸ κοντάρι
ὁ μέγας Αἴαντας' μα ὡς τὴ σάρκα τοῦ δε φτάνει, τὴ ἦταν ὅλη
ντυμένη στο χαλκὸ, μὸν' χτύπησε στου σκουταριοῦ τ' ἀφάλι,
καὶ δυνατὰ τὸν ἴδιον ἐσπρωξε. Γυρίζει ἐκεῖνος πίσω,
κὶ ἀφήνει τοὺς νεκροὺς, πού ἐτράβηξαν οἱ Δαναοὶ κοντὰ τοὺς.
Τὸν ἕναν τότε, τὸν Ἀμφίμαχο, στο ἀσκέρι ὁ Στιχίος πίσω
κὶ ὁ γαῦρος Μενεσθέας κουβάλησαν, τῶν Ἀθηναίων οἱ πρῶτοι'
τὸν Ἴμβριο πάλε ἀσκῶσαν οἱ Αἴαντες, ἀντρεία κὶ ὀρμὴ γιομάτοι.
Πῶς ἀπὸ σκύλους σουβλερόδοντους ξεφεύγοντας δυὸ λιόντες
μια γίδα ἀρπάξουν καὶ τὴ φέρνουνε μες στα πικκνά τὰ θάμνα,
- καὶ τὴν κρατοῦν με τὶς μασέλες τοὺς ψηλά ἀπ' τὴ γῆ' παρόμοια
κὶ οἱ δυὸ ἀντρεϊανοὶ ψηλά κρατώντας τὸν ἀπ' τ' ἀρμάτα τὸν γδῦσαν.
Κὶ ὁ γιος τοῦ Οἰλέα, γὰρ τὸν Ἀμφίμαχο χολιώντας, τὸν σπαθίζει
τὸν ἀπαλὸ λαιμὸ χωρίζοντας ἀπ' τὸ κεφάλι, κὶ ἔτσι
στροφιουινώνοντας τὸ σφεντόνισε κατὰ τὸ ἀσκέρι ὡς σφαῖρα

- 205 Ἐκτορι δὲ προπάραιθε ποδῶν πέσεν ἐν κονίησι.
καὶ τότε δὴ περὶ κῆρι Ποσειδάων ἐχολώθη
υἱωνοῖο πεσόντος ἐν αἰνῇ δηϊότητι,
βῆ δ' ἰέναι παρὰ τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν
ὄτρυνέων Δαναούς, Τρώεσσι δὲ κήδεα τεύχεν.
- 210 Ἴδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν
ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, ὃ οἱ νέον ἐκ πολέμοιο
ἦλθε κατ' ἰγνύην βεβλημένος ὀξείῃ χαλκῷ.
τὸν μὲν ἑταῖροι ἐνεικαν, ὃ δ' ἰητροῖς ἐπιτείλας
ἦῖεν ἐς κλισίην· ἔτι γὰρ πολέμοιο μενοίνα
- 215 ἀντιάαν· τὸν δὲ προσέφη κρείων ἐνοσίχθων
εἰσάμενος φθογγὴν Ἀνδραίμονος υἱῆς Θόαντι
ὃς πάσῃ Πλευρώωνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι
Αἰτωλοῖσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμω·
Ἴδομενεὺ Κρητῶν βουληφόρε ποῦ τοι ἀπειλαί
- 220 οἴχονται, τὰς Τρωσὶν ἀπειλεῖον υἴες Ἀχαιῶν;
τὸν δ' αὐτ' Ἴδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ἠῦδα·
ὦ Θόαν οὐ τις ἀνὴρ νῦν γ' αἴπιος, ὄσσον ἔγωγε
γιγνώσκω· πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα ππολεμίζειν.
οὐτέ τινα δέος ἴσχευ ἀκήριον οὐτέ τις ὄκνω
- 225 εἴκων ἀνδύεται πόλεμον κακόν· ἀλλὰ που οὕτω
μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενεῖ Κρονίωνι
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιοῦς.
ἀλλὰ Θόαν, καὶ γὰρ τὸ πάρος μενεδήϊος ἦσθα,
ὄτρυνεις δὲ καὶ ἄλλον ὄθι μεθιέντα ἴδῃαι·
- 230 τῷ νῦν μῆτ' ἀπόλλυγε κέλευέ τε φωτὶ ἐκάστω.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἴδομενεὺ μὴ κείνος ἀνὴρ ἔτι νοστήσειεν
ἐκ Τροίης, ἀλλ' αὐθι κυνῶν μέλπηθρα γένοιτο,
ὃς τις ἐπ' ἤματι τῷδε ἔκων μεθίησι μάχεσθαι.
- 235 ἀλλ' ἄγε τεύχεα δεῦρο λαβῶν ἴθι· ταῦτα δ' ἅμα χρῆ
σπεύδειν, αἶ κ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δῦ' ἐόντε.
συμπερτῆ δ' ἄρετῇ πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν,
νῶϊ δὲ καὶ κ' ἀγαθοῖσιν ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.
ὡς εἰπῶν ὃ μὲν αὐτίς ἔβη θεὸς ἅμ πόνον ἀνδρῶν·
- 240 Ἴδομενεὺς δ' ὅτε δὴ κλισίην εὐτυκτον ἴκανε
δύσετο τεύχεα καλὰ περὶ χροῖ, γέντο δὲ δοῦρε,
βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῆ ἑναλίγκιος, ἦν τε Κρονίων
χειρὶ λαβῶν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
δεικνύς σῆμα βροτοῖσιν· ἀρίζηλοι δὲ οἱ αὐγαί·
- 245 ὡς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ θεράππων εὖς ἀντεβόλησεν
ἐγγύς ἔτι κλισίης· μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ἦει
οἰσόμενος· τὸν δὲ προσέφη σθένης Ἴδομενήος·
Μηριόνη Μόλου υἱέ πόδας ταχὺ φίλταθ' ἑταίρων
- κι ομπρός στου Εχτόρου επήγε κι έπεσε τα πόδια, μες στη σκόνη.
Μα τότε ο Ποσειδῶνας έννωσε θυμὸ βαρὺ στα σπλάχνα,
τον εγγονὸ θωρώντας που 'πεσε στην άγρια μέσα μάχη'
και κίνησε να πάει στ' Αργίτικα καλύβια και καράβια
στους Δαναοὺς κουράγιο δίνοντας, στους Τρώες καημοὺς μεγάλους.
- Κι ο Ιδομενέας ο κονταρόχαρος τον πέτυχε αντικρὺ του,
ὡς έφτανε ἀπὸ κάποιο σύντροφο, που ὅτι εἶχε βγει ἀπ' τη μάχη,
με μυτερὸ χαλκὸ στο γόνατο ξοπίσω λαβωμένος'
τον εἶχαν κουβαλήσει οἱ σύντροφοι, κι ο Ιδομενέας να τρέξουν
εἶπε οἱ γιατροί' μα ως στο καλύβι του γυρνοῦσε, λαχταρώντας
να πολεμήσει ἀκόμα, του 'κραξεν ο μέγας Κοσμοσειστής,
το λάλο παίρνοντας του Αντραίμονα, του γιου του Θόα, που ολοῦθε
τους Αἰτωλοὺς, και στην ἀπόγκρεμη κυβέρνα Καλυδῶνα
και στην Πλευρώνα, και τον δόξαζαν, θεὸς λες κι ἦταν, ὄλοι:
«Των Κρητικῶν ρηγάρχη, λέγε μου, που πήγαν οἱ φοβέρες,
- που οἱ γιοι των Αχαιῶν φοβέριζαν, τους Τρώες πως θα χαλάσουν;»
Κι ο Ιδομενέας του απηλογήθηκε, των Κρητικῶν ο ρήγας:
« Ὅσο κατέχω εγώ, κανένας μας δεν εἶναι, Θόαντα, φταιχτής·
τι ὄλοι μας ξερούμε ἀπὸ πόλεμο, κι οὐδὲ κανεῖς μας εἶναι
που τον κρατᾷ τρομάρια ξέψυχη, κανεῖς που ἀπὸ ἀναμελιά
τον άγριο πόλεμο παράτησε, να φύγει' λέω μονάχα
πως ἔτσι θέλει ο τρανοδύναμος υἱός του Κρόνου τώρα,
εδῶ μακριά ἀπὸ το Ἄργος άχναρα ν' αφανιστοῦν οἱ Αργίτες.
Μα εσύ και πριν καλά στον πόλεμο βαστούσες, Θόαντα, πάντα
κι ἔσπρωχνες κι ἄλλον, αν τον ἔβλεπτες στη μάχη να δειλιάζει.
- Μη σταματάς λοιπόν, ξεσήκωνε τον έναν και τον άλλον.»
Κι ο Ποσειδῶνας του ἀποκρίθηκεν ο κοσμοσειστής τότε:
« Ποτέ του, Ιδομενεά, στον τόπο του να μη διαγύρει εκείνος,
μόνο να γίνει τραβολόγημα μέσα στην Τροία των σκύλων,
ὅποιος χωρὶς κουράγιο σήμερα θα βγει να πολεμήσει.
Μον' ἔλα τώρα, πάρε τ' ἄρματα κι ομπρός, τι σφίγγει η ἀνάγκη,
κάτι καλὸ να ἰδοῦμε αν θα 'βγαῖνε κι ἀπὸ τους δυο μας μόνο'
κι οἱ πιο αχαμνοί, σαν πουν να σμίξουνε, κάτι θα κάνουν πάντα'
κι εμεῖς να χτυπηθοῦμε ξερούμε, θαρρῶ, και μ' αντρωμένους!»
Ὡς εἶπε αὐτὰ ο θεὸς, στο αντρίστικο γύρνα ξανά το ἀπάλε'
- κι ο Ιδομενέας, ως στο καλόφτιαστο καλύβι του ἦρθε, πήρε
κι εντύθη τα πανῶρια του ἄρματα, κι αρπώνοντας δυο κοντάρια
κινάει και φεύγει, ως αστροπέλεκτο, που ο γιος του Κρόνου παίρνει
στο χέρι και ἀπ' το διάφεγγο Ὀλυμπο στη γη νινάζει κάτω
—σημάδι στους θνητούς—κι ἡ λάμψη του ξαστράφτει πέρα ως
πέρα'
ὁμοια ἔφεγγε ο χαλκὸς στα στήθη του τρογύρα, ως εδρομοῦσε.
Εκεῖ ο τρανὸς αμαξολάτης του τον ἔσμιξε Μηριόνης,
πλάι στο καλύβι ἀκόμα' επήγαινε για χάλκινο κοντάρι.
Και τότε ο Ιδομενέας ο αντρόκαρδος του μίλησε και του 'πε:
«Του Μόλου υγιέ, Μηριόνη, γρήγορε και γκαρδιακέ μου ακράνη,

- 250 τίπτ' ἤλθες πόλεμόν τε λιπών και δηϊότητα;
 ἤέ τι βέβληαι, βέλεος δέ σε τείρει άκωκή,
 ἤέ τευ άγγελής μετ' ἔμ' ἤλυθες; ούδέ τοι αὐτός
 ἦσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι, αλλά μάχεσθαι.
 τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος αντίον ἠῦδα·
- 255 Ἴδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
 ἔρχομαι εἴ τί τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λείπειται
 οἰσόμενος· τό νυ γάρ κατεάξαμεν ὃ πρὶν ἔχεσκον
 άσπίδα Δηϊφόβοιο βαλῶν ὑπερνηορέοντος.
 τὸν δ' αὐτ' Ἴδομενεύς Κρητῶν άγός αντίον ἠῦδα·
- 260 δούρατα δ' αἶ κ' ἐθέλησθα και ἐν και εἴκοσι δῆεις
 ἔσταότ' ἐν κλισίῃ πρὸς ἐνώπια παμφανώνοντα
 Τρώϊα, τὰ κταμένων άποαίνουμαι· οὐ γάρ οἶω
 άνδρῶν δυσμενέων ἐκάς ιστάμενος πολεμίζειν.
 τῷ μοι δούρατά τ' ἔστι και άσπίδες ὀμφαλόεσσαί
- 265 και κόρυθες και θώρηκες λαμπρὸν γανώνντες.
 τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος αντίον ἠῦδα·
 και τοι ἔμοι παρά τε κλισίῃ και νῆϊ μελαίνῃ
 πόλλ' ἔναρα Τρώων· άλλ' οὐ σχεδόν ἔστιν ἐλέσθαι.
 οὐδέ γάρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι άλκῆς,
- 270 αλλά μετὰ πρώτοισι μάχην ἀνά κυδιάνειραν
 ἴσταμαι, ὀππότε νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο.
 άλλόν πού τινα μάλλον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 λήθω μαρνάμενος, σέ δέ ἴδμεναι αὐτὸν οἶω.
 τὸν δ' αὐτ' Ἴδομενεύς Κρητῶν άγός αντίον ἠῦδα·
- 275 οἶδ' ἀρετὴν οἴός ἔσσι· τί σε χρῆ ταῦτα λέγεσθαι;
 εἰ γάρ νῦν παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα πάντες ἄριστοι
 ἐς λόχον, ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται άνδρῶν,
 ἐνθ' ὃ τε δειλὸς άνήρ ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφάνθη·
 τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρώς άλλυδὶς άλλῃ,
- 280 οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἦσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμός,
 αλλά μετοκλάζει και ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἴζει,
 ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει
 κῆρας οἰομένω, πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων·
 τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἄρ τρέπεται χρώς οὔτε τι λίην
- 285 ταρβεῖ, ἐπειδάν πρῶτον ἐσίζηται λόχον άνδρῶν,
 ἀράται δέ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῖ λυγρῇ·
 οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος και χεῖρας ὄνοιτο.
 εἴ περ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος ἠέ τυτείης
 οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὀπισθε πέσοι βέλος οὐδ' ἐνὶ
 νώτω,
- τι ἦρθες ἐδῶ, σφαγὴ και πόλεμο στη μέσησ ἀπαρατώντας;
 Ἀπό σαγίτα μη λαβῶθηκες και σε σουβλίζει ο πόνος;
 Μήπως μαντάτο κάποιο φέρνεις μου; Μήτε κι εγῶ το θέλω
 να κάθουμαι ἔτσι στο καλύβι μου, μόνο να μπω στη μάχη.»
 Κι ο μυαλωμένος του ἀποκρίθηκε Μηριόνης τότε κι εἶπε:
 « Ἴδομενεά, των χαλκοθῶρακων των Κρητικῶν ρηγάρχη,
 ἦρθα, κοντάρι ακόμα αν ἔμεινε κανένα στα καλύβια,
 να πάρω να κρατῶ τι το ἔσπασα το που ἔχα πρὶν στο χέρι,
 του τρανοκαυκησιάρη Δηϊφοβου βαρώννας το σκουτάρι.»
 Κι ο Ἴδομενεάς του ἀπηλογήθηκε, των Κρητικῶν ο ρήγας:
- «Κοντάρια αν θέλεις, κι ένα κι εἴκοσι μες στο καλύβι θα ἔβρεις,
 ορθά να στέκονται, κατάντικρα στο στραφετέρο τον τοίχο,
 τραδιπικα, που ἀπ' ὄσους σκότῳσα τα κούρσεψα τι ἀλάργα
 ἀπ' τους οχτροῦς εγῶ δε στέκομαι, θαρρῶ, καθῶς χτυπιέμαι'
 γι' αὐτό και ἀφαλῳτά μου βρίσκονται σκουτάρια και κοντάρια,
 κι ἔχω και κράνη, ἔχω και θῳρακες στραφταλιστούς, που λάμπουν.»
 Κι ο μυαλωμένος του ἀποκρίθηκε Μηριόνης τότε κι εἶπε:
 «Ἐχω κι εγῶ στο μαῦρο μου ἄρμενο και στο καλύβι κούρσα
 πολλὰ ἀπ' τους Τρώες, ὁμως δε βρίσκονται κοντά για να τα πάρω'
 τι οὔτε κι εγῶ, θαρρῶ, την ξέχασα ποτέ την ἀντριγιά μου.
- Μέσα στους πρώτους πρώτους στέκομαι στη δοξαντροῦσα μάχη,
 κάθε φορά που ἀνοίξει ο πόλεμος κι η χλαοή του ἀνάψει.
 Ἄλλος μπορεῖ ἀπό τους χαλκάρματους Ἀργίτες να μην εἶδε
 πως πολεμῶ, μα εσύ, ἀπεικάζομαι, το ξέρεις μοναχός σου.»
 Κι ο Ἴδομενεάς του ἀπηλογήθηκε, των Κρητικῶν ο ρήγας:
 «Την ξέρω την ἀντρεία σου' ἀνώφελα τι μου την κουβεντάζεις;
 Στα πλοία μιαν ὥρα αν ξεχωρίζαμε να πάμε σε καρτέρι
 οἱ πιο ἀντρειωμένοι—ἐδῶ που δείχνηται του ἀνθρώπου το κουράγιο,
 και ποιος εἶναι ἀντρειανός ἀνέσφαλτα και ποιος κιοτής ξεκρίνεις'
 τι του κιοτή θῳρεῖς το πρόσωπο που ὄλο κι ἀλλάζει χρώμα,
- κι οὐδ' ἔχει στην ψυχή του ἀνάκαρα να κάτσει σ' ἓναν τόπο,
 μόν' ὄλο μεταλλάζει, ως κάθεται, στο 'να και στ' ἄλλο πόδι,
 και μες στα στήθη του με δύναμη κλωτσάει η καρδιά, το Χάρο
 το μαῦρο ως βλέπει μπρος στα μάτια του, και του χτυποῦν τα δόντια'
 μα του ἀντρειανού μηδέ το πρόσωπο χλωμαίνει, οὐδέ και τόσο
 φοβάται, μια και βρει τη θέση του και κάτσει στο καρτέρι,
 μόν' λαχταράει μιαν ὥρα ἀρχύτερα πότε θα ῥθουν στα χέρια—
 ἐκεῖ και ποιος δε θα καμάρωνε την ἀντριγιά σου τάχα;
 Κι αν σε κοντάριζαν, κι αν σου ῥιχναν ἀπό κοντά στη μάχη,
 ποτέ η ριζιά τους δε θα σ' ἔβρισκε στο σβέρκο οὐδέ στην πλάτη'

- 290 ἀλλά κεν ἦ στέρνων ἦ νηδύος ἀντιάσειε
πρόσσω ἰεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα νηπίτιοι ὦς
ἔσταότες, μή πού τις ὑπερφιάλως νεμσήση·
ἀλλὰ σύ γε κλισίην δὲ κιῶν ἔλευ ὄβριμον ἔγχος.
- 295 ὦς φάτο, Μηριόνης δὲ θεῶν ἀτάλαντος Ἄρηι
καρπαλίμως κλισήθηεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος,
βῆ δὲ μετ' Ἴδομενεῖα μέγα ππολέμοιο μεμηλῶς.
οἶος δὲ βροτολοηγός Ἄρης πόλεμον δὲ μέτεισι,
τῷ δὲ Φόβος φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβῆς
- 300 ἔσπετο, ὅς τ' ἐφόβησε ταλάφρονά περ πολεμιστήν·
τῷ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μέτα
θωρήσσεσθον,
ἦε μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας· οὐδ' ἄρα τῷ γε
ἔκλυον ἀμφοτέρων, ἑτέροισι δὲ κύδος ἔδωκαν·
τοῖοι Μηριόνης τε καὶ Ἴδομενεὺς ἀγοὶ ἀνδρῶν
- 305 ἦϊσαν ἐς πόλεμον κεκορυθμένοι αἰθιοπὶ χαλκῷ.
τόν καὶ Μηριόνης πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
Δευκαλίδη πῆ τὰρ μέμονας καταδῦναι ὄμιλον;
ἦ ἐπὶ δεξιόφιν παντός στρατοῦ, ἦ ἀνά μέσσοις,
ἦ ἐπ' ἀριστερόφιν; ἐπεὶ οὐ ποθὶ ἔλπομαι οὕτω
- 310 δεύεσθαι πολέμοιο κάρη κομώνοντας Ἀχαιοῦς.
τόν δ' αὐτ' Ἴδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
νηυσὶ μὲν ἐν μέσσησιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
Αἰαντές τε δῶν Τεύκρος θ', ὅς ἄριστος Ἀχαιῶν
τοξοσύνη, ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ·
- 315 οἷ μιν ἄδην ἐλώσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο
Ἔκτορα Πριαμίδην, καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν.
αἰπὺ οἱ ἐσσειταί μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι
κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
νῆας ἐνιπρήσαι, ὅτε μὴ αὐτὸς γε Κρονίων
- 320 ἐμβάλιοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῆσιν.
ἀνδρὶ δὲ κ' οὐκ εἴξειε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ὅς θνητὸς τ' εἶη καὶ ἔδοι Δημήτερος ἀκτὴν
χαλκῷ τε ῥηκτὸς μεγάλοισι τε χερμαδίοισιν.
οὐδ' ἂν Ἀχιλλεὺς ῥήξῃνορι χωρήσειεν
- 325 ἐν γ' αὐτοσταδίῃ· ποσὶ δ' οὐ πῶς ἔστιν ἐρίζειν.
νῶϊν δ' ὦδ' ἐπ' ἀριστερ' ἔχε στρατοῦ, ὄφρα
τάχιστα
εἶδομεν ἠέ τω εὐχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
ὦς φάτο, Μηριόνης δὲ θεῶν ἀτάλαντος Ἄρηι
ἦρχ' ἴμεν, ὄφρ' ἀφίκοντο κατὰ στρατὸν ἦ μιν
ἀνώγει,
- μπρος στην κοιλιά θα σε πετύχαινε για και στα στήθια, σύντας
χιμάς εκεί που οι πρόμαχοι ἔστησαν γλυκὸ κουβεντολόγι.
Μον' ἔλα τώρα, ας μη στεκόμαστε και σαν παιδιά μιλούμε,
μη μας ακούσουν και θυμώνοντας τα βάλουμε μαζί μας'
ἔμπα μονάχα στο καλύβι μου και διάλεξε κοντάρι.»
Αυτὰ εἶπε, κι ο Μηριόνης γρήγορα, σαν το γοργό τον Ἄρη,
με βίαση απ' το καλύβι χάλκινο κοντάρι αρπάζει, κι ἔτσι
στον Ἴδομενεά τ' ἀχνάρια ἐτράβηξε, κι εἶχε στο νου το ἀπάλε.
Πῶς ο Ἄρης τρέχει ο αιματοστάλαχτος στον πόλεμο, κι ο Τρόμος,
ο γιος του ο αντρόκαρδος κι ἀφόβητος, τον ακλουθαίει ζοπίσω,
- που και τον πιο αντρειανὸ πολέμαρχο τον ρίχνει στη φευγάλα,
ἀπὸ τη Θράκη ως παν στους Ἐφυρους αρματωμένοι οι δυο τους,
και στους τρανοὺς Φλεγύες, κι οὐδ' ἀκούσαν μαζί τα παρακάλια
και των δυονῶ, μον' σ' ἕναν χάρισαν ἀπὸ τους δυο τη νίκη'
παρόμοια οι δυο αρχηγοὶ στον πόλεμο τραβούσαν, ο Μηριόνης
κι ο Ἴδομενεάς, ζωσμένοι στ' ἄρματα, που ξάστραφτε ο χαλκὸς τους.
και πρῶτος ο Μηριόνης μίλησε και λέει στο σύντροφο του:
« Του Δευκαλίωνα γιε, που θα 'θελες να μπεις στη μάχη τώρα;
Τάχα δεξιὰ μεριά απ' τ' ασκέρι μας για και στη μέση μήπως,
για και ζερβά; τι ἄλλου ἀπὸ πόλεμο δεν ἔχουν τόση ἀνάγκη
- οι Ἀργίτες πουθενά οι μακρομάλλοι; καθὼς εκεί, λογιάζω.»
Κι ο Ἴδομενεάς του ἀπηλογήθηκε, των Κρητικῶν ο ρήγας:
« Τα μεσιακά καράβια βρίσκονται να διαφεντέψουν κι ἄλλοι,
οι Αἰαντες οἱ δυο, κι ο Τεύκρος δίπλα τους, μες στους Ἀργίτες
πρῶτος
στις δοξαριές, και στο αντροπάλεμα με τους στερνοὺς δε στέκει.
Αυτοὶ θα τον χορτάσουν πόλεμο τον Ἐχτορα, κι ας εἶναι
ὅσο το θέλει λιονταρόκαρδος κι ὅσο αν γυρεύει ἀπάλε.
Πολὺ θα του 'ρθει ἀλήθεια δύσκολο, σφαγὴ κι ας λαχταρίζει,
τη λύσσα ετούτων και τ' ἀνίκητα να παραλύσει χέρια,
κι ἔτσι να κάψει τα καράβια μας, ἐξὸν ο γιος του Κρόνου
- δαυλὸ αναμμένο ἀπὰ στα γρήγορα καράβια αν ρίξει ἀτὸς του'
τι ο τελαμώνιος Αἴας δε γίνεται σ' ἄλλον μπροστὰ να φύγει,
να 'ναι μαθὲς θνητὸς, να γεύεται της Δημήτρας το στάρι,
και να λαβώνεται ἀπὸ τ' ἄρματα και τα τρανά κοτρόνια.
Κι οὐδὲ στο ρημαχτὴ θα δειλιαζε μπροστὰ Ἀχιλλέα, μαζί του
ν' αντροπαλέψει' μον' στο τρέξιμο θα τον περνούσε ἐκεῖνος.
Ὅσο για μας τους δυο, για τράβηξε ζερβά απ' τ' ασκέρι, κάποιον
ευτὺς να ἰδοῦμε αν θα δοξάσουμε, για αν κάποιος μας δοξάσει.»
Αυτὰ εἶπε, κι ο Μηριόνης κίνησε, σαν τον γοργό τον Ἄρη,
κι ο ἄλλος μαζί, στο ασκέρι ως που 'φτασαν, και που ζητούσε ο
πρῶτος.

- 330 οἷ δ' ὡς Ἰδομενεῖα ἴδον φλογὶ εἵκελον ἀλκὴν
αὐτὸν καὶ θεράπποντα σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
κεκλόμενοι καθ' ὄμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν·
τῶν δ' ὁμὸν ἴστατο νεῖκος ἐπὶ πρυμνήσι νέεσσιν.
ὡς δ' ὄθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωνσιν ἄελλαι
- 335 ἤματι τῷ ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους,
οἷ τ' ἄμυδις κόνις μεγάλην ἰστᾶσιν ὀμίχλην,
ὡς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη, μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ
ἀλλήλους καθ' ὄμιλον ἐναιρέμεν ὀξεί χαλκῷ.
ἔφριξεν δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχέϊησι
- 340 μακρῆς, ἃς εἶχον ταμείχρους· ὅσσε δ' ἄμερδεν
αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἄπτο λαμπομενάων
θωρήκων τε νεοσημήκτων σακέων τε φαεινῶν
ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κεν θρασυκάρδιος εἶη
ὅς τότε γηθήσειεν ἰδῶν πόνον οὐδ' ἀκάχοιτο.
- 345 τῷ δ' ἀμφὶς φρονέοντε δὴ Κρόνου υἷε κραταιῷ
ἀνδράσιν ἠρώεσσιν ἐτεύχετον ἄλγεα λυγρά.
Ζεὺς μὲν ῥα Τρῶεσσι καὶ Ἴκτορι βούλετο νίκην
κυδαίων Ἀχιλλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ τι πάμπαν
ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιϊκὸν Ἰλιόθι πρό,
- 350 ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἷεα καρτερόθυμον.
Ἀργεῖους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθῶν
λάθρη ὑπεξαναυδὺς πολίης ἄλός· ἤχθητο γάρ ῥα
Τρῶσιν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος ἦδ' ἴα πάτρη,
- 355 ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ἦδη.
τῷ ῥα καὶ ἀμφαδίην μὲν ἀλεξέμεναι ἀλέεινε,
λάθρη δ' αἰὲν ἐγειρε κατὰ στρατὸν ἀνδρὶ εἰοικώς.
τοὶ δ' ἔριδος κρατερῆς καὶ ὁμοῖου ποτολέμοιο
πεῖριρ ἐπαλλάξαντες ἐπ' ἀμφοτέροισι τάνυσσαν
- 360 ἄρρηκτόν τ' ἄλυτόν τε, τὸ πολλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
ἐνθα μεσαιπόλιός περ ἐὼν Δαναοῖσι κελεύσας
Ἰδομενεὺς Τρῶεσσι μετάλμενος ἐν φόβον ὤρσε.
πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα Καβηρσόθεν ἔνδον ἐόντα,
ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει,
- 365 ἦτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην
Κασσάνδρην ἀνάεδνον, ὑπέσχετο δὲ μέγα ἔργον,
ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπώσμεν υἷας Ἀχαιῶν.
τῷ δ' ὁ γέρων Πρίαμος ὑπὸ τ' ἔσχετο καὶ
κατένευσε
δωσέμεναι· ὁ δὲ μάρναθ' ὑποσχεσῆησι πιθήσας.
- Κι οἱ Τρῶες το Δομενεά σαν ἐνιωσαν, τῆς ἀντριγιάς τῆ φλόγα,
τον ἴδιο αὐτὸν και τον ακράνη του, με πλουμιστές ἀρμάτες,
ο ἕνας του ἄλλου κουράγιο δίνοντας ἀπάνω του ὅλοι ἐπέσαν
κι ἀνοίξαν τα φουσατά πόλεμο στων καραβιῶν τις ἄκρες.
Ὅπως βαρύν οἱ ἀνεμοὶ δρόλαπα σφυρίζοντας ἀσκῶνουν,
τῆ μέρα ο κουρνιαχτός που πλήθυνε στις στράτες μέσα ολούθε,
κι ὅλοι μαζί φυσῶντας ἀσκῶσαν πυκνὴ τῆ σκόνῃ ως νέφος'
ὅμοια κι ἐκεῖνοι τότε ἀνάκατα μες στο σωρὸ χτυπιόνταν,
με κοφτερό χαλκὸ γυρεύοντας να σφάξει ο ἕνας τον ἄλλο.
Κι ἡ φάουσα μάχῃ ὀρθανατριχίασαν ἀπ' τα μακριὰ κοντάρια,
που ἐκράτουν και θέριζαν γύρα τους' και θάμπωναν τα μάτια
ἀπ' τῆ χαλκένια φλόγα που 'βγαζαν τ' ἀστραποβόλα κρᾶνη
κι οἱ φρεσκογουαλισμένοι θώρακες και τα λαμπρὰ σκουτάρια,
ὅλοι μαζί ως τραβούσαν σίδερο θα 'χε καρδιά ο που το 'δε
τέτοιο κακό κι ἐχάρῃ μέσα του, χωρίς να καρδιοσάσει.
Οἱ δυο του Κρόνου γιοὶ οἱ τρανόκαρδοὶ, με ἄλλη βουλή ο καθένας,
στ' ἀσκέρια τ' ἀντρεωμένα ἐσύγκλωθαν τρανοὺς καημοὺς ωστόσο'
στους Τρῶες ζητούσε και στον Ἐχτορα τῆ νίκη ο Δίας να δώσει,
τον Ἀχιλλῆα το γοργοπόδαρο τιμώντας' οὔτε κι ὅμως
στην Τροία μπροστά λογάριαζε ἀχναριοὺς ν' ἀφανιστοῦν οἱ Ἀργεῖτες'
τῆ Θέτιδα μονάχα ἐδόξαζε και τον τρανὸ το γιο τῆς.
Κι ο Ποσειδῶνας πάλε ζύγωνε ν' ἀσκῶσει τους Ἀργεῖτες,
κρυφὰ ἀπὸ το ψαρί προβαίνοντας το κύμα, τι πονούσε
να τους θωρεῖ ἀπ' τους Τρῶες να χάνονται, και χόλιαζε του Δία.
Κι οἱ δυο ἀπὸ μια γενιά κρατιόντουσαν, τον ἴδιο εἶχαν πατέρα,
μα ο Δίας στη γνώση πρώτος ἐρχοῦνταν, τι πιο μπροστά ἐγεννήθη.
Γι' αὐτὸ και φανερά δεν ἤθελε να δώσει χέρι, μόνο
κρυφὰ ἀναγκάρδιωνε ἀκατάπαυτα, με ὄψη θνητοῦ, τ' ἀσκέρι.
Ἔτσι του πόλεμου του ἀνέσπλαχνου και τῆς σφαγῆς τῆς ἀγρίας
τέντωσαν το σκοινὶ ἀπὸ πάνω τους, για να τους κλείσουν μέσα,
ἀσύντριφτο, ἄλυτο, μα που 'λυσε πολλῶν τα γόνα τότε.
Εκεῖ τους Δαναοὺς ἐγκάρδιωσε, κι ομπρός χιμώντας ξάφνου
ο Ἰδομενεάς τους Τρῶες ἐσάκισε, κι ἀς ἦταν ψαρομάλλης·
τι τον τρανὸ Ὀθρυονέα κοντάρεψε, που μπήκε μες στο κάστρο
φτασμένος μόλις ἀπ' τῆν Κάβησο, τον πόλεμο γρικῶντας.
Τῆν κόρη ἐζήτησε τῆν πιο ὁμορφῆ του Πριάμου, τῆν Κασσάντρα,
με δίχως ξαγορά, και του 'ταξε τρανὸ πως θα 'κανε ἔργο,
τους γιοὺς των Ἀχαιῶν πως θα 'διωχνε μεβίας ἀπὸ τῆν Τροία.
και δέχτη ο γέρο Πρίαμος κι ἔταξε να του τῆ δώσει ταίρι,
κι ἐκεῖνος πια, τα θάρρη του ἔχοντας στο λόγο αὐτὸ, ἐπολέμα.

370 Ἴδομενεὺς δ' αὐτοῖο πτύσκειτο δουρί φαεινῶ,
καί βάλεν ὕψι βιβάντα τυχῶν· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέση δ' ἐν γαστέρι πῆξε.
δοῦπησεν δὲ πεσῶν· ὃ δ' ἐπεύξατο φώνησέν τε·
Ὅθρουονεὺ περι δὴ σε βροτῶν αἰνίζομ' ἀπάντων

375 εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις ὄσ' ὑπέστης
Δαρδανίδη Πριάμω· ὃ δ' ὑπέσχετο θυγατέρα ἦν.
καί κέ τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν,
δοῖμεν δ' Ἀτρεΐδαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην
Ἄργεος ἐξαγαγόντες ὀπιυέμεν, εἴ κε σὺν ἄμμιν

380 Ἰλίου ἐκπέρσης εὐ ναϊόμενον ππολιέθρον.
ἀλλ' ἔπε', ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα
ποντοπτόροισιν
ἀμφὶ γάμω, ἐπεὶ οὐ τοι ἐδνῶται κακοὶ εἰμεν.
ὥς εἶπων ποδὸς ἔλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
ἥρωσ Ἴδομενεὺς· τῷ δ' Ἄσιος ἦλθ' ἐπαμύντωρ

385 πεζὸς πρόσθ' ἵππων· τῷ δὲ πνεῖοντε κατ' ὤμων
αἰὲν ἔχ' ἠνίοχος θεράπων· ὃ δὲ ἴετο θυμῷ
Ἴδομενήα βαλεῖν· ὃ δὲ μιν φθάμενος βάλε δουρί
λαιμόν ὑπ' ἀνθερεῶνα, διὰ πρό δὲ χαλκὸν
ἔλασεν.
ἤριπε δ' ὥς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν ἢ ἀχερωῖς

390 ἠὲ πτύς βλωθρή, τὴν τ' οὐρεσι τέκτονες ἄνδρες
ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι νήϊον εἶναι·
ὥς ὃ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κείτο ταυσοθεῖς
βεβρυχῶς κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
ἐκ δὲ οἱ ἠνίοχος πλήγη φρένας ἄς πάρος εἶχεν,

395 οὐδ' ὃ γ' ἐτόλμησεν δηῖων ὑπὸ χεῖρας ἀλύξας
ἄψ ἵππους στρέψαι, τὸν δ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
δουρί μέσον περόνησε τυχῶν· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος ὃν φορέεσκε, μέση δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
αὐτὰρ ὃ ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου,

400 ἵππους δ' Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
ἐξέλασε Τρώων μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς.
Δηϊφობος δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθεν Ἴδομενήος
Ἀσίου ἀχνύμενος, καὶ ἀκόντισε δουρί φαεινῶ.
ἀλλ' ὃ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος

405 Ἴδομενεὺς· κρύφθη γὰρ ὑπ' ἀσπίδι πάντοσ' εἴση,
τὴν ἄρ' ὃ γε ῥινοῖσι βωῶν καὶ νώροπι χαλκῷ
δινωτὴν φορέεσκε, δῶν κανόνεσσ' ἀραρυῖαν·
τῇ ὑπο πᾶς ἔαλη, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
καρφαλέον δὲ οἱ ἀσπίς ἐπιθρέξαντος ἄυσεν

Κι ο Ἴδομενέας τον εσημάδεψε με αστραφτερό κοντάρι, κι αυτό τον βρήκε, ως καμαρώνοντας τραβούσε· ο θώρακας του που εφόρα ο χάλκινος δεν άντεξε, μον' στην κοιλιά του εμπήχτη. Πέφτει με βρόντο' καμαρώνοντας ο Ἴδομενέας του κράζει: «Οθρουονέα, σχαρίκια αξίζουμε σε σένα πάνω απ' όλους, όλα αν τελέψεις που καυκήθηκες στον Πρίαμο, του Δαρδάνου τη φύτρα, που 'ταξε την κόρη του γυναίκα να σου δώσει. Κι εμεῖς αλήθεια αν σου το τάζαμε, θα το'χαμε τελέψει' την πιο πανώρια θα σου δίναμε του Ἀτρείδη θυγατέρα, απ' το Ἄργος νύφη φέρνοντας σου την, αν ήθελες μονάχα

της Τροίας το κάστρο το πεντάμορφο μαζί μας να πατήσεις. Τώρα στα πλοία τα πελαγόδρομα για έλα μαζί, το γάμο για να ταιριάσουμε' κακόθελους δε θά'βρεις συμπεθέρους!» Αυτά είπε ο Ἴδομενέας ο αντρόκαρδος, και μες στην άγρια μάχη τον έσουρνε απ' το πόδι. Πρόβαλε ξεγδίκιωτής του τότε ο Ἄσιος, πεζός μπροστά από τ' άτια του' κι αυτά φρούμαζαν πίσω στους ώμους του, κι ο αμαξολάτης τους τ' αντίσκοφτε, και κείνος του Ἴδομενέα να ρίξει εγύρευε' μ' αυτός τον βρῖσκει πρώτος κάτω απ' τα γένια, στο καρύδι του, και τον καρφώνει ως πέρα. Κι αυτός σωριάστη, όπως σωριάζεται για δρυς για λεύκα χάμω

για πεύκο τρισεγάλο, που 'κοψαν πα στα βουνά οι μαστόροι - με τα νιοτρόχιστα τσεκούρια τους, καρένα να το κάνουν όμοια κι αυτός ομπρός στο αμάξι του και στ' άλογα ξαπλώθη βρουχιώντας, με τα νύχια ξύνοντας τη ματωμένη σκόνη. Κι ο αμαξολάτης τότε σάστισε και το μυαλό του φεύγει' δεν τόλμησε να στρέψει τ' άλογα κι απ' των οχτρών τα χέρια να τα, γλιτώσει, κι έτσι ο Αντίλοχος τον βρήκε ο ψυχωμένος καταμεσός με το κοντάρι του' κι ουδέ κι ο θώρακας του που εφόρα ο χάλκινος τον φύλαξε, μον' στην κοιλιά του εμπήχτη, κι αγκομαχώντας από τ' όμορφο κατρακυλίστη αμάξι.

Κι ο Αντίλοχος, ο γιος του αντρόψυχου Νεστόρου, τ' άλογα του από τους Τρώες στους λιονταρόκαρδους Αργίτες τα δρομούσε. Και τότε ο Δηφόβος λυπήθηκε τον Ἄσιο, και ζυγώνει του Ἴδομενέα να ρίξει απόκοντα στραφαλιστό κοντάρι. Μα εκείνος ξέφυγε, το χάλκινο κοντάρι ως είδε αντίκρα, ο Ἴδομενέας, τι στ' ολοστρόγγυλο σκουτάρι πίσω εκρύφτη, που βοῖδοτόμαρα και λιόφωτος χαλκός το ανακουφώναν καμαρωτά, και το ανπιστύλωναν δυο πήχες από μέσα. Πίσω απ' αυτό-εστριμώχτη ολόκορμος, και το χαλκό κοντάρι περνά από πάνω του κι ακράγγιξε του σκουταριού το γύρο,

- 410 ἔγχεος· οὐδ' ἄλιόν ῥα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν,
ἀλλ' ἔβαλ' Ἴππασίδην Ὑψήνορα ποιμένα λαῶν
ἦπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε.
Δηϊφобος δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο μακρὸν αὔσας·
οὐ μάν αὐτ' ἄπιτος κείτ' Ἄσιος, ἀλλά ἔ φημι
- 415 εἰς Ἄϊδος περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο
γηθήσειν κατὰ θυμόν, ἐπεὶ ῥά οἱ ὤπασα πομπόν.
ὡς ἔφατ', Ἀργεῖοισι δ' ἄχος γένετ' εὐζαμένιοι,
Ἀντιλόχῳ δὲ μάλιστα δαΐφροσι θυμόν ὄρινεν·
ἀλλ' οὐδ' ἀχνύμενός περ ἐοῦ ἀμέλησεν ἐταίρου,
- 420 ἀλλὰ θέων περιβῆ καὶ οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δῶω ἐρήρηες ἐταῖροι
Μηκιστεύς Ἐχίοιο παῖς καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
νῆας ἐπι γλαφυράς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λήγε μένος μέγα, ἴετο δ' αἰεὶ
- 425 ἤε τινα Τρώων ἐρεβεννῆ νυκτὶ καλύψαι
ἢ αὐτὸς δουπήσασαι ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς.
ἐνθ' Αἰσυήταο διοτρεφέος φίλον υἱὸν
ἦρω' Ἀλκάθοον, γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγχίσαιο,
πρεσβυτάτην δ' ὥπυιε θυγατρῶν Ἴπποδάμειαν
- 430 τὴν περὶ κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ἐν μεγάρῳ· πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
κάλλει καὶ ἔργοισιν ἰδὲ φρεσὶ· τοῦνεκα καὶ μιν
γῆμεν ἀνὴρ ὦριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ·
τὸν τόθ' ὑπ' Ἰδομενῆϊ Ποσειδάων ἐδάμασσε
- 435 θέλξας ὅσσε φαινὰ, πέδησε δὲ φαιδίμα γυῖα·
οὔτε γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύναντ' οὐτ' ἀλέασθαι,
ἀλλ' ὡς τε στήλην ἢ δένδρον ὑπιπέτηλον
ἀτρέμας ἐσταότα στήθος μέσον οὔτασε δουρι
ἦρωος Ἰδομενεύς, ῥήξεν δὲ οἱ ἀμφὶ χιτῶνα
- 440 χάλκεον, ὅς οἱ πρόσθεν ἀπὸ χροὸς ἤρκει ὄλεθρον·
δὴ τότε γ' αὖτον αὔσεν ἐρεϊκόμενος περὶ δουρι.
δούπησεν δὲ πεσῶν, δόρου δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει,
ἢ ῥά οἱ ἀσπαίρουσα καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν
ἔγχεος· ἐνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης·
- 445 Ἰδομενεὺς δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο μακρὸν αὔσας
Δηϊφоб' ἢ ἄρα δὴ τι εἴσκομεν ἄξιον εἶναι
τρεις ἑνὸς ἀντὶ πεφάσθαι; ἐπεὶ σύ περ εὐχεται οὕτω.
δαιμόνι' ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίον ἴστασ' ἐμείο,
ὄφρα ἴδῃ οἶος Ζηγνὸς γόνος ἐνθάδ' ἰκάνω,
- 450 ὅς πρῶτον Μίνωα τέκε Κρήτην ἐπίουρον·
Μίνωος δ' αὐτὸ τέκεθ' υἱὸν ἀμίμονα Δευκαλίωνα,
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτη πολέσσ' ἄνδρεςσιν ἄνακτα
Κρήτην ἐν εὐρείῃ· νῦν δ' ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν
σοὶ τε κακὸν καὶ πατρὶ καὶ ἄλλοισι Τρώεσσιν.
- κι αὐτὸς κουδούνισε' ὁμῶς ἀδίκου του δυνατοῦ χειροῦ του
δεν ἔφυγε ἡ ριζὶά, μον' ἔτευχε μες στην κοιλιὰ, στο σκῶτι,
το γιο του Ἰππασίου, τον Ὑψήνορα, και του ἄλυσε τα γόνα.
Με περισσό καμάρη ο Δηϊφобος φωνή μεγάλη σέρνει:
« Ὁχι, δεν κοίτεται ανεγδίκιωτος ο Ἀσιος θαρρῶ πια τῶρα'
μ' αν στον τρανὸ τον Ἀδη εδιάβηκε τον κλειδαμπαρωμένο,
βαθιά θ' αναγαλλιάσει, σύντροφο μαζί που του χαρίζω!»
Εἶπε, κι οἱ Ἀργίτες βαριοκάρδισαν το λόγο του ν' ακούσουν,
και πιο πολύ ἡ καρδιά του Αντίλοχου του αντρόψυχου εταράχτη'
μα δεν παράτησε το σύντροφο, κι ας ἦταν πικραμένος,
- μον' τρέχει ομπρός του και τον σκέπασε με το σκουτάρη ολούθε'
και τότε ἔσκυψαν και τον σήκωσαν δυο γκαρδιακοὶ συντρόφοι,
ο αρχοντογέννητος Ἀλάστορας κι ο Μηκιστέας, του Ἐχίου
ο γιος, και τον πήγαιναν στ' ἄρμενα, στα βογγητὰ του μέσα.
Ἡ ορμή του Ἰδομενέα δεν ἔσβηνεν ωστόσο' στο σκοταδι
το μαῦρο ελαχταρούσε αδιάκοπα κάποιο απ' τους Τρώες να στείλει,
για, τους Ἀργίτες διαφεντεύοντας, νεκρὸς να πέσει ατὸς του.
Εκεῖ το γιο του αρχοντογέννητου του Αἰσῆτη, τον Ἀλκάθο,
τον αντρειανὸ, τον πολεμὸχαρο, που ἦταν γαμπρός του Ἀγχίσῆ—
την πιο μεγάλη εἶχε απ' τις κόρες του, την Ἰπποδάμεια, πάρει,
- που περισσὰ στο σπῆτι ο κύρης της κι ἡ σεβαστὴ της μάνα
την αγαπούσαν, τι ξεχώριζε στη γνώση και στα κάλλη
και στις δουλειές στις συνομηλικες ἀνάμεσα' για τοῦτο
την πήρε ο πιο τρανὸς πολέμαρχος μες στην πλατιά την Τροία.
Αὐτὸν ο Ποσειδῶνας δάμασε κάτω απ' το χέρι τότε
του Ἰδομενέα' τα γόνα του ἔδεσε, του γῆτεψε τα μάτια
τ' αστραφτερά, και πια δε δύνουνταν να φύγει, να γλιτώσει.
Κι ὅπως στεκόταν ἐτσι ασάλευτος, ἴδια κολόνα ἢ δέντρο
αψηλοφούντωτο, κατὰστηθα τον βρήκε το κοντάρη
του Ἰδομενέα του πολεμὸχαρου, κι ο θῶρακας συντρίφτη
- ο χάλκινος, που τον διαφέντευεν ἀπὸ το Χάρο ως τότε.
Τῶρα ὁμῶς βούιξε κούφια, ως ἔσπαζε στου κονταριοῦ το χτύπο.
Πέφτει με πάταχο, και βρέθηκε μπηγμένο το κοντάρη
μες στην καρδιά του, που ως σπαρτάρηζε, του κονταριοῦ την ἀκρη
σιγκοκουνούσε, ωσόπου ἐπάγωσε, και τ' ἄγριο τ' ὄπλο εστάθη.
Και τότε ο Ἰδομενέας εφώναξε με περισσό καμάρη:
« Λογαριασμοὶ σαν τοῦτον, Δηϊφобε, πολὺ θαρρῶ ν' αξίζου
σεις ἑναν, τρεις εμεῖς σκοτώσαμε' του κάκου οἱ καυκησιές σου!
Ἄμυαλε! Ἄν θες, ατὸς σου πρόβαλε, ν' αντικριστεῖς μαζί μου,
σαν ποιο ἦρθε ἐδῶ του Δία δισέγγονο να ἰδεῖς και μοναχὸς σου.
- Ὁ Δίας το Μίνωα πρῶτα ἐγέννησε, που ἀφέντεψε την Κρήτην,
κι ο Μίνωας πάλε εστάθη του ἀπεγου του Δευκαλίωνα ο κύρης,
και τοῦτος πάλε ἐμένα γέννησε, μες στην πλατιά την Κρήτην
ρήγα τρανὸ' και τῶρα μ' ἔφεραν δω πέρα τ' ἄρμενα μου
κακὸ για σένα και τον κύρη σου και για τους Τρώες τους ἄλλους.»

455 ὡς φάτο, Διήφοβος δὲ διάνδιχα μερμήριξεν
ἢ τινά που Τρώων ἐταρίσσαιτο μεγαθύμων
ἄψ ἀναχωρήσας, ἢ περιήσαιτο καὶ οἴος.
ὣδε δὲ οἱ φρονέοντι δοᾶσαστο κέρδιον εἶναι
βῆναι ἐπ' Αἰνεΐαν· τὸν δ' ὕστατον εὖρεν ὀμίλου

460 ἐσταότ'· αἰεὶ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ
οὔνεκ' ἄρ' ἐσθλὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιν οὐ τι
τίεσκεν.
ἀγχού δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰνεΐα Τρώων βουληφόρε νῦν σε μάλα χρῆ
γαμβρῶ ἀμυνέμεναι, εἴ πέρ τί σε κῆδος ἰκάνει.

465 ἀλλ' ἔπευ Ἀλκαθῶψ ἐπαμύνομεν, ὅς σε πάρος γε
γαμβρός ἐὼν ἔθρεψε δόμοις ἐνὶ τυτθὸν ἐόντα·
τὸν δέ τοι Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἐξενάριξεν.
ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι δρινε,
βῆ δὲ μετ' Ἰδομενεῖα μέγα ππολέμοιο μεμηλώς.

470 ἀλλ' οὐκ Ἰδομενεῖα φόβος λάβε τηλύγετον ὡς,
ἀλλ' ἔμεν' ὡς ὅτε τις σῦς οὔρεσιν ἀλκί πεπτοιθώς,
ὅς τε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν
ἀνδρῶν
χάρῳ ἐν οἰοπόλῳ, φρίσσει δὲ τε νῶτον ὑπερθεν·
ὀφθαλμῷ δ' ἄρα οἱ πυρὶ λάμπητον· αὐτὰρ ὀδόντας

475 θήγει, ἀλέξασθαι μεμαῶς κύνας ἡδὲ καὶ ἄνδρας·
ὡς μένεν Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς, οὐδ' ὑπεχώρει,
Αἰνεΐαν ἐπιόντα βοηθόον· αὖε δ' ἑταίρους
Ἀσκάλαφόν τ' ἔσορων Ἀφαρῆά τε Δηϊπυρόν τε
Μηριόνην τε καὶ Ἀντίλοχον μῆστωρας αὐτῆς·

480 τοὺς ὁ γ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
δεῦτε φίλοι, καὶ μ' οἴῳ ἀμύνετε· δεΐδια δ' αἰνῶς
Αἰνεΐαν ἐπιόντα πόδας ταχύν, ὅς μοι ἔπεισιν,
ὅς μάλα καρτερός ἐστι μάχη ἐνὶ φώτας ἐναίρειν·
καὶ δ' ἔχει ἡβησ ἄνθος, ὃ τε κράτος ἐστί μέγιστον.

485 εἰ γὰρ ὀμηλική γε γενοίμεθα τῷδ' ἐπὶ θυμῷ
αἰψὰ κεν ἡὲ φέροίτο μέγα κράτος, ἡὲ φεροίμην.
ὡς ἔφαθ', οἷ δ' ἄρα πάντες ἕνα φρεσὶ θυμὸν
ἔχοντες
πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Αἰνεΐας δ' ἐτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἐτάροισι

490 Διήφοβὸν τε Πάριν τ' ἔσορων καὶ Ἀγήνορα δῖον,
οἷ οἱ ἄμ' ἡγεμόνες Τρώων ἔσαν· αὐτὰρ ἔπειτα
λαοὶ ἔπρονθ', ὡς εἴτε μετὰ κτίλον ἔσπετο μῆλα
πίομέν' ἐκ βοτάνης· γάνυται δ' ἄρα τε φρένα
ποιμήν·
ὡς Αἰνεΐα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει

Εἶπε, κι ο Διήφοβος διχόγνωμος αναρωτήθη τότε,
πίσω να στρέψει, στους ἀντρόκαρδους τους Τρώες, να βρει κανένα
μαζί του να τον πάρει σύντροφο, για να χυθεῖ μονάχος.
Κι αυτό του εἰκάστη, ως διαλογίζονταν, το πιο καλὸ πως εἶναι,
να τρέξει στον Αἰνεΐα' τον πέτυχε να στέκει ἀπὸ τους ἄλλους

μακριά, στερνός, τι ο αρχοντογέννητος ο Πρίαμος την αντρεία του
δεν την τιμούσε ὅπως της ἀξίζει, και χόλιαζε μαζί του.
Κι ως ἦρθε ομπρός του, με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Αἰνεΐα, των Τρωῶν ρηγάρχη, πρόφτασε να τώρα το γαμπρό σου
να διαφεντέψεις; αν σου κόστισε στ' ἀλήθεια ο σκοτωμός του.
Ἐλα μαζί να διαφεντέψουμε του Αλκάθοου το κουφάρι'
σ' εἶχε κουριάδο και σε ἀνάστησε, μικρὸ παιδί σαν ἦσουν,
και τώρα ο Ἰδομενεῖας τον σκότωσε, τρανὸς κονταρομάχος.»
Εἶπε, και την καρδιά συντάρραξε μέσα στου Αἰνεΐα τα στήθη,
κι ευτύς κινάει διψώντας πόλεμο, το Δομενεῖα να σμίξει'

μ' αυτός, καθώς παιδάκι ἀνήλικο δεν το 'βαλε στα πόδια,
μόνο στεκόταν και τον πρόσμενε, καθώς βουνίσσιος κάπρος,
που πλήθος κυνηγοὶ χουγιάζοντας σ' ερημοτόπι ζώνουν,
κι αὐτὸς δὲ χάνει το κουράγιο του, μον' στέκεται' κι η ράχη
του αναχεντρώνεται, τα μάτια του πετούν φωτιές, και τρίζει
τα δόντια του, να διώξει θέλοντας κι αγριμολόους και σκύλους'
παρόμοια ο Ἰδομενεῖας ο ἀντρόκαρδος δεν ἔκανε να φύγει
μπρος στον Αἰνεΐα που ερχόταν τρέχοντας, μον' κράζει τους
συντρόφους,
τον Αφαρέα και τον Ασκάλαφο και το Μηριόνη ως εἶδε,
το Δηϊπυρο και τον Αντίλοχο, τους γαῦρους πολεμάρχους:

και λόγια μίλησε ανεμάρπαστα, κουράγιο δίνοντας τους:
«Μονάχος εἶμαι, χέρι δώστε μου, σύντροφοι, τι φοβούμαι
μπρος στον Αἰνεΐα το γοργοπόδαρο, που ἀπάνω μου χιμίζει.
Με την αντρεία του πλήθος δύναται στη μάχη να σκοτώσει'
πα στον ἀνθὸ της εἶναι η νιότη του και πλήθια η δύναμη της.
Τα ἴδια τα χρόνια ας ἦταν να 'χαμε, με την καρδιά την ἴδια,
και ποιος το ξέρει ποιος θα κέρδιζε, για αὐτὸς για εγώ, τη νίκη!»
Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι αὐτοὶ ως τον ἀκούσαν, με μια καρδιά στα στήθη,
δίπλα του παν και στέκουν, γέρνοντας στους ὤμους τα σκουτάρια.
Κι ἀπὸ την ἄλλη ο Αἰνεΐας εφώνησε τους συντρόφους κοντά του,

το Διήφοβο και τον Αντήνορα θωρώντας και τον Πάρη'
το ὅμοια κι αὐτοὶ τους Τρώες ρηγάδευαν, και πίσω τους φουστάτα
τους ἀκλουθοῦσαν, ως τα πρόβατα ἑσπίσω απ' τον προλάτη,
απ' τη βοσκὴ ως τραβούν για πότισμα, και χαίρεται ο σοσιπάνης·
παρόμοια κι η καρδιά ἀναγάλλιασε μέσα στου Αἰνεΐα τα στήθη, '
πλήθος φοιπάτα ως εἶδε πίσω του να ξεκινοῦν μαζὶ του

- 495 ὡς ἴδε λαῶν ἔθνος ἐπιστόμενον ἐοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἄμφ' Ἀλκαθῶν αὐτοσχεδὸν ὀρμήθησαν
μακροῖσι ξυστοῖσι· περὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
σμερδαλέον κονάβιζε τιτυσκομένων καθ' ὄμιλον
ἀλλήλων· δύο δ' ἄνδρες ἀρήϊοι ἔξοχον ἄλλων
- 500 Αἰνείας τε καὶ Ἰδομενεὺς ἀτάλαντοι Ἄρηϊ
ἴεντ' ἀλλήλων ταμείην χροά νηλεῖ χαλκῷ.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος,
αἰχμῆ δ' Αἰνείαο κραδαιομένην κατὰ γαίης
- 505 ὦχετ', ἐπεὶ ῥ' ἄλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Οἰνόμαον βάλε γαστέρα μέσσην,
ῥῆξε δὲ θώρηκος γυάλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
ἦφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίησι πεσῶν ἔλε γαίαν ἀγοστῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος
- 510 ἐσπάσατ', οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ᾧμοιιν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν ὀρμηθέντι,
οὔτ' ἄρ' ἐπαίξει μεθ' ἐόν· βέλος οὔτ' ἀλέασθαι.
τῷ ῥα καὶ ἐν σταδίῃ μὲν ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ,
- 515 τρέσσαι δ' οὐκ ἔτι ρίμφα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο.
τοῦ δὲ βάδην ἀπίοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Δηϊφωβος· διὴ γὰρ οἱ ἔχεν κόντον ἐμμενέας αἰεὶ.
ἀλλ' ὁ γε καὶ τόθ' ἄμαρτεν, ὁ δ' Ἀσκάλαφον βάλε
δουρὶ
υἴον Ἐνυαλίοιο· δι' ᾧμου δ' ὄβριμον ἔγχος
- 520 ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίησι πεσῶν ἔλε γαίαν ἀγοστῷ.
οὐδ' ἄρα πῶ τι πέπτυστο βριήπιος ὄβριμος Ἄρης
υἴος ἐοῖο πεσόντος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
ἀλλ' ὁ γ' ἄρ' ἄκρω Ὀλύμπω ὑπὸ χρυσεοῖσι
νέφεσσι
ἦστο Διὸς βουλήσιν ἐελμένος, ἐνθά περ ἄλλοι
- 525 ἀθάνατοι θεοὶ ἦσαν ἐεργόμενοι πολέμοιο.
οἱ δ' ἄμφ' Ἀσκαλάφω αὐτοσχεδὸν ὀρμήθησαν·
Δηϊφωβος μὲν ἀπ' Ἀσκαλάφου πῆληκα φαεινὴν
ἦρπασε, Μηριόνης δὲ θοῶ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
δουρὶ βραχίονα τύπεν ἐπάλμενος, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
- 530 αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
Μηριόνης δ' ἐξ αὐτῆς ἐπάλμενος αἰγυπῖος ὡς
ἐξέρυσε πρυμνοῖο βραχίονος ὄβριμον ἔγχος,
ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο. τὸν δὲ Πολίτης
αὐτοκασίγητος περὶ μέσσω χεῖρε τιτήνας
- Καὶ τότε στον Ἀλκάθο ολόγουρα ζυγώνοντας χυθήκαν
κρατώντας τα μακριὰ κοντάρια τους, κι ἄγρια ο χαλκὸς ἀχοῦσε
γύρω στα στήθη, ὅπως σημάδευαν ο ἕνας του ἄλλου στο πλήθος.
Μα δυο πολέμαρχοι ξεχώριζαν με την περίσσια αντρεία τους,
ο Αἰνείας κι ο Ἰδομενέας, καὶ γύρευαν, παρόμοιοι με τον Ἄρη,
ο ἕνας τον ἄλλο με το ἀνέσπλαχνο κοντάρι να λαβῶσει.
Πρόφτασε ο Αἰνείας καὶ πρῶτος ἐρίξε του Ἰδομενέα, μα ἐκεῖνος
το χάλκινο κοντάρι ἐξέφυγε θωρώντας το ἀπαντίκρου·
κι ἐκεῖνο προσπερνώντας χώθηκε σεινάμενο στο χῶμα,
του κάκου ἀπὸ του Αἰνεία τ' ἀδάμαστα ξετιναγμένο χέρια.
Ὡστόσο τον Οἰνόμαο πέτυχεν ο Ἰδομενέας στ' ἀφάλι,
κι ὡς ἔσπασε ο χαλκὸς το θώρακα, μες στ' ἄντερα του ἐχώθη,
κι αὐτὸς στη γη σωριάστη σφίγγοντας το χῶμα στις παλάμες.
Κι ο Ἰδομενέας το μακρογίσκιωτο κοντάρι ανατραβούσε
ἀπ' το νεκρὸ, μ' ἀπὸ τους ᾧμους του δεν μπόρεσε να βγάλει
την ὠρία αρματωσιά, τι του ῥιχναν ολούθε γύρω οἱ Τρώες·
τι στεριά τῶρα πια δεν τα ἴνωθε τα πόδια για γιουρούσι,
για να χυθεῖ μπροστὰ ως κοντάρεψε, για κι ἄλλον να ξεφύγει
στήθος με στήθος κι αν ἐμάχονταν καὶ γλίτωνε του Χάρου,
μα δεν τον φέρναν πια τα πόδια του γοργὰ ἀπ' τη μάχη ἀλάργα.
καὶ βῆμα βῆμα ως πισωπόδιζε, με ἀστραφερό του ρίχνει
κοντάρι ο Δηϊφωβος· τι ἀσίγαστο θυμὸ του ἐκράτειε πάντα.
Μ' ἀντὶ για τούτον, τον Ἀσκάλαφο, του Ἄρη το γιο, καρφώνει,
καὶ το βαρὺ κοντάρι ἐπρόβαλε πίσω μεριά ἀπ' τον ᾧμο,
κι αὐτὸς στη γη σωριάστη σφίγγοντας το χῶμα στις παλάμες.
Μ' ἀκόμα ο δυνατὸς, βροντόλαλος δε θα το μάθαινε Ἄρης,
νεκρὸς στο ἀνήμερο ἀντροπάλεμα πῶς ἔπεσεν ο γιος του
στον Ὀλυμπο, κάτω ἀπὸ σύγνεφα χρυσομαργελωμένα
καθόταν, ἀπ' του Δία το θέλημα δεμένος, ὅπου κι οἱ ἄλλοι
ἀθάνατοι θεοὶ ἀπ' τον πόλεμο μακριὰ κλεισμένοι ἔμεναν.
Κι αὐτοὶ τρογύρα ἀπ' τον Ἀσκάλαφο ζυγώνοντας χυθήκαν,
κι ἄρπαξε ο Δηϊφωβος του Ἀσκάλαφου το ἀστραφερό το κράνος·
μ' ἀμέσως ο Μηριόνης χύθηκε, σαν το γοργὸ τον Ἄρη,
καὶ του καρφώνει το κοντάρι του στο μπράτσο, κι ἀπ' το χέρι
βουίζοντας το στενοπρόσωπο κύλησε κάτω κράνος.
Ξανὰ ο Μηριόνης τότε ἀπάνω του πηδαίει, καθὼς ἀγιούπας,
καὶ τράβηξε ψηλὰ ἀπ' το μπράτσο του το δυνατό κοντάρι,
καὶ πίσω ἐχώθη στους συντρόφους του· καὶ τότες ο Πολίτης
στον ἀδελφὸ τα νέρια του ἀπλωσε. τον πῆρε ἀπὸ τη μέση.

- 535 ἐξήγεν πολέμοιο δυσηχέος, ὄφρ' ἴκεθ' ἵππους
ὠκέας, οἳ οἱ ὄπισθε μάχης ἤδ' ἐπολέμοιο
ἔστασαν ἠνιοχόν τε καὶ ἄρματα ποικίλ' ἔχοντες·
οἳ τὸν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα
τειρόμενον· κατὰ δ' αἶμα νεουτάτου ἔρρει χειρός.
- 540 οἳ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοῆ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
ἐνθ' Αἰνέας Αφαρῆα Καλητορίδην ἐπορούσας
λαιμόν τύψ' ἐπὶ οἱ τετραμμένον ὄξεϊ δουρί·
ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε κάρη, ἐπὶ δ' ἄσπις ἐάφθη
καὶ κόρυς, ἀμφὶ δὲ οἱ θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
- 545 Ἀντίλοχος δὲ Θόωνα μεταστρεφθέντα δοκεύσας
οὔτας' ἐπαΐξας, ἀπὸ δὲ φλέβα πᾶσαν ἔκερσεν,
ἢ τ' ἀνά νῶτα θέουσα διαμπερές αὐχέν' ἰκάνει·
τὴν ἀπὸ πᾶσαν ἔκερσεν· ὃ δ' ὕππιος ἐν κονίησι
κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἐτάροισι πετάσσας.
- 550 Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἶνυτο τεύχε' ἀπ'
ὤμων
παπταίνων· Τρώες δὲ περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος
οὔταζον σάκος εὐρὺ παναίολον, οὐδὲ δύναντο
εἶσω ἐπιγράψαι τέρενα χροῖα νηλεῖ χαλκῶ
Ἀντιλόχου· πέρι γὰρ ῥα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
- 555 Νέστορος υἱὸν ἔρυτο καὶ ἐν πολλοῖσι βέλεσσιν.
οὐ μὲν γὰρ ποτ' ἄνευ δῆϊων ἦν, ἀλλὰ κατ' αὐτοῦς
στρωφᾶτ'· οὐδὲ οἳ ἐγχος ἔχ' ἀτρέμας, ἀλλὰ μάλ'
αἰεὶ
σειόμενον ἐλέλικτο· τιτύσκετο δὲ φρεσὶν ἦσιν
ἢ τευ ἀκοντίσσαι, ἢ ἐ σχεδὸν ὀρμηθῆναι.
- 560 ἀλλ' οὐ λῆθ' Ἀδάμαντα τιτυσκόμενος καθ' ὅμιλον
Ἀσιάδην, ὃ οἳ οὔτα μέσον σάκος ὄξεϊ χαλκῶ
ἐγγύθεν ὀρμηθεῖς ἀμενήνωσεν δὲ οἳ αἰχμὴν
κυανοχαῖτα Ποσειδάων βίοτοιο μεγήρας.
καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μείν' ὥς τε σκῶλος πυρίκαυστος
- 565 ἐν σάκει Ἀντιλόχοιο, τὸ δ' ἥμισυ κείτ' ἐπὶ γαίης·
ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων·
Μηριόνης δ' ἀπιόντα μετασπόμενος βάλε δουρί
αἰδοίων τε μεσηγνὸν καὶ ὀμφαλοῦ, ἐνθα μάλιστα
γίγνεται Ἄρης ἀλεγεινὸς οἴζυροῖσι βροτοῖσιν.
- 570 ἐνθα οἳ ἐγχος ἐπηξεν· ὃ δ' ἐσπόμενος περὶ δουρί
ἦσπαιρ' ὥς ὅτε βοῦς τὸν τ' οὐρεσι βουκόλοι
ἄνδρες
ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίη δῆσαντες ἄγουσιν·
ὥς ὃ τυπεῖς ἦσπαιρε μίνυθά περ, οὐ τι μάλα δῆν,
ὄφρα οἳ ἐκ χροὸς ἐγχος ἀνεσπᾶσάτ' ἐγγύθεν
ἐλθῶν
- κι ἀπ' το φριχτό τον βγάξει πόλεμο, στα γρήγορα ως που φτάσαν
αλόγατά του, που στεκόντουσαν ἀπ' τη σφαγὴν ἀλάργα,
μπροστά στο αμάξι τους τ' ολόπλουμο, κι ὁ ἀμαξολάτης δίπλα.
Κι ὅπως στο κάστρο πίσω ἐδιάγερναν, βαριά βογγούσε ἐκεῖνος,
τι ἀπ' τη νωπὴ πληγὴ του ἐστάλαζε το γαῖμα, και πονούσε.
- Χτυπιόνταν οἱ ἄλλοι ωστόσο, κι ἀσβηστος ὁ ἀλαλητός σκωνόταν.
Κι ὁ Αἰνεῖας χιμώντας του Καλήτορα το γιο με το κοντάρι,
τον Αφαρέα, που ὀρμούσε ἀπάνω του, πα στο λαιμὸ βαρῖσκει'
γέρνει ἀπ' την ἄλλη το κεφάλι του, του πέφτουν και σκουτάρι
και κράνος, και τον ζώνει ὁ Χάροντας ὁ ψυχοκαταλύτης.
Κι ὁ Ἀντίλοχος στο Θόωνα, ως στράφηκε, καιροφυλάει και ρίχνει
χιμώντας πᾶνω του, και του 'κοψε τη φλέβα πέρα ως πέρα,
που, τρέχοντας στην πλάτη ἀλάκερη, ψηλά ως το σβέρκο φτάνει'
κι ὅπως την ἔκοψε, τ' ἀνάσκελα στη σκόνη αὐτὸς ἐστρώθη,
του κάκου ἀπλώνοντας τα χέρια του στους ἀκριβοῦς συντρόφους.
- Κι ὁ Ἀντίλοχος χιμώντας τ' ἄρματα του παίρνει ἀπὸ τους ὤμους,
θωρώντας γύρω' κι ἀν τον ἐζώσαν ολοῦθε οἱ Τρώες και 'ρίχναν
στ' ολόπλουμο, βαρὺ σκουτάρι του, δὲν μποροῦν να χαράξουν
με το χαλκὸ τους τον ἀνέσπλαχνο την τρυφερὴ τη σάρκα
του Ἀντιλόχου, τι τον παράστεκεν ὁ Ποσειδάωνας πάντα,
το γιο του Νέστορα, κι ἀς του 'ρίχναν πλήθος οἱ Τρώες κοντάρια'
αλάργα ἀπ' τους οχτροῦς δὲν ἔμενε ποτέ, μόν' τριγυρνοῦσε
ἀναμεσὸ τους' το κοντάρι του δε σκόλαζε, μόν' σειόταν
ὅλη την ὥρα τρεμποπαίζοντας, και λαχταροῦσε πάντα
για ἀπὸ κοντὰ να πέφτει ἀπάνω τους για ἀπὸ μακριὰ να ρίχνει.
- Κι ὁ γιος τον εἶδε του Ἀσίου που 'ρίχνε μέσα στὸν Τρωῶν το
πλήθος,
ὁ Ἀδάμαντας, και του κοντάρεψε στη μέση το σκουτάρι
ἀπὸ κοντὰ. Μα ὁ γαλαζόχαιτος ὁ Ποσειδάωνας κόβει
τη φόρα του χαλοῦ, κι ἀρνήθη του να πάρει τη ζωὴ του.
και το μισὸ κοντάρι ἀπόμεινε, καμένο λες παλούκι,
πα στο σκουτάρι, το ἄλλο ἐβρέθηκε κοιτάμενο στο χῶμα.
Εχώθη τότε στους συντρόφους του, του Χάρου να ξεφύγει.
Μα ως ἔφευγε, ὁ Μηριόνης του 'ρίξε, ξοπίσω παίρνοντας τον,
και βρῆκε τον στο ἀφάλι ἀνάμεσα και στ' ἀχαμνά, και πέρα
που πιότερο πονάει το λάβωμα στους ἀμοιρους ἀνθρώπους.
- Κει μέσα το κοντάρι του 'μπεξε' κι αὐτὸς ἀπ' το κοντάρι
ξοπίσω γύρα του σπαρτάριζε, σα βόδι που το δέσαν
βουκόλοι με σκοινιά και σέρνουν το μεβιας, ἀθέλητα του'
ὅμοια κρουσμένοι ἐσπαρτάριζε κι αὐτὸς για λίγην ὥρα,
ως που ὁ τρανὸς Μηριόνης ζύγωσε και το κοντάρι βγάξει
ἀπ' το κορμί, κι ἡ νύχτα ἐσκέπασε του Ἀδάμαντα τα μάτια.
Κι ὁ Ἐλενος ντύπησε το Δῆπυρο με το μακροῦ σπαθὶ του.

- 575 ἦρος Μηριόνης· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
 Δηῖπυρον δ' Ἔλενος ξιφεῖ σχεδὸν ἦλασε κόρσην
 Θρηϊκίῳ μεγάλῳ, ἀπὸ δὲ τρυφάλειαν ἄραξεν.
 ἦ μὲν ἀποπλαγχεῖσα χαμαὶ πέσε, καὶ τις Ἀχαιῶν
 μαρναμένων μετὰ ποσσὶ κυλινδομένην ἐκόμισσε·
- 580 τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νύξ ἐκάλυπεν.
 Ἀτρεΐδην δ' ἄχος εἶλε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
 βῆ δ' ἐπαπειλήσας Ἑλένω ἥρωϊ ἄνακτι
 ὄξυ δόρυ κραδᾶων· ὃ δὲ τόξου πῆχυν ἄνελκε.
 τῷ δ' ἄρ' ὀμαρτήδην ὃ μὲν ἔγχεϊ ὄξυόεντι
- 585 ἴετ' ἀκοντίσσαι, ὃ δ' ἀπὸ νευρῆφιν οἴστω.
 Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στήθος βάλεν ἰῷ
 θώρηκος γύαλον, ἀπὸ δ' ἔππατο πικρὸς οἴστος·
 ὡς δ' ὄτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφιν μεγάλην κατ'
 ἄλωην
 θρώσκωσιν κύαμοι μελανόχροες ἦ ἐρέβινθοι
- 590 πνοιῆ ὕπο λιγυρῆ καὶ λικμητήρος ἐρωῆ,
 ὡς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο
 πολλὸν ἀποπλαγχεῖς ἐκάς ἔππατο πικρὸς οἴστος.
 Ἀτρεΐδης δ' ἄρα χεῖρα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
 τὴν βάλεν ἦ ῥ' ἔχε τόξον εὐξοον· ἐν δ' ἄρα τόξω
- 595 ἀντικρῷ διὰ χειρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος.
 ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων
 χεῖρα παρακρεμάσας· τὸ δ' ἐφέλκετο μείλινον
 ἔγχος.
 καὶ τὸ μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσεν μεγάλθυμος Ἀγῆνωρ,
 αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν εὐστρεφεῖ οἶος ἄώτῳ
- 600 σφενδόνῃ, ἦν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν.
 Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο
 ἦἱε· τὸν δ' ἄγε μοῖρα κακὴ θανάτιο τέλος δὲ
 σοὶ Μενέλαε δαμῆναι ἐν αἰνῇ δηϊότητι.
 οἷ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες
- 605 Ἀτρεΐδης μὲν ἄμαρτε, παρὰ δὲ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος,
 Πείσανδρος δὲ σάκος Μενελάου κυδαλίμοιο
 οὐτάσεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
 ἔσχεθε γὰρ σάκος εὐρύ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ
 ἔγχος· ὃ δὲ φρεσὶν ἦσι χάρη καὶ ἐέλπετο νίκην.
- 610 Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
 ἄλτ' ἐπὶ Πείσανδρῳ· ὃ δ' ὕπ' ἀσπίδος εἶλετο καλὴν
 ἀξίνην εὐχαλκὸν ἐλαίνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ
 μακρῷ εὐξέστῳ· ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο.
 ἦτοι ὃ μὲν κόρυθος φάλον ἦλασεν ἵπποδασεῖς
- που 'χε ἀπ' τῆ Θράκη, στο μελίγγι του, και του πετάει το κράνος,
 κι εκείνο εσφεντονίστη κι έπεσε στη γη' κι Αργίτης κάποιος
 ἀπ' ὄσους μάχουνταν το σήκωσε, στα πόδια του ως εκύλα.
- Νύχτα ολοσκότεινη του Δήπυρου τα μάτια ευτὺς σκεπάζει.
 Τότε ο Μενέλαος, ο βροντόφωνος υγιὸς του Ατρέα, πικράθη,
 και φοβεριζοντας στον Έλενο τον αντρειωμένο εχύθη
 κουνώντας το μακρὺ κοντάρι του, κι αυτός το τόξο αρπάζει.
 Όμοια κι οι δυο τους ελαχτάριζαν ο ένας του άλλου να ρίξει,
 τούτος σαγίτα ἀπὸ την κόρδα του, μακρὺ κοντάρι εκείνος.
 Κι ο γιος του Πρίαμου ευτὺς κατὰσθητου στου θώρακα τη γούβα
 τον δόξεψε, όμως πέρα πέταξε μακριὰ η πικρὴ σαγίτα.
 Απὸ δικράνι πως ἀπλόχωρο μες στο φαρδὺ τ' αλώνι
 ψηλὰ πηδούνε τα μαυρόφλουδα κουκιά και τα ροβίθια
- στο σουριχτό του ανέμου φύσημα, στου λιχνιστη τη φόρα'
 ὁμοια ἀπ' το θώρακα του ασύγκριτου Μενέλαου ξετινάχτη
 κι αντιπηδώντας πέρα επέταξε μακριὰ η πικρὴ σαγίτα.
 Τότε ο Μενέλαος, ο βροντόφωνος υγιὸς του Ατρέα, χιμώντας
 στο χέρι, το δοξάρι που 'σφίγγε το τορνευτό, χτυπά τον
 κι εχώθηκε ο χαλκός, το χέρι του περνώντας, στο δοξάρι.
 Γυρίζει τότε στους συντρόφους του, του Χάρου να ξεφύγει,
 κι ως κρέμασε το χέρι, εσούρνονταν το φράξινο κοντάρι.
 Κι ο ψυχωμένος τότε Αγῆνορας του το τραβάει, και δένει
 το χέρι του σφιχτά με μάλλινη καλόστριφτη λουριδα,
- που 'χε μαζί του πάντα, ως σύντροφος του ρήγα, αν λαβωνόταν.
 Στον ξακουστό Μενέλαο ο Πείσαντρος χιμίζει ἀπάνω τότε,
 κι η μαύρη Μοῖρα του τον έσπρωχνε να βρει το θάνατο του,
 Μενέλαε, να χαθεί ἀπ' το χέρι σου στην άγρια μέσα μάχη.
 Κι ὅπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν ο ένας του άλλου χιμώντας,
 ο γιος του Ατρέα λαθεύει, κι έφυγε πέρα η ριζιά, του ανέμου'
 και τότε ο Πείσαντρος του ασύγκριτου Μενέλαου το σκουτάρι
 χτυπάει' μα το χαλκό δεν μπόρεσε να τον τρυπήσει ως πέρα,
 τι το φαρδὺ σκουτάρι εβάστηξε· και το κοντάρι σπάζει
 στη δέση του, κι αυτός αγάλλουνταν, πως νίκησε θαρρώντας.
- Το ασημοκαρφοπλούμιστο έσυρε σπαθί ο Μενέλαος τότε
 κι ἀπάνω του πηδᾷ' μα ο Πείσαντρος ἀπ' το σκουτάρι κάτω
 ὁμορφη αξίνα βγάζει χάλκινη, σε τορνεμένο γύρω
 μακρὺ στειλιάρι ελιάς, και βρέθηκαν ο ένας στον άλλο αντίκτρα.
 Τούτος στο κέρατο τον πέτυχε του αλονουοίσιου κράνουσ

- 615 ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν, ὃ δὲ προσιόντα μέτωπον
 ῥίνοσ ὑπερ πυματήσ· λάκε δ' ὄστέα, τῷ δὲ οἱ ὄσσε
 πᾶρ ποσὶν αἱματόεντα χαμαὶ πέσον ἐν κονίησιν,
 ἰδνώθη δὲ πεσῶν· ὃ δὲ λάξ ἐν στήθεσι βαινῶν
 τεύχεά τ' ἐξενάριξε καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠῦδα·
- 620 λείπετέ θην οὕτω γε νέασ Δαναῶν ταχυπύλων
 Τρῶεσ ὑπερφίαιοι δεινῆσ ἀκόρητοι αὐτῆσ,
 ἄλλησ μὲν λώβησ τε καὶ αἴσχεοσ οὐκ ἐπίδευεισ
 ἦν ἐμὲ λωβήσασθε κακαὶ κύνεσ, οὐδέ τι θυμῷ
 Ζηνοῦ ἐριβρεμέτω χαλεπῆν ἐδείσατε μῆνιν
- 625 ξεινίου, ὅσ τέ ποτ' ὕμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν·
 οἷ μιν κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ
 μάψ οἶχεσθ' ἀνάγοντεσ, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῆ·
 νῦν αὐτ' ἐν νηυσὶν μενεαίνετε ποντοπόροισι
 πῦρ ὀλοὸν βαλέειν, κτείνει δ' ἥρωασ Ἀχαιοῦσ.
- 630 ἀλλὰ ποθὶ σχήσεσθε καὶ ἐσσύμενοὶ περ ἼΑρηοσ.
 Ζεῦ πάτερ ἦ τέ σέ φασι περὶ φρένασ ἔμμεναι ἄλλων
 ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν· σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται·
 οἶον δὴ ἀνδρεσσι χαρίζεαι ὕβριστῆσι
 Τρωσίν, τῶν μένοσ αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδέ δύνανται
- 635 φυλόπιδοσ κορέσασθαι ὁμοῖου ππολέμοιο.
 πάντων μὲν κόροσ ἐστί καὶ ὕπνου καὶ φιλότηοσ
 μολπῆσ τε γλυκερῆσ καὶ ἀμύμονοσ ὄρχηθμοῖο,
 τῶν πέρ τισ καὶ μάλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἶναι
 ἢ πολέμου· Τρῶεσ δὲ μάχησ ἀκόρητοι ἔασιν.
- 640 ὡσ εἰπῶν τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροῶσ αἱματόεντα
 συλήσασ ἐτάροισι δίδου Μενέλαοσ ἀμύμων,
 αὐτόσ δ' αὐτ' ἐξ αὐτίσ ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχη.
 ἐνθά οἱ υἱόσ ἐπᾶλτο Πυλαιμένεοσ βασιλῆοσ
 Ἄρπαλιῶν, ὃ ῥα πατρὶ φίλω ἔπετο ππολεμίζων
- 645 ἐσ τροίην, οὐδ' αὐτίσ ἀφίκετο πατριδα γαῖαν·
 ὅσ ῥα τότ' Ἀτρεΐδαο μέσον σάκοσ οὔτασε δουρὶ
 ἐγγύθεν, οὐδέ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσα
 ἄψ δ' ἐτάρων εἰσ ἔθνοσ ἐχάζετο κῆρ' ἀλεινῶν
 πάντοσε παπταίνων μῆ τισ χροά χαλκῷ ἐπαύρη.
- 650 Μηριόνησ δ' ἀπίοντοσ ἴει χαλκῆρε' οἰστόν,
 καὶ ῥ' ἔβαλε γλουτόν κάτα δεξιόν· αὐτὰρ οἰστόσ
 ἀντικρῦ κατὰ κύστιν ὑπ' ὄστέον ἐξεπέρησεν.
 ἐζόμενοσ δὲ κατ' αὐθὶ φίλων ἐν χερσὶν ἐταίρων
 θυμόν ἀποπνεῖων, ὡσ τε σκῶληξ ἐπὶ γαίῃ
- 655 κεῖτο ταθείσ· ἐκ δ' αἶμα μέλαν ῥέε, δευε δὲ γαῖαν.
 τὸν μὲν Παφλαγόνεσ μεγαλήτορεσ ἀμφεπένοντο,
 ἐσ δίφρον δ' ἀνέσαντεσ ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρῆν
 ἀχνύμενοὶ· μετὰ δὲ σφι πατῆρ κίε δάκρυα λείβων,
 ποιηὴ δ' οὐ τισ παιδοσ ἐγέννετο τεθνηῶτοσ.
- κάτω απ' τη φούντα' μα ὅπως χύνουνταν, στο μέτωπο, στη ρίζα
 της μύτης ο Μενέλαος του 'δωσε· τα κόκαλα του σπάζει,
 κι ὄλο αἶμα χύθηκαν τα μάτια του μέσα στη σκόνη, ομπρός του.
 Κι ὡσ ἔπεσε στη γη λυγίζοντας, πατώντας τον στο στήθος
 παίρνει ο Μενέλαοσ την αρμάτα του και μ' ἔπαρση φωνάζει:
- «Να πῶσ τα πλοῖα των αλογάρηδων των Δαναῶν θ' ἀφήστε,
 Τρῶεσ φαντασμένοι, πάντα ἀχόρταγοι γι' ἀνήμεροσ πολέμουσ!
 Οὔτε οὐ ἄλλεσ οὐ ντροπέσ σας ἔλειψαν μῆτε οὐ ἀδικίεσ, που ἐμένα
 μου ἔχετε κάνει, εσεῖσ παλιόσκυλα! κι οὐδὲ το Δία φοβάστε,
 που σκέπτετ τη φίλια ο βαρύβροντοσ, και στον τρανό θυμό του
 μια μέρα το αψηλό σας σίγουρα θα ξεπατώσει κάστρο'
 που εσεῖσ μου πήρατε και φύγατε την ἴδια μου γυναῖκα,
 και αὐτῆ, που σας εφιλοκόνεψε, και βιοσ περισσο ακόμα.
 Τῶρα ξανά στα πελαγόδρομα τα πλοῖα φωτιά να βάλετ
 φάουσα λυσάτε, τουσ ἀντροκόρδοσ σκοτώνοντασ Ἀργίτεσ.
- Μα θα κοπεὶ στη μάχη κάποτε, τρανὴ κι ασ εἶναι, ἡ ορμὴ σας.
 Πατέρα Δία, στη γνώση ακούγεσαι πωσ ξεπερνάσ τουσ ἄλλουσ,
 Θεοῦσ κι ἀνθρώπουσ, κι ὁμωσ γίνονται τούτα ἀπὸ σένα τῶρα
 Μα πῶσ σε ἀνθρώπουσ θέλεισ ἀνομουσ να κάνεσ το χατίρι,
 τουσ Τρῶεσ, που ο πόθοσ τουσ πάντα ἀσεβοσ, κι οὐδὲ μποροῦν
 τον ἄγριο
 του φοβεροῦ πολέμου τάραχο ποτέ τουσ να χορτάσουν;
 Ὅλα στο τέλος τα μπουχτίζουμε, τον ὕπνο, την ἀγκάλη,
 και το χορό μαθέσ τον ὁμορφο, και το γλυκό τραγοῦδι'
 κι ὁμωσ αὐτὰ εἶναι που ο καθένας μας να τα χαρεὶ γυρεῖει,
 κι ὄχι τον πόλεμο' ἀνεχόρταγοι για μάχεσ μόνο οὐ Τρῶεσ!»
- Εἶπε, και το νεκρὸ ἀπὸ τ' ἄρματα τα αἱματωμένα γδύνει,
 κι ὡσ ο ἀφεγοσ Μενέλαοσ τα ὄωκε τουσ συντρόφοσ του πίσω,
 γυρνάει ξανά και δῖχωσ ἀργητα τουσ μπροστομάχοσ σμίγει.
 Και τότε ἀπάνω του ο Ἀρπαλιῶνασ, του ρῆγα Πυλαιμένη
 ο γιοσ, χιμάει' στην Τροία τον κύρη του, κι αὐτόσ να πολεμήσει,
 εἶχε ἀκολουθήξει, μα δε γύρισε στη γη την πατρική του.
 Αὐτόσ το γιο του Ἀτρέα σιμώνοντασ στη μέση το σκουτάρι
 του κονταρεῖει, μα δεν μπόρεσε να το τρυπήσει ὡσ πέρα'
 κι εἶπε να γυρεὶ τουσ συντρόφοσ του, του Χάρου να ξεφύγει,
 κλωθογυρίζοντασ τα μάτια του, κανεῖσ μιν τον λαβῶσει.
- Μα ὡσ ἔφευγε, ο Μηριόνησ πάνω του χαλκὴ σαγίτα ρίχνει,
 και στο δεξιὸ γλουτό τον πέτυχε, και πρόβαλε ἀπαντίκρου
 κάτω απ' το κόκαλο, τη φούσκα του τρυπώντασ, ἡ σαγίτα.
 Κι ὅπως σωριάσθητ ἐκεῖ, ἐξεψύχησε, στων ακριβῶν συντρόφων
 τα χέρια μέσα' κι ἔτσι εκοῖτουνταν στη γη, καθῶσ σκουλήκι,
 φαρδύσ πλατύσ, και το αἶμα του ἔτρεχε μουσκεύοντασ το χῶμα.
 Κι οὐ Παφλαγόνεσ οὐ ἀντροδύναμοὶ τον γνοιάσθηκαν, κι ἀπάνω
 στο ἀμάξι βάζοντασ τον τράβηξαν κατὰ την Τροία την ἄγια,
 θλιμμένοι' κι ἀκολουθοῦσε ο κύρησ του στο κλάμα βουτημένος,
 κι οὐδὲ του γιοσ του που σκοτώθηκε το γαῖμα ἐπήρε πίσω.

- 660 τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
ξείνος γάρ οἱ ἔην πολέσιν μετὰ Παφλαγόνεσσι·
τοῦ ὃ γε χωόμενος προῖει χαλκήρε' ὀϊστόν.
ἦν δὲ τις Εὐχύνωρ Πολυΐδου μάντιος υἱὸς
ἀφνειὸς τ' ἀγαθὸς τε Κορινθόθι οἰκία ναίων,
- 665 ὅς ῥ' εὐ εἰδῶς κῆρ' ὀλοήν ἐπὶ νηὸς ἔβαινε·
πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολυΐδος
νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι·
τῷ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωῆν ἀλέειεν Ἀχαιῶν
- 670 νοῦσόν τε συγερεῖν, ἵνα μὴ πάθοι ἄλγεα θυμῷ.
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο· καὶ οὐατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, συγερός δ' ἄρα μιν σκότος
εἶλεν.
ὥς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἔκτωρ δ' οὐκ ἐπέπτυστο Διῖ φίλος, οὐδὲ τι ἦδη
- 675 ὅττι ῥά οἱ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ δηϊόωντο
λαοὶ ὑπ' Ἀργείων· τάχα δ' ἂν καὶ κῦδος Ἀχαιῶν
ἔπλετο· τοῖος γάρ γαιήοχος ἔννοσίγαιος
ὄτρυν' Ἀργείους, πρὸς δὲ σθένει αὐτὸς ἄμυνεν·
ἀλλ' ἔχεν ἦ τὰ πρῶτα πύλας καὶ τείχος ἐσάλτο
- 680 ῥηξάμενος Δαναῶν πικινὰς στίχας ἀσπιστῶν,
ἐνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου
θῖν' ἔφ' ἄλός πολίης εἰρμέναι· αὐτὰρ ὑπερθε
τείχος ἐδέδητο χθαμαλώτατον, ἐνθα μάλιστα
ζαχρηεῖς γίνοντο μάχη αὐτοῖ τε καὶ ἵπποι.
- 685 ἐνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἔλκεχίτωνες
Λοκροὶ καὶ Φθῖοι καὶ φαιδιμόνεντες Ἐπειοὶ
σπουδῇ ἐπαῖσσοντα νέων ἔχον, οὐδὲ δύναντο
ᾤσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ εἴκελον Ἔκτορα δῖον
οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
- 690 ἦρχ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς, οἱ δ' ἅμ' ἔποντο
Φεΐδας τε Στιχίος τε Βίας τ' εὖς· αὐτὰρ Ἐπειῶν
Φυλεΐδης τε Μέγης Ἀμφίων τε Δρακίος τε,
πρὸ Φθίων δὲ Μέδων τε μενεπτόλεμός τε
Ποδάρκης.
ἦτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Οἰλῆος θεῖοιο
- 695 ἔσκε Μέδων Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
ἐν Φυλάκῃ γαίης ἄπο πατρίδος ἄνδρα κατακτὰς
γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἦν ἔχ' Οἰλέυς·
αὐτὰρ ὁ Ἰφίκλοιο πάϊς τοῦ Φυλακίδαο.
οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες
- Κι ο Πάρης, ως τον εἶδε που ἔπесе, θυμὸς βαρὺς τον παίρνει,
τι αὐτὸς παλιά τον καλοσκάμνιζε στους Παφλαγόνες μέσα'
κι ἔτσι θυμώνοντας ξαπόστειλε μεμιάς χαλκή σαγίτα.
Ἦτανε κάποιος που τον ἔλεγαν Ευχύνωρα, του μάντη
γιος του Πολυΐδου, πλούσιος, ἄτρομος, στην Κόρινθο που ζούσε'
κι ως μες στα πλοία κινούσε, κάτεχε το μαύρο ριζικό του.
Συχνά απ' το μυαλωμένο γέροντα Πολυΐδο το 'χε ακούσει:
για ἀπὸ κακιὰν αρρώστια θα ἔσβηνε στο αρχοντικό του μέσα,
για θα τον σκότωναν στ' Ἀργίτικα σιμὰ καράβια οἱ Τρώες.
Μα ἔτσι μηδὲ ξαντίμεμα ἔδινε στους Δαναοὺς καθόλου,
- κι απ' τῆ φριχτὴν αρρώστια γλίτωνε, που θα τον τυραννοῦσε.
Κάτω απ' τ'αφτί και το σαγόνι του τον βρήκε, κι η ψυχὴ του
απ' το κορμί με βιάση ως ἔφευγε, τον πήρε το σκοτάδι.
Ἔτσι κει πέρα ετούτοι ἐμάχονταν σα φλόγα λαμπαδοῦσα,
μα ο μέγας Ἐχτορας δεν το ἔξερε, κι οὐδ' εἶχε μάθει ἀκόμα
ζερβά απ' τα πλοία πως του ξεκλήριζαν οἱ Ἀργίτες τους δικούς του.
Οἱ Ἀργίτες τότε ἀλήθεια γρήγορα θα κέρδιζαν τη νίκη,
τι ο κοσμοσεῖστης Κοσμοκράτορας κουράγιο στους Ἀργίτες
τρανὸ εἶχε δώσει, κι ολοδύναμα τους σύντρεχε κι ατὸς του.
Στο τείχος και στις πόρτες ἔστεκεν, ὅπου 'χε πρὶν πηδῆξει
- το σκοουταρόφραχτο τσακίζοντας των Ἀχαιῶν ασκέρη,
του Πρωτεσιλάου κει που βρίσκονταν και του Αἴαντα τα καράβια,
στης ψαριάς θάλασσας το ακρόγιαλο ψηλά σερμένα, κι ἦταν
χπισμένο το τειχὶ ἀπὸ πάνω τους, ὄχι ἀψηλό' κει πέρα
με ορμὴ χιμούσαν τώρα ἀλάγιαστη κι οἱ Τρώες και τ' ἄλογα τους.
Κει πέρα κι Ἴωνες μακροχίτωνες και Βοιωτοὶ βρίσκονταν
και Φθιώτες κι Ἐπειοὶ περίλαμπροι, Λοκροὶ μαζί, και μόχθουν
να τον κρατήσουν, ὅπως χύνουνταν στα πλοία τους' μα δεν
μποροῦν
τον Ἐχτορα που φλογομάνιζε να διώξουν ἀπὸ μπρος τους.
και διαλεχτοὶ Ἀθηναῖοι προμάχονταν κει, κι ο Μενεσθεάς,
- ο γιος του Πετεοῦ, ρηγάδευε μαζί με το Στιχίο,
το Φεΐδα και το Βία τον ἄτρομο. Στους Ἐπειοὺς ο Μέγης,
γιος του Φυλέα, προλάτης ἔστεκε, κι ο Ἀμφίονας κι ο Δρακίος.
Στους Φθιώτες πάλε ομπρός ο Μέδοντας κι ο ἀντρόκαρδος
Ποδάρκης·
κι ἦταν ο Μέδοντας κλεφτόγεννος υγιὸς του θεῖου του Οἰλέα
κι ἀδέρφι του Αἴαντα, κι ὁμως ἀφησε τη γῆ την πατρικὴ του
και ζούσε στη Φυλακὴ, τι ἔτυχε να 'χει σκοτώσει κάποιον
δικὸ της μητρυγίας του Εριώπιδας, που 'χεν ο Οἰλέας γυναίκα.
Κι ο ἄλλος του Ἰφίκλου γιος ακούγονταν κι ἀγγόνι του Φυλακού.
Τούτοι μπροστά ἀπὸ τους ἀντρόκαρδους τους Φθιώτες τα καράβια

- 700 ναῦφιν ἀμυνόμενοι μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο·
Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν Ὀϊλήος ταχὺς υἱὸς
ἴστατ' ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου οὐδ' ἠβαιόν,
ἀλλ' ὡς τ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπτε πηκτὸν ἄροτρον
ἴσον θυμὸν ἔχοντε πιταίνετον· ἀμφὶ δ' ἄρά σφι
- 705 πρυμνοῖσιν κεράεσσι πολὺς ἀνακηκίει ἰδρῶς·
τῷ μὲν τε ζυγὸν οἶον εὐῤῥοον ἀμφὶς ἐέργει
ἰεμένω κατὰ ὦλκα· τέμει δέ τε τέλσον ἀρούρης·
ὡς τῷ παρβεβαῶτε μάλ' ἔστασαν ἀλλήλοισιν.
ἀλλ' ἦτοι Τελαμωνιάδῃ πολλοὶ τε καὶ ἐσθλοὶ
- 710 λαοὶ ἔπονθ' ἔταροι, οἳ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο
ὀππότε μιν κάματος τε καὶ ἰδρῶς γούναθ' ἴκοιτο.
οὐδ' ἄρ' Ὀϊλιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἔποντο·
οὐ γάρ σφι σταδίῃ ὕσμινη μίμνε φίλον κῆρ·
οὐ γάρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἵπποδασειάς,
- 715 οὐδ' ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα,
ἀλλ' ἄρα τόξοισιν καὶ εὐστρεφεῖ οἶος ἀώτῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔποντο πεπιοιθότες, οἷσιν ἔπειτα
ταρφέα βάλλοντες Τρῶων ῥήγγυντο φάλαγγας·
δὴ ῥα τόθ' οἳ μὲν πρόσθε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι
- 720 μάρναντο Τρωσίν τε καὶ Ἴκτορι χαλκοκορυστή,
οἳ δ' ὀπιθεν βάλλοντες ἐλάνθανον· οὐδέ τι χάρμηξ
Τρῶες μιμνήσκοντο· συνεκλόνεον γάρ οἷστοί.
ἐνθά κε λευγαλέως νηῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Τρῶες ἐχώρησαν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
- 725 εἰ μὴ Πουλυδάμας θρασὺν Ἴκτορα εἶπε παραστάς·
Ἴκτορ ἀμήχανός ἐσσι παραρρητοῖσι πιθέσθαι.
οὐνεκά τοι περὶ δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα
τοῦνεκα καὶ βουλήν ἔθελεις περιῖδμεναι ἄλλων·
ἀλλ' οὐ πως ἅμα πάντα δυνήσῃαι αὐτὸς ἐλέσθαι.
- 730 ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
ἄλλω δ' ὄρχηστύν, ἐτέρω κίθαριν καὶ αἰοδὴν,
ἄλλω δ' ἐν στήθεσσι πιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς
ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι,
καὶ τε πολέας ἐσάωσε, μάλιστα δὲ καυτὸς ἀνέγνω.
- 735 αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
πάντη γὰρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηκε·
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπέε κατὰ τεῖχος ἔβησαν
οἳ μὲν ἀφεστᾶσιν σὺν τεύχεσιν, οἳ δὲ μάχονται
παυρότεροι πλεόνεσσι κεδασθέντες κατὰ νῆας.
- με τους Βοιωτοὺς μαζί διαφέντευαν με τ' ἄρματα στο χέρι.
Ὁ Αἴας ωστόσο, ο γιος ο γρήγορος του Οἰλέα, μακριὰ καθόλου
ἀπὸ τον Αἴαντα δεν ξαλάργευε, το γιο του Τελαμώνα.
Πῶς στέριο αλέτρι σε πρωτόργωτο χωράφι ἀδερφωμένα
ζευγάρι βόδια κρασοκόκκινα τραβούνε, κι ο ἰδρώτας τους
γύρω βαθιά στα ριζοκέρατα περίσσιος ἀναβρῦζει,
καὶ μόνο ο γυαλιστὸς ἀνάμεσα ζυγὸς τα διαχωρίζει,
στο αὐλάκι ὅπως τραβούν, καὶ σκίζεται το χῶμα ομπρός στ' αλέτρι·
ὅμοια σμιχτὰ καὶ τούτοι εστέκουνταν ο ἕνας στον ἄλλο δίπλα·
Το γιο του Τελαμώνα σύντροφοι πολλοὶ καὶ ψυχωμένοι
- ωστόσο ἀκλούθουν κι ἀνεβάσταζαν το μέγα του σκουτάρι,
κάθε που ο ἰδρώτας πια κι ο κάματος στα γόνατα του εφτάναν
Ὅμως το γιο του Οἰλέα τον ἄτρομο τα Λοκρικὰ φουσατά
δεν ἀκλουθοῦσαν δε θαρρεῦονταν να πολεμοῦν σιμάθε·
δεν εἶχαν τούτοι κράνη χάλκινα με φούντες ἀλογισίες,
κι οὐδ' εἶχαν καὶ κοντάρια φράξινα καὶ στρογγυλά σκουτάρια»
μόν' στα δοξάρια καὶ στις κόρδες τους, με ἀρνώμαλλο στριμμένες
εἶχαν τα θάρρη τους κι ἀκλούθηζαν μαζί στην Τροία καὶ τούτοι
κι ὅλο μ' αὐτὰ χτυπούσαν κι ἐσπαζαν τις φάλαγγες των Τρωῶν
Ἔτσι ἄλλοι ομπρός, ντυμένοι στ' ἄρματα τα πλουμιστά, παλεύαν
- τους Τρῶες χτυπώντας καὶ τον Ἐχτορα το χαλκαρματωμένο
κι ἄλλοι με τόξα πίσω ἀθώρητοι· κι οἱ Τρῶες την ἀντριγιά τους
ξεχνούσαν πια, γιατί τους ρήμαζαν οἱ σαγιπές ολοῦθε.
Καὶ τότε ντροπιασμένοι ἀπ' τ' ἄρμενα καὶ τα καλύβια οἱ Τρῶες
θα φεύγαν πίσω, στο ἀνεμόδαρτο καστρί τους να διαγύρουν,
ο Πολυδάμας ἀν δε ζύγωνε του Εχτόρου να μιλήσει:
«Ἐχτορα εσύ, κεφάλι ἀγύριστο, που δεν ἀκούς ορμήνιες!
Μια κι ο θεὸς ἀντρεία σου εχάρισε στον πόλεμο περίσσια,
γι' αὐτὸ καὶ στο μυαλό φαντάζεσαι πως ξεπερνάς τους ἄλλους
Μα ἕνας εσύ, μαζί δε γίνεται τις χάρες να 'χεις ὅλες.
- Στον ἕναν ο θεὸς εχάρισε παλικαριά περίσσια,
κίθαρα καὶ φωνή στο δεύτερο, χορὸ στον ἄλλο δίνει,
καὶ πάλε σ' ἄλλον ο βροντόλαλος ο Δίας φυτεύει γνώμη
σωστή, καὶ πλήθος κόσμος βρίσκεται μαζί του κερδεμένος·
πολλοὺς γλιτώνει, ὅμως καλύτερα τι κάνει αὐτὸς το ξέρει.
Ὡστόσο ἐγὼ θα πῶ τη γνώμη μου, την πιο σωστή που ξέρω·
τι σ' ἔχει ἡ φλόγα ολοῦθε ολόγυρα ζωσμένα του πολέμου,
κι οἱ Τρῶες οἱ ἀντρόψυχοι, ἀφοῦ πάτησαν το καστροτεῖχι, τώρα
με τ' ἄρματά τους ἄλλοι ἐστάθηκαν κι ἄλλοι χτυπιούνται ἀκόμα
σκορπώντας δῶθε κείθε στ' ἄρμενα, με πιο πολλοὺς πιο λίγοι!

- 740 ἄλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας
ἀρίστους·
ἐνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαιέμεθα βουλήν
ἢ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσωμεν
αἴ κ' ἐθέλησι θεὸς δόμεναι κράτος, ἢ κεν ἔπειτα
πᾶρ νηῶν ἔλθωμεν ἀπήμονες. ἢ γὰρ ἔγωγε
- 745 δεῖδω μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ
χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἄτος πολέμοιο
μῖμνει, ὄν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι οἴω.
ὥς φάτο Πουλυδάμας, ἄδε δ' Ἔκτορι μῦθος
ἀπήμων,
αὐτίκα δ' ἔξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε
- 750 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πουλυδάμα σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας
ἀρίστους,
αὐτὰρ ἐγὼ κείσ' εἶμι καὶ ἀντιὸν πολέμοιο·
αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὐτίς ἐπὶν εὐ τοῖς ἐπιτείλω.
ἢ ῥα, καὶ ὀρμήθη ὄρεϊ νιφόνει ἐοικώς
- 755 κεκλήγων, διὰ δὲ Τρώων πέτετ' ἠδ' ἐπικούρων.
οἱ δ' ἔς Πανθοῖδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα
πάντες ἐπέσευόντ', ἐπεὶ Ἔκτορος ἔκλυον αὐδῆν.
αὐτὰρ ὁ Δηϊφοβὸν τε βίην θ' Ἐλένοιο ἄνακτος
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα καὶ Ἄσιον Ὑρτάκου υἱὸν
- 760 φοῖτα ἀνά προμάχους διζήμενος, εἶ που ἐφέυροι.
τούς δ' εὐρ' οὐκέτι πάμπαν ἀπήμονας οὐδ'
ἀνολέθρους·
ἄλλ' οἱ μὲν δὴ νηυσὶν ἔπι πρυμνήσιν Ἀχαιῶν
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες,
οἱ δ' ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
- 765 τὸν δὲ τάχ' εὐρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ δακρυοέσεως
διὸν Ἀλέξανδρον Ἐλένης πόσιν ἠῦκόμοιο
θαρσύνονθ' ἐτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι,
ἀγχού δ' ἰστάμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δύσπαρι εἶδος ἄριστε γυναιμανὲς ἠπεροπευτὰ
- 770 ποῦ τοι Δηϊφοβὸς τε βίη θ' Ἐλένοιο ἄνακτος
Ἀσιάδης τ' Ἀδάμας ἠδ' Ἄσιος Ὑρτάκου υἱός;
ποῦ δὲ τοι Ὀθρυονεὺς; νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης
Ἴλιος αἰπεινὴ· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
τὸν δ' αὐτὲ προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
- 775 Ἔκτορ ἐπεὶ τοι θυμὸς ἀναίπιον αἰτιάσασθαι,
ἄλλοτε δὴ ποτε μᾶλλον ἐρωήσαι πολέμοιο
μέλλω, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάκιδα γείνατο
μήτηρ·
ἔξ οὐ γὰρ παρὰ νηυσὶ μάχην ἠγειρας ἐταίρων,
ἐκ τοῦ δ' ἐνθάδ' ἐόντες ὀμιλέομεν Δαναοῖσι
- Μον' ἔλα, γύρνα πίσω, κάλεσε να 'ρθοῦν ἐδῶ οἱ προλάτες,
κι ἔτσι μαζί να μελετήσουμε καλά την κάθε γνώμη,
αν θα ριχτούμε στα πολυκούπα καράβια τώρα απάνω
τη νίκη αν ο θεός μας χάριζε, για μήπως πρέπει τάχα
δίχως ζημιὰ απ' τα πλοία να φύγουμε' τι ἐγὼ φοβούμαι μήπως
ὄ,τι ἀπὸ χτες οἱ Ἀργίτες χρώσταγαν μας το πλερώσουν τώρα'
τι κάποιος, της σφαγῆς ἀνέμπληστος, προσμένει στα καράβια,
καὶ δε θα κρατηθεῖ ἀπ' τον πόλεμο μακριὰ θαρρῶ καθόλου.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἄρεσαν στον Ἐχτορα τα γνωστικά του λόγια,
κι εὐτύς πετιέται ἀπὸ το ἀμάξι του συνάρματος στο χῶμα,
- καὶ κράζοντας τον με ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
«Εἰς ἐδῶ πέρα, Πολυδάμαντα, για κράτα τους προλάτες,
κι ἐγὼ θα τρέξω ἐκεῖ, στον πόλεμο να μπω, και πίσω πάλε
γοργὰ θα γύρω, το κουμάντο μου σα θα 'χω πια τελέψει.»
Εἶπε, και σα βουνοῦ ξεχύθηκε που χιόνια το πλακώνουν,
με φωνές ἀγριες, ἀπὸ σύμμαχους και Τρώες περνώντας μέσα.
Ὅλοι δρομοῦνε στον καλόγνωμο τον Πολυδάμα γύρα,
το γιο του Πάνθου, εὐτύς ως του Ἐχτορα την προσταγὴ γρικῆξαν.
Κι αὐτὸς τριγύριζε τους πρόμαχους, μήπως και βρει τον Ἄσιο,
το γιο του Ὑρτάκου, και τον Ἐλενο, τον ἀντρειωμένο ρήγα,
- το Δηϊφοβο και τον Αδάμαντα, του Ἀσιου το γιο τον ἀξιο.
Μα δεν τους βρήκε ολότελα ἀβλαβους κι ἀχάλαστους πια τώρα'
τι ἄλλοι νεκροί, ἀπὸ χέρια Ἀργίτικα θανατωμένοι, ἀντίκρου
στων καραβίων τις πρύμνες κοίτουσαν, κι ἄλλοι κρουσμένοι πάλε
ἀπὸ σάϊπια για ἀπὸ κοντάρεμα στο κάστρο εἶχαν διαγύρει.
Ὅμως ζερβὰ μες στον πολυδακρο τον πόλεμο τον Πάρη,
το θεῖο τον ἀντρα της ωριόμαλλης Ἐλένης, ἀναμώνει,
καρδιά να δίνει στους συντρόφους του, στη μάχη σπρώχνοντας
τους·
κι ὅπως κοντὰ του εστάθη, με ἀσκημα τον ἀποπῆρε λόγια:
« Πάρη κακόπαρη, πανέμορφε και γυναικὰ και πλάνε,
- που βρίσκεται ο ἀντρειωμένος Ἐλενος κι ο Δηϊφοβος και του Ἀσιου
ο γιος ο Αδάμαντας; τι ἀπόγινε κι ο Ἄσιος, ο γιος του Ὑρτάκου;
που να 'ναι ο Ὀθρυονεάς; Σὺθέμελα πια τώρα η Τροία χαμένη
η ἀπόγκρεμη' και συ καρτέρα τον σε λίγο το χαμό σου!»
Και τότε ο θεόμορφος Ἀλέξαντρος ἀπηλογία του δίνει:
« Στο πάθος σου, Ἐχτορα, τον ἀφταιγο τον βγάζεις τώρα φταιχτη·
ἄλλες φορές μπορεῖ τον πόλεμο να θέλω να ξεφύγω,
ὄμως κιότη και μένα η μάνα μου δε μ' ἔκανε και τόσο'
τι ἀφόντας τους συντρόφους ἐσπρωξες τον πόλεμο ν' ανοίξουν
δίπλα στα πλοία, χτυπούμε ἀλάγιαστα τους Δαναοὺς δω πέρα.

- 780 νωλεμέως· ἔταροι δὲ κατέκταθεν οὓς σὺ μεταλλῆς·
οἷω Δηϊφόβος τε βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος
οἴχεσθον, μακρῆσι τετυμμένω ἐγχείησιν
ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα· φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων.
νῦν δ' ἄρχ' ὄππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει·
- 785 ἡμεῖς δ' ἔμμεμαῶτες ἄμ' ἐμόμεθ', οὐδέ τί φημι
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὄση δύναμις γε πάρεσσι.
πάρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν.
ὡς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρωσ·
βάν δ' ἴμεν ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν
- 790 ἀμφί τε Κεβριόνην καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα
Φάλην Ὀρθαῖόν τε καὶ ἀντίθεον Πολυφήτην
Πάλμυν τ' Ἀσκανίων τε Μόρυν θ' υἱ' Ἴπποτίωνος,
οἳ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβύλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ
ἠοὶ τῆ προτέρῃ· τότε δὲ Ζεὺς ὤρσε μάχεσθαι.
- 795 οἳ δ' ἴσαν ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλη,
ἦ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διὸς εἶσι πέδον δέ,
θεσπεσίω δ' ὀμάδω ἀλί μίσηται, ἐν δέ τε πολλὰ
κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
κυρτὰ φαληριῶντα, πρὸ μὲν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ'
ἄλλα·
- 800 ὡς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ'
ἄλλοι,
χαλκῶ μαρμαίροντες ἄμ' ἠγεμόνεσσιν ἔπροντο.
Ἔκτωρ δ' ἠγεῖτο βροτολοιοῦ Ἴσος Ἄρηι
Πριαμίδης· πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' εἴσην
ῥινοῖσιν πυκινήν, πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
- 805 ἀμφὶ δὲ οἱ κροτάφοισι φαινὴ σείετο πῆληξ.
πάντη δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειράτο προποδίζων,
εἴ πῶς οἱ εἶξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι·
ἀλλ' οὐ σύγγει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο μακρὰ βιβάσθων·
- 810 δαιμόνιε σχεδὸν ἐλθέ· τί ἦ δεῖδισσαι αὐτῶς
Ἀργείους; οὐ τοί τι μάχης ἀδαήμενός εἰμεν,
ἀλλὰ Διὸς μάλιστα κακῆ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.
ἦ θῆν πού τοι θυμὸς ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν
νῆας· ἄφαρ δὲ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.
- 815 ἦ κε πολὺ φθαίῃ εὐ ναιομένη πόλις ὑμῆ
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἀλούσά τε περθομένη τε.
σοὶ δ' αὐτῶ φημί σχεδὸν ἔμμεναι ὄππότε φεύγων
ἀρήση Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
θάσσανας ἰρήκων ἔμμεναι καλλιτρίχας ἵππους,
- Ὡστόσοι οἱ σύντροφοι σκοτώθηκαν που τώρα εσύ γυρεύεις·
ο Δηφόβος μονάχα κι ο Έλενος, ο ρήγας ο αντρειωμένος,
έχουνε φύγει, τι λαβώθηκαν με τα μακριά κοντάρια
κι οι δυο στο χέρι· κι ουδέ γλίτωναν, αν δε βοηθούσε ο Δίας.
Τώρα η καρδιά και το κουράγιο σου κει που σε πάνε τράβα,
και ψυχωμένοι εμεῖς αντάμα σου θα ρθούμε· δε θα λείπω,
με όση κι αν έχω ακόμα δύναμη, κι εγώ να πολεμήσω·
τι αλήθεια, πάνω απ' ό,τι δύνεσαι δεν πολεμάς, κι ας θέλεις.»
Εἶπε ο αντρειανός, και μεταστρέφοντας τη γνώμη του αδερφοῦ του
κινούν εκεί, η σφαγή κι ο πόλεμος που άναβαν, στον Ορθαῖο,

στον άψεγο τον Πολυδάμαντα, στον Κεβριόνη γύρα,
στον Πολυφήτη τον ισόθεο, στο Φάληκ, στον Ασκάνιο,
στον Πάλμη γύρα, στου Ιπποτίωνα στερνά το γιο το Μόρη,
που απ' την παχιά Ασκανία ξεκούραστοι χαράματα είχαν φτάσει
μια μέρα πριν, και τώρα εμάχουνταν σπρωγμένοι από το Δία.
Κι οι Τρῶες μπροστά ετραβούσαν, πέφτοντας σαν άγρια ανεμοζάλη,
που ο Δίας πατέρας μπουμπουνίζοντας στον κάμπο ξεσηκώνει,
και με τρανό βουητό ξεχύνεται στο πέλαο, και θεριεύου
της πολυτάραχης της θάλασσας τα κύματα βογγώντας,
δοξαρωτά, αφρισμένα, ατέλειωτα, μπρος το 'να, πίσω τ' άλλο'

όμοια κι οι Τρῶες τους βασιλιάδες τους απανωτοί ακλουθούσαν
ο ένας στον άλλο πίσω, κι άστραφταν μες στις χαλκές αρμάτες.
Κι άνοιγε δρόμο ο μέγας Έχτορας, σαν Άρης ξαγριεμένος,
ο γιος του Πρίαμου, τ' ολοστρόγγυλο σκουτάρι ομπρός κρατώντας,
πού έξω χαλκός χοντρός το σκέπαζε, πυκνά δερμάτια μέσα.
Κι άστραφτε γύρα στα μελίγγια του σεινάμενο το κράνος·
κι ολούθε στις γραμμές δοκίμαζε, μια δω, μια κει τραβώντας,
μπας και τσακίσουν μπρος του, ως πήγαινε κρυμμένος στο
σκουτάρι.
Όμως οι Αργίτες το κουράγιο τους δεν το 'χασαν, και πρώτος
με δρασκελιές ο Αίας τον σίμωσε και τον αντροκαλιέται:
- «Άμμαλε εσύ, για κοντοζύγωσε! Τι φοβερίζεις έτσι
τους Δαναούς; Δεν είμαστε άμαθοι κι εμεῖς από πολέμους·
μονάχα το κακό μας δάμασε του Δία μαστίγι τώρα.
Αλήθεια, ελπίζεις τα καράβια μας πατώντας να τα κάψεις;
Μα χερίά λέω κι εμεῖς πως έχουμε να τα διαφεντευτούμε.
Πολύ πιο πριν μπορεί το κάστρο σας το αρχοντικό, το πλοῦσιο,
έτσι να πέσει μες στα χέρια μας, στην άκρη του σπαθιοῦ μας.
Και λέω, για σε τον ίδιο επλάκωσε πια η μέρα που ως θα φεύγεις,
το Δία μαζί και τους επίλοιπους θεούς θ' ανακαλιέσαι
να ξεπερνούν τα ωριότριχα άτια σου και τα γεράκια ακόμα,

- 820 οἷ σε πόλιν δ' οἴσουσι κονίοντες πεδίοιο.
ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις
αἰετὸς ὑψιπέτης· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν
θάρσυνος οἰωνῶ· ὃ δ' ἀμείβετο φαίδιμος Ἴκτωρ·
Αἴαν ἀμαρτοεπές βουγάϊε ποῖον ἔειπες·
- 825 εἰ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς πάϊς αἰγιόχοιο
εἶην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
ποιίμην δ' ὡς τίειτ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
ὡς νῦν ἡμέρη ἦδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι
πᾶσι μάλ', ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσεται, αἶ κε ταλάσσης
- 830 μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρόν, ὃ τοι χροῖα λειριόεντα
δάψει· ἀτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
δημῶ καὶ σάρκεσσι πεσῶν ἐπὶ νησὶν Ἀχαιῶν.
ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο· τοῖ δ' ἄμ' ἔποντο
ἠχῆ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὀπισθεν.
- 835 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐπίαχον, οὐδὲ λάθοντο
ἀλκῆς, ἀλλ' ἔμνον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους.
ἠχῆ δ' ἀμφοτέρων ἴκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγὰς.
- κατὰ το κάστρο ως θα σε φέρνουνε στον κάμπο, μες στη σκόνη!»
Ὡς εἶπε αὐτὰ τα λόγια, ἐπρόβαλεν αἰτὸς ἀψηλοπέτης,
δεξιὰ μεριά, κι οἱ Ἀργίτες ὅλοι τους για το καλὸ σημάδι
σέρνουν φωνή· μα ο γαῦρος Ἐχτορας γυρνάει κι ἀπηλογιέται:
«Αἴαντα μωρόλογε κι ἀστόχαστε, τι λόγια αὐτὰ που κρένεις;
Υγιὸς του Δία του βροντοσκούταρου να ἴμουν ἐγὼ μακάρι
παντοτινά, κι ἀπ' τὴν ἀρχόντισσα τὴν Ἥρα γεννημένος,
να με τιμοῦν, ως τον Ἀπόλλωνα τιμοῦν και τὴν Παλλάδα,
ὅσο εἶναι ἀλήθεια, ἡ μέρα σήμερα πως φέρνει στους Ἀργίτες
ὅλους κακό' κι ἐσύ το θάνατο θα βρεῖς, αν σου βαστάξει
- να μείνεις στο μακρὺ κοντάρι μου μπροστά, που θα σου σκίσει
το τρυφερό κορμί, και πέφτοντας στ' Ἀργίτικα καράβια
με ξίγκια και ψαχνὰ τους σκύλους μας και τα ὄρνια θα χορτάσεις.»
Ὡς εἶπε τούτα, ομπρός ἐκίνησε, κι οἱ ἐπίλοιποι ἀκλουθοῦσαν
με ἀγριο συντάραχο, και χούγιαξε το ἀσκέρι πίσωθὲ τους.
Κι ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ Ἀργίτες χούγιαξαν, κι οὐδὲ τὴν ἀντριγιά τους
ξεχνούσαν, μόνο στέκαν ἀσειστοι μπροστά ἀπ' τους Τρώες που
εχίμουν
κι ο ἀχὸς των δυο στα αἰθέρια ἀσκώνουνταν, στου Δία τα λάμπη
ἀπάνω.
-

- Ξ- Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης,
ἀλλ' Ἀσκληπιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
φράζοο διε Μαχάον ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοή θαλερῶν αἰζηῶν.
- 5 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πίνε καθήμενος αἶθοπα οἶνον
εἰς ὃ κε θερμὰ λοετρὰ εὐπλόκαμος Ἐκαμήδη
θερμῆνῃ καὶ λούσῃ ἄπο βρότον αἱματόεντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἶσομαι ἐς περιωπὴν.
ὥς εἰπὼν σάκος εἶλε τετυγμένον υἱὸς ἑοῖο
- 10 κείμενον ἐν κλισίῃ Θρασυμήδεος ἵπποδάμοιο
χαλκῶ παμφαῖνον· ὃ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξεί χαλκῶ,
στῆ δ' ἐκτός κλισίης, τάχα δ' εἶσιδεν ἔργον αἰεκές
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθε
- 15 Τρώας ὑπερθύμους· ἐρέριπτο δὲ τείχος Ἀχαιῶν.
ὥς δ' ὅτε πορφύρη πέλαγος μέγα κύματι κωφῶ
ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
αὐτῶς, οὐδ' ἄρα τε προκυλινδεται οὐδετέρωσσε,
πρὶν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὐρον,
- 20 ὥς ὃ γέρων ὄρμαινε δαΐζόμενος κατὰ θυμὸν
διχθαδί', ἢ μεθ' ὄμιλον ἴοι Δαναῶν ταχυπύλων,
ἦε μετ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν.
ὦδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
βῆναι ἐπ' Ἀτρεΐδην. οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον
- 25 μαρνάμενοι· λάκε δὲ σφι περὶ χροῖ χαλκὸς ἀτειρήσ
νυσομένων ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Νέστορι δὲ ξύμβληντο διοτρεφέες βασιλῆες
πάρ νηῶν ἀνιόντες ὅσοι βεβλήατο χαλκῶ
Τυδεΐδης Ὀδυσσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων.
- 30 πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες
θῖν' ἔφ' ἄλως πολιῆς· τὰς γάρ πρώτας πεδίον δὲ
εἴρυσαν, αὐτὰρ τείχος ἐπὶ πρύμνησιν ἔδειμαν.
οὐδὲ γάρ οὐδ' εὐρύς περ ἔων ἐδυνήσατο πάσας
αἰγιαλὸς νῆας χαδέειν, στείοντο δὲ λαοί·
- Ὡστόσο ο Νέστορας, κι ας ἔπινε, γρικαίει τα χουγιαχτά τους,
και στου Ασκληπιου το γιο ανεμάρπαστα γυρνάει και κρένει λόγια:
«Αρχοντικὲ Μαχάονα, λόγιασε ποὺ θα μας βγάλουν τούτα!
Δίπλα στα πλοία των αντρειωμένων μας ο τάραχος πληθαίνει'
μα κάθου εσὺ εδῶ πέρα κι ἡσυχος κρασί φλογάτο πίνε,
ως η Εκαμήδη η καλοπλέξουδη νερό να σου ζεστάνει,
για να σε λούσει ἀπὸ τα γαίματα, κι εγὼ σε κάποιο ωστόσο
θ' ἀνέβω ξάγναντο, και γρήγορα τι γίνεται θα μάθω.»
Εἶπε, και πήρε το καλόφτιαστο σκουτάρι, που κοιπόταν
μες στο καλύβι, του αλογάτορα του γιου του Θρασυμήδη,
το αστραφτερό, τι αὐτός του κύρη του κρατούσε το σκουτάρι'
και το γερό κοντάρι του ἄρπαξε, το καλοακονισμένο.
Μ' ἀπ' το καλύβι ως βγήκε, εστάθηκε, ντροπές θωρώντας μπρος
του,
τους Αχαιούς να φεύγουν, πίσω τους τους Τρώες τους
αντρειωμένους
να τους χτυπούνε, και το Αργίτικο τειχὶ πεσμένο χάμω.
Πὼς κύμα ἀπόκουφο ανατάραξε το μέγα πέλαο ξάφνου,
τι σφουριχτοὶ σε λίγο ἀγέρηδες προσμένει να χυθούνε,
και μήτε δῶθε παίρνει ἀπίδρομο και μήτε κείθε ἀκόμα,
ως που να στρώσει ἀγέρας σίγουρος, ψηλά ἀπ' το Δία σταλμένος·
ὅμοια διχόνωμος κι ο γέροντας με σπαραγμένα σπλάχνα
στους Αχαιούς τους αλογάρηδες μια γύρευε να τρέξει,
και μια στον ἀρχοντα Ἀγαμέμνονα, το γιο του Ατρέα το γαῦρο.
Κι ως διαλογίζονταν, του εικάστηκε το πιο καλό, του Ατρέα
το γιο να σμιξει. Κι οἱ ἄλλοι ἐμάχονταν ο ἕνας του ἄλλου
χτυπώντας,
και γύρα ἀπ' τα κορμιά τους ο ἀσπλαχνος χαλκὸς ἀντιδουούσε,
με τα σπαθιά και με τα δικοπα κοντάρια ως πολεμούσαν.
Εκεὶ τους αντρειανούς ο Νέστορας ρηγάδες ἀνταμώνει,
που ἀπ' τα καράβια τώρα ἀνέβαιναν, ὅσοι ἦταν λαβωμένοι,
τον Οδυσσεά, τον Ἀγαμέμνονα και τον τρανὸ Διομήδη'
τι ἦταν ἀλάργα ἀπὸ τον πόλεμο βγαλμένα τα καράβια,
στης ψαριάς θάλασσας το ἀκρόγιαλο. Τα πρώτα τα 'χαν σύρει
βαθιά στον κάμπο, και στις πρύμνες τους το καστροτεῖχι ἐχτίσαν
τι ὅλα τους τ' ἄρμενα δεν μπόρεσε το ἀπλόχωρο ἀκρογιαλί
να τα νωρέσει. και στοιμύωντηκαν περὶσσια τα φουσατά'

35

τώ ρα προκρόσσας ἔρυσαν, καὶ πλήσαν ἀπάσης
ἠϊόνος στόμα μακρόν, ὅσον συνεέργαθον ἄκραι.
τῷ ῥ' οἱ γ' ὀφείοντες αὐτῆς καὶ πολέμοιο
ἔγχει ἐρειδόμενοι κίον ἄθροοι· ἄχλυτο δὲ σφι
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι· ὃ δὲ ξύμβλητο γεραιὸς

40 Νέστωρ, ππῆξε δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι· Ἀχαιῶν.
τὸν καὶ φωνήσας προσέφη κρειῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
τίπτε λιπῶν πόλεμον φθισήνορα δεῦρ' ἀφικάνεις;
δεῖδω μὴ δὴ μοι τελέσῃ ἔπος ὄβριμος Ἴκτωρ,

45 ὡς ποτ' ἐπιπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων
μὴ πρὶν πάρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι
πρὶν πυρὶ νῆας ἐνπρηῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς.
κεῖνος τῶς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ὦ πόποι ἦ ῥα καὶ ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ

50 ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον ὡς περ Ἀχιλλεύς
οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρυμνήσι νέεσσι.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερῆνιος ἵπποτα Νέστωρ·
ἦ δὴ ταῦτά γ' εἶοιμα τετεύχεται, οὐδὲ κεν ἄλλως
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτῆναιτο.

55 τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν, ὦ ἐπέπιθμεν
ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἴλαρ ἔσεσθαι·
οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ θοῆσι μάχην ἀλίστατον ἔχουσι
νωλεμές· οὐδ' ἂν ἔτι γνοιῆς μάλα περ σκοτιάζων
ὀπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται,

60 ὡς ἐπιμῖξ κτείνονται, αὐτῆ δ' οὐρανὸν ἴκει.
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα
εἴ τι νόος ῥέξει· πόλεμον δ' οὐκ ἄμμε κελεύω
δύμεναι· οὐ γὰρ πῶς βεβλημένον ἐστὶ μάχεσθαι.
τὸν δ' αὐτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

65 Νέστωρ ἐπεὶ δὴ νηυσὶν ἔπι πρυμνήσι μάχονται,
τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον, οὐδὲ τι τάφρος,
ἦ ἔπι πολλὰ πάθον Δαναοί, ἔλποντο δὲ θυμῷ
ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἴλαρ ἔσεσθαι·
οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενεί φίλον εἶναι

70 νωνύμους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιοῦς.
ἦδεα μὲν γὰρ ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνεν,
οἶδα δὲ νῦν ὅτε τοὺς μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσι
κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδρυσεν.
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω πειθώμεθα πάντες.

καὶ σκαλωτὰ λοιπὸν τα τράβηξαν, καὶ του γιαλοῦ γιομῶσαν
το στόμα το φαρδύ που ανοίγουνταν μέσα στους δυο τους
κάβους.

Τώρα κι αυτοί, τη μάχη θέλοντας και τη σφαγή να ιδούνε,
ακουμπισμένοι στα κοντάρια τους μαζί ετραβούσαν ὅλοι,
και σπάραζε η καρδιά στα στήθια τους· και ξάφνου εκεί
ανταμώνουν

το γέρο Νέστορα, και τρώμαξε στα σωθικά η καρδιά τους.
και τότε ο ρήγας Αγαμέμνωνας τον έκραξε και του 'πε:
«Γιε του Νηλέα, ρηγάρχη Νέστορα, των Αχαιῶν η δόξα,
εδῶ τι φτάνεις τώρα αφήνοντας την καταλύτρα μάχη;
Ο τρανός Έχτορας τα λόγια του φοβάμαι μην τελέψει,
που κάποτε εἶπε φοβερίζοντας μέσα στους Τρώες μιλώντας,
πως δε θα γύρει απ' τα πλεούμενα, να ξαναμπει στο κάστρο,
φωτιά πρην βάλει στα καράβια μας κι ὅλους εμάς ξεκάμει.
Τέτοιες φοβέρες κείνος ἔλεγε' τώρα αληθεύουν ὅλα.
Κακό που με 'βρε! Κι οι αποδέλοιποι καλαντρειωμένοι Αργίτες

ως ο Αχιλλέας χολιάζουν μέσα τους κρυφά κι αυτοί μαζί μου,
κι ουδέ να κάνουν θέλουν πόλεμο στων караβιών τις πρύμνες.»

Γυρνώντας ο γερῆνιος Νέστορας ο αλογολάτης του 'πε:
« Αλήθεια, αυτά που λες τα βλέπουμε μπροστά μας ὅλα, κι οὔτε
ο ασηλοβρόντης Δίας θα δύνουνταν τα που 'γιναν ν' αλλάξει.
Το καστροτειχί πάει, μας γκρέμισε, που το θαρρούσαμε ὅλοι
πως ἄπαρτο προπύργι θα 'στέκε σε μας και στ' ἄρμενά μας.
Κι αυτοί με πείσμα τώρα αλάγιαστο μπρος στα γοργά καράβια
παλεύουν δε θωρούν τα μάτια σου, και μια και δυο αν κοιτάξεις,
πούθε μεριά οι χτυπιές τους ἐρχονται και σπῆσαν οι δικοί μας·

ἔτσι ὅλοι ανάκατα σκοτώνονται, και φτάνει ο ἀχὸς στα ουράνια.
Μ' ας δοῦμε εμεῖς καλοζυγιάζοντας τι θ' απογίνει τώρα.
Κάτι ας σκεφτούμε' ἐγὼ δε θα 'λεγα στη μάχη εσεῖς να μπιείτε,
τι δεν μπορεῖ στ' ἀλήθεια πόλεμο να κάνει ο λαβωμένος.»

Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνονας απηλογοῖα του δίνει:
«Μια και χτυπιούνται τώρα, Νέστορα, στων караβιών τις πρύμνες
κι ἀδικο πῆγε το καλόφπαστο τειχί και το χαντάκι,
που τόσο οι Δαναοί παιδεύτηκαν, και μες στα στήθη ἔλπιζαν
πως ἄπαρτο προπύργι θα 'στέκε σε μας και στ' ἄρμενα μας,
στο Δία θα πει τον τρανοδύναμο πως ἔτσι ἀρέσει τώρα,

εδῶ μακριά ἀπὸ το Ἄργος ἀχναρα ν' αφανιστοῦν οι Αργίτες.
Και τότε το 'ξερα, ὄντας ἔδινε σε μας ο Δίας το χέρι,
και τώρα ξέρω που ως ἀθάνατους θεοὺς δοξάζει ἐκείνους,
και τα δικὰ μας χέρια τα 'δεσε και την ορμή μας κόβει.
Μα τῶσα ελατέ ομπρός. το λόνο μου ν' ακούσοιμε ὅλοι θέλω:

- 75 νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης
 ἔλκωμεν, πάσας δὲ ἐρύσσομεν εἰς ἅλα διᾶν,
 ὕψι δ' ἐπ' εὐνῶν ὀρμίσομεν, εἰς ὃ κεν ἔλθῃ
 νύξ ἀβρότη, ἣν καὶ τῆ ἀπόσχονται πολέμοιο
 Τρῶες· ἔπειτα δὲ κεν ἐρυσσάμεθα νῆας ἀπάσας.
- 80 οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακόν, οὐδ' ἀνά νύκτα.
 βέλτερον ὅς φεύγων προφύγη κακόν ἢ ἐάλωῃ.
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις
 Ὀδυσσεύς·
 Ἀτρεΐδῃ ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων·
 οὐλόμεν' αἶθ' ὤφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου
- 85 σημαίνειν, μὴ δ' ἄμμιν ἀνασσέμεν, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
 ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν
 ἀργαλέους πολέμους, ὄφρα φθιόμεσθα ἕκαστος.
 οὕτω δὴ μέμονας Τρῶων πόλιν εὐρυάγυιαν
 καλλείψειν, ἣς εἶνεκ' οἴζυομεν κακὰ πολλὰ;
- 90 σίγα, μὴ τίς τ' ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ
 μῦθον, ὃν οὐ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο
 ὅς τις ἐπίσταιτο ἦσι φρεσὶν ἄρπα βάζειν
 σκηπτοῦχος τ' εἶη, καὶ οἱ πειθοῖατο λαοὶ
 τοσσοῖδ' ὄσσοισιν σὺ μετ' Ἀργείοισιν ἀνάσσεις·
- 95 νῦν δὲ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
 ὅς κέλεαι πολέμοιο συνεσταότος καὶ αὐτῆς
 νῆας εὐσσέλμους ἅλαδ' ἐλκέμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
 Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται ἐπικρατέουσι περ ἔμπτῃς,
 ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπη. οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
- 100 σχήσουσιν πόλεμον νηῶν ἅλα δ' ἐλκομενάων,
 ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
 ἐνθά κε σὴ βουλή δηλήσεται ὄρχαμε λαῶν.
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 ὦ Ὀδυσσεῦ μάλα πῶς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῆ
- 105 ἀργαλέῃ· ἀτὰρ οὐ μὲν ἐγὼν ἀέκοντας ἄνωγα
 νῆας εὐσσέλμους ἅλα δ' ἐλκέμεν υἴας Ἀχαιῶν.
 νῦν δ' εἶη ὅς τῆσδ' ἐγὼ ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι
 ἢ νέος ἢ παλαιός· ἐμοὶ δὲ κεν ἀσμένω εἶη.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
- 110 ἐγγὺς ἀνήρ· οὐ δηθὰ ματεύσομεν· αἰ κ' ἐθέλητε
 πείθεσθαι, καὶ μὴ τι κῶλυ ἀγάσησθε ἕκαστος
 οὐνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν·
 πατρός δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὐχομαι εἶναι
 Τυδέος, ὃν Θῆβησι χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει.
- «Ὅσα καράβια δίπλα βρίσκονται στο κύμα ανασερμένα,
 βαθιά, τραβώντας, να τα ρίζουμε στη θάλασσα την άγια,
 να τα κρατήσουν οι αγκυρόπετρες ως να πλακώσει η νύχτα
 η αθάνατη ἔμπορεί τον πόλεμο να πάψουν πάλε απόψε
 οι Τρῶες, και τότε λέω να ρίζουμε και τ' άλλα μας καράβια.
- Ντροπή δεν είναι απ' το ξεκλήρισμα και νύχτα να γλιτώσεις ἔ
 παρά ν' αφανιστείς, καλύτερα στα πόδια να το βάλεις.»
 Ταυροκοιτώντας ο πολύβουλος του απάντησε Οδυσσεάς:
 « Ατρείδη, τι είναι αυτός που ξέφυγε τα δυο σου χεῖλια ο λόγος;
 Εσύ άλλους θα ἔξιζε, κακότυχε, να κυβερνάς —κισηδές,
 και μόνο εμάς να μην αφέντευες, που ο Δίας μας ἔχει δώσει
 από τα νιάτα ως τα γεράματα να κλώθουμε πολέμους
 φριχτούς αδιακόπα, ως που ο θάνατος να μας πετύχει κάπου.
 Με τα σωστά σου το πλατύρουγο των Τρωῶν γυρεύεις κάστρο
 να παρατήσουμε, για χάρη του που ἔχουμε τόσα πάθει;
- Σῶπα, μην τύχει και το λόγο σου κι άλλος γρικήσει Αργίτης,
 λόγο, που λέω ποτέ δε θα ἔπρεπε στο στόμα να τον βάλει
 κανένας φρόνιμος, που θα ἔξερε να κρένει μυαλωμένα
 καὶ βασιλιά ραβδί στα χέρια του κρατάει και τον ακούνε
 τόσα φουσάτα, σαν τ' Αργίπικα που εσύ αφεντεύεις τώρα.
 Μα τέτοια τώρα που ξεστόμισες θα πω μυαλό δεν ἔχεις·
 ζητάς τα καλοκούβερα ἄρμενα να ρίζουμε στο κύμα,
 όσο βαστούν ακόμα ο πόλεμος κι η χλαοή· δε φτάνει
 που οι Τρῶες νικούνε; να τους κάνουμε κι άλλο χατίρι θέλεις,
 κι εμάς να μας πλακώσει αφεύγατος χαμός; τι οι Αργίτες ὅλοι,
- τ' ἄρμενα αν ρίζουμε στη θάλασσα, δε θα βαστήξουν άλλο,
 μον' θα κοιτάξουν πῶς να φύγουνε τη μάχη απαρατώντας ἔ
 κι έτσι η βουλή σου θα μας ρήμαζε, των Αχαιῶν ρηγάρχη!»
 Κι ο πρωταφέντης Αγαμέμνωνας του απηλογήθη κι εἶπε:
 «Πολύ, Οδυσσεά, βαρύς ο λόγος σου κι ως την καρδιά με βρίσκει ἔ
 μα εγὼ απ' τους Αχαιούς δε γύρεψα ποτέ μου αθλήτα τους
 τα καλοκούβερα στη θάλασσα να ρίζουμε καράβια.
 Μ' ας δώσει κάποιος σας καλύτερη βουλή από τούτη τώρα,
 για νιος για γέρος είναι, πρόθυμα κι εγὼ να συνακούσω.»
 Τότε ο Διομήδης ο βροντόφωνος γυρνώντας αποκρίθη:
- «Ο άντρας αυτός εδῶ είναι, αλάργα μας μην τον ζητάμε, φτάνει
 σ' ὄ,τι τυχόν θα πω ν' ακούσετε, και μη βαρυγνώμηστε
 και πείτε εγὼ πῶς εἶμαι απ' ὄλους σας ο πιο μικρός στα χρόνια.
 Βαστώ κι εγὼ από κύρη αντρόκαρδο και το ἔχω για καμάρι,
 απ' τον Τυδέα. που νῶμα ἀνάυτο στη Θῆβα τον σκεπάζει.

115 πορθεῖ γάρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
οἴκεον δ' ἐν Πλευρώωνι καί ἀίπεινή Καλυδῶνι
Ἄγριος ἦδ' ἑ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἵπποτα Οἰνεύς
πατρός ἐμοῖο πατήρ· ἀρετῆ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν.
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μείνει, πατήρ δ' ἐμός Ἄργεϊ νάσθη

120 πλαγχθεῖς· ὡς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν, ναῖε δὲ δῶμα
ἀφνειὸν βιότοιο, ἄλις δὲ οἱ ἦσαν ἄρουραι
πυροφόροι, πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς,
πολλὰ δὲ οἱ πρόβατ' ἔσκε· κέκαστο δὲ πάντας
Ἀχαιοὺς

125 ἐγγεῖη· τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν, εἰ ἔτεόν περ.
τῷ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάλικτα φάντες
μῦθον ἀπιησάτε πεφασμένον ὄν κ' εὐ εἶπω.
δεῦτ' ἴομεν πόλεμον δὲ καὶ οὐτάμενοι περ ἀνάγκη.
ἐνθα δ' ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος

130 ἐκ βελέων, μή πού τις ἐφ' ἔλκεϊ ἔλκος ἄρηται·
ἄλλους δ' ὀτρύνοντες ἐνήσομεν, οἱ τὸ πάρος περ
θυμῷ ἦρα φέροντες ἀφεστᾶσ' οὐδὲ μάχονται.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο·
βάν δ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ ἀνδρῶν
Ἀγαμέμνων.

135 οὐδ' ἀλαοσκοπιῆν εἶχε κλυτὸς ἐννοσίγαιος,
ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς ἦλθε παλαιῷ φωτὶ ἐοικῶς,
δεξιτερῆν δ' ἔλε χεῖρ' Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀτρεΐδη νῦν δὴ που Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ

140 γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι φόνον καὶ φύζαν Ἀχαιῶν
δερκομένῳ, ἐπεὶ οὐ οἱ ἐνὶ φρένες οὐδ' ἤβαιαί.
ἀλλ' ὁ μὲν ὡς ἀπόλοιτο, θεὸς δὲ ἐ σιφλώσει·
σοὶ δ' οὐ πῶ μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν,
ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες

145 εὐρὺ κονίσουσιν πεδίον, σὺ δ' ἐπόψεται αὐτὸς
φεύγοντας προτὶ ἄστου νεῶν ἄπτο καὶ κλισιάων.
ὡς εἶπὼν μέγ' αἴσεν ἐπεσσύμενος πεδίοιο.
ὄσσόν τ' ἐννέαχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
ἄνδρες ἐν πολέμῳ ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος,

150 τόσσην ἐκ στήθεσφιν ὅπα κρείων ἐνοσίχθων
ἦκεν· Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἐκάστω
καρδίη, ἀληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἦρη δ' εἰσείδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσι
σταῶ· ἔξ Οὐλύμπιο ἀπὸ ρίου· αὐτίκα δ' ἔγνω

Τρεῖς ο Πορθέας υγιούς ἐγέννησε δίχως μεγάδι, κι ὅλοι
στην Καλυδῶνα την ἀπόγκρεμη και στην Πλευρώνα ἐζούσαν,
τον Ἄγριο, δεύτερο το Μέλανα, στερνὸ το γαῦρο Οἰνέα,
τον τρίτο ἀπ' ὅλους και καλύτερο, του κύρη μου τον κύρη.
Κι ἔμεινε αὐτὸς ἐκεῖ, μα ο κύρης μου γυρνώντας πέρα δῶθε

ρίζωσε στο Ἄργος· ἐτσι θέλησεν ο Δίας κι οἱ ἀθάνατοι οἱ ἄλλοι.
Μια κόρη του Ἀδράστου παντρεύτηκε κι ἀρχοντεμένα ἐζούσε
σε πλούσιο σπῖτι· σταροχώραφα δικὰ του πλήθος εἶχε
κι ἄλλα πολλὰ τρογύρα χτήματα με δέντρα και μ' ἀμπέλια·
κι εἶχε και πλήθος ἀρνοκάσικα, και πρῶτος στο κοντάρι
ἀπ' τους Ἀργίτες· θα ἔχετε ἀκουστὰ και σεις ἀν εἶπα ἀλήθειες.
Λοιπὸν δε σέρνω ἀπὸ δειλάρικη γενιά και πιποτένια,
για ν' ἀψηφήσετε το λόγο μου, σωστός τυχόν ἀν εἶναι. -
Ομπρός, και λαβωμένοι ως εἴμαστε, να μπούμε μες στη μάχη·
ἡ ἀνάγκη το καλεῖ. Κι ἀς μείνουμε, χωρὶς να πολεμούμε,

μακριὰ ἀπὸ τις ριζιές, κανέναν μας μη λαβωθεῖ και πάλε.
Τους ἄλλους ὅμως να γκαρδιώσουμε, που ως τώρα, τη ζωὴ τους
φυλάγοντας, ἀλάργα στέκονται και στ' ἄρματα δε μπαίνουν.»
Εἶπε, κι αὐτοὶ, γρικώντας, πρόθυμα συνάκουσαν το λόγο·
κι ευτὺς κίνησαν, κι ο Ἀγαμέμνωνας τραβούσε ομπρός ο ρήγας.
Κι ο κοσμοσεῖστης ρήγας ἀδικο δε βίγλιζε ψηλάθε·
γερόντου θῶρι ἐπήρε κι ἐτρεξε, κι ως ἐσμιξε μαζί τους,
το δεξὶ χέρι του Ἀγαμέμνονα, του γιου του Ἀτρέα, φουχτῶνει,
και κρᾶζοντας τον με ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Ἀτρεΐδη, του Ἀχιλλέα θα χαίρεται το δίχως ἄλλο τώρα

ἡ ἀνήμερη καρδιά, το θάνατο και τη φευγάλα ως βλέπει
των Ἀχαιῶν, τι ἀλήθεια μέσα του σταλιά μυαλὸ δεν ἔχει—
που το κακὸ να πέσει ἀπάνω του κι ἀπ' το θεὸ να το 'βρει!
Μα ἐσένα ἀκόμα οἱ τρισμακάριστοι θεοὶ δε σε μίσησαν
θα 'ρθεῖ ἡ στιγμή, των Τρώων που οἱ κύβερνοι κι οἱ
πρωτοκεφαλάδες

στον κάμπο κουρνιαχτὸ θ' ἀσκώσουνε, και θα τους δεῖς κι ἀτὸς
σου

πίσω στο κάστρο ἀπ' τα καλύβια μας κι ἀπ' τ' ἄρμενα να
φεύγουν.»

Ἔτσι του μίλησε, και χούγιαξε χιμώντας μες στον κάμπο.
Ὅσο φωνάζει ἀσκέρι ἀρίφνητο, στον πόλεμο που μπήκε,
εννιά χιλιάδες, δέκα, κι ὅλοι τους παλεύουν και χτυπιούνται!

τόση φωνὴ ἀπ' τα στήθια του ἐβγαλε κι ο κοσμοσεῖστης ρήγας,
και δύναμη τρανὴ ξεσήκωσε στον κάθε Ἀργίτη μέσα,
ξυπνώντας του λαχτάρα γι' ἀπαυτους ἀγῶνες και πολέμους.
Κι ἡ Ἦρα ἡ χρυσόθρονη ἀπ' τον Ὀλύμπο, σε μια κορφὴ ως ἀνέβη,
στη νη τα μάτια κάτω οἶνοντας σε ἰα σπινῆ ἔκκοινει

155 τὸν μὲν ποιπνύοντα μάχην ἀνά κυδιάνειραν
αὐτοκασίγητον καὶ δαέρα, χαίρε δὲ θυμῷ·
Ζῆνα δ' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης
ἤμενον εἰσεῖδε, στυγερός δὲ οἱ ἐπλετο θυμῷ.
μερμήριξε δ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη

160 ὅππως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον αἰγιόχοιο·
ἦδε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή
ἔλθειν εἰς Ἴδην εὖ ἐντύνασαν ἔαυτήν,
εἴ πως ἰμείραιτο παραδραθῆειν φιλότητι
ἦ χροῖῃ, τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρὸν τε

165 χεῦῃ ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμησι.
βῆ δ' ἴμεν ἐξ θαλάμων, τὸν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπήρσε
κληῖδι κρυπτή, τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνώγεν·
ἐνθ' ἦ γ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαιινάς.

170 ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτων ἀπὸ χρόος ἱμερόντος
λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίω
ἀμβροσίω ἐδανῷ, τό ρά οἱ τεθυμμένον ἦεν·
τοῦ καὶ κινυμένιο Διὸς κατὰ χαλκοβατές δῶ
ἔμπης ἐς γαίαν τε καὶ οὐρανὸν ἴκετ' αὐτμή.

175 τῷ ῥ' ἦ γε χρόα καλὸν ἀλειψαμένη ἰδὲ χαιτάς
πεξαμένη χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαιινούς
καλοὺς ἀμβροσίους ἐκ κράτος ἀθανάτοιο.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑάνον ἔσαθ', ὃν οἱ Ἀθήνη
ἔξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαΐδαλα πολλά·

180 χρυσεῖς δ' ἐνετῆσι κατὰ στήθος περονᾶτο.
ζώσατο δὲ ζώνη ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖη,
ἐν δ' ἄρα ἔρματα ἦκεν εὐτρήτοισι λοβοῖσι
τριγλήνα μορόντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
κρηδέμνω δ' ἐφύπερθε καλύψατο δια θεάων

185 καλῷ νηγατέω· λευκὸν δ' ἦν ἡέλιος ὤς·
ποσσί δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο κατὰ πέδιλα.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα περὶ χροῖ θήκατο κόσμον
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, καλεσσαμένη δ' Ἀφροδίτη
τῶν ἄλλων ἀπάνευθε θεῶν πρὸς μῦθον ἔειπε·

190 ρά νύ μοι τι πίθοιο φίλον τέκος ὅπτι κεν εἴπω,
ἦέ κεν ἀρνήσαιο κοτεσσαμένη τό γε θυμῷ,
οὐνεκ' ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρῶεσσιν ἀρήγεις;
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη πρέσβα θεὰ θύγατερ μέγαλοιο Κρόνοιο

195 αὐδα ὃ τι φρονέεις· τελέσαι δὲ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύνamai τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
τὴν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἴμερον, ᾧ τε σὺ πάντας
δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους.

τον αδερφό μαζί κι αντράδερφο, που ολούθε τριγυρνούσε
στη δοξαντρούσα μάχη αδιάκοπα, και χάρηκε η καρδιά της.
Κι από την άλλη στην πολυπήγη ψηλά την Ἴδα βλέπει
το Δία να κάθεται, κι απ' ὄχρητα ξεχείλισε η καρδιά της.
Κι η πολυσέβαστη στοχάστηκε βοῖδομάτη Ἥρα τότε

το πῶς του Δία του βροντοσκοῦταρου το νου θα ξεπλανέψει'
και τούτη η πιο καλή της φάνηκε βουλή στο λογισμό της,
ν' ανέβει απά στην Ἴδα με ὅλες της τις χάρες στολισμένη,
μήπως τυχόν τον σπρώξει ο πόθος του και δίπλα της πλαγιάσει,
να τη χαρεῖ ζητώντας, κι ἔπειτα γλυκό κι ἀνέγνοιον ὕπνο
του χύσει εκείνη απά στα βλέφαρα και στα βαθιά του φρένα.
Κινάει λοιπόν στο γυναικίτη της, χτισμένο από το γιο της
τον Ἥφαιστο, πού πόρτες στέριωσε γερές στους παραστάτες
με μάνταλο κρυφό, που ἀθάνατος κανείς δεν ἀνοιγε ἄλλος.
Κι ως μπήκε εκεί, διπλομαντάλωσε τίς στραφταλούσες πόρτες'

το ποθητό κορμί με ἀθάνατο νερό ξεπλένει πρώτα,
να φύγει η λέρα, διπλοπάλαμα μετά με λάδι αλείφτη,
ευωδιαστό, θεϊκό, πανέμοστο' να το κουνούσες μόνο
στου Δία μπροστά το χαλκοκάτωφλο, το αρχοντικό παλάτι,
γη κι ουρανὸ μεμιάς θα γέμιζε με τη μοσκοβολία του.
Μ' αυτό το πάγκαλο της ἀλείψε κορμί, μετά εχτηνίστη,
κι ἔπειτα πλέκει με τα χέρια της στραφταλιστές πλεξούδες,
θεϊκές, πανώριες, απ' τ' ἀθάνατο να κρέμονται κεφάλι.
Θεϊκό μαντί κατόπι εφόρεσε, που 'χε η Αθηνά φασμένο
δουλεύοντας το για χατίρι της με περισσά κεντίδια,

και με χρυσά στο στήθος στέριωνε ψηλά θηλυκωτήρια.
Τη ζώνη που εκατό τη στόλιζαν φούντες τρογύρα εζώστη,
και σκουλαρίκια πέρασε ἔπειτα στα τρυπημένα αφτιά της,
τρίπετρα, μόρικα, που η χάρη τους στραφτάλιζε περίσσια.
Φοράει κεφαλοπάνι η αρχόντισσα θεά από πάνω ἀκόμα,
ἀφόρετο, πανώριο, κάτασπρο, καθὼς του γήλιου η λάμψη,
και με σαντάλια πόδεσε ὄμορφα τ' αστραφτερά της πόδια.
Κι ως ἔτσι το κορμί της στόλισε κάθε λογής, προβαίνει
ἐξω απ' την κάμαρα, και κράζοντας την Αφροδίτη ομπρός της,
μακριά απ' τους ἄλλους τους ἀθανάτους, αὐτά της λέει τα λόγια:

«Θα το 'θελες ἀλήθεια, κόρη μου, σ' ὅ,τι θα πω ν' ἀκούσεις;
για θ' ἀρνηθεῖς, τι μες στα στήθη σου χολιας εσύ μαζί μου,
που τους Αργίτες παραστέκουμαι κι εσύ τους Τρῶες συντρέχεις;»
Τότε η Αφροδίτη απηλογήθηκε, του Δία η θυγάτερα:
«Ἥρα, θεὰ σεβάσμια, του τρανοῦ του Κρόνου η θυγάτερα,
τι ἔχεις στο νου σου, πες, κι ολόκαρδα θα κάνω εγὼ ὅ,τι θέλεις,
μονάχα να περνά απ' το χέρι μου και να μπορεῖ να γένει.»
Κι η Ἥρα η σεβάσμια της ἀπάντησε με δόλο και της εἶπε:
«Τον πόθο δῶσ' μου και τον ἔρωτα, που εσύ μ' αὐτά, σα θέλεις,
ὄλους δαμάζεις τους ἀθανάτους και τους θνητοὺς ἀνθρώπους.

200 εἶμι γάρ ὁμομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
 Ὡκεάνον τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν,
 οἷ μ' ἐν σφοῖσι δόμοισιν εὖ τρέφον ἦδ' ἀπίταλλον
 δεξάμενοι Ῥείας, ὅτε τε Κρόνον εὐρύοπτα Ζεὺς
 γαίης νέρθε καθεῖσε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης·

205 τοὺς εἶμ' ὁμομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω·
 ἤδη γάρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
 εὐνής καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
 εἰ κείνω ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ
 εἰς εὐνήν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι,

210 αἰεὶ κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην.
 τὴν δ' αὐτὴ προσέειπε φιλομειδῆς Ἀφροδίτη·
 οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι·
 Ζηνὸς γάρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις.
 ἦ καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἰμάντα

215 ποικίλον, ἔνθα δὲ οἱ θελκτῆρια πάντα τέτυκτο·
 ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἴμερος, ἐν δ' ὀαριστύς
 πάρφασσι, ἦ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων.
 τὸν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσίν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 τῆ νῦν τοῦτον ἰμάντα τεῶ ἐγκάθεο κόλπῳ

220 ποικίλον, ὧ ἔνι πάντα τετεύχεται· οὐδὲ σέ φημι
 ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὃ τι φρεσὶ σῆσι μενοιῶς.
 ὡς φάτο, μειδῆσεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
 μειδῆσασα δ' ἔπειτα ἐῶ ἐγκάθετο κόλπῳ.
 ἦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,

225 Ἥρη δ' αἶξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
 Πιερίην δ' ἐπιβάσα καὶ Ἥμαθῆν ἔρατεινήν
 σεύατ' ἐφ' ἵπποπόλων Θρηκῶν ὄρεα νιφόνετα
 ἀκροτάτας κορυφάς· οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖν·
 ἐξ Ἀθῶω δ' ἐπὶ πόντον ἐβῆσέτο κυμαίνοντα,

230 Λῆμμον δ' εἰσαφίκανε πόλιν θείοιο Θόαντος.
 ἐνθ' ὕπνω ξύμβλητο κασιγνήτῳ Θανάτοιο,
 ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 ὕπνε ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων,
 ἤμην δὴ ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες, ἦδ' ἔτι καὶ νῦν

235 πείθει· ἐγὼ δὲ κέ τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα.
 κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὅσσε φαεινῶ
 αὐτῆκ' ἐπεὶ κεν ἐγὼ παραλέξομαι ἐν φιλότητι.
 δῶρα δὲ τοι δώσω καλὸν θρόνον ἄφθιτον αἰεὶ
 χρύσειον· Ἥφαιστος δὲ κ' ἐμὸς παῖς ἀμφιγυῆεις

240 τεύξει' ἀσκήσας, ὑπὸ δὲ θρήνων ποσὶν ἦσει,
 τῷ κεν ἐπισχοίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε νήδυμος ὕπνος·
 Ἥρη πρέσβα θεὰ θύγατερ μέγαλοιο Κρόνοιο
 ἄλλον μὲν κεν ἐγῶγε θεῶν αἰειγενετῶν

Πηγαίνω εγώ να ιδώ στην τελείωση της γης της πολυθρόφας
 τον Ωκεανό, των θεών τον πρόγονο, και την Τηθή τη μάνα,
 που με ανάθρεψαν και με ανάστησαν στο αρχοντικό τους, σύντας
 με πήραν απ' τη Ρέα, σαν έριξεν ο Δίας ο βροντολάλος
 κάτω απ' τη γη κι από τη θάλασσα την άκαρπη τον Κρόνο.
 Σ' αυτούς πηγαίνω, τις ατέλειωτες μαλιές τους να διαλύνω·
 τι πάει καιρός πολὺς που αγκάλιασμα δε χαίρουνται ουδ' αγάπη·
 χώρια κοιμούνται, τι έχουν μέσα τους ο ένας του άλλου μανιάσει.
 Αν τώρα κάνω με τα λόγια μου και πουν ν' αλλάξουν γνώμη,
 ν' ανέβουν πάλε στο κλινάρι τους κι ερωτικά να σμιξούν,

σ' αγάπη λέω θα μ' έχουν πάντα τους και σε τιμή κι οι δυο τους.»
 Τότε η Αφροδίτη η αχνογελόχαρη της αποκρίθη κι εἶπε:
 «Ουτε μπορω κι ουδέ και πρέπει μου να σου αρνηθῶ τη χάρη,
 τι εσύ στου πρώτου απ' τους αθάνατους την αγκαλιά κοιμάσαι.»
 Εἶπε, και λύνει από τον κόρφο της το στηθοπάνι, που 'χε
 λογιῶ λογιῶ πλουμιά, κι απάνω του τα μάγια έσμιγαν όλα,
 κι η αποθυμία και τα γλυκόλογα της ερωτιάς κι η αγάπη
 και το ξελόγιασμα, που πλάνεψε και μυαλωμένο ακόμα.
 Κι ως μες στα χέρια της το απίθωσε, τούτα της λείει τα λόγια:
 «Να, πάρε χῶσε αυτό στον κόρφο σου το στηθοπάνι τώρα

το πλουμιστό, που είναι όλα μέσα του, και δίχως άλλο ξέρε
 πως δε θα γύρεις με ακατάφερο το που 'χεις μες στο νου σου.»
 Αυτά εἶπε, κι η Ἥρα εχαμογέλασεν, η βοῖδομάτα αφέντρα,
 κι ως χαμογέλασε, στον κόρφο της το στηθοπάνι χώνει.
 Τότε η θεά Αφροδίτη εγύρισε στο αρχοντικό της πίσω,
 κι η Ἥρα γοργά χιμάει, τ' ακρόκορφα του Ολύμπου παρατώντας·
 την Πιερία και την πασιχαρη την Ημαθία διαβαίνει
 και των Θρακῶν των αλογάρηδων τα χιονισμένα εχύθη
 βουνά, κορφή κορφή, κι ουδ' άγγιζε τη γη με τα ποδάρια.
 Από τον Ἄθω απά στη θάλασσα περνάει την κυματοῦσα,

φτάνει μετά στο κάστρο που όριζεν ο θεῖος ο Θόας, στη Λῆμνο,
 κι εκεί ανταμώνει με του Θανάτου τον αδερφό, τον ὕπνο·
 σφίγγεν το χέρι του, του μίλησε κι αυτά του λείει τα λόγια:
 «Ὑπνε, δυνάστη των αθάνατων και των ανθρώπων όλων,
 σε πεθυμιά δικιά μου αν έστρεξες ποτέ, και τώρα πάλε
 επάκουσέ με, και τη χάρη σου θα τη θυμούμαι αιώνια.
 Τ' αστραφετέρά του Δία για κοίμισε κάτω απ' τα φρύδια μάτια,
 μόλις εγὼ πλαγιάσω δίπλα του, τον πόθο να χαρούμε'
 και δῶρο εγὼ θρονί ακατάλυτο, πανῶριο θα σου δώσω,
 χρυσό, που ο γιος μου ο χεροδύναμος με τέχνη θα σου φτιάσει,

ο Ἥφαιστος, να 'χει για τα λιώφωτο ποδάρια σου προσκάμνι,
 να τ' ακουμπάς μαθές απάνω του στα ξεφαντώματα σου.»
 Κι ο ὕπνος ο ολόγλυκος της μίλησε κι άπηλογιά της δίνει:
 «Ἥρα, θεά σεβάσμια, του τρανού του Κρόνου θυγατέρα,
 άλλο θεό αναιώνιο αν μου 'λεγές να σου κοιμίσω τώρα,

- 245 ρεία κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποταμοῖο ρέεθρα
Ὠκεανοῦ, ὅς περ γένεσις πάντεσσι τέτυκται·
Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίωνος ἄσπον ἰκοίμην
οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτὸς γε κελεύοι.
ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τεῖ ἐπίνυσσεν ἔφετμή
- 250 ἤματι τῷ ὅτε κείνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς
ἔπλεεν Ἰλιόθεν Τρωῶν πόλιν ἐξαλαπάξας.
ἦτοι ἐγὼ μὲν ἔλεξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο
νήδυμος ἀμφιχυθεῖς· σὺ δὲ οἱ κακὰ μήσαο θυμῷ
ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας,
- 255 καὶ μιν ἔπειτα Κόων δ' εὐ ναιομένην ἀπένεικας
νόσφι φίλων πάντων. ὃ δ' ἐπεγρόμενος χαλέπαινε
ρίππάζων κατὰ δῶμα θεοῦς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
ζήτη· καὶ κέ μ' ἄϊστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντῳ,
εἰ μὴ Νύξ δμητέρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν·
- 260 τὴν ἰκόμην φεύγων, ὃ δ' ἐπαύσατο χωόμενός περ.
ἄζετο γάρ μὴ Νυκτὶ θεῇ ἀποθύμια ἔρδοι.
νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι.
τὸν δ' αὐτὲ προσέειπε βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ἵπνε τί ἦ δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μενοιναῖς;
- 265 ἠφῆς ὡς Τρώεσσι ἀρηξέμεν εὐρύοπα Ζῆν
ὡς Ἡρακλῆος περιχώσατο παῖδος ἐοῖο;
ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δὲ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὄπλοτεράων
δώσω ὄπιέμεναι καὶ σὴν κεκλήσθαι ἄκοιπιν.
- 270 ὡς φάτο, χήρατο δ' Ἵπνος, ἀμειβόμενος δὲ
προσηύδα·
ἄγρει νῦν μοι ὁμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ,
χειρὶ δὲ τῇ ἐτέρῃ μὲν ἔλε χθόνα πουλυβότειραν,
τῇ δ' ἐτέρῃ ἄλα μαρμαρέην, ἵνα νῶϊν ἅπαντες
μάρτυροι ὦσ' οἱ ἔνερθε θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
- 275 ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν ὄπλοτεράων
Πασιθέην, ἣς τ' αὐτὸς ἐέλδομαι ἤματα πάντα.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ὄμνυε δ' ὡς ἐκέλευε, θεοῦς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας
τούς ὑποταρταρίουσ' οἱ Τιτήνες καλέονται.
- 280 αὐτὰρ ἔπει ῥ' ὁμοσέν τε τελεῦτησέν τε τὸν ὄρκον,
τῷ βήτην Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστου λιπόντε
ἠέρα ἐσασμένω ῥίμψα πρήσσοντε κέλευθον.
Ἴδην δ' ἰκέσθην πολυπίδακα μητέρα θηρῶν
Λεκτόν, ὅθι πρῶτον λιπέτην ἄλα· τῷ δ' ἐπὶ χέρσου
- θα το 'κανα εὐκόλα, κι ας ἦτανε του ποταμοῦ το ρέμα
του Ωκεανοῦ, που η φύτρα εστάθηκε σ' ολάκερη την πλάση:
ὁμως το Δία δε θα τον ζύγωνα, το γιο του Κρόνου, κι οὔτε
εγὼ ποτέ μου θα τον κοιμίζα χωρὶς την προσταγὴ του.
Κι ἄλλη φορά, θυμάσαι, σ' ἄκουσα, κι ἔβαλα τότε γνώση,
- τη μέρα ἀπὸ την Τροία που αρμένιζεν εκείνος, ο αντρειωμένος
υγιὸς του Δία, των Τρωῶν σαν πάτησε και ρήμαξε το κάστρο.
Χύθηκα τότε γύρα ολόγλυκος στου βροντοσκουταράτου
του Δία τα φρένα και τον κοιμισα' κι εσὺ κακιὰ εσοφίστης.
δουλειὰ του γιου του, κι ἀγριο σίφουνα στη θάλασσα του
ασκῶνεις,
και ξεστρατίζοντας τον πέταξες στὴς Κως το αρχοντονήσι,
μακριὰ ἀπ' τούς φίλους του. Κι ως ξύπνησε, μανιάζοντας ο Δίας
κι ἄλλους θεοὺς μες στο παλάτι του βροντοχτυπούσε, ωστόσο
ζητούσε εμένα χῶρια' κι ἀφαντο θα μ' ἔριχνε ἀπ' τα ουράνια
στο κύμα, η Νύχτα αν δε με γλίτωνε, που ὄλους, θεοὺς κι
ανθρώπους,
- δαμάζει. Αυτὴ με δέχτη, ως ἔφευγα. Κι ο Δίας, και θυμωμένος,
κρατήθη, τη γοργή μη θέλοντας τη Νύχτα να πικράνει.
Τώρα ἄλλη θέλεις ἀνημπόρετη δουλειὰ να ξανακάνω.»
Και τότε η σεβαστὴ του ἀπάντησε βοῖδομάτη Ἥρα κι εἶπε:
«Ἵπνε, ὅλα τούτα εσὺ στα φρένα σου τι τ' ἀναδεύεις τώρα;
ο βροντολάλος Δίας, φαντάζεσαι, τους Τρώες θα διαφεντέψει
σαν ὅπως για το γιο του εθύμωσε τον Ἡρακλή μαζί μας;
Ἐλα, και κάποια εγὼ ἀπ' τις νιότερες λέω να σου δώσω Χάρες,
που ταίρι σου ακριβὸ να κράζεται και να γενεὶ δικιά σου,
την Πασιθέα, που εσὺ τη ρέγεσαι μέρα και νύχτα πάντα.»
- Αὐτὰ εἶπε, κι ο Ἵπνος ἀναγάλλιασε κι ἀπηλογία της δίνει:
«Ὀμπρός, ὀρκίσου μου στο ἀνέσπλαχνο νερό της Στύγας τώρα,
το 'να σου χέρι ἀπάνω βάνοντας στη γη την πολυθρόφα,
στη λαμπαδούσα το ἄλλο θάλασσα, να μας γενοῦν μαρτύροι
Ὅλοι οἱ θεοὶ που ζουν στα Τάρταρα βαθιά, στον Κρόνο γύρω,
ἀλήθεια κάποιαν ἀπ' τις νιότερες πως θα μου δώσεις Χάρες,
την Πασιθέα, που τόσο ρέγομαι μέρα και νύχτα πάντα.»
Αὐτὰ εἶπε, και το λόγο του ἄκουσεν η κρουσταλλόχερη Ἥρα,
κι ὀρκίστη στους θεοὺς ως ἠθελε, με τ' ὄνομά τους ὄλους,
που βρίσκονται βαθιά στα Τάρταρα και που τους λεν Τιτάνες.
- Και σαν ὀρκίστη και ξετέλεψε τον ὄρκο της, ἀφῆκαν
της Λήμνου και της Ἴμβρου φεύγοντας το κάστρο, και κίνησαν
σε καταχνιά κρυμμένοι, γρήγορα το δρόμο να τελέψουν.
Φτάνουν στὴν Ἴδα την πολύπηγη, των ἀγριμῶν τη μάνα,
και στο Λεντό τη θάλασσα ἀφῆσαν και στη στεριά πάτησαν

- 285 βήτην, ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὕπο σείετο ὕλη.
 ἐνθ' ὕπνος μὲν ἔμεινε πάρος Διὸς ὄσσε ιδέσθαι
 εἰς ἐλάτην ἀναβάς περιμήκετον, ἢ τὸτ' ἐν Ἴδῃ
 μακροτάτη πεφυσία δι' ἠέρος αἰθέρ' ἴκανεν·
 ἐνθ' ἦστ' ὄζοισιν πεπυκασμένους εἰλατίνοισιν
- 290 ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλιγκίος, ἦν τ' ἐν ὄρεσσι
 χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν.
 Ἥρη δὲ κραϊπνῶς προσεβήσαστο Γάργαρον ἄκρον
 Ἴδης ὑψηλῆς· ἴδε δὲ νεφεληγερέτα Ζεὺς.
 ὡς δ' ἴδεν, ὡς μιν ἔρωσ πυκινὰς φρένας
 ἀμφεκάλυπεν,
- 295 οἶον ὅτε πρῶτόν περ ἐμισγέσθην φιλότῃτι
 εἰς εὐνήν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας.
 στή δ' αὐτῆς προπάροιθεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ'
 ὀνόμαζεν·
 Ἥρη πῆ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἰκάνεις;
 ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἄρματα τῶν κ' ἐπιβαίης.
- 300 τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
 ἔρχομαι ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
 Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν,
 οἷ με σφοῖσι δόμοισιν ἐὺ τρέφον ἢ δ' ἀτίταλλον·
 τοὺς εἴμ' ὀψομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νεῖκεα λύσω·
- 305 ἦδη γάρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
 εὐνῆς καὶ φιλότῃτος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῶ.
 ἵπποι δ' ἐν πρυμνωρεῖῃ πολυπίδακος Ἴδης
 ἐστάσ', οἷ μ' οἴσουσιν ἐπὶ τραφερῆν τε καὶ ὑγρῆν.
 νῦν δὲ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἰκάνω,
- 310 μὴ πῶς μοι μετέπειτα χολώσεται, αἶ κε σιωπῇ
 οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Ἥρη κείσε μὲν ἔστι καὶ ὕστερον ὀρηθηῆναι,
 νῶϊ δ' ἄγ' ἐν φιλότῃτι τραπείομεν εὐνηθέντε.
- 315 οὐ γάρ πῶ ποτέ μ' ὤδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικός
 θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπυροχυθεὶς ἐδάμασσαν,
 οὐδ' ὀπότ' ἠρσάμην Ἰξιονίης ἀλόχοιο,
 ἢ τέκε Πειρίθοον θεόφιν μῆστωρ' ἀτάλαντον·
 οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἄκρισιώνης,
- 320 ἢ τέκε Περσῆα πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν·
 οὐδ' ὅτε Φοῖνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
 ἢ τέκε μοι Μίνων τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν·
 οὐδ' ὅτε περ Σεμέλης οὐδ' Ἀλκμήνης ἐνὶ Θήβῃ,
 ἢ ῥ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
- καὶ σειοῦνταν οἱ κορφές, ὡς ὄδευαν, τῶν δέντρων κάτωθι τους.
 Ἐχει, του Δία το μάτι θέλοντας να μην τον πάρει, εστάθη
 ο ὕπνος, και σ' ἔλατο σκαρφάλωσε πανύψηλο, που τότε
 στην Ἴδα εφύτρωνε κι υψώνουνταν ολόρθο στον αἰθέρα.
 Κει πάνω εκάθισε μες στου ἔλατου κρυμμένος τα κλωνάρια,
- παρόμοιος με πουλί στριγγόφωνο, που στα βουνά φωλιάζει
 και που οι θνητοὶ το λένε κύμιντη κι οι αθάνατοι χαλκίδα.
 Κι η Ἥρα κινάει και φτάνει γρήγορα στες αψηλῆς της Ἴδας
 το Γάργαρο' κι ο Δίας την ξέκρινεν ο νεφελοστοιβάχτης.
 Κι ὅπως την εἶδε, ο πόθος του ἔζωσε μεμιάς βαθιά τα σπλάχνα,
 τρανός, σαν τότε που πρωτόσμιξαν και στο κλινάρι απάνω
 συχνά φιλι κι αγκάλη εχαίρουνταν κρυφά από τους γονιούς τους.
 Πήγε λοιπόν κι ομπρός της στάθηκε κι αὐτὰ της λέει τα λόγια:
 «Ἥρα, τι τάχα από τον Ὀλυμπο σ' ἔχει ἐδῶ πέρα φέρει;
 Αμάξι δε θωρῶ μηδ' ἄλογα, για ν' ανεβείς να φύγεις.»
- Κι η Ἥρα η σεβάσμια του αποκρίθηκε με πονηριά και του ἔπε:
 «θέλω να πάω να ιδῶ στην τελείωση της γης της πολυθρόφας
 τον Ὠκεανό, των θεῶν τον πρόγονο, και την Τηθῆ τη μάνα,
 που με ἀνάθρεψαν στο παλάτι τους και με χαϊδαναστήσαν.
 Σ' αὐτούς πηγαίνω, τις ἀτέλειωτες μαλιές τους να διαλύνω'
 τι πάει καιρός πολὺς που αγκάλιασμα δε χαίρουνται οὐδ' ἀγάπη'
 χώρια κοιμούνται, τι ἔχουν μέσα τους ο ἕνας του ἄλλου μανιάσει.
 Τ' ἄπια μου τώρα στες πολυτήγης της Ἴδας με προσμένουν
 τη ρίζα, πάνω κι από θάλασσες κι από στεριές να τρέξουν.
 Ὅμως για σένα από τον Ὀλυμπο φτάνω ἐδῶ πέρα τώρα,
- μην τύχει και θυμώσεις ἔπειτα, στο αρχοντικό αν ἐρχόμουν -
 του Ὠκεανοῦ του βαθυρρέματος χωρὶς να το κατέχεις.»
 Και τότε ο Δίας της αποκρίθηκεν ο νεφελοστοιβάχτης:
 «Ἥρα, για πέρα ἐκεῖ κι ἀργότερα μπορεῖς να ξεκινήσεις·
 μόν' ἔλα τώρα να πλαγιαῖσουμε, τον πόθο να χαροῦμε.
 Ποτέ θνητῆς γυναίκας ἐρωτας για και θεᾶς ως τώρα
 τόσο στα στήθη μου δε φούντωσε να πνίξει την καρδιά μου·
 μηδὲ και τότε σαν ἀγάπησα του Ἰξίωνα τη γυναίκα,
 που τον Πειρίθοο γιο μου ἐχάρισε, θεὸ στη φρονιμάδα'
 μηδὲ και σαν τη λιγναστράγαλη Δανάη, τη θυγατέρα
- του Ἀκρίσιου, ἀγάπησα, που μου ἔκανε τον ξακουστό Περσέα'
 μηδὲ του κοσμολόητου Φοῖνικα την κόρη ως ἀγαπούσα,
 που το Ραδάμανθη μου ἐγέννησε και τον ἰσόθεο Μίνω'
 μηδὲ και τη Σεμέλη ἐπόθησα και την Ἀλκμήνη τόσο,
 που η παύτη ἐνέννησε το Διόνυσο. ναρά στην οἰκουμένην.

- 325 ἦ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε χάρμα βροτοῖσιν·
οὐδ' ὅτε Δήμητρος καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης,
οὐδ' ὅπότε Λητοῦς ἐρικυδέος, οὐδὲ σεῦ αὐτῆς,
ὡς σέο νῦν ἔραμαι καί με γλυκὺς ἴμερος αἰρεῖ.
τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
- 330 αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
εἰ νῦν ἐν φιλότῃ λιλαίαι εὐνηθῆναι
ἴδης ἐν κορυφῆσι, τὰ δὲ προπέφονται ἅπαντα·
πῶς κ' εἴοι εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰειγενετῶν
εὐδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθῶν
- 335 πεφράδοι; οὐκ ἂν ἔγωγε τεδὸν πρὸς δῶμα νεοίμην
ἔξ εὐνῆς ἀνστάσα, νεμεσητὸν δὲ κεν εἶη.
ἀλλ' εἰ δὴ ῥ' ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῶ,
ἔστιν τοι θάλαμος, τὸν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπήρσεν·
- 340 ἐνθ' ἴομεν κείοντες, ἐπεὶ νύ τοι εὐαδεν εὐνή.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
Ἥρη μήτε θεῶν τό γε δεῖδιθι μήτε τιν' ἀνδρῶν
ὄψεσθαι· τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω
χρῦσεον· οὐδ' ἂν νῶϊ διαδράκοι Ἡελίος περ,
- 345 οὐ τε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράσθαι.
ἦ ῥα καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἦν παρακοῖτιν·
τοῖσι δ' ὑπὸ χθῶν διὰ φύεν νεοθηλέα ποίην,
λωτῶν θ' ἐρσήεντα ἰδὲ κρόκον ἠδ' ὑάκινθον
πυκνὸν καὶ μαλακόν, ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψὸς ἔεργε.
- 350 τῷ ἐνι λεξάσθην, ἐπὶ δὲ νεφέλην ἔσσαντο
καλὴν χρυσεῖην· στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἔερσαι.
ὡς ὁ μὲν ἀτρέμας εὐδὲ πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρω,
ὑπνῶ καὶ φιλότῃ δαμείς, ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν·
βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν νῆδυμος Ὑπνος
- 355 ἀγγελίην ἐρέων γαιήοχῳ ἐννοσιγαίῳ·
ἀγχού δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
πρόφρων νῦν Δαναοῖσι Ποσειδάων ἐπάμυνε,
καὶ σφιν κῦδος ὄπαζε μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὐδὲι
Ζεὺς, ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψα·
- 360 Ἥρη δ' ἐν φιλότῃ παρήπαφεν εὐνηθῆναι.
ὡς εἰπῶν ὁ μὲν ὤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φύλ' ἀνθρώπων,
τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνήκεν ἀμνόμενα Δαναοῖσιν.
αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορῶν ἐκέλευσεν·
Ἄργεῖοι καὶ δ' αὐτὲ μεθίεμεν Ἔκτορι νίκην
- 365 Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἔλῃ καὶ κῦδος ἄρηται;
ἀλλ' ὁ μὲν οὕτω φησὶ καὶ εὐχεται οὐνεκ' Ἀχιλλεύς
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῆσι μένει κεχολωμένος ἦτορ·
κείνου δ' οὐ τι λῆην ποθῆ ἔσσεται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι
ἡμεῖς ὄτρυνώμεθ' ἀμνόμεν ἀλλήλοισιν.

τον Ηρακλή στη Θήβα η δεύτερη, δικό μου γιο αντρειωμένο' κι ουδέ τη ρήγισσα τη Δήμητρα την ομορφομαλλούσα, για τη Λητώ την κοσμοζάκουστη για και την ίδια εσένα, σαν όσο πόθο κι όσον έρωτα για σένα νιώθω τώρα.» Κι η Ήρα η σεβάσμια του αποκρίθηκε με πονηριά και του 'πε:

«Υγιέ του Κρόνου τρομερότατε, τι λόγια αυτά που κρένεις;» Αλήθεια θέλεις να πλαγιάσουμε, τον πόθο να χαρούμε στηνς Ίδας τις κορφές, που φαίνονται τρογύρα αλάργα ολούθε; και τι θα γίνει αν ως κοιμόμαστε μας δει αναιώνιος κάποιος θεός, και σ' όλους τους αθάνατους να το προφτάσει τρέξει; Όχι, δε γίνεται, απ' την κλίνη σου να σηκωθώ και πίσω έτσι να φτάσω στο παλάτι σου' ντροπή μεγάλη θα 'ταν. Μ' αν είναι τόσος τώρα ο πόθος σου κι αν τόσο αλήθεια θέλεις, έχεις θαρρώ δικιά σου κάμαρα, χτισμένη από το γιο σου τον Ήφαιστο, που πόρτες στέριωσε γερές στους παραστάτες·

κει πέρα ας πάμε να πλαγιάσουμε, μια και ζητάς αγάλη.» Και τότε ο Δίας της αποκρίθηκεν ο νεφελοστοιβάχτης: «Ήρα, κανείς θεός, μη σκιάζεσαι, μήτε θνητός δεν είναι για να μας δει· με τέτοιο σύγγεφο χρυσό θα σε σκεπάσω, που μήτε ο γήλιος διαπερνώντας το βαθιά ως εμάς να φτάσει, με όσο κι αν έχει φως και δύναμη να διαπερνάει τα πάντα.» Αυτά είπε ο Δίας, και τη γυναίκα του στην αγκαλιά του παίρνει, κι η γης η θεία χορτάρι νιόβλαστο φυτρώνει κάτωθι τους, σαφράνια και τριφύλλια ολόδροσα και κρίνους και ζουμπούλια, πυκνά, απαλά, που ανακρατούσαν τους, το χώμα μην αγγίξουν.

Κει μέσα τότε οι δυο τους έγειραν, σε σύγγεφο κρυμμένοι, χρυσό, πανώριο, κι αργοστάλαζε στραφαταλιστή η δροσιά του. Έτσι γλυκά ψηλά στο Γάργαρο κοιμόταν ο Πατέρας, σκλάβος στον ύπνο και στον έρωτα, στην αγκαλιά της Ήρας· κι ο Υπνος ο ολόγλυκος στ' Αργίτικα γοργά καράβια τρέχει, το μήνυμα να πάει στον άρχοντα της γης, τον Κοσμοείστη· κι ως στάθη πλάι του, με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια: « Μη στέκεις, Ποσειδῶνα, σύντρεξε πια τώρα τους Αργίτες· ας είναι και για λίγο, δῶσε τους τη νίκη, όση ώρα ακόμα κοιμάται ο Δίας' τι εγώ του σκέπασα με ύπνο απαλό τα φρένα,

κι η Ήρα απ' την άλλη τον ξεγέλασε, μαζί της να πλαγιάσει.» Ως είπε αυτά, στων πολυζάκουστων θνητῶν τις χώρες φεύγει' κι εκείνος, κεντρισμένος πιότερο να δώσει χέρι τώρα στους Δαναούς, μεμιάς επήδηξε και στους προμάχους κράζει: «Αργίτες, τι; ξανά θ' αφήσουμε στον Έχτορα τη νίκη, για να πατήσει τα καράβια μας, να δοξαστεί περίσσια; Έτσι φωνάζει αυτός και πέτεται, τον Αχιλλέα θωρώντας στα πλοία τα βαθουλά να κάθεται με μανιασμένα σπλάχνα. Μα ούτε κι αυτόν θ' αποζητήσουμε και τόσο, εμείς μονάχα να κρατηθούμε αντρίκεια, δίνοντας ο ένας του άλλου κουράγιο.

- 370 ἄλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω πειθώμεθα πάντες·
ἀσπίδες ὄσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῶ ἠδὲ μέγισται
ἔσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναίθησιν κορύθεσσι
κρύψαντες, χερσίν τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἐλόντες
ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἠγήσομαι, οὐδ' ἔτι φημί
- 375 Ἴκτορα Πριάμῃδην μενέειν μάλα περ μεμαῶτα.
ὅς δέ κ' ἄνῆρ μενέχαρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὦμῳ,
χείροισιν φωτὶ δότω, ὃ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο·
τούς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἐκόσμεον οὐτάμενοι περ
- 380 Τυδείδης Ὀδυσσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων·
οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας ἀρήϊα τεύχε' ἄμβιβον·
ἔσθλα μὲν ἔσθλος ἔδυνε, χεῖρα δὲ χείροισιν δόσκειν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσαντο περὶ χροῖ νύρωπα χαλκῶν
βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφί Ποσειδάων ἐνοσίχθων
- 385 δεινὸν ἄορ τανύηκες ἔχων ἐν χεῖρι παχείῃ
εἶκελον ἀστεροπῆ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι
ἐν δαΐ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας.
Τρῶας δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ἐκόσμει φαίδιμος Ἴκτωρ.
δὴ ῥα τότε αἰνοτάτην ἔριδα πολέμοιο τάνυσσαν
- 390 κυανοχαῖτα Ποσειδάων καὶ φαίδιμος Ἴκτωρ,
ἦτοι ὃ μὲν Τρῶεσσιν, ὃ δ' Ἀργείοισιν ἀρήγων.
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε
Ἀργείων· οἳ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
οὔτε θαλάσσης κύμα τόσον βοᾶσσι ποτὶ χέρσον
- 395 ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῆ Βορέω ἀλεγεινῆ·
οὔτε πυρὸς τόσσος γε ποτὶ βρόμος αἰθομένοιο
οὔρεος ἐν βήσσης, ὅτε τ' ὤρετο καιέμεν ὕλην·
οὔτ' ἄνεμος τόσσος γε περὶ δρυσὶν ὑψικόμοισι
ἠπύει, ὅς τε μάλιστα μέγα βρέμεται χαλεπαίνων,
- 400 ὄσση ἄρα Τρῶων καὶ Ἀχαιῶν ἔπλετο φωνῆ
δεινὸν αὐσάντων, ὅτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Αἴαντος δὲ πρῶτος ἀκόντισε φαίδιμος Ἴκτωρ
ἔγχει, ἐπεὶ τέτραπτο πρὸς ἰθὺ οἳ, οὐδ' ἀφάμαρτε,
τῆ ῥα δῶν τελαμώνε περὶ στήθεσσι τετάσθην,
- 405 ἦτοι ὃ μὲν σάκεος, ὃ δὲ φασγάνου ἀργυροήλου·
τῷ οἳ ῥυσάσθην τέρενα χροῶ. χῶσατο δ' Ἴκτωρ,
ὅττι ῥα οἳ βέλος ὠκύ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός,
ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
τόν μὲν ἔπειτ' ἀπίοντα μέγας Τελαμώνιος Αἴας

Μα τώρα ελάτε, ομπρός, το λόγο μου ν' ακούσουμε ὅλοι θέλω:
Τα πιο τρανά φορέστε που 'χουμε, τα πιο γερά σκουτάρια,
χώστε σε κράνη τα κεφάλια σας στραφταλιστά, κι ακόμα
φουχτώστε μες στις απαλάμες σας τα πιο μακριά κοντάρια,
κι ομπρός, εγώ το δρόμο ανοίγω σας! Του Πριάμου ο γιος αλήθεια
δε θα κρατήσει ομπρός μας, ο Έχτορας, με ὄσσην ορμή κι αν έχει.
Κι αν ένας αντρειανός στον ὦμο του μικρό κρατάει σκουτάρι,
ας το περάσει ενού αχαμνότερου και πιο τρανό ας φορέσει.»
Εἶπε, κι αυτοί, γρικώντας, πρόθυμα συνάκουσαν το λόγο'
κι οι βασιλιάδες, ο Αγαμέμνονας απός του κι ο Οδυσσεάς

με το Διομήδη τους παράταζαν, και λαβωμένοι ας ήταν
και τρέχοντας ολούθε τ' ἄρματα συνάλλαζαν, να βάλει
καλά ο καλός, και τ' αχαμνότερα του πιο αχαμνού να δώσει.
και το χαλκό ως ντύθηκαν ποτ ἀστραφτε τρογύρα απ' τα κορμιά
τους,

κινούν, κι ο Ποσειδάωνας ἀνοίγει το δρόμο ο κοσμοσειστής,
το ἄγριο μακρὺ σπαθὶ στο χέρι του το δυνατό κρατώντας,
που εἶν' ἴδιο ἀστροπελέκι, κι ἄνθρωπος δεν το βασιτά κανέναν
να το ἀντικρίσει μες στον πόλεμο' τρομάρα τον πλακώνει.
Κι ἀπὸ την ἄλλη ο μέγας Έχτορας παράταζε τους Τρῶες.
Σφαγὴ ξάναψαν τότε ἀνήμερη κι ἀμάχη ο Ποσειδάωνας

ο γαλαζόχαιτος κι ο αντρόκαρδος του Πριάμου γιος στον κάμπο,
τους Τρῶες ο δευτερος συντρέχοντας κι ο πρῶτος τους Αργίτες.
Κι η θάλασσα μεμιάς τ' Αργίτικα πλημμύρισε καλύβια
και τ' ἄρμενα, κι αυτοί χτυπιόντουσαν με ἀλαλητὸ μεγάλο.
Τόσο δε βόγγει οὐδὲ της θάλασσας το κύμα ἄπα στην ξέρα,
βαθιά απ' το πέλαο που το σήκωσε βοριάς δριμύς φυσώντας'
μηδὲ η φωτιά, που ξάφνου ἐκόρωσε σε ὄρος ἀπάνω, τόσο
τριζομανάει στο λόγγο, ως ρίχτηκε πολλὰ να κάψει δέντρα'
τόσο δε σκούζει μήτε κι ο ἄνεμος σε δρυς ψηλούς φυσώντας,
τότε που με ὅλη του τη δύναμη μανιάζοντας μουγκρίζει,

ὄσσην οι Τρῶες κι οι Αργίτες ἐβγαλαν φωνή, καθὼς χιμούσαν
ο ἕνας στον ἄλλο ἀπάνω σκούζοντας με χουγιαχτὰ μεγάλα.
Ο Έχτορας πρῶτος τότε ο αντρόκαρδος στον Αἴαντα ρίχνει ἀπάνω
με το κοντάρι, ἀντίκρου ως ἐστρεφε, κι ἀνέσφαλτα τον βρήκε
κει που τα δυο λουριά στο στήθος του, του σκουταριού του το 'να
και του σπαθιού του ἀσημοκάρφωτου, σταύρωναν τεντωμένα.
Ἔτσι γλιτώνει, μα τον Έχτορα θυμὸς τον συνεπηρε,
που η γρήγορη ριζιά του ξέφυγε του κάκου ἀπὸ τα χέρια,
και πίσω ἐχώθη στους συντρόφους του, του Χάρου να ξεφύγει.
Κι ο μέγας Αἴαντας, ὅπως ἐφευγεν, ο γιος του Τελαμῶνα,

410 χερμαδίω, τά ρα πολλά θοάων ἔχματα νηῶν
 πὰρ ποσὶ μαρναμένων ἐκυλίνδετο, τῶν ἐν αἰείρας
 στήθος βεβλήκει ὑπὲρ ἄντυγος ἀγχόθι δειρής,
 στρόμβον δ' ὡς ἔσσευε βαλῶν, περὶ δ' ἔδραμε
 πάντη.
 ὡς δ' ὄθ' ὑπὸ πληγῆς πατρὸς Διὸς ἐξερίπη δρυς

415 πρόρριζος, δεινὴ δὲ θεοῦ γίνεται ὄδμη
 ἐξ αὐτῆς, τὸν δ' οὐ περ ἔχει θράσος ὅς κεν ἴδηται
 ἐγγύς ἔων, χαλεπὸς δὲ Διὸς μέγαλοιο κεραυνός,
 ὡς ἔπεσ' Ἔκτορος ὦκα χαμαὶ μένος ἐν κονίησι·
 χειρὸς δ' ἔκβαλεν ἔγχος, ἐπ' αὐτῷ δ' ἀσπίς ἐάφθη

420 καὶ κόρυς, ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῶ.
 οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον υἱέες Ἀχαιῶν
 ἐλπόμενοι ἐρύεσθαι, ἀκόντιζον δὲ θαμειὰς
 αἰχμὰς· ἀλλ' οὐ τις ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν
 οὐτάσαι οὐδὲ βαλεῖν· πρὶν γὰρ περιβησαν ἄριστοι

425 Πουλυδάμας τε καὶ Αἰνείας καὶ Διὸς Ἀγῆνωρ
 Σαρπηδῶν τ' ἀρχὸς Λυκίων καὶ Γλαῦκος ἀμύμων.
 τῶν δ' ἄλλων οὐ τίς ἐυ ἀκήδεσεν, ἀλλὰ πάροιθεν
 ἀσπίδας εὐκύκλους σχέθον αὐτοῦ. τὸν δ' ἄρ' ἑταῖροι
 χερσὶν αἰείραντες φέρον ἐκ πόνου, ὄφρ' ἴκεθ' ἵππους

430 ὠκέας, οἱ οἱ ὀπισθε μάχης ἠδὲ πολέμοιο
 ἔστασαν ἠνίοχόν τε καὶ ἄρματα ποικίλ' ἔχοντες·
 οἱ τὸν γε προτὶ ἄστου φέρον βαρέα στενάχοντα.
 ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴξον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο
 Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,

435 ἐνθά μιν ἐξ ἵππων πέλασαν χθονί, καδ δὲ οἱ ὕδωρ
 χεῦαν· ὃ δ' ἀμπνύνθη καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
 ἐζόμενος δ' ἐπὶ γούνα κελαινεφές αἶμ' ἀπέμεσσαν·
 αὐτίς δ' ἐξοπίσω πλήτο χθονί, τῷ δὲ οἱ ὄσσε
 νύξ ἐκάλυψε μέλαινα· βέλος δ' ἐτι θυμὸν ἐδάμνα.

440 Ἀργεῖοι δ' ὡς οὖν ἴδον Ἔκτορα νόσφι κίοντα
 μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
 ἐνθα πολὺ πρῶτιστος Ὀϊλῆος ταχύς Αἴας
 Σάντιον οὐτάσε δουρὶ μετάλμενος ὄξυόεντι
 Ἥνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε νῆϊς ἀμύμων

445 Ἥνοπι βουκόλεοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.
 τὸν μὲν Ὀϊλιάδης δουρὶ κλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθῶν
 οὐτα κατὰ λαπάρην· ὃ δ' ἀνετράπετ', ἀμφὶ δ' ἄρ'
 αὐτῷ
 Τρώες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὕσμίνην.
 τῷ δ' ἐπὶ Πουλυδάμας ἐγγέσπαλος ἦλθεν ἀμύντωρ

ἀπ' τα κοτρώνια που αντιστύλωναν τα γρήγορα καράβια,
 κι ως πολεμούσαν, μες στα πόδια τους σωρὸς κυλούσαν, παίρνει
 και ρίχνει απάνω απ' το σκουτάρι του, πλάι στο λαιμό, στο
 στήθος,
 κι η πέτρα ως σβούρα στριφογύριζεν, απάνω του ως χιμούσε.
 Πῶς ξεπατώνει ὄρυ απ' τις ρίζες του του Δία τ' αστροπελέκι',
 και μυρωδιά από θειάφι γύρα του βαριά πολύ αναδίνει!
 και δίπλα εκεί κανείς αν βρέθηκε, παράλυσε θωρώντας,
 τ' είναι άγριο πράμα τ' αστροπέλεκο του τρανοῦ Δία σαν πέφτει!
 παρόμοια κι ο Έχτορας σωριάστηκε μεμιάς στη σκόνη χάμω.
 Φεύγει απ' το χέρι το κοντάρι του, του πέφτει και σκουτάρι

και κράνος, και βρόντηξαν γύρα του τα ολόχαλκα άρματα του.
 Κι οι γιοί των Αχαιῶν εχύθηκαν με χουγιαχτά, θαρρώντας
 θα τον τραβήξουν πίσω, κι έριχναν χαλάζι τα κοντάρια.
 Μα μήτε από μακριά δε μπόρεσε μήτε κοντά κανένας
 το ρήγα να λαβώσει! τι έτρεξαν οι πιο αντρειωμένοι γύρα
 και στάθηκαν, ο θεῖος ο Αγήνωρας κι ο Σαρπηδόνας, ρήγας
 των Λυκιωτών, κι ο Γλαύκος ο άμεγος κι ο Αινείας κι ο
 Πολυδάμας.
 Κι από τους άλλους δεν τον άφησε μηδ' ένας, μον' μπροστά του
 τα στοργυλά σκουτάρια επύργωσαν κι οι σύντροφοι τον πήραν
 στα χέρια, αλάργα από τον πόλεμο, στα γρήγορα ώσπου φτάσαν

αλόγατά του, πίσω που 'στεκαν απ' της σφαγῆς την άψη,
 μπροστά στο αμάξι τους τ' ολόπλουμο, κι ο αμαξολάτης δίπλα.
 Στο κάστρο τώρα αυτὸν τον έσερναν στα βογγητά του μέσα!
 μα σύντας φτάσαν στου ωριορέματου του ποταμοῦ τον πόρο,
 στου Σκάμαντρου του βαθιστρόβιλου, που γιος του Δία λογιόταν,
 στη γη απ' τ' αμάξι τον κατέβασαν, κι ως με νερό από πάνω
 τον περεχύσαν, πήρε ανάσαση και του άνοιξαν τα μάτια!
 κάθισε τότε απά στα γόνατα και μαύρο εξέρασε αίμα,
 μετά ξανά στη γης ανάγειρε, και νύχτα του σκεπάζει
 μαύρη τα μάτια, τι απ' το χτύπημα δεν του 'χε φύγει ο πόνος.

Κι οι Αργίτες απ' τη μάχη ως ξέκριναν τον Έχτορα να φεύγει,
 με νέαν ορμή διψώντας πόλεμο πάνω στους Τρώες χύθηκαν.
 Ο Αίαντας τότε, ο γοργοπόδαρος υγιός του Οϊλέα, πιο απ' όλους
 μπροστά πηδάει, στο Σάντιο ρίχνοντας με μυτερό κοντάρι,
 το γιο του Ηνόπου' από πανέμορφη νεράϊδα γεννημένο
 τον είχε, τότε που βουκόλευε στου Σατνιόη τους όχτους.
 Κι ως τώρα ο γιος του Οϊλέα τον ζύγωσε, τρανός κονταρομάχος,
 πα στο λαγγόνι τον εχτύπησε και τον ξαπλώνει χάμω'
 κι οι Τρώες κι οι Αργίτες γύρω του άναψαν πεισματομένη μάχη.
 Κι ο Πολυδάμας ο πολέμαρχος να τον γλιτώσει τρέχει,

- 450 Πανθοΐδης, βάλε δὲ Προθοήνορα δεξιὸν ὦμον
 υἱὸν Ἀρηλίκοιο, δι' ὦμου δ' ὄβριμον ἔγχος
 ἔσχεν, ὃ δ' ἐν κονίησι πεσῶν ἔλε γαίαν ἀγοστῶ.
 Πουλυδάμας δ' ἔκπαγλον ἐπέυξατο μακρὸν αὔσας·
 οὐ μὰν αὐτ' οἷω μεγαθύμου Πανθοΐδαο
- 455 χειρὸς ἄπο στιβαρῆς ἄλιον πηδῆσαι ἄκοντα,
 ἀλλὰ τις Ἀργείων κόμισε χροῖ, καί μιν οἷω
 αὐτῶ σκηπτόμενον κατίμεν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
 ὡς ἔφατ', Ἀργεῖοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
 Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε
- 460 τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα.
 καρπαλίμως δ' ἀπίοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῶ.
 Πουλυδάμας δ' αὐτὸς μὲν ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν
 λικριφῆς αἴξας, κόμισεν δ' Ἀντήνορος υἱὸς
 Ἀρχέλοχος· τῷ γὰρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὀλεθρον.
- 465 τὸν ῥ' ἔβαλεν κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῶ,
 νείατον ἀστράγαλον, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
 τοῦ δὲ πολὺ προτέρη κεφαλὴ στόμα τε ρίνες τε
 οὐδεῖ πλῆντ' ἢ περ κνήμαι καὶ γούνα πεσσόντος.
 Αἴας δ' αὐτ' ἐγένωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι·
- 470 φράζεο Πουλυδάμα καί μοι νημερτές ἐνίσπες
 ἢ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντὶ πεφάσθαι
 ἄξιος; οὐ μὲν μοι κακὸς εἶδεται οὐδὲ κακῶν ἔξ,
 ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἵπποδάμοιο
 ἢ πάϊς· αὐτῶ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐώκει.
- 475 ἦρ' εὐ γιγνώσκων, Τρώας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμὸν.
 ἐνθ' Ἀκάμας Πρόμαχον Βοιώτιον οὐτασε δουρὶ
 ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαῶς· ὃ δ' ὕφελκε ποδοῖν.
 τῷ δ' Ἀκάμας ἔκπαγλον ἐπέυξατο μακρὸν αὔσας·
 Ἀργεῖοι ἰόμωροι ἀπειλάων ἀκόρητοι
- 480 οὐ θην οἰοσίν γε πόνος τ' ἔσεται καὶ οἰζὺς
 ἡμῖν, ἀλλὰ ποθ' ὥδε κατακτενέεσθε καὶ ὕμμες.
 φράζεσθ' ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδημένος εὐδὲ
 ἔγχει ἐμῶ, ἵνα μὴ τι κασιγνήτοιο γε ποινή
 δηρὸν ἄπιτος ἔη· τῷ καὶ κέ τις εὐχεται ἀνὴρ
- 485 γνωτὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.
 ὡς ἔφατ', Ἀργεῖοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
 Πηνέλεω δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
 ὀρμηθῆ δ' Ἀκάμαντος· ὃ δ' οὐχ ὑπέμεινεν ἐρωῆν
 Πηνελέω ἀνακτος· ὃ δ' οὐτασεν Ἰλιονῆα
- 490 υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τὸν ῥα μάλιστα
 Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὄπασσε·
 τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ μήτηρ μόνον τέκεν Ἰλιονῆα.
 τὸν τόθ' ὑπ' ὀφρύος οὐτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα,
 ἐκ δ' ὡσε γλήγην· δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διὰ πρό
- του Πάνθου ο γιος, και τον Προθήνορα χτυπάει δεξιά στον ώμο,
 το γιο του Αρήλυκου' κι επέρασε τον ώμο το κοντάρι,
 κι αυτός στη γη εσωριάστη σφίγγοντας το χῶμα στις παλάμες.
 Φώναξε τότε ο Πολυδάμαντας με περισσό καμάρι:
 «Θαρρῶ και πάλε δεν σφεντόνιασε του κάκου το κοντάρι
 του γιου του Πάνθου του αντροδύναμου το σιδερένιο χέρι!
 Κάποιος Αργίτης λέω το δέχτηκε μες στο κορμί, και τώρα
 πάνω σ' αυτό ακουμπώντας κίνησε να πάει στον Κάτω Κόσμο.»
 Εἶπε, κι οι Αργίτες βαριοκάρδισαν το λόγο του ν' ακούσουν,
 ὅμως τον Αἴα πιο απ' ὅλους ἀγγιξε βαθιά, τον αντρειωμένο
- το γιο του Τελαμώνια, τι ἔπεσε στο πλάι του ο σκοτωμένος·
 κι ως ἔφευγεν εκείνος, του ῥιξε το αστραφερό κοντάρι.
 Μα ο Πολυδάμας μ' ἓνα πήδημα λοξό του μαύρου Χάρου,
 ξεγλίτωσε, κι ο γιος του Αντήνορα το δέχτη στο κορμί του,
 ο Αρχέλοχος· τι αυτόν οι αθάνατοι λογιόσαν να χαλάσουν.
 Τον βρήκε εκεί που ο σβέρκος ἔσμιγε την κεφαλῆ, στο απάνω
 σφοντύλι, και μεμιάς του εθέρισε τα δυο μεγάλα νεύρα.
 Στο χῶμα εκύλησαν, ως ἔπεφτε, κεφάλι, στόμα, μύτη,
 πολὺ πιο πριν στη γη τα γόνατα και τ' αντικνήμια ἀγγίζου.
 Κι ο Αἴας στον ἄψεγο ἀντιφώναξε τον Πολυδάμα τότε:
- «Στοχάσου τώρα, Πολυδάμαντα, και πες μου την ἀλήθεια:
 Δε σοζυγιάζει τον Προθήνορα τούτος ἐδῶ που ἐχάθη;
 Ἀπὸ ἀχαμνῆ γενιά δε φαίνεται, μηδὲ ἀχαμνός κι ἀτός του·
 ἀδέρφῃ θα ἔλεγα του Αντήνορα του αλογατά πως εἶναι,
 μπορεῖ και γιος, τι εκείνου πῶτερο τη φαμελιά θυμίζει.»
 Εἶπε, κι ἀλήθεια τον κατάλαβε, κι οι Τρώες επικραθήκαν
 και τότε ο Ἀκάμαντας τον Πρόμαχο χτυπά με το κοντάρι,
 τον ἀδερφό να σώσει, που ἔσερνε απ' το ποδάρῃ εκείνος·
 κι ευτύς ὅλο καμάρι ο Ἀκάμαντας σέρνει φωνῆ μεγάλη:
 «Αργίτες, που ὅλο ξεφωνίζετε κι ὅλο φοβέρες εἴστε,
- εμάς μονάχα λέω τα βάσανα κι οι πίκρες δε θα δέρνουν,
 μον' κάπου κάπου θα σκοτώνεστε κι εσεῖς με τη σειρά σας.
 Για δέστε τώρα πῶς ο Πρόμαχος κοιμάται δαμασμένος
 απ' το κοντάρι μου, ἀζεπλέρωτος πολλήωρα του ἀδερφοῦ μου
 να μη σταθεῖ ο χαμός. Καθένας μας γι' αὐτὸ παρακαλιέται,
 κάποιον δικὸ ν' ἀφήσει, το αἷμα του να πάρει πίσω πάλε.»
 Εἶπε, κι οι Αργίτες βαριοκάρδισαν το λόγο του ν' ακούσουν,
 μ' απ' ὅλους πῶτερο ο αντροδύναμος Πηνέλαος ἐπειράχτη,
 και πέφτει ἀπάνω στον Ἀκάμαντα' μα τον ξεφεύγει ετούτος
 το βασιλιά Πηνέλαο, ως χύνουνταν κι αὐτὸς τον Ἰλιονέα,
- του βαριοκοπαδάρη Φόρβαντα βρίσκει το γιο, που απ' ὅλους
 τους Τρώες ο Ερμῆς ἀγάπα πῶτερο και του ἔχε βιος χαρίσει,
 κι εἶχεν υγιὸ ἀπὸ τη γυναίκα του τον Ἰλιονέα μονάχα.
 Κάτω απ' το φρύδι τον ἐπέτυχε, στη ρίζα του ματιοῦ του,
 και το βολβό του βγάζει' επέρασε το μάτι το κοντάρι,

- 495 καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν, ὃ δ' ἔζετο χεῖρε πετάσσας
ἄμφω· Πηνέλεως δὲ ἐρυσάμενος ξίφος ὄξυ
αὐχένα μέσσον ἔλασσεν, ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε
αὐτῆ σὺν πῆληκι κάρη· ἔτι δ' ὄβριμον ἔγχος
ἦεν ἐν ὀφθαλμῶ· ὃ δὲ φη κώδεϊαν ἀνασχῶν
- 500 πέφραδὲ τε Τρῶεσσι καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠῦδα·
εἰπέμεναι μοι Τρῶες ἀγαυοῦ Ἰλιονῆος
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ γοήμεναι ἐν μεγάροισιν·
οὐδὲ γάρ ἢ Προμάχοιο δάμαρ Ἀλεγνηορίδαο
ἄνδρι φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται, ὅππότε κεν δῆ
- 505 ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα κοῦροι Ἀχαιῶν.
ὡς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε
γυῖα,
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
ὅς τις δὴ πρῶτος βροτόεντ' ἀνδράγρι' Ἀχαιῶν
- 510 ἦρατ', ἐπεὶ ῥ' ἔκλινε μάχην κλυτὸς ἐννοσίγαιος.
Αἴας ῥα πρῶτος Τελαμῶνιος Ὕρτιον οὔτα
Γυρτιάδην Μυσῶν ἠγήτορα καρτεροθύμων·
Φάλκην δ' Ἀντίλοχος καὶ Μέρμερον ἐξενάρριξε·
Μηριόνης δὲ Μόρυν τε καὶ Ἴπποσίωνα κατέκτα,
- 515 Τεῦκρος δὲ Προθῶνά τ' ἐνήρατο καὶ Περιφήτην·
Ἀτρεΐδης δ' ἄρ' ἔπειθ' Ὑπερήνορα ποιμένα λαῶν
οὔτα κατὰ λαπάρην, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσε
δηώσας· ψυχὴ δὲ κατ' οὔταμένην ὤτειλῆν
ἔσσυτ' ἐπειγομένη, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
- 520 πλείστους δ' Αἴας εἶλεν Οἰλήος ταχύς υἱός·
οὐ γάρ οἱ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν
ἀνδρῶν τρεσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὄρση.

καὶ στο κεφάλι πίσω ἐπρόβαλε, κι αὐτὸς τα χέρια ανοίγει
καὶ πέφτει' κι ο Πηνέλαος σέρνοντας το κοφτερό σπαθὶ του
του το κατέβασε κατὰσβερκα, κι ἀντάμα με το κράνος
την κεφαλὴ στη γη του ἐπέταξε, και το τρανὸ κοντάρι
μέσα στο μάτι ἀκόμα εβρίσκουνταν σαν παπαρούνα τότε

στους Τρῶες το σήκωσε και το 'δειξε, και λέει με περηφάνια:
«Τρεχάτε οἱ Τρῶες και δώστε μήνυμα στον κύρη και στη μάνα
του ἀντρόκαρδου Ἰλιονέα, στο σπῆτι τους ν' ασκώσουν μοιρολόγι'
τι ὅμοιο το ταίρι και του Πρόμαχου, του γιου του Ἀλεγνήρου,
δε θα χαρεῖ ποτέ τον ἀντρα της ἀπὸ την Τροία φτασμένο,
των Ἀχαιῶν οἱ γιοι σα γύρουμε με τα καράβια πίσω.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλους τότε σύγκορμη τους ἔκοψε τρομάρα,
κι ο καθανεῖς τους γύρα εκοίταζε, του Χάρου να ξεφύγει.
Πέστε μου τώρα, Μούσες, που ἔχετε τον Ὀλυμπο παλάτι,
σαν ποιος Ἀργίτης, ως τους ἐγειρε τη νίκη ο Κοσμοσεῖστης,

αρματωσιές του οχτροῦ ματόβαφες δικές του ἐπήρε πρῶτος;
Πρῶτος ο μέγας Αἴαντας χτύπησεν, ο γιος του Τελαμῶνα,
τον Ὑρτιο, που ἦταν των ἀντρόκαρδων Μυσῶν τρανὸς ρηγάρχης'
κι ο Αντίλοχος μετὰ το Μέρμερο σκοτώνει και το Φάλκη'
το Μόρη και τον Ἴπποσίωνα ρίχνει ο Μηριόνης κάτω,
τον Περιφήτη και τον Πρόθωνα στη γη ξαπλώνει ο Τεῦκρος'
κι ο γιος του Ατρέα τον Ὑπερήνορα το ρήγα στο λαγγόνι
χτυπάει' βαθιὰ ο χαλκός, τα σπλάχνα του ξεσκίζοντας, εχώθη,
και μέσα ἀπ' την πληγὴ που ἀνοίχτηκε χιμάει γοργὰ η ψυχὴ του
να φύγει, και σκοτάδι ἐσκέπασε θολὸ τα δυο του μάτια.

Μα οἱ πιο πολλοὶ ἀπ' τον Αἴα, το γρήγορον υγιὸ του Οἰλέα,
χάθηκαν
τι ἄλλος κανεῖς δεν του παράβγαινε, σαν ἐπαίρνε κυνήγι
ἀντρῶν φουσατὰ που διασκόρπισαν, ἀπὸ το Δία σκιαγμένα.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Ο-

- Ο- αὐτὰρ ἐπεὶ διὰ τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσίν,
οἳ μὲν δὴ παρ' ὄχεσφιν ἐρητύοντο μένοντες
χλωροὶ ὑπαι δειοὺς πεφοβημένοι· ἔγρετο δὲ Ζεὺς
- 5 Ἴδης ἐν κορυφῆσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης,
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρῳάας καὶ Ἀχαιοὺς
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὀπισθεν
Ἀργείους, μετὰ δὲ σφί Ποσειδάωνα ἄνακτα·
Ἔκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
- 10 εἶαθ', ὃ δ' ἀργαλέω ἔχετ' ἄσθματι κῆρ ἀπινύσσων
αἴμ' ἐμέων, ἐπεὶ οὐ μιν ἀφαιρούτατος βάλ' Ἀχαιῶν.
τόν δὲ ἰδὼν ἔλεγεσε πατῆρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
δεῖνὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ἦ μάλα δὴ κακότεχνος ἀμήχανε σὸς δόλος Ἥρη
- 15 Ἔκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαοῦς.
οὐ μὰν οἶδ' εἰ αὐτε κακορραφίης ἀλεγεινῆς
πρῶτη ἐπαύρηαι καί σε πληγῆσιν ἰμάσσω.
ἦ οὐ μέμνη ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖν
ἄκμονας ἦκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα
- 20 χρύσειον ἄρρηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν
ἐκρέμω· ἡλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον,
λύσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὄν δὲ λάβοιμι
ρίππασκον τεταγῶν ἀπὸ βηλοῦ ὄφρ' ἂν ἴκηται
γῆν ὀλιγητελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὧς θυμὸν ἀνίει
- 25 ἀζηχῆς ὀδύνη Ἡρακλῆος θεῖοιο,
τόν σὺ ξὺν Βορέῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα θυέλλας
πέμπας ἐπ' ἀτύγετον πόντον κακὰ μητιόωσα,
καὶ μιν ἔπειτα Κόων δ' εὐ ναιομένην ἀπένεικας.
τόν μὲν ἐγὼν ἔνθεν ῥυσάμην καὶ ἀνήγαγον αὐτίς
- 30 Ἄργος ἐς ἵππόβοτον καὶ πολλὰ περ ἀθλήσαντα.
τῶν σ' αὐτίς μνήσω ἴν' ἀπολλήξεης ἀπατάων,
ὄφρα ἴδῃ ἦν τοι χραίσμη φιλότης τε καὶ εὐνή,
ἦν ἐμίγης ἐλθοῦσα θεῶν ἄπο καὶ μ' ἀπάτησας,
ὧς φάτο, ῥίγησεν δὲ βωῶπις πτόνια Ἥρη,
- 35 καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἴστω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθε
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
ὄρκος δεινотаτός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,
σὴ θ' ἱερὴ κεφαλὴ καὶ νωῖτερον λέχος αὐτῶν
- Μα τα παλοῦκια πια σα διάβηκαν και το χαντάκι πέρα
μες στο φευγιό τους—κι απ' τ' Αργίτικα τα χέρια πλήθιοι ἔπεφταν—
κει που 'χαν στήσει πρὶν τ' αμάξια τους στάθηκαν και πρόσμεναν
χλωμοὶ απ' το φόβο εκείνοι τρέμοντας. Κι ο Δίας ξυπνάει στην ὥρα
δίπλα στην Ἥρα τη χρυσοθρόνη, πα στην κορυφή της Ἴδας.
Πετάχτη ορθὸς ευτὺς κι ἀντίκρισε τους Τρῳάας και τους Αργίτες,
εκείνοι να τσακίζουν τρέμοντας, κι οι Δαναοὶ ἔοπισα
να τους χτυπούν, κι ο ρήγας δίπλα τους να στέκει Ποσειδάωνας.
Κι εἶδε τον Ἐχτορα που εκοίτουνταν στον κάμπο, απ' τους
συντρόφους
- τριγυρισμένους, ανασαίνοντας βαριά, ξεπνοισμένους,
κι αἶμα ξερνώνοντας, τι δεν του 'ριξεν ο πιο αχαμνός Αργίτης.
Τον πόνεσε ως τον εἶδε των θνητῶν και των θεῶν ο κύρης,
κι ὅλος θυμὸ στην Ἥρα ἐμίλησε στραβοκοιτάζοντας την:
« Εσένα οι τέχνες οι παμπόνηρες, Ἥρα στριμμένη, ἐβγαλαν
το θεῖο τον Ἐχτορα απ' τον πόλεμο και τσάκισαν τ' ασκέρη.
Θαρρῶ πως πρέπει αὐτὲς τις ἀσκημες δουλειές να μου πλερώσεις
πιο πρῶτα εσὺ, κι αστραποτέλεκο να ρίξω να σε κάψω.
Για δε θυμάσαι ὄντας σε κρέμασα ψηλάθε, κι απ' τα πόδια
δυο αμόνια σου 'δεσα, και σου 'σφιξα μ' ἓνα σκονί τα χέρια
- ασύντριφτο, χρυσό, και συ ἐμεινες να κρέμεσαι στα νέφη
και στον αἰθέρα; Κι απ' τον Ὀλυμπο ψηλά βαρυγχομούσαν
ὄλοι οι θεοὶ, μα δεν εδύνουνταν να' ρθουν και να σε λύσουν'
γιατί ὅποιον ἀρπαζα τον τίναζα ψηλάθε απ' το κατώφλι,
ως πού στη γη να φτάσει ξέψυχος· μα κι ἔτσι με κρατοῦσε
δίχως σωμὸ ο καημὸς που μ' ἔτρωγε για του Ηρακλή τα πάθη,
αυτὸν πού εσὺ φουρτοῦνα ασκώνοντας με το Βοριά βοθηθὸ σου
μες στο ἀγριο πέλαγο τον ἔσπρωξες για να χαθεῖ κει πέρα,
κι απέ τον πηγες ξεστρατίζοντας στης Κως τ' αρχοντονήσι.
Μα τότε εγὼ από κεί τον γλίτωσα και τον γυρίζω πίσω
- μετὰ από τόσα μύρια βάσανα στο αλογοθρόφο το Ἄργος.
Ν' αφήσεις πια τα ξεπλανέματα, γι'αυτό σου τα θυμίζω,
πως δε φελούν να ξέρεις ο ἐρωτας κι οι αγκάλες, που απ' τους
ἀλλους
θεοὺς μακριὰ εδὼ πέρα εχάρηκες, για να με ξεπλανέψεις.»
Αὐτὰ εἶπε, κι η σεβάσμια ἐτρόμαξε βοῖδομάτη Ἥρα τότε,
και κράζοντας τον με ανεμάρπασσα του συντυχαίνει λόγια:
« Βάζω τη Γη κι απάνω τ' ἄσωσα τα ουράνια εγὼ μαρτύρους,
βάζω της Στύγας τα κρεμάμενα νερά, που από τους ὄρκους
ο πιο τρανὸς μες στους τρισεύτυχους θεοὺς λογιέται πάντα,
το ἅγιο κεφάλι σου, του γάμου μας ἀκόμα το κλινάρι,

40 κουρίδιον, τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ ποτε μάψ ὁμόσαιμι·
μὴ δὲ ἔμην ἰότητα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
πημαίνει Τρώας τε καὶ Ἴκτορα, τοῖσι δ' ἄρηγει,
ἀλλὰ που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἄνωγει,
τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιοὺς.

45 αὐτὰρ τοὶ καὶ κείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην
τῆ ἴμεν ἦ κεν δὴ σὺ κελαινεφὲς ἡγεμονεύης.
ὦς φάτο, μείδησεν δὲ πατήρ ἄνδρων τε θεῶν τε,
καὶ μιν ἄμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
εἰ μὲν δὴ σὺ γ' ἔπειτα βοῶπις πτόνια Ἴηρη

50 ἴσον ἔμοι φρονέουσα μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις,
τῷ κε Ποσειδάων γε, καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλη,
αἴψα μεταστρέψειε νόον μετὰ σὸν καὶ ἔμῳ κῆρ.
ἀλλ' εἰ δὴ ῥ' ἐτέον γε καὶ ἄτρεκέως ἀγορεύεις,
ἔρχεο νῦν μετὰ φύλα θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσον

55 ἴριν τ' ἐλθέμεναι καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
ὄφρ' ἢ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἔλθῃ, καὶ εἴπησι Ποσειδάωνι ἄνακτι
παυσάμενον πολέμοιο τὰ ἅ πρὸς δῶμαθ' ἰκέσθαι,
Ἴκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἐς Φοῖβος Ἀπόλλων,

60 αὐτίς δ' ἐμπνεύσει μένος, λελάθη δ' ὀδυνάων
αἶ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας, αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
αὐτίς ἀποστρέψειν ἀνάγκη φύζαν ἐνόρσας,
φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι
Πηλεΐδew Ἀχιλλῆος· ὃ δ' ἀνστήσει ὄν ἐταῖρον

65 Πάτροκλον· τὸν δὲ κτενεῖ ἐγγχεῖ φαίδιμος Ἴκτωρ
Ἰλίου προπάροιθε πολέας ὀλέσαντ' αἰζηροὺς
τοὺς ἄλλους, μετὰ δ' υἱὸν ἔμῳ Σαρπηδόνα διον.
τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἴκτορα διὸς Ἀχιλλεύς.
ἐκ τοῦ δ' ἂν τοὶ ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν

70 αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερές εἰς ὃ κ' Ἀχαιοὶ
Ἰλίου αἰπὺ ἔλοισιν Ἀθηναίης διὰ βουλάς.
τὸ πρὶν δ' οὐτ' ἄρ' ἐγὼ παύω χόλον οὐτέ τιν'
ἄλλον
ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἄμυνέμεν ἐνθάδ' ἔασω
πρὶν γε τὸ Πηλεΐδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ,

75 ὥς οὐ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι,
ἤματι τῷ ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἦψατο γούνων,
λίσσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἴηρη,
βῆ δ' ἐξ Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὀλυμπον.

που δίχως λόγο δε θα το 'βαζα στο στόμα εγώ ποτέ μου:
δεν είναι από δικιά μου βούληση ποθ ο Κοσμοσείστης τώρα
τους Τρώες τσακίζει και τον Έχτορα, και διαφεντεύει ετούτους.
Ἡ ἴδια η καρδιά του λέω τον ἐσπρωξε σ' αυτό, και τους Αργίτες
μπροστά στα πλοία να βασανίζονται σαν εἶδε, τους σπλαχνίστη.
Ὡστόσο εγώ και κείνου θα 'λεγα να στρέξει τώρα, κι ἄλλη
απ' τη δικιά σου, Μαυροσύγνεφε, να μην οδεύει στράτα.»
Εἶπε, και τότε των ἀθανάτων και των θνητῶν ο κῆρης
χαμογελώντας με ανεμάρπαστα της συντυχαίνει λόγια:
«Ἀν απ' ἐδῶ κι ομπρός, βοῖδομάτη τρισέβαστη Ἴηρα, πάντα

την ἴδια στων θεῶν τη σύναξη βουλή ακλουθάς με μένα,
ο Ποσειδῶνας, κι αν θα το 'θελε να πάρει στράτες ἄλλες,
κατὰ που εμεῖς οι δυο θα ορίζαμε θ' ἄλλαζε ευτύς τη γνώμη.
Μα τώρα αληθινά αν μου μίλησες και δίχως δόλο, σύρε
μες στων ἀθανάτων τη σύναξη και φώναξε μου να 'ρθουν
την Ἴριδα και τον Ἀπόλλωνα τον τρανοσαγιάρη'
κείνη να πάει στων χαλκοθώρακων των Αχαιῶν τ' ασκῆρι,
στο ρῆγα Ποσειδῶνα μήνυμα να δώσει, ἀπὸ τη μάχη
να τραβηχτεῖ και στο παλάτι του ξανά να γύρει πίσω·
και πάλι ο Ἀπόλλωνας τον Έχτορα στον πόλεμο να σπρώξει,

καινούργια να του βάλει δύναμη, τους πόνους να του γιάνει,
που τώρα τυραννοῦν τα σπλάχνα του, και τους Αργίτες πίσω
να στρέψει, κι ως γυναίκες τρέμοντας στα πόδια να το βάλουν
κι ὅπως θα φεύγουν, στα πολύσκαρμα καράβια του Αχιλλῆα
να πέσουν πάνω· τον ακράνη του θ' ασκῶσει εκείνος τότε,
τον Πάτροκλο· κι αὐτός απ' του Έχτορα θα πέσει το κοντάρι,
αφού χαλάσει πλήθος ἀγούρους ομπρός στο κάστρο πρῶτα,
μέσα στους ἄλλους τον αντρόκαρδο το γιο μου Σαρπηδόνα.
Κι ο γαῦρος Αχιλλῆας, θυμώνοντας για κείνον, θα σκοτώσει
τον Έχτορα μετὰ απ' τ' Αργίτικα καράβια ὄλο πιο πίσω

θα κάνω εγώ τους Τρώες να φεύγουνε, χέρι η Αθηνά ως να δώσει,
κι οι Αργίτες πια της Τροίας το ἀπόγκρεμο ξεθεμελιώσουν κάστρο.
Μα ως τότε μήτε εγώ την ὄργητα θα παρατήσω, μήτε
ἄλλον θ' αφήσω απ' τους ἀθάνατους να σκέπει τους Αργίτες
δω πέρα, του Αχιλλῆα το θέλημα πρὶν γένει απ' ἄκρη ως ἄκρη,
καθὼς του το 'ταξα και του ἴγνεψα με το κεφάλι, τότε
που η Θέτιδα η θεά μου αγκάλιασε τα γόνα, να δοξάσω
τον Αχιλλῆα παρακαλώντας με τον καστροκαταλύτη.»
Αὐτά εἶπε, και το λόγο του ἀκουσεν η κρουσταλλόχηρη Ἴηρα,
κι απ' τα βουνά της Ἰδας ἐδραμε στον Ὀλυμπο το μέγα.

- 80 ὡς δ' ὅτ' ἂν αἴξῃ νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλῆν
γαῖαν ἐληλουθῶς φρεσὶ πευκαλίμησι νοήσῃ
ἐνθ' εἶην ἢ ἔνθα, μενοιήρησι τε πολλὰ,
ὡς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη·
ἴκετο δ' αἰπὺν Ὀλυμπον, ὀμηγερέεσσι δ' ἐπήλθεν
- 85 ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες
πάντες ἀνήϊξαν καὶ δεικανόωντο δέπασσιν.
ἢ δ' ἄλλους μὲν ἔασε, Θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ
δέκτο δέπας· πρώτη γάρ ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
- 90 Ἥρη τίπτε βέβηκας; ἀτυζομένη δὲ ἔοικας·
ἢ μάλα δὴ σ' ἐφόβησε Κρόνου παῖς, ὅς τοι ἀκοίτης.
τήν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μὴ με θεὰ Θέμι ταῦτα διείρεο· οἴσθα καὶ αὐτὴ
οἶος κείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
- 95 ἀλλὰ σὺ γ' ἄρχε θεοῖσι δόμοις ἐνὶ δαιτὸς εἴσης·
ταῦτα δὲ καὶ μετὰ πᾶσιν ἀκούσσαι ἀθανάτοισιν
οἶα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκειται· οὐδὲ τί φημι
πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, οὔτε βροτοῖσιν
οὔτε θεοῖς, εἴ πέρ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὐφρων.
- 100 ἢ μὲν ἄρ' ὡς εἰπούσα καθέζετο πότνια Ἥρη,
ὄχθησαν δ' ἀνά δῶμα Διὸς θεοί· ἢ δ' ἐγέλασσε
χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὄφρῦσι κυανέησιν
ιάνθη· πᾶσιν δὲ νεμεσηθεῖσα μετήυδα·
νήπιοι οἱ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες·
- 105 ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἄσπον ἰόντες
ἢ ἔπει ἡέ βίη· ὃ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγιζει
οὐδ' ὀθεταί· φησὶν γάρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
κάρτεϊ τε σθένεϊ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
τῷ ἔχεθ' ὅπτι κεν ὕμμι κακὸν πέμπησιν ἐκάστω.
- 110 ἤδη γάρ νῦν ἔλπομ' Ἄρηϊ γε πῆμα τετύχθαι·
υἴος γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἐνὶ φίλτατος ἀνδρῶν
Ἀσκάλαφος, τὸν φησὶν ὄν ἔμμεναι ὄβριμος Ἄρης.
ὡς ἔφατ', αὐτὰρ Ἄρης θαλερῶ πεπλήγετο μηρῶ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἠϋδα·
- 115 μὴ νῦν μοι νεμεσήσεται Ὀλύμπια δῶματ' ἔχοντες
τίσασθαί φόνον υἴος ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
εἴ πέρ μοι καὶ μοῖρα Διὸς πληγέντι κεραυνῶ
κεῖσθαι ὁμοῦ νεκέεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίησιν.
ὡς φάτο, καὶ ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε
- Πῶς ταξιδεύει ενοῦς ἡ θύμηση, που ἔχει γυρίσει χώρες
πολλές, και στη στιγμή στοχάζεται μες στα βαθιά του φρένα
„να 'μουν εκεί, για αλλού, και του περνούν περίσσια απ' το κεφάλι'
ὅμοια γοργά πετώντας ἔφτασε κι ἡ Ἥρα ἡ σεβάσμια τότε
πα στον ἀπόγκρεμο τον Ὀλυμπο και βρήκε στο παλάτι
του Δία μαζί ὅλους τους ἀθάνατους θεούς, κι αυτοί, ως την εἶδαν,
με ορμὴ σκωθῆκαν χαιρετώντας τη με το κρασί στο χέρι.
Μ' αὐτὴ τους ἄλλους ὅλους ἀφήσε, και παίρνει το ποτήρι
της ροδομάγουλης της Θέμιδας, που ἔτρεξε ομπρός της πρώτη
και κράζοντας τη με ανεμάρπαστα της συντυχαίνει λόγια:
- «Ἥρα, τι τρέχει κι ἡρθες; Φαίνεσαι περίσσια συχυσμένη
πολύ του Κρόνου ο γιος, το ταίρι σου, θα σ' ἔχει λέω τρομάξει.»
Και τότε ἀπηλογία της ἔδωσεν ἡ κρουσταλλόχερη Ἥρα:
« Μη μου ζητάς να μάθεις, Θέμιδα, το ξέρεις ὅα κι ἀτή σου,
πόσο σκληρὴ καρδιά κι ἀμάλαχτη στα στήθια ἐκεῖνος κλείνει.
Μα κάμε ἀρχή, μες στο παλάτι μας ξανά οἱ θεοὶ να πάρουν
να τρων, κι ἐσὺ με τους ἀθάνατους τους ἄλλους θα τ' ἀκούσεις.
σαν τι ἀδικίες ο Δίας σοφίστηκε να κάνει' λέω με τούτες
δε θα χαρεῖ κανεὶς στα φρένα του, μήτε θνητὸς και μήτε
θεός, γλυκὸ ψωμί κι αν ἔμεινε να χαίρεται κανένας!»
- Εἶπε, και κάθισε στο θρόνο της ἡ πολυσέβαστη Ἥρα,
κι οἱ ἄλλοι θεοὶ μεμιάς δαγκώθηκαν στο ἀρχοντικὸ του Δία'
κι ἐκεῖνη με τα χεῖλια ἐγέλασε, μ' ἀπά στα μαύρα φρύδια
το μέτωπο της δε γαλήνευε, κι αὐτὰ τους λέει ξεσπώντας:
«Ἄμυαλοι ἐμεῖς, που μες στην τρέλα μας τα βάζουμε μαζί του!
Να του ριχτούμε ἀκόμα θέλουμε, ν' ἀφήσει αὐτὰ που κάνει,
με λόγια ἡ και μεβιας' μ' ἀλάργα μας καθίζει αὐτός, και διόλου
δε μας ψηφά, δε λογαριάζει μας' τι λέει πω ξεχωρίζει
μες σ' ὅλους τους θεοὺς στη δύναμη και στην ἀντρεία περίσσια.
Λοιπὸν βαστάτε, στον καθένα μας ὅ,τι κακὸ κι αν κάνει.
- Ἔτσι τον Ἄρη τώρα ἐπλάκωσε λέω συφορά μεγάλη,
τι ο γιος του ο Ἀσκάλφος στον πόλεμο σκοτώθηκε, που ἀγάπη
περίσσια του ἔχεν ο Ἄρης ο ἀτρομος, γιατί ἔταν λέει δικὸς του.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ο Ἄρης τότε χτύπησε τα δυο γερά μεριά του
με τ' ἀνοιχτά του χεροπάλαμα, και φώναξε θρηνώντας:
« Μη μου κακιώστε τώρα, ἀθάνατοι του Ὀλύμπου, αν τρέξω κάτω
στα πλοῖα τ' Ἀργίπκα, το θάνατο να γδικιωθῶ του γιου μου,
κι ἀκόμα αν εἶν' γραφτὸ ἀστροπέλεκο του Δία να μ' ἔβρει, ἀντάμα
με τους νεκρούς κι ἐγὼ να κοίτουμαι στο γαῖμα και στη σκόνῃ.»
Αὐτὰ εἶπε, και να ζέψουν τ' ἄτια του, το Φόβο και τον Τρόμο,

- 120 ζευγνύμεν, αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανώνντα.
 ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
 πᾶρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
 εἰ μὴ Ἀθῆνη πᾶσι περιδείσασα θεοῖσιν
 ὤρτο διέκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον ἔνθα
 θάασσε,
- 125 τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κόρυθ' εἵλετο καὶ σάκος
 ὤμων,
 ἔγχος δ' ἔστησε στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ἐλοῦσα
 χάλκεον· ἦ δ' ἔπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα·
 μαινόμενε φρένας ἤλὲ διέφθορας· ἦ νῦ τοι αὐτως
 οὔατ' ἀκουέμεν ἐστί, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς.
- 130 οὐκ αἶεις ἅ τέ φησι θεὰ λευκώλενος Ἥρη
 ἦ δὴ νῦν πᾶρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰλήλουθεν;
 ἦ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ
 ἄψ ἴμεν Οὐλυμπον δὲ καὶ ἀχνύμενός περ ἀνάγκη,
 αὐτὰρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι;
- 135 αὐτίκα γάρ Τρώας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς
 λείψει, ὃ δ' ἡμέας εἰσι κυδοιμήσων ἐς Ὀλυμπον,
 μάρψει δ' ἐξείης ὅς τ' αἶπιος ὅς τε καὶ οὐκί.
 τῷ σ' αὐ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον υἱὸς ἔηρος·
 ἤδη γάρ τις τοῦ γε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων
- 140 ἦ πέφατ', ἦ καὶ ἔπειτα πεφήσεται· ἀργαλέον δὲ
 πάντων ἀνθρώπων ρύσθαι γενεῆν τε τόκον τε.
 ὣς εἰποῦσ' ἴδρυσε θρόνω ἔνι θοῦρον Ἄρηα.
 Ἥρη δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δῶματος ἐκτός
 ἴριν θ', ἦ τε θεοῖσι μετᾴγγελος ἀθανάτοισι,
- 145 καὶ σφεας φωνήσασ' ἔπεα πτερόντα προσηύδα·
 Ζεὺς σφῶ εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅτι τάχιστα·
 αὐτὰρ ἐπὶν ἔλθητε, Διὸς τ' εἰς ὦπα ἴδησθε,
 ἔρδειν ὅπτι κε κείνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
 ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα πάλιν κίε πότνια Ἥρη,
- 150 ἔζετο δ' εἰνὶ θρόνω· τῷ δ' αἴξαντε πετέσθην.
 Ἴδην δ' ἴκανον πολυπίδακα μητέρα θηρῶν,
 εὖρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἀνά Γαργάρῳ ἄκρω
 ἤμενον· ἀμφὶ δὲ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο.
 τῷ δὲ πάροισ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέταο
- 155 στήτην· οὐδὲ σφωῖν ἰδῶν ἐχολώσατο θυμῷ,
 ὅπτι οἱ ὤκ' ἔπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην.
 ἴριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόντα προσηύδα·
 βᾶσκ' ἴθι ἴρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι
 πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μὴ δὲ ψευδάγγελος εἶναι.
- προστάζει εὐτύς, κι ατὸς του εφόρεσε τη στραφτερή του αρμάτα.
 Ἔτσι ο θυμὸς του Δία θα πλήθαινε το δίχως ἄλλο τότε,
 κι η μάνητα του στους ἀθάνατους πιο ἀνήλεη θα ξεσπούσε,
 αν η Αθηνά, μην πάθουν τρέμοντας ὅλοι οι θεοί, απ' το θρόνο
 δεν πεταγόταν, κει που κάθουνταν, να δράμει στο ζωπόρτι.
 Από κεφάλι κι ὠμους του ἔβγαλε και κράνος και σκουτάρι,
 και το χαλκὸ κοντάρι παίρνοντας απ' το γερό του χέρι
 το στήνει ορθό, και βάλθηκε ἔπειτα τον Ἄρη να μαλώνει:
 «Ξεφρενιασμένε εσύ, θεότρελε, χαμένος πας! Του κάκου
 τα ἔχεις τ' ἀφτιά κι ακούς. Δε σου ἔμεινε ντροπή και νους καθόλου,
- Ἡ κρουσταλλόχερη δεν ἀκουσες το τι μας εἶπεν Ἥρα,
 που τον Ολύμπιο Δία παράτησε πριν λίγην ὥρα κι ἦρθε;
 Για θέλεις συφορὸς ἀρίφνητες να πάθεις και να γύρεις
 με το στανιὸ ξανά στον Ὀλυμπο, κι ας καιγεται ἡ καρδιά σου,
 και σε κακὸ να ρίξεις ἀμετρο και μας τους ἄλλους ὅλους;
 Θα παρατήσει αὐτὸς τους πέρφανους τους Τρώες και τους Ἀργίτες
 και θα ἴρθει πίσω εὐτύς στον Ὀλυμπο, και τις φωνές θα βάλει
 βάζοντας χέρι ἀράδα σε ὅλους μας, για φταίμε για δε φταίμε.
 Ἄσε λοιπὸν σου λέω την ὄργητα για τον υγιὸ σου τώρα.
 Κι ἄλλοι μαθὲς πολὺ πιο κάλλιοι του στη δύναμη, στα χέρια,
- νεκροὶ ἔχουν πέσει για θα πέσουνε' τι των ἀνθρώπων ὅλων
 η φύτρα κι η γενιά δε γίνεται του Χάρου να γλιτώσει.»
 Αυτὰ εἶπε, και στο θρόνο ἐκάθισε τον ἀντρειωμένον Ἄρη.
 Κι η Ἥρα φωνάζει στον Ἀπόλλωνα να βγει μαζί της ἔξω,
 κι η Ἴριδα να ἴρθει, των ἀθανάτων θεῶν μαντατοφόρα·
 και τότε λέει και με ἀνεμάρπαστα τους συντυχαίνει λόγια:
 « Στην Ἴδα ο Δίας το γρηγορότερο να πάτε σας προστάζει,
 κι ὅταν κει πέρα πια θα φτάσετε κι ομπρός στο Δία σταθείτε,
 ὅ,τι προστάζει ἐκεῖνος κάνετε γοργά κι ὅ,τι ζητήσῃ.»
 Η Ἥρα η σεβάσμια σαν τους μίλησε, γυρνώντας στο θρονὶ της
- πάει και καθίζει, κι ἀμολύθησαν ἐκεῖνοι οι δυο πετώντας.
 Φτάνουν στην Ἴδα την πολύπηγη, των ἀγριμιῶν τη μάνα,
 και βρίσκουν στην κορφὴ του Γάργαρου το Δία το βροντολάλο,
 κι ὅπως καθόταν, τον περιζῶνε γύρα εὐωδάτο νέφος.
 Κι αυτοὶ στο Δία μπροστά εσταμάτησαν το νεφελοστοιβᾶχτη'
 κι ὅπως ἐκεῖνος τους ἀντίκρισε, δε θυμωσε καθόλου
 που πρόθυμα το λόγο του ἀκουσαν απ' τ' ἀκριβὸ του ταίρι,
 και λόγια μίλησε ἀνεμάρπαστα στην Ἴριδα πιο πρώτα:
 Ἴριδα, ομπρός, για τρέχα γρήγορα στο ρήγα Ποσειδάωνα,
 και τούτα να του πεις' μη γίνεσαι ψευτομαντατοφόρα.

- 160 παυσάμενόν μιν ἄνωχθι μάχης ἠδὲ ππολέμοιο
ἔρχεσθαι μετὰ φύλα θεῶν ἢ εἰς ἄλα δῖαν.
εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἄλογήσῃ,
φραζέσθω δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
μὴ μ' οὐδὲ κρατερός περ ἑὼν ἐπιόντα ταλάσση
- 165 μείναι, ἐπεὶ εὐ φημί βίη πολὺ φέρτερος εἶναι
καὶ γενεῆ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
ἴσον ἐμοὶ φάσθαι, τόν τε συγέουσι καὶ ἄλλοι.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε ποδῆνεμος ὠκέα Ἴρις,
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
- 170 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων ππῆται νιφὰς ἠὲ χάλαζα
ψυχρὴ ὑπὸ ριπῆς αἰθρηγενέος Βορέας,
ὡς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτωτο ὠκέα Ἴρις,
ἀγχού δ' ἴσταμένη προσέφη κλυτὸν ἐννοσίγαιον·
ἀγγελίην τινὰ τοι γαιήοχε κυανοχαῖτα
- 175 ἦλθον δεῦρο φέρουσα παραὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
παυσάμενόν σ' ἐκέλευσε μάχης ἠδὲ ππολέμοιο
ἔρχεσθαι μετὰ φύλα θεῶν ἢ εἰς ἄλα δῖαν.
εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἄλογήσεις,
ἠπτεῖλαι καὶ κείνος ἐναντίβιον πολεμίζων
- 180 ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σέ δ' ὑπεξαλέασθαι ἄνωγε
χεῖρας, ἐπεὶ σέο φησὶ βίη πολὺ φέρτερος εἶναι
καὶ γενεῆ πρότερος· σὸν δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
ἴσόν οἱ φάσθαι, τόν τε συγέουσι καὶ ἄλλοι.
τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς ἐννοσίγαιος·
- 185 ὦ πόποι ἦ ῥ' ἀγαθὸς περ ἑὼν ὑπέροπλον εἶπεν
εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίη ἀέκοντα καθέξει.
τρεις γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοὶ οὓς τέκετο
Ῥέα
Ζεὺς καὶ ἐγώ, τρίτατος δ' Αἰδῆς ἐνέροισιν
ἀνάσσων.
τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε
τιμῆς·
- 190 ἦτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἄλα ναιέμεν αἰεὶ
παλλομένων, Αἰδῆς δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα,
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ
νεφέλῃσι·
γαῖα δ' ἔτι ξυνή πάντων καὶ μακρὸς Ὀλυμπος.
τῶ ῥα καὶ οὐ τι Διὸς βέομαι φρεσίν, ἀλλὰ ἐκηλος
- 195 καὶ κρατερός περ ἑὼν μενέτω τρίπατῆ ἐνὶ μοίρῃ.
χερσὶ δὲ μὴ τί με πάγχυ κακὸν ὡς δειδισσέσθω·
θυγατέρεσσιν γάρ τε καὶ υἰάσι βέλτερον εἶη
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν οὓς τέκεν αὐτός,
οἳ ἔθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκη.
- Πες του ν' ἀφήσει πια τον πόλεμο και τη σφαγή, με βιάση στην ἅγια να μισέψει θάλασσα για στους θεοὺς τους ἄλλους. Μ' ἂν δεν ακούσει αὐτὰ που ορίζω του και πει να τ' ἀψηφήσει, ας στοχαστεῖ καλὰ πρῶτύτερα στο νοῦ και στην καρδιά του, μη δεν κρατήσῃ ως πῆσω ἀπάνω του, και δυνατὸς ας εἶναι' τι πιο τρανὸς πολὺ στη δύναμη θαρρῶ ἀπ' αὐτόν πως εἶμαι, και τον περνῶ στα χρόνια. Τίποτα δεν το 'χει ὡστόσο εκείνος να μου μιλάει σαν ἴσος κι ὁμοῖος μου, που κι ἄλλοι με τρομάζουν.» Αὐτὰ εἶπε, κι η ἀνεμόποδη Ἴριδα γρικαίει την προσταγή του, κι ἀπ' τα βουνὰ της Ἰδας χύθηκε στην Τροία την ἅγια κάτω.
- Πῶς ὅταν πέφτει ἀπὸ τα σύγνεφα χαλάζι κρῦο για χιόνι, ἀπ' του βοριά του αἰθερογέννητου το φύσημα σπρωγμένο· με ὁμοῖαν ὁρμὴ κι η γρήγορη Ἴριδα πετώντας τότε φτάνει, και στον τρανὸ, κοντὰ του τρέχοντας, μιλάει τον Κοσμοσείστη: « Τῆς Γῆς ἀφέντη γαλαζόχαιτε, του βροντοσκουταράτου του Δία δω πέρα κάποιο μῆνυμα σταλμένη σου 'χω φέρει. Ν' ἀφήσεις πια τη μάχη ἐπρόσταξε και τη σφαγή, με βιάση στην ἅγια να μισέψεις θάλασσα για στους θεοὺς τους ἄλλους. Μ' ἂν δεν ακούσεις ὅ,τι ορίζει σου και πεις να τ' ἀψηφήσεις, ατὸς του να 'ρθει ἐδῶ φοβέριζε να χτυπηθεῖ μαζί σου.
- Μον' φεύγα λέει το γρηγορότερο, μ' εκείνον μην τα βάζεις, τι πιο τρανὸς πολὺ στη δύναμη κατέχεις το πως εἶναι, και σε περνά στα χρόνια. Τίποτα θαρρεῖ δεν το 'χεις ὁμως να του μιλάς σαν ἴσος κι ὁμοῖος του, που κι ἄλλοι τον τρομάζουν.» Μα ο Κοσμοσείστης τότε θύμωσε κι ἀπηλογιά της δίνει: «Ὀχού, τα λόγια τρυ ὄλο ξέπαρση, κι ας εἶν' τρανός, που θέλει, μια κι εἶμαστε ἴσοι, ν' ἀφεντεύει με μεβιας, ἀθέλῃτα μου. Τρεις ἀδερφοὶ ἀπ' τον Κρόνο που 'μαστε, παιδιὰ της Ῥέας κι οἱ τρεις μας, πρῶτος ο Δίας, κι ἐγώ, και των νεκρῶν ο ρήγας, ο Ἄδης, τρίτος, σε τρία τον κόσμο τον μοιράσαμε, καθένας το δικό του'
- και κλήρο ως ρίξαμε, στη θάλασσα την ἀφρισμένη πέφτει να μένω ἐγώ για πάντα, κι ἔλαχε στον Ἄδη το σκοτάδι, και πήρε ο Δίας τα ουράνια τ' ἄσωστα με σύγνεφα κι αἰθέρα' ὁμως η γῆ κι ο μέγας Ὀλυμπος εἶναι μαζί ὁλονῶ μας. Γι' αὐτὸ κι ἐγώ στου Δία το θέλημα δε σκύβω το κεφάλι' τρανός κι ας εἶναι, ας κάθεται ἡσυχὰ σ' αὐτὸ που του 'χει λάχει. Κι οὐδὲ με σκιάζουν οἱ φοβέρες του, του πεταμοῦ δεν εἶμαι' : και κάλλιο θα 'κανε τις κόρες του και τους υγιούς του εκείνος, που ἔχει γεννήσει, να τους ἔβαζε μπροστά, να τους μαλώνει. Εκείνοι ναι, θ' ἀκούγαν θέλοντας και μη τις προσταγές του.»

200 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα ποδὴνεμος ὠκέα Ἴρις·
οὕτω γὰρ δὴ τοι γαίηοχε κυανοχαῖτα
τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε,
ἧ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μὲν τε φρένες ἐσθλῶν.
οἴσθ' ὡς πρεσβυτέρισιν Ἐρινύες αἰὲν ἔπονται.

205 τὴν δ' αὐτὴ προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἴρι θεὰ μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται ὄτ' ἄγγελος αἴσιμα εἶδη.
ἀλλὰ τόδ' αἰὼν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει
ὀππότη' ἂν ἰσόμορον καὶ ὁμῆ πεπρωμένον αἴση

210 νεικεῖεν ἐθέλησι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
ἀλλ' ἦτοι νῦν μὲν κε νεμσησθεις ὑποείξω·
ἄλλο δὲ τοι ἔρέω, καὶ ἀπειλήσω τό γε θυμῶ·
αἶ κεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγγελείης
Ἥρης Ἑρμείω τε καὶ Ἥφαιστοιο ἄνακτος

215 Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει
ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
ἴστω τοῦθ' ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.
ὡς εἰπὼν λίπε λαὸν Ἀχαιῶν ἐννοσίγαιος,
δύνε δὲ πόντον ἰών, πόθεσαν δ' ἦρωες Ἀχαιοί.

220 καὶ τότε Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
ἔρχο νῦν φίλε Φοῖβε μεθ' Ἴκτορα
χαλκοκορυστήν·
ἤδη μὲν γάρ τοι γαίηοχος ἐννοσίγαιος
οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
ἡμέτερον· μάλα γάρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,

225 οἳ περ ἐνέρτεροί εἰσι θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες.
ἀλλὰ τόδ' ἡμῖν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον ἢδὲ οἱ αὐτῶ
ἔπλετο, ὅτι πάροιθε νεμσησθεις ὑπόειξε
χεῖρας ἐμάς, ἐπεὶ οὐ κεν ἀνδρωτὶ γ' ἐτελέσθη.
ἀλλὰ σύ γ' ἐν χεῖρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,

230 τῆ μάλ' ἐπισσείων φοβέειν ἦρωας Ἀχαιοῦς·
σοὶ δ' αὐτῶ μελέτω ἐκατηβόλε φαίδιμος Ἴκτωρ·
τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν
Ἀχαιοὶ
φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκωνται.
κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,

235 ὡς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πατρός ἀνηκούστησεν
Ἀπόλλων,
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἴρηκι ἐοικῶς
ὠκέτ' ἄσσοφόνω, ὅς τ' ὤκιστος πετεηνῶν.
εὐρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἴκτορα δῖον

Κι η ανεμοπόδα γρήγορη Ἴριδα του απηλογήθη κι εἶπε:
«Της Γης αφέντη γαλαζόχαιτε, τα λόγια τούτα αληθια
στο Δία να φέρω, τόσο αράθυμα, πεισματωμένα που 'ναι;
Για να τ' αλλάξεις θες; τι οι φρόνιμοι μπορει κι αλλάζουν γνώμη.
Το ξέρεις, πάντα τους πρωτόγεννους συντρέχουν οι Ερινύες.»

Κι ο Ποσειδῶνας τότε στράφηκε κι απηλογιά της δίνει:
« Πολύ σωστός ο λόγος, Ἴριδα θεά, που μου 'πες τώρα'
μέγα αγαθό με αποκρισάτορα να κρένεις μυαλωμένο.
Ὅμως βαρὺς θυμὸς τα φρένα μου και την καρδιά πλακώνει,
ἴδιο μοιράδι οι δυο μας να 'χουμε, τον ἴδιο κλήρο, κι ὁμως

πάντα να θέλει με πικρόχολα να με αποπαίρνει λόγια.
Μα τώρα εγώ—κι ας μου 'ρχεται άσκημα—στη γνώμη του θα κλίνω.
Κάποιο άλλο λόγο ωστόσο θα 'λεγα, κι ὄχι φοβέρα κούφια:
Αν το 'χει αυτός σκοπό, στο πείσμα μας, της Αθηνάς κι εμένα,
της Ἥρας και του Ερμή και του Ηφαιστου του ρήγα, τη σπλαχνιά του
στην Τροία να δείξει την απόγκρεμη, κι ουδέ και στους Αργίτες
δόξα τρανή χαρίσει αφήνοντας να την πατήσουν, τότε
καλά ας το ξέρει, αγιάτρευτη ὄχτηρη θ' ανοίξει αναμεσό μας.»
Αυτά εἶπε ο Κοσμοσειστής, κι άφησε τους Αχαιοὺς κι εχώθη
στα κύματα, κι ευτύς τον ἐνίωσαν το μισεμό του εκείνοι.

και τότε ο Δίας του Φοίβου ἐμίλησεν ο νεφελοστοιβάχτης:
«Και τώρα, Απόλλωνα, στον Ἐχτορα τον χαλκοκράνη τρέχα,
τι πια της Γης ο αφέντης ἐφυγεν, ο Κοσμοσειστής, πέρα
στην ἁγία θάλασσα, γλιτώνοντας απ' τον απῦ θυμὸ μου.
Του τσακωμού μας το συντάραχο θα τον ἄκουγαν κι ἄλλοι,
ὄσοι θεοὶ που ζουν στα Τάρταρα, τρογύρα από τον Κρόνο.
Μα ἔτσι κι εγὼ κι ἐκεῖνος βγαίνουμε πολὺ πιο κερδεμένοι,
πού ομπρός στη συφορά που του 'ρχονταν τα χέρια μου εφοβήθη'
αλλιῶς αὐτὴ η δουλειά δεν τέλειωνε θαρρῶ χωρὶς ἰδρώτα.
Μα πάρε εσύ το βροντοσκοῦταρο το κροσσωτὸ στα χέρια

και κούνα το, να φύγουν τρέμοντας οι Αργίτες οι αντρειωμένοι'
κι ατός σου γνοιάσου, μακροδόξαρε, τον Ἐχτορα το γαῦρο,
και ζύπνα εντός του ορμῆ ακατάλυτην, ωσόπου στο φευγιό τους
οι Αργίτες δίπλα στον Ἑλλήσποντο και στα καράβια φτάσουν.
Μετά με λόγο και με πράξη μου μονάχος θα φροντίσω,
το πῶς οι Αργίτες απ' τα πάθη τους θα ξανασάνουν πάλε.»
Εἶπε, κι ο Φοῖβος δεν παράκουσε του κύρη του το λόγο,
κι απ' το βουνό της Ἰδας χύθηκε, γοργὸ θαρρεῖς γεράκι,
το πιο γοργό από τα πετούμενα, που κυνηγάει τις φάσσες·
και τον αντροκαρδο τον Ἐχτορα, το γιο του Πριάμου, βρίσκει

- 240 ἤμενον, οὐδ' ἔτι κείτο, νέον δ' ἔσαγειρετο θυμόν,
ἀμφὶ ἔγιγνώσκων ἐτάρους· ἀτὰρ ἄσθμα καὶ ἰδρῶς
παύετ', ἔπει μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος προσέφη ἐκάεργος Ἀπόλλων·
Ἔκτορ υἱὲ Πριάμοιο, τί ἦ δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
- 245 ἦσ' ὀλιγηπελέων; ἦ ποῦ τί σε κῆδος ἰκάνει;
τόν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος
Ἔκτωρ·
τίς δὲ σὺ ἔσσι φέριστε θεῶν ὅς μ' εἴρεαι ἄντην;
οὐκ αἶψι ὃ με νηυσὶν ἔπι πρυμνήσιν Ἀχαιῶν
οὓς ἐτάρους ὀλέκοντα βοήν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
- 250 χερμαδίῳ πρὸς στήθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος
ἀλκῆς;
καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Αἴδαο
ἤματι τῷδ' ἴξεσθαι, ἔπει φίλον αἴϊον ἦτορ.
τόν δ' αὐτε προσέειπεν ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων·
θάρσει νῦν· τοῖόν τοι ἄοσσητήρα Κρονίων
- 255 ἐξ Ἰδῆς προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃς σε πάρος περ
ρύομ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν ποτολίεθρον.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἵππεύσιν ἐπότρυνον πολέεσσι
νηυσὶν ἔπι γλαφυρήσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους·
- 260 αὐτὰρ ἐγὼ προπάροιθε κιῶν ἵπποισι κέλευθον
πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ' ἥρωας Ἀχαιοῦς.
ὡς εἶπων ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππου ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ
δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων
- 265 εἰωθὼς λούεσθαι εὐρρείος ποταμοῖο
κυδιῶν· ὑποῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
ῶμοις αἴσσονται· ὃ δ' ἀγλαῖηφι πεποισθὼς
ρίμφα ἔγούνα φέρει μετὰ τ' ἦθεα καὶ νομὸν ἵππων·
ὡς Ἔκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα
- 270 ὀτρύνων ἵππηας, ἔπει θεοῦ ἔκλυεν αὐδὴν.
οἱ δ' ὡς τ' ἦ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα
ἔσσεύαντο κύνες τε καὶ ἄνερές ἀγροιώται·
τόν μὲν τ' ἠλίβατος πέτρῃ καὶ δάσκιος ὕλη
εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν·
- 275 τῶν δὲ θ' ὑπὸ ἰαχῆς ἐφάνη λῖς ἠϋγένειος
εἰς ὀδόν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαώτας·
ὡς Δαναοὶ εἰὸς μὲν ὀμιλαδὸν αἰὲν ἔποντο
νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγυίοισιν·
αὐτὰρ ἔπει ἴδον Ἔκτορ' ἐπιοχόμενον σίχας
ἀνδρῶν
- να κάθεταί, ὄχι πια να κοίτεται, τι ὅτι εἶχε συνεφέρει,
καὶ τοὺς δικούς του γύρα ἐγνώριζε· κι ἰδρὸς καὶ βαριανάσα
του ἔχαν κοπέι, ἡ βουλή ως τον στύλωνε του Βροντοσκουταράτου.
Κι ο μακροσαῖτευτῆς Ἀπόλλωνας κοντά του ἐστάθη κι εἶπε:
«Ἐχτορα, υγιέ του Πριάμου, ξέχωρα τι κάθεσαι ἀπ' τοὺς ἄλλους
δίχως πνοή, μακριά ἀπ' τον πόλεμο; σαν τι κακό σε βρήκε;»
Καὶ τότε ο κρανοσεῖστης Ἐχτορας μιλεῖ του ἀποσσωσμένος:
« Ποιὸς εἶσαι ἐσὺ, τρανέ μου ἀθάνατε, που στέκεις καὶ ρωτᾷς με;
Δεν το ἔχεις μάθει που ως ἐρημάζα στὼν Ἀχαιῶν τις πρῦμνες
τοὺς συντρόφους του, ο βροντερόφωνος με χτύπησε Αἴας στο
στήθος
- μ' ἓνα βαρὺ κοτρόνι κι ἔκοψε τῆ θρασεμένη ἀντρεία μου;
Κι εἶπα για μια στιγμή πως σήμερα τον Ἄδη θ' ἀντικρίσω
καὶ τοὺς νεκρούς, τι κιόλας ἐνιωθα φτερό ν' ἀνοιεῖ ἡ ψυχὴ μου.»
Κι ο μακροσαῖτευτῆς Ἀπόλλωνας ἀπηλογιά του δίνει:
«Κάνε κουράγιο, καὶ ξαπόστειλε του Κρόνου ο γιος βοηθὸ σου
τρανὸ ἀπ' τὴν Ἰδα, πλάι σου να σταθεῖ καὶ να σε διαφεντεύει,
το Φοῖβο ἐμένα τον Ἀπόλλωνα το μαλαμοσπαθάρη,
που ἀπὸ καιρὸ καὶ σένα γνοιάζουμαι καὶ το ἀψηλὸ σου κάστρο.
Μον' ἔλα, ἀμαξολάτες πρόσταξε πολλοὺς να πιλαλήσουν
στα βαθουλά γραμμὴ πλεούμενα τα γρήγορα τοὺς ἀπια
- κι ἐγὼ στρωτὸ θ' ἀνοιξω στ' ἀλογα μιαν ἀκρῆ ως ἄλλη δρόμο,
μπροστά τοὺς τρέχοντας, καὶ διώχοντας τοὺς ἀντρεϊανούς Ἀργίτες.»
Αὐτὰ εἶπε, καὶ στου ρήγα ἐφύσηξε τα στήθια ὀρμὴ μεγάλη.
Πῶς ξάφνου το ἀπια, που ξαπόστασε καὶ χόρτασε κριθάρι
μες στο παχὲν του, σπάει τα χάμουρα καὶ πιλαλάει στον κάμπο
ποδοβολώντας, τι να λούζεται του ἀρέσει στο ποτάμι,
καμαρωτὸ, καὶ το κεφάλι του κρατᾷ ψηλά, κι οὖι χήτες
πίσω στις πλάτες του ἀνεμίζονται, κι αὐτὸ ἀντριγιά γεμάτο
το φέρνουν γρήγορα τα γόνατα στις γνώριμες βοσκές του'
ὀμοια γοργὰ του Ἐχτόρου ἐδοῦλεσαν καὶ γόνατα καὶ πόδια,
- τῆ θεία φωνὴ ως νογήθη, κι ἀσκωνε τοὺς Τρῶες ἀμαξολάτες.
Πῶς τύχει ἀλάφι μακροκέρατο για καὶ βουνίσιο ἀγρίμι
να κυνηγοῦν σκυλιά στο σύλλογγο κι ἀγριμολοοὶ ξωτάροι,
κι ο βράχος κρύβοντας το ο ἀπόγκρεμος καὶ το ἰσκιωμένο δάσο
το γλίτωσαν, τι ἡ μοῖρα του ἔγραφε να μην το ρίξουν κάτω'
κι ἀπ' τις φωνές τοὺς μακροχήτικος προβάλλει λιόντας ξάφνου
στο δρόμο τοὺς, κι αὐτοὶ πισώστρεψαν, τρανὴ κι ἀς εἶν' ἡ ὀρμὴ τοὺς·
ὀμοια κι οὖι Ἀργίτες τοὺς κυνήγησαν ὀλοο μαζί για λίγο
με τα σπαθιά καὶ με τα δικοπα τρυπώντας τοὺς κοντάρια,
μα ἐυτὺς ως ξέκριναν τον Ἐχτορα να χύνεται στ' ἀσκέρι,

- 280 τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραι ποσὶ κάππεσε θυμός·
τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας Ἀνδραϊμόνος υἱός,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι
ἔσθλός δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἐ παῦροι Ἀχαιῶν
νίκων, ὅππότε κούροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
- 285 ὁ σφὶν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ὦ πόπποι ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι,
οἶον δ' αὐτ' ἐξαυτὶς ἀνέστη κήρας ἀλύξας
Ἔκτωρ· ἦ θῆν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἐκάστου
χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο.
- 290 ἀλλὰ τις αὐτε θεῶν ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν
Ἔκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ'
ἔλυσεν,
ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι οἶομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδοῦπου πρόμος ἴσταται ὧδε μενοιῶν.
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω πειθώμεθα πάντες.
- 295 πληθύν μὲν ποτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι·
αὐτοὶ δ', ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,
στήομεν, εἴ κεν πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες
δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἶω καὶ μεμαῶτα
θυμῷ δεῖσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὄμιλον.
- 300 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ
πίθοντο·
οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα
Τεῦκρον Μηριόνην τε Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἄρηϊ
ὑσμίνην ἤρτυνον ἀριστήας καλέσαντες
Ἔκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
- 305 ἠ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.
Τρώες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἔκτωρ
μακρὰ βιβὰς· πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος
Ἀπόλλων
εἰμένος ὦμοιιν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν
δεινὴν ἀμφιδάσειαν ἀριπρεπέ', ἦν ἄρα χαλκεύς
- 310 Ἥφαιστος Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν·
τήν ἄρ' ὃ γ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων ἠγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, ὠρτο δ' αὐτῇ
ὄξει' ἀμφοτέρωθεν, ἀπὸ νευρήφι δ' οἴστοι
θρῶσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειῶν ἀπὸ χειρῶν
- 315 ἄλλα μὲν ἐν χροῖ πῆγγυτ' ἀρηιθῶν αἰζηῶν,
πολλὰ δὲ καὶ μεσηγιῶν πάρος χροῖα λευκὸν
ἐπαυρεῖν
ἐν γαίῃ ἴσαντο λιλαϊόμενα χροὸς ἄσαι.
ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος
Ἀπόλλων,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤππετο, πίπτε δὲ
λαός.
- φόβος τους ἔκοψε ὅλους, κι ἔμειναν με την ψυχὴ στα δόντια.
Και τότε ο Θόας, ο γιος του Αντραίμονα, σ' ὅλους μπροστά φωνάζει,
των Αἰτωλῶν τρανός πολέμαρχος, κονταροκατεχάρης,
παράξιος πάντα στο αντροπάλεμα' στη σύναξη ὅμοια λίγοι
τον ενικούσαν, σαν παράβγαιναν οι νιοῦτσικοι στα λόγια.
και τότε μίλησε καλόγνωμος αναμεσό τους κι εἶπε:
«Ὠχού, τι θάμα αυτό κι αντίθαμα τα μάτια μου που βλέπουν!
Για κοίτα, ορθός ξανά σηκώθηκε και ξέφυγε του Χάρου
ο Ἐχτορας, κι ἡμαστε ὅλοι σίγουροι βαθιά στα φρένα μέσα
πως εἶχε σκοτωθεῖ απ' τον Αἴαντα, το γιο του Τελαμώνα.
- Κάποιος θεός το χέρι του ἔβαλε ξανά και γλίτωσε τον,
τον Ἐχτορα· πολλῶν παράλυσε τα γόνατα ως τα τῶρα,
και πάλε τα ἴδια λέω πως θα 'χουμε' τι ομπρός στους
μπροστομάχους
δε θα 'χε διχως το βαρύβροντο το Δία μια τέτοια λύσσα.
Μα τώρα ελάτε, ομπρός, το λόγο μου ν' ακούσουμε ὅλοι θέλω:
Τους ἄλλους, τους πολλούς, να κράξουμε να γύρουν στα καράβια,
και μόνο εμεῖς οι πιο λιοντόκαρδοι στο ασκέρη ας κρατηθούμε,
ψηλά βαστώντας τα κοντάρια μας στήθος με στήθος, κι ἴσως
πρώτα απ' αὐτὸν τη φόρα κόψουμε' τι ὄσην αντρεία κι αν ἔχει,
θα φοβηθεῖ θαρρῶ στο Αργίτικο να μπει το ασκέρη μέσα.»
- Εἶπε, κι αυτοὶ γρικοῦν το λόγο του και πρόθυμα του ακοῦνε.
Στον Αἴαντα γύρα ευτὺς ἐστάθηκαν, στον Τεῦκρο, στο Μηριόνη,
στο ρῆγα Ἰδομενέα, στον ἄτρομο, λες κι ἦταν Ἀρης, Μέγη,
τους πιο αντρειανούς καλνώντας γύρα τους, και σύναξαν τη μάχη
στους Τρώες ἀντίκρυ και στον Ἐχτορα· κι ωστόσο ἐπαιρναν δρόμο
οι ἄλλοι, οι πολλοί, στα πλοῖα τ' Αργίτικα ζοπίσω να διαγύρουν.
Κι οι Τρώες απανωτοὶ ξεχύθηκαν, κι ἀνοῖγε δρόμο πρώτος
με δρασκελιές μεγάλες ο Ἐχτορας· κι ομπρός του ετράβα ο Φοῖβος,
ντυμένος σύγγεφο στους ὠμους του, το ἀνίκητο, κροσσάτο,
λαμπρό, ανελέητο βροντοσκούταρο κρατώντας, που 'χε πάρε
- ο Δίας απ' το χαλκία τον Ἥφαιστο, μπρος του οι θνητοὶ να φεύγουν.
Τοῦτο κρατώντας τότε ο Απόλλωνας μπήκε μπροστά στ' ασκέρη.
Κι οι Αργίτες μαζωχτοὶ εκρατήθηκαν, κι ἄγριος ἀχὸς ασκώθη
δῶθε και κείθε, κι οι σαγίτες τους πηδοῦσαν απ' τις κόρδες·
κι απ' τα πολλὰ κοντάρια που 'ριχναν παλικαριάσια χέρια
πολλὰ εκαρφώνονταν κατάσαρκα σε νέα κορμιά αντρειωμένα,
πολλὰ μεσοδρομῖς, ολόλευκη πριν να γευτοῦνε σάρκα,
στη γη στέκονταν, κι ας λαχτάρηζαν με σάρκα να χορτάσουν.
Ὅσο το βροντοσκούταρο ἀσειστο στα χέρια εκράτα ο Φοῖβος,
πλήθαιναν οι ριζιές, και σκότωναν κι ἀπὸ τα δυο φουσάτα'

- 320 αὐτὰρ ἐπεὶ κατ' ἐνώπια ἰδὼν Δαναῶν ταχυπύλων
σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς αὔσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
ἐν στήθεσιν ἔθελεξε, λάθοντο δὲ θουρίδος ἀλκῆς.
οἷ δ' ὡς τ' ἤε βοῶν ἀγέλην ἢ πῶῦ μέγ' οἴων
θῆρε δῶα κλονέωσι μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῶ
- 325 ἐλθόντ' ἔξαπίνης σημάντορος οὐ παρεόντος,
ὡς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
ἦκε φόβον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἴκτορι κύδος ὄπαζεν.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἔλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης.
Ἴκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἄρκεσίλαον ἔπεφνε,
- 330 τὸν μὲν Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων,
τὸν δὲ Μενεσθῆρος μεγαθύμου πιστὸν εἵταιρον·
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν.
ἦτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Οἴληος θείοιο
ἔσκε Μέδων Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
- 335 ἐν Φυλάκῃ γαίης ἄπο πατρίδος ἄνδρα κατακτὰς
γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἦν ἔχ' Οἴλεός·
Ἴασος αὐτ' ἄρχος μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,
υἱὸς δὲ Σφήλιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστὴ δ' ἔλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης
- 340 πρώτη ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ' ἔλε διὸς Ἀγήνωρ.
Δηϊόχοιο δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθε
φεύγοντ' ἐν προμάχοισι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν
ἔλασσαν.
ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ
τάφρω καὶ σκολόπεσσι ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ
- 345 ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο, δύνοντο δὲ τείχος ἀνάγκῃ.
Ἴκτωρ δὲ Τρώεσσι ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας
νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἔαν δ' ἔναρα βροτόεντα·
ὄν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐτέρωθι νοήσω,
αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τὸν γε
- 350 γνωτοὶ τε γνωταὶ τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα,
ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
ὡς εἶπων μαστίγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους
κεκλόμενος Τρώεσσι κατὰ στίχας· οἱ δὲ σὺν αὐτῷ
πάντες ὁμοκλήσαντες ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους
- 355 ἤχη θεσπεσίῃ· προπάραιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
ρεῖ' ὄχθας καπέτιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπτων
ἔς μέσσον κατέβαλλε, γεφύρωσεν δὲ κέλευθον
μακρὴν ἠδ' εὐρείαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωῇ
γίγνεται, ὀππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἦσι.
- μα σύντας πια τα μάπα εστύλωσε στους Δαναούς, κι αγνάπια τους το 'σεισε κι ατός του ετράβηξε φωνή τρανή, η καρδιά τους στα στήθη επάγωσε και ξεχασαν τη λιονταρίσια ορμή τους. Πώς σε κοπάδι βόδια αρίφνητο για πρόβατα, που τύχει να λείπει από κοντά ο τσοπάνος τους, μες στην καρδιά της νύχτας, σαν πέσουν δυο θεριά αναπάντεχα, τα διασκορπίζουν όλα' παρόμοια δειλιασμένοι εσκορπισαν κι οι Δαναοί, τι ο Φοῖβος τους Τρώες τιμώντας και τον Ἐχτορα τους στρώνει στη φευγάλα. Κι ως οι γραμμές της μάχης σκόρπισαν, καθένας κι έναν ρίχνει. Τον Ἀρκεσίλαο πρώτος ο Ἐχτορας και το Στιχίο σκοτώνει,
- στους Βοιωτούς τον έναν κύβερνο τους χαλκοθωρακάτους, τον άλλο μπιστεμένο σύντροφο του γαύρου Ἰδομενέα. Κι ο Αινείας τον Ἴασο και το Μέδοντα χτυπάει και ρίχνει κάτω· κι ήταν ο Μέδοντας κλεφτόγεννος του αρχοντικού του Οἴλεα κι αδέρφι του Αἴαντα, κι όμως αφήσε τη γη την πατρική του και ζούσε στη Φυλακή, τι έτυχε να 'χει σκοτώσει κάποιον δικό της μητρυιας του Εριώπιδας, που 'χεν ἰ Οἴλεας γυναικά' κι ο τρανός Ἴασος πάλε αφέντευε στων Αθηναίων τ' ασκέρι, κι ατός του Σφήλου υγιός λογιάζουνταν κι αγγόνι του Βουκόλου. Μετά σκοτώνει ο Πολυδάμαντας το Μηκιστέα, τον Ἐχιο
- χτυπά ο Πολίτης μες στους πρόμαχους, κι ο Αγήνωρας τον Κλόνιο. Κι ο Πάρης πέτυχε το Δήοχο στο ριζοπλάτι πίσω, μέσα στους πρόμαχους ως έφευγε, κι ως πέρα τον καρφώνει. Κι ως τα κουφάρια αυτοί ξαρμάτωναν, οι Αργίτες στα παλουκία και στο ανοιχτό χαντάκι εχύνουνταν και φεύγαν δώθε κείθε στο καστροτεῖχι μέσα μπαίνοντας, σπρωγμένοι απ' την ανάγκη. Φώναζε τότε ο μέγας Ἐχτορας στους Τρώες γκαρδιώνοντάς τους: «Χυθείτε στ' άρμενα, κι αφήνετε τα αιματωμένα κούρσα! Κι όποιοι άλλου θα ιδώ από τ' άρμενα να κοντοστέκει αλάργα, δω πέρα θα του δώσω θάνατο, κι ουδέ ποτέ οι δικοί του,
- γυναίκες κι άντρες, θα του βάλουε φωτιά για να τον κάψουν, μον' τα σκυλιά μπροστά στο κάστρο μας θα τον τραβολογήσουν!» Εἶπε, κι απά στις πλάτες χτύπησε με το μαστίγι τ' άπια, γραμμές γραμμές τους Τρώες ψυχώνοντας· κι αυτοί με κείνον όλοι φώναζαν στ' άλογα, τ' αμάξια τους που έσερναν, και τα τρέχαν με αλαλητό βαρύ· κι ο Απόλλωνας μπροστά μπροστά τους όχτους απ' το βαθύ χαντάκι εγκρέμισε κλωτσώνοντας, και στην κοίτη μέσα βαθιά τους πέταξε άκοπα, και στράτα γεφυρώνει μακριά, φαρδιά, με το κοντάρι του κανένας όσο ρίχνει, ως σφεντονίζει δοκιμάζοντας που φτάνει η δύναμη του.

- 360 τῆ ρ' οἷ γε προχέοντο φαλαγγιδόν, πρὸ δ' Ἀπόλλων
αἰγίδ' ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τείχος Ἀχαιῶν
ρεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης,
ὅς τ' ἔπει οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέησιν
ἄψ αὐτὶς συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν ἀθύρων.
- 365 ὡς ῥα σὺ ῥῆε Φοῖβε πολὺν κάματον καὶ οἰζὺν
σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνώρσας.
ὡς οἷ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι καὶ πᾶσι θεοῖσι
χεῖρας ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος·
- 370 Νέστωρ αὐτε μάλιστα Γερήνιος οὔρος Ἀχαιῶν
εὐχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Ζεῦ πάτερ εἴ ποτέ τις τοι ἐν Ἄργεϊ περ πολυπύρῳ
ἢ βοὸς ἢ οἶος κατὰ πίονα μηρία καίων
εὐχετο νοστήσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας,
- 375 τῶν μνήσαι καὶ ἄμμον Ὀλύμπιε νηλεὲς ἦμαρ,
μηδ' οὕτω Τρῶεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιοὺς.
ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
ἀράων αἴων Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ' ὡς ἐπύθοντο Διὸς κτύπον αἰγιόχοιο,
- 380 μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
οἱ δ' ὡς τε μέγα κύμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὀππότε' ἐπείγῃ
ἴς ἀνέμου· ἢ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
ὡς Τρῶες μεγάλη ἰαχὴ κατὰ τείχος ἔβαινον,
- 385 ἵππους δ' εἰσελάσαντες ἐπὶ πρύμνησι μάχοντο
ἔγχεσιν ἀμφιγούϊος αὐτοσχεδόν, οἱ μὲν ἀφ' ἵππων,
οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων ἐπιβάντες
μακροῖσι ξυστοῖσι, τὰ ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
ναύμαχα κολληέντα, κατὰ στόμα εἰμένα χαλκῶ.
- 390 Πάτροκλος δ' εἶος μὲν Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τε
τείχεος ἀμφεμάχοντο θοάων ἔκτοθι νηῶν,
τόφρ' ὃ γ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρύπυλοιο
ἦστό τε καὶ τὸν ἕτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἔλκει λυγρῶ
φάρμακ' ἀκέσματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων.
- 395 αὐτὰρ ἔπει δὴ τείχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε,
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὦ πεπλήγετο μηρῶ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἠὔδα·
Εὐρύπυλ' οὐκ ἔτι τοι δύναιμι χατέοντί περ' ἔμπησ
- Εκεῖ συμμαζεμένοι εχύνουνταν, κι ο Φοῖβος πρώτος, κι εἶχε
το βροντοσκοῦταρο το ἀτίμητο στο χέρι, και το τείχος
των Αχαιῶν εγκρέμισε εύκολα, καθῶς παιδι τον ἄμμο,
που αφοῦ μαζί του παίζει χτίζοντας σπιτάκια στ' ακρογιαλί,
τους δίνει μια κι ευτὺς τα γκρέμισε με χέρια και με πόδια·
και συ παρόμοια, Φοῖβε Απόλλωνα, τον κόπο και το μόχτο
των Αχαιῶν χαλνούσες, κι ἐριχνες κι εκείνους στη φευγάλα.
Ἐτσι κλεισμένοι αυτοὶ κρατιόντουσαν στα πλοία σιμά, και κράζαν
ο ένας του άλλου κουράγιο δίνοντας· και σήκωναν τα χέρια,
και ξεφωνώντας τους ἀθάνατους ανακαλιούνταν ὅλους'
- και πιο πολύ ο γερήνιος Νέστορας, των Αχαιῶν η σκέπη,
τα χέρια απλώνοντας προσεύκουνταν ψηλά στ' αστράτα ουράνια:
«Πατέρα Δία, στο πολυσίταρο το Ἄργος ποτέ αν, κανείς μας
παχιά μεριά προβάτου καίγοντας για και βοδιού, να γυρει
παρακαλούσε στην πατρίδα του, και συ του το 'χες τάξει,
μην το ξεχνάς, Ὀλύμπιε, σώσε μας από το μαύρο Χάρο,
και μην αφήνεις ν' αφανίζονται πια από τους Τρῶες οι Αργίτες!»
Εἶπε, κι ἀφήκεν ο βαθύγνωμος ο Δίας βροντὴ μεγάλη,
την προσευκὴ του γέρου ως ἀκουσε, που 'χε ο Νηλέας γεννήσει.
Μα οι Τρῶες, του Δία το χτύπο ως γρίκηξαν του
βροντοσκοουταράτου,
- με νέαν ορμή, διψώντας πόλεμο, χύθηκαν στους Αργίτες.
Πῶς στην πλατύδρομη τη Θάλασσα τρανὸ χιμαίε το κύμα
την κουπαστὴ καβαλικεύοντας του карабиού, ως το σπρώχνει
του ανέμου η φόρα, που τα κύματα ψηλά σηκώνει ολόρθα'
ὅμοια κι οι Τρῶες απ' το καστρότειχο με ἀγριον ἀχὸ χιμούσαν,
και προσπερνώντας το με τ' ἄτια τους στις πρύμνες πλάι
χτυπιούνταν
στηθος με στήθος με τα δικοπα κοντάρια—ἀπὸ τ' ἀμάξια
τούτοι, κι εκείνοι στα καράβια τους ανεβασμένοι ἀπάνω,
κι εἶχαν κοντάρια χαλκομύτικα, μακριὰ πολύ και στέρια,
μες στα καράβια τους, στις θάλασσες να κονταροχτυπιούνται.
- Ο Πάτροκλος, ὄση ὥρα ἐμάχουνταν οι Τρῶες με τους Αργίτες
αλάργα απ' τα γοργὰ πλεούμενα, στο καστροτεῖχι ἀπὸξω,
μες στου καλόκαρδου του Ευρύτυλου καθόταν το καλύβι,
και με τα λόγια του τον εὐφραине· και στην πικρὴ πληγὴ του
μαλαχτικά βοτάνια ἀπίθωνε, να πάψει ο μαύρος πόνος.
Μα ως ξέκρινε τους Τρῶες να χύνουνται στο καστροτεῖχι ἀπάνω,
και τους Αργίτες ξεφωνίζοντας στα πόδια να το βάζουν,
σέρνει φωνὴ μεγάλη σκούζοντας και τα μεριά χτυπώντας
με τ' ανοιχτὰ του χεροπάλαμα, κι αυτὰ του λέει με κλάμα:
« Πια δε βασιτῶ καθόλου, Ευρύτυλε, κι ας ἔχεις τόση ἀνάγκη,

- 400 ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν·
ἀλλὰ σέ μὲν θεράπων ποπιτερπέτω, αὐτὰρ ἔγωγε
σπεύσομαι εἰς Ἀχιλλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίνω
παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
- 405 τὸν μὲν ἄρ' ὡς εἰπόντα πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδ'
ἐδύναντο
παυροτέρους περ ἔοντας ἀπώσασθαι παρά νηῶν·
οὐδὲ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
ῥηξάμενοι κλισίῃσι μιγήμεναι ἠδὲ νέεσσιν.
- 410 ἀλλ' ὡς τε στάθμη δόρου νήϊον ἐξιθύνει
τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
εὖ εἶδη σοφίης ὑποθημοσύνησιν Ἀθήνης,
ὡς μὲν τῶν ἐπὶ ἴσα μάχῃ τέτατο πτόλεμός τε·
ἄλλοι δ' ἄμφ' ἄλλῃσι μάχῃν ἐμάχοντο νέεσσιν,
- 415 Ἔκτωρ δ' ἄντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο.
τῷ δὲ μῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδὲ δύναντο
οὔθ' ὃ τὸν ἐξελάσαι καὶ ἐνιπρήσαι πυρὶ νῆα
οὔθ' ὃ τὸν ἄψ ὤσασθαι, ἐπεὶ ῥ' ἐπέλασσε γε
δαίμων.
ἐνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Αἴας
- 420 πῦρ ἐς νῆα φέροντα κατὰ στήθος βάλε δουρί.
δοῦπησεν δὲ πεσών, δαλὸς δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἔκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεπιὸν ὀφθαλμοῖσιν
ἐν κονίῃσι πεσόντα νεὸς προπάραιθε μελαίνης,
Τρωσὶ τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
- 425 Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχῆται
μὴ δὴ πῶ χάζεσθε μάχης ἐν στείνειῖ τῷδε,
ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μὴ μιν Ἀχαιοὶ
τεύχεα συλήσῃσι νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
ὡς εἰπὼν Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
- 430 τοῦ μὲν ἄμαρθ', ὃ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα Μάστορος
υἷον
Αἴαντος θεράπωντα Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισι,
τὸν ῥ' ἔβαλεν κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξείῃ χαλκῷ
ἔσταότ' ἀγχ' Αἴαντος· ὃ δ' ὑππίος ἐν κονίῃσι
- 435 νηὸς ἄπο πρυμνῆς χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα.
Αἴας δ' ἔρριγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Τεύκρε πέπον δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ Κυθηρόθεν ἔνδον ἔοντα
ἴσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι·
- ἐδῶ να μείνω, τι μας ἐζῶσε βαρὺς ἀλήθεια ἀγῶνας.
Μον' βάλε τώρα τον ακράνη σου να σου περνάει την ώρα,
κι εγὼ στον Ἀχιλλέα, στον πόλεμο για να τον σπρώξω, τρέχω.
Το σπλάχνο του ποιος ξέρει αν θ' ἀγγιζα μιλώντας του, αν μ' ἐβόηθα
κάποιος θεός· τι αξίζει η φώτιση σαν ἐρχεται ἀπὸ φίλο.»
Εἶπε, και παίρνει δρόμο τρέχοντας· κι οἱ Δαναοὶ κρατιούνταν
στους Τρῶες που τους χτυποῦσαν ἀσειστοὶ· μα πάλε να τους
διώξουν
μακριὰ ἀπ' τ' ἄρμενα δε δύνουνταν, κι ας ἦταν και πιο λίγοι.
Ὡστόσο μήτε οἱ Τρῶες τις φάλαγγες των Δαναῶν να σπάσουν
μπορούσαν και να φτάσουν στ' ἄρμενα σιμὰ και στα καλύβια,
- Ὅπως μαῆρι ισιώνει σε ἄρμενο μιαν ἄκρη ως ἄλλη η στάφνη
σε ἀξίου μαστόρου χέρια, η φώτιση της Αθηνάς που κάνει
τα μυστικά που κρύβει η τέχνη του καλά να τα κατέχει'
ὅμοια κι αυτῶν μαθὲς σοζύγιαζε τότε η σφαγὴ κι η μάχη.
Κι ὅπως καθέννας σε ἄλλο ολόγουρα καράβι ἐπολεμοῦσε,
ο Ἐχτορας ἦρθε ομπρὸς στον Αἴαντα τον ξακουστό κι ἐστάθη.
Για ἓνα καράβι οἱ δυο τους μάχουνταν, μα δεν μπορούσαν μήτε
ο ἓνας το πλοῖο να κάψει διώχνοντας τον Αἴαντα, μήτε τούτος
να στρέψει πίσω πια τον Ἐχτορα, που 'χε θεὸ προλάτη.
Κι ο γαῦρος Αἴαντας τον Καλήτορα, το γιο του Κλυτίου, βρίσκει
- στο στήθος με κοντάρι, ως ἔφερνε φωτιά για το καράβι'
πέφτει στη γη βροντώντας, κι ο δαυλὸς του ξέφυγε ἀπ' το χέρι.
Κι ο μέγας Ἐχτορας, ως ξέκρινε νεκρὸ πεσμένο χάρμω
στις σκόνες μέσα ἐκεῖ τον ξάδερφο στο μαῦρο ομπρὸς καράβι,
σέρνει φωνὴ τους Τρῶες γκαρδιώνοντας και τους Λυκιώτες ὅλους:
« Τρῶες και Λυκιώτες κι ὅλοι οἱ Δάρδανοι, τρανοὶ κονταρομάχοι,
τη μάχη τέτοιαν ὦρα δύσκολη μην παρατάτε ἀκόμα,
μόνο γλιτώστε τον Καλήτορα, μην τύχει και του πάρουν,
στο αρμενοστάσι ομπρὸς ως ἔπεσεν, οἱ Ἀργίτες τ' ἄρματά του.»
Εἶπε, κι ἀπὰ στον Αἴαντα τίναξε το λαμπερὸ κοντάρι,
- μα ξαστοχάει, και το Λυκόφρονα τον Κυθηριώτη βρίσκει,
το γιο του Μάστορα, που σύντροφο τον εἶχεν ο Αἴας κοντά του
κρατήσει, τι εἶχε στ' ἅγια Κύθηρα σκοτώσει ἐκεῖνος κάποιον.
Αὐτόν, στον Αἴαντα δίπλα ως ἔστεκε, στην κεφαλή, στ' ἀφί του
ψηλά, χτυπάει με το κοντάρι του κι ἀνάσκελα στη σκόνη
χάρμω ἀπ' του πλοῖου την πρύμνα ἐκύλησε, κι ἐλύθη η δύναμη του.
Κι ο Αἴαντας πάγωσε, και μίλησε γυρνώντας του ἀδερφοῦ του:
« Τεύκρο καλὲ μου, τώρα ο σύντροφος σκοτώθηκε ο πιστὸς μας,
ο γιος του Μάστορα ἀπ' τα Κύθηρα, που ἦρθε σε μας να μείνει,
και σε ἴδια σέβαση τον εἶχαμε με τους γονιοῦς μας πάντα.

- 440 τὸν δ' Ἐκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε. ποῦ νύ τοι ἰοὶ
ὠκύμοροι καὶ τόξον ὃ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
ὡς φάθ', ὃ δὲ ξυνέηκε, θέων δὲ οἱ ἄγχι παρέστη,
τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
ιοδόκον· μάλα δ' ὦκα βέλεα Τρῶεσσιν ἐφίει.
- 445 καὶ ῥ' ἔβαλε Κλείτον Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱὸν
Πουλυδάμαντος ἐταῖρον ἀγαυοῦ Πανθοῖδαο
ἠνία χερσὶν ἔχοντα· ὃ μὲν πετόνητο καθ' ἵππους·
τῆ γὰρ ἔχ' ἦ ῥα πολὺ πλείσται κλονέοντο φάλαγγες
Ἴκτορι καὶ Τρῶεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
- 450 ἦλθε κακόν, τὸ οἱ οὐ τις ἐρύκακεν ἰεμένων περ.
αὐχένι γὰρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπυσεσεν ἰός·
ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δὲ οἱ ἵπποι
κεῖν' ὄχεα κροτέοντες. ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίος ἦλυθεν ἵππων.
- 455 τοὺς μὲν ὃ γ' Ἀστυνόω Προπιάονος υἱεῖ δῶκε,
πολλὰ δ' ἐπότρυνε σχεδὸν ἴσχειν εἰσροδῶντα
ἵππους· αὐτὸς δ' αὐτῶν ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεύκρος δ' ἄλλον οἷσθ' ἐφ' Ἴκτορι χαλκοκορυστῆ
αἶνυτο, καὶ κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
- 460 εἶ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν.
ἀλλ' οὐ λήθε Διὸς πικρινὸν νόον, ὃς ῥ' ἐφύλασσαν
Ἴκτορ', ἀτὰρ Τεύκρον Τελαμώνιον εὐχὸς ἀπηύρα,
ὃς οἱ εὖστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξω
ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δὲ οἱ ἄλλη
- 465 ἰὸς χαλκοβαρῆς, τόξον δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τεύκρος δ' ἐρρίγησε, κασίγητον δὲ προσηύδα·
ὦ πόποι ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μῆδεα κείρει
δαίμων ἡμετέρης, ὃ τέ μοι βιὸν ἔκβαλε χειρός,
νευρὴν δ' ἐξέρρηξε νεόστροφον, ἦν ἐνέδησα
- 470 πρῶϊον, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρώσκοντας οἷστούς.
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
ὦ πέπτον ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς
κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς Δαναοῖσι μεγήρας·
αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ καὶ σάκος ὦμω
- 475 μάρναό τε Τρῶεσσι καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαοῦς.
μὴ μὰν ἀσπουδὶ γε δαμασσάμενοί περ ἔλοιεν
νῆας εὖσσελμούς, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμησ.
ὡς φάθ', ὃ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίησιν ἔθηκεν,
αὐτὰρ ὃ γ' ἀμφ' ὦμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμον,
- 480 κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμω κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεῖνόν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξεί χαλκῷ,
βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα θέων Αἴαντι παρέστη.
Ἴκτωρ δ' ὡς εἶδεν Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμα,
- Ο αντρόκαρδος τον σκότωσε Ἐχτορας. Μα οι γοργοθανατούσες που είναι σαγίτες και το τόξο σου, του Απόλλωνα το δώρο;»
Εἶπε, κι αυτός τα λόγια του άκουσε και τρέχει ευτύς κοντά του' το σαϊτολόγο μες στα χέρια του και το δοξάρι εκράτει το λυγερό, και πήρε κι έριχνε βροχή στους Τρῶες απάνω. και βρήκε πρώτα του Πεισήνορα το γιο τον ψυχωμένο, τον Κλείτο, που 'χε ο Πολυδάμαντας, ο γιος του Πάνθου, ακράνη, τα νιόλουρα ως κρατούσε κι έβλεπε μονάχα τ' άλογά του, που τα 'ριχνε οπου ανακατώνουνταν τα πιο πολλά φουσάτα, στους Τρῶες για χάρη και στον Ἐχτορα' μα το κακό τον βρήκε μεμιάς, κι ουδέ κανείς τον γλίτωσε, κι ας το λαχταροῦν τόσο' τι ήρθε η σαγίτα και τον κάρφωσε στο σβέρκο η φαρμακούσα' κι από το αμάξι εκπρακύλησε, και τ' άτια έκαμαν πίσω, με βρόντο το άδειο αμάξι σέρνοντας· κι ευτύς ο Πολυδάμας, ως τα 'δε που 'φευγαν, επρόφταξε και στάθηκε μπροστά τους, και στον Αστύνοο τα παράδωσε, το γιο του Προπιώνα' κι αφού τον πρόσταξε να γνοιάζεται, πλάι του να τα 'χει πάντα τ' άλογα, αυτός γυρνώντας έσμιξε τους μπροστομάχους πάλε. Κι ο Τεύκρος βγάξει για τον Ἐχτορα το χαλκοκράνη κι άλλη σαγίτα, κι έτσι τέλος θα 'δινε στη μάχη ομπρός στα πλοία, αν τη ζωή χτυπώντας του 'παίρνε στην αντριγιά του απάνω. Μα το βαθύ μυαλό δεν ξεφυγε του Δία που τον γνοιαζόταν τον Ἐχτορα, και δεν την έδωσε στον Τεύκρο τέτοια δόξα' του σπάει την κόρδα την καλόστριφτη στο αλάθευτο δοξάρι, ως το τραβούσε, κι η χαλκόβαρη σαγίτα ξεστρατίζει και φεύγει πέρα, και του ξεφυγε το τόξο από τα χέρια. Κι ο Τεύκρος πάγωσε, και μίλησε γυρνώντας του αδερφού του: «Ωχού, κάποιος θεός τον κάθε μας σκοπό στη μάχη απάνω μας τον ζαβώνει, τι μου τίναξε το τόξο από το χέρι τη νιοστριμμένη κόρδα σπάζοντας, που το πουρνό την είχα στεριώσει, στις πικνές που θα 'ριχνα σαγίτες να βαστήξει.» Κι ο μέγας Αίαντας του αποκρίθηκεν, ο γιος του Τελαμώνα: « Καλέ μου, το δοξάρι σου άφησε και τίς πολλές σαγίτες, με τους Αργίτες μια και τα' βαλε θεός και μας ζαβώνει. Πάρε στα χέρια το κοντάρι σου, στον ώμο το σκουτάρι, και χύσου απά στους Τρῶες χτυπώντας τους, και σπρώχνε και τους άλλους· κι αν μας νικήσαν, όμως άμαχα μη μας τα πάρουν τώρα τα γρήγορα άρμενα' να δείξουμε καιρός την αντριγιά μας!» Εἶπε, και κείνος το δοξάρι του μες στο καλύβι αφήνει, το τετραβόδινο σκουτάρι του περνάει στους ώμους γύρα, και στο γερό κεφάλι του έβαλε καλοφτιασμένο κράνος, κι άγρια ψηλά από πάνω ανέμιζεν η φούντα του η αλογισια. Το δυνατό κοντάρι του άρπαξε, περίσσια ακονισμένο, κι έτσι κινάει και φεύγει τρέχοντας και πλάι στον Αίαντα στέκει. Κι ο μέγας Ἐχτορας, ως ξέκρινε να σπάει του Τεύκρου η κόρδα,

- 485 Τρωσί τε καί Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρόν ἄυσας·
Τρῶες καί Λύκιοι καί Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί
ἄνδρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς
νῆας ἀνά γλαφυράς· δὴ γάρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἄνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα.
- 490 ρεία δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίγνεται ἀλκή,
ἡμὲν ὅτεοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξει,
ἡδ' ὄτινας μινύθει τε καὶ οὐκ ἐθέλησιν ἀμύνειν,
ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει.
ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες· ὅς δέ κεν ὑμέων
- 495 βλήμενος ἡὲ τυπείς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη
τεθνάτω· οὐ οἱ ἀεικέες ἀμυνομένω περὶ πάτρης
τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
- 500 ὡς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
Αἴας δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἐτάροισιν·
αἰδῶς Ἀργεῖοι· νῦν ἄρκιον ἦ ἀπολέσθαι
ἡὲ σαωθῆναι καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν.
ἦ ἔλπεσθ' ἦν νῆας ἔλη κορυθαίολος Ἴεκτωρ
- 505 ἐμβαδὸν ἴζεσθαι ἦν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος;
ἦ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα
Ἴεκτορος, ὅς δὴ νῆας ἐνιπρήσαι μενεαίνει;
οὐ μὲν ἔς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
ἡμῖν δ' οὐ τις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων
- 510 ἡ αὐτοσχεδίῃ μῖζαι χειράς τε μένος τε.
βέλτερον ἦ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον ἡὲ βιώναι
ἢ δηθὰ στρεύεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊότητι
ὦδ' αὐτως παρὰ νηυσὶν ὑπ' ἀνδράσι
χειροτέροισιν.
ὡς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
- 515 ἐνθ' Ἴεκτωρ μὲν ἔλε Σχεδίον Περιμήδεος υἱὸν
ἀρχὸν Φωκῆων, Αἴας δ' ἔλε Λαοδάμαντα
ἡγεμόνα πρυλέων Ἀντήνορος ἀγλαὸν υἱόν·
Πουλυδάμας δ' ὄτων Κυλλήγιον ἐξενάριξε
Φυλεΐδew ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν.
- 520 τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδῶν· ὁ δ' ὑπαιθα λιάσθη
Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπῆμβροτεν· οὐ γὰρ
Ἀπόλλων
εἶα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι·
αὐτὰρ ὁ γε Κροίσμου στήθος μέσον οὐτ' ασε δουρί.
δοῦπησεν δὲ πεσῶν· ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
- σέρνει φωνὴ τους Τρῶες γκαρδιώνοντας και τους Λυκιώτες ὄλους:
«Τρῶες και Λυκιώτες κι ὄλοι οι Δάρδανοι, τρανοὶ κονταρομάχοι,
ἄντρες σταθεῖτε, ορθὴ κρατάτε τὴ τῆς αντριγιὰς τὴ φλόγα
εδῶ στα βαθουλά πλεούμενα' τι με τα μάτια μου εἶδα
κάποιον τρανὸ που ο Δίας του εχάλασε να τώρα τὴ σαγιὰ.
- Ὁ Δίας βοηθὸς σαν ἐρχεται, εὐκόλα το καλοξεχωρίζεις,
και πότε δόξα δίνει αθάνατη σε κάποιους, ἄλλους πάλε
να παρατήσῃ λείει, και χάνονται και δεν τους διαφεντεύει.
Να τώρα εμάς συντρέχει κι ἐκοψε τὴ φόρα απ' τους Ἀργίτες.
Ὅλοι μαζί λοιπὸν χτυπάτε τους στα πλοία μπροστά, κι αν κάποιος
ἀπὸ κοντάρὶ βρεῖ το θάνατο για ἀπὸ σαγιὰ τώρα,
ας πέσει· ἀξίζει διαφεντεύοντας το πατρικὸ του χῶμα
να πέσει' τα παιδιὰ του εγλίτωσαν και το ακριβὸ του ταίρι,
κι ἐμεινε ἀπειραχτο το σπῆτι του κι ο γονικὸς του ο κλῆρος,
αν μπουν οι Ἀργίτες στα καραβιά τους και γύρουν στην πατρίδα.»
- Αὐτὰ εἶπε, κι ὄλοι ἐπήραν δύναμη και στύλωσε ἡ καρδία τους.
Κι ο Αἴαντας απ' τὴν ἄλλη ἐγκάρδιωνε μιλώντας στους δικούς του:
«Ντροπῆς, Ἀργίτες, για χανόμεστε για και γλιτώνουμε ὄλοι
τὴν ὠρα αὐτῆ, τὴ μαύρη αν διώξουμε φοβέρα απ' τα καράβια.
Ὁ Ἐχτορας τώρα αν τα καράβια μας πατήσῃ, μη θαρρεῖτε
πῶς με τα πόδια στην πατρίδα σας θα φτάσετε ἕνας ἕνας;
Δεν τον ἀκούτε εσεῖς τον Ἐχτορα πῶς κράζει και γκαρδιώνει
το ασκέρὶ του ὄλο, ἀπὰ στη λύσσα του να κάψῃ τα καράβια;
Δεν τους καλνά χορὸ να στήσουνε, τους λείει να πολεμήσουν.
Ἄλλο δεν ἔχουμε καλύτερο κι εμεῖς παρὰ μαζί τους
- στήθος με στήθος να παλέψουμε και να ῥθουμε στα χέρια.
Κάλλιο, ζωὴ μας μένει ἢ θάνατος, να ἰδοῦμε μια για πάντα,
παρὰ να τυρανιόμαστε ἀδίκῃ μες σε σφαγές και μάχες -
χρόνια πολλὰ πλάι στα καράβια μας ἀπὸ ἀχαμνότερους μας».
Αὐτὰ εἶπε, κι ὄλοι ἐπήραν δύναμη, στυλώθηκαν' και τότε
το γιο του Περιμήδη ἐσκότωσε, των Φωκιωτῶν το ρῆγα,
ο Ἐχτορας, το Σχεδίον' κι ἐσκότωσεν ο Αἴας το Λαοδάμα,
τον αντρεωμένο γιο του Αντήνορα, στους πεζολάτες πρώτο'
κι ο Πολυδάμας πάλι ἐσκότωσε τον Ὄτω απ' τὴν Κυλλήγη,
του Μέγη ακράνη, στους αντρόκαρδους τους Ἐπειοὺς ρηγάρχη.
- Κι ο Μέγης, που τον εἶδε, ἀπάνω του χιμάει, μα ο Πολυδάμας
πηδάει λοξὰ και δεν τον πέτυχε, τι ο Απόλλωνας του Πάνθου
το γιο να σκοτωθεῖ δεν ἀφήσε μες στους προμάχους τότε·
κι ἔτσι τον Κροίσμο αὐτὸς κατὰστηθα με το κοντάρὶ βρίσκει.
Βρόντηξε πέφτοντας, κι ως ἐσκυβεν ο Μέγης να τον γδῦσει,
νύθηκε ο Δόλοπας ἀπάνω του. τσανός κονταρομαίανος.

- 525 τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ αἰχμῆς εὐ εἰδῶς
 Λαμπετίδης, ὃν Λάμπος ἐγένετο φέρτατον υἱὸν
 Λαομεδοντιάδης εὐ εἰδῶτα θούριδος ἀλκῆς,
 ὅς τότε Φυλεῖδοιο μέσον σάκος οὐτάσε δουρί
 ἐγγύθεν ὀρμηθεῖς· πυκινὸς δὲ οἱ ἦρκεσε θώρηξ,
- 530 τὸν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα· τὸν ποτε Φυλεὺς
 ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἅπο Σελλήεντος.
 ξείνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης
 ἐς πόλεμον φορέειν δηῖων ἀνδρῶν ἀλεωρήν·
 ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἦρκεσ' ὄλεθρον.
- 535 τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκῆρεος ἵπποδασειης
 κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχει ὀξυόεντι,
 ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε
 κάππεσεν ἐν κονίησι νέον φοῖνικι φαεινός.
 εἰς ὃ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἔλλπετο νίκην,
- 540 τόφρα δὲ οἱ Μενέλαος ἀρήϊος ἦλθεν ἀμύντωρ,
 στή δ' εὐράξ σὺν δουρί λαθῶν, βάλε δ' ὦμον
 ὀπισθεν·
 αἰχμῆ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμῶωσα
 πρόσσω ἰεμένη· ὃ δ' ἄρα πρηνῆς ἐλιάσθη.
 τῷ μὲν εἰσιάσθη χαλκῆρεα τεύχε' ἀπ' ὦμων
- 545 συλῆσιν· Ἐκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευσε
 πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἴκεταονίδην ἐνένιπεν
 ἴφθιμον Μελάνιππον· ὃ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας
 βοῦς
 βόσκ' ἐν Περκῶτη δηῖων ἀπὸ νόσφιν ἐόντων·
 αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἦλυθον ἀμφιέλισσαι,
- 550 ἄψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρῶεσσι,
 ναῖε δὲ πᾶρ Πριάμω, ὃ δὲ μιν τίεν ἴσα τέκεσσι·
 τὸν ῥ' Ἐκτωρ ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ'
 ὀνόμαζεν·
 οὕτω δὴ Μελάνιππε μεθήσομεν; οὐδέ νυ σοὶ περ
 ἐντρέπεται φίλον ἦτορ ἀνεψιοῦ κταμένοιο;
- 555 οὐχ ὀράας οἶον Δόλοπος περὶ τεύχε' ἔπουσιν;
 ἀλλ' ἔπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἔστιν ἀποσταδὸν Ἀργείοισι
 μάρνασθαι, πρὶν γ' ἢ ἐ κατακτάμεν ἢ ἐ κατ' ἄκρης
 Ἴλιον αἰπεινὴν ἐλέειν κτάσθαι τε πολίτας.
 ὡς εἰπῶν ὃ μὲν ἦρχ', ὃ δ' ἄμ' ἔσπετο ἰσόθεος φῶς·
- 560 Ἀργεῖους δ' ὄτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
 ὦ φίλοι ἀνέρες ἔστε, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ,
 ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμῖνας.
 αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σοοὶ ἢ ἐπέφονται·
 φευγόντων δ' οὐτ' ἄρ κλέος ὄρνυται οὐτέ τις ἀλκή.
- ο γιος του Λάμπου, του Λαομέδοντα τ' αγγόνι, που 'χε ο Λάμπος
 κάνει αντρειωμένο και πολυξερο στην τέχνη του πολέμου.
 Τούτος σιμώνοντας εχτύπησε στη μέση το σκουτάρι
 του Μέγη, μα ο γερὸς ο θώρακας που εφόραε, ταιριασμένος
 με λάμες κουφωτές, τον γλίτωσε' τον είχε απ' την Εφύρα,
 απ' του Σελήη τους ὀχτους κάποτε φέρει ο Φυλέας στο σπίτι
 του ρήγα Ευφήτη δῶρο ατίμητο, που καλοσκάμισέ τον,
 απ' τις ριζιές του οχτροῦ στον πόλεμο να τον γλιτώνει πάντα.
 Αυτὸς απ' το κορμί ξεμάκρυνε του γιου το Χάρο τώρα.
 Κι ο Μέγης ρίχνει το κοντάρι του το μυτερό, και βρῖσκει
 του φουντωτοῦ χαλκένιου κράνους του κατάκορφα την ἀκρη,
 και πέρα πέταξε τη φούντα του, που ως ἔπεσε στη σκόνη,
 φεγγοβολούσε ἀκέρια, νιόβαφη με λαμπερὴ πορφύρα.
 Μα ὅσο μαζὶ του ἀκόμα ἐμάχουνταν κι ἔλπιζε ἀκόμα νίκη,
- φτάνει ο Μενέλαος ο αντροδύναμος βοηθὸς του, κι ως ἐστάθη
 πίσω κρυφά, στο πλάι του Δόλοπα, τον πέτυχε στον ὦμο·
 κι ως λαχταρούσε το κοντάρι του να πάει μπροστά, το στέρνο
 του τρύπησε, κι αὐτὸς σωριάστηκε τα πίστομα στο χῶμα.
 Κι αὐτοὶ απ' τους ὤμους του τα χάλκινα χιμῶν και παίρνουν ὄπλα'
 κι ο Ἐχτορας τότε κράζει σε ὅλα του τ' ἀδέρφια και ξαδέρφια'
 και πρῶτα του Ἰετάονα μάλωσε το γιο, τον αντρειωμένο
 Μελάνιππο, που πριν οἱ ἀντίμαχοι σης Τροίας τα μέρη φτάσουν,
 τα στριφτοζάλικα τα βόδια του βοσκούσε στην Περκῶτη'
 σα φτάσαν ὁμως τα διπλόγυρτα των Δαναῶν καράβια,
- στην Τροία ξανάρθε και ξεχώριζε μέσα στους Τρῶες τους ἄλλους·
 τον εἶχε ο Πριάμος στο παλάτι του και τον τιμοῦσε ως γιο του.
 Σ' αὐτὸν μιλοῦσε ο μέγας Ἐχτορας μαλώνοντας τον τώρα:
 « Ἐτσι θα μείνουμε, Μελάνιππε, με σταυρωμένα χέρια; ;
 και δε σε νιάζει που μας σκότωσαν τον ξάδερφο καθόλου;
 Δε βλέπεις, τ' ἄρματα του Δόλοπα πως τριγυρνῶν εκείνοι;
 Ακλούθα μου, τι τώρα ἀπόμακρα δε στέκει τους Αργίτες
 πια να χτυπούμε' ἢ θα τους σφάζουμε για εκείνοι θα γκρεμίσουν
 την Τροία την ἀψηλὴ συθέμελα και το λαὸ θα σφάζουν.»
 Εἶπε και μπήκε ομπρός, κι ο ἰσόθεος τον ἀκολούθησε ἀντρας.
- και τους Αργίτες ο Αἴας ἐγκάρδιωνεν, ο γιος του Τελαμῶνα:
 « Ἄντρες φανείτε, φίλοι, κι ὅλοι σας ντροπῆ στα στήθια νιώστε,
 κι ο ἕνας στον ἄλλο μπρος ας ντρέπεται στις ἀγριες μάχες μέσα'
 τι ὅσοι κρατοῦν ντροπῆ δε χάνονται, μον' πτότεροι γλιτώνουν,
 κι ὅσοι τσακίζουιν δε δολφίζουινται και νλιπυιῶ δε βροίσκουιν!»

- 565 ὡς ἔφαθ' , οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον,
 ἐν θυμῷ δ' ἐβάλλοντο ἔπος, φράξαντο δὲ νῆας
 ἔρκει χαλκείῃ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρεν.
 Ἀντίλοχον δ' ὄτρυνε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 Ἀντίλοχ' οὐ τις σείο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
- 570 οὔτε ποσὶν θάσσω οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ μάχεσθαι·
 εἴ τινα πού Τρώων ἐξάλμενος ἄνδρα βάλοισθα.
 ὡς εἶπών ὁ μὲν αὐτὶς ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθουνεν·
 ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
 ἀμφὶ ἔπαπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο
- 575 ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος· ὁ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἦκεν,
 ἀλλ' Ἴκετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον
 νισόμενον πόλεμον δὲ βάλε στήθος παρὰ μαζόν.
 δοῦπησεν δὲ πεσών, τὸν δὲ σκότος ὄσσε
 κάλυπεν.
 Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε κύων ὡς, ὅς τ' ἐπὶ νεβρῷ
- 580 βλημένῳ αἶψη, τὸν τ' ἐξ εὐνήφι θορόντα
 θηρητῆρ ἐτύχησε βαλὼν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
 ὡς ἐπὶ σοὶ Μελάνιππε θόρ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
 τεύχεα συλίσων· ἀλλ' οὐ λάθεν Ἴκτορα δῖον,
 ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε θέων ἀνά δῆϊότητα.
- 585 Ἀντίλοχος δ' οὐ μείνε θεός περ ἔων πολεμιστῆς,
 ἀλλ' ὁ γ' ἄρ' ἔτρεσε θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἑοικώς,
 ὅς τε κύνα κτεῖνας ἢ βουκόλον ἀμφὶ βόεσσι
 φεύγει πρὶν περ ὄμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν·
 ὡς τρέσε Νεστορίδης, ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἴκτωρ
- 590 ἠχῆ θεσπεσίη βέλεα στονόνετα χέοντο·
 στή δὲ μεταστρεφθεῖς, ἐπεὶ ἴκετο ἔθνος ἑταίρων.
 Τρῶες δὲ λείουσιν ἑοικότες ὠμοφάγοισι
 νηυσὶν ἐπεσεύοντο, Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμᾶς,
 ὁ σφίσιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θέλγε δὲ θυμόν
- 595 Ἀργείων καὶ κύδος ἀπαίνυτο, τοὺς δ' ὀρόθουνεν.
 Ἴκτορι γὰρ οἳ θυμὸς ἐβούλετο κύδος ὀρέξαι
 Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσσι θεσπιδαῆς πῦρ
 ἐμβάλῃ ἀκάματον, Θέτιδος δ' ἐξάισιον ἀρήν
 πᾶσαν ἐπικρήνειε· τὸ γὰρ μένε μητίετα Ζεὺς
- 600 νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
 ἐκ γὰρ δὴ τοῦ μέλλε παλιῶξιν παρὰ νηῶν
 θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κύδος ὀρέξειν.
 τὰ φρονέων νήεσσιν ἐπι γλαφυρῆσιν ἔγειρεν
 Ἴκτορα Πριαμίδην μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτόν.
- Εἶπε, μ' αὐτοὶ κι ατοὶ τους λόγιαζαν να κρατηθοῦν αντρίκεια,
 και βαλαν στην καρδιά το λόγο του, και τα καράβια ἐφραξαν
 με χάλκινο τειχί' κι ἐκέντριζε τους Τρῶες ο Δίας ψηλάθε.
 Τότε ο Μενέλαος ο βροντόλαλος του Αντίλοχου φωνάζει:
 « Κανένας Αχαιός, Αντίλοχε, δεν εἶναι νιότερός σου,
 μηδὲ και τόσο γοργονότατος, μηδὲ και πιο αντρειωμένος.
 Να θε πηδήξεις, να πετύχαινες ἀπὸ τους Τρῶες κανέναν!»
 Εἶπε, κι ἀφού κουράγιο του ἴδωκε, γυρνάει και φεύγει πίσω.
 Κι αὐτὸς πηδάει μπροστὰ ἀπ' τους πρόμαχους και ρίχνει το κοντάρι,
 με προσοχὴ κοιτώντας γύρα του' κι οι Τρῶες ἔκαμαν πίσω,
 καθώς κοντάριζε' κι οὐδ' ἐφυγε στ' ἀνώφελα η ριζιά του'
 στο στήθος του Ἴκετάονα πέτυχε το γιο, τον ψυχωμένο
 Μελάνιππο, στη μάχη ως ἐμπαινε, και στο βυζὶ τον βρίσκει.
 Βρόντηξε πέφτοντας, και σκέπασε τα μάτια του σκοτάδι.
 Κι ο Αντίλοχος χιμίζει ἀπάνω του, σα σκύλος πα στο ελάφι
 το λαβωμένο, που το πέτυχεν ο κυνηγὸς την ὥρα
 που ἀπ' τη μονιά του βγαίνει, κι ἔλυσε μεμιάς τα γόνατα του'
 ὅμοια κι ο Αντίλοχος, Μελάνιππε, χυνόταν πάνωθὲ σου,
 για να σε γδύσει ο πολεμὸχαρος. Τον πήρε ὁμως το μάτι
 του Ἐχτόρου, κι ἦρθε ἀντίκρου τρέχοντας μες στη σφαγὴ κι ἐστάθη.
 και δεν κρατήθη ομπρός του ο Αντίλοχος, με ὄσην αντρεία κι αν εἶχε'
 σαν το θεριὸ στα πόδια το ἴβαλε, σε βουκολιὸ που κάνει
 κάποια ζημιά τρανή, σκοτώνοντας για σκύλο για βουκόλο,
 και το ἴβαλε στα πόδια γρήγορα, πολλοὶ πρὶν μαζωχτοῦνε'
 ὅμοια ἐφευγε κι ο γιος του Νέστορα, κι ἀπάνω του ἀπολοῦσαν
 ριζιές φαρμακωμένες ο Ἐχτορας κι οι Τρῶες με ἀχὸ μεγάλο.
 Τέλος, σαν ἐφτασε στους συντρόφους, μεταγυρνάει και στέκει.
 Και τότε οι Τρῶες ἀπάνω στ' ἄρμενα χιμίζαν σαν τους λιόντες,
 σάρκες ὠμές που τρων, και τέλευαν τους ορισμούς του Δία,
 που την ορμὴ τους ὄλο θεριεῦε κεντρίζοντας τους, κι ὄλο
 των Αχαιῶν τη δύναμη ἔκοβε, τη δόξα παίρνοντας τους·
 τι μέσα του βαθιά τον Ἐχτορα βουλιόταν να δοξάσει,
 το γιο του Πριάμου, φλόγα ἀδάμαστη ν' ἀνάψει στα καράβια
 τα δρεπανόγυρτα, το θέλημα το ἀγριο να βγει ως την ἀκρη
 της Θέτιδας· τι αὐτὸ ο βαθύγνωμος πρόσμενε Δίας, τη φλόγα
 που ἀπ' τ' αναμμένο θα πετάγονταν καράβι ν' ἀντικρίσει"
 κι εὐτὺς μετὰ, καθώς λογάριζε, τους Τρῶες ἀπ' τα καράβια
 θα ἴδιωχνε πίσω πια, γυρίζοντας τη νίκη στους Ἀργίτες.
 Με τέτοιους λογισμούς τον Ἐχτορα στα βαθουλά καράβια,
 ως δα κι ατὸς του το λαντάριζε. κεντούσε να νιυίξει.

- 605 μαίνετο δ' ὡς δὴ Ἄρης ἐγγέσπαλος ἢ ὀλοὸν πῦρ
οὔρεσι μαίνηται βαθέης ἐν τάρφεσιν ὕλης·
ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίγνεται, τῷ δὲ οἱ ὄσσε
λαμπέσθην βλοσυρῆσιν ὑπ' ὀφρύσιν, ἀμφὶ δὲ
πήληξ
σμερδαλέον κροτάφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο
- 610 Ἴκτορος· αὐτὸς γὰρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
Ζεὺς, ὃς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μόνον ἐόντα
τίμα καὶ κύδαινε. μινυνθάδιος γὰρ ἐμελλεν
ἔσσεσθ'· ἤδη γὰρ οἱ ἐπόρνευε μόρσιμον ἦμαρ
Παλλὰς Ἀθηναίῃ ὑπὸ Πηλεΐδαο βίηφιν.
- 615 καὶ ῥ' ἔθελεν ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων,
ἧ δὴ πλείστον ὄμιλον ὄρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
ἀλλ' οὐδ' ὡς δύνατο ῥῆξαι μάλα περ μενεαίνων·
ἴσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἤϊτε πέτρη
ἠλίβατος μεγάλη πολιῆς ἀλὸς ἐγγύς ἐοῦσα,
- 620 ἢ τε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
κύματά τε τροφόντα, τὰ τε προσερεύγεται αὐτήν·
ὡς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον οὐδὲ φέβοντο.
αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν ἔνθορ' ὀμίλῳ,
ἐν δ' ἔπεσ' ὡς ὅτε κύμα θοῆ ἐν νηϊ πέσῃσι
- 625 λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφές· ἢ δέ τε πᾶσα
ἄχνη ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτη
ἰστίῳ ἐμβρέμεται, τρομέουσι δὲ τε φρένα ναῦται
δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται·
ὡς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
- 630 αὐτὰρ ὁ γ' ὡς τε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθῶν,
αἶ ῥά τ' ἐν εἰαμενῇ ἔλεος μεγάλοιο νέμονται
μυρίαί, ἐν δὲ τε τῆσι νομεύς οὐ πω σάφα εἰδῶς
θηρὶ μαχέσασσασθαι ἔλικος βοὸς ἀμφὶ φονῆσιν·
ἦτοι ὁ μὲν πρῶτησι καὶ ὑστατίησι βόεσσιν
- 635 αἰὲν ὀμοσπῆχαι, ὃ δὲ τ' ἐν μέσσησιν ὀρούσας
βοῦν ἔδει, αἶ δὲ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὡς τότε
Ἀχαιοὶ
θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἴκτορι καὶ Διὶ πατρὶ
πάντες, ὃ δ' οἷον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφῆτην,
Κοπρῆος φίλον υἱόν, ὃς Εὐρυσθέος ἄνακτος
- 640 ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακλεΐῃ.
τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
παντοίας ἀρετάς, ἤμην πόδας ἠδὲ μάχεσθαι,
καὶ νόον ἐν πρῶτοισι Μυκηναίων ἐτέυκτο·
ὃς ῥα τότε Ἴκτορι κύδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε.
- Κονταροσειστής Ἄρης ἐλεγες πῶς εἶναι καὶ φρενιάζει,
για κι ἀγρία φλόγα μες σε σύλλογγο βαθύ, στα κορφοβουῖνια'
αφροὶ το στόμα του μαργέλωναν, καὶ κάτω απ' τα ἀγρία φρύδια
βγάζαν φωτιές τα δυο τα μάτια του, κι ὅλο φοβέρα εσειόταν
το κράνος στα μελίγγια του Ἐχτορα τρογύρα, ως πολεμοῦσε'
- τι ο Δίας ατός του τον παράστεκε ψηλάθε απ' τον αιθέρα,
καὶ μες στους ἄλλους τούτον δόξαζε μονάχα καὶ τιμούσε'
του ἦταν μαθές γραφτό λιγὸχρονος πάνω στη γη να ζήσει,
τι κιόλας η Αθηνά η γλαυκόματη του σίμωνε τη μέρα,
που θα τον ἐβρίσκεν ο θάνατος απ' του Αχιλλέα τα χέρια.
καὶ τις γραμμές να σπάσει ἐγύρευε μια δω μια κει, θωρώντας
τα πιο ὀμορφα ἄρματα κι οἱ πίοτεροι που βρίσκουνταν Αργίτες.
Μα ουδ' ἔτσι να τις σπάσει ἐδύνουνταν, καὶ μ' ὀλη του τη λύσσα,
τι ἐκεῖνοι σε σφιχτές κρατιόντουσαν γραμμές καὶ δεν ἐφευγαν.
Πῶς βράχος τρίπηλος, ἀπόγκρεμος, στων σφουριχτῶν ἀνέμων
- τη λύσσα στέκει καὶ στα κύματα που πάνω του ξεσποῦνε
γιγάντια, ορθόστητα, στο πέλαγος ἀντίκρου τ' ἀφρισμένο'
ὀμοια στέκονταν στέριοι ουδ' ἐφευγαν μπροστά στους Τρῶες κι οἱ
Αργίτες.
Κι αὐτός, ξαστράφτοντας ολόγυρα παντού, χιμάει στ' ασκέρη
καὶ πέφτει μέσα, ως κύμα πού 'πεσε, θρεμμένο απ' τους ἀνέμους
κι ἀπὸ τα σύγνεφα, σε γρήγορο καράβη ἐντός, κι ἀκέρη
μες στους αφρούς του το κουκούλωσε, κι η ἀγρία πνοή του ἀνέμου
ψηλά σφυρίζει μες στα ξάρτια του' κι οἱ ναῦτες παραλυοῦνε,
κάθε στιγμή ως θωροῦν το θάνατο καὶ μόλις του γλιτώνουν
παρόμοιο σπαραγμό στα στήθια τους κι οἱ Αργίτες νιώθαν τότε.
- Κι αὐτός—πῶς λιόντας ἀνημέρωτος χιμίζει σε γελάδες,
που σε ἀπλωμένου βάλτου ἀρίφνητες τη χλωρασιά βοσκοῦνε,
κι ο γελαδάρης στέκει δίπλα τους· μα το θεριό, που θέλει
γελάδα να του φάει στριφτόκερη, δεν ξέρει πῶς να διώξει'
καὶ μια μπροστά, μια πίσω βρίσκεται, στοῦ κοπαδιοῦ τον κάβο
για στην ουρά' κι ο λιόντας χύνεται στη μέση καὶ σπαραάζει
μια του γελάδα, κι οἱ ἄλλες σκόρπισαν ὀμοια κι οἱ Αργίτες τότε
στο Δία πατέρα καὶ στον Ἐχτορα μπροστά ετσακίζαν ὀλοι.
Κι αὐτός τον Περιφῆτη ἐσκότωσε το Μυκηναῖο μονάχα'
γιος ἦταν του Κοπρέα, που πήγαινε του βασιλιά Εὐρυσθέα
- τους ορισμούς στον ἀντροδύναμο τον Ηρακλή να φέρει.
Κακὸς ο κύρης, μα καλύτερος χίλιες φορές ο γιος του,
σε ὀλα παράξιος, καὶ στο τρέξιμο καὶ στῃς ἀντρείας τη χάρη,
καὶ στο μυαλό απ' τους πρῶτους στάθηκε μες στῃς Μυκῆνες τότε.
καὶ πῶρα ετοιμάς δάδα ἀπίμπητη στον Ἐντορα ναορίζει'

- 645 στρεφθείς γάρ μετόπισθεν ἐν ἀσπίδος ἄντυγι
πάλτο,
τὴν αὐτὸς φορέεσκε ποδηνεκὲ ἔρκος ἀκόντων·
τῆ ὃ γ' ἐνὶ βλαφθεῖς πέεσεν ὕππιος, ἀμφὶ δὲ πῆληξ
σμερδαλέον κονάβησε περὶ κροτάφοισι πεσόντος.
Ἔκτωρ δ' ὄξυ νόησε, θέων δὲ οἱ ἄγχι παρέστη,
- 650 στήθει δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δὲ μιν ἐγγύς ἐταίρων
κτεῖν'· οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο καὶ ἀχνύμενοι περ
ἐταίρου
χραιομεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλα δεῖδισαν Ἔκτορα δῖον.
εἰσώποιοι δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι
νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχυντο.
- 655 Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκη
τῶν πρωτῶν, αὐτοῦ δὲ παρὰ κλισίησιν ἔμειναν
ἄθροοι, οὐδὲ κέδασθεν ἀνά στρατόν· ἴσχε γὰρ
αἰδῶς
καὶ δέος· ἀζηχῆς γὰρ ὁμόκλειον ἀλλήλοισι.
Νέστωρ αὐτὲ μάλιστα Γερῆνιος οὐρὸς Ἀχαιῶν
- 660 λίσσεθ' ὑπὲρ τοκέων γουνοῦμενος ἄνδρα ἕκαστον·
ὦ φίλοι ἄνδρες ἔστε καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ
ἄλλων ἀνθρώπων, ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
παίδων ἢ δ' ἀλόχων καὶ κτήσιος ἠδὲ τοκῆων,
ἦ μὲν ὅτεω ζῶουσι καὶ ᾧ κατατεθνήκασι·
- 665 τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων
ἐστάμεναι κρατερῶς, μὴ δὲ τρωπάσθε φόβον δέ.
ὣς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὡσεν Ἀθήνη
θεσπέσιον· μάλα δὲ σφὶ φῶως γένετ' ἀμφοτέρωθεν
- 670 ἦ μὲν πρὸς νηῶν καὶ ὁμοῖου πολέμοιο.
Ἔκτορα δὲ φράσαντο βοῆν ἀγαθὸν καὶ ἐταίρους,
ἦ μὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν οὐδὲ μάχοντο,
ἠδ' ὅσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῆσιν.
οὐδ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἦνδανε θυμῷ
- 675 ἐστάμεν ἐνθά περ ἄλλοι ἀφέστασαν υἱεὶς Ἀχαιῶν·
ἀλλ' ὃ γε νηῶν ἴκρι' ἐπώχετο μακρὰ βιβάσθων,
νῶμα δὲ ξυστόν μέγα ναῦμαχον ἐν παλάμησι
κολλητὸν βλήτροισι δωκαεικοσίπηχυ.
ὣς δ' ὅτ' ἀνήρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδῶς,
- 680 ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναίρειται ἵππους,
σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστου διηται
λαοφόρον καθ' ὁδόν· πολέες τέ ἐθήσαντο
ἄνδρες ἠδὲ γυναῖκες· ὃ δ' ἔμπεδον ἀσφαλῆς αἰεὶ
θρώσκων ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ
πέτονται·
- τι ως γύριζε τις πλάτες, σκόνταψε στου σκουταριού το γύρο,
που ως χαμηλά στα πόδια του 'φτάνε, τον γλίτωνε απ' τους χτύπους·
και πάνω μπλέκοντας τ' ανάσκελα κυλιστη, και το κράνος
κουδούνισε άγρια στα μελίγγια του τρογύρα, ως γκρεμιζόταν.
Τον πήρε όμως το μάτι του Έχτορα, και τρέχει ευτύς κοντά του'
- στα στήθια το κοντάρι του 'μπήξε και δίπλα στους δικούς του
τον σκότωσε' κι εκείνοι με όλο τους τον πόνο δεν τολμούσαν
να τον συντράμουν, τι τον Έχτορα τον έτρεμαν κι ατοί τους.
Ομπρός τους είχαν τώρα τ' άρμενα, και τ' ακρινά, τα πρώτα
που είχαν τραβήξει, τους περιζώναν κι οι Τρώες χύθηκαν γύρα'
κι οι Αργίτες στανικώς τραβήχτηκαν απ' τα καράβια πίσω
τα πρώτα, δίπλα στα καλύβια τους, κι εκεί πια έμειναν όλοι,
κι ουδέ και δώθε κειθε σκόρπισαν τι τους κρατούσε ο φόβος,
μα κι ή ντροπή· και διναν άπαυτα κουράγιο αναμεσό τους.
Κι απ' όλους πιο ο γερήνιος Νέστορας, των Αχαιών η σκέπη,
- στα γονικά τους τους εξόρκιζε θερμοπαρακαλώντας:
«Άντρες φανείτε, φίλοι, αδείλιαστοι, και τη ντροπή λογιάστε
του ξένου κόσμου, που προσμένει σας· στο νου του ας βάλει ακόμα
καθένας τα παιδιά, το ταίρι του, το βιος του, τους γονιούς του,
για στον Απάνω Κόσμο βρίσκονται για κι έχουν πια πεθάνει'
σ' αυτούς ξορκίζω σας, κι ας λείπουνε, στα γόνατα σας πέφτω'
σταθείτε απράνταχτοι, μη στρέφετε τις πλάτες για φευγάλα !»
Αυτά εἶπε, κι όλοι επήραν δύναμη και στύλωσε ή καρδιά τους.
και τότες η Αθηνά απ' τα μάτια τους σκορπάει τη μαύρη αντάρα,
τη φοβερή, κι αμέσως ξάστραψαν στο φως τα πάντα ομπρός τους,
- και στη μεριά που έκαναν πόλεμο, κι εκεί τα πλοία που στέκαν.
Κι ευτύς το βροντερόφωνο Έχτορα θωροῦν και τους συντρόφους,
κι αυτούς που πίσω πίσω εστεκουνταν χωρίς να πολεμούνε,
κι όσους κοντά στα γοργοτάξιδα καράβια επολεμούσαν.
Ωστόσο του Αίαντα του αντροδύναμου δεν του 'ρχονταν να στέκει
εκεί που κι οι άλλοι Αργίτες στέκουνταν αλάργα' στην κουβέρτα
των караβιών τους πηγαινόρχουνταν με δρασκελιές μεγάλες.
Κοντάρι μέσα στις παλάμες του, μακρύ, θαλασσομάχο,
εικοσαπήχινο, χαλκόδετο, κουνούσε μανιασμένος.
Πώς όταν άντρας αλογάτορας, πιδέξις καβαλάρης,
- παίρνει διαλέγει τέσσερα άλογα, κι άφοῦ τα ζέψει, τρέχει
μέσα απ' τον κάμπο, σπιρουνώντας τα, να παν στο μέγα κάστρο,
μεσ' από στρατα διαβατάρικη, κι άντρες γυναίκες πλήθος
τον χαίρουντα' κι αυτός ακούραστα δε σταματάει, μ' απ' το 'να
στο άλλο πηδάει και συχναλλάζει τα, καθώς αυτα πετούνε'
παρόμοια κι ο Αίαντας πηναιόρχουνταν με δρασκελιές μεγάλες

685 ὡς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θεῶων ἴκρια νηῶν
φοῖτα μακρὰ βιβάς, φωνὴ δὲ οἱ αἰθέρ' ἴκανεν,
αἰεὶ δὲ σμερδὸν βοῶων Δαναοῖσι κέλευε
νηυσί τε καὶ κλισίησιν ἀμυνέμεν. οὐδὲ μὲν Ἔκτωρ
μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὀμάδῳ πύκα θωρηκτῶων·

690 ἀλλ' ὡς τ' ὄρνιθων πετεηνῶων αἰετὸς αἰθῶν
ἔθνος ἐφορμάται ποταμὸν πάρα βοσκομενάων
χηνῶων ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
ὡς Ἔκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρώροιο
ἀντίος αἴξας· τὸν δὲ Ζεὺς ὤσεν ὀπισθε

695 χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἄμ' αὐτῶ.
αὐτὶς δὲ δριμεία μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·
φαίης κ' ἀκμήτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
ἀντεσθ' ἐν πολέμῳ, ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὄδ' ἦν νόος· ἦτοι Ἀχαιοὶ

700 οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ, ἀλλ'
ὀλέεσθαι,
Τρωσὶν δ' ἔλλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐκάστου
νῆας ἐνιπρήσειν κτενεῖν θ' ἥρωας Ἀχαιοὺς.
οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
Ἔκτωρ δὲ πρυμνήης νεὸς ἦψατο ποντοπόροιο

705 καλῆς ὠκυάλου, ἢ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν
ἐς Τροίην, οὐδ' αὐτὶς ἀπήγαγε πατριδὰ γαίαν.
τοῦ περ δὴ περὶ νηὸς Ἀχαιοὶ τε Τρώες τε
δῆρουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἄρα τοῖ γε
τόξων αἰκᾶς ἀμφὶς μένον οὐδ' ἔτ' ἀκόντων,

710 ἀλλ' οἱ γ' ἐγγύθεν ἰστάμενοι ἕνα θυμὸν ἔχοντες
ὄξεσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνησι μάχοντο
καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ μελάνδετα κωπήηεντα
ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶων χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ'
ὤμων

715 ἀνδρῶων μαρναμένων· ῥέε δ' αἷματι γαῖα μέλαινα.
Ἔκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν οὐχὶ μεθίει
ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων, Τρωσὶν δὲ κέλευεν·
οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' αὐτῆν·
νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκε

720 νῆας ἐλεῖν, αἱ δεῦρο θεῶων ἀέκητι μολοῦσαι
ἡμῖν πῆματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων,
οἱ μ' ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρυμνήσιν νέεσσιν
αὐτὸν τ' ἰσχανάασκον ἐρητύοντό τε λαόν·
ἀλλ' εἰ δὴ ῥα τότε βλάπτε φρένας εὐρύοπα Ζεὺς

σε ἄλλη κουβέρτα ἀπ' ἄλλη, κι ἔφτανε στον ουρανό η φωνή του'
κι ὄλο και τους Αργίτες γκάρδιωνε, τα πλοία να διαφεντέψουν
και τα καλύβια, αγριοφωνάζοντας. Μα κι ο Έχτορας ξοπίσω
μες στο στρατό των Τρωών δεν ἔστεκε των βαριαρματωμένων

σαν τον αἰτό, που σε πετούμενα—για μακρολαιμουδάτους
κύκνους για χήνες για και γερανοῦς—κοπαδιαστά ως βοσκοῦνε
σου ποτάμου τους ὄχτους, ἀξάφνα χιμαίε φτεροκοπώντας'
με ἴδιαν ορμὴ ἀπαντίκρου ἐχίμιξε κι ο γιος του Πρίαμου πάνω
σ' ἕνα καράβι γαλαζόπλωρο- κι ἦταν του Δία το χέρι
το τρισμεγάλο που τον ἔσπρωξε, μαζί τους Τρώες κεντώντας.
Πεισματωμένος πάλε ο πόλεμος πλάι στα καράβια ἀνάβει-
θα ἴλεες ἀδάμαστοι κι ακούραστοι πως σμίξαν πολέμαρχοι
να χτυπηθούν με τέτοια ἀνήμερη ξανά ἐπαλεύαν λύσσα.
Κι εἶχε το κάθε ασκέρη ως μάχουνταν και λογισμό δικό του:

οι Αργίτες, πως χάθηκαν κι ἄδικα παλεύουν να γλιτώσουν
μ' ἀπὸ τους Τρώες καθένας ἐλπίζε βαθιά στα στήθια μέσα
τα πλοία να κάψουν, τους ἀντρόκαρδους σκοτώνοντας Αργίτες.
Αυτὰ λογάριζαν και στέκουνταν ο ἕνας στον ἄλλο ἀντίκρου.
Κι ο Έχτορας τότε πελαγόδρομο, τρανό ἀπ' την πρύμνα ἀδράχνει
γοργὸ καράβι, ἐκεῖνο κάποτε τον Πρωτεσίλαο που ἔχε
φέρει στην Τροία, μα δεν τον γύρισε στη γη την πατρική του.
Για το δικό του τώρα το ἄρμενο κι οι Τρώες κι οι Αργίτες ὄλοι
με λύσσα ἀπὸ κοντὰ σκοτώνουνταν, κι οὐδὲ και καρτεροῦσαν
σαγίτες και κοντάρια ἀπάνω τους να πέφτουν ἀπαλάργα'

ο ἕνας στον ἄλλο δίπλα στέκοντας με μια καρδιά στα στήθια
με κοφτερά πελέκια ἐμάχουνταν και με τσεκούρια ολοῦθε,
κι ἀκόμα με κοντάρια δικοπα και με σπαθιά μεγάλα.
Πλήθος μαχαίρια μαυρομάνικα πανῶρια τότε ἔπεσαν
ἄλλα ἀπ' τις φούχτες μες στα χῶματα κι ἄλλα ἀπ' τους ὤμους πάλε,
την ὦρα που χτυπιούνταν, κι ἐπλεχεν η μαύρη γης στο γαῖμα.
Κι ο Έχτορας ἀπ' την πρύμνα ως πιάστηκε, δεν ξέσφιγγε το χέρι,
μόνο κρατώντας το ἀνικόρακο παράγγελε στους Τρώες:
«Φέрте φωτιά, κι ασκῶνετε ὄλοι σας τρανή φωνή στα ουράνια'
τη μέρα τούτη ο Δίας μας ἔδωκε για πλέριο γδικιωμὸ μας

τα πλοία τους ὄλα να πατήσουμε, που στων θεῶων το πείσμα
κακά μας δῶσαν μῦρια φτάνοντας, ἀπὸ ἀτολμία των γέρων,
που ὄντας ἐγὼ ζητούσα πόλεμο στων караβιών τις πρύμνες
κοντὰ, κι ἐμὲ τον ἴδιο ἀμπόδιζαν και το στρατό ἐκρατοῦσαν.
Μ' ἀν ὄμως τότε ἱας ἐτύφλωνεν ο Δίας ο Βρονοτάλαος.

- 725 ήμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν
ἔρουσαν.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·
ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθόν, οἴομενος θανέεσθαι
θρήνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς εἴσης.
- 730 ἐνθ' ἄρ' ὁ γ' ἐστήκει δεδοκημένος, ἔγχεϊ δ' αἰεὶ
Τρώας ἄμυνε νεῶν, ὅς τις φέροι ἀκάματον πύρ·
αἰεὶ δὲ σμερδὸν βόων Δαναοῖσι κέλευε·
ὦ φίλοι ἦρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἴαρος
ἄνδρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
- 735 ἤε τινὰς φαμεν εἶναι ἀοσητήρας ὀπίσσω,
ἦέ τι τεῖχος ἄρειον, ὃ κ' ἀνδράσι λαιγὸν ἀμύναι;
οὐ μὲν τι σχεδὸν ἐστὶ πόλις πύργοις ἀραρυῖα,
ἦ κ' ἀπαμυναίμεσθ' ἕτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·
ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτῶν
- 740 πόντῳ κεκλιμένοι ἐκάς ἤμεθα πατρίδος αἴης·
τῷ ἐν χερσὶ φῶως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.
καὶ μαιμῶν ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι.
ὅς τις δὲ Τρώων κοίλης ἐπὶ νηυσὶ φέροιο
σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἴεκτορος ὀτρύναντος,
- 745 τὸν δ' Αἴας οὔτασκε δεδεγμένος ἔγχεϊ μακρῶ·
δῶδεκα δὲ προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὔτα.
- αὐτὸς τοῦ τώρα μας ξεσήκωσε καὶ μας αναγκαριώνει.»
Εἶπε, κι αυτοὶ χιμούν με πιότερη πᾶ στους Ἀργίτες λύσσα.
Κι ο Αἴαντας, που οὐ ριζιές τον ζόριζαν, πᾶ δεν κρατήθηκε ἄλλο·
θαρρώντας πᾶ πῶ ἤρθεν ἡ ὥρα του, πισωδρομίζει λίγο
στον πάγκο ἀπὸ τον εφταπίθαμο κι αφήνει την κουβέρτα.
- Στάθηκε ἐκεῖ παραμονεύοντας, καὶ το κοντάρι ἐκράτα -
τους Τρώες νὰ διώχνει, την ακούραστη φωτιά που κουβαλοῦσαν
κι ὅλο καὶ τους Ἀργίτες γκάρδιωνε βροντοφωνώντας ἀγρία:
« Ἀργίτες ἀντρειωμένοι, φίλοι μου, πιστοὶ σύντροφοὶ του Ἴαρου,
ἄντρες σταθεῖτε, ὀρθὴ κρατάτε τῆς ἀντριγιάς τῆ φλόγα!
θαρρεῖτε που ἄλλοι πίσω βρίσκονται μαθὲς νὰ μας σταθοῦνε,
για καὶ καστρότειχο ἀψηλότερο, το Χάρο νὰ μας διώξει;
τι κάστρο ἐδῶ για μας δε βρίσκεται πυργοθωρακωμένο,
νὰ ἔχει στρατό, που σαν παλέψουμε, τῆ νίκη νὰ μας δώσει.
Στων Τρώων τον κάμπο ἐδῶ καθόμαστε των βαριαρματωμένων,
- σε λίγο τόπο, πλάι στη θάλασσα, κι ἀπ' την πατρίδα ἀλάργα.
Ὅχι ἡ ἀτολμία, μόνο τα χέρια μας κρατοῦν το λυτρωμὸ μας!»
Εἶπε, καὶ το κοντάρι εἰτίναζε το σουβλερό με λύσσα'
κι ἀπὸ τους Τρώες κανεῖς ἀν ζύγωνε στα βαθουλά καράβια,
φωτιά κρατώντας μες στα χέρια του στην προσταγὴ του Εχτόρου,
το ἔριχνε αὐτὸς παραμονεύοντας με το μακρὺ κοντάρι.
Δῶδεκα χτύπησε ἐτσι σ' ἄρμενα στήθος με στήθος τότε.
-

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Π-

- Π- ὡς οἱ μὲν περὶ νηὸς εὐσσήλοιο μάχοντο·
Πάτροκλος δ' Ἀχιλλῆϊ παρίστατο ποιμένι λαῶν
δάκρυα θερμὰ χέων ὡς τε κρήνη μελάνυδρος,
ἢ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
- 5 τὸν δὲ ἰδὼν ὤκτριε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπτα πεπρόνετα προσηύδα·
τίπτε δεδάκρυσαι Πατρόκλεες, ἤυτε κούρη
νηπιή, ἢ θ' ἄμα μητρι θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει
εἰανοῦ ἀπτομένη, καὶ τ' ἔσσυμένην κατερύκει,
- 10 δακρῦοεσσα δὲ μιν ποτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται·
τῆ ἴκελος Πάτροκλε τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις.
ἦέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφάυσκεαι, ἢ ἔμοι αὐτῷ,
ἦέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξέκλυες οἴος;
ζῶειν μὰν ἔπι φασὶ Μενόϊον Ἄκτορος υἱόν,
- 15 ζῶει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι;
τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηῶτων.
ἦε σύ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῆσιν ὑπερβασίης ἔνεκα σφῆς;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόψ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
- 20 τὸν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφησ Πατρόκλεες
ἵππευ·
ὦ Ἀχιλεῦ Πηλῆος υἱὲ μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν
μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς.
οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοι τε.
- 25 βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερός Διομήδης,
οὐτασται δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς ἠδ' Ἀγαμέμνων,
βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν οἴστῳ.
τοὺς μὲν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπέπονται
ἔλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ.
- 30 μὴ ἐμέ γ' οὖν οὐτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ
φυλάσσεις
αἰναρέτη· τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψιγόνος περ
αἶ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνης;
νηλεές, οὐκ ἄρα σοί γε πατήρ ἦν ἵπποτα Πηλεὺς,
οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκῆ δὲ σε τίκτε θάλασσα
- 35 πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
εἰ δὲ τίνα φρεσὶ σῆσι θεοπροπίην ἀλεείνεις
καὶ τινὰ τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἄμα δ' ἄλλον λαὸν
ὄπασσον
Μυρμιδόνων, ἦν πού τι φῶς Δαναοῖσι γένωμαι.
- Ἔτσι χτυπιούνταν στ' ωριοκούβεργο καράβι γύρα ετούτοι,
κι ωστόσο ο Πάτροκλος εσίμωσε τον Αχιλλέα κι εστάθη,
δάκρυα ζεστά απ' τα μάτια χύνοντας, σα μαύρη νερομάνα,
που απ' αψηλό γκρεμό ξεχύνουνται τα σκοτεινά νερά της.
Κι ὅπως τον εἶδε, ο φτεροπόδαρος τον πόνεσε Αχιλλέας,
και κράζοντας τον με ανεμάρπασσα του συντυχαίνει λόγια:
« Γιατί εἶσαι δακρυσμένος, Πάτροκλε, σαν ἀπληρη παιδοῦλα,
που τρέχει δίπλα ἀπὸ τη μάνα της και της γυρεῦει ἀγκάλη,
και πίσω την τραβάει, κι ας βιάζεται, κρατώντας τη απ' το ρούχο,
και την κοιτάει στα μάτια κλαίγοντας, στα χέρια ως να την πάρει;
Με τούτη μοιάζεις τώρα, Πάτροκλε, στο κλάμα βουτηγμένος.
Στους Μυρμιδόνες ἔχεις τίποτα να πεις, σε μένα μήπως;
Για κι απ' τη Φθία μας ἤρθε μήνυμα, που εσὺ το ξερεις μόνο;
Ὡστόσο λένε ζει ο Μενόϊος, του Αχτόρου ο γιος, ἀκόμα,
ζει του Αιακού κι ο γιος, ο κύρης μου, στους Μυρμιδόνες μέσα,
και για τους δυο που θα λυπούμασταν πολὺ βαριά, αν πέθαιναν.
Για μήπως τους Αργίτες κάθεσαι και κλαις, που ρημάζονται .
ἀπὸ δικὸ τους τώρα φταιξιμο στα βαθουλά καράβια;
Μίλα ανοιχτά, κι οἱ δυο να ξέρουμε, μην το κρατὰς κρυμμένο.»
- Και τότε εσὺ, ἀλογάρη Πάτροκλε, βαριά βογγώντας εἶπες:
« Γιε του Πηλέα, που ο πιο λιοντόκαρδος στους Αχαιοὺς λογιέσαι,
συμπάθα με, κακὸ ανεβάσταχτο τους Αχαιοὺς πλακώνει'
τι κιόλας ὅλοι που ξεχώριζαν στην ἀντριγιά ως τα τώρα,
ἀπὸ κοντὰ η μακριὰ χτυπήθηκαν και στ' ἄρμενα πλαγιάζουν.
Απὸ σαῖπια ὁ Διομήδης, ο ἀτρομος γιος του Τυδέα, λαβῶθη,
ἀπὸ κοντὰρι κι ο Αγαμέμνονας κι ο γαῦρος Ὀδυσσεάς,
ἀπὸ σαγίτα ἀκόμα ο Εὐρύπυλος πα στο δεξιὸ μερὶ του.
Τώρα οἱ γιατροὶ με τα βοτάνια τους τ' ἀρίφνητα γνοιάζονται
Να γίνουν τις πληγές· ἀμέρωτος εσὺ μονάχα μένεις.
- θεὸς μὴ δώσει τέτοιο χόλιασμα κι ἐμέ ποτέ να λάχει!
Κακέ ἀντρεωμένε! Ποιος κι ἀργότερα θα ἰδεὶ καλὸ ἀπὸ σένα,
αν τώρα απ' το χαμὸ τον ἀδικο δε σώσεις τους Αργίτες;
Ἄσπλαχνε εσὺ, τον ἀλογόχαρο Πηλέα δεν εἶχες, κύρη
κι οὐδὲ τη Θέτη μάνα' η θάλασσα σ' ἔχει γεννήσει εσένα
η ἀστραφτερὴ κι οἱ βράχοι οἱ ἀπόγκρεμοὶ' τόσο σκληρὴ η ψυχὴ
σου!
Μ' αν των θεῶν κανένα μήνυμα θες να ξεφύγεις τώρα,
που η σεβαστὴ σου το φανέρωσε μητέρα ἀπὸ το Δία,
καν στείλε ἐμένα τότε γρήγορα, μαζί και το ἄλλο ἀσκέρι
των Μυρμιδόνων φως θ' ἀντίκριζαν οἱ Αργίτες ἐτσι κάπως.

- 40 δὸς δέ μοι ὤμοιοι τὰ σά τεύχεα θωρηχθῆναι,
αἱ κ' ἐμέ σοι ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσασσι δ' Ἀρήϊοι υἱῆς Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
ῤεῖα δέ κ' ἀκμήτες κεκμηότας ἄνδρας αὐτῇ
- 45 ὤσαιμεν προτὶ ἄστυ νέων ἄπο καὶ κλισιάων.
ὥς φάτο λισσόμενος μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἐμελλεν
οἱ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·
ὦ μοι διογενὲς Πατρόκλεες οἶον ἔειπες·
- 50 οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι ἦν τινα οἶδα,
οὔτε τί μοι πᾶρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει,
ὅππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλησιν ἀμέρσαι
καὶ γέρας ἄψ ἀφελέσθαι, ὃ τε κράτει προβεβήκη·
- 55 αἰνὸν ἄχος τό μοι ἔστιν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ.
κούρην ἦν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἱῆς Ἀχαιῶν,
δοῦρι δ' ἐμῷ κτεάτισσα πόλιν εὐτείχεα πέρσας,
τὴν ἄψ ἐκ χειρῶν ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης ὡς εἶ τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
- 60 ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ' ἄρα πως ἦν
ἀσπερχῆς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἦτοι ἔφην γε
οὐ πρὶν μνηθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὅπότε ἂν δὴ
νήας ἐμὰς ἀφίκηται αὐτῇ τε πτόλεμός τε.
τύνη δ' ὤμοιοι μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
- 65 ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπολέμοισι μάχεσθαι,
εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε
νηυσὶν ἐπικρατέως, οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
κεκλῖαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες
Ἀργεῖοι, Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε
- 70 θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσοισι
μέτωπον
ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες ἐναύλους
πλήσειαν νεκῶν, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
ἦπια εἶδει· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
οὐ γὰρ Τυδεΐδew Διομήδew ἐν παλάμῃσι
- 75 μαίνεται ἐγχεῖη Δαναῶν ἀπὸ λοιγὸν ἀμύναι·
οὐδέ πω Ἀτρεΐδew ὅπῃς ἔκλυον αὐδῆσαντος
ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς· ἀλλ' Ἔκτορος ἀνδροφόνου
Τρωσὶ κελεύοντος περιάγνυται, οἱ δ' ἀλαλητῶ
πᾶν πεδῖον κατέχουσι μάχῃ νικῶντες Ἀχαιοῦς.

Και τη δικιά σου αρμάτα δώσε μου να βάλω άπα στους ώμους·
μπορεί, για σένα αν θα με πάρουνε, τον πόλεμο ν' αφήσουν
οι Τρῶες, κι οι Αργίτες οι πολέμαρχοι μια στάλα ν' ανασάνουν,
που απόστασαν καλή στον πόλεμο κι η λίγη ανάσα ακόμα.
Κι εύκολα πέφτοντας ξεκούραστοι σε κουρασμένους πάνω,
απ' τα καλύβια θα τους διώχναμε κι απ' τ' άρμενα στο κάστρο.»
Τέτοια μιλάει παρακαλώντας τον, ο ανέμυαλος! Τον ίδιο
πικρό χαμό του και το θάνατο να βρει παρακαλούσε!
Τότε ο Αχιλλέας ο γοργοπόδαρος βαρυγκομώντας ειπε:
«Ωχού, τρισεύγενε μου Πάτροκλε, τι λόγια αυτά που κρένεεις;

Μηδέ για τα γραμμένα νοιάζομαι, που τάχα εγώ κατέχω,
μηδέ κι η μάνα μου φανέρωσε λόγο απ' το Δία κανένα'
μα την καρδιά μου και τα φρένα μου βαρύς θυμός πλακώνει,
όντας ζητάει κανείς τον ίσο του να κλέψει, και να πάρει
πίσω ξανά το αρχοντομοίρι του, τι πιο είναι δυνατός του.
Αυτός ο πόνος τρώει τα σπλάχνα μου, τι έχω πολλά τραβήξει.
Την κόρη, οι γιοί που μου ξεδιάλεξαν των Αχαιῶν να πάρω,
κι εγώ με το σπαθί την κούρσεψα, τρανό πατώντας κάστρο,
μέσα απ' τα χέρια μου ο Αγαμέμνονας την πήρε πίσω ο γαύρος,
ο γιος του Ατρέα, θαρρείς κι αφήφιστος πως ήμουν ζωμερίτης.

Μα ό,τι έγινε έγινε, ας τ' αφήσουμε, τι αιώνια να κρατήσει
στα στήθη μου ο θυμός δε γίνεται, κι ας το 'χα τάξει αλήθεια
πως δε θα πάψω εγώ τη μάνητα, παρ'όντας πια θ' ακούσω
να φτάνει η χλαλοή κι ο πόλεμος ως τ' άρμενα μου ετούτα.
Μα τώρα εσύ τα πολυδόξαστα για φόρεσε άρματά μου,
κι έμπα στη μάχη, στους πολέμαρχους τους Μυρμιδόνες πρώτος,
αφού των Τρωῶν το μαύρο σύγνεφο μας ζώνει τα καράβια
με δύναμη μεγάλη ολόγυρα' κι αυτοί στο ακροθαλάσσι,
οι Αργίτες, στριμωγμένοι εκόλλησαν σε λίγο στενοτόπι'
κι από την άλλη οι Τρῶες εθάρρεψαν και ζύγωσαν κοντά μας'

τι πια του κράνους μου το μέτωπο να στραφταλίζει ομπρός τους
δεν το θωρούν λέω θα ξεχειλίζουν αμέσως τα χαντάκια
απ' τους νεκρούς τους, όπως θα 'φευγαν, ο γιος του Ατρέα μ'
αγάπη
αν μου φερνόταν τώρα, κοίταξε, χτυπιούνται ομπρός στίς πρύμνες·
τι στου Διομήδη πια σταμάτησε τις φούχτες το κοντάρι
να ξεφρενιάζει, και το θάνατο να διώχνει απ' τους Αργίτες·
κι ουδέ η φωνή του Ατρείδη ακούγεται να βγαίνει απ' τ' οχτρεμένο
το στόμα του· μοναχά του Έχτορα του αντροφονιά τρογύρα,
τους Τρῶες καθώς προστάζει, ο αντίλαλος' κι αυτοί κρατούν τον
κάμπο
δικό τους όλο, και χουγιάζοντας τσακίζουν τους Αργίτες.

- 80 αλλά και ὡς Πάτροκλε νεῶν ἄπο λιογόν ἀμύνων
ἐμπες' ἐπικρατέως, μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἔλωνται.
πειθεο δ' ὡς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω,
ὡς ἂν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄρῃαι
- 85 πρὸς πάντων Δαναῶν, ἀτὰρ οἱ περικαλλέα κούρην
ἄψ ἀπονάσσωσιν, ποτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
ἐκ νηῶν ἐλάσας ἰέναι πάλιν· εἰ δὲ κεν αὐ τοι
δῶη κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
μὴ σὺ γ' ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
- 90 Τρωσὶ φιλοππολέμοισιν· ἀτιμότερον δὲ με θήσεις·
μὴ δ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δεῖοτῆτι
Τρῶας ἐναιρόμενος προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν,
μὴ τις ἀπ' Οὐλύμπιο θεῶν αἰγιγενετῶν
ἐμβήῃ· μάλα τού γε φιλεῖ ἐκάεργος Ἀπόλλων·
- 95 ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὶν φάος ἐν νήεσσι
θήρης, τοὺς δ' ἐτ' ἐὰν πεδῖον κάτα δεηριάσθαι.
αἷ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλῶν
μῆτις τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι ὄσσοι ἕασι,
μῆτις τις Ἀργείων, νῶϊν δ' ἐκδύμεν ὄλεθρον,
- 100 ὄφρ' οἶοι Τροίης ἱερά κρήδεμνα λύωμεν.
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Αἴας δ' οὐκ ἐτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
δάμνα μιν Ζηνὸς τε νόος καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαινή
- 105 πλήγῃ βαλλομένη καναχὴν ἔχε, βάλλετο δ' αἰεὶ
κάπ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἄριστερόν ὦμον ἔκαμνεν
ἐμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐδὲ δύναντο
ἀμφ' αὐτῷ πελεμίζαι ἐρείδοντες βελέεσσι.
αἰεὶ δ' ἀργαλέω ἔχετ' ἄσθματι, κάδ δὲ οἱ ἰδρώς
- 110 πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδὲ πῃ εἶχεν
ἀμπνεύσαι· πάντη δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.
ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἔκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστάς
- 115 πλήξ' ἄορι μεγάλῳ αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὀπισθεν,
ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
πῆλ' αὐτῶς ἐν χειρὶ κόλον δόρυ, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
αἰχμῆ χαλκείῃ χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
γνώ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα ῥίγησέν τε
- 120 ἔργα θεῶν, ὃ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρε
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρῶεσσι δὲ βούλετο νίκην·
χάζετο δ' ἐκ βελέων. τοὶ δ' ἔμβalon ἀκάματον πῦρ
νηὶ θεῆ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.
ὡς τὴν μὲν πρυμνήν πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
- Μα κι ἔτσι, ἀπ' τα καράβια διώχνοντας το χαλασμό, με λύσσα
χύσου στη μάχη μέσα, Πάτροκλε, μην κάψουν τα καράβια
με φάουσα φλόγα, και μας κόψουνε του γυρισμοῦ τη στράτα.
Μα ὅ,τι θα πω, ως την ἄκρα βάλε το στο νου κι ἀπάκούσέ μου·
τι δόξα και τιμὴ περιτράνη να μου χαρίσεις θέλω
μπρος στους Ἀργίτες, την πανέμορφη να μου γυρίσουν κόρη,
κι ἄλλα πολλὰ ἀπὸ πάνω ἀτίμητα να μου χαρίσουν δῶρα.
Μόλις τους διώξεις ἀπὸ τ' ἄρμενα, γύρνα τα πίσω, κι ἄλλη
ο ἀντρας της Ἥρας ο βαρὺβροντος αν σου χαρίζει δόξα,
μη θες τους Τρῶες τους πολεμόχαρους να πολεμάς μονάχος,
- δίχως ἐμένα' τι τη δόξα μου θα λιγοστέψεις ἔτσι.
Και μη μεθύσεις ἀπ' τον πόλεμο κι ἀπ' τη σφαγὴ, κι ανοίξεις
δρόμο μπροστά, τους Τρῶες σκοτώνοντας, κατὰ της Τροίας το
κάστρο,
μην τύχει και κανεὶς ἀθάνατος, ἀπ' τους θεοὺς του Οὐλύμπου,
στη μέση μπεῖ' τι αὐτοῦς ο Ἀπόλλωνας τους ἔχει στην καρδιά του.
Μόλις γλιτώσεις τα πλεούμενα, μεμιάς να γύρεις πίσω,
και μοναχοὺς τους ἄλλους ἀφήσε να πολεμοῦν στον κάμπο.
Ε, λέει και να 'ταν, Δία πατέρα μου και Φοῖβε κι Ἀθηνά μου,
μῆτε ἕνας ἀπ' τους Τρῶες να ξέφευγε του Χάρου, ὅσοι και να 'ναι,
μῆτε κι Ἀργίτης, να γλιτώσουμε μονάχα εμεῖς οἱ δυο μας,
- εμεῖς και να ξεκεφαλίσουμε της ἁγίας Τροίας το κάστρο!»
Σαν τέτοια λόγια συναλλήλως τους κουβέντιαζαν ἐκεῖνοι'
κι ο Αἴαντας, που οἱ ριζιές τον ζόριζαν, πια δεν κρατήθηκε ἄλλο'
μαζὶ η βουλή του Δία τον δάμαζε κι οἱ γαῦροι Τρῶες που ἐρίχναν.
Κι ολοτρογύρα ἀπ' τα μελίγγια του το στραφερό του κράνος
ἀπ' τις χτυπιές φριχτὰ ἀντιδόνιζε, τι ἀλάγιαστα του ἐρίχναν
πάνω στ' ἀφάλια τα καλόφτιαστα' κι εἶχε κοπτεῖ ο ζερβὸς του
ο νόμος, το πολὺπλοιο ἀπαυτα ν' ἀνεβαστάει σκουτάρι.
Μα μ' ὄλες τις ριζιές τρογύρα του βαστούσε ἐκεῖνος πάντα'
βαρὺ λαχάνιασμα τον ἐπνιγε, κι ἀπ' ὄλο το κορμί του
- κρουνὸς ο ἰδρώτας κάτω εχύνουνταν, κι ἀνασασμὸ δεν εἶχε'
κακὸ μονάχα ολούθε ἐπλάκωνε σε ἄλλο κακὸ ἀπὸ πάνω.
Πέστε μου τώρα, Μοῦσες, που ἔχετε τον Ὀλυμπο παλάτι,
πῶς πήρε η φλόγα και πρωτόπεσε στ' Ἀργίτικα καράβια;
Ο μέγας Ἐχτορας ζυγώνοντας με το μακρὺ σπαθὶ του·
του Αἴαντα χτύπησε το φράξινο κοντάρι, ἀπὰ στη δέση,
και πέρα ως πέρα του το θέρισε. Κι ο γιος του Τελαμώνια
το κολοβὸ κοντάρι ἀπόμεινε να παίζει μες στο χέρι'
κι ο χάλκινος χαλὸς βουίζοντας στη γη πινάχτη πέρα.
Και τότε ο Αἴας, ἀνατριχιάζοντας στην ἀμεγρη καρδιά του,
- ἀπὸ θεοῦ πως ἦταν το 'νωσε, κι ο Δίας ο ἀψηλοβρόντης
τους Τρῶες πως βόηθαγε, και ζάβωνε κάθε βουλή δικιά του.
Ἀπ' τις ριζιές λοιπὸν ξεμάκρυνε' κι αὐτοὶ στο πλοῖο πινάζουν
φωτιὰν ἀχόρταγῃ· φλόγα ἀσβηστη μεμιάς το περιζώνει.
Ἔτσι ἔτρωγε η φωτιά την πρύμνα του· τότε ο Ἀχιλλεὺς με βιάση

- 125 μηρῷ πληξάμενος Πατρόκληα προσέειπεν·
ὄρσοο διογενῆς Πατρόκλεος ἵπποκέλευθε·
λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηϊοιο ἰωήν·
μὴ δὴ νῆας ἔλωσι καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται·
δύσεο τεύχεα θάσσον, ἐγὼ δὲ κε λαὸν ἀγείρω.
- 130 ὡς φάτο, Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε
καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε
ποικίλον ἀστερόεντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
- 135 ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον
χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
εἶλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τὰ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
- 140 ἐγχος δ' οὐχ ἔλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο
βριθύ μέγα στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος
Ἄχαιῶν
πάλλειν, ἀλλὰ μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἠρώεσσιν.
- 145 ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνύμεν ἄνωγε,
τόν μετ' Ἀχιλλῆα ρήξήνορα τίε μάλιστα,
πιστότατος δὲ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μείναι ὀμοκλήν.
τῷ δὲ καὶ Αὐτομέδων ὑπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τῷ ἅμα πνοιῆσι πετέσθην,
- 150 τοὺς ἔτεκε Ζεφύρω ἀνέμῳ Ἄρπυια Ποδάργη
βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
ἐν δὲ παρηορήσιν ἀμύμονα Πήδασον ἴει,
τόν ῥά ποτ' Ἡετίωνος ἑλών πόλιν ἦγαγ' Ἀχιλλεύς,
ὅς καὶ θνητὸς ἔων ἔπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισι.
- 155 Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεύς
πάντας ἀνά κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἳ δὲ λύκοι ὡς
ὠμοφάγοι, τοῖσιν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή,
οἳ τ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὖρσει δηώσαντες
δάπτουσιν· πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν·
- 160 καὶ τ' ἀγεληδὸν ἴασιν ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
λάβωντες γλώσσησιν ἀραιῆσιν μέλαν ὕδωρ
ἄκρον ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δὲ τε θυμὸς
στήθεσιν ἄτρομὸς ἔστι, περιστένεται δὲ τε γαστήρ·
τοῖοι Μυρμιδόνων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
- χτυπώντας τα μεριά του εφώναζε στον Πάτροκλο και του 'πε:
«Ομπρός, αλογοδρόμε Πάτροκλε, τρισεύγενε, ξεκρίνω
της φάουσας της φωτιάς το σφύριγμα πλάι στα καράβια τώρα'
μην πάει και πάρουν τα καράβια μας και σίγουρα χαθούμε.
Τ' ἄρματα φόρα εσύ, το ασκέρι μας εγώ θα πάω να μάσω.»
- Εἶπε, και κείνος πήρε κι ἔβαζε τη στραφετερή του αρμάτα"
και πρῶτα γύρα στ' αντικνήμια του στεριώνει τις κνημίδες,
τις ὀμορφες, που τις σφιχτόδεναν πανώσφυρα ασημένια'
δεύτερα πέρασε στο στήθος του τρογύρα του Αχιλλέα
του φτεροπόδαρου το θώρακα τον αστροπλουμισμένο'
μετὰ το ασημοκαρφοπλούμιστο σπαθί περνά στους ὤμους,
το χάλκινο, και το κατάβαρο, θεόρατο σκουτάρι'
στο δυνατό κεφάλι του ἔβαλε καλοφτιαγμένο κράνος, :
κι ἄγρια ψηλά ἀπὸ πάνω ἀνέμιζεν η φύοντα του η αλογίσια'
και δυο γερά κοντάρια εφούχτωσε, που του 'ρχονταν στο χέρι.
- Μον' το βαρύ, μεγάλο, ασήκωτο κοντάρι του Αχιλλέα
δεν πήρε του ἀψεγου' δε δύνουνταν κανένας να το παίξει
Αργίτης ἄλλος μες στα χέρια του' μόνο ο Αχιλλέας μπορούσε—
το φράξινο κοντάρι, ο Χείρωνας που απ' τις κορφές του Πηλίου
για να σκοτώνει ηρώους αντρόκαρδους στον κύρη του εἶχε δώσει.
Κράζει μετὰ τον Αὐτομέδοντα για να του ζεμίει τ' ἄτια'
μετὰ απ' τον Αχιλλέα τον ἄτρομο τιμούσε απ' ὄλους τούτον,
τί κάτεχε πως ἔστεκε ἀσειστός στις μάχης τη φοβέρα.
Και τ' ἄτια ἀμέσως ο Αὐτομέδοντας τα γρήγορα, τον Ξάνθο
και το Βαλίο, που σαν τον ἀνεμο γοργοπετούσαν, ζεμίει.
- Τα 'χε γεννήσει με το Ζέφυρο μιαν Ἄρπυια, η Φτεροπόδα,
μια μέρα σε λιβάδι ως ἔβοσκε, στου Ὠκεανοῦ τους ὄχτους.
Και τον ασύγκριτο τον Πήδασο στ' ἄλλα ἀποδίπλα ζεμίει'
κουρσό τον εἶχε απ' του Ηετίωνα φέρει ο Αχιλλέας το κάστρο,
κι αν και θνητός, μα με τ' ἀθάνατα παράβγαινε ἀλόγα του.
Κι ωστόσο στα καλύβια τρέχοντας τους Μυρμιδόνας ὄλους
αρμάτωνε ο Αχιλλέας· και φρένιαζαν αυτοί, σα σαρκοφάγοι
λύκοι, που δύναμη ἀκατάλυτη τους σπρώχνει, κι ως σπαράζουν
τρανή ἀλαφίνα διπλοκέρατη μες στα βουνά, την τρώνε
αρπαχτικά· κι ως τα μουσοῦδια τους βάφηκαν μ' αἶμα ἀκρατο,
- κοπαδιαστά να πιουν ξεκίνησαν σε μαύρη νερομάνα'
και το βαθύ νερό ἀπανάλαφρα με τις λιγνές τους γλώσσες
λάφτουν, κι ἀναξερνούν τα γαίματα· μα ἀτρόμητη στα στήθια
βαστάει η ψυχὴ τους, κι ας εβάρυνε τόσο πολὺ η κοιλιὰ τους·
ὀμοια οἱ προλάτες κι οἱ πολέμασοι των Μυρμιδόνων τρέναν

- 165 ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο
 ῥώνοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήϊος ἴστατ' Ἀχιλλεύς,
 ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.
 πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαί, ἦσιν Ἀχιλλεύς
 ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διὶ φίλος· ἐν δὲ ἐκάστη
- 170 πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῖσιν ἐταῖροι·
 πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο τοῖς ἐπεποιθεῖ
 σημαίνειν· αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἦνασσε.
 τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ
 υἱὸς Σπερχεῖοιο διιπετέος ποταμοῖο·
- 175 ὃν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ καλὴ Πολυδῶρη
 Σπερχεῖῳ ἀκάμαντι γυνὴ θεῶ εὐνηθεῖσα,
 αὐτὰρ ἐπὶ κλησὶν Βῶρω Περιήρεος υἱί,
 ὃς ῥ' ἀναφاندὸν ὅπιε πορῶν ἀπερείσια ἔδνα.
 τῆς δ' ἐτέρης Εὐδωρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
- 180 παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῶ καλὴ Πολυμήλη
 Φύλαντος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατύς ἀργεῖφόντης
 ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μελλομένησιν
 ἐν χορῶ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
 αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῶ' ἀναβάς παρελέξατο λάθρη
- 185 Ἑρμείας ἀκάκητα, πόρην δὲ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν
 Εὐδωρον πέρι μὲν θείειν ταχύν ἠδὲ μαχητὴν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε μογοστόκος Εἰλείθυια
 ἐξάγαγε πρὸ φῶος δὲ καὶ ἡελίου ἴδεν αὐγὰς,
 τὴν μὲν Ἐχεκλήος κρατερόν μένος Ἀκτορίδαο
- 190 ἠγάγετο πρὸς δῶματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα,
 τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὐ ἔτρεφεν ἠδ' ἀτίταλλεν
 ἀμφαγαπαζόμενος ὡς εἴ θ' ἐὼν υἱὸν ἐόντα.
 τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
 Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν
- 195 ἔγχεῖ μάρνασθαι μετὰ Πηλεΐωνος ἐταῖρον.
 τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἵππηλάτα Φοῖνιξ,
 πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντας ἄμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεύς
 στήσεν εὐ κρίνας, κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
- 200 Μυρμιδόνες μὴ τίς μοι ἀπειλῶν λελαθέσθω,
 ὅς ἐπὶ νηυσὶ θοῆσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι
 πάνθ' ὑπὸ μνηθιμόν, καὶ μ' ἠτιάσασθε ἕκαστος·
 σχέτλιε Πηλέος υἱὲ χλόω ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ,
 νηλεές, ὃς παρά νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἐταίρους·
- 205 οἴκαδ' ἐπερ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν
 αὐτίς, ἐπεὶ ῥά τοι ὦδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῶ.
 ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε· νῦν δὲ πέφανται
 φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἔης τὸ πρὶν γ' ἐράσασθε.
 ἐνθά τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.
- στον ψυχωμένο γύρα σύντροφο του φερωτού Αχιλλέα
 να μαζευτούν κι ο πολεμόχαρος γιος του Πηλέα σιμά τους
 τους σκουταράτους άντρες έσπρωχνε και τ' άπια να κινήσουν.
 Είχε ο Αχιλλέας πενήντα γρήγορα καράβια που κυβέρνα,
 ο λατρευτός του Δία, σαν έφτασε στην Τροία, και στο καθένα
- πενήντα παλικάρια εκάθουνταν πα στο κουπί συντρόφοι'
 και πέντε κεφαλή τους έβαλε ρηγάρχες μπιστεμένους
 να κυβερνούν, κι αυτός βασίλευε περίσσια πάνω απ' όλους.
 Στον πρώτο λόχο ο λαμπροθώρακος Μενέσθιος κυβερνούσε,
 του Σπερχεῖοιο, του ουρανογέννητου του ποταμού, βλαστάρι·
 μια κόρη του Πηλέα τον γέννησε πανώρια, η Πολύδωρα,
 θνητή, που με θεό κοιμήθηκε, το Σπερχεῖο το γαύρο,
 μα γιος του Βώρου νοματίζονταν κι αγρόνι του Περίρηρ'
 τι αυτός την πήρε απ' τον πατέρα της με μυριοπλούσια δώρα.
 Στόν άλλο λόχο ο γαύρος Εὐδωρος αφέντευε, μιας κόρης,
- της Πολυμήλας, κλεφτογέννημα, που στο χορό ήταν πρώτη,
 του Φύλα η θυγατέρα· τι άρεσε του Αργοφονιά, ως την είδε
 που στο χορό ετραγούδα κάποτε με άλλες μαζί κοπέλες
 στη χάρη της χουγιάχτρας Άρτεμις της χρυσοδοξαρούσας.
 Ευτύς στο ανώγι ανέβη κι έσμιξε κρυφά μαζί της τότε
 ο πονηρός Ερμής, τρισεύγενον υγιό χαρίζοντας της,
 τον Εὐδωρο, καλό στο τρέξιμο, καλό και στο κοντάρι.
 Κι η θεά Λεχούσα αφού η βαρύπτηνη της έβγαλε το γιο της
 όξω στο φως, και του ήλιου αντίκρισε την άγια λάμψη, εκείνην
 ο γαύρος Εχεκλής, ο ατρόμητος του Αχτόρου υγιός, την πήρε
- γυναίκα, μύρια δώρα δίνοντας, στο αρχοντικό του μέσα.
 Και το μωρό το χαϊδανάσταινε με αγάπη ο γέρο Φύλας,
 „και πάντα γνοιαστικά το φρόντιζε, σαν να 'ταν γιος δικός του.
 Στον τρίτο λόχο ο γιος του Μαιμαλου μπήκε αρχηγός, ο γαύρος
 ο Πείσαντρος, που στο κοντάρεμα ξεχώριζε απ' τους άλλους,
 μετά από του Αχιλλέα το σύντροφο, στους Μυρμιδόνες μέσα.
 Κι ο γέρο αλογολάτης Φοῖνικας τον τέταρτο οδηγούσε,
 κι ο ψυχωμένος Αλκιμέδοντας, του Λαέρκη ο γιος, τον πέμπτο.
 Κι ως όλους ο Αχιλλέας τους χώρισε, και πήραν θέση δίπλα
 -στους αρχηγούς, γυρνώντας μίλησε παλικαρίασια λόγια:
- «Μη λησμονήσει τις φοβέρες του κανένας, Μυρμιδόνες,
 που για τους Τρώες εδῶ πετούσατε πλάι στα γοργά καράβια,
 όσο ο θυμός μου εκράτα, κι όλοι σας τα βάζατε μαζί μου:
 „Γιε του Πηλέα σκληρέ, η μητέρα σου σε είχε χολή βυζάζει;
 Άσπλαχνε εσύ, που τους συντρόφους σου στ' άρμενα εδῶ κρατάς
 μας
 με το στανιό. Στα πελαγόδρομα λοιπόν καράβια ας μπούμε,
 πίσω να πάμε, μια και σου 'πνίξε μαύρος θυμός τα σπλάχνα."
 Τέτοια όλοι σας μαζί μου λέγατε συχνά, και τώρα να το
 της μάχης πριν που λαχταρούσατε το έργο το μέγα ομπρός σας.
 Ο που 'χει τώρα στήθος ατρομο στους Τρώες ας πέσει απάνω!»

- 210 ὡς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
μᾶλλον δὲ σίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνήρ ἀράρη πυκνοῖσι λίθοισι
δύωματος ὑψηλοῦ βίας ἀνέμων ἀλειίνων,
ὡς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
- 215 ἀσπίς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυιν, ἀνέρα δ'
ἀνήρ·
ψαυὸν δ' ἵπποκομοὶ κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
νευόντων, ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.
πάντων δὲ προπάροιθε δὴ ἀνέρε θωρήσονται
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων ἓνα θυμὸν ἔχοντες
- 220 πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην, χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέωγε
καλῆς δαιδαλέης, τῆν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
θήκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι εὐὶ πλήσασα χιτώνων
χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων οὐλῶν τε ταπήτων.
- 225 ἔνθα δὲ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδὲ τις ἄλλος
οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἶθοπα οἶνον,
οὔτε τεῶ σπένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διὶ πατρί.
τό ῥα τότε ἔκ χηλοῦ λαβῶν ἐκάθηρε θεεῖω
πρῶτον, ἔπειτα δ' ἔνιψ' ὕδατος καλῆσι ῥόησι,
- 230 νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἶθοπα οἶνον.
εὐχέτ' ἔπειτα στάς μέσσω ἔρκει, λείβε δὲ οἶνον
οὐρανὸν εἰσανιδῶν· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον·
Ζεῦ ἄνα Δωδωναίε Πελασγικὴ τηλόθι ναίων
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου, ἀμφὶ δὲ Σελλοί
- 235 σοὶ ναῖουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι,
ἤμεν δὴ ποτ' ἔμον ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν,
ἦδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήνον ἐέλδωρ·
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
- 240 ἀλλ' ἔταρον πέμπτω πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσι
μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες εὐρύοπα Ζεῦ,
θάρσυνον δὲ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, ὄφρα καὶ Ἔκτωρ
εἴσεται ἦ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμιζέειν
ἡμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
- 245 μαίνονθ', ὀππότε ἔγῳ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος.
αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ἀπὸ ναυφί μάχην ἐνοπήν τε δῆται,
ἀσκηθῆς μοι ἔπειτα θαὸς ἐπὶ νῆας ἴκοιτο
τεύχεσσι τε ζῆν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἐτάροισιν.
ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητιέτα Ζεύς.
- Αὐτὰ εἶπε, καὶ ὅλοι ἐπήραν δύναμη καὶ στύλωσε ἡ καρδιά τους,
καὶ ἀκόμα πιο τους λόχους ἐσφίξαν τὸ βασιλιά γρικῶντας.
Πῶς ἀρμολογεῖται τοῖχοι οἱ μάστορας με ἀδρές σφιγμένες πέτρες
σπιτοῦ ἀψηλοῦ, νὰ τὸ ἀφεντεύουνε, σύντας φυσῶν οἱ ἀνεμοὶ·
ὅμοια σφιχτὰ τὰ κράνη ἀρμολογεῖται καὶ οἱ ἀφαιωτῆς ἀσπίδες.
Σκούδοι στὸ σκούδο σφιχτοσμίγουνταν, κράνος στὸ κράνος, ἀντρας
στον ἀντρα' καὶ ὡς ἐσκυβαν, ἀγγιζαν στ' ἀλογουρίσια κράνη
ψηλὰ τὰ κέρατα τὰ ολόλαμπρα' τόσο πυκνὰ ἀρμολογεῖται.
Καὶ ὀμπρός ἀπ' ὅλους οἱ Αὐτομέδωντας καὶ οἱ Πάτροκλος, ντυμένοι
μεσ στ' ἄρματα τους, πηγαίνονται, με μὴ καρδιά καὶ οἱ δυο
τους,
- μπροστά ἀπ' τοὺς Μυρμιδόνες στέκοντας νὰ πολεμοῦν. Καὶ ὡστόσο
μπήκε ὁ Ἀχιλλεὺς μεσ στὸ καλύβι του, καὶ ἀνοίγει μὴ κασέλα
ὠριόξομπλη, ποὺ ἡ χιοναστράγαλη του 'χε ἀπιθώσει Θέτη,
μαζὶ του νὰ τὴν πάρει, στὸ ἀρμενο, ξεχειλιστὴ χιτῶνες
καὶ κάπες, νὰ 'χει νὰ ζεσταίνεται, καὶ ολόσγουρα κίλημα.
Μαστορεμένη κούπα ἐφύλαγεν ἐκεῖ' με τούτην ἄλλος
ἀντρας κρασί ποτὲ δὲν ἐπίνε φλογόμαυρο, καὶ μήτε
σε ἄλλο θεὸ σπονδῆς ἐπρόσφερνε, μόνον στὸ Δία πατέρα.
Τὴν πῆρε τότε ἀπ' τὴν κασέλα του, τὴν πᾶστρεψε με θειάφι,
με λαγαρὸ νερὸ τρεχοῦμενο τὴν ζέπλυε κατόπι,
- κατὸς του ὡς νίφτηκε, φλογόμαυρο κρασί ἀνασέρνει, καὶ ἐτσι
μεσ στὴν αὐλή του ἐπήρε καὶ ἐσταξε κρασί, ψηλὰ θωρώντας,
καὶ ἐκάμε ευκή, καὶ οἱ κεραυνόχαρος τὰ λόγια τοῦ ἄκουε Δίας:
« Δία τῆς Δωδώνης, πρωτοκύβερνε, πελασγικῆ, ποὺ μένεις
μακριὰ, τὴν παγερὴ ἀφεντεύοντας Δωδώνη, καὶ τρογύρα
χαμοκοιτάμενοι, ἀνιπτόποδοι, ζοῦν οἱ Σελλοί, οἱ δικοὶ σου
προφῆτες· καὶ ἄλλοτε συνάκουσες τὴν προσευκὴ μου ἐμένα
καὶ μου 'δωσες τιμὴ, παιδεύοντας ἀνήλεα τοὺς Ἀργίτες·
ὅμοια καὶ τώρα αὐτὸ τὸ θέλημα μὴ μου τὸ ἀρνίεσαι πάλε:
κατὸς μου ἐγὼ στῶν πλοίων τὴ σύναξη θὰ μείνω τώρα πίσω,
- μὰ τὸν πιστὸ τους στέλνω ἀκράνη μου με πλήθος Μυρμιδόνες
νὰ πολεμήσει. Δία βροντόλαλε, δῶσ' του τιμὴ καὶ δόξα,
καὶ μέσα τὴν καρδιά του στύλωσε, ποὺ καὶ ὁ Ἐκτορας νὰ μάθει,
ἀν τάχα ὁ σύντροφος μου δύναται καὶ μόνος μεσ στὴ μάχη
νὰ χτυπηθεῖ, γιὰ ἀν τότε ἀνίκητα τὰ χέρια του μονάχα
λυσσομανοῦν, σύντας στὸν πόλεμο καὶ ἐγὼ χιμῶ μαζί του
Μ' ἀπ' τὰ καράβια πια τὸν πόλεμο καὶ τὸ κακὸ σα διώξει,
ἀς μου γυρίσει πίσω ἀνέβλαβος στὰ γρήγορα καράβια
με τοὺς ἀντρόμαχους συντρόφους του καὶ μ' ὅλα τ' ἄρματά του.»
Εἶπε, καὶ ὁ Δίας ὁ βαθυστόχαστος ἀκούει τὴν προσευχὴ του,

- 250 τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε·
νηῶν μὲν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
ᾔδωκε, σῶν δ' ἀνένευσε μάχης ἐξαπονέεσθαι.
ἦτοι ὁ μὲν σπείσας τε καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ
ἄψ κλισίην εἰσήλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῶ,
- 255 στῆ δὲ πάροισ' ἔλθων κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ
εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν.
οἱ δ' ἄμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἑοικότες ἐξεχέοντο
- 260 εἰνοδοῖσι, οὓς παῖδες ἐριδμαίνουσιν ἔθοντες
αἰεὶ κερτομέοντες ὁδῶ ἐπι οἰκί' ἔχοντας
νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.
τούς δ' εἰ περ παρά τις τε κίων ἄνθρωπος ὀδίτης
κινήσῃ ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες
- 265 πρόσσω πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἴσι τέκεσσι.
τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες
ἐκ νηῶν ἔχοντο· βοῆ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
Μυρμιδόνες ἔταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆος
- 270 ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὃς μὲν' ἄριστος
Ἄργεῖων παρὰ νηυσὶ καὶ ἀγγέμαχοι θεράποντες,
γνώ δὲ καὶ Ἄτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
ἦν ἄτην, ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
- 275 ὡς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου,
ἐν δ' ἔπεσον Τρώεσσιν ἀολλέες· ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τρώες δ' ὡς εἶδοντο Μενoitίου ἄλκιμον υἱὸν
αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας,
- 280 πᾶσιν ὀρίνη θυμός, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες
ἐλπόμενοι παρὰ ναυφί ποδῶκεα Πηλεΐωνα
μνημιθὸν μὲν ἀπορρίψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῶ
- 285 ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο,
νηὶ πάρα πρυμνῇ μεγαθύμου Πρωτεσίλαου,
καὶ βάλε Πυραΐχμην, ὃς Παίονας ἵπποκορυστάς
ἤγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ρέοντος·
τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὃ δ' ὑππίος ἐν κόνιησι
- κι ἓνα ἀπ' τα δυο ο πατέρας του 'δωκε, και το άλλο του το αρνήθη
να διώξει ἀπ' τα καραβιά του 'δωκε και πόλεμο και μάχη,
μα να 'ρθει ζωντανός του αρνήθηκεν ἀπὸ τη μάχη πίσω.
Κι ἀφού ἔκαμε σπονδὴ κι ευκήθηκε στο Δία πατέρα εκείνος,
γυρνώντας στο καλύβι ἀπίθωσε την κούπα στην κασέλα,
και στο καλύβι ομπρός εστάθηκε, τι λαχταρούσε πάντα
να βλέπει μες στον ἀγριο πόλεμο τους Τρώες και τους Ἀργίτες.
Κι αυτοὶ μαζί με τον αντρόκαρδο τον Πάτροκλο κινούνε
ὄλο καρδιά, ως που πια συνάρματα στους Τρώες ἀπάνω ἐπέσαν
και χύθηκαν, σα σφήκες θα 'λεγες, στη στράτα που φωλιάζουν,

και τα μικρά παιδιά το πήρανε να τις κεντούν συνήθιο
αγγρίζοντάς τις, ἔτσι που 'χτισαν στο δρόμο τα κελιά τους,
τ' ἀνέμουαλα! τι κι άλλους ἔκαναν κακό να βρουν μεγάλο·
κι αν να περάσει κάποιος ἔτυχε διαβάτης κι ἀθελα του
τις πειραξε, μεμιάς εχιμίξαν ὄλες μαζί πετώντας
ὄλο κουράγιο κατὰ πάνω του, το γόνο τους να σώσουν'
με ἴδιο κουράγιο, με ἴδια ἀνάκαρα κι οι Μυρμιδόνες πέρα
ἀπ' τ' ἄρμενα χιμούσαν, κι ἀσβηστος ο αλαλητός σκωνόταν.
Και τότε ο Πάτροκλος χουγιάζοντας γκαρδιώνει τους συντρόφους:
« Πιστοὶ μου Μυρμιδόνες, σύντροφοι του ξακουστοῦ Ἀχιλλέα,

ἀντρες φανείτε, ορθή κρατάτε τη της αντριγιάς τη φλόγα,
το βασιλιά μας να τιμήσομε, που στα καράβια πρῶτος
μες στους Ἀργίτες, κι οι σύντροφοι του στο ἀγριο το ἀπάλε πρῶτοι·
κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας να νιώσει, ο γιος του Ἀτρέα,
την τύφλα του, που παραπήφησε των Ἀχαιῶν τον πρῶτο.»
Αυτὰ εἶπε, κι ὄλοι ἐπήραν δύναμη και στύλωσε η καρδιά τους,
κι ἀπανωτοὶ στους Τρώες εχιμίξαν, καὶ τ' ἄρμενα τρογύρα
αντιλάλησαν ἀγρια, ως φώναζαν οἱ ψυχωμένοι Ἀργίτες.
Κι οι Τρώες, ως ξέκριναν τον Πάτροκλο τον αντρειωμένο ομπρός
τους,
αυτὸν και τον αμαξολάτη του, να λάμπουν στ' ἄρματα τους,

ὄλοι τρομάρα εντός τους ἐνιωσαν, ξεστέλιωσαν οι λόχοι,
τι ο γαῦρος Ἀχιλλέας φοβήθηκαν πως δίπλα στα καράβια
την ὄχρητα ἐδίωξε ἀπὸ πάνω του κι ἔκαμε ἀγάπη πάλε'
κι ὄλοι τα μάτια κλωθογύριζαν, του Χάρου πῶς να φύγουν.
Πρῶτος ο Πάτροκλος σφεντόνισε το αστραφερό κοντάρι
μπροστά του, μες στη μέση, ὅπου ἀρχιζαν οι πιο πολλοὶ να
σπάζουν,
στου Πρωτεσίλαου του τρανόψυχου τρογύρα το καράβι'
και τον τρανό Πυραΐχμη ἐπέτυχε, που 'χε τους Παίονας φέρει
ἀπ' τον Ἀξιοῦ το φαρδιορέματο μακριά, ἀπ' την Ἀμυδῶνα'
Στον ὦμο το δεξιὸν τον χτύπησε, κι ἀνάσκελα βογγώντας

290 κάππεσεν οϊμώξας, ἔταροι δέ μιν ἀμφεφόβηθεν
 Παίονες· ἐν γάρ Πάτροκλος φόβον ἦκεν ἅπασιν
 ἡγεμόνα κτείνας, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
 ἐκ νηῶν δ' ἔλασεν, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
 ἡμιδαῆς δ' ἄρα νηὺς λίπετ' αὐτόθι· τοὶ δὲ φόβηθεν

295 Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ· Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο
 νῆας ἀνά γλαφυράς· ὄμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.
 ὡς δ' ὄτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
 κινήση πυκινὴν νεφέλην στεροππηγερέτα Ζεὺς,
 ἔκ τ' ἔφανε πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρῶνες ἄκρο

300 καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος
 αἰθήρ,
 ὡς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δῆϊον πῦρ
 τυτθὸν ἀνέπνευσαν, πολέμου δ' οὐ γίγνεται ἔρωή·
 οὐ γάρ πῶ τι Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
 προτροπάδην φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,

305 ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπέοικον ἀνάγκη.
 ἔνθα δ' ἀνὴρ ἔλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης
 ἡγεμόνων. πρῶτος δὲ Μενοίτιου ἄλκιμος υἱὸς
 αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλίου βάλε μῆρον
 ἔγχρ' ὄξυόεντι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·

310 ῥήξεν δ' ὀστέον ἔγχος, ὃ δὲ πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
 κάππεσ'· ἀτὰρ Μενέλαος ἀρηϊῶς οὐτα Θόαντα
 στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα, λῦσε δὲ γυῖα.
 Φυλεΐδης δ' Ἀμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας
 ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος

315 μυῶν ἀνθρώπου πέλεται· περὶ δ' ἔγχος αἰχμῆ
 νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὅσσε κάλυψε.
 Νεστορίδαι δ' ὃ μὲν οὐτάσ' Ἀτύμνιον ὀξείῳ δουρὶ
 Ἀντίλοχος, λατάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος·
 ἦριπε δὲ προπάροιθε. Μάρης δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ

320 Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε κασιγνήτοιο χολωθεὶς
 στάς πρόσθεν νέκυος· τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
 ἔφθη ὀρεξάμενος πρὶν οὐτάσαι, οὐδ' ἀφάμαρτεν,
 ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκῆ
 δρύψ' ἀπὸ μυῶνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε·

325 δούπησεν δὲ πεσῶν, κατὰ δὲ σκότος ὅσσε κάλυψεν.
 ὡς τῶ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
 βήτην εἰς Ἐρεβος Σαρπηδόνας ἐσθλοὶ ἑταῖροι
 υἱὲς ἀκοντισταὶ Ἀμισωδάρου, ὃς ῥα Χίμαιραν
 θρέψεν ἀμαιμακῆτην πολέσιν κακὸν ἀνθρώποισιν.

κυλίστη κατὰ γῆς, κι οἱ σύντροφοὶ τρογύρα του σκόρπισαν,
 οἱ Παίονες· τί ὅλοι ομπρός στον Πάτροκλο το ρίζαν στη φευγάλα,
 τον αρχηγό τους μόλις σκότωσε, που ἦταν στη μάχη ο πρῶτος.
 Κι ὡς τούτοι πίσω ἔκαμαν, ἐσβησε τη λαμπαδοῦσα φλόγα,
 κι ἀπόμεινε ἐκεῖ πέρα το ἄρμενο μισόκαφτο· κι ἐκεῖνοι,
 οἱ Τρῶες, σκόρπισαν με ἀγριο τάραχο· κι οἱ Δαναοὶ χύθηκαν
 στα βαθουλά καράβια, κι ἄσωστος ἀλαλητός ασκώθη.
 Ἀπὸ βουνού μεγάλο κάποτε ψηλὴ κορφὴ πῶς σπρώχνει
 ο Δίας ο ἀστραπορίχτης σύγνεφο πυκνὸ καὶ φεύγει ἀλάργα,
 καὶ γύρα οἱ βίγλες ὅλες φαίνονται, τ' ἀκρόκορφα, οἱ λαγκάδες,

κι ἀπὸ τα οὐράνια κάτω ἀπέραντος ἀνοίγει ξάφνου ο αἰθέρας·
 ὅμοια κι οἱ Ἀργίτες, ἀπὸ τ' ἄρμενα τὴν ἀγρία φλόγα ὡς διώξαν,
 μια στάλα ἀνάσαναν, μα ο πόλεμος δε σκόλαζε καθόλου·
 τι οἱ Τρῶες μπροστὰ στους πολεμόχαρους τοὺς Ἀχαιοὺς ἀκόμα
 δε γύριζαν τὴν πλάτη στ' ἄρμενα τα μαύρα γιὰ νὰ φύγουν,
 μον' στανικῶς πισωδρομίζοντας ἀντιστέκονταν πάντα.
 Κι ὡς οἱ γραμμὲς τῆς μάχης σκόρπισαν, σκοτώνει ἀπὸ ἄναντρα
 κάθε ἀρχηγός· κι ἀπ' ὅλους ο ἀτρόμος γιὸς τοῦ Μενόϊτιου πρῶτος
 στο μερὶ πάνω τον Ἀρήλυκο χτυπάει, τὴ ράχη ὡς γύρνα,
 με μυτερό κοντάρι χάλκινο, καὶ βγήκε ἀπὸ τὴν ἄλλη·

τοῦ σπάει το κόκαλο, κι ἀπίστομα στο χῶμα πέφτει ἐκεῖνος.
 Μετὰ ο Μενέλαος ο πολέμαρχος το Θόα στο στήθος βρῖσκει,
 γυμνὸς πλάι στο σκουτάρι ὡς ἔμεινε, καὶ τὴν ορμὴ του κόβει.
 Τον Ἀμφικλο, με φόρα ὡς χύνουνταν, παραμονεύει ο Μένης,
 καὶ προλαβαίνοντας τον πέτυχε πα στο μερὶ, κει που ἔναι
 κανεὶς πιο σαρκωμένος· κι ἔκοψε τα νεύρα γύρω ἡ μύτη
 τοῦ κονταριού, κι εὐτὺς ἐσκέπασε τα μάτια τοῦ σκοτάδι.
 Κι ο πρῶτος ἀπ' τοὺς γιὸς τοῦ Νέστορα βαρῖσκει τον Ἀτύμνιο,
 ο Ἀντίλοχος, καὶ τα λαγγόνια τοῦ περνά τα ἀπ' ἄκρη ὡς ἄκρη,
 καὶ πέφτει ομπρός τοῦ· τότε σίμωσε με το κοντάρι ο Μάρης,

θυμὸ γιομάτος γιὰ τ' ἀδέρφι τοῦ· μπρος στο κουφάρι ἐστάθη,
 καὶ χύθη ἀπάνω στον Ἀντίλοχο· μα πρὶν προφτάσει, ρίχνει
 ο Θρασυμήδης, καὶ τον πέτυχε στον ὦμο εὐτὺς ἀπάνω.
 Τοῦ κονταριού ο χαλὸς διαχώρισε τ' ἀπανωβράχιόνό τοῦ
 ἀπὸ το κρέας τρογύρα, κι ἔσπασε το κόκαλο τοῦ ὡς πέρα.
 Πέφτει βροντώντας, καὶ τοῦ σκέπασε τα μάτια το σκοτάδι.
 Ἔτσι ἀπὸ δυο ἀδερφοὺς σκοτώθηκαν κι ὁμάδι ἐκατεβήκαν
 οἱ δυο τοῦ Σαρπηδόνα ἀντρόκαρδοὶ σύντροφοὶ μες στον Ἄδη,
 τοῦ Ἀμισωδάρου οἱ γιοὶ οἱ πολέμαρχοι, που τὴν ἀδάμαστη εἶχε
 τὴ Χίμαιρα ἀναθρέψει, ἀνείπωτη ζημιὰ σε πλῆθος κόσμο.

- 330 Αἴας δὲ Κλεόβουλον Ὀϊλιάδης ἐπορούσας
ζῶν ἔλε βλαφθέντα κατὰ κλόνον· ἀλλὰ οἱ αὖθι
λύσε μένος πληξίας ξίφει αὐχένα κωπήεντι.
πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
- 335 Πηνέλεως δὲ Λύκων τε συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γάρ
ἤμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω·
τῷ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον· ἔνθα Λύκων μὲν
ἵπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασεν, ἀμφὶ δὲ καυλὸν
φάσανον ἐρραίσθη· ὃ δ' ὑπ' οὐατος αὐχένα θείνε
- 340 Πηνέλεως, πᾶν δ' εἴσω ἔδου ξίφος, ἔσχεθε δ' οἶον
δέρμα, παρηρέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυντο δὲ γυῖα.
Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα κιχείρι ποσὶ καρπαλιμοῖσι
νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.
- 345 Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ στόμα νηλεῖ χαλκῷ
νύξε· τὸ δ' ἀνικρῷ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε
νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλαιο, κέασσε δ' ἄρ' ὅστέα λευκά·
ἐκ δ' ἐτίναχθεν ὀδόντες, ἐνέπλησθεν δὲ οἱ ἄμφω
αἵματος ὀφθαλμοί· τὸ δ' ἀνά στόμα καὶ κατὰ ῥίνας
- 350 πρῆψε χανῶν· θανάτου δὲ μέλαν νέφος
ἀμφεκάλυψεν.
οὗτοι ἄρ' ἠγεμόνες Δαναῶν ἔλον ἄνδρα ἕκαστος.
ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισι
σίνται ὑπ' ἐκ μῆλων αἰρεύμενοι, αἷ τ' ἐν ὄρεσσι
ποιμένος ἀφραδίησι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες
- 355 αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάκτιδα θυμὸν ἐχούσας·
ὡς Δαναοὶ Τρῶεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόβοιο
δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἴκτορι χαλκοκορυστή
ἴετ' ἀκοντίσσαι· ὃ δὲ ἰδρεῖη πολέμοιο
- 360 ἀσπίδι ταυρεῖη κεκαλυμμένος εὐρέας ὦμος
σκέπτειτ' οἰστῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων.
ἦ μὲν δὴ γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην·
ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίφρας ἐταίρους.
ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν
εἴσω
- 365 αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνη,
ὡς τῶν ἐκ νηῶν γένητο ἰαχὴ τε φόβος τε,
οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέρασον πάλιν. Ἴκτορα δ' ἵπποιο
ἐκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι, λείπε δὲ λαὸν
Τρωϊκόν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε.
- Κι ο Αἴας, του Οἴλεα ο γιος, χιμίζοντας προφταίνει, ως πιστομιόταν
μες στην αντάρα, τον Κλεόβουλο και του 'κοψε τη φόρα,
με το σπαθί του τ' ωριομάνικο χτυπώντας τον στο σβέρκο"
απ' το αίμα το σπαθί του επύρωσε, και κείνου τα δυο μάτια
σφάλιξε η Μοίρα η τρανοδύναμη κι ο κόκκινος ο Χάρος.
Τότε ο Πηνέλαος με το Λύκωνα τρέχουν κοντά, γιατί είχαν
ο ένας του άλλου λαθέψει κι έριξαν του κάκου τα κοντάρια'
με τα σπαθιά τους τότε σίμωσαν, κι ο Λύκωνας του δίνει
στου κράνους του αψηλά το κέρατο, μα του σπαθιού το χέρι
του σπάει' τότε ο Πηνέλαος του 'δωκε κάτω απ' τ' αφτί, στο
σβέρκο,
- και το σπαθί του εχώθη αλάκερο, κι ως μοναχά το δέρμα ·
κρατούσε, το κεφάλι εκρέμασε κι ελύθη η δύναμη του.
Τρεχάτος κι ο Μηριόνης πρόφτασε και κονταρεύει απάνω
στο δεξιόν ώμο τον Ακάμαντα, στο αμάξι του ως πηδούσε,
και πέφτει καταγής, και χύθηκε στα μάτια του σκοτάδι.
Κι ο Ιδομενέας χτυπάει με ανέσπλαχνο κοντάρι τον Ερύμα
στο στόμα, κι ο χαλός ο χάλκινος βγήκε ανικρῷ περνώντας
στη ρίζα του μυαλού, και σύντριψε τα κόκαλα του τ' άσπρα'
πετάχτηκαν τα δόντια, κι αίματα τα μάτια του γιομώσαν
τα δυο, κι απ' τ' ανοιχτό το στόμα του κι απ' τα ρουθούνια το αίμα
- ξερνούσε, και το μαύρο σύγγεφο τον έζωσε του Χάρου.
Σκοτώσαν έτσι οι Αργίτες κύβερνοι καθείς κι από 'ναν άντρα.
Πώς λύκοι ξαγριεμένοι ρίχνονται σε αρνιά, σε ρίφια απάνω,
αρπάζοντας τα απ' τα κοπάδια τους, που ανέμελος τσοπάνος
τ' αφήκε στα βουνά και σκόρπισαν, κι εκείνοι βλέποντας τα
χιμούν με βιάση στ' αρνοκάτσικα με την καρδιά την τρέμια'
όμοια στους Τρῶες κι οι Αργίτες χίμιζαν, κι αυτοί μεμιάς το ρίχνουν
με τρόπο στο φευγιό σκληρίζοντας, πάσα αντριγιά ξεχνώντας.
Κι ο μέγας Αίας να ρίξει εγύρευε στο χαλκοκράνη πάντα
τον Έχτορα, μ' αυτός, κατέχοντας την τέχνη του πολέμου,
- τους ώμους τους φαρδιούς εσκέπαζε με ταύρινο σκουτάρι,
και τις σαϊπίες που βούιζαν ξέφευγε, τις κονταριές που εβρόντουν,
τι το 'νωθε καλά πως έγερνε τώρα απ' την άλλη η νίκη·
μα κι έτσι έμενε εκεί, παλεύοντας να σώσει τους συντρόφους.
Πώς απ' τον Όλυμπο ένα σύγγεφο προς τ' ουρανού τα βάθη
τα ξάστερα πλαταίνει, ο δρόλαπας καθώς του Δία ξεσπάζει'
όμοια κι εκείνοι έσκουζαν κι έφευγαν απ' τα καράβια τότε,
καί δίχως τάξη πίσω εδιάβαιναν και τ' άπια ξεμακραίναν
γοργά τον Έχτορα συνάρματο, τους άλλους παρατώντας
τους Τρῶες, που το ανοιχτό τους μπόδιζε χαντάκι αθέλητα τους.

370 πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι
 ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων,
 Πάτροκλος δ' ἔπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων
 Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῆ τε φόβῳ τε
 πάσας πλησαν ὁδοῦς, ἐπεὶ ἄρ τμάγεν· ὕψι δ' ἀέλλη

375 σκίδναθ' ὑπὸ νεφέων, τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι
 ἄψορρον προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
 Πάτροκλος δ' ἦ πλείστον ὀρινόμενον ἴδε λαόν,
 τῆ ρ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
 πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀναकुμβάλιαζον.

380 ἀντικρῦ δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι
 ἄμβροτοι, οὓς Πηληϊθεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
 πρόσσω ἰέμενοι, ἐπὶ δ' Ἔκτορι κέκλετο θυμός·
 ἴετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
 ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαϊνὴ βέβριθε χθῶν

385 ἦματ' ὀπωρινῶ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ
 Ζεὺς, ὅτε δὴ ρ' ἀνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνην,
 οἱ βίη εἰν ἀγορῆ σκολιάς κρίνωσι θέμιστας,
 ἐκ δὲ δίκην ἐλάσσωσι θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες·
 τῶν δὲ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,

390 πολλὰς δὲ κλιτύς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
 ἐς δ' ἄλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
 ἐξ ὀρέων ἐπικάρ, μινύθει δὲ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
 ὡς ἵπποι Τρωαὶ μεγάλα στενάχοντο θεούσαι.
 Πάτροκλος δ' ἐπεὶ οὖν πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας,

395 ἄψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετές, οὐδὲ πόληος
 εἶα ἰεμένους ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ
 νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
 κτεῖνε μεταΐσσω, πολέων δ' ἀπετίτυτο ποιήνην.
 ἐνθ' ἦτο Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ φαεινῶ

400 στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα, λύσε δὲ γυῖα·
 δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δὲ Θέστορα Ἦνοπος υἱὸν
 δευτέρον ὀρμηθεὶς· ὁ μὲν εὐξέστω ἐνὶ δίφρῳ
 ἦστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
 ἠγία ἤχθησαν· ὁ δ' ἔγχει νύξε παραστάς

405 γναθμὸν δεξιτερόν, διὰ δ' αὐτοῦ πείρειν ὀδόντων,
 ἔλκε δὲ δουρὸς ἐλῶν ὑπὲρ ἄντυγος, ὡς ὅτε τις φῶς
 πέτρῃ ἐπι προβλήτη καθήμενος ἱερὸν ἰχθύν
 ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἦνοπι χαλκῶ·
 ὡς ἔλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῶ,

Πολλά φαριά, τ' αμάξια σέρνοντας γοργά, μες στο χαντάκι,
 του τιμονιού την άκρια ως έσπαζαν, τ' αρχονταμάξια άφηναν.
 Ξοπίσω ο Πάτροκλος, γκαρδιώνοντας τους Αχαιούς, τραβούσε
 το χαλασμό των Τρωών γυρεύοντας· κι αυτοί γέμιζαν όλες
 τις στράτες σκόρπιοι με συντάραχο και χλαολή, κι η σκόνη
 ψηλά κάτω απ' τα νέφη απλώνουνταν, και πιλαλούσαν τ' άτια
 μακριά από τα καλύβια κι άρμενα, να πάν στο κάστρο πίσω.
 Κι ο Πάτροκλος εκεί που πιότερους θωρούσε αναριασμένους
 χυνόταν με φοβέρες, κι έπεφταν κάτω απ' τ' αξόνια εκείνοι
 με το κεφάλι, και τ' αμάξια τους αναποδογύριζαν.

Και το χαντάκι αντίκρα επήδηξαν τα γρήγορα άλογα του,
 τ' αθάνατα, οι θεοί που κάποτε χάρισαν στον Πηλέα,
 μπροστά χιμώντας, τι στον Έχτορα να ρίξει ελαχταρούσε'
 όμως εκείνον τον ξεμακραίναν τα γρήγορα άλογα του.
 Πώς όντας πιάσει μπόρα, αλάκερη πλαντάζει η γης η μαύρη,
 κάποιαν ημέρα του χινόπωρου, νεροποντή σα στέλνει
 ο Δίας, καθώς τον πήρε η μάνητα κι η οργή για τους ανθρώπους,
 στην αγορά που κρίνουν άνομα, στραβά κρισολογώντας,
 και λαχταρούν το δίκιο αφήφιστα κι ουδέ θεούς λογιάζουν
 τους ποταμούς τους όλους ξέχειλους θωρούν να τρέχουν τότε,

και τις πλαγιές τα ξερορέματα να κόβουν πλημμυρώντας,
 που απ' το βουνό με ορμή στη θάλασσα τη σκοτεινή ως κυλούνε,
 μουγκρίζουν δυνατά, ρημάζοντας τους μόχτους των ανθρώπων
 όμοια βαριά εμουγκρίζαν τρέχοντας κι οι τρωικές φοράδες.
 Και σύντας άριεμεν ο Πάτροκλος τις φάλαγγες τις πρώτες,
 πίσω ξανά στα πλοία τις έσπρωξε' κι ουδέ στο κάστρο μέσα
 να μπουν τους άφηνε, κι ως το 'θελαν, μον' έσφαζε χιμώντας
 ολούθε, στο ποτάμι ανάμεσα και στο αφηλό το τείχος
 και στα καράβια, πίσω παίρνοντας το αίμα πολλών που έπεσαν.
 Τον Πρόνοο πρώτο τότε εχτύπησε με το λαμπρό κοντάρι,

γυμνός πλάι στο σκουτάρι ως έμεινε, και την ορμή του κόβει.
 Βρόντηξε πέφτοντας' κι ο Πάτροκλος στο Θέστορα, του Ηνόπου
 το γιο. χιμώντας πάνω—κάθουνταν στ' ώριο του αμάξι ετούτος
 κουβαριαστός, τι ο νους του εσάστισε, και τα λουριά απ' τα χέρια
 του ξέφυγαν κι εκείνος σίμωσε και στη δεξιά μασέλα
 τον κονταρεύει, και του πέρασε τα δόντια ως πέρα, κι έτσι
 με το κοντάρι τον ανάσυρεν απ' του αμαξίου το γύρο,
 σε κάβο όπως ψαράς που κάθεται και σέρνει με τ' ακίστρι
 και με το λιναρένιο αρμίδι του τρανό απ' το κύμα ψάρι'
 όμοια τον έσερνε απ' τ' αμάξι του με ορθάνοιχτο το στόμα,

- 410 κάδ δ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε
θυμός.
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύλαον ἔπεσσύμενον βάλε πέτρῳ
μέσσην κάκ κεφαλὴν· ἧ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῆ· ὃ δ' ἄρα πρηνῆς ἐπὶ γαίῃ
κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
- 415 αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα καὶ Ἀμφοτερὸν καὶ Ἐπάλτην
Τληπόλεμόν τε Δαμαστορίδην Ἐχίον τε Πύριν τε
Ἰφέα τ' Εὐπύπτον τε καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον
πάντας ἔπασσύτερους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Σαρπηδῶν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμτροχίτωνας ἑταίρους
- 420 χέρσ' ὑπο Πατρόκλοιο Μενοϊτιάδαο δαμέντας,
κέκλειτ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν·
αἰδῶς ὦ Λύκιοι· πόσε φεύγετε; νῦν θεοὶ ἔστε.
ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαεῖω
ὅς τις ὄδε κρατέει καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
- 425 Τρώας, ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε.
Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἐπεὶ ἴδεν ἔκθορε δῖφρου.
οἱ δ' ὡς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται,
- 430 ὡς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
τούς δέ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου πᾶϊς ἀγκυλομήτεω,
Ἥρην δὲ προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε·
ὦ μοι ἐγών, ὃ τέ μοι Σαρπηδόνα φίλατον ἀνδρῶν
μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοϊτιάδαο δαμῆναι.
- 435 διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὀρμαίνοντι,
ἦ μιν ζῶν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης
θειῷ ἀναρπάξας Λυκίης ἐν πῖονι δῆμῳ,
ἦ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοϊτιάδαο δαμάσσω.
τόν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
- 440 αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα πάλαι πεπτρωμένον αἴσῃ
ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ'· ἀτὰρ οὐ τοὶ πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
ἄλλο δὲ τοὶ ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
- 445 αἶ κε ζῶν πέμψης Σαρπηδόνα ὃν δὲ δόμον δέ,
φράζω μὴ τις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος
πέμπειν ὃν φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης·
πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστου μέγα Πριάμοιο μάχονται
υἱέες ἀθανάτων, τοῖσιν κόνον αἰνὸν ἐνήσεις.
- κι ὅπως τον ἐσπρωξε τ' ἀπίστομα, ξεψύχησε πεσμένος.
Μετά, ως χιμούσε ο Ερύλαος πάνω του, στην κεφαλή του ρίχνει
καταμεσὸς κοτρόνι, κι ἔσκισε στη μέση εκείνη ἀκέρια
στο στέριο μέσα κράνος· κι ἔπεσε τα μπρούμυτα στο χῶμα,
και γύραθε του εχύθη ο θάνατος ο ψυχοκαταλύτης.
Μετά στον Πυρή, στον Ερύμαντα χιμίζει και στου Αργέου
το γιο Πολύμηλο, στον Εύιππο, στον αντρειωμένο Επάλτη,
και στον Εχίο και στον Τληπόλεμο και στον Ιφέα το γαῦρο,
κι ὅλους απανωτά τους σώριασε στη γη την πολυθρόφα.
Κι ο Σαρπηδόνας τους ξεζώνταους τους συντρόφους του ως εἶδε
- να πέφτουν κάτω ἀπὸ του Πάτροκλου τα μανιασμένα χέρια,
με οργή φωνάζει τους ἰσόθεους προστάζοντας Λυκιώτες:
« Ντροπή, Λυκιώτες! Που μου φεύγετε; Γοργοποδριαστείτε!
τι ἐγὼ με τούτον τον πολέμαρχο θ' ἀντικριστώ, να μάθω,
ποιος να 'ναι τάχα μ' ἔτοια δύναμη, και τόση θράψη κάνει
στους Τρώες· πολλῶν ἀλήθεια ἀντρόκαρδων τα γόνατα ἔχει
λύσει.»
Εἶπε, κι ἀπὸ το ἀμάξι ἐπήδηξε συνάρματος στο χῶμα'
κι ως να τον δει, πετάχτη ο Πάτροκλος, κι αὐτὸς ἀπὸ τ' ἀμάξι.
Κι ὅπως δυο ἀγιούπες γαντζομύτηδες και νυχοποδαράτοι
παλεύουν δυνατὰ στρηνιάζοντας σε ολόρθο βράχο ἀπάνω'
- ὁμοια και τούτοι οι δυο σκληρίζοντας ο ἕνας του ἄλλου χιμίζαν.
Κι ὅπως τους εἶδε, τους σπλαχνίστηκε βαθιά του ο γιος του
Κρόνου,
κι εἶπε στην Ἥρα, που καὶ ταίρι του μαζί ἦταν κι' ἀδερφή του:
«Ὠχού μου ἐμένα, ο πιο που ἀγάπησα θνητός, ο Σαρπηδόνας,
γραφτὸ 'ναι τώρα ἀπὸ τον Πάτροκλο να κατεβεί στον Ἄδη.
Και μέσα μου η καρδιά διχόγνωμη σαλεύει, ως διαλογούμαι,
να τον ἀρπάξω απ' την πολυδακρη τη μάχη και στις πλοῦσινας
Λυκίας τα μέρη, πριν ο θάνατος τον ἐβρει, να τον φέρω,
για και ν' ἀφήσω τώρα ο Πάτροκλος να πάρει τη ζωὴ του;»
Και τότε η σεβαστὴ του ἀπάντησε βοῖδομάτη Ἥρα κι εἶπε:
- «Υγίε του Κρόνου τρομερότατε, τι λόγια αὐτὰ που κρένεις;
Ἐναν θνητὸ πῶς θες, που θάνατο του 'χει γραμμένα η Μοῖρα,
τώρα ξανά απ' τον πολυστέναχτο να τον γλιτώσεις Χάρο;
Κάμε ὅ,τι θες, μα κι ὅλοι οι ἀθάνατοι δεν ἔχουμε ἴδια γνώμη.
Ἄκου, ἕνα λόγο τώρα θα 'λεγα, και συ στο νου σου βαλ' τον:
Ἀν στείλεις ζωντανὸ στο σπῆτι του το Σαρπηδόνα πίσω,
κι ἄλλος θεός, στοχάσου, ἀργότερα θα θέλει σαν και σένα
τον ακριβὸ του γιο απ' τον πόλεμο τον ἀγριο να γλιτώσει!
γιατί πολλοὶ στου Πριάμου μάχονται το μέγα κάστρο γύρα
θεῶν υγιοί, και συ θα θύμωνες περίσσια τους γονιούς τους.

450 ἀλλ' εἴ τοι φίλος ἐστί, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ,
 ἦτοι μὲν μιν ἕασσον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
 χέρσ' ὑπο Πατρόκλοιο Μεινοϊάδαο δαμῆναι·
 αὐτὰρ ἐπὶν δὴ τὸν γε λίπη ψυχὴ τε καὶ αἴων,
 πέμπειν μιν θάνατόν τε φέρειν καὶ νήδυμον ὕπνον.

455 εἰς ὃ κε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἴκωνται,
 ἔνθα ἔ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε
 τύμβω τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστί θανόντων.
 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 αἵματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε

460 παῖδα φίλον τιμῶν, τὸν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε
 φθίσειν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι τηλόθι πάτρης.
 οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 ἔνθ' ἦτο Πάτροκλος ἀνακλειπὸν Θρασύμηλον,
 ὅς ῥ' ἠῦς θεράπων Σαρπηδόνοσ ἦεν ἀνακτος,

465 τὸν βάλε νείαιραν κατὰ γαστέρα, λύσε δὲ γυῖα.
 Σαρπηδῶν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῶ
 δεῦτερον ὀρμηθεῖς, ὃ δὲ Πήδασον οὔτασεν ἵππον
 ἔγχει δεξιὸν ὦμον· ὃ δ' ἔβραχε θυμὸν αἴσθων,
 κάδ δ' ἔπεσ' ἐν κόνιησι μακῶν, ἀπὸ δ' ἔπτατο
 θυμός.

470 τῷ δὲ διαστήτην, κρῖκε δὲ ζυγόν, ἠνία δὲ σφι
 σύγχυτ', ἐπεὶ δὴ κείτο παρήρορος ἐν κόνιησι.
 τοῖο μὲν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὐρετο τέκμων·
 σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ
 αἶξας ἀπέκοψε παρήρορον οὐδ' ἐμάτησε·

475 τῷ δ' ἴθυσθήτην, ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν·
 τῷ δ' αὖτις συνίτην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο.
 ἔνθ' αὖ Σαρπηδῶν μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῶ,
 Πατρόκλου δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερόν ἤλυθ' ἀκωκῆ
 ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὃ δ' ὕστερος ὄρνυτο
 χαλκῶ

480 Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
 ἀλλ' ἔβαλ' ἔνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν
 κῆρ.
 ἦριπε δ' ὡς ὅτε τις δρυὺς ἦριπεν ἢ ἀχερωῖς
 ἢ ἐ πίτυς βλωθρῆ, τὴν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
 ἐξέταμον πελέκεσσι νηήκεσι νήϊον εἶναι·

485 ὡς ὃ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κείτο τανυσθεῖς
 βεβρυχῶς κόνιος δεδραγμένους αἵματοέσσης.
 ἦ ὕτε ταύρον ἔπεφνε λέων ἀγέληφι μετελθὼν
 αἰθωνα μεγάθυμον ἐν εἰλιπόδεσσι βόεσσι,
 ὠλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῆσι λέοντος,

Αν όμως είναι τόση η αγάπη σου και σκίζεται η καρδιά σου, τώρα άφησε τον μες στον πόλεμο να σκοτωθεί τον άγριο, κάτω απ' του Πάτροκλου τ' ανίκητα τα χέρια δαμασμένος· κι έπειτα, σαν τον έβρει ο Χάροντας και ξεψυχήσει, στείλε το γλυκόν Ὑπνο και το Θάνατο, στα χέρια να τον πάρουν και να τον πάνε στην απλόχωρης Λυκίας τα μέρη πέρα. Μνημούρι εκεί οι δικοί κι οι φίλοι του με μια κολόνα απάνω θα του σηκώσουν τι όσοι πέθαναν άλλη δε λάχαν χάρη.» Είπε, κι ο κύρης των θάνατων και των θνητών το δέχτη, και ματερές ψιχάλες έριξε στο χώμα, να τιμήσει

τον ακριβό το γιο του θέλοντας, που του 'μελλε στην πλουσια την Τροια να τον σκοτώσει ο Πάτροκλος απ' την πατρίδα αλάργα. Κι όπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν χιμώντας ο ένας του άλλου, χτυπάει τον ξακουστόν ο Πάτροκλος Θρασύμηλο χιμώντας, που αμαξολάτης ήταν έμνοστος του ρήγα Σαρπηδόνα' στο κατωκοίλι τον εχτύπησε και την ορμή του κόβει. Κι ο Σαρπηδόνας χύθη δεύτερος, μα το λαμπρό κοντάρι του λάθεψε, και μόνο το άλογο, τον Πήδασο, στην πλάτη βρίσκει δεξιά' και κείνο εμούγκρισε, και ξεψυχώντας κάτω στον κουρνιαχτό βογγώντας έπεσε, και πέταξε η ψυχή του.

Χωρίζουν τ' άλλα δυο τ' αλόγατα, τριζοκοπα ο ζυγός τους, και μπλέκουν τα λουριά, το τρίζυγο σαν έπεσε άπι κάτω. Μα ο ψυχωμένος Αυτομέδοντας ευτύς θαράπιο βρίσκει: Το ολόμακρο σπαθί του ετράβηξε πλάι στο παχύ μερί του, και κόβει τα λουριά του τρίζυγου, δίχως στιγμή να χάνει. Και πήραν ίσιο δρόμο τ' αλόγα και στα λουριά στρώθηκαν. Κι εκείνοι οι δυο τους ξανασίμωσαν με λυσσασμένη αμάχη· μα πάλε ο Σαρπηδόνας λάθεψε με το λαμπρό κοντάρι, και πέρασε ο χαλός στου Πάτροκλου τον ζερβόν ώμο απάνω, δίχως ν' αγγίξει' τότε ο Πάτροκλος χιμάει με τη σειρά του, και το κοντάρι από το χέρι του δεν έφυγε του κάκου, μον' πέτυχε η καρδιά όπου βρίσκεται ζωσμένη απ' τ' άλλα σπλάχνα' κι αυτός σωριάστη, όπως σωριάζεται για δρυς για λεύκα χάμω για πεύκο τρισμαγάλο, που 'κοψαν πα στα βουνά οι μαστόροι με τα νιοτρόχιστα τσεκούρια τους, καρένα να το κάνουν όμοια κι αυτός ομπρός στο αμάξι του και στ' αλόγα ξαπλώθη βρουχιώντας, με τα νύχια ξύνοντας τη ματωμένη σκόνη. Πώς σε κοπάδι ταύρο, δύναμη κι ορμή γιομάτο, λιόντας χιμάει και τρώει, μες στα στριφτόζαλα τα βόδια τ' άλλα ως βόσκει, και κλείνει αυτός τα μάτια βόγγοντας στου λιόντα τα σαγόνια'

- 490 ὡς ὑπὸ Πατρόκλω Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων
κτεινόμενος μενείαινε, φίλον δ' ὀνόμηεν ἐταῖρον·
Γλαύκε πέπον πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσι νῦν σε μάλα
χρῆ
αἰχμητὴν τ' ἔμηναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν·
νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος κακός, εἰ θεός ἐσσι.
- 495 πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἠγήτορας ἄνδρας
πάντη ἐποιοχόμενος Σαρπηδόνας ἀμφιμάχεσθαι·
αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο χαλκῶ.
σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος
ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερές, εἴ κέ μ' Ἀχαιοὶ
- 500 τεύχεα συλήσωσι νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτῳ κάλυψεν
ὀφθαλμούς ρίνας θ'· ὁ δὲ λάξ ἐν στήθεσι βαιῶν
ἔκ χροὸς ἔλκε δόρυ, προτὶ δὲ φρένες αὐτῶ ἔπτοντο·
- 505 τοῖο δ' ἄμα ψυχὴν τε καὶ ἔγχεος ἐξέρυσ' αἰχμὴν.
Μυρμιδόνες δ' αὐτοῦ σχέθον ἵππους φυσιόωντας
ἰεμένους φοβέεσθαι, ἐπεὶ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων.
Γλαύκῳ δ' αἰνὸν ἄχος γένετο φθογγῆς αἰῶντι·
ὠρίνθη δὲ οἱ ἦτορ ὁ τ' οὐ δύνατο προσαμῦναι.
- 510 χεῖρι δ' ἑλών ἐπίεζε βραχίονα· τείρε γὰρ αὐτὸν
ἔλκος, ὃ δὴ μιν Τεύκρος ἐπεσσύμενον βάλεν ἰῶ
τειχεὸς ὑψηλοῖο, ἀρῆν ἐτάροισιν ἀμύνων.
εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἐκῆβόλω Ἀπόλλωνι·
κλύθι ἄναξ ὅς που Λυκίης ἐν πῖονι δῆμῳ
- 515 εἷς ἢ ἐνὶ Τροίῃ· δύνασαι δὲ σὺ πάντοσ' ἀκούειν
ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἰκάνει.
ἔλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε καρτερόν, ἀμφὶ δὲ μοι χεῖρ
ὄξειης ὀδύνησιν ἐλήλαται, οὐδὲ μοι αἷμα
τερσῆναι δύναται, βαρῦθει δὲ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ·
- 520 ἔγχεος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχεσθαι
ἐλθῶν δυσμενέεσσιν. ἀνὴρ δ' ὠριστος ὄλωλε
Σαρπηδῶν Διὸς υἱός· ὁ δ' οὐ οὐ παιδὸς ἀμύνει.
ἀλλὰ σὺ πέρ μοι ἄναξ τόδε καρτερόν ἔλκος ἄκεσσαι,
κοίμησον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρ' ἐτάροισι
- 525 κεκλόμενος Λυκίοισιν ἐποτρύνω πολεμίζειν,
αὐτὸς τ' ἀμφὶ νέκυι κατατεθνηῶτι μάχωμαι.
ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
αὐτίκα παῦσ' ὀδύνας ἀπὸ δ' ἔλκεος ἀργαλέοιο
αἷμα μέλαν τέρσηνε, μένος δὲ οἱ ἔμβαλε θυμῶ.
- ὅμοια ἀπ' τον Πάτροκλο πεθαίνοντας των Λυκιωτῶν των γαύρων
ο πρωτολάτης δεν εδείλιασε, μον' λεί στο σύντροφό του:
«Γλαύκε μου εσύ, τρανέ πολέμαρχε, καιρός να δείξεις τώρα
κονταρομάχος και πολέμαρχος πως είσαι ψυχωμένος·
πια άλλο ἀπ' τον πόλεμο μη γνοιάζεσαι, γοργόποδος αν είσαι.
Και πρώτα πρώτα ολούθε τρέχοντας των Λυκιωτῶν τους πρώτους
να 'ρθουν να πολεμήσουν άσκωσε στο Σαρπηδόνα γύρα,
κι έλα μετά και συ και πάλεψε τρογούρα ἀπ' το κορμί μου'
τι θα σου γίνω εγώ κι αργότερα, μέρα και νύχτα πάντα,
ντροπή και καταφρόνια, αν τ' άρματα μπορέσουν και μου γδύσουν
οι Αργίτες τώρα, καθώς έπεσα στων καραβιών τις πρύμνες.
Καρδιά λοιπόν, ομπρός, ξεσήκωσε και τους δικούς μας όλους!»
Είπε, κι ο θάνατος του σκέπασε και μάτια και ρουθούνια.
Κι εκείνος τότε, απά στο στήθος του πατώντας, το κοντάρι
ἀπ' το κορμί τραβάει, κι ομάδι του ξεχύθηκαν τα σπλάχνα,
και την ψυχή εκείνου εξερίζωσε μαζί με το χαλό του.
Κι οι Μυρμιδόνες τ' άτια εκράτησαν, που λαχάνιαζαν, κι όλο
να φύγουν γύρευαν, ως έμεινε το αρχονταμάξι ολάδειο.
Πίκρα βαριά το Γλαύκο επλάκωσε, τα λόγια του ν' ακούσει,
κι οργη τον πήρε που δε δύνουνταν να τότε διαφεντέψει'
μον' μες στο χέρι εκράταε σφίγγοντας το μπράτσο, πού πονούσε
ἀπ' την πληγή, του Τεύκρου πού άνοιξεν η σαγιπά, στο τείχος
το μέγα ως χίμα, ἀπ' τους συντρόφους του τη συφορά να διώξει. .
Κι ευκήθη τότε στον Απόλλωνα το μακροσαγιτάρη:
« Άκουσε, αφέντη, εσύ που βρίσκεσαι μες στη Λυκία την πλούσια
για και στην Τροίαν εδῶ, τι δύνεσαι να συνακούς ολούθε
όποιον τον ζῶνει ανάγκη' μ' έζωσε και μένα ανάγκη τώρα'
φριχτά με τυραννάει το λάβωμα' το μπράτσο μου σουβλίζουν
πόννοι δριμοί, κι ουδὲ ξεραίνεται, να σταματήσει το αίμα.
Νιώθω τον ώμο από το χτύπημα βαρύ, και το κοντάρι
δε στέκει στέριο μες στη φούχτα μου, για να ριχτώ στη μάχη
πα στους οχτρούς· κι ο πιο αντρειωμένος μας εχάθη, ο
Σαρπηδόνας,
ο γιος του Δία, που δε διαφέντεψε μηδέ και το παιδί του.
Μα καν, αφέντη εσύ, την άσκημη λαβωματιά μου γιάνε,
τους πόνους κοίμισε, και δύναμη δῶσ' μου ξανά, να βάλω
κουράγιο στους Λυκιώτες συντρόφους, στον πόλεμο να μπούνε,
κι ατός μου να παλέψω ἀπ' το κορμί του σκοτωμένου γύρα.»
Είπε, και την ευκή του επάκουσεν ο Απόλλωνας ο Φοῖβος·
μεμιάς τους πόνους του σταμάτησε, ξεραίνει ἀπ' την πληγή του
το μαύρο γαίμα, και το στήθος του με άγριαν ορμή γιομίζει.

- 530 Γλαύκος δ' ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ γήθησέν τε
ὅτι οἱ ὤκ' ἤκουσε μέγας θεὸς εὐζαμένιοι.
πρῶτα μὲν ὄτρυνεν Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας
πάντη ἔποιοχομόνος Σαρπηδόνας ἀμφιμάχεσθαι·
αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ Τρώας κίε μακρὰ βιβάζσθων
- 535 Πουλυδάμαντ' ἔπι Πανθοῖδην καὶ Ἀγήνορα διόν,
βῆ δὲ μετ' Αἰνεΐαν τε καὶ Ἴκτορα χαλκοκορυστήν,
ἀγχού δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἴκτορ νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπικούρων,
οἱ σέθεν εἵνεκα τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
- 540 θυμὸν ἀποφθινύθουσι· σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνειν.
κεῖται Σαρπηδῶν Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστῶν,
ὃς Λυκίην εἵρυτο δικησί τε καὶ σθένει ὦ·
τόν δ' ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασ' ἔγχει χάλκεος Ἄρης.
ἀλλὰ φίλοι πάρσθητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῶ,
- 545 μὴ ἀπὸ τεύχε' ἔλωνται, ἀεικίσσῳσι δὲ νεκρὸν
Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι ὄσσοι ὄλοντο,
τούς ἐπὶ νηυσὶ θοῆσιν ἐπέφνομεν ἐγγεῖρησιν.
ὣς ἔφατο, Τρώας δὲ κατὰ κρήθεν λάβε πένθος
ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτόν, ἔπει σφισιν ἔρμα πόληος
- 550 ἔσκε καὶ ἄλλοδαπὸς περ ἑών· πολέες γὰρ ἄμ' αὐτῶ
λαοὶ ἔποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι·
βάν δ' ἰθύς Δαναῶν λελημένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἴκτωρ χωόμενος Σαρπηδόνας· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
ὤρσε Μενοιτιάδῳ Πατροκλήος λάσιον κῆρ·
- 555 Αἴαντε πρῶτῳ προσέφη μεμαῶτε καὶ αὐτῶ·
Αἴαντε νῦν σφῶϊν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω,
οἰοὶ περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν ἢ καὶ ἀρείους.
κεῖται ἀνὴρ ὃς πρῶτος ἐσήλατο τείχος Ἀχαιῶν
Σαρπηδῶν· ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισσαίμεθ' ἐλόντες,
- 560 τεύχεά τ' ὥμοιοι ἀφελοίμεθα, καὶ τιν' ἑταίρων
αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασσαίμεθα νηλεῖ χαλκῶ.
ὣς ἔφαθ', οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον.
οἱ δ' ἔπει ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
Τρώες καὶ Λύκιοι καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί,
- 565 σύμβαλον ἀμφὶ νέκυι κατατεθνηῶπι μάχεσθαι
δεινὸν αὔσαντες· μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.
Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὄλοῆν τάνυσε κρατερῆ ὑσμίνῃ,
ὄφρα φίλῳ περὶ παιδί μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη.
ὥσαν δὲ πρότεροι Τρώες ἐλίκωπας Ἀχαιοὺς·
- 570 βλήτο γὰρ οὐ τι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν
υἱὸς Ἀγακλήος μεγαθύμου δῖος Ἐπειγεύς,
ὃς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὐ ναιομένῳ ἦνασσε
τὸ πρὶν· ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίζας
ἔς Πηλῆν ἰκέτευσε καὶ ἔς Θέτιν ἀργυρόπεζαν·
- Κι ο Γλαύκος το 'νίωσε στα φρένα του και χάρηκε η καρδιά του,
που έτσι τρανός θεός συνάκουσε μεμιάς την προσευχή του.
Και πρώτα πρώτα ολούθε τρέχοντας των Λυκιωτών τους κάλλιους
να 'ρθουν να πολεμοῦν ξεσήκωσε στο Σαρπηδόνα γύρα'
μετὰ στους Τρώες μακροσκελίζοντας κινούσε, κει που ἔστεκαν
ο γιος του Πάνθου ο Πολυδάμαντας κι ο Αγήνορας ο θεῖος,
κι ἦταν κι ο Αινείας μαζί τους κι ο Ἴκτορας ο χαλκοκρανωμένος.
Στάθη κοντά τους, κι ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Ἴκτορα, τώρα πια αποξέχασες τους σύμμαχους σου αλήθεια,
που εδῶ μακριά από την πατρίδα τους και τους δικούς για σένα
σκοτώνονται, μα εσύ δε γνοιάζεσαι βοήθεια να τους δώσεις.
Των Λυκιωτών ο πρώτος κοιτάει νεκρός, ο Σαρπηδόνας,
που πάντα τη Λυκία διαφέντευε, κρητῆς και πολέμαρχος·
ο Ἄρης ο χάλκινος τον σκότωσε στου Πάτροκλου τα χέρια.
Ὅμως σταθείτε, φίλοι, δίπλα του, κι ας μη δεχτεί η καρδιά σας
το σκοτωμένο να ντροπιάσουνε, να πάρουν τ' ἄρματά του
οι Μυρμιδόνες, για ὅσους χάθηκαν Αργίτες μανιασμένοι,
που τα κοντάρια μας τους σκότωσαν μπρος στα γοργὰ καράβια.»
Ἔτσι εἶπε αὐτός, και κατακέφαλα περιζῶσε τους Τρώες
καημὸς ἀβάσταχτος, ἀγιάτρευτος' τι στο καστρί τους πύργο,
ξένος κι ας ἦταν, τον λογάριζαν, κι ἔσερνε πλήθιο ασκέρη
κοντά, κι ατὸς του μες στον πόλεμο ξεχώριζε απ' τους πρώτους.
Με λύσσα στους Αργίτες ἔπεσαν λοιπὸν θυμὸ γιομάτος,
-που εχάθη ο Σαρπηδόνας, ο Ἴκτορας τραβούσε ομπρός. Ὡστόσο
η ἀντρίστικη καρδιά του Πάτροκλου ξεσήκωνε τους ἄλλους·
στους δυο τους Αἴαντες πρῶτα ἐμίλησε, που φρένιαζαν κι ατοὶ
τους:
« Αἴαντες, τώρα να βοηθήσετε καιρός με την καρδιά σας,
την ἴδια ἀντρεία ὅπως πάντα δείχνοντας και πιο μεγάλη ἀκόμα.
Κοίτεται ο πρώτος στο καστρότειχο των Αχαιῶν που ἐμπήκε,
ο Σαρπηδόνας· να τον παίρναμε, και την ἀρματωσιά του
να γδύναμε, να τον ντροπιάζαμε' και να σκοτώναμε ὅλους
με ἀνέσπλαχνο χαλκῶ, που θα 'τρεχαν να τότε διαφεντέψουν.»
Εἶπε, μ' αὐτοὶ κι ατοὶ τους λόγιαζαν να κρατηθῶν ἀντρίκεια'
κι ως απ' τις δυο μεριές τους λόχους τους στέριωσαν ο καθένας,
Λυκιῶτες, Τρώες, Αργίτες ἐσμιξαν και Μυρμιδόνες—ὄλοι,
και πιάστηκαν τρογύρα απ' τ' ἄψυχο κορμί του σκοτωμένου,
φριχτὰ χουγιάζοντας, κι οἱ ἀρμάτες τους ἀλάγιαστα βροντούσαν
κι ο Δίας με νύχτα μαύρη ἐτύλιξε τ' ἀντροπαλέματά τους,
για να ξεσπάσει ἀνήλεος πόλεμος τρογύρα απ' τον υγιὸ του.
Οἱ Αργίτες πρῶτοι πιασδρόμισαν οἱ στραφτομάτες τότε'
τι ὄχι απ' τους πιο ἀχαμνοὺς χτυπήθηκε στους Μυρμιδόνες
κάποιος,
ο Ἐπειγέας, ο ἀρχοντογέννητος γιος του Ἀγακλή του γαύρου,
που στο Βουδεῖο την ἀρχοντόχωρα βασιλεύε σε χρόνια
παλιά, μα ως σκότωσε ἕναν ξάδερφο τρανὸ, στη Θέτη ἐπήγε

- 575 οἱ δ' ἄμ' Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι πέμπον ἔπεσθαι
Ἴλιον εἰς εὐπυλῶν, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
τόν ῥα τόθ' ἀπτόμενον νέκυος βάλε φαίδιμος Ἴκτωρ
χερμαδίῳ κεφαλῆν· ἦ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρή· ὃ δ' ἄρα πρηνῆς ἐπὶ νεκρῶ
- 580 κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Πατρόκλῳ δ' ἄρ' ἄχος γένετο φθιμένου ἐτάριοιο,
ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων ἴρηκι εἰοικῶς
ὠκέϊ, ὅς τ' ἐφόβησε κολοιούς τε πῆράς τε·
ὡς ἰθὺς Λυκίων Πατρόκλεος ἵπποκέλευθε
- 585 ἔσσυο καὶ Τρώων, κεχόλωσο δὲ κῆρ ἐτάριοιο.
καὶ ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον Ἰθαιμένεος φίλον υἱὸν
αὐχένα χερμαδίῳ, ῥῆξεν δ' ἀπὸ τοῖο τένοντας.
χώρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἴκτωρ.
ὄσση δ' αἰγανέης ῥιπῆ ταναοῖο τέτυκται,
- 590 ἦν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφέη πειρώμενος ἦ ἐν ἀέθλω
ἦε καὶ ἐν πολέμῳ δῆϊων ὕπο θυμοραϊστέων,
τόσσον ἐχώρησαν Τρώες, ὥσαντο δ' Ἀχαιοί.
Γλαῦκος δὲ πρῶτος Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστᾶν
ἐτράπετ', ἔκτεινεν δὲ Βαθυκλῆα μεγάθυμον
- 595 Χάλκωνος φίλον υἱὸν, ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων
ὄλβῳ τε πλοῦτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι.
τόν μὲν ἄρα Γλαῦκος στήθος μέσον οὕτασε δουρὶ
στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων·
δοῦπησεν δὲ πεσών· πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαβ'
Ἀχαιοῦς,
- 600 ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνὴρ· μέγα δὲ Τρώες κεχάροντο,
στὰν δ' ἄμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
ἀλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν.
ἐνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυστήν
Λαόγονον θρασὺν υἱὸν Ὀνήτορος, ὃς Διὸς ἱεὺς
- 605 Ἰδαίου ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ.
τόν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, συγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος
εἶλεν.
Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνη δόρυ χάλκεον ἦκεν·
ἔλπετο γὰρ τεύξεσθαι ὑπασπίδια προβιβώντος.
- 610 ἀλλ' ὃ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
ἔγχος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
αἰχμῆ δ' Αἰνείαιο κραδαινομένη κατὰ γαίης
- τη χιοναστράγαλη προσπέφτοντας καὶ στον Πηλέα το ρήγα'
κι αυτοί μαζί με τον πολέμαρχο τον Αχιλλέα τον στείλαν
πέρα στην Τροία την καλοφώραδη, τους Τρώες να πολεμήσει.
Μα στο νεκρὸ ὅπως τώρα ζύγωνε, τον βρίσκει με λιθάρι
στην κεφαλὴ του ο μέγας Ἐχτορας, κι αὐτὴ στα δυο εχωρίστη
στο στέριο μέσα κράνος, κι ἔπεσε τ' ἀπίστομα στο χῶμα,
- και γύραθὲ του εχύθη ο θάνατος ο ψυχοκαταλύτης.
Πικράθη ο Πάτροκλος το σύντροφο νεκρὸ να ἰδεὶ να πέφτει,
καὶ χύθη ομπρός μέσα απ' τους πρόμαχους, ἴδια γοργὸ γεράκι,
που οι καλιακούδες ὅλες φεύγουνε και τα ψαρόνια ομπρός του'
ἴδιος, αλογοδόρμε Πάτροκλε, στους Τρώες ἀπάνω εχύθης
και στους Λυκιώτες, για το σύντροφο που εγάθη μανιασμένος·
και το Σθενέλαο, το πανάκριβο βλασάρι του Ἰθαιμένη,
με πέτρα ἀπὸ στο σβέρκο ἐπέτυχε, και του 'κοψε τα νεύρα'
πισωδρομίζει ο γαῦρος Ἐχτορας, μαζί κι οι μπροστομάχοι.
Ὅσο του μακροῦ πάει ψιλόλιγνο κοντάρι, που το ρίχνει
- τη δύναμη του δοκιμάζοντας για στους αγώνες κάποιος,
για και στη μάχη, οχτροὶ σαν πλάκωσαν να σφάξουν και να ράνουν
τόσο κι οι Τρώες επισωδρόμισαν, σπρωγμένοι απ' τους Αργίτες.
Πρῶτος ο Γλαῦκος, των πολέμαρχων των Λυκιωτῶν ο ρήγας,
πίσω γυρνάει, και τον συντρόκαρδο το Βαθυκλῆ σκοτώνει,
το γιο τον ακριβὸ του Χάλκωνα, που ζούσε στην Ἑλλάδα,
πρῶτος σε βιος και πλοῦτη ἀνάμεσα στους Μυρμιδόνες ὅλους.
Ετοῦτον χτύπησε κατάστηθα με το κοντάρι ο Γλαῦκος
γυρνώντας ξάφνου, ὅπως τον ἔφτανε πα στο κυνήγι εκείνος·
κι ως ἔπεσε με βρόντο, ανείπωτα τον πόνεσαν οι Αργίτες,
- τέτοιο αντρειωμένο, κι αναγάλλιασαν οι Τρώες ἀπὸ την ἄλλη.
Κι ἦρθαν τρογυρα του καὶ στάθηκαν πολλοί· κι οι Αργίτες ὁμως
της αντριγιάς αναθυμήθηκαν κι ἀπάνω τους χύθηκαν.
Τότε ο Μηριόνης κάποιον σκότωσε ρηγάρχη ἀπὸ τους Τρώες,
το Λαογόνο, γιο του Ονήτορα τρανὸ, του Δία της Ἰδας
ιερέας που εστάθη και τον σέβουνταν σαν τους θεοὺς ο κόσμος·
κάτω απ' τ' αφτὶ κι απ' το σαγόνι του τον βρήκε, κι η ψυχὴ του
απ' το κορμὶ με βιάση ως ἐφυγε, τον πήρε το σκοτάδι.
Κι ο Αινείας το χάλκινο κοντάρι του πινάζει στο Μηριόνη·
τί ως πίσω απ' το σκουτάρι ἐπήγαινε, πῶς θα τον βρεὶ λογιούσε'
- μα εἶδε απαντίκρα αὐτὸς το χάλκινο κοντάρι και ξεφεύγει·
τι ἔσκυψε ομπρός, και πίσω εχώθηκε στο χῶμα το κοντάρι,
πέρα μακριά, κι η ουρὰ του ἀπὸμεινε σεινάμενη να τρέμει,
ωσόπου η ορμὴ του καταλάγιασε κι η δύναμη του εγάθη. :
Ἔτσι εἶμεινε ο ναλὸς σφαιράζοντας του Αινεία στο νῆμα μέσα

- 615 ὤχετ', ἐπεὶ ῥ' ἄλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχῶσατο φώνησέν τε·
Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὄρηστην περ ἐόντα
ἐγχος ἐμόν κατέπαυσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.
τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ἀντίον ἠῦδα·
- 620 Αἰνεΐα χαλεπὸν σε καὶ ἴφθιμὸν περ ἐόντα
πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα
ἔλθη ἀμυνόμενος· θνητὸς δὲ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.
εἰ καὶ ἐγὼ σε βάλωμι τυχῶν μέσον ὀξεί χαλκῶ,
αἰψὰ κε καὶ κρατερὸς περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεπορθῶς
- 625 εὐχος ἐμοὶ δοίης, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπόλῳ.
ὡς φάτο, τὸν δ' ἐνένιπε Μενoitίου ἄλκιμος υἱός·
Μηριόνη τί σὺ ταῦτα καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις;
ὦ πέπον οὐ τοι Τρῶες ὄνειδείους ἐπέεσσι
νεκροῦ χωρήσουσι· πάρος τινα γαῖα καθέξει.
- 630 ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλή·
τῷ οὐ τι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
ὡς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὃ δ' ἄμ' ἔσπετο ἰσόθεος φῶς.
τῶν δ' ὡς τε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὀρώρει
οὐρεος ἐν βήσσης, ἔκαθεν δὲ τε γίνετ' ἀκουή,
- 635 ὡς τῶν ὄρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε βοῶν τ' εὐποιοιτῶν,
νυσομένων ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
οὐδ' ἂν ἔτι φράδμων περ ἀνήρ Σαρπηδόνα δῖον
ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι καὶ αἵματι καὶ κόνιησιν
- 640 ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερές ἐς πόδας ἄκρους.
οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὀμίλειον, ὡς ὅτε μυῖαι
σταθμῶ ἐνὶ βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας
ὠρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
ὡς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὀμίλειον, οὐδέ ποτε Ζεὺς
- 645 τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὅσσε φαεινῶ,
ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὄρα καὶ φράζετο θυμῶ,
πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου μερμηρίζων,
ἢ ἤδη καὶ κείνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνη φαιδῖμος Ἴεκτωρ
- 650 χαλκῶ δηῶση, ἀπὸ τ' ὤμων τεύχε' ἔλθται,
ἢ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειεν πόνον αἰπύν.
ὦδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
ἄφρ' ἠὺς θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆος
ἐξαυτῆς Τρῳάς τε καὶ Ἴεκτορα χαλκοκορυστήν
- μπηγμένος ἀδικα, ξεφεύγοντας ἀπ' το γερὸ του χέρι.
Κι ο Αινείας ὄλο θυμὸ και μάνητα φωνή μεγάλη σέρνει:
« Χορευταράς κι αν εἰσαι, σίγουρα, Μηριόνη, το κοντάρι
να σ' ἐβρισκε μονάχα, σου 'κοβε τη φόρα μια για πάντα!»
Τότε ο Μηριόνης του αποκρίθηκε, του κονταριού ο τεχνίτης:
- «Αινεία, τρανή κι αν ἔχεις δύναμη, σα δύσκολο να κόψεις
τη φόρα σπ' ὄλους που σου χύνουνται και λαχταροῦν μαζὶ σου
να πολεμοῦν θνητὸς γεννήθηκες και συ μαθές, στοχάσου.
Ο κοφτερός χαλκός μου αν ἐβρισκε κατάκορμα και σένα,
θα 'δινες λέω, κι ας ἔχεις δύναμη κι αντρεία, σε μένα τότε
δόξα τρανή, στον καλοφόραδο τον Ἀδη τη ζωή σου.»
Αυτὰ εἶπε, κι ο αντρειωμένος Πάτροκλος μιλάει μαλώνοντας τον:
«Μηριόνη, τώρα αυτὰ τι τα 'θελες, και παλικάρι που 'σαι;
Με λόγια και βρισιές, καλότυχε, δε θα τραβήξουν χέρι
οι Τρῶες ἀπ' το νεκρό· πρωτύτερα θα φάει το χῶμα κι ἄλλους.
- Τα λόγια κυβερνοῦν στη σύναξη, στον πόλεμο τα μπράτσα"
τα λόγια το λοιπὸν παράτησε και πιάσε το κοντάρι!».
Εἶπε, και μπήκε ομπρός, κι ο ἰσόθεος τον ακολούθησε ἀντρας.
Απὸ βουνοῦ φαράγγι σύχλωρο ψηλά πως ανεβαίνουν
ἀπ' τους λατόμους τα χτυπήματα και ἀπὸ μακριὰ γρικιοῦνται'
ὀμοια κι αυτῶν οι βρόντοι ἀνεβαιναν ψηλά ἀπ' της γης τα πλάτη
ἀπ' το χαλκό και ἀπ' τα καλόφτιαστα, βοῖδόπεττα σκουτάρια,
τα δικοπα κοντάρια ως πάνω τους και τα σπαθιά κρουγόνταν.
Κι ουδέ ποτέ κανένας που 'ξερε το θεῖο το Σαρπηδόνα
θα τον ξεχώριζε· τι γαῖματα και σκόνες και κοντάρια
- αποκορφῆς τον αποσκέπαζαν ως με τ' ἀκρόποδά του.
Κι ὄλο πύκνωναν στο κουφάρι του τρογυρα, σαν τις μύγες
που ζουζουνοῦν στη μάντρα, ολόγυρα στις γαλατοκαρδάρες,
την ἀνοιξη, καθώς ξεχείλισε στους ἀρμεγούς το γάλα'
ὀμοια κι εκείνοι στο κουφάρι του μαζεύουνταν τρογυρα.
Κι ο Δίας στιγμή ἀπ' τον ἀγριο πόλεμο δε σήκωνε τα μάτια
τ' αστραφετερά, μον' θῶρειε αδιάκοπα, κι εντὸς του εστοχαζόταν
πολλὰ για το χαμό του Πάτροκλου, κι αναρωπιόταν, τάχα
να τον σκοτώσει δίχως ἀργητα μες στη σφαγή την ἀγρια
με το κοντάρι ο γαῦρος Ἐχτορας στου ἰσόθεου Σαρπηδόνα
- το κορμί πάνω, κι ἀπ' τους ὠμους του να πάρει τ' ἄρματά του,
για και σε πιο πολλούς τον παιδεμό τον ἀγριο να πληθύνει;
Κι αυτὸ του εικάστη, ως διαλογιζοῦνταν, το πιο καλὸ πως εἶναι:
Μια φορά ἀκόμα πάλε ο σύντροφος του ξακουστοῦ Ἀχιλλέα
τους Τῳάες οιάδι και τον Ἴεκτορα το ναλκοκορῶνη πίσω

- 655 ὤσαιτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
Ἔκτορι δὲ πρωπίστῳ ἀνάγκιδα θυμὸν ἐνήκεν·
ἔς διφρον δ' ἀναβάς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ'
ἄλλους
Τρώας φευγέμεναι· γνῶ γάρ Διὸς ἰρὰ τάλαντα.
ἐνθ' οὐδ' ἴφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλὰ φόβηθεν
- 660 πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον βεβλαμμένον ἦτορ
κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ
κάππεσον, εὐτ' ἔριδα κρατερῆν ἐτάνυσσε Κρονίων.
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοισιν Σαρπηδόνοσ ἐντε' ἔλοντο
χάλκεα μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
- 665 δῶκε φέρειν ἐτάροισι Μενoitίου ἄλκιμος υἱός.
καὶ τότε Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
εἰ δ' ἄγε νῦν φίλε Φοῖβε, κελαινεφές αἶμα κάθηρον
ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα, καὶ μιν ἔπειτα
πολλὸν ἀπὸ πρὸ φέρων λούσον ποταμοῖο ῥοῆσι
- 670 χρίσόν τ' ἄμβροσίη, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα ἔσσαν·
πέμπε δὲ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι
ὑπνῶ και θανάτῳ διδυμάοσιν, οἳ ρά μιν ὦκα
θήσοουσ' ἐν Λυκίης εὐρείης πίνον δῆμῳ,
ἐνθά ἐ ταρχύσοσι κασίγνητοὶ τε ἔται τε
- 675 τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πατὴρ ἀνηκούστησεν
Ἀπόλλων.
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίῳν ὀρέων ἐς φύλοπιν αἰνίην,
αὐτίκα δ' ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δῖον αἰείρας
πολλὸν ἀπὸ πρὸ φέρων λούσεν ποταμοῖο ῥοῆσι
- 680 χρίσέν τ' ἄμβροσίη, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα ἔσσε·
πέμπε δὲ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
ὑπνῶ και θανάτῳ διδυμάοσιν, οἳ ρά μιν ὦκα
κάθησαν ἐν Λυκίης εὐρείης πίνον δῆμῳ.
Πάτροκλος δ' ἵπποισι και Αὐτομέδοντι κελεύσας
- 685 Τρώας και Λυκίους μετεκίαθε, και μέγ' ἀάσθη
νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν
ἦ τ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
ἀλλ' αἰεὶ τε Διὸς κρείσσων νόος ἦε περ ἀνδρῶν·
ὅς τε και ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ και ἀφείλετο νίκην
- 690 ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνησι μάχεσθαι·
ὅς οἱ και τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἀνήκεν.
ἐνθα τίνα πρῶτον τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας
Πατρόκλει, ὅτε δὴ σε θεοὶ θάνατον δὲ κάλεσσαν;
Ἄδρηστον μὲν πρῶτα και Αὐτόνοον και Ἔχεκλον
- να ρίξει στο καστρί, και θάνατο σε Τρώες πολλοὺς να δώσει.
Ἀπ' ὄλους πριν στο στήθος του Ἐχτορα περίσσια δέιλια βάνει'
πηδαίε στο αμάξι του, και φεύγοντας φωνάζει και στους ἄλλους
τους Τρώες να φύγουν, τι τη γνώρισε τη ζυγαριά του Δία.
Κι ουδέ οι τρανοὶ Λυκίωτες βάσταξαν, μον' διασκορπίσαν ὄλοι,
- το ρήγα τους θωρώντας ἀψυχο μες στους νεκροὺς τους ἄλλους
να κοίτεται' τι πλήθος πάνω του σωριάζουνταν, του Κρόνου
ο γιος το σκοτωμὸ ως ξεσήκωνε τον ἀγριο αναμεσὸ τους.
Κι ἀπὸ τους ὤμους τότε τ' ἄρματά του Σαρπηδόνα γδύνουν,
που ἀστραφταν χάλκινα, κι ο αντρόκαρδος γιος του Μενoitίου τότε
τα δίνει να τα παν οι σύντροφοι στα βαθουλά καράβια.
Κι ο Δίας στο Φοῖβο εστράφη κι ἔλεγεν ο νεφελοστοιβάχτης:
« Ἀπ' τις ριζιές, ομπρός, Απόλλωνα, το Σαρπηδόνα βγάλε'
τα μελανά του σφούγγιξε αἶματα, μετὰ κουβάλησε τον
μακριά πολύ, στο ρέμα λούσε τον του ποταμοῦ, με λάδι
- αθάνατο ἀλείψε τον, φόρα του θεϊκό χιτῶνα γύρω,
και στους γοργοὺς περαματάρηδες, τα διδυμάρια ἀδέρφια,
δῶσ' τον, στον Ὑπνο και στο Θάνατο, για να τον κουβαλήσουν
πέρα σης καρπερῆς κι ἀπλόχωρης Λυκίας τα καμποτόπια.
Μνημόυρι ἐκεῖ οι δικοὶ κι οι σύντροφοι με μια κολόνα ἀπάνω
θα του σηκώσουν τι ὅσοι πέθαναν ἄλλη δε λάχαν χάρη.»
Εἶπε, κι ο Φοῖβος δεν παράκουσε το λόγο του κυροῦ του'
ἀπ' τα βουνά της Ἰδας ἔτρεξε στην ἀγρια μέσα μάχη,
κι ἀπ' τις ριζιές γοργά ανασήκωσε το θειο το Σαρπηδόνα
μακριά· του ποταμοῦ τον ἔλουσε το ρέμα, τον ἀλείφει
- με λάδι ἀθάνατο, του φόρεσε θεϊκό χιτῶνα γύρω,
και στους γοργοὺς περαματάρηδες, τον δίνει να τον πάρουν,
μαζί στον Ὑπνο και στο Θάνατο, τα διδυμάρια ἀδέρφια,
που ευτύς στην καρπερῆ κι ἀπλόχωρη Λυκία τον ἀπιθῶσαν.
Κι ο Πάτροκλος τον Αὐτομέδοντα και τ' ἄπια του προστάζει,
και στο κυνήγι ἐπήρε κι ἔστρωσε τους Τρώες και τους Λυκίωτες
—κακό της κεφαλῆς του, ο ἀνέμυαλος! τι του Αχιλλέα το λόγο
αν ἄκουε, την κακιά θα ξέφευγε του μαύρου Χάρου μοῖρα.
Μ' ἀπ' των θνητῶν πιο πάνω στέκονται πάντα οι βουλές του Δία'
τι αὐτός κι ἀπ' του αντρειωμένου ἀκόπιαστα τα χέρια αρπάζει τη
νίκη
- και στο φευγιό τον ρίχνει, κι ἄλλοτε να χτυπηθεῖ τον σπρώχνει.
Και τότε ἦταν ο Δίας τον Πάτροκλο που γέμισε κουράγιο.
Πάτροκλε, ο πρῶτος ποιος που σκότωσες, ποιος ο στερνός
ἀλήθεια,
την ὥρα αὐτή οι θεοὶ στο θάνατο ποιὸ σ' εἶναν πια καλέσει·

- 695 και Πέριμον Μεγάδην και Επίστορα και Μελάνιππον,
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἴελασον και Μούλιον ἠδὲ Πυλάρτην·
τούς ἔλεν· οἱ δ' ἄλλοι φύγαδε μνώοντο ἕκαστος.
ἐνθά κεν ὑπίπυλον Τροίην ἔλον υἴες Ἀχαιῶν
Πατρόκλου ὑπὸ χερσὶ, περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θυέν,
- 700 εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος εὐδμήτου ἐπὶ πύργου
ἔστη τῷ ὀλοᾷ φρονέων, Τρῶεσσι δ' ἀρήγων.
τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τεῖχος ὑψηλοῖο
Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων
χείρεσσ' ἀθανάτησι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων.
- 705 ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος,
δεινὰ δ' ὀμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
χάζεο διογενὲς Πατρόκλεες· οὐ νύ τοι αἴσα
σῶ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρῶων ἀγερώχων,
οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅς περ σέο πολλὸν ἀμείνων.
- 710 ὡς φάτο, Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω
μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Ἔκτωρ δ' ἐν Σκαιῆσι πύλης ἔχε μώνυχας ἵππους·
δίξε γὰρ ἦε μάχοιτο κατὰ κλόνον αὐτὶς ἐλάσσας,
ἦ λαοὺς ἐς τεῖχος ὀμοκλήσειεν ἀλῆναι.
- 715 ταῦτ' ἄρα οἱ φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων
ἀνέρι εἰσάμενος αἰζηῶ τε κρατερῶ τε
Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἔκτορος ἵπποδάμοιο
αὐτοκασίγητος Ἐκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῆς ἔπι Σαγγαρίοιο·
- 720 τῷ μιν εἰσάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Ἔκτορ τίπε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδὲ τί σε χρή·
αἶθ' ὅσον ἦσσαν εἰμὶ, τόσον σέο φέρτερος εἶην·
τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.
ἀλλ' ἄγε Πατρόκλω ἔφετε κρατερώνυχας ἵππους,
- 725 αἶ κέν πῶς μιν ἔλῃς, δῶη δὲ τοι εὐχος Ἀπόλλων.
ὡς εἰπὼν ὁ μὲν αὐτὶς ἔβη θεὸς ἄμ πόνον ἀνδρῶν,
Κεβριόνῃ δ' ἐκέλευσε δαΐφροني φαίδιμος Ἔκτωρ
ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν. αὐτὰρ Ἀπόλλων
δύσεθ' ὄμιλον ἰών, ἐν δὲ κλόνον Ἀργεῖοισιν
- 730 ἦκε κακόν, Τρῶσιν δὲ καὶ Ἔκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἔκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα οὐδ' ἐνάριζεν·
αὐτὰρ ὁ Πατρόκλω ἔφετε κρατερώνυχας ἵππους.
Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἄλτο χαμᾶζε
σκαίῃ ἔγχος ἔχων· ἐτέρηφι δὲ λάζετο πέτρον
- Τον Ἀδρασσο καὶ τον Επίστορα και τον Αυτόνοο πρῶτα,
του Μέγα τον υγιό τον Πέριμο, τον Ἴελασο, το Μούλιο,
τον Ἐχεκλο και το Μελάνιππο μετὰ και τον Πυλάρτη.
Κι οἱ ἄλλοι, ὡς τον εἶδαν που τους σκότωνε, το ρίζαν στη φευγάλα.
Οἱ Ἀργίτες τότε το αψηλόπορτο της Τροίας θα παίρναν κάστρο,
ὡς χίμα ο Πάτροκλος, τι φρένιαζε γύρω μπροστά χτυπώντας,
- αν δε στεκόταν στον καλόχτιστο τον πύργο απάνω ο Φοῖβος,
τους Τρῶες βοηθώντας και λογιάζοντας πολλά κακά για κείνον.
Τρεις πάτησε φορές ο Πάτροκλος στ' ολόρθο καστροτειχι,
πα στη γωνιά, και τρεις ο Απόλλωνας του σπρώχνει το σκουτάρι
με τα δυο χέρια του τ' ἀθάνατα, και τον τινάζει πίσω.
Μα σύντας χίμιξε και τέταρτην, ἴδια θεός, ο Φοῖβος
ο μακρορὶχτης φοβερίζοντας ἀγρια φωνῆ του σέρνει:
« Πάτροκλε, πίσω, αρχοντογέννητε! Με το κοντάρι σου, ὄχι,
των Τρῶων των πέρφανων δε γράφτηκε να πατηθεῖ το κάστρο,
μηδὲ με του Ἀχιλλῆα, που ασύγκριτα πιο αντρόκαρδος λογιέται.»
- Ετσι του μίλησε, κι ο Πάτροκλος πίσω πολύ ετραβήχτη,
του μακροσαγιτάρη Ἀπόλλωνα τη μάνητα να φύγει.
Κι ο Ἐχτορας τ' ἀπια τα μονόνυχα κρατάει στο Ζερβοπόρτι,
κι αναρωτιόταν, να τα γύριζε, να μπει ξανά στη μάχη,
για να προστάξει, στο καστρότειχο να σφαλιχτεῖ ο στρατός του.
Κι ὡς τούτα ἀνάδευεν, ο Ἀπόλλωνας πρόβαλε ομπρός του ο
Φοῖβος,
μ' ἕναν θνητὸ αντρειωμένο μοιάζοντας και δυνατὸ, τον Ἀσιο'
θεῖος του αλογάρη Ἐχτόρου εκράζονταν ἀπὸ μητέρα ετούτος·
τι ἦταν υγιὸς μαθὲς του Δύμαντα κι ἀδέρφι της Ἐκάβης,
και στου Σαγγαρίου πλάι τα ρέματα, μες στη Φρυγιαν εζούσε.
- Με τούτον μοιάζοντας ο Ἀπόλλωνας, ο γιος του Δία, του κάνει:
« Ἀπ' τη σφαγή τι φεύγεις, Ἐχτορα; Δε σου ταιριάζει εσένα!
Ἀχ, να 'μουν τόσο πιο λιοντόκαρδος ὅσο 'μαι πιο αχαμνός σου,
κι ἀσκημα τότε θα το πλήρωνες να φεύγεις απ' τη μάχη!
Ομπρός, με τ' ατσαλόνυχα ἀπια σου τον Πάτροκλο κυνήγα,
μπας τον σκοτώσεις, και περιίτρανη σου δώσει ο Φοῖβος δόξα.»
Ὡς εἶπε αὐτὰ ο θεός, στο αντρίστικο γυρνὰ ξανά τ' ἀπάλε'
κι ο μέγας Ἐχτορας του αντρόκαρδου Κεβριόνῃ ευτύς φωνάζει
να του κεντήσει πίσω τ' ἀλογα για τη σφαγή· κι ο Φοῖβος
στ' ασκέρια ωστόσο ἐχώθη τρέχοντας, καὶ στους Ἀργίτες ἀγρια
- σκορπίζει ταραχή, τον Ἐχτορα τιμώντας και τους Τρῶες.
Κι ο Ἐχτορας ἀφηνε, δε σκότωνε τους Δαναοὺς τους ἄλλους·
με τ' ατσαλόνυχα ἀπια εγύρευε τον Πάτροκλο μονάχα.
Κι ο Πάτροκλος πηδᾷ απ' τ' ἀμάξι του τότε στη γη, κι εκράτα
στο ζεοβὶ νέοι το κοντάρι του. με τ' ἄλλο αοπάει μια πέτρα

- 735 μάρμαρον ὀκρίοντα τόν οἱ περὶ χεῖρ ἐκάλυπεν,
ἦκε δ' ἔρεισάμενος, οὐδὲ δὴν χάζετο φωτός,
οὐδ' ἀλίωσε βέλος, βάλε δ' Ἴκτορος ἠνιοχῆα
Κεβριόνην νόθον υἱὸν ἀγακλήος Πριάμοιο
ἵππων ἠνί' ἔχοντα μετώπιον ὀξεί' λαῖ.
- 740 ἀμφοτέρας δ' ὄφρυς σύνελεν λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν
ὀστέον, ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κόνιῃσιν
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὃ δ' ἄρ' ἀρνευτήρι ἐοικώς
κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δῖφρου, λίπε δ' ὀστέα θυμός.
τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφησ' Πατρόκλεες ἵππευ·
- 745 ὦ πόποι ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ, ὡς ρεῖα κυβιστᾷ.
εἰ δὴ που καὶ πόντω ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,
πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὄδε τήθεα διφῶν
νηὸς ἀποθρώσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη,
ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἔξ ἵππων ρεῖα κυβιστᾷ.
- 750 ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασιν.
ὡς εἰπῶν ἐπὶ Κεβριόνῃ ἠρωῖ βεβήκει
οἶμα λέοντος ἔχων, ὃς τε σταθμοὺς κεραῖζων
ἔβλητο πρὸς στήθος, ἐή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·
ὡς ἐπὶ Κεβριόνῃ Πατρόκλεες ἄλσο μεμαῶς.
- 755 Ἴκτωρ δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἄλτο χαμάζε.
τῷ περὶ Κεβριόναο λέονθ' ὡς δῆρινθήτην,
ὦ τ' ὄρεος κορυφῆσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο
ἄμφω πεινᾶοντε μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
ὡς περὶ Κεβριόναο δῶυ μῆστωρες αὐτῆς
- 760 Πάτροκλός τε Μενoitιάδης καὶ φαίδιμος Ἴκτωρ
ἴεντ' ἀλλήλων ταμείην χροά νηλεῖ χαλκῷ.
Ἴκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν οὐχὶ μεθίει·
Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἔχεν ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρώες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
- 765 ὡς δ' Εὐρὸς τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοισιν
οὐρεὸς ἐν βήσσης βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην
φηγόν τε μελίην τε ταυόφλοιόν τε κράνειαν,
αἶ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον ταυηκέας ὄζους
ἠχῆ θεσπεσίη, πάταγος δὲ τε ἀγνυμενάων,
- 770 ὡς Τρώες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
δῆρουν, οὐδ' ἔτεροι μνῶνόντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
πολλὰ δὲ Κεβριόνῃ ἀμφ' ὀξέα δοῦρα πεπήγει
ἰοὶ τε ππερόντες ἀπὸ νευρῆφι θορόντες,
πολλὰ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξαν
- τραχιά, γυαλιστερή, που ολάκερο του γέμιζε το χέρι.
Κι ὅπως σιμά του ἦρθε και στάθηκε, τη ρίχνει αντιπατώντας·
κι ἦταν καλή η ριζιά, τη δέχτηκε του Ἐχτόρου ο αμαξολάτης,
ο Κεβριόνης, γιος κλεφτόσπαρτος του ξακουστοῦ Πριάμου,
που εκράταε τα λουριά, στο μέτωπο· κι η σουβλερὴ κοτρώνα
- τα δυο τα φρύδια του θρουβάλιασε, κι ουδέ τα κόκαλα του
δεν άντεξαν, μον' χάμω εκύλησαν τα μάτια του στη σκόνη,
στα πόδια του μπροστά· και κύλησε σα βουτηχτής στο χῶμα
απ' τ' ὠριο αμάξι, κι απ' τα κόκαλα ξεχύθηκε η ψυχὴ του.
Και του ἴπες τότε αναγελώντας τον, Πάτροκλε εσύ αλογάρη:
«Πωπῶ, σβελτάδα που ἔχει! Ανάλαφρες για ἰδὲς βουτιές που
παίρνει!
Να θε βρισκόταν και στη θάλασσα την ψαροθρόφα ετούτος,
κόσμο πολύ μαθὲς θα χόρταινε ψαρεύοντας για στρείδια,
απ' το καράβι πάνω αν ἔπεφτε, κι ας ἦταν και φουρτούνα,
σβέλτα αφού τόσο από το αμάξι του βουτάει στον κάμφο τώρα.
- Αλήθεια, ἔχουν κι οἱ Τρώες στο κάστρο τους πιδέξιους
βουτηχτάδες!»
Εἶπε, και στο κορμί του αντρόκαρδου Κεβριόνῃ απάνω εκύθη
με ορμή, σα λιόντας, που ρημάζοντας μαντηριά χτυπιέται ξάφνου
στο στήθος, κι εἶναι το κουράγιο του στερνά που τον σκοτώνει·
παρόμοιος στον Κεβριόνῃ εκίμιξες, Πάτροκλε εσύ, λυσώοντας.
Πηδαίει στο χῶμα τότε κι ο Ἐχτορας από το αμάξι απάνω,
και στον Κεβριόνῃ γύρα ἐπίσπηκαν να χτυπηθοῦν, σα λιόντες
που απά σε κορφοβούνια, ολόγυρα σε σκοτωμένο αλάφι,
κι οἱ δυο πεινώντας, ὄλο μάνητα, παλεύουν θρασεμένοι·
ὅμοια κι αυτοί, τρανοὶ πολέμαρχοι, στον Κεβριόνῃ γύρα,
- τη μια μεριά ο πανώριος Ἐχτορας, κι ο Πάτροκλος την ἄλλη,
με ανέσπλαχνο χαλκὸ τις σάρκες τους ποθοῦσαν να σπαράξουν.
Κι ως το κεφάλι του ἴπιασε ο Ἐχτορας, δεν τ' ἄφηνε απ' τα χέρια,
και πάλε ο Πάτροκλος το πόδι του κρατούσε, κι οἱ ἄλλοι γύρα
και Τρώες κι Αργίτες—ὄλοι πόλεμο πεισματωμένο ἀνοῖξαν.
Σιρόκος και Νοτιάς πως μάχονται, ποιος πιο πολύ φυσώντας,
σ' ενός βουνοῦ το ποροφάραγγο, το θρασεμένο δάσο
—βαλανιδιές, μελιές, λιγνόφλουδες κρانيές— θ' αναταράξει,
και τα μακριά κλωνάρια δέρνονται χτυπώντας ἕνα τ' ἄλλο
με ἄγριον ακό, κι ως σπάνε, ο σάλαγος αντιλαεὶ τρογύρα!
- παρόμοια Τρώες κι Αργίτες χίμιξαν κι ο ένας τον ἄλλο ἐσφαζαν,
και την πικρὴ στο νου κανέννας τους δεν ἐβαζε φευγάλα.
Τρογύρα στον Κεβριόνῃ ἀρίφνητα και κοφτερά κοντάρια
και φτερωτές σαγίτες μπήγουνταν πηδώντας απ' τις κόρδες·
αοιδόντες κι οἱ πέτροες που ἐκρούσαν με βρόντο τα σκουτάκια.

- 775 μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὃ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων.
ὄφρα μὲν Ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤππετο, πίπτε δὲ λαός·
ἦμος δ' Ἥλιος μετενίστετο βουλυτὸν δέ,
- 780 καὶ τότε δὴ ῥ' ὑπὲρ αἴσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν.
ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἦρῶα ἔρυσσαν
Τρώων ἐξ ἐνοπήης, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο,
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε.
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε θοῶ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
- 785 σμερδαλέα ἰάχων, τρὶς δ' ἐννέα φώτας ἔπεφεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος,
ἐνθ' ἄρα τοι Πάτροκλε φάνη βιότοιο τελευτή·
ἦντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
δεινός· ὃ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν,
- 790 ἠέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε·
στή δ' ὀπιθεν, πληξεν δὲ μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμων
χειρὶ καταπρηνεῖ, στρεφεδίνηθεν δὲ οἱ ὄσσε.
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος
Ἀπόλλων·
ἦ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
- 795 αὐλόπις τρυφάλεια, μιάνησαν δὲ ἔθειραι
αἶματι καὶ κόνησι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν
ἵπποκομον πῆλγηκα μιαίνεσθαι κόνησιν,
ἀλλ' ἀνδρὸς θεῖοιο κάρη χαρίεν τε μέτωπον
ρύετ' Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἔκτορι δῶκεν
- 800 ἦ κεφαλῇ φορέειν, σχεδὸθεν δὲ οἱ ἦεν ὄλεθρος.
πᾶν δὲ οἱ ἐν χεῖρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος
βριθὺ μέγα σπιβαρὸν κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ'
ὤμων
ἀσπίς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα.
λύσε δὲ οἱ θῶρηκα ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
- 805 τὸν δ' ἄτη φρένας εἶλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα,
στή δὲ ταφῶν· ὀπιθεν δὲ μετάφρενον ὀξεί δουρὶ
ὤμων μεσσηγὺς σχεδὸθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ
Πανθοῖδης Εὐφορβος, ὃς ἠλικίην ἐκέκαστο
ἔγχε' θ' ἵπποσύνην τε πόδεσσι τε καρπαλίμοισι·
- 810 καὶ γὰρ δὴ τότε φώτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων
πρῶτ' ἔλθων σὺν ὄχεσφι διδασκόμενος πολέμοιο·
ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος Πατρόκλεες ἵππευ
οὐδὲ δάμασ'· ὃ μὲν αὐτὶς ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὀμίλῳ,
ἐκ χροὸς ἀρπάξας δόρου μείλινον, οὐδ' ὑπέμεινε
- γύρα του ως μάχουνταν και κοίτουταν μακρὺς φαρδὺς ἐκεῖνος
στη στροβιλοῦσα σκόνη, ἀνέγνοιαστος ἀπὸ ἄτια πια και μάχες.
Ὅσο κρατιόταν ἀρμενίζοντας στο μεσουράνι ο γῆλιος,
κι ἀπὸ τους δυο στρατοὺς σωριάζονταν περισσοι ἀπ' τις ριζιές
τους'
μα ως τέλος ο ἥλιος πήρε κι ἐγερνεν, η ὥρα που λύουν τα βόδια,
- οι Ἀργίτες πῶς νικούσαν ἐδειξαν, κι ἐνάντια στα γραμμένα,
κι ἔξω ἀπ' των Τρωῶν τον ἀγριο τάραχο του ἀντρόψυχου Κεβριόνη
τράβηξαν το νεκρὸ, και τ' ἄρματα του πήραν ἀπ' τους ὤμους.
Ἀπὰ στους Τρώες χιμίζει ο Πάτροκλος λυσομανώντας τότε·
τρεις πάνω του φορές ἐχιμίζε, σαν τον γοργὸ τον Ἄρη,
και τρεις ἐννιά ἀντρειωμένους σκότωσε χουγιάζοντας με λύσσα.
Μα σύντας χιμίζε και τέταρτη, θεὸς λες κι ἦταν, τότε
σήμανε πια ο καιρὸς σου, Πάτροκλε, να κατεβείς στον Ἄδη·
τι ο Φοῖβος ἦρθε καταπάνω σου στην ἀγρια μέσα μάχη
τρομαχτικὸς. Και δὲν τον ἐνίωσε στην ταραχὴ την τὴν τὴν,
- κλεφτάτα ὅπως ἐρχόταν πάνω του μες σε πυκνὴν ἀντάρα.
Πίσω του ἐστάθη, και του χτύπησε κι ὤμους φαρδιούς και πλάτες
με την παλάμη του, και σβούριξαν τα μάτια του ἀπ' τη ζάλη.
Κι ο Φοῖβος τότε ἀπ' το κεφάλι του πετάει το κρᾶνος χάμω,
που κουδουνίζοντας ἀνάμεσα στα πόδια των ἀλόγων
κατρακυλοῦσε, και μολεύουνταν η φούντα του στη σκόνη
και στο αἶμα μέσα· κι ὅμως ἄλλοτε το φουντωμένο ἐτοῦτο
το κρᾶνος οἱ θεοὶ δὲν ἀφήναν να κυλιστεῖ στη σκόνη,
μόνο το μέτωπο διαφέντευε τ' ὠραῖο και το κεφάλι
του ἰσόθεου του Ἀχιλλεῆ· μα του Ἐχτορα το 'δινε τότε ο Δίας
- να το φορέσει στο κεφάλι του—σιμὰ ἦταν κι ο χαμὸς του.
Και το βαρὺ, τρανὸ, το ἀσῆκωτο, το χαλκαρματωμένο
μακρόσκιο κοντάρι του 'σπάσε χίλιες μεριές στα χέρια'
πέφτει κι η ἀσπίδα ἀπὸ τους ὤμους του με τα λουριά της χάμω'
την ἴδιαν ὥρα λύνει ο Ἀπόλλωνας το θῶρακα του ο ρήγας·
αντράλα ἐπλάκωσε τα φρένα του, του λύθηκαν τα γόνα,
κι ἐστάθη σασιτισμένος· πίσω του με το κοντάρι τότε
του ρίχνει ἀπὸ κοντὰ ἕνας Δάρδανος ἀναμεσὸς στους ὤμους,
ο Εὐφορβος, γιος του Πάνθου, στ' ἄλογα και στα γοργὰ ποδάρια
και στο κοντάρι τους ομηλικὸς που ξεπερνοῦσεν ὅλους·
- κι εἶχε ἀπὸ τ' ἄλογά τους εἴκοσι γκρεμίσει ως τώρα κάτω,
ως πρωτοβγήκε ἀπὰ στο ἀμάξι του, πῶς πολεμοῦν να μάθει.
Και πέτυχε, ἀλογάρη Πάτροκλε, πρῶτος αὐτὸς να σ' ἐβρεῖ'
ὅμως δε σ' ἐριξε, μον' γρήγορα, τραβώντας το κοντάρι
ἀπ' το κροῖτί σου· μέσα ἐνώθηκε στο πλᾶθος και δὲν εἶπε

- 815 Πάτροκλον γυμνόν περ ἔοντ' ἐν δηϊότητι.
Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῆ καὶ δουρι δαμασθεῖς
ἄψ ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
Ἔκτωρ δ' ὡς εἶδεν Πατροκλήα μεγάλθυμον
ἄψ ἀναχαζόμενον βεβλημένον ὀξεί χαλκῶ,
- 820 ἀγγίμολόν ρά οἱ ἦλθε κατὰ στήχας, οὔτα δὲ δουρι
νεΐατον ἐς κενεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
δούπησεν δὲ πεσῶν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν·
ὡς δ' ὅτε σὺν ἀκάμαντα λέων ἐβίησατο χάρμη,
ὦ τ' ὄρεος κορυφῆσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον
- 825 πίδακος ἀμφ' ὀλίγης· ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω·
πολλὰ δὲ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
ὡς πολέας πεφνόντα Μενoitίου ἄλκιμον υἱόν
Ἔκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπήυρα,
καὶ οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
- 830 Πάτροκλ' ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊζέμεν ἄμην,
Τρωιάδας δὲ γυναῖκας ἐλεύθερον ἡμῶν ἀπούρας
ἄξιον ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν
νήπιε· τῶν δὲ πρόσθ' Ἔκτορος ὠκέες ἵπποι
ποσσὶν ὀρωρέχεται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
- 835 Τρωσὶ φιλοπολέμοισι μεταπρέπω, ὃ σφιν ἀμύνω
ἡμῶν ἀναγκαῖον· σὲ δὲ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
ἂ δειλ', οὐδέ τοι ἐσθλὸς ἔων χραίσμησεν Ἀχιλλεύς,
ὅς πού τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι·
μή μοι πρὶν ἰέναι Πατρόκλεες ἵπποκέλευθε
- 840 νῆας ἔπι γλαφυράς πρὶν Ἔκτορος ἀνδροφόνοιο
αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐζαι.
ὡς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πείθε.
τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφησ' Πατρόκλεες ἵππευ·
ἦδη νῦν Ἔκτορ μεγάλ' εὐχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε
- 845 νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἳ με δάμασαν
ῥηιδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο.
τοιούτοι δ' εἴ περ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
πάντῃς κ' αὐτόθ' ὄλοντο ἐμῶ ὑπὸ δουρι δαμέντες.
ἀλλὰ με μοῖρ' ὀλοῆ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱός,
- 850 ἀνδρῶν δ' Εὐφορβος· σὺ δὲ με τρίτος ἐξεναρῖζεις.
ἄλλο δὲ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
οὐ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέη, ἀλλὰ τοι ἦδη
ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή
χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.
- 855 ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε·
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων ππαμένη Ἄϊδος δὲ βεβήκει
ὄν πότμον γοῶσα λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἔκτωρ·
Πατρόκλεις τί νῦ μοι μαντεύει αἰπὺν ὄλεθρον;
- αγνάντια να σταθεῖ στον Πάτροκλο, γυμνός αυτός κι ας ἦταν.
Βαριά βλαμμένος τότε ο Πάτροκλος κι απ' του θεοῦ το χτύπο
κι απ' το κοντάρι, πισωπόδισε, του Χάρου να ξεφύγει.
Κι ως εἶδεν ο Ἐχτορας τον Πάτροκλο τον αντρειωμένο τότε
να κάνει πίσω, από το χάλκινο κοντάρι λαβωμένος,
- ζυγώνοντας τον τον κοντάρεψε, κι απά στο κατωκοίλι
τον βρήκε, το χαλκό του χώνοντας βαθιά στα σπλάχνα μέσα.
Βροντώντας πέφτει αυτός, ανείπτως καημός για τους Αργίτες.
Πώς κάπρος ακούραστο παλεύοντας τον βάζει λιόντας κάτω,
που θρασεμένο ἔστησαν πόλεμο στα κορφοβούνια απάνω,
πλάι σε νερό που τρέχει απόλιγο και θεν να πιουν κι οι δυο τους,
ωστόσο ο κάπρος πια σωριάζεται στη γης αγκομαχώντας·
ὅμοια τον Πάτροκλο τον ἄτρομο, που 'χε πολλούς σκοτώσει,
από κοντά χτυπώντας ο Ἐχτορας τον ἔστειλε στον Ἄδη·
κι ὄλο καμάρι πια ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
- «Ἐλεγε, Πάτροκλε, το κάστρο μας να το ρημάξεις τώρα,
και τις Τρωαδίτισσες, αρπάζοντας το φως της λευτεριάς τους,
να τις φορτώσεις στα καράβια σου, να γύρεις στην πατρίδα.
Ἄμυαλε εσύ! Τα γρήγορα ἄλογα του Ἐχτόρου στέκουν μπρος τους
και λαχταροῦνε πάντα πόλεμο· κι ατός μου, στο κοντάρι
πρώτος, τους Τρώες τους πολεμόχαρους απ' τη σκλαβιά γλιτώνω.
Μα εσένα το κορμί σου σίγουρα θα φανέ εδῶ οι αγιούπες.
Τον Αχιλλέα δεν εἶδα να 'ρχεται να σε συντρέξει, δόλιε,
τρανός κι ας εἶναι· πίσω απόμεινε, κι ως ἐφευγες θα σου 'πε:
„Στα βαθουλά καράβια κοίταξε, Πάτροκλε εσύ αλογαρη,
- μην ξαναγύρεις πίσω, του Ἐχτορα του αντροφονια πριν σκίσεις
ματώνοντας του το πουκάμισο στα στήθια του τρογύρα.”
Σαν τέτοια λέω θα σου 'πε, ανέμυαλε, και γύρισε το νου σου!»
Και του αποκρίθης τότε ξέπνογος, Πάτροκλε εσύ αλογαρη:
«Τώρα ὄσο θες καμάρωνε, Ἐχτορα, τι σου 'δωκεν ο Δίας,
του Κρόνου ο γιος, μαζί κι ο Απόλλωνας τη νίκη· αυτοὶ με ρίξαν
με δίχως κόπο, αυτοὶ και τ' ἄρματα μου πήραν απ' τους ὤμους”
τι τέτοιοι σαν και σένα κι εἰκοσι να πρόβελναν μπροστά μου,
ὄλο νεκροὶ από το κοντάρι μου θα πέφταν εδῶ πέρα.
Ναι, της Λητῶς ο γιος με σκότωσε και η μαύρη Μοῖρα εμένα,
- κι απ' τους θνητοὺς ὄχι ἄλλος, ο Εὐφορβος· τρίτος εσύ με γδύνεις.
Κάποιο ἄλλο λόγο τώρα θα 'λεγα, και συ στο νου σου βαλτ' τον:
Πολύ και σένα δεν απόμεινε να ζήσεις λέω, τι κιόλα
δίπλα σου η Μοῖρα η τρανοδύναμη· κι ο Χάρος παραστέκουν
απ' του Αχιλλέα τα χέρια του ἄψεγου να σκοτωθεῖς γραφτό 'ναι.»
Ὡς εἶπε τούτα, ευτύς ο θάνατος του σκέπασε τα μάτια,
κι απ' το κορμί η ψυχὴ του επέταξε να κατεβεί στον Ἄδη,
θρηνολογώντας για τη μοῖρα της, που αφήκε αντρεία και νιότη.
Κι ο μέγας Ἐχτορας του μίλησε, νεκρός κι ας ἦταν, κι εἶπε:
« Το μαύρο χαλασμό μου, Πάτροκλε, τι προφητεύεις τώρα;

860 τίς δ' οἶδ' εἶ κ' Ἀχιλεὺς Θέτιδος παῖς ἠΰκόμοιο
φθῆη ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεῖς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
ὥς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
εἴρυσεν λάξ προσβάς, τὸν δ' ὕππιον ὥσ' ἀπὸ δουρός.
αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Ἀυτομέδοντα βεβήκει

865 ἀντίθεον θεράποντα ποδῶκεος Αἰακίδαο·
ἴετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι
ἄμβροτοι, οὓς Πηληϊῆ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.

Ποιος ξέρει, ο γιος της καλοπλέξουδης της Θέτης, ο Αχιλλέας,
αν πιο μπροστά από το κοντάρι μου δε χτυπηθεί και πέσει!»
Εἶπε, και τράβηξε το χάλκινο κοντάρι απ' την πληγή του,
πατώντας το κορμί, κι ανάσκελα τον σπρώχνει απ' το κοντάρι"
κι ευτύς χιμάει με το κοντάρι του στο θεῖον αμαξολάτη
που 'χε ο Αχιλλέας, στον Αυτομέδοντα, ποθώντας να του ρίξει.
Ὅμως εκείνον τα γοργόποδα τον ξεμακραίνουν άπια,
τ' αθάνατα, οι θεοὶ που κάποτε χάρισαν στον Πηλέα.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -P-

- P- οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱὸν ἀρηϊφίλον Μενέλαον
Πάτροκλος Τρώεσσι δαμείς ἐν δηϊοτήτι.
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἶθοπι χαλκῶ,
ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν' ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ
- 5 πρωτοτόκος κινυρὴ οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο·
ὥς περὶ Πατρόκλω βαίνει ξανθὸς Μενέλαος.
πρόσθε δὲ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ'
ἔϊσθη,
τὸν κτάμεναι μεμαῶς ὅς τις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι.
οὐδ' ἄρα Πάνθου υἱὸς ἐύμελῆϊς ἀμέλησε
- 10 Πατρόκλιοιο πεσόντος ἀμύμονος· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
ἔσθη, καὶ προσέειπεν ἀρηϊφίλον Μενέλαον·
Ἄτρεϊδῆ Μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν
χάζεο, λείπε δὲ νεκρὸν, ἕα δ' ἔναρα βροτόεντα·
οὐ γάρ τις πρότερος Τρώων κλειπῶν τ' ἐπικούρων
- 15 Πάτροκλον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην·
τῷ με ἕα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ Τρώεσσιν ἀρέσθαι,
μὴ σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιθεῖα θυμὸν ἔλωμαι.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ζεῦ πάτερ οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάσθαι.
- 20 οὐτ' οὖν παρδάλιος τόσσον μένος οὔτε λέοντος
οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, οὐ τε μέγιστος
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένει βλεμεαίνει,
ὄσσον Πάνθου υἱὲς ἐύμελῆϊα φρονέουσιν.
οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ὑπερήνορος ἵπποδάμοιο
- 25 ἦς ἦβης ἀπόνθη', ὅτε μ' ὦνατο καὶ μ' ὑπέμεινε
καὶ μ' ἔφατ' ἐν Δαναοῖσιν ἐλέγχιστον πολεμιστὴν
ἔμμεναι· οὐδὲ ἔφημι πόδεσσί γε οἷσι κιάοντα
εὐφρήνην ἄλοχόν τε φίλην κεδνοῦς τε τοκήας.
ὥς θην καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος εἴ κέ μευ ἄντα
- 30 στήης· ἀλλὰ σ' ἐγὼ γ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἔς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἴστασ' ἐμείω
πρὶν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δὲ τε νήπιος ἔγνω.
ὥς φάτο, τὸν δ' οὐ πείθεν· ἀμειβόμενος δὲ
προσηύδα·
νῦν μὲν δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς ἦ μάλα τείσεις
- 35 γνωτὸν ἐμόν τὸν ἐπεφνες, ἐπευχόμενος δ'
ἀγορεύεις,
χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῶ θαλάμοιο νέοιο,
ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόου καὶ πένθος ἔθηκας.
ἦ κέ σφιν δειλοῖσι γόου κατάπαιμμα γενοίμην
εἴ κεν ἐγὼ κεφαλῆν τε τήην καὶ τεύχε' ἐνείκας
- Ὡστόσο τη ματιά δεν ξέφυγε του γαύρου γιου του Ατρέα
Μενέλαου, πως οι Τρώες τον Πάτροκλο στον πόλεμο σκότωσαν.
Γοργά περνάει μεσ' απ' τους πρόμαχους με αστραποβόλο κράνος,
κι εστάθη πλάι του, στο μοσκάρι της πρωτόγεννη όπως μάννα
στέκεται δίπλα μουκανίζοντας, πριν άμαθη από γέννα'
όμοια ο ξανθός Μενέλαος στάθηκε στον Πάτροκλο αποδίπλα'
μπροστά τ' ολόκυκλο σκουτάρι του και το κοντάρι εκράτα,
λύσσα γεμάτος, όποιοι θα 'βγαине μπροστά του να σκοτώσει.
Μα ουδέ κι ο κονταράς παράτησε του Πάνθου υγιός να φύγει
- τον αφεγάδιαστο τον Πάτροκλο που εκοίτουταν, μον' τρέχει
και πλάι του στέκει, και του αντρόκαρδου Μενέλαου τέτοια κράζει:
« Μενέλαε, γιε του Ατρέα τρισεύγενε, τρανέ μπροστάρη, πίσω!
Τραβήξου απ' το νεκρό, παράτησε τα ματωμένα κούρσα'
τι από τους Τρώες κι από τους σύμμαχους πρώτα από εμέ κανένας,
στην άγρια μάχη δεν κοντάρεψε τον Πάτροκλο' άσε τώρα
κι εγώ να πάρω δόξα ατίμητη μέσα στους Τρώες τους άλλους,
μη τη ζωή σου πάρω, ρίχνοντας, τη γλυκομελιπούσα!»
Τότε ο ξανθός Μενέλαος θύμωσε βαριά κι απηλογήθη:
« Η καυκησιά η πολλή στον άνθρωπο και πώς δε στέκει, θέ μου!
- Τόση δεν έχει μήτε η λιόπαρδη και μήτε ο λιόντας λύσσα,
μηδέ κι ο κάπρος ο ανημέρωτος, που απ' όλους πιο μαανάζει
στα στήθια του η καρδιά, απ' την πλήθια της τη δύναμη μεθώντας,
όσην αγριότη κλείνουν μέσα τους οι γιοι του Πάνθου οι γαύροι.
Μα κι ο αλογάρης Ὑπερήνορας, και μ' όλη την αντρεία του,
δεν την εχάρηκε τη νιότη του, που ο πιο αχαμνός θαρρώντας
πως είμαι Αργίτης κι αφηφώντας με δεν έφυγε από μπρος μου'
κι ούτε στο σπίτι λέω να γύρισε με τα δικά του πόδια,
να φράνει τη γλυκιά γυναίκα του, τους σεβαστούς γονιούς του.
Και σένα τώρα εγώ τα γόνατα θα λύσω, μπρος μου αν μείνεις.
- Άκουσε ωστόσο και τη γνώμη μου' μέσα στ' ασκέρη πάλε
γυρνώντας τρέχα, και μη στέκεσαι μπροστά μου, μη σου τύχει
κακό κανένα' τι κι ο ανέμυαλος σαν πάθει φρονιμεύει.»
Είπε, μα εκείνος δεν τον άκουσε κι απηλογία του δίνει:
« Την ώρα αυτη βαριά, τρισεύγενε Μενέλαε, θα πλερώσεις
τον αδερφό μου που θανάτωσες και το παινιάσαι κιόλα'
και στη γωνιά τη χήρα του εκλείσεις του νιου σπιτιού τους μέσα,
και στους γονιούς του πένθος χάρισες ανείπωτο και θρήνους.
Μπορεϊ των έρημων τα κλάματα να σταματούσα, αν ήταν
παίρνοντας τώρα το κεφάλι σου και την αρμάτα σου όλη

- 40 Πάνθω ἐν χείρεσσι βάλω καὶ Φρόντιδι δῆη.
ἀλλ' οὐ μὲν ἐπι δὴρὸν ἀπειρήτος πόνος ἔσται
οὐδ' ἔτ' ἀδήριτος ἦτ' ἀλκῆς ἦτε φόβοιο.
ὡς εἰπὼν οὕτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' εἶσθη·
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκός, ἀνεγνάμφθη δὲ οἱ αἰχμῇ
- 45 ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ· ὃ δὲ δεύτερος ὄρνυτο χαλκῷ
Ἄτρεϊδης Μενέλαος ἐπευξάμενος Διὶ πατρί·
ἄψ δ' ἀναχαζομένοιο κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρεῖν χεῖρι πιθήσας·
ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἦλυθ' ἀκωκῆ,
- 50 δούπησεν δὲ πεσῶν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
αἵματι οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι
πλοχμοὶ θ', οἷ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφῆκωντο.
οἶον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνήρ ἐριθηλὲς ἐλαίης
χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὃθ' ἄλις ἀναβέβροχεν ὕδωρ,
- 55 καλὸν τηλεθάον· τὸ δὲ τε πνοιαὶ δονέουσι
παντοίων ἀνέμων, καὶ τε βρύει ἄνθει λευκῷ·
ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ
βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ·
τοῖον Πάνθου υἱὸν ἐϋμμελίην Εὐφορβον
- 60 Ἄτρεϊδης Μενέλαος ἐπεὶ κτάνε τεύχε' ἐσύλα.
ὡς δ' ὅτε τίς τε λέων ὀρεσίτροφος ἀλκι πεπιοθῶς
βοσκομένης ἀγέλης βουὸν ἀρπάσῃ ἢ τις ἀρίστη·
τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε λαβῶν κρατεροῖσιν ὄδοῦσι
πρῶτον, ἔπειτα δὲ θ' αἶμα καὶ ἔγκατα πάντα
λαφύσσει
- 65 δῆρῶν· ἀμφὶ δὲ τὸν γε κύνες τ' ἀνδρῆς τε νομῆες
πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν οὐδ' ἐθέλουσιν
ἀντίον ἐλθέμεναι· μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἰρεῖ·
ὡς τῶν οὐ τι νηὶ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἐτόλμα
ἀντίον ἐλθέμεναι Μενελάου κυδαλίμοιο.
- 70 ἐνθά κε ρεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοῖδαο
Ἄτρεϊδης, εἰ μὴ οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ρά οἱ Ἔκτορ' ἐπῶρσε θεῶ ἀτάλαντον Ἄρηϊ
ἀνέρι εἰσάμενος Κικόνων ἡγήτορι Μέντη·
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
- 75 Ἔκτορ νῦν σὺ μὲν ὦδε θεεῖς ἀκίχητα δῖωκων
ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἷ δ' ἀλεγεινοὶ
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι ἢδ' ὀχέεσθαι
ἄλλω γ' ἢ Ἀχιλλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
τόφρα δὲ τοι Μενέλαος ἀρήϊος Ἀτρέος υἱός
- στοῦ Πάνθου καὶ στῆς ἀξίας Φροντίδας τὰ χέρια νὰ τὰ ρίξω.
Ὅμπρός λοιπόν, ἀς δοκιμάσουμε καὶ ἀς κονταροκρουστούμε·
γιατὶ νὰ χάνουμε τὴν ὥρα μας; Για νίκη γιὰ φευγάλα!»·
Εἶπε, καὶ εὐτὺς πα στ' ὀλοστρόγγυλο τὸν χτύπησε σκουτάρι·
μὰ δὲν τὸ τρύπησε, τὶ στράβωσε τοῦ κονταριοῦ τοῦ ἡ μῦτη
πα στο γερὸ σκουτάρι· δεύτερος ὁ γιος τοῦ Ἀτρέα χιμίζει
μὲ τὸ κοντάρι, μὰ πρωτύτερα στο Δία πατέρα ευκήθη.
Κι ὅπως ἐκεῖνος πσιωπόδιζε, στοῦ λαρυγγιοῦ τὴ ρίζα
τὸν βρίσκει, καὶ ἔβαλε καὶ δύναμη μὲ τὸ βαρὺ τοῦ χέρι,
καὶ ἀπαντικρὺ ὁ χαλὸς ἐπρόβαλε στὸν τρυφερὸ λαίμῳ τοῦ.
- Πέφτει μὲ βρόντο, καὶ ἀπὸ πάνω τοῦ βρόντηξαν τ' ἄρματα τοῦ,
καὶ μ' αἶμα τὰ μαλλιά τοῦ ἐμούσκεψαν, ποῦ τὰ 'χε σαν τὶς Χάρες,
καὶ τὰ σγουρά τοῦ, ποῦ ἀναπλέκονταν μὲ μάλαμα καὶ ἀσήμι.
Πῶς ἀνασταίνει μ' ἐγνοῖα ὀλόδροσο φιντάνι ἐλιά ὁ ξωμάχος
σε τόπο ἀπόμερο, ποῦ γύρα τοῦ νερά βρυσίζουν πληθία,
πανώριο, τρυφερό, καὶ οἱ ἀγέρηδες κάθε λογῆς φυσῶντας
τὸ ἀκρολυγούν, καὶ στέκει κάτασπρο μέσα στὸν πληθιο ἀνθὸ τοῦ·
ὁμῶς ἀγέρας ξάφνου ἀσκώνεται καὶ δυνατὸ δρολάπι
καὶ ἀπὸ τὸ λάκκο τοῦ ἀνασπῶντας τὸ στο χῶμα τὸ ξαπλώνει·
τοῦ Πάνθου τὸν υγιό, τὸν Εὐφορβο τὸν κονταρά, παρόμοια
- σκότωσε ὁ γιος τοῦ Ἀτρέα, καὶ ἀπ' τ' ἄρματα νὰ τόνε γδύνει ἐπήρε.
Κι ὅπως βουνίσιος λιόντας, ἔχοντας τὰ θάρρη στὴν ἀντρεία τοῦ,
τὴν πιο καλὴ γελάδα, ποῦ 'βοσκε μὲ τὸ κοπάδι, ἀρπάζει,
καὶ ὡς στα γερά τὴν πάρει δόντια τοῦ καὶ τῆς τσακίσει πρῶτα
τὸ σβέρκο, ἀναρουφάει τὸ γαῖμα τῆς καὶ τρώει τὰ σωθικά τῆς
σπαράζοντας τὴν ὀλοτρόγγυρα σκυλιά καὶ βοῖδολάτες
μακριάθε τοῦ χουγιάζουσαν ἅπαυτα, καρδιά δὲν ἔχουσαν ὁμῶς
νὰ πέσουν πάνω τοῦ, τὶ ὀλόχλωμος τοῦς περεχύνει φόβος·
ὁμοῖα καὶ τότε μες στα στήθια τοῦ κανεῖς καρδιά δὲν εἶχε
μπροστὰ νὰ βγεῖ, τὸν πολυδόξαστο Μενέλαο ν' ἀντικρίσει.
- Ἔτσι ὁ Μενέλαος θὰ 'παίρνε εὐκόλα τοῦ Εὐφόρβου τὴν ἀρμάτα,
ἀν δὲν τὸν ἔκοβε ζηλόφρονος ὁ Ἀπόλλωνας ὁ Φοῖβος
καὶ ἐσπρωχνε ἀπάνω τοῦ τὸν Ἔκτορα, ποῦ σαν τὸν Ἄρη ἐχίμα,
τοῦ Μέντη μοιάζοντας, ποῦ ἀφέντευε στοῦς Κίκονας ρηγάρχησ'·
καὶ κράζοντας τὸν μὲ ἀνεμάρπαστα τὸν ἀποπῆρε λόγια:
« Ἐκτορα ἐσύ, τοῦ κάκου τ' ἄπιαστα νὰ πιάσεις τρέχεις τώρα,
τοῦ ἀντρόκαρδου Ἀχιλλέα τ' ἀλόγατα, ποῦ ζόρικο πολὺ νὰ
θνητοῖ νὰ τὰ μερώσουν ἀνθρωποὶ καὶ νὰ τὰ κυβερνήσουσαν
μόνο ὁ Ἀχιλλέας μπορεῖ, τὶ ἀθανάτη τὸν ἔχει κάνει μάνα.
Μὰ νὰ ὁ Μενέλαος ὁ πολέμαρχος, ὁ γιος τοῦ Ἀτρέα, ποῦ ἐστάθη

- 80 Πατρόκλω περιβάς Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε
 Πανθοῖδην Εὐφορβον, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
 ὡς εἶπων ὁ μὲν αὐτῆς ἔβη θεὸς ἄμ πόνον ἀνδρῶν,
 Ἔκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἄμφι
 μελαίνας·
 πάπηνεν δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ στίχας, αὐτίκα δ' ἔγνω
- 85 τὸν μὲν ἀπαινύμενον κλυτὰ τεύχεα, τὸν δ' ἐπὶ γαίῃ
 κείμενον· ἔρρει δ' αἷμα κατ' οὐταμένην ὤτειλῆν.
 βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἰθιοπὶ χαλκῶ
 ὄξεα κεκλήγων φλογὶ εἵκελος Ἥφαιστοιο
 ἀσβέστω· οὐδ' υἱὸν λάθην Ἀτρέος ὄξυ βοήσας·
- 90 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν·
 ὦ μοι ἐγὼν εἰ μὲν κε λίπω κάτα τεύχεα καλά
 Πάτροκλόν θ', ὅς κέϊται ἐμῆς ἔνεκ' ἐνθάδε τιμῆς,
 μή τίς μοι Δαναῶν νεμεσήσεται ὅς κεν ἴδῃται.
 εἰ δὲ κεν Ἔκτορι μόνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι
- 95 αἰδεσθεῖς, μὴ πῶς με περιστήσω' ἓνα πολλοί·
 Τρώας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαίολος Ἔκτωρ.
 ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
 ὀππότε' ἀνὴρ ἐθέλη πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι
 ὄν κε θεὸς τιμᾶ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.
- 100 τῷ μ' οὐ τις Δαναῶν νεμεσήσεται ὅς κεν ἴδῃται
 Ἔκτορι χωρήσαντ', ἐπεὶ ἐκ θεόφιν πολεμίζει.
 εἰ δὲ που Αἴαντός γε βοῆν ἀγαθοῖο πυθοίμην,
 ἄμφω κ' αὐτῆς ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης
 καὶ πρὸς δαίμονά περ, εἴ πως ἐρυσάιμεθα νεκρὸν
- 105 Πηλεΐδῃ Ἀχιλλῆϊ· κακῶν δὲ κε φέρτατον εἶη.
 εἶος ὁ ταῦθ' ὄρμινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
 τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχας ἤλυθον· ἦρχε δ' ἄρ'
 Ἔκτωρ.
 αὐτὰρ ὁ γ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, λείπε δὲ νεκρὸν
 ἐντροπαλιζόμενος ὡς τε λῖς ἠϋγένειος,
- 110 ὄν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δῖωνται
 ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ
 παχνοῦται, ἀέκων δὲ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο·
 ὡς ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε ξανθὸς Μενέλαος.
 στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς ἐπεὶ ἴκετο ἔθνος ἐταίρων
- 115 παπταίνων Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱόν.
 τὸν δὲ μάλ' αἴψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης
 θαρσύνονθ' ἐτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
 θεσπέσιον γάρ σφιν φόβον ἔμβαλε Φοῖβος
 Ἀπόλλων·
 βῆ δὲ θέειν, εἶθαρ δὲ παριστάμενος ἔπος ἠϋδα.
- δίπλα στον Πάτροκλο και σκότωσε τον πιο αντρειανό απ' τους Τρώες,
 του Πάνθου τον υγιό τον Εὐφορβο, και του 'κοψε τη φόρα.»
 Ως εἶπε αὐτὰ ο θεός, στο αντρίστικο γυρνὰ ξανά το ἀπάλε.
 Πίκρα βαριά μεμιάς επλάκωσε τα σωθικά του Εχτόρου'
 και στις γραμμές τα μάτια ως ἐρίξε τρογούρα, ευτύς ξεκρίνει
 τον ένα να κουρσεύει τ' ἄρματα τα ξακουστά, τον ἄλλο
 στη γη να κοίτεται, και το αἷμα του να τρέχει απ' την πληγή του.
 Κινάει, περνάει μεσ' απ' τους πρόμαχους με αστραποβόλο κράνος
 σκληρίζοντας, παρόμοιος με ἀσβηστη που καίει του Ἥφαιστου
 φλόγα.
 Μα ὅπως εφώναζε, τον ἀκούσεν ο γιος του Ατρέα που ερχόταν,
 και με βαριά καρδιά στην πέρφανη γυρνάει και λείει ψυχὴ του:
 « Ωχού μου, απ' τα πανώρια τ' ἄρματα τώρα αν τραβήξω πίσω
 κι ἀπὸ τον Πάτροκλο, που κοίτεται για την τιμὴ μου ἐμένα,
 μπας και θυμώσει λέω θωρώντας με κανείς απ' τους Ἀργίτες·
 μονάχος πάλε αν με τον Ἐχτορα και με τους Τρώες τα βάλαω
 ἀπὸ ντροπή, μη ἐκείνοι πιότεροι τον ένα ἐμένα ζώσουν
 τι τώρα ο κρανοσείστης Ἐχτορας με ὄλους τους Τρώες πλακώνει.
 Ὅμως γιατί η καρδιά μου κάθετα και τ' ἀναδεύει ετοῦτα;
 Ἐνάντια στου θεοῦ το θέλημα να πολεμάς με κάποιον
 που 'χει θεὸ προστάτη, γρήγορα κακό τρανὸ θα σ' ἐβρει.
- Ποιος Δαναός λοιπόν θα θύμωνε θωρώντας με να φεύγω
 στον Ἐχτορα μπροστά, που μάχεται κι εἶναι οι θεοὶ μαζί του;
 Ν' ἀκούγα μόνο το βροντόφωνο τον Αἴαντα κάπου τώρα!
 Μαζὶ χιμώντας θα θυμούμασταν ξανά την αντριγιά μας,
 κι ἐνάντια στο θεὸ' να σέρναμε καν το κουφάρι πίσω
 για χάρη του Ἀχιλλέα' καλύτερο στα πάθη μας δε βρίσκω.»
 Κι ως τοῦτα ἀνάδευε στα φρένα του βαθιά και στην καρδιά του,
 των Τρωῶν το ασκέρι με τον Ἐχτορα προλάτῃ τον σίμωσαν'
 κι ἐκεῖνος το κουφάρι ἀφήνοντας γυρνάει γοργὰ τις πλάτες,
 κάθε στιγμή θωρώντας πίσω του, σα λιώντας μακροχῆτης'
 που κυνηγούν μακριὰ απ' τη στάνη τους βοσκοὶ μαζί και σκύλοι
 με κονταριές και με χουγιάσματα' και του θεριοῦ παγώνει
 η ἀτρόμητη καρδιά, κι ἀθέλητα μακραίνει απ' το μαντρί τους'
 ὅμοια παράτησε τον Πάτροκλο τότε ο Μενέλαος πίσω,
 και μόνο στους δικούς του ως ἔφτασε, μεταγυρνάει και στέκει,
 τον Αἴα το μέγα ολούθε ψάχνοντας, το γιο του Τελαμώνια'
 μεμιάς τον ξέκρινε που ἐστέκουνταν ζερβιά μεριά απ' τη μάχη,
 και τους συντρόφους του ὄλους γκάρδιωνε, στη μάχη σπρώχνοντας
 τους·
 τι φούντωνε ἀγριο φόβο ο Ἀπόλλωνας ἐντὸς τους για φευγάλα.
 Πῆρε λοιπόν να τρέχει, κι ἔφτασε γοργὰ σιμά του κι εἶπε:

- 120 Αϊαν δεῦρο πέπρον, περί Πατρόκλοιο θανόντος
σπεύσομεν, αἶ κε νέκυν περ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἔκτωρ.
ὡς ἔφατ', Αἴαντι δὲ δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος.
- 125 Ἔκτωρ μὲν Πάτροκλον ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
ἔλχ' ἴν' ἀπ' ὤμοιιν κεφαλῆν τάμοι ὀξεῖ χαλκῶ,
τὸν δὲ νέκυν Τρωῆσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠῦτε πύργον·
Ἔκτωρ δ' ἄψ ἐς ὄμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων,
- 130 ἐς δῖφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὃ γε τεύχεα καλὰ
Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστῃ, μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῶ.
Αἴας δ' ἀμφὶ Μεινοιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας
ἐστήκει ὡς τίς τε λέων περὶ οἴσι τέκεσσιν,
ὦ ρά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσονται ἐν ὕλῃ
- 135 ἄνδρες ἐπακτῆρες· ὃ δὲ τε σθένει βλεμμαίνει,
πάν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἔλκεται ὄσσε καλύπτων·
ὡς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἦρωϊ βεβήκει.
Ἄτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἀρηϊφίλος Μενέλαος
ἐστήκει, μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων.
- 140 Γλαῦκος δ' Ἴππολόχοιο παῖς Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν
Ἔκτορ' ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῶ ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἔκτορ εἶδος ἄριστε μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο.
ἦ σ' αὐτῶς κλέος ἐσθλὸν ἔχει φύξηλιν ἐόντα.
φράζεο νῦν ὄππῳς κε πόλιν καὶ ἄστῃ σαώσης
- 145 οἴος σὺν λαοῖς τοὶ Ἴλιῳ ἐγγεγάασιν·
οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν
εἶσι περὶ πτόλιος, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
μάρνασθαι δηῖοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμέσ αιεί.
πῶς κε σὺ χεῖρονα φῶτα σαώσεαις μεθ' ὄμιλον
- 150 σχέτλι', ἐπεὶ Σαρπηδὸν' ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον
κάλλιπες Ἀργεῖοισιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι,
ὅς τοι πόλλ' ὄφελος γένετο πτόλει τε καὶ αὐτῶ
ζωὸς ἔων· νῦν δ' οὐ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
τῶ νῦν εἰ τίς ἐμοὶ Λυκίων ἐπιτείσεται ἀνδρῶν
- 155 οἴκαδ' ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος.
εἰ γάρ νῦν Τρῶεσσι μένος πολυθαρσές ἐνεῖη
ἄτρομον, οἶόν τ' ἀνδρας ἐσέρχεται οἱ περὶ πάτρης
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο,
αἰψά κε Πάτροκλον ἐρυσάμεθα Ἴλιον εἴσω.
- 160 εἰ δ' οὗτος προτὶ ἄστῃ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
ἔλθοι τεθνηὼς καὶ μιν ἐρυσάμεθα χάρμης,
αἰψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνοσ ἐντεα καλὰ
λύσειαν, καὶ κ' αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω·
τοιοῦ γάρ θεράπων πέφατ' ἀνέρος, ὃς μέγ' ἄριστος
- «Αἴαντα, ομπρός, καλέ μου, ας δράμουμε, τον Πάτροκλο σκότωσαν'
Καν το κουφάρι ας δοκιμάσουμε στον Αχιλλέα να πάμε
γυμνὸ τι τον ξαρμάτωσε ο Ἐχτορας ο λαμπροκρανοσεῖστης.»
Εἶπε, κι ο γαῦρος Αἴας τινάχτηκε, σπαρτάρησε η καρδιά του,
κι ευτύς περνάει μεσ' απ' τους πρόμαχους με το Μενέλαο δίπλα.
Ο Ἐχτορας ἔσερνε τον Πάτροκλο, σαν πήρε τ' ἄρματά του,
με κοφτερό χαλκό απ' τους ὤμους του την κεφαλή να κόψει
και να πετάξει το κουφάρι του θροφή στην Τροίασ τους σκύλους.
Μα σίμωσε ο Αἴας με το σκουτάρι του, που φάνταζε σαν πύργος,
κι ο Ἐχτορας πίσω στους συντρόφους του γυρνάει τους
μαζωμένους,
- κι απά στο αμάξι ανέβη τ' ἄρματά τα ὠρια στους Τρῶες τ' αφήνει,
στο κάστρο να τα πάν, ασύγκριτη να του χαρίζουν δόξα.
Κι ο Αἴας με το φαρδύ σκουτάρι του τον Πάτροκλο σκεπάζει
κι εσάθη ομπρός, ως στέκει λιόντισσα στα λιονταρόπουλά της,
που αγριολόδοι στο δάσος πέτυχαν, καθώς τα σεργιανίζει,
κι αυτή, μεθώντας απ' την πλήθια της τη λύσσα, ρίχνει κάτω
αλάκερο της τ' απανώφρυδο, σκεπάζοντας τα μάτια·
ὄμοια στεκόταν ο Αἴας στον Πάτροκλο μπροστά τον αντρειωμένο,
κι ο γιος του Ατρέα του παραστέκουνταν από την ἄλλη, ο γαῦρος
Μενέλαος, και βαθύς ανέβαινε στα σωθικά του ο πόνος.
- Κι ο Γλαῦκος τότε, ο γιος του Ἴππόλοχου, των Λυκιωτῶν ο ρήγας,
λόγια βαριά πετάει στον Ἐχτορα ταυροκοιτάζοντάσ τον:
« Ἐχτορα εσύ πανώριε, ως φαίνεται, καρδιά σταλιά δεν ἔχεις!
Τέτοιο ὄνομα τρανό δεν τ' ἄξιζες, αφού κιουτεύεις τώρα.
Κοίτα από δω κι ομπρός το κάστρο σας του Χάρου να γλιτώσεις
μονάχος, με ὄσες εγεννήθηκαν ψυχές στο κάστρο μέσα.
Κανένας λέω Λυκιώτης πόλεμο πια δε θ' ἀνοίξει ἀλήθεια
με τους Αργίτες για το κάστρο σας. Και ποια μαθές η χάρη
μέρα και νύχτα που παλεύουμε με τους οχτρούς δω πέρα;
Και πῶς κανέναν αχαμνότερο ξοπίσω θα γλιτώσεις,
- αφού το Σαρπηδόνα, ἀνέσπλαχνε, το φίλο, τον ακράνη,
τον ἀπαράτησεσ διαγούμισμα και κουρσός στους Αργίτες,
που ζώντας τόσο ἐπαραστάθηκε το κάστρο σου και σένα;
και τώρα τα σκυλιά από πάνω του δε σου βαστάει να διώξει.
Γ' αυτό οι Λυκιώτες, αν μ' ακούσουνε, θα γύρουν στην πατρίδα
μπρος πίσω πια, και τότε χάθηκε μεμιάσ της Τροίασ το κάστρο·
τι οι Τρῶες αν κρύβαν τώρα ολόθαρηη καρδιά στα στήθια μέσα,
ατρόμητη, ὄπως ἔχουν ὄλοι τους που απ' τους οχτρούς παλεύουν
να διαφεντέψουν την πατρίδα τους και πολεμοῦν γεμάτα,
γρήγορα θα ἔχαμε τον Πάτροκλο μέσα στην Τροία τραβήξει.
- Κι αν στο τρανό καστρί τον φέρναμε του Πριάμου του ρηγάρχη,
νεκρό, απ' τη μάχη μέσα αρπώντας τον, το δίχως ἄλλο τότε
του Σαρπηδόνα τα ὠρια τ' ἄρματα θα μας γύριζαν πίσω
οι Αργίτες, και στην Τροία θα φέρναμε και το νεκρό τον ἴδιο·
τι τέτοιου αντρούς σκοτώθη ο σύντροφος, που στα καράβια πρώτος

- 165 Ἀργείων παρὰ νηυσὶ καὶ ἀγγέμαχοι θεράπροντες.
ἀλλὰ σὺ γ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐκ ἐτάλασσας
στήμεναι ἄντα κατ' ὄσσε ἰδῶν δῆϊων ἐν αὐτῆι,
οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι, ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστι.
τόν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδῶν προσέφη κορυθαίολος
Ἔκτωρ·
- 170 Γλαῦκε τί ἦ δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες;
ὦ πόποι ἦ τ' ἐφάμην σέ περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
τῶν ὄσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσι·
νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας οἶον ἔειπες,
ὅς τέ με φῆς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομείναι.
- 175 οὐ τοι ἐγὼν ἔρριγα μάχην οὐδὲ κτύπον ἵππων·
ἀλλ' αἰεὶ τε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο,
ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ καὶ ἀφείλετο νίκην
ρήϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέτρον, παρ' ἔμ' ἴστασο καὶ ἴδε
ἔργον,
- 180 ἢ ἐ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις,
ἢ τίνα καὶ Δαναῶν ἀλκῆς μάλα περ μεμαῶτα
σχῆσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανάτος.
ὡς εἶπων Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·
Τρώες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
- 185 ἄνδρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
ὄφρ' ἂν ἐγὼν Ἀχιλλῆος ἀμύμονος ἔντεα δῶω
καλά, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριζα κατακτάς.
ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἔκτωρ
δηῖου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἐταίρους
- 190 ὦκα μάλ' οὐ πω τῆλε ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπῶν,
οἱ προτὶ ἄστου φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλεΐωνος.
στάς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύου ἔντε'
ἄμειβεν·
ἦτοι ὁ μὲν τὰ ἅ δῶκε φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρήν
Τρωσὶ φιλοπολέμοισιν, ὁ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνε
- 195 Πηλεΐδew Ἀχιλλῆος ἅ οἱ θεοὶ Οὐρανίωνες
πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ὦ παιδί ὄπασσε
γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρός ἐγήρα.
τόν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδεν νεφεληγερέτα Ζεὺς
τεύχεσι Πηλεΐδαο κορυσσόμενον θείοιο,
- 200 κινήσας ῥα κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο θυμόν·
ἅ δειλ' οὐδὲ τί τοι θάνατος καταθύμιός ἐστιν
ὅς δῆ τοι σχεδὸν εἶσι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
ἀνδρὸς ἀριστήος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι·
τοῦ δῆ ἐταῖρον ἔπεφνες ἐνήεα τε κρατερόν τε,
- μες στους Ἀργίτες, κι οἱ σύντροφοι του στο ἀγριο τ' ἀπάλε πρώτοι.
Μα εσύ στον Αἴαντα τον αντρόκαρδο μες στων οχτρῶν τη ζάλη
αντίκτρα να σταθείς δε βάσταξες και να τον δεις στα μάτια,
κι ουδέ να χτυπηθείς κατάστηθα, τι σε περνάει στο ἀπάλε!»
Ταυροκοιτάζοντάς τον ο Ἐχτορας ο κρανοσειστής του 'πε:
- «Γλαῦκο, και πῶς εσύ ο λιοντόκαρδος σα φαντασμένος κρένεις;
Ωχού μου, πῶς περνάς λογάριαζα στο νου τους ἄλλους ὄλους
Λυκιώτες, ὅσοι ζουν στη χώρα σας την παχιοχώματούσα'
μα τέτοια τώρα που ξεστόμισες θα πω μυαλό δεν ἔχεις,
που λες ομπρός στο σαραντάπηχο δε βάσταξα τον Αἴα.
Μήτε η σφαγή και μήτε ο σάλαγος με σκιάζει των αλόγων,
ὁμως του Δία του βροντοσκούταρου πάντα η βουλή πιο πάνω'
τι αὐτός απ' του αντρειωμένου ἀκόπιαστα τα χέρια αρπάει τη νίκη
και στο φευγιό τον ρίχνει, κι ἄλλοτε να χτυπηθεί τον σπρώχνει.
Ἐλα, καλέ, και στάσου δίπλα μου και θώραε τι θα κάμω,
- αν θα 'μαι εγώ, καθῶς μου το χτυπάς, ολημερίς δειλιάρης,
για κι αν Ἀργίτη κάποιου, με ὄλη του τη λύσσα κι αν παλεύει
τρογύρα στο νεκρό του Πάτροκλου, μεμιάς τη φόρα κόψω.»
Εἶπε, κι ευτύς τους Τρώες γκαρδιώνοντας φωνή μεγάλη σέρνει:
« Τρώες και Λυκιώτες κι ὄλοι οἱ Δάρδανοι, τρανοὶ κονταρομάχοι,
ἀντρες σταθείτε, ορθή κρατάτε τη της αντριγιάς τη φλόγα,
ωσόπου εγώ φορέσω τ' ἄρματά του ασύγκριτου Ἀχιλλέα,
τα ὠρια, πού κούρσεψα τον Πάτροκλο σκοτώνοντας το γαῦρο.»
Εἶπε και φεύγει ο μέγας Ἐχτορας ο λαμπροκρανοσειστής
απ' τη φριχτή σφαγή, και τρέχοντας προφταίνει τους συντρόφους
- μακριά δεν ἦταν—κυνηγώντας τους με γρήγορα ποδάρια,
που του Ἀχιλλέα πήγαιναν τ' ἄρματά τα ξακουστά στο κάστρο.
Στέκει μακριά ἀπὸ τον πολὺδακρο τον πόλεμο κι ἀλλάζει'
δίνει στους Τρώες τους πολεμόχαρους στην Τροία την ἅγια πίσω
να πάνε τα δικά του τ' ἄρματά, κι ἐκεῖνος του Ἀχιλλέα
φοράει τ' ἀθάνατα, στον κύρη του παλιά δοσμένο δῶρο
ἀπ' τους θεοὺς, κι αὐτὸς σα γέρασε τα χάρισε στο γιο του'
μα στου γονιού του ἐκεῖνος τ' ἄρματά δεν ἦταν να γεράσει.
Ὡστόσο ο Δίας ως τον αγνάντεψεν ο νεφελοστοιβάχτης,
να βάζει ἐκεῖ στην ἄκρη τ' ἄρματά του αρχοντικού Ἀχιλλέα,
- την κεφαλή κουνώντας μίλησε μες στην καρδιά του κι εἶπε:
«Βαριόμοιρε! Δεν πάει στο θάνατο καθόλου ο νους σου εσένα,
που πια σε ζύγωσε, μον' ἄρπαξες τρανοῦ αντρειωμένου τώρα
τ' ἀθάνατα ἄρματα και ντύνεσαι, που τότε τρέμουν κι ἄλλοι.
Το νλικοιμίλητο του σκότισες και ιμινωμένο ακόάνη

- 205 τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατὸς τε καὶ ὤμων
εἶλε· ἀτὰρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
τῶν ποινήν ὃ τοι οὐ τι μάχης ἐκνοστήσαντι
δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλεΐωνος.
ἦ καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρυσιν νεύσε Κρονίων.
- 210 Ἴκτορι δ' ἤρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροῖ, δῦ δέ μιν Ἄρης
δεινὸς ἐνουάλιος, πλήσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
ἀλκῆς καὶ σθένεος· μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δὲ σφισὶ πᾶσι
τεύχεσι λαμπόμενος μεγαθύμου Πηλεΐωνος.
- 215 ὄτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιοχόμενος ἐπέεσσι
Μέσθλην τε Γλαυκὸν τε Μέδοντ' ἀ τε Θερσίλοχόν τε
Ἀστεροπαῖόν τε Δεισῆνορά θ' Ἴππόθοόν τε
Φόρκυν τε Χρομίον τε καὶ Ἴννομον οἰωνιστήν·
τούς ὃ γ' ἐποτρύνων ἔπεια πτερόεντα προσηύδα·
- 220 κέκλυτε μυρία φύλα περικτιόνων ἐπικούρων·
οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος οὐδὲ χαρίζων
ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον,
ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
προφρονέως ρύοισθε φιλοππολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν.
- 225 τὰ φρονέων δῶροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῆ
λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἐκάστου θυμὸν ἀέξω.
τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος ἦ ἀπολέσθω
ἢ ἑσσωθήτω· ἦ γὰρ πολέμου ὀαριστὺς.
ὅς δὲ κε Πάτροκλον καὶ τεθνηωτά περ ἔμπης
- 230 Τρώας ἐς ἵπποδάμους ἐρύση, εἴξη δὲ οἱ Αἴας,
ἦμισυ τῷ ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἦμισυ δ' αὐτὸς
ἔξω ἐγὼ· τὸ δὲ οἱ κλέος ἔσσειται ὅσσον ἐμοὶ περ.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἰθὺς Δαναῶν βρῖσαντες ἔβησαν
δοῦρατ' ἀνασχόμενοι· μάλα δὲ σφισιν ἔλπετο
θυμὸς
- 235 νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο
νήπιοι· ἦ τε πολέσιν ἐπ' αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
καὶ τότε ἄρ' Αἴας εἶπε βοῆν ἀγαθὸν Μενέλαον·
ὦ πέπον ὦ Μενέλαε διοτρεφὲς οὐκέτι νῶϊ
ἔλπομαι αὐτῷ περ νοσπησέμεν ἐκ πολέμοιο.
- 240 οὐ τι τόσον νέκυος περιδείδια Πατρόκλιοι,
ὅς κε τάχα Τρώων κορῆεὶ κύνας ἦδ' οἰωνοὺς,
ὅσσον ἐμῆ κεφαλῆ περιδείδια μὴ τι πάθησι,
καὶ σῆ, ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει
Ἴκτωρ, ἦμῖν δ' αὐτ' ἀναφαίνεται αἰπίς ὄλεθρος.
- κι ἀπὸ κεφάλι κι ὠμούς ἀπρεπα του πήρες την αρμάτα.
Μα τώρα δόξα εγώ περίλαμπρη να σου χαρίσω θέλω'
τι δε θα σε δεχτεί γυρίζοντας ποτέ της η Αντρομάχη,
τα ξακουστά από πάνω σου ἄρματα να βγάλει του Αχιλλέα.»
Εἶπε, και γνέφει με τα φρύδια του τα μαύρα ο γιος του Κρόνου,
- κι απάνω του ταιριάζει τ' ἄρματα, κι ευτύς τον πλημμυρίζει
ο Ἄρης φριχτός, λυσσάρης' δύναμη κι αντρεία του ξεχειλύνει
χέρια και πόδια, κι έτσι εκίνησε στους ξακουστούς συμμάχους
με δυνατές φωνές χουγιάζοντας, και φάνταζε μπροστά τους,
μες στην ἄρματα του ὅπως ἀστραφτε, σαν τον τρανὸ Αχιλλέα.
Και πήγε σ' ἕναν ἕναν κι ἔδινε μιλώντας του κουράγιο,
στο Μέδοντα και στο Θερσίλοχο, στο Μέσθλη και στο Γλαῦκο,
και στον Αστεροπαῖο, στον Ἴννομον τον ορνιομαντολόγο,
και στον Ἴππόθοο, στο Δεισῆνορα, στο Φόρκη, στο Χρομίο'
κι έτσι τους γκάρδιωνε ανεμάρπαστα φωνάζοντας τους λόγια:
- «Λογῆς λογῆς φυλές, ἀκούστε με, γειτόνοι σύμμαχοι μας,
πλήθος λαοὺς εγὼ δε γύρεψα κι ουδέ τους εἶχα ἀνάγκη,
σύντας σας κάλεσα απ' τα κάστρα σας κι ἦρθατε εδῶ ἕνας ἕνας·
μόνο των Τρώων να διαφεντέψετε σας ἤθελα τα ταίρια
και τα παιδιά απ' τους πολεμόχαρους, ὅσο βαστάτε, Αργίτες.
Γι' αὐτὸ και γδύνω τους ἀνθρώπους μου τραπέζια να σας κάνω
και δῶρα, κι ὀλονών τη δύναμη περίσσια σας αυθαίνω.
ἴσια μπροστά ας γυρνᾶ καθέννας σας λοιπόν, και για ας γλιτώσει
για ας σκοτωθεῖ· τέτοιο ἔχει ο πόλεμος γλυκοκουβεντολόγι!
Κι ὁποῖος τραβήξει εδῶ τον Πάτροκλο, και σκοτωμένος πού 'ναι,
- στους Τρώες τους αλογάδες, διώχνοντας τον Αἴαντα πίσω πάλε,
θα πάρει τα μισά απ' τα κούρσα του' τ' ἄλλα μισά θα πάρω
ατὸς μου εγὼ, και θα 'ναι η δόξα του σαν τη δικιά μου πάντα.»
Εἶπε, κι αυτοὶ γραμμῆ ξεχύθηκαν στους Δαναοὺς με λύσσα
ψηλά κρατώντας τα κοντάρια τους, και το νεκρὸ λογιάζαν
ἀπὸ τον Αἴαντα πως θ' ἀρπάξουνε, το γιο του Τελαμώνα,
οι ἀνέμουαλοι! τι αὐτὸς ἐσώρισε πολλοὺς πα στο κουφάρι.
Κι ο Αἴας γυρνᾶει στο βροντερόφωνο και λέει Μενέλαο τότε:
« Ἀρχοντικὲ Μενέλαε, φίλε μου, πια δὲν τ' ολπίζω τώρα
μήτε κι εμεῖς οἱ δυο να γύρουμε γεροὶ ξανά απ' τη μάχη'
- για το κουφάρι εγὼ του Πάτροκλου δὲν τρέμω τόσο τώρα,
που θα χορτάσει τα ὄρνια γρήγορα και τα σκυλιά της Τροίας,
ὅσο μαθὲς για το κεφάλι μου μήπως και πάθει τρέμω,
και το δικό σου' τι ὅλα γύρω μας, καθὼς πολέμου γνέφος,
τα 'νει σκεπάσει ο μένας Ἴκτωρας. κι εὐιάς ζωὴ δε μένει.

- 245 ἄλλ' ἄγ' ἀριστήας Δαναῶν κάλει, ἦν τις ἀκούσῃ.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ἦῤυσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνῶς·
ὦ φίλοι Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
οἷ τε παρ' Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
- 250 δῆμια πίνουσιν καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος
λαοῖς· ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
ἀργαλέον δὲ μοί ἐστι διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
ἠγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδην·
ἀλλὰ τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ
- 255 Πάτροκλον Τρωῆσι κυσὶν μέλληθρα γενέσθαι.
ὡς ἔφατ', ὄξυ δ' ἄκουσεν Οἰλῆος ταχύς Αἴας·
πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε θεῶν ἀνά δῆϊοτήτα,
τὸν δὲ μετ' Ἴδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἴδομενῆος
Μηριόνης ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρεϊφόντῃ.
- 260 τῶν δ' ἄλλων τίς κεν ἦσι φρεσὶν οὐνόματ' εἶποι,
ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἠγειραν Ἀχαιῶν;
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἔκτωρ.
ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῆσι διηπειτέος ποταμοῖο
βέβρυχεν μέγα κύμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δὲ τ' ἄκρα
- 265 ἠΐονες βοῶσιν ἐρευγομένης ἀλὸς ἔξω,
τόσση ἄρα Τρῶες ἰαχῆ ἴσαν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἔστασαν ἀμφὶ Μενοιπιάδῃ ἕνα θυμὸν ἔχοντες
φραχθέντες σάκεσιν χαλκῆρεσιν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀσφί
λαμπρῆσιν κορύθεσσι Κρονίων ἡέρα πολλῆν
- 270 χεῦ', ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιπιάδῃν ἔχθαιρε πάρος γε,
ὄφρα ζωὸς ἔων θεράπων ἦν Αἰακίδαο·
μίσσησεν δ' ἄρα μιν δῆϊων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρωῆσιν· τῷ καὶ οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους.
ὥσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἐλίκωπας Ἀχαιοῦς·
- 275 νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν, οὐδέ τιν' αὐτῶν
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἔλον ἐγγεσιν ἰέμενοι περ,
ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο· μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ
μέλλον ἀπέσσεσθαι· μάλα γὰρ σφεας ὦκ' ἐλέλιξεν
Αἴας, ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
- 280 τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων συῖ εἵκελος ἀλκὴν
καπριῷ, ὃς τ' ἐν ὄρεσσι κύνας θαλερούς τ' αἰζηοῦς
ῥῆϊδίως ἐκέδασσεν, ἐλιξάμενος διὰ βήσσας·
ὡς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγαθοῦ φαίδιμος Αἴας
- 285 ρεῖα μετεισάμενος Τρώων ἐκέδασσε φάλαγγας
οἷ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, φρόνεον δὲ μάλιστα
ἄστῳ πότε σφέτερον ἐρύειν καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
ἦτοι τὸν Λήθιοιο Πελασγοῦ φαίδιμος υἱὸς
Ἴππόθοος ποδὸς ἔλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
- Μον' ἔλα, κράξε ἐδῶ τους κάλλιους μας, μπας και κανεὶς ἀκούσει.»
Τότε ο Μενέλαος ο βροντόφωνος στα λόγια του συγκλίνει,
και πήρε δυνατὰ και φώναζε, ν' ἀκούσουν ὅλοι οὐ Αργίτες:
« Φίλοι μου εσεῖς, προλάτες κι ἀρχοντες μες στους Αργίτες, ὅσοι
στους γιους του Ατρέα, τον Αγαμέμνονα και το Μενέλαο, δίπλα
πίνουν κρασί ὅσο θεν ἀνέξοδα, και κυβερνάει καθέναν
το ασκέρη του κι αντάμα χαίρεται τιμὴ απ' το Δία και δόξα·
να ξεχωρίσω πέφτει δύσκολο τους ἀρχους ἕναν ἕναν,
τόσο πολὺ πια τώρα ἐκόρωσεν η αντάρα του πολέμου.
Καθεὶς λοιπὸν ας ἐρθεὶ μόνος του, μην το δεχτεῖ η καρδιά του
ξεφάντωμα να γίνει ο Πάτροκλος σης Τροίας τους σκύλους τώρα.»
Εἶπε, κι ο γιος του Οἰλέα τον ἀκουσεν, ο γοργοπόδης Αἴας,
και πρῶτος απαντίκρη ἐπρόφτασε μες στη σφαγὴ τρεχάτος·
μετὰ κι ο Ἴδομενεὺς του ἀκλούθηξε, μαζί του κι ο Μηριόνης,
ο σύντροφος του, που σοζύγιαζε τον αντροφόνον Ἀρη.
Ὅμως τους ἀλλους ὄλους που ἴφτασαν και ποιος ν' αναθιβάει,
απ' τους Αργίτες, ὅσοι πίσω τους κορώσανε τη μάχη;
Σύψυχοι οὐ Τρῶες χιμίζουν, κι ο Ἐχτορας ὀλομπροστά τραβούσε.
Σε ποταμοῦ ουρανοκατέβατου το στόμα πῶς το κύμα
τρανὸ, στο ρέμα ἐνάντια, χύνεται και βόγγει, και τα βράχια
γύρα βρουχιούνται, ὅπως η θάλασσα με ὀρμη πετάγεται ὀξω'
με τόσο βρουχητὸ ξεχύνουνταν κι οὐ Τρῶες· ὀμως κι οὐ Αργίτες
στον Πάτροκλο τρογύρα ασάλευτοι με μια καρδιά εστεκόνταν,
κρυμμένοι πίσω ἀπὸ τα χάλκινα σκουτάρια τους' και γύρα
στ' αστραφτερά τους κρᾶνη ἐσκόρπιζε του Κρόνου ο γιος αντάρα
πολλή· τι διόλου δεν ὀχτρεύουνταν τον Πάτροκλο ἀπὸ πρῶτα,
που του Αιακοῦ πιστά τον ἐγγονὸ συντρόφευε, ὀσο ζούσε'
κι οὐ σκύλοι των ὀχτρῶν δεν ἐστρεγε στην Τροία να τον σπαράξουν
γι' αὐτὸ και γκάρδιωνε τους φίλους του, για να τον διαφεντέψουν.
Οὐ Αργίτες πρῶτοι ἐπισωδρόμισαν οὐ στραφτομάτες τότε,
κι ἀφήκαν το νεκρὸ και το ἴβαλαν στα πόδια, ὀμως κανέναν
δε σκότωσαν οὐ Τρῶες οὐ αντρόκαρδοι, και μ' ὀλη τους τη λύσσα,
μονάχα το νεκρὸ τραβούσανε' μα κι οὐ Αχαιοὶ μακριά του
πολλήωρα δε στάθηκαν γρήγορα τους μεταστρέφει πάλε
ο μέγας Αἴαντας, που ξεχώριζε σ' αντρεία και κάλλη απ' ὄλους
τους Αχαιοῦς, ἐξὸν τον ἀψεγο γιο του Πηλέα μονάχα.
Μέσα απ' τους πρόμαχους ξεχύθηκε, στη δύναμη ἴδια κάπρος,
που στα βουνά και σκύλους ἀκοπα και νιους ἀγριμολόγους
μες στα φαράγγια ξάφνου ἀπάνω τους γυρνώντας διασκορπίζει'
ὀμοια κι ο Αἴας, ο γιος ο αντρόκαρδος του γαῦρου Τελαμῶνα,
των Τρωῶν τις φάλαγγες διασκορπίσε, χιμώντας, δίχως κόπτο,
που τριγυρίζανε τον Πάτροκλο και λαχταρούσαν πάντα
να τον τραβήξουν μες στο κάστρο τους, να δοξαστοῦν περίσσια.
Την ὀρα ἐκεῖνη ο γιος ο αντρόκαρδος του πελασγοῦ του Λήθιοιο,
ο Ἴππόθοος, μες στον ἀγριο σάλαγο τον ἐσερνε απ' το πόδι,

- 290 δησάμενος τελαμώνι παρά σφυρόν ἀμφί τένοντας
Ἔκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
ἦλθε κακόν, τό οἱ οὐ τις ἐρύκακεν ἰεμένων περ.
τόν δ' υἱὸς Τελαμώνος ἐπαίξας δι' ὀμίλου
πληγῆ· αὐτοσχεδὴν κυνέης διὰ χαλκοπαρήου·
- 295 ἦρικε δ' ἵπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῆ
πληγείσ' ἔγχεϊ τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ,
ἐγκέφαλος δὲ παρ' αὐλὸν ἀνέδραμεν ἐξ ὤτειλῆς
αἱματόεις· τοῦ δ' αὐθι λύθη μένος, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἦκε χαμάζε
- 300 κεῖσθαι· ὁ δ' ἄγχ' αὐτοῖο πέσε πρηνῆς ἐπὶ νεκρῷ
τῆλ' ἀπὸ Λαρίσης ἐριβώλακος, οὐδὲ τοκεῦσι
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δὲ οἱ αἰῶν
ἔπλεθ' ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Ἔκτωρ δ' αὐτ' Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαιινῷ·
- 305 ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
τυτθόν· ὁ δὲ Σχεδίων μεγαθύμου Ἰφίτου υἱὸν
Φωκίων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπηΐ
οἰκία ναιετάασκε πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων,
τόν βάλ' ὑπὸ κληῖδα μέσσην· διὰ δ' ἀμπερὲς ἄκρη
- 310 αἰχμὴ χαλκείη παρά νεῖατον ὦμον ἀνέσχε·
δούπησεν δὲ πεσῶν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυα δαΐφρονα Φαίνοπος υἱὸν
ἵπποθῶ περιβάντα μέσσην κατὰ γαστέρα τύψε·
ῤῆξε δὲ θῶρηκος γυάλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκός
- 315 ἦφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίησι πεσῶν ἔλε γαῖαν ἀγοστῷ.
χώρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἔκτωρ·
Ἄργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς
Φόρκυν θ' Ἴπποθόον τε, λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ'
ὤμων.
ἐνθά κεν αὐτε Τρώες ἀρηΐφιλων ὑπ' Ἀχαιῶν
- 320 ἴλιον εἰσανέβησαν ἀναλκείησι δαμέντες,
Ἄργεῖοι δὲ κε κύδος ἔλον καὶ ὑπὲρ Διὸς αἴσαν
κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνεῖαν ὄτρυνε δέμας Περιφάντι ἑοικῶς
κῆρυκι Ἠπυτιδίῃ, ὃς οἱ παρά πατρί γέροντι
- 325 κηρύσσων γήρασκε φίλα φρεσὶ μῆδεα εἰδῶς·
τῷ μιν εἰσάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεῖα πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσσαισθε
ἴλιον αἰπεινήν· ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
κάρτεϊ τε σθένεϊ τε πεποιθότας ἠγορέη τε
- με το λουρί τα νεύρα δένοντας, στους αστραγάλους γύρα,
στους Τρώες για χάρη και στον Ἐχτορά' μα το κακό τον βρήκε
μεμιάς, κι ουδέ κανείς τον γλίτωσε, κι ας το λαχταροῦν τόσο'
τι ο γιος του Τελαμώνα εχίμιξε μπροστά και τον βαρῖσκει
ἀπὸ κοντά, μεσ' απ' το κράνος του το χαλκομαγουλάτο.
Το κράνος σπάει το αλογοφούντωτο με του χαλού το χτύπο,
απ' το τρανό κοντάρι ως κρούστηκε και το βαρύ το χέρι'
στου κονταριού ψηλά πετάχτηκαν τη δέση τα μυαλά του
απ' την πληγή, ὅλο γαίμα' η δύναμη του λύνεται, κι αμέσως
του φεύγει του αντρειωμένου Πάτροκλου το πόδι ἀπὸ τα χέρια
- στη γή' κι αὐτός σιμά τ' ἀπίστομα πα στο νεκρὸ εσωριάστη,
μακριά πολὺ απ' την παchioχώματη τη Λάρισα' γραφτό του
δεν ἦταν τους γονιούς στα γέρα τους να ἰδεῖ κι αὐτός,
μον 'στάθη λιγόχρονος, κι ο Αἴας τον σκότωσε με το κοντάρι τότε.
Στον Αἴαντα ρίχνει αμέσως ο Ἐχτορας με αστραφερό κοντάρι·
μ' αὐτός, ως το 'δε ομπρός του που 'ρχονταν, το ξέφυγε ἀπὸ τρίχα'
κι ἔτσι το γιο του αντρόκαρδου Ἰφίτου, το Σχέδιο, στους Φωκιώτες
πρῶτος απ' ὅλους που λογιάζονταν στην αντριγιά, και ζούσε
στον Πανοπέα τον κοσμοζάκουστο, περισσιους κυβερνώντας—
αὐτόν χτυπάει στο κλειδοκόκαλο' και πρόβαλε απ' την ἄλλη
- στο ριζοπλάτι πίσω η χάλκινη του κονταριού του μύτη.
Βαρὺς σωριάστη, κι ἀπὸ πάνω του βρόντηξαν τ' ἄρματά του.
Και πάλι ο Αἴας το γιο του Φαίνοπα, τον πολέμαρχο Φόρκη,
που ομπρός απ' τον Ἴπποθῶο στάθηκε, πα στην κοιλιὰ βαρῖσκει'
κι ως ἔσπασε ο χαλκός το θῶρακα, μες στ' ἀντερά του εχώθη,
κι αὐτός στη γη σωριάστη σφίγγοντας το χῶμα στις παλάμες.
Πισωδρομίζει ο γαῦρος Ἐχτορας κι οἱ μπροστομάχοι τότε,
κι οἱ Ἀργίτες τους νεκρούς, χουγιάζοντας, ὄξω τραβούν, το Φόρκη
και τον Ἴπποθῶο, κι απ' τους ὤμους τους ἐγδυναν τις αρμάτες.
Και τότε οἱ Δαναοὶ οἱ πολέμαρχοι τους Τρώες στο κάστρο ἀπάνω
- δίχως ψυχὴ καμιὰ κι ἀνάκαρα θα κυνηγούσαν πίσω,
κι αὐτοὶ, αντρειωμένοι και λιοντόκαρδοι, δόξα τρανή κι ἐναντία
στου Δία το θέλημα θα κέρδιζαν, αν τον Αἰνεῖα με βιάση
δεν ἄσκωνεν ο Φοῖβος, μοιάζοντας στην ὄψη τον Περιφά,
το γιο του Ἠπύτη το μαντάτορα, που πλάι στου Αἰνεῖα τον κύρη,
γέρος κι αὐτός, εζούσε με ἄδολε μες στην καρδιά του αγάπη·
ὁμοιος μ' αὐτόν ο Φοῖβος του 'κραξεν, ο γιος του Δία, και του 'πε:
« Αἰνεῖα, την Τροία και πῶς θα σώζατε την αφηλή, και δίχως
να θέλουν οἱ θεοὶ; Πολέμαρχους εἶδα πολλούς ως τώρα
που ἄλλο δεν εἶχαν απ' την τόλμη τους και την παλικαριά τους

- 330 πλήθει τε σφετέρω και ὑπερδέα δήμον ἔχοντας·
 ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι
 νίκη· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον οὐδὲ μάχεσθε.
 ὡς ἔφατ', Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
 ἔγνω ἕς ἄντα ἰδῶν, μέγα δ' Ἔκτορα εἶπε βοήσας·
- 335 Ἔκτορ τ' ἦδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ ἦδ' ἐπικούρων
 αἰδῶς μὲν νῦν ἦδε γ' ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
 ἴλιον εἰσαναβῆναι ἀναλκείησι δαμέντας.
 ἀλλ' ἔπι γάρ τις φησι θεῶν ἐμοὶ ἄγχι παραστάς
 Ζῆν' ὑπατον μήστρωα μάχης ἐπιπάρροθον εἶναι·
- 340 τῷ ῥ' ἰθύς Δαναῶν ἴομεν, μηδ' οἳ γε ἔκηλοι
 Πάτροκλον νηυσὶν πελασάϊατο τεθνηῶτα.
 ὡς φάτο, και ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη·
 οἳ δ' ἐλελίχθησαν και ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
 ἐνθ' αὐτ' Αἰνείας Λειώκριτον οὐτάσε δουρὶ
- 345 υἱὸν Ἀρίσβαντος Λυκομήδεος ἐσθλὸν εταῖρον.
 τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηϊφίλος Λυκομήδης,
 στή δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών, και ἀκόντισε δουρὶ φαεινῶ,
 και βάλεν Ἰππασίδην Ἀπισάονα ποιμένα λαῶν
 ἦπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν,
- 350 ὅς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβύλακος εἰληλούθει,
 και δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
 τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηϊός Αστεροπαῖος,
 ἴθυσεν δὲ και ὁ πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι·
 ἀλλ' οὐ πῶς ἔτι εἶχε· σάκεσσι γάρ ἔρχατο πάντη
- 355 ἐσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρό δὲ δούρατ' ἔχοντο.
 Αἴας γάρ μάλα πάντας ἐπώχετο πολλὰ κελεύων·
 οὐτὲ τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει
 οὐτὲ τινα προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
 ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῶ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ
 μάχεσθαι.
- 360 ὡς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος, αἵματι δὲ χθῶν
 δεύετο πορφυρέω, τοῖ δ' ἀγχιστῖνοι ἐπιπτον
 νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων και ὑπερμενέων ἐπικούρων
 και Δαναῶν· οὐδ' οἳ γάρ ἀναιμωτὶ γε μάχοντο,
 παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γάρ αἰεὶ
- 365 ἀλλήλοισι ἀν' ὄμιλον ἀλεξέμεναι φόνον αἰπύν.
 ὡς οἳ μὲν μάρναντο δέμας πυρός, οὐδὲ κε φαίης
 οὐτὲ ποτ' ἠέλιον σῶν ἔμμεναι οὐτε σελήνην·
 ἦέρι γάρ κατέχοντο μάχης ἐπὶ θ' ὄσσον ἄριστοι
 ἔστασαν ἀμφὶ Μενοιάδῃ κατατεθνηῶτι.
- και την αντρεία και τα φουσατα τους, και ας ήταν λιγοι ωστόσο.
 Και τώρα ο Δίας εμεις να πάρουμε τη νίκη, και όχι οι Αργίτες,
 ποθει, μα εσεις μονάχα τρέμετε και ουδέ που πολεμάτε!»
 Ἔτσι μιλάει, και ο Αινείας τον γνώρισε, στα μάτια ὡπως τον εἶδε
 το μακρορίχτη Φοῖβο, και ἔκραξε φωνάζοντας του Εχτόρου:
 «Ἐχτορα εσύ και οι επίλοιποι ἄρχοντες των Τρωῶν και των
 συμμάχων,
 ντροπή μας απ' τους πολεμοχάρους κυνηγημένοι Αργίτες
 δίχως ψυχὴ καμιά και ἀνάκαρα στο κάστρο ν' ανεβούμε.
 Να, τώρα ἀκόμα εστάθη δίπλα μου κάποιος θεός, και μου 'πε
 διαφεντευτή το Δία πως ἔχουμε, τον κύβερνο του κόσμου.
- Στους Δαναοὺς λοιπὸν ας πῆσουμε γραμμὴ, να μη μας πάρουν
 το νεκρὸ Πάτροκλο ανεμπόδιστα ξοπίσω στ' ἄρμενά τους.»
 Αυτὰ εἶπε, και πηδώντας στάθηκε μπροστὰ πολὺ απ' τους
 πρώτους·
 κάνουν και αυτοὶ στρόφη και στάθηκαν ἀντίκτρα στους Αργίτες.
 Και τότε χτύπησε το Λειώκριτο με το κοντάρὶ ο Αἰνείας,
 του Αρίσβα τον υγιό, τον ἀφοβο του Λυκομήδη ἀκράνη.
 Μα ο Λυκομήδης τον συμπόνεσε θωρώντας τον να πέφτει,
 και ἦρθε, κοντὰ του εστάθη, και ἔριξε το αστραφετὸ κοντάρὶ,
 και βρήκε τον τρανὸ Ἀπισάονα, το γιο του Ἰππάσου, ἀπάνω
 στο σκῶτι, χαμηλά, και του 'λυσε μεμιάς τα γόνα κάτω.
- Εἶχεν ἔρθει απ' την παχιοχώματη την Παιονία, και πρώτος
 λογιόταν στην αντρεία· τον πέρναγεν ο Αστεροπαῖος μονάχα
 Μα ως ἔπεσε νεκρός, τον πόνεσεν ο Αστεροπαῖος ο γαῦρος,
 και ἔτσι και αὐτός γραμμὴ ξεχύθηκε στους Δαναοὺς με λύσσα·
 του κάκου! Αυτοὶ με τα σκουτάρια τους ταμπουρωμένοι ολούθε,
 γύρα απ' τον Πάτροκλο ὄρθιοι, ἐπρόβελναν μπροστὰ τους τα
 κοντάρια.
 Και ο Αἴας πηγαينوρχόταν και ἔδινε πολλές ἀρμήνιες σ' ὅλους,
 πιο πίσω απ' το νεκρὸ κανένας τους μήτε να φεύγει τώρα,
 μήτε μπροστὰ απ' τους ἄλλους πόλεμο να στήνει τους Αργίτες,
 μον' να σταθούν σιμὰ τρογύρα του, και ἀπὸ κοντὰ να ρίχνουν.
- Τέτοιες ο Αἴας ο σαραντάπηχος ἔδινε διάτες, και ὅλη
 με κόκκινο αἶμα η γῆς μουσκεύουνταν, και πέφταν σωριασμένοι
 και ἀπὸ τους Τρώες νεκροὶ ἀξεχώριστα και απ' τους τρανοὺς
 συμμάχους
 και απ' τους Αργίτες· τι ἀναιμάτῳα δε μάχονταν και τούτοι"
 ὅμως πολὺ λιγότεροι ἔπεφταν, τι εἶχαν στο νου τους πάντα
 ο ἕνας του ἄλλου να παραστέκεται μες στη σφαγὴ την ἀγρία.
 Ἔτσι σα φλόγα τούτοι ἐμάχονταν, και ουδέ να πεις μπορούσες
 ο ἥλιος ἀχάλαστος ἀν ἔμενε και το φεγγάρι ἀκόμα'
 τι μες στον κάμπο ἀντάρρα ἐσκέπαζε τους ἀντρειωμένους ὅλους,
 γύρω ὅσοι απ' του Μενοίπου στέκανε το γιο το σκοτωμένο.

370 οἱ δ' ἄλλοι Τρῶες καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εὐκνηλοὶ πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι, πέπτατο δ' αὐγὴ
ἡελίου ὄξεια, νέφος δ' οὐ φαίνεται πάσης
γαίης οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δὲ μάχοντο
ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα

375 πολλὸν ἀφεσταότες· τοὶ δ' ἐν μέσῳ ἄλγε' ἔπασχον
ἡέρι καὶ πολέμῳ, τείροντο δὲ νηλεῖ χαλκῷ
ὄσσοι ἄριστοι ἔσαν· δύο δ' οὐ πῶ φῶτε πεπύσθην
ἀνέρε κυδαλίμῳ Θρασυμήδῃ Ἀντίλοχός τε
Πατρόκλοιο θανάτῳ ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο

380 ζῶν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρῶεσσι μάχεσθαι.
τῷ δ' ἐπισοσσομένῳ θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων
νόσφιν ἐμαρνάσθη, ἐπεὶ ὡς ἐπετέλλετο Νέστωρ
ὄτρυνων πόλεμον δὲ μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
τοῖς δὲ πανημερίως ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει

385 ἀργαλέης· καμάτων δὲ καὶ ἰδρῶν νωλεμές αἰεὶ
γούνατά τε κνήμαί τε πόδες θ' ὑπένερθεν ἐκάστου
χεῖρες τ' ὀφθαλμοὶ τε παλάσσετε μαρναμένοιιν
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
ὡς δ' ὄτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μέγαλοιο βοεῖην

390 λαοῖσιν δῶν τανύειν μεθύουσαν ἀλοιφῆ·
δεξάμενοι δ' ἄρα τοί γε διαστάντες τανύουσι
κυκλὸς, ἄφαρ δὲ τε ἰκμάς ἔβη, δύνει δὲ τ' ἀλοιφῆ
πολλῶν ἐλκόντων, τάνυται δὲ τε πᾶσα διὰ πρό·
ῶς οἱ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγη ἐνὶ χώρῃ

395 εἴλκεον ἀμφότεροι· μάλα δὲ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
Τρῶσιν μὲν ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς
νήας ἔπι γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
ἄγριος· οὐδὲ κ' Ἄρης λαοσσόος οὐδέ κ' Ἀθήνη
τόν γε ἰδοῦσ' ὄνοσαιπ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἴκοι·

400 τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
ἤματι τῷ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον· οὐδ' ἄρα πῶ τι
ἤδε Πατρόκλον τεθνηῖα διὸς Ἀχιλλεύς·
πολλὸν γὰρ ῥ' ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων
τείχει ὑπὸ Τρῶων· τὸ μιν οὐ ποτε ἔλπετο θυμῷ

405 τεθνάμεν, ἀλλὰ ζῶν ἐνιχρημφθέντα πύλῃσιν
ἄψ ἀπονοστήσειν, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν
ἐκπέρεισιν ππολιεθρον ἄνευ ἔθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ·
πολλάκι γὰρ τὸ γε μητρὸς ἐπεύθετο νόσφιν
ἀκούων,
ἢ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μέγαλοιο νόημα.

Ωστόσο πέρα οι Τρῶες οι επίλοιποι κι οι ξακουσμένοι Αργίτες χτυπιούνταν μες στο φως ανέμποδα, κι απλώνονταν η λάμψη του γήλιου καφερῆ· δεν έβλεπες—βουνο και κάμπο ολούθε— νέφος κανένα· συναλλάζοντας κι αυτοί χτυπιούνταν, μόνο πῶς τις πικρές ριζιές θα ξέφευγαν ο ένας του άλλου πρόσεχαν τι ήταν αλάργα· μα όσοι βρέθηκαν στη μέση εμαρτυρούσαν απ' την αντάρα κι απ' τον πόλεμο, κι απ' το χαλκό κόβονταν οι πιο αντρειωμένοι τον ανέσπλαχνο. Δυο μόνο, ο Θρασυμήδης κι ο Αντίλοχος, τρανοὶ πολέμαρχοι, δεν είχαν μάθει ακόμα πως χάθηκε ο άψεγος ο Πάτροκλος· για ζωντανό τον είχαν και με τους Τρῶες να στήνει πόλεμο στους μπροστομάχους μέσα. Μονάχα τους δικούς τους γνοιάζονταν, μη σκοτωθούν για φύγουν, και πολεμούσαν χώρια, ο Νέστορας ως είχε παραγγείλει, καθώς από τα μαύρα τ' άρμενα τους έσπρωχνε στη μάχη. Όμως στους άλλους μέσα ασκώνονταν φριχτού πολέμου απάλε τρανό ολημέρα, κι απ' τον κάματο και τον ιδρώτα σ' όλους και πόδια κάτω αλάγιαστα, άπαυτα, και γόνα κι αντικνήμια και χέρια κι όψεις έμολεύονταν, ως μάχονταν τρογύρα στου εγγονού του Αιακού του γρήγορου τον αντρειωμένο ακράνη. Πῶς όντας πει να δώσει ο μάστορας τρανού βοδιού τομάρι να το τεντώσουν οι καλφάδες του, με ξίγκι ποτισμένο· κι αυτοί το παίρνουν και, μακραίνοντας, ολούθε το τεντώνουν, και πίνει το τομάρι το άλειμμα και το νερό του φεύγει, πολλοί ως τραβούν κι αυτό τεντώνεται του μάκρους πέρα ως πέρα· παρόμοια το νεκρό του Πάτροκλου μες σε στενόν αλώνι τραβούσαν πέρα δῶθε· κι έλπιζαν βαθιά μες στην καρδιά τους οι Τρῶες πως θα τον παν στο κάστρο τους, κι οι Αργίτες στα καράβια τα βαθουλά, και ξέσπαιε γύρα του τρομαχτικός αγώνας. Ο Άρης μαθές ο πολεμόχαρος παράπονο δε θα 'χε μήτε η Αθηνά θωρώντας, άμετρος κι ας ήταν ο θυμὸς της· τόσο τρανόν αγώνα ξάναψε σε ανθρώπους μέσα κι άπια τη μέρα εκείνη ο Δίας ολόγυρα στον Πάτροκλο. Κι ωστόσο δεν ήξερε ο Αχιλλέας ο άντρόκαρδος το θάνατο του ακόμα· πολύ μακριά μαθές απ' τ' άρμενα τα γρήγορα χτυπιούνταν, κάτω απ' της Τροίας το κάστρο· οὐδ' έβαζε στο νου του αυτός ποτέ του πως Θα τον σκότωναν, μον' έλεγε, στο καστροπόρτι ως φτάσει, ξοπίσω ζωντανός θα γύριζε· δεν το 'λπιζε ποτέ του το κάστρο να πατήσει δίχως του, κι οὐδέ μαζί του ακόμα· τι έτσι συχνά απ' τη μάνα του άκουγε, κρυφά σαν του μιλούσε, και του ξεδιάλυνε το θέλημα του Δία του τρισεγάλου·

410 δὴ τότε γ' οὐ οἱ εἶπε κακὸν τόσον ὅσον ἐτύχθη
μήτηρ, ὅπτι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες
νωλεμές ἐγχρίμπτοντο καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
ὦδε δέ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·

415 ὦ φίλοι οὐ μὰν ἦμιν εὐκλεές ἀπονέεσθαι
νῆας ἔπι γλαφυράς, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
πάσι χάνοι· τὸ κεν ἦμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἶη
εἰ τοῦτον Τρῶεσσι μεθήσομεν ἵπποδάμοισιν
ἄστῃ πότι σφέτερον ἐρύσαι καὶ κύδος ἀρέσθαι.

420 ὡς δέ τις αὖ Τρῶων μεγαθύμων αὐδήσασκεν·
ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
πάντας ὁμῶς, μὴ πῶ τις ἐρωεῖτω πολέμοιο.
ὡς ἄρα τις εἶπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἐκάστου.
ὡς οἱ μὲν μάρναντο, σιδήρειος δ' ὄρυμαγδός

425 χάλκεον οὐρανὸν ἴκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτιο·
ἵπποι δ' Αἰακίδαο μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες
κλαῖον, ἐπεὶ δὴ πρῶτα πυθέσθην ἠνιόχοιο
ἐν κονίησι πεσόντος ὑφ' Ἔκτορος ἀνδροφόνοιο.
ἦ μὰν Αὐτομέδων Διώρεος ἄλκιμος υἱός

430 πολλὰ μὲν ἄρ μάστιγι θοῆ ἐπεμαίετο θεῖνων,
πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἄρειη·
τῷ δ' οὐτ' ἄψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
ἠθελέτην ἰέναι οὐτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιοῦς,
ἀλλ' ὡς τε στήλη μένει ἔμπεδον, ἦ τ' ἐπὶ τύμβῳ

435 ἀνέρος ἐστήκη τεθνηὸτος ἠὲ γυναικός,
ὡς μένον ἀσφαλῶς περικαλλέα δίφρον ἔχοντες
οὐδεὶ ἐνισκίμπαντε καρῆατα· δάκρυα δὲ σφι
θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοισιν
ἠνιόχοιο πόθῳ· θαλερῆ δ' ἐμιαίετο χαίτη

440 ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέρωθεν.
μυρομένῳ δ' ἄρα τῷ γε ἰδῶν ἐλέησε Κρονίων,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο θυμὸν·
ἂ δειλῷ, τί σφῶϊ δόμεν Πηληϊΐ ἄνακτι
θνητῷ, ὑμεῖς δ' ἐστὸν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε;

445 ἦ ἴνα δυστήνοισι μετ' ἀνδράσιν ἄλγε' ἔχητον;
οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν οἷζυρῶτερον ἀνδρὸς
πάντων, ὅσαά τε γαῖαν ἔπι πνεῖει τε καὶ ἔρπει.
ἀλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἄρμασι δαιδαλέοισιν
Ἔκτωρ Πριαμίδης ἐποχῆσεται· οὐ γὰρ ἔασω.

450 ἦ οὐχ ἄλις ὡς καὶ τεύχε' ἔχει καὶ ἐπεύχεται αὐτως;
σφῶϊν δ' ἐν γούνεσσι βαλῶ μένος ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσεται ἐκ πολέμοιο
νῆας ἔπι γλαφυράς· ἔτι γὰρ σφισι κύδος ὀρέξω
κτείνειν, εἰς ὃ κε νῆας εὐσσέλμους ἀφικῶνται

για τέτοιο ὁμως κακό η μητέρα του δεν του 'χε μιλημένα,
το που 'χε γίνει τώρα, που 'χασε τον γκαρδιακό του ακράνη.
Κι εκείνοι στο κουφάρι ολόγυρα, τα σουβλερά κοντάρια
κρατώντας, άπαυτα χτυπιόντουσαν, κι ο ένας τον άλλο έριχναν
κι ο κάθε απ' τους Αργίτες έλεγε τους χαλκοθωρακάτους:
« Συντρόφοι, πίσω να γυρίσουμε θα 'ναι ντροπή μεγάλη
στα βαθουλά καράβια· ας άνοιγε πιο πρώτα η γης η μαύρη
κι όλους εδῶ να μας κατάπινε, χίλιες φορές μακάρι,
παρά μαθές να τον αφήσουμε στους Τρῶες τους αλογάδες
να τον τραβήξουν μες στο κάστρο τους, να δοξαστούν περίσσια.»

Και πάλε οι Τρῶες οι λιονταρόκαρδοι φωνοκοπούσαν έτσι:
« Γραφτό κι αν είναι ακόμα, σύντροφοι, να πέσουμε όλοι αντάμα
κοντά στον άντρα αυτόν, κανένας μας μη φύγει από τη μάχη!»
Έτσι μιλούσαν και συδαύλιζαν ο ένας του άλλου τη λύσσα.
Κι ως τούτοι εμάχουνταν κι ο σάλαγος ο σιδερένιος πάνω ' στα
χάλκινα τα ουράνια ανέβαινε μέσα απ' τον άδειο αιθέρα,
του εγγονού του Αιακού τ' αλόγατα παράμερα απ' τη μάχη
θρηνούσαν, απ' την ώρα που 'νωσαν στον κουρνιαχτό να πέφτει
ο αμαξολάτης τους απ' του Έχτορα του αντροφονια το χέρι.
Του κάκου ο γαῦρος Αυτομέδοντας, του Διώρη ο γιος, τα χτύπα

συχνά πυκνά με το μαστίγι του το λυγερό να φύγουν,
και πότε αρχίναε τα γλυκόλογα και πότε τις φοβέρες.
Εκείνα μήτε στον Ελλήσποντο μαθές να γύρουν θέλαν
πίσω στα πλοία, μήτε στον πόλεμο με τους Αργίτες πάλε"
μον' όπως η κολόνα ασάλευτη κρατιέται, που τη στησαν
ορθή, στον τάφο ενούς που πέθανε για και γυναίκαας πάνω,
όμοια έμεναν κι εκείνα ασάλευτα, ζεμένα στ' ώριο αμάξι,
στη γη κολλώντας τα κεφάλια τους' κι από τα βλέφαρα τους
ζεστά τα δάκρυα κάτω ετρέχανε στο χῶμα, και θρηνούσαν
ποθώντας τον αμαξολάτη τους· κι οι πλοῦσιες τους οι χήτες

στα πλάγια του ζυγού σκονίζονταν, ξεφεύγοντας τη ζεῦλα.
Κι ο γιος του Κρόνου, ως τα 'δε που 'κλαιγαν, εμψοχόπνεσε τα,
και το κεφάλι σειώντας μίλησε μες στην καρδιά του κι εἶπε:
«Δυστυχισμένα! τι σας χάρισα στο βασιλιά Πηλέα,
που 'ναι θνητός, μα εσεις αγέραστα κι αθάνατα λογίεστε;
τάχα και σεις για να παιδεύεστε με τους θνητούς τους έρμουσ;
Πλάσμα κανένα από τον άνθρωπο πιο δύστυχο δεν είναι
άλλο στη γης, απ' όσα πάνω της σαλεύουν κι ανασαίνουν.
Του Πρίαμου τον υγιό τον Έχτορα δε θα τον δείτε ωστόσο
ν' ανέβει στο πλουμάτο αμάξι σας, τι δε θα τον αφήσω.

Δε φτάνει που κρατάει και τ' άρματα και ψευτοκαμαρώνει;
Στα γόνατα σας τώρα δύναμη και στην καρδιά σας βάξω,
τον Αυτομέδοντα απ' τον πόλεμο στα βαθουλά καράβια
για να γλιτώστε' τι τρανότερη στους Τρῶες θα δῶσω δόξα
να σφάζουν, ως στα καλοκούβερα καράβια πια να φτάσουν

- 455 δύη τ' ἥλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθη·
ὡς εἶπων ἵπποισιν ἐνέπνευσεν μένος ἦϋ.
τῷ δ' ἀπὸ χαιτῶν κονίην οὐδας δὲ βαλόντε
ρίμφα φέρον θοὸν ἄρμα μετὰ Τρώας καὶ Ἀχαιοῦς.
τοῖσι δ' ἐπ' Αὐτομέδων μάχετ' ἀχνύμενός περ
ἑταίρου
- 460 ἵπποις αἴσσω ὡς τ' αἰγυπιὸς μετὰ χήνας·
ρέα μὲν γὰρ φεύγεσκεν ὑπ' ἐκ Τρώων ὀρυμαγδοῦ,
ρέϊα δ' ἐπαΐξασκε πολὺν καθ' ὄμιλον ὀπάζων.
ἀλλ' οὐχ ἦρει φώτας ὅτε σεύαιτο διώκειν·
οὐ γὰρ πως ἦν οἶον ἐόνθ' ἱερῷ ἐνὶ δίφρω
- 465 ἔγχει ἐφορμᾶσθαι καὶ ἐπίσχειν ὠκέας ἵππους.
ὄψε δὲ δῆ μιν ἐταῖρος ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἀλκιμέδων υἱὸς Λαέρκεος Αἰμονίδαο·
στή δ' ὄπιθεν δίφροιο καὶ Αὐτομέδοντα προσήυδα·
Αὐτόμεδον, τίς τοί νυ θεῶν νηκερδέα βουλήν
- 470 ἐν στήθεσσι ἐθήκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς;
οἶον πρὸς Τρώας μάχει πρῶτῳ ἐν ὀμίλῳ
μοῦνος· ἀτάρ τοι ἐταῖρος ἀπέκτατο, τεύχεα δ'
Ἔκτωρ
αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο.
τὸν δ' αὐτ' Αὐτομέδων προσέφη Διώρεος υἱός·
- 475 Ἀλκιμέδον τίς γάρ τοι Ἀχαιῶν ἄλλος ὁμοῖος
ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε,
εἰ μὴ Πάτροκλος θεόφιν μῆστωρ ἀτάλαντος
ζωὸς ἐών; νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
ἀλλὰ σὺ μὲν μᾶστιγα καὶ ἥνια σιγαλόεντα
- 480 δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
ὡς ἔφατ', Ἀλκιμέδων δὲ βοηθὸν ἄρμ' ἐπορούσας
καρπαλίμως μᾶστιγα καὶ ἥνια λάζετο χερσίν,
Αὐτομέδων δ' ἀπόρουσε· νόησε δὲ φαιδῖμος
Ἔκτωρ,
αὐτίκα δ' Αἰνεῖαν προσεφώνεεν ἐγγύς ἐόντα·
- 485 Αἰνεΐα Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων
ἵππῳ τῷδ' ἐνόησα ποδώκεος Αἰακίδαο
ἐς πόλεμον προφανέντε σὺν ἠνιόχοισι κακοῖσι·
τῷ κεν ἐλλποίμην αἰρησέμεν, εἰ σὺ γε θυμῷ
σῶ ἐθέλεις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐφορμηθέντε γε νῶϊ
- 490 τλαῖεν ἐναντίβιον στάντες μαχέσασθαι Ἄρηϊ.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησεν εὖς πᾶσις Ἀγχίσαο.
τῷ δ' ἰθύς βήτην βοέης εἰλυμένῳ ὤμοις
αὖησι στερεῆσι· πολλὺς δ' ἐπελήλατο χαλκός.
τοῖσι δ' ἄμα Χρομῖος τε καὶ Ἄρητος θεοειδής
- καὶ πέσει ο γήλιος βασιλεύοντας και το ἄγιο απλώσει σκότος.»
Αὐτὰ εἶπε, και τα δυο τ' ἀλόγατα περίσσια ορμή γιομίζει·
στη γη τινάζουν απ' τις χήτες τους τη σκόνη, και με βιάση
το αμάξι ἐσερναν το γοργόφερο σε Τρώες και Αργίτες μέσα.
Μ' αυτούς χτυπιόταν ο Αυτομέδοντας, και ας ἐκλαιγε το φίλο,
χιμώντας πάνω τους με τ' ἄλογα, καθώς αἰτὸς σε χήνες.
Εὐκόλα ξέφευγε απ' το σάλαγο των Τρωῶν μακριὰ τρεχάτος,
και εὐκόλα ἐχίμιζε, τα ασκέρη τους το πλήθιο κυνηγώντας.
Μα ὅσες φορές και αν χύθη απάνω τους, δε σκότωσε κανένα'
τι δεν μπορούσε, μόνος που ἔμεινε στο στέρηο μέσα αμάξι,
μαζὶ κοντάρι και ἄπια γρήγορα μαθὲς να κυβερνήσει.
Μα πια τον εἶδεν ο Αλκιμέδοντας, του Λαέρκη ο γιος, τ' ἀγρόνι
του Αἰμόνου, μπιστεμένος σύντροφος, και πίσω ἀπὸ τ' αμάξι
στάθη, και ἐτύς τον Αυτομέδοντα φωνάζοντας του κράζει:
«Σαν ποιος να σου ἔβαλε, Αυτομέδοντα, θεὸς στα στήθια μέσα
τέτοια στραβὴ βουλή και σάλεψε τα γνωστικά σου φρένα;
τι πολεμάς τους Τρώες μονάχος σου στους μπροστομάχους μέσα!
Μα ο σύντροφος σου ἐχάθη, και ο Ἐχτορας ἀτὸς του την ἀρμάτα
του ἐγγονοῦ του Αἰακοῦ στους ὤμους του φοράει και καμαρώνει.»
Και του ἀποκρίθηκε ο Αυτομέδοντας, του Δίωρη ο γιος, και του ἔπε:
«Ἄλλος Αργίτης, Αλκιμέδοντα, ποιος παραβγαίνει ἐσένα,
να κυβερνάει τ' ἀθάνατα ἄλογα, να κόβει την ορμὴ τους,
ἐξὸν ο Πάτροκλος, στη φρόνεση που ἴδια θεὸς λογιόταν,
σα ζούσε; τώρα ὁμως ο θάνατος και η Μοῖρα τον κρατοῦνε.
Τ' ἀστραφετέρᾳ ἐσὺ τώρα νιόλουρα και το μαστίγι πάρε,
και ἐγὼ θα κατεβῶ απ' τ' αμάξι μου, πεζὸς να πολεμήσω.»
Ἔτσι μιλούσε, και ο Αλκιμέδοντας πηδᾶ στο αμάξι απάνω,
γοργὰ στα χέρια του τα νιόλουρα και το μαστίγι ἀρπώντας,
και ὄζω πετάχτηκε ο Αυτομέδοντας· ὁμως τον εἶδε ἀντίκρᾳ
ο γαῦρος Ἐχτορας, και ως ἔστεκε σιμὰ του ο Αἰνεΐας, του κράζει:
«Αἰνεΐα, των Τρωῶν δημογέροντα των χαλκοθωρακάτων,
του γρήγορου Ἀχιλλέα τ' ἀλόγατα θωρῶ με αμαξολάτες
αδύναμους ἐκεῖ, που ἐπρόβαλαν και μες στο ἀπάλε μπαίνουν.
Ἔτσι θαρρῶ πῶ θα τα παίρναμε, φτάνει και συ να θέλεις
με την καρδιά σου' τι αν απάνω τους χυθούμε οἱ δυο μας τώρα,
δε θα βαστούσαν, μπρος μας στέκοντας, να χτυπηθοῦν μαζὶ μας.»
Εἶπε, και ο γιος ο ἀρχοντογέννητος τον ἄκουσε του Ἀγχίση.
ἴσια τραβοῦν με βοῖδοσκούταρα σκεπάζοντας τους ὤμους,
στεριά, στεγνά, και ἦταν απάνω τους παχὺς χαλκὸς στρωμένος.
Και ο Ἄρητος τράβηξε ο θεοειδής μαζί τους και ο Χρομῖος

- 495 ἦϊσαν ἀμφότεροι· μάλα δὲ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
αὐτῷ τε κτενέειν ἑλάαν τ' ἐριαύχενας ἵππους
νήπιοι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον ἀναιμωτὶ γε νέεσθαι
αὐτίς ἀπ' Αὐτομέδοντος, ὃ δ' εὐξάμενος Διὶ πατρὶ
ἀλκῆς καὶ σθένους πλῆτο φρένας ἀμφὶ μελαίνας·
- 500 αὐτίκα δ' Ἀλκιμέδοντα προσηύδα πιστὸν ἐταῖρον·
Ἀλκιμέδον μὴ δὴ μοι ἀπόπροθεν ἰσχύμεν ἵππους,
ἀλλὰ μάλ' ἐμπνεῖοντε μεταφρένω· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἔκτορα Πριαμίδην μένεος σχήσεσθαι οἴω,
πρὶν γ' ἐπ' Ἀχιλλῆος καλλίτριχε βήμεναι ἵππω
- 505 νῶϊ κατακτείναντα, φοβῆσαι τε στίχας ἀνδρῶν
Ἀργείων, ἧ κ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισιν ἀλοίη.
ὥς εἰπὼν Αἴαντε καλέσσατο καὶ Μενέλαον·
Αἴαντ' Ἀργείων ἠγήτορε καὶ Μενέλαε
ἦτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτρέπεθ' οἱ περ ἄριστοι
- 510 ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν καὶ ἀμύνεσθαι στίχας ἀνδρῶν,
νῶϊν δὲ ζωοῖσιν ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ·
τῆδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κἀτα δακρυόεντα
Ἔκτωρ Αἰνείας θ', οἱ Τρώων εἰσὶν ἄριστοι.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κείται·
- 515 ἦσω γὰρ καὶ ἐγώ, τὰ δὲ κεν Διὶ πάντα μελήσει.
ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλῶν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀρήτιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' εἴσην·
ἦ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκός,
νειαίρη δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστήρος ἔλασεν.
- 520 ὥς δ' ὅτ' ἂν ὄξυν ἔχων πέλεκυν αἰζήϊος ἀνήρ
κόψας ἐξόπιθεν κεράων βοός ἀγραύλοιο
ἵνα τάμη διὰ πᾶσαν, ὃ δὲ προθορῶν ἐρίπησιν,
ὥς ἄρ' ὃ γε προθορῶν πέσεν ὑππίος· ἐν δὲ οἱ ἔγχος
νηδυίοισι μάλ' ὄξυ κραδαινόμενον λυε γυῖα.
- 525 Ἔκτωρ δ' Αὐτομέδοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὃ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ
μακρὸν
οὐδεὶ ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
ἔγχος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
- 530 καὶ νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν ὀρμηθήτην
εἰ μὴ σφω' Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε,
οἳ ῥ' ἦλθον καθ' ὄμιλον ἐταίρου κικλήσκοντος·
τούς ὑποταρβήσαντες ἐχώρησαν πάλιν αὐτίς
Ἔκτωρ Αἰνείας τ' ἠδὲ Χρομῖος θεοειδής,
- συντροφεμένοι, τι λογάριζαν καὶ κείνους να σκοτώσουν
καὶ τα δυο τ' ἄλογα τα ορθόλαιμα να κάνουνε δικά τους,
οι ἀνέμουαλοι! Τον Αὐτομέδοντα πριχού ξεφύγουν, μ' αἶμα
το πλέρωσαν. Κι ἐκεῖνος κάνοντας ευκή στο Δία πατέρα
αντρεία τα μαύρα σπλάχνα του ἐνίωσε καὶ δύναμη γεμάτα.
- Ευτύς φωνάζει του Αλκιμέδοντα, του γκαρδιακού του ακράνη:
«Τ' ἄλογα τώρα πια, Αλκιμέδοντα, μην τα κρατάς μακριά μου'
θέλω στις πλάτες την ανάσα τους να νιώθω, τι καθόλου
δε θα κοπεί λογιάζω του Ἐχτορα, του γιου του Πρίαμου, η φόρα,
ὡς να σκοτώσει εμάς καὶ στ' ἄλογα ν' ἀνέβει του Αχιλλέα
τα ωριότριχα, ξοπίσῳ διώχνοντας τ' Ἀργίτικα φουστάτα,
για καὶ να πέσει ἀπὸς του ἀνάμεσα στους πρώτους σκοτωμένους.»
Αὐτὰ εἶπε, καὶ στους Αἴαντες φώναξε καὶ στο Μενέλαο τότε:
«Των Δαναῶν ρηγάρχες. Αἴαντες καὶ συ Μενέλαε, τώρα
αφήστε το νεκρὸ του Πάτροκλου στους ἄλλους αντρεωμένους,
- να στέκουν καὶ να διώχνουν γύρα του των Τρωῶν τ' ἀσκέρια πίσω,
καὶ μας τους ζωντανούς γλιτώστε μας ἀπ' τον ἀνήλεο Χάρο'
τι μες στη μάχη την πολυδακρη χιμίζουν κατὰ δῶθε
ο Αἰνείας κι ο Ἐχτορας, ἀνάμεσα στους Τρώες οι πιο αντρεωμένοι.
Ὅμως στα χέρια των ἀθάντων εἶναι ὅλα κρεμασμένα'
κι ἐγὼ θα ρίξω τ' ἀποδέλοιπα θα κυβερνήσει ο Δίας.»
Εἶπε, καὶ το μακρόσκιωτο ἐρίξε κοντάρι του με φόρα,
καὶ πέτυχε μπροστά του του Ἀρητου τ' ολόκυκλο σκουτάρι"
κι αὐτὸ στο χτύπημα δεν ἀντέξε' μέσα ο χαλκὸς ἐδιάβη,
καὶ σκίζοντας τη ζώνη ἐχώθηκε βαθιά στο κατωκοίλι.
- Πῶς ἕνας ἀντρας χεροδύναμος με κοφτερό πελέκι
ταύρο τρανὸ πίσω ἀπ' τα κέρατα χτυπάει, καὶ κόβει του ὅλο
το νεύρο, καὶ το ζω σωριάζεται στο χῶμα, ομπρός πηδώντας'
ὅμοια κι αὐτὸς πηδώντας κύλησε τ' ἀνάσκελα, τι του 'χε,
τα σπλάχνα το κοντάρι σκίζοντας, θερίσει την ορμὴ του.
- Κι ο Ἐχτορας ρίχνει του Αὐτομέδοντα με ἀστραφτερό κοντάρι·
μα εἶδε ἀπαντίκρου αὐτὸς το χάλκινο κοντάρι καὶ ξεφεύγει'
τι ἐσκυψε ομπρός, καὶ πίσω ἐχώθηκε στο χῶμα το κοντάρι,
πέρα μακριά, κι η ουρὰ του ἀπόμενε σεινάμενη να τρέμει,
ωσόπου η ορμὴ του ἐκαταλάγιασε κι η δύναμη του ἐχάθη.
- Καὶ τότε τα σπαθιά τους θα 'βγαζαν να χτυπηθοῦν οι δυο τους,
οι Αἴαντες ἀν δεν τους ξεχώριζαν, καὶ μ' ὅλη τους τη λύσσα·
τι αὐτοί, ὅπως ἀκούσαν το σύντροφο, μέσα στο ἀσκέρι ἐτρέξαν
κι ὡς τους ἀντίκρισαν, φοβήθηκαν καὶ κἀναν πίσω πάλαι
ο μὲνας Ἐντορας κι ο θεόμορφος Χρομῖος κι ο νιος του Ἀννίσπη'

- 535 Ἄρητον δὲ κατ' αὐθι λίπον δεδαϊγμένον ἦτορ
κείμενον· Αὐτομέδων δὲ θοῶ ἀτάλαντος Ἄρηι
τεύχεά τ' ἐξενάριξε καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠΐδα·
ἦ δὴ μὰν ὀλίγον γε Μενοιπιάδαο θανόντος
κῆρ ἄχεος μεθέηκα χερειονά περ καταπέφνων.
- 540 ὡς εἰπῶν ἐς δίφρον ἑλὼν ἔναρα βροτόεντα
θῆκ', ἂν δ' αὐτὸς ἔβαινε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν
αἱματόεις ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδῶς.
ἄψ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ τέτατο κρατερὴ ὕσμίνῃ
ἀργαλήν πολὺδακρυς, ἔγειρε δὲ νεῖκος Αἰθῆνη
- 545 οὐρανόθεν καταβάσα· προήκε γὰρ εὐρύσοπα Ζεὺς
ὀρνύμεναι Δαναοὺς· δὴ γὰρ νόος ἐτράπετ' αὐτοῦ.
ἦ ὅτε πορφυρέην ἴριν θνητοῖσι τανύσση
Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν τέρας ἔμμεναι ἢ πολέμοιο
ἦ καὶ χειμῶνος δυσθαλπείος, ὅς ῥά τε ἔργων
- 550 ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονί, μῆλα δὲ κήδει,
ὡς ἢ πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἔαυτὴν
δύσειτ' Ἀχαιῶν ἔθνος, ἔγειρε δὲ φῶτα ἕκαστον.
πρῶτον δ' Ἄτρεός υἱὸν ἐποτρύνουσα προσηΐδα
ἴφθιμον Μενέλαον· ὃ γὰρ ῥά οἱ ἐγγύθεν ἦεν·
- 555 εἰσαμένη Φοῖνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
σοὶ μὲν δὴ Μενέλαε κατηφείῃ καὶ ὄνειδος
ἔσσεται εἴ κ' Ἀχιλλῆος ἀγαυοῦ πιστὸν ἑταῖρον
τείχει ὑπο Τρώων ταχέες κύνες ἐλκήσουσιν.
ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
- 560 τὴν δ' αὐτὴ προσέειπε βοήν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Φοῖνιξ ἅπα γεραιὲ παλαιγενές, εἰ γὰρ Αἰθῆνη
δοίῃ κάρτος ἔμοι, βελέων δ' ἀπερύκοι ἐρωήν·
τῷ κεν ἔγωγ' ἐθέλοιμι παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Πατρόκλῳ· μάλα γὰρ με θανῶν ἐσεμάσασατο θυμόν.
- 565 ἀλλ' Ἔκτωρ πυρὸς αἰνὸν ἔχει μένος, οὐδ' ἀπολήγει
χαλκῷ δηϊῶν· τῷ γὰρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ὡς φάτο, γήθησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Αἰθῆνη,
ὅπτι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων.
ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνεσσιν ἔθηκε,
- 570 καὶ οἱ μῦθις θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνήκεν,
ἦ τε καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο
ἰσχανάα δακέειν, λαρόν τε οἱ αἶμ' ἀνθρώπου·
τοιοῦ μιν θάρσευς πλῆσε φρένας ἀμφὶ μελαίνας,
βῆ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἀκόντισε δοῦρι φαινώ.
- 575 ἔσκε δ' ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἡετίωνος
ἀφνειὸς τ' ἀγαθὸς τε· μάλιστα δὲ μιν τίεν Ἔκτωρ
δήμου, ἐπεὶ οἱ ἑταῖρος ἦν φίλος εἰλαπιναστής·
τόν ῥα κατὰ ζωστήρα βάλε ξανθὸς Μενέλαος
αἰζᾶντα φόβον δέ, διὰ πρό δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
- ἐκεῖ τον Ἄρητο παράτησαν με σπαραγμένα σπλάχνα
χάμω στη γη. Τότε ο Αὐτομέδοντας σαν τον γοργό τον Ἄρη
τον γδύνει και του παίρνει τ' ἄρματα και μ' ἔπαρση φωνάζει:
«Ε, κάπως η καρδιά μου αλάφρωσε που ο Πάτροκλος σκοτώθη,
κι ας ἐρίξα μαθές κι ας σκότωσα πολὺ ἀχαμνότερο του!»
- Τέτοια μιλούσε, και στο αμάξι του τα αιματωμένα κούρσα
βάζει, κι ατός του ανέβηκε ἔπειτα, χέρια ψηλά και πόδια
αἶμα γιομάτος, λιώντας θα 'λεγες, που ταῦρο ἔχει σπαραξεί.
Και πάλε απλώθη ἀπὰ στον Πάτροκλο βαρὺς ἀγώνας, ἀγριος,
πολὺδακρος' τη μάνητα ἀνάβε φτασμένη ἀπὸ τα ουράνια
απὴ της η Αθηνά' ο βροντόλαλος την εἶχε Δίας σταλμένα,
στους Δαναοὺς να δώσει δύναμη' τι η γνώμη του εἶχε ἀλλάξει.
Πως το φλογάτο ουρανοδόξαρο πα στους θνητοὺς τανίζει
ο γιος του Κρόνου ἀπ' τα μεσοῦρανα, σημάδι για πολέμου
για και βαριού χειμῶνα ἀβάσταγου, που των ξωμάχων κόβει
- κάθε δουλειά, και τ' ἀρνοκάτσικα στα χεῖμαδιὰ στριμῶχνει'
σ' ἔτοιο κι αὐτὴ φλογάτο σύγγεφο τυλιχτήκε, κι ἐχύθη
μες στους Ἀργίτες, συδαυλιζοντας τον κάθε πολέμαρχο.
Και πρῶτα τρέχει και συμπαίνοντας μιλάει στο γιο του Ατρέα,
τον πέρφανο Μενέλαο, που 'τυχε να βρῖσκειται σιμὰ της,
του Φοῖνικα το διῶμα παίρνοντας καὶ την τρανή φωνή του:
«Μενέλαε, θα σε πνίξει ολόγουρα ντροπὴ και καταφρόνια,
αν τον πιστὸν ἀφήσεις σύντροφο του ἀρχοντικῷ Ἀχιλλέα
να σύρουν τα σκυλιὰ τα γρήγορα κάτω ἀπ' των Τρώων το κάστρο.
Καρδιά λοιπόν, ομπρός, ξεσήκωσε και τους δικούς μας ὄλους!»
- Τότε ο Μενέλαος ο βροντόφωνος γυρνάει κι ἀπηλογιέται:
«Φοῖνικα ἐσύ, καλέ μου γέροντα, πολὺχρονη, ἀχ κουράγιο
να μου 'δινε η Αθηνά και να 'διωχνε κάθε ριζιά ἀπ' ομπρός μου,
με την καρδιά μου θα παράστεκα να διαφεντέψω τότε
τον Πάτροκλο, πού τόσο μου 'καψε τα σπλάχνα ο χαλασμός του.
Μα ἴδια φωτιά χιμίζει ο Ἐχτορας, κι ἀλάγιαστα σκοτώνει
με το χαλκὸ' τι ἐκεῖνου ἐχάρισε τῶρα τη νίκη ο Δίας.»
Εἶπε, κι η γλαυκομάτα ἐχάρηκε θεὰ Αθηνά βαθιά της,
που ἀπ' ὄλους τους θεοὺς εὐκήθηκε σε κείνη πρῶτη πρῶτη'
και δύναμη στους ὤμους του ἔβαλε, στα γόνατα του κάτω,
- και σφήνωσε βαθιά στα στήθια του της μύγας το γινάτι,
που ὅσο τη διώχνεις, τόσο ρίχνεται με πόθο στο κορμί σου
να σ' το δαγκάσει, τι γλυκόπιτο γι' αὐτὴν του ἀνθρώπου το αἶμα'
μ' ἔτοιο η θεὰ γινάτι ἐγιόμωσε τα μαύρα σωθικά του,
και στάθη πάνω ἀπὸ τον Πάτροκλο και το κοντάρι ρίχνη.
Κάποιος Ποδῆς στους Τρώες ἀνάμεσα, γιος του Ηετίωνα, ζούσε,
πλοῦσιος, ωραῖος, κι ἀπ' ὄλους ο Ἐχτορας περίσσια τον τιμούσε
μες στο λαὸ του, τι συντράπεζος και γκαρδιακός του ἀκράνης'
και τῶρα αὐτόν, να φύγει ως ἔτρεχε, χτυπὰ ο Μενέλαος πάνω
στη ζώνη του, κι ως μες στα σπλάχνα του καρφῶνει το χαλκὸ του.

- 580 δούπησεν δὲ πεσών· ἀτὰρ Ἀτρείδης Μενέλαος
νεκρὸν ὑπ' ἑκ Τρώων ἔρυσεν μετὰ ἔθνος ἐταίρων.
Ἔκτορα δ' ἐγγύθεν ἰστάμενος ὄτρυνεν Ἀπόλλων
Φαίνοπι Ἀσιάδῃ ἐναλίγκιος, ὃς οἱ ἀπάντων
ξείνων φίλτατος ἔσκεν Ἀβυδόθι οἰκία ναίων·
- 585 τῷ μιν εἰσάμενος προσέφη ἐκάεργος Ἀπόλλων·
Ἔκτορ τίς κέ σ' ἔτ' ἄλλος Ἀχαιῶν ταρβήσειεν;
οἶον δὴ Μενέλαον ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος γε
μαλθακὸς αἰχμητής· νῦν δ' οἴχεται οἷος ἀείρας
νεκρὸν ὑπ' ἑκ Τρώων, σὸν δ' ἔκτανε πιστὸν
ἐταῖρον
- 590 ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι Ποδῆν υἱὸν Ἥετίωνος.
ὥς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλῃ ἐκάλυψε μέλαινα,
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
καὶ τότε ἄρα Κρονίδης ἔλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν
μαρμαρέην, Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν,
- 595 ἀστράφας δὲ μάλα μεγάλ' ἔκτυπε, τὴν δὲ τίναξε,
νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιοῦς.
πρῶτος Πηνέλεως Βοιωτίας ἦρχε φόβοιο.
βλήτο γὰρ ὦμον δουρὶ πρόσω τετραμμένους αἰεὶ
ἄκρον ἐπιλίγδην· γράψεν δὲ οἱ ὀστέον ἄχρισ
- 600 αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὃ γὰρ ῥ' ἔβαλε σχεδὸν
ἐλθών.
Λήϊτον αὐθ' Ἔκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου, παύσε δὲ χάρμης·
τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἔλπετο θυμῷ
ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσιν.
- 605 Ἔκτορα δ' Ἰδομενεὺς μετὰ Λήϊτον ὀρμηθέντα
βεβλήκει θώρηκα κατὰ στήθος παρὰ μαζόν·
ἐν καυλῷ δ' ἐάγη δολιχὸν δόρου, τοὶ δὲ βόησαν
Τρώες· ὃ δ' Ἰδομενῆος ἀκόντισε Δευκαλίδας
δίφρω ἐφεσταότος· τοῦ μὲν ῥ' ἀπὸ τυτθὸν ἄμαρτεν·
- 610 αὐτὰρ ὁ Μηριόνας ὀπάονά θ' ἠνιοχόν τε
Κοίρανον, ὃς ῥ' ἑκ Λύκτου ἐϋκτιμένης ἔπειτ' αὐτῷ·
πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα λιπῶν νέας ἀμφιελίσσας
ἤλυθε, καὶ κε Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν,
εἰ μὴ Κοίρανος ὤκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους·
- 615 καὶ τῷ μὲν φάος ἦλθεν, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἡμαρ,
αὐτὸς δ' ὤλεσε θυμὸν ὑφ' Ἔκτορος ἀνδροφόνιοιο·
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὐατος, ἑκ δ' ἄρ'
ὀδόντας
ὥσε δόρου πρυμνόν, διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην.
ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἠνία χεῦεν ἔραζε.
- Πέφτει βροντώντας' τότε σκύβοντας ο γιος του Ατρέα, τον σέρνει
ὄξω απ' τους Τρώες, και το κουφάρι του τραβά μες στους δικούς
του.
Ευτύς ο Απόλλωνας σιμώνοντας τον Έχτορα γκαρδιώνει'
του Ασιου το γιο το Φαίνοπα έμοιαζε, στην Αβυδο που ζούσε
και του 'χε αγάπη εκείνος πιότερη μέσα στους φίλους του όλους.
Με τέτοια είδη ο θεός του εμίλησεν ο μακροσαϊτορίχτης:
«Πια απ' τους Αργίτες άλλος, Έχτορα, και ποιος θα σε φοβόταν,
μπρος στο Μενέλαο τώρα που 'φυγες; Ποτέ του δεν εστάθη
τρανός πολέμαρχος, και να τότε που φεύγει, αφού σας πήρε
μονάχος το κουφάρι! Εσκότωσε πιστό δικό σου ακράνη,
- τον αντρειανό Ποδή, που εμάχουνταν στους μπροστομάχους μέσα.»
Είπε, κι αυτόν σα μαύρο σύγγεφο τον περιζώνει ο πόνος,
κι ευτύς περνάει μεσ' απ' τους πρόμαχους με αστραποβόλο κράνος.
Και τότε ο Δίας το βροντοσκούταρο το κροσσωτό φουχτώνει,
που φεγγοβόλαε, και με σύγγεφα την Ίδα αποσκεπάζει,
κι αστράφτοντας βροντάει με δύναμη, τραντάζοντας τη ακέρια,
οι Αργίτες να τσακίσουν θέλοντας, τη νίκη οι Τρώες να πάρουν.
Και πρώτος ο Πηνέλαος γύρισεν ο βοιωτός να φύγει'
τι ως ήταν μπρος στραμμένος πάντα του, λαβύθη με κοντάρι
στον ώμο ξώδεσμα, και χάραξε το κόκαλο του ως πέρα
- απ' το χαλό του Πολυδάμαντα, που από κοντά είχε ρίξει.
Σιμάθε κι ο Έχτορας εχτύπησε στο χεραρμό το Λήτο,
το γιο του αντρόψυχου Αλεχτρύονα, και την ορμή του κόβει.
Φεύγει κοπάζοντας τρογύρα του και πια δεν είχε ελπίδα
στο χέρι το κοντάρι σφίγγοντας τους Τρώες να πολεμήσει.
Καί τότε ο Ιδομενέας τον Έχτορα, που είχε χυθεί του Λήτου,
πλάι στο βυζι χτυπάει κατάστηθα, στο θώρακα του απάνω.
Μα το μακρύ στη δέση του έσπασε κοντάρι' σέρνουν τότε
οι Τρώες φωνή' κι αυτός κοντάρεψε του Ιδομενέα, που απάνω
στο αμάξι εστέκουνταν' μα ξέσφαλε μια τρίχα το κοντάρι,
- και στου Μηριόνη απά το σύντροφο κι αμαζολάτη πέφτει,
τον Κοίρανο, που απ' την καλόχιστη τον ακλουθούσε Λύχτο.
Πεζός πουρνό απ' τα δρεπανόγυρτα καράβια του είχε φτάσει
ο Ιδομενέας, και τότε θα 'δινε στους Τρώες μεγάλη δόξα,
τα φτεροπόδαρα άτια ο Κοίρανος με βιάση αν δε χτυπούσε.
Εκείνον έτσι τον εγλίτωσε, τη μαύρη του 'διωξε ώρα,
όμως σκοτώθη αυτός απ' του Έχτορα του αντροφονια το χέρι'
κάτω απ' τ' αφτί κι απ' το σαγόني του τον βρήκε, και τα δόντια
ὄξω πετά ο χαλός, και του 'κοψε καταμεσός τη γλώσσα'
κι ως έπεσε απ' τ' αμάξι, εκύλησαν στη γη τα χαλινάρια.

- 620 και τά γε Μηριόνης ἔλαβεν χεῖρεσσι φίλησι
κύπας ἐκ πεδίοιο, καὶ Ἴδομενῆα προσηύδα·
μάστιε νῦν εἶός κε θοάς ἐπὶ νῆας ἴκηαι·
γιγνώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς ὃ τ' οὐκέτι κάρτος Ἀχαιῶν.
ὥς ἔφατ', Ἴδομενεὺς δ' ἴμασεν καλλιπίριχας ἵππους
- 625 νῆας ἐπι γλαφυράς· δὴ γὰρ δέος ἔμπησε θυμῷ.
οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγαλήτορα καὶ Μενέλαον
Ζεὺς, ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
ὦ πόποι ἤδη μὲν κε καὶ ὅς μάλα νῆπιός ἐστι
- 630 γνοιή ὅτι Τρώεσσι πατήρ Ζεὺς αὐτὸς ἀρήγει.
τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἄππεται ὅς τις ἀφήη
ἢ κακὸς ἢ ἀγαθός· Ζεὺς δ' ἔμπησεν πάντ' ἰθύνει·
ἡμῖν δ' αὐτῶς πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
ἀλλ' ἄγετ' αὐτοὶ περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
- 635 ἡμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
χάρμα φίλοις ἐτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες,
οἷ που δεῦρ' ὀρόωντες ἀκηχέδατ', οὐδ' ἔτι φασὶν
Ἔκτορος ἀνδροφόνιοι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
- 640 εἴη δ' ὅς τις ἐταῖρος ἀπαγγέλλειε τάχιστα
Πηλεΐδῃ, ἐπεὶ οὐ μιν ὄϊμαι οὐδὲ πετύσθαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἐταῖρος.
ἀλλ' οὐ πῆ δύναμαι ἰδέειν τοιοῦτον Ἀχαιῶν·
ἤέρι γὰρ κατέχονται ὁμῶς αὐτοὶ τε καὶ ἵπποι.
- 645 Ζεὺ πάτερ ἀλλὰ σὺ ῥύσαι ὑπ' ἡέρος υἱας Ἀχαιῶν,
ποίησον δ' αἶθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεὶ νύ τοι εὖσθεν οὕτως.
ὥς φάτο, τὸν δὲ πατήρ ὀλοφύρατο δάκρυ χέοντα·
αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασεν καὶ ἀπῶσεν ὀμίχλην,
- 650 ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη·
καὶ τότε ἄρ' Αἴας εἶπε βοῆν ἀγαθὸν Μενέλαον·
σκέπτεο νῦν Μενέλαε διοτρεφέες αἷ κεν ἴδηαι
ζῶν ἔτ' Ἀντίλοχον μεγαθύμου Νέστορος υἱόν,
ὄτρυνον δ' Ἀχιλλῆϊ δαΐφροσι θᾶσσον ἰόντα
- 655 εἶπεῖν ὅπτι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἐταῖρος.
ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος,
βῆ δ' ἰέναι ὥς τις τε λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο,
ὅς τ' ἐπεὶ ἄρ κε κάμησι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
οἷ τέ μιν οὐκ εἰώσι βοῶν ἐκ πίᾱρ ἐλέσθαι
- 660 πάννυχτοι ἐγρήσσοντες· ὃ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
ἰθύει, ἀλλ' οὐ τι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
ἀντίον αἴσσοσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
καϊόμεναι τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
ἠῶθεν δ' ἀπνονόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
- Τότε ο Μηριόνης με τα χέρια του τα μάζωξε απ' το χώμα, σκύβοντας κάτω, κι ἔτσι μίλησε του Ἴδομενέα και του ἴπε: «Για βάρα τ' ἄλογα, στα γρήγορα καράβια μας να φτάσεις· κι ατός σου το νογας, χαθήκαμε πια τώρα εμεῖς οι Αργῆτες!» Εἶπε, κι εκείνος τα ωριοχῆτικα βιτσιζει αλόγατά του, στα βαθουλά να τρέξουν ἄρμενα, τι εἶχε κι αὐτός τρομάξει. Μα κι ο Μενέλαος το κατάλαβε κι ο Αἴας ο ψυχωμένος, πως ἔδινε τη νίκη ἀλάκερη στους Τρώες πια τώρα ο Δίας· Κι ο μέγας Αἴαντας πρωτομίλησεν, ο γιος του Τελαμώνα: «Ὠχού μου, τώρα πια θα το ἴνωθε κι ἓνα μωρό παιδάκι, ο κύρης Δίας πως παραστέκεται βοηθός στους Τρώες ατός του' τι πέφτουν οι ριζιές τους ἀσφαλτες, απ' ὅποιο ας φεύγουν χέρι, γερὸ, αχαμνὸ· καλοδρομίζει τις ὄλες μαθές ο Δίας· μα εμάς του ἀνέμου φεύγουν ὄλες τους και πέφτουμε στο χώμα. Ὅμως την πιο καλή και μόνοι μας βουλή να βρούμε ελάτε, το πως και το νεκρὸ θα σύρουμε, κι ατοί μας πίσω πάλε χαρά γυρνώντας στους συντρόφους μας θα δώσουμε, που τώρα με αγκούσα κατά μας κοιτάζουνε και λεν πως πια του Εχτόρου του ἀντροφονια δε θα κρατήσουμε τη φόρα και τα χέρια τ' ἀνίκητα, μον' πίσω στ' ἄρμενα τα μαύρα θα ριχτούμε.
- Να' ταν κανείς δω πέρα σύντροφος, που στου Πηλέα να δράμει το γιο, να του τα πει' μου εικάζεται, μητ' ἔχει μάθει ἀκόμα το μαύρο μῆνυμα, πως ἔχασε τον γκαρδιακό του ακράνη. Μα τέτοιο Αργίτη μου ἴναι ἀβόλετο να ξεχωρίσω' τόσο βαθιά μες στην ἀντάρα εβούλιαξαν μαζί κι ἀνθρωποὶ κι ἄτια. Πατέρα Δία, μα εσύ για βόθημα μας απ' την πυκνήν ἀντάρα των Αχαιῶν τους γιους, ξαστέρωσε, δῶσε να ἰδοῦν τα μάτια, και μες στο φως πια τότε χάλα μας, αφοῦ το θέλεις τόσο!» Εἶπε, κι ο κύρης τον σπλαχνίστηκε, τόσο πικρά που εθρήνη, και την ἀντάρα ευτὺς διασκόρπισε και πήρε την καταχνιά, κι ἔλαμψε ο γῆλιος και φωτίστηκε τρογύρα η μάχη ἀκέρια. Κι ο Αἴας γυρνάει στο βροντερόφωνο Μενέλαο και του κάνει: «Ἀρχοντικέ Μενέλαε, κοίταξε, κι αν δε σκοτώθη ἀκόμα ο Αντίλοχος, ο γιος του ἀντρόκαρδου του Νέστορα, για βρες τον, και στείλε τον να τρέξει γρήγορα στον ἀντρειανὸ Αχιλλέα, να του μηνύσει πως εχάθηκεν ο πιο ακριβός του ακράνης.» Εἶπε, κι ἀμέσως ο βροντόφωνος Μενέλαος τον ἀκούει' κινάει και φεύγει, λιόντας θα ἴλεγε, που απ' την αὐλή της μάντρας, αφοῦ εκουράστη ἀναστατώνοντας και σκύλους καὶ τσοπάνους, που ὅλη τη νύχτα ορθοὶ την πέρασαν, χωρὶς να τον ἀφήσουν το πιο παχύ ν' ἀρπάξει βόδι τους· κι εκείνος κρέας ζητώντας να φάει, χιμάει, μα δίχως ὄφελος· πλήθος μαθές κοντάρια πέφτουν ἀπάνω του ξεφεύγοντας απ' ἀντρειωμένα χέρια, πλήθος δαδιά που καιν και σκιάζεται, με ὄση κι αν ἔχει λύσσα' και μόνο ως φέξει, παίρνει ἀπόφαση και φεύγει πικραμένος'

- 665 ὡς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοῖην ἀγαθὸς Μενέλαος
ἦϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ διέ μὴ μιν Ἀχαιοὶ
ἀργαλέου πρὸ φόβοιο ἔλωρ δῆϊοισι λίπιοιεν.
πολλὰ δὲ Μηριόνη τε καὶ Αἰάντεσσ' ἐπέτελλεν·
Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε Μηριόνη τε
- 670 νῦν τις ἐνηεῖς Πατροκλῆος δειλοῖο
μνησάσθω· πᾶσιν γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι
ζωὸς ἔων· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,
πάντοσε παπταίνων ὡς τ' αἰετός, ὄν ρά τέ φασιν
- 675 ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουραίνων πετεηνῶν,
ὄν τε καὶ ὑπὸ θ' ἐόντα πόδας ταχύς οὐκ ἔλαθε πτώξ
θάμνω ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακειμένος, ἀλλὰ τ' ἐπ'
αὐτῷ
ἔσσυτο, καὶ τέ μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν.
ὡς τότε σοὶ Μενέλαε διοτρεφὲς ὅσσε φαιινῶ
- 680 πάντοσε δινείσθην πολέων κατὰ ἔθνος ἐταίρων,
εἴ που Νέστορος υἱὸν ἐτι ζῶοντα ἴδοιτο.
τόν δὲ μάλ' αἴψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης
θαρσύνονθ' ἐτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι,
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
- 685 Ἀντίλοχ' εἰ δ' ἄγε δεῦρο διοτρεφὲς ὄφρα πύθῃαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
ἤδη μὲν σέ καὶ αὐτὸν ὄϊομαι εἰσορόωντα
γιγνώσκειν ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
νίκη δὲ Τρώων· πέφαται δ' ὤριστος Ἀχαιῶν
- 690 Πάτροκλος, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι τέτυκται.
ἀλλὰ σύ γ' αἴψ' Ἀχιλλῆϊ θεῶν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
εἰπεῖν, αἶ κε τάχιστα νέκυν ἐπὶ νῆα σαώσῃ
γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἔκτωρ.
ὡς ἔφατ', Ἀντίλοχος δὲ κατέστυγε μῦθον ἀκούσας·
- 695 δὴν δὲ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τῷ δὲ οἱ ὅσσε
δακρυόφι πλησθεν, θαλερῆ δὲ οἱ ἔσχετο φωνή.
ἀλλ' οὐδ' ὡς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησε,
βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἐταίρω
Λασδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μῦνονχας ἵππους.
- 700 τὸν μὲν δάκρυ χέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο
Πηλεΐδῃ Ἀχιλλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα.
οὐδ' ἄρα σοὶ Μενέλαε διοτρεφὲς ἤθελε θυμὸς
τειρομένοις ἐτάροισιν ἀμυνέμεν, ἐνθεν ἀπήλθεν
Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·
- ὅμοια ἀπ' τον Πάτροκλο ο βροντόφωνος Μενέλαος στανικῶς του
κινούσε για να φύγει, τι ἔτρεμε στα πόδια μην το βάλουν
οι Αργίτες, κι ἔτσι στους ἀντίμαχους για κουρσό τον ἀφήσουν.
Πολλές λοιπόν στους Αἴντες ἔδινε και στο Μηριόνη διατές:
« Μηριόνη κι Αἴαντες, ἀγκικήστε με, των Αχαιῶν ρηγάρχες'»
- την καλοσύνη του ἔρμου Πάτροκλου τώρα ας κρατά ο καθένας
στο νου, τι ἀλήθεια γλυκομίλητος, ὅσο πού εζούσε, σε ὅλους
κάτεχε να 'ναι' τώρα ο θάνατος κι η Μοῖρα τον κρατοῦνε.»
Εἶπε ο ξανθὸς Μενέλαος κι ἔφυγε, και κόχευε τα μάτια
γύρα τρογύρα ολούθε ψάχνοντας, καθώς αἰτός, που λένε
πως ἔχει ἀπ' ὅλα τα πετούμενα πιο κοφτερό το μάτι'
που και ψηλάθε ο γοργοπόδαρος λαγός, βαθιά χωμένος
μες σε πυκνόφυλλα χαμόκλαδα, ποτέ δεν του ξεφεύγει;
μον' στη στιγμή χιμάει κι ἀδράχνει τον και τη ζωή του παίρνει'
ὅμοια και σένα, ἀρχοντογέννητε Μενέλαε, τριγύριζαν
- παντού τα δυο τα μάτια ἀστράφτοντας, να ἰδεῖς στο πλήθιο ἀσκέρι
αν κάπου ζωντανὸς του Νέστορα βρίσκεται ο γιος ἀκόμα'
και γρήγορα τον εἶδε που 'στεκε ζερβιά μεριά ἀπ' τη μάχη,
και τους συντρόφους του ὅλους γκάρδιωνε, στη μάχη σπρώχνοντάς
τους.
Κι ἦρθε ο ξανθὸς Μενέλαος δίπλα του κι αὐτὰ του λέει τα λόγια:
«Ἐλα, του Δία βλασάρι, Ἀντίλοχε, το μαῦρο το μαντάτο
τώρα ν' ἀκούσεις' σῆ, τι θα 'δυνα, ποτέ να μη εἶχε γίνε!
Θωρώντας γύρα θα κατάλαβες θαρρῶ και μοναχὸς σου
πως τώρα πια ο θεὸς το χαλασμό των Αχαιῶν γυρεύει,
κι η νίκη εἶναι των Τρώων. Σκοτώθηκεν ο πιο τρανὸς Αργίτης,
- ο Πάτροκλος, κι οἱ Αργίτες ἐνίωσαν καημὸ βαρὺ που ἐχάθη!
Μον' τρέχα εσύ γοργά στ' Αργίτικα καράβια, του Αχιλλέα
να πεις να δράμει, μπας και στ' ἀρμενα γλιτώσει το κουφάρι,
γυμνὸ' τι τον ξαρμάτωσε ο Ἐχτορας ο λαμπροκρανοσειστής.»
Εἶπε, κι ο Ἀντίλοχος ἐπάγωσε το λόγο αὐτό ν' ἀκούσει,
κι ἔτσι πολλήωρα ἀπόμεινε ἀλαλος, και του γιομῶσαν δάκρυα
τα μάτια, κι η φωνή του ἐπιάστηκεν η δυνατῆ' μα κι ἔτσι
του γιου του Ατρέα δεν την ξαστόχησε την προσταγή, μον' φεύγει,
και τ' ἀρματὰ του τα παράτησε στον ἀπεγὸ του ἀκράνη
Λασδόκο, που τα μονόνυχα κοντὰ του ἐγύριζε ἄτια.
- Θρηνώντας τούτος ἀπ' τον πόλεμο κινούσε, στου Πηλέα
το γιο τον Αχιλλέα το μῆνυμα το θλιβερό να φέρει.
Και συ, Μενέλαε, δεν το θέλησες, ἀρχοντικέ, να μείνεις
και να συντρέξεις στην ἀνάγκη τους τους συντρόφους, που ἀφῆκε
ο Ἀντίλοχος κι ἀπόμεινε ἔοπιο των Πυλιωτῶν τ' ἀσκέρι.

- 705 ἀλλ' ὃ γε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα δῖον ἀνήκεν,
αὐτὸς δ' αὐτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἦρωϊ βεβήκει,
στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι θέων, εἶθαρ δὲ προσηύδα·
κείνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῆσιν
ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ μιν οἶω
- 710 νῦν ἰέναι μάλα περ κεχολωμένον Ἴεκτορι δῖω·
οὐ γάρ πως ἂν γυμνὸς ἔων Τρώεσσι μάχοιτο.
ἡμεῖς δ' αὐτοὶ περ φραζόμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἡμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἡδὲ καὶ αὐτοὶ
Τρώων ἐξ ἔνοπης θάνατον καὶ κῆρα φύγωμεν.
- 715 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
πάντα κατ' αἴσαν ἔειπες ἀγακλεές ὦ Μενέλαε·
ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ Μηριόνης ὑποδύντε μάλ' ὦκα
νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου· αὐτὰρ ὀπισθε
νώϊ μαχρσόμεθα Τρωσὶν τε καὶ Ἴεκτορι δῖω
- 720 ἴσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ
μίμονομεν ὄξυν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
ὑψι μάλα μεγάλως· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὀπισθε
Τρωϊκός, ὡς εἶδοντο νέκυν αἶροντας Ἀχαιοὺς.
- 725 ἴθυσαν δὲ κύνεσσιν εὐκότες, οἳ τ' ἐπὶ κάπρῳ
βλημένῳ αἴξωσι πρὸ κούρων θηρητήρων·
ἔως μὲν γάρ τε θέουσι διαρραῖσαι μεμαῶτες,
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐν τοῖσιν ἐλίγεται ἀλκι πεποιθώς,
ἅψ τ' ἀνεχώρησαν διὰ τ' ἔτρεσαν ἄλλουδῖς ἄλλος.
- 730 ὡς Τρώες εἶος μὲν ὀμιλαδὸν αἰὲν ἔποντο
νύσσοντες ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς
σταίησαν, τῶν δὲ τράπετο χρώς, οὐδέ τις ἔτλη
πρόσσω αἴξας περὶ νεκροῦ δηριάσθαι.
- 735 ὡς οἳ γ' ἔμμεμαῶτε νέκυν φέρον ἐκ πολέμοιο
νῆας ἐπι γλαφυράς· ἐπὶ δὲ πόλεμος τέτατό σφιν
ἄγριος ἦυτε πῦρ, τὸ τ' ἐπεσσύμενον πόλιν ἀνδρῶν
ὄρμενον ἐξαίφνης φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἴκοι
ἐν σέλαϊ μεγάλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἴς ἀνέμοιο.
- 740 ὡς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχημάτων
ἄζηχῆς ὀρμαγδὸς ἐπήϊεν ἐρχομένοισιν·
οἳ δ' ὡς θ' ἡμίονοι κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες
ἔλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν
ἢ δοκὸν ἢ ἐ δόρου μέγα νῆϊον· ἐν δὲ τε θυμὸς
- 745 τεῖρεθ' ὀμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἰδρῶ σπευδόντεσσιν·
ὡς οἳ γ' ἔμμεμαῶτε νέκυν φέρον. αὐτὰρ ὀπισθεν
Αἴαντ' ἰσχάνετην, ὡς τε πρῶν ἰσχάνει ὕδωρ
ὑλήεις πεδίοιο διαπρῦσιον τετυχηκώς,
ὅς τε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἄλεγεινὰ ῥέεθρα
- Γκαρδιώνει τον αρχοντογέννητο μονάχα Θρασυμήδη.
κ' αὐτὸς στον αντρειωμένο Πάτροκλο κινάει να φτάσει πίσω,
κι εστάθη μπρος στους Αἰάντες τρέχοντας και βιαστικά τους εἶπε:
« Κείνον τον ἔστειλα στα γρήγορα καράβια μας να τρέξει
στον Αχιλλέα το γοργοπόδαρο· μα τούτος για την ὥρα
- λέω δε θα 'ρθει, το θεῖο τον Ἐχτορα κι ας μάχεται περίσσια·
τι δεν μπορεί με δῖχως ἄρματα τους Τρώες να πολεμήσει.
Ὅμως την πιο καλή και μόνοι μας βουλή να βρούμε ελάτε,
το πως και το νεκρὸ θα σύρουμε, κι ατοὶ μας απ' των Τρώων
μακριὰ τη ζάλη θα γλιτώσουμε το Χάρο και τη Μοῖρα.»
Και τότε ο μέγας Αἴας του απάντησεν, ο γιος του Τελαμώνα:
«Καλὸς ο λόγος σου και φρόνιμος, Μενέλαε παινεμένε·
συ κι ο Μηριόνης κάτω γρήγορα χωθείτε απ' το κουφάρι,
κι ὄξω απ' τη μάχη κουβαλήστε το, ψηλά' κι ωστόσο οι δυο μας
τους Τρώες ξοπίσω και τον Ἐχτορα το θεῖο θα πολεμούμε
- με ἴδια καρδιά ὅπως κι ἴδιο τ' ὄνομα' τι ο ἕνας στον ἄλλο δίπλα
πάντα σταθήκαμε, τον τάραχο βαστώντας του πολέμου.»
Εἶπε, κι αυτοὶ απ' το χῶμα ασκώνοντας ἄρπαξαν το κουφάρι
ψηλά πολὺ' κι ευτὺς ξοπίσω τους των Τρώων το πλήθιο ασκέρι
χουγιάζαν, το νεκρὸ ως ἀντίκρισαν οι Αργίτες να σηκώνουν
κι ομπρός χιμίζαν, σκύλοι θα 'λεγες που ρίχνονται πηδώντας
πάνω σε κάπρο που λαβώθηκε, μπροστά απ' τους κυνηγάρους,
και τρέχουν τρέχουν στη λαχτάρα τους να τον κατασπαράξουν
μα κάθε που γυρίσει νιώθοντας τρανή τη δύναμη του,
ευτὺς πισωδρομώντας σκόρπισαν με τρόμο δῶθε κείθε'
- ὀμοια σωρός κι οι Τρώες αδιάκοπα τους παίρναν ἀπὸ πίσω
με τα σπαθιά και με τα δικοπα κεντώντας τους κοντάρια'
μα κάθε που γυρνούσαν οι Αἰάντες και στέκαν ἀντικρὺ τους,
ἄλλαζαν χρώμα οι Τρώες, κι ουδ' ἐνίωθε κανένας το κουράγιο
να πεταχτεῖ μπροστά και πόλεμο για το νεκρὸ ν' ανοίξει.
Ἔτσι ἔφερναν αυτοὶ απ' τον πόλεμο με κόπο το κουφάρι,
στα βαθουλά τραβώντας ἄρμενα' κι ο πόλεμος ξεσπούσε
πάνω τους ἄγριος, ἴδιος σύφλογο σε πολιτεία, που ξάφνου
ψηλά πετάγεται φουντώνοντας, σωριάζονται τα σπίτια
με ἀναλαμπή τρανή, κι ἀπάνω της σφουρίζει η ορμή του ἀνέμου·
- ὀμοια και κείνους, ὅπως μάκραιναν, τους ἔπαιρνε ἀπὸ πίσω
αλάγιαστη η βουή απ' τ' ἀλόγατα και ἀπὸ των Τρώων τ' ασκέρι.
Μ' αυτοὶ, ως μουλάρια που αρματώθηκαν με ἀλύγιστο κουράγιο
κι ἀπ' τὸ βουνὸ δοκάρη ἢ γι' ἄρμενο μαδερὶ κατεβάζουν
σε μονοπάτι κακοτράχαλο, και κόβεται η καρδιά τους
απ' τον ἰδρώτα και απ' τον κάματο, καθὼς τραβούν με βιάση·
ὀμοια κι αυτοὶ μοχτώντας σήκωναν στους ὤμους το κουφάρι,
κι οι δυο κρατούσαν Αἰάντες πίσω τους. Πως του νεροῦ τη φόρα
κρατάει δασοπλαγιά που απλώνεται στον κάμπο πέρα ως πέρα,
κι ως και τρανά ποτάμια φράζοντας το δρόμο τους ἀλλάζει,

750 ἴσχει, ἄφαρ δὲ τε πᾶσι ῥόον πεδῖον δὲ τίθησι
πλάζων· οὐδέ τί μιν σθένει ῥηγνύσι ῥέοντες·
ὡς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω
Τρώων· οἱ δ' ἄμ' ἔποντο, δῦω δ' ἐν τοῖσι μάλιστα
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ φαίδιμος Ἴκτωρ.

755 τῶν δ' ὡς τε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἢ ἐκοιλιῶν
οὐλον κεκλήγοντες, ὅτε προῖδωσιν ἰόντα
κίρκον, ὃ τε σμικρῆσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν,
ὡς ἄρ' ὑπ' Αἰνεία τε καὶ Ἴκτορι κούροι Ἀχαιῶν
οὐλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης.

760 πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περὶ τ' ἄμφι τε
τάφρον
φευγόντων Δαναῶν· πολέμου δ' οὐ γίγνεται ἔρωή.

καὶ ρίχνει τ' ἄγρια, πολυσάλευτα νερά τους μες στον κάμπο,
κι οὐδέ μπορούν, με φόρα ως χύνονται, καθόλου να τη σπάσουν
ὅμοια κι οἱ δυο αντισκόβαν Αἴαντες των Τρωῶν τη φόρα πάντα.
Μα τούτοι τρέχαν ἀπὸ πίσω τους, καὶ δυο περίσσια ἀπ' ὅλους,
ο μέγας φουμισμένος Ἐχτορας κι ο γιος του Ἀγχίση Αἰνείας.
Κι αυτοί, καθὼς ψαρῶνια σύγνεφο πετοῦν για καλιακούδες,
κι ὅλα μαζί στρηνιάζουν βλέποντας ἀπὸ μακριὰ να φτάνει
κάποιο γεράκι, που το θάνατο στα μικροπούλια φέρνει"
ὅμοια κι οἱ Ἀργίτες μπρος στον Ἐχτορα καὶ στον Αἰνεία σκορπούσαν
στρηνιάζοντας, καὶ πια εἶχαν ὅλοι τους τον πόλεμο ξεχάσει.

Κι ως ἔφευγαν οἱ Ἀργίτες, ἄρματα πολλὰ πανῶρια ἔπεσαν
τρογύρα στο χαντάκι· ο πόλεμος δεν εσκολνούσε ωστόσο.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Σ-

- Σ- ὡς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο,
Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλλῆϊ πόδας ταχύς ἄγγελος ἦλθε.
τὸν δ' εὖρε προπάραιθε νεῶν ὀρθοκραιράων
τὰ φρονέοντ' ἀνά θυμὸν ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν·
- 5 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμὸν·
ὦ μοι ἐγὼ, τί τ' ἄρ' αὐτε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
νηυσὶν ἔπι κλονέονται ἀτυζόμενοι πεδίοιο;
μὴ δὴ μοι τελέσσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,
ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε καὶ μοι ἔειπε
- 10 Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον ἔπι ζῶντος ἐμεῖο
χερσὶν ὑπο Τρώων λείπειν φάος ἠελίοιο.
ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενoitίου ἄλκιμος υἱὸς
σχέτλιος· ἦ τ' ἐκέλευον ἀπωσάμενον δῆϊον πῦρ
ἄψ ἔπι νῆας ἴμεν, μῆδ' Ἔκτορι ἴφι μάχεσθαι.
- 15 εἶος δ' ταυθ' ὠρμαινει κατὰ φρένα και κατὰ θυμὸν,
τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱὸς
δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλεγεινήν·
ὦ μοι Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος ἠ μάλα λυγρῆς
πέυσσαι ἀγγελίης, ἢ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
- 20 κεῖται Πάτροκλος, νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται
γυμνοῦ· ἀτὰρ τὰ γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἔκτωρ.
ὡς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κάκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ἦσχυνε πρόσωπον·
- 25 νεκταρέω δὲ χιτῶνι μέλαινα ἀμφίζανε τέφρη.
αὐτὸς δ' ἐν κονίησι μέγας μεγαλωστί ταυσθεῖς
κεῖτο, φίλησι δὲ χερσὶ κόμην ἦσχυνε δαΐζων.
δμῶαί δ' ἄς Ἀχιλεὺς ληΐσαστο Πάτροκλός τε
θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε
- 30 ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλλῆα δαΐφρονα, χερσὶ δὲ πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστης.
Ἀντίλοχος δ' ἐτέρωθεν ὀδύρετο δάκρυα λείβων
χεῖρας ἔχων Ἀχιλλῆος· ὃ δ' ἔστανε κυδάλιμον κῆρ·
δεΐδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀπαμήσειε σιδήρῳ.
- 35 σμερδαλέον δ' ὦμωξεν· ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ
ἡμένη ἐν βένθεσσι ἀλὸς παρὰ πατρί γέροντι,
κῶκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δὲ μιν ἀμφαγέροντο
πᾶσαι ὅσαι κατὰ βένθος ἀλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
ἐνθ' ἄρ' ἔην Γλαῦκη τε Θάλεια τε Κυμοδόκη τε
- Ἔτσι ἐκεῖ πέρα ετοῦτοι ἐπάλευαν σα φλόγα λαμπαδοῦσα'
κι ἐφτάσε ο Αντίλοχος μαντάτορας στον Αχιλλέα τρεχάτος,
και τότε βρήκε στα ορθοκέρατα καράβια ομπρός να στέκει
και ν' αναδεύει μες στα φρένα του τα που 'χαν γίνει κιάλα'
κι έτσι βαριόθυμος μουρμούριζε στην πέρφανη καρδιά του:
« Αλί μου εμένα, οι μακρομάλληδες τι τώρα πάλε Αργίτες
δειλιάζουν, κι απ' τον κάμπο φεύγοντας δρομοῦν προς τα καράβια;
Όσα οι θεοί κακά μου εγράφανε μη βγουν αλήθεια τώρα,
ως κάποτε μου εξήγα η μάνα μου και μου 'πε, θα 'ρθει μέρα,
- ζώντας μου ακόμα, ο πιο αντροδύναμος στους Μυρμιδόνες μέσα
που θα χαθεί απ' τους Τρώες, αφήνοντας το φως του ήλιου για
πάντα.
Αχ, του Μενoitίου ο γιος ο ατρόμητος σκοτώθηκε, το νιώθω!
Ο δόλιος! Κι όμως τον αρμήνεψα στα πλοία να γύρει, ως διώξει
την άγρια φλόγα, με τον Έχτορα να μην αντροπαλέψει.»
Κι ως τούτα ανάδευε στα φρένα του βαθιά και στην καρδιά του,
ήρθε κοντά του ο γιος του Νέστορα, του ξακουστού γερόντου,
και του 'πε, μαύρα δάκρυα χύνοντας, το θλιβερό μαντάτο:
«Ωχού μου, γιε του λιονταρόκαρδου Πηλέα, πικρό θ' ακούσεις
μήνυμα τώρα εσύ! Τι θα 'δινά ποτέ να μη είχε γίνει!
- Ἐπεσε ο Πάτροκλος, και γύρα του για το νεκρό χτυπιούνται,
γυμνό, τι ο κρανοσειστής Έχτορας επήρε τ' άρματά του!»
Εἶπε, κι εκείνον τον περιζῶσε σα μαύρο γνέφι ο πόνος·
και διπλοτάλαμα αθαλόσκονη φουχτώνοντας τη ρίχνει
πα στο κεφάλι, και την όψη του μολεύει την πανώρια'
κι η στάχτη απά στο μοσκομύριστο του κάθουσαν χιτῶνα'
κι αυτός μακρύς φαρδύς ξαπλώθηκε και κοιτούνταν στη σκόνη,
και με τα χέρια του ανασκάλευε μαδώντας τα μαλλιά του.
Κι οι σκλάβες, που ο Αχιλλέας κι ο Πάτροκλος είχαν κουρσάψει,
έσυραν
τρανή φωνή, απ' τον πόνο που 'νιωσαν, και δράμαν απ' τις πόρτες
- στον Αχιλλέα το γαύρο ολόγυρα, και χεροπάλαμα όλες
κρούγαν τα στήθη τους, και λύθηκαν της κάθε μιας τα γόνα.
θρηνούσε κι απ' την άλλη ο Αντίλοχος, πνιγμένος μες στο κλάμα,
τον Αχιλλέα στα χέρια πιάνοντας—κι αυτός βαριά εβογούσε—
τι έτρεμε μπας και με το σίδερο θερίσει το λαιμό του.
Κι έσκουζεν άγρια" ευτύς τον άκουσεν η σεβαστή του η μάνα,
που πλάι στο γέρο κύρη εκάθουσαν, στα βάθη του πελάγου,
κι αρχίνησε το θρήνο' γύρα της μεμιάς εμαζωχτηκαν
όσες θεές νεραίδες έμεναν στου πελάγου τα βάθη·
η Κυμοθόη κι η Γλαῦκη ἐκεῖ 'τανε, κι η Θάλεια κι η Νησαία

- 40 Νησαίη Σπειώ τε Θόη θ' Ἀλίη τε βοώπις
Κυμοθόη τε καὶ Ἀκταιὴ καὶ Λιμνώρεια
καὶ Μελίτη καὶ Ἴαιρα καὶ Ἀμφιθόη καὶ Ἀγαυή
Δωτώ τε Πρωτώ τε Φέρουσα τε Δυναμένη τε
Δεξαμένη τε καὶ Ἀμφινόμη καὶ Καλλιάνειρα
- 45 Δωρίς καὶ Πανόπη καὶ ἀγακλειπὴ Γαλάτεια
Νημερτὴς τε καὶ Ἄψευδὴς καὶ Καλλιάνασσα·
ἔνθα δ' ἔην Κλυμένη Ἰάνειρά τε καὶ Ἰάνασσα
Μαίρα καὶ Ὠρείθουα ἐϋπλόκαμός τ' Ἀμάθεια
ἄλλαι θ' αἶ κατὰ βένθος ἄλως Νηρηΐδες ἦσαν.
- 50 τῶν δὲ καὶ ἀργύφειον πλήτο σπέος· αἶ δ' ἅμα πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο, Θέτις δ' ἐξήρχε γόοιο·
κλυτὴ κασίγηται Νηρηΐδες, ὄφρ' εὖ πᾶσαι
εἶδ' ἀκούουσαι ὄσ' ἐμῶ ἐνὶ κήδεα θυμῶ.
ὦ μοι ἐγὼ δειλή, ὦ μοι δυσαριστοτόκεια,
- 55 ἦ τ' ἐπεὶ ἄρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
ἐξοχὸν ἠρώων· ὃ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἴσος·
τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὡς γουνῶ ἀλωῆς
νηυσὶν ἐπιπρόηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
Τρωσὶ μαχρσόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὐτίς
- 60 οἴκαδε νοστήσαντα δόμον Πηληϊῶν εἴσω.
ὄφρα δὲ μοι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἠελίοιο
ἄχνηται, οὐδέ τί οἱ δύνamai χραισμησαι ἰούσα.
ἀλλ' εἴμ', ὄφρα ἴδωμι φίλον τέκος, ἦδ' ἐπακούσω
ὅττι μιν ἴκετο πένθος ἀπὸ ππολέμοιο μένοντα.
- 65 ὡς ἄρα φωνήσασα λίπε σπέος· αἶ δὲ σὺν αὐτῇ
δακρυόεσσαι ἴσαν, περὶ δὲ σφισι κύμα θαλάσσης
ρήγνυτο· ταὶ δ' ὅτε δὴ Τροίην ἐρίβωλον ἴκοντο
ἄκτῆν εἰσανέβαινον ἐπισχερῶ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἶρυντο νέες ταχύν ἀμφ' Ἀχιλλῆα.
- 70 τῶ δὲ βαρὺ στενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ,
ὄξυ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἐοῖο,
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τέκνον τί κλαίεις; τί δὲ σε φρένας ἴκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεύθε· τὰ μὲν δὴ τοι τετέλεσται
- 75 ἐκ Διός, ὡς ἄρα δὴ πρὶν γ' εὐχέο χεῖρας ἀνασχῶν
πάντας ἐπὶ πρῦμνησιν ἀλήμεναι υἱᾶς Ἀχαιῶν
σεῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.
τὴν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
μήτηρ ἐμή, τὰ μὲν ἄρ μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσεν·
- καὶ ἡ βοῖδομάτα Ἀλία καὶ ἡ Φέρουσα καὶ ἡ Θόη καὶ ἡ Κυμοδόκη·
ἦταν ἀκόμα καὶ ἡ Λιμνώρεια καὶ ἡ Ἀμφιθόη καὶ ἡ Ἀκταιὴ
με τὴ Μελίτη καὶ τὴν Ἴαιρα, τὴν Ἀγαυή, τὴ Μαίρα,
καὶ τὴν Πρωτώ καὶ τὴν Ἰάνασσα, τὴ Σπειώ καὶ τὴν Πανόπη
καὶ τὴ Δωτώ καὶ τὴν Καλλιάνειρα, τὴν ζακουστή Γαλάτεια,
τὴ Δυναμένη, τὴν Καλλιάνασσα καὶ τὴ Δωρίδα· καὶ ἦταν
καὶ ἡ Νημερτή μαζί καὶ ἡ Ἰάνειρα, μαζί τους καὶ ἡ Ἀμφινόμη·
καὶ ἡ Ὠρείθεια καὶ ἡ Κλυμένη καὶ ἡ Ἄψευδη μες στη σπηλιά βρεθήκαν,
καὶ ἡ Ἀμάθεια ἀκόμα ἡ καλοπλέξουδη καὶ ἡ Δεξαμένη, καὶ ἄλλες,
ὅσες θεές νεραίδες ἔμεναν στου πελάγου τα βάθη.
- Καὶ γέμισε ἡ σπηλιά ἡ κρουστάλλινη, καὶ αὐτές ἔδερναν ὅλες
τα στήθη τους· καὶ πρώτη ἡ Θέτιδα κινάει το μοιρολόγι:
« Νεραίδες ἀδερφές μου, ἀκούστε με, καλὰ να ξέρετε ὅλες
γρικώντας, πόσους κρύβω μέσα μου βαθιά καημούς καὶ πόνους.
Αὐτὴ καὶ αὐτὴ με τὴν ἀμοιρὴ πικρολεβεντομάνα!
Γέννησα γιο τρανὸ, ἀψεγάδιαστο, στους ἀντρεωμένους πρώτο,
καὶ ὡς τρυφερὸ κλωνάρι ἀνάδωσε· καὶ ἐγώ, που ἀνάστησα τον
σα ροδαμὸ που ξεπετάχτηκε στου χωραφιοῦ τον ὄχτο,
πάνω στα πλοία τα δρεπανόγυρτα στὴν Τροία τον ἔχω στείλει,
τους Τρώες να πολεμήσει. Αὐλίμονο, δε θα τον δω να γέρνει
στο πατρικὸ ξοπίσω σπῆτι του, να τον καλωσορίσω!
Μα καὶ ὅσο ἀκόμα ζεὶ καὶ χαίρεται το φῶς του γήλιου, πάντα
τραβάει καημούς, καὶ οὐδὲ πηγαίνοντας μπορῶ να τον συντράμω.
Καὶ ὅμως θα πάω να ἰδῶ το τέκνο μου, ποια συφορὰ ν' ἀκούσω
το 'χει πλακῶσει, ἀπὸ τον πόλεμο μακριὰ καὶ ας μένει τώρα.»
Εἶπε, καὶ τὴ σπηλιά παράτησε, καὶ ἐκεῖνες δακρυσιμένες
ομάδι τῆς τραβούσαν καὶ ἀνοίγε τῆς θάλασσας το κύμα
τρογύρα, ὡς πια στὴν Τροία που φτάσανε τὴν παχιοχωματούσα'
καὶ ἀράδα στο γιαλὸ ξεπρόβαλαν, καὶ που ἦταν τραβηγμένα
τυκνὰ των Μυρμιδόνων τ' ἄρμενα, στὸν Ἀχιλλῆα τρογύρα'
- καὶ ὡς εβογγούσε κείνος, σίμωσεν ἡ σεβαστὴ του ἡ μάνα'
σέρνει φωνὴ μεγάλη, εφούχτωσε τὴν κεφαλὴ του γιου τῆς,
καὶ μες στα κλάματα ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Τὶ κλαῖς, παιδί μου; Ποιος σου ἐτάραξε καημὸς τα σπλάχνα τώρα;
Για μίλα μου ανοιχτὰ, μὴν κρύβεσαι· σου τα 'χει ὁ Δίας τελέψει
τα ὅσα πιο πρὶν τον παρακάλεσες με σηκωμένα χέρια,
να στριμωχτοῦν οἱ Ἀργίτες σύψυχοι μπροστὰ ἀπ' τῶν πλοίων τις
πρῦμνες
καὶ στενεμένοι ἀπ' τὴν ἀνάγκη σου φριχτὰ κακὰ να πάθουν.»
Βαρυβογγώντας ὁ φτερόποδος ἀπάντησε Ἀχιλλῆας:
« Μάνα μου, ἀλήθεια ὁ ρήγας του Ὀλύμπου μου τα 'χει αὐτὰ τελέψει!

- 80 ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος ἐπεί φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος
Πάτροκλος, τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῶν ἑταίρων
ἴσον ἐμῆ κεφαλῇ; τὸν ἀπώλεσα, τεύχεα δ' Ἔκτωρ
δῆσας ἀπέδυσσε πελώρια θαύμα ἰδέσθαι
καλὰ· τὰ μὲν Πηληϊΐθεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
- 85 ἤματι τῷ ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνή.
αἶθ' ὄφελος σὺ μὲν αὖθι μετ' ἀθανάτης ἀλίγησι
ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητῆν ἀγαγέσθαι ἄκοιιν.
νῦν δ' ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἶη
παιδὸς ἀποφθιμένιοι, τὸν οὐχ ὑποδέξει αὐτίς
- 90 οἴκαδε νοστήσαντ', ἐπεὶ οὐδ' ἐμέ θυμὸς ἄνωγε
ζῶειν οὐδ' ἄνδρεςσι μετέμμεναι, αἶ κε μὴ Ἔκτωρ
πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπείσῃ ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσει,
Πατρόκλοιο δ' ἔλωρα Μενοιτιάδῃ ἀποτίσῃ.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
- 95 ὠκύμορος δὴ μοι τέκος ἔσσειαι, οἷ' ἀγορεύεις·
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἔκτορα πότμος ἐτοῖμος.
τήν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·
αὐτίκα τεθναίνῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρω
κτεινομένῳ ἐπαμύναι· ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
- 100 ἔφθιτ', ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρής ἀλκτῆρα γενέσθαι.
νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαι γε φίλην ἐς πατρίδα γαίαν,
οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμεν φάος οὐδ' ἐτάροισι
τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἔκτορι δίω,
ἀλλ' ἤμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
- 105 τοῖος ἐὼν οἷος οὐ τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐν πολέμῳ· ἀγορῇ δὲ τ' ἀμεινονές εἰσι καὶ ἄλλοι.
ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιο
καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπήναι,
ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
- 110 ἀνδρῶν ἐν στήθεσσι ἀέξεται ἤϊτε καπνός·
ὡς ἐμέ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκη·
νῦν δ' εἴμ' ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετήρα κιχείω
- 115 Ἔκτορα· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι ὀππότε κεν δῆ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ἢ δ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα,
ὅς περ φίλτατος ἔσκε Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι·
ἀλλὰ ἐμοῖρα δάμασσε καὶ ἀργαλέος χόλος Ἴηρης.
- μα ποια ἡ χαρὰ τους τώρα; Ἐχάθηκεν ὁ γκαρδιακός μου ακράνης,
ὁ Πάτροκλος, που ἐγὼ ἀπ' τοὺς συντρόφους περίσσια τον τιμοῦσα,
ὡσάν τον ἴδιο ἐμέ. Ἀπ' τον Ἐχτορα σκοτώθη, τα πανώρια
που πήρε γδύνοντας τον ἄρματα, τα γιγαντένια, θάμα
να τ' ἀντικρίζεις, των ἀθανάτων το δῶρο στον Πηλέα,
τῆ μέρα σε θνητοῦ που σ' ἔβαλαν ν' ἀνέβεις το κλινάρι.
Να 'ταν ἐσὺ με τίς ἀθάνατες του πέλαου να 'χεις μείνει
κεὶ κάτω, κι ὁ Πηλέας στο σπῆτι του θνητό να μπᾶσει ταίρι!
Τώρα και συ για να 'χεις ἀμετρο καημὸ βαθιά, που ὁ γιος σου
θα σκοτωθεῖ, και πίσω σπῆτι του, να τον καλωσορίσεις,
- πια δε θα 'ρθει- τι δε θα το 'θελα να ζω, με τους ἀνθρώπους
στον κόσμο τούτο να πορεύομαι, με το κοντάρι πρῶτο
αν δε χτυπήσω ἐγὼ τον Ἐχτορα και τῆ ζωὴ του πάρω,
του Πάτροκλου, νεκρό που ἐκούρσεψε, να γδικιωθῶ το γαῖμα.»
Και τότε ἡ Θέτιδα με κλάματα του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
« Γιε μου, με αὐτὰ που τώρα μίλησες, οἱ μέρες σου εἶναι λίγες·
τι εὐτύς ζοπίσω ἀπὸ τον Ἐχτορα σε περιμένει ὁ Χάρος.»
Τότε ὁ Ἀχιλλέας ὁ φτεροπόδαρος τῆς λείι βαρυκομώντας:
« Εὐτύς να με 'βρει θέλω ὁ θάνατος, το φίλο να γλιτώσω
ἀφοῦ δεν ἦταν, σαν τον σκότωναν ἀπ' τὴν πατρίδα ἐχάθη
- κεῖνος μακριά, κι ἐγὼ δε βρέθηκα σιμά να τον συντρέξω.
Μα τώρα, μια και σὴν πατρίδα μου πια δε διαγέρνω πίσω,
και μῆτε γλίτσω τον Πάτροκλο και μῆτε τους συντρόφους
τους ἄλλους, που ἀπ' το θεῖο τον Ἐχτορα πολλοὶ στο χῶμα ἔπεσαν,
μὸν' φόρτωμα τῆς γῆς ἀνώφελο πλάι στα καράβια οκνεύω,
ἐγὼ που ξεπερνῶ στον πόλεμο τους χαλκοθωρακάτους
Ἀργίτες, τι σὴν σύναξη ἔχουμε καλύτερους μου κι ἄλλους—
να 'τανε λείι ἡ διχόνοια να 'λειπε κι ἀπὸ θεοῦς κι ἀνθρώπους
κι ἡ μάνητα, συχνὰ που ἐκόρωσε και γνωστικούς ἀκόμα,
και πιο γλυκιά ἀπ' το μέλι μέσα μας το σταλαχτὸ ἀνεβαίνει,
- σαν τον καπνὸ γοργὰ φουντώνοντας στα στήθη των ἀνθρώπων!
Ἔτσι με θύμωσε ὁ Ἀγαμέμνωνας ὁ πρωταφέντης τώρα.
Μα ὁ,τι ἐγίνε ἐγίνε, ας τ' ἀφήσουμε, κι ας μας βαραίνει ὁ πόνος,
κι ἐντὸς μας τὴν καρδιά ας δαμάσουμε, σφιγμένοι ἀπ' τὴν ἀνάγκη.
Τώρα θα πάω τον που μου σκότωσε το πιο ακριβὸ κεφάλι,
τον Ἐχτορα, να βρῶ· κι ὁ θάνατος καλῶς να 'ρθει, τὴν ὥρα
που ὁ Δίας θα ορίσει κι οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι θεοὶ να μ' ἀνταμῶσει.
Μῆτε ὁ Ἡρακλῆς ὁ τρανοδύναμος δεν ξέφυγε του Χάρου,
που ὁ Δίας ἀφέντης τον ἀγάπησε, του Κρόνου ὁ γιος, περίσσια'
κι ὁμως ἡ Μοῖρα κι ἡ ἀγρία μάνητα τον δάμασαν τῆς Ἴηρας.

- 120 ὡς καὶ ἐγών, εἰ δὴ μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται,
 κείσομ' ἐπεὶ κε θάνω· νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν
 ἀροίμην,
 καὶ τινα Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων
 ἀμφοτέρησιν χερσὶ παρειάων ἀπαλάων
 δάκρυ' ὁμορξαμένην ἀδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην.
- 125 γνοῖεν δ' ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπταμαι·
 μὴ δέ μ' ἔρυκε μάχης φιλέουσα περ· οὐδέ με
 πείσεις.
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
 ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐτήτυμον οὐ κακὸν ἐστί
 τειρομένοις ἐτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
- 130 ἀλλὰ τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται
 χάλκεα μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἔκτωρ
 αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται· οὐδὲ ἔφημι
 δηρὸν ἐπαυλαῖεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
 ἀλλὰ σὺ μὲν μὴ πω καταδύσσο μῶλον Ἄρηος
- 135 πρὶν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἔλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃαι·
 ἤωθεν γάρ νεύμαι ἄμ' ἠελίω ἀνιόντι
 τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαιστοῖο ἄνακτος.
 ὡς ἄρα φωνήσασα πάλιν τράπεθ' υἱὸς εἴοιο,
 καὶ στρεφθεῖσ' ἀλίγησι κασιγνήτησι μετηύδα·
- 140 ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον
 ὀψόμεναι τε γέρονθ' ἄλιον καὶ δώματα πατρός,
 καὶ οἱ πάντ' ἀγορεύσατ'· ἐγὼ δ' ἔς μακρὸν
 Ὀλυμπον
 εἶμι παρ' Ἡφαιστον κλυτοτέχνην, αἶ κ' ἐθέλησιν
 υἱεὶ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανώνοντα.
- 145 ὡς ἔφαθ', αἶ δ' ὑπὸ κύμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν·
 ἢ δ' αὐτ' Οὐλυμπον δὲ θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
 ἦεν ὄφρα φίλῳ παιδί κλυτὰ τεύχε' ἐνεΐκαι.
 τὴν μὲν ἄρ' Οὐλυμπον δὲ πόδες φέρον· αὐτὰρ
 Ἀχαιοὶ
 θεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἑκτορος ἀνδροφόνοιο
- 150 φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκοντο.
 οὐδὲ κε Πάτροκλόν περ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν θεράποντ' Ἀχιλλῆος·
 αὐτὴς γὰρ δὴ τὸν γε κίχον λαὸς τε καὶ ἵπποιο
 Ἔκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς φλογὶ εἵκελος ἀλκήν.
- 155 τρὶς μὲν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος
 Ἔκτωρ
 ἐλκέμεναι μεμαῶς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα·
 τρὶς δὲ δῦ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν
 νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὃ δ' ἔμπεδον ἀλκί
 πεπορθῶς
 ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μῦθον, ἄλλοτε δ' αὐτε

Τὰ ἴδια καὶ μένα ἡ Μοῖρα ἀν μου 'γράψε, παρόμοια, σαν πεθάνω,
 θα κοιτομαι' μα τώρα θα 'θελα νὰ δοξαστώ περίσσια,
 νὰ κάμω μερικὲς βαθύζωνες τῆς Δαρδανίας γυναῖκες
 καὶ τῆς Τρωάδας, διπλοπάλαμα σφουγγίζοντας τὸ κλάμα
 ἀπ' τ' ἀπαλά τους μάγουλα, πικρὸ νὰ στήσουν μοιρολόγι'
 καὶ νὰ το νιώσουν πὼς τὸν πόλεμο καιρὸ τὸν εἶχα ἀφήσει.
 Ὅση λοιπὸν κι ἀν εἶναι ἡ ἀγάπη σου, μὴ με κρατᾶς· τοῦ κάκου!»
 Καὶ τότε ἡ Θέτι, ἡ χιοναστράγαλη θεὰ, τοῦ ἀπηλογήθη:
 « Σωστά, παιδί μου, τὰ που μίλησες· καλὸ 'να νὰ γλιτώσεις
 τοὺς συντρόφους σου, που πια ἀπόκαμαν, ἀπ' τὸ χαμὸ τὸ μαῦρο.

Μα τ' ἄρματα σου τὰ ὠρια βρίσκονται στὴν Τρωῶν τὰ χέρια τώρα,
 τὰ χάλκινα, που ἀστραφταν ὁ Ἐχτορας ἀτὸς τοῦ οὐρανοῦ
 στὸς ὤμους τὰ φορᾶει καὶ πέτεται' θαρρῶς δε θὰ περάσει
 πολὺς καιρὸς που θὰ τὰ χαίρεται, τι εἶναι σιμὰ ὁ χαμὸς τοῦ.
 Μα ἐσύ φυλάξου ἀπὸ τὸν πόλεμο, μὴ χτυπηθεῖς ἀκόμα,
 ὡσόπου νὰ με ἴδουν τὰ μάτια σου κοντὰ σου ἐδῶ νὰ φτάνω·
 τι αὐριο θὰ γύρω, τὰ χαράματα, σύντας προβαίνει ὁ γῆλιος,
 ἀπ' τὸν τρανὸ τὸν Ἡφαιστο ἀρματα πανώρια φέρνοντας σου.»
 Ἔτσι μιλάει, καὶ δίχως ἀργητὰ τραβιέται ἀπ' τὸν υἱὸ τῆς,
 μετὰ γυρνᾶει στὶς ἀδερφάδες τῆς, τὶς θαλασσοκυράδες:

«Στὸν κόρφο τώρα εσεῖς τὸ διάπλατο τοῦ πελάγου βουτήχτε,
 δεῖτε τὸ Γέροντα τῆς θάλασσης στὸ γονικὸ παλάτι,
 καὶ πέστε ὅ,τι ἐγίνε' στὸν Ὀλυμπο τὸ μέγα ἐγὼ θ' ἀνέβω,
 στὸν Ἡφαιστο, τὸν κοσμοξάκουστο τεχνίτη, μπας καὶ θέλει
 στραφταλιστὰ, περιλαμπρα ἄρματα νὰ δώσει γιὰ τὸ γιο μου.»
 Εἶπε, κι αὐτὲς στὸ κύμα ἐβούτηξαν τῆς θάλασσης με βίαση'
 κι ἡ θεὰ Θέτι ἡ χιοναστράγαλη στὸν Ὀλυμπο τραβούσε,
 στὸν ἀκριβὸ τὸ γιο τῆς ἄρματα περιλαμπρα νὰ φέρει.
 Εκείνη ἀνέβαινε στὸν Ὀλυμπο, κι οἱ Ἀργίτες ἀπ' τὴν ἄλλη
 με ἀγριὸν ἀχὸ μπροστὰ στὸν Ἐχτορα τὸν ἀντροφόνο ἐφευγαν,

ὡς που πια τέλος στὸν Ἑλλήσποντο καὶ σὶ' ἄρμενά τους φτάσαν.
 Κι οὐδὲ τὸν Πάτροκλο, τὸ σύντροφο θὰ βγάζαν τοῦ Ἀχιλλῆα,
 ἀπ' τὶς ριζιές νεκρὸ τραβώντας τον, οἱ Ἀργίτες οἱ ἀντρειωμένοι·
 τι πάλε ἀπὸ κοντὰ του ρίχτηκαν κι ἀμάξια καὶ πεζούρια
 κι ὁ γιος τοῦ Πριάμου, ὁ μέγας Ἐχτορας, τῆς ἀντριγιάς φλόγα.
 Τρεῖς ὁ Ἐχτορας φορὲς τὸν ἀρπαξε με λύσσα, ἀπ' τὰ ποδάρια
 ξοπίσω νὰ τὸν σύρει, κι ἐσκουζε στὸς Τρώες γκαρδιώνοντάς τους·
 καὶ τρεῖς οἱ δυο τοὺς Αἴαντες, ἀμετρὴ ζωσμένοι ἀντρεία, τὸν
 σπρώξαν
 ἀπ' τὸ νεκρὸ· μα ἐκεῖνος ἔχοντας τὰ θάρρη στὴν ἀντρεία τοῦ,
 τότε χιμούσε μες στὸν τάραχο, πότε στεκόταν πάλε

- 160 στάσκε μέγα ἰάχων· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν.
ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὐ τι λέοντ' αἰθωνα δύνανται
ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δῖεσθαι,
ὡς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δῶω Αἴαντε κορυστά
Ἔκτορα Πριαμίδην ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
- 165 καὶ νῦ κεν εἵρουσέν τε καὶ ἄσπετον ἦρατο κῦδος,
εἰ μὴ Πηλεΐωνι ποδῆνεμος ὠκέα Ἴρις
ἄγγελος ἦλθε θεοῦσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι
κρύβδα Διὸς ἄλλων τε θεῶν· πρὸ γὰρ ἦκέ μιν Ἥρη.
ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη ἔπτεα πεπερόντα προσηύδα·
- 170 ὄρσεο Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν·
Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὐ εἴνεκα φύλοτις αἰνή
ἔστηκε πρὸ νεῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν
οἱ μὲν ἀμυνόμενοι νέκυος πέρη τεθνηῶτος,
οἱ δὲ ἐρύσσασθαι ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσαν
- 175 Τρῶες ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαιδιμος Ἔκτωρ
ἐλκόμεναι μέμονεν· κεφαλὴν δὲ ἐ θυμὸς ἄνωγε
πήξαι ἀνά σκολόπεσσι ταμόνθ' ἀπαλῆς ἀπὸ
δειρῆς.
ἀλλ' ἄνα μηδ' ἔτι κείσο· σέβας δὲ σε θυμὸν ἰκέσθω
Πάτροκλον Τρωῆσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι·
- 180 σοὶ λῶβη, αἶ κέν τι νέκυς ἤσχυμμένος ἔλθη.
τήν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἴρι θεὰ τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἦκε;
τὸν δ' αὐτε προσέειπε ποδῆνεμος ὠκέα Ἴρις·
Ἥρη με προέηκε Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
- 185 οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος οὐδὲ τις ἄλλος
ἀθανάτων, οἱ Ὀλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται.
τήν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
πῶς τὰρ ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκείνοι·
μήτηρ δ' οὐ με φίλη πρὶν γ' εἶα θωρήσσεσθαι
- 190 πρὶν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι·
στεῦτο γὰρ Ἥφαιστοιο πὰρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά.
ἄλλου δ' οὐ τευ οἶδα τεῦ ἄν κλυτὰ τεύχεα δῶω,
εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὃ γ' ἔλπομ' ἐνὶ πρώτοισιν ὀμιλεῖ
- 195 ἐγχεῖ δηϊῶων περὶ Πατρόκλιοιο θανόντος.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε ποδῆνεμος ὠκέα Ἴρις·
εὐ νῦ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὃ τοι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται·
ἀλλ' αὐτως ἐπὶ τάφρον ἰὼν Τρῶεσσι φάνηθι,
αἶ κέ σ' ὑποδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
- σκούζοντας ἀγρία., μα δεν ἔκανε μήτε ἓνα βῆμα πίσω.
Κι ὁπῶς φλογάτο λιόντα, που 'σφίξεν η πείνα, δεν μποροῦνε
να διώξουνε βοσκοὶ ζωτάρηδες ἀπὸ βοδιοῦ θρασίμι,
ὁμοια κι οἱ δυο τους Αἴαντες οἱ ἀτρομοὶ το γιο του Πρίαμου τότε,
τον Ἐχτορα, μακριὰ δε δύνουνταν ἀπ' το νεκρὸ να διώξουν.
Και θα τον ἔσερνε κι ἀθάνατη θα 'παίρνε δόξα τότε,
αν στου Πηλέα το γιο ἀπ' τον Ὀλυμπο μαντάτορας της Ἥρας
να πει κρυφὰ ἀπ' το Δία δεν ἔτρεχε κι ἀπ' τους θεοὺς τους ἄλλους
η γρήγορη ἀνεμόποδη Ἴριδα, να τρέξει στ' ἄρματά του.
Κι ως πλάι του εστάθη, με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
- «Γιε του Πηλέα, που ἀπ' ὅλους πιότερο σε τρέμει ο κόσμος, σήκω!
Τρέχα, διαφέντεψε τον Πάτροκλο, που τόσος ἔχει ἀνάψει
γι' αὐτὸν μπρος στα καράβια πόλεμος κι ο ἓνας τον ἄλλο σφάζουν,
το κορμὶ τούτοι διαφεντεύοντας του σκοτωμένου γύρα,
κι οἱ ἄλλοι στην Τροία την ανεμόδαρτη να τον τραβήξουν μέσα,
οἱ Τρῶες, χιμούν. Κι ο γαῦρος Ἐχτορας πιο ἀπ' ὅλους να τον σύρει
το 'βαλε πείσμα, και στη λύσσα του λογιάζει το κεφάλι
να μπήξει στα παλούκια, κόβοντας τον ἀπαλὸ λαιμὸ του.
Σήκω λοιπὸν και πια μην κοίτεσαι, μην το δεχτεῖ η καρδιά σου
ξεφάντωμα να γίνει ο Πάτροκλος στῆς Τροίας τους σκύλους τώρα.
- Ντροπὴ δικιά σου, αν θα κατέβαινε στον Ἀδη ἀπιασμένος.»
Τότε γυρνώντας ο φτερόποδος, θεῖος Ἀχιλλέας της εἶπε:
«Ἴρη θεὰ, μνηστρα σ' ἔστειλε σαν ποῖος θεὸς σε μένα;»
Κι η γρήγορη, ἀνεμόποδη Ἴριδα του ἀπηλογήθη τότε:
«Ἡ Ἥρα με στέλνει, η πολυτίμητη του Δία γυναίκα, τώρα,
κι οὔτε ο ἀψηλόθρονος κατέχει το του Κρόνου υγιὸς μήτε οἱ ἄλλοι
ἀθάνατοι, που ζουν στον Ὀλυμπο το χιονοσκεπασμένο.»
Κι εἶπε ο Ἀχιλλέας ο φτεροπόδαρος κι ἀπηλογιὰ της δίνει:
«Και πῶς να μπω στη μάχη; Τ' ἄρματά μου τα κρατοῦν ἐκεῖνοι'
κι οὐδὲ κι η ἀγαπημένη μάνα μου ν' ἀρματωθῶ μ' ἀφήκε,
ωσόπου να τη δουν τα μάτια μου κοντὰ μου ἐδῶ να φτάνει'
τι μου 'ταξε ἀπ' τον Ἥφαιστο ἄρματα πανῶρια να μου φέρει.
Κι ἄλλον δεν ξέρω ἐδῶ που νὰ βαζα την ξακουστὴ του ἀρμάτα,
μονάχα το σκουτάρη του Αἴαντα, του γιου του Τελαμῶνα.
Ὅμως στους πρώτους λέω θα βρίσκειται τώρα κι αὐτός, χαλνώντας
τρογύρα ἀπ' το νεκρὸ του Πάτροκλου πολλοὺς με το κοντάρη.»
Κι η γρήγορη, ἀνεμόποδη Ἴριδα του ἀπηλογήθη τότε:
«Πως σου κρατοῦν και μεῖς το ξέρουμε την ξακουσμένη ἀρμάτα'
μα κι ἔτσι ως εἶσαι, τρέξε, πρόβαλε στους Τρῶες ἀπ' το χαντάκι'
ποῖος ξέρει, ομπρός σου αν δεν εδειλιαζαν, τον πόλεμο ν' ἀφήσουν

- 200 Τρώες, ἀναπνεύσῃσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
 τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
 ἦ μὲν ἄρ' ὡς εἶποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις,
 αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ὤρτο Διὶ φίλος· ἄμφι δ' Ἀθήνη
 ὦμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
- 205 ἄμφι δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεῶν
 χρύσειον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαίε φλόγα παμφανώσασαν.
 ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἴκηται
 τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δῆϊο ἀμφιμάχωνται,
 οἷ τε πανημέριοι συγερωῶ κρίνονται Ἄρηϊ
- 210 ἄστεος ἐκ σφετέρου· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
 πυρσοὶ τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑπόσε δ' αὐγῇ
 γίνεταί ἄσσοῦσα περικιόνοισιν ἰδέσθαι,
 αἷ κέν πῶς σὺν νηυσὶν ἄρεω ἀλκτῆρες ἴκωνται·
 ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἴκανε·
- 215 στῆ δ' ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος, οὐδ' ἔς Ἀχαιοὺς
 μίσητο· μητρὸς γὰρ πικρινὴν ὠπίζετ' ἐφετμήν.
 ἔνθα στάς ἦϋσ', ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 φθέγγετ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὤρσε
 κυδοιμόν.
 ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνή, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγγ
- 220 ἄστῃ περιπλομένων δῆϊων ὑπο θυμοραϊστέων,
 ὡς τότε ἀριζήλη φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο.
 οἷ δ' ὡς οὖν αἶον ὅπα χάλκεον Αἰακίδαο,
 πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
 ἄψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῶ.
- 225 ἠνίοχοι δ' ἐκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ
 δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλεΐωνος
 δαιόμενον· τὸ δὲ δαίε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς,
 τρὶς δὲ κυκλήθησαν Τρώες κλειτοὶ τ' ἐπικούροι.
- 230 ἔνθα δὲ καὶ τότε ὄλοντο δῶδεκα φῶτες ἄριστοι
 ἀμφὶ σφοῖς ὄχεεσσι καὶ ἔγχεσιν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπ' ἐκ βελέων ἐρύσαντες
 κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι
 μυρόμενοι· μετὰ δὲ σφι ποδώκης εἶπετ' Ἀχιλλεύς
- 235 δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἶσιδε πιστὸν ἑταῖρον
 κείμενον ἐν φέρτρῳ δεδαϊγμένον ὀξείῃ χαλκῶ,
 τὸν ῥ' ἦτοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
 ἐς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα.
 Ἥελιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
- οἱ Τρώες, κι οἱ Ἀργίτες οἱ πολέμαρχοι μια στάλα ν' ανασάνουν, που απόστασαν καλή στον πόλεμο κι η λίγη ανάσα ακόμα.»
 Αυτὰ εἶπε ἡ γοργοπόδαρη Ἴριδα, και φεύγει πίσω πάλε' τότε ο Αχιλλέας ορθὸς πετάχτηκε' στους στέριους του ὠμούς πάνω ρίχνει ἡ Ἀθηνά το βροντοσκούταρο το κροσσωτῶ, και γύρω τὴν κεφαλὴ ἡ θεὰ ἡ τρισεύγενη με νέφος στεφανώνει ολόχρυσο, κι ἀπάνω του ἀναβε φωτιά φλογολαμπούσα. Πῶς ἀπὸ κάστρο ξεπετάγεται καπνὸς ψηλά στα ουράνια μακριάθε ἀπὸ νησί, που το 'ζωσαν οχτροὶ και το χτυποῦνε, κι αυτοὶ ὅλη μέρα στήνουν πόλεμο σε λυσσασμένο ἀγῶνα
- πάνω απ' το κάστρο τους· μα ως ἐγειρε κι ἐχάθη ο γῆλιος, τότε φωτιές ἀνάβουν ασταμάτητα, κι ἡ λάμψη ξεπετιέται ' κι ἀνηφοραε ψηλά, οἱ γειτόνοι τους για να τὴ δουν τρογύρα,. μπορεί να 'ρθοῦν με τα καράβια τους να τους γλιτώσουν ὁμοια κι ἡ λάμψη απ' τοῦ Ἀχιλλέα τινάζονταν τὴν κεφαλὴ στα αἰθέρια' και στο χαντάκι, απ' το καστρότειχο πιο πέρα, ἀνέβη, ἀλάργα απ'τους Ἀργίτες, τι τὴς μάνας του σεβαστῆ τὴν ορμηῖνια. Κι ως ἐκεὶ πάνω ἐστάθη, ἐχοῦγιαξε, και χωριστὰ ἡ Παλλάδα σέρνει Ἀθηνά φωνή, κι ἀνείπωτο στους Τρώες ἀσκώνει τρόμο. Πῶς βροντερός ο ἀχὸς τὴς σάλπιγγας γρικιέται, ως τὴ βαροῦνε
- ψηλά ἀπὸ κάστρο, οχτροὶ που το 'ζωσαν ψυχοκαταλυτάδες' ὁμοια βουερός ο ἀχὸς γρικῆθηκε κι απ' τοῦ Ἀχιλλέα το στόμα. Κι ἐκεῖνοι, ως τοῦ Ἀχιλλέα το σκούξιμο το βροντολάλο ἀκουσαν, μέσα βαθιά τους ὅλοι ἐτρόμαξαν' και τα ωριοχῆπικα ἀτια τὴ συφορά ψυχανεμίστηκαν και διαγυρνοῦν τ' ἀμάξια. Κι οἱ ἀμαζολάτες τους τα σάσισαν, τὴν ἀγρία φλόγα ως εἶδαν ψηλά ἀπὸ το κεφάλι ἀδάμαστη τοῦ ἀντρόκαρδου Ἀχιλλέα ν' ἀνάβει—κι ἡ Ἀθηνά τὴν ἀναβεν, ἡ γλαυκομάτα κόρη. Τρεῖς ο Ἀχιλλέας φορές ἐχοῦγιαξεν απ' το χαντάκι ἀπάνω, και τρεῖς φορές οἱ Τρώες τα σάσισαν κι οἱ ξακουστοὶ σύμμαχοι'
- κι ἀκόμα δῶδεκα σκοτώθηκαν τρανοὶ ἀντρενωμένοι τότε απ' τα ἴδια τους κοντάρια κι ἀλόγα κι οἱ Ἀργίτες απ' τὴν ἄλλη απ' τὴς ριζιές μακριά τον Πάτροκλο με προθυμία τραβῶντας σε νεκροκρέβατο τον ζάπλωσαν. Τρογύρα οἱ σύντροφοι τοῦ κλαίοντας τον ζῶσαν' κι ο φτερόποδος πίσω Ἀχιλλέας τραβούσε κι ἔχυνε μαύρα δάκρυα, βλέποντας τον γκαρδιακό τοῦ ἀκράνη σε νεκροκρέβατο να κοιτέται κονταροσπαραγμένως. Τον εἶχε προβοδῆσει που 'φευγε με ἀλόγατα κι ἀμάξια στη μάχη, ὁμως ξανά δε γύρισε, να τον καλωσορίσει. Κι ἡ Ἥρα τὴν ὦρα αὐτὴ ἡ βοῖδόματη τον ἀξεκούραστο Ἥλιο

- 240 πέμπην ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι·
ἠέλιος μὲν ἔδω, παύσαντο δὲ δῖοι Ἄχαιοι
φυλοπίδος κρατερῆς καὶ ὁμοῖου πολέμοιο.
Τρῶες δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης
χωρήσαντες ἔλυσαν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
- 245 ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο πάρος δόρτοιο μέδεσθαι.
ὀρθῶν δ' ἐσταότων ἀγορὴ γένητ', οὐδέ τις ἔτλη
ἔξεσθαι· πάντα γὰρ ἔχε τρόμος, οὐνεκ' Ἀχιλλεύς
ἔξεφάνη, δῆρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
- 250 Πανθοῖδης· ὁ γὰρ οἷος ὄρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ἔκτορι δ' ἦεν εἰπίρος, ἠὲ δ' ἐν νυκτὶ γέροντο,
ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκαι·
ὁ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
ἀμφὶ μάλα φράζεσθε φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε
- 255 ἄστυδε νῦν ἰέναι, μὴ μῖμνεν ἠὼ δῖαν
ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσὶν· ἐκάς δ' ἀπὸ τείχεός εἰμεν.
ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μῆνιε δῖω
τόφρα δὲ ῥῆῖτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἄχαιοι·
χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῆς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων
- 260 ἐλπόμενος νῆας αἰρήσέμεν ἀμφιελίσσας.
νῦν δ' αἰνώς δεῖδοικα ποδώκεα Πηλεΐωνα·
οἷος κείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει
μῖμνεν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἄχαιοι
ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται,
- 265 ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται ἡδὲ γυναικῶν.
ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι· ὦδε γὰρ ἔσται·
νῦν μὲν νύξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλεΐωνα
ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κινήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
αὔριον ὀρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὐ νύ τις αὐτὸν
- 270 γνῶσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρήν
ὅς κε φύγη, πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γύπτες ἔδονται
Τρῶων· αἶ γὰρ δὴ μοι ἀπ' οὐατος ὦδε γένοιτο.
εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα κηδόμενοι περ,
νύκτα μὲν εἶν ἀγορὴ σθένος ἔξομεν, ἄστυ δὲ
πύργοι
- 275 ὑψηλαί τε πύλαι σανίδες τ' ἐπὶ τῆς ἀραρυαίαι
μακραι εὐξεστοὶ ἐζευγμένοι εἰρύσσονται·
πρωὶ δ' ὑπῆροιο σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
στησόμεθ' ἄμ πύργους· τῶ δ' ἄλγιον, αἶ κ' ἐθέλησιν
ἐλθῶν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι.
- να γείρει στανικῶς ξαπόστειλε στου Ὠκεανοῦ το ρέμα.
Κι ἐγείρε ο γήλιος και βασιλεψε' κι οι παινεμένοι Αργίτες
σχολνοῦν τον καταλύτη πόλεμο και το σκληρό το ἀπάλε.
Ὅμοια κι οι Τρῶες απ' την ανήμερη σφαγή κινούν και φεύγουν,
και κάτω από τ' ἀμάξια ἐξεξεψαν τα γρήγορα ἀλόγα τους,
κι ευτύς συνάχτηκαν για σύναξη, πριν να γνοιαστοῦν για δεῖπνο.
Ορθοὶ στη σύναξη ὅλοι ἐστέκουνταν, κι ουδέ κανεῖς τολμούσε
να κάσει κάτω· ἐτρεμαν ὅλοι τους, τι εἶχε ο Αχιλλέας προβάλει,
κι ἦταν καιρὸ πολὺ απ' τον πόλεμο τον ἀγριο τραβηγμένους.
Και πρῶτος πήρε ο Πολυδάμαντας ο γνωστικός το λόγο,
- του Πάνθου ο γιος, που και μελλούμενα και περασμένα εθῶρα,
μονάχα αὐτός, του Εχτόρου ο σύντροφος, της ἴδιας νύχτας γέννα'
μα ετούτος στη βουλή ἐξεχώριζε, και στο κοντάρι ἐκεῖνος.
Και τώρα μίλησε καλόγνωμος ἀναμεσὸ τους κι εἶπε:
«Φίλοι, βαθιά καλολογιάστε το! Τι ἐγὼ στο κάστρο τώρα
να πάμε λέω· μην περιμένουμε τη θεῖαν αὐγὴ στον κάμπο,
πλάι στα καράβια' και βρισκόμαστε μακριὰ ἀπὸ τα τειχὰ μας'
τι ὅσο του ἀσύγκριτου Ἀγαμέμνονα βαστούσε ἀμάχη ετούτος,
πιο ἀλαφρωμένοι ἐπολεμούσαμε με τους Αργίτες πάντα.
Κι ἐγὼ χαϊρόμουνα που πλάγιαζα μπρος στα γερτὰ καράβια,
- τα δρεπανόγυρτα λογιάζοντας να πάρουμε ἀρμενα τους.
Μα τώρα του Πηλέα το γρήγορο το γιο φριχτὰ τρομάζω'
τι εἶναι η καρδιά ἐκεῖνου ἀνημέρωτη· στον κάμπο για να μείνει
δε θα θελήσει, ἐκεῖ που σμίγοντας και Τρῶες μαζί κι Αργίτες
στη μέση με ἴδια λύσσα ἀλάγιαστα χτυποῦνε και χτυπιούνται'
θα πολεμήσει για τα ταίρια μας και για το κάστρο τώρα!
Πάμε στο κάστρο πίσω, ἀκούστε με, τι ὅ,τι θα πω θα γένει:
Τώρα εἶναι η νύχτα που σταμάτησε το γρήγορο Αχιλλέας,
η ἀθάνατη' μ' ἀν ὅμως σύναυγα με τ' ἄρματά του ἐκεῖνος
μας ἀντικρίσει ἐδῶ προβέλλοντας, πολλοὶ θα τον γνωρίσουν
- καλά. Χαρά στον που ξεφεύγοντας να μπει θα καταφέρει
στην Τροία την ἀγία! Ὅμως τους πτότερους σκυλιά θα φαν κι
αγιοῦτες
ἀπὸ τους Τρῶες ἐμὰς. Τέτοιο ἀκουσμα στ' ἀφτὰ μου να μη φτάσει!
Ὅμως τα λόγια μου ἀν ἀκούσουμε, κι ἀς θλίβεται η καρδιά μας,
θ' ἀναθαρρέψουμε στη σύναξη τη νύχτα ἐμεῖς, και πάλε
το κάστρο οι πύργοι κι οι τετράψηλες θα διαφεντέψουν πόρτες
κι οι ἀρμοδεμένες, στεριές πάνω τους, μακριές σφιχτές σανίδες.
Και το πουρνό, τα ξημερώματα, συνάρματα θα πάμε
και θα σταθούμε ἀπὰ στους πύργους μας, κι ἀλί του απ' τα καράβια
ἀν ἐρθει ἐδῶ κι ἀνοίξει πόλεμο στο καστροτειχὶ γύρα!

- 280 ἄψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας, ἔπει κ' ἐριαύχενας ἵππους
παντοίου δρόμου ἄση ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων·
εἶσω δ' οὐ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει,
οὐδὲ ποτ' ἐκπέσει· πρὶν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος
Ἴκτωρ·
- 285 Πουλυδάμα σύ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ'
ἀγορεύεις,
ὅς κέλευι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὐτὶς ἰόντας.
ἦ οὐ πω κεκόρησθε ἐελλμένοι ἐνδοθι πύργων;
πρὶν μὲν γάρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι
πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον πολύχαλκον·
- 290 νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλά,
πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μηριόνην ἐρατεινὴν
κτῆματα περνάμεν' ἴκει, ἔπει μέγας ὠδύσατο Ζεὺς.
νῦν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου πάϊς
ἀγκυλομήτεω
κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσί, θαλάσση τ' ἔλσαι Ἀχαιοῦς,
- 295 νήπιε μηκέτι ταῦτα νοήματα φαίν' ἐνὶ δῆμω·
οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπίεσεται· οὐ γάρ ἐάσω.
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
νῦν μὲν δόρπον ἔλεσθε κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι,
καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
- 300 Τρώων δ' ὅς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει,
συλλέξας λαοῖσι δότω καταδημοβορήσαι·
τῶν τινὰ βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν ἢ περ Ἀχαιοῦς.
πρωῖ δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐν τεύχεσι θωρηχθέντες
νηυσὶν ἔπι γλαφυρήσιν ἐγείρομεν ὄξυν Ἴαρη.
- 305 εἰ δ' ἔτεόν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεύς,
ἄλγιον αἶ κ' ἐθέλησι τῷ ἔσσειται· οὐ μιν ἐγωγε
φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄνην
στήσομαι, ἢ κε φέρησι μέγα κράτος, ἢ κε φεροίμην.
ξυνὸς Ἐνυάλιος, καὶ τε κτανέοντα κατέκτα.
- 310 ὡς Ἴκτωρ ἀγόρευ', ἐπὶ δὲ Τρώες κελάδησαν
νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἶλετο Παλλὰς
Ἀθήνη.
Ἴκτορι μὲν γὰρ ἐπήνησαν κακὰ μητιόωντι,
Πουλυδάμαντι δ' ἄρ' οὐ τις ὅς ἐσθλήν φράζετο
βουλὴν.
δόρπον ἔπειθ' εἶλοντο κατὰ στρατὸν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
- 315 παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεσπενάχοντο γοῶντες.
τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἀδινουὸ ἐξήρχε γόοιο
χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσι
ἐταίρου
πυκνὰ μάλα σπενάχων ὡς τε λῖς ἠϋγένειος,
ὦ ρά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφιβόλος ἀρπάσῃ ἀνήρ
- Πίσω στα πλοία θα γύρει, τ' ἄπια του τα ορθόλαιμα μονάχα
που θα κουράσει πηγαίνόρχοντας κάτω απ' το κάστρο ολοῦθε.
Μα μέσα να 'μπει, το κουράγιο του δε θα βαστήξει, κι ούτε
θα το πατήσει' οι σκύλοι οι γρήγοροι πιο πρώτα θα τον φάνε.»
Και τότε ο κρανοσειστής Ἐχτορας ταυροκοιτώντας του 'πε'
«Ὅσα μας εἶπες, Πολυδάμαντα, καθόλου δε μ' ἀρέσουν'
που λες γυρνώντας μες στο κάστρο μας να στριμωχτούμε πάλε.
Κλεισμένοι ἀκόμα δε χορτάσατε στους πύργους να 'στε μέσα;
Στα χρόνια τα παλιά πολύχρυσο, πολύχαλκο ακουγόταν
του Πριάμου το καστρί περίγυρα στα στόματα του κόσμου'
- μα τώρα πια απ' τα σπῖπια εχάθηκαν οι πλούσιοι θησαυροὶ μας'
πολλὰ πουλήθηκαν και πέρασαν στη Μαιονία την ὥρια
και στη Φρυγία, τι η οργή μας ἐζώσε του Δία του τρισεγγάλου.
Τώρα, του Κρόνου ο γιος του πίβουλου που πλάι στα πλοία μου
δίνει
δόξα να πάρω, και στη θάλασσα να σπρώξω τους Αργίτες.
μπρος στο λαὸ βουλές' ἀνέμουαλε, μην ξεστομίζεις τέτοιες!
Μαζί σου Τρώας κανεὶς δεν ἐρχεται, τι δε θα τον ἀφήσω.
Μα τώρα ελάτε, ομπρός, το λόγο μου ν' ἀκούσουμε ὅλοι θέλω:
Δειπνήστε τώρα μες στο στράτευμα, στο λόχο του ο καθένας,
κι ας μην ξεχνά κανεὶς τη βάρδια του, κι ὅλοι σας ζύπνιοι πάντα.
- Κι αν Τρώας κανεὶς περίσσια γνοιάζεται τι θα γενεὶ το βιος του,
ας το χαρίσει στους ἀνθρώπους μας, να φαγωθεὶ απ' τον κόσμο·
να το χαρούμε εμεῖς καλύτερα παρά κανεὶς Αργίτης.
Και το πουρνὸ, τα ξημερώματα, συνάρματαθι θα πάμε
τον ἀγριον Ἴαρη να σηκώσουμε μπρος στα βαθιά καράβια.
Κι αν ο Αχιλλέας μαθές ο ἀντρόψυχος απ' τα καράβια ασκώθη,
αλί του, αν κάμει να 'ρθει! Αντίκρου του δειλιώντας δε θα φύγω
απ' τον κακόκραχο τον πόλεμο, μον' θα σταθῶ μπροστά του,
και ποιος το ξέρει ποιος θα κέρδιζε, για αὐτός για ἐγώ, τη νίκη·
τι ο Ἄρης σε χάρες εἶναι ἀμάθητος, κι ὅποιος χτυπάει χτυπά τον.»
- Αυτὰ εἶπεν ο Ἐχτορας, και χούγιαξαν οι Τρώες συναγρικώντας,
οι ἀνέμουαλοι! Το νου τους σάλεψε τότε η Αθηνά η Παλλάδα,
που πήγαν κι ἀκούσαν τον Ἐχτορα, στραβὴ κι ας εἶχε γνώμη,
ὅμως κανεὶς τον Πολυδάμαντα, που γνωστικὰ ἐμιλοῦσε.
Δειπνοῦν μετὰ μέσα στο στράτευμα' κι οι Αργίτες απ' την ἄλλη
με βόγγους και φωνές τον Πάτροκλο θρηνοῦσαν ὅλη νύχτα.
Και πρώτος ο Αχιλλέας ἐκίνησε πικρὸ το μοιρολόγι,
τα χέρια τ' ἀντροφὸνα ἀπλώνοντας στου συντρόφου του ἀπάνω
τα στήθη, κι ὅλο πικροστενάζε, σα λιόντας μακροχήτης,
που σε ρουμάνι ἀφήκε μόνα τους τα λιονταρόπουλά του,

- 320 ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δὲ τ' ἄχνυται ὕστερος ἐλθών,
πολλὰ δὲ τ' ἄγκε' ἐπήλθε μετ' ἀνέρος ἵχνι' ἐρευνῶν
εἴ ποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δριμύς χόλος αἰρεῖ·
ὥς ὁ βαρὺ στενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν·
ὦ πόποι ἦ ῥ' ἄλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ
- 325 θαρσύνων ἦρωα Μενόϊιον ἐν μεγάροισι·
φῆν δὲ οἱ εἰς Ὀπότεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν
Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε ληϊδος αἴσαν.
ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἀνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
- 330 αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα
δέξεται ἐν μεγάροισι γέρον ἱππηλάτα Πηλεὺς
οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει.
νῦν δ' ἐπεὶ οὖν Πάτροκλε σεῦ ὕστερος εἴμ' ὑπὸ
γαῖαν,
οὐ σε πρὶν κτεριῶ πρὶν γ' Ἴκτορος ἐνθάδ' ἐνεΐκαι
- 335 τεύχεα καὶ κεφαλὴν μεγαθύμου σοῖο φονῆος·
δῶδεκα δὲ προπάραιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα σέθεν κταμένοιο χολωθεῖς.
τόφρα δὲ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσσι κείσεται αὐτως,
ἄμφι δὲ σὲ Τρῳαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολλοι
- 340 κλαύσονται νύκτας τε καὶ ἡμέρας δάκρυ χέουσαι,
τάς αὐτοὶ καμόμεσθα βίηφι τε δουρί τε μακρῷ
πιείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.
ὥς εἶπων ἐτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄμφι πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
- 345 Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα.
οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἴστασαν ἐν πυρὶ κηλέω,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλόντες.
γαστρὴν μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θερμετο δ'
ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσαν ὕδωρ ἐνὶ ἦνοπι χαλκῷ,
- 350 καὶ τότε δὴ λούσαν τε καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ,
ἐν δ' ὠτειλὰς πλήσαν ἀλείφατος ἐννεώροιο·
ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες ἐάνῳ λιπὶ κάλυψαν
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, καθύπερθε δὲ φάρει λευκῷ.
παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχύν ἄμφ' Ἀχιλῆα
- 355 Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες·
Ζεὺς δ' Ἴηρην προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε·
ἐπρηξας καὶ ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἴηρην
ἀνστήσασ' Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· ἦ ῥά νυ σείο
ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο κάρη κομώντες Ἀχαιοί.
- κι ἀλαφοκυνηγός του τ' ἄρπαξε, κι αὐτός μετὰ μανιάζει·
μες στα λαγκάδια τρέχει ψάχνοντας του κυνηγοῦ τ' ἀχνάρια,
κάπου αν τον βρεῖ μαθές, κι ἀνήμερη φουντώνει λύσσα ἐντὸς του'
ὅμοια κι αὐτός βαριά στενάζοντας μιλάει στους Μυρμιδόνες:
«Ὠχοῦ μου, ξιπασμένο που 'βγαλα τη μέρα ἐκεῖνη λόγο,
που τον τρανὸ Μενόϊιο γκάρδιωνα, στο ἀρχοντικό μας μέσα,
τάχα την Τροία που ο γιος του θα 'παιρνε, και πίσω στην Οπούντα
με ταιριασμένο θα τον ἔφερνα λαχίδι ἀπὸ τα κούρσα.
Μα των θνητῶν ο Δίας δεν τέλεψε ποτὲ τις γνώμες ὅλες"
τι εἶναι γραφτό ν' ἀλικοβάψουμε την ἴδια γη κι οἱ δυο μας,
- στην Τροίαν ἐδῶ' κι ἐγὼ δε μέλλεται στο σπίτι μας να γύρω,
να με δεχτεῖ ο Πηλέας χαρούμενος, ο γέρο ἀλογολάτης,
μήτε κι ἡ μάνα ἡ Θέτη' ο τάφος μου με καρτερεῖ ἐδῶ πέρα.
Ὅμως στη γῆς ἀφοῦ εἶναι, Πάτροκλε, να μπω μετὰ ἀπὸ σένα,
δε θα σε θάψω ἐγὼ πρὶν του Ἐχτορα πιο πρώτα ἐδῶ να φέρω,
του ἀντρόκαρδου φονιά σου, τ' ἄρματα μαζί με το κεφάλι·
κι ἀκόμα δῶδεκα ἀρχοντόπουλα μπροστὰ ἀπὸ την πυρὰ σου
των Τρώων θα σφάζω, τι μου φρένιασε τα σπλάχνα ο σκοτωμὸς
σου.
Μπρος στα γερακομύτικα ἄρμενα θα κοίτεσαι ἐτσι ωστόσο,
και γύρα σου θα κλαῖν βαθύζωνες της Δαρδανίας γυναῖκες
- και της Τρωάδας, ὀλομούσκευτες στα δάκρυα νύχτα μέρα,
αὐτές που εμεῖς οἱ δυο παλεύοντας με το μακρὸ κοντάρι
και την ἀντρεία μας τις κερδίσαμε, πλοῦσια πατώντας κάστρα.»
Εἶπε ο Ἀχιλλέας ο ἀρχοντογεννήτος, και πρόσταξε να στήσουν
πα στη φωτιά μεγάλο τρίποδο λεβέτι οἱ σύντροφοί του,
γοργὰ να πλύνουν ἀπ' τον Πάτροκλο το ματωμένο λύθρο.
Κι αὐτοὶ το λουτρολέβετο ἐστήσαν στη λαμπαδούσα φλόγα,
νερὸ το γέμισαν, και κάτωθε πήραν δαυλιὰ κι ἀναψαν.
Κι ἡ φλόγα την κοιλιά περιζῶσε του λεβητιοῦ, και πήρε
να χλιαίνει το νερό' σαν ἔβρασε στο ἀστραφερό μπακίρι,
- τον λούσαν ἔπειτα, τον ἀλειψαν με μυρωμένο λάδι,
και με ἀλοιφή ως ἀπάνω ἐννιάχρονη γέμισαν τις πληγές του'
μετὰ σε στρώμα τον ἐξάπλωσαν, ψιλό σεντόνι ρίχνουν,
κι ἀκέριο ἀπὸ κορφῆς τον σκέπασαν, και μια ἀντρομίδα ἀπάνω'
κι ὀλονυχτὶς θρηνούσαν ἔπειτα τον Πάτροκλο με βόγγους
οἱ Μυρμιδόνες, στο φτερόποδο τον Ἀχιλλέα τρογύρα.
Και τότε ο Δίας στην Ἴηρα ἐμίλησε, που 'χε ἀδερφή και ταίρι:
«Ἴηρα βοῖδόματη, τον πέτυχες και πάλε το σκοπὸ σου,
και το φτερόποδο ξεσήκωσες τον Ἀχιλλέα, σα να 'ταν
τους Ἀχαιοὺς τους μακρομάλληδες να 'χες γεννήσει ἀπὸ σου.»

- 360 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
καὶ μὲν δὴ πού τις μέλλει βροτὸς ἀνδρὶ τελέσσαι,
ὅς περ θνητὸς τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μῆδεα οἶδε·
πῶς δὴ ἔγωγ', ἢ φημι θεάων ἔμμεν ἀρίστη,
- 365 ἀμφότερον γενεῆ τε καὶ οὐνεκα σὴ παράκοιτις
κέκλημαί, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις,
οὐκ ὄφελον Τρῶεσσι κοτεσσαμένη κακὰ ράψαι;
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἥφαιστου δ' ἴκανε δόμον Θέτις ἀργυρόπεζα
- 370 ἀφθιτον ἀστερόεντα μεταπρεπέ' ἀθανάτοισι
χάλκεον, ὃν ῥ' αὐτὸς ποιήσατο κυλλοποδίων.
τὸν δ' εὖρ' ἰδρώνοντα ἐλίσσόμενον περὶ φύσας
σπεύδοντα· τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν
ἐστάμεναι περὶ τοῖχον εὖσταθέος μεγάρου,
- 375 χρύσεια δὲ σφ' ὑπὸ κύκλα ἐκάστω πυθμῆνι θῆκεν,
ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαΐατ' ἀγῶνα
ἦδ' αὐτὶς πρὸς δῶμα νεοῖατο θαῦμα ἰδέσθαι.
οἱ δ' ἦτο τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὐατα δ' οὐ πω
δαίδαλα προσέκειτο· τὰ ῥ' ἦρτυε, κόπτε δὲ
δεσμούς.
- 380 ὄφρ' ὃ γε ταῦτ' ἐπονείτο ἰδυίησι πρᾶπιδεσσι,
τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.
τὴν δὲ ἶδε προμολούσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος
καλή, τὴν ὤπυιε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
ἔν τ' ἄρα οἱ φύ χειρὶ ἔπτος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
- 385 τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἰκάνεις ἡμέτερον δῶ
αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὐ τι θαμίξεις.
ἀλλ' ἔπειο προτέρω, ἵνα τοι πᾶρ ξείνια θείω.
ὥς ἄρα φωνήσασα πρόσω ἄγε δῖα θεάων.
τὴν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροῦλου
- 390 καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρήνυς ποσὶν ἦεν·
κέκλετο δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην εἶπέ τε μῦθον·
Ἥφαιστε πρόμολ' ὦδε· Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.
τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
ἦ ῥά νύ μοι δεινὴ τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον,
- 395 ἦ μ' ἐσάωσ' ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο τῆλε πεσόντα
μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἦ μ' ἐθέλησε
κρύψαι χωλὸν ἔοντα· τὸτ' ἂν πάθον ἄλγεα θυμῶ,
εἰ μὴ μ' Εὐρυνόμη τε Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
Εὐρυνόμη θυγάτηρ ἀφορροῦ Ὠκεανοῖο.

Και τότε η σεβαστή του απάντησε βοῖδόμετη Ἥρα κι εἶπε:
« Υγιέ του Κρόνου τρομερότατε, τι λόγια αυτά που κρένεις;
Μπορεί σε κάποιον κι ένας άνθρωπος να κάνει ὅ,τι ποθήσει,
που "ναί θνητός και μες στα φρένα του λειψοί 'ναί οι στοχασμοί του.
Και πῶς εγώ, που απ' τις αθάνατες η πιο τρανή λογιέμαι
και για τα δυο, και για τη φύτρα μου και που δικό σου ταίρι
με λένε, κι ὅλους τους αθάνατους εσύ τους αφεντεύεις,
να μην μπορώ στους Τρῶες που εμίσησα το χαλασμό να φέρω;»
Ἔτσι μιλούσαν συνάλληλος τους εκείνοι οι δυο, κι ωστόσο
η Θέτη η χιοναστράγαλη ἔφτανε στο αρχοντικό του Ἥφαιστου,

που απ' ὄλων των θεῶν ξεχώριζε, στραφταλιστό, αναιώνιο,
κι ὄλο χαλκό, που ο Κουτσοπόδαρος το 'χε φτιαγμένο ατός του.
Να πηγαίνόρχεται τον πέτυχε στα φυσερά ἰδρωμένους
με βιάση, τι εἴκοσι μαστόρευε μονοφορας τριπόδια,
Στο στέριο γύρω αρχονταρίκι του να στέκουν τοῖχο τοῖχο.
Μαλαματένιες ρόδες ἀρμोजε στου καθενού τον πάτο,
μες στων θεῶν μοναχοσάλευτα τη σύναξη να μπαίνουν
και πίσω να γυρνούν στο σπῆτι του—που να σαστίζει ο νους σου!
Στο τέλος της δουλειάς του εβρίσκουνταν' τα πλουμιστά μονάχα.
τ' αφτιά ἀπόμεναν τούτα ετοιμάζε και τα καρφιά χτυπούσε.

Κι ως ἔτσι αυτά ο θεός μαστόρευε με τη σοφή του τέχνη,
ἔφτασε η Θέτη, η χιοναστράγαλη θεά, στο αρχοντικό του.
Πρώτη την εἶδε η Χάρη βγαίνοντας η στραφτομαντιλούσα,
η λιόγεννη του Κουτσοπόδαρου του ξακουστοῦ γυναίκα·
σφίγγει το χέρι της, την ἐκραξε κι αυτά της λέει τα λόγια:
« Τί τάχα να σε φέρνει σπῆτι μας, μακρομαντούσα Θέτη,
σεβάσμια κι ακριβή; Δεν ἔρχεσαι συχνά εδῶ πέρα αλήθεια.
Μον' ἔλα, ας μπούμε μέσα, ακλούθα μου, να σε φιλέψω που 'ρθες.»
Ὡς εἶπε αυτά η θεά η πανέμνοστη, τη συνεμπάζει μέσα,
σε ασημοκάρφωτο την ἔβαλε θρονί για να καθισει,

πανῶριο, ξομπλιαστό, με κάτωθε προσκάμνι για τα πόδια,
και κάλεσε τον Ἥφαιστο ἔπειτα, τον ξακουστό τεχνίτη:
«Ἥφαιστε, ως εἶσαι τώρα, πρόβαλε, κι η Θέτη σ' ἔχει ἀνάγκη.»
Κι ο ξακουσμένος κουτσοπόδαρος θεός απηλογήθη:
« Θεά ακριβή και πολυσεβαστη στο σπῆτι μου ἦρθε αλήθεια'
τι αυτή απ' τη συφορά με γλίτωσε, σαν ἔπεφτα ψηλάθε,
κι ἦταν η μάνα μου η ξαδιάντροπη που ζήτηε να με κρύψει,
τι ἦμουν κουτσός· και λέω θα πάθαινα κακὰ μεγάλα τότε,
βαθιά αν δε μ' ἔκλεινε στον κόρφο της η Θέτη, κι η Ευρυνόμη,
που ο Ὠκεανός ο κυκλορέματος πατέρας της λογιέται.

400 τῆσι παρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλά,
 πόρπας τε γναμπτάς θ' ἔλικας κάλυκάς τε καὶ
 ὄρμους
 ἐν σπῆϊ γλαφυρῶ· περὶ δὲ ῥόος Ὠκεανοῖο
 ἀφρῶ μορμύρων ῥέεν ἄσπετος· οὐδὲ τις ἄλλος
 ἦδεεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,

405 ἀλλὰ Θέτις τε καὶ Εὐρυνόμη ἴσαν, αἶ μ' ἐσάωσαν.
 ἦ νῦν ἡμέτερον δόμον ἴκει· τῷ με μάλα χρεῶ
 πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ ζωάγρια τίνειν.
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινήϊα καλά,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὄπλά τε πάντα.

410 καὶ ἀπ' ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἶητον ἀνέστη
 χωλεύων· ὑπὸ δὲ κνήμαι ῥώνοντο ἀραιαί.
 φύσας μὲν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρός, ὄπλά τε πάντα
 λάρνακ' ἐς ἀργυρέην συλλέξατο, τοῖς ἐπνοεῖτο·
 σπόγγῳ δ' ἀμφὶ πρόσωπα καὶ ἀμφω χεῖρ'
 ἀπομόργνυ

415 αὐχένα τε στιβαρόν καὶ στήθεα λαχνήεντα,
 δῦ δὲ χιτῶν', ἔλε δὲ σκήπτρον παχύ, βῆ δὲ θύραζε
 χωλεύων· ὑπὸ δ' ἀμφίπολοι ῥώνοντο ἄνακτι
 χρύσειαι ζωῆσι νεήνισιν οἰοικῦαί.
 τῆς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσίν, ἐν δὲ καὶ αὐδῆ

420 καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἅπο ἔργα ἴσασιν.
 αἶ μὲν ὑπαιθα ἄνακτος ἐπιοῖπνου· αὐτὰρ ὁ ἔρρων
 πλησίον, ἔνθα Θέτις περ, ἐπὶ θρόνου ἴζε φαινοῦ,
 ἐν τ' ἄρα οἱ φύ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἰκάνεις ἡμέτερον δῶ

425 αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὐ τι θαμίζεις.
 αὐδᾶ ὃ τι φρονέεις· τελέσαι δὲ με θυμὸς ἄνωγεν,
 εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
 Ἥφαιστ', ἦ ἄρα δὴ τις, ὅσαι θεαὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,

430 τοσσάδ' ἐνὶ φρεσίν ἦσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρὰ
 ὄσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
 ἐκ μὲν μ' ἀλλᾶων ἀλιάων ἀνδρὶ δάμασσαν
 Αἰακίδῃ Πηλεΐ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνήν
 πολλά μάλ' οὐκ ἐθέλουσα. ὃ μὲν δὴ γῆραϊ λυγρῶ

435 κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος, ἄλλα δὲ μοι νῦν,
 υἱὸν ἐπέει μοι δῶκε γενέσθαι τε τραφέμεν τε
 ἐξοχὸν ἠρώων· ὃ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἴσος·
 τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὡς γουνῶ ἀλωῆς
 νηυσὶν ἐπιπρόεργα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω

Χρόνους εννιά κοντά τους χάλκευα λογής λογής στολίδια'
 θηλύκια και βραχιόλια εδούλευα, γιορντάνια, σκουλαρίκια,
 μες στη βαθιά σπηλιά' και γύρα της του Ωκεανού το ρέμα
 με αφρούς βροντοκυλούσε απέραντο' κι ουδέ κανέννας άλλος
 Θεός εδῶ πως ἡμουν κάτεχε για και θνητός, μονάχα
 η Θέτη κι η Ευρυνόμη το 'ξεραν, που μ' εἶχανε γλιτώσει.
 Σωστό λοιπόν, σαν ἦρθε σπίτι μου, για τη ζωή που μου 'χε
 γλιτώσει τότε, την ωριόμαλλη να ξεπλερώσω Θέτη.
 Εσύ να τη φιλέψεις κοίταξε τώρα ως ταιριάζει, ωστόσο
 τα φυσερά και τ' άλλα σύνεργα να βάλω εγὼ στην ἄκρα.»

Εἶπε, κι απ' του αμονιού το κούτσουρο σηκώθη ο γαῦρος γίγας
 κουτσαίνοντας, με ορμή τ' αδύναμα κουνώντας αντικνήμια.
 Τα φυσερά απ' τη φλόγα ετράβηξε, με βιάση συμμαζεύει
 τ' άλλα του σύνεργα που εδοῦλε μες σε αργυρή κασέλα,
 και με σφουγγάρι ολοῦθε σκούπισε το πρόσωπο, τα χέρια,
 το γερό σβέρκο και τα στήθη του τα μαλλιαρά' και ντύθη
 με το χιτῶνα, κι ἄδραξε ὕστερα χοντρὸ ραβδί και βγήκε
 κουτσαίνοντας· και τρέχαν δίπλα του ν' ανεβαστούν το ρήγα
 χρυσές δυο βάγιες, απαρᾶλλαχτες με ζωντανές κοπέλες·
 ξυπνάδα και μιλιὰ και δύναμη, τα 'χουν κι αυτές, κι ἀκόμα

οι ἀθάνατοι θεοὶ τους ἔμαθαν πᾶσα γυναικεία τέχνη.
 Και τώρα ανεβαστούσαν πρόθυμα το ρήγα τους, κι ἐκεῖνος
 στη Θέτη πλάι με κόπο κάθετα πα σε θρονὶ ἀστροβόλο,
 σφίγγει το χέρι της, την ἐκραξε κι αυτὰ της λέει τα λόγια: '
 « Τι τάχα να σε φέρνει σπίτι μας, μακρομαντούσα Θέτη,
 σεβάσμια κι ακριβή; Δεν ἔρχεσαι συχνὰ εδῶ πέρα ἀλήθεια.
 Τι ἔχεις στο νοῦ σου πες, κι ολόκαρδα θα κάμω εγὼ ὃτι θέλεις,
 μονάχα να περνὰ απ' το χέρι μου και να μπορεῖ να γένει.»
 Και τότε η Θέτιδα με κλάματα του απηλογήθη κι εἶπε:
 «Ἥφαιστε, απ' ὅσες ζουν στον Ὀλυμπο θεές καμιά τους εἶναι

που τόσες πίκρες να ποτίστηκε βαριές στα σωθικά της,
 ὅσες σε μένα ο Δίας εμοίρασε, του Κρόνου ο γιος, απ' ὄλες;
 Απ' τις νεραίδες ὄλες πάντρεψε μονάχα ἐμένα με ἄντρα
 θνητό, με τον Πηλέα, και βάστηξα μ' ἕναν θνητό να πέφτω
 μαζί στο στρώμα, κι ας μην το 'θελα. Τώρα στο σπίτι ἐκεῖνος
 μες σ' ἔρμα κοίτεται γεράματα, κι ἐγὼ ἔχω πίκρες ἄλλες:
 Γέννησα υγιό μ' αὐτὸν κι ἀνάθρεψα, στους ἀντρεωμένους πρώτο,
 κι ως τρυφερό κλωνάρι ἀνάδωσα' κι ἐγὼ, που ἀνάστησα τον
 σα ροδαμό που ξεπετάχτηκε σε χωραφιὸν τον ὄχτο,
 πάνω στα πλοῖα τα δρεπανόγυρτα στην Τροία τον ἔχω στείλει,

- 440 Τρωσὶ μαχρσόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὐτίς
οἴκαδε νοστήσαντα δόμον Πηληϊῶν εἴσω.
ὄφρα δέ μοι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡελίοιο
ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναιμι χραισμησαί ἰούσα.
κούρην ἦν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἴες Ἀχαιῶν,
- 445 τὴν ἄψ ἐκ χειρῶν ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων.
ἦτοι ὁ τῆς ἀχέων φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Τρῶες ἐπὶ πρύμνησιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε
εἶων ἐξιέναι· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον.
- 450 ἐνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠναίνετο λοιγὸν ἀμύναι,
αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἅ τεύχεα ἔσσε,
πέμπε δέ μιν πόλεμον δέ, πολὺν δ' ἅμα λαὸν
ὄπασσε.
πᾶν δ' ἦμαρ μάρανanto περὶ Σκαιῆσι πύλῃσι·
καὶ νῦ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων
- 455 πολλὰ κακὰ ῥέξαντα Μενoitίου ἄλκιμον υἱὸν
ἔκταν· ἐνὶ προμάχοισι καὶ Ἴεκτορι κύδος ἔδωκε.
τοῦνεκα νῦν τὰ σά γούναθ' ἰκάνομαι, αἷ κ'
ἐθέλησθα
υἱεῖ ἐμῷ ὠκυμῶρῳ δόμεν ἄσπίδα καὶ τρυφάλειαν
καὶ καλὰς κνημίδας ἐπισφυριοῖς ἀραρυίας
- 460 καὶ θῶρηχ'· ὁ γὰρ ἦν οἱ ἀπώλεσε πιστὸς εἰταῖρος
Τρωσὶ δαμεις· ὁ δὲ κείται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων.
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυῖεις·
θάρσει· μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελότωνν.
αἷ γὰρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὦδε δυναίμην
- 465 νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἰκάνοι,
ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται, οἷά τις αὐτε
ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσεται, ὅς κεν ἴδῃται.
ὥς εἰπὼν τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας·
τὰς δ' ἔς πῦρ ἔτρεψε κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι.
- 470 φύσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσαν
παντοίην εὐπρηστον αὐτμὴν ἐξανειῖσαι,
ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ' αὐτε,
ὅππως Ἥφαιστὸς τ' ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο.
χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα κασσίτερόν τε
- 475 καὶ χρυσὸν τιμῆντα καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
θῆκεν ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, γέντο δὲ χειρὶ
ῥαιστήρα κρατερῆν, ἐτέρηφι δὲ γέντο πυράργην.
ποῖε δὲ πρῶπιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινῶν
- τους Τρῶες να πολεμήσει. Αλίμονο, δε θα τον δω να γέρνει
στο πατρικό ξοπίσω σπίτι του, να τον καλωσορίσω!
Μα κι ὄσο ἀκόμα ζει και χαίρεται το φως του γήλιου, πάντα
τραβάει καημούς, κι ουδέ πηγαίνοντας μπορώ να τον συντραύω.
Την κόρη, οι Αργίτες που του διάλεξαν γι' αρχοντομοίρι πρώτα,
μέσ' απ' τα χέρια του ο Αγαμέμνονας την πήρε πίσω ο γαῦρος,
κι ἔλιωνε ο γιος μου από τον πόνο της· κι ωστόσο τους Αργίτες
οι Τρῶες στις πρύμνες πάνω εστρίμωξαν, κι ουδέ και τους ἀφηναν
ὄξω να βγουν και τότε πρόσπεσαν στα πόδια του οι γερόντοι
απ' τους Αργίτες, κι αζετίμητα του τάζαν πλήθια δῶρα.
- Κι αὐτὸς απ' το κακό δε δέχτηκε να τους γλιτώσει ἀπὸς του,
μα εἶπε στον Πάτροκλο και ζώστηκε την εδική του αρμάτα,
και τον ξαπόστειλε στον πόλεμο, κι ἀλλους πολλούς μαζί του.
Κι ολημερίς ἔστησαν πόλεμο στο Ζερβοπόρτι γύρα·
και μες στη μέρα εκείνη θα ἔπαιρναν το κάστρο, αν του Μενoitίου
το γαῦρο γιο, πολλούς που ερήμαξε, στους μπροστομάχους μέσα
δε σκότωνεν ο Φοῖβος, δίνοντας στον Ἐχτορα τη νίκη.
Γι' αὐτό και φτάνω εδῶ, στα γόνατα να σου προσπέσω. αν θέλεις
κράνος στο γιο μου το λιγόχρονο να δώσεις και σκουτάρι
κι ὠριες κνημίδες, στους αστράγαλους σφιγμένες με θηλύκια,
- και θῶρακα' ὁ δικός του εχάθηκεν απ' τον πιστό του ακράνη,
που οι Τρῶες σκότωσαν, κι ἔτσι κοιτεται στη γη φαρμακωμένος.»
Κι ο ξακουσμένος Κουτσοπόδαρος απηλογιά της δίνει:
« Κάνε κουράγιο και μη γνοιάζεσαι για τούτα στην καρδιά σου.
Να ἔαν να μποροῦν απ' το θάνατο μακριά τον οργισμένο
να τον γλιτώσω, σύντας η ἀσπλαχνη θα τον ζυγώνει Μοῖρα,
ὄσο ἔαν αλήθεια αρμάτα ἀτίμητη πως θα ἔχει τώρα, τέτοια,
που ὄσοι τη βλέπουν να σαστίζουνε στην οικουμένη πᾶσα.»
Ὡς εἶπε τούτα, παρατώντας τη στα φυσερά διαγέρνει'
στη φλόγα τα ἔγυρε και πρόσταξε ν' αρχίσουν να δουλεύουν.
- Κι αὐτά ἔταν εἰκοσι, και κίνησαν μαζί, και στα καμίνια.
φυσούσαν, δυνατά ξεχύνοντας λογιῆς λογιῆς ἀγέρα,
πότε τον Ἡφαιστο, σα βιάζονταν, γοργά να παραστέκουν,
και πότε πᾶλε ὄπως τον βόλεψε, να βγει η δουλειά ως την ἄκρα.
Ρίχνει μετὰ καλαί κι ἀτίμητο μες στη φωτιά χρυσάφι
κι ασήμι και χαλκό ακατάλυτο, και γρήγορα απιθώνει
το ἀμόνι το τρανό στο κούτσουρο, και πήρε στο ἔαν χερί
τη δυνατή βαριά, και στο ἄλλο του χερῶνι το διλάβι.
Και πρώτα δυνατό, θεόρατο βάζει μπροστά σκουτάρι
δουλεύοντας το ολούθε· στέριωσε τριπλό λαμπρό στεφάνι

480 τρίπλακα μαρμαρέην, ἐκ δ' ἀργύρεον τελαμώννα.
πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες· αὐτὰρ ἐν
αὐτῷ
ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίησι πραπίδεσσιν.
ἐν μὲν γαίαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανόν, ἐν δὲ
θάλασσαν,
ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα σελήνην τε πλήθουσαν,
485 ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τὰ τ' οὐρανός ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ' Ἰάδας τε τό τε σθένος Ὠρίωνος
Ἄρκτόν θ', ἦν καὶ Ἄμαξαν ἐπὶ κλησιν καλέουσιν,
ἦ τ' αὐτοῦ στρέφεται καὶ τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.
490 ἐν δὲ δῶω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων
καλὰς. ἐν τῇ μὲν ῥα γάμοι τ' ἔσαν εἰλαπίναί τε,
νύμφας δ' ἐκ θαλάμων δαΐδων ὕπο λαμπομενάων
ἠγίνεον ἀνά ἄστου, πολὺς δ' ὕμναιος ὄρωρει·
κούροι δ' ὄρχηστήρες ἐδίνεον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
495 αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοήν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες
ἰστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἐκάστη.
λαοὶ δ' εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι· ἔνθα δὲ νεῖκος
ὠρώρει, δῶο δ' ἄνδρες ἐνεῖκεον εἵνεκα ποινήs
ἀνδρός ἀποφθιμένου· ὃ μὲν εὐχετο πάντ'
ἀποδοῦναι
500 δῆμω πιφάυσκων, ὃ δ' ἀνάινετο μηδὲν ἐλέσθαι·
ἄμφω δ' ἰέσθην ἐπὶ ἴστορι πείραρ ἐλέσθαι.
λαοὶ δ' ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον ἀμφὶς ἄρωγοί·
κῆρυκες δ' ἄρα λαὸν ἐρήτυον· οἳ δὲ γέροντες
εἶατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις ἱερῶ ἐνὶ κύκλῳ,
505 σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ' ἔχον ἠεροφώνων·
τοῖσιν ἔπειτ' ἦϊσσον, ἀμοιβηδὶς δὲ δίκασον.
κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δῶω χρυσοῖο τάλαντα,
τῷ δόμεν ὄς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴποι.
τήν δ' ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δῶω στρατοὶ ἦατο λαῶν
510 τεύχεσι λαμπόμενοι· δίχα δὲ σφισιν ἦνδανε βουλή,
ἠὲ διαπραθέειν ἢ ἀνδίχα πάντα δάσασθαι
κτῆσιν ὄσσην ππολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἔεργεν·
οἳ δ' οὐ πω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο.
τείχος μὲν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι καὶ νήπια τέκνα
515 ῥύατ' ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες οὓς ἔχε γῆρας·
οἳ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς
Ἀθήνη
ἄμφω χρυσεῖω, χρύσεια δὲ εἶματα ἔσθην,
καλῶ καὶ μεγάλῳ σὺν τεύχεσιν, ὥς τε θεῶ περ
ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.

λιόφωτο γύρα, και το κρέμασεν από λουρί ασημένιο.
Με πέντε φύλλα τότε το 'στρωσε, μετά στη ράχη απάνω
λογῆς λογῆς πλουμῖδια εχάραξε με τη σοφή του τέχνη.
Βάζει τη γης, βάζει τη θάλασσα, βάζει τα ουράνια απάνω,
βάζει τον ἠλιο τον ακούραστο, τ' ολόγιμο φεγγάρι,
και όλα τ' αστέρια, ως στεφανώνουνε τον ουρανό τρογύρα'
το Αλετροπόδι, τα Βροχάστερα, την ὠρια Πούλια βάζει
και το Χορό τον Εφταπάρθενο, που τότε λεν κι Αμάξι,
και αυτού γυρνάει παραμονεύοντας το Αλετροπόδι πάντα,
και μόνο αυτός λουτρό δε χαιρέται στον Ωκεανό ποτέ του.
Κι ακόμα παίρνει βάζει απάνω του δυο πολιτείες ανθρώπων,
πανέμορφες· στη μια ξεφάντωσες ιστόρησε και γάμους·
τις νύφες παίρναν απ' τα σπίτια τους με φῶτα, με λαμπάδες,
και τις περνούσαν με νυφιάτικα τραγούδια από τίς ρούγες.
Και στρουφογύριζαν χορεύοντας οι νιοί, και ανάμεσα τους
φιαμπόλια και κιθάρες άκουγες να παίζουν και οι γυναίκες
στην πόρτα η καθεμιά τους έστεκε και θάμαζε το ψίκι.
Κι οι άντρες στη σύναξη εμαζώνουνταν, πλήθος μεγάλο, και είχε
καβγάς ανάψει' δυο τους μάλωναν για κάποιου σκοτωμένου
την ξαγορά' και ο πρώτος φώναζε και ὀρκίζονταν στους άλλους
πως έχει ξεπλερώσει, ο δεύτερος πως τίποτα δεν πήρε.
Και σε κριτή και οι δυο τους γύρευαν να παν να βγάλει κρίση.
Κι ο κόσμος εμοιράστη και έπαιρνε και των δυονῶ το μέρος·
και οι κράχτες να κρατήσουν πάλευαν τον κόσμο, και οι γερόντοι
στα μαγνίνα πεζούλια εκάθιζαν, στο άγιο το αλώνι μέσα'
και από τους κράχτες τους βροντόλαλους ραβδιά στα χέρια έπαιρναν,
και αυτά κρατώντας εσηκώνονταν να κρίνουν ένας ένας.
Κι ήταν στη μέση εκει δυο τάλαντα χρυσάφι απιθωμένο,
όποιος απ' όλους φρονιμότερα μιλούσε να το πάρει.
Στην άλλη πόλη ωστόσο ολόγυρα κάθονταν δυο φουστάτα,
και αστραφταν τ' άρματά τους· δῖγνωμη βουλή κρατούσε ετούτους·
να την κουρσέψουνε πατώντας τη, για και το βιος ακέριο
που 'χε το κάστρο τ' ὠριο μέσα του στα δυο να το μοιράσουν;
Μα εκείνοι αρνιούνταν, και αρματώνονταν κλεφτάτα για καρτέρι·
στα τείχη έστεκαν οι γυναίκες τους και τα μικρά παιδιά τους
και οι άντρες που γερατιά τους πλάκωναν, ψηλά να το φυλάνε.
Κι οι επίλοιποι εκινούσαν και άνοιγαν μπρος η Αθηνά Παλλάδα
και ο Άρης του δρόμο τους, ολόχρυσοι και στα χρυσά ντυμένοι,
ψηλοί, πανῶριοι μέσα στ' άρματα, και σα θεοί απ' τους άλλους
μειμιάς ξεχωρίζαν, τι ανάριμμα τόσο οι θνητοί δεν είχαν.

520 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὄθι σφίσιν εἴκε λοχῆσαι
ἐν ποταμῷ, ὄθι τ' ἄρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν,
ἐνθ' ἄρα τοῖ γ' ἴζοντ' εἰλυμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δῦω σκοποῖ εἶατο λαῶν
δέγμενοι ὀππότε μῆλα ἰδοῖατο καὶ ἔλικας βούς.

525 οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δῦω δ' ἄμ' ἔποντο νομῆες
τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὐ τι προνόησαν.
οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, ὦκα δ' ἔπειτα
τάμνοντ' ἀμφὶ βῶν ἀγέλας καὶ πῶεα καλὰ
ἀργεννέων οἴων, κτείνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας.

530 οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ
βουσὶν
εἰράων προπάραιθε καθήμενοι, αὐτίκ' ἔφ' ἵππων
βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον, αἶψα δ' ἴκοντο.
στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ'
ὄχθας,
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείησιν.

535 ἐν δ' Ἔρις ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὀμίλειον, ἐν δ' ὀλοή Κήρ,
ἄλλον ζῶν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
ἄλλον τεθνηῶτα κατὰ μόθον ἔλκε ποδοῖν·
εἶμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφνοειδὸν αἵματι φωτῶν.
ὠμίλειον δ' ὡς τε ζωοὶ βροτοὶ ἠδ' ἐμάχοντο,

540 νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρουον κατατεθνηῶτας.
ἐν δ' ἐτίθει νειὸν μαλακὴν πείριαν ἄρουραν
εὐρείαν τρίπολον· πολλοὶ δ' ἄροτῆρες ἐν αὐτῇ
ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
οἱ δ' ὀπότε στρέψαντες ἰκοῖατο τέλσον ἀρούρης,

545 τοῖσι δ' ἔπειτ' ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου
δόσκεν ἀνὴρ ἐπίων· τοὶ δὲ στρέψασκον ἀν'
ὄγμους,
ἰέμενοι νειοῖο βαθειῆς τέλσον ἰκέσθαι.
ἠ δὲ μελαίνετ' ὄπισθεν, ἀρηρομένη δὲ ἐώκει,
χρυσείη περ ἐοῦσα· τὸ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκτο.

550 ἐν δ' ἐτίθει τέμενος βασιλῆϊον· ἔνθα δ' ἔριθοι
ἤμων ὀξεῖας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον ἐπήτριμα πίππον
ἔραζε,
ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἔλλεδανοῖσι δέοντο.
τρεις δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ
ὄπισθε

555 παῖδες δραγμαεῦντες ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες
ἀσπερχές πάρεχον· βασιλεὺς δ' ἐν τοῖσι σιωπῇ
σκήπτρον ἔχων ἐστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κήρ.
κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυὶ δαῖτα πένοντο,
βοῦν δ' ἱερεύσαντες μέγαν ἀμφεπον· αἱ δὲ γυναῖκες

Κι ὡς ἐφτάσαν ἐκεῖ που διάλεξαν νὰ στήσουν τὸ καρτέρι,
στον ποταμὸ, κει που ὅλα πῆγαιναν τὰ ζωντανὰ νὰ πιούνε,
πῆραν κάθισαν, με τὰ λιόλαμπρα χαλκάρματα ζωσμένοι.
Χώρια ἀπ' τ' ἀσκέρι δυο βιγλάτορες κάθονταν καρτερώντας
πότε τ' ἀρνιά και τὰ στριφτόκερα θὰ ἰδοῦν νὰ φτάνουν βόδια.
Σε λίγο ἐπρόβαλαν, και πίσω τους ἀκούθουν δυο βοσκάροι,
κι ὅπως ο νους τους δεν κακόβαζε, λαλούσαν τὴ φλογέρα.
Κι ἐκεῖνοι, ὡς τὰ ἔδαν μπρος τους, χίμιζαν. και γρήγορα ξεκόβουν
ὅλα τὰ βόδια και τ' ἀσπρόμαλλα τ' ἀρνιά, καθὼς τραβούσαν
μαζὶ κοπαδιαστά, και, δίπλα τους και τους βοσκούς σκοτώνουν.

Κι οἱ ἄλλοι, γρικώντας τὸ συντάραχο στα βόδια τους τρογύρα,
ἐκεῖ που ἐκάθονταν στη σύναξη, μεμιάς πηδοῦν στ' ἀμάξια,
τ' ἀπία δρομώνουν τ' ἀνεμόποδα και μονομιάς τους φτάνουν.
Κι ὡς πῆραν θέση, ἀνοῖξαν πόλεμο στου ποταμοῦ τους ὄχτους,
ὁ ἕνας στον ἄλλο ἀπάνω ρίχνοντας με χάλκινα κοντάρια.
Εκεῖ κι ἡ Ἀμάχη, ἐκεῖ ὁ Συντάραχος, ἐκεῖ του Χάρου ἡ Λάμια,
κι ἔπιανε πότε ἕναν ἀλάβωτο, πότε ἕναν λαβωμένο,
-που ζούσε ἀκόμα, πότε ξέσερνε κάποιον νεκρὸ ἀπ' τὸ πόδι,
κι ἀπ' τὸ αἶμα των ἀντρων στους ὠμούς της ἀλικο ροῦχο ἐφόρει.
Κι ὅπως σάλευαν και χτυπιόντουσαν και τὰ κουφάρια ἐσερναν

ὁ ἕνας του ἄλλου των σκοτωμένων τους, σα ζωντανοὶ ἐφαντάζαν.
Κι ἐβαζε ἀκόμα ἀπάνω νιόσκαφτο, παχύ, πλατὺ χωράφι,
με ἀφράτο χῶμα, τριπλογύριστο· πολλοὶ ζευγάδες μέσα
φέρναν τρογύρα τὰ ζευγάρια τους κι ὄργωναν δῶθε κείθε'
και κάθε που γύριζαν κι ἐφταναν στου χωραφιοῦ τὴν ἄκρα,
τους ζύγωνε ἕνας και τους ἔδινε κρασί γλυκὸ μια κούπα,
στο χέρι καθενός· και γύριζαν στους ὄργους πίσω ἐκεῖνοι,
και στου βαθιοῦ νὰ φτάσουν βιάζονταν του χωραφιοῦ τὴν ἄκρα.
Κι ἡ γῆς μαυρολογούσε πίσω τους και φάνταζε ὀργωμένη,
χρυσή κι ας ἦταν τέτοια ἡ τέχνη του μεγάλου θάμα ἀλήθεια!

Κι ἐβαζε ἀκόμα χτήμα ἀπάνω του βασιλικό, κι ἀργάτες
θέρριζαν, κοφτερά στα χέρια τους φουχτώνοντας δρεπάνι·
ἄλλα χερόβολα σωριάζονταν στο χῶμα ἀράδα ἀράδα,
κι ἄλλα τὰ δέναν με ἀσταχόσκοινα γερά οἱ δεματιαστάδες'
κι ἦτανε τρεῖς που τὰ δεμάτιαζαν, και πίσω τους ἀγόρια
τρέχαν, μάζευαν τὰ χερόβολα, στην ἀγκαλιά τὰ παίρναν,
και τὰ ἔδιναν πιο πίσω' ἀμίλητος ὁ βασιλιάς στεκόταν
με τὸ ραβδί του ἀπάνω στ' ὄργωμα, βαθιά του ἀναγαλλιώντας.
Κάπου πιο πέρα οἱ κράχτες σύνταζαν κάτω ἀπὸ δρυ τὸ γίωμα·
βόδι τρανὸ εἶχαν σφάξει κι ἐψηναν με προθυμία, κι οἱ δούλες

- 560 δεῖπνον ἐρίθοισιν λεύκ' ἄλφιστα πολλὰ πάλυνον.
 ἐν δ' ἐτίθει σταφυλῆσι μέγα βρίθουσαν ἄλωην
 καλὴν χρυσεῖην· μέλανες δ' ἀνά βότρυες ἦσαν,
 ἐστήκει δὲ κάμαξι διαμπερές ἀργυρέησιν.
 ἀμφὶ δὲ κυανέην κάπετον, περὶ δ' ἔρκος ἔλασσε
- 565 κασσιτέρου· μία δ' οἷη ἀταρπιτός ἦεν ἐπ' αὐτήν,
 τῇ νίσοντο φορῆς ὅτε τρυγώωεν ἄλωην.
 παρθενικαὶ δὲ καὶ ἡῖθειοι ἀταλά φρονέοντες
 πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπὸν.
 τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι παῖς φόρμιγγι λιγείη
- 570 ἡμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε
 λεππαλέη φωνῆ· τοὶ δὲ ῥήσοντες ἀμαρτῆ
 μολπῆ τ' ἰυγμῶ τε ποσὶ σκαίροντες ἔποντο.
 ἐν δ' ἀγέλην ποιήσε βῶων ὀρθοκραιράων·
 αἱ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχато κασσιτέρου τε,
- 575 μυκηθμῶ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομὸν δὲ
 πᾶρ ποταμὸν κελάδοντα, παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα.
 χρύσειοι δὲ νομῆες ἄμ' ἐστιχώωντο βόεσσι
 τέσσαρες, ἐννέα δὲ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἔποντο.
 σμερδαλέω δὲ λέοντε δὴ ἐν πρώτῃσι βόεσσι
- 580 ταύρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὃ δὲ μακρὰ μεμυκῶς
 ἔλκετο· τὸν δὲ κύνες μετεκίαθον ἡδ' αἰζηοί.
 τῷ μὲν ἀναρρήξαντε βόος μέγαλοιο βοειήν
 ἐγκατα καὶ μέλαν αἶμα λαφύσσετον· οἱ δὲ νομῆες
 αὐτῶς ἐνδιδεσαν ταχέας κύνας ὀτρύνοντες.
- 585 οἱ δ' ἦτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντων λεόντων,
 ἰστάμενοι δὲ μάλ' ἐγγύς ὑλάκτεον ἔκ τ' ἀλέοντο.
 ἐν δὲ νομὸν ποιήσε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
 ἐν καλῇ βῆσση μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
 σταθμούς τε κλισίας τε κατηρεφέας ἰδὲ σηκούς.
- 590 ἐν δὲ χορὸν ποικίλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις,
 τῷ ἴκελον οἰὸν ποτ' ἐνὶ Κνωσῶ εὐρείη
 Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδῃ.
 ἐνθα μὲν ἡῖθειοι καὶ παρθένιοι ἀλφεισίβοιοι
 ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῶ χειράς ἔχοντες.
- 595 τῶν δ' αἱ μὲν λεππὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας
 εἶατ' εὐννήτους, ἦκα στίλβοντας ἔλαιω·
 καὶ ῥ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
 εἶχον χρυσεῖας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
 οἱ δ' ὅτε μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι
- 600 ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμησιν
 ἐζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἱ κε θέησιν·
 ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισι.
 πολλὸς δ' ἡμερόεντα χορὸν περιστάθ' ὁμιλος
 τερπόμενοι·
- σωρὸ το αλεύρι το άσπρο εζύμωναν, να φαν οι θεριστάδες.
 Κι έβαζε μέγα αμπέλι απάνω του σταφύλια φορτωμένο,
 χρυσό, πανέμορφο, κι εκρέμουνταν τσαμπιά από κάτω μαύρα,
 κι ως πέρα εστύλωναν τα κλήματα διχάλες ασημένιες.
 Κι άνοιξε σμάλτινο ζερβόδεξα χαντάκι, και τρογύρα
 από καλάι το φράχτη εσήκωσε' κι ένα ως τ'αμπέλι μόνο
 τραβούσε μονοπάτι, που 'παιρναν οι αργάτες που τρυγούσαν.
 Και κουβαλούσαν το μελόγλυκο καρπό στους ώμους πάνω·
 κοπέλες κι άγουροι χαρούμενοι μες σε πλεχτά κοφίνια'
 κι αναμεσό τους την ψιλόφωνη κιθάρα κάποιο αγόρι
- γλυκά βαρώντας όμορφα έμελνε του Λίνου το τραγούδι
 με γάργαρα φωνή· κι οι επίλοιποι στη γη τα πόδια εκρούγαν
 ζοπίσω του, πηδούσαν, φώναζαν και τραγουδούσαν όλοι.
 Κοπάδι ακόμα από ορθοκέρατα γελάδια βάζει απάνω,
 κι ήταν τα βόδια κι από μάλαμα κι από καλάι φτιαγμένα'
 κι απ' το μαντρί τους μουκανίζοντας για τη βοσκή βιάζονταν
 στο βροντερό αποδίπλα ποταμό, στα λυγερά καλάμια.
 Βοσκοί μαλαματένιοι τέσσεροι τραβούσαν με τα βόδια,
 κι αντάμα εννιά σκυλιά γοργόποδα ζοπίσω τους ακλούθουν.
 Ωστόσο δυο λιοντάρια ανήμερα στου κοπαδιού τον κάβο
- ταύρο είχαν πιάσει μουκανιάρικο, κι ως τον έσερναν, πέρα
 τα μουγκρητά του αχούσαν πίσω του βοσκοί και σκύλοι έτρεχαν
 μα αυτά πρόλαβαν, και ξεσκίζοντας του ταύρου το τομάρι
 το αίμα το μαύρο και τα σπλάχνα του ρουφούσαν, κι οι τσοπάνοι
 του κάκου άγγρίζαν τα γοργόποδα σκυλιά να τους ριχτούνε'
 τι αυτά μπροστά στους λιόντες δείλιαζαν, κι αντίς να τους
 δαγκάσουν
- χιμώντας, στέκαν δίπλα, εγαύγιζαν, και πίσω πάλε έφευγαν.
 Κι έβαζε απάνω ο Κουτσοπόδαρος μεγάλο βοσκοτόπι,
 κάτασπρα πρόβατα να βοσκούνε σε λαγκαδιά πανώρια,
 κι ακόμα στάνες και ξερόμαντρες και σκεπαστές καλύβες.
- Ξόμπλιαζε ακόμα ο κουτσοπόδαρος θεός και χοροστάσι,
 όμοιο μ' εκείνο που 'χε ο Δαίδαλος της ομορφομαλλούσας
 της Αριάδνης στην απλόχωρη Κνωσό παλιά φτιαγμένο.
 Άγουροι εκει κι ακριβαγόραστες παρθένες είχαν στήσει
 χορό, κι ο ένας του άλλου εκρατούσανε πα στον αρμό τα χέρια.
 Λινό αγανό εφορούσαν όλες τους, καλόφαντους εκείνοι
 χιτώνες, απαλά που εγυάλιζαν με λάδι ποτισμένοι.
 Φορούσαν όλες ανθοστέφανα στην κεφαλή, κι εκείνοι
 χρυσά μαχαίρια που ανακρέμουνταν από λουριά ασημένια.
 Κι όοι τους πότε αντάμα εχόρευαν με πόδια μαθημένα,
- τόσο αλαφριά, σαν όντας κάθετοι και τον τροχό του βάζει
 ο κανατάς μπροστά, κοιτάζοντας αν εύκολα γυριζει,
 και πότε πάλε αράδες έτρεχαν η μια στην άλλη αντίκρα.
 Γύρω εσεκόταν και καμάρωνε τον όμορφο χορό τους
 κόσμος πολύς· και πλάι τους κάθουνταν βαρώντας την κιθάρα

- 605 δῶϊ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσσους.
ἐν δ' ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο
ἄντυγα πᾶρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεύξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
- 610 τεύξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαινότερον πυρὸς αὐγῆς,
τεύξε δὲ οἱ κόρυθα βριαρὴν κροτάφοις ἀραρυῖαν
καλὴν δαιδαλέην, ἐπὶ δὲ χρύσειον λόφον ἦκε,
τεύξε δὲ οἱ κνημίδας ἑανοῦ κασσιτέροιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὄπλα κάμε κλυτὸς ἀμφιγυῆεις,
- 615 μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάρσιθεν αἰείρας.
ἦ δ' ἴρηξ ὦς ἄλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος
τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἥφαιστοιο φέρουσα.
- ο θεῖος τραγουδιστής· κι ως ἀνοίγε το στόμα του να ψάλει,
εκεί στη μέση τούμπες ἀρχίζουν να κάνουν δυο ακροβάτες.
Κι ἀκόμα βάζει το περίτρανο του Ὠκεανοῦ ποτάμι
στου σκουταριού του στέριου ολόγυρα το πιο ακρινό στεφάνι.
Και το σκουτάρι ἀφοῦ μαστόρεψε το δυνατό, το μέγα,
του μαστορεύει και το θώρακα, πιο λαμπερό ἀπό φλόγα'
του μαστορεύει στα μελίγγια του που να ταιριάζει κράνος,
πανώριο, πλουμιστό, με ἀπάνω του μαλαματένια φούντα'
κι ἀπό καλαί φτενό μαστόρεψε στερνά γι' αὐτόν κνημίδες.
Κι ο ξακουσμένος κουτσοπόδαρος σαν τέλεψε τεχνίτης,
τ' ἄρματα ἐπήρε καί τ' ἀπίθωσε μπρος στου Ἀχιλλέα τη μάνα.
Κι ως γερακίνα αὐτή απ' τον Ὀλυμπο πηδάει το χιονισμένο,
τ' ἀστραφτερά απ' τον Ἥφαιστο ἄρματα στα χέρια της κρατώντας.
-

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Τ-

- Τ- Ἡὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ρόαν
ὄρνυθ', ἴν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
ἢ δ' ἔς νῆας ἴκανε θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα.
εὖρε δὲ Πατρόκλω περικείμενον ὄν φίλον υἱὸν
- 5 κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
μύρονθ'· ἢ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο διὰ θεάων,
ἐν τ' ἄρα οἱ φύ χειρὶ ἔππος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
τέκνον ἐμὸν τοῦτον μὲν ἔασομεν ἀχνύμενοι περ
κεῖσθαι, ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη·
- 10 τύνη δ' Ἠφαιστῖοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο
καλὰ μάλ', οἳ οὐ πῶ τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν.
ὥς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκε
πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἔλε τρόμος, οὐδὲ τις
ἔτλη
- 15 ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
ὥς εἶδ', ὥς μιν μᾶλλον ἔδου χόλος, ἐν δὲ οἱ ὅσσε
δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων ὥς εἰ σέλας ἐξεφάνθην·
τέρπετο δ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.
αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ἦσι τετάρπετο δαίδαλα λεύσσων
- 20 αὐτίκα μητέρα ἦν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
μητὲρ ἐμὴ τὰ μὲν ὄπλα θεὸς πόρεν οἷ' ἐπιεικὲς
ἔργ' ἔμεν ἀθανάτων, μὴ δὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι.
νῦν δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ' αἰνώως
δεῖδω μὴ μοι τόφρα Μενoitίου ἄλκιμον υἱὸν
- 25 μυῖαι καδδῶσαι κατὰ χαλκοτύπους ὤτειλας
εὐλάς ἐγγείνωνται, ἀεκίσσῳσι δὲ νεκρὸν,
ἐκ δ' αἰὼν πέφαται, κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπτήη.
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
τέκνον μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελόντων.
- 30 τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια φύλα
μυῖας, αἶψά τε φώτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν·
ἦν περ γὰρ κεῖται γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
αἰεὶ τῷ γ' ἔσται χρώς ἐμπεδος, ἢ καὶ ἀρείων.
ἀλλὰ σύ γ' εἰς ἀγορῆν καλέσας ἦρωας Ἀχαιοὺς
- 35 μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
αἶψα μάλ' ἔς πόλεμον θωρήσσο, δῦσεο δ' ἀλκὴν.
ὥς ἄρα φωνήσασα μένος πολυθαρσὲς ἐνήκε,
Πατρόκλω δ' αὐτ' ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν
στάξε κατὰ ῥινῶν, ἴνα οἱ χρώς ἐμπεδος εἴη.
- Ἡ Αὐγὴ ἡ κροκοπιαντούσα ἐπρόβαινε μεσ' ἀπ' το μέγα ρέμα
του Ὠκεανοῦ, το φως σε ἀθανάτους και σε θνητούς να φέρει·
κι ἔφτανε εκείνη στα πλεούμενα με του θεοῦ τα δῶρα.
Κι ἤβρε πεισμένο ἀπὰ στον Πάτροκλο τον ακριβὸ το γιο της
να κλαίει πικρά, και πλήθος σύντροφοι τρογύρα μαζεμένοι
θρηνοῦσαν και η Θεὰ η τρισεύγενη πήγε, κοντά του ἐστάθη,
το χέρι του 'σφίξε, τον ἔκραξε και αὐτὰ του λέει τα λόγια:
« Παιδί μου, αὐτὸν ας τον ἀφήσουμε, και ας καίγεται η καρδιά μας,
να κοιτῆται, ἔτσι ἀφοῦ το θέλησαν οι ἀθάνατοι να πέσει.
- Μον' ἔλα ἐσύ και δέξου τ' ἄρματα τα ξακουστά του Ἠφαιστῖου·
τόσο ὀμορφα κανεῖς δε φόρεσε θνητὸς ποτέ στους ὤμους.»
Αὐτὰ εἶπεν η θεὰ, και τ' ἄρματα μπρος στου Ἀχιλλέα τα πόδια
πιθώνει χάμω, και ἀντιβρόντηξεν η πλουμισμένη ἀρμάτα'
και οι Μυρμιδόνες ὄλοι ἐτρόμαξαν, δε βάστηξε κανένας
να ρίξει τη ματιὰ του ἀπάνω της, μον' ἄρχισαν να τρέμουν.
Μόνο ο Ἀχιλλέας, ως τα 'δε, ἐχόλιασε περισσῖα ἀκόμα, και ἄγρια
κάτω ἀπ' τα βλέφαρα τα μάτια του ξαστράφταν, σαν τη φλόγα,
και του θεοῦ τα δῶρα ἐχαίρουνταν να τα κρατὰ στα χέρια.
Κι ὅταν πια χόρτασε κοιτάζοντας την πλουμισμένη ἀρμάτα,
- εὐτύς στη μάνα του ἀνεμάρπαστα γυρνώντας εἶπε λόγια:
« Μάνα, ο θεὸς ἀλήθεια τ' ἄρματα μου τα 'χει δώσει, τέτοια
καθὼς ταιριάζει ἕνας ἀθάνατος, και ὄχι θνητὸς να φτιάξει.
Με αὐτὰ θ' ἀρματωθῶ, μα σκιάζομαι περισσῖα ἐγὼ μη λάχει
ωστόσο οι μύγες και στον ἀτρομο γιο του Μενoitίου μέσα
χωθοῦν, ἀπ' τις πληγές του μπαίνοντας τις χαλκοχτυπημένες,
σκουλήκια ἐντὸς γεννοσποριάζοντας, και του νεκροῦ χαλάσουν
την ὄψη—τι η ζωὴ του ἐτέλεψε—κι ὄλη σαπίσει η σάρκα.»
Καὶ τότε η Θέτη, η χιοναστράγαλη θεὰ, του ἀπηλογήθη:
« Γιε μου, καθόλου να μη γνοιάζεσαι για τούτα στην καρδιά σου·
το παίρνω ἀπάνω μου, τ' ἀνήμερα κοπάδια να του διώξω,
τις μύγες, τους νεκρούς στον πόλεμο που τρώνε. Κάτεχε το,
ἀθαφτος και ἕνα χρόνο ἀλάκερο να κοιτῆται ἐδῶ πέρα,
θα μείνει η σάρκα του ἀκατάλυτη, και πιο δροσάτη ἀκόμα.
Μον' κράξε τώρα ἐσύ σε σύναξη τους ἀντρεϊανούς Ἀργίτες,
τον που 'χες πριν στον Ἀγαμέμνονα θυμὸ ἀπαρνήσου ὀμπρός τους,
και την ἀντρεία ζωσμένος γρήγορα για πόλεμο ἀρματώσου.»
Εἶπε, και γέμισε τα στήθη του με ἀτρόμητο κουράγιο'
μετὰ κρασί φλογάτο, ἀθάνατο, και μόσκο στα ρουθούνια
του Πάτροκλου σταλάζει, ἀπειραχτο να μείνει το κορμί του.

40 αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θίνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεύς
σμερδαλέα ἰάχων, ὤρσεν δ' ἦρωας Ἀχαιοὺς.
καὶ ῥ' οἱ περ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον
οἷ τε κυβερνήται καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν
καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν σίτοιο δοτήρες,

45 καὶ μὴν οἱ τότε γ' εἰς ἀγορῆν ἴσαν, οὐνεκ' Ἀχιλλεύς
ἔξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
τῷ δὲ δῶα σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε
Τυδεΐδης τε μενεπτόλεμος καὶ δῖος Ὀδυσσεύς
ἔγχει ἔρειδομένω· ἔτι γὰρ ἔχον ἔλκεα λυγρὰ·

50 κὰδ δὲ μετὰ πρώτη ἀγορῆ ἴζοντο κίοντες.
αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ἔλκος ἔχων· καὶ γὰρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
οὕτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκῆρεϊ δουρί.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἀολλήσθησαν Ἀχαιοί,

55 τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἄτρεΐδῃ ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον
ἔπλετο σοὶ καὶ ἐμοί, ὃ τε νῶϊ περ ἀχθυμένω κῆρ
θυμοβόρω ἔριδι μενεΐημεν εἵνεκα κούρης;
τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῶ

60 ἤματι τῷ ὄτ' ἐγὼν ἐλόμην Λυρνησῶν ὀλέσσας·
τῷ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὁδᾶς ἔλον ἄσπετον οὐδᾶς
δυσμενέων ὑπὸ χερσίν ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἔκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι οἴω.

65 ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκη·
νῦν δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδὲ τί με χρῆ
ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
ὄτρυνον πόλεμον δὲ κάρη κομώνοντας Ἀχαιοὺς,

70 ὄφρ' ἔτι καὶ Τρώων περὶ ῥήσομαι ἀντίον ἐλθῶν
αἶ κ' ἐθέλωσ' ἐπὶ νηυσὶν ἰαυεῖν· ἀλλὰ τιν' οἴω
ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγησι
δηῖου ἐκ πολέμοιο ὑπ' ἔγχεος ἡμετέροιο.
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἐχάρησαν εὐκνήμιδες Ἀχαιοί

75 μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλεΐωνος.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
αὐτόθεν ἐξ ἔδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς·
ὦ φίλοι ἦρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος
ἔσταότος μὲν καλὸν ἀκούειν, οὐδὲ ἔοικεν

80 ὑββάλλειν· χαλεπὸν γὰρ ἐπισταμένω περ ἐόντι.
ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδω πῶς κέν τις ἀκούσῃαι
ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.
Πηλεΐδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σύνθεσθ' Ἀργεῖοι, μῦθόν τ' εὖ γνῶτε ἕκαστος.

Τότε ο Αχιλλέας ο αρχοντογέννητος εβγήκε στο ακρογιάλι σκουίζοντας άγρια, και ξεσήκωσε τους αντρειανούς Αργίτες. Κι όλοι που απόμεναν πρωτύτερα στο αρμενοστάσι μέσα, κι οι τιμονιέροι που εκρατούσανε των караβιών το 'διάκι, κι οι τροφοδότες μέσα στ' άρμενα που το ψωμί εμοιράζαν, όλοι μαζί κινούν στη σύναξη, τι είχε ο Αχιλλέας προβάλει, κι ήταν καιρό πολύ απ' τον πόλεμο τον άγριο τραβηγμένος. Μαζί ο Οδυσσεάς ο αρχοντογέννητος κι ο ατρόμητος Διομήδης, τρανοί πολέμαρχοι, κουτσαίνοντας πήγαιναν, κι ακουμπούσαν πα σε ραβδιά, τι πόνους ένιωθαν ακόμα στις πληγές τους.

Κι ως φτάσαν, κάθισαν στη σύναξη μπροστά, στην πρώτη αράδα. Στερνός επρόβαλε ο Αγαμέμνωνας ο ρήγας, λαβωμένος μαθές και τούτος· μες στον πόλεμο τον άγριο του Αντηνόρου ο γιος ο Κόωνας, με το χάλκινο τον είχε βρει κοντάρι. Κι ευτός, ως όλοι πια εμαζώχτηκαν οι Δαναοί, εσηκώθη αναμεσό τους ο φτερόποδος και μίλησε Αχιλλέας:
« Λες ήταν, γιε του Ατρέα, το που 'γινε το πιο καλό στους δυο μας, σένα και μένα, σύντας πέσαμε σε καρδιοφάουσα αμάχη, θυμό γεμάτοι, και μαλώσαμε για την κοπέλα εκείνη;
"Αχ, να 'ταν να την είχαν η Άρτεμη δοξέψει στα καράβια

τη μέρα εκείνη που την έπαιρνα, τη Λυρνησά πατώντας!
Τόσοι Αχαιοί τη γη την άμετρη δε θα δάγκωναν έτσι κάτω απ' τα χέρια των αντίμαχων, όσο ο θυμός μου εκράτει. Ο Έχτορας άλλο που δεν ήθελε, κι οι Τρώες! Ωστόσο χρόνια οι Αργίτες το δικό μας μάλωμα θαρρώ θα το θυμούνται.
Μα ό,τι έγινε έγινε, ας τ' αφήσουμε, κι ας μας βαραίνει ο πόνος, κι εντός μας την καρδιά ας δαμάσουμε, σφιγμένοι απ' την ανάγκη.
Τώρα απαρνιέμαι εγώ τη μάνητα, μηδέ και μου ταιριάζει θυμό να θρέφω ακαταλάγιαστο. Μα εσύ στη μάχη σπρώξε τους Αχαιοὺς τους μακρομάλληδες, δίχως καιρό να χάνεις·

κι εγώ στους Τρώες θ' ανοίξω πόλεμο, να ιδώ αν το θένε ακόμα τις νύχτες δίπλα στα καράβια μας να τις περνούν ωστόσο στη γη θα γείρει λέω χαρούμενος· να ξαποστάσει εκείνος που θα γλιτώσει απ' το κοντάρι μου στην άγρια μέσα μάχη.»
Αυτά ειπε, κι οι Αχαιοί το χάρηκαν οι καλαρματωμένοι, που αφήκε το θυμό του ο αντρόκαρδος γιος του Πηλέα' και τότε ο πρωταφέντης Αγαμέμνωνας μιλούσε καθισμένος, χωρίς να σηκωθεί απ' τη θέση του και να σταθει στη μέση:
«Αργίτες αντρειωμένοι, φίλοι μου, πιστοί σύντροφοι του Άρη, σωστό ν' ακούτε αυτόν που ασκώνεται, να μην τον σταματάτε

στη μέση μπαίνοντας· αλλιώςτικα κι ο πιο καλός σαστίζει. Όταν πολλοί φωνές ασκόνετε, κανέννας πώς ν' ακούσει; πώς ν' ακουστεί; η φωνή του χάνεται, και δυνατά ας φωνάζει. Τώρα θα πω κι εγώ τη γνώμη μου στον Αχιλλέα, κι ωστόσο οι Αργίτες οι άλλοι εσεῖς ακούστε με, τα λόγια μου προσέχτε:

- 85 πολλάκι δὴ μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον
καί τέ με νεικείσκον· ἐγὼ δ' οὐκ αἰπίος εἰμι,
ἀλλὰ Ζεὺς καὶ Μοῖρα καὶ ἥεροφοῖτις Ἐρινύς,
οἳ τέ μοι εἰν ἄγορῇ φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην,
ἤματι τῷ ὄτ' Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.
- 90 ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ.
πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἄται,
οὐλομένη· τῇ μὲν θ' ἀπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
πίλνεται, ἀλλ' ἄρα ἦ γε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει
βλάπτουσ' ἀνθρώπους· κατὰ δ' οὖν ἕτερον γε
πέδησε.
- 95 καὶ γὰρ δὴ νύ ποτε Ζεὺς ἄσατο, τὸν περ ἄριστον
ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φασ' ἔμμεναι· ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν
Ἥρη θήλυς ἐοῦσα δολοφροσύνης ἀπάτησεν,
ἤματι τῷ ὄτ' ἔμελλε βίην Ἡρακλείην
Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἔϋστεφάνω ἐνὶ Θήβῃ.
- 100 ἦτοι ὁ γ' εὐχόμενος μετέφη πάντεσσι θεοῖσι·
κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαι τε θεάιναι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι νῶγει.
σήμερον ἄνδρα φῶος δὲ μογροστόκος Εἰλείθυια
ἐκφανεῖ, ὃς πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξει,
- 105 τῶν ἀνδρῶν γενεῆς οἳ θ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσὶ.
τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
ψευστήσεις, οὐδ' αὐτε τέλος μύθω ἐπιθήσεις.
εἰ δ' ἄγε νῦν μοι ὄμοσσον Ὀλύμπιε καρτερόν ὄρκον,
ἦ μὲν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν
- 110 ὃς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέση μετὰ ποσσὶ γυναικὸς
τῶν ἀνδρῶν οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.
ὡς ἔφατο· Ζεὺς δ' οὐ τι δολοφροσύνην ἐνόησεν,
ἀλλ' ὄμοσεν μέγαν ὄρκον, ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη.
Ἥρη δ' αἶψασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
- 115 καρπαλίμως δ' ἵκετ' Ἄργος Ἀχαιικόν, ἐνθ' ἄρα ἦδη
ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηϊάδαο.
ἦ δ' ἐκύει φίλον υἱόν, ὃ δ' ἔβδομος ἐστήκει μείζ·
ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ φῶος δὲ καὶ ἠλιτόμηνον ἐόντα,
Ἀλκμήνης δ' ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ' Εἰλειθυίας.
- 120 αὐτὴ δ' ἀγγελέουσα Δία Κρονίωνα προσηύδα·
Ζεῦ πάτερ ἀργικέραυνε ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
ἦδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλὸς ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει
Εὐρυσθεὺς Σθενέλοιο πᾶσι Περσηϊάδαο
σὸν γένος· οὐ οἱ ἀεικὲς ἀνασσεμέν Ἀργείοισιν.
- Οἱ Δαναοὶ μαζὶ μοι τα 'βαζαν συχνά, καὶ μου πετούσαν
το λόγο αὐτό· μα ἐγὼ δὲν ἐφταιξα στ' ἀλήθεια· ο Δίας κι η Μοῖρα
μονάχα κι η Ερινύα μας ἐμπλεξαν η νυχτοπαρωρίτρα'
τι αὐτοὶ 'να που βαριά στη σύναξη μου θόλωσαν τα φρένα,
ατὸς μου του Αχιλλέα σαν ἀρπαξα το αρχοντομοῖρι' ωστόσο
- τι να 'κανα; θεοῦ το θέλημα που κυβερνάει τα πάντα!
Του Δία παιδὶ εἶναι η Τύφλα, ἀγέραστο, καὶ κάθε νου τυφλώνει,
ἀνάθεμα τη' κι ἔχει ἀνάλαφρα ποδάρια, τι στο χῶμα
δὲν τα πατάει, μον' στα κεφάλια μας ἀπάνω οδεύει πάντα,
καὶ τους ἀνθρώπους βλάφτει μπλέκοντας ἀπὸ τους δυο τον ἕναν
τι καὶ το Δία τον ἴδιο κάποτε, που λεν πως στέκει ἀπάνω
κι ἀπὸ θεοῦς κι ἀνθρώπους, τύφλωσεν' η Ἥρα μαθὲς καὶ τούτον
τον ἐξεγέλασε πλανεύοντας, ας ἦταν καὶ γυναίκα.
Ἦταν τη μέρα που τον ἀτρομο τον Ἡρακλῆ μελλόταν
η Αλκμήνη στην ἀψηλοπύργωτη τη Θήβα να γεννήσει·
- κι ἐκεῖνος ἀτῶν θεῶν τη σύναξη μιλούσε με καμάρι:
„Ὅσοι θεοὶ που ζουν στον Ὀλυμπο κι ὅσες θεές, γρικήστε,
σαν τι η καρδιά στα στήθη μέσα μου με σπρῶχνει να μιλήσω:
Κάποιοι τρανὸ η Λεχούσα σήμερα θα βγάλει η πονοδότρα
στο φως, που σε ὅλους τους γειτόνους του θα βασιλέψει γύρα,
κι αὐτὸς απ' τη γενιά που απ' το αἷμα μου στη γη γονοκρατιέται.“
Κι η Ἥρα η σεβάσμια του ἀποκριθῆκε με πονηριά μεγάλη:
„Να μας γελάσεις θες' τα λόγια σου δε θα τα κάμεις πράξη!
Μον' ἔλα τώρα κι ὄρκον ἀμῶσε τρανὸ, του Ολύμπου ρήγα,
πως σε ὅλους γύρα τους γειτόνους του θα βασιλέψει ἐκεῖνος
- που την ἡμερα αὐτὴ απ' της μάνας του τα πόδια ομπρός θα πέσει,
απ' τους θνητούς που ἀπὸ το γαῖμα σου μαθὲς γονοκρατιούνται.“
Ἔτσι εἶπε αὐτὴ, κι ο Δίας το δόλο της δὲν τον ψυχανεμίστη,
κι ὄρκο τρανὸν ἀμῶνει, που ἀσκημα μελλόταν να πλερώσει·
τι η Ἥρα γοργὰ χιμάει, τ' ἀκρόκορφα του Ολύμπου παρατώντας,
καὸ στο Ἄργος φτάνει εὐτὺς' τι κάτεχε κει πέρα του Περσέα
ο γιος ο Σθένελος πως ὀριζε, κι εἶχε τρανὴ γυναίκα,
που 'τρεφε τότε μες στα σπλάχνα της ἐφτά μῆνῶν ἀγόρι,
Κι ὄξω στο φως εὐτὺς της το 'βγαλε, κι ας του 'λειπαν δυο μῆνες,
μα της Αλκμήνης ἐσταμάτησε τους πόνους καὶ τη γέννα.
- Ατὴ της ἔφερε το μήνυμα στο Δία, το γιο του Κρόνου:
„Κάποιο μου λόγο, ἀστραποκέραυνε πατέρα Δία, θ' ἀκούσεις·
γεννήθηκε ο τρανὸς που μέλλεται να ὀριζει στους Ἀργίτες,
κι εἶναι ο Εὐρυσθεάς, ο γιος του Σθένελου καὶ του Περσέα τ' ἀγγόνι,
νευιά δικιά σου. καὶ ταιριάζει του να οἰναδέσει στο Ἄονο.“

- 125 ὡς φάτο, τὸν δ' ἄχος ὀξύ κατά φρένα τύπε βαθεῖαν·
αὐτίκα δ' εἶλ' Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμοιο
χωόμενος φρεσὶν ἦσι, καὶ ὤμοσε καρτερόν ὄρκον
μὴ ποτ' ἔς Οὐλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
αὐτίς ἐλεύσεσθαι Ἄτην, ἢ πάντας ἀάται.
- 130 ὡς εἰπὼν ἔρριπεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
χειρὶ περιστρέψας· τάχα δ' ἴκετο ἔργ' ἀνθρώπων.
τήν αιεὶ στενάχεσθ' ὄθ' ἔον φίλον υἱὸν ὀρώτο
ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα ὑπ' Εὐρυσθέως ἀέθλων.
ὡς καὶ ἐγών, ὄτε δ' αὐτὴ μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ
- 135 Ἀργείους ὀλέκεσκεν ἐπὶ πρυμνήσι νέεσσιν,
οὐ δυνάμην λελαθέσθ' Ἄτης ἢ πρῶτον ἀάσθην.
ἀλλ' ἐπεὶ ἀσάμην καὶ μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
ἅψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα·
ἀλλ' ὄρσεν πόλεμον δὲ καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς.
- 140 δῶρα δ' ἐγών ὄδε πάντα παρασχέμεν ὄσά τοι
ἐλθῶν
χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς.
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπιμένειν ἐπιγιγόμενός περ Ἄρης,
δῶρα δέ τοι θεράποντες ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐλόντες
οἴσουσ', ὄφρα ἴδῃαι ὁ τοι μενοεικέα δῶσω.
- 145 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·
Ἄτρεΐδῃ κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
δῶρα μὲν αἶ κ' ἐθέλησθα παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικές,
ἢ τ' ἐχέμεν παρὰ σοί· νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης
αἴψα μάλ'· οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας
- 150 οὐδὲ διατρίβειν· ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον·
ὡς κέ τις αὐτ' Ἀχιλλῆα μετὰ πρῶτοισιν ἴδῃται
ἔγχεϊ χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας.
ὦδὲ τις ὑμείων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
- 155 μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐών, θεοεἰκελ' Ἀχιλλεὺ
νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον υἱᾶς Ἀχαιῶν
Τρωσὶ μαχισσομένους, ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται
φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὀμιλήσωσι φάλαγγες
ἀνδρῶν, ἐν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν.
- 160 ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θοῆς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς
σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἡμᾶρ ἔς ἥλιον καταδύντα
ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι·
εἴ περ γὰρ θυμῷ γε μενοινάα πολεμίζειν,
- Εἶπε, κι αὐτὸν πικρὸς τον χτύπησε βαθιά στα φρένα πόνος,
κι ευτύς χιμάει κι απ' τα ωριοπλέξουδα μαλλιά την Τύφλα αρπάζει,
βαρὺ θυμὸ στα φρένα νιώθοντας, κι ὄρκο τρανὸν αμῶνει,
να μη γυρίσει πᾶ στον Ὀλυμπο και στ' ἀστεράτα ουράνια
ποτέ πια η Τύφλα, που τυφλώνει μας, θεοὺς κι ἀνθρώπους, ὄλους.
- Αὐτὰ εἶπε, και στριφογυρνώντας την απ' τ' ἀστεράτα ουράνια·
τη ρίχνει, κι ἔτσι ἐκεῖνη ἐβρέθηκε γοργά στη γῆς ἀπάνω·
κι ὅλο μαζί της βαρυγκόμιζε θωρώντας τα τυράννια
που ο γιος του στοῦ Ευρυσθέα τη δούλεψη τραβούσεν ἀπρεπὰ του.
Ὅμοια και μένα, τότε που ἀπαυτα στων καρabiών τις πρύμνες
ο μέγας κρανοσειστής Ἐχτορας χαλνούσε τους Αργίτες,
η Τύφλα πάντα με δυνάστευε, που πρωτοτύφλωσέ με.
Μ' ἀφῶ τυφλώθηκα και με 'κανε το νου μου ο Δίας να χάσω,
να τα βολέψω θέλω, δίνοντας καὶ ξαγορά μεγάλη.
Μα βγές στη μάχη τώρα, κι ἀσκωσε μαζί και το ἄλλο ασκέρη,
- κι ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ τα δῶρα που 'ταξε σαν ἦρθε στο καλύβι
χτες ο Οδυσσεάς ο ἀρχοντογέννητος, θα τα 'χεις δίχως ἄλλο.
Μ' ἀν πάλε ἀλλιώς το θες, ἀπάντεχε, κι ἀς λαχταράς ἀπάλε'
τα δῶρα ευτύς απ' το καράβι μου θα φέρουν οἱ συντρόφοι,
να ιδεῖς τι σου χαρίζω, μέσα σου για να φραθεῖς περισσῖα.»
Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
«Υγιέ του Ατρέα, τρανέ Αγαμέμνονα, ρηγάρχη τιμημένε,
τα δῶρα ἀν θέλεις τώρα δῶσ' τα μου, καθὼς ταιριάζει κιόλα,
για κράτα τα και συ' στο χέρι σου! Μα τώρα ομπρός, στη μάχη
το γρηγορότερο! Την ὠρα μας μη χάνουμε ἐδῶ πέρα
- χασομερώντας· τι η πιο δύσκολη δουλειά μπροστά μας στέκει.
Τώρα ξανά μες στους μπροστόμαχους τον Αχιλλέα θα δεῖτε
των Τρώων τους λόχους με το χάλκινο κοντάρι ν' ἀφανίζει.
Ὅμοια και σεις, το νου στον πόλεμο, και τον οχτρὸ χτυπάτε!»
Τότε ο Οδυσσεάς ο πολυκάτεχος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
«Παλικαριά, Αχιλλέα θεόμορφε, τρανή κι ἀν ἔχεις, ὄχι,
μη σπρώχνεις τους Αργίτες ἀφαγους στο κάστρο να χυθούνε,
και με τους Τρώες ν' ἀνοιξουν πόλεμο' τι η μάχη θα βασιτάξει
πολύ, ἀπὸ τη στιγμή που σμίγοντας θα χτυπηθούν τ' ασκέρια
και την καρδιά ο θεός με δύναμη και των δυονῶ γεμίσει.
- Μον' τους Αργίτες τώρα πρόσταξε μπρος στα γοργά καράβια
να φαν, να πιουν ἀντρεία κι ἀνάκαρα δε δίνει τίποτα ἄλλο'
τι ἀπ' την αυγή ως τα βασιλέματα δε δύναται κανέννας
στήθος με στήθος ν' ἀγωνίζεται χωρὶς να φάει καθόλου'
τι ἀκρία κι ἀν λισσοῖν τα φρένα τοῖ νια πόλειο ὀμως νιώθει

- 165 ἀλλά τε λάθρη γυῖα βαρύνεται, ἤδ' ἐ κιχάνει
δίψά τε καὶ λιμός, βλάβεται δὲ τε γούνατ' ἰόντι.
ὅς δ' ἐ κ' ἀνήρ οἴνοιο κορυσσάμενος καὶ ἔδωδ' ἔδωδ' ἔδωδ'
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολέμιζή,
θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, οὐδέ τι γυῖα
- 170 πρὶν κάμνει πρὶν πάντας ἐρωήσαι πολέμοιο.
ἀλλ' ἄγε λαὸν μὲν σκέδασον καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὄπλεσθαί· τὰ δ' ἔδωρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
οἰσέτω ἔς μέσσην ἀγορήν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ
ὀφθαλμοῖσιν ἴδωσι, σὺ δ' ἐ φρεσὶ σῆσιν ἰανθῆς.
- 175 ὀμνυέτω δὲ τοὶ ὄρκον ἐν Ἀργείοισιν ἀναστάς
μὴ ποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμενοι ἠδ' ἐ μιγῆναι·
ἢ θέμις ἐστὶν ἄναξ ἢ τ' ἀνδρῶν ἢ τε γυναικῶν·
καὶ δ' ἐ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσίν ἴλαος ἔστω.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἀ δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃς ἀρεσσάσθω
- 180 πειρή, ἵνα μὴ τι δίκης ἐπιδευέες ἔχησθα.
Ἄτρεΐδῃ σὺ δ' ἔπειτα δικαιοτέρος καὶ ἐπ' ἄλλω
ἔσσειαι. οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν βασιλῆα
ἀνδρ' ἀπαρέσασσθαι ὅτε τις πρότερος χαλεπήνη·
τὸν δ' αὐτὲ προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
- 185 χαίρω σεῦ Λαερτιάδῃ τὸν μῦθον ἀκούσας·
ἐν μοίρῃ γάρ πάντα δαίκεο καὶ κατέλεξας.
ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὁμόσοι, κέλεται δ' ἐ με θυμὸς,
οὐδ' ἐπιορκήσω πρὸς δαίμονος. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
μιμνέτω αὐτόθι τείος ἐπειγόμενός περ Ἴαρος·
- 190 μίμνετε δ' ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ὄφρα κε δῶρα
ἐκ κλισίῃς ἔλθῃσι καὶ ὄρκια πιστὰ τάμωμεν.
σοὶ δ' αὐτῷ τόδ' ἐγὼν ἐπιπέλλομαι ἠδ' ἐ κελεύω·
κρινάμενος κούρητας ἀριστήας Παναχαιῶν
δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεικέμεν, ὅσσ' Ἀχιλῆϊ
- 195 χθιζὸν ὑπέστημεν δῶσειν, ἀγέμεν τε γυναῖκας.
Ταλθύβιος δ' ἐ μοὶ ὦκα κατὰ στρατὸν εὐρύν Ἀχαιῶν
κάπρον ἐτοίμασάτω ταμείν Διὶ τ' Ἥελίῳ τε.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
Ἄτρεΐδῃ κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
- 200 ἄλλοτὲ περ καὶ μάλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι,
ὅππότε τις μεταπαυσωλὴ πολέμοιο γένηται
καὶ μένος οὐ τὸσον ἦσιν ἐνὶ στήθεσσι ἐμοῖσι.
νῦν δ' οἱ μὲν κέκαται δεδαίγμενοι, οὐς ἐδάμασσαν
Ἔκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κύδος ἔδωκεν,
- ὄλο καὶ πιο βαρὺ το σῶμα του, καὶ τον δαμάζει ἡ δίψα
μαζὶ κι ἡ πείνα, καὶ του λύνονται τὰ γόνατα, ὡς οδεύει.
Μα ο που φωμί χορτάσει τρώγοντας καὶ πει κρασί, καὶ πιάσει
ολημερίς μετὰ τον πόλεμο με των οχτρῶν τ' ασκέρια,
νιώθει αντριγιὰ τρανή στα στήθια του κι ακούραστα τὰ πόδια,
- ὡς να 'ρθει ἡ ὥρα που απ' τον πόλεμο θα γύρουν ὄλοι πίσω.
Πες τώρα να σκολάσει ἡ σύναξη, να συναχθεὶ το γιόμα,
κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας τὰ δῶρα ας φέρει ομπρός μας,
ὡς εἴμαστε ὄλοι ἐδῶ στη μάζωξη, καλὰ για να τα ἰδοῦνε
οὶ Δαναοί, καὶ συ στα φρένα σου χαρὰ βαθιά να νιώσεις.
Κι ἀκόμα ορθός, ἀντίκρα σε ὄλους μας, ας ορκιστεῖ, ποτέ του
πως δεν ἀνέβηκε στην κλίνη της, δεν ἔσμιξε μαζὶ της,
καθῶς το συνηθίζουμε ὄλοι μας, γυναῖκες κι ἀντρες, ρήγ' α'
κι ἔτσι καὶ συ πια τώρα γλύκανε τὴν πίκρα στην καρδιά σου.
Μετὰ ας σου κάνει στο καλύβι του, να σε καλοκαρδίσει,
- πλοῦσιο τραπέζι, ὅσα σου πρέπουνε μαθές, να τὰ 'χεις ὄλα.
Τώρα πια, γιε του Ἀτρέα, θα φέρνεσαι πιο δίκια στον καθένα.
Χαρὰ στο βασιλιά, που αν τὰ 'βαλε με κάποιον πρώτος, ὁμως
να φιλιωθεὶ μαζὶ του ἀργότερα γυρεύει μοναχός του!»
Κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας του ἀπηλογήθη τότε:
« Γιε του Λαέρτη, ἀλήθεια χαίρουμαι μ' αὐτὰ τὰ λόγια που 'πες'
τι ὄλα ὅπως ταίριαζε τὰ ἰστόρησες καὶ τὰ 'βαλες σε τάξη.
Τον ὄρκο παίρνω που μου γύρεψες, με σπρώχνει κι ἡ καρδιά μου'
μπρος στους θεούς ἐγὼ ὄρκο ψεύτικο δεν παίρνω' ὁμως ας μείνει
λίγο ο Ἀχιλλέας ἐδῶ, κι ας βιάζεται να βγει να πολεμήσει.
- Ὅλοι μαζὶ καὶ σεις για μείνετε, τὰ δῶρα ὡς που να φτάσουν
απ' το καλύβι μου καὶ κάνουμε πιστούς ἀγάπης ὄρκους.
Το θέλημα μου καὶ τὴ διάτα μου για ἀκου, Ὀδυσσεά, καὶ κάμε:
Τους πιο αντρειανούς λεβέντες διάλεξε μες στους Ἀργίτες ὄλους,
τὰ δῶρα απ' το δικό μου τ' ἄρμενο γοργὰ να κουβαλήσουν,
εμψὲς στον Ἀχιλλέα που τάξαμε, μαζὶ καὶ τις γυναῖκες.
Μα κι ο Ταλθύβιος στα πλατύχωρα των Ἀχαιῶν λημέρια
κάπρω ας μου βρεῖ γοργὰ, να σφάξουμε στον Ἥλιο καὶ στο Δία.»
Τότε ο Ἀχιλλέας ο φτεροπόδαρος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
«Υγιέ του Ἀτρέα, τρανέ Ἀγαμέμνονα, ρηγάρχη τιμημένε,
- μια ἀλλῃ φορὰ μπορεῖτε, ἀργότερα, για τούτα να γνοιαστεῖτε,
σαν τύχει ἀναπαή στον πόλεμο να κάνουμε μιαν ὥρα
καὶ δε θα βράζει τόσο ἡ μάνητα μες στα δικά μου στήθια.
Μα τώρα που οὶ δικοὶ μας κοίτουνται στο χῶμα, σπαραγμένοι
ἀπὸ τον Ἐντορα. σαν του 'δωκεν ο Δίας τὴ νίκη—τῶρα

- 205 ὤμεις δ' ἔς βρωτῶν ὀτρύνετον· ἦ τ' ἂν ἔγωγε
νῦν μὲν ἀνώγοιμι ππολεμίζειν υἱᾶς Ἀχαιῶν
νήσιας ἀκμήνους, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὴν τεισαίμεθα λῶβην.
πρὶν δ' οὐ πῶς ἂν ἔμοιγε φίλον κατὰ λαίμον' εἶη
- 210 οὐ πόσις οὐδὲ βρώσις ἐταίρου τεθνηῶτος
ὅς μοι ἐνὶ κλισίῃ δεδαϊγμένος ὄξεϊ χαλκῷ
κεῖται ἀνά πρόθυρον τετραμμένος, ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
μύρονται· τό μοι οὐ τι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν,
ἀλλὰ φόνος τε καὶ αἶμα καὶ ἀργαλέος στόνος
ἀνδρῶν.
- 215 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
ὦ Ἀχιλεῦ Πηλῆος υἱὲ μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
κρείσσων εἰς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
ἔγχει, ἐγὼ δὲ κε σεῖο νοήματι γε προβαλοίμην
πολλόν, ἐπεὶ πρότερος γενόμεν καὶ πλείονα οἶδα.
- 220 τῷ τοι ἐπιπλήτω κραδίῃ μύθοισιν ἔμοισιν.
αἰψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,
ἦς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν,
ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα
Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
- 225 γαστέρι δ' οὐ πῶς ἔστι νέκυν πενθήσαι Ἀχαιοῦς·
λίην γάρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
πίπτουσιν· πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάνῃσι
νηλέα θυμὸν ἔχοντας ἐπ' ἤματι δακρῦσαντας·
- 230 ὅσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται
μεμνήσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμές αἰεὶ
ἔσσάμενοι χροῖ χαλκὸν ἀτειρέα. μηδὲ τις ἄλλην
λαῶν ὀτρυντῶν ποτιδέγμενος ἰσχανάσθω·
- 235 ἦδε γάρ ὀτρυντῶς κακὸν ἔσσειται ὅς κε λίπηται
νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων· ἀλλ' ἀθροοὶ ὀρμηθέντες
Τρῶσιν ἐφ' ἵπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὄξυν Ἄρηα.
ἦ καὶ Νέστορος υἱᾶς ὀπάσασατο κυδαλίμοιο
Φυλεῖδην τε Μέγητα Θοάνατ' τε Μηριόνην τε
- 240 καὶ Κρειοντιάδην Λυκομήδεα καὶ Μελάνιππον·
βᾶν δ' ἵμεν ἔς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον·
ἐπτά μὲν ἐκ κλισίης τρίποδας φέρον, οὓς οἱ ὑπέστη,
αἰθῶνας δὲ λέβητας ἑξήκοσι, δῶδεκα δ' ἵππους·
- να στρώσουμε τραπέζι θέλετε; Καλύτερο θαρρῶ 'να
να βγουν ἀφάγωτοι, ἀγιομάτιστοι να χτυπηθοῦν οἱ Ἀργίτες
τούτη την ὥρα εὐτὺς· κι ἀργότερα, στου ἡλίου το γέρμα, δεῖπνο
πλοῦσιο ας γνοιαστοῦμε πια, σα θα 'χουμε ξοφλήσει τη ντροπὴ μας.
Ὅμως πιο πρὶν κρασί δε δύναται κι οὐδὲ φαγὶ ο λαίμὸς μου
- να κατεβάσει' μένα ο σύντροφος σκοτώθη! Σπαραγμένος
με κοφτερό χαλκὸ μου κοιτεται μες στο καλύβι τώρα,
κατὰ την ξύπνορα κοιτάζοντας, και γύρα του οἱ σύντροφοι
θρηνοῦν. Γι' αὐτὰ λοιπὸν δε γνοιάζομαι, που λέτε εσεῖς, καθόλου'
αἶμα ζητῶ, σφαγὴ και γόσματα φριχτὰ των πολεμάρχων!»
Τότε ο Ὀδυσσεύς ο πολυκάτεχος του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
«Γιε του Πηλέα, που ο πιο λιοντόκαρδος στους Ἀχαιοὺς λογιέσαι,
ἔχεις ἀντρεία ἀπὸ μένα πιότερη, περνάς με στο κοντάρι
πολύ, μα λέω κι ἐγὼ στη φρόνεψη πῶς σε νικῶ περίσσια·
τι εἶμαι ἀπὸ σένα γεροντότερος και πιο πολλὰ κατέχω.
- Υπομονή λοιπὸν στα λόγια μου τώρα η καρδιά σου ας κάνει.
Γοργὰ μπουχτίζεις ἀπ' τον πόλεμο, που πλήθια ἀπὰ στο χῶμα
σκορπίζει γύρα το δρεπάνι του τα θερισμένα ἀστάχια'
κι εἶναι η σοδειά σου κακορίζικη, τη ζυγαριά σαν κλίνει
ο Δίας, που κυβερνάει τον πόλεμο στις γῆς το ἀνθρωπολόγι.
Οἱ Ἀργίτες το νεκρὸ δε γίνεται με την κοιλιὰ να κλάψουν,
τι πλήθιοι ἀπανωτοὶ σωριάζονται στο χῶμα κάθε μέρα'
πότε λοιπὸν ἀπὸ τον κάματο κανεῖς να ξανασάνει:
Ὡστόσο εμεῖς ὅποιον σκοτώνεται να θάβουμε ταιριάζει
με ἀνέσπλαχνη καρδιά, θρηνώντας τον τη μέρα ἐκεῖνη μόνο.
- Κι ὅσοι γλιτώνουν ἀπ' τον πόλεμο τον ἀγριο, ας μην ξεχνοῦνε
να τρων, να πίνουν, να 'χουν δύναμη, με πιο μεγάλο πείσμα
δίχως ξανάσα τους ἀντίμαχους να πολεμοῦμε πάντα,
χαλκὸ φορώντας ἀκατάλυτο. Μα τώρα ομπρός, κανέναν
να μη χασομερά, προσμένοντας να πάρει κι ἄλλη διάτα'
τι ὅποιος προσμένει κι ἄλλη διάτα μας βαριά θα το πλερώσει,
στα πλοῖα που θα βρεθεῖ τ' Ἀργίτικα. Λοιπὸν μαζί ας ριχτοῦμε
πάνω στους Τρῶες τους ἀλογάρηδες, χτυπώντας τους με λύσσα.»
Εἶπε, και του ἀντρειωμένου Νέστορα τους γίους μαζί του παίρνει
και του Φυλέα το γιο το Μέγητα, το Θοά, το Λυκομήδη
- το γιο του Κρέοντα, το Μελάνιππο και το Μηριόνη, κι ὅλοι
για το καλύβι του Ἀγαμέμνονα, του γιου του Ἀτρέα, τράβηξαν.
Κι εὐτὺς ο λόγος πράξη γίνηκε μονοστιγμῆς, και πήραν
τα ἐφτά τρίποδια και τα δῶδεκα φαριά που του 'χε τάξει,
μαζὶ και τ' ἀντιδόβολα εἴκοσι λεβέτια ἀπ' το καλύβι'

- 245 ἐκ δ' ἄγον αἶψα γυναῖκας ἀμύμονα ἔργα ἰδίας
ἐπτ', ἀτὰρ ὀγδοάτην Βρισηῖδα καλλιπάρηον.
χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσσεὺς δέκα πάντα τάλαντα
ἦρχ', ἅμα δ' ἄλλοι δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιῶν.
καὶ τὰ μὲν ἐν μέσση ἀγορῇ θέσαν, ἂν δ' Ἀγαμέμνων
- 250 ἴστατο· Ταλθύβιος δὲ θεῶν ἐναλίγκιος αὐδὴν
κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Ἄτρεΐδης δὲ ἐρυσάμενος χεῖρεςσι μάχαιραν,
ἢ οἱ πὰρ ξίφος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος Διὶ χεῖρας ἀνασχῶν
- 255 εὐχέτο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν εἶατο σιγῇ
Ἀργεῖοι κατὰ μοῖραν ἀκούοντες βασιλῆος.
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν ἰδῶν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος
Γῆ τε καὶ Ἥλιος καὶ Ἐρινύες, αἶθ' ὑπὸ γαῖαν
- 260 ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὁμόσση,
μὴ μὲν ἐγὼ κούρη Βρισηῖδι χεῖρ' ἐπένεικα,
οὔτ' εὐνήσ πρόφασιν κεκρημένος οὔτε τευ ἄλλου.
ἀλλ' ἔμεν' ἀπρωτίμαστος ἐνὶ κλισίησιν ἐμῆσιν.
εἰ δὲ τι τῶνδ' ἐπίορκον ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
- 265 πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν ὅτις σφ' ἀλίθηται
ὁμόσσας.
ἢ καὶ ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε νηλεῖ χαλκῶ.
τὸν μὲν Ταλθύβιος πολιῆς ἀλὸς ἐς μέγα λαῖψμα
ῥίψ' ἐπιδινήσας βόσιν ἰχθύσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἀνστάς Ἀργεῖοισι φιλοππολέμοισι μετηύδα·
- 270 Ζεῦ πάτερ ἢ μεγάλας ἄτας ἄνδρεςσι διδοῖσθα·
οὐκ ἂν δὴ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἐμοῖσιν
Ἄτρεΐδης ὥρῖνε διαμπερές, οὐδέ κε κούρη
ἦγεν ἐμεῦ ἀέκοντος ἀμήχανος· ἀλλὰ ποθὶ Ζεὺς
ἦθελ' Ἀχαιοῖσιν θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.
- 275 νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.
ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορῆν αἰψηρῆν.
οἳ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἐὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος,
δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο,
βὰν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θείοιο.
- 280 καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίησιν θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας,
ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί.
Βρισηῖς δ' ἄρ' ἔπειτ' ἰκέλη χρυσῆ Ἀφροδίτῃ
ὥς ἴδε Πάτροκλον δεδαιγμένον ὀξεῖ χαλκῶ,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγ' ἐκώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσε
- κι εφτά γυναῖκες, που αμεγάδιαστες κάτεχαν τέχνες, βγάζουν,
και του Βρισεά τη ροδομάγουλη στερνά στερνά την κόρη.
Δέκα ο Οδυσσεάς ζυγιάζει τάλαντα χρυσάφι, και διαγέρνει.
κι οι άλλοι αντρειωμένοι Αργίτες πίσω του τα δώρα εκουβαλούσαν.
Κι ως φτάσαν και στη μέση τά 'βαλαν της συντυχιας, ασκώθη
- ο γιος του Ατρέα, και πλάι στο ρήγα του στεκόταν ο Ταλθύβιος,
που στη φωνή θεό σου θύμιζε, τον κάπρο ανακρατώντας.
Και τα μαχαίρι του ο Αγαμέμνονας πιάνει και σέρνει, πάντα
που δίπλα στου σπαθιού του εκρέμουνταν το μακρουλό θηκάρι'
κι έκανε αρχή απ' του κάπρου κόβοντας τις τρίχες, και τα χέρια
μετά στο Δία σηκώνει' αμίλητοι τρογύρα του εκαθόνταν
οι Αργίτες όλοι, όπως και ταίριαζε, το βασιλιά ν' ακούσουν.
Κι ευκήθη τότε, τον απλόχωρο τον ουρανό θωρώντας:
« Μάρτυς μου ο Δίας, απ' τούς αθανάτους ο πιο τρανός κι ο
κάλλιος·
τη Γη, τον Ἥλιο κράζω μάρτυρες, τις Ερινύες ακόμα,
- που τους νεκρούς γδικιούνται, αν κάποτε τον όρκο τους πάτησαν
στην κόρη του Βρισεά δεν άπλωσα ποτέ μου εγώ το χέρι,
μηδέ για να φραθώ την κλίνη της μηδέ για τίποτα άλλο,
μον' άγγιαχη μες στο καλύβι μου κρατήθη πάντα εκείνη.
Κι αν τίποτα απ' αυτά τα ορκίστηκα ψεματινά, ας μου δώσουν
μύρια κακά οι θεοί, όσα δινουνε μαθές στους ορκοπάτες.»
Είπε, και κόβει με το ανέσπλαχνο μαχαίρι το λαρυγγί
του κάπρου, κι ο Ταλθύβιος υστερά μες στο αφρισμένο κύμα
στριφογυρνώντας τον επέταξε θροφή στα ψάρια. Ασκώθη
τότε ο Αχιλλέας στους πολεμόχαρους αντίκρυ Αργίτες κι είπε:
- «Πατέρα Δία, δεν είναι ψέματα πως τους θνητούς τυφλώνεις
βαριά' τι αλλιώτικα δε θ' άναβεν ο γιος του Ατρέα ποτέ του
τόση μια μάνητα στα στήθια μου· την κόρη αθέλητα μου
με τόσο πείσμα δε θα μου 'παιρνε' μα ο Δίας το δίχως άλλο
θα 'βαλε πόθο, Αργίτες άμετροι να κατεβούν στον Άδη.
Μα σύρτε τώρα, γιοματίσετε, να μπούμε πια στη μάχη.»
Έτσι τους μίλησε, και σκόλασε τη σύναξη με βιάση,
κι εκείνοι γρήγορα διασκόρπισαν καθένas στο άρμενο του.
Οι γαύροι Μυρμιδόνες γνοιάζουνταν ωστόσο για τα δώρα,
και στου Αχιλλέα του αρχοντογέννητου το πλοίο τα κουβαλούσαν
- τ' άλλα τα 'βαλαν στα καλύβια του, κάθισαν τις γυναῖκες,
και τ' άτια οι ξακουσμένοι σύντροφοι με το κοπάδι σμίγουν.
Κι η κόρη του Βρισεά, πανέμορφη σαν τη χρυσή Αφροδίτη,
με κοφτερό χαλκό τον Πάτροκλο σαν είδε σπαραγμένο,
πάνω του πέφτει ξεφωνίζοντας. και πήσε να ξεσκίζει

285 στήθεά τ' ἤδ' ἀπαλήν δειρήν ἰδὲ καλὰ πρόσωπα.
εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ εἵκυβα θεῆσι·
Πάτροκλέ μοι δειλῆ πλείστον κεχαρισμένε θυμῷ
ζῶν μὲν σε ἔλειπον ἐγὼ κλισίηθεν ἰούσα,
νῦν δέ σε τεθνηῶτα κичάνομαι ὄρχαμε λαῶν

290 ἄψ ἄνιούσ'· ὡς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεὶ.
ἄνδρα μὲν ᾧ ἔδοσάν με πατήρ καὶ πότνια μήτηρ
εἶδον πρό πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξεῖ χαλκῷ,
τρεις τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ,
κηδείους, οἱ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον.

295 οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες, ὄτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκύς
Ἀχιλλεὺς
ἔκτεινε, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,
κλαίειν, ἀλλὰ μ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο
κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ' ἐνὶ νηυσὶν
ἐς Φθίην, δαΐσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι.

300 τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνηῶτα μείλιχον αἰεὶ.
ὡς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε'
ἐκάστη.
αὐτὸν δ' ἄμφι γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο
λίσσομενοι δειπνήσαι· ὃ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων·

305 λίσσομαι, εἴ τις ἔμοιγε φίλων ἐπιπείθεθ' ἑταίρων,
μῆ με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτῆτος
ἄσασθαι φίλον ἦτορ, ἐπεὶ μ' ἄχος αἰὼν ἰκάνει·
δύναται δ' ἐς ἥλιον μενέω καὶ τλήσομαι ἔμπης.
ὡς εἰπὼν ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασεν βασιλῆας,

310 δοῖω δ' Ἀτρεΐδα μενέτην καὶ δῖος Ὀδυσσεύς
Νέστωρ Ἰδομενέας τε γέρων θ' ἵππηλάτα Φοῖνιξ
τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον· οὐδὲ τι θυμῷ
τέρπετο, πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος.
μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνενεῖκατο φώνησέν τε·

315 ἦ ῥά νύ μοι ποτε καὶ σὺ δυσάμμορε φίλταθ' ἑταίρων
αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας
αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὅπότε σπερχοῖατ' Ἀχαιοὶ
Τρῶσιν ἐφ' ἵπποδάμοισι φέρειν πολὺδακρυν Ἄρηα.
νῦν δὲ σὺ μὲν κείσαι δεδαϊγμένος, αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ

320 ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος ἐνδον ἐόντων
σῆ ποθῆ· οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι,
οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
ὅς που νῦν Φθίῃφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει
χρήτει τοιοῦδ' υἱός· ὃ δ' ἄλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ

τον απαλό λαιμό, τα στήθη της και τ' ὠριο πρόσωπο της.
Κι ἔλεεν αὐτὰ ἡ γυναῖκα, που 'μοιαζε με τις θεές, θρηνηώντας:
« Πάτροκλε, τόσο που ἡ τρισάμοιρη περίσσια σ' αγαπούσα!
Αχ, ζωντανὸ σε ἀφήκα φεύγοντας ἀπ' το καλύβι ετοῦτο,
και τώρα που γυρίζω, ρήγα μου, σε βρίσκω σκοτωμένο!

Αχ, πῶς πλακώνει ἀλήθεια πάνω μου το 'να κακό πᾶ στ' ἄλλο!
Τον ἄντρα, που ο πατέρας μου 'δῶκε κι ἡ σεβαστή μου ἡ μάνα,
μπροστά στο κάστρο που διαφέντευε τον εἶδα σπαραγμένο
με κοφτερό χαλκό· τ' ἀδέρφια μου τα τρία, τ' αγαπημένα,
που μια κοιλιά μας γέννα, ἐτράβηξαν κι αὐτὰ μαζί στον Ἄδη.
Μα κι ἐτσι ἐσύ να κλαίω δε μ' ἀφηνες, του θεϊκού του Μύνη
ἀπ' το γοργό Ἀχιλλέα σαν πάρθηκε το κάστρο, και σκοτώθη
το ταίρι μου, μόν' ἔλεες πάντα σου, θα μ' ἔκανες γυναῖκα
του θεϊκού Ἀχιλλέα, θα μ' ἔφερνες στη Φθία με τα καράβια,
και θα γιορτάζαμε το γάμο μας στους Μυρμιδόνες μέσα.

Γι' αὐτό κι ο θρήνος μου εἶναι ἀστέρευτος, που 'σούν γλυκός κι
εχάθης!»

Αὐτὰ θρηνηώντας του 'λεε, κι ἐκλαίγαν μαζί της κι οἱ γυναῖκες,
τάχα τον Πάτροκλο, μα πίσω του τα πάθη τα δικά τους.
Κι ἐκείνον τότες οἱ πρωτόγεροι με παρακάλια ἐζῶσαν,
κάπι να φάει, μ' αὐτός δεν ἠθελε, μόν' ἔλεγε θρηνηώντας:
« Ἄν θέτε να μ' ἀκούστε, σύντροφοι, τη χάρη κάνετε μου'
να φράνω με ψωμί τα σπλάχνα μου μη μου ζητάτε ἀκόμα,
μηδὲ και με κρασί, τι ἀβάσταχτο νογῶ τον πόνο ἐντός μου.
Θα καρτερῶ το λιοβασίλεμα, και θα βασιτάζω κι ἐτσι.»
Αὐτὰ τους εἶπε, και προβόδησε τους ἄλλους βασιλιάδες'

μείναν οἱ γιοι του Ἀτρέα κι ο Φοῖνικας, ο γέρο αλογολάτης,
ἐκεῖ, κι ο Ἰδομενέας κι ο Νέστορας κι ο γαῦρος Ὀδυσσεάς,
για να ξεδώσει ἀπὸ τον πόνο του· μ' ἀπὸς στο ματωμένο
στόμα του πολέμου ἀν δεν ἐμπαινε, που να ξεδώσει ο νους του!
Κι ὡς τον θυμήθηκε, ἀναστένανε βαθιά του κι εἶπε τότε:

«Και συ μαθές πιο πρὶν, βαριόμοιρε, που ἀπ' ὄλους πιο αγαπούσα,
μες στο καλύβι ἀπὸς σου νόστιμο μου το 'στρωνες το γιόμα
με προθυμία κι ἀσπούδα, ὡς βιάζονταν οἱ Ἀργίτες κάθε τόσο
στους Τρῶες τους ἀλογάδες πόλεμο πολὺδακρο ν' ἀσκῶσουν.
Και τώρα ἐσύ μπροστά μου κοίτεσαι νεκρός, κι ἐμὲ ἡ καρδιά μου

ψωμί, κρασί, σταλιά δε γεύεται, κι ἀς ἔχω μέσα ἀπ' ὄλα,
ἀπ' τον καημό σου· τι χειρότερο δε γίνεται να πάθω
ἄλλο κακό, κι ἀκόμα ἀν μου 'λεγαν πῶς πέθανε ο γονιός μου'
που τώρα ἐκεῖ στη Φθία τα μάτια του ποτάμι λέω θα τρέχουν,
τέτοιος τοανός υνιός που του 'λειψε' κι ἐνῶ σε τόπους ξένους

- 325 εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶν πολεμίζω·
ἤδ' ὅν ὄς Σκύρω μοι ἔνι τρέφεται φίλος υἱός,
εἴ που ἔτι ζῶει γε Νεοπτόλεμος θεοειδής.
πρὶν μὲν γάρ μοι θυμός ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι ἀπ' Ἄργεος ἵπποβότοιο
- 330 αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σέ δέ τε Φθίην δὲ νέεσθαι,
ὡς ἂν μοι τὸν παῖδα θεῆ ἐνὶ νηϊ μελαίην
Σκυρόθεν ἐξαγάγοις καὶ οἱ δεξιείας ἕκαστα
κῆσιν ἐμὴν δμῳάς τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα.
ἤδη γὰρ Πηληϊά γ' ὄιομαι ἢ κατὰ πάμπαν
- 335 τεθνάμεν, ἢ που τυτθὸν ἔτι ζῶοντ' ἀκάχησθαι
γῆρατ' ἐστυγερωῶ καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον αἰεὶ
λυγρὴν ἀγγελίην, ὄτ' ἀποφθιμένοιο πύθηται.
ὡς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες,
μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον·
- 340 μυρομένους δ' ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
τέκνον ἐμόν, δὴ πάμπαν ἀποίχεται ἀνδρὸς ἔηρος.
ἦ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεύς;
κεῖνος ὃ γε προπάραιθε νεῶν ὀρθοκραιράων
- 345 ἦσται ὀδυρόμενος ἔταρον φίλον· οἳ δὲ δὴ ἄλλοι
οἴχονται μετὰ δαίπνον, ὃ δ' ἄκημος καὶ ἄπαστος.
ἀλλ' ἴθι οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξον ἐνὶ στήθεσσι, ἵνα μὴ μιν λιμός ἴκηται.
ὡς εἰπὼν ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
- 350 ἦ δ' ἄρπη εἵκουῖα ταυπητέρυγι λιγυφώνω
οὐρανοῦ ἐκκατεπάλτο δι' αἰθέρος. αὐτὰρ Ἄχαιοι
αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν· ἦ δ' Ἀχιλλῆϊ
νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξ', ἵνα μὴ μιν λιμός ἀτερπῆς γούναθ' ἴκοιτο·
- 355 αὐτὴ δὲ πρὸς πατρός ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ
ῶχετο, τοῖ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θαῶων.
ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται
ψυχραὶ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέασο,
ὡς τότε ταρφειαὶ κόρυθες λαμπρὸν γανώωσαι
- 360 νηῶν ἐκφορέοντο καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
θώρηκές τε κραταιγύαλοι καὶ μείλινα δοῦρα.
αἶγλη δ' οὐρανὸν ἴκε, γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθῶν
χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς· ὑπὸ δὲ κτύπος ὄρνυτο
ποσσὶν
ἀνδρῶν· ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο διὸς Ἀχιλλεύς.
- για τη φριχτὴν Ἑλένη κάθουμαι καὶ με τοὺς Τρώες χτυπιέμαι.
Καὶ για το γιο μου ἀκόμα ἀν μάθαινα, που ἀντρώνεται στη Σκύρο,
ἀν ἰσως καὶ μου ζεὶ ὁ Νεοπτόλεμος ὁ θεοδιωματάρης·
τι πάντα πρὶν στα στήθη μέσα μου λογάριζα πως μόνος
εγὼ ἀπὸ το Ἄργος το ἀλογόθροφο μακριά θα σκοτωνόμουν,
στην Τροίαν ἐδώ, καὶ συ θα γύριζες πίσω στη Φθία, το γιο μου
ἀπὸ τη Σκύρο μες στο γρήγορο, το μαῦρο σου καράβι
να πάρεις, να τον πας στο σπίτι του, να του τα δείξεις ὅλα,
το βιος μου, το τρανὸ ἀψηλόροφο παλάτι καὶ τοὺς δούλους·
τι πια ὁ Πηλέας ἔχει, ἀπεικάζουμαι, πεθάνει μια για πάντα,
για, κι ἀν ζωὴ μια στάλα του 'μεινε, τα βάσανα τον τρώνε
κι ἀπ' τα ἔρμα γέρατα κι ἀπ' το ἀπαφτο το καρδιοχτύπι, πότε
το μαῦρο θα του παν το μῆνυμα, να μάθει το χαμὸ μου.»
Αὐτὰ θρηνώνοντας ἔλεε, κι ἐκλαιγαν μαζί του κι οἱ γερόντοι,
καθεὶς τα ὅσα ἀφήσε θυμάμενος μακριά, στο ἀρχοντικό του.
Κι ὁ γιος του Κρόνου, ὡς εἶδε που 'κλαιγαν, ἐμυχοπόνεσέ τους,
καὶ λόγια μίλησε ἀνεμάρπαστα στην Ἀθηνα γυρνώντας:
«Πια ολότελα ἀπαρνήθης, κόρη μου, τον ἀξιο ετοῦτον ἀντρα!
Τον Ἀχιλλέα μαθές δε γνοιάζεσαι καθόλου στην καρδιά σου.
Μπρος στα καράβια τα ὀρθοκέρατα πῶς κάθεται για ἰδές τον,
τον ἀκριβὸ του ἀκράνη κλαίγοντας· να φάνε πῆγαν οἱ ἄλλοι,
καὶ μόνο ἐκεῖνος ἀγιομάτιστος κι ἀφάγωγος κρατιέται.
Μον' τρέχα, στάλαξε του ἀθάνατο κρασί στα στήθια μέσα
καὶ θεϊκιά θροφή πανέμοσση, να μὴν τον κόψει ἡ πείνα.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ Ἀθηνα, που το 'θελε κι ἀπὸ τα πρὶν, πετάχτη,
κι ὡς φαρδιοφτέρουγος, στριγγόφωνος ἀγίουπάς ἀπ' τα οὐράνια
χιμίζει τον αἰθέρα σκίζοντας, κι ὡς μες στο ἀσκέρι οἱ Ἀργίτες
γοργὰ ἀρματώνουνταν, ἀθάνατο κρασί ἡ θεὰ σταλάζει
καὶ θεϊκιά θροφή πανέμοσση μες στου Ἀχιλλέα τα στήθη,
τα γόνατα μαθές ἡ ἀνήμερη να μὴν του κόψει πείνα·
καὶ στου τρανοῦ μετὰ πατέρα της το στέριο το παλάτι
γυρνάει. Κι ὡστόσο αὐτοὶ ἀπ' τα γρήγορα ξεχύνουνταν καράβια.
Ὁ Δίας πυκνὸ πῶς ρίχνει κάποτε το χιόνι στούπτες στούπτες,
ἀπ' του βοριά του αἰθερογέννητου το φύσημα σπρωγμένο·
ὁμοια πυκνά καὶ τότε ἀστράφτοντας μέσα στον ἥλιο κρᾶνη
ἀπ' τα καράβια ξεπετάγονταν κι ἀφαλωτές ἀσπίδες
καὶ στεριογυβωμένοι θώρακες καὶ φράξινα κοντάρια.
Ψηλά στα οὐράνια ἡ λάμψη ἀπλώθηκε, κι ἡ γῆς ἀκέρια γύρα
ἀπ' του χαλκοῦ το φέγγος γέλασε· καὶ των ἀντρῶν τα πόδια
βροντούσαν. Κι ὁ Ἀχιλλέας στη μέση τοὺς φορούσε τ' ἄρματά του.
Τα δόντια του νοικοῦσεσες που 'τοῖζαν· κι ἴδια φωτιά που ἀνάβει

365 τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλε, τῷ δὲ οἱ ὄσσε
λαμπέσθην ὡς εἴτε πυρός σέλας, ἐν δὲ οἱ ἦτορ
δύν' ἄχος ἀτλητον· ὃ δ' ἄρα Τρωσιν μινεαίνων
δύσετο δῶρα θεοῦ, τὰ οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε

370 καλὰς ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσι δύνεν.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον
χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε σπιβαρόν τε
εἶλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ' ἦϊτε μήνης.

375 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτησι φανήη
καιόμενιο πυρός, τό τε καίεται ὑπόθ' ὄρεσφι
σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ· τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἴκανε

380 καλοῦ δαιδαλέου· περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας
κρατὶ θέτο βριαρῆν· ἢ δ' ἀστήρ ὡς ἀπέλαμπεν
ἵππουρις τρυφάλεια, περισσεῖοντο δ' ἔθειραι
χρῦσαι, ἃς Ἥφαιστος ἴει λόφον ἀμφὶ θαμείας.
πειρήθη δ' ἔο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεύς,

385 εἰ οἱ ἐφαρμόσσειε καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα·
τῷ δ' εὔτε περὰ γίνετ', αἶριε δὲ ποιμένα λαῶν.
ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρῴων ἐσπάσασ' ἔγχος
βριθὺ μέγα σπιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος
Ἀχαιῶν
πάλλειν, ἀλλὰ μιν οἷος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·

390 Πηλιὰδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς φόνον ἔμμεναι ἠρώεσσιν·
ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφιέποντες
ζεύγνυον· ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἔσαν, ἐν δὲ
χαλινοῦς
γαμφηλῆς ἔβαλον, κατὰ δ' ἠνία τείναν ὀπίσσω

395 κολλητὸν ποτὶ δίφρον· ὃ δὲ μάστιγα φαεινὴν
χειρὶ λαβῶν ἀραρυῖαν ἐφ' ἵπποισιν ἀνόρουσεν
Αὐτομέδων· ὀπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεύς
τεύχεσι παμφαίνων ὡς τ' ἠλέκτωρ Ὑπερίων,
σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἐοῖο·

400 Ἐάνθε τε καὶ Βαλίε τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης
ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἠνιοχῆα
ἄψ Δαναῶν ἐς ὄμιλον ἐπεὶ χ' ἔωμεν πολέμοιο,
μηδ' ὡς Πάτροκλον λίπετ' αὐτόθι τεθνήωτα.
τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγῶφι προσέφη πόδας αἰόλος
ἵππος

τα δυο του μάτια άστραφταν, κι έπνιγεν ο πόνος την καρδιά του
αβάσταχτος· κι αυτός, μανιάζοντας στους Τρώες να πέσει απάνω,
τα θεία φορούσε δώρα, του Ηφαιστου που του 'χε φτιάσει η τέχνη.
Και πρώτα γύρα απ' τ' αντικνήμια του περνά κνημίδες ώριες,

που με θηλύκια στους αστράγαλους σφίγγονταν ασημένια·
δεύτερα πέρασε το θώρακα τρογύρα από το στήθος'
μετά το ασημοκαρφοπλούμιστο σπαθί περνά στους ώμους,
το χάλκινο, και το θεόρατο, βαρύ σκουτάρι αρπάζει,
που σαν του φεγγαριού αντιφέγγιζε ψηλά το λάμπισμά του.
Βαθιά απ' το πέλαο πώς το αντίφεγγα θωρούν οι ναύτες ξάφνου
από φωτιά, σε στάνη απόμερη, που άναψαν οι τσοπάνοι,
πα στο βουνό, μα εκείνους άθελα τους σπρώχνουν όζω οι μπόρες,
στην ψαροθρόφα μέσα θάλασσα, μακριά από τους δικούς τους·
παρόμοια απ' τ' ώριο, μυριοξόμπλιαστο σκουτάρι του Αχιλλέα

ψηλά στα ουράνια η λάμψη ανέβαινε' κι ασκώνοντας το κράνος
το στέριο, στο κεφάλι ολόγουρα το φόρεσε' σαν άστρο
το φουντωμένο κράνος ξάστραφτε, και γύρα οι τρίχες σειούταν·
χρυσές, για φούντα που 'χεν ο Ἥφαιστος πυκνές στεριώσει απάνω.
Κι ως ο Αχιλλέας εζώστη τ' άρματα, πήρε γοργά να τρέχει,
να ιδεί αν του πάνε, αν παίζουν μέσα τους τ' αρχοντικά του μέλη·
κι αυτά ήταν λες φτερά και σήκωναν το βασιλιά απ' αλάφρου.
Το γονικό βαρύ, ακατάλυτο, τρανό στερνά κοντάρι
παίρνει απ' τη θήκη του' δε δύνουνταν κανένας να το παίξει
Αργίτης άλλος μες στα χέρια του, μόνο ο Αχιλλέας μπορούσε—

το φράξινο κοντάρι, ο Χείρωνας που απ' τις κορφές του Πηλίου
για να σκοτώνει ηρώους αντρόκαρδους στον κύρη του είχε δώσει.
Ο Ἄλκιμος τότε κι ο Αυτομέδοντας πιάνουν και ζεύουν τ' άτια,
τα καλοκάμωτα φορώντας τους λουριά, κι απ' τις μασέλες
περνούν τα χαλινάρια, κι έπειτα τραβούν τα γκέμια πίσω
στο στέριο αμάξι' κι ο Αυτομέδοντας το αστραφερό μαστίγι,
το ταιριαστό στο χέρι του, άρπαξε, και πήδηξε στ' αμάξι
με βιάση· κι ο Αχιλλέας ανέβηκε ξοπίσω, αρματωμένος,
μες στ' άρματά του στραφταλίζοντας, σαν ήλιος φωτοβόλος·
κι άγρια φωνάζοντας τ' αλόγατα τα γονικά προστάζει:

«Βαλίε και Ἐάνθε, κοσμοξάκουστα παιδιά της Φτεροπόδας,
τη φορά τούτη ο αλογολάτης σας το νου σας να γλιτώσει
στους Δαναούς ξανά, τον πόλεμο σα θα 'χουμε χορτάσει.
Μην τον αφήσετε σαν τον Πάτροκλο στο κάμφο σκοτωμένο!»
Και κάτω απ' το ζυγό ο φτερόποδος του απηλογήθη Ἐάνθος,
σκίβοντας ξάφνου το κεφάλι τοι' κι αλάκερή τοι η νύτη

- 405 Ξάνθος, ἄφαρ δ' ἤμυσε καρῆατι· πᾶσα δὲ χαίτη
ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν οὐδας ἴκανεν·
αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
καὶ λίην σ' ἔτι νῦν γε σαώσομεν ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ·
ἀλλὰ τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον· οὐδέ τοι ἡμεῖς
- 410 αἴτιοι, ἀλλὰ θεὸς τε μέγας καὶ Μοῖρα κραταιή.
οὐδὲ γὰρ ἡμετέρη βραδυτήτι τε νωχελίη τε
Τρῶες ἀπ' ὤμοιν Πατρόκλου τεύχε' ἔλοντο·
ἀλλὰ θεῶν ὤριστος, ὃν ἠϋκομος τέκε Λητώ,
ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι καὶ Ἔκτορι κύδος ἔδωκε.
- 415 νῶϊ δὲ καὶ κεν ἄμα πνοιῆ Ζεφύροιο θέοιμεν,
ἦν περ ἐλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
μόρσιμόν ἐστι θεῶ τε καὶ ἀνέρι Ἴφι δαμῆναι.
ὥς ἄρα φωνήσαντος Ἐρινύες ἔσχεθον αὐδήν.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·
- 420 Ξάνθε τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
εὖ νυ τὸ οἶδα καὶ αὐτὸς ὁ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι
νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
οὐ λήξω πρὶν Τρῶας ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο.
ἦ ῥα, καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους.
- πλαί στο ζυγὸ στο χῶμα εσοῦρνονταν, ξεφεύγοντας τη ζεῦλα'
τι ανθρώπινη λαλιά του εχάρισεν η κρουσταλλόχερη Ἥρα:
«Θα σε γλιτώσουμε, μη γνοιάζεσαι, τρανέ Αχιλλέα, και πάλε·
ὁμως ζυγώνει η μαύρη μέρα σου' κι ουδ' είναι εμεῖς που φταίμε,
- μονάχα η Μοῖρα η τρανοδύναμη κι ένας θεὸς μεγάλος.
Δεν είναι ἀπὸ δικιά μας ἀργητα μηδὲ κι οκνιά καθόλου,
που οι Τρῶες ἀρπαξαν ἀπ' του Πάτροκλου τους ὠμούς τ' ἀρμάτα
σου'
της ωριοπλέξουδης τον σκότωσε Λητώσ ο γιος, ἀπ' ὅλους
ο πιο τρανὸς θεός, και χάρισε στον Ἐχτορα τη νίκη.
Εμεῖς ἀκόμα και το Ζέφυρο νικάμε, ἀπ' τους ἀνέμους
που λεν πως είναι ο γρηγορότερος· μα εσένα η Μοῖρα γράφει
ἀπὸ θνητὸ μαζί κι ἀθάνατο να σκοτωθεῖς στη μάχη.»
Ὡς εἶπε αὐτά, η φωνή του ἐκόπηκε, την πήραν οι Ερινύες.
Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος βαρυκομώντας του ἴπε:
«Τι, Ξάνθε, μου μηνάς το θάνατο; δε σου ταιριάζει εσένα!
Κι εγὼ το ξέρω, είναι της μοίρας μου να σκοτωθῶ ἐδῶ πέρα,
μακριά ἀπ' τον κύρη και τη μάνα μου' μα κι ἔτσι, αν δε χορτάσω
τους Τρῶες στριμώχνοντας στον πόλεμο, τη μάχη δε σκολάζω!»
Εἶπε, και μες στους πρώτους σκούζοντας λαλεῖ τ' ἀλόγατά του.
-

- Υ- ὡς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσια θωρήσσοντο
ἀμφὶ σέ Πηλέος υἱὲ μάχης ἀκόρητον Ἀχαιοί,
Τρῶες δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῶ πεδίοιο·
Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορὴν δὲ
καλέσσαι
- 5 κρατὸς ἀπ' Οὐλύμπιοι πολυπύχου· ἢ δ' ἄρα
πάντη
φοιτήσασα κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι.
οὔτε τις οὖν ποταμῶν ἀπέην νόσφ' Ὠκεανοῖο,
οὔτ' ἄρα νυμφάων αἴ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσσα ποιήεντα.
- 10 ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο
ξεστής αἰθουήσιν ἐνίζανον, ἅς Διὶ πατρὶ
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίησι ππραπίδεσσιν.
ὡς οἱ μὲν Διὸς ἔνδον ἀγγελέραι· οὐδ' ἐνοσίχθων
νηκούστησε θεᾶς, ἀλλ' ἐξ ἄλως ἦλθε μετ' αὐτούς,
- 15 ἴξε δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
τίπτ' αὐτ' ἀργικέραυνε θεοὺς ἀγορὴν δὲ
κάλεσσας;
ἦ τι περὶ Τρῶων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;
τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα μάχη πόλεμός τε δέδηε.
τόν δ' ἄπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ζεὺς·
- 20 ἐγνωσ ἐννοσίγαιε ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλήν
ὦν ἔνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι ὀλλύμενοί περ.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ μενέω ππυχὶ Οὐλύμπιοι
ἤμενος, ἐνθ' ὀρόων φρένα τέρψομαι· οἱ δὲ δὴ
ἄλλοι
ἔρχεσθ' ὄφρ' ἂν ἴκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
- 25 ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ' ὅπῃ νόος ἐστὶν ἐκάστου.
εἰ γὰρ Ἀχιλλεύς οἶος ἐπὶ Τρῶεσσι μαχεῖται
οὐδὲ μίνυνθ' ἔξουσι ποδώκεα Πηλεΐωνα.
καὶ δὲ τί μιν καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ὀρώντες·
νῦν δ' ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἐταίρου χῶεται αἰνώς
- 30 δεῖδω μὴ καὶ τεῖχος ὑπέρμορον ἐξαλαπάξῃ.
ὡς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἀλίσστον ἔγειρε.
βάν δ' ἴμεναι πόλεμον δὲ θεοὶ δίχα θυμὸν ἔχοντες·
Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
ἠδὲ Ποσειδάων γαιήροχος ἠδ' ἐριούνης
- 35 Ἑρμείας, ὅς ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμησι κέκασται·
Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε σθένει βλεμεαίνων
χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνήμαι ῥῶοντο ἀραιαί.
ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος, αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ
Φοῖβος ἄκερσεκόμης ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
- Ἔτσι οἱ Ἀχαιοὶ στα δρεπανόγυρτα καράβια ολόγυρα σου,
γιε του Πηλέα, για μάχη αχόρταγοι, με βιάση αρματώνονταν,
κι ἀπὸ την ἄλλη οἱ Τρῶες ἀντίκρα τους, στο στήθωμα του κάμπου.
Κι ἀπ' την κορφή του πολυφάραγγου του Ολύμπου ο Δίας προστάζει
τη Θέμη, τους θεοὺς σε σύναξη να κράξει εὐτὸς' κι ἐκείνη
τρέχει παντού, στου Δία προστάζοντας να δράμουν το παλάτι.
Κανένας ποταμὸς δὲν ἔλειψε (μον' ο Ωκεανὸς δὲν ἦρθε),
καμιὰ νεράϊδα, ἀπ' ὅσες χαίρουνται τα δάση τα πανώρια,
των ποταμῶν τα κεφαλόβρυσσα και τα χλωρὰ λιβάδια.
- Στου Δία το αρχοντικὸ σαν ἐφτασαν του νεφελοστοιβάχτη,
στὶς γυαλιστὲς στοὲς θροναζούνταν, καλὰ μαστορεμένες
στο Δία πατέρα ἀπὸ τον Ἥφαιστο με τη σοφὴ του τέχνη.
Ἔτσι λοιπὸν στου Δία μαζώχτηκαν' μὴδὲ κι ο Κοσμοσείστης
το λόγο της θεᾶς ἀψήφησε, μον' ἀπ' το πέλαο βγαίνει,
και μέσα στους θεοὺς καθίζοντας ρωτᾷτε το Δία να μάθει:
« Τι τους θεοὺς, Αστραποκέραυνε, σε σύναξη φωνάζεις;
Στο νου σου για τους Τρῶες μην ἔβαλες και τους Ἀργίτες κάπι;
θαρρῶ πως η σφαγὴ κι ο πόλεμος ὅπου και να 'ναι ἀνάβουν.»
Κι ο Δίας γυρνώντας του ἀποκρίθηκεν ο νεφελοστοιβάχτης:
- «Το λογισμὸ μου τον κατάλαβες ποιος εἶναι, Κοσμοσείστη,
που εἶπα να 'ρθεῖτε ἐδῶ' τι γνοιάζουμαι που χάνονται ἐτσι ἐκεῖνοι.
Ὡστόσο ἐγὼ σε κάποιο του Ολύμπου φάραγγι θα καθίσω,
βαθιά ν' αναγαλλιάσω βλέποντας· σεις ὅμως οἱ ἄλλοι κάτω
κινάτε γρήγορα, και φτάνοντας στους Τρῶες και στους Ἀργίτες
βοηθάτε και τους δυο, καθένας σας σε ὅποια μεριά του ἀρέσει·
τι αν ο Ἀχιλλέας προβάλει μόνος του τους Τρῶες να πολεμήσει,
μπρος στου Πηλέα το γιο το γρήγορο στιγμὴ δε θα κρατήσουν'
τι και πιο πριν, καθὼς τον ἐβλεπαν, τους ἐπιανε τρεμοῦλα.
Μα τώρα που του ἐχάθη ο σύντροφος κι εἶναι γιομάτος λύσσα,
το κάστρο μην πατήσει σκιάζομαι, κι ἀνάττια στα γραμμένα.»
Αὐτὰ εἶπε ο γιος του Κρόνου, κι ἄσκωσε φριχτὴ πολέμου λύσσα,
κι ὅλο οἱ θεοὶ κινούν ἀντίγνωμοι στον πόλεμο να τρέξουν
η Ἥρα κινάει στων πλοίων τη μάζωξη, μαζί τον Κοσμοσείστη,
την Ἀθηνά Παλλάδα παίρνοντας και τον Ἑρμὴ τον κλέφτη,
που μες στους ἄλλους ἐξεχώριζε στου νου τις τέχνες ὅλες.
Κι ο μέγας Ἥφαιστος ἀκλούθα τους, ὅλο καρδιά και πείσμα,
κουτσαίνοντας, γοργὰ τ' ἀδύναμα κουνώντας ἀπικνήμια.
Στους Τρῶες ἀπὸ την ἄλλη ἐτράβηξεν ο κρονοσείστης Ἄρης
κι η σαγιεῦτρα ἀντάμα του Ἄρτεμη κι ο μακρομάλλης Φοῖβος,

- 40 Λητώ τε Ξάνθος τε φιλομειδής τ' Αφροδίτη.
εἶος μὲν ῥ' ἀπάνευθε θεοὶ θνητῶν ἔσαν ἀνδρῶν,
τείος Ἀχαιοὶ μὲν μέγα κύδανον, οὐνεκ' Ἀχιλλεύς
ἔξεφάνη, δῆρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἄλεγεινῆς·
Τρώας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον
- 45 δειδιότας, ὄθ' ὀρώντο ποδώκεα Πηλεΐωνα
τεύχεσι λαμπόμενον βροτολογίῳ ἴσον Ἄρηϊ.
αὐτὰρ ἐπεὶ μεθ' ὄμιλον Ὀλύμπιοι ἤλυθον ἀνδρῶν,
ῶρτο δ' Ἔρις κρατερὴ λαοσσόος, αὔε δ' Ἀθήνη
στᾶσ' ὅτ' ἐμὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἔκτός,
- 50 ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτῶν ἐριδοῦπων μακρὸν αὔτει.
αὔε δ' Ἄρης ἐτέρωθεν ἐρεμνὴ λαίλαπι ἴσος
ὄξυ κατ' ἀκροτάτης πόλιος Τρώεσσι κελεύων,
ἄλλοτε πᾶρ Σιμόντι θεῶν ἐπὶ Καλλικολώνη.
ὥς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες
- 55 σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ρήγγυντο βαρεῖαν·
δεινὸν δὲ βρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
ὑψόθεν· αὐτὰρ νέρθε Ποσειδάων ἐτίναξε
γαῖαν ἀπειρεσίην ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
πάντες δ' ἔσσειόντο πόδες πολυπίδακος Ἴδης
- 60 καὶ κορυφαί, Τρώων τε πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
ἔδεισεν δ' ὑπέρνερθεν ἄναξ ἐνέρων Αἰδωνεύς,
δεῖσας δ' ἐκ θρόνου ἄλτο καὶ ἴαχε, μὴ οἱ ὑπερθε
γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη
- 65 σμερδαλέ' εὐρώωντα, τά τε συγγέουσι θεοὶ περ·
τόσσοι ἄρα κτύπος ῶρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
ἦτοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
ἴστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος ἔχων ἰὰ πτερόντα,
ἄντα δ' Ἐνυαλίῳ θεᾷ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
- 70 Ἥρη δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος κελαδεινὴ
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα κασιγνήτη ἑκάτοιο·
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος ἐριούνιος Ἐρμῆς,
ἄντα δ' ἄρ' Ἥφαιστοῖο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
ὄν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.
- 75 ὥς οἱ μὲν θεοὶ ἄντα θεῶν ἴσαν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
ἔκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο δῦναι ὄμιλον
Πριαμίδew· τοῦ γὰρ ῥα μάλιστά ἐ θυμὸς ἀνώγει
αἵματος ὄσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστὴν.
Αἰνεῖαν δ' ἰθύς λαοσσόος ὤρσεν Ἀπόλλων
- 80 ἀντία Πηλεΐωνος, ἐνήκε δὲ οἱ μένος ἠΰ·
υἱεῖ δὲ Πριάμοιο Λυκάονι εἴσατο φωνήν·
τῷ μιν εἰσάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεῖα Τρώων βουληφόρε ποῦ τοι ἀπειλαί
ἄς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπίσχεο οἶνοποτάζων
- κι ο Ξάνθος κι η Λητώ αποδίπλα τους, κι η γελαστή Αφροδίτη.
Ὅσον καιρὸ οἱ θεοὶ βρισκόντουσαν ἀπ' τοὺς θνητοὺς ἀλάργα,
οἱ Ἀργεῖτες το 'χαν πάρει ἀπάνω τους, τι εἶχε ο Αχιλλέας προβάλλει,
που ἴταν καιρὸ πολὺ ἀπ' τον πόλεμο τον ἀγριο τραβηγμένους.
Κι οἱ Τρώες ἐνιωθαν πάλι που 'τρεμαν τα γόνατα τους κάτω,
φόβο γεμάτοι, το φτερόποδο γιο του Πηλέα θωρώντας
να λάμπει μέσα στην ἀρμάτα του σαν καταλύτης Ἀρης.
Μα ὡς οἱ θεοὶ του Ὀλύμπου εσίμωσαν στα μαζωμένα ἀσκήρια,
ἡ Ἀμάχη ἀσκώθη ἡ πολεμόχαρη· καὶ χούγιαζε ἡ Παλλάδα,
ορθὴ πότε ὄξω ἀπ' το καστρότειχο, πλάι στο ανοιχτὸ χαντάκι,

καὶ πότε στα βουερά τ' ἀκρόγιαλα φωνάζοντας ἀπάνω.
Ἀντίκτρα κι ο Ἄρης ἀγρια χούγιαζε, σα μαύρη ἀνεμοζάλη,
στους Τρώες τῆ μια φορὰ φωνάζοντας ἀπ' τὴν κορφή του κάστρου,
καὶ πότε στο Ὠριοβούνι τρέχοντας, πλάι στου Σιμόη τους ὄχτους.
Ἔτσι οἱ θεοὶ οἱ πολυμακάριστοι τοὺς δυο στρατοὺς ἀγγρίζαν
να χτυπηθοῦν, βαρὺ ξεσπάζοντας ἀπάλε ἀναμεσὸ τοὺς.
Ὅλο φοβέρα των ἀθάντων καὶ των θνητῶν ο κύρης
βρονταίε ψηλάθε, καὶ τὴν ἀμετρὴ τῆ γῆς ο Ποσειδάωνας
τραντάζει κάτω καὶ τ' ἀπόγκρεμα τα κορφοβούνια ὡς πέρα'
τῆς Ἴδας σειοῦνταν τῆς πολὺπηγῆς ὄλες οἱ ρίζες κι ὄλες

οἱ ράχες, καὶ τα πλοῖα τ' Ἀργίτικα καὶ το τρωικὸ το κάστρο.
Κι ο Ἄδης φοβήθη καὶ πετάχτηκε με τῶμο ἀπ' το θρονί του,
ο ρήγας των νεκρῶν, χουγιαζοντας, τῆ γῆς ο Ποσειδάωνας
ο κοσμοσειστής ἀπὸ πάνω του μὴν πάει στα δυο κι ἀνοιξει,
καὶ σε θνητοὺς φανεῖ κι ἀθάντους το ἀρχοντικὸ του ξάφνου,
που ὡς κι οἱ θεοὶ μαθὲς τ' οχτρεύουσαι, φριχτὸ κι ἀραχλιασμένο'
τόσσο ο βρόντος, ὅπως χίμιζαν ὄλοι οἱ θεοὶ στῆ μάχη
να χτυπηθοῦν. Στὸ ρήγα εστέκουσαι τον Ποσειδάωνα ἀγνάντια
τις φτερωτὲς σαγίτες σφίγγοντας ο Ἀπόλλωνας ο Φοῖβος·
στον Ἄρη ἀντίκτρα ἡ γαλανομάτη θεᾷ Ἀθηνά· στὴν Ἥρα

ἡ Ἄρτεμη εστάθη ἡ κυνηγάρισσα καὶ χρυσοδοξαρούσα,
του μακροσαγιτάρη Ἀπόλλωνα τρανὴ ἀδερχὴ σαϊτεύτρα'
ἀγνάντια στῆ Λητώ ο περιλαμπρος Ἐρμῆς, ο πρωτοκλέφτης'
στερνά στον Ἥφαιστο κι ο τρίσβαθος ο ποταμὸς, ο μέγας,
που ὄλοι οἱ θνητοὶ τον κράζουν Σκάμαντρο, κι οἱ ἀθάντοι ὄλοι
Ξάνθο.
Ἔτσι ἐστεκαὶ ἀντίκτρα ἀθάντοι σε ἀθάντους· κι ὡστόσο
μες στο στρατὸ ο Αχιλλέας λαχτάριζε τον Ἐχτορα να σμίξει,
το γιο του Πριάμου· τι με το αἶμα του ποθοῦσε πάνω ἀπ' ὄλους
τον ἀκατάλυτο πολέμαρχο, τον Ἄρη, να χορτάσει.
Ὡστόσο τον Αἰνεῖα ξεσήκωσαν ο Φοῖβος να χιμίζει

στον Αχιλλέα γραμμὴ, καὶ του 'βαλε τρανὴ ἀντριγιά στα στήθη·
στου γιο του Πριάμου, του Λυκάονα, ταιριάζει τῆ φωνὴ του,
καὶ τούτον μοιάζοντας ο Ἀπόλλωνας, ο γιος του Δία, μιλοῦσε:
«Αἰνεῖα, των Τρωῶν δημογέροντα, τι ἐγιναν οἱ φοβέρες,
που μπρος συχνά στων Τρωῶν τοὺς ἀρχοντες πα στο κρασί

- 85 Πηλεΐδew Ἀχιλλῆος ἐναντίβιον πολεμίζειν;
τὸν δ' αὐτ' Αἰνείας ἀπαμειβόμενος προσέειπε·
Πριαμίδῃ τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα κελεύεις
ἀντία Πηλεΐωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι;
οὐ μὲν γάρ νῦν πρῶτα ποδώκεος ἄντ' Ἀχιλλῆος
πετούσες,
με του Πηλέα το γιο πως θα 'βγαίνεις να πολεμήσεις τάχα;»
Κι ο Αινείας γυρνώντας τότε μίλησε κι απηλογιά του δίνει:
« Υγιέ του Πρίαμου, τι αρμηνεύεις με, ζητώντας άθελα μου
με του Πηλέα το γιο τον άφοβο να βγω να πολεμήσω;
Πρώτη φορά αντικρύ στο γρήγορο τον Αχιλλέα δε στέκω'
- 90 στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησεν
ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσι,
πέρσε δὲ Λυρνησὸν καὶ Πήδασον· αὐτὰρ ἐμὲ
Ζεὺς
εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος λαιψηρὰ τε γούνα.
ἦ κ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης,
κι άλλοτε λέω με το κοντάρι του με πήρε του κυνηγού,
στην Ἴδα πάνω, σύντας πλάκωσε τα βόδια μας ν' αρπάξει,
κι η Λυρνησόο κι η Πήδασο έπεσαν στα χέρια του' μα εμένα
μ' έσωσε ο Δίας, ορμή καί γόνατα γοργά χαρίζοντας μου.
Τότε ο Αχιλλέας στη γη θα μ' έστρωνεν αλήθεια κι η Παλλάδα·
τι αυτή τραβώντας μπρος τον γλιτώνει και του 'δινε κουράγιο
νεκρούς να ρίχνει, Τρώες και Λέλεγες, με το χαλκό κοντάρι.
Γι' αυτό τον Αχιλλέα στον πόλεμο κανείς δεν αντικρίζει·
κάποιο θεό έχει τούτος δίπλα του και τον γλιτώνει πάντα.
Μα κι ό,τι εκείνος ρίξει χύνεται γραμμή, καί πριν τρυπήσει
- 95 ἦ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος ἠδ' ἐκέλευεν
ἔγχεϊ χαλκίῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν.
τῷ οὐκ ἔστ' Ἀχιλλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι·
αἰεὶ γάρ πάρα εἷς γε θεῶν ὃς λοιγὸν ἀμύνει.
καὶ δ' ἄλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ'
ἀπολήγει
ἦ οί πρόσθεν ιούσα τίθει φάος ἠδ' έκέλευεν
έγχεϊ χαλκίω Λέλεγας και Τρώας έναίρειν.
τῷ οὐκ έστ' Αχιλλῆος έναντίον άνδρα μάχεσθαι·
αίει γάρ πάρα εἷς γε θεῶν ὃς λοιγὸν άμύνει.
και δ' άλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ'
άπολήγει
- 100 πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθέμεν. εἰ δὲ θεὸς περ
ἴσον τείνειεν πολέμου τέλος, οὐ κε μάλα ῥέα
νικήσει', οὐδ' εἰ παγκάλκεος εὐχεται εἶναι.
τὸν δ' αὐτε προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
ἦρως ἀλλ' ἄγε καὶ σὺ θεοῖς αἰειγενέτησιν
κάποιοι θνητού κορμί, τη φόρα του δεν κόβει. Αν όμως δίκια
εζύγιαζε ο θεός του πόλεμου την κρίση, δε νικούσε
εύκολα εμένα αυτός, ολόχαλκος κι ας πέτεται πως είναι.»
Κι απηλογήθη τότε ο Απόλλωνας, ο γιος του Δία, και του 'πε:
«Για κράξε τους θεούς, αντρόκαρδε, και συ τους αναιώνιους'
λεν η Αφροδίτη πως σε γέννησε, του γιου του Κρόνου η κόρη,
όμως αυτόν θεά μικρότερη' τι είναι η δικιά σου η μάνα
του Δία παιδί, κι η άλλη του Γέροντα της θάλασσας λογίται.
Ρίχνε λοιπόν τον ακατάλυτο χαλκό μπροστά σου, μήτε
να σε δειλιάζουν οι κατάρες του καθόλου κι οι φοβέρες.»
- 105 εὐχεο· καὶ δὲ σέ φασι Διὸς κούρης Ἀφροδίτης
ἐκγεγάμεν, κείνος δὲ χερειῖνος ἐκ θεοῦ ἐστίν·
ἦ μὲν γάρ Διὸς ἐστθ', ἦ δ' ἐξ ἀλίοιο γέροντος.
ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, μηδέ σε πάμπαν
λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῆ.
Αυτά είπε, και στου ρήγα εφύσηξε τα στήθη ορμή μεγάλη,
και μεσ' απ' τους προμάχους κίνησε με αστραποβόλο κράνος.
Το γιο του Αγχίση η χιονοβράχιονη τον ειδεν Ἡρα ωστόσο,
που στου Πηλέα το γιο ξεχύνουνταν περνώντας μες στ' ασκήρια'
μαζώνει τους θεούς τρογύρα της κι αυτά τους λείι τα λόγια:
«Τώρα βαθιά καλολογιάστε το στο νου σας, Ποσειδῶνα
και συ Αθηνά, τα που αντικρίζετε σαν πως θα ξετελέψουν.
Να, ιδέστε τον Αινεία που κίνησε με αστραποβόλο κράνος,
σπρωγμένος απ' το Φοίβο, πόλεμο ν' ανοίξει του Αχιλλέα.
Μα ελατέ, εμείς ας τον γυρίσουμε γοργά τα μπρος οπίσω,
- 110 ὡς εἰπῶν ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν,
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἶθοπι χαλκῷ.
οὐδ' ἔλαθ' Ἀγχίσαιο πάϊς λευκῶλενον Ἴηρην
ἀντία Πηλεΐωνος ἰὼν ἀνά οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
ἦ δ' ἄμυδις στήσασα θεοῦς μετὰ μῦθον ἔειπε·
Αυτά είπε, και στου ρήγα εφύσηξε τα στήθη ορμή μεγάλη,
και μεσ' απ' τους προμάχους κίνησε με αστραποβόλο κράνος.
Το γιο του Αγχίση η χιονοβράχιονη τον ειδεν Ἡρα ωστόσο,
που στου Πηλέα το γιο ξεχύνουνταν περνώντας μες στ' ασκήρια'
μαζώνει τους θεούς τρογύρα της κι αυτά τους λείι τα λόγια:
«Τώρα βαθιά καλολογιάστε το στο νου σας, Ποσειδῶνα
και συ Αθηνά, τα που αντικρίζετε σαν πως θα ξετελέψουν.
Να, ιδέστε τον Αινεία που κίνησε με αστραποβόλο κράνος,
σπρωγμένος απ' το Φοίβο, πόλεμο ν' ανοίξει του Αχιλλέα.
Μα ελατέ, εμείς ας τον γυρίσουμε γοργά τα μπρος οπίσω,
- 115 φράζεσθον δὴ σφῶϊ Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
ἐν φρεσὶν ὑμετέρῃσιν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Αἰνείας ὃδ' ἔβη κεκορυθμένος αἶθοπι χαλκῷ
ἀντία Πηλεΐωνος, ἀνήκε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω
για κι από μας κανένας έπειτα στον Αχιλλέα να δράμει,
να του χαρίσει νίκη ασύγκριτη, κουράγιο να του δώσει,
να ιδεί των πιο τρανών αθάνατων πως έχει την αγάπη,
κι οι άλλοι πως είναι ανεμοδούληδες, που αποζαρχής παλεύουν
απ' τη σφανή κι από τον πόλεμο τους Τρώες πώς θα νλιτύσσουν
- 120 αὐτόθεν, ἦ τις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλλῆϊ
παρσταίῃ, δοίη δὲ κράτος μέγα, μηδέ τι θυμῷ
δευέσθω, ἵνα εἰδῆ ὃ μιν φιλέουσιν ἄριστοι
ἀθανάτων, οἳ δ' αὐτ' ἀνεμῶλιοι οἳ τὸ πάρος περ
Τρωσὶν ἀμύνουσιν πόλεμον καὶ δηϊότητα.

- 125 πάντες δ' Ουλύμπιοι κατήλομεν ἀντιώντες
τῆσδε μάχης, ἵνα μὴ τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσι
σήμερον· ὕστερον αὐτε τὰ πείσεται ἄσά οἱ αἴσα
γυνομένῳ ἐπένησε λίνῳ ὄτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται ὀμφῆς
- 130 δεῖσεν ἔπειθ' ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ
ἐν πολέμῳ· χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
τὴν δ' ἡμίβητ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥρη μὴ χαλέπαινε παρ' ἐκ νόον· οὐδέ τί σε χρὴ.
οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι θεοῦς ἔριδι ζυνελάσσαι
- 135 ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἔπει ἢ πολὺ φέρτεροί εἰμεν·
ἄλλ' ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζόμεσθα κιόντες
ἐκ πάτου ἐς σκοπῆν, πόλεμος δ' ἄνδρεςσι
μελήσει.
εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἢ Ἀχιλῆ' ἴσχωσι καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι,
- 140 αὐτίκ' ἔπειτα καὶ ἄμι παρ' αὐτόθι νεῖκος ὀρεῖται
φυλόπιδος· μάλα δ' ὤκα διακρινθέντας οἷω
ἄψ ἴμεν Οὐλύμπιον δὲ θεῶν μεθ' ὀμήγουριν ἄλλων
ἡμετέρης ὑπὸ χερσίν ἀναγκαίηφι δαμέντας.
ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο κυανοχαίτης
- 145 τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο
ὑψηλόν, τὸ ρά οἱ Τρώες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
ποιέον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγῶν ἀλέαιτο,
ὅππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠϊόνος πεδῖον δέ.
ἐνθα Ποσειδάων κατ' ἄρ' ἔξετο καὶ θεοὶ ἄλλοι,
- 150 ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄρρηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἔσαντο·
οἱ δ' ἐτέρωσε καθίζον ἐπ' ὄφρυσι Καλλικολώνης
ἀμφὶ σέ ἦϊε Φοῖβε καὶ Ἄρηα πτολίπορθον.
ὥς οἱ μὲν ῥ' ἐκάτερθε καθήατο μητιώντες
βουλὰς· ἀρχέμεναι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο
- 155 ὄκνεον ἀμφότεροι, Ζεὺς δ' ἤμενος ὕψι κέλευε.
τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδῖον καὶ λάμπετο χαλκῶ
ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων· κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν
ὀρνυμένων ἄμυδις. δύο δ' ἄνδρες ἔξοχ' ἄριστοι
ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι
- 160 Αἰνεῖας τ' Ἀγχισιάδης καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Αἰνεῖας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει
νευστάζων κόρυθι βριαρῆ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.
Πηλεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐναντίον ὤρωτο λέων ὥς

τι ὅλοι μας εἴμαστε ἀπ' τον Ὀλυμπο κατεβασμένοι τῶρα
στη μάχη αὐτή να μπούμε, τίποτα μέσα στους Τρώες μην πάθει,
για σήμερα' μετὰ του μέλλονται τα που 'χει η Μοῖρα κλώσει,
σύντας γεννιόταν, κι η μητέρα του τον ἔφερνε στον κόσμο.
Ὅμως θεοῦ φωνή αν δε φώτιζε γι' αὐτὰ τον Αχιλλέα,

θα φοβηθεῖ, σα δει να του 'ρχεται κάποιος θεός αγνάγνια
στον πόλεμο' βαρὺ εἶν' οἱ ἀθάνατοι στο φως να βγουν μπροστά
σου.»

Κι ο Ποσειδῶνας ἀποκρίθηκεν ο κοσμοσειστής τότε:

«Ἡρα, φωτιά μην παίρνεις ἄδικα, δε σου ταιριάζει εσένα!

Με τους θεούς εγὼ δε θα 'θελα να χτυπηθούμε ἀλήθεια
κάνοντας πρῶτοι ἀρχή· γιατί εἴμαστε πολὺ τρανότεροί τους.
Ὡστόσο εμεῖς ας πάμε ἀνάμερα, σε κάποια βίγλα ἀπάνω
ψηλά να κάτσουμε' τον πόλεμο θα τον γνοιαστούν τ' ασκέρια.
Αν ὁμως ο Ἄρης για κι ο Ἀπόλλωνας τη μάχη ανοίξουν πρῶτοι,
για αν ἀμποδάν και δεν ἀφήνουνε τον Αχιλλέα να ρίχνει,

τότε και μεῖς μεμιάς θ' ασκώσουμε φριχτὸ πολέμου ἀπάλε.
Γρήγορα λέω πῶς θα τελέψουμε, κι ἐκεῖνοι φεύγοντας μας
θα γύρουν πίσω για τον Ὀλυμπο με τους θεοὺς τους ἄλλους,
ἀπ' τα δικά μας χέρια, θέλοντας και μη, δυναστεμένοι.»
Εἶπε ο θεός ο γαλαζόχαιτος, και μπήκε ομπρός, και πήγαν
στο τεῖχος του Ηρακλή, που ἀνάχωμα το στέριωνε μπρος πίσω,
ψηλὸ, που οἱ Τρώες του φτιάξαν κάποτε κι η θεά Αθηνά Παλλάδα,
για να γλιτώνει ἀπὸ της θάλασσας το τέρας, σα χιμούσε
ἀπ' το ἀκρογιάλι κυνηγώντας τον ψηλά στον κάμπο μέσα.
Και πάνω ο Ποσειδῶνας κάθισε κι οἱ ἄλλοι θεοὶ μαζί του,

και με πυκνὸ τρογύρα σύγνεφο τους ὤμους τους σκέπασαν.
Κι οἱ ἄλλοι θεοὶ ἀπαντίκρα ἐκάθιζαν, στου Ὠριβουνοῦ το φρύδι,
γύρω ἀπὸ σένα, Φοῖβε Ἀπόλλωνα, και τον πολέμαρχο Ἄρη.
Ἔτσι εκαθόνταν κείνοι ξέχρωρα και δούλευεν ο νους τους,
δεῖλιαζαν ὁμως το βαρύπνοο τον πόλεμο ν' ανοίξουν
κι οἱ δυο μεριές, κι ας τους το πρόσταζεν ο Δίας ψηλά θρονιώντας.
Γιόμισε ωστόσο ἀκέριος κι ἀστραφτε μες στο χαλκόν ο κάμπος
ἀπὸ ἄντρες κι ἄπια, κι ἀπ' τα πόδια τους, ὅλοι μαζί ως ὄδευαν,
έτρεμε η γη. Και δυο πολέμαρχοι, της ἀντριγιάς ο ἀθήρας,
μπροστά ἀπ' τα δυο τ' ασκέρια, πόλεμο ν' ανοίξουν λαχταρώντας,

ζύγωσαν, ο Αχιλλέας ο ἀντρόκαρδος κι ο Αἰνεῖας, ο γιος του Αγχίστη.
Πρῶτος ο Αἰνεῖας του στέριου κράνους του τη φούντα
αγριοκουνώντας
σιμώνει ὅλο φοβέρα, κι ἐσφιγγε τ' ολόβαρο σκουτάρι
ὑπροστά στο στήθος. και το νάλκινο κοντάι του κουνούσε.

- 165 σίντης, ὄν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασιν
ἀγρόμενοι πᾶς δῆμος· ὃ δὲ πρῶτον μὲν ἀτίζων
ἔρχεται, ἀλλ' ὅτε κέν τις ἀρηϊθῶν αιζῶν
δουρί βάλῃ ἐάλη τε χανῶν, περὶ τ' ἀφρός ὀδόντας
γίγνεται, ἐν δὲ τέ οἱ κραδίη στένει ἄλκιμον ἦτορ,
- 170 οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
μαστίεται, ἐξ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι,
γλαυκίων δ' ἰθύς φέρεται μένει, ἦν τινα πέφνη
ἀνδρῶν, ἦ αὐτὸς φθίεται πρῶτω ἐν ὀμίλῳ·
ὡς Ἀχιλῆ' ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
- 175 ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνεΐαο.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Αἰνεΐα τί σὺ τόσσον ὀμίλου πολλὸν ἐπελθῶν
ἔστης; ἦ σέ γε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει
- 180 ἐλπόμενον Τρῶεσσιν ἀνάξειν ἵπποδάμοισι
τιμῆς τῆς Πριάμου; ἀτὰρ εἴ κεν ἐμ' ἐξεναρίξῃς,
οὐ τοι τοῦνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει·
εἰσὶν γάρ οἱ παῖδες, ὃ δ' ἐμπεδος οὐδ' ἀεσίφρων.
ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον ἐξοχὸν ἄλλων
- 185 καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμῃαι
αἷ κεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δὲ σ' ἔολπα τὸ ῥέξῃν.
ἦδη μὲν σέ γε φημί καὶ ἄλλοτε δουρί φοβῆσαι.
ἦ οὐ μέμνη ὅτε πέρ σε βοῶν ἄπο μούνον ἐόντα
σεύα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι
- 190 καρπαλίμως; τότε δ' οὐ τί μετατροπαλίζω φεύγων.
ἐνθεν δ' ἐξ Λυρνησσὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τῆν
πέρσα μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διὶ πατρί,
ληϊάδας δὲ γυναικας ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας
ἦγον· ἀτὰρ σέ Ζεὺς ἐρρῦσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
- 195 ἀλλ' οὐ νῦν ἐρύεσθαι ὄϊομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
βάλλεαι· ἀλλὰ σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἐς πληθὺν ἰέναι, μῆδ' ἀντίος ἴστας' ἐμείω,
πρὶν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δὲ τε νήπιος ἔγνω.
τὸν δ' αὐτ' Αἰνεΐας ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
- 200 Πηλεΐδη μὴ δὴ ἐπέεσσί με νηπύτιον ὡς
ἔλπεο δειδίξεσθαι, ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
ἦμὲν κερτομίας ἢδ' αἰσυλα μυθήσασθαι.
ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεήν, ἴδμεν δὲ τοκῆας
πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπειτα θνητῶν ἀνθρώπων·
- Κι ἀντίκτρα του ο Αχιλλέας πετάχτηκεν, αρπαχτικό λιοντάρι
θαρρείς, που να σκοτώσουν θέλησαν, και μαζεύτηκαν κόσμος
γύρα πολύς· κι αυτό ακατάδεχτο λέει στην αρχή να φύγει!
μ' ἂν κάποιος απ' τους νιους απάνω του τους αντρειωμένους ρίξει,
μαζώνεται ὅλο ξεχασκίζοντας, τα δόντια του γιομίζουν
αφρούς, κι η δυνατή του αντρειώνεται καρδιά στα στήθια μέσα,
- και τα πλευρά και τα λαγγόνια του χτυπάει ζερβά δεξιά του
με την ουρά, και παίρνει μόνο του κουράγιο να παλέψει!
ἀγριες φωτιές πετούν τα μάτια του, και χύνεται για κάποιον
να ρίξει, για στο ανθρωπομάζωμα μπροστά κι αυτό να πέσει!
ὅμοια σπρωγμένος απ' την πέρφανε ψυχή κι ορμή του εκύθη
τότε ο Αχιλλέας, με τον αντρόκαρδο να 'ρθει στα χέρια Αινεία.
Κι ὅπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν ο ένας του άλλου χιμώντας,
πρῶτος του μίλησε ο φτερόποδος θεῖος Αχιλλέας και του 'πε:
« Αινεία, τι τόσο από το ασκέρι σας ξαλάργαρες κι εστάθης;
Μπας κι η καρδιά σου τώρα σ' ἐσπρωξε να χτυπηθείς μαζί μου,
- μέσα στους Τρῶες τους αλογάρηδες λογιώντας ν' αφεντέμεις,
την εξουσία του Πριάμου παίρνοντας; Μα κι αν με ρίξεις κάτω,
ο Πρίαμος λέω το βασιλίκι του δεν παραδίει εσένα'
ξέρει τι κάνει, δεν είναι ἀμυαλος, κι έχει παιδιὰ δικά του.
Μήπως μετόχι οι Τρῶες σου εκχώρισαν, πιο πλούσιο απ' ὅλα τ' ἄλλα,
να το 'χεις να το χაίρεσαι, ὄμορφο, με ἀμπέλια, με χωράφια,
αν ἴσως με σκοτώσεις; Δύσκολο θαρρῶ να το πετύχεις!
Κι ἄλλοτε λέω με το κοντάρι μου σε πήρα του κυνηγοῦ'
για δε θυμάσαι που σε πέτυχα μονάχο, κι απ' την Ἰδα
σε πήρα σβάρνα κάτω, κι ἀφησες τα βόδια σου δρομώντας
- γοργά, κι ως ἐφευγες, δε γύριζες ματιά να ρίξεις πίσω;
Στη Λυρνησσὸ από κει μου ξεφυγες· μα εγὼ ξοπίσω σου ἦρθα,
κι ως η Αθηνά μου παραστέκουνταν κι ο Δίας, το κάστρο ἐπήρα
και τις γυναικες σκλάβες ἐσυρα, πια λεύτερην ἡμερα
να μη χαροῦν μα εσένα ἐγλίτωσεν ο Δίας κι οι αθάνατοι οι ἄλλοι.
Μα τώρα λέω δε σε γλιτώνουνε, καθῶς το λογαριάζεις.
Ἀκουσε ωστόσο και τη γνώμη μου: μέσα στο κάστρο πίσω
γυρνώντας τρέχα, και μη στέκεσαι μπροστά μου, πριν σου τύχει
κακὸ κανένα· τι κι ο ἀνέμυαλος σαν πάθει βάζει γνώση.»
Κι ο Αινείας γυρνώντας τότε μίλησε κι ἀπηλογία του δίνει:
- « Για του Πηλέα, γυρεύεις ἀδικο, μωρὸ παιδι σα να 'μουν,
να με τρομάξεις με τη γλώσσα σου' καλὰ κι εγὼ κατέχω
και λόγια ἀγγιχτικά απ' το στόμα μου να βγάλω και φοβέρες.
Ο ένας του άλλου το σὸι κατέχει το και τους γονιούς του ξέρει,
παλιά απ' τον κόσμιο λόνια ακοῦνοντας· τι ἰπέτε τους δικούς μου

- 205 ὄψει δ' οὐτ' ἄρ πω σὺ ἐμούς ἴδες οὐτ' ἄρ' ἐγὼ
σούς.
φασὶ σέ μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος καλλιπλοκάμου ἄλοσύδνης·
αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
εὐχομαι ἐκγεγᾶμεν, μήτηρ δέ μοι ἔστ' Ἀφροδίτη·
- 210 τῶν δὴ νῦν ἕτεροὶ γε φίλον παῖδα κλάουσιναι
σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσιναι γε νηπιτύοισιν
ὦδε διακρινθέντε μάχης ἐξαπνέεσθαι.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῆς
ἡμετέρην γενεήν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασι·
- 215 Δάρδανον αὐτῶν πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεὺς,
κτίσσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὐ πῶ ἴλιος ἱρή
ἐν πεδίῳ πεπτόλιστο πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἔθ' ὑπὼρειας ὤκεον πολυτίδακος Ἰδῆς.
Δάρδανος αὐτῶν τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,
- 220 ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τοῦ τρισχίλια ἵπποιο ἔλος κάτα βουκολέοντο
θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῆσι.
τάων καὶ Βορέης ἠράσαστο βοσκομενάων,
ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελέξατο κυανοχαίτη·
- 225 αἰ δ' ὑποκυσάμεναι ἔτεκεν δυοκαίδεκα πώλους.
αἰ δ' ὅτε μὲν σκιρτῶεν ἐπὶ ζεῖδιωρον ἄρουραν,
ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπῶν θεόν οὐδὲ
κατέκλων·
ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῶεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
ἄκρον ἐπὶ ῥηγμίνος ἀλὸς πολιοῖο θέεσκον.
- 230 Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρῶεσσιν ἄνακτα·
Τρῶος δ' αὐτῶν τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο
Ἰλὸς τ' Ἀσσάρακος τε καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τὸν καὶ ἀνθρῆψαντο θεοὶ Διὶ οἶνοχοεῦειν
- 235 κάλλεος εἵνεκα οἷο ἴν' ἀθανάτοισι μετεῖη.
Ἰλὸς δ' αὐτῶν τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·
Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο Πριάμῳ τε
Λάμπῳ τε Κλυτίῳ θ' Ἰκετάονά τ' ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Κάπυον, ὃ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε
παῖδα·
- 240 αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης, Πριάμος δ' ἔτεχ' Ἐκτορα δῖον.
ταύτης τοὶ γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι.
Ζεὺς δ' ἀρετῆν ἀνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε
ὄππῳ κεν ἐθέλησιν· ὃ γὰρ κάρπιστος ἀπάντων.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπιτύοιο ὡς
- εἶδες ἐσὺ, μηδὲ που ἀντίκρισα κι ἐγὼ τοὺς ἐδικούς σου.
Πατέρα ἐσὺ τον ἀφεγάδιαστο Πηλέα πῶς ἔχεις, μάναι
τη Θέτιδα, την ὠριοπλέξουδη θαλασσοκόρη, λένει·
κι ἐγὼ του Ἀγχίση του τρανόκαρδου πῶς εἶμαι γῖος λογιέμαι,
κι ἔχω την Ἀφροδίτη μάναι μου' κι ἕνα απ' τα δυο ζευγάρια
- τον ακριβὸ το γιο τους σῆμερα θα κλάψουν δίχως ἄλλο·
Ὀχι! Με λόγια λέω παιδιάστικα μονάχα εμεῖς καθόλου
δε θα χωρίσουμε, να φύγουμε ξανά απ' τη μάχη πίσω.
Μ' αν να τα μάθεις τώρα θα 'θελες κι αυτά, για να κατέχεις
ποια 'ναι η γενιά μου, ὅσοι την ξέρουνε πολλοὶ θαρρῶ λογιούνται.
Ὁ Δίας το Δάρδανο ο αστραπόχαρος γεννά, που κεφαλᾶρι
εστάθη της γενιάς μας, κι ἔχτισε τη Δαρδανία' τι ἀκόμα
στον κάμπο η πόλη η Τροία δε βρίσκουνταν με το ἅγιο ψυχομέτρι,
μόνο στις Ἰδας της πολύπηγης τα πλάγια εζούσαν τότε.
Και πάλει ο Δάρδανος ἐγέννησε το βασιλιά Ἐριχθόνιο,
- που απ' τους ἀνθρώπους ὅλους στάθηκεν ο πιο τρανὸς στα πλοῦτη·
δικές του τρεῖς χιλιάδες ἔβοσκαν φοράδες στο λιβάδι,
και καμάρωναν τα νιογέννητα τρογύρα τους πουλᾶρια.
Κι ὡς ο Βοριάς τις εἶδε που 'βοσκαν, του ξάναψεν ο πόθος,
και γίνηκε ἀτι γαλαζόχαιπο καὶ σμίγει ευτύς μαζί τους'
κι αυτές γκαστρώθηκαν και δώδεκα του γέννησαν πουλᾶρια'
κι αυτά ὡς χοροπηδούσαν παίζοντας στην πλοῦσια γης ἀπάνω,
πα στις κορφές τα στάχια ετρέχανε, χωρὶς να τα λυγίζου
κι ὡς εσκιρτούσαν πα στις θάλασσας την απλωμένη ράχη,
ἔτρεχαν στο ψαρί το πέλαγο, ψηλά ὅπου σπάει το κύμα.
- Γιος του Ἐριχθόνιου ο Τρῶας ἀκούστηκε, μέσα στους Τρῶες
ρηγάρχης,
κι ο Τρῶας τρεῖς πάλει υγιούς ἀσύγκριτους ἐγέννησε, τον Ἴλο
και τον Ἀσσάρακο, τον ἔμνοστο σερνά το Γανυμήδη,
που για τα κάλλη του ξεχώριζε μες στους ἀνθρώπους ὅλους'
κι ὡς ἦταν ὁμορφος, τον ἄρπαξαν ψηλά οι θεοὶ στα ουράνια
για κεραστή του Δία, να βρίσκεται στους ἀθανάτους μέσα.
Το Λαομέδοντα τον ἀψεγο γέννησε ο Ἴλος πάλει,
κι ο Λαομέδοντας ἐγέννησε τον Τιθωνό, το Λάμπο,
τον Ἰκετάονα τον πολέμαρχο, τον Πριάμο, τον Κλυτίο'
κι ο Ἀσσάρακος τον Κάπη ἐγέννησε, κι ἐκεῖνος τον Ἀγχίση'
- και πάλει ἐγὼ του Ἀγχίση, κι ο Ἐκτορας του Πριάμου γῖος λογιέται.
Τέτοια η γενιά μου ἐμένα πέτομαι πῶς εἶναι, τέτοια η φύτρα.
Μα των θνητῶν η αντρεία, απ' το θέλημα του Δία, τη μια τρανεύει,
την ἄλλη σβήνει, τι εἶναι απ' ὅλους μας ο πιο τρανὸς ἐκεῖνος.
Μα τώρα οἱ ποτὸς ἀς μη στεκόμαστε μες στη σφανή την ἀνοῖα'

- 245 ἔσταότ' ἐν μέσση ὑσμίνῃ δηϊότητος.
ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὄνειδα μυθήσασθαι
πολλὰ μάλ', οὐδ' ἂν νηὺς ἐκατόζυγος ἄχθος
ἄροιο.
στρεπτή δὲ γλώσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἐνὶ
μῦθοι
παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
- 250 ὀπποῖόν κ' εἶπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἔπακούσαιο.
ἀλλὰ τί ἤ ἔριδας καὶ νεῖκα νῶϊν ἀνάγκη
νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον ὥς τε γυναῖκας,
αἷ τε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
νεικεῦσ' ἀλλήλησι μέσσην ἐς ἄγυιαν ἰούσαι
- 255 πόλλ' ἔτά τε καὶ οὐκί· χόλος δὲ τε καὶ τὰ κελεύει.
ἀλκῆς δ' οὐ μ' ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις μεμαῶτα
πρὶν χαλκῶ μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλ' ἄγε
θῆσσον
γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγγχείησιν.
ἦ ῥα καὶ ἐν δεινῷ σάκει ἤλασεν ὄβριμον ἔγχος
- 260 σμερδαλέω· μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε δουρὸς
ἀκωκῆ.
Πηλεΐδης δὲ σάκος μὲν ἀπὸ ἔο χειρὶ παχείῃ
ἔσχετο ταρβήσας· φάτο γὰρ δολιχόσκιον ἔγχος
ῥέα διελεύσεσθαι μεγαλήτορος Αἰνείαιο
νήπιος, οὐδ' ἐνόησε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
- 265 ὥς οὐ ῥῆϊδι' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι οὐδ' ὑποεῖκιν.
οὐδὲ τότε Αἰνείαιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
ἀλλὰ δῶ μὲν ἔλασσε διὰ πτύχας, αἷ δ' ἄρ' ἔτι
τρεῖς
- 270 ἦσαν, ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε κυλλοποδίων,
τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἐνδοθὶ κασσιτέροιο,
τὴν δὲ μίαν χρυσήν, τῆ ῥ' ἔσχετο μείλιον ἔγχος.
δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προῖει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Αἰνείαιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' εἶσθη
- 275 ἄντυγ' ὑπο πρῶτην, ἣ λεπτότατος θέε χαλκός,
λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινός βοός· ἣ δὲ διὰ πρὸ
Πηλιάς ἦϊξεν μελίη, λάκε δ' ἀσπίς ὑπ' αὐτῆς.
Αἰνείας δ' ἐάλῃ καὶ ἀπὸ ἔθεν ἀσπίδ' ἀνέσχε
δείσας· ἐγγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
- 280 ἔστη ἰεμένη, διὰ δ' ἀμφοτέρους ἔλε κύκλους
ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ὃ δ' ἀλευάμενος δόρυ
μακρὸν
ἔστη, κὰδ δ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσι,
ταρβήσας ὃ οἱ ἄγχι πάγη βέλος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἔμμεμῶς ἐπόρουσεν ἐρυσσάμενος ξίφος ὄξυ
- μικρά παιδιὰ θαρρῶ δὲν εἶμασθε, γὰρ να μιλοῦμε τέτοια·
τι λόγια ἀγγιχτικά κατέχουμε κι ἐσύ κι ἐγὼ να ποῦμε,
ἓνα σωρὸ, που οὐδ' ἐκατόκουπο θα τ' ἄσκωνε καρὰβι.
Του ἀνθρώπου ἡ γλώσσα εἶναι γοργόστροφη, περισσιες οἱ
κουβέντες,
λογῆς λογῆς, κι ο κάμπος διάπλωτος γὰρ να θερίζεις λόγια·
κι ο κάθε λόγος ἔχει ἀντίλογο, κι ὅ,τι θα πεις θ' ἀκούσεις.
Μα ποια εἶν' ἡ ἀνάγκη εμεῖς να στήσουμε καρβὰ κι ξεσυνέρια,
ο ἓνας τον ἄλλο ἀντίκτρα βρίζοντας, παρόμοια με γυναῖκες,
που καρδιοφάουσα ἀμάχη ξάναψε, κι ὡς ἔχουνε φρενιάσει,
καταμεσὸς του δρόμου πιάνουνται, καὶ ρίχνει ἡ μια στήν ἄλλη
λόγια πολλά, σωστά καὶ ψεύτικα, σαν που ο θυμὸς τις σπρῶχνει;
Τὴν ἄγρια ορμὴ μου πια δε γίνεται με λόγια να κρατήσεις,
πρὶν χτυπηθούμε εμεῖς με τ' ἄρματα τὴν ἀντριγιά μας ἔλα
ο ἓνας του ἄλλου να δοκιμάσουμε με τα χαλκὰ κοντάρια!»
Εἶπε, καὶ το γερό κοντάρι του στο ἀδρό σκουτάρι ρίχνει,
το φοβερό· κι αὐτὸ ἀντιβρόντηξε στου κονταριού τὴ μῦτη.
Τότε ο Ἀχιλλέας ἀλάργα ἐπρόβαλε με το βαρὺ του χέρι
το ἀδρό σκουτάρι, τὴ φοβήθηκε μὴν το περάσει του ἀγρίου
του Αἰνείαιο το μακρογίσκιωτο εὐκόλα κοντάρι πέρα ὡς πέρα,
ο ἀνέμυαλος! καὶ δὲν το λόγιασε, δὲν πέρασε ἀπ' το νου του
πως των θεῶν μαθὲς δε γίνεται τα ξακουσμένα δῶρα
να τα δαμάσουν καταλυώντας τα θνητῶν ἀνθρώπων χέρια.
Κι οὐδὲ του Αἰνείαιο το στέριο ἐπέρασε κοντάρι τότε ἀντίκτρα'
το δῶρο του θεοῦ, το μάλαμα, του ἀντίσκοψε τὴ φόρα'
μόνο τις δυο τις στρώσες πέρασε καὶ μέναν τρεῖς ἀκόμα!
- τι ο Κουτσοπόδης εἶχε ἀπάνω του καρφῶσει στρώσες πέντε,
δυο μέσα ἀπὸ καλάι, δυο χάλκινες καὶ μια μαλαματένια
ἀναμεσὸς ἐκεῖ ἐσταμάτησε το φράξινο κοντάρι.
Δεύτερος τότε το μακρογίσκιωτο ρίχνει ο Ἀχιλλέας κοντάρι,
καὶ χτύπησε το ολούθε ἰσόκυκλο του Αἰνείαιο σκουτάρι, ἀπάνω
στο ἀκρόχειλο, ο χαλκός κει που ἔτρεχε κατὰφτενος, ντυμένος
μέσα βοδιού τομάρι ολόφτενο' καὶ το κοντάρι ἐχύθη
μπροστά το φράξινο, καὶ βρόντηξε στο χτύπο το σκουτάρι.
Κι ο Αἰνείας φοβήθηκε καὶ ζάρωσε, καὶ το σκουτάρι ἀσκώνει
μακριὰ του' καὶ ψηλά ἀπ' τὴ ράχη του πετώντας το κοντάρι
τους δυο τους γύρους πρῶτα ἐτρύπησε του σκουταριού, κι ἐχώθη
μετὰ στή γῆ' κι αὐτὸς ξεφεύγοντας τ' ολόμακρο κοντάρι
στάθη, καὶ πίκρα ἐχύθη ἀτέλειωτη στα μάτια του, τὴ ἐσκιάχτη
που ἐμπήχτη το κοντάρι δίπλα του. Τότε ο Ἀχιλλέας λυσῶντας
το κοφτερό σπαθὶ του ἐτράβηξε κι ἀπάνω του χιμίζει
με ἀγριες φωνές· κι ο Αἰνείας θεόρατη φουχτῶνει εὐτὺς κοτρόνα,

- 285 σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Αἰνείας, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
οἴοι νῦν βροτοὶ εἰς· ὁ δὲ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἴος.
ἐνθά κεν Αἰνείας μὲν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ
ἢ κόρυθ' ἢ ἐσάκος, τό οἱ ἦρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
- 290 τὸν δὲ κε Πηλεΐδης σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξύ νόησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι θεοῖς μετὰ μῦθον ἔειπεν·
ὦ πόποι ἦ μοι ἄχος μεγάλητορος Αἰνείας,
ὅς τάχα Πηλεΐωνι δαμείς Ἄϊδος δὲ κάτεισι
- 295 πειθόμενος μῦθοισιν Ἀπόλλωνος ἐκάτοιο
νήπιος, οὐδὲ τί οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον.
ἀλλὰ τί ἦ νῦν οὗτος ἀναίπιος ἄλγεα πάσχει
μὰψ ἔνεκ' ἄλλοτριῶν ἀχέων, κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
δῶρα θεοῖσι δίδωσι τοὶ οὐρανὸν εὐρύν ἔχουσιν;
- 300 ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς πέρ μιν ὑπέκ θανάτου ἀγάγωμεν,
μὴ πως καὶ Κρονίδης κεκολώσεται, αἶ κεν
Ἀχιλλεύς
τόνδε κατακτείνῃ· μόριμον δὲ οἱ ἐστ' ἀλέασθαι,
ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται
Δαρδάνου, ὃν Κρονίδης περὶ πάντων φίλατο
παίδων
- 305 οἱ ἔθεν ἐξεγένοντο γυναικῶν τε θνητῶν.
ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἔχθηρε Κρονίων·
νῦν δὲ δὴ Αἰνείας βίη Τρώεσσιν ἀνάξει
καὶ παίδων παῖδες, τοῖ κεν μετόπισθε γένωνται.
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
- 310 ἐνοσίγαι', αὐτὸς σὺ μετὰ φρεσὶ σῆσι νόησον
Αἰνείαν ἢ κέν μιν ἐρύσσειαι ἢ κεν ἐάσης
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ δαμήμεναι, ἐσθλὸν ἐόντα.
ἦτοι μὲν γὰρ νῶϊ πολέας ὠμόσασαμεν ὄρκους
πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
- 315 μὴ ποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἡμᾶρ,
μηδ' ὀπότ' ἂν Τροίῃ μαλερῶ πυρὶ πᾶσα δάηται
καιομένη, καίωσι δ' ἀρήϊοι υἱεὺς Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ' ἴμεν ἂν τε μάχην καὶ ἀνά κλόνον ἐγχειάων,
- 320 ἴξε δ' ὄθ' Αἰνείας ἠδ' ὁ κλυτὸς ἦεν Ἀχιλλεύς.
αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλύν
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ· ὁ δὲ μελῖν εύχαλκον
ἀσπίδος ἐξέρυσεν μεγάλητορος Αἰνείας·
καὶ τὴν μὲν προπάραιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔθηκεν,
- που δύο μαζί δε θα την άσκωναν απ' ὄσους ζούνε ανθρώπους'
τώρα στη γῆ' μα εκείνος εύκολα την έπαιζε και μόνος.
Κι ὅπως χιμούσε, θα τον έβρισκε τότες ο Αἰνείας στο κράνος
για στο σκουτάρι, που του απόδιωχνε το μαύρο Χάρο πάντα,
- κι εκείνον ο Αχιλλέας θα σκότωνε με το σπαθί σιμάθε,
του Ποσειδῶνα αν δεν τους έπαιρνε το μάτι απά στην ώρα'
κι ευτύς γυρνώντας στους αθάνατους τέτοια μιλάει και κρένει:
« Ωχού μου, τον Αἰνεία τον άτρομο πως τον λυπάμαι τώρα,
που απ' του Αχιλλέα τα χέρια γρήγορα θα κατεβεί στον Άδη!
Του σαγιτάρη Φοίβου Απόλλωνα τον γέλασαν τα λόγια,
τον άμυαλο! Μα εκείνος σίγουρα το Χάρο δεν του διώχνει.
Μ' αυτός γιατί να βασανίζεται για ξένες έγνοιες τώρα,
που είναι άφταιγος, και καλοπρόσδεχτα περισσια δῶρα πάντα
χαρίζει στους θεούς, που χαιρουνται ψηλά τα ουράνια πλάτη;
- Ομπρός λοιπόν, ας τον γλιτώσουμε κι εμεῖς από το Χάρο.
Αν ο Αχιλλέας εδώ τον σκότωνε, θα θύμωνα, φοβούμαι,
του Κρόνου ο γιος' τι είναι απ' τη Μοίρα του γραμμένο να ξεφύγει,
για να μη σβήσει ολότελα άκληρο κι ασήμαδο το γένος
του Δάρδανου, που ο γιος αγάπησε του Κρόνου απάνω απ' όλα
τ' άλλα παιδιά του, ὅσα γεννήθηκαν από θνητές γυναίκες·
τι τη γενιά του Πρίαμου μίσησε πια τώρα ο γιος του Κρόνου·
εδώ κι ομπρός ο Αἰνείας ο απρόμητος στους Τρώες θα βασιλέψει,
και τα παιδιά του και τ' αγγόνια του κι ὅλη σειρά η γενιά του.»
Και τότε η σεβαστή του απάντησε βοιδόματη Ἥρα κι εἶπε:
- «Μονάχος, Κοσμοσειστη, απόφαση για τον Αἰνεία θα πάρεις·
θα τον γλιτώσεις παραστέκοντας, για απ' του Αχιλλέα τα χέρια
θ' αφήσεις τώρα να 'βρει θάνατο, με ὄσην αντρεία κι αν έχει;
τι εμάς τις δυο μαθές οι αθάνατοι, την Αθηνά κι εμένα,
έχουν ακούσει που ορκιζόμαστε πολλές φορές μπροστά τους,
να μη γλιτώσουμε απ' το θάνατο κανένα Τρώα ποτέ μας,
μηδέ όταν καίει την Τροίαν αδάμαστη φωτιά, κι απ' άκρη ως άκρη
θα καίγεται, απ' τους πολεμόχαρους Αργίτες αναμμένη.»
Κι ο Ποσειδῶνας μόλις άκουσε τα λόγια αυτά, ξεκόβει,
κι ανοίγει δρόμο μες στον πόλεμο, στων κονταριῶν τους χτύπους'
- κι ως έφτασε στο μέρος που 'στεκαν ο γαύρος Αχιλλέας
κι ο Αἰνείας, αντάρα ευτύς εσκόρπισε μπρος στου Αχιλλέα τα μάτια,
και το κοντάρι του το φράξινο, το χαλκαρματωμένο,
απ' το σκουτάρι του λιοντόκαρδου του Αἰνεία τραβάει και βγάζει'
κι αφού ιππος στου Αχιλλέα το απίθωσε τα πόδια. τον Αἰνεία

- 325 Αινείαν δ' ἔσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρας.
πολλὰς δὲ στίχας ἥρων, πολλὰς δὲ καὶ ἵππων
Αἰνείας ὑπεράλτο θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας,
ἴξε δ' ἐπ' ἔσχατιὴν πολυαἰκὸς πολέμοιο,
ἐνθά τε Καύκωνες πόλεμον μετὰ θωρήσσοντο.
- 330 τῷ δὲ μάλ' ἐγγύθεν ἦλθε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα ππερόεντα προσηύδα·
Αἰνεία, τίς σ' ὤδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει
ἀντία Πηλεΐωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι,
ὅς σεῦ ἅμα κρείστων καὶ φίλτερος ἀθανάτοισιν;
- 335 ἀλλ' ἀναχωρῆσαι ὅτε κεν συμβλήσεται αὐτῷ,
μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.
αὐτὰρ ἔπει κ' Ἀχιλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη,
θαρήσας δὴ ἔπειτα μετὰ πρῶτοισι μάχεσθαι·
οὐ μὲν γάρ τίς σ' ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίζει.
- 340 ὡς εἰπὼν λίπεν αὐτόθ', ἔπει διεπέφραδε πάντα.
αἶψα δ' ἔπειτ' Ἀχιλῆος ἀπ' ὀφθαλμῶν σκέδασ'
ἄχλυν
θεσπεσίην· ὃ δ' ἔπειτα μέγ' ἐξίδεν ὀφθαλμοῖσιν,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν·
ὦ πόποι ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι·
- 345 ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονός, οὐδὲ τι φῶτα
λεύσσω, τῷ ἐφέηκα κατακτάμεναι μενεαίνων.
ἦ ῥα καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἦεν· ἀτὰρ μιν ἔφην μάψ αὐτως εὐχετάσθαι.
ἔρρέτω· οὐ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔπι πειρηθῆναι
- 350 ἔσσεται, ὅς καὶ νῦν φύγεν ἄσμενος ἐκ θανάτοιο.
ἀλλ' ἄγε δὴ Δαναοῖσι φιλοππολέμοισι κελεύσας
τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσσομαι ἀντίος ἔλθῶν.
ἦ, καὶ ἐπὶ στίχας ἄλτο, κέλευε δὲ φωτὶ ἐκάστω·
μηκέτι νῦν Τρώων ἐκάς ἔστατε διοὶ Ἀχαιοί,
- 355 ἀλλ' ἄγ' ἀνήρ' ἀντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ
μάχεσθαι.
ἀργαλέον δὲ μοί ἐστι καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι
τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν καὶ πᾶσι
μάχεσθαι·
οὐδὲ κ' Ἄρης, ὅς περ θεὸς ἄμβροτος, οὐδὲ κ'
Ἀθήνη
τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέπειτο στόμα καὶ πονέοιτο·
- 360 ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσίν τε ποσίν τε
καὶ σθένει, οὐ μ' ἔπι φημί μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν,
ἀλλὰ μάλα σιχὸς εἶμι διαμπερές, οὐδὲ τιν' οἶω
Τρώων χαιρήσειν, ὅς τις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθῃ.
ὡς φάτ' ἐποτρύνων· Τρώεσσι δὲ φαιδιμος Ἔκτωρ
- ψηλά απ' τη γης ασκώνει γρήγορα και σφεντονίζει πίσω.
Από πολλές σειρές πολέμαρχους, πολλές σειρές αμάξια
πήδηξε πάνω ο Αινείας, πετάμενος απ' του θεού το χέρι,
και στις σφαγής της άγριας βρέθηκε την άκρη άκρη πίσω,
κει που αρματώνουνταν οι Καύκωνες για να ριχτούν στη μάχη.
- Κι ο Κοσμοσειστής τότε δίπλα του σιμώνοντας εστάθη,
τον έκραξε και με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Σαν ποιος θεός, Αινεία, σε τύφλωσε κι έτσι σε σπρώχνει τώρα
με του Πηλέα το γιο τον άφοβο να χτυπηθείς αγνάπια,
που είναι από σένα και πιο αντρόκαρδος και στους θεούς πιο φίλος;
Γύρνα τα πίσω ωστόσο, αγνάπια σου μόλις προβάλει εκείνος,
στον Άδη μη βρεθείς, η Μοίρα σου κι ας μην το γράφει ακόμα.
Μα σύντας πια τον έβρει ο θάνατος τον Αχιλλέα και λείπει,
πολέμα τότε μες στους πρόμαχους, κανένα μη φοβάσαι·
τι άλλος Αργίτης λέω δε δύνεται να σε σκοτώσει εσένα.»
- Κι ως όλα τούτα του ξεδιάλυσε μιλώντας, τον αφήνει,
και την καταχνιά ευτύς διασκόρπισε μπρος στου Αχιλλέα τα μάτια,
τη φοβερή· κι αυτός τα μάτια του σαστίζοντας ανοίγει.
Βαρυκομώντας τότε μίλησε στην πέρφανη καρδιά του:
« Ωχού, τι θάμα αυτό κι αντίθαμα τα μάτια μου που βλέπουν!
Να το κοντάρι μου κατάχαμα, κι ουδέ θωρώ τον άντρα,
που 'ριξα πάνω του, γυρεύοντας στη γη να τον ξαπλώσω.
Και τον Αινεία λοιπόν οι αθάνατοι θεοί τον αγαπούσαν,
κι όμως θαρρούσα εγώ πως άδικα μου παινευόταν έτσι.
Μα καταγκρέμου ας πάει! Πια ανάκαρα δε θα 'χει λέω ποτέ του
- να μ' ανταμώσει, μια και ξέφυγε χαρούμενος του Χάρου.
Μα τώρα ομπρός, τους πολεμόχαρους Αργίτες να γκαρδιώσω,
κι ευτύς μετά θ' ανοίξω πόλεμο στους άλλους Τρώες αγνάπια.»
Είπε, και σ' έναν έναν φώναζε μες στις γραμμές πεδώντας:
« Αλάργα πια απ' τους Τρώες μη στέκεστε, τρανοί μου Αργίτες, τώρα!
Ομπρός, τραβάτε! Ανοίχτε πόλεμο μαζί τους, άντρας με άντρα,
γεμάτοι ορμή· τι μου είναι δύσκολο, με όσην αντρεία κι αν έχω,
να κυνηγήσω τόσους τρέχοντας και να παλέψω με όλους'
τι μήτε κι ο Άρης, που 'ναι αθάνατος, μήτε η Αθηνά θα μπορούν
να πολεμούν ολούθε τρέχοντας, τόσο που απλώνει η μάχη.
- Όμως και πάλε, όσο έχω δύναμη στα χέρια και στα πόδια,
για να βαστήξω, εγώ τον πόλεμο δε θα τον παρατήσω·
μιαν άκρη ως άλλη τις αράδες τους θα τρέξω, κι όποιον φτάσω
από τους Τρώες με το κοντάρι μου δε θα χαρεί καθόλου!»
Έτσι τοις νκάηδιωνε' ιια κι ο Έκτωρας στους Τρώες κρηιδάνιο δίνει

- 365 κέκλεθ' ὀμοκλήσας, φάτο δ' ἴμεναι ἄντ' Ἀχιλῆος·
 Τρῶες ὑπέρθυμοι μὴ δεῖδιτε Πηλεΐωνα.
 καὶ κεν ἐγὼ ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
 ἔγχεϊ δ' ἄργαλέον, ἐπεὶ ἡ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
 οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
- 370 ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολοῦει.
 τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἴμι καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
 εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἰθῶνι σιδήρῳ.
 ὡς φάτ' ἐποτρύνων, οἱ δ' ἀντίοι ἔγχε' ἄειραν
 Τρῶες· τῶν δ' ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ' αὐτῆ·
- 375 καὶ τότε ἄρ' Ἴκτορα εἶπε παραστάς Φοῖβος
 Ἀπόλλων·
 Ἴκτορ μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε,
 ἀλλὰ κατὰ πληθύν τε καὶ ἐκ φλοίσβοιο δέδεξο,
 μὴ πῶς σ' ἡὲ βάλῃ ἡὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ.
 ὡς ἔφαθ', Ἴκτωρ δ' αὖτις ἐδύσετο οὐλαμὸν
 ἀνδρῶν
- 380 ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὅπα φωνήσαντος.
 ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρῶεσσι θόρε φρεσὶν εἰμένος ἀλκήν
 σμερδαλέα ἰάχων, πρῶτον δ' ἔλεν Ἴφιτίωνα
 ἐσθλὸν Ὀτρυντεῖδην πολέων ἡγήτορα λαῶν,
 ὃν νύμφη τέκε νῆϊς Ὀτρυντῆϊ ππολιπόρθῳ
- 385 Τμῶλῳ ὕπο νιφόεντι Ἰδῆς ἐν πῖονι δῆμῳ·
 τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα βάλ' ἔγχεϊ διὸς Ἀχιλλεὺς
 μέσσην κὰκ κεφαλῆν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη,
 δούπησεν δὲ πεσῶν, ὃ δ' ἐπεύξατο διὸς Ἀχιλλεὺς·
 κείσαι Ὀτρυντεῖδῃ πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν·
- 390 ἐνθάδε τοι θάνατος, γενεῆ δέ τοί ἐστ' ἐπὶ λίμνῃ
 Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρῴϊόν ἐστιν
 Ἰλλῶ ἐπ' ἰχθυόεντι καὶ Ἐρμῷ δινήεντι.
 ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
 τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποισι ἐπισσώτροις δατέοντο
- 395 πρώτη ἐν ὕσμίνῃ· ὃ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέοντα
 ἐσθλὸν ἀλεξητήρα μάχης Ἀντήνορος υἱὸν
 νύξε κατὰ κρόταφον, κυνῆς διὰ χαλκοπαρήου.
 οὐδ' ἄρα χαλκείῃ κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς
 αἰχμῆ ἰεμένη ρῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
- 400 ἐνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δὲ μιν μεμαῶτα.
 Ἴπποδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων αἴξαντα
 πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα μετάφρενον οὕτασε
 δοῦρί.
 αὐτὰρ ὃ θυμὸν αἴσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος
 ἤρυγεν ἐλκόμενος Ἐλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα
- καὶ να ριχτοῦν τους φώναζε ἀφοβα στον αντρειανό Αχιλλέα:
 « Μπρος στου Πηλέα το γιο μη σκιάζεστε, τρανοί μου Τρῶες,
 καθόλου'
 κι εγὼ με λόγια και με ἀθανάτους μπορούσα να τα βάλω,
 μα ὄχι και με ἄρματα, γιατί εἴμαστε πολὺ ἀχαμνότεροι τους.
 Μῆτε ο Αχιλλέας να κάμει δύνεται τα λόγια του ὅλα πράξῃ'
- κι αν κάμει το 'να, ὅμως στο δεύτερο λέω θα κοπεί στη μέση.
 Μπροστά του εγὼ θα βγω, τα χέρια του με τη φωτιά κι αν μοιάζουν,
 τα χέρια με φωτιά, κι η λύσσα του με σίδερο που αστράφτει.»
 Ἔτσι τους γκάρδιωνε, και σήκωσαν εκείνοι τα κοντάρια
 να χτυπηθοῦν, κι η ορμὴ τους ἐμίξε, κι ἀλαλαγμός ἀσκώθη.
 Και τότε φώναζε στον Ἐχτορα ζυγώνοντας ο Φοῖβος:
 « Μη βγεις να πολεμήσεις, Ἐχτορα, τον Αχιλλέα καθόλου,
 μον' μέσα στους πολλούς καρτέρα τον, εκεί που βράζει η μάχη,
 μπας καὶ σου ρίξει για σιμώνοντας με το σπαθὶ σε κρούσει.»
 Αυτὰ εἶπε, κι ο Ἐχτορας ἐχώθηκε ξανά στο ἀσκέρι μέσα
- σκιαγμένος, του θεοῦ που ἐφώναζε σαν ἀκούσε το λάλο.
 Τότε ο Αχιλλέας στους Τρῶες ἐχύθηκε, περίσσια αντρεία ζωσμένος,
 φριχτὰ μουγκρίζοντας, κι ολόπρωτο τον Ἴφιτίωνα ρίχνει,
 γιο του Ὀτρυντέα τρανό, που ἀφέντευε σε πλήθιο ἀσκέρι ἀπάνω'
 τον εἶχε του Ὀτρυντέα του αντρόκαρδου γεννήσει μια νεράιδα
 στην πλούσιαν Ἰδα, στα ριζώματα του χιονισμένου Τμῶλου.
 Τότε ο Αχιλλέας, ως κείνος χίμιζε, τον πέτυχε στη μέση
 της κεφαλῆς με το κοντάρι του, κι αὐτὴ στα δυο ἐχωρίστη.
 Πέφτει με βρόντο, κι ο ἀρχοντόγεννος καυκῆθηκε Αχιλλέας:
 « Για του Ὀτρυντέα, που ο κόσμος σ' ἔτρεμε, στη γη ξαπλώνεις τώρα!
- Εδὼ μαθῆς σε βρήκε ο θάνατος, κι ἀς σέρνεις ἀπ' τη λίμνη
 τη Γύγαια, γονικό ὅπου ἐχαίρουσσαν βασιλομοῖρι, πάνω
 στου Ἰλλου τους ὄχτους του πολὺφαρου και του Ἐρμου του
 ἀφρισμένου.»
 Ἔτσι καυκίταν του Ἴφιτίωνα τα μάτια ωστόσο η νύχτα
 σκεπάζει· και τ' Ἀργίτικα ἀλόγα τον ξέσκιζαν στις πρώτες
 γραμμές της μάχης με τις ρόδες τους. Κι ἐκείνος στο μελίγγι
 το Δημολέοντα, γιο του Ἀντήνορα, τρανό κονταρομάχο,
 χτυπά, σουβλίζοντας το κρᾶνος του το χαλκομαγουλάτο'
 κι οὐτε και βᾶστηξε το χάλκινο το κρᾶνος, μόνο η μύτη
 πέρασε η χάλκινη και σὺντριψε το κόκαλο, και λιῶμα
- γέννηκαν τα μυαλά, κι ως χίμιζε, στο χῶμα τον ξαπλώνει.
 Μετὰ τον Ἴπποδάμα, ως πήδηξε στη γῆς ἀπὸ τ' ἀμάξι
 κι ἀντίκτρα, του ἐφευγε, κοντάρεψε καταμεσὸς στην πλάτη·
 κι ἐκείνος ξεψυχώντας μουγκρίσε, καθὼς μουγκρίζει ταῦρος,
 σύντας τον παν τραβώντας ἀγουροι στον ἀρχο της Ελικῆς,
 κι ως τον τραβούν ἐκείνοι. ναίρεται βαθιὰ του ο Κοσμοσεῖστης·

- 405 κούρων ἐλκόντων· γάνυται δέ τε τοῖς ἐνοσίχθων·
ὡς ἄρα τὸν γ' ἐρυγόντα λίπ' ὄστέα θυμὸς ἀγῆνων·
αὐτὰρ ὃ βῆ σὺν δουρὶ μετ' ἀντίθεον Πολύδωρον
Πριαμίδην· τὸν δ' οὐ τι πατήρ εἶασκε μάχεσθαι,
οὐνεκά οἱ μετὰ παισὶ νεώτατος ἔσκε γόνιοι,
- 410 καὶ οἱ φίλτατος ἔσκε, πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα
δῆ τότε νηπιέησι ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων
θῦνε διὰ προμάχων, εἰὸς φίλον ὤλεσε θυμὸν.
τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι ποδάρκης διὸς Ἀχιλλεύς
νῶτα παραῖσσοντος, ὄθι ζωστήρος ὀχῆες
- 415 χρύσειοι σύνεχον καὶ διπλόος ἦντετο θώρηξ·
ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμῆ,
γνύς δ' ἔριπ' οἰμῶξας, νεφέλη δὲ μιν ἀμφεκάλυψε
κυανῆη, προτὶ οἷ δ' ἔλαβ' ἔντερα χερσὶ λιασθεῖς.
Ἔκτωρ δ' ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον
- 420 ἔντερα χερσὶν ἔχοντα λιαζόμενον ποτὶ γαίῃ
κάρ ῥά οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς· οὐδ' ἄρ' ἔτ'
ἔτλη
δηρὸν ἐκάς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλλῆϊ
ὄξυ δόρυ κραδᾶων φλογὶ εἵκελος· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
ὡς εἶδ', ὡς ἀνεπάλτο, καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠΐδα·
- 425 ἐγγύς ἀνὴρ ὃς ἐμὸν γε μάλιστ' ἔσεμάσαστο θυμὸν,
ὃς μοι εἰτάειρον ἔπεφνε τετιμένον· οὐδ' ἂν ἐπὶ δὴν
ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνά ππολέμοιο γεφύρας.
ἦ, καὶ ὑπόδρα ἰδῶν προσεφώνεεν Ἔκτορα δῖον·
ἄσσον ἴθ' ὡς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἴκηαι.
- 430 τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος
Ἔκτωρ·
Πηλεΐδη μὴ δὴ ἐπέεσσὶ με νηπύτιον ὡς
ἔλπεο δειδίξεσθαι, ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
ἡμὲν κερτομίας ἦδ' αἴσυλα μυθήσασθαι.
οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλός, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ
χείρων.
- 435 ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κείται,
αἷ κέ σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἔλωμαι
δουρὶ βαλῶν, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὸν βέλος ὄξυ πάροισεν.
ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλῶν προῖει δόρυ, καὶ τό γ' Ἀθήνη
πνοιῆ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο
- 440 ἦκα μάλα ψύξασα· τὸ δ' ἄψ' ἴκεθ' Ἔκτορα δῖον,
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν. αὐτὰρ
Ἀχιλλεύς
ἐμμεμαῶς ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων,
σμερδαλέα ἰάχων· τὸν δ' ἐξήρταξεν Ἀπόλλων
ῥεῖα μάλ' ὡς τε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῆ.
- με τέτοιο μούγκρισμα παράτησε τα κόκαλα η ψυχή του.
Τότε ο Αχιλλέας με το κοντάρι του χιμάει στον αντρειωμένο
το γιο του Πρίαμου, τον Πολύδωρο, που ο κύρης του στη μάχη
δεν άφηνε να βγει, τι ολόκαρδη, στερνό παιδί του ως ήταν,
- του 'χεν αγάπη, και στο τρέξιμο τους έβαζε όλους κάτω.
Και τώρα, για να δείξει ο ανέμυαλος το πόσο σβέλτος ήταν,
μέσα χιμούσε από τους πρόμαχους, ως που τον βρήκε ο Χάρος'
τι το κοντάρι του ανεμόποδου τον πέτυχε Αχιλλέα
πίσω στη μέση, πλάι του ως διάβαινε, και που χρυσά θηλύκια
τη ζώνη σφίγγουν και σταυρώνοντας ο θώρακας διπλώνει.
Πέρα μεριά ο χαλός επρόβαλε στον αφαλό του δίπλα,
και πέφτει βόγγοντας στα γόνατα, και τον σκεπάζει γνέφος
θολό, κι ως εσωριάστη, πάνω του κρατούσε τ' άντερά του.
Κι ως είδε τότε ο μέγας Έχτορας στο χύμα σωριασμένο
- τον αδερφό του τον Πολύδωρο με τ' άντερα στα χέρια,
σκοτάδι έχύθηκε στα μάτια του, και πια να μένει αλάργα
δε βάστηξε άλλο' απάνω εχύθηκε στον Αχιλλέα, κουνώντας,
παρόμοιος φλόγα, το κοντάρι του το μυτερό' μα εκείνος
τινάχτη απάνω, ως τον αντίκρισε, και με χαρά φωνάζει:
« Ζυγώνει αυτός που απ' όλους πιότερο τα σπλάχνα μου 'χει κάψει,
αυτός τον ακριβό μου σύντροφο που εσκοτώσε' μα τώρα
ο ένας του άλλου πια δε θα κρύβεται στα διάβατα της μάχης.»
Είπε, και φώναξε στον Έχτορα ταυροκοιτάζοντάς τον:
«Για σίμωσε, μιαν ώρα αρχύτερα το Χάρο ν' ανταμώνεις!»
- Και τότε ο κρανοσειστής Έχτορας του κάνει δίχως φόβο:
« Γιε του Πηλέα, γυρεύεις άδικα, μωρό παιδί σα να 'μουν,
να με τρομάξεις με τη γλώσσα σου' καλά κι εγώ κατέχω
και λόγια αγγιχτικά απ' το στόμα μου να βγάλω και φοβέρες.
Τρανός πως είσαι, κι αχαμνότερος εγώ πολύ, το ξέρω"
όμως στα χέρια των αθανάτων είναι όλα κρεμασμένα'
μπορεί, κι αν είμαι εγώ αχαμνότερος, να σε σκοτώσω' κόβει
κι εμένα η μύτη στο κοντάρι μου, να σε πετύχω μόνο!»
Είπε, και ρίχνει το κοντάρι του με ορμή, μα κείνο πίσω
φυσώντας η Αθηνά το απόδιωξεν απ' τον τρανό Αχιλλέα
- με ανάλαφρη πνοή' στον Έχτορα ξαναγυρίζει εκείνο
και πέφτει αυτού, μπροστά στα πόδια του' τότε ο Αχιλλέας
λυσσώντας
χιμίζει απάνω του, γυρεύοντας να πάρει τη ζωή του,
με άγριες φωνές' όμως τον Έχτορα τρέχει κι αρπάζει ο Φοίβος
εἴκολλα (ισάν θεός κι απάνω) του πιικνη σκροπιζει αντάρα

- 445 τρις μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς
 ἔγχεϊ χαλκείῳ, τρις δ' ἤερα τύπε βαθεῖαν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος,
 δεῖνὰ δ' ὀμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ἔξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
- 450 ἦλθε κακόν· νῦν αὐτὲ σ' ἐρύσατο Φοῖβος
 Ἀπόλλων,
 ὦ μέλλεις εὐχέσθαι ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
 ἦ θὴν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
 εἴ πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιπάρροθός ἐστι.
 νῦν αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὄν κε κιχέω.
- 455 ὡς εἰπὼν Δρύοπ' οὔτα κατ' αὐχένα μέσσον
 ἄκοντι·
 ἤριπε δὲ προπάροιθε ποδῶν· ὁ δὲ τὸν μὲν ἔασε,
 Δημοῦχον δὲ Φιλητοριδὴν ἦῦν τε μέγαν τε
 κάγ γόνου δουρὶ βαλὼν ἠρύκακε. τὸν μὲν ἔπειτα
 οὐτάζων ξίφει μεγάλῳ ἐξαίνυτο θυμόν·
- 460 αὐτὰρ ὁ Λαόγονον καὶ Δάρδανον υἷε Βίαντος
 ἄμφω ἐφορμηθεὶς ἐξ ἵππων ὥσε χαμάζε,
 τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας.
 Τρῶα δ' Ἀλαστοριδὴν, ὃ μὲν ἀντίος ἦλυθε
 γούνων,
 εἴ πῶς εὖ πεφίδοιτο λαβῶν καὶ ζωὸν ἀφείη
- 465 μηδὲ κατακτείνειεν ὀμηλικὴν ἐλεήσας,
 νήπιος, οὐδὲ τὸ ἦδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν·
 οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν οὐδ' ἀγανόφρων,
 ἀλλὰ μάλ' ἔμμεμῶς· ὃ μὲν ἤππετο χεῖρεσι γούνων
 ἰέμενος λίσσεσθ', ὃ δὲ φασγάνῳ οὔτα καθ' ἦπαρ·
- 470 ἐκ δὲ οἱ ἦπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἶμα κατ'
 αὐτοῦ
 κόλπῳ ἐνέπλησεν· τὸν δὲ σκότος ὅσσε κάλυψε
 θυμοῦ δευόμενον· ὃ δὲ Μούλιον οὔτα παραστάς
 δουρὶ κατ' οὐς· εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέροιο
 αἰχμὴ χαλκείῃ· ὃ δ' Ἀγήνορος υἱὸν Ἴεκελον
- 475 μέσσην κάκ κεφαλὴν ξίφει ἦλασε κωπήεντι,
 πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ'
 ὅσσε
 ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
 Δευκαλίωνα δ' ἔπειθ', ἵνα τε ξυνέχουσι τένοντες
 ἀγκῶνος, τῆ τόν γε φίλης διὰ χειρὸς ἔπειρεν
- Τρεῖς φορές χύθηκε ο φτερόποδος με το χαλκό κοντάρι
 θεῖος Ἀχιλλέας, καί τρεις εχτύπησε τη σύμπυκνην αντάρα'
 μα σύντας χίμιξε και τέταρτην, ἴδια θεός, φοβέρα,
 φριχτή πετάει, και με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
 «Του Χάρου, σκύλε, πάλι εξέφυγες! Μια τρίχα κι εχανόσουν!
- Ξανά σε γλίτωσεν ο Απόλλωνας ο Φοῖβος, που ως στους χτύπους
 των κονταριών κινάς, ταξίματα περίσσια θα του κάνεις.
 Θα σε ξεκάμω εγώ κι αργότερα, να σε πετύχω μόνο,
 κάποιος και μένα απ' τους αθάνατους μαθές αν παραστέκει.
 Τώρα η σειρά των άλλων πάνω τους θα πέσω, κι ὅποιον ἔβρω!»
 Εἶπε, και ρίχνει το κοντάρι του στο Δρύοπα, και τον βρίσκει
 στο σβέρκο απάνω' μπρος στα πόδια του σωριάστη αυτός, μα
 εκείνος
 τον παρατάει, και του Φιλήτορα το γιο, τον αντρειωμένο
 Δημοῦχο, κάρφωσε στο γόνατο' κι ως του 'κοψε τη φόρα,
 του δίνει μια με το θεόρατο σπαθί και τον σκοτώνει.
- Μετά χιμάει κι από το αμάξι τους μαζί στο χῶμα ρίχνει
 το Λαογόνο και το Δάρδανο, τους γιους του Βία, τον έναν
 με το κοντάρι, και, σιμώνοντας, με το σπαθί τον άλλον.
 Ὅμως τον Τρῶα, το γιο του Αλάστορα τι ἦρθε σιμά του εκείνος
 κι από τα γόνατα τον ἔπιασε, μην τη ζωὴ από σπλάγχνος
 του χάριζε κι ουδὲ τον σκότωνε, της ελικίας του ως ἦταν
 ο ἀνέμυαλος! και δε στοχάζουνταν το νου πως δεν του αλλάζει.
 Δεν εἶχε ομπρός του ἕναν καλόγνωμο κι ουδὲ ψυχοπονιάρη'
 εἶχε θεριό μονάχο' ως του 'σφιγγε τα γόνα μες στα χέρια
 παρακαλώντας, κείνος του 'μπηξε στο σκῶτι το σπαθί του,
- κι ὄξω το σκῶτι εχύθη' ολόμαυρο το γαῖμα πλημμυρίζει
 τον κόρφο του, και νύχτα εσκέπασε πυκνὴ τα δυο του μάτια,
 ως του 'φευγε η ζωὴ. Σιμώνοντας τότε ο Ἀχιλλέας το Μούλιο
 στο αφτί με το κοντάρι του 'δωσε, κι απ' το άλλο αφτί του ἔβγηκε
 ο χάλκινος χαλός. Του Ἀγήνορα μετὰ το γιο βαρῖσκει,
 τον Ἴεκελο, με τ' ὠριομανικο σπαθί μες στο κεφάλι.
 Κι απ' το αἶμα το σπαθί του επύρωσε, κι εκείνου τα δυο μάτια
 σφάλιξε η Μοῖρα η τρανοδύναμη κι ο κόκκινος ο Χάρος.
 Μετὰ στο Δευκαλίωνα εχίμιξε, κι ὅπου τα νεύρα σμιγῶν
 του αγκῶνα, ως πέρα το βραχιόνι του με το χαλκό κοντάρι

- 480 αίχμη χαλκείη· ὁ δὲ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεῖς
πρόσθ' ὀρώων θάνατον· ὁ δὲ φασγάνω αὐχένα
θεῖνας
τῆλ' αὐτῆ πῆληκι κάρη βάλε· μυελὸς αὐτε
σφονδυλίων ἔκπαθ', ὁ δ' ἐπὶ χθονὶ κείτο
τανυσθεῖς.
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἵεναι μετ' ἀμύμονα Πείρω υἷον
- 485 Ἴριμον, ὃς ἐκ Θρήκης ἐριβώλακος εἰληλούθει·
τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι, πάγη δ' ἐν νηδυί χαλκός,
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων· ὁ δ' Ἀρηῖθον θεράποντα
ἄψ ἵππους στρέψαντα μετάφρενον ὀξεί δουρὶ
νύξ', ἀπὸ δ' ἄρματος ὤσε· κικήθησαν δὲ οἱ ἵπποι.
- 490 ὡς δ' ἀναμυαίνει βαθέ' ἄγκεα θεσπιδαῆς πῦρ
οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη,
πάντη τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει,
ὡς ὁ γε πάντη θῦνε σὺν ἔγχεϊ δαίμονι ἴσος
κτεινομένους ἐφέπων· ῥέε δ' αἷματι γαῖα μέλαινα.
- 495 ὡς δ' ὅτε τις ζεύξει βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους
τριβέμεναι κρῖ λευκὸν εὐκτιμένην ἐν ἄλωϊ,
ρίμφα τε λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόντῳ
ἐριμύκων,
ὡς ὑπ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου μώνυχες ἵπποι
στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἷματι δ'
ἄξων
- 500 νέρθεν ἅπας πεπάλακτο καὶ ἄντυγες αἶ περι
δίφρον,
ἄς ἄρ' ἀφ' ἵππειων ὀπλέων ραθάμιγγες ἔβαλλον
αἶ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων· ὁ δὲ ἴετο κύδος ἀρέσθαι
Πηλειῖδος, λύθρω δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
- τρυπάει' κι ως βάρυνε το χέρι του κι απόμεινε θωρώντας
το Χάρο ομπρός του, εκείνος του ἔδωκε με το σπαθί στο σβέροκο
και πέρα η κεφαλή του σύγκρανη πετάχτη, κι ο μυαλός του
απ' τα σφοντύλια ξεπετάχτηκε, κι αυτός στη γη εξαπλώθη.
Κι εκείνος πάλε στον αντρόκαρδο χιμίζει Ρίγμο απάνω,
το γιο του Πείρη, απ' τη χοντρόβωλη τη Θράκη που ἔχεν ἔρθει
κατάκορμα τον βρήκε, κι ἔμπηξε το χάλκινο κοντάρι
μες στην κοιλιά του, κι απ' τ' ἀμάξι του σωριάστη' πάλι εκείνος
το σύντροφο του Αρηῖθοο, τ' ἄλογα που εγύρναε, κονταρεύει
στην πλάτη και πετά απ' τ' ἀμάξι του, και τ' ἄλογα σκιάχτηκαν.
- Πώς η φωτιά μανιάζει σύφλογη μες στα βαθιά φαράγγια
κάποιου βουνού ξερού, και καίγεται το σύμπυκνο ρουμάνι,
κι ολούθε η ανεμική, φυσώντας τη, κλωθογυρνάει τη φλόγα'
παρόμοια κι ο Αχιλλέας συνάρματος, ἴδια θεός, εχίμα,
πατώντας τα κουφάρια, κι ἐπλεχεν η μαύρη γης στο γαίμα.
Πώς ζεύει ο αλωνιστής τους ταύρους του τους φαρδιοκουτελάτους,
ἀσπρο κριθάρι για να τρίψουε στο πατημένο αλώνι,
κι ἔγινε ευτύς απ' των βαριόμουγκρων βοδιῶν τα πόδια λιώμα'
ὅμοια και τ' ἄτια τα μονόνυχα του αντρόκαρδου Αχιλλέα
σκουτάρια και νεκρούς ανάκατα πατούσαν, κι από κάτω
- το αξόνι ἀκέραιο αιματοβάφουνταν και του αμαξίου του οι γύροι
από τις στάλες που ξεπέταγαν τα νύχια των ἀλόγων
κι οι ρόδες ἔξω' ὅμως ἀδιάκοπα κι ἄλλη ο Αχιλλέας διμούσε
δόξα τρανή, κι ο λύθρος μόλευε τ' ἀνίκητα του χέρια.
-

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Φ-

- Φ- ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴξον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
ἔνθα διατμήξας τοὺς μὲν πεδίον δὲ δῖωκε
πρὸς πόλιν, ἧ̄ περ Ἀχαιοὶ ἀτυζόμενοι φοβέοντο
- 5 ἤματι τῷ προτέρῳ, ὅτε μαίνετο φαίδιμος Ἔκτωρ·
τῆ̄ ῥ' οἷ̄ γε προχέοντο πεφυζότες, ἡέρα δ' Ἥρη
πίτνα πρόσθε βαθεῖαν ἐρυκέμεν· ἡμίσεες δὲ
ἔς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύρροον ἀργυροδίνην,
ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ, βράχῃ δ' αἰπὰ ῥέεθρα,
- 10 ὄχθα δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον· οἳ δ' ἀλαλητῷ
ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα ἐλίσσόμενοι περὶ δῖνας.
ὡς δ' ὄθ' ὑπὸ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται
φευγέμεναι ποταμὸν δέ· τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ
ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
- 15 ὡς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος
πλήτο ῥόος κελάδων ἐπιμίξῃ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν.
αὐτὰρ ὁ διογενῆς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθη
κεκλιμένον μυρικήσιν, ὃ δ' ἔσθορε δαίμονι ἴσος
φάσγανον οἶον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μῆδετο ἔργα,
- 20 τύπτε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ' αἰκίης
ᾄορι θεινομένων, ἐρυθαίετο δ' αἶματι ὕδωρ.
ὡς δ' ὑπὸ δελφίνος μεγακῆτεος ἰχθύες ἄλλοι
φεύγοντες πιμπλάσι μυχοῦς λιμένος εὐόρμου
δειδιότες· μάλα γάρ τε κατεσθίει ὃν κε λάβησιν·
- 25 ὡς Τρώες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα
πτώσσον ὑπὸ κρημνοῦς· ὃ δ' ἔπει κάμε χεῖρας
ἐναίρων,
ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυῶδεκα λέξατο κούρους
ποινήν Πατρόκλοιο Μεινοπιάδαο θανόντος·
τοὺς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας ἤϊτε νεβροῦς,
- 30 δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐϋτμήτοισιν ἰμάσι,
τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι,
δῶκε δ' ἑταίροισιν καταγείν κοίλας ἐπὶ νῆας.
αὐτὰρ ὁ αἶψ' ἐπόρουσε δαΐζέμεναι μενεαίνων.
ἐνθ' οὐὶ Πριάμοιο συνήνητετο Δαρδανίδαο
- 35 ἐκ ποταμοῦ φεύγοντι Λυκάονι, τὸν ῥά ποτ' αὐτὸς
ἦγε λαβῶν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς οὐκ ἐθέλοντα
ἐννύχιος προμολῶν· ὃ δ' ἐρινεὸν ὀξεί̄ χαλκῷ
τάμνε νέους ὄρπηκας, ἴν' ἄρματος ἄντυγες εἶεν·
τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς.
- Μα σύντας φτάσαν στου ωριορέματου του ποταμοῦ το διαβα,
στου Σκάμαντρου του πολυστρόβιλου, που εἶχεν ο Δίας γεννήσει,
στα δυο τους κόβει, κι ἄλλους ἐρίχνε στον κάμπο, κυνηγώντας
κατὰ το κάστρο, ἐκεῖ που τρέμοντας οἱ Ἀργίτες χτες ἀκόμα
τρέχαν να φύγουν μπρος στον Ἐχτορα τον ἀφεγο που ελύσσα'
ἐκεῖ τρεχάτο τώρα εχύνουνταν' κι ἡ Ἥρα αντισκόβοντάς τους
πυκνὴ καταχνιὰ ομπρὸς τους ἀπλωνε' κι οἱ ἄλλοι μισοὶ τους πάλε
στο ασημοστρόβιλο στριμώχνουνταν βαθιόρεμο ποτάμι.
Κεὶ μέσα ρίχτηκαν με πάταχο, και βούιξε το ἀγριο ρέμα,
- κι αντιλάλησαν οἱ ὄχτοι ολόγυρα· κι ἐκεῖνοι ἐκολυμπούσαν
στα στρουφιχτὰ νερά, γυρίζοντας με βόγγους δῶθε κείθε.
Πῶς στο ποτάμι οἱ ἀκρίδες χύνουνται, τις φλόγες να γλιτώσουν
ἀπ' τὴ φωτιά που ξάφνου εφούντωσε κι ἀδάμαστη πετιέται
κορώνοντας, κι αὐτὲς σωριάζονται πα στα νερά σκιαγμένες'
ὅμοια σωρὸς στου βαθιοστρόβιλου του Ξάνθου τ' ἀγριο ρέμα
ἀντρες κι ἀλόγατα στοιβάζουνταν μπρος στου Ἀχιλλῆα τὴ λύσσα.
Ἀφῆκε τότε ο ἀρχοντογέννητος στον ὄχτο ἐκεῖ γερμένο
πα στ' ἀρμυρῖκια το κοντὰρι του, κι ἴδια θεὸς ἐχύθη
μονάχα με σπαθί, λογιάζοντας φριχτὲς δουλειὲς να κάνει.
- Δεξιά ζερβὰ ἐχτυπούσε, κι ἐσκουζαν ἐκεῖνοι, ως το σπαθὶ του
ἐπέφτε ἀπάνω τους, κι ἐβάφουνταν στο γαῖμα το ποτάμι.
Πῶς τ' ἄλλα ψάρια, σύντας δέλφινας τρανὸς τα κυνηγήσει,
σε κόρφο τρέχουν καλολίμανο και στις γωνιὲς σμαριάζουν
ολότρομα' τι τρῶει ἀχόρταγος ὅσα βρεθοῦν μπροστά του'
ὅμοια κι οἱ Τρώες μες στου ἀγρίου Σκάμαντρου το ρέμα
στριμώχνονταν,
κάτω ἀπ' τοὺς ὄχτους. Κι ως ἀπόκαμε σκοτώνοντας ἐκεῖνος,
ἀπ' ὅσους ζοῦσαν δῶδεκα ἀγούρους διαλέγει στο ποτάμι,
για να τοὺς σφάζει γι' ἀντιπέρωμα του Πάτροκλου που ἐχάθη·
και σαστισμένους ως λαφόπουλα τοὺς τράβηξε στον ὄχτο,
- και πίσω με λουριά τα χέρια τοὺς καλοκομμένα δένει,
του ατοὶ τοὺς γύρα στους καλόπλεχτους φορούσαν θώρακες τοὺς.
Τοὺς δίνει να τοὺς παν οἱ σύντροφοι στα βαθουλά καράβια,
κι αὐτὸς ξανά στους Τρώες ἐχίμιξε, το φόνο λαχταρώντας.
Και ξάφνου ἐκεῖ μπροστά του ξέκρινε να φεύγει ἀπ' το ποτάμι
το γιο του Πριάμου το Λυκάονα, που λίγο πριν τον εἶχε
ἀπ' το περβόλι του πατέρα του μεβιάς ἀτὸς του πιάσει,
βγαίνοντας νύχτα' κι ὅπως ἐκοβε με κοφτερό πελέκι
ἀγριοσυκίας κλωνάρια νιόβγαλτα, να κάνει του ἀμαξιοῦ του
τοὺς γύρους, συφορά ἀνεπάτεχη μπρος του ο Ἀχιλλῆας πετάχτη.

- 40 και τότε μὲν μιν Λήμνον εὐκτιμένην ἐπέρασε νηυσὶν ἄγων, ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσωνος ὦνον ἔδωκε· κείθεν δὲ ξεινὸς μιν ἐλύσατο πολλὰ δ' ἔδωκεν Ἴμβριος Ἡετίων, πέμψεν δ' ἔς δῖαν Ἀρίσβην· ἔνθεν ὑπεκπροφυγῶν πατρῶϊον ἴκετο δῶμα.
- 45 ἔνδεκα δ' ἡματα θυμὸν ἐτέρπετο οἴσι φίλοισιν ἐλθῶν ἐκ Λήμνοιο· δυωδεκάτῃ δὲ μιν αὐτὶς χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλε πέμψειν εἰς Αἴδαο καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι. τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς
- 50 γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος, ἀλλὰ τὰ μὲν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε· τεῖρε γὰρ ἰδρῶς φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα· ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν· ὦ πόποι ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι·
- 55 ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες οὐς περ ἔπεφνον αὐτὶς ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος, οἶον δὴ καὶ ὄδ' ἦλθε φυγῶν ὕπο νηλεῆς ἡμάρ Λήμνον ἐς ἠγαθήν πεπερημένους· οὐδέ μιν ἔσχε πόντος ἀλὸς πολιῆς, ὃ πολέας ἀέκοντας ἐρύκει.
- 60 ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμέτεροιο γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ δαείω ἢ ἄρ' ὁμῶς καὶ κείθεν ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει γῆ φυσίζοος, ἣ τε κατὰ κρατερὸν περ ἐρύκει. ὡς ὄρμαινε μένων· ὃ δὲ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπῶς
- 65 γούνων ἄψασθαι μεμαῶς, περὶ δ' ἤθελε θυμῷ ἐκφυγεῖν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν. ἦτοι ὃ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεύς οὐτάμειναι μεμαῶς, ὃ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων κύψας· ἔγχει δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
- 70 ἔσθη ἰεμένην χροὸς ἄμειναι ἀνδρομέοιο. αὐτὰρ ὃ τῇ ἐτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλλίσσετο γούνων, τῇ δ' ἐτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον οὐδὲ μεθίει· καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα· γουνοῦμαι σ' Ἀχιλεῦ· σὺ δὲ μ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον·
- 75 ἀντί τοι εἰμ' ἰκέταο διοτρεφέες αἰδοῖοιο· πᾶρ γὰρ σοὶ πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν ἤματι τῷ ὅτε μ' εἶλες εὐκτιμένην ἐν ἄλωϊ, καὶ μ' ἐπέρασσας ἀνευθεν ἄγων πατρός τε φίλων τε Λήμνον ἐς ἠγαθήν, ἐκατόμβοιον δὲ τοι ἦλφον.

Τότε στη Λήμνο την καλόχτιστη με τ' ἄρμενα τον πήγε, και τον πουλάει στον Εὐνήρο, που' δωσε κι αγόρασε τον κείθε βρήκε ένα φίλο και τον γλίτωσε με ξαγορά μεγάλη, τον Ηετίωνα, που τον ἔστειλε μετά στην ἁγία Ἀρίσβη· μα ξέφυγε κρυφά, κι ως ἐφτασε στο πατρικό του σπιτί, ἔντεκα μέρες πια ξεφάντωνε με τους συντρόφους γύρα, που ἦρθε απ' τη Λήμνο· ὁμως στις δώδεκα να που ο θεός και πάλε στα χέρια του Ἀχιλλέα τον ἐρίξε, κι αυτός στον Ἀδη κάτω ἦρθε η στιγμὴ που θα τον ἔστελνε, κι ας ἦταν στανικῶς του. Κι ως ο Ἀχιλλέας ο φτεροπόδαρος γυμνό, με δίχως κράνος,

δίχως σκουτάρι τον ἀντίκρισε, δίχως κοντάρι ἀκόμα, τι τα 'χε ρίξει χάμω, ως ἐφευγε στον ποταμό, κι ο ἰδρώτας βαριά τον ἐπνιγε, κι ο κάματος του λύγιζε τα γόνα, θύμωσε τότε και στην πέρφανε γυρνάει και λέει καρδιά του: «Ὀχχού, τι θάμα αυτό κι ἀντίθαμα τα μάτια μου που βλέπουν! Το δίχως ἄλλο οἱ Τρῶες οἱ ἀντρόκαρδοι, που 'χω σκοτώσει ως τώρα, θ' ἀναστηθούν, ξανά απ' τον ἀραχλο να βγουν τον Κάτω Κόσμο, ἀφού ἦρθε πίσω αυτός που ἐπούλησα στη Λήμνο, και του Χάρου ξέφυγε, βλέπω· κι ουδὲ η θάλασσα με το ἀφρισμένο κύμα τον κράτησε, πολλῶν που ἀντίσκοψε το δρόμο ἀθέλῃτα τους.

Μα να γευτεὶ και το κοντάρι μου ταιριάζει τώρα ἀλήθεια, να ἰδῶ, να ξέρω μες στα φρένα μου, θα' ρθει κι ἀπὸ κει κάτω, για η ζωοδότρα γης στα σπλάχνα της μαθὲς θα τον κρατήσει, που και τον πιο ἀντρειωμένο μέσα της κρατὰ και δεν ἀφήνει;» Τέτοια λογιάζοντας τον πρόσμενε, κι ἐκεῖνος σασιτισμένος τα γόνα του να πιάσει ἐσίμωσε, ποθώντας πάνω απ' ὅλα το μαῦρο να ξεφύγει θάνατο καὶ την παντέρμη Μοίρα. Κι ως ο Ἀχιλλέας ο γαῦρος ἄσκωνε τ' ὀλόμακρο κοντάρι να τον χτυπήσει, ἐκεῖνος ἔτρεξε κι ἀρπάει τα γόνατα του σκυφτός· κι ἀπάνω ἀπὸ τη ράχη του περνώντας το κοντάρι

στη γη ἐκαρφώθη, κι ας λαχτάριζε με σάρκα να χορτάσει. Κι αυτός με το 'να χέρι του 'πιασε παρακλητὰ τα γόνα, με τ' ἄλλο το κοντάρι του ἀρπαξε και δεν το παρατούσε, και κράζοντας τον με ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια: « Σπλαχνίσου με, Ἀχιλλέα, σεβάσου με, στα γόνατα σου πέφτω· σέβας μου πρέπει, ἀρχοντογέννητε, τι ἰκέτης σου λογιούμαι' ἀπὸ το χέρι σου πρωτόφαγα ψωμί τη μέρα ἐκεῖνη που ἦρθες και μ' ἀρπάξες απ' τ' ὄμορφο περβόλι μας, κι ἀλάργα κι απ' το γονιὸ κι απ' τους συντρόφους μου με πούλησες στη Λήμνο την ἁγία πέρα, κι εἶχες διάφορο βόδια ἐκατὸ ἀπὸ μένα'

- 80 νῦν δὲ λύμην τρίς τόσσα πορών· ἤως δὲ μοί ἐστιν
ἤδε δυωδεκάτη, ὅτ' ἔς Ἴλιον εἰλήλουθα
πολλὰ παθῶν· νῦν αὖ με τεῆς ἐν χερσὶν ἔθηκε
μοῖρ' ὀλοή· μέλλω που ἀπεχθέσθαι Διὶ πατρί,
ὅς με σοὶ αὐτὶς δῶκε· μινυνθάδιον δὲ με μήτηρ
- 85 γείνατο Λαοθόη θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος
Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοππολέμοισιν ἀνάσσει
Πήδασον αἰπήεσαν ἔχων ἐπὶ Σατινιόντι.
τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας·
τῆς δὲ δῶα γενόμεσθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις,
- 90 ἦτοι τὸν πρῶτοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας
ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξείῃ δουρί·
νῦν δὲ δὴ ἐνθάδ' ἐμοὶ κακὸν ἔσσειται· οὐ γὰρ οἷω
σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεὶ ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
ἄλλο δὲ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·
- 95 μὴ με κτεῖν', ἐπεὶ οὐχ ὀμογάστριος Ἔκτορός εἰμι,
ὅς τοι ἐταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε κρατερόν τε.
ὥς ἄρα μιν Πρίαμοιο προσηύδα φαίδιμος υἱὸς
λισσόμενος ἐπέεσσιν, ἀμείλικτον δ' ὅπ' ἄκουσε·
νήπιε μὴ μοι ἄποινα πιφάυσκεο μηδ' ἀγόρευε·
- 100 πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον ἦμαρ
τόφρ' αὖ τί μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦεν
Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωὸς ἔλον ἠδ' ἐπέρασσα·
νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὅς τις θάνατον φύγη ὃν κε θεὸς γε
Ἴλιου προπάρουθεν ἐμῆς ἐν χερσὶ βάλῃσι
- 105 καὶ πάντων Τρώων, περὶ δ' αὖ Πρίαμοίῳ γε παίδων.
ἀλλὰ φίλος θάνε καὶ σὺ· τί ἦ ὀλοφύρεαι οὕτως;
κάθθανε καὶ Πάτροκλος, ὃ περ σέο πολλὸν ἀμείνων.
οὐχ ὀράας οἶος καὶ ἐγὼ καλὸς τε μέγας τε;
πατρός δ' εἴμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δὲ με γείνατο μήτηρ·
- 110 ἀλλ' ἔπι τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή·
ἔσσειται ἢ ἤως ἢ δεῖλη ἢ μέσον ἦμαρ
ὅππότε τις καὶ ἐμείο Ἄρη ἐκ θυμὸν ἔληται
ἢ ὃ γε δουρὶ βαλῶν ἢ ἀπὸ νευρῆφιν οἴστῳ.
ὥς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
- 115 ἔγχος μὲν ῥ' ἀφέηκεν, ὃ δ' ἔζητο χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας· Ἀχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ
τύψε κατὰ κληῖδα παρ' αὐχένα, πᾶν δὲ οἱ εἶσω
δῶ ξίφος ἀμφηκες· ὃ δ' ἄρα πρηνῆς ἐπὶ γαίῃ
κεῖτο ταθείς, ἐκ δ' αἶμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
- κι ἔπειτα γλίτῳσα πλερώνοντας τριδίπλα τόσα, κι εἶναι
δῶδεκα μέρες μόνο σήμερα που ἔχω στην Τροία διαγύρει'
πολλὰ ἔχω πάθει, κι ὁμως μ' ἔριξε στα χέρια σου και πάλε
η μαύρη Μοῖρα· θα μ' οχτρεύεται το δίχως ἄλλο ο Δίας,
για δεύτερη φορά που μ' ἔκανε δικό σου' η Λαοθόη
με γέννα, η μάνα μου, λιγόχρονο, του γέροντα Ἀληη η κόρη,
του Ἀληη που κυβερνάει τους Λέλεγες, τους ἀξίους πολεμάρχους,
στο Σατινιόντα πλάι, την Πήδασο την ἀψηλὴ βαστώντας.
Την κόρη του εἶχε ο Πρίαμος ταίρι του, μα εἶχε και πλήθος ἄλλες.
Δυο γιοι της εἶμαστε, απ' το χέρι σου κι οι δυο μας θα σφαγοῦμε'
- στους πεζολάτες μέσα σκότωσες πρώτη γραμμὴ τον ἑναν,
το θεῖο Πολύδωρο, χτυπώντας τον με σουβλερό κοντάρι.
Καί τώρα εδῶ κι ἐμένα θάνατος θα βρει, τι δεν τ' ολπίζω
μέσα απ' τα χέρια σου, ὅπου μ' ἔριξε η Μοῖρα, να γλιτώσω.
Κατὶ ἄλλο τώρα ἐγὼ θα σου ἔλεγα, και συ στο νου σου βαλ' το:
Μη με σκοτώνεις! Με τον Ἐχτορα δε βγήκα ἐγὼ απ' την ἴδια
κοιλιά, που τον τρανό, καλόκαρδο, σου ἔχει σκοτώσει ἀκράνη.»
Ἔτσι του Πρίαμου ο γιος ο ἀσύγκριτος στον Ἀχιλλέα μιλοῦσε
παρακαλώντας, μα ἀνελέημονη φωνὴ γρικὰ στ' ἀφτιά του:
« Για ξαγορές μην κρένεις, ἀμμαλε! Δε θέλω οὔτε ν' ἀκούσω!
- Ἄλλες φορές, παλιά, του Πάτροκλου πρὶν φτάσει η μαύρη μέρα,
κι ἐγὼ το λόγιαζα καλύτερο τους Τρώες να μη σκοτώνω'
κι ἀλήθεια εἶναι πολλοὶ που σκλάβωσα και πούλησα στα ξένα.
Μα τώρα πια κανεὶς το θάνατο δε θα ξεφύγει, απ' ὅσους
ρίξει ο θεὸς μπροστά απ' το κάστρο σας μες στα δικά μου χέρια'
κανένας απ' τους Τρώες, μα πιότερο του Πρίαμου γιος κανένας'
ὁμως και συ, καλέ μου, πέθανε! τι δέρνεσαι του κάκου;
Πέθανε τώρα λέω κι ο Πάτροκλος, περίσσια πιο ἀντρειωμένος.
Κι ἐγὼ δε βλέπεις πόσο εἶμαι ὁμορφος και πόση ἀντρεία με ζῶνει;
Ἔχω πατέρα ρήγα, ἀθάνατη μ' ἔχει γεννήσει μάνα·
- κι ὁμως και μένα θα βρει ο θάνατος κι η ἀσβολωμένη Μοῖρα!
θα φτάσει κάποια αὐγὴ για σουρούπο για μεσημέρι, σύντας
και τη δικιά μου μες στον πόλεμο ζωὴ θα πάρει κάποιος
για με κοντάρι για απ' την κόρδα του χτυπώντας με σαγίτα.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἐκεῖνου τα γόνατα λύθηκαν κι η καρδιά του,
και το κοντάρι εὐτὺς παράτησε, κι ἀπλώνοντας τα χέρια
καθίζει' κι ο Ἀχιλλέας γυμνώνοντας το κοφτερό σπαθὶ του
στο κλειδοκόκαλο τον χτύπησε, στο σβέрко πλάι, κι ἐχώθη
το δικοπο σπαθὶ ὅλο μέσα του' κι αὐτὸς στη γη ξαπλώθη
τα πίστομα, και το αἶμα του ἔτρεχε μουσκεύοντας το χῶμα.

- 120 τὸν δ' Ἀχιλεὺς ποταμὸν δὲ λαβῶν ποδὸς ἦκε
φέρεσθαι,
καὶ οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
ἐνταυθοῖ νῦν κείσο μετ' ἰχθύσιν, οἳ σ' ὤτειλήν
αἴμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες· οὐδέ σε μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ἀλλὰ Σκάμανδρος
- 125 οἴσει δινήεις εἴσω ἀλὸς εὐρέα κόλπον·
θρώσκων τις κατὰ κύμα μέλαιναν φρίχ' ὑπαίξει
ἰχθύς, ὃς κε φάγησι Λυκάονος ἀργέτα δημόν.
φθειρεσθ' εἰς ὃ κεν ἄστῳ κιχαιομένῳ Ἰλίου ἱρήσ
ὕμεις μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κεραΐζων.
- 130 οὐδ' ὑμῖν ποταμὸς περ ἑϋρροος ἀργυροδίνης
ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολέας ἱερεύετε ταύρους,
ζωοὺς δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους.
ἀλλὰ καὶ ᾧς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰς ὃ κε πάντες
τίσετε Πατρόκλοιο φόνον καὶ λαιγὸν Ἀχαιῶν,
- 135 οὓς ἐπὶ νηυσὶ θοῆσιν ἐπέφνετε νόσφιν ἐμείο.
ὣς ἄρ' ἔφη, ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μάλλον,
ὄρμηγεν δ' ἀνά θυμὸν ὅπως παύσειε πόνοιο
δίων Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λαιγὸν ἀλάκκοι.
τόφρα δὲ Πηλέος υἱὸς ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος
- 140 Ἀστεροπαίῳ ἐπάλτο κατακτάμεναι μενεαίνων
υἱεῖ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
γεῖνατο καὶ Περιβοῖα Ἀκασσαμενοῖο θυγατρῶν
πρεσβυτάτη· τῆ γάρ ῥα μίγη ποταμὸς βαθυδίνης.
τῷ ῥ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν, ὃ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο
- 145 ἔστη ἔχων δύο δοῦρε· μένος δὲ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε
Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαίκταμένων αἰζηῶν,
τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον οὐδ' ἐλάειρεν.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
- 150 τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν ὃ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν;
δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιώωσι.
τὸν δ' αὖ Πηλεγόνος προσεφώνεε φαιδιμος υἱός·
Πηλεΐδη μεγάθυμε τί ἦ γενεὴν ἐρεεῖνεις;
εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου τηλόθ' ἐούσης
- 155 Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχεάς· ἦδε δέ μοι νῦν
ἠὼς ἐνδεκάτη ὅτε Ἴλιον εἰλήλουθα.
αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξιοῦ εὐρύ ῥέοντος
Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἴησιν,
ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχει· τὸν δ' ἐμέ φασι

Τότε ο Αχιλλέας απ' το ποδάρι του τον πιάνει και τον ρίχνει στον ποταμό, λόγια ανεμάρπαστα με καυκησιά πετώντας:
« Καθου αυτού μέσα και συντρόφευε τα ψάρια, που θα γλείψουν το γάιμα της πληγής σου ανέσπλαχνα! Κι ουδέ θα σε ξαπλώσει σε στρώμα να σε κλάψει η μάνα σου' του Σκάμαντρου το ρέμα το στρουφιχτό βαθιά στις θάλασσας τον κόρφο θα σε σύρει. Και κάποιο ψάρι, εκεί που η θάλασσα ψηλά σγουραίνει σκούρα, να φάει θ' ανέβει του Λυκάονά πηδώντας το άσπρο ξίγκι. όλοι ας χαθείτε, ωσόπου πάρουμε της άγιας Τροίας το κάστρο, φεύγοντας σεις μπροστά, και πίσω σας εγω αφανίζοντας σας!

Κι ουδέ μπορεί κι ο ασημοστρόβιλος ο ποταμὸς καθόλου να σας συντράμει, κι ας του σφάζετε παλιάθε πλήθιους ταύρους, και ζωντανά ας του ρίχνετε άλογα στα στρουφιχτά νερά του Μα κι έτσι δε γλιτώνει ουτ' ένας σας, ως να πλερώσετε όλοι βαριά του Πάτροκλου το θάνατο, των Αχαιών το θρήνο, που ως είχα λείψει εγω, σκοτώσατε μπρος στα γοργά καράβια.»
Αυτά είπε, κι ο θυμός πλημμύρισε πιο δυνατός τα στήθη του ποταμού, κι ο νους του εδούλευε πώς του Αχιλλέα να κόψει τη φόρα τώρα, και το θάνατο πώς απ' τους Τρώες να διώξει. Κι ωστόσο εκείνος, το μακρόσκιωτο κοντάρι του κρατώντας,

του Αστεροπαίου χιμίζει, θέλοντας να πάρει τη ζωή του, του γιου του Πηλεγόνα, που έκαμε στο φαρδιορεματάρη βαθύν Αξιο η Περιβοία' τι έσμιξεν ο ποταμὸς μαζί της, κι αυτη του Ακασσαμένου ακούγονταν η πιο μεγάλη κόρη. Σ' αυτόν χιμαίει' κι εκείνος βγαίνοντας απ' το ποτάμι εστάθη κρατώντας δυο κοντάρια· ο Σκάμαντρος του γκάρδιωνε τα φρένα, θυμό γεμάτος για των άγουρων το χαλασμό, θωρώντας τον Αχιλλέα να σφάζει αλύπητα μες στα νερά του ολούθε. Κι όπως τρεχάτιο κοντοζύγωσαν ο ένας του άλλου χιμώντας, πρώτος του μίλησε ο φτερόποδος, θείος Αχιλλέας και του 'πε:

« Ποιος είσαι εσύ και πούθε, αντίκρα μου που ξεθαρευήτης να 'ρθεις;
Μονάχα τα παιδιά των άμοιρων τη λύσσα μου ανικρίζουν!»
Του απηλογήθη κι ο τρισεύγενος υγιός του Πηλεγόνα:
« Γιε του Πηλεά, γιατί, τρανόκαρδε, ρωτάς για τη γενιά μου;
Απ' την απόμακρη, παχιόβωλη την Παιονία κρατιέμαι, κι έντεκα μέρες έχω που 'φτασα στις Τροίας το κάστρο τώρα, τους Παίονες κυβερνώντας, που 'φερα, τους μακροκονταράτους. Απ' τον Αξιο τον πλατιορέματο κρατάει η γενιά μου εμένα, απ' τον Αξιο, που τα ομορφότερα νερά στη γης σκορπίζει' και γιος του ο Πηλεγόνας κράζουσαν ο ξακουστός, δικός μου

- 160 γείνασθαι· νῦν αὖτε μαχώμεθα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ.
ὥς φάτ' ἀπειλήσας, ὃ δ' ἀνέσχετο διὸς Ἀχιλλεύς
Πηλιάδα μελίην· ὃ δ' ἀμαρτῆ δούρασιν ἀμφίς
ἥρωσ Ἀστεροπαῖος, ἔπει περιδέξις ἦεν.
καί ρ' ἑτέρω μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διὰ πρὸ
- 165 ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γάρ ἐρύκακε δῶρα θεοῖο·
τῷ δ' ἑτέρω μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
δεξιτερῆς, σῦτο δ' αἶμα κελαινεφές· ἦ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
γαίῃ ἐνεστήρικτο λιαιομένη χροὸς ἄσαι.
δεύτερος αὐτ' Ἀχιλεύς μελίην ἰθυππίωνα
- 170 Ἀστεροπαίω ἐφήκε κατακτάμεναι μενεαίνων.
καὶ τοῦ μὲν ρ' ἀφάρμαρτεν, ὃ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
μεσσοπαγὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλιον ἔγχος.
Πηλειῆδης δ' ἄορ ὄξυ ἔρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἄλτ' ἐπὶ οἱ μεμαῶς· ὃ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
- 175 οὐ δύναντ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ.
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν ἐρύσασθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης· τὸ δὲ τέτρατον ἤθελε θυμῷ
ἄξει ἐπιγνάμψας δόρυ μείλιον Αἰακίδαο,
ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεύς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα.
- 180 γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν, ἐκ δ' ἄρα
πᾶσαι
χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυπεν
ἀσθμαίνοντ'· Ἀχιλεύς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσι δούρασ
τεύχεά τ' ἐξενάριξε καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠῦδα·
κεῖσ' οὕτως· χαλεπὸν τοι ἐρισθενέος Κρονίωνος
- 185 παισὶν ἐριζέμεναι ποταμοῖο περ ἐκγεγαῶτι.
φῆσθα σὺ μὲν ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺ ρέοντος,
αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὐχομαι εἶναι.
τίκτέ μ' ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσω Μυρμιδόνεσσι
Πηλεύς Αἰακίδης· ὃ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦεν.
- 190 τῷ κρείσσω μὲν Ζεὺς ποταμῶν ἀλιμυρηέντων,
κρείσσω αὖτε Διὸς γενεῆ ποταμοῖο τέτυκται.
καὶ γὰρ σοὶ ποταμὸς γε πάρα μέγας, εἰ δύνανταί τι
χραισμεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι,
τῷ οὐδὲ κρείων Ἀχελῷος ἰσοφαρίζει,
- 195 οὐδὲ βαθυρρεῖται μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
ἐξ οὗ περ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα
καὶ πᾶσαι κρήναι καὶ φρεῖατα μακρὰ νάουσιν·
ἀλλὰ καὶ ὅς δειδοῖκε Διὸς μεγάλιο κεραυνὸν
δεινὴν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγῆση.
- γονιός. Μα πια, Αχιλλέα τρανόδοξε, καιρός να χτυπηθούμε!»
Τέτοια μιλούσε φοβερίζοντας· τότε ο Αχιλλέας ασκώνει
το πηλιορίτικο το φράξο του, μα δυο μαζί κοντάρια
ο Αστεροπαῖος ο γαύρος άσκωσε, ζερβόδεξος ως ήταν
με το 'να βρίσκει το σκουτάρι του, μα δεν το τρύπησε, όχι!
το δῶρο του θεοῦ, το μάλαμα, του αντίσκοψε τη φόρα'
και το άλλο ξῶφαρσα του χάραξε το δεξιό χέρι, κι αίμα
πετάχτη μαύρο' κι από πάνω του περνώντας το κοντάρι
στο χῶμα εχώθη, κι ας λαχτάριζε με σάρκα να χορτάσει.
Δεύτερος έριξε το αλάθευτο κοντάρι του ο Αχιλλέας,
- του Αστεροπαίου χιμώντας, θέλοντας να πάρει τη ζωή του.
Μα δεν τον χτύπησε, μον' πέτυχε του ποταμοῦ τον όχτο,
κι εχώθηκε ως τη μέση τρέμοντας το φράξινο κοντάρι.
Το κοφτερό σπαθί ανασέρνοντας πλάι στο μερί του εχύθη
του Αστεροπαίου' κι αυτός επάλευε το φράξο του Αχιλλέα
με το βαρὺ να σύρει χέρι του—του κάκου!—από τον όχτο'
και τρεις φορές το ταρακούνησε λυσώντας, να το βγάλει,
και τρεις φορές του εκόπη η δύναμη· στην τέταρτη, ως ζητούσε
να σπάσει του Αχιλλέα, λυγώντας το, το φράξινο κοντάρι,
με το σπαθί του εκείνος ζύγωσε και τη ζωή του επήρε.
- Κι ως στην κοιλιά, κοντά στο αφάλι του, τον χτύπησε, χύθηκαν
τα σπλάχνα του στη γη, και σκέπασε τα μάτια του σκοτάδι,
ως ξεψυχούσε. απά στο στήθος του τότε ο Αχιλλέας πηδώντας
του παίρνει τ' άρματα, και μ' έπαρση τέτοια μιλάει και κρένει:
«Ξάπλωσε τώρα αυτού! Για φύτρα σου τον ποταμό κι αν έχεις,
με τους υγιούς του Δία του ανίκητου ποιος σου 'πε να τα βάζεις;
Τον ποταμό, είπες, έχεις πρόγονο το φαρδιορεματάρη,
μα εγώ γενιά πως είμαι πέτομαι του Δία του τρισμεγάλου.
Πατέρας μου ο Πηλέας, που αρίφνητους ορίζει Μυρμιδόνες,
γιος του Αιακού, και τούτος κράζουνταν του Δία βλαστάρη· κι όσο
- λογιέται ο Δίας απ' τους τρεχούμενους τους ποταμούς πιο πάνω,
μπροστά στων ποταμών κι η φύτρα του τόσο πιο απάνω στέκει.
Ο ποταμός που τρέχει δίπλα σου τρανός δεν είναι; Κι όμως
χέρι δε δίνει. Ποιος θα τα 'βαζε με τον υγιό του Κρόνου;
Μήτε ο Αχελῶος ο ρήγας δύναται να παραβγεί μαζί του,
μήτε ο Ωκεανός ο τρανοδύναμος, ο βαθιορεματάρης,
όθε αναβρῦζει κάθε θάλασσα, κάθε ποτάμι, κάθε
πηγή και κάθε κεφαλόβρυσσο, κάθε βαθύ πηγάδι'
κι αυτός το αστροπελέκι σκιάζεται του Δία του τρισμεγάλου
και της τρανής βροντής το μούγκρισμα, που ακούγεται ουρανόθε.»

200 ἦ ῥα, καὶ ἕκ κρημνοῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος,
 τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λείπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
 κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δῖαινε δὲ μιν μέλαν ὕδωρ.
 τὸν μὲν ἄρ' ἐγγέλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο
 δημόν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες·

205 αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἵπποκορυστάς,
 οἳ ῥ' ἔτι παρ ποταμὸν πεφοβήατο δινήντα,
 ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
 χέρσ' ὑπο Πηλεΐδαο καὶ ἄορι ἴφι δαμέντα.
 ἐνθ' ἔλε Θερσίλοχόν τε Μύδωνα τε Ἀστύπυλόν τε

210 Μνήσόν τε Θρασίον τε καὶ Αἴνιον ἤδ' Ὀφελέστην·
 καὶ νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε Παίονας ὠκύς Ἀχιλλεύς,
 εἰ μὴ χωσάμενος προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης
 ἀνέρι εἰσάμενος, βαθέης δ' ἐκ φθέγγατο δίνης·
 ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις, περὶ δ' αἴσυλα ῥέζεις

215 ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσιν θεοὶ αὐτοί.
 εἴ τοι Τρώας ἔδωκε Κρόνου παῖς πάντας ὀλέσσαι,
 ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα μέρμερα ῥέζε·
 πλήθει γάρ δῆ μοι νεκῶν ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
 οὐδέ τί πη δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἄλα δῖαν

220 στεινόμενος νεκύεσσι, σὺ δὲ κτείνεις αἰδῆλως.
 ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ ἕασον· ἄγῃ μ' ἔχει ὄρχαμε λαῶν.
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκύς
 Ἀχιλλεύς·
 ἔσται ταῦτα Σκάμανδρε διοτρεφές, ὡς σὺ κελεύεις.
 Τρώας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων,

225 πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστῃ καὶ Ἔκτορι πειρηθῆναι
 ἀντιβῆν, ἢ κέν με δαμάσσειται, ἢ κεν ἐγὼ τόν.
 ὡς εἰπὼν Τρώεσσιν ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος·
 καὶ τότε Ἀπόλλωνα προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης·
 ὦ πόποι ἀργυρότοξε Διὸς τέκος οὐ σὺ γε βουλάς

230 εἰρύσαο Κρονίωνος, ὃ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
 Τρωσὶ παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, εἰς ὃ κεν ἔλθῃ
 δεῖλος ὅπε δῶν, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.
 ἦ καὶ Ἀχιλλεύς μὲν δουρικλυτὸς ἐνθορε μέσσω
 κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὃ δ' ἐπέσσυτο οἴδημα θύων,

235 πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος, ὥσε δὲ νεκρούς
 πολλοὺς, οἳ ῥα κατ' αὐτὸν ἄλις ἔσαν, οὓς κτάν'
 Ἀχιλλεύς
 τοὺς ἐκβαλλε θύραζε μεμικῶς ἤυτε ταῦρος
 χέρσον δέ· ζωὸς δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
 κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθειῇσιν μεγάλῃσι.

Εἶπε, καὶ τράβηξε τὸ χάλκινο κοντάρι τοῦ ἀπ' τὸν ὄχτο,
 κὶ αὐτὸν κει πέρα τὸν παράτησε, σαν πήρε τὴ ζωὴ του,
 ἀπ' το βαθύ νερό να βρέχεται, στον ἄμμο ξαπλωμένος.
 Χέλια καὶ ψάρια τὸν κυκλόφερναν ολούθε, καὶ πάλευαν
 τὸ ξίγκι στα νεφρά του ολόγυρα δαγκώνοντας να φάνε.
 Κὶ ἐκεῖνος χύθη στους ἀντρόκαρδους τοὺς Παίονες πάνω τότε,
 καθώς αὐτοὶ να φύγουν πάλευαν πλάι στο ἀφριστὸ ποτάμι,
 τὸν πιο ἀντρειωμένο τοὺς ὡς ξέκριναν στὴν ἀγρία μάχη μέσα
 ἀπ' τοῦ Ἀχιλλέα τα χέρια τ' ἀσπλαχνα καὶ τὸ σπαθὶ να πέφτει.
 Σκότωσε τότε τὸ θερσίλοχο, τὸ Μύδωνα, τὸ Μνήσο,
 τὸν Ὀφελέστη, τὸν Ἀστύπυλο, τὸ Θράσιο καὶ τὸν Αἴνιο.
 Μα κὶ ἄλλους Παίονες ὁ γοργόποδος θα σκότωνε Ἀχιλλέας,
 ἀπ' τὶς στροβίλες του ἀν δὲν πρόβαινε να κράξει θυμωμένος
 ὁ ποταμὸς ὁ βαθιοστρόβιλος, ἴδια θνητὸς στο δῖωμα:
 « Περνάς ἐσύ, Ἀχιλλέα, στὴ δύναμη, περνάς καὶ στὴν ἀγριάδα
 κάθε ἄλλον ἀνθρώπο, τὶ οὐ θάνατοι σε παραστέκουν πάντα.
 Τοὺς Τρώες ὁ γιος τοῦ Κρόνου ἀν σου ἔδωκε να τοὺς χαλάσεις
 ὅλους,
 στὸν κάμπο καν μακριὰ μου δῖωξε τοὺς καὶ σκότωνε ὅσους θέλεις'
 τὶ με κουφάρια τὸ πανέμορφο μου ξεχειλίζει ῥέμα,
 κὶ οὐδὲ μπορῶ στὴν ἀγία θάλασσα να χύσω τα νερά μου'
 με φράζουν οὐ νεκροὶ' μα ἀνήμερος ἐσύ σκοτώνεις πάντα.
 Σταμάτα πια, τρανὲ πολέμαρχε, καὶ τα ἔχω πια σαστίσει!»
 Τότε ὁ Ἀχιλλέας ὁ φτεροπόδαρος τοῦ ἀπηλογήθη κὶ εἶπε:
 « Ὅλα θα γίνουν τούτα, Σκάμαντρε θεϊκὲ, καθώς ὀρίζεις·
 ὅμως τοὺς Τρώες τοὺς καυκησιάρηδες να σφάζω δε θα πάψω,
 πρὶν τοὺς στριμώξω μες στο κάστρο τοὺς, κὶ ἀκόμα χτυπηθούμε
 στήθος με στήθος με τὸν Ἐχτορα, κὶ ὅποιοι ἐπάει ὁ Χάρος!»
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ τοὺς Τρώες ἀλύπητος, ἴδια θεός, χιμίζει'
 κὶ ὁ ποταμὸς ὁ βαθιοστρόβιλος τοῦ Φοίβου τότε κράζει:
 « Τοῦ Δία βλαστάρη, Ἀσημοδόξαρε, που τὴν ἀρμήνια, ἀλί μου,
 τοῦ γιου τοῦ Κρόνου δε συνάκουσες! Πόσες φορὲς σου τὸ ἔπε
 να διαφεντέψεις παραστέκοντας τοὺς Τρώες, ὡσόπου να ῥθει
 τὸ δειλινὸ, τὴ γῆς ἰσκιώνοντας τὴν παχιοχωματούσα.»
 Αὐτὰ εἶπε, κὶ ὁ Ἀχιλλέας ὁ ἀντρόκαρδος στὸν ποταμὸ ἀπ' τὸν ὄχτο
 μέσα πηδᾶ' κὶ αὐτὸς τοῦ ἐχίμιξε με λύσσα, τα νερά του
 ἀπ' ἀκρὴ ὡς ἀκρὴ ἀναταράζοντας, καὶ τοὺς νεκροὺς ἀμψῶθει,
 που ἔχε ὁ Ἀχιλλέας σκοτώσει, κὶ ἀμετροὶ στοιβάζονταν στο ῥέμα'
 ὄξω τοὺς ἐβγαζε στὸς ὄχτους τοῦ, μουγκρίζοντας σαν ταῦρος,
 κὶ αὐτοὺς που ζοῦσαν, στα πανέμορφα τοὺς γλίτωνε νερά του,
 μες στὶς μεγάλες του καὶ τρῖσβαθες στροβίλες κρύβοντας τοὺς.

- 240 δεινὸν δ' ἄμφ' Ἀχιλλῆα κυκώμενον ἴστατο κύμα,
ὠθεῖ δ' ἐν σάκει πίπτων ῥόος· οὐδὲ πόδεσσιν
εἶχε στηρίξασθαι· ὃ δὲ πτελέην ἔλε χερσίν
εὐφυέα μεγάλην· ἦ δ' ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα
κρημνὸν ἅπαντα διώσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
- 245 ὄζοισιν πυκνιοῖσι, γεφύρωσεν δὲ μιν αὐτὸν
εἶσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὃ δ' ἄρ' ἐκ δίνης ἀνορούσας
ἦϊξεν πεδίοιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι
δείσας· οὐδέ τ' ἔλγηε θεὸς μέγας, ὠρτο δ' ἐπ' αὐτῷ
ἀκροκελαινώων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
- 250 δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λιογὸν ἀλάλκοι.
Πηλεΐδης δ' ἀπόρουσεν ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωή,
αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητήρος,
ὅς θ' ἄμα κάρτιστός τε καὶ ὠκίστος πετεηνῶν·
τῷ εἰκῶς ἦϊξεν, ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκός
- 255 σμερδαλέον κονάβιζεν· ὑπαιθα δὲ τοῖο λιασθεῖς
φευγ', ὃ δ' ὄπισθε ῥέων ἔπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
ἄμ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατι ῥόον ἠγεμονεύη
χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης ἐξ ἔχματα βάλλων·
- 260 τοῦ μὲν τε προρέοντος ὑπὸ ψηφίδες ἅπασαι
ὀχλεῦνται· τὸ δὲ τ' ὠκα κατειβόμενον κελαρύζει
χώρῳ ἐνὶ προαλεῖ, φθάνει δὲ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
ὡς αἰεὶ Ἀχιλλῆα κιχῆσατο κύμα ῥόοιο
καὶ λαιψηρὸν ἐόντα· θεοὶ δὲ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
- 265 ὄσσάκι δ' ὀρμήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς
σῆλαι ἐναντίβιον καὶ γνῶμεναι εἶ μιν ἅπαντες
ἀθάνατοι φοβέουσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρύν ἔχουσι,
τοσσάκι μιν μέγα κύμα διιπετέος ποταμοῖο
πλάζ' ὦμος καθύπερθεν· ὃ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα
- 270 θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα
λάβρος ὑπαιθα ῥέων, κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖν.
Πηλεΐδης δ' ὦμωξεν ἰδῶν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ ὡς οὐ τίς με θεῶν ἔλεινὸν ὑπέστη
ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καὶ τι πάθοιμι.
- 275 ἄλλος δ' οὐ τις μοι τόσον αἴτιος Οὐρανόωνων,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ με ψεύδεσσιν ἔθελεγεν·
ἦ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτῶν
λαιψηροῖς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
ὡς μ' ὄφελ' Ἐκτωρ κτείνειν ὅς ἐνθάδε γ' ἔτραφ'
ἄριστος·
- Φριχτό το κύμα, πολυτάραχο, τον Αχιλλέα κυκλώνει,
και στο σκουτάρι απάνω πέφτοντας τον σπρώχνει, κι ουδέ
βρίσκαν
τα πόδια του αντιστύλι κάτωθε. Μια λυγερή φουχτώνει
τρανή φτελιά, μα αυτή ξεκόρμισε και με τις ρίζες πέφτει,
τον ὄχτον ὄλο συνεπαίρνοντας· και τα νερά στάθηκαν
απ' τα πυκνά κλαριά της, κι έγινε γιοφύρι, ως έπεσε ὄλη
στον ποταμό· κι αυτός τινάχτηκε μεμιάς απ' τη στροβίλα,
και με γοργά ποδάρια εκίνησε στον κάμφο τρομαγμένος
να τρέχει· μα ο θεός απάνω του ξανά ο τρανός χιμίζει
κορφομελaniaσμένος, θέλοντας τη φόρα του Αχιλλέα
- του θείου να κόψει, και το θάνατο να διώξει από τους Τρώες.
Κι αυτός πετάχτη πέρα τρέχοντας, ὄσο του μακροῦ φτάνει
μια κονταριά, κι η ορμή του θύμιζε το μαύρο, κυνηγάρη
αἰτό, το πιο τρανό και γρήγορο πουλί μες σε ὄλα τ' ἄλλα'
ὄμοια εχιμούσε, και στα στήθη του πάνω ο χαλκός βροντούσε
τρομαχτικά, κι εκείνος έτρεχε ζητώντας να ξεφύγει'
μα ο Σκάμαντρος ξοπίσω του έρχουνταν με ἄγριον ἀχό κυλώντας.
Πώς νεροκράτης, που ξεκόβοντας πηγή μαυρονερούσα
να τρέξουν τα νερά της ἄφησε σε δέντρα, σε περβόλια,
με το σαπί στα χέρια, αδειάζοντας τα χώματα απ' τ' αυλάκι'
- και τρέχει εκείνο συνεπαίρνοντας μπροστά του τα χαλίκια,
και κελαρύζει, ως τον κατήφορο κυλάει γοργά, κι αφήνει
το νεροκράτη ἄκόμα πίσω του, που ὄλο του ανοίγει δρόμο'
ὄμοια, γοργός κι ας ήταν, πρόφτανε τον Αχιλλέα το κύμα
του πόταμου, τι ένας ἀθάνατος έναν θνητό νικά τον.
Και κάθε που 'λεγε ο φτερόποδος, θεῖος Αχιλλέας να στρέψει,
κι ἐναντία να σταθεῖ στο ρέμα του, να ἰδεῖ αν τον κυνηγοῦνε
οι ἀθάνατοι ὄλοι, που το διάπλατο τον ουρανό αφεντεύουν,
του ποταμοῦ του ουρανογέννητου το γιγαντένιο κύμα
ως το λαιμό ψηλά του ἀνέβαινε· πηδοῦσε τρομαγμένος
- αυτός, κι ο ποταμὸς του λύγιζε τα γόνατα, ως εκύλα
με ορμή από κάτω, κι απ' τα πόδια του το χῶμα αποτραβούσε.
Τότε ο Αχιλλέας βογγώντας φώναξε, τον ουρανό κοιπώντας:
« Πατέρα Δία, θεός δε βρίσκεται κανείς να με γλιτώσει
απ' το ποτάμι εδώ, τον ἄμοιρο; Στερνά ὄ,τι πάθω ας πάθω!
Μ' απ' τους θεούς που ζουν στον Ολυμπο δε φταίει κανένας τόσο,
μονάχα η μάνα μου, με ψέματα που με πλανούσε, τάχα
κάτω απ' των Τρώων τα τείχη θα 'πεφτα των θωρακοζωσμένων
απ' τις γοργόφτερες του Απόλλωνα σαγιτες χτυπημένος.
Να 'πεφτα καν από τον Έκτορα, στους Τρώες τον πιο
αντρεωμένο!

- 280 τῷ κ' ἀγαθὸς μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸν δὲ κεν ἐξενάριξε·
νῦν δὲ με λευγαλέω θανάτῳ εἵμαρτο ἀλῶναι
ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ ὡς παῖδα συφορβόν,
ὄν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρση χειμῶνι περῶντα.
ὡς φάτο, τῷ δὲ μάλ' ὤκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
- 285 στήτην ἐγγύς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεςσιν εἵκτην,
χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσι.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἔνοσιχθων·
Πηλεΐδῃ μῆτ' ἄρ τι λίην τρέε μῆτέ τι τάρβει·
τοίῳ γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιπαρρόθῳ εἰμὲν
- 290 Ζηνὸς ἐπαινῆσαντος ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
ὡς οὔ τοι ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν,
ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσαι αὐτός·
αὐτάρ τοι πυκινῶς ὑποθησόμεθ' αἶ κε πίθηαι·
μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοῖου πολέμοιο
- 295 πρὶν κατὰ Ἰλιόφι κλυτὰ τεῖχρα λαὸν ἐέλσαι
Τρωϊκόν, ὅς κε φύγησι· σὺ δ' Ἴκτορι θυμὸν ἀπούρας
ἄψ ἐπὶ νῆσας ἴμεν· διδομεν δὲ τοι εὐχος ἀρέσθαι.
τῷ μὲν ἄρ' ὡς εἰπόντε μετ' ἀθανάτους ἀπεβήτην·
αὐτάρ ὁ βῆ, μέγα γὰρ ῥα θεῶν ὄτρυνεν ἐφετμή,
- 300 ἐς πεδίον· τὸ δὲ πᾶν πληθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο,
πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ δαὶ κταμένων αἰζηῶν
πλῶον καὶ νέκυες· τοῦ δ' ὑπόσε γούνατ' ἐπήδα
πρὸς ῥόον αἴσσηστος ἄν' ἰθύν, οὐδέ μιν ἴσχεν
εὐρὺ ῥέων ποταμός· μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη.
- 305 οὐδὲ Σκάμανδρος ἔλγηε τὸ ὄν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
χῶετο Πηλεΐωνι, κόρυσσε δὲ κύμα ῥόοιο
ὑπόσ' ἀειρόμενος, Σιμόεντι δὲ κέκλετ' αὔσας·
φίλε κασίγητε σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ
σχῶμεν, ἐπεὶ τάχα ἄστῳ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
- 310 ἐκπέρσει, Τρῶες δὲ κατὰ μόθον οὐ μενέουσιν.
ἀλλ' ἐπάμνε τάχιστα, καὶ ἐμπύπληθι ῥέεθρα
ὑδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ' ὀρόθυνον ἐνάουλος,
ἴσθη δὲ μέγα κύμα, πολλὴν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε
φιλῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα
- 315 ὅς δὴ νῦν κρατεῖ, μέμονεν δ' ὁ γε ἴσα θεοῖσι.
φημί γὰρ οὔτε βίην χραισησέμεν οὔτε τι εἶδος
οὔτε τὰ τεύχεα καλὰ, τὰ που μάλα νειόθι λίμνης
κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα· κὰδ δὲ μιν αὐτὸν
εἰλύσω φαρμάθοισιν ὄλις χέραδος περιχεύας
- 320 μυρίον, οὐδέ οἱ ὅστέ' ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ
ἀλλέξαι· τόσσην οἱ ἄσιν καθύπερθε καλύψω.
αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύχεται, οὐδέ τί μιν χρεῶν
ἔσται τυμβοχόης, ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.
καὶ ἐπῶρτ' Ἀχιλλῆϊ κυκώμενος ὑπόσε θύων
- Τρανὸς καν ἔτσι ο που θα σκότωνε, τρανὸς κι ο σκοτωμένος.
Μα τώρα εἶναι γραφτό μου θάνατο φριχτὸ να βρω, ζωσμένος
ἀπὸ τρανὸ ποτάμι, ὡς ἀπλερο χοιροβοσκουδί, που ἀγρία
κατεβασιά το μεσοχείμωνο το πνίγει μες στο ρέμα!»
Ἔτσι μιλούσε· διχῶς ἀργητὰ τρέχει ἡ Ἀθηνά κοντά του,
μαζί κι ο Ποσειδῶνας, παίρνοντας θνητοῦ κι οἱ δυο το θῶρι·
το χέρι του 'σφίζαν στα χέρια τους και του 'δωσαν κουράγιο.
Κι ο Ποσειδῶνας πρώτος μίλησε και του 'πε ο κοσμοεσίπτης:
« Γιε του Πηλέα, μην τόσο σκιάζεσαι και μη σε παίρνει ο φόβος·
τι τώρα δυο σου παραστέκουμε τρανοὶ θεοί, ἡ Παλλάδα
- κι ἐγὼ μαζί της, με το θέλημα του Δία του τρισεγγάλου.
Ἀπὸ ποτάμι δε σου το 'γραψεν ἡ Μοῖρα να πεθάνεις·
θα γαληνέψει τώρα γρήγορα, και θα το ιδεῖς κι ατὸς σου.
Μ' ἄκουσε τώρα την ἀρμήνια μας τη γνωστικιά, αν σ' ἀρέσει:
Μην πάψουν να χτυποῦν τα χέρια σου στην ἀγρία μέσα μάχη,
πρὶν να κλειστοῦν στο πολυδόξαστο το κάστρο ὅσοι γλιτώσουν
ἀπὸ τους Τρῶες· μα ἐσὺ τον Ἐχτορα νεκρὸ σα ρίξεις κάτω,
γύρνα στα πλοῖα ξανά· σου δίνουμε τρανή να πάρεις δόξα.»
Εἶπαν, και φεύγουν στους ἀθάνατους να παν κοντά τους ἄλλους·
κι ἐκεῖνος, απ' τα θεῖα τα λόγια τους κουράγιο πλημμυρώντας
- χιμάει στον κάμπο, που ξεχειλίξει νερὸ τρογύρα ολούθε.
Κι απ' τους νεκροὺς που ἔπεσαν ἄρματα πολλὰ πανῶρια ἐπλέχαν,
πολλὰ κουφάρια· μα τα γόνατα κείνου ψηλά ἐπηδοῦσαν,
γραμμὴ στο ρέμα ἐνάντια ὡς χίμιζε, κι οὐδὲ που τον κρατοῦσε
πια ο ποταμός, τι πλήθια ἡ δύναμη που του 'βαζε ἡ Παλλάδα.
Ὅμως κι ο Σκάμαντρος τη λύσσα του δεν ἔκοβε· ὁ θυμὸς του
ὄλο και πλήθαινε· κι ἀνάσκωνε ψηλά τα κύματα του
θεριεύοντας, και στο Σιμόεντα σέρνει φωνή και κράζει:
«Ἐλα, ἀδερφέ, μαζί να κόψουμε του ἀντρός αὐτοῦ τη λύσσα!
τι ἔτσι πού οἱ Τρῶες δε θα κρατήσουνε πια μες στη μάχη τώρα,
- θα πάρει αὐτὸς του Πριάμου γρήγορα το ξακουσμένο κάστρο.
Μον' ἔλα, βόθηα διχῶς ἀργητὰ· τα ξεροπόταμά σου
ξεσήκωσε ὅλα, και το ρέμα σου νερὸ ξεχειλίσει το
απ' τις πηγές, και κύμα στύλωσε τρανὸ, κι ἀχὸ απ' τα ξύλα
κι απ' τα λιθάρια πλήθιον ἄσκωσε, να κόψουμε το δρόμο
στον ἄγριον ἀντρα αὐτὸν που λύσσαξε κι ἴδια θεὸς χιμίζει.
Μῆτε τα κάλλη, μῆτε ἡ δύναμη μὴδὲ και τα πανῶρια
θαρρῶ θα τον γλιτώσουν ἄρματα, που κάτω απ' τα νερά μου
λέω θα βρεθοῦν βαθιά να κοίτουνται, χωμένα μες στη λάσπη.
Και θα τυλιξῶ μες στον ἄμμο μου τον ἴδιο αὐτὸν, χαλίκια
- πάνω του ἀρίφνητα στοιβάζοντας, κι οὐδὲ τα κόκαλα του
θα βρουν οἱ Ἀργίτες να μαζέψουνε· τόση ἀπὸ πάνω λάσπη
θα ρίξω. Αὐτοῦ και το μνημόρι του θα γένει· απ' ἄλλο χῶμα
δε θά'χει ἀνάγκη πια, τον τάφο του σα θα γνοιαστοῦν οἱ Ἀργίτες!»
Εἶπε, και φούσκωσε χιμίζοντας στον Ἀχιλλέα με λύσσα,

- 325 μορμύρων ἀφρῶ τε καὶ αἵματι καὶ νεκύεσσι.
πορφύρεον δ' ἄρα κύμα διιπετέος ποταμοῖο
ἴστατ' ἀειρόμενον, κατὰ δ' ἤρειε Πηλεΐωνα·
Ἥρη δὲ μέγ' αὔσε περιδείσασ' Ἀχιλλῆϊ
μή μιν ἀποέρσειε μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
- 330 αὐτίκα δ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὄν φίλον υἱόν·
ὄρσοο κυλλοπόδιον ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γάρ
Ξάνθον δινήεντα μάχη ἠῖσκομεν εἶναι·
ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν.
αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἄργεστώο Νότιοιο
- 335 εἶσομαι ἐξ ἀλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν,
ἢ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κῆαι
φλέγμα κακὸν φορέουσα· σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας
δένδρεα καί, ἐν δ' αὐτὸν ἴει πυρί· μή δέ σε πάμπαν
μειλιχίους ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἄρειῆ·
- 340 μὴ δὲ πρὶν ἀπόπαυε τεὸν μένος, ἀλλ' ὅπότη' ἂν δὴ
φθέγγωμ' ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν ἀκάματον πῦρ.
ὡς ἔφαθ', Ἥφαιστος δὲ τιτύσκετο θεσπιδαῆς πῦρ.
πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καίε δὲ νεκροὺς
πολλοὺς, οἳ ῥα κατ' αὐτὸν ἄλις ἔσαν, οὓς κτάν'
Ἀχιλλεύς·
- 345 πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδῖον, σχέτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδὲ' ἄλων ἠ
αἶψ' ἀγξηράνη· χαίρει δὲ μιν ὅς τις ἐθείρη·
ὡς ἐξηράνθη πεδῖον πᾶν, καὶ δ' ἄρα νεκροὺς
κῆεν· ὁ δ' ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν.
- 350 καίοντο πτελέαι τε καὶ ἰτέαι ἠδὲ μυρῖκαι,
καίετο δὲ λωτὸς τε ἰδὲ θρούον ἠδὲ κύπειρον,
τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἄλις ποταμοῖο πεφύκει·
τείροντ' ἐγγέλυές τε καὶ ἰχθύες οἳ κατὰ δῖνας,
οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα
- 355 πνοιῆ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἥφαιστοιο.
καίετο δ' ἴς ποταμοῖο ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥφαιστ', οὐ τις σοί γε θεῶν δύνατ' ἀντιφέρειν,
οὐδ' ἂν ἐγὼ σοί γ' ὦδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην.
λήγ' ἔριδος, Τρώας δὲ καὶ αὐτίκα δῖος Ἀχιλλεύς
- 360 ἄστεος ἐξελάσειε· τί μοι ἔριδος καὶ ἄρωγῆς;
φῆ πυρὶ καιόμενος, ἀνά δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα.
ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῶ
κνίσην μελδόμενος ἀπαλοτρεφέος σιάλοιο
πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κείται,
- καὶ χοχλακούσε ξεχειλίζοντας αφρούς, νεκρούς και γαίμα.
Στυλώθη ορθό του ουρανογέννητου του ποταμού το κύμα
μπρος στου Πηλέα το γιο, κατάμαυρο, να τον ξαπλώσει χάμω'
κι η Ἥρα τρανή φωνή ἀπ' το φόβο της ἔσυρε τότε, ο μέγας
τρίσβαθος Σκάμαντρος πως θα ἔπνιγε τον Αχιλλέα θαρρώντας'
- και στον υγιό της λέει τον Ἥφαιστο γυρνώντας τέτοια λόγια:
« Για σήκω, γιε μου Κουτσοπόδαρε, κι ἦρθε η σειρά σου τώρα'
τι ο γοργοστρόβιλος ο Σκάμαντρος δικός σου οχτρός λογίεται.
Μα βόηθα, μην αργείς, απάνω του ξέχυσε ἄκρατη φλόγα!
Το Νότο εγώ τον ἀσπροσύγνεφο, το Ζέφυρο θα βάλω
να ξεσηκώσουν ἀπ' τη θάλασσα φριχτὴν ανεμοζάλη,
που το ἀγριο να φουντώσει σύφλογο, τους Τρώες και τ' ἄρματα
τους
να κάψει πέρα ως πέρα. Κόρωσε καί συ τα δέντρα γύρα
στους ὄχτους, καὶ τον ἴδιο τύλιξε τον Ξάνθο μες στις φλόγες'
μηδέ οι φοβέρες για τα πλάνα του να σε αντισκόψουν λόγια.
- Μη σταματάς, μον' καίγε ἀδιάκοπα" μονάχα σα γρικῆξεις
να σου φωνάζω, την ἀδάμαστη φωτιά σου σβῆσε τότε.»
Αὐτὰ εἶπε, κι ο Ἥφαιστος ετοίμασε φωτιά θεριακωμένη'
πρῶτα η φωτιά στον κάμπο εφούντωσε, κι οι Τρώες καίγονταν
ὅλοι,
που ἔχε ο Αχιλλέας σκοτώσει κι ἀμετροι σωριάζονταν κει πέρα.
Κι ὅλος ο κάμπος γύρα εστέγνωξε, και τα νερά εστάθηκαν.
Πως ο Βοριάς χινοπωριάτικα νιοπότιστο περβόλι
ξεραίνει ευτὺς, κι ο που το γνοιάζεται χαρὰ νογᾶει μεγάλη'
ὅμοια κι ο κάμπος ὅλος στέγνωξε, και καίονταν τα κουφάρια.
Μετά στον ποταμό τη φλόγα του γυρνᾶει τη λαμπαδούσα'
- στους ὄχτους οι φτελιές ἐκόρωσαν κι οι ἰπιές και τ' αρμυρῖκαι,
κόρωσαν και τα βούρλα, η κύπερη και το τριφύλλι γύρα,
στου πόταμου πυκνά που ἐφύτρωναν τη ρεματιά την ὠρια.
Τυραννισμένα, ἀπὸ τα τρίσβαθα νερά του δῶθε κείθε
χέλια καὶ ψάρια ξεπετάγονταν μες στο πανῶριο ρέμα,
ἀπ'του πολυτεχνίτη του Ἥφαιστου πλαντώντας την ἀνάσα.
Και τότε ο ποταμὸς που ἐκαίγονταν γυρνώντας του φωνάζει:
«Ἥφαιστε, ποιος ἀποδυνάζεται να μετρηθεῖ μαζί σου
θεός; Μῆτε κι ἐγὼ τη φλόγα σου βαστώ να πολεμήσω.
Δεν πάει να διώξει ἀπὸ το κάστρο τους τούτη ο Αχιλλέας την ὠρια
- τους Τρώες! Σταμάτα! Εγὼ ἀπ' τη βόηθηση και τις μαλιές πι
βγάζω;»
Αὐτὰ εἶπε, ως καίγονταν, και τα ὄμορφα νερά του εχοχλακούσαν.
Πως λιώνει σε λεβέτι, που ἔστησαν πα σε φωτιά μεγάλη,
νοῖος θεοεφτός. κι ἀπὸ το πᾶνος του πετάνονται φουσκάλες

- 365 ὡς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ·
οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο· τεῖρε δ' αὐτμῆ
Ἥφαιστοιο βίηφι πολύφρονος. αὐτὰρ ὁ γ' Ἥρην
πολλὰ λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν
ολούθε, ὡς ψήνεται, και κούτσουρα ξερά από κάτω ανάβουν'
ὅμοια καιγόταν τ' ὠριο ρέμα του και τα νερά του ἔβραζαν.
Πια δεν κυλούσε ομπρός, σταμάτησε' τι η ανάσα τον πλαντούσε
φριχτά του πολυκάτεχου Ἥφαιστου' θερμά την Ἥρα τότε
παρακαλώντας ανεμάρπαστα της συντυχαίνει λόγια:
«Ἥρα, γιατί ζητάει το ρέμα μου να βασανίζει ο γιος σου,
- 370 ἐξ ἄλλων; οὐ μὲν τοι ἐγὼ τόσον αἰπὸς εἰμι
ὄσσον οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Τρῶεσσιν ἄρωγοί.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼν ἀποπαύσομαι εἰ σὺ κελεύεις,
παυέσθω δὲ και οὗτος· ἐγὼ δ' ἐπὶ και τὸδ' ὁμοῦμαι,
μή ποτ' ἐπὶ Τρῶεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
κι ὀχι τους ἄλλους; Τι κι αν ἐφταιξα; δεν ἔχω φταίξει τόσο,
ὄσο οι θεοὶ μαθὲς οι ἐπίλοιποι, στους Τρῶες πού δίνουν χέρι.
Την παύω τώρα εγὼ την πλημμύρα, τη διάτα σου γρικώντας·
ὁμως κι αὐτὸς να πάψει πρόσταξε, κι ὄρκο τρανό σου αμῶνω
κανένα Τρῶα ποτέ απ' το θάνατο να μη γλιτώσω, μήτε
κι ὅταν θα καίει την Τροίαν ἀδάμαστη φωτιά, κι απ' ἄκρη ως ἄκρη
θα καίγεται, απ' τους πολεμόχαρους Ἀργίτες αναμμένη.»
Το λόγο τοῦτο ευτύς ως ἀκουσεν η κρουσταλλόχερη Ἥρα,
γυρνώντας φώναξε στον Ἥφαιστο, τον ακριβὸ το γιο της:
« Ἥφαιστε, γιε μου κοσμοξάκουστε, σταμάτα' δεν ταιριάζει
- 375 μὴ δ' ὀπὸτ' ἂν Τροίη μαλερῶ πυρὶ πᾶσα δάηται
καιομένη, καίωσι δ' ἀρήϊοι υἱεὺς Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' ἄρ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὄν φίλον υἱόν·
Ἥφαιστε σχέο τέκνον ἀγακλέες· οὐ γὰρ ἔοικεν
για χάρη των θνητῶν ἀθάνατο θεὸ να βασανίζεις.»
Εἶπε, κι αὐτὸς ἀμέσως ἐσβησε τη δυνατὴ φωτιά του,
και τότε τα νερά πισώστρεψαν μες στο πανῶριο ρέμα.
Εκεῖνοι οι δυο, του Ξάνθου ως κόπηκεν η φόρα, εσταματησάν
η Ἥρα μαθὲς τους ανακράτησε, κι ας ἦταν θυμωμένη'
μα στους θεοὺς τους ἄλλους ἀναψε μεγάλη ἀμάχη τότε,
βαριά, κι ἀντίγνωμη τους τάραζε βουλή στα φρένα μέσσα'
κι ἦρθαν στα χέρια με ἀγριο πάταχο' βόγγηξε η γης ἀκέρια,
κι ο μέγας ουρανὸς ἐβρόντηξε' κι ο Δίας ἀκούγοντας τους
ψηλά απ' τον Ὀλυμπο που ἐκάθονταν γελοῦσε απ' τη χαρά του,
- 380 ἀθάνατον θεὸν ὦδε βροτῶν ἔνεκα συτφελίζειν.
ὡς ἔφαθ', Ἥφαιστος δὲ κατέσβεσε θεσπιδαῆς πύρ,
ἄσπορρον δ' ἄρα κύμα κατέσσυτο καλὰ ῥέεθρα.
αὐτὰρ ἐπεὶ Ξάνθοιο δάμη μένος, οἱ μὲν ἔπειτα
παυσάσθην, Ἥρη γὰρ ἐρύκακε χωρομένη περ·
ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα
ἀργαλέη, δίχα δὲ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο·
σὺν δ' ἔπεσον μεγάλω πατάγῳ, βράχε δ' εὐρεῖα
χθῶν,
ἀμφὶ δὲ σάλπιγγεν μέγας οὐρανός. αἶε δὲ Ζεὺς
ἦμενος Οὐλύμπῳ· ἐγέλασσε δὲ οἱ φίλον ἦτορ
- 385 ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα
ἀργαλέη, δίχα δὲ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο·
σὺν δ' ἔπεσον μεγάλω πατάγῳ, βράχε δ' εὐρεῖα
χθῶν,
ἀμφὶ δὲ σάλπιγγεν μέγας οὐρανός. αἶε δὲ Ζεὺς
ἦμενος Οὐλύμπῳ· ἐγέλασσε δὲ οἱ φίλον ἦτορ
- 390 γηθοσύνη, ὄθ' ὀράτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας.
ἐνθ' οἳ γ' οὐκέτι δηρὸν ἀφέστασαν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
ῥινοτόρος, και πρῶτος Ἀθηναίη ἐπόρουσε
χάλκεον ἔγχος ἔχων, και ὄνειδειον φάτο μῦθον·
τίπτ' αὐτ' ὦ κυνάμια θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις
θωρώντας τους θεοὺς που ἐχίμιζαν, για να πιαστούν στα χέρια.
Πολλῶρα να πιαστούν δεν πέρασε' μπροστά ο
σκουταροκρούστης
ο Ἄρης κινάει, και πρῶτος χύθηκε στην Αθηνά, κρατώντας
το χάλκινο κοντάρι, κι ἀσκημα της συντυχαίνει λόγια:
«Τι πάλε τους θεοὺς, σκυλόμυγα, να χτυπηθῶν ξαγγρίζεις
με τόση ἀποκοτιά, απ' την ἀγρία σου τη λύσσα κεντημένη;
Για δε θυμάσαι που ξεσήκωσες τον αντρειανὸ Διομήδη .
να με λαβῶσει, κι η ἴδια αρπάζοντας το αστραφερό κοντάρι
το ἴσπρωξες πάνω μου και ξέσκισες την ὁμορφη μου σάρκα;
Μα ἦρθε η στιγμή που τα ὄσα μου ἔκαμες θαρρῶ θα
ξεπλερώσεις!»
- 395 θάρσος ἄητον ἔχουσα, μέγας δὲ σε θυμὸς ἀνήκεν;
ἦ οὐ μέμνη ὅτε Τυδεῖδην Διομήδε' ἀνήκας
οὐτάμεναι, αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἐλοῦσα
ἰθὺς ἐμεῦ ὤσας, διὰ δὲ χροὰ καλὸν ἔδαψας;
τῷ σ' αὖ νῦν οἴω ἀποτισέμεν ὄσσα ἔοργας.
- 400 ὡς εἶπὼν οὔτησε κατ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν
σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνός·
τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μαιφόνος ἔγχει μακρῶ.
ἦ δ' ἀναχασσάμενη λίθον εἶλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον ἐν πεδίῳ μέλανα τρηχύν τε μέγαν τε,
Εἶπε, κι ἀπά στο βροντοσκούταρο το τρομερὸ της ρίχνει,
αὐτὸ που μήτε το αστροπέλεκτο το διαπερνάει του Δία.
Εκεῖ τη βρήκε ο αιματοστάλαχτος με το κοντάρι του Ἄρης.
Κι αὐτὴ, πιασσοδρόμώντας, ἀρπάξε με το βαρὺ της χέρι
μια πέτρα από τη νηθερόατη κι ἀνακαθωπὴ και μαιφόνος

- 405 τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον
ἀρούρης·
τῷ βάλε θυῶρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
ἐπτά δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσῶν, ἐκόνισε δὲ χαίτας,
τεύχεά τ' ἀμφαράβησε· γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
καί οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
- 410 νηπίτι' οὐδὲ νύ πῶ περ ἐπεφράσω ὅσσον ἀρείων
εὐχομ' ἐγὼν ἔμμεναι, ὅτι μοι μένος ἰσοφαρίζεις.
οὕτω κεν τῆς μητρὸς ἐρινύας ἐξαποτίνοις,
ἢ τοι χωομένη κακὰ μῆδετα οὐνεκ' Ἀχαιοὺς
κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀμύνεις.
- 415 ὡς ἄρα φωνήσασα πάλιν τρέπεν ὅσσε φαεινώ·
τόν δ' ἄγε χειρὸς ἑλοῦσα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
πυκνὰ μάλα στενάχοντα· μόγις δ' ἔσαγειρετο θυμόν.
τὴν δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
- 420 ὦ πόπποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἄρτυώνη
καὶ δ' αὖθ' ἢ κυνάμυια ἄγει βροτολοιογὼν Ἄρηα
δηῖου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον· ἀλλὰ μέτελθε.
ὡς φάτ', Ἀθηναίη δὲ μετέσσυτο, χαίρε δὲ θυμῷ,
καὶ ῥ' ἐπιεισαμένη πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ
- 425 ἤλασε· τῆς δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
τῷ μὲν ἄρ' ἄμφω κείντο ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
ἢ δ' ἄρ' ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·
τοιοῦτοι νῦν πάντες ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοὶ
εἶεν, ὅτ' Ἀργεῖοισι μαχοῖατο θωρηκτῆσιν,
- 430 ὦδὲ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη
ἦλθεν Ἄρη ἐπικούρος ἐμῷ μένει ἀντιώωσα·
τῷ κεν δὴ πάλα ἄμμες ἐπαυσάμεθα ππολέμοιο
Ἥλιου ἐκπέρσαντες ἐυκτίμενον ππολίεθρον.
ὡς φάτο, μεῖδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
- 435 αὐτὰρ Ἀπόλλωνα προσέφη κρείων ἐνοσίχθων·
Φοῖβε τί ἢ δὴ νῶϊ διέσταμεν; οὐδὲ ἔοικεν
ἀρξάντων ἐτέρων· τὸ μὲν αἴσχιον αἴ κ' ἀμαχητὶ
ἴομεν Οὐλύμπον δὲ Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἄρχε· σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε
- 440 καλόν, ἐπεὶ πρότερος γενόμεν καὶ πλείονα οἶδα.
νηπίτι' ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες· οὐδὲ νυ τῶν περ
μέμνηαι ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἥλιον ἀμφὶ
μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
- που σύνορο οἱ παλιοὶ τὴν εἶχανε στα χτήματα τους στήσει.
Μ' αὐτὴν τον χτύπησε κατάσβερακα και του 'λυσε τα γόνα.
Κι ἐπίασε ο γαῦρος Ἀρης πέφτοντας στρέμματα εφτά, και σκόνη
γιομίζει στα μαλλιά, και βρόντηξαν τρογύρα τ' ἄρματά του.
Γελώντας η Αθηνά του φώναξε κι ὅλο καμάρι του 'πε:
- «Ἀμυαλε εσύ, που δεν κατάλαβες ἀκόμα πόσο εγώ εἶμαι
πιο δυνατὴ σου, μόνο γύρεμες να μετρηθεῖς μαζί μου!
Ἔτσι πλερώνεις τ' ἀναθέματα της μάνας σου, που τώρα
χολαίει μαζί σου και σ' οχτρεύεται, τι ἀφήκες τους Ἀργίτες,
καὶ χέρι για να δώσεις ἐτρέξες στους Τρώες τους φαντασμένους.»
Ὡς μίλησε ἔτσι, τὴν ολάστραφτη γυρίζει ἀλλοῦ μαπαί της'
κι ἐκείνον η Ἀφροδίτη η πάγκαλη τον πήρε ἀπὸ το χέρι,
βαριά που βόγγιζε και πάσκιζε μεβιας να πάρει ἀνάσα.
Κι η Ἥρα ως τους εἶδε, η κρουσταλλόχερη θεά, γυρνάει με βιάση
στην Αθηνά και με ἀνεμάρπαστα της συντυχαίνει λόγια:
- «Ὤχου μου, θυγατέρα ἀδάμαστη του Βροντοσκουταράτου!
Για κοίτα πάλε τη σκυλόμυγα, που το φονιά τον Ἀρη
ὄξω τον βγάνει ἀπὸ τον πόλεμο" μον' τρέξε πίσωθὲ της!»
Αὐτὰ εἶπε, κι η Αθηνά της χύθηκε, χαρὰ βαθιά νογώντας,
και φτάνοντας τη πα στο στήθος της με το βαρὺ της χέρι
χτυπά τὴν, κι ἐκείνης τα γόνατα λύθησαν κι η καρδιά της.
Αντάμα ἐκείνοι οἱ δυο τους κοίτουσαν στη γη τὴν πολυθρόφα,
κι ὅλο καμάρι αὐτὴ ἀνεμάρπαστα πετά ἀπὸ πάνω λόγια:
« Μακάρι τέτοιοι να 'ταν ὅλοι τους, ὅσοι τους Τρώες βοηθάνε,
κάθε φορά τους χαλκοθώρακους που πολεμοῦν Ἀργίτες—
- τόσο ἀντρειωμένοι, τόσο ἀνάθαρροι, καθὼς τὴν Ἀφροδίτη,
που ἦρθε στον Ἀρη παραστάτισσα, τὴ λύσσα μου ἀψηφώντας!
Αν ἦταν ἔτσι, ἐμεῖς στον πόλεμο θα 'χαμε βάλει τέλος
τώρα καιρό, τ' ὁμορφοτεῖχιστο της Τροίας πατώντας κάστρο.»
Αὐτὰ εἶπε, κι η Ἥρα, η κρουσταλλόχερη θεά, χαμογελοῦσε.
Τότε γυρνώντας στον Ἀπόλλωνα φωνάζει ο Κοσμοσειστής:
«Ἀλάργα, Φοῖβε,· ἐμεῖς τι στέκουμε; κι οὐδὲ ταιριάζει ἀλήθεια,
μια κι οἱ ἄλλοι ἀρχισαν. Ἀπολέμιστοι θα 'ταν ντροπὴ να πάμε
στον Ὀλυμπο, στο χαλκοκάτωφλο του Δία παλάτι, πίσω.
Μον' κάμε ἀρχή, τι εσύ 'σαι νιότερος' δε μου ταιριάζει ἐμένα,
- που 'μαι στα χρόνια μεγαλύτερος και πιο πολλὰ κατέχω.
Τον ἔχασες το νου σου, ἀνέμυαλε! Δε βάζεις στο μυαλό σου
τις πληθίες συφορές που ἐπάθαμε στὴς Τροίας το κάστρο οἱ δυο
μας,
ἐμεῖς μονάνα ἀπ' τους ἀθάνατους. σαν ἴοθαμε σταλιμένοι

- 445 μισθῷ ἐπι ῥήτιῳ· ὁ δὲ σημαίωνν ἐπέτελλεν.
ἦτοι ἐγὼ Τρῶεσσι πόλιν πέρι τείχος ἔδειμα
εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἴν' ἄρρηκτος πόλις εἴη·
Φοῖβε σύ δ' εἰλίποδας ἔλικας βούς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπύχου ὑλήεσσης.
- 450 ἀλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες ὦραι
ἐξέφερον, τότε νῶϊ βιήσατο μισθὸν ἅπαντα
Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπε.
σὺν μὲν ὁ γ' ἠπέιλησε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθε
δήσειν, καὶ περὰν νήσων ἐπι τηλεδαπῶν·
- 455 στεῦτο δ' ὁ γ' ἀμφοτέρων ἀπολεψέμεν οὐατα χαλκῷ.
νῶϊ δὲ ἄψορροι κίομεν κεκοτηότι θυμῷ
μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστάς οὐκ ἐτέλεσσε.
τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν, οὐδὲ μεθ' ἡμέων
πειρᾶ ὡς κε Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται
- 460 πρόχην κακῶς σὺν παισὶ καὶ αἰδοίης ἀλόχοισι
τὸν δ' αὐτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
ἐννοσίγαι' οὐκ ἂν με σαόφρονα μυθήσαιο
ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε βροτῶν ἔνεκα ππολεμίζω
δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες ἄλλοτε μὲν τε
- 465 ζαφλεγέες τελέθουσιν ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
ἄλλοτε δὲ φθινύθουσιν ἀκήριοι. ἀλλὰ τάχιστα
παυώμεσθα μάχης· οἳ δ' αὐτοὶ δηριάσθων.
ὡς ἄρα φωνήσας πάλιν ἐτράπετ'· αἶδετο γάρ ῥα
πατροκασινγήτιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσι.
- 470 τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νεῖκεσε πότνια θηρῶν
Ἄρτεμις ἀγροτέρη, καὶ ὄνειδειον φάτο μῦθον·
φεύγεις δὴ ἑκάεργε, Ποσειδάωνι δὲ νίκην
πᾶσαν ἐπέτρεψας, μέλεον δὲ οἱ εὐχὸς ἔδωκας·
νηπιῦτε τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμῶλιον αὐτως;
- 475 μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω
εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἄντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν.
ὡς φάτο, τὴν δ' οὐ τι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις
- 480 νεῖκεσεν ἰοχέαιραν ὄνειδειοὺς ἐπέεσσι·
πῶς δὲ σύ νῦν μέμονας κῦον ἀδεῆς ἀντί' ἐμεῖο
στήσεσθαι; χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι
τοξοφόρῳ περ εὐόση, ἐπεὶ σὲ λέοντα γυναιξὶ
Ζεὺς θήκεν, καὶ ἔδωκε κατακτάμεν ἦν κ' ἐθέλησθα.
- ἀπὸ τοῦ Δία καὶ ρογιαστήκαμε για μια χρονιά στον ἀγριο
το Λαομέδοντα, που ἀφέντης μας ἐγίνη κι ὀριζε μας.
Καὶ τότε ἐγὼ καστρότειχο ἔχτισα στῶν Τρῶων τὴν πόλη γύρα,
πλατὺ, γερό πολὺ, τὸ κάστρο τους ἀπάτητο να μὲνει!
Φοῖβε, καὶ συ τα στριφτοζάλικα βουκόλευές του βόδια
μες στις πλαγιές τῆς πολυφάραγγης καὶ δασωμένης Ἴδας.
- Μα σύντας οἱ ἐποχές ολόχαρες τὴν ὥρα ἔφεραν τέλος
τῆς πλερωμῆς, ὁ Λαομέδοντας ἀλάκερη τὴ ρόγα
μας κράτησε, καὶ μας ἀπόδιωξε με ἀγριές φοβέρες πίσω'
πως θα μας δέσει χεροπόδαρα φοβέριζε, καὶ πέρα
πως θα μας ἐστελνε στ' ἀπόμακρα νησιά να μας πουλήσει,
κι ἀκόμα των δυονῶ μας θα 'κοβε τ' ἀφτιά με το μαχαίρι.
Κι εμεῖς του γυρισμοῦ τραβούσαμε τὸ δρόμο θυμωμένοι
για τὸ μιστὸ που δε μας πλέρωσε, κι ας μας τον εἶχε τάξει.
Καὶ τώρα ἐσύ βοηθᾶς τὸ γένος του κι οὐδὲ μαζί μας στέκει,
να ἰδοῦμε πῶς θα ξεκληρίσουμε τους Τρῶες τους φαντασμένους
- πέρα για πέρα, με τα τέκνα τους καὶ τ' ἀκριβά τους ταίρια.»
Κι ὁ μακροδόξαρος Ἀπόλλωνας του ἀπηλογήθη τότε:
« Ἀλήθεια, Κοσμοσεῖστη, θα 'λεγες πως τα 'χω πια χαμένα,
αν σου κινούσα τώρα πόλεμο για των θνητῶν τὴ χάρη,
των ἀμοιρων, που μια τρανεύουσε σαν των δέντρων τα φύλλα,
ὄλο ζωὴ καὶ φλόγα, τρώγοντας ἀπ' τον καρπὸ τῆς γῆς τους,
καὶ μια πεθαίνουν κι ἀφανίζονται. Μα εμεῖς γοργὰ ἀπ' τὴ μάχη
χέρι ας τραβήξουμε' μονάχοι τους αὐτοὶ ας χτυπιούνται τώρα.»
Αὐτὰ εἶπε, καὶ γυρνώντας ἐφυγε' τι να πιαστεί στα χέρια
να χτυπηθεῖ με του πατέρα του τον ἀδερφὸ ντριεπτόταν.
- Τότες ἡ Ἀρτέμιδα, ἡ ξωτάρισσα καὶ των θεριῶν ἡ ἀφέντρα,
στον ἀδερφὸ τῆς λέει μαλώνοντας με ἀγκιδωμένα λόγια:
«Φεύγεις ἀλήθεια, Μακροδόξαρε, κι ὅλη τὴ νίκη ἀφήνεις
στον Ποσειδῶνα τώρα, κι ἀδίκαια του δίνεις να καυκίεται.
Τι το κρατᾶς λοιπὸν, ἀνέμουαλε, του κάκου το δοξάρι;
Πια στο παλάτι του πατέρα μας να μη σε ξανακούσω
να μου καυκίεσαι στους ἀθάνατους μπροστὰ θεοῦς, πως τάχα
να χτυπηθεῖς βαστάς στον πόλεμο καὶ με τον Ποσειδῶνα.»
Αὐτὰ εἶπε, ωστόσο ὁ μακροδόξαρος δεν ἀποκρίθη Φοῖβος.
Θυμὸ γεμάτη ἡ πολυσέβαστη τοῦ Δία γυναίκα τότε
- γυρνᾶει στὴ Σαῖτοριχτρα με ἀσκημα μαλώνοντας τὴ λόγια:
« Πῶς ξεθαρρεύτης, σκύλα ἀδιάντροπη, κι ἀντίκτρα μου ἤρθες
τώρα
ν' ασκῶσεις κεφαλή; Σα δύσκολο μαζί μου να τα βάλεις,
κι ας εἶσαι με δοξάρι· λιόντισσα νια τις θνητές μονάνα

- 485 ἦτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὖρεα θήρας ἐναίρειν
ἀγροτέρας τ' ἐλάφους ἢ κρείσσοσιν ἴφι μάχεσθαι.
εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῆς
ὅσσον φερέτερη εἴμι', ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε
- 490 σκαιῆ, δεξιτερῆ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἶνυτο τόξα,
αὐτοῖσιν δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὐῶα μειδιώσασα
ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἐκπιπτον οἴστοι.
δακρυόεσσα δ' ὑπαιθα θεὰ φύγεν ὥς τε πέλεια,
ἦ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλῃν εἰσέπτατο πέτρην
- 495 χηραμόν· οὐδ' ἄρα τῆ γε ἀλώμεναι αἴσιμον ἦεν·
ὥς ἢ δακρυόεσσα φύγεν, λίπε δ' αὐτόθι τόξα.
Λητῷ δὲ προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης·
Λητοῖ ἐγὼ δὲ τοι οὐ τι μαχήσομαι· ἀργαλέον δὲ
πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο·
- 500 ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
εὐχέσθαι ἐμὲ νικῆσαι κρατερῆφι βίηφιν.
ὥς ἄρ' ἔφη, Λητῷ δὲ συναίνυτο καμπύλα τόξα
πεπετωτ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ στροφάλιγι κονίης.
ἦ μὲν τόξα λαβοῦσα πάλιν κίε θυγατέρος ἦς·
- 505 ἦ δ' ἄρ' Ὀλυμπον ἴκανε Διὸς ποτὶ χαλκοβατές δῶ,
δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιος ἐάνος τρέμε· τῆν δὲ προτὶ οἶ
εἶλε πατῆρ Κρονίδης, καὶ ἀνείρετο ἠδὺ γελάσσας·
τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε φίλον τέκος Οὐρανίωνων
- 510 μασιδίως, ὥς εἶ τι κακὸν ῥέζουσιν ἐνὼπιῆ;
τόν δ' αὐτε προσέειπεν εὐστέφανος κελαδεινῆ·
σὴ μ' ἄλοχος στυφέλιξε πάτερ λευκώκλωνος Ἴηρη,
ἔξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφήπται.
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
- 515 αὐτὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐδύσετο Ἴλιον ἱρήν·
μέμβλετο γάρ οἱ τείχος εὐδμήτοιο πόληος
μὴ Δαναοὶ πέρσειαν ὑπὲρ μόρον ἦματι κείνῳ.
οἱ δ' ἄλλοι πρὸς Ὀλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
οἱ μὲν χωόμενοι, οἱ δὲ μέγα κυδιώνντες·
- 520 κάδ δ' ἴζον παρὰ πατρὶ κελαινεφεῖ· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
Τρώας ὁμῶς αὐτοὺς τ' ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους,
ὥς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἴκηται
ἄστεος αἰθομένοιο, θεῶν δὲ ἐ μῆνης ἀνήκε,
πᾶσι δ' ἔθηκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφήκεν,
- λέω σ' ἔχει κάμει ο Δίας, και σου ὄωκε να ρίχνεις ὅποια θέλεις.
Πιο κέρδος θα ἔχες λέω να σκότωνες αγρίμια στα ρουμάνια
κι άγρια ζαρκάδια, αντί να μάχεσαι με πιο τρανούς σου τώρα.
Μ' αν θες να δοκιμάσεις πόλεμο, να μάθεις πόσο εγώ είμαι
τρανότερη, που αποδυνασστηκες να μετρηθεις μαζί μου...»
Αυτά ειπε, και τα δυο της αρπαξε τα χέρια στο ζερβί της,
- με το άλλο επήρε από τους ώμους της σαγίτες και δοξάρι,
κι όπως εκείνη εστριφογύριζε, στ' αφτιά με τούτα αρχίζει
γελώντας να τη δέρνει' κι επεφταν κάτω οι γοργές σαγίτες.
Με θρήνους ξεφυγε απ' τα χέρια της, σαν άγριο περιστέρι,
που σε βαθιά του βράχου χώνεται σκισμάδα, ως το γεράκι
το κυνηγάει, μα δεν του μέλλεται στα νύχια του να πέσει'
όμοια κι αυτή θρηνώντας έφυγε, κι αφήκε αυτου τα τόξα'
και της Λητώς ο αποκρισάτορας Αργοφονιάς φωνάζει:
« Λητώ, με σένα εγώ δε μάχομαι' τι με του Δία τα ταιρία
του νεφελοστοιβάχτη δύσκολο να χτυπηθεί κανέννας.
- Μον' τράβα τώρα στους αθάνατους, να καυκηθείς μπροστά τους
με τα σωστά σου, πώς με νίκησες παλεύοντας μαζί μου!»
Αυτά ειπε, κι η Λητώ συμμαζεψε το γυριστό δοξάρι
και τις σαγίτες που σκορπίστηκαν στη στροβιλούσα σκόνη.
Κι ως τ' άρματα άσκωσε της κόρης της, φεύγει γοργά. Κι εκείνη
στον Όλυμπο, στο χαλκοκάτωφλο του Δία παλάτι φτάνει,
και κλαίγοντας στου κύρη εκάθισε τα γόνατα, και γύρα
το αθανατο μαντί της έτρεμε. Κι ο Δίας στην αγκαλιά του
μέσα την πήρε και τη ρώτησε γλυκά χαμογελώντας:
« Παιδί μου, ποιος απ' τους αθάνατους σου τα 'χει κάνει ετούτα,
άδικα, λες κακό πως έκανες σε όλο μπροστά τον κόσμο;»
Και του αποκρίθη η Κυνηγάρισσα κι ομορφοστεφανούσα:
« Αχ, η γυναίκα σου με χτύπησεν, η κρουσταλλόχερη Ἴηρα,
αυτή που σπέρνει στους αθάνατους μαλώματα κι αμάχες!»
Τέτοια μιλούσαν συναλλήλως τους εκείνοι οι δυο κι έλεγαν
κι ο Απόλλωνας ο Φοῖβος χώθηκε στην Τροία την άγια μέσα,
τι ειχε την έγνοια, το καλόχτιστο της πόλης καστροτείχι
κι ενάντια στο γραφτό μην πάρουνε τη μέρα εκείνη οι Αργίτες.
Κι οι επίλοιποι θεοὶ στον Όλυμπο γυρνούσαν οι αναιώνιοι,
άλλοι περισσια καμαρώνοντας, κι άλλοι θυμὸ γεμάτοι'
- κι ήρθαν στο Δία το μαυροσύγνεφο και κάτσαν πλάι. Κι ωστόσο
τα χέρια του Αχιλλέα κι αλόγατα και Τρώες σώριαζαν χάμω.
Πως ο καπνὸς ψηλά πετάγεται στα ουράνια, σύντας βάζουν
φωτιά οι θεοὶ σε κάστρο κι άναψε, τι θύμωσαν μαζί του,
κι όλους σε μόντο πλήθιο βάζουνε. πολλοὺς σε πίκωες ιαύρες·

525

ὡς Ἀχιλεὺς Τρῶεσσι πόνον καὶ κῆδε' ἔθηκεν.
ἔστηκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θεῖου ἐπὶ πύργου,
ἔς δ' ἐνόησ' Ἀχιλλῆα πελώριον· αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ
Τρῶες ἄφαρ κλονέοντο πεφυζότες, οὐδέ τις ἀλκή
γίγνεθ'· ὁ δ' οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαίνει χαμᾶζε

530 ὀτρύνων παρὰ τείχος ἀγακλειτοὺς πυλαωρούς·
πεπταμένους ἐν χερσὶ πύλας ἔχει' εἰς ὃ κε λαοὶ
ἔλθωσι προτὶ ἄστου πεφυζότες· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐγγύς ὄδε κλονέων· νῦν οἶω λοιγὸν ἔσεσθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ἔς τείχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες,

535 αὐτίς ἐπανθέμενοι σανίδας πικινῶς ἀραρυίας·
δειδία γὰρ μὴ οὐλος ἀνὴρ ἔς τείχος ἄλῃται.
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆσας·
αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεύξαν φάος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
ἀντίος ἐξέθορε Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.

540 οἳ δ' ἰθύς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
δίψῃ καρχαλέοι κεκονιμένοι ἐκ πεδίοιο
φεύγον· ὁ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχεϊ, λύσσα δὲ οἱ κῆρ
αἰὲν ἔχε κρατερή, μενείαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
ἐνθά κεν ὑπίπυλον Τροίην ἔλον υἴες Ἀχαιῶν,

545 εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγῆνορα δῖον ἀνήκε
φῶτ' Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.
ἐν μὲν οἱ κραδίη θάρσος βάλε, πὰρ δὲ οἱ αὐτὸς
ἔσθη, ὅπως θανάτοιο βαρείας χεῖρας ἀλάλκοι
φηγῶ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.

550 αὐτὰρ ὁ γ' ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον
ἔσθη, πολλὰ δὲ οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι·
ὀχθῆσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν·
ὦ μοι ἐγών· εἰ μὲν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλλῆος
φεύγω, τῆ περ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι κλονέονται,

555 αἰρήσει με καὶ ὦς, καὶ ἀνάγκιδα δειροτομήσει.
εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑποκλονέεσθαι ἔασω
Πηλεΐδῃ Ἀχιλλῆϊ, ποσὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
φεύγω πρὸς πεδῖον Ἰλίου, ὄφρ' ἂν ἴκωμαι
ἴδης τε κνημοὺς κατὰ τε ῥωπήϊα δύω·

560 ἐσπέριος δ' ἂν ἔπειτα λοεσσάμενος ποταμοῖο
ἰδρῶ ἀποψυχθεὶς προτὶ Ἴλιον ἀπνεοίμην·
ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μὴ μ' ἀπαιρόμενον πόλιος πεδῖον δὲ νοήσῃ
καὶ με μεταίξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν.

παρόμοια κι ο Αχιλλέας εστοίβαζε στους Τρώες καημούς και πίκρες.

Κι ο γέρο Πρίαμος στο θεόχτιστο ψηλά ως στεκόταν πύργο, τον Αχιλλέα το σαραντάπηχο θωράει' κυνηγημένοι μπροστά του οι Τρώες έφευγαν γρήγορα—και ποιος να τους γλιτώσει;

Ευτός από τον πύργο σκούζοντας κατέβη, και φωνάζει

στους θυροκράτες τους αντρόκαρδους, πλάι στο τειχί που έστεκαν:

«Τις πόρτες ανοιχτές κρατάτε τις στα χέρια, για να μπούνε τ' ασκέρια μες στο κάστρο, ως φεύγουνε' τι να τος ο Αχιλλέας που φτάνει κυνηγώντας· σίμωσε θαρρῶ η στερνή μας ώρα! Μα σαν τρυπώσουν πια στο κάστρο μας και πάρουν λίγη ανάσα, σφαλίχτε πάλι τα θυρόφυλλα τα σφιχταρμοδεμένα' μες στο τειχί μας ο κατάρατος μπας και πηδήξει τρέμω!»
Εἶπε, κι άνοιξαν τις καστρόπορτες και τράβηξαν τους σύρτες, κι είδανε φως οι Τρώες, ως άνοιξαν. Ο Απόλλωνας ωστόσο χύθηκε αντίκρα, από το θάνατο τους Τρώες για να γλιτώσει.

Τούτοι απ' τον κάμπο, με κατάξερο λαιμό, κουνιαχτισμένοι, προς το καστρί και το αψηλόχτιστο τειχί γραμμῆ ετραβούσαν' μ' αυτός με το κοντάρι εχύνουνταν ξοπίσω τους, και λύσσα μες στην καρδιά τρανή τον έπνιγε, και λαχταρούσε δόξα.
Οι Αργίτες τότε το αψηλόπορτο της Τροίας θα παίρναν κάστρο, αν τον Αγήνορα δεν έλεγεν ο Απόλλωνας ο Φοίβος, τον αντρειωμένο γιο, τον άψεγο, του Αντήνορα, να σπρώξει, κουράγιο στην καρδιά του βάζοντας· καί στάθη στο πλευρό του, τη Μοίρα τη βαριά από πάνω του να διώξει του θανάτου, γερμένος πα στο δρῦ' και σύμπυκνη τον έζωνεν αντάρα.

Κι αυτός τον Αχιλλέα ξεκρίνοντας τον καστροκαταλύτη στάθη, και χίλιες έγνοιες έδερναν το νου του, ως καρτερούσε. Βόγγηξε τότε και στην πέρφανη γυρνάει και λείει ψυχή του:
«Ωχού μου, αν μπρος στον αντροδύναμο τον Αχιλλέα γυρέψω να φύγω τώρα, κει που οι επίλοιποι σκορπούν αλαλιασμένοι, με φτάνει κι έτσι, και ξαρμάτωτο θα με ξαπλώσει χάμω.
Αν πάλε αυτούς εδῶ τους άφηνα να φεύγουν δῶθε κείθε μπρος στου Πηλέα το γιο, και τρέχοντας μακριά απ' το κάστρο, πέρα κατά της Τροίας τον κάμπο αλάργευα, να φτάσω ως τα φαράγγια της Ἰδας, να χωθῶ σε σύλλογγο βαθύ, και σα βραδιάσει

να πέσω να λουστῶ στα ρέματα του ποταμού, να βγάλω τον ιδρο απ' το κορμί μου, κι έπειτα στην Τροία διαγύρω πίσω. Όμως γιατί η καρδιά μου κάθετα και τ' αναδεύει ετούτα; Μπας και με ιδεί, ως το κάστρο αφήνοντας δρομῶ κατὰ τον κάμπο, και με τα νούνηρα ποδάρια του με φτάσει κινυνώνοντας·

565 οὐκέτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι·
 λίην γάρ κρατερός περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων.
 εἰ δέ κέ οἱ προπάροιθε πόλεος κατεναντίον ἔλθω·
 καὶ γάρ θην τοῦτω τρωτὸς χρώς ὀξεί χαλκῶ,
 ἐν δέ ἴα ψυχῇ, θνητὸν δέ ἔ φασ' ἀνθρωποὶ

570 ἔμμεναι· αὐτὰρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
 ὡς εἰπὼν Ἀχιλλῆα ἀλεῖς μένεν, ἐν δέ οἱ ἦτορ
 ἄλκιμον ὀρμάτω ππολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
 ἠὔτε πάρδαλις εἴσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
 ἀνδρὸς θηρητήρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῶ

575 ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεὶ κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ·
 εἴ περ γάρ φθάμενός μιν ἦ οὐτάση ἠὲ βάλησιν,
 ἀλλὰ τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
 ἀλκῆς, πρὶν γ' ἠὲ ξυμβλήμεναι ἠὲ δαμήναι·
 ὡς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ διὸς Ἀγήνωρ

580 οὐκ ἔθελεν φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ' Ἀχιλλῆος.
 ἀλλ' ὃ γ' ἄρ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσ'
 εἵσθην,
 ἐγγεῖη δ' αὐτοῖο πτύσκετο, καὶ μέγ' αὔτει·
 ἦ δὴ που μάλ' ἔολπας ἐνὶ φρεσὶ φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ
 ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν Τρώων ἀγερῶχων

585 νηπίτι· ἦ τ' ἔτι πολλὰ τετεύχεται ἄλγε' ἐπ' αὐτῇ.
 ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἄνδρες εἰμέν,
 οἳ καὶ πρόσθε φίλων τοκέων ἀλόχων τε καὶ υἱῶν
 ἴλιον εἰρουόμεσθα· σὺ δ' ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις
 ὦδ' ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής.

590 ἦ ῥα, καὶ ὄξυν ἄκοντα βαρεῖς χειρὸς ἀφήκε,
 καὶ ῥ' ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος οὐδ' ἀφάρμαρτεν.
 ἀμφὶ δέ οἱ κνημῖς νεοτεύκτου κασσιπέροιο
 σμερδαλέον κονάβησε· πάλιν δ' ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσε
 βλημένου, οὐδ' ἐπέρησε, θεοῦ δ' ἠρύκακε δῶρα.

595 Πηλεΐδης δ' ὀρμήσασ' Ἀγήνορος ἀντιθέοιο
 δεύτερος· οὐδ' ἔτ' ἔασεν Ἀπόλλων κῦδος ἀρέσθαι,
 ἀλλὰ μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
 ἠσύχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἔκπεμπε νέεσθαι.
 αὐτὰρ ὁ Πηλεΐωνα δόλω ἀποέργαθε λαοῦ·

600 αὐτῷ γάρ ἐκάεργος Ἀγήνορι πάντα ἐοικὼς
 ἔστη πρόσθε ποδῶν, ὃ δ' ἐπέσσυτο ποσσὶ διώκειν·
 εἶος ὃ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο
 τρέψας πὰρ ποταμὸν βαθυδινήντα Σκάμανδρον
 τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα· δόλω δ' ἄρ' ἔθελγεν
 Ἀπόλλων

καὶ τότε σίγουρα ἀπ' τοῦ θάνατο κι ἀπ' τοῦ χαμοῦ τη μοῖρα
 πια δε γλιτώνω' τι στη δύναμη το ταίρι του δεν ἔχει.
 Ἀν πάλε ομπρός στο κάστρο ἀντίκτρα του τραβήξω—τι και τούτος
 ἔχει κορμί, που θα λαβώνεται με σουβλερό κοντάρι,
 και μια ψυχῇ κι αὐτός στα στήθια του' θνητός κι αὐτός λογατα'

μόνο που τώρα ο Δίας βουλήθηκε τιμῇ να του χαρίσει.»
 Εἶπε, και ζάρωσε προσμένοντας τον Ἀχιλλέα, κι ἐντὸς του
 η ἀτρόμητη καρδιά για πόλεμο και για σφαγῇ εχτυπούσε.
 Πῶς μέσα ἀπὸ λογγάρι η λιόπαρδη προβαίνει φουντωμένο
 σε κυνηγὸ μπροστά, και μέσα της μηδὲ τρομάρα νιώθει
 μηδὲ φευγιού λαχτάρια, ἀκούγοντας το σλίχτισμα των σκύλων
 τι κι αν ἀπὸ κοντὰ προφταίνοντας της ρίξει για ἀπ' ἀλάργα
 και την τρυπήσει το κοντάρι του, και πάλε αὐτῆ δε χάνει
 την ἀντριγιά, πρὶν πέσει ἀπάνω του για πρὶν να ξεψυχῆσει,
 ὅμοια ο ἀρχοντόγεννος Ἀγήνορας, του Ἀντήνορα το σπέρμα,

στον Ἀχιλλέα μπροστά δεν ἔλεγε να φύγει, πρὶν του ρίξει.
 Κι ἀσκώνοντας το ολούθε ἰσόκυκλο σκουτάρι ομπρός του τότε
 με το κοντάρι τον σημάδεψε και δυνατὰ φωνάζει:
 « Περίτρανε Ἀχιλλέα, το πιστεύεις θαρρῶ στ' ἀλήθεια τώρα
 πῶς σήμερα των Τρώων των πέρφανων το κάστρο θα πατήσεις.
 Ἀνέμουαλε! ἔχει ἀκόμα γύρα του πολὺ ν' ἀσκῶσει θρήνο!
 Τα παλικάρια λέω δεν του 'λειψαν, περίσσια κι ἀντρειωμένα,
 που τους γονιούς μας διαφεντεύοντας, τα ταίρια και τους γιους μας
 σης Τροίας το κάστρο ομπρός στεκόμαστε' μα ἐσὺ δω πέρα τώρα
 θα σκοτωθεῖς, κι ας εἶσαι ἀνήμερος και μέγας πολέμαρχος!»

Αὐτὰ εἶπε, κι ἀπ' το χέρι του ἔφυγε το σουβλερό κοντάρι
 και στο καλάμι τον ἐπέτυχε, στο γόνατο πιο κάτω·
 και γύρα του η κνημίδα ἐβρόντηξε φριχτὰ, φτιαγμένη ως ἦταν
 καινούργια ἀπὸ καλάι' καὶ πήδηξε πίσω ο χαλκὸς χτυπώντας,
 τι του θεοῦ τα δῶρα ἀμπόδισαν, και δεν την τρύπησε, ὄχι.
 Τότε ο Ἀχιλλέας πα στον Ἀγήνορα τον ἀντρειωμένο ἐχύθη
 δεύτερος· ὅμως δεν τον ἀφήσε να πάρει δόξα ο Φοῖβος,
 μόν' του τον ἀρπαξε· με σύμπυκτη τον σκέπασε καταχνιά,
 κι ἀνάνωστα ἐξω ἀπὸ τον πόλεμο τον ἔβγαλε να φύγει,
 καὶ του Πηλέα το γιο ξεμάκρυνε με δόλο ἀπὸ τ' ἀσκήρια'

τι ο Μακρορίχτης, σε ὅλα μοιάζοντας του Ἀγήνορα, κοντὰ του
 πήγε κι ἐστάθη. Εὐτὺς του χύθηκεν ἐκεῖνος κυνηγώντας,
 και πίσω του να τρέχει ἀρχίνησε μες στο σπαρμένο κάμφο,
 στον ποταμὸ, το βαθιοστρόβιλο το Σκάμαντρο ἀποδίπλα.
 Κι ο Φοῖβος ὅλο και του ξέφευγε, λίγο πιο μπρος, με δόλο
 πλανώντας τον. να λέει τον ἔφτασε κάθε σπινιῖ. ως δοοιούσε.

605 ὡς αἰεὶ ἔλποιοι κιχῆσεσθαι ποσὶν οἴσι·
τόφρ' ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον ὀμίλῳ
ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ, πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων.
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἔτλαν πόλιος καὶ τείχεος ἐκτός
μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους, καὶ γινώμεναι ὅς τε πεφεύγοι

610 ὅς τ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ· ἀλλ' ἐσσυμένως ἐσέχυντο
ἔς πόλιν, ὄν τινα τῶν γε πόδες καὶ γούνα σαώσαι.

Σωρός ωστόσο οι Τρῶες οι ἐπίλοιποι στο κάστρο ἀπ' τη φευγάλα
χαρούμενοι ἐφταναν, καὶ γιόμωσε το κάστρο σσιβαγμένους.
Κι οὔτε βαστούσαν στο καστρότειχο να περιμένουν ὄξω
ο ἕνας τον ἄλλο, ποιος ἐγλίτωσε να μάθουν, ποιος ἐχάθη

στον πόλεμο· μονάχα ἐχύνουνταν με βιάση μες στο κάστρο
ὄσους ἐγλίτωναν τα γόνατα καὶ τα γοργά τους πόδια.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -X-

- X- ὡς οἱ μὲν κατὰ ἄστῳ πεφυζότες ἤυτε νεβροὶ ἰδρῶ ἀπεψύχοντο πῖον τ' ἀκέοντό τε δίψαν κεκλιμένοι καλῆσιν ἐπάλλεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ τείχεος ἄσσαν ἴσαν σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
- 5 Ἔκτορα δ' αὐτοῦ μείναι ὀλοὴ μοῖρα πέδησεν Ἰλίου προπάραιθε πυλάων τε Σκαιάων· αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων· τίπτέ με Πηλέος υἱέ ποσιν ταχέεσσι διώκεις αὐτὸς θνητὸς ἔων θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πῶ με
- 10 ἔγνωσ ὡς θεὸς εἰμι, σὺ δ' ἄσπερχές μενεαίνεις· ἦ νύ τοι οὐ τι μέλει Τρώων πόνος, οὐς ἐφόβησας, οἱ δὴ τοι εἰς ἄστῳ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης· οὐ μὲν με κτενείεις, ἐπεὶ οὐ τοι μόρσιμός εἰμι· τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς·
- 15 ἔβλαψάς μ' ἐκάεργε θεῶν ὀλωτάτε πάντων ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ γαῖαν ὀδάξ εἶλον πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι· νῦν δ' ἐμέ μὲν μέγα κύδος ἀφείλεο, τοὺς δὲ σάωσας ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὐ τι τίσιν γ' ἔδεισας ὀπίσσω.
- 20 σ' ἂν πισαίμην, εἴ μοι δύναιμι γε παρείη· ὡς εἰπὼν προτὶ ἄστῳ μέγα φρονέων ἐβεβήκει, σευάμενος ὡς θ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν, ὅς ῥά τε ῥεῖα θέησι πταινόμενος πεδίοιο· ὡς Ἀχιλλεύς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.
- 25 τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσι παμφαίνονθ' ὡς τ' ἀστέρ' ἐπεσσύμενον πεδίοιο, ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν, ἀρίζηλοι δὲ οἱ αὐγαὶ φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῶ, ὃν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπὶ κλησιν καλέουσι.
- 30 λαμπρότατος μὲν ὁ γ' ἐστί, κακὸν δὲ τε σῆμα τέτυκται, καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν· ὡς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θεόντος· ὤμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὁ γε κόψατο χερσὶν ὑπόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμῶξας ἐגעγώνει
- 35 λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάραιθε πυλάων ἐστήκει ἄμωτον μεμαῶς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι· τὸν δ' ὁ γέρων ἔλεεινὰ προσηύδα χεῖρας ὀρεγνύς· Ἔκτορ μή μοι μίμνε φίλον τέκος ἀνέρα τοῦτον οἶος ἄνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπης
- Ἔτσι φευγάτοι αὐτοὶ ὡς λαφόπουλα στο κάστρο μέσα τώρα τον ἴδρο τους στέγγωναν, κι ἔπιναν νερό να ξεδιψάσουν, στα ὠρια μπροστήθια ἀπάνω γέροντας. Κι οἱ Δαναοὶ ακουμπώντας στους ὤμους τα σκουτάρια ἐζύγωναν κοντά στο καστροτεῖχι. Ὁμως τον Ἐχτορα τον κάρφωσε το μαῦρο ριζικό του να μείνει ἐκεῖ, στην Τροία κατὰμπροστα, στο Ζερβοπόρτι δίπλα. Καὶ στου Πηλέα το γιο γυρίζοντας φωνάζει τότε ο Φοῖβος: «Γιε του Πηλέα, γιατί με γρήγορα με κυνηγὰς ποδάρια, θνητὸς ἐσὺ θεὸν ἀθάνατο; Δεν το 'νίωσες ἀκόμα
- πως εἶμαι ἐγὼ θεός, μὲν' ἀπαυτα ἑοπίσω μου φρενιάζεις; Τους Τρώες να πολεμάς δε γνοιάζεσαι, που ὡς τώρα κυνηγοῦσες καὶ πια τρυπῶξαν μες στο κάστρο τους, μὲν' ξεστρατίζεις δῶθε; Να με σκοτώσεις δεν το δύνεσαι, τι ἐγὼ θνητὸς δεν εἶμαι!» Τότε ο Ἀχιλλέας ο φτεροπόδαρος του κάνει μανιασμένος: « Μ' ἔχεις πλανέψει, Μακροδόξαρε, στην κακοσύνη ο πρῶτος ἀπ' τους θεοὺς, που ἐσὺ με ἀλάργευες ἀπ' το τεῖχι, τι εἰδᾶλλως κι ἄλλοι πολλοὶ τη γη θα δάγκωναν, μέσα στην Τροία πρὶν φτάσουν. Δόξα τρανή να χάσω μ' ἔκανες καὶ γλίτωσες κι ἐκείνους, εὐκόλα δα, τι δε φοβήθηκες το γδικιωμό μου πίσω.
- Φτάνει μονάχα να 'χα δύναμη, καὶ θα σε γδικιωνόμουν!» Εἶπε, κι εὐτὺς με γαύραν ἔπαρση γυρνάει κατὰ το κάστρο, ορμὴ γιομάτος, ὁμοῖος με ἄλογο πού στους ἀγῶνες τρέχει, καὶ σέρνει ἀκούραστο το ἀμάξι του, τον κάμπο δρασκελώντας· ὅμοια γοργὰ κι ἐκείνου ἐδούλευαν καὶ γόνατα καὶ πόδια. Κι ὅπως στον κάμπο μέσα ἐχίμιζε, το μάτι πρῶτα ἀπ' ὅλους του γέρο Πρίαμου τον ἀντίκρισε, να λάμπει σαν το ἀστέρι, που ἀργὰ το καλοκαίρι ἀσκώνεται, καὶ στην καρδιά της νύχτας μέσα ἀπ' τα πλήθια τ' ἀστρα η λάμψη του περισσὰ ξεχωρίζει' το λένε καὶ Σκυλί του Ὠρίωνα, καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα
- λαμποκοπάει ψηλά, μα εἶναι ἀσκημο σημάδι, ὡς ξεπροβάλει, τι φέρνει ἀλήθεια στους κακόμοιρους θνητοὺς περισσὰς θερμές· ὅμοια ο χαλκὸς κι ἐκείνου, ὡς ἔτρεχε, λαμπύριζε στα στήθη. Σε θρήνο τότε ο γέρος ξέσπασε, κι ἀσκώνοντας τα χέρια την κεφαλὴ χτυποῦσε κι ἐσκουζε, το γιο παρακαλώντας με κλάματα· μα ἐκείνος στέκοντας ορθὸς μπροστὰ ἀπ' τις πόρτες με του Πηλέα το γιο λαχτάρριζε να χτυπηθεῖ μονάχα. Ἀπλώνοντας τα χέρια ο γέροντας σπαραχτικὰ του κράζει: «Στον ἀντρα ἀντίκρα ἐτούτον, Ἐχτορα, μὴ στέκεις, καλογιέ μου, μακριὰ ἀπ' τους ἄλλους ολομόναχος, καὶ γοργοθανάτισεις

- 40 Πηλεΐωνι δαμείς, ἐπεὶ ἢ πολὺ φέρτερός ἐστι
σχέτλιος· αἶθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο
ὄσσον ἐμοί· τάχα κέν ἐ κύνες καὶ γύπτες ἔδοιεν
κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πρραπίδων ἄχος ἔλθοι·
ὄς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκε
- 45 κτεινῶν καὶ περνᾶς νήσων ἔπι τηλεδαπάων.
καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε Λυκάονα καὶ Πολύδωρον
οὐ δύναμαι ἰδέειν Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
τούς μοι Λαοθόη τέκετο κρείουσα γυναικῶν.
ἀλλ' εἰ μὲν ζῶουσι μετὰ στρατῶ, ἦ τ' ἂν ἔπειτα
- 50 χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ', ἔστι γὰρ ἔνδον·
πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδί γέρων ὀνομάκλυτος Ἄλτης.
εἰ δ' ἦδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν,
ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι τοῖ τεκόμεσθα·
λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυθαδιώτερον ἄλγος
- 55 ἔσσεται, ἦν μὴ καὶ σὺ θάνης Ἀχιλῆϊ δαμασθεῖς.
ἀλλ' εἰσέρχαιο τείχος ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρώας καὶ Τρωάς, μὴ δὲ μέγα κύδος ὀρέξης
Πηλεΐδη, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῆς.
πρὸς δ' ἐμέ τὸν δύστηνον ἔπι φρονέοντ' ἐλέησον
- 60 δῦσμορον, ὃν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῶ
αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα
υἷας τ' ὀλλυμένους ἐλκηθείσας τε θυγάτρας,
καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῆ δῆϊότητι,
- 65 λκομένας τε νουὸς ὀλοῆς ὑπὸ χερσίν Ἀχαιῶν.
αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεὶ κέ τις ὀξεί χαλκῷ
τύσας ἤε βαλὼν ρεθέων ἐκ θυμὸν ἔληται,
οὐς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπεζῆζας θυραωρούς,
- 70 οἳ κ' ἐμὸν αἶμα πιόντες ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ
κείσονται ἐν προθύροισι. νέω δὲ τε πάντ' ἐπέοικεν
ἄρῃ κταμένω δεδαϊγμένω ὀξεί χαλκῷ
κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ ὅτι φανήη·
ἀλλ' ὅτε δὴ πολίον τε κάρη πολίον τε γένειον
- 75 αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
τοῦτο δὴ οἰκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
ἦ ῥ' ὃ γέρων, πολιάς δ' ἄρ' ἀνά τρίχας ἔλκετο χερσὶ
τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' ἔκτορι θυμὸν ἔπειθε.
μήτηρ δ' αὐθ' ἐτέρωθεν ὀδύρετο δάκρυ χέουσα
- ἀπ' τοῦ Πηλέα το γιο, τὴ δύναμη περίσσια ἀπ' ὅλους ἔχει,
ὁ σκύλος! Τόση ἀγάπη οἱ ἀθάνατοι νὰ του ἔχαν ὅση νιώθω
γι' αὐτόν ἐγώ, θὰ τον ἐξέσκιζαν γοργὰ σκυλιὰ κι ἀγιούπες
στο χῶμα ξαπλωτό, ν' ἀλάφρωνε καὶ μένα ἡ πίκρα ἡ τόση·
που πλήθιους γιους ἀρχοντογέννητους μου ἔχει παρμένα ὡς τώρα
σκοτώνοντας τους γιὰ πουλώντας τους σε μακρινὰ ἀκρογιάλια.
Κι ἀκόμα τώρα τον Πολύδωρο καὶ το Λυκάονα φάχνω
καὶ δὲν τους βρίσκω, ἐδῶ που κλείστηκαν οἱ Τρώες στο κάστρο
μέσα,
ἡ Λαοθόη που μου τους γέννησεν, ἀρχόντισσα ἀπ' τὴς πρώτες.
Μ' ἀν ζοῦν ἀκόμα μες στ' Ἀργίτικα Λημέρια, με χρυσάφι
καὶ με χαλκὸ θὰ τους λυτρώναμε, τὴ εἶναι πολὺ το βίος μας'
προῖκα τρανὴ στην κόρη του ἔδωκε κι ὁ ξακουσμένος Ἄλτης.
Μ' ἀν σκοτώθηκαν πια καὶ βρίσκονται στον Κάτω Κόσμο τώρα,
καημὸς σε μας που τους γεννήσαμε, τὴ μάνα του κι ἐμένα,
ὅμως ὁ κόσμος ὁ ἀποδέλοιπος δε θὰ πονέσει τόσο,
φτάνει μονάχα ἐσὺ νὰ γλίτωνες ἀπ' τοῦ Ἀχιλλέα τὰ χέρια.
Μον' ἐμπα, γιὲ μου, μες στο κάστρο μας καὶ γλίτωσε μας ὅλους,
τους Τρώες μαζί καὶ τὴς γυναῖκες τους' στον Ἀχιλλέα μὴ δώσεις
δόξα τρανὴ, καὶ συ πεθαίνοντας ταξιδευτεῖς στον Ἄδη.
Εμένα καν τον κακορίζικο που ἀκόμα ζῶ σπλαχνίσου,
- που μέσα στα βαθιά γεράματα τοῦ Κρόνου ὁ γιος μου γράφει
ἀραχλα τέλη, πλήθια ὁ δύστηνος σα δῶ κακὰ πιο πρώτα,
τους γιους νὰ μου σκοτώνουν, σκλάβες τους τὴς κόρες νὰ μου
σέρνουν
καὶ νὰ κουρσεύουν το παλάτι μου' νὰ σφεντονίζουν κάτω
στο χῶμα τὰ παιδιὰ τ' ἀνήλικα μες στη σφαγὴ τὴν ἀγρία,
καὶ νὰ τραβοῦν μεβιάς τὴς νύφες μου με τ' ἀνομά τους χέρια.
Στερνὸ καὶ μένα μπρος στην ξώπορτα θὰ με τραβολογήσουν,
ὠμο γιὰ νὰ με φαν, οἱ σκύλοι μου, σύντας με κρούσει κάποιος
με το σπαθὶ γιὰ το κοντάρι του, καὶ τὴ ζωὴ μου πάρει—
αυτοὶ που αἰζα στο τραπέζι μου, νὰ μου φυλάν τὴς πόρτες·
- κι ἀφοῦ ρουφήξουν πια το γαῖμα μου με φρενιασμένα σπλάχνα,
θὰ ξαπλωθῶν μπροστὰ στην ξώπορτα. Στο νιο ταιριάζουν ὅλα,
που ὁ κοφτερός χαλκός τον σπάρραξε μες στη σφαγὴ καὶ πέφτει,
κι ὅ,τι κι ἀν δείξει, εἶναι ὅλα του ὁμορφα, κι ἀς εἶναι σκοτωμένος.
Μὰ ἐνοῦ γερόντου που σκοτώθηκεν οἱ σκύλοι σαν ντροπιάζουν
τὴν ἀσπρὴ κεφαλὴ του, τ' ἀσπρα του τὰ γένια, τ' ἀχαμνά του,
χειρότερο κακὸ δε βρίσκεται γιὰ τους θνητοὺς τους ἔρμους!»
Ἐτσι μιλοῦσε τότε ὁ γέροντας, τὰ κάτασπρα μαλλιά του
συρομαδώντας, ὅμως τοῦ Ἐχτορα δὲν ἀλλάζε τὴ γνώμη.
Κι ἀντίκτρα ἐδέρνονταν ἡ μάνα του, πνιγμένη μες στο θρήνο,

- 80 κόλπον άνιεμένη, έτέρρηφι δέ μαζόν άνέσχε·
καί μιν δάκρυ χέουσ' έπεια πτερόεντα προσηύδα·
"Έκτορ τέκνον έμόν τάδε τ' αΐδεο καί μ' έλέησον
αυτήν, εΐ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζόν έπέσχον·
τών μνήσαι φίλε τέκνον άμυνε δέ δήϊον άνδρα
- 85 τείχεος έντός έών, μη δέ πρόμος ίστασο τούτω
σχέτλιος· εΐ περ γάρ σε κατακάνη, οϋ σ' έτ' έγωγε
κλαύσομαι έν λεχέεσσι φίλον θάλος, όν τέκον αυτή,
οϋδ' άλοχος πολύδωρος· άνευθε δέ σε μέγα νώϊν
Άργείων παρα νηυσί κύνες ταχέες κατέδονται.
ώ
- 90 ώς τώ γε κλαίοντε προσαιδήτην φίλον υϊόν
πολλά λισσομένω· οϋδ' Έκτορι θυμόν έπιειθον,
άλλ' ό γε μίμν' Άχιλῆα πελώριον άσσον ίόντα.
ώς δέ δράκων έπί χειῆ ήρέστερος άνδρα μένησι
βεβρωκώς κακά φάρμακ', έδω δέ τέ μιν χόλος αϊνός,
- 95 σμερδαλέον δέ δέδορκεν έλισσόμενος περι χειῆ·
ώς Έκτωρ άσβεστον έχων μένος οϋχ ύπεχώρει
πύργω έπι προϋχοντι φαεινήν άσπίδ' έρείσας·
όχθησας δ' άρα εΐπε πρός όν μεγαλήτορα θυμόν·
ώ μοι έγών, εΐ μέν κε πύλας καί τείχεα δύω,
- 100 Πουλυδάμας μοι πρώτος έλεγχείην άναθήσει,
ός μ' έκέλευε Τρωσί ποτι πτόλιν ήγήσασθαι
νύχθ' ύπο τήνδ' όλοήν ότε τ' ώρετο διος Άχιλλεύς.
άλλ' έγώ οϋ πιθόμην· ή τ' άν πολυ κέρδιον ήεν.
νύν δ' έπει ώλεσα λαόν άτασθαλίησιν έμησιν,
- 105 αιδέομαι Τρώας καί Τρωάδας έλκεσιπέπλους,
μή ποτέ τις εΐπησι κακώτερος άλλος έμειο·
"Έκτωρ ήφι βίηφι πιθήσας ώλεσε λαόν.
ώς έρέουσιν· έμοί δέ τότ' άν πολυ κέρδιον εΐη
άντην ή Άχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,
- 110 κεν αυτώ όλέσθαι έϋκλειώς πρό πόλης.
εΐ δέ κεν άσπίδα μέν καταθειόμαι όμφαλόεσσαν
καί κόρυθα βριαρήν, δόρυ δέ πρός τείχος έρείσας
αυτός ίών Άχιλῆος άμύμονος άντίος έλθω
καί οϋ υπόσχωμαι Έλένην καί κτήμαθ' άμ' αυτήῆ,
- 115 πάντα μάλ' όσά τ' Άλέξανδρος κοίλης ένι νηυσίν
ήγάγετο Τροϊήνδ', ή τ' έπλετο νεϊκεος άρχή,
δωσέμεν Άτρείδησιν άγειν, άμα δ' άμφίς Άχαιοΐς
άλλ' άποδάσσεσθαι όσα τε πτόλις ήδε κέκευθε·
Τρωσίν δ' αυ μετόπισθε γερούσιον όρκον έλωμαι
- κι ανοίγοντας τον κόρφο εσήκωσε το στήθος της με τ' άλλο,
και μες στα κλάματα ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
«Έχτορα γιε μου, αυτά σεβάσου τα, σπλαχνίσου εμέ την ίδια!
Κάποτε αν βύζαξες τα στήθη μου και ξεχασες τον πόνο,
βαλ' τα στο νου σου τούτα, αγόρι μου, και τον οχτρό πολέμα
μεσ' απ' το κάστρο μας· μη στέκεσαι στήθος με στήθος μπρος του.
Δίχως καρδιά είσαι! τι αν σε σκότωνεν αυτός, στο στρώμα απάνω
δε θα μπορούσα εγώ που σ' έκανα να σε θρηνησω, μήτε
η ακριβαγόραστη γυναικα σου, βλασάρι μου' μακριά μας
στ' Αργίτικα καράβια οι γρήγοροι θα σε σπαράξουν σκύλοι!»
- Αυτά κι οι δυο με θρήνους φώναζαν, τον ακριβό το γιο τους
παρακαλώντας, όμως του Έχτορα δεν άλλαζαν τη γνώμη,
μον' πρόσμενε το σαραντάπηχο τον Αχιλλέα που ερχόταν -
Πώς φίδι του βουνού στην τρύπα του παραμονεύει κάποιον,
φαρμακερά βοτάνια ως γεύτηκε, κι όλο χολή φρενιάζει,
κι άγριες μαπιές πετάει, στην τρύπα του κουλουριασάο τρογύρα'
με ίδια αγριεμένη λύσσα κι ο Έχτορας το αστραφερό σκουτάρι
σε μια γωνιά του πύργου εσύλωσε, χωρίς να κάμει πίσω.
Βόγγηξε τότε και στην πέρφανη γυρνάει και λέει ψυχή του:
« Αλί μου! τώρα εγώ αν διαβαίνοντας τις πόρτες μπω στο κάστρο,
- πρώτος—το ξέρω—ο Πολυδάμαντας θα βγει να με ντροπιάσει,
που μου 'δινε βουλή, στο κάστρο μας τους Τρώες να φέρω μέσα,
ψες βράδυ, που ο Αχιλλέας ασκώθηκε για την κακιά μας μοίρα.
Μα δεν τον άκουσα, και θα 'μασαν πολυ πιο κερδεμένοι.
Τώρα που τόσο ασκέρι εχάλασα με φταιζιμο δικό μου,
μπροστά στους Τρώες αλήθεια ντρέπομαι και στις
μακρομαντούσες
Τρωαδίπισσες, κανένας κάποτε μην πει αχαμνότερος μου:
„Ο Έχτορας χάλασε το ασκέρι μας με την ξεθαρρεσιά του."
Αυτά θα πρϋν. Πολυ καλύτερο για μένα θα 'ταν τότε
για να σκοτώσω, ομπρός του βγαίνοντας, τον Αχιλλέα, πριν γύρω,
- για και να πέσω από τα χέρια του, σαν άντρας, μπρος στο κάστρο.
Αν πάλε το σκουτάρι απίθωνα το αφαλωτό στο χώμα
και το βαρύ μου κράνος, κι έγερνα στο τείχος το κοντάρι,
κι ατός μου επήγαινα τον άψεγο τον Αχιλλέα να σμίξω,
και την Ελένη πίσω του 'ταζα κι όλο το βιος μαζί της,
που μες στα βαθουλά καράβια του φόρτωσε ο Πάρης τότε
κι έφερε εδω στην Τροία —της έχτρας μας η αρχή που εστάθη η
πρώτη—
πίσω στους γιους του Ατρέα να τα 'δινα' κι ακόμα εμείς κι οι Αργίτες
τους θησαυρούς να μοιραζόμαστε που κλεί το κάστρο εντός του,
κι όρκο τους Τρώες να πάρουν έβαζα με τους πρωτογερόντους,

- 120 μή τι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσσασθαι
κτῆσιν ὄσιν ππολίεθρον ἐπήρατον ἐντός ἐέργει·
ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μή μιν ἐγὼ μὲν ἴκωμαι ἰών, ὃ δὲ μ' οὐκ ἐλεήσει
οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με γυμνὸν ἐόντα
- 125 αὐτως ὡς τε γυναῖκα, ἐπεὶ κ' ἀπὸ τεύχεα δύω.
οὐ μὲν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
τῷ ὀαριζέμεναι, ἅ τε παρθένος ἠΐθεός τε
παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιν.
βέλτερον αὐτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν ὅτι τάχιστα·
- 130 εἶδομεν ὀπποτέρω κεν Ὀλύμπιος εὐχος ὀρέξῃ.
ὡς ὄρμαινε μένων, ὃ δὲ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεύς
ἴσος Ἐνυαλίω κορυθαίκι ππολεμιστῇ
σειών Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον
δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ
ἦ
- 135 πυρὸς αἰθομένου ἦ ἡελίου ἀνιόντος.
Ἔκτορα δ' ὡς ἐνόησεν, ἔλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ'
ἔτλη
αὐθὶ μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπτε, βῆ δὲ φοβηθείς·
Πηλεΐδης δ' ἐπόρουσε ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
ἦ ἤτε κίρκος ὄρεσφιν ἐλαφρότατος πετεηνῶν
- 140 ῥῆϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν,
ἦ δὲ θ' ὑπαιθα φοβεῖται, ὃ δ' ἐγγύθεν ὄξυ λεληκὺς
ταρφέ' ἐπαῖσσει, ἐλέειν τέ ἐ θυμὸς ἀνώγει·
ὡς ἄρ' ὃ γ' ἐμμεμῶς ἰθύς πέτετο, τρέσε δ' Ἔκτωρ
τείχος ὑπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
- 145 οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόοντα
τείχεος αἰὲν ὑπ' ἐκ κατ' ἀμαξίτων ἐσσεύοντο,
κρουῶν δ' ἴκανον καλλιρρόω· ἔνθα δὲ πηγαὶ
δοιαὶ ἀναΐσσοσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
ἦ μὲν γὰρ θ' ὕδατι λιαρῶ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
- 150 γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο·
ἦ δ' ἐτέρη θέρεϊ προρέει εἴκυῖα χαλάζῃ,
ἦ χιόνι ψυχρῇ ἦ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
ἐνθα δ' ἐπ' αὐτῶν πλυνοὶ εὐρέες ἐγγύς ἔασσι
καλοὶ λαῖνεοι, ὄθι εἶματα σιγαλόεντα
- 155 πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαὶ τε θύγατρεις
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης πρὶν ἐλθεῖν υἱᾶς Ἀχαιοῦν.
τῇ ῥα παραδραμέτην φεύγων ὃ δ' ὀπισθε διώκων·
πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίκωκε δὲ μιν μέγ'
ἀμείνων
καρπαλίμως, ἐπεὶ οὐχ ἱερῆϊον οὐδὲ βοείην
- να μοιραστοῦν στα δυο και τίποτα μαθές να μην τους κρύψουν
απ' ὅσα πλοῦτη τ' ὠριο κάστρο μας φυλάγει εντός του ἀκόμα.
Ὅμως γιατί η καρδιά μου κάθετα καί τ' ἀναδεύει ετοῦτα;
Εγὼ μην πάω παρακαλώντας τον, κι αὐτὸς σπλαχνιά δε νιώσει
κι ουδὲ με σεβαστεῖ, ξαρμάτωτο μονάχα με ξεκάνει
σα μια γυναῖκα, ὅπως θα βρίσκομαι, με δίχως τ' ἄρματά μου.
Καιρὸς δεν εἶναι πια να στήσουμε γλυκοκουβεντολόγι,
λόγια του ἀνέμου, ως ἑνας ἀγουρος που σμίξει με κοπέλα,
ως μια κοπέλα κι ἑνας ἀγουρος που γλυκοκουβεντιάζου.
Κάλλιο θαρρῶ μιαν ὥρα αρχύτερα να πιάσουμε το ἀπάλε,
- σε ποιὸν να ἰδοῦμε ο ἀφέντης του Ολύμπου τη νίκη θα χαρίσει.»
Τέτοια λογιάζοντας τον πρόσμενε, κι ἦρθε ο Αχιλλέας σιμὰ του
ο κρανοσειστής, πολεμὸχαρος θαρρεῖς πως ἦταν Ἄρης,
το πηλιορίτικο το φράξο του το τρομερὸ κουνώντας
στον ὦμο το δεξιό; κι ο μπρούτζος του στραφτάλιζε τρογύρα
σαν τη φωτιά που λαμπαδιάζεται για ως ἡλιος που προβέλνει.
Τον εἶδεν ο Ἐχτορας και τρώμαξε, δε βάστηξε να μείνει,
κι αφήνοντας τις πόρτες πίσω του πήρε γοργὰ να τρέχει.
Τότε ο Αχιλλέας χιμάει ξοπίσω του με φτερωμένα πόδια,
καθὼς γεράκι, απ' τα πετούμενα το πιο γοργό, που τέφτει
- σε περισσότερα πάνω ολότρεμη πα στα βουνὰ με φόρα,
κι ως φεύγει αὐτὴ μπροστά, στρηλιάζοντας την παίρνει του
κυνηγού,
χιμώντας κάθε τόσο πίσω της, στα νύχια του ως να πέσει·
ὅμοια κι αὐτὸς λυσσώντας χύνουνταν στον Ἐχτορα, κι ἐκεῖνος
κάτω απ' των Τρώων το τείχος ἔφευγε με γρήγορα ποδάρια.
Τη βίγλα και την ανεμόδαρτην αγρισουκιά πέρασαν,
κι ὄξω απ' τα τείχη πέρα ερίχτηκαν στη δημοσιά και τρέχαν.
Να κι οι ανεβάλλουσες οι γάργαρας, απ' ὅπου ξεπετιούνται'
του γοργοστρόβιλου του Σκάμαντρου τα δυο τα κεφαλάρια'
σύχλιο νερὸ αναβρῦζει το 'να τους, κι αχνούς ολόγυρα του
- πετὰ ἀπὸ μέσα του, λες κι ἀναψε φωτιά καπνοῦς γιομάτη·
το ἄλλο αναβρῦζει συγκαλόκαιρα νερά σαν το χαλάζι,
για σαν τον πάγο που κρουστάλλιασε, για σαν το κρῦο το χιόνι.
Ἦταν ἐκεῖ και γούρνες δίπλα τους για πλυσταριά, μεγάλες,
πανώριες, πέτρινες, ὅπου 'φερναν τα λιόκαλα σκουτιά τους
των Τρώων τα ταίρια κι οι πεντάμορφες κοπέλες τους και πλέναν,
στα χρόνια της εἰρήνης, ἄλλοτε, πρὶν οι Αχαιοὶ προβάλουν.
Κεῖθε πέρασαν, ο ἑνας φεύγοντας, και κυνηγώντας ο ἄλλος,
(τρανὸς ο που 'φευγε, τρανότερος ξοπίσω ο κυνηγάρης)
τρεχάτοι' για σφαχτὸ δεν πάλευαν και για βοδιὸυ τομάρι,

- 160 ἀρνύσθην, ἃ τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεταί ἀνδρῶν,
ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἴκτορος ἵπποδάμοιο.
ὡς δ' ὄτ' ἀεθοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
ρίμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κείται ἀεθλον
ἢ τρίπος ἢ ἑ γυνὴ ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
- 165 ὡς τῷ τρις Πριάμοιο πόλιν πέρι δινηθήτην
καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δ' ἔς πάντες ὀρώντο·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
ὦ πόποι ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τείχος
ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
- 170 Ἴκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρὶ ἔκην
ἴδης ἐν κορυφῆσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὐτὲ
ἐν πόλει ἀκροτάτη· νῦν αὐτὲ ἔ διος Ἀχιλλεύς
ἄστου πέρι Πριάμοιο ποσσὶν ταχέεσσι διώκει.
ἀλλ' ἄγετε φράζεσθε θεοὶ καὶ μητιάσθε
- 175 ἢ ἐ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἢ ἐ μιν ἤδη
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν ἐσθλὸν ἐόντα.
τὸν δ' αὐτὲ προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ ἀργικέραυνε κελαινεφές οἶον ἔειπες·
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα πάλαι πεπτωμένον αἴση
- 180 ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλύσαι;
ἔρδ'· ἀτὰρ οὐ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
τήν δ' ἄπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
θάρσει Τριτογένεια φίλον τέκος· οὐ νύ τι θυμῷ
πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δὲ τοι ἦπιος εἶναι·
- 185 ἔρξον ὄπη δὴ τοι νόος ἔπλετο, μὴ δ' ἔτ' ἐρώει.
ὡς εἶπών ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρῆνων αἴξασα.
Ἴκτορα δ' ἀσπερχές κλονέων ἔφεπ' ὠκύς Ἀχιλλεύς.
ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο διήται
- 190 ὄρσας ἐξ εὐνῆς διὰ τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας·
τὸν δ' εἶ πέρ τε λάθῃσι καταπήξας ὑπὸ θάμνω,
ἀλλὰ τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον ὄφρα κεν εὖρη·
ὡς Ἴκτωρ οὐ λήθε ποδώκεα Πηλεΐωνα.
ὄσσάκι δ' ὀρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
- 195 ἀντίον αἴξασθαι ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους,
εἴ πως οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσι,
τοσσάκι μιν προπάριοθεν ἀποστρέψασκε
παραφθᾶς
πρὸς πεδῖον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεὶ.
ὡς δ' ἔν ὄνειρω οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
- που παίρνουν ὅσοι παραβγαίνοντας κερδίζουν στους αγώνες·
για τη ζωὴ εδρομούσαν του Ἐχτορα του αλογοτάρη τώρα!
Πῶς στους αγώνες, σύντας πέθανε κάποιος τρανός, με βιάση
τ' ἄτια δρομίζουν τα μονόνοχα τρογύρα απ' τα σημάδια,
να πάρει ὅποιος νικήσει δῶρο του για σκλάβο για τριπόδι·
ὅμοια κι εκείνοι τρεῖς γυρόφεραν φορές το καστροτεῖχι
του Πριάμου τρέχοντας. Κι οἱ ἀθάνατοι τους αγνάντευαν ὅλοι.
Πρῶτος μιλοῦσε των ἀθάντων και των θνητῶν ο κῆρυξ:
«Ὠχοῦ μου, ἀλήθεια πολυαγάπητο θνητὸ στο τείχος γύρα
θωρῶ να κυνηγούν, και μέσα μου τον κλαίει πικρά η καρδιά μου,
- τον Ἐχτορα, που τόσα μου 'καψε μεριά βοδιῶν ως τώρα
στ' ἀκρόβουνα της πολυφάραγγης της Ἰδας, πότε πάλε
ψηλά στο κάστρο. Τώρα ιδέστε τον τον κυνηγαί με πῶδι
γοργὸ ο Αχιλλέας στην πόλη ολόγυρα του Πριάμου, να τον φτάσει.
Ομπρός λοιπόν, θεοί, ζυγιάστε το, καλολογιάσετέ το'
θα τον γλιτώσουμε απ' το θάνατο, για απ' του Αχιλλέα τα χέρια
να πέσει πια θα τον αφήσουμε, με ὅση αντριγιά κι αν ἔχει;»
Τότε η Αθηνά, η θεὰ η γλαυκόματη, του απηλογήθη κι εἶπε:
« Τί λες, πατέρα αστραποκέραυνε, μαυροσυγνεφιασμένε;
Ἐναν θνητὸ που η Μοίρα θάνατο του 'χει ἀπὸ χρόνια γράψει
- πῶς θες ξανά απ' τον πολυστέναχτο να τον γλιτώσεις Χάρο;
Κάμε ὅ,τι θες, μα κι ὅλοι οἱ ἀθάνατοι δεν ἔχουμε ἴδια γνώμη.»
Κι ο Δίας γυρνώντας της ἀπάντησεν ο νεφελοστοιβάχτης:
« Παιδί μου Τριτογένεια, θάρρεψε, κι ἀλήθεια δε μιλοῦσα
με την καρδιά μου· θέλω πάντα μου καλὸς μαζί σου να 'μαι.
Ὅ,τι γυρεύει ο νους σου κάμε το και μη χασσομερίζεις.»
Αὐτὰ εἶπε, κι η Αθηνά, που το 'θελε κι ἀπὸ τα πρην, πετάχτη
και τις κορφές του Ολύμπου αφήνοντας με βιάση εχύθη κάτω.
Κι ωστόσο ἐχίμιζε στον Ἐχτορα πίσω ο Αχιλλέας τρεχάτος
δίχως ξανάσα. Πῶς λαφόπουλο ξοπίσω παίρνει σκύλος,
- που απ' τη μονιά του το ξετόπωσε, μες σε πλαγιές και λόγγους·
κι αν μια στιγμὴ θαρρεῖ πως ξέφυγε τρυπώνοντας στα θάμνα,
μ' αὐτὸς δε σταματάει το λάχνησμα και το τρεχιό, ως να το 'βρει'
ὅμοια τον Ἐχτορα απ' τα μάτια του δεν ἀφήνε ο Αχιλλέας.
Κάθε που αὐτὸς για τις καστρόπορτες του Δάρδανου ἐκινούσε
τρέχοντας, κάτω απ' τους καλόχτιστους για να βρεθεῖ τους
πύργους,
μπας κι οἱ δικοὶ του τον διαφέντευαν ψηλά με τις σαγίτες,
ὄλο και πρόφταινε καὶ του 'μπαινε μπροστά, στον κάμφο πίσω
γυρνώντας τον, κι ατὸς του εβρίσκουνταν μεριά του κάστρου
πάντα.
Πῶς μέσα στ' ὄνειρο δε δύνασαι να πιάσεις τον που φεύγει,

200 οὐτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναιται ὑποφεύγειν οὐθ' ὁ διώκειν·
ὥς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσίν, οὐδ' ὄς ἀλύξαι.
πῶς δὲ κεν Ἔκτωρ κήρας ὑπεξέφυγεν θανάτιο,
εἰ μὴ οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἦνται Ἀπόλλων
ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρὰ τε γούνα;

205 λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρῆατι δῖος Ἀχιλλεύς,
οὐδ' ἔα ἰέμεναι ἐπὶ Ἔκτορι πικρὰ βέλεμνα,
μὴ τις κῦδος ἄροιο βαλῶν, ὃ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα,

210 ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτιο,
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἔκτορος ἵπποδάμοιο,
ἔλκε δὲ μέσσα λαβῶν· ῥέπτε δ' Ἔκτορος αἴσιμον
ἦμαρ,
ὥχετο δ' εἰς Αἴδαο, λίπεν δὲ ἐ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Πηλεΐωνα δ' ἴκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

215 ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη ἔπεια πεπερόντα προσηῦδα·
νῦν δὴ νῶϊ ἔολπα Διὶ φίλε φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ
οἴσσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας
Ἔκτορα δηρώσαντε μάχης ἄατόν περ ἔόντα.
οὐ οἱ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,

220 οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἐκάεργος Ἀπόλλων
προπροκυλινδόμενος πατρός Διὸς αἰγιόχοιο.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στήθι καὶ ἄμπνευε, τόνδε δ' ἐγὼ τοι
οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
ὥς φάτ' Ἀθηναίη, ὃ δ' ἐπέειθετο, χαῖρε δὲ θυμῶ,

225 στή δ' ἄρ' ἐπὶ μελῆς χαλκογλῶχινος ἐρεισθεῖς.
ἢ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κινήσατο δ' Ἔκτορα δῖον
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη ἔπεια πεπερόντα προσηῦδα·
ἦθει ἢ μάλα δὴ σε βιάζεται ὡκύς Ἀχιλλεύς

230 ἄστου πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων·
ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαῖολος Ἔκτωρ
Δηϊφοβ' ἢ μὲν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
γνωτῶν οὐς Ἐκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·

235 νῦν δ' ἔτι καὶ μάλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι,
ὅς ἔτλης ἐμεῦ εἶνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσι,
τείχεος ἐξελεθῆναι, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσι.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἦθει ἢ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ

και μήτε να τον πιάσεις δύνεσαι, μήτε κι αυτός να φύγει'
ὅμοια κι εκείνος δεν τον ἔφτανε, και δεν ἐξέφυγε ο ἄλλος.
Και τώρα πῶς ο μέγας Ἐχτορας θα γλίτωνε του Χάρου.
αν για στερνή φορά κι ολόστερνη σιμά του δεν ἐρχόταν
ο Ἀπόλλωνας, ορμή και γόνατα γοργὰ να του χαρίσει'
Κουνώντας το κεφάλι του ἐγενεφε στους ἄλλους ο Ἀχιλλέας,
πικρές σαγίτες πα στον Ἐχτορα κανένας να μη ρίξει,
μην ἄλλος δοξαστεῖ χτυπώντας τον, κι εκείνος δεν προφτάσει.
Μα σύντας φτάσαν πια και τέταρτη φορά στις βρυσομάνες,
τη ζυγαριά του την ολόχρυση τέντωσε ο Δίας πατέρας'

κι ἐβάζε κλήρους δυο δεξόζερβα του ἀνήλεου του θανάτου,
στη μια του αλογατάρη του Ἐχτορα, και του Ἀχιλλέα στην ἄλλη·
κι ἀπὸ τη μέση ως την ἐσήκωσε, το ριζικό του Ἐχτόρου
γέρνει στον Ἄδη. Εὐτύς τον ἀφησε κι ο Ἀπόλλωνας ο Φοῖβος.
Τότε η Ἀθηνά, η θεὰ η γλαυκόματη, τον Ἀχιλλέα σιμώνει,
κι ως πλάι του ἐστάθη, με ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Τώρα, Ἀχιλλέα τρανέ, ἀρχοντόγεννε, λογιάζω πῶς οἱ δυο μας
δόξα περὶτρανη θα πάρουμε στ' Ἀργίτικα καράβια
σκοτώνοντας μαζί τον Ἐχτορα, κι ας μη χορταίνει ἀπάλε.
Μεσ' απ' τα χέρια μας δε γίνεται καθόλου να γλιτώσει,

περίσσια κι αν πασκίσει ο Ἀπόλλωνας ο μακροσαγιτάρης,
στου Δία μπροστά του βροντοσκοῦταρου κι αν κυλιστεῖ τα πόδια.
Μον' ἔλα, στάσου ἐσὺ κι ἀνάσανε, κι ἐγὼ θα τρέξω τώρα
τη γνώμη να του ἀλλάξω, ἀντίκρα σου να βγει να πολεμήσει.»
Εἶπε η Ἀθηνά, κι αυτός την ἀκουσε και χάρηκε η καρδιά του,
κι ἐστάθη ἀπὰ στο χαλκομύτικο κοντάρι του ἀκουμπώντας.
Κι ἐκείνη ἀφήνοντας τον ἔτρεξε στον Ἐχτορα το γαῦρο,
του Δήφοβου το διῶμα παίρνοντας και την τρανή φωνή του·
κι ως πλάι του ἐστάθη, με ἀνεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Σε ζόρισε ο Ἀχιλλέας ο γρήγορος πολὺ, ἀδερφέ μου, τώρα

γύρω απ' το κάστρο κυνηγώντας σε με φτερωμένα πόδια·
μα ἐδὼ ας σταθούμε κι ας ἀνοιξομε τον πόλεμο μαζί του.»
Κι ο μέγας κρανοσειστής Ἐχτορας ἀπηλογιά της δίνει:
« Και πρῶτα ἀγάπη ἐσένα, Δήφοβε, σου 'χα περίσσια απ' ὅλους
τους ἀδερφοὺς, που ο Πρίαμος γέννησε κι η Ἐκάβη· ωστόσο τώρα
μες στην καρδιά μου ἀκόμα πιότερο να σ' ἔχω λογαριάζω,
που για χατίρι μου ἀποκότησες, σαν εἶδες πού βρισκόμουν,
ἐξω να βγεις, την ὥρα που ὅλοι τους ἀπόμειναν στο κάστρο.»
Τότε η Ἀθηνά, η θεὰ η γλαυκόματη, του ἀπηλογήθη κι εἶπε:
« Καλέ μου, ἀλήθεια κι ο πατέρας μας κι η μάνα η σεβαστή μας

- 240 λίσσονθ' ἔξειγς γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
αὐθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑπποτρομέουσιν ἅπαντες·
ἀλλ' ἔμὸς ἔνδοθι θυμὸς εἰτέρετο πένθει λυγρῶ.
νῦν δ' ἰθὺς μεμιάυτε μαχόμεθα, μὴ δέ τι δούρων
ἔστω φειδωλή, ἵνα εἶδομεν εἴ κεν Ἀχιλλεύς
- 245 νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται
νῆας ἔπι γλαφυράς, ἣ κεν σῶ δουρι δαμήη.
ὥς φαμένη καὶ κερδοσύνη ἠγήσασ' Ἀθήνη·
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος
Ἔκτωρ·
- 250 οὐ σ' ἔτι Πηλέος υἱὲ φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ
τρὶς περὶ ἄστου μέγα Πριάμου δῖον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
μείναι ἐπερχόμενον· νῦν αὐτὲ με θυμὸς ἀνήκε
στήμεναι ἀντία σεῖο· ἔλοιμί κεν ἢ κεν ἀλοίην.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοῦς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
- 255 μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἀρμονιάων·
οὐ γὰρ ἐγὼ σ' ἔκπαγλον ἀεικίω, αἶ κεν ἔμοι Ζεὺς
δῶη καμμοίνην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
ἀλλ' ἔπει ἄρ' κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε' Ἀχιλλεῦ
νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δῶσω πάλιν· ὡς δὲ σύ ρέζειν.
- 260 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·
Ἔκτορ μὴ μοι ἄλαστε συνημοσύνας ἀγόρευε·
ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὄρκια πιστά,
οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὀμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερές ἀλλήλοισιν,
- 265 ὡς οὐκ ἔστ' ἐμέ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὐδέ τι νῶϊν
ὄρκια ἔσσονται, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
αἵματος ἄσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκειο· νῦν σε μάλα χρὴ
αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
- 270 οὐ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δὲ σε Παλλὰς Ἀθήνη
ἔγχεϊ ἐμῶ δαμάα· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποπίσεις
κῆδε' ἐμῶν ἐτάρων οὐς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλῶν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος·
καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεῦατο φαίδιμος Ἔκτωρ·
- 275 ἔζετο γὰρ προῖδῶν, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνά δ' ἤρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
ἄψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἔκτορα ποιμένα λαῶν.
Ἔκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πῶ τι θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ

στα γόνατα μου ἔπεσαν κλαίγοντας, κι οι σύντροφοι τρογύρα, να μείνω μέσα εκεί, τι ανείπωτος τους ἔχει αδράξει τρόμος' μα μέσα μου η καρδιά εσπαράζονταν από καημό περίσσιο. Ας μπούμε τώρα στο αντροπάλεμα με ορμή, και τα κοντάρια μη λυπηθούμε, για να μάθουμε, τάχα ο Αχιλλέας τους δυο μας θα μας σκοτώσει, στα καράβια του τα ματωμένα κούρσα να φέρει, για κι απ' το κοντάρι σου θα πέσει πρώτα εκείνος;» Αυτά εἶπεν η Αθηνά, και κίνησε μπροστά πλανεύοντας τον. Κι ὅπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν ο ένας του άλλου χιμώντας, ο μέγας κρανοσειστής Ἐχτορας του μίλησε ἔτσι πρώτος:

« Για του Πηλέα, πια δε σε σκιάζομαι σαν πρὶν, που επήρα δρόμο στο κάστρο τρεις φορές ολόγυρα του Πριάμου, κι ως χυνόσουν, να σε ανικρίσω δεν το βάστηξα' τώρα η καρδιά με σπρώχνει να χτυπηθούμε πια κατάστηθα, κι ὅποιοεν πάρει ο Χάρος! Μον' ἔλα, τους θεοῦς να κράζουμε, τι άλλους δεν ἔχει αλήθεια κάλλιους μαρτύρους και βλεπότερες στις σύβασές μας τούτες: τι το κορμί σου εγὼ σκληρόψυχα δε θα ντροπιάσω, αν ἴσως μου δώσει τώρα ο Δίας τη δύναμη και τη ζωή σου πάρω' τα ξακουστά σα γδύσω τ' ἄρματα, θα δώσω το κορμί σου στους Αχαιοῦς για να το θάψουνε' το ἴδιο και συ να κάνεις.»

Κι εἶπε ο Αχιλλέας ο γοργοπόδαρος ταυροκοιπάζοντάς τον: «Ἐχτορα σκύλε, τα συβάσματα καταμεριά παρατά! Ὅπως ποτέ λιοντάρια κι ἀνθρωποι πιστούς δε δένουν ὄρκους, κι ουδέ κι αρνιά και λύκοι σμίγουνε ποτέ τους να μονιάσουν, μονάχα μίσος ακατάλυτο δουλεύει αναμεσό τους, παρόμοια εγὼ και συ δε γίνεται να 'χουμε αγάπη, μήτε ὄρκους να κάνουμε, πριν ένας μας πέσει στη γη, τον Ἄρη για να χορτάσει με το γαῖμα του, τον ἀγριο πολέμαρχο. Βάλε λοιπόν την πάσα τέχνη σου στο νου, καιρός να δείξεις κονταρομάχος και πολέμαρχος πως εἶσαι ψυχωμένος.

Δεν ἔχεις γλιτωμό! Το θάνατο σου ετοίμασε η Παλλάδα την ώρα αυτή με το κοντάρι μου' κι ὄλες μαζί τις πίκρες θα μου πλερώσεις για τους συντρόφους που σκότωσες λυσσώντας.» Εἶπε, και το μακρόσκιωτο ἔριξε κοντάρι του με φόρα· μα το 'δε αντίκρα ο μέγας Ἐχτορας και τη ριζιά ξεφεύγει, τι ἔσκυψε, ως το 'δε· κι από πάνω του πετώντας το κοντάρι το χάλκινο στο χῶμα εμπήχτηκε' τότε η Αθηνά το αρπάζει κρυφά απ' τον Ἐχτορα και το 'δωκε ξανά στον Αχιλλέα. Κι ο μέγας Ἐχτορας στον ἀφεγο γιο του Πηλέα φωνάζει: « θεόμοιαστε Αχιλλέα, ξαστόχησες, κι ουδέ το θάνατο μου

280 ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἔμὸν μόνον, ἦ τοι ἔφης γε·
 ἀλλὰ τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπικλοπὸς ἔπλεο μύθων,
 ὄφρα σ' ὑποδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
 οὐ μὲν μοι φεύγοντι μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξις,
 ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον

285 εἶ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἔμὸν ἔγχος ἄλευαι
 χάλκεον· ὡς δὴ μιν σῶ ἐν χροῖ πᾶν κομίσαιο.
 καὶ κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο
 σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
 ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος,

290 καὶ βάλε Πηλεΐδαο μέσον σάκος οὐδ' ἀφάρμαρτε·
 τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ· χῶσατο δ'
 Ἔκτωρ
 ὅτι ῥα οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός,
 στή δὲ κατηφῆσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος.
 Δηϊφοβὸν δ' ἐκάλει λευκάσπιδα μακρὸν αὔσας·

295 ἦτεέ μιν δόρυ μακρὸν· ὃ δ' οὐ τί οἱ ἐγγύθεν ἦεν.
 Ἔκτωρ δ' ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
 ὦ πόποι ἦ μάλα δὴ με θεοὶ θάνατον δὲ κάλεσσαν·
 Δηϊφοβὸν γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἦρωα παρεῖναι·
 ἀλλ' ὃ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.

300 νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακός, οὐδ' ἔτ'
 ἄνευθεν,
 οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν
 Ζηνὶ τε καὶ Διὸς υἱὶ ἐκβόλω, οἳ με πάρος γε
 πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὖτέ με μοῖρα κιχάνει,
 μὴ μὰν ἀσπουδοῖ γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,

305 ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πτυθέσθαι.
 ὡς ἄρα φωνήσας εἰρύσατο φάσγανον ὄξύ,
 τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε,
 οἴμησεν δὲ ἀλείς ὡς τ' αἰετὸς ὑπιπετήεις,
 ὅς τ' εἴσιν πεδῖον δὲ διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν

310 ἀρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλῆν ἢ πτώκα λαγῶν·
 ὡς Ἔκτωρ οἴμησε πινάσων φάσγανον ὄξύ.
 ὀρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
 ἀγρίου, πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε
 καλὸν δαιδάλεον, κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ

315 τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισσεῖοντο ἔθειραι
 χρύσειαι, ἅς Ἥφαιστος ἔει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
 οἶος δ' ἀστήρ εἴσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῶ
 ἔσπερος, ὅς κάλλιστος ἐν οὐρανῶ ἴσταται ἀστήρ,
 ὡς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἦν ἄρ' Ἀχιλλεὺς

από το Δία στ' αλήθεια κάτεχες, καθώς καυκιάσουν τώρα·
 πολυλογάς μονάχα εφάνηκες και κομπωτής στα λόγια,
 για να ξεχάσω από το φόβο μου κι ορμή κι αντρεία μπροστά σου.
 Δε θα μου μπήξεις το κοντάρι σου στο μεσοπλάτι, ως φεύγω,
 μόνο μπροστά, καθώς θα χύνουμαι, στο στήθος, αν τη χάρη
 σου κάμει ένας θεός· μα γλίτωσε πιο πριν απ' το δικό μου
 χαλκό κοντάρι— που να χώνευε στη σάρκα σου ὅλο μέσα !
 Έτσι αλαφρότερο τον πόλεμο κι οι Τρώες θα νιώθαν ὅλοι,
 αν πέθαινες, τι εσύ τους στάθηκες η πιο βαριά κατάρα.»
 Εἶπε, και το μακροίσκιωτο ἔριξε κοντάρι του με φόρα,

και του Αχιλλέα στη μέση αλάθευτα βαρῖσκει το σκουτάρι,
 μα το κοντάρι πέρα ἐπήδηξε. Θυμὸς τον συνεπηρε,
 που η γρήγορη ριζιά του ξέφυγε του κάκου από τα χέρια·
 και με καρδιά σφιγμένη ἐστάθηκε, κι οὐδ' εἶχε ἄλλο κοντάρι.
 Δριμιά φωνή του Δήφωβου ἔσυρε του στραφτοσκουταράτου,
 για να του δώσει το κοντάρι του, μ' αὐτὸς σιμὰ δεν ἦταν.
 Κι ο Έχτορας τότε πια κατάλαβε βαθιά του και φωνάζει:
 «Αχ, σίγουρα οἱ θεοὶ στο θάνατο μ' ἔχουν καλέσει τώρα!
 Τον αντρειωμένο εθάρρουν Δήφωβο πως ἔχω πλάι μου, κι εἶναι
 στο κάστρο αὐτὸς, και μένα, ἀλίμονο, μ' ἔχει η Αθηνά πλανέμει.

Πια τώρα ο μαύρος Χάρος μ' ἔζωσε κι οὐδὲ μακριά μου στέκει·
 δεν του γλιτώνω' τέτοια ἀπόφαση θα 'χουν παλιά παρμένα
 ο Δίας κι ο γιος του ο μακροδόξαρος, αὐτοὶ που πριν με ἀγάπη
 με παράστεκαν τώρα η μαύρη μου με συντυχαίνει Μοῖρα.
 Ὅμως να μη χαθῶ ἀπολέμιστα κι ἀδόξαστα, πριν κάμω
 ἔργο τρανό, που κι οἱ μελλούμενες γενιές να το θυμούνται!»
 Ὡς εἶπε τούτα, ξεθηκάρωσε το κοφτερό σπαθὶ του,
 που απ' το πλευρὸ του δίπλα ἐκρέμουνταν, το δυνατό, το μέγα,
 κι ἐχύθη ομπρός σκυφτά, αἰθερόλαμνος ἴδιος αἰτὸς, που ξάφνου
 ψηλάθε ἀπὸ τα μαύρα σύγνεφα χιμάει στον κάμπο κάτω,

για κάποιον ἀρνὶ ν' ἀρπάξει ἀδύναμο για και λαγὸ δειλιάρη'
 παρόμοια ἐχύθη σειώντας ο Έχτορας το κοφτερό σπαθὶ του.
 Χιμίζει κι ο Αχιλλέας· τα σπλάχνα του θυμὸς τα πλημμυρούσε
 ἀνήμερος, κι ομπρός στο στήθος του το πλουμιστό, πανῶριο
 βάζει σκουτάρι' πάνω ἐσάλευε το ἀστραφερό του κράνος,
 το τετρακέρατο, κι ολόγουρα κυμάτιζαν οἱ τρίχες
 χρυσές, για φούντα που 'χεν ο Ἥφαιστος πικνές στεριώσει ἀπάνω.
 Πῶς ξεπροβαίνει στ' ἀστρα ἀνάμεσα μες στην καρδιά της νύχτας
 ο Αποσπερίτης, τ' ὀμορφότερο ψηλά στα οὐράνια ἀστέρι'
 παρόμοια ο κοφτερός στραφτάλιζε χαλκός, που στο δεξιὸ του

- 320 πάλλεν δεξιπερῆ φρονέων κακὸν Ἴκτορι δίω
 εἰσρόων χρόα καλόν, ὄπη εἴξειε μάλιστα.
 τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχεα
 καλά, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
 φαίνεται δ' ἢ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι
- 325 λαυκανίην, ἴνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος·
 τῆ ρ' ἐπὶ οἱ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς,
 ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή·
 οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
 ὄφρα τί μιν προτιεῖποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
- 330 ἤριπε δ' ἐν κονίης· ὁ δ' ἐπέυξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
 Ἴκτορ ἀτάρ που ἔφης Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων
 σώς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίξω νόσφιν ἐόντα
 νήπιε· τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητήρ μὲγ' ἀμείνων
 νηυσὶν ἔπι γλαφυρήσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμην,
- 335 ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἤδ' οἰωνοὶ
 ἐλκήσουσ' αἰκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
 τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἴκτωρ·
 λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων σῶν τε τοκῆων
 μὴ με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν,
- 340 ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἄλις χρυσόν τε δέδεξο
 δῶρα τὰ τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
 σῶμα δὲ οἰκάδ' ἐμόν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
 Τρῶες καὶ Τρῶων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκύς
 Ἀχιλλεύς·
- 345 μὴ με κύνων γούνων γουναίξω μὴ δὲ τοκῆων·
 αἶ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνήη
 ὦμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἶα ἔοργας,
 ὡς οὐκ ἔσθ' ὅς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάκκοι,
 οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
- 350 στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα,
 οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτόν χρυσῶ ἐρύσσασθαι ἀνώγοι
 Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὡς σέ γε πότνια μήτηρ
 ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται ὄν τέκεν αὐτή,
 ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσσονται.
- 355 τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἴκτωρ·
 ἦ σ' εὖ γινώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
 πείσειν· ἦ γὰρ σοὶ γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμὸς.
 φράζω νῦν, μὴ τοί τι θεῶν μῆνιμα γένωμαι
 ἤματι τῷ ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
- κουνούσεν ο Ἀχιλλέας, το θάνατο του Εχτόρου μελετώντας,
 και τ' ὁμορφο κορμί του κοιτάζε που κάλλιο να χτυπήσει.
 Το άλλο κορμί του ακέριο τ' ἄρματα τα χάλκινα σκέπαζαν,
 τα ὠρια, που κούρσεψε, τον Πάτροκλο τον αντρειανό χτυπώντας·
 κι ἀνοίγε μόνο απά στην κλειδωση, λαιμό που δένει κι ὠμους,
 πλάι στο λαρύγγι, εκεί που ο θάνατος μονοστιγμῆς πλακώνει.
 Κι ὅπως χιμούσε, ο αρχοντογέννητος εκεί Ἀχιλλέας του ρίχνει,
 κι απαντικρὺ ο χαλός ξεπρόβαλε στον τρυφερό λαιμό του"
 μα το λαρύγγι απ' το χαλκόβαρο δεν κόπηκε κοντάρι,
 για να μπορεῖ να δώσει ἀπόκριση, σα θα του ἐμίλα εκείνος.
- Στη γης σωριάστη, κι ο αρχοντόγεννος καυκήθηκε Ἀχιλλέας:
 « Ἐχτορα, ἀλήθεια, σαν ξαρμάτλωνες τον Πάτροκλο, θαρρούσεσ
 θα γλίτωνες, και μένα που 'λειπα δε λόγιασεσ καθόλου,
 ἀνέμουαλε' Πολύ πιο αντρόκαρδος ἐγὼ εἶχα μείνει πίσω
 στα βαθουλά καράβια, αργότερα ξεπλερωμῆ να πάρω,
 και σου 'λυσα τα γόνα. Ἀνέσπλαχνα σκυλιά κι αγιούπτες σένα
 θα σύρουν, κι οι Ἀχαιοὶ τον Πάτροκλο θα θάψουν τιμημένα.»
 Και τότε ο κρानοσειστής Ἐχτορας μιλά του ξεπνεμένος:
 « Ἐτσι ζωῆ, γονιούσ να χαιρέσαι και νιάτα, σε ξορκίζω,
 αχ, μη με ἀφήσεις σκύλοι Ἀργίτικοι στα πλοῖα να με σπαράξουν
- μονάχα ἐσύ χαλκό και μάλαμα για ξαγορά μου δέξου,
 που θα σου δώσουν πλήθια ο κύρης μου κι η σεβαστή μου η μάνα'
 και πίσω το κορμί μου γύρισε στο σπῆπι μου, να βάλουν
 οι Τρῶες μαζί με τις γυναῖκες τους φωτιά και να με κάψουν.»
 Κι εἶπε ο Ἀχιλλέας ο γοργοπόδαρος ταυροκοιτάζοντάς τον:
 « Μη με ξορκίζεις για στα νιάτα μου, για στους γονιούσ μου, σκύλε!
 τι ὅσο με στρώχνει ἐμένα η λύσσα μου κι η μάνητα μου, ατός μου,
 να κόψω, ὠμές να φάω τις σάρκες σου, γι' αὐτά που μου 'χεις
 κάνει,
 τόσο εἶναι ἀλήθεια απ' το κεφάλι σου πως δε θα διώξει ουτ' ἕνας
 τους σκύλους, κι αν ἀκόμα μου 'φερναν ἐδῶ την ξαγορά σου
- δέκα φορές πιο πλήθια κι εἰκοσι, καὶ να μου τάζαν κι ἄλλα'
 κι ουδὲ κι αν μου 'λεε ν' ἀντιζύγιαζεν ο Πρίαμος το κορμί σου
 με μάλαμα, και πάλε η μάνα σου που σ' ἔχει γεννημένα
 δε θα σε βάλει απά στο στρώμα σου να σε μοιρολογήσει,
 μονάχα ἐσένα οι σκύλοι ἀλάκερο κι οι αγιούπτες θα σε φάνε!»
 Κι ο μέγας Ἐχτορας πεθαίνοντας ἀπηλογία του δίνει:
 « Και μόνο που σε βλέπω το 'νιωσα, κι ουδ' ἦταν να σου ἀλλάξω
 τη γνώμη, τι καρδιά ἀπὸ σῆδερο στα στήθια μέσα κλείνεις.
 Μ' απ' ἀφορμῆ δικιά μου πρόσεξε μην οι θεοὶ θυμώσουσ
 τη μέρα που και σένα, αντρόκαρδος κι ας εἶσαι, θα χαλάσουσ

- 360 ἐσθλὸν ἐόντ' ὀλέσσωσιν ἐνὶ Σκαιῆσι πύλῃσιν.
ὥς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε,
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων ππαμένη Ἄϊδος δὲ βεβήκει
ὄν πότμον γοώσασα λιποῦσ' ἀνδρότητα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς·
- 365 τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι ὀππότε κεν δῆ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ἢ δ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσασατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τό γ' ἀνευθεν ἔθηχ', ὃ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περιδραμον υἴες Ἀχαιῶν,
- 370 οἳ καὶ θηήσαντο φυῆν καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἴκτορος· οὐδ' ἄρα οἳ τις ἀνοουτήτι γε παρέστη.
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάσασθαι
Ἴκτωρ ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέω.
- 375 ὥς ἄρα τις εἶπεσκε καὶ οὐτήσασκε παραστάς.
τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
στάς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
ὦ φίλοι Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εἶπε δὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
- 380 ὅς κακὰ πόλλ' ἔρρεξεν ὄσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι,
εἰ δ' ἄγετ' ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κ' ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον ὃν τιν' ἔχουσιν,
ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην τοῦδε πεσόντος,
ἦε μένειν μεμάασι καὶ Ἴκτορος οὐκέτ' ἐόντος.
- 385 ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος ἄθαπτος
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ' ἂν ἐγῶγε
ζωοῖσιν μετέω καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη·
εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Αἴδαο
- 390 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κείθι φίλου μεμνήσομαι ἑταίρου.
νῦν δ' ἄγ' αἰδόντες παιήονα κούροιο Ἀχαιῶν
νηυσὶν ἐπιγλαφυρήσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν.
ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφθομεν Ἴκτορα δῖον,
ὦ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῶ ὥς εὐχετόωντο.
- 395 ἦ ῥα, καὶ Ἴκτορα δῖον ἀεικέα μῆδετο ἔργα.
ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
ἐς σφυρόν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξήπτεν ἰμάντας,
ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε, κάρη δ' ἔλκεσθαι ἔασεν·
ἐς δίφρον δ' ἀναβάς ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' αἰείρας
- 400 μάστιξ ἐν ῥ' ἔλαάν, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
τοῦ δ' ἦν ἔλκομένοιο κονίσσαλος, ἀμφὶ δὲ χαίται
κυάνεαι πῖπναντο, κάρη δ' ἄπαν ἐν κονίησι
κεῖτο πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
δῶκεν ἀεικίσασθαι ἔῃ ἐν πατρίδι γαίῃ.
- στο Ζερβοπόρτι ὀμπρός ο Αλέξαντρος κι ο Απόλλωνας ο Φοῖβος.»
Ὡς εἶπε τούτα, εὐτύς ο θάνατος του σκέπασε τα μάτια,
κι απ' το κορμί η ψυχὴ του ἐπέταξε να κατεβεί στον Ἄδη,
θρηνηλογώντας για τη μοῖρα της, που ἀφῆκε ἀντρεία και νιότη.
Τότε ο Αχιλλέας ο αρχοντογέννητος, νεκρὸς κι ας ἦταν, του ἔπε:
«Πέθανε εσύ, και μένα ο θάνατος καλῶς να ῥθει, την ὥρα
που ο Δίας θα ορίσει κι οι ἄλλοι ἀθάνατοι θεοὶ να μ' ἀνταμώσει.»
Εἶπε, κι απ' το κουφάρι ἐτράβηξε το χάλκινο κοντάρι,
κι ως δίπλα ἐκεῖ τ' ἀφῆκε, τ' ἄρματά του γδύνει ἀπὸ τους ὤμους,
αἷμα γιομάτα· κι οι ἄλλοι ολόγουρα μαζώχτηκαν Ἀργίτες
και θωροῦν του Ἴκτορα θαμάζοντας το ἀνάριμμα, το διῶμα,
κι ουτ' ἕνας το κορμί του ἐζύγωσε χωρὶς να το λαβώσει.
Κι ἔτσι μιλούσαν ο καθένας τους στο δίπλανο γυρνώντας:
« Για ἰδές που ἀγγίζουμε τον Ἴκτορα και δεν ἀγριεύει τώρα,
σαν τότε που μας ἀνάβε ἀσπλαχνα τη φλόγα στ' ἄρμενα μας!»
Ἔτσι ο καθεὶς μιλώντας του ἔδινε και μια χτυπιὰ ἀποδίπλα.
Κι ως ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος τον ἐγδύσε, πεπέται,
και στους Ἀργίτες με ἀνεμάρπασα μιλάει και κρένει λόγια:
« Φίλοι μου εσεῖς, Ἀργίτες ἀρχοντες καὶ πρωτοκεφαλάδες,
μια κι οι θεοὶ μ' ἀξιώσαν κι ἐρίξα τον ἀντρα ἐτούτον, που ὅσα
κακὰ δεν κάμαν οι ἄλλοι σύψυχοι μας τα ἔχει κάμει ἐτούτος,
ὀμπρός, ας πέσουμε συνάρματοι στο κάστρο πάνω ολούθε'
κι ἔτσι να ἰδοῦμε, οι Τρῶες στα στήθη τους σαν τι βουλή κρατοῦνε:
τώρα που αὐτὸς ἐδῶ σκοτώθηκε, θ' ἀφήσουν το καστρί τους
για και να μείνουν λεν, κι ας ἔχασαν τον Ἴκτορα για πάντα;
Ὅμως γιατί η καρδιά μου κάθεται και τ' ἀναδεύει ἐτούτα;
Ἄκλαφτος, ἀθαφτος, κοιτάμενος στα πλοῖα νεκρὸς προσμένει
ο Πάτροκλος, που ἐγὼ δε γίνεται να τον ξεχάσω, ὡσόπου
στους ζωντανούς λογιέμαι ἀνάμεσα και με βαστοῦν τα γόνα.
Μα και στον Ἄδη αν ὅσοι βρίσκονται ξεχνούν τους πεθαμένους,
ἐγὼ κι ἐκεῖ θα συλλογίζομαι τον γκαρδιακό μου ἀκράνη.
Μα τώρα ὀμπρός, Ἀργίτες! Ψέλλοντας της νίκης το τραγούδι
στα βαθουλά καράβια ας γύρουμε, κι ας σύρουμε και τούτον:
Τρανὴ εἶναι η δόξα μας, τον Ἴκτορα σκοτώσαμε το γαῦρο,
που οι Τρῶες στο κάστρο του προσεύκουνταν, θεὸς θαρρεῖς πως
ἦταν!»
Αὐτὰ εἶπε, και δουλειές ἀταίριαστες του Ἴκτορου κάνει τότε:
των δυο ποδιῶν του πίσω ἐτρύπησε τα νεύρα, ἀπὸ τις φτέρνες
ὡς τ' ἀστραγάλια, και τους πέρασε λουριά βοδιῶν ἀπὸ μέσα,
και τα ἔδεσε στο ἀμάξι, ἀφήνοντας να σοῦρνε η κεφαλὴ του.
Κι ἀπὰ στο ἀμάξι ἀνέβη τ' ἄρματα τα ξακουστά φορτώνει,
και δίνει εὐτύς βιτσιὰ στ' ἀλόγατα, που πρόθυμα πέταξαν.
Κι ως σοῦρνονταν, η σκόνη ἐφούντωνε τα μαῦρα τα μαλλιά του
σκόρπιζαν γύρα το κεφάλι του στον κOURνιαχτὸ ἐβουλούσε,
που τόσες χάρες πρὶν το στόλιζαν, και τώρα ο Δίας ἀφῆκε
ὀχτροὶ να το ντροπιάσουν ἀπρεπα στο γονικό του χῶμα.

- 405 ὡς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἢ δὲ νυ μήτηρ
τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
τηλόσε, κώκυσεν δὲ μάλα μέγα παιδ' ἔσιδουσα·
ᾧμωξεν δ' ἔλεεινά πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
κωκυτῶ τ' εἶχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ.
- 410 τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον ὡς εἰ ἅπασα
Ἥλιος ὄφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
λαοὶ μὲν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλῶντα
ἐξελεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων.
πάντας δ' ἑλλιτάνευε κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
- 415 ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον·
σχέσθε φίλοι, καὶ μ' οἶον ἐάσατε κηδόμενοι περ
ἐξελεθόντα πόληος ἰκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
λίσσασμ' ἄνερα τοῦτον ἀτάσθαλον ὀβριμοεργόν,
ἦν πως ἠλικίην αἰδέσσεσθαι ἢ δ' ἐλεήσει
- 420 γῆρας· καὶ δὲ νυ τῷ γε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται
Πηλεΐς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι
Τρωσὶ· μάλιστα δ' ἔμοι περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκε.
τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
- 425 ὡς ἐνός, οὐ μ' ἄχος ὄξυ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω,
Ἔκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσίν ἐμῆσι·
τῷ κε κορεσσάμεθα κλαϊόντες τε μυρομένω τε
μήτηρ θ', ἢ μιν ἔτικτε δυσάμμορος, ἢ δ' ἐγὼ αὐτός.
ὡς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
- 430 Τρωῆσιν δ' Ἐκάβη ἀδινού ἐξήρχε γόοιο·
τέκνον ἐγὼ δειλή· τί νυ βείομαι αἰνὰ παθοῦσα
σεῦ ἀποτεθνηῶτος; ὁ μοι νύκτας τε καὶ ἡμῶρ
εὐχλωή κατὰ ἄστυ πελέσκειο, πᾶσι τ' ὄνειρα
Τρωσὶ τε καὶ Τρωῆσι κατὰ πτόλιν, οἷ σε θεὸν ὡς
- 435 δειδέχατ'· ἢ γὰρ καὶ σφὶ μάλα μέγα κύδος ἐῆσθα
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
ὡς ἔφατο κλαίουσ', ἄλοχος δ' οὐ πῶ τί πέπτυστο
Ἔκτορος· οὐ γὰρ οἷ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθῶν
ἠγγεῖλ' ὅτι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων,
- 440 ἀλλ' ἢ γ' ἴστων ὑφαίνει μυχῶ δόμου ὑψηλοῖο
δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσε.
κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοις κατὰ δῶμα
ἀμφὶ πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἔκτορι θερμὰ λοετρά μάχης ἐκ νοστήσαντι

Ἔτσι στη σκόνη το κεφάλι του σουρνόταν ὄλο' ωστόσο
συρομαδιόταν η μητέρα του, κι ως εἶδε τον υγιό της,
τη στραφετήρ της μπόλια επέταξε και τις σκληριές αρχίζει.
Σε θρηνολόι ξεσπάει κι ο κύρης του σπαραχτικό, και γύρα
μες στο καστρί οι γυναίκες σκληρίζαν, θρηνολογούσαν οι άντρες.

Κι ἔμοιαζε ο θρήνος τους σα να 'πιασε φωτιά και καταλυούσε
ὄλη την Τροία την αφηλόχιστη, κορφή του κάστρου ως κάτω.
Μεβιάς ἀμπόδιζε το γέροντα το φρενιασμένο ο κόσμος,
ως λαχταρούσε απ' την καστρόπορτα του Δάρδανου ὄξω να 'βγει.
Τα παρακάλια σε ὄλους ἀρχισε κυλούμενος στη λάσπη,
κι ὄλους τους ἐκραζε με τ' ὄνομα, γυρνώντας σ' ἕναν ἕναν:
« Μη με κρατάτε, φίλοι, ἀφήστε με, κι ας με πονάει η καρδιά σας,
να βγω απ' το κάστρο μόνος, στ' ἄρμενα τ' Ἀργίπικα να φτάσω,
και να προσπέσω στον ἀνήμερο, στον ἀγριο ετούτον ἀντρα·
μπορεῖ και να ντραπεῖ τα χρόνια μου, μπορεῖ τα γερατιά μου

να συμπονέσει' τι εἶναι γέροντας κι ο κύρης ο δικός του,
που τον γεννούσε και τον ἔθρεφε, βαρὺ κακό να γένει
στους Τρώες, μα εμένα απ' ὄλους πότισε τα πιο πικρά φαρμάκια'
τι τόσους γιους τρανοῦς μου εσκότωσε πα στον ανθό της νιότης.
Για ὄλους αὐτοὺς βαριά κι αν πόνεσα, μα δε χτυπιέμαι τόσο,
ως για τον ἕναν, που η λαχτάρα του στον Ἄδη θα με σύρει,
τον Ἐχτορα! Ἀχ, ας ἦταν να 'σβηνε μες στα δικά μου χέρια!
Καν τότε οι δυο μας θα χορταίναμε και βογγητό και θρήνο,
ατός μου ἐγὼ κι η που τον γέννησε βαριόμοιρή του μάνα.»
Αὐτὰ θρηνώντας ἔλεε, κι ἐκλαιγε κι ο κόσμος ὄλος γύρα.

Κι η Ἐκάβη στις γυναίκες ἀρχισε πικρό το μοιρολόγι:
« Παιδί μου, τι να ζω η τρισάμοιρη, τέτοιο κακό που με 'βρε
με το χαμό σου τώρα; Κι ἦσουνα για μένα το καμάρι
μέρα και νύχτα μες στο κάστρο μας, και σ' ὄλους μας η σκέπη,
σ' ὄλους τους Τρώες και στις γυναίκες τους, που ἴδια θεὸ σε
βλέπαν
τι ἦσουν ἀλήθεια ἐσύ η περφάνια τους η πιο τρανή, ὄσο ζούσες.
Να που ὄμως τώρα ο μαῦρος θάνατος κι η Μοῖρα σε κρατοῦνε»
Αὐτὰ θρηνώντας ἔλεε' τίποτα δεν εἶχε ἀκούσει ωστόσο
το ταίρι του Ἐχτορα μαντάτορας κανεῖς δεν εἶχε τρέξει
να της μνηύσει, ὄξω απ' το κάστρο τους πως ἔμεινε ο καλός της.

Στον ἀργαλειό ἐκαθόταν κι υφαίνει μες στο αφηλό της σπίτι
σκουτὶ διπλόφαρδο, ολοπόρφυρο, μυριοζομπλιάζοντάς το'
κι εἶχε προστάζει τις ωριόμαλλες μέσα στο σπίτι βάνιες
τρανό να στήσουν για τον Ἐχτορα πα στη φωτιά λεβέτι,
να βοει νυονώντας απ' τον πόλειο ζεστό λουτοῦ να κάνει.

- 445 νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν ὁ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
 χερσίν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 κωκυτοῦ δ' ἤκουσε και οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου·
 τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
 ἢ δ' αὐτὶς δμῶησιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
- 450 δεῦτε δὴ μοι ἔπεισθον, ἴδωμ' ὅπιν' ἔργα τέτυκται.
 αἰδοίης ἐκρυῆς ὅπως ἔκλυον, ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ
 στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνά στόμα, νέρθε δὲ γούνα
 πῆγνυται· ἐγγύς δὴ τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
 αἶ γὰρ ἀπ' οὐατος εἶη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
- 455 δεῖδω μὴ δὴ μοι θρασὺν Ἴκτορα διὸς Ἀχιλλεὺς
 μούνον ἀποτομῆζας πόλιος πεδῖον δὲ δῖηται,
 και δὴ μιν καταπαύση ἀγνηρορῆς ἀλεγεινῆς
 ἢ μιν ἔχεσκ', ἐπεὶ οὐ ποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένον ἀνδρῶν,
 ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὄν μένος οὐδενὶ εἴκων.
- 460 ὡς φαιμένη μεγάραιο διέσσυτο μαινάδι ἴση
 παλλομένη κραδίην· ἄμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ
 αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε και ἀνδρῶν ἴξεν ὄμιλον
 ἔστη παπτήνας' ἐπὶ τείχει, τὸν δὲ νόησεν
 ἐλκόμενον πρόσθεν πόλιος· ταχέες δὲ μιν ἵπποι
- 465 ἔλκον ἀκηδέστωσ κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
 τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νύξ ἐκάλυπεν,
 ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε.
 τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς βάλε δέσματα σιγαλόεντα,
 ἄμπυκα κεκρύφαλόν τε ἰδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην
- 470 κρήδεμνὸν θ', ὁ ρά οἱ δῶκε χρυσὴ Ἀφροδίτη
 ἤματι τῷ ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἴκτωρ
 ἐκ δόμου Ἡετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα.
 ἀμφὶ δὲ μιν γαλῶν τε και εἰνατέρες ἄλις ἔσταν,
 αἶ ἔ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
- 475 ἢ δ' ἐπεὶ οὖν ἐμπνυτο και ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη
 ἀμβλήδην γούσσα μετὰ Τρωῆσιν ἔειπεν·
 Ἴκτορ ἐγὼ δύστηνος· ἴη ἄρα γεινόμεθ' αἴση
 ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
 αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν ὑπὸ Πλάκῳ ὑλήεσση
- 480 ἐν δόμῳ Ἡετίωνος, ὁ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν
 δῦσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὠφέλλε τεκέσθαι.
 νῦν δὲ σὺ μὲν Αἴδαο δόμους ὑπὸ κεύθεισ γαίης
 ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῶ ἐνὶ πένθει λείπεις
 χήρην ἐν μεγάρωσι· παῖς δ' ἔτι νήπιος αὐτῶσ,
- Και που να το 'ξερε η τρισάμοιρη, μακριά από τα λουτρά του
 πολύ πωσ η Αθηνά τον έριξε με του Αχιλλέα τα χέρια!
 Ξάφνου οι σκληριές στ' αφτιά της έφτασαν κι οι θρήνοι από τον
 πύργο'
 χέρια και πόδια της παράλυσαν, της ξέφυγε η σαγίτα,
 κι ευτύς μιλάει στις καλοπλέξουδες τις βάνιες της γυρνώντας;
- «Ομπρός, ελάτε δυο ξοπίσω μου, να μάθω τι έχει γίνει'
 φωνές της πεθεράς μου αγρίκησα, και στο δικό μου στήθος
 χτυπά η καρδιά, ως το στόμα φτάνοντας, μου πάγωσαν τα γόνα.
 Κάποιο κακό του Πριάμου σίγουρα τους γιους πλακώνει τώρα.
 Τέτοιο ποτέ μη φτάσει μήνυμα στ' αφτιά μου εμένα, κι όμως
 τρέμω φριχτά, τον άτρομο Έχτορα μπας κι ο Αχιλλέας στον κάμπο,
 ξεκόβοντας τον απ το κάρο μας, τον στρώσει ομπρός μονάχο
 και μια για πάντα την ανέσπλαχνη παλικαριά του κόψει,
 που έκλεινε εντός του' τι δεν έμενε ποτέ μες στο άλλο ασκέρι,
 μον' μπρος τραβούσε, και δεν άφηνε κανείς να τον περάσει.»
- Αυτά είπε, κι απ' το σπῆτι βγαίνοντας ἴδια μαινάδα εχύθη
 βαριά καρδιοχτυπώντας, κι έτρεχαν ξοπίσω της οι βάνιες.
 Κι ως στων αντρών τη μάζωση έφτασε στον πύργο απάνω, εσάθη,
 κοιτάζει πάνω απ' το καστρότειχο στον κάμπο, και τον βλέπει
 μπροστά στο κάστρο που τον έσουρναν και τ' άλογα με βιάση
 στων Αχαιῶν τον σούρναν άσπλαχνα τα βαθουλά καράβια.
 Νύχτα ολοσκότεινη τα μάτια της μεμιάς αποσκεπάζει,
 και πίσω πέφτοντας σωριάστηκε και λίγωσε η καρδιά της.
 Της φεύγει πέρα η κεφαλόδεση σκορπώντας δῶθε κείθε,
 η σκέπη, τα πλεχτά αναδέματα και το στεφάνι γύρα
- κι η μπόλια, δῶρο που της δόθηκεν απ' τη χρυσή Αφροδίτη
 τη μέρα που την πηρεν ο Έχτορας ο κρανοσειστής ταίρι,
 στον Ἡετίωνα μύρια δίνοντας γι' αντίμεμά της δῶρα.
 Κι οι συννυφάδες κι οι αντραδέρφες της την τριγύρισαν όλες
 αναβαστώντας τη, ως σπαρτάριζε να ξεψυχήσει ομπρός τους:
 Κι αυτή, ως συνέφερε και γύρισε ξανά στα συγκαλά της,
 μες στις Τρωάδες πήρε κι έλεγε με βογγητά και θρήνους:
 «Έχτορα, η δόλια εγώ! Μας γέννησε μια μοίρα λέω τους δυο μας,
 σένα στην Τροία, στο αρχοντοπάλατο του Πριάμου του κυρού σου,
 στη Θήβα εμένα, στα ριζώματα της δασωμένης Πλακός,
- μες στο παλάτι του πατέρα μου, που χαϊδανάστησέ με,
 ο αριζικός τη μαυρορίζικη, που κάλλιο μη γεννίωμουν!
 Και τώρα εσύ στις γης τα τρισβαθα κινάς, στον Άδη κάτω,
 και μένα χήρα μες στο σπῆτι μας με τον πικρό καημό σου
 να ζω με αφήνεις' κι είναι ανήλικο. μικρό παιδάκι ο νιος μιας.

- 485 ὄν τέκομεν σύ τ' ἐγὼ τε δυσάμμοροι· οὔτε σύ τούτῳ
 ἔσσειαι Ἴκτορ ὄνειαρ ἐπέι θάνες, οὔτε σοι οὔτος.
 ἦν περ γάρ πόλεμόν γε φύγη πολὺδακρυν Ἀχαιῶν,
 αἰεὶ τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κῆδε' ὀπίσσω
 ἔσσοντ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.
- 490 ἦμαρ δ' ὄρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησι·
 πάντα δ' ὑπερμήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί,
 δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πᾶσις ἔς πατρός ἐταίρους,
 ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
 τῶν δ' ἔλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε·
- 495 χεῖλα μὲν τ' ἐδίην', ὑπερώων δ' οὐκ ἐδίηνε.
 τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλῆς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε
 χερσὶν πεπλήγων καὶ ὄνειδείοισιν ἐνίσσων·
 ἔρρ' οὕτως· οὐ σός γε πατήρ μεταδαινύται ἡμῖν.
 δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πᾶσις ἔς μητέρα χήρην
- 500 Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἐοῦ ἐπὶ γούνασι πατρός
 μυελὸν οἶον ἔδεσκε καὶ οἰῶν πῖονα δημόν·
 αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἔλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,
 εὐδεσκ' ἐν λέκτροισιν ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης
 εὐνή ἐνι μαλακῇ θαλέων ἐμπλησάμενος κήρ·
- 505 νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθησι φίλου ἀπὸ πατρός
 ἀμαρτῶν
 Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπὶ κλησὶν καλέουσιν·
 οἶος γάρ σφιν ἔρυσσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
 νῦν δὲ σὲ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσσι νόσφι τοκῆων
 αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεὶ κε κύνες κορέσωνται
- 510 γυμνόν· ἀτὰρ τοι εἶματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται
 λεπτά τε καὶ χαρίεντα τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
 ἀλλ' ἦτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ
 οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσει αὐτοῖς,
 ἀλλὰ πρὸς Τρῶων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
- 515 ὣς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
- που οἱ δόλιοι, ἐσύ κι ἐγώ, ἐγεννήσαμε· κι οὔτε, Ἐχτορα, ἀπὸ σένα
 τούτος καλὸ θα ἰδεῖ, ἀφοῦ πέθανες, μήτε και συ ἀπὸ τούτον
 τι ἀπ' τον πολὺδακρο τον πόλεμο κι αν θα γλιτώσει τώρα,
 πάλε ὅσο ζει καημοὶ του μέλλουνται και συφορές περισσιες·
 τι ξένοι ἀνθρωποι θα του πάρουνε τ' ἀμπελοχώραφά του.
- Τους φίλους το παιδί τους ἔχασε τη μέρα που ορφανεῖται,
 μπρος σ' ὅλους σκύβει το κεφάλι του, το πλημμυράει το κλάμα,
 καὶ διψασμένο πάει, τους συντρόφους για να 'βρει του κυροῦ του,
 και σέρνει τούτον ἀπ' την κάπα του, τον ἄλλο ἀπ' το χιτῶνα.
 Κι ἀπὸ σπλαχνιὰ κανεῖς κι αν του 'δωσε για μια στιγμὴ την κούπα,
 ὅμως τα χεῖλια μόνο του 'βρεξε, τον ουρανόσκο του ὄχι!
 Τον ορφανὸ ἀπὸ το τραπέζι τους τα μανοκουρουδάτα
 τον διώχνουν, τον χτυποῦν, τον βρίζουνε με λόγια ἀγκιδωμένα:
 „Τραβήξου πέρα, κι ο πατέρας σου δεν τρώει μαζί μας τώρα!“
 Κλαμένο το παιδί στη μάνα του κινάει και πάει τη χήρα—
- ο Καστραφέντης μας! στα γόνата που πρώτα του κυροῦ του
 μονάχα με μεδοῦλι εθρέφουνταν, με πλούσια ἀρνίσια ξίγκια·
 κι ὄντας ο γύπνος πια τον ἔπαιρνε και σκόλναε το παιχνίδι,
 στο κρεβατάκι του κοιμότανε, στην ἀγκαλιὰ της νένας,
 σε στρώμα μαλακό, σα χόρταινε κάθε ἀγαθὸ η καρδιά του.
 Μα τώρα που 'χασε τον κύρη του πολλὰ τον ἀπαντέχουν,
 τον Καστραφέντη, ὅπως τον ἔκραζαν οἱ Τρῶες, τι ἐσύ μονάχος
 τα καστροπόρτια τους διαφέντευες και τα τρανά τειχιά τους.
 Εσένα τώρα δίπλα στ' ἄρμενα κι ἀλάργα ἀπ' τους γονιούς σου
 σκουληκία θα σε φαν γοργόστροφα, τους σκύλους σα χορτάσεις,
- γυμνός· κι ωστόσο πλήθια κοίτουνται σκουτιά στο ἀρχοντικό μας,
 φασμένα ἀπὸ τις δούλες ὁμορφα, φιλά, χαριτωμένα.
 Φωτιά τρανή θ' ἀνάψω, ἀπάνω της να κάψω τα σκουτιά σου,
 ἀχ, δίχως κέρδος σου, τι σάβανο δεν εἶναι να σου γίνουν,
 στους Τρῶες μονάχα και στα ταίρια τους να βγει το παίειμά σου!»
 Τέτοια θρηγώνοντας ἔλεε, κι ἐκλαιγαν μαζί της κι οἱ γυναῖκες.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Ψ-

- Ψ- ὡς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἐπεὶ δὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἐὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος,
Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἶα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεύς,
- 5 ἀλλ' ὁ γε οἷς ἐτάροισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·
Μυρμιδόνες ταχύπωλοι ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι
μὴ δὴ πω ὑπ' ὄχεσφι λυόμεθα μώνυχας ἵππους,
ἀλλ' αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἄρμασιν ἄσπον ἰόντες
Πάτροκλον κλαίωμεν· ὁ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
- 10 αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ὄλοοιο τεταρπόμεσθα γόοιο,
ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ὤμωξαν ἀολλέες, ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς.
οἱ δὲ τρεῖς περὶ νεκρὸν εὐτρίχας ἤλασαν ἵππους
μυρόμενοι· μετὰ δὲ σφί Θετίς γόου ἴμερον ὤρσε.
- 15 δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν
δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθειον μῆστωρα φόβοιο.
τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἀδινουὶ ἐξήρχε γόοιο
χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσι ἐταίρου·
χαῖρέ μοι ὦ Πάτροκλε καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισι·
ἦ
- 20 πάντα γὰρ ἦδη τοι τελέω τὰ πάροιθεν ὑπέστην
Ἔκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
ἦ ῥα καὶ Ἔκτορα δῖον αἰεκέα μῆδετο ἔργα
- 25 πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Μενoitιάδαο τανύσσας
ἐν κονίῃ· οἱ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο ἕκαστος
χάλκεα μαρμαίροντα, λύον δ' ὑψηχέας ἵππους,
κάδ δ' ἴζον παρὰ νηϊ ποδώκεος Αἰακίδαο
μυριοί· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
- 30 πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρω
σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' οἶες καὶ μηκάδες αἴγες·
πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ἕες θαλέθοντες ἀλοιφῆ
εὐόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἥφαιστοιο·
πάντη δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἶμα.
- 35 αὐτὰρ τὸν γε ἀνακτα ποδώκεα Πηλεΐωνα
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν
σπουδῆ παρπεπιθόντες ἐταίρου χωόμενον κῆρ.
οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἴζον ἰόντες,
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγοισι κέλευσαν
- Ἔτσι στο κάστρο ετούτοι ἐμύρουνταν κι ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ Ἀργεῖτες,
σύντας πια φτάσαν στὸν Ἑλλήσποντο καὶ στα καράβια γύρω,
οἱ ἄλλοι σκόρπισαν στα καράβια τους· οἱ Μυρμιδόνες μόνο
δὲν ἤθελε ὁ Ἀχιλλέας ὁ ἀντρόκαρδος νὰ σκορπιστοῦν ἀκόμα,
κι ἐτσι μιλάει στους πολεμόχαρους συντρόφους τοῦ γυρνώντας:
« Ὁργαλογάδες Μυρμιδόνες μου, σύντροφοι μπιστεμένοι,
κάτω ἀπ' τ' ἀμάξια τὰ μονόνυχα νὰ μὴν ξεζέψουμε ἀπια,
μόνο ας θρηνήσουμε τὸν Πάτροκλο, μὲ ἀλόγατα κι ἀμάξια
ζυγώνοντας τὸν τι ὅσοι πέθαναν ἄλλη δε λάχαν χάρη.
- Καὶ σύντας τὸ πικρὸ τὸ σύθρηνο θὰ ἔχομε πια χορτάσει,
τ' ἀπια θὰ λύσουμε, τὸ δεῖπνο μας ἐδῶ ὅλοι νὰ γνοιαστοῦμε.»
Εἶπε ὁ Ἀχιλλέας, καὶ πρῶτος κίνησε τὸ θρήνο, κι οἱ ἄλλοι
ακλούθουν,
καὶ τ' ἀπια τρεῖς φορές κυκλόφεραν μπρος στὸ νεκρὸ μὲ βόγγους,
κι ἦταν ἡ Θέτη που συδαύλιζε τοῦ θρήνου τὴ λαχτάρα.
Ἡ ἄμμο πλημμύριζε, πλημμύριζαν καὶ τῶν ἀντρῶν οἱ ἀρμάτες
ἀπὸ τὰ δάκρυα, τι πολέμαρχο τέτοιο τρανὸ εἶχαν χάσει!
καὶ πρῶτος ὁ Ἀχιλλέας ἐκίνησε πικρὸ τὸ μοιρολόγι,
τὰ χέρια τ' ἀντροφὸνα ἀπλώνοντας στου ἀκράνη τοῦ τὰ στήθη:
« Γεῖα καὶ χαρὰ σου πάντα, Πάτροκλε, κι ας βρίσκεσαι στὸν Ἀδη!
- Νὰ που τελεύουν ὅσα σου ἔταξα πιο πριν, ἐδῶ νὰ σύρω,
νὰ ρίξω στα σκυλιά τὸν Ἐχτορα κι ὠμὸ νὰ τὸν σπαράξουν
καὶ δώδεκα τρανὰ ἀρχοντόπουλα μπροστὰ ἀπὸ τὴν πυρὰ σου
τῶν Τρώων νὰ σφάξω, τι μου ἐφρένιασε τὰ σπλάχνα ὁ σκοτωμὸς
σου.»
Αὐτὰ εἶπε, καὶ δουλειές ἀταίριαστες τοῦ Ἐχτόρου κάνει τότε'
δίπλα στου Πάτροκλου τὸν ξάπλωσε τὴν κλίνη, μες στὴ σκόνη,
τ' ἀπίστομα. Κι ἐκεῖνοι ὡς τ' ἄρματα τὰ χάλκινα γδύθηκαν,
τ' ἀστραποβόλα, λύνουν τ' ἄλογα τὰ ψιλοχλιμιντρατα,
καὶ στου Ἀχιλλέα τοῦ φτεροπόδαρου πλὰι τὸ καράβι ἔκατσαν,
ἀρίφνητοι' κι αὐτὸς τοὺς ἐστρωνε τὴ μακαριά νὰ φανέ.
- Πλήθος ταυριά τρογύρα ἐξάπλωναν, μὲ τὸ χαλκὸ σφαγμένα,
στραφταλιστά, καὶ πλήθος πρόβατα, πλήθος βελάστρες γίδες·
πλήθος ἀκόμα χοῖροι, που ἔπλεχαν στὸ ξίγκι, ἀσπροδοντάτοι,
καψαλίζονταν πάνω στου Ἥφαιστου τὴ φλόγα τεντωμένοι·
καὶ γύρα ἀπ' τὸ νεκρὸ ξεχνούνταν σα βρυσικὸ τὸ γαῖμα.
Κι ὡστόσο τὸν τρανὸ, φτερόποδο γιο τοῦ Πηλέα μαζί τοὺς
παίρναν νὰ παν στὸν Ἀγαμέμνονα τῶν Ἀχαιῶν οἱ ἀρχόντοι,
μὲ πλήθιο κόπο, τι τοῦ ἀκράνη τοῦ τὸν ἐπνιγεν ὁ πόνος.
Κι ὡς στὸ καλύβι τοῦ Ἀγαμέμνονα φτάσαν μαζί, προστάζουν
τοὺς βροντερόφωνους διαλάληδες πια στὴ φωτιά νὰ στήσουν

- 40 ἀμφὶ πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν, εἰ πεπίθιοεν
 Πηλεΐδην λούσασθαι ἄπο βρότον αἱματόεντα.
 αὐτὰρ ὃ γ' ἤρνεϊτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὄρκον ὁμοσσεν·
 οὐ μὰ Ζῆν', ὅς τις τε θεῶν ὑπάτος καὶ ἄριστος,
 οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἄσσον ἰκέσθαι
- 45 πρὶν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ σήμα τε χεῦται
 κείρασθαί τε κόμην, ἐπεὶ οὐ μ' ἔτι δεύτερον ὦδε
 ἴξει· ἄχος κραδίην ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
 ἀλλ' ἦτοι νῦν μὲν συγερῆ πιθώμεθα δαιτί·
 ἠώθεν δ' ὄτρυνον ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
- 50 ὕλην τ' ἀξέμεναι παρά τε σχεῖν ὄσσ' ἐπεικῆς
 νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
 ὄφρ' ἦτοι τοῦτον μὲν ἐπιφλέγη ἀκάματον πῦρ
 θάσσον ἀπ' ὄφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο.
- 55 ἐσσυμένως δ' ἄρα δόρπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδέετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίην δὲ ἕκαστος,
 Πηλεΐδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
- 60 κείτο βαρὺ στενάχων πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν
 ἐν καθαρώ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνος κλύζεσκον·
 εὐτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ
 νήδυμος ἀμφιχυθεὶς· μάλα γὰρ κάμε φαιδίμα γυῖα
 Ἔκτορ' ἐπαῖσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
- 65 ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλήος δειλοῖο
 πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' εἰκῦῖα
 καὶ φωνήν, καὶ τοῖα περὶ χροῖ εἴματα ἔστο·
 στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 εὐδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ.
- 70 οὐ μὲν μευ ζῶντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος·
 θάπτε με ὅππῃ τάχιστα πύλας Αἴδαο περήσω.
 τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ εἰδῶλα καμόντων,
 οὐδέ με πω μίσησθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐώσιν,
 ἀλλ' αὐτῶς ἀλάλημαι ἀν' εὐρυτυλῆς Αἴδος δῶ.
- 75 καὶ μοι δὸς τὴν χεῖρ'· ὀλοφύρομαι, οὐ γὰρ ἔτ' αὐτίς
 νίσσομαι ἐξ Αἴδαο, ἐπὶν με πυρὸς λελάχητε.
 οὐ μὲν γὰρ ζωοὶ γε φίλων ἀπάνευθεν ἐταίρων
 βουλὰς ἐζόμενοι βουλεύσομεν, ἀλλ' ἐμὲ μὲν κῆρ
 ἀμφέχανε συγερῆ, ἣ περ λάχε γιγνόμενόν περ·
- εὐτὺς τρανὸν λεβέτι, τρίποδο, μπας κι ο Αχιλλέας δεχόταν
 να λούσει το κορμί, ξεπλένοντας το ματωμένο λύθρο.
 Μ' αυτός με πείσμα αρνιόταν, κι ἄμωσεν ὄρκο τρανόν ακόμα:
 «Μάρτυς μου ο Δίας, απ' τους αθάνατους ο πιο τρανός κι ο
 κάλλιος,
 πρεπό δεν είναι το κεφάλι μου με το νερό να σμίξει,
 πρὶν βάλω στην πυρά τον Πάτροκλο και του σηκώσω μνήμα,
 και κόψω τα μαλλιά μου' μέσα μου καημό σαν τούτον άλλο
 πια δε θα νιώσω, όσο θα χαίρομαι το φως του Απάνω Κόσμου.
 Μα τώρα ας κάτσουμε και το άχαρο τούτο ας γευτούμε δείπνο'
 και την αυγή ταχιά, Αγαμέμνονα ρηγάρχη, βγάλε διάτα
- να κουβαλήσουν ξύλα, δίνοντας κι ὁ,τι παιριάζει ακόμα
 να 'χει ο νεκρός μαζί, στ' ανήλιαγα σκοτάδια ως κατεβαίνει.
 Κι έτσι η φωτιά θα κάψει η αδάμαστη τούτον εδώ, απ' τα μάτια
 να μας χαθεί, καὶ το άλλο ασκέρι μας θα σύρει στις δουλειές του.»
 Εἶπε, κι αυτοί, γρικώντας, πρόθυμα συνάκουσαν το λόγο,
 και κάθε συντροφιά σα σύνταξε γοργά το δείπνο, ἔκαψαν
 κι ἔτρωγαν, κι εἶχεν, ως εταιρίαζε, καθεὶς το μερτικό του.
 Και σύντας του πιστοῦ θαράπεψαν και του φαγίου τον πόθο,
 καθένας πήγε στο καλύβι του να στρώσει, να πλαγιάσει.
 Μόνο ο Αχιλλέας στην πολυφούρφουρης της θάλασσας την ἄκρα
- στος πληθίους μέσα Μυρμιδόνες του στενάζοντας ξαπλώνει,
 σε πλάτωμα ανοιχτό, κει που 'σπαζε πα στο γιαλό το κύμα'
 κι ο ὕπνος, γλυκός χυμένος γύρα του, τον πήρε, λύνοντας του
 τις ἔγνοιες της ψυχῆς, τι ἀπόκαμε το σταλωτό κορμί του
 γύρω στην Τροία την ανεμόδαρτη στον Ἐχτορα χιμώντας.
 Κι ἦρθε η ψυχὴ του δόλιου Πάτροκλου σιμά του, με τον ἴδιο
 σε ὅλα του μοιάζοντας, στο ἀνάριμμα και στα πανῶρια μάτια
 και στη φωνή, και φόραε πάνω της τα ρούχα τα δικά του'
 κι εστάθη πάνω απ' το κεφάλι του κι αυτά του λέει τα λόγια:
 « Γιε του Πηλέα, κοιμάσαι ξεγνοιαστος, και μένα λησμονάς με!
- Ὅσο 'μουν ζωντανός, με φρόντιζες, νεκρό μ' αφήνεις τώρα.
 θαψ' το κορμί μου δίχως ἀργητα, να μπω στον Κάτω Κόσμο'
 τα ψυχολόγια με αποδιώχνουνε, των πεθαμένων οι ἴσκιοι'
 περνώντας το ποτάμι, ἀνάμα τους να σμίξω, δε μ' αφήνουν,
 κι ὅξω απ' τον Ἄδη τον πλατύπορτο του κάκου τριγυρίζω.
 Δωσ' μου το χέρι τώρα, μ' ἐπνίξεν ο θρήνος, τι απ' τον Ἄδη
 πιά δε γυρνῶ, σύντας θ' ἀνάψετε φωτιά για να με κάψτε.
 Πια ζωντανοὶ μακριά απ' τους συντρόφους τους ακριβοῦς οι δυο
 μας
 να βουλευτούμε δε θα κάτσουμε· τι ἐμένα με κατάπτε
 του Χάρου η μαύρη μοίρα, που 'λαχα την ὥρα που γεννιόμουν.

80 και δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
 τείχει ὑπὸ Τρώων εὐηφενέων ἀπολέσθαι.
 ἄλλο δὲ τοι ἔρέω καὶ ἐφήσομαι αἶ κε πίθηαι·
 μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὅστέ' Ἀχιλλεῦ,
 ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,

85 εὐτὲ με τυτθὸν ἐόντα Μενόϊπος ἐξ Ὀπύοντος
 ἤγαγεν ὑμέτερόνδ' ἀνδροκτασίης ὑπὸ λυγρῆς,
 ἤματι τῷ ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος
 νήπιος οὐκ ἐθέλων ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
 ἐνθά με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἵππότηα Πηλεὺς

90 ἔτραφέ τ' ἐνδυκέως καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
 ὡς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὀμῆ σορὸς ἀμφικαλύπτοι
 χρύσσεος ἀμφιφορέυς, τὸν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
 Ἀχιλλεύς·
 τίπτέ μοι ἠθεῖη κεφαλὴ δεῦρ' εἰλήλουθας

95 καὶ μοι ταῦτα ἔκαστ' ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγὼ τοι
 πάντα μάλ' ἐκτελέω καὶ πείσομαι ὡς σὺ κελεύεις.
 ἀλλὰ μοι ἄσπον στήθι· μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε
 ἀλλήλους ὀλοοῖο τεταρπύμεσθα γόοιο.
 ὡς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλησιν

100 οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἤϊτε καπνὸς
 ὦχετο τετριγυῖα· ταφῶν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς
 χερσὶ τε συμπλατάγησεν, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
 ὦ πόποι ἦ ῥά τίς ἐστι καὶ εἶν Ἄϊδαο δόμοισι
 ψυχὴ καὶ εἶδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν·

105 παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο
 ψυχὴ ἐφαστήκει γοῶσά τε μυρομένη τε,
 καὶ μοι ἔκαστ' ἐπέτελλεν, εἴκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ.
 ὡς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἴμερον ὤρσε γόοιο·
 μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως

110 ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν· ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
 οὐρήας τ' ὄτρυνε καὶ ἀνέρας ἀξέμεν ὕλην
 πάντοθεν ἐκ κλισίων· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρει
 Μηριόνης θεράπων ἀγαπήνηρος Ἰδομενῆος.
 οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέεας ἐν χερσὶν ἔχοντες

115 σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρήες κίον αὐτῶν.
 πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα πάραντά τε δόχημιά τ'
 ἤλθον·
 ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
 αὐτίκ' ἄρα δρὺς ὑψικόμους ταναήκει χαλκῷ
 τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι

Ὅμως και σένα η Μοίρα σου 'γραψε, θεόμοιαστε Αχιλλέα,
 στων Τρωών το κάστρο των τρισεύγενων μπροστά να σ' ἔβρει ο
 Χάρος.

Μια πεθυμιά μου ακόμα θα 'λεγα, και κάνε τη, αν μ' ακούσεις:
 Των δυο μας, Αχιλλέα, τα κόκαλα μη μας τα βάλουν χῶρια·
 να μπουν μαζί, ως κι αναστηθήκαμε στο αρχοντικό σας μέσα,
 τότε ο Μενόϊπος που παιδόπουλο με πήρε απ' την Οπούντα,
 μετά απ' τον άγριο φόνο που 'καμα, και μ' ἔφερε κοντά σας,
 τη μέρα εκείνη που, θυμώνοντας, το αγόρι του Αμφιδάμα
 αστόχαστα, άθελα μου εσκότωσα, σαν παίζαμε αστραγάλους.
 Έτσι με δέχτηκε ο αλογόχαρος Πηλέας στο αρχοντικό του,

και σύντας γνοιαστικά με ανάστησε, με κάνει σύντροφο σου.
 Παρόμοια τώρα και τα κόκαλα των δυο μας ας σκεπάσει
 το ίδιο χρυσό σταμνί, που σου 'δωκεν η σεβαστή σου η μάνα.»
 Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος του απηλογήθη κι εἶπε:
 « Φίλε ακριβέ, σαν τι να σ' ἔσπρωξε κι ήρθες εδῶ σε μένα,
 κι έτσι μιλάς και παραγγέλνεις μου το 'να και τ' άλλο; Ωστόσο
 θα κάμω εγῶ καθώς με αρμήνευες και θα σε ακούσω σε όλα.
 Μα έλα κοντά μου, καν για μια στιγμή να σφιχταγκαλιαστούμε,
 κι αντάμα οι δυο μας τον ολόπικρο ν' αποχαρούμε θρήνο!»
 Αυτά εἶπε, κι άπλωσε τα χέρια του, μα δεν τον έπιασε, όχι!

τι κλαψουρίζοντας του εξέφυγε βαθιά η ψυχὴ στο χῶμα,
 ἴδια καπνός. Ορθός τινάχτηκε τότε ο Αχιλλέας χαμένος,
 τα χέρια εχτύπησε θαμάζοντας και τέτοια λέει θρηνώντας:
 «Ωχού μου, να λοιπόν που βρίσκεται και μες στον Αδη ακόμα
 ψυχὴ και διακαμὸς στον άνθρωπο, κι όμως ζωὴ καθόλου!
 τι ὅλη τη νύχτα αὐτὴ του Πάτροκλου του δόλιου εδῶ μπροστά μου
 στεκόταν η ψυχὴ και μύρουνταν πικρά θρηνολογώντας,
 και το 'να, τ' άλλο μου παράγγελνε, και του 'μοιάζε περισσῖα.»
 Αυτά μιλώντας σε ὅλους άσκωσε του θρήνου τη λαχτάρα·
 κλαίγαν ακόμα εκείνοι αλάρωτοι με το νεκρὸ στη μέση,

η Αυγὴ σαν πήρε η ροδοδάχτυλη τότε προστάζει ολούθε
 απ' τις καλύβες ο Αγαμέμνονας ο ρήγας, μούλες κι άντρες
 να παν να φέρουν ξύλα· κι ἔτρεχε κι ο αντρόκαρδος Μηριόνης,
 ο ακράνης ο πιστός του απρόμητου του Ἰδομενέα, μαζί τους.
 Κι αυτοὶ εκινούσαν, και καλόπλεχτα σκιοινιά στα χέρια εκράτουν
 και κοφτερά τσεκούρια· κι ὄδευαν μπροστά τους τα μουλάρια.
 Πήραν ανηφόρα, κατηφόρα κι ανάπλαγα και πλευρές,
 και σύντας φτάσαν στις πολύπηγης της Ἴδας τα φαράγγια,
 με βιάση δρυς αφηλοφούντων τους αρχίνησαν να κόβουν
 με το χαλκό τον καλοτρόχιστο· γκρεμίζονταν τα δέντρα

- 120 πίπτον· τὰς μὲν ἔπειτα διαπλήσσοντες Ἀχαιοὶ
ἔκδεον ἡμιόνων· ταὶ δὲ χθόνα ποσσὶ δατεῦντο
ἐλδόμεναι πεδίω διὰ ῥωπήϊα πυκνά.
πάντες δ' ὑλοτόμοι φιτροὺς φέρον· ὡς γὰρ ἀνώγει
Μηριόνης θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
- 125 κὰδ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερώ, ἐνθ' ἄρ'
Ἀχιλλεύς
φράσσατο Πατρόκλω μέγα ἥριον ἠδὲ οἱ αὐτῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ πάντη παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην
ἦατ' ἄρ' αὐθι μένοντες ἀολλέες. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσε
- 130 χαλκὸν ζώννουσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον
ἵππους· οἱ δ' ὄρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσι δύνον,
ἂν δ' ἔβαν ἐν δῖφοισι παραιβάται ἠνίοχοί τε,
πρόσθε μὲν ἵππηγες, μετὰ δὲ νέφος εἶπετο πεζῶν
μυριοί· ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι.
- 135 θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνουσαν, ἃς ἐπέβαλλον
κειρόμενοι· ὀπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεύς
ἀχνύμενος· ἔταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπτ' Αἴδος δέ.
οἱ δ' ὅτε χώρον ἴκανον ὄθι σφισι πέφραδ' Ἀχιλλεύς
κάτθεσαν, αἶψα δὲ οἱ μενοεικέα νήεν ὕλην.
- 140 ἐνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στάς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαιτήν,
τήν ῥα Σπερχειῷ ποταμῷ τρέφε τηλεθώωσαν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
Σπερχεῖ ἄλλως σοὶ γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεὺς
- 145 κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαίαν
σοὶ τε κόμην κερεῖν ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην,
πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
ἐς πηγάς, ὄθι τοι τέμενος βωμὸς τε θυῆεις.
ὡς ἠρᾶθ' ὁ γέρων, σὺ δὲ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.
- 150 νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαι γε φίλην ἐς πατρίδα γαίαν
Πατρόκλω ἦρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.
ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ κόμην ἐτάροιο φίλοιο
θῆκεν, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὕφ' ἴμερον ὦρσε γόοιο.
καὶ νύ κ' ὄδυρομένοισιν ἔδου φάος ἠελίοιο
- 155 εἰ μὴ Ἀχιλλεύς αἶψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς·
Ἄτρεΐδη, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
πείσονται μῦθοισι, γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἄσαι,
νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὀπλεσθαι· τάδε δ' ἄμφι πονησόμεθ' οἷσι μάλιστα

με πάταχο τρανό· κι ως τα 'σκιζαν οι Αργίτες πελεκώντας,
τα δέναν πίσω από τις μούλες τους· κι αυτές βαριά πατούσαν
μες απ' τα σύλλογγα διαβαίνοντας, να κατεβούν στον κάμπο.
Κι ὅλοι οι λατόμοι εκράτουν κούτσουρα στους ὠμούς· τέτοια διάτα
εἶχε ο Μηριόνης βγάλε, ο σύντροφος του γαύρου Ἰδομενέα.
Και στο γιαλό αραδὶς ξεφόρτωναν, κει που τρανό μνημούρι
λογάριαζε ο Αχιλλέας του Πάτροκλου ν' ασκώσει και δικό του.
Και σύντας πια τρογύρα ἀρίφνητους κορμούς γραμμὴ ἀράδιασαν,
κάθισαν ὅλοι τους προσμένοντας· τότε ο Αχιλλέας προστάζει
δίχως ν' αργούν οι πολεμόχαροι να ζέψουν Μυρμιδόνες

τ' ἄτια στ' ἀμάξια, και τις χάλκινες αρμάτες να ζωστούνε.
Κι αυτοὶ πετιούνται κι αρματώνονται, μετὰ στ' ἀμάξια πάνω
με βιάση οι αμαξομάχοι ἐπήδηξαν μαζί κι οι αμαξολάτες.
Κινούν τ' ἀμάξια ομπρός, και πίσω τους σα σύγγεφο η πεζούρα,
χιλιάδες· και στη μέση οι σύντροφοι τον Πάτροκλο σήκωναν,
με τα μαλλιά τους ολοσκέπαστο, που κόβαν και του ρίχναν.
Κι αναβαστούσε το κεφάλι του πίσω ο Αχιλλέας θλιμμένος,
τι για τον Ἄδη ξεπροβόδιζε τον ἀψεγό του ακράνη.
Και σύντας πια στο μέρος ἐφτασαν που εἶπε ο Αχιλλέας, στο χώμα
τον ακουμπούν, με βιάση αρχίζοντας τα ξύλα να στοιβάζουν.

Τότε ο Αχιλλέας ο γοργοπόδαρος στοχάστηκε ἀλλὰ πάλε·
ἀλάργα απ' την πυρὰ ετραβήχτηκε, και τα ξανθὰ του κόβει
μαλλιά, που μακροπλόκαμα ἐθρεφε στου Σπερχειοῦ τη χάρη,
και με καημὸ μιλά ἀγναντεύοντας το πέλαο το κρασάτο:
« Σπερχειέ, του κάκου ἀλήθεια σου ἔαξεν ο κύρης μου ο Πηλεάς,
στην ποθητὴ πατρίδα αν γύριζα κει πέρα, τα μαλλιά μου
στη χάρη σου να κόψω, κάνοντας θυσία τρανή ἀπὸ πάνω:
πενήντα κριάρια πλάι στους ὀχτους σου βαρβάτα να σου σφάξω,
πα στις πηγές, σπου ἔναι το ἄλσος σου κι ο ευωδιαστός βωμὸς
σου.
Τέτοιαν ευκή εἶχε κάμει ο γέροντας, μα εσύ το ναι δεν το ἔπες!

Τώρα που πίσω πια δεν ἐρχομαι στη γη την πατρική μου,,
ας πάρει τα μαλλιά μου ο Πάτροκλος ο αντρόκαρδος μαζί του.»
Εἶπε, και τα μαλλιά του ἀπίθωσε μες στου ακριβου του ακράνη.
τα χέρια, σε ὅλους ξεσηκώνοντας του θρήνου τη λαχτάρα.
Κι ἐκεὶ μοιρολογώντας θα ἔμεναν ως να βουτήξει ο γήλιος,
αν ο Αχιλλέας στον Ἀγαμέμνονα σιμάθε δὲ μιλοῦσε:
« Εσένα, γιε του Ἀτρέα, τι Αργίτικο το ασκέρι πάνω απ' ὅλους
πιο πρόθυμα γρικά' το κλάμα τους καιρός να σταματήσει.
Απ' την πυρὰ να φύγουν πρόσταξε και να γνοιαστούν το γιόμα,
καὶ τούτα εμεῖς θα τα φροντίσουμε, που το νεκρὸ ἀγαπούμε

- 160 κήδεός ἐστι νέκυς· παρὰ δ' οἱ τ' ἄγοι ἄμμι μενόντων.
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασεν κατὰ νῆας εἴσας,
κηδεμόνες δὲ παρ' αὐθι μένον καὶ νῆσον ὕλην,
ποίησαν δὲ πυρῆν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα,
- 165 ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτη νεκρὸν θέσαν ἀχνύμενοι κῆρ.
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπτον· ἕκ δ' ἄρα
πάντων
δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγαθύμος Ἀχιλλεύς
ἔς πόδας ἕκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νῆει.
- 170 ἐν δ' ἐτίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας
πρὸς λέχεα κλίνων· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
ἔσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ μεγάλα στεναχίζων.
ἐννέα τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆς κύνες ἦσαν,
καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῇ δύο δειροτομήσας,
- 175 δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοῦς
χαλκῷ δηϊόων· κακὰ δὲ φρεσὶ μῆδετο ἔργα·
ἐν δὲ πυρὸς μένος ἦκε σιδήρεον ὄφρα νέμοιτο.
ῶμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
χαίρει μοι ὦ Πάτροκλε καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισι·
- 180 πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω τὰ πάροιθεν ὑπέστην,
δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοῦς
τοὺς ἅμα σοὶ πάντας πῦρ ἐσθίει· Ἔκτορα δ' οὐ τι
δῶσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.
ὥς φάτ' ἀπειλήσας· τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο,
- 185 ἀλλὰ κύνας μὲν ἀλαλκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
ἤματα καὶ νύκτας, ροδόεντι δὲ χρίεν ἐλαίῳ
ἀμβροσίῳ, ἵνα μὴ μιν ἀποδρῦφοι ἔλκυστάζων.
τῷ δ' ἐπὶ κυάνεον νέφος ἦγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
οὐρανόθεν πεδῖον δέ, κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα
- 190 ὅσσον ἐπέιχε νέκυς, μὴ πρὶν μένος ἡλίοιο
σκήλει' ἀμφὶ περὶ χροά ἴνεσιν ἠδὲ μέλεσσιν.
οὐδὲ πυρῇ Πατρόκλου ἐκαίετο τεθνηῶτος·
ἐνθ' αὐτ' ἀλλ' ἐνόησε ποδάρκης διὸς Ἀχιλλεύς·
στάς ἀπάνευθε πυρῆς δοιοῖς ἠράτ' ἀνέμοισι
- 195 Βορρῆ καὶ Ζεφύρω, καὶ ὑπίσχετο ἱερὰ καλά·
πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαι λίτάνευεν
ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθόιατο νεκροί,
ὕλη τε σεύαιτο καήμεναι. ὦκα δὲ Ἴρις
ἄραων αἴουσα μεταγγελος ἦλθ' ἀνέμοισιν.
- πιότερο ἀπ' ὅλους μ' ἄς καθίσουε μαζί μας κι οἱ ρηγάδες.»
Κι ο πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας, το λόγο του γρικώντας,
γοργὰ σκορπάει στα καλοζυγιάστα. καράβια ὅλο τ' ασκέρι.
Κι ὅσοι εἶχανε την ἐγνοια ἀπόμειναν και σώριαζαν τα ξύλα.
Πυρά, μάκρος και φάρδος, σήκωσαν ως εκατό ποδάρια·
και βαλαν το νεκρό κατάκορφα με πικραμένα σπλάχνα.
Στεφανοκέρατα, στριφτόζαλα πλήθος ἐγδερναν βόδια,
κι αρνιά παχιά, κι ως τα συγύρισαν μπρος στην πυρά, τους
παίρνει
το πάχος ο Αχιλλέας ο αντρόψυχος, και το νεκρό σκεπάζει
κεφάλι ως πόδια, και τρογύρα του στοιβάζει τα κορμιά τους.
- Σταμνιά γεμάτα μέλι κι ἀλειμμα στοιβάζει ἀκόμα δίπλα
στο νεκροκρέβατό του, κι ἐρίξε μες στην πυρά με βιάση
τέσσερα αλόγατα αψηλόλαιμα, βαριά θρηνηλογώντας.
Κι ἀπό τα εννιά σκυλιά που εθρέφονταν στου ρήγα το τραπέζι
παίρνει διαλέγει δυο, κι ως τα 'σφάζε, μες στην πυρά τα ρίχνει,
μαζί τα δώδεκα αρχοντόπουλα των Τρώων των αντρειωμένων,
σφαγμένα ἀπ' το χαλκό του, κι ἐβραζαν τα φρένα του ἀπ' το φόνο.
Κι ως ἔβαλε φωτιά ακατάλυτη στα ξύλα να φουντώσουν,
σέρνει φωνή κι ανακαλέστηκε τον γκαρδιακό του ακράνη:
«Γεια και χαρά σου πάντα, Πάτροκλε, κι ἄς βρισκεσαι στον Ἀδη!
- Να που τελεοῦν ὅσα σου ἔταξα πιο πρὶν των Τρώων των γαύρων
δώδεκα γιοί, τρανά αρχοντόπουλα, σε συντροφεοῦν τώρα,
κι ὅλα τα τρώει η φωτιά· τον Ἐχτορα, το γιο του Πρίαμου, μόνο
δε θα τον φάει η φωτιά· τον φύλαξα για να τον φαν οἱ σκύλοι!»
Ἔτσι μιλοῦσε φοβερίζοντας· μα οἱ σκύλοι δε ζύγωναν,
τι εἶχε την ἐγνοια και του ἀπόδιωχνε τους σκύλους η Ἀφροδίτη
μέρα και νύχτα, και με ἀθάνατο ροδόλαδο ἀλειφε τον,
μην ξεγδαρθεῖ, ως θα τον βωλόσουργε στο χῶμα δώθε κείθε.
Κι ο Ἀπόλλωνας ο Φοῖβος πάνω του κρεμάει ψηλά ἀπ' τα ουράνια
στη γη βαθύ, γαλάζιο σύγνεφο, κι ὅλο τον τόπο ἰσκιώνει,
- ὅσο ο νεκρός κρατοῦσε, η δύναμη του γήλιου μην προφτάζει
γύρα ἀπ' τα νεύρα κι ἀπ' τις σάρκες του το δέρμα να ξεράνει.
Ὡστόσο του νεκρού του Πάτροκλου δε φοῦντωνεν η φλόγα.
Τότε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος στοχάστηκε ἄλλα πάλε'
πιο πέρα ἀπ' τη φωτιά τραβήχτηκε κι ευκίταν στους Ἀνέμους,
Βοριά και Ζέφυρο, περιτράνες θυσίες προσφέρνοντάς τους·
κι ἀπ' τη χρυσή του κούπα κάνοντας πλήθεις σπονδές, να
φτάσουν
τους παρακάλαε να φυσήξουνε, τα ξύλα να κορώσουν,
και τους νεκρούς να κάψουν γρήγορα. Κι η φτεροπόδαρη Ἴρις
τρέχει γρικώντας τον στους Ἀνεμους το μήνυμα να φέρει.

- 200 οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσασέας ἀθρόοι ἔνδον
 εἰλαπίνην δαίνυντο· θέουσα δὲ Ἴρις ἐπέστη
 βηλῶ ἔπι λιθέω· τοὶ δ' ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσι
 πάντες ἀνήϊξαν, κάλεόν τ' ἐν εἰς ἕκαστος·
 ἢ δ' αὐθ' ἔξεσθαι μὲν ἀνήγατο, εἶπε δὲ μῦθον·
- 205 οὐχ ἔδος· εἴμι γὰρ αὐτίς ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥέεθρα
 Αἰθιοπῶν ἐς γαῖαν, ὄθι ῥέζουσ' ἐκατόμβας
 ἀθανάτοισι, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν.
 ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεῖνδον
 ἐλθεῖν ἀράται, καὶ ὑπίσχηται ἱερά καλά,
- 210 ὄφρα πυρὴν ὄρησθε καήμεναι, ἧ ἔνι κείται
 Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀνασθενάχουσιν Ἀχαιοί.
 ἢ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπεβήσαστο, τοὶ δ' ὀρέοντο
 ἠχῆ θεσπεσίῃ νέφεα κλονέοντε πάροιθεν.
 αἶψα δὲ πόντον ἴκανον ἀήμεναι, ὦρτο δὲ κύμα
- 215 πνοιῆ ὑπο λιγυρῆ· Τροίην δ' ἐρίβωλον ἰκέσθην,
 ἐν δὲ πυρῆ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαῆς πῦρ.
 παννύχιοι δ' ἄρα τοῖ γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον
 φυσῶντες λιγέως· ὃ δὲ πάννυχος κύκς Ἀχιλεὺς
 χρυσεύο ἐκ κρητῆρος ἔλων δέπας ἀμφικύπελλον
- 220 οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν
 ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλήος δειλοῖο.
 ὡς δὲ πατὴρ οὐ παιδὸς οὐδύρεται ὅστέα καίων
 νυμφίου, ὅς τε θανῶν δειλοῦς ἀκάχησε τοκῆας,
 ὡς Ἀχιλεὺς ἐτάροιο οὐδύρετο ὅστέα καίων,
- 225 ἐρπύζων παρὰ πυρκαϊῆν ἀδινὰ στεναχίζων.
 ἦμος δ' ἔωσφόρος εἶσι φῶς ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
 ὄν τε μέτα κροκόπεπλος ὑπεῖρ ἅλα κίδνεται ἠώς,
 τῆμος πυρκαϊῆ ἐμαραίνεται, παύσατο δὲ φλόξ.
 οἱ δ' ἄνεμοι πάλιν αὐτίς ἔβαν οἶκον δὲ νέεσθαι
- 230 Θρηϊκίον κατὰ πόντον· ὃ δ' ἔστενεν οἴδματι θύων.
 Πηλεΐδης δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς ἐτέρωσε λιασθεῖς
 κλίνθη κεκμηώς, ἐπὶ δὲ γλυκύς ὕπνος ὄρουσεν·
 οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο·
 τῶν μιν ἐπερχομένων ἄμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν,
- 235 ἔζετο δ' ὀρθωθείς καὶ σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 Ἄτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
 πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊῆν σβέσαι' αἶθοπι οἶνω
 πᾶσαν, ὅπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
 ὅστέα Πατρόκλιοιο Μενoitιάδαο λέγωμεν
- Κι αυτοὶ στου ανταριασμένου Ζέφυρου κάθονταν το τραπέζι
 και ξεφάντωναν ὅλοι' τρέχοντας η Ἴριδα εστάθη τότε
 στο πέτρινο κατώφλι· κι οι Ἄνεμοι, μόλις την εἶδαν, ὅλοι
 πετιούνται απάνω, κι ο καθένας τους την ἐκράζε κοντά του.
 Μα να καθίσει αυτή δεν ἤθελε, μον' ἔτσι τους μιλούσε:
 « Δεν κάθουμαι' να γύρω βιάζουμαι στου Ὀκεανοῦ το ρέμα,
 εκεί που οι Αἰθίοπες στους ἀθάνατους τρανές θυσιές
 προσφέρουν,
 να πάρω απ' τα σφαχτά τ' ἀγιάτικα κι εγὼ το μερτικό μου.
 Μα το Βοριά και το στριγγόγαλο το Ζέφυρο ο Αχιλλέας
 παρακαλαίει να ἴρθουν, κι ἀτίμητες, τρανές θυσιές σας τάξει,
- τα ξύλα στην πυρά ν' ἀνάψετε, που απάνω τους ξαπλώνει
 νεκρός ο Πάτροκλος, και μύρουνται γι' αὐτὸν οι Αργίτες ὅλοι.»
 Ὡς εἶπε τούτα, φεύγει τρέχοντας· κι εκείνοι ἐπινάχτηκαν
 με ἀγριον ἀχό, κι ομπρός τους ἐδιωχναν κοπαδιαστά τα νέφη.
 Φυσώντας χύθηκαν στο πέλαγο, κι ασκώνουνταν το κύμα
 στο σουριχτό τους φυσομάνημα' στην Τροία σα φτάσαν τέλος,
 χιμούν στα ξύλα, κι ἀγρια ασκώθηκε φωτιά τριζοκοπώντας.
 Τη φλόγα της πυρᾶς λαμπάδιαζαν ολονυχτίς οι δυο τους
 φυσώντας με βουή' διπλόγουβη κρατώντας κι ο Αχιλλέας
 μια κούπα ολονυχτίς ἀνάσερνεν ἀπὸ χρυσὸ κροντήρι
- κρασί, κι ἀπὰ στη γη το στάλαζε και μούσκευε το χῶμα.
 κι ὅλο και την ψυχὴ του Πάτροκλου του δόλιου ανακαλιόταν.
 Πῶς μύρεται πατέρας, καίγοντας τα κόκαλα του γιου του,
 που ως νιόγαμπρος πεθαίνει, ἐστιάραξε τους ἀμοιρους γονιοῦς
 του'
 ὅμοια ο Αχιλλέας βαριασθενάζοντας στις φλόγες πλάι σουρνόταν
 και του ακριβοῦ του ακράνη καίγοντας τα κόκαλα εθρηνούσε.
 Το ἀστέρι της αὐγῆς ἐπρόβαινε το φως στη γη μηνώντας,
 και πίσω η χαραυγὴ η κροκόπεπλη στη θάλασσα απλωνόταν,
 και τότε, πια η φωτιά ἐμαράθηκε, χαμήλωσε κι η φλόγα,
 κι οι Ἄνεμοι πίσω στο παλάτι τους κίνησαν να διαγύρουν
- μέσα απ' το πέλαο το θρακιώτικο, που θεριεύε βογγώντας.
 Τότε ο Αχιλλέας μονάχα ἐμάκρυνεν απ' την πυρά, και γέρνει
 ἀποσταμένος· κι ἦρθε ολόγλυκος ο γύπνος και τον πήρε.
 Μα ὅπως μαζί οι ρηγάδες ἀρχισαν στο γιο του Ατρεῖα τρογύρα
 να φτάνουν, ξύπνησε απ' το σούσουρο κι ἀπὸ το ποδοβόλι'
 πετάχτη απάνω κι ἀνακάθισε, κι αὐτὰ τους λέει τα λόγια:
 « Ὀ γιέ του Ατρεῖα και σεις οι ἐπίλοιποι των Αχαιῶν ἀρχόντοι,
 πάρτε και σβηστή με φλογόμαυρο κρασί τη θράκα πρῶτα,
 ἀπὸ μιαν ἀκρη ως ἄλλη, ως που ἔφτάσε της πυρκαγιᾶς η λύσσα'
 μετὰ ας μαζέψουμε τα κόκαλα, καλά διαλέγοντας τα,

- 240 εὐ̄ διαγιγνώσκοντες· ἀριφραδέα δὲ τέτυκται·
 ἐν μέσση γὰρ ἔκειτο πυρῆ, τοὶ δ' ἄλλοι ἄνευθεν
 ἐσχατῆ καίοντ' ἐπιμίξῃ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες.
 καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσῇ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῶ
 θείομεν, εἰς ὃ κεν αὐτὸς ἐγὼν Ἄϊδι κεύθωμαι.
- 245 τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα,
 ἀλλ' ἐπεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἀχαιοὶ
 εὐρύν θ' ὑψηλὸν τε τιθήμεναι, οἳ κεν ἐμεῖο
 δευτέρου ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι λίπησθε.
 ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἐπίθοντο ποδῶκεϊ Πηλεΐωνι.
- 250 πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊῆν σβέσαν αἴθοπι οἴνω
 ὄσσον ἐπὶ φλόξ ἦλθε, βαθεία δὲ κάππεσε τέφρη·
 κλαίοντες δ' ἑτάριοιο ἐνήεος ὄστέα λευκὰ
 ἄλλεγον ἐς χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημόν,
 ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες ἐάνω λιπὶ κάλυψαν·
- 255 τονῶσαντο δὲ σῆμα θεμειλία τε προβάλλοντο
 ἀμφὶ πυρῆν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαίαν ἔχευαν,
 χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
 αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε καὶ ἴζανεν εὐρύν ἀγῶνα,
 νῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα λέβητάς τε τρίποδάς τε
- 260 ἵππους θ' ἡμίονους τε βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα,
 ἠδὲ γυναικας ἐυζώνους πολλίον τε σίδηρον.
 ἵππεύσιν μὲν πρῶτα ποδῶκεσιν ἀγλά' ἄεθλα
 θῆκε γυναικα ἄγεσθαι ἀμύμονα ἔργα ἰδυίαν
 καὶ τρίποδ' ὠτῶντα δυωκαϊκοσίμετρον
- 265 τῷ πρῶτῳ· ἀτὰρ αὐτῷ δευτέρῳ ἵππον ἔθηκεν
 ἐξέτε' ἀδμήτην βρέφος ἡμίονον κυέουσαν·
 αὐτὰρ τῷ τρίτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα
 καλὸν τέσσαρα μέτρα κεχανδότα λευκὸν ἔτ' αὐτῶς·
 τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δῶα χρυσοῖο τάλαντα,
- 270 πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε.
 στή δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν εἶπεν·
 Ἀτρεΐδῃ τε καὶ ἄλλοι ἐυκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 ἵππηϊας τάδ' ἄεθλα δεδεγμένα κείτ' ἐν ἀγῶνι.
 εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλω ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοὶ
- 275 ἦ τ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίῃν δὲ φεροίμην.
 ἴστε γὰρ ὄσσον ἐμοὶ ἀρετῆ περιβάλλετον ἵπποι·
 ἀθάνατοι τε γὰρ εἰσι, Ποσειδάων δὲ πόρ' αὐτοῦς
 πατρὶ ἐμῷ Πηληϊῆϊ, ὃ δ' αὐτ' ἐμοὶ ἐγγυάλισεν.
 ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ μενέω καὶ μώνυχες ἵπποι·
- 280 τοῖου γὰρ κλέος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἠνιόχοιο
 ἠπίου, ὃς σφῶϊν μάλα πολλὰκίς ὑγρὸν ἔλαιον
 χαιτῶν κατέχευε λοέσσας ὕδατι λευκῷ.
 τὸν τῷ γ' ἑσταότες πενθείετον, οὐδεὶ δὲ σφι
 χαῖται ἐρηρέδαται, τῷ δ' ἑστατον ἀχθυμένω κῆρ.
- του Πάτροκλου' δεν είναι δύσκολο πολύ να ξεχωρίσουν'
 τι στην πυράς τη μέση εκοίτονταν, κι οι άλλοι εκαιγόνταν χώρια,
 στις άκρες άκρες, αξεχώριστα, κι άλόγατα κι ανθρώποι.
 Κι ας του τα βάλομε σε ολόχρυσο μετά σταμνί, σε ξίγκι
 μέσα διπλό, ως να 'ρθει κι η αράδα μου να κατεβῶ στον Άδη.
 Όμως το μνήμα του δε θα 'λεγα πολύ τρανό να γένει,
 μονάχα τόσο όσο ταιριάζει του· κι έπειτα σεις οι Αργίτες
 φαρδύνετε το κι αφηλώστε το σα λείψω εγώ, και πίσω
 θα 'χετε μείνει στα πολυκούπα καράβια εσεῖς τρογύρα.»
 Εἶπε ο Αχιλλέας ο φτεροπόδαρος, κι αυτοί του άκουσαν όλοι"
- πήραν και σβήσαν με φλογόμαυρο κρασί τη θράκα πρώτα,
 ως που 'χε φτάσει η φλόγα, κι έμενε πυκνή πεσμένη η στάχτη'
 και κλαίοντας μάζευαν σε ολόχρυσο μέσα σταμνί, σε ξίγκι
 διπλό χωμένα τ' άσπρα κόκαλα του πρόσχαρου συντρόφου·
 και με πανί αγανό ως τα τύλιξαν, τα κρύψαν στο καλύβι'
 μετά το μνήμα κυκλοχάραξαν και στησαν τα θεμέλια,
 τρογύρα απ' την πυρά, και σώρωσαν το χώμα με βιασύνη'
 κι ως το σωρώσαν, πήραν κι έφευγαν. Τότε ο Αχιλλέας τ' ασκέρι
 λέει να μη φύγει, μον' καθίζοντας ν' ανοίξει τόπο γύρα.
 Και στήνει αγώνες, κι από τ' άρμενα για όσους νικήσουν βγάζει
- λεβέτια και τριπόδια κι άλογα και βόδια και μουλάρια,
 και ακόμα σίδερο σταχτόμαυρο κι ωριοζωσμένες σκλάβες.
 Βάζει τρανά βραβεία στους γρήγορους αλογολάτες πρώτα,
 μια σκλάβα, τέχνες αφεγάδιαστες που κάτεχε, κι ακόμα
 τρανό λεβέτι εικοσιδυόλιτρο, με αρβάλια, να τα πάρει
 ο πρώτος· κι έβαζε στο δευτερο να πάρει μια φοράδα
 άζειυτη ακόμα, εξαχρονίπκη, μουλάρι γκαστρωμένη·
 και για τον τρίτο πάλε αγκίνιαστο λεβέτι βάζει κάτω,
 που έπαιρνε λίτρες μέσα τέσσερεις, στραφταλιστό, πανώριο'
 και για τον τέταρτο δυο τάλαντα χρυσάφι βάζει απόφιο,
- και κούπα αγκίνιαστη, διπλόγουβη, στερνά του πέμπτου βάζει.
 Όρθος στη μέση τότε στέκοντας φωνάζει στους Αργίτες:
 «Υγιέ του Ατρέα και σεις οι επιλόιπτοι καλαντρειωμένοι Αργίτες,
 να τα βραβεία, τους αλογάρηδες που καρτερούν να τρέξουν.
 Αν τον αγώνα τώρα εστήναμε γι' άλλου νεκρού τη μνήμη,
 σίγουρα εγώ το πρώτο θα 'παιρνα να φέρω στο καλύβι'
 τι ειν' τα δικά μου, το κατέχετε, τα πιο γοργόποδα άτια,
 τι αθάνατα είναι, στον πατέρα μου του Ποσειδῶνα δῶρο,
 κι εκείνος πάλε εμένα τα 'δωκε, να τα κρατῶ δικά μου.
 Μα τώρα εγῶ με τα μονόνυχα φαριά μου δε θα τρέξω'
- τι τέτοιο αμαζολάτη εχάσανε, στον κόσμο ξακουσμένο,
 που με νερό καθάριο ως τα 'λουζε, γεμάτος καλοσύνη
 με λάδι άκρατο τους περέχυνε κάθε φορά τις χήτες.
 Τώρα τον κλαίνε αμετασάλευτα, κι οι χήτες τους στο χώμα
 κάτω ακουμπούν και δε σαλεύουνε, τέτοιο καημό που νιώθουν.

285 ἄλλοι δὲ στέλλεσθε κατὰ στρατόν, ὅς τις Ἀχαιῶν
ἵπποισιν τε πέποιθε καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν.
ὡς φάτο Πηλεΐδης, ταχέες δ' ἵππῆες ἀγερθεν.
ὤρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐμήλος
Ἀδμήτου φίλος υἱός, ὅς ἵπποσύνη ἐκέκαστο·

290 τῷ δ' ἐπὶ Τυδεΐδης ὤρτο κρατερὸς Διομήδης,
ἵππους δὲ Τρωοὺς ὕπαγε ζυγόν, οὓς ποτ' ἀπηύρα
Αἰνείαν, ἀτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων.
τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδης ὤρτο ξανθὸς Μενέλαος
διογενής, ὑπὸ δὲ ζυγόν ἦγαγεν ὠκέας ἵππους

295 Αἶθην τὴν Ἀγαμεινονέην τὸν ἑόν τε Πόδαργον·
τὴν Ἀγαμέμνονι δῶκ' Ἀγχισιδάδης Ἐχέπωλος
δῶρ', ἵνα μὴ οἱ ἔποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνέμοεσσαν,
ἀλλ' αὐτοῦ τέρποιο μένων· μέγα γὰρ οἱ ἔδωκε
Ζεὺς ἄφενος, ναῖεν δ' ὁ γ' ἐν εὐρυχόρῳ Σικυῶνι·

300 τὴν ὁ γ' ὑπὸ ζυγόν ἦγε μέγα δρόμου ἰσχανώωσαν.
Ἀντίλοχος δὲ τέταρτος εὐτριχας ὀπίσασθ' ἵππους,
Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς ὑπερθύμοιο ἀνακτος
τοῦ Νηληϊάδαο· Πυλοιογενέες δὲ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες φέρον ἄρμα· πατήρ δὲ οἱ ἄγχι παραστάς

305 μυθεῖτ' εἰς ἀγαθὰ φρονέων νοέοντι καὶ αὐτῷ·
Ἀντίλοχ' ἦτοι μὲν σε νέον περ ἐόντ' ἐφίλησαν
Ζεὺς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἵπποσύνας ἐδίδαξαν
παντοίας· τῷ καὶ σε διδασκόμεν οὐ τι μάλα χρεώ·
οἴσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ' ἐλισσέμεν· ἀλλὰ τοι ἵπποι

310 βάρδιστοι θείειν· τῷ τ' οἴω λοιγί' ἔσσεσθαι.
τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, οὐδὲ μὲν αὐτοὶ
πλείονα ἴσασιν σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι.
ἀλλ' ἄγε δὴ σὺ φίλος μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ
παντοίην, ἵνα μὴ σε παρεκπροφύγησιν ἄεθλα.

315 μῆτι τοι δρυτόμος μὲν' ἀμείνων ἠὲ βίηφι·
μῆτι δ' αὐτὴ κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοῆν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι·
μῆτι δ' ἠνίοχος περιγίγνεται ἠνίοχοιο.
ἀλλ' ὅς μὲν θ' ἵπποισι καὶ ἄρμασιν οἴσι πεπτοιθῶς

320 ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἐλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἵπποι δὲ πλανώννται ἀνά δρόμον, οὐδὲ κατίσχει·
ὅς δὲ κε κέρδεα εἰδῆ ἐλαύνων ἤσσανας ἵππους,
αἰεὶ τέρμ' ὀρόων στρέφει ἐγγύθεν, οὐδὲ ἐλήθει
ὀππῳς τὸ πρῶτων τανύση βοέοισιν ἰμάσιν,

325 ἀλλ' ἔχει ἀσφαλῆως καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει.
σημα δὲ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδὲ σε λήσει.
ἔστηκε ξύλον αὖτον ὅσον τ' ὄργυι' ὑπὲρ αἴης
ἢ δρυὸς ἢ πεύκης· τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ,
λαε δὲ τοῦ ἐκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκῷ

Μα οἱ ἄλλοι Ἀργῖτες, ὅσοι πέτεστε γοργὰ πῶς ἔχετε ἄτια
καὶ στεριά αμάρξια, μες στο στράτευμα σκωθεῖτε ἀλέστα τώρα!»
Εἶπε ο Αχιλλέας, κι ευτύς μαζώχτηκαν οἱ αλογολάτες γύρᾶ'
τρανὸς ασκώθη ρήγας, ο Εὐμήλος, ο ακριβογιὸς τοῦ Αδμήτου,
πρῶτος απ' ὅλους, που το ταίρι τοῦ στ' ἀλόγατα δεν εἶχε.

Ξοπίσω τοῦ πετάχτη ο αντρόψυχος γιος τοῦ Τυδεά Διομήδης,
κι ἔζευε ευτύς τοῦ Τρώα τ' ἀλόγατα, που μια φορὰ εἶχε αρπάξει
τοῦ Αινεία, μα αὐτὸν τον ἴδιο ο Απόλλωνας τον γλίτωσε με δόλο.
Μετά ο ξανθός, αρχοντογέννητος Μενέλαος εσηκώθη,
ο γιος τοῦ Ατρέα, τα φτεροπόδαρα φαριά τοῦ γιᾶ να ζέψει,
μαζὶ με το δικό τοῦ Πόδαργο, τὴν Αἶθη, μια φορὰδα,
που τοῦ Αγαμέμνονα τὴν ἔδωκεν ο Εχέπωλος γιᾶ δῶρο,
ο γιος τοῦ Αγχίση, τι δεν ἠθελε στὴν Τροία να πάει μαζὶ τοῦ,
μόνο να μένει ἐκεῖ να χαίρεται· τι τοῦ 'χε ο Δίας δοσμένο
μεγάλο βιος, και στὴν ἀπλόχωρη τὴ Σικυῶνα εζούσε.

Αὐτὴ ἦταν που 'ζεψε, τὴ φόρα τῆς μεβιάς κοντοκρατώντας.
Τέταρτος ἔξεψεν ο Αντίλοχος τα ωριότριχα ἀλόγα τοῦ,
ο αρχοντικός υγιὸς τοῦ Νέστορα, τοῦ ρήγα τοῦ αντρειωμένου'
κι ἦταν τῆς Πύλος τ' ἄτια γέννημα, που τοῦ 'σερναν τ' ἀμάξι
γοργὰ. Κι ο κύρης τοῦ ζυγώνοντας γιᾶ το καλὸ τοῦ τότε
μιλούσε γνωστικά, κι ας ἦτανε κι ο γιος τοῦ μυαλωμένος:
« Κι αν εἶσαι ἀκόμα νιος, Αντίλοχε, μα ο Δίας κι ο Ποσειδῶνας
σε ἀγάπησαν, και τ' ἄτια σου 'μαθαν να κυβερνάς με τέχνες
λογῆς λογῆς· μπορούσαν να 'λειπαν λοιπὸν οἱ συμβουλές μου.
Καλὰ κατέχεις πῶς το ἀμάξι σου να στρίψεις στα σημάδια·

Ὅμως περίσσια οκνά εἶναι τ' ἄτια σου, και λέω πῶς θα τὴν πάθεις.
Τῶν ἄλλων τ' ἀλόγα πιο γρήγορα, μ' ατοὶ τοὺς δεν κατέχουν
να σοφιστοῦνε τέχνες πιότερες απ' ὅ,τι εσύ στο νοῦ τοὺς.
Μον' ἔλα, γιε μου, και στα φρένα σου στοχάσου τέχνες τώρα
λογῆς λογῆς, μέσα απ' τα χέρια σου μὴν τα βραβεῖα ξεφύγουν.
Ο νοὺς τον κάνει, κι ὄχι ἡ δύναμη, τον ἀξιο το λοτόμο'
ο νοὺς τον καπετάνιο το ἀρμενο στο πέλαο το κρασάτο
να κουμαντάρει, σύντας οἱ ἀνεμοὶ το δέρνουν πέρα δῶθε'
ο νοὺς και τον που τρέχει στ' ἀλόγα βοηθὰ και πρῶτος φτάνει'
τι ο που θαρρεῦεται στα γρήγορα κι ἀμάξια και φαριά τοῦ

και κάνει ἀνέγνοιαστος ἀπόγυρους μεγάλους δῶθε κείθε,
χάνουν τον ἴσιο δρόμο τ' ἄτια τοῦ και κρατημὸ δεν ἔχουν.
Μα ο που λαλεῖ φαριά πιο μπόσικα και ξέρει πῶς κερδίζουν,
στήγει τα μάτια στο ακροσήμαδο, ξυστὰ το φέρνει βόλτα,
κι ουδὲ στιγμὴ ξεχνάει τα νιόλουρα με σιγουριά να σέρνει.
κι ὅλο γραμμὴ τραβάει κοιτάζοντας τον μπροστινὸ τοῦ πάντα.
Σου λέω και το σημάδι ξάστερα, που θα το ἴδεις κι ἀτὸς σου:
Ὡς μιαν οργιὰ απ' το χῶμα κούτσουρο ξερὸ ψηλά προβαίνει,
καν δρυ καν πεύκου—τα βροχόνερα δεν το 'χουν σαπημένο'
δυο πέτρες το κρατοῦν ζερβόδεξα λευκές, ἐκεῖ που ο δρόμος

- 330 ἐν ξυνοχήσιν ὁδοῦ, λείος δ' ἵππόδρομος ἀμφίς
ἢ τευ σῆμα βροτοῖο πάλοι κατατεθνηῶτος,
ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,
καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης διος Ἀχιλλεύς.
τῷ σὺ μάλ' ἐγχρίμψας ἐλάαν σχεδὸν ἄρμα καὶ
ἵππους,
- 335 αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτω ἐνὶ δίφρῳ
ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
κένσαι ὁμοκλήσας, εἴξαι τέ οἱ ἦνία χερσίν.
ἐν νύσση δὲ τοὶ ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφήτω,
ὡς ἂν τοὶ πλήμνη γε δοῦσσεται ἄκρον ἰκέσθαι
- 340 κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
μὴ πως ἵππους τε τρώσης κατὰ θ' ἄρματα ἄξις·
χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείῃ δὲ σοὶ αὐτῷ
ἔσσεται· ἀλλὰ φίλος φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι.
εἰ γὰρ κ' ἐν νύσση γε παρεξελάσησθα διώκων,
- 345 οὐκ ἔσθ' ὅς κέ σ' ἔλῃσι μετάλμενος οὐδὲ παρέλθῃ,
οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρίονα δῖον ἐλαύνει
Ἀδρήστου ταχύν ἵππον, ὅς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν,
ἢ τοὺς Λαομέδοντος, οἱ ἐνθάδε γ' ἔτραφεν ἐσθλοί.
ὡς εἶπων Νέστωρ Νηληϊῆος ἄψ ἐνὶ χώρῃ
- 350 ἔζετ', ἐπεὶ ᾧ παιδί ἐκάστου πείρατ' ἔειπε.
Μηριόνης δ' ἄρα πέμπτος ἐϋτριχας ὀπίσασθ' ἵππους.
ἂν δ' ἔβαν ἐς δίφρους, ἐν δὲ κλήρους ἐβάλλοντο·
πάλλ' Ἀχιλεὺς, ἐκ δὲ κλήρος θόρε Νεστοριῶδαο
Ἀντιλόχου· μετὰ τὸν δ' ἔλαχε κρείων Εὐμηλος·
- 355 τῷ δ' ἄρ' ἐπὶ Ἀτρεΐδης δουρὶ κλειτὸς Μενέλαος,
τῷ δ' ἐπὶ Μηριόνης λάχ' ἐλαυνέμεν· ὕστατος αὐτε
Τυδεΐδης ὄχ' ἀριστος ἐὼν λάχ' ἐλαυνέμεν ἵππους.
στὰν δὲ μεταστοιχί, σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς
τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ· παρὰ δὲ σκοπὸν εἶσεν
- 360 ἀντίθεον Φοῖνικα ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο,
ὡς μεμνέωτο δρόμους καὶ ἀληθειῆν ἀποεῖπτο.
οἱ δ' ἅμα πάντες ἐφ' ἵπποισιν μάλιστα ἄειραν,
πέπληγόν θ' ἰμάσιν, ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσιν
ἐσσυμένως· οἱ δ' ὦκα διέπρησσαν πεδίοιο
- 365 νόσφι νεῶν ταχέως· ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη
ἴστατ' ἀειρομένη ὡς τε νέφος ἢ ἐθύελλα,
χαῖται δ' ἐρρώνοντο μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιο.
ἄρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίναντο πουλυβοτείρῃ,
ἄλλοτε δ' αἴξασκε μετήρορα· τοὶ δ' ἐλατήρες
- γωνιάζει, κι ὅμως η αλογόστρατος παντοῦ στρωτή τρογύρα.
Κάποιου το μνήμα θα 'ν' που πέθανε σε χρόνια περασμένα,
για κι ακροσήμαδο που το 'στησαν παλιών καιρών ανθρώποι'
αυτό είναι το σημάδι που 'βαλε τώρα ο Αχιλλέας ο γαῦρος.
Κι εσύ τ' αμάξια και τ' αλόγατα ξυστά αποδίπτα πέρνα,
και το κορμί σου στο καλόπλεχτο το αμάξι γέρνε μέσα,
ζερβά σου λίγο, και νυμάπιζε και το δεξιό φαρί σου,
και μπήξε του φωνή, λασκάροντας στα χέρια σου τα γκέμια.
Μα το ζερβό σου βάλε το ἄλογο να στρίψει το σημάδι
ξυστά, που να θαρρείς πως πάνω του το κεφαλάρι αγγίζει
- της στέριας ρόδας σου· ὅμως πρόσεξε στην πέτρα μη χτυπήσεις,
να μη λαβώσεις και τ' αλόγατα και σπάσεις και τ' αμάξι,
τρανή στους ἄλλους αναγάλλιαση, ντροπή στον ἴδιο εσένα.
Ἐχε ανοιχτά λοιπόν τα μάτια σου, καλέ μου, και φυλάξου'
τι μια και στρίψεις το ακροσήμαδο λαλώντας τ' αλογά σου,
δε θα σε φτάσει ουτ' ἓνας τρέχοντας, μηδὲ θα σε περάσει,
με τον Αρείονα ἀκόμα πίσω σου κι αν ἔτρεχε το γαῦρο,
το ἀτι του Αδράστου το φτερόποδο, που ἀπὸ θεοῦς κρατοῦσε,
μηδὲ με τ' ἄτια του Λαομέδοντα, που ἐδὼ στην Τροία θραφήκαν.»
Σαν εἶπε τούτα ο γέρο Νέστορας κι αμῆνεψε του γιου του
- το κάθε τι ως την ἄκρη, κάθισε στη θέση του γυρνώντας.
Και πέμπτος ο Μηριόνης ἔξεψε τα ωριότριχα ἀλογά του.
Κι ὅλο στ' αμάξια τότε ἀνέβηκαν και ρίζανε τους κλήρους·
κι ως ο Αχιλλέας τους ἀνατάραζε, πρῶτος πετιέται ο κλήρος
του Αντίλοχου, του γιου του Νέστορα, κι ἀπὸ κοντά του Εὐμηλοῦ'
μετὰ ο Μενέλαος βγαίνει, ο ἀντρώκαρδος υγιὸς του Ατρεῖα, στον
κλήρο,
μετὰ ο Μηριόνης βγαίνει τέταρτος να τρέξει, κι ο Διομήδης,
περίσσια ο κάλλιος τους, στο αμάξι του στερνὸς να τρέξει βγαίνει.
Κι ως πήραν θέση, το ακροσήμαδο τους ἔδειξε ο Αχιλλέας.
πέρα μακριά στον κάμπο, κι ἔβαλε σιμά του ἐκεῖ να στέκει
- ο ἰσόθεος Φοῖνικας βλεπάτορας, ο ἀκράνης του κυροῦ του,
να 'χει την ἐγνοια του στο τρέξιμο, να πει την πάσα ἀλήθεια.
Κι ἐκεῖνοι ὅλο μαζί πα στ' ἄτια τους σήκωσαν τα μαστίγια,
και τα χτυποῦσαν με τα νιόλουρα, και με φωνές τ' αγγρίζαν,
γιομάτοι ορμή' κι αὐτὰ δρασκέλιζαν φτερόποδα τον κάμπο,
γοργά ἀπὸ τ' ἄρμενα ἀλαργαίνοντας· κι ἀνέβαινε τ' ἀψηλοῦ
κάτω ἀπ' τα στήθη τους σα σύγνεφο για ἀνεμοζάλη η σκόνη,
κι οὐ πλοῦσιες χήτες τους κυμάτιζαν με την πνοή του ἀνέμου'
και μια στη γη τ' αμάξια ἐσοῦρνονταν την πολυθρόφα ἀπάνω,
και μια ψηλά πηδοῦσαν μέτωρα' κι ἐντὸς οὐ ἀμαξολάτες

370 ἔστασαν ἐν δίφροισι, πάτασσε δὲ θυμὸς ἐκάστου
νίκης ἰεμένων· κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἵπποις, οἱ δ' ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ὠκέες ἵπποι
ἄψ ἐφ' ἀλὸς πολιῆς, τότε δὴ ἀρετὴ γε ἐκάστου

375 φαίνεται, ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
αἱ Φηρηπιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι.
τάς δὲ μετ' ἐξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι
Τρώϊοι, οὐδὲ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ'
ἐγγύς·
αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν εἵκτην,

380 πνοιῆ δ' Εὐμήλιοι μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω
θέρμετ'· ἐπ' αὐτῷ γὰρ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην.
καὶ νῦ κεν ἢ παρέλασσε ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν,
εἰ μὴ Τυδέος υἱὶ κοτέσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ῥά οἱ ἐκ χειρῶν ἔβαλεν μάστιγα φαιρινήν.

385 τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο,
οὔνεκα τάς μὲν ὄρα ἔτι καὶ πολὺ μάλλον ἰούσας,
οἱ δὲ οἱ ἐβλάφθησαν ἄνευ κέντροιο θέοντες.
οὐδ' ἄρ' Ἀθηναῖν ἔλεφηράμενος λάθ' Ἀπόλλων
Τυδεΐδην, μάλα δ' ὦκα μετέσσυτο ποιμένα λαῶν,

390 δῶκε δὲ οἱ μάστιγα, μένος δ' ἵπποισιν ἐνήκεν·
ἢ δὲ μετ' Ἀδμήτου υἱὸν κοτέουσε ἔβεβήκει,
ἵππειον δὲ οἱ ἦξε θεὰ ζυγόν· αἱ δὲ οἱ ἵπποι
ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ῥυμὸς δ' ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη.
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκλίσθη,

395 ἀγκώνων τε περιδρῦφθη στόμα τε ρίνάς τε,
θυρήθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι· τῷ δὲ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλησθην, θαλερὴ δὲ οἱ ἔσχετο φωνή.
Τυδεΐδης δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους,
πολλὸν τῶν ἄλλων ἐξάλμενος· ἐν γὰρ Ἀθήνη

400 ἵπποις ἦκε μένος καὶ ἐπ' αὐτῷ κύδος ἔθηκε.
τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδης εἶχε ξανθὸς Μενέλαος.
Ἀντίλοχος δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς εὐοῖο·
ἐμβητον καὶ σφῶν· τιταίνετον ὅτι τάχιστα.
ἦτοι μὲν κείνοισιν ἐρίζεμεν οὐ τι κελεύω

405 Τυδεΐδew ἵπποισι δαΐφρονος, οἷσιν Ἀθήνη
νῦν ὤρεξε τάχος καὶ ἐπ' αὐτῷ κύδος ἔθηκεν·
ἵππους δ' Ἀτρεΐδαο κιχάνετε, μὴ δὲ λίπησθον,
καρπαλίμως, μὴ σφῶν ἐλεγχέειν καταχεύη
Αἶθη θήλυς εὐούσα· τί ἢ λείπεσθε φέριστοι;

στέκαν ολόρθοι, και σπαρτάριζε βαθιά η καρδιά τους, ὅλο
τη νίκη ως λαχταρούσαν και ἔσκουζε καθένas στ' ἄλογο του
να πιλαλοῦν, και αυτά πετούσανε στον κάμπο μες στη σκόνη.
Μα ως το στερνὸ το δρόμο τ' ἄλογο κάναν γοργά, να γύρουν
στο ψαρί πέλαο πίσω, φάνηκε του καθενούς η ἀξίότη.

Πετούσαν τρέχοντας τ' ἀλόγατα, και ἀπ' ὅλα πρώτες πρώτες
του γιου του Ἀδμήτου οι γοργοπόδαρες ξεχύνουνταν φοράδες·
ξοπίσω του του Τρώα τ' ἀλόγατα χιμούσαν τα βαρβάτα,
που 'χε ο Διομήδης, ὄχι αλάργα του, σιμά σιμά του, τόσο
που να θαρρεῖς πως καβαλῖκευαν κάθε στιγμή τ' αμάξι·

και ο Εὐμήλιος πλάτη και ὠμους ἐνίωθε την καφετὴρὴ πνοή τους,
και ὅπως πετούσαν, τα κεφάλια τους ἀπάνω του ακουμπούσαν.
Και θα τον πέρασε, για θα του 'παιρνε τη σιγουριά της νίκης,
αν του Διομήδη ξάφνου ο Ἀπόλλωνας το αστραφερό μαστίγι·
μεσ' ἀπ' τα χέρια του δεν τίναζε στη γη, θυμὸ γιομάτος.
Κι εκείνον ἀπ' το πείσμα κλάματα τον πήραν, τις φοράδες
ἀκόμα πιο γοργά ξανοίγοντας να ξεμακραίνουn μπρος του,
και τα δικά του πίσω που 'μεναν, χωρίς μαστίγι ως τρέχαν.
Ὡστόσο η πονηριά του Ἀπόλλωνα δεν ξέφυγε το μάτι
της Ἀθηνάς, που εχύθη τρέχοντας, και το μαστίγι βάζει

στο χέρι του Διομήδη, δίνοντας και στ' ἄλογά του φόρα.
Μετὰ πεισματωμένη στου Ἀδμήτου το γιο με βιάση τρέχει,
και σπάζει το ζυγὸ ἀπ' τ' αμάξι του· δεξιά ζερβά εχωρίσαν
στη δημοσία οι φοράδες τρέχοντας, και το τιμόνι πέφτει·
και αὐτὸς γκρεμίστη ἀπὸ το αμάξι του κυλώντας πλάι στη ρόδα,
και ἀγκώνες γύρα ολούθε ξέγδαρε και στόμα και ρουθούνια,
και ἀπὰ στα φρύδια του το μέτωπο τσακίστη, και γιομώσαν
δάκρυα τα μάτια του, και πιάστηκε η δυνατὴ φωνή του.
Τότε ο Διομήδης, τα μονόνυχα λαξέοντας φαριά του,
πήρε να τρέχει, πίσω αφήνοντας τους ἄλλους· τι η Παλλάδα

τ' ἄτια του εφτέρωνε, χαρίζοντας τρανή στον ἴδιο δόξα.
Πίσω ο ξανθὸς Μενέλαος ἐρχονταν, ο γιος του Ἀτρέα, τρεχάτος·
και τότε ο Ἀντίλοχος εφώνασε στα γονικά φαριά του:
«Ὀμπρός και σεις, βιαστείτε! Γρήγορα τραβάτε ὅσο μπορείτε!
Να παραβγεῖτε δε σας γύρεψα μαθὲς ἐγὼ μ' εκείνα,
του ἀντρόκαρδου Διομήδη τ' ἄλογο, που τώρα γρηγοράδα
τους ἔδωκε η Ἀθηνά, χαρίζοντας τρανή στον ἴδιο δόξα·
καν ὁμως του Μενέλαου τ' ἄλογο προφτάστε χέρι χέρι,
πίσω μη μένετε, και ἀπάνω σας της Αἶθης —μιας φοράδας!—
πέσει η ντροπή. Τι μου αργοσοῦρνεστε, τέτοια φαριά ἀντρειωμένα;

- 410 ὦδε γάρ ἐξερέω, καί μῆν τετελεσμένον ἔσται·
οὐ σφῶϊν κομιδὴ παρὰ Νέστορι ποιμένι λαῶν
ἔσσεται, αὐτίκα δ' ὕμμε κατακτενεῖ ὀξεί χαλκῶ,
αἷ κ' ἀποκηδῆσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον.
ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετον ὄπτι τάχιστα·
- 415 ταῦτα δ' ἐγὼν αὐτὸς τεχνήσομαι ἠδὲ νοήσω
στενωπῶ ἐν ὁδῶ παραδύμεναι, οὐδέ με λήσει.
ὡς ἔφαθ', οἳ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὁμοκλήν
μᾶλλον ἐπιδραμέτην ὀλίγον χρόνον· αἶψα δ' ἔπειτα
στεῖνος ὁδοῦ κοίλης ἴδεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης.
- 420 ῥωχμὸς ἔην γαίης, ἧ χειμέριον ἄλεν ὕδωρ
ἐξέρρηξεν ὁδοῖο, βάθυσε δὲ χώρον ἅπαντα·
τῆ ῥ' εἶχεν Μενέλαος ἀματροχιάς ἀλειίνων.
Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους
ἐκτὸς ὁδοῦ, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν.
- 425 Ἀτρεΐδης δ' ἔδεισε καὶ Ἀντιλόχῳ ἐγεγώνει·
Ἀντίλοχ' ἀφραδέως ἱππάζειαι, ἀλλ' ἄνεχ' ἵππους·
στενωπὸς γὰρ ὁδός, τάχα δ' εὐρυτέρη παρελάσσαι·
μή πως ἀμφοτέρους δηλήσειαι ἄρματι κύρσας.
ὡς ἔφατ', Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυεν
- 430 κέντρῳ ἐπισπέρχων ὡς οὐκ αἴοντι ἑοικώς.
ὄσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίῳ πέλονται,
ὄν τ' αἰζηὸς ἀφήκεν ἀνὴρ πειρώμενος ἦβης,
τόσσον ἐπιδραμέτην· αἶ δ' ἠρώησαν ὀπίσσω
Ἀτρεΐδω· αὐτὸς γὰρ ἔκων μεθέηκεν ἐλαύνειν
- 435 μὴ πως συγκύρσειαν ὁδῶ ἐνὶ μώνυχας ἵπποι,
δίφρους τ' ἀντρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ
ἐν κονίησι πέσοιεν ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.
τὸν καὶ νεικίῳ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ' οὐ τις σεῖο βροτῶν ὀλωότερος ἄλλος·
- 440 ἔρρ', ἐπεὶ οὐ σ' ἔτυμόν γε φάμεν πεπνύσθαι Ἀχαιοί.
ἀλλ' οὐ μὰν οὐδ' ὦς ἄτερ ὄρκου οἴση ἄεθλον.
ὡς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέκλετο φώνησέν τε·
μὴ μοι ἐρύκεσθον μὴ δ' ἔστατον ἀχνυμένῳ κῆρ.
φθῆσονται τούτοισι πόδες καὶ γούνα καμόντα
- 445 ἦ ὑμῖν· ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος.
ὡς ἔφαθ', οἳ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὁμοκλήν
μᾶλλον ἐπιδραμέτην, τάχα δὲ σφισιν ἄγχι γένοντο.
Ἀργεῖοι δ' ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο
ἵππους· τοὶ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίῳο.

Ακούστε τώρα κάποιο λόγο μου, που σίγουρα θα γένει:
Δεν έχει πια ακριβοταγίσματα να ιδείτε από το ρήγα
το Νέστορα· τι ευτύς σας έσφαξε με κοφτερό μαχαίρι,
βραβεῖο πιο δεύτερο αν κερδίσουμε με την οκνιά μας τώρα.
Τρέχτε λοιπόν και κυνηγάτε τα, τα δυνατά σας βάλτε !
Τ' άλλα τα γνοιάζομαι μονάχος μου, θα βρω μαθές τον τρόπο,
στη στενωσιά του δρόμου μπαίνοντας· δεν το ξεχνῶ καθόλου!»
Εἶπε, και τ' απια, που φοβήθηκαν του ρήγα τις φοβέρες,
πήραν με ορμή να τρέχουν πιότερη, και γρήγορα μπροστά του
τη στενωσιά ξεκρίνει ο Αντίλοχος του βουλιαγμένου δρόμου'

τι απ' τα βροχόνερα, που ελίμναζαν η γης είχε καθίσει,
κι ὅλο τον τόπο γύρω εγούβωσαν και χάλασαν το δρόμο.
Στη μέση εκεί ο Μενέλαος έτρεχε, τ' αμάξια μην σκουνητήξουν'
ὅμως ο Αντίλοχος λαξεύοντας ὄξω απ' το δρόμο βγάξει
τους μαύρους του, και πήρε γρήγορα ξοπίσω του να τρέχει.
Και τότε ο γιος του Ατρέα του Αντίλοχου φωνάζει φοβισμένος:
«Δίχως μυαλό τραβάς, Αντίλοχε! Τ' αλόγατά σου βαστά,
τι είναι στενός ο δρόμος. Πέρνα με, σα θα πλατύνει πάλε'
ζημιά, αν σκουνητήξεις με το αμάξι σου, θα κάνεις και στους δυο
μας!»
Αυτά εἶπε, ωστόσο ο γιος του Νέστορα με πιο μεγάλη ακόμη

κεντούσε ορμή να τρέχουν τ' ἄλογα μπροστά, κουφός λες κι ήταν.
Ὅσο ένας δίσκος φτάνει, που έριξε, τινάζοντας τα χέρια,
κάποιος λεβέντης, που τη νιότη του ζητάει να δοκιμάσει,
τόσο και τ' ἄπια του προσπέρασαν, και τ' άλλα έμειναν πίσω,
του γιου του Ατρέα' τι ατός του θέλησε τη φόρα τους να κόψει,
μπας και σκουνητήξουν τα μονόνυχα φαριά τους μες στο δρόμο,
και 'ρθουν τα στεριά αμάξια ανάποδα, και κυλιστούν κι ατοί τους
στον κOURνιαχτό, από τη λαχτάρα τους τη νίκη να κερδέψουν.
Τότε ο ξανθός Μενέλαος χόλιασε μαζί του και φωνάζει:
«Αντίλοχε, ὅσο εσύ κακότεροπος κανείς δε βρίσκειται ἄλλος!

Αἷ να χαθείς! και σε περνούσαμε για γνωστικόν οι Αργίτες!
Μα κι έτσι το βραβεῖο δε γίνεται να πάρεις δίχως ὄρκο!»
Εἶπε' μετά φωνή στ' αλόγατα να τα γκαρδιώσει σέρνει:
«Μη σταματάτε, μην οκνεύετε, κι ας εἴστε πικραμένα'
πιο πρώτα τα δικά τους γόνατα και πόδια θ' αποστάσουν
παρ' ὄ,τι εσάς· τι εκείνα τ' ἄφησεν η νιότη και τα δυο τους.»
Εἶπε, και τ' ἄπια, που φοβήθηκαν του ρήγα τους τα λόγια,
πήραν με ορμή να τρέχουν πιότερη, και τά 'φτασαν σε λίγο.
Κι ωστόσο μαζωμένοι εκάθονταν οι Αργίτες και θωρούσαν
τ' αλόγατα· κι αυτά πετούσανε στον κάμπο, μες στη σκόνη.

- 450 πρῶτος δ' Ἴδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἐφράσαθ' ἵππους· ἦστο γάρ ἐκτὸς ἀγώνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ· τοῖο δ' ἄνευθεν ἐόντος ὁμοκλητῆρος ἀκούσας ἐγνώ, φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα, ὅς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ
- 455 λευκὸν σῆμα τέτυκτο περιτροχὸν ἠῦτε μήνη· στή δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν· ὦ φίλοι Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες οἷος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι ἦε καὶ ὑμεῖς; ἄλλοι μοι δοκέουσι παροῖτεροι ἔμμεναι ἵπποι,
- 460 ἄλλος δ' ἠνίοχος ἰνδάλλεται· αἱ δὲ που αὐτοῦ ἐβλαβεν ἐν πεδίῳ, αἱ κείσ' γε φέρτεραι ἦσαν· ἦτοι γὰρ τὰς πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλοῦσας, νῦν δ' οὐ πη δύναμαι ἰδέειν· πάντη δὲ μοι ὄσσε Τρωϊκὸν ἄμ πεδίον παπταίνετον εἰσορώωντι·
- 465 ἦε τὸν ἠνίοχον φύγον ἠνία, οὐδὲ δυνάσθη εὐ σχεθέειν περὶ τέρμα καὶ οὐκ ἐτύχησεν ἐλίξας· ἐνθά μιν ἐκπεσέειν οἶω σὺν θ' ἄρματα ἄξαι, αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν· ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὕμμες ἀνασταδόν· οὐ γὰρ ἐγώ γε
- 470 εὐ διαγιγνώσκω· δοκέει δὲ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ Αἰτωλὸς γενεῆν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει Τυδεὸς ἵπποδάμου υἱὸς κρατερὸς Διομήδης· τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας· Ἴδομενεὺ τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δὲ τ' ἄνευθεν
- 475 ἵπποι ἀερσιπόδες πολέος πεδίοιο διενται· οὔτε νεωτατὸς ἔσσι μετ' Ἀργείοισι τοσοῦτον, οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε· ἀλλ' αἰεὶ μῦθοις λαβρεύεαι· οὐδέ τί σε χρὴ λαβραγόρην ἔμμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
- 480 ἵπποι δ' αὐταὶ ἔασι παροῖτεραι, αἱ τὸ πάρος περ, Εὐμήλου, ἐν δ' αὐτὸς ἔχων εὐληρα βέβηκε· τὸν δὲ χολωσάμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα· Αἴαν νεῖκος ἄριστε κακοφραδὲς ἀλλὰ τε πάντα δεύεαι Ἀργείων, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
- 485 δεῦρό νυν ἦ τρίποδος περιδῶμεθον ἠὲ λέβητος, ἴστορα δ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω, ὀππότεραι πρόσθ' ἵπποι, ἵνα γνώης ἀποτίνων· ὡς ἔφατ', ὄρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας χωόμενος χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσι·

Πρῶτος ο Ἰδομενεάς τα ξέκρινε, των Κρητικῶν ο ρήγας· τι ὄξω απ' τη μάζωξη, σε ξέφαντο, πολύ ψηλά εκαθόταν και τον αμαξολάτη αγρίκησε, που φώναζε από πέρα, κι απείκασε ποιος ήταν γνώρισε και το ἄλογο απ' το χρώμα, που 'τρεχε ομπρός απ' ὅλα' στο ἄλλο του κορμί ήταν ρούσο, μόνο που 'χε ἄσπρη, στρογγυλή στο μέτωπο σαν το φεγγάρι βούλα. Ορθὸς πετάχτη τότε, στάθηκε, και κράζει στους Αργίτες: « Φίλοι μου εσεῖς, Αργίτες ἄρχοντες και πρωτοκεφαλάδες, θωράτε πέρα εκεί τ' ἀλόγατα και σεις, για εγὼ μονάχα; Σαν ἄλλα τ' ἄλογα μου φαίνονται που τρέχουν τώρα πρῶτα,

σαν ἄλλος δείχνει ο αμαξολάτης τους· κάποια ζημιά οι φοράδες στον κάμπο θα 'παθαν, και που 'τρεχαν ομπρός απ' ὅλα τ' ἄλλα. Κι ὁμως τις εἶδα πρῶτες τρέχοντας να στρίβουν το σημάδι, μα τώρα πουθενά δε φαίνονται· κλωθογουρίζω ολούθε τα μάτια, να τις βρω γυρεύοντας στης Τροίας τον κάμπο μέσα. Του αμαξολάτη τάχα ἐξέφυγαν τα γκέμια, και δεν εἶχε πια πῶς να κυβερνήσει τ' ἄτια του, και λάθεψε ως γυρνούσε; Θαρρῶ και κάτω πῶς γκρεμίστηκε και τσάκισε τ' ἀμάξι, και ξεστράτισαν κι οι φοράδες του στη φόρα τους ἀπάνω. Ὅμως σκωθεῖτε και κοιτάχτε τον και σεις' τι τα δικά μου·

δεν καλοβλέπουν μάτια· θα 'λεγα γι' αὐτόν πῶς εἶναι ωστόσο της Αιτωλίας η φύτρα, ο κύβερνος μες στους Αργίτες τώρα, που ο αλογατὰς Τυδεάς τον γέννησεν—εἶναι ο τρανὸς Διομήδης!» Μα ο γοργοπόδης Αἴαντας τα 'βαλε μαζί του, ο γιος του Οἰλέα: «Ἴδομενεά, πολλὰ τα λόγια σου, πριν καλοῖδεῖς' τι ἀλάργα τ' ἀναεροκυκλοπόδικα ἄλογα στον κάμπο ἀκόμα τρέχουν. Μῆτε και μου εἶσαι ο παραινότερος θαρρῶ μες στους Αργίτες, μῆτε τα μάτια σου καλύτερα ξεκρῖνουν απ' των ἄλλων, μον' εἶσαι πάντα σου μωρόλογος' κι οὐδὲ σου πρέπει ἀλήθεια πολλὰ να λες, τι ἔχει καλύτερους ἐδῶ ἀπὸ σένα κι ἄλλους.

Οι ἴδιες φοράδες τώρα τρέχουνε μπροστά, καθὼς και πρῶτα, του Εὐμήλου λέω, που στέκει ἀπάνω τους με τα λουριά στο χέρι.» Ὅλο θυμὸ του ἀπηλογήθηκε των Κρητικῶν ο ρήγας: «Αἴαντα κακόγνωμε, ο καλύτερος στους τσακωμούς, και στ' ἄλλα μες στους Αργίτες ο χειρότερος· τόσο ἄτσαλη η ψυχὴ σου! Ομπρός, ας βάλουμε και στοίχημα, τριπόδι για λεβέτι, κι ας μπει κριτῆς μας ο Αγαμέμνονας, ο γιος του Ατρέα, να ἰδοῦμε, ποια τα φαριά που πρωτοφτάνουνε, πλερώνοντας να μάθει!» Εἶπε, κι ο γιος του Οἰλέα πετάχτηκε μεμιάς ο γοργοπόδης, θυμὸ γιομάτος, λόγια θέλοντας βαριά να του πετάξει!

490 καί νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένητ' ἀμφοτέροισιν,
εἰ μὴ Ἀχιλλεύς αὐτὸς ἀνίστατο καὶ φάτο μῦθον·
μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσιν
Αἴαν Ἰδομενεύ τε κακοῖς, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
καὶ δ' ἄλλω νεμεσάτων ὅτις τοιαυτὰ γε ῥέζοι.

495 ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράσασθε
ἵππους· οἱ δὲ τάχ' αὐτοὶ ἐπειγόμενοι περὶ νίκης
ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε ἕκαστος
ἵππους Ἀργείων, οἱ δεῦτεροι οἱ τε πάροισιν.
ὡς φάτο, Τυδεΐδης δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων,

500 μάστι δ' αἰὲν ἔλαυνε κατωμαδόν· οἱ δὲ οἱ ἵπποι
ὑπόσ' ἀειρέσθην ῥίμφα πρήσσαντε κέλευθον.
αἰεὶ δ' ἠνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἐβαλλον,
ἄρματα δὲ χρυσῷ πεπυκασμένα κασσιτέρω τε
ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον· οὐδέ τι πολλή

505 γίγνητ' ἐπισσώτρων ἄρματροχίη κατόπισθεν
ἐν λεππῆ κονίη· τῷ δὲ σπεύδοντε πετέσθην.
στή δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι, πολὺς δ' ἀνεκῆκιν ἰδρώς
ἵππων ἕκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε.
αὐτὸς δ' ἕκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανώντος,

510 κλῖνε δ' ἄρα μάστιγα ποτὶ ζυγόν· οὐδὲ μάτησεν
ἴφθιμος Σθέnelος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον,
δῶκε δ' ἄγειν ἐτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα
καὶ τρίποδ' ὠπώνετα φέρειν· ὃ δ' ἔλυεν ὑφ' ἵππου.
τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀντίλοχος Νηληϊῆος ἦλασεν ἵππους

515 κέρδεσιν, οὗ τι τάχει γε, παραφθάμενος Μενέλαον·
ἀλλὰ καὶ ὡς Μενέλαος ἔχ' ἐγγύθεν ὠκέας ἵππους.
ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥα ἄνακτα
ἔλκησιν πεδίοιο πταινόμενος σὺν ὄχεσφι·
τοῦ μὲν τε φαύουσιν ἐπισσώτρου τρίχες ἄκραι

520 οὐραῖαι· ὃ δὲ τ' ἄγχι μάλα τρέχει, οὐδέ τι πολλή
χώρη μεσηγύς πολέος πεδίοιο θέοντος·
τόσσον δὴ Μενέλαος ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
λείπετ'· ἀτὰρ τα πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο,
ἀλλὰ μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠῦ

525 ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης καλλιτριχὸς Αἴθης·
εἰ δὲ κ' ἔπι προτέρω γένητο δρόμος ἀμφοτέροισι,
τῷ κέν μιν παρέλασσε· οὐδ' ἀμφήριστον ἔθηκεν.
αὐτὰρ Μηριόνης θεράπων ἔϋς Ἰδομενῆος
λείπετ' ἀγακλῆος Μενελάου δουρὸς ἐρωήν·

530 βάρδιστοι μὲν γὰρ οἱ ἔσαν καλλιτριχὸς ἵπποι,
ἠκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἄρμ' ἐν ἀγῶνι.
υἱὸς δ' Ἀδμήτιοιο πανύστατος ἦλυθεν ἄλλων
ἔλκων ἄρματα καλά ἐλαύνων πρόσσοθεν ἵππους.
τὸν δὲ ἰδὼν ὦκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,

καὶ τότε πια ο καβγάς τους θα 'παιρνε ν' ανάψει κι άλλο ακόμα,
αν ο Αχιλλέας ευτύς δε σκώνουνταν να τους μιλήσει ατός του:
« Αφήστε τώρα τα μαλώματα πια, Ἰδομενεά, στην ἀκρη,
Αἴαντα, και συ, και τα πικρόλογα' δε σας ταιριάζουν, ὄχι'
Εσεις και με ἄλλον θα τα βάζατε, παρόμοια αν ἐφερνόταν.
Ὅμπρός, καθίστε εδῶ στη μάζωξη και τ' ἄλογα θωράτε'
τι εκείνοι να κερδέψουν βιάζονται τη νίκη, κι ὅπου να 'ναι
φτάνουν εδῶ, και τότε τ' ἄλογα τ' Ἀργίτικα ο καθείς σας
θα καλοῖδεῖ, ποια πίσω ἀπόμειναν και ποια δρομοῦνε πρῶτα.»
Εἶπε, και να ο Διομήδης τρέχοντας που σίμωνα ἀπὸ πέρα,

κι ὄλο χτυπούσε ἀπά στις πλάτες τους με το μαστίγι τ' ἄτια,
κι αὐτά, ψηλά πηδώντας, βιάζονται το δρόμο να τελέψουν.
Κι ο ἀμαξολάτης πᾶνω εχάνουνταν στον κουρνιαχτὸ που ασκώναν
και πίσω απ' τ' ἄτια τα γοργόποδα το αμάξι ερχόταν, που 'χε
πλουμιά κι ἀπὸ καλάι και μάλαμα· και μόλις που εχαράζαν
στη σκόνη τη βαθιά τ' ἀχνάρια τους της ρόδας τα στεφάνια
ξοπίσω' και τα δυο τ' ἀλόγατα σαν αστραπῆ πετούσαν.
Κι εστάθη αναμεσὸς στη σύναξη, και σπειρωτὸς ἰδρώτας
στη γης απ' των ἀλόγων στάλαζε το σβέρκο και τα στήθη.
Κι ατός του ἐπήδηξε απ' τ' ὀλόφωτο το αμάξι ἀπά στο χῶμα,

γεργὸ ακουμπώντας το μαστίγι του πα στο ζυγὸ. Δε χάνει
τότε καιρὸ κι ο γαῦρος Σθέnelος, μον' το βραβεῖο τρεχάτος
παίρνει και δίνει στους συντρόφους του, το αρβαλωτὸ λεβέτι
και τη γυναῖκα' και τ' ἀλόγατα γοργὰ ξεζεύει ατός του.
Ξοπίσω του ἐφτασεν ο Αντίλοχος κεντρίζοντας τους μαύρους,
που το Μενέλαο πριν προσπέρασε με δόλο, κι ὄχι ἀξιοτή'
μα κι ἔτσι εκείνος τον εζύγωνε με τα γοργὰ του τ' ἄτια.
Ὅσο σιμὰ εἶναι η ρόδα στο ἄλογο, το βασιλιά που σέρνει
μέσα στο αμάξι του, και χύνεται στον κάμπο δρασκελώντας,
κι οι τρίχες της ουράς του ἀγγίζουνε της ρόδας ἀκρη ἀκρη

το γύρο, ως κυκλοφέρνει τρέχοντας σιμὰ τους, μήτε ο τόπος
πολὺς αναμεσὸ τους, το ἄλογο σαν τρέχει μες στον κάμπο·
τόσο εἶχε μόνο απ' τον Αντίλοχο πίσω ο Μενέλαος μείνει,
κι ὁμως πιο πριν ξοπίσω του ἐρχονται ως ἕνα δισκοπέτι.
Ὡστόσο γρήγορα τον ἐφτασε, τι ὄλο και πιο με φόρα
η Αἴθη, η φοράδα του Ἀγαμέμνονα, χιμούσε η ομορφοτριχά.
Κι αν εἶχαν κι ἄλλο δρόμο να 'τρεχαν ἀκόμα οι δυο τους τότε,
θα τον περνούσε, ἀξεσυνέριστα τη νίκη παίρνοντας του.
Μετά ο Μηριόνης φτάνει, ο σύντροφος του Ἰδομενεά του γαῦρου,
απ' το Μενέλαο τον περιλαμπρο μια κονταριά πιο πίσω·

τι απ' ὄλα ἔλαχαν πιο ἀργοσάλευτα τα ωριότριχα ἄλογα του,
κι ατός του πιο ἀχαμνὸς ἀλόγατα να κυβερνά σε ἀγώνες.
Στερνὸς ο γιος ερχόταν του Ἀδμήτου, κι ἐσερνε πίσω ατός του
τ' ὁμορφο αμάξι του, τ' ἀλόγατα μπροστά του πιλαλώντας.
Κι ὅπως τον εἶδε, ο φτεροπόδαρος τον πόνεσε Ἀχιλλέας,

535 στάς δ' ἄρ' ἐν Ἀργείοις ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·
λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους·
ἀλλ' ἄγε δὴ οἱ δῶμεν ἀέθλιον ὡς ἐπεικέξ
δεύτερ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα φερέσθω Τυδέος υἱός,
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνηον ὡς ἐκέλευε.

540 καὶ νῦ κέ οἱ πόρεν ἵππον, ἐπήνησαν γὰρ Ἀχαιοί,
εἰ μὴ ἄρ' Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός
Πηλεΐδην Ἀχιλλῆα δίκη ἡμίψατ' ἀναστάς·
ὦ Ἀχιλεῦ μάλα τοι κεχολύσομαι αἶ κε τελέσσης
τοῦτο ἔπος· μέλλεις γὰρ ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον

545 τὰ φρονέων ὅτι οἱ βλάβεν ἄρματα καὶ ταχέ' ἵππου
αὐτός τ' ἔσθλος ἔων· ἀλλ' ὠφελεν ἀθανάτοισιν
εὐχεσθαι· τό κεν οὐ τι πανύστατος ἦλθε διώκων.
εἰ δέ μιν οἰκίρεις καὶ τοι φίλος ἔπλετο θυμῷ
ἔστι τοι ἐν κλισίῃ χρυσὸς πολὺς, ἔστι δὲ χαλκός

550 καὶ πρόβατ', εἰσὶ δέ τοι δμῳαὶ καὶ μώνυχες ἵπποι·
τῶν οἱ ἔπειτ' ἀνελών δόμεναι καὶ μείζον ἄεθλον
ἢ καὶ αὐτίκα νῦν, ἵνα σ' αἰνήσωσιν Ἀχαιοί.
τὴν δ' ἐγὼ οὐ δώσω· περὶ δ' αὐτῆς πειρηθήτω
ἀνδρῶν ὅς κ' ἐθέλησιν ἐμοὶ χεῖρεσσι μάχεσθαι.

555 ὡς φάτο, μείδῃσεν δὲ ποδάρκης διος Ἀχιλλεύς
χαίρων Ἀντιλόχῳ, ὅτι οἱ φίλος ἦεν ἐταῖρος·
καὶ μιν ἄμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίλοχ', εἰ μὲν δὴ με κελεύεις οἴκοθεν ἄλλο
Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσω.

560 δώσω οἱ θώρηκα, τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων
χάλκεον, ᾧ πέρι χεῦμα φαεινοῦ κασσιτέριοιο
ἀμφιδεδίνηται· πολέος δὲ οἱ ἄξιός ἐσται.
ἦ ῥα, καὶ Αὐτομέδοντι φίλῳ ἐκέλευσεν ἐταίρω
οἰσέμεναι κλισίηθεν· ὃ δ' ὤχετο καὶ οἱ ἔνεικεν,

565 Εὐμήλῳ δ' ἐν χερσὶ τίθει· ὃ δὲ δέξατο χαίρων.
τοῖσι δὲ καὶ Μενέλαος ἀνίστατο θυμὸν ἀχεύων
Ἀντιλόχῳ ἄμοτον κεχολωμένος· ἐν δ' ἄρα κήρυξ
χειρὶ σκῆπτρον ἔθηκε, σιωπήσασί τε κέλευσεν
Ἀργείους· ὃ δ' ἔπειτα μετηύδα ἰσόθεος φῶς·

570 Ἀντίλοχε πρόσθεν πεπνυμένε ποῖον ἔρεξας.
ἦσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, βλάβας δὲ μοι ἵππους
τοὺς σοὺς πρόσθε βαλῶν, οἳ τοι πολὺ χεῖρονες
ἦσαν.
ἀλλ' ἄγετ' Ἀργείων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσατε, μὴ δ' ἐπ' ἄρωγι,

κι ἔτσι μιλοῦσε με ανεμάρπαστα μες στους Αργίτες λόγια:
«Να ο πιο τρανός που φτάνει ολόστερνος λαλώντας τ' ἄλογα του!
Ομπρός, ελατέ να του δώσουμε βραβείο, καθώς ταιριάζει,
το δεύτερο· το πρώτο θα 'λεγα να πάρει ο Διομήδης.»
Αυτά εἶπε, κι ὅλοι τους χαρούμενοι στη γνώμη του συγκλίνουν'

καὶ τὴν φοράδα θὰ τοῦ χάριζε, τὶ οἱ Δαναοὶ τὸ θέλαν,
ὁ Ἀντίλοχος, ὁ γιος τοῦ ἀντρόκαρδου Νεστόρου, ἀν δε σκωνόταν,
στον ἀντρεϊανὸ Ἀχιλλέα τὸ δίκιο τοῦ να πεῖ καὶ να φωνάζει:
«Ἀν Ἀχιλλέα, τὸ λόγο ποῦ 'βγαλες τὸν κάνεις πράξη τώρα,
πολύ μαζί σου ἐγὼ θὰ θύμωνα' τὶ τὸ βραβείο μου παίρνεις,
τάχα πῶς ἔσπασε τὸ ἀμάξι τοῦ, σκόρπισαν τ' ἄλογα τοῦ,
κι ἀτὸς τοῦ, ὅσο καλὸς, γκρεμίστηκε' μ' ἀν στους θεοὺς ευκλιόταν,
ὡς πρέπει, ολόστερνος δε θὰ 'ρχουνταν, πιο πίσω ἀπὸ τους
ἄλλους.
Μ' ἀν τὸν λυπάσαι καὶ στα σπλάχνα σου γι' αὐτὸν ἀγάπη νιώθεις,
ἔχεις χαλκὸ, κι ἔχεις καὶ μάλαμα περίσσιο στο καλύβι,

κι ἔχεις καὶ σκλάβες καὶ μονόνυχα φαριά κι ἀρνιά καὶ γίδες·
πάρε ἀπ' αὐτὰ μετὰ καὶ δώσε τοῦ πιο πλούσιο ἀκόμα δῶρο,
για τώρα ευτύς ἐδῶ, χαρούμενοι κι οἱ Ἀργίτες να συγκλίνουν.
Μα ἐγὼ δε δίνω τὴν φοράδα μου, κι ομπρός, ἀς δοκιμάσει
ὅποιοι βολεῖ να 'ρθεῖ για χάρη τῆς μαζί μου να παλέψει!»
Ἔτσι μιλοῦσε, κι ἀχνογέλασε στὸν ἀκριβὸ τοῦ ἀκράνη
τότε ὁ Ἀχιλλέας ὁ φτεροπόδαρος, χαρούμενος μαζί τοῦ,
καὶ κρᾶζοντας τὸν με ανεμάρπαστα τοῦ συντυχαίνει λόγια:
«Αὐτὸ ποῦ ἐζήτησες, Ἀντίλοχε, θὰ σου τὸ κάνω τώρα,
κι ἕνα ἄλλο δῶρο ἀπ' τὸ καλύβι μου στὸν Εὐμήλο θὰ δώσω.

Θὰ τοῦ χάρισω ἐγὼ τὸ θώρακα, τοῦ Ἀστεροπαίου ποῦ ἐπήρα,
τὸ χάλκινο, χυτὸ ποῦ ζώνει τὸν καλαὶ τρογύρα ολοῦθε,
κι ἀστράφτει μες στο φῶς ἀλάκερος' μεγάλο βίος ἀξίζει.»
Εἶπε, κι ευτύς τὸν Αὐτομέδοντα, τὸ σύντροφο τοῦ, κρᾶζει
να τοῦ τὸν φέρε ἀπ' τὸ καλύβι τοῦ' κι ἐκεῖνος πᾶει, τὸν φέρνει,
καὶ βάζει τὸν στα χέρια τοῦ Εὐμήλου, ποῦ ὅλο χαρὰ τὸν δέχτη.
Μα τότε κι ὁ Μενέλαος βρᾶζοντας σηκώθη ἀναμεσὸ τους,
με τὸν Ἀντίλοχο ἀκατάπαυτα θυμώνοντας· κι ὁ κρᾶχτης
τὸ σκῆπτρο βάζει μες στα χέρια τοῦ, καὶ να σιωπάσουν ὅλοι·
προστάζει οἱ Ἀργίτες· τότε μίλησεν ὁ ἰσόθεος ἀντρας κι εἶπε:

«Ἐσὺ ἦσουν γνωστικός, Ἀντίλοχε, μα τὶ 'ναι αὐτὰ ποῦ κάνεις;
Καὶ τὴν ἀξία μου τώρα ἐντρόπιασες καὶ τ' ἄπια ἀντίσκομῆς μου,
μπροστὰ τους τὰ δικά σου βάζοντας, ποῦ πιο ἀχαμνὰ πολὺ 'ναι.
Καὶ τώρα ομπρός, Ἀργίτες ἀρχοντες καὶ πρωτοκεφαλάδες,
ἀκριβοδίκια ἐδῶ δικάστε μας· δε θέλω ἐγὼ κανένας
να πεῖ ἀπὸ τους Ἀονίτες κάποτε τοὺς ναλκοθωρακάτους:

575 μή ποτέ τις εἴπρην Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
 Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βησάμενος Μενέλαος
 οἴχεται ἵππον ἄγων, ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἦσαν
 ἵπποι, αὐτὸς δὲ κρείστων ἀρετῇ τε βίη τε.
 εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, καὶ μ' οὐ πινά φημι

580 ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται.
 Ἀντίλοχ' εἰ δ' ἄγε δεῦρο διοτρεφές, ἢ θέμις ἐστί,
 στάς ἵππων προπάροιθε καὶ ἄρματος, αὐτὰρ
 ἰμάσθλην
 χερσὶν ἔχε ῥαδιήν, ἧ περ τὸ πρόσθεν ἔλαυνες,
 ἵππων ἀπάμενος γαίηοχον ἐννοσίγαιον

585 ὄμνυθι μὴ μὲν ἐκὼν τὸ ἐμὸν δόλω ἄρμα πεδῆσαι.
 τὸν δ' αὐτ' Ἀντίλοχος πεπνυμένος ἀντίον ἠῦδα·
 ἄνσχεο νῦν· πολλὸν γὰρ ἔγωγε νεώτερός εἰμι
 σεῖο ἄναξ Μενέλαε, σὺ δὲ πρότερος καὶ ἀρείων.
 οἴσθ' οἶαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι·

590 κραιπνότερος μὲν γὰρ τε νόος, λεπτή δὲ τε μήτις.
 τῷ τοι ἐπιπλήτῳ κραδίη· ἵππον δὲ τοι αὐτὸς
 δῶσω, τὴν ἀρόμην. εἰ καὶ νῦ κεν οἴκοθεν ἄλλο
 μεῖζον ἐπαιτήσῃς, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι
 βουλοίμην ἢ σοὶ γε διοτρεφές ἤματα πάντα

595 ἐκ θυμοῦ πεσέειν καὶ δαίμοσιν εἶναι ἀλιτρός.
 ἦ ῥα καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
 ἐν χεῖρεσσι τίθει Μενελάου· τοῖο δὲ θυμὸς
 ἰάνθη ὡς εἴτε περὶ σταχέουσιν ἔερση
 λῆϊο ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·

600 ὡς ἄρα σοὶ Μενέλαε μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἀντίλοχε νῦν μὲν τοι ἐγὼν ὑποείξομαι αὐτὸς
 χωόμενος, ἐπεὶ οὐ τι παρήορος οὐδ' ἀεσίφρων
 ἦσθα πάρος· νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη.

605 δεῦτερον αὐτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν.
 οὐ γὰρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν.
 ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πολλὰ πάθεις καὶ πολλὰ μόγησας
 σὸς τε πατὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀδελφεὸς εἶνεκ' ἐμεῖο·
 τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον

610 δῶσω ἐμὴν περ ἐοῦσαν, ἵνα γνῶσιν καὶ οἶδε
 ὡς ἐμὸς οὐ ποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής,
 ἦ ῥα, καὶ Ἀντιλόχοιο Νοήμονι δῶκεν ἑταίρω
 ἵππον ἄγειν· ὃ δ' ἔπειτα λέβηθ' ἔλε παμφανώνοντα.
 Μηριόνης δ' ἀνάειρε δῶω χρυσοῖο τάλαντα

„Τότε ο Μενέλαος τον Αντίλοχο ζορίζοντας του πήρε με δόλο τη φοράδα· τ' άτια του περίσσια πιο αχαμνά 'ταν, μα πιο τρανό το βασιλίκι του, πιο πλήθια η δύναμη του." Όμως θα κρίνω εγώ μονάχος μου, κι ούτε Αχαιός κανένας

θα 'χει μαζί μου λέω παράπονο· τι θα 'ναι δίκια η κρίση: Αντίλοχε αντρειανέ, για ζύγωσε, κι όπως ορίζει η τάξη, στάσου στο αμάξι ομπρός και στ' άτια σου, και κράτα και στο χέρι το λυγρό μαστίγι, τ' άλογα που πριν με αυτό λαλούσες· και στ' άτια το δεξί σου βάζοντας, στον Ποσειδῶνα ορκίσου πως δεν αμπόδισες ξεπίτηδες το αμάξι μου με δόλο.» Και τότε ο γνωστικός Αντίλοχος απηλογια του δίνει: « Τρανέ Μενέλαε, μη συχύζεσαι, τι εγώ μπροστά σου στέκω πολύ πιο νιος, και συ στη δύναμη περνάς με και στα χρόνια. Του άγουρου τ' άπρεπα καμώματα τα ξερεῖς δίχως άλλο'

τι ο νους του παίρνει αγέρα γρήγορα, κι είναι αχαμνή η βουλή του. Γι' αυτό και τώρα υπομονέψου το, και τη φοράδα ατός μου θα σου τη δῶσω, αυτη που εκέρδισα' κι ακόμα από δικού μου τίποτα αν ήταν άλλο που 'θελες, ευτός θα το 'χα κάλλιο να σου το δῶσω, αρχοντογέννητε, παρά να με μισήσουν ὄλο οι θεοί, και την αγάπη σου να χάσω εγώ για πάντα.» Εἶπε, και παίρνει ο γιος του αντρόκαρδου Νεστόρου τη φοράδα, και στο Μενέλαο παραδίνει τη· κι εκεινου ευτός το σπλάχνο γλύκανε εντός του. Πῶς ολόγουρα πέφτει η δροσιά στα στάχια, σαν πήραν τα σπαρτά και ψῶμωσαν, κι οι κάμποι τρικυμίζουν

ὄμοια και σε, Μενέλαε, γλύκανε το σπλάχνο τότε εντός σου· και κράζοντας τον με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια: «Για τώρα ατός μου θέλω, Αντίλοχε, ν' αφήσω το θυμό μου' τι εσύ δεν ἦσουν ασυλλόγιστος μηδὲ άμυαλος ποτέ σου' κι ήταν η νιότη που σου γύρισε το νου για λίγο τώρα. Μα άλλη φορά να παίζεις άσκημα μη θες με πιο τρανούς σου' τι άλλος Αργίτης δε θα μου άλλαζε τόσο εύκολα τη γνώμη. Μα ωστόσο εσύ για μένα εμόχτησες πολύ, πολλά ἔχεις πάθει, μαζί κι ο αντρόκαρδος ο κύρης σου και το τρανό σου αδέρφι. Γι' αυτό σου κάνω, αφού μου πρόσπεσες, τη χάρη' τη φοράδα,

κι ας είναι και δικιά μου, πάρε τη, να μάθουν κι ὄλοι ετούτοι πως άσπλαχνη καρδιά κι αμέρωτη δεν εἶχα εγώ ποτέ μου.» Εἶπε, καὶ δίνει στο Νοήμονα, του Αντίλοχου το φίλο, το άλογο ευτός, κι ατός του εκράτησε το αστραφερό λεβέτι. Και το νουσαάφι. τα δυο τάλαντα. πήρε μετὰ ο Μηριόνης.

615 τέτατος, ὡς ἔλασεν. πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον,
ἀμφίθετος φιάλη· τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεύς
Ἀργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων, καὶ ἔειπε παραστάς·
τῆ νῦν, καὶ σοὶ τοῦτο γέρον κειμήλιον ἔστω
Πατρόκλοιο τάφου μνήμη· ἔμμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' αὐτόν

620 ὄψη ἐν Ἀργείοισι· δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον
αὐτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεται, οὐδὲ παλαίσεις,
οὐδ' ἔτ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσειαι, οὐδὲ πόδεσσι
θεύσειαι· ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
ὡς εἶπων ἐν χερσὶ τίθει· ὃ δ' ἐδέξατο χαίρων,

625 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα φίλος πόδες, οὐδέ τι χεῖρες
ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαῖσσονται ἔλαφραί.
εἶθ' ὡς ἠβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἶη

630 ὡς ὅποτε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ
Βουπρασίω, παῖδες δ' ἔθεσαν βασιλῆος ἄεθλα·
ἐνθ' οὐ τίς μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένητ', οὐτ' ἄρ' Ἐπειῶν
οὐτ' αὐτῶν Πυλίων οὐτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
τύξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Ἴηνοπος υἱόν,

635 Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέστη·
ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον ἐσθλὸν ἐόντα,
δοῦρι δ' ὑπεῖρεβαλον Φυλιῆά τε καὶ Πολύδωρον.
οἴοισίν μ' ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε
πλήθει πρόσθε βαλόντες ἀγασσάμενοι περὶ νίκης,

640 οὐνεκα δὴ τὰ μέγιστα παρ' αὐτόθι λείπετ' ἄεθλα.
οἱ δ' ἄρ' ἔσαν διδυμοὶ· ὃ μὲν ἔμπεδον ἠνιόχευεν,
ἔμπεδον ἠνιόχευ', ὃ δ' ἄρα μάστιγι κέλευεν.
ὡς ποτ' ἔον· νῦν αὐτὲ νεώτεροι ἀντιῶντων
ἔργων τοιοῦτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γῆραϊ λυγρῷ

645 πείθεσθαι, τότε δ' αὐτὲ μετέπρεπον ἠρώεσσιν.
ἀλλ' ἴθι καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτερεῖζε.
τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ,
ὡς μευ αἰεὶ μέμνησαι ἐνήεος, οὐδέ σε λήθω,
τιμῆς ἧς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.

650 σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.
ὡς φάτο, Πηλεΐδης δὲ πολὺν καθ' ὄμιλον Ἀχαιῶν
ᾤχετ', ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλεΐδαο.
αὐτὰρ ὃ πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα·
ἠμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι

655 ἐξέτε' ἀδμήτην, ἣ τ' ἀλγίστη δαμάσασθαι·
τῷ δ' ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.
στῆ δ' ὀρθός καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἄτρεΐδῃ τε καὶ ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἄνδρες δῶμα περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὦ περ ἀρίστω,

σαν που ῥθε τέτατος· κι ως ἔμενε πια το βραβείο το πέμπτο,
η κούπα η δίγουβη, του Νέστορα τη χάρισε ο Αχιλλέας.
Κι ως ἦρθε ομπρός του μες στη σύναξη βασιτώντας τη, του λέει:
« Δέξου και συ την κούπα, γέροντα, και φύλαχ'τη, απ' το ξόδι
να 'χεις μια θύμηση του Πάτροκλου' τι πια μες στους Αργίτες

δε θα τον δεις ποτέ σου· χάρισμα σου δίνω αυτό να το 'χεις'
τι μήτε στην πυγμής το αγώνισμα θα πάρεις μέρος τώρα,
κι ουδέ και στο κονταροχτύπημα, κι ουδέ στην πάλη, κι ουτε
θα βγεις να τρέξεις· τα γεράματα σ' ἔχουν πλακώσει τα ἔρμα!»
Ἐτσι μιλώντας του την ἔδωκε, κι αυτός την αποδέχτη
ὄλο χαρά, και με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Γιε μου, ὄλα τούτα που μου μίλησες σωστά καὶ δίκια αλήθεια'
τι δε με ακούν, καλέ, τα γόνατα πια τώρα, ουδέ τα χέρια
σαλεύουν σαν και πριν ανάλαφρα δεξόζερβα στους ὤμους.
Αχ, νιος και να 'μουν, αξεθύμαστη τη δύναμη μου να 'χα,

σαν τότε, στο Βουπράσιο που 'γινε του Αμαρυγκέα το ξόδι,
· στην Επειῶν το κάστρο, κι ἔστησαν οι γιοί του ρήγα αγώνες·
τι εκεί δε στάθηκε παρόμοιος μου μήτε Επειός κανένας
μήτε Αιτωλός αλήθεια αντρόψυχος, και μήτε καν Πυλιώτης.
Στην πυγμαχία του Ηνόπου ἐνίκησα το γιο, τον Κλυτομήδη,
στην πάλη τον Αγκαῖο, που ἀντίμαχος μου ἐστάθη, απ' την
Πλευρώνα·
τον Ἴφικλο στο δρόμο ἐπέρασα, κι ας ἦταν φτεροπόδης,
και στο κοντάρι τον Πολύδωρο και το Φυλέα κερδίζω.
Στ' ἄλογα μόνο με προσπέρασαν οι γιοι του Αχτόρου τότε,
που ἦτανε δυο και πίσω με ἀφησαν, τη νίκη λαχαρώντας·

τι ἐδῶ τα πιο τρανά μας πρόσμεναν βραβεῖα μες σ' ὄλα τ' ἄλλα'
κι ἦταν ἀδέρφια διδυμάρικα· τα γκέμια ἐκράτα ο πρώτος,
τα γκέμια ἐκράτα αὐτός, κι ο δεύτερος μαστίγωνε τους μαύρους.
Τέτοιος ἐστάθηκα μ' ἄς γνοιάζονται πια τώρα οι νιότεροί μου
σ' ἔτοιες δουλειές. Κι ἐγώ, που τ' ἄραχλα γεράματα με ζώσαν,
αναμερίζω, κι ας ξεχώριζα στους ἀντρειωμένους τότε.
Μα τώρα σύρε, για το σύντροφο ξακλούθα τους αγώνες,
κι αὐτό το παίρνω ἐγὼ χαρούμενος, και φραίνεται η καρδιά μου
που δεν ξεχνάς με (τι σε ἀγάπησα κι ἐγώ) και το θυμάσαι
να με τιμάς, σαν που ταιριάζει μου μες στους Αργίτες ὄλους.

Οι ἀθάνατοι γι' αὐτά ας σου δώσουνε τ' ὄ,τι ποθεῖ η καρδιά σου!»
Αὐτά εἶπε, κι ο Αχιλλέας ξανάγυρε μες στο πολὺ τ' ἀσκέρι,
τα λόγια τα καλὰ του Νέστορα σαν ἀκουσε ως την ἀκρη.
Και τότε τα βραβεῖα της ἀσπλαχνης της πυγμαχίας πιθῶνεί
φέρνει και δένει μπρος στη σύναξη γομάρικο μουλάρι,
εξάχρονο, ἀστρωτο, που ζόρικο πολὺ'να να το στρώσεις.
Κι ἀκόμα βάζει κούπα δίγουβη να πάρει ο νικημένος.
Ορθός στη μέση τότε στέκοντας στους Αχαιοὺς φωνάζει:
« Υγιέ του Ατρέα και σεις ἐπίλοιποι καλαντρειωμένοι Αργίτες,
ἀντρες για τούτα δυο ας φωνάξουμε, τους πιο τρανοὺς, ολόρθοι

- 660 πύξ μάλ' ἀνασχομένω πεπληγέμεν· ὦ δέ κ' Ἀπόλλων
δῶη καμμονήν, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί,
ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κλισίην δὲ νεέσθω·
αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἶσεται ἀμφικύπελλον.
ὥς ἔφατ', ὄρνυτο δ' αὐτίκ' ἀνήρ ἠῦς τε μέγας τε
- 665 εἰδὼς πυγμαχίης υἱὸς Πανοπήος Ἐπειός,
ἄψατο δ' ἡμίονου ταλαεργοῦ φώνησέν τε·
ἄσσον ἴτω ὅς τις δέπας οἶσεται ἀμφικύπελλον·
ἡμίονον δ' οὐ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν
πυγμῆ νικήσαντ', ἐπεὶ εὐχομαι εἶναι ἄριστος.
- 670 οὐχ ἄλις ὅτι μάχης ἐπιδεύομαι; οὐδ' ἄρα πῶς ἦν
ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι.
ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
ἀντικρὺ χροῖα τε ῥήξω σὺν τ' ὅστέ' ἀράξω.
κηδεμόνες δὲ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὐθι μενόντων,
- 675 οἳ κέ μιν ἐξοίσουσιν ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.
ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.
Εὐρύταλος δὲ οἱ οἶος ἀνίστατο ἰσόθεος φῶς
Μηκιστῆος υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος,
ὅς ποτε Θήβας δ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο
- 680 ἐς τάφον· ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας.
τὸν μὲν Τυδεΐδης δουρὶ κλυτὸς ἀμφεπονεῖτο
θαρσύνων ἔπεσιν, μέγα δ' αὐτῷ βούλετο νίκην.
ζῶμα δὲ οἱ πρῶτον παρακάββαλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
δῶκεν ἰμάντας εὐτμήτους βοῶς ἀγραύλοιο.
- 685 τῷ δὲ ζῶσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα,
ἄντα δ' ἀνασχομένω χερσὶ στιβαρήσιν ἄμ' ἄμφω
σὺν ῥ' ἔπεσον, σὺν δὲ σφι βαρεῖται χεῖρες ἔμιχθεν.
δεινὸς δὲ χρομάδος γενύων γένετ', ἔρρεε δ' ἰδρῶς
πάντοθεν ἐκ μελέων· ἐπὶ δ' ὄρνυτο δῖος Ἐπειός,
- 690 κόψε δὲ παπτήγαντα παρήϊον· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἔσπῃκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπτε φαιδιμα γυῖα.
ὥς δ' ὄθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθύς
θίν' ἐν φυκίοεντι, μέλαν δὲ ἐ κύμα κάλυπεν,
ὥς πληγείς ἀνέπαλτ'· αὐτὰρ μεγάρθυμος Ἐπειός
- 695 χερσὶ λαβῶν ὠρθωσε· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι,
οἳ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος ἐφέλκομένοισι πόδεσσιν
αἶμα παχὺ πτύοντα κάρη βάλλονθ' ἐτέρωσε·
κάδ δ' ἄλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἶσαν ἄγοντες,
αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον.
- 700 Πηλεΐδης δ' αἶψ' ἄλλα κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα
δεικνύμενος Δαναοῖσι παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς,
τῷ μὲν νικήσαντι μέγαν τριπόδ' ἐμπυριβήτην,
τὸν δὲ δωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσιν ἴπον Ἀχαιοί·
ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ' ἐς μέσσον ἔθηκε,
- να χτυπηθούνε με τους γρόθους τους' και σ' ὅποιον απ' τους δυο
τους
μπρος σε ὀλονών εδῶ τα μάτια μας τη νίκη δώσει ο Φοῖβος,
τη μούλα ας πάρει τη γομάρικη να γύρει στο καλύβι"
κι ο νικημένος τη διπλόγουβη την κούπα θα κερδέψει.»
Αυτὰ εἶπε, κι ο Ἐπειός, ο αντρόκαρδος υἱός του Πανοπέα,
πετάχτη ευτύς, ο αρχοντοκάμωτος της πυγμαχίας τεχνίτης·
βάζει το χέρι στη γομάρικη τη μούλα και φωνάζει:
«Ἄς βγει μπροστά μου ο που τη δίγουβη την κούπα θα κερδέψει'
Αργίτης ἄλλος λέω δε δύναται τη μούλα να μου πάρει,
νικώντας στις γροθιές· καλύτερος δε βρίσκεται ἀπὸ μένα.
- Δε φτάνει τάχα που στον πόλεμο μου λείπει η αξία; τι ἀλήθεια
ὄλα μαζί κανείς δε γίνεται να τα κατέχει πλέρια.
Μ' ἀκούστε τώρα κάποιον λόγο μου, που σίγουρα θα γένει:
Θα του τσακίσω εγὼ τα κόκαλα, θα σκίσω το κορμί του
πέρα για πέρα' ας μείνουν δίπλα του τώρα οι δικοὶ του μόνο,
σα θα 'χει σκοτωθεῖ απ' τα χέρια μου, για να τον κουβαλήσουν!»
Αυτὰ εἶπε, κι ὅλοι γύρω ἀπόμειναν και δεν ἔβγαναν ἀχνα'
ἕνας μονάχα ασκῶθη, ο Ευρύπυλος ο ἰσόθεος, ἀντικρὺ του,
του Ταλαοῦ τ' ἀγγόνι, του ἀρχοντα του Μηκιστέα βλαστάρι,
που πήγε κάποτε στου Οἰδιπόδα, σαν πέθανε, το ξόδι,
- στη Θήβα, κι ὅλους τους ἀπόγονους του Κάδμου ἐνίκησέ τους.
Κι ο ξακουστός Διομήδης ἔτρεξε να τον γνοισαστεῖ, με λόγια
γκαρδιώνοντάς τον τι λαχτάριζε τη νίκη αὐτός να πάρει.
Ζωνάρι γύρα ἀπὸ τη μέση του σφιχτό του βάζει πρῶτα,
μετὰ καλοκομμένα του 'δωσε γερά λουριά ταυρίσια.
Κι ως ζώστηκαν κι οἱ δυο, προχώρεσαν στη μέση ἀπὸ τ' ἀλώνι,
κι ἀντίκτρα ασκώνοντας τα χέρια τους τα σταλωμένα οἱ δυο τους
ο ἕνας στον ἄλλο ἀπάνω εχίμιξε κι ἦρθαν μεμιάς στα χέρια'
και τρίζαν ἀγρία τα σαγόνια τους, κι ολοῦθε το κορμί τους
στάλαζε ἰδρῶτα' κι ο ἀρχοντόγεννος Ἐπειός χιμάει, κι ως ο ἄλλος
- που να του δώσει ολοῦθε κοίταζε, στο μάγουλο χτυπά τον,
κι αὐτὸς πολλήωρα ορθὸς δεν κράτησε· μεμιάς στη γη σωριάστη.
Πῶς στου Βοριά το πρῶτο φύσημα, σαν ο γιαλὸς σγουραίνει
φυκόσπαρτος, ψηλά τινάζονται τα φάρια, και στο κύμα
ξανὰ βουτούν ὁμοια ἐπινάχτηκε κι ἐκεῖνος χτυπημένος.
Τότε ο Ἐπειός ορθὸ τον ἄσκωσε, και γύρα του οἱ σύντροφοι
τον παίρναν ὄξω ἀπὸ τη σύναξη· τα πόδια του σουρνόνταν,
κι αἶμα πηχτὸ ξερνούσε, κι ἐγερνε στο πλάι την κεφαλὴ του.
Κι ως λιγωμένο πια τον ἔβαλαν να κάτσει ἀναμεσὸ τους,
τρέξαν ἐκεῖνοι και τη δίγουβη την κούπα ἐκουβαλήσαν.
- Τότε ο Αχιλλέας προστάζει γρήγορα και φέρνουν ἄλλα πάλε
βραβεῖα για το ἀσπλαχνο το πάλεμα, μπρος στους Αργίτες ὄλους:
τρανὸ τριπόδι σ' ὅποιον κέρδιζε, για τη φωτιά φτιαγμένο,
που οἱ Δαναοί, ὅπως το 'δαν, δώδεκα το ξετιμήσαν βόδια·
κι ἀκόμα μια γυναῖκα σκλάβα του, να πάρει ο νικημένος,

- 705 πολλά δ' ἐπίστατο ἔργα, τῖον δὲ ἐ τεσσαράβιοιον.
στή δ' ὀρθός καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
ὄρνυσθ' οἱ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθον.
ὡς ἔφατ', ὤρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἂν δ' Ὀδυσσεὺς πολύμητις ἀνίστατο κέρδεα εἰδώς.
- 710 ζωσαμένω δ' ἄρα τῷ γε βάτην ἐς μέσσον ἀγῶνα,
ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ σπιβαρῆσιν
ὡς δὲ ἄμειβοντες, τοὺς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων
δύματος ὑψηλοῖο βίας ἀνέμων ἀλειίνων.
τετρίγει δ' ἄρα νῶτα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
- 715 ἐλκόμενα στερεῶς· κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἰδρώς,
πυκναὶ δὲ σμῶδιγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους
αἷματι φοινικόεσσα ἀνέδραμον· οἱ δὲ μάλ' αἰεὶ
νίκης ἰέσθην τρίποδος πέρι ποιητοῖο·
οὐτ' Ὀδυσσεὺς δύνато σφῆλαι οὐδεὶ τε πελάσσαι,
- 720 οὐτ' Αἴας δύνατο, κρατερῆ δ' ἔχεν ἴς Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνίαζον εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς,
δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ
ἦ μ' ἀνείρ', ἦ ἐγὼ σέ· τὰ δ' αὖ Διὶ πάντα μελήσει.
- 725 ὡς εἶπὼν ἀνείρει· δόλου δ' οὐ λήθητ' Ὀδυσσεὺς·
κόψ' ὄπιθεν κώληπα τυχῶν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα,
κάδ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω· ἐπὶ δὲ στήθεσιν Ὀδυσσεὺς
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεύντο τε θάμβησάν τε.
δεύτερος αὐτ' ἀνείρει πολὺτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
- 730 κίνησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονός, οὐδ' ἔτ' ἄειρεν,
ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν· ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω
πλησιοὶ ἀλλήλοισι, μίανθησαν δὲ κονίη.
καὶ νῦ κε τὸ τρίτον αὐτίς ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο καὶ κατέρυκε·
- 735 μηκέτ' ἐρείδεσθον, μὴ δὲ τρίβεσθε κακοῖσι·
νίκη δ' ἀμφοτέροισιν· ἀέθλια δ' ἴσ' ἀνελόντες
ἔρχεσθ', ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί.
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο,
καὶ ῥ' ἀπομορξαμένω κονίην δύσαντο χιτώνας.
- 740 Πηλεΐδης δ' αἰψ' ἄλλα τίθει ταχυήτης ἄεθλα
ἀργύρεον κρητῆρα τετυγμένον· ἔξ δ' ἄρα μέτρα
χάνδανεν, αὐτὰρ κάλλι ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἴαν
πολλόν, ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὐ ἤσκησαν,
Φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
- 745 στήσαν δ' ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ δῶρον ἔδωκαν·
υἱὸς δὲ Πριάμοιο Λυκάονος ὦνον ἔδωκε
Πατρόκλῳ ἥρωϊ Ἰησονίδης Εὐνήος.
καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἄεθλον οὐ ἐτάριοιο,
ὅς τις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο·
- πολυτεχνίτρα, που ὅλοι τέσσερα τὴν ξετιμοῦσαν βόδια.
Ὀρθός στη μέση τότε στέκοντας φωνάζει στους Αργίτες:
« Σκωθεῖτε οἱ δυο που θα παλέψετε και τον αγώνα ετοῦτον!»
Εἶπε, κι ο μέγας Αἴας πετάχτηκεν, ο γιος του Τελαμῶνα,
κι ασκῶθη κι ο Οδυσσεάς, που κάτεχε τέχνες πολλές καὶ δόλους.
- Κι ὡς ζώστηκαν κι οἱ δυο, προχώρησαν στη μέση ἀπὸ τ' ἀλῶνι,
κι ἀγκαλιαστά στο ἀπάλε ἐπιᾶστηκαν με τα γερά τους χέρια,
σαν τις ψαλίδες, που ἀξίος μάστορας πα στη σκεπὴ καρφῶνει
σπιπιού ἀψηλοῦ, να στέκει ἀκλόνητο, σύντας φυσοῦν οἱ ἀνέμοι.
Στα θρασεμένα μέσα χέρια τους, καθὼς μεβιάς τραβοῦσαν,
τρίζαν οἱ ράχες τους, κι ἐχύνουνταν οἱ ἰδρώτας τους ποτάμι,
και τα πλευρά τους κι οἱ ὠμοὶ ἐγέμισαν με μελανιὲς ολοῦθε,
ματοκομμένες, μαυροκόκκινες' μ' αὐτοὶ τη νίκη πάντα
λαχτάριζαν, το καλοδούλετο τριπόδι ποιος θα πάρει.
Μα οὔτε ο Οδυσσεάς μπορούσε σπρώχνοντας στη γη να τον
ξαπλώσει,
- οὔτε κι ο μέγας Αἴας, τι ἀτράνταχτα βαστούσε κι ο Οδυσσεάς.
Ὅμως οἱ Αργίτες πια οἱ πολέμαρχοι σαν πήραν να βαριούνται,
ο μέγας Αἴαντας ἐτσι ἐμίλησεν, ο γιος του Τελαμῶνα:
«Γιε του Λαέρτη ἀρχοντογέννητε, πολύτεχνε Οδυσσεά,
ὅποιος τον ἄλλο ασκῶσει, κι ἔπειτα το θέλει ο Δίας ἀς γένει!»
Αὐτὰ εἶπε, κι ἀψηλά τον ἀσκῶσε' μα κι ο Οδυσσεάς το δόλο
δεν τον ξεχνούσε, μόν' τον κλῶστησε στο γόνατο ἀπο πίσω'
και κείνου ἐλύθη ἡ ορμὴ, κι ἀνάσκελα ξαπλώθη'κι ο Οδυσσεάς
ἐπέσε ἀπάνω του, και ἀσπίσε θωρώνοντας τους τ' ἀσκέρι.
Πῆρε ο Οδυσσεάς μετὰ ο πολὺπταθος να τον ασκῶσει ἀπάνω,
- και λίγο ἀπὸ τη γη τον σάλεψε, μα που να τον ασκῶσει!
Τρικλοποδιὰ του βάζει, κι ἔπεσαν στη γη μαζί κι οἱ δυο τους,
και μες στον κουρνιαχτὸ κυλίστηκαν ο ἕνας στον ἄλλο πλάι.
Τρίτη φορά ξανά θα ρίχνουνταν για να πιαστοῦν στο ἀπάλε,
αν ο Αχιλλέας γοργὰ δε σκῶνουνταν να τους κρατήσῃ ἀτὸς του:
«Αφήστε τώρα πια το πάλεμα και μην καταπονάστε'
κι οἱ δυο νικάτε, κι ἐτσι παίρνοντας το ἴδιο βραβεῖο καθένας
παραμερίστε, κι ἄλλοι να 'ρθοῦνε ν' ἀγωνιστοῦν Αργίτες.»
Εἶπε, κι αὐτοὶ δέχτηκαν πρόθυμα, χωρὶς να παρακούσουν,
κι ἀπ' το κορμὶ τη σκόνη ἐσφούγγιζαν και βαλαν τους χιτώνες.
- Βραβεῖα καινούργια για το τρέξιμο τότε ο Αχιλλέας πιθώνει,
καλόφταστο κροντήρι ολάργυρο, που ἐχώραε λίτρες ἐξί,
κι ἄλλο, στη γης ἀκέρια αν ἐψαχνες, τη χάρη του δεν εἶχε.
Μαστόροιο ξακουστοῖο το δούλεψαν με τέχνη, ἀπ' τη Σιδῶνα,
και Φοίνικες το φέραν σκίζοντας το ἀνταριασμένο κύμα,
κι ὡς στο λιμάνι ἀραξαν φτάνοντας, στο Θόαντα το χάρισαν.
Κι ἦταν αὐτὸ που ο γαῦρος Πάτροκλος εἶχε ἀπ' τον Εὐνήο πάρει
για του Λυκάονα το ξαγόρασμα, του γιου του Πριάμου, τότε.
Τώρα ο Αχιλλέας βραβεῖο στου ἀκράνη του το ἀπίθωνε το ξόδι,
για να το πάρει ο πιο ἀλαφρόποδος ἀπ' ὅλους στον αγώνα.

- 750 δευτέρω αὐ βούν θῆκε μέγαν καὶ πῖονα δημῷ,
 ἡμίταλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθήϊ' ἔθηκε.
 στῆ δ' ὀρθός καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
 ὄρνυσθ' οἱ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
 ὡς ἔφατ', ὄρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχύς Αἴας,
- 755 ἂν δ' Ὀδυσσεὺς πολὺμητις, ἔπειτα δὲ Νέστορος υἱὸς
 Ἀντίλοχος· ὃ γὰρ αὐτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα.
 στάν δὲ μεταστοιχί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς.
 τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
 ἔκφερ' Ὀϊλιάδης· ἐπὶ δ' ὄρνυτο διὸς Ὀδυσσεύς
- 760 ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνιοιο
 στήθεός ἐστι κανών, ὃν τ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσση
 πηγνίον ἐξέγκουσα παρέκ μίτον, ἀγχόθι δ' ἴσχει
 στήθεος· ὡς Ὀδυσσεὺς θέεν ἐγγύθεν, αὐτὰρ ὄπισθεν
 ἴχνια τύπτε πόδεσσι πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι·
- 765 κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' αὐτμένα διὸς Ὀδυσσεύς
 αἰεὶ ρίμφα θέων· ἴαχον δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ
 νίκης ἰεμένω, μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον, αὐτίκ'
 Ὀδυσσεύς
 εὖχετ' Ἀθηναίῃ γλαυκῶπιδι ὃν κατὰ θυμόν·
- 770 κλύθι θεά, ἀγαθὴ μοι ἐπίρροθος ἐλθέ ποδοῖν.
 ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
 γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρά, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξασθαι ἄεθλον,
 ἐνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων, βλάψεν γὰρ Ἀθήνη,
- 775 τῆ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων,
 οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνην πόδας ὡκύς Ἀχιλλεύς·
 ἐν δ' ὄνθου βοέου πλήτο στόμα τε ρῖνάς τε·
 κρητῆρ' αὐτ' ἀνάειρε πολὺτλας διὸς Ὀδυσσεύς,
 ὡς ἦλθε φθάμενος· ὃ δὲ βούν ἔλε φαίδιμος Αἴας.
- 780 στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραυλοιο
 ὄνθον ἀποππύων, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἔειπεν·
 ὦ πόποι ἦ μ' ἐβλαψε θεὰ πόδας, ἦ τὸ πάρος περ
 μήτηρ ὡς Ὀδυσῆϊ παρίσταται ἠδ' ἐπαρήγει.
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασαν.
- 785 Ἀντίλοχος δ' ἄρα δὴ λοισθήϊον ἔκφερ' ἄεθλον
 μειδιῶν, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
 εἰδόσιν ὕμμ' ἐρέω πᾶσιν φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
 ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιότερους ἀνθρώπους.
 Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν,
- Καὶ βάζει βόδι γιὰ τὸ δεύτερο, τρανὸ, καλοθρεμμένο,
 καὶ ἀκόμα γιὰ τὸν τρίτο τάλαντο μισὸ χρυσάφι βάζει.
 Ὀρθὸς στῆ μέσῃ τότε στέκοντας φωνάζει στους Ἀργίτες:
 « Σκωθεῖτε εσεῖς που θα παλέψετε καὶ τὸν ἀγῶνα ἐτούτον!»
 Εἶπε, καὶ ὁ γιος τοῦ Οἰλέα πετάχτηκε μεμιάς ὁ γοργοπόδης,
 μετὰ ὁ Οδυσσεύς ὁ πολυκάτεχος, καὶ ὁ Αντίλοχος ξοπίσω,
 ὁ γιος τοῦ Νέστορα, ἀπ' τοὺς νιότερους ὁ πιο γερός στα πόδια.
 Καὶ ὡς πήραν θέση, τὸ ακροσῆμαδο τοὺς ἔδειξε ὁ Ἀχιλλεύς.
 Καὶ ἀπ' τὸ σημάδι ὅπως ξεκίνησαν, ὁ γιος τοῦ Οἰλέα σε λίγο
 τραβούσε πρῶτος, καὶ ξοπίσω τοῦ χιμούσεν ὁ Οδυσσεύς
- κοντὰ κοντὰ του. Πῶς στῆς ὀμορφῆς τὸ στήθος ἀνυφάντρας
 κοντοζυγώνει τὸ ξυλόχτενο, καθὼς τὸ κρούει, με βιάση,
 τὸ υφάδι ἀπ' τὸ στημόνι ἀνάμεσα περνώντας, καὶ ὡς τὸ στήθος
 τὸ φέρνει· τόσο λίγο πίσω τοῦ δρομούσε καὶ ὁ Οδυσσεύς
 στ' ἀχνάρια τοῦ πατώντας, γύρα τοὺς πρὶν κατακάτσει ἡ σκόνη,
 χύνοντας πίσω τὴν ἀνάσα τοῦ στὴν κεφαλὴ τοῦ ἀπάνω,
 γοργὰ δρομώντας πάντα" καὶ ἔσερναν φωνές οἱ Ἀργίτες ὅλοι.
 Καὶ τὸν γκαρδιῶναν, ὅπως ἔτρεχε τὴ νίκη λαχταρώντας.
 Ξάφνου ὁ Οδυσσεύς, ἐκεῖ που ἐδρόμιζαν καὶ ἦταν κοντὰ να
 φτάσουν,
 τὴ γλαυκομάτα ἀνακαλέστηκε τὴν Ἀθηνά στο νοῦ του:
- «Ἄκου, θεά, καὶ δράμε, δύναμη στα πόδια να μου δώσεις!»
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ ἡ Ἀθηνά τοῦ ἐπάκουσε τὴν προσευκὴ ἡ Παλλάδα,
 καὶ τὸ κορμὶ τοῦ κάνει ἀνάλαφρο, χέρια ψηλά καὶ πόδια·
 καὶ σύντας λίγο πια τοὺς ἔλειπε πα στο βραβεῖο να πέσουν,
 ὁ γαῦρος Αἴας δρομώντας γλίστρησε —τὸν ζάβωσε ἡ Παλλάδα—
 καὶ που ἡ σβουνιά ἀπ' τα βόδια ἀπλώνουνταν τὰ
 βαριμουγκαλάτα,
 που 'χε ὁ Ἀχιλλεύς ὁ φτεροπόδαρος στὸν Πάτροκλο σφαγμένα,
 καὶ γιόμωσαν σβουνιές τὸ στόμα τοῦ καὶ τὰ ρουθούνια ολοῦθε.
 Τότε ὁ Οδυσσεύς ὁ πολυβάσανος ἀσκώνει τὸ κροντήρι,
 πρῶτος ὡς ἔφτασε' πήρε ἔπειτα καὶ ὁ γαῦρος Αἴας τὸ βόδι,
- στάθη τὸ βόδι ἀπὸ τα κέρατα κρατώντας τὸ θρεμμένο,
 καὶ τὶς σβουνιές με βιάση φτύνοντας φωνάζει στους Ἀργίτες:
 «Ὡχού, ἡ θεὰ καὶ πῶς μου μπέρδεψε τὰ πόδια, αὐτὴ που πάντα
 ἴδια μητέρα παραστέκοντας τὸν Οδυσσεῖα συντρέχει!»
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ ὅλοι τότε γέλασαν καλόκαρδοι μαζὶ τοῦ.
 Καὶ παίρνει ὁ Αντίλοχος τ' ὀλόστερνο βραβεῖο μαθὲς στα χέρια
 χαμογελώντας, καὶ ἔτσι μίλησε μες στους Ἀργίτες καὶ εἶπε:
 «θα σας τὸ πω, καὶ ας τὸ κατέχετε καὶ αἰοί σας ὅλοι, φίλοι!
 Τοὺς γεροντότερους οἱ ἀθάνατοι τιμούν καὶ τώρα ἀκόμα·
 τὶ ἀν εἶναι λίγο ὁ Αἴας τρανότερος ἀπ' ὅ,τι ἐγώ, μα τούτος

- 790 οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς προτέρων τ' ἀνθρώπων·
ὠμογέροντα δὲ μίν φασ' ἔμμεναι· ἀργαλέον δὲ
ποσσὶν ἐριδῆσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.
ὥς φάτο, κύδηνεν δὲ ποδώκεα Πηλεΐωνα.
τὸν δ' Ἀχιλεὺς μῦθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
- 795 Ἀντίλοχ' οὐ μὲν τοι μέλεος εἰρήσεται αἶνος,
ἀλλὰ τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.
ὥς εἶπων ἐν χερσὶ τίθει, ὃ δ' ἐδέξατο χαίρων.
αὐτὰρ Πηλεΐδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος
θῆκ' ἕς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα καὶ
τρυφάλειαν
- 800 τεύχεα Σαρπηθόντος, ἃ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα.
στή δ' ὀρθὸς καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
ἄνδρε δῦμα περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὧ περ ἀρίστω,
τεύχεα ἐσσαμένω ταμείχρῳα χαλκὸν ἐλόντε
ἀλλήλων προπάροιθεν ὀμίλου πειρηθῆναι.
- 805 ὀππότερός κε φθῆσιν ὀρεξάμενος χροά καλόν,
ψαύσῃ δ' ἐνδίνων διὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἶμα,
τῷ μὲν ἐγὼ δώσω τόδε φάσγανον ἀργυρόηλον
καλὸν Ἰθρηϊκίον, τὸ μὲν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων·
τεύχεα δ' ἀμφοτέρω ζυγήϊα ταῦτα φερέσθων·
- 810 καὶ σφιν δαίτ' ἀγαθὴν παραθήσομεν ἐν κλισίῃσιν.
ὥς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἄν δ' ἄρα Τυδεΐδης ὦρτο, κρατερός Διομήδης.
οἱ δ' ἔπει οὖν ἐκάτερθεν ὀμίλου θωρήχθησαν,
ἕς μέσον ἀμφοτέρω συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι
- 815 δεινὸν δερκομένω· θάμβος δ' ἔχε πάντας Ἀχαιοῦς.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τρὶς μὲν ἐπήϊξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὀρμήθησαν.
ἐνθ' Αἴας μὲν ἔπειτα κατ' ἀσπίδα πάντοσ' εἴσῃν
νύξ', οὐδὲ χρό' ἴκανεν· ἔρυτο γάρ ἐνδοθι θώρηξ·
- 820 Τυδεΐδης δ' ἄρ' ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μέγαλοιο
αἰὲν ἐπ' αὐχένι κῦρε φαεινοῦ δουρὸς ἄκωκῆ.
καὶ τότε δὴ ῥ' Αἴαντι περιδείσαντες Ἀχαιοὶ
παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια ἴσ' ἀνελέσθαι.
αὐτὰρ Τυδεΐδῃ δῶκεν μέγα φάσγανον ἦρωσ
- 825 σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ εὐτμήτῳ τελαμώνι.
αὐτὰρ Πηλεΐδης θῆκεν σόλον αὐτοχόωνον
ὄν πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα σθένος Ἡετίωνος·
ἀλλ' ἦτο τὸν ἔπεφνε ποδάρκης διὸς Ἀχιλλεύς,
τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοισι κτεάτεσσι.
- λογιέται μίας γενιάς που πέρασε κι ανθρώπων που πέρασαν
τον παίρνουν λένε τα γεράματα' μα δεν μπορεί κανένας
να παραβγεί μ' αυτόν στο τρέξιμο, ξον ο Αχιλλέας μονάχα.»
Τέτοια μιλούσε, το γοργόποδο γιο του Πηλέα τιμώντας.
Τότε ο Αχιλλέας γυρνώντας μίλησε κι απηλογιά του δίνει:
«Ο λόγος σου καλός, Αντίλοχε, δεν πάει χαμένος, όχι,
τι εγώ μισό από πάνω τάλαντο χρυσάφι θα σου βάλω.»
Εἶπε και το 'δωσε'χαρούμενος στα χέρια αυτός το δέχτη.
Τότε ο Αχιλλέας ευτύς μακροίσκιωτο κοντάρι λέει και φέρνουν
και το πιθώνει ομπρός στη σύναξη, και κράνος και σκουτάρι,
- την ώρα αρμάτα που 'χε ο Πάτροκλος του Σαρπηδόνα γδύσει.
Ορθός στη μέση τότε στέκοντας φωνάζει στους Αργίτες:
«Ἄντρες για τούτα δυο ας φωνάξουμε, τους πιο παλικαράδες,
ν' αρματωθούν, χαλκό στα χέρια τους ν' αδράξουν σαρκοκόφτη,
κι εδώ να βγουν μπροστά στη σύναξη, να χτυπηθούν οι δυο τους.
Κι όποιος αγγίξει πρώτος τ' όμορφο του άλλου κορμί και φτάσει
κάπως πιο μέσα, την αρμάτα του περνώντας και το δέρμα,
θα 'χει από μένα το θρακιώτικο, το ασημοκαρφωμένο,
πανώριο αυτό ξιφάρι χάρισμα, του Αστεροπαίου που επήρα.
Τ' άρματα πάλε ας τα μοιράσουνε μισά μισά ο καθένας,
- κι ακόμα δείπνο θα τους στρώσουμε μες στα καλύβια πλούσιο.»
Εἶπε, κι ο μέγας Αἴας πετάχτηκεν, ο γιος του Τελαμώνα,
μαζὶ πετάχτη κι ο λιοντόκαρδος γιος του Τυδέα Διομήδης.
Κι ως αρματώθηκαν, καθένας τους μες στους δικούς του, εβγήκαν
εκεί στη μέση, και λαχτάριζαν κι οι δυο τους να παλέψουν
αγριοκοιτάζοντας, και σάσιζαν θωρώντας όλοι οι Αργίτες.
Κι όπως τρεχάτοι κοντοζύγωσαν ο ένας του άλλου χιμώντας,
τρεις πήρανε φορές τ' απίδρομο και τρεις ξανά εζυγώσαν.
Τον βρήκε ο μέγας Αἴας τ' ολόκυκλο σκουτάρι τότε, ωστόσο
δε φτάνει στο κορμί, τι ο θώρακας τον φύλαγε από μέσα.
- Κι ο άλλος ζητούσε με τ' ολάστραφτο κοντάρι να του ρίξει,
πιο πάνω απ' το τρανό σκουτάρι του, πα στο λαιμό αν τον έβρει.
Κι οι Αργίτες για τον Αἴαντα τρόμαξαν, κι ευτύς να σταματήσουν
φωνάζουν, το βραβεῖο' να πάρουνε στα δυο χωρίζοντας το.
Μα το σπαθί με το θηκάρι του και το καλοκομμένο
λουρί του στου Τυδέα σιμώνοντας το γιο ο Αχιλλέας το δίνει.
Δίσκο ο Αχιλλέας χυμένο, αδούλευτο μετά πιθώνει κάτω,
που ο δυνατός Ηετίωνας άλλοτε τον έριχνε, όσο ζούσε'
μα σύντας ο Αχιλλέας ο γρήγορος τον σκότωσε, του πήρε
κι αυτό το δίσκο στα καράβια του μαζί με το άλλο βιος του.

- 830 στη δ' ὀρθός και μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
ὄρνυσθ' οἱ και τοῦτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
εἴ οἱ και μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροί,
ἔξει μιν και πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς
χρεώμενος· οὐ μὲν γάρ οἱ ἀτεμβόμενός γε σιδήρου
- 835 ποιμὴν οὐδ' ἀροτὴρ εἶσ' ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει.
ὡς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
ἂν δὲ Λεοντήος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο,
ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης και διος Ἐπειός.
ἔξειξεν δ' ἴσταντο, σόλον δ' ἔλε διος Ἐπειός,
- 840 ἦκε δὲ δινήσας· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί.
δεύτερος αὐτ' ἀφέηκε Λεοντεύς ὄζος Ἄρηος·
τὸ τρίτον αὐτ' ἔρριψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας
χειρὸς ἄπο στιβαρῆς, και ὑπέρβαλε σήματα πάντων.
ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἶλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
- 845 ὅσσόν τις τ' ἔρριψε καλαύροπα βουκόλος ἀνήρ,
ἦ δὲ θ' ἔλισσομένη πέτεται διὰ βουὺς ἀγελαίας,
τόσσον παντὸς ἀγώνος ὑπέρβαλε· τοὶ δὲ βόησαν.
ἀνστάντες δ' ἔταροι Πολυποίταο κρατεροῖο
νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἔφερον βασιλῆος ἄεθλον.
- 850 αὐτὰρ ὁ τοξευτήσι τίθει ἰόνενα σίδηρον,
κάδ δ' ἐτίθει δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ' ἠμιπέλεκκα,
ἰστὸν δ' ἔστησεν νηὸς κυανοπρώροιο
τηλοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν
λεπτῆ μῆρινθω δῆσεν ποδός, ἦς ἄρ' ἀνώγει
- 855 τοξεύειν· ὅς μὲν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν,
πάντας ἀειράμενος πελέκεας οἶκον δὲ φερέσθω·
ὅς δὲ κε μῆρινθοιο τύχη ὄρνιθος ἀμαρτῶν,
ἦσσαν γάρ δὴ κείνος, ὃ δ' οἴσεται ἠμιπέλεκκα.
ὡς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα βίη Τεύκροιο ἀνακτος,
- 860 ἂν δ' ἄρα Μηριόνης θεράπων ἔϋς Ἰδομενῆος.
κλήρους δ' ἐν κυνέη χαλκήρεϊ πάλλον ἐλόντες,
Τεύκρος δὲ πρῶτος κλήρω λάχεν· αὐτίκα δ' ἰὸν
ἦκεν ἐπικρατέως, οὐδ' ἠπέιλῃσεν ἀνακτι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειπὴν ἑκατόμβην.
- 865 ὄρνιθος μὲν ἄμαρτε· μέγῃρε γάρ οἱ τό γ' Ἀπόλλων·
αὐτὰρ ὁ μῆρινθον βάλε πᾶρ πόδα, τῆ δέδεται ὄρνις·
ἀντικρὺ δ' ἀπὸ μῆρινθον τάμε πικρὸς οἴστος,
ἦ μὲν ἔπειτ' ἦϊξε πρὸς οὐρανόν, ἦ δὲ παρεῖθ
μῆρινθος ποτὶ γαίαν· ἀτὰρ κελάδησαν Ἀχαιοί.
- 870 σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσσε χειρὸς
τόξον· ἀτὰρ δὴ οἴστων ἔχεν πάλαι, ὡς ἴθουνεν.
αὐτίκα δ' ἠπέιλῃσεν ἐκηβόλω Ἀπόλλωνι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειπὴν ἑκατόμβην.
ὑψι δ' ὑπὸ νεφέων εἶδε τρήρωνα πέλειαν·
- Ὀρθός στη μέση τότε στέκοντας φωνάζει στους Αργίτες:
« Σκωθεῖτε εσεῖς που θα παλέψετε και τον αγώνα ετούτον!
τι όσο μακριά και να σου απλώνουνται τα καρπερά χωράφια,
θα ἔχεις να παίρνεις στην ανάγκη σου και πέντε χρόνια ἀράδα
ἀπὸ το δίσκο αὐτό· το σίδηρο βοσκάρης για ζευγὰς σου
ποτέ δε θα το πει πως του ἔλειψε κι ἔχει να πᾶει στη χώρα.»
Εἶπε, κι ευτύς ἀπάνω ο ἀντρόψυχος πετάχτη Πολυποίτης,
πετάχτη κι ο Λιοντέας ο ἰσόθεος με την ἀκρατη ορμὴ του,
κι ο Ἐπειός ο ἀρχοντογέννητος κι ο Αἴας του Τελαμῶνα.
Κι ως στάθηκαν γραμμῆ, στα χέρια του παίρνει ο Ἐπειός το δίσκο
- και τον πετάει με ορμὴ και ξέσπασαν οὶ Δαναοὶ στα γέλια.
Δεύτερος πάλε ο πολεμόχαρος τον ἔριξε Λιοντέας·
τρίτος ο μέγας Αἴας τον πέταξεν, ο γιος του Τελαμῶνα,
με χέρι δυνατό, και πέρασε των ἄλλων τα σημάδια.
Ὅμως στερνός το δίσκο ο ἀντρόψυχος σαν πήρε Πολυποίτης,
ὅσο ο βουκόλος την ἀγκλίσα του την ἀπολυταρίχνει,
και μέσα αὐτῆ πετάει σβουρίζοντας στα βόδια που βοσκούνε,
τόσο το ἀλῶνι ἀκέραιο ἐπέρασε που ἔριχναν, κι ὅλοι εσύραν
φωνή. Κι οὶ σύντροφοι πετάχτηκαν του γαύρου Πολυποίτη
κι ἔφεραν το βραβεῖο στου ρήγα τους τα βαθουλά καράβια.
- Σίδηρο τότε βαθυγάλαζο για τους δοξαρομάχους
πιθῶνει, δέκα μονοπέλεκκα, διπλά πελέκια δέκα,
και γαλαζόπλωρου πλεούμενου στυλῶνει το κατάρτι
μακριά στον ἄμμο· ἀπάνω τρέμουλη μια περιστέρα δένει
μ' ἓνα ψιλὸ σκoinί απ' το πόδι της, και βάζει τη σημάδι:
«Ὅποιος σας τώρα ἐκεῖ την τρέμουλη χτυπήσει περιστέρα,
ὅλα ας τα πάρει για το σπῆτι του τα δίκωπα πελέκια.
Μ' αν το πουλί κανεῖς λαθεύοντας βρει το σκoinί μονάχα,
θα πάρει αὐτός τα μονοπέλεκκα, τι δε φελά ως ο πρῶτος.»
Εἶπε, κι ο Τεύκρος ο λιοντόκαρδος ἀσκῶθη ευτύς ο ρήγας,
- μετά κι ο ἀρχοντικός ο σύντροφος του Ἰδομενέα Μηριόνης.
Ρίχνουν τους κλήρους, μες σε χάλκινο ταρακουνοὺν τους κρᾶνος,
κι ὅπως του Τεύκρου ο κλήρος ἔλαχε, σαῖτεύει ἐκεῖνος πρῶτος
γοργὰ με δύναμη, κι οὐδ' ἔταξε στο βασιλιά το Φοῖβο
αρνιά πολλά μονοχρονίκα στη χάρη του να σφάζει·
και το πουλί λαθεύει—ο Ἀπόλλωνας του ἀρνήθη αὐτῆ τη χάρη—
και το σκoinί μονάχα ἐπέτυχε, που του ἔδενε το πόδι.
Κι ως ἡ πικρὴ σαγίτα το ἔκοψε στα δυο, το περιστέρι
στον οὐρανὸ χιμίζει λεύτερο, και το σκoinί στο χῶμα
κρεμάει λασκάροντας, και χούγιαξαν ευτύς οὶ Αργίτες ὅλοι.
- Γοργὰ ο Μηριόνης τότε του ἀρπαξε το τόξο ἀπὸ τα χέρια,
τι ἐκράταε κιόλα τη σαγίτα του, σαν ἔριχνεν ἐκεῖνος.
Ἀμέσως κάνει στον Ἀπόλλωνα το μακρορίχτη τάμα,
αρνιά πολλά μονοχρονίκα στη χάρη του να σφάζει.
Ὡρᾶει ψηλά, κάτω ἀπ' τα σύγνεφα, την τρέμια περιστέρα,

- 875 τῆ ρ' ὄ γε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην,
ἀντικρὺ δὲ διήλθε βέλος· τὸ μὲν ἄψ ἐπὶ γαίῃ
πρόσθεν Μηριόναο πάγη ποδός· αὐτὰρ ἦ ὄρνις
ἰσιῶ ἐφεζομένη νηὸς κυανοπρῶροιο
αὐχέν' ἀπεκρέμασεν, σὺν δὲ πτερὰ πικνὰ λίσσθεν.
- 880 ὠκύς δ' ἐκ μελέων θυμὸς ππάτο, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
κάππεσε· λαοὶ δ' αὐθηνύτο τε θάμβησάν τε.
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης πελέεα δέκα πάντας ἄειρε,
Τεύκρος δ' ἠμιπέλεκκα φέρειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
αὐτὰρ Πηλεΐδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος,
- 885 κάδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα
θήκ' ἐς ἀγῶνα φέρων· καὶ ρ' ἤμονες ἄνδρες ἀνέσταν·
ἂν μὲν ἄρ' Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων,
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων εὖς Ἰδομενῆος.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
- 890 Ἀτρεΐδη· ἴδμεν γὰρ ὅσον προβέβηκας ἀπάντων
ἠδ' ὅσον δυνάμει τε καὶ ἤμασιν ἔπλευ ἄριστος·
ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας
ἔρχου, ἀτὰρ δόρου Μηριόνη ἠρωῖ πόρωμεν,
εἰ σὺ γε σῶ θυμῷ ἐθέλοις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
- 895 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
δῶκε δὲ Μηριόνη δόρου χάλκεον· αὐτὰρ ὁ γ' ἠρωὺς
Ταλθυβίῳ κήρυκι δίδου περικαλλὲς ἄεθλον.
- κι ὡς γύρους ἔφερνε, τὴ χτύπησε στὴ φτερούγα ἀπὸ κάτω.
Πέρα μεριά ἡ σαγίτα εδιδάβηκε, καὶ πίσω στὸν Μηριόνη
τὸ πόδι ομπρὸς γυρνώντας μπηχτήκε στὴ γῆ· καὶ ἡ περιστέρα
στὸν γαλαζόπλωρου πλεούμενου καθίζει τὸ κατάρτι·
με τὸ λαιμὸ γερμένο ἀρχίνησε νὰ σιγοφτερακίζει,
- μα γρήγορα ἡ ζωὴ τῆς κόπηκε καὶ ἀλάργα πάει καὶ πέφτει·
καὶ ὅλοι που ἐθώρουν τότε ἐθάμαξαν καὶ μείναν σαστισμένοι.
Μαζὶ τὰ δέκα διπλοπέλεκκα παίρνει ὁ Μηριόνης τότε,
καὶ ὁ Τεύκρος τὰ μονά, καὶ στ' ἄρμενα τὰ βαθουλά τὰ πάνε.
Τότε ὁ Ἀχιλλεὺς εὐτὺς μακρόσκιωτο κοντάρι λέει καὶ φέρνουν
καὶ πλουμιστὸ λεβέτι ἀγκίνιαστο, που θ' ἀξίζε ἓνα βόδι,
σε ὅλους μπροστά, καὶ εὐτὺς ἀσκώθηκαν τρανοὶ κονταρομάχοι,
ὁ πρωταφέντης Ἀγαμέμνονας, ὁ μέγας γιος τοῦ Ἀτρέα,
μαζὶ του καὶ ὁ ἀντρειωμένος σύντροφος τοῦ Ἰδομενέα Μηριόνης.
Μα τότε ὁ ἀρχοντικός, γοργόποδος τοὺς μίλησε Ἀχιλλεὺς:
- « Ὑγιέ τοῦ Ἀτρέα, τὸ ξέρουμε ὅλοι μας ὁ πιο τρανὸς πῶς εἶσαι,
καὶ ἀπ' ὅλους πρῶτος καὶ στὴ δύναμη καὶ στ' ἄρματα λογιέσαι.
Γι' αὐτὸ καὶ τὸ βραβεῖο μου παίρνοντας, στὰ βαθουλά καράβια
πήγαινε τώρα, καὶ θα δώσουμε, φτάνει νὰ θέλεις—χάρη
καὶ ἐγὼ σου τὸ ζητῶ—τὸ χάλκινο κοντάρι στὸν Μηριόνη.»
Εἶπε, καὶ ὁ μέγας Ἀγαμέμνονας ἐσύγκλινε στὸ λόγο·
πήρε ὁ Μηριόνης τὸ μακρόσκιωτο κοντάρι, καὶ ὁ ρηγάρχης
στὸν κράχη τοῦ Ταλθύβιο τ' ὁμορφο βραβεῖο που πήρε δίνει.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ -Ω-

- Ω- λῦτο δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι ἐσκιδναντ' ἴεναί. τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς κλαῖε φίλου ἐτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνου
- 5 ἦρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτήτά τε καὶ μένος ἦϋ, ἦδ' ὅποσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ καὶ πάθεν ἄλγεα ἀνδρῶν τε ππολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων· τῶν μιμνησκόμενος θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
- 10 ἄλλοτ' ἐπὶ πλευράς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὐτὲ ὕππιος, ἄλλοτε δὲ πρηγῆς· τοτὲ δ' ὀρθὸς ἀναστάς δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἀλόσ· οὐδέ μιν ἦώς φαινομένη λήθεσκεν ὑπεῖρ ἄλα τ' ἠΐονας τε. ἀλλ' ὃ γ' ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
- 15 Ἔκτορα δ' ἔλκεσθαι δησάσκετο δῖφρου ὀπισθεν, τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοϊπιάδαο θανόντος αὐτὶς ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο, τὸν δὲ τ' ἔασκεν ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα· τοῖο δ' Ἀπόλλων πᾶσαν ἀεικίην ἄπεχε χροῖ φῶτ' ἐλαίρων
- 20 καὶ θεηνότα περ· περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτε χρυσεῖη, ἵνα μὴ μιν ἀποδρῦφοι ἔλκουσάζων· ὡς ὃ μὲν Ἔκτορα δῖον ἀεΐκιζεν μενεαίνων· τὸν δ' ἐλαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες, κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον εὔσκοπον ἀργεῖφόντην.
- 25 ἐνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἐήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρη οὐδὲ Ποσειδάων' οὐδὲ γλαυκῶπιδι κούρη, ἀλλ' ἔχον ὡς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρή καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἄτης, ὃς νεΐκεσσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαυλον ἴκοντο,
- 30 τὴν δ' ἦνυσ' ἦ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν· ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς, καὶ τότε ἄρ' ἀθανάτοισι μετῦδα Φοῖβος Ἀπόλλων· σχέτλιοι ἔστε θεοί, δηλήμονες· οὐ νύ ποθ' ὑμῖν Ἔκτωρ μηρὶ ἔκκε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;
- 35 τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε νέκυν περ ἐόντα σαῶσαι ἦ τ' ἀλόχῳ ἰδέειν καὶ μητέρι καὶ τέκεϊ ᾧ καὶ πατέρι Πριάμῳ λαοῖσί τε, τοὶ κέ μιν ὦκα ἐν πυρὶ κήαιεν καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσαιεν. ἀλλ' ὀλοῶ Ἀχιλλῆϊ θεοὶ βούλεσθ' ἐπαρήγειν, ᾧ
- Λύθηκε ἡ σύναξι· στα γρήγορα καράβια του τ' ασκέρι πίσω γυρνάει σκορπώντας, κι ὅλοι τους το δειπνο να χαροῦνε και το γλυκό τον ὕπνο εγνοιάζουσαν. Μόνο ο Αχιλλέας θρηνοῦσε το σύντροφο του αναθυμάμενος, κι ουδέ καθόλου ο γύπνος ο παντοδαμαστής τον ἐπιανε, μον' γύρναε δῶθε κείθε, αναθιβάνοντας του Πάτροκλου την αντριγιά, τη νιότη, τα ὅσα κι οἱ δυο μαζί αντραγάθησαν, τα ὅσα μαζί ετραβήξαν μέσα σε τόσα αντροπαλέματα και κύματα αγριεμένα. Τοῦτα στο νου του εκλωθογύριζε κι αστέρευτα θρηνοῦσε,
- πα στο πλευρό τη μια κοιτάμενος, τ' ἀνάσκελα την ἄλλη, την ἄλλη ἀπίστομα' καὶ κάποτε πετιόταν ξάφνου ολόρθος και στο γιαλό τρογύρναε ξέφρενος. Κι η κάθε αυγή, το κύμα και το ακρογιαλί γύρα ως φώτιζε, τον ἐβρισκε στο πόδι. Τότε μεμιάς στο αμάξι του ἐξευε τα γρήγορα ἄλογα του τον Ἐχτορα ξοπίσω δένοντας, στη γη να βωλοσοῦρνει. Και τρεις φορές το γύρο ως του 'κανε στου Πάτροκλου το μνήμα, γύριζε πίσω στο καλύβι του' κι αὐτὸν τον παρατούσε στον κουρνιαχτό απλωτό τ' ἀπίστομα. Μα το κορμί του βλάβος δεν ἀφηνε κανένα ο Απόλλωνας να πάθει' τον πονοῦσε,
- νεκρός κι ας ἦταν. Με τ' ολόχρυσο σκουτάρι του τρογύρα τον σκέπαζε ὅλο, ως τον βωλόσορνε μην ξεγδαρθεῖ στο χῶμα.
- Ἔτσι ο Αχιλλέας με λύσσα εντρόπιαζε τον Ἐχτορα το θεῖο' ὁμως θωρώντας τον οἱ ἀθάνατοι θεοὶ τον σπλαχνιζόνταν, και τον Αργοφονιά τον ἄγρυπνο να του τον κλέψει ἐσπρωχαν. Οἱ ἄλλοι θεοὶ το θέλαν ὅλοι τους, μονάχα ο Ποσειδῶνας κι η Ἥρα μαζί τους αντιμάχουσαν κι η γλαυκομάτα κόρη, που αποξαρχῆς ως τώρα αδιάκοπα την ἅγια Τροία μισοῦσαν και το λαὸ της και το ρήγα της, απ' αφορμῆ του Πάρη, τις δυο θεές που καταφρόνεσε, σαν ἦρθαν στο μαντρί του,
- κι ἐκείνη ἐτίμησε που του ἀναψε λαχτάρα φαρμακοῦσα.
- Μα ὅταν περνώντας μέρες ἐντεκα ξημέρωσε και πάλε, μίλησε τότε στους ἀθανατους ο Απόλλωνας ο Φοῖβος: «Θεοὶ κακόπραγοι κι ἀνέσπλαχνοι! ποτέ μεριά βοδίσια στη χάρη σας δεν ἔκαψε ο Ἐχτορας, ποτέ μεριά ἀπό γῖδια; και τώρα πια νεκρός που κοίεται δε βάσταξε η καρδιά σας να τον γλιτώσετε, η γυναίκα του να τότε ἰδεῖ κι ο γιος του κι ο γέρο Πρίαμος κι η μητέρα του κι οἱ Τρώες, που θα τον καίγαν στις φλόγες πάνω και θα του 'καναν και τιμημένο ξόδι. Το 'χετε κάλλιο να συντρέχετε τον ἀσπλαχνο Αχιλλέα,

- 40 οὐτ' ἄρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὐτε νόημα
 γναμπτόν ἐνὶ στήθεσσι, λέων δ' ὡς ἄγρια οἶδεν,
 ὅς τ' ἐπεὶ ἄρ μεγάλη τε βῆη καὶ ἀγήνορι θυμῷ
 εἶξας εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν ἵνα δαῖτα λάβησιν·
 ὡς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδὲ οἱ αἰδῶς
- 45 γίνεται, ἢ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησι.
 μέλλει μὲν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι
 ἢ ἐκασίγητον ὀμογάστριον ἢ ἐκαὶ υἱόν·
 ἀλλ' ἦτοι κλαύσας καὶ ὀδυράμενος μεθέηκε·
 τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
- 50 αὐτὰρ ὁ γ' Ἴκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
 ἵππων ἐξάπτων περὶ σῆμ' ἐτάριοιο φίλοιο
 ἔλκει· οὐ μὲν οἶό γε κάλλιον οὐδὲ τ' ἄμεινον.
 μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθέωμέν οἱ ἡμεῖς·
 κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
- 55 τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη·
 εἶη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος ἀργυρότοξε
 εἰ δὴ ὀμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἴκτορι θῆσετε τιμὴν.
 Ἴκτωρ μὲν θνητός τε γυναῖκά τε θῆσατο μαζόν·
 αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ἐστὶ θεᾶς γόνος, ἦν ἐγὼ αὐτῆ
- 60 θρέψα τε καὶ ἀτίπηλα καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιπν
 Πηλεΐ, ὅς περὶ κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισι.
 πάντες δ' ἀντιάσθε θεοὶ γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσι
 δαίνυ' ἔχων φόρμιγγα κακῶν ἔταρ', αἰὲν ἄπιστε.
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
- 65 Ἥρη μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν·
 οὐ μὲν γὰρ τιμὴ γε μί' ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ Ἴκτωρ
 φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν·
 ὡς γὰρ ἔμοιγ', ἐπεὶ οὐ τι φίλων ἡμάρτανε δῶρων.
 οὐ γὰρ μοῖ ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης
- 70 λοιβῆς τε κνίσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
 ἀλλ' ἦτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν, οὐδὲ πη ἔστι,
 λάθρῃ Ἀχιλλῆος θρασὺν Ἴκτορα· ἢ γὰρ οἱ αἰεὶ
 μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμῆρ.
 ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἄσσον ἐμεῖο,
- 75 ὄφρα τί οἱ εἶπω πυκινὸν ἔπος, ὡς κεν Ἀχιλλεὺς
 δῶρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ ἀπὸ θ' Ἴκτορα λύσῃ.
 ὡς ἔφατ', ὦρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα,
 μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης
 ἐνθορε μείλανι πόντῳ· ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.
- που εἶναι ἡ καρδιά του πάντα ἀμέρωτη στα στήθη, κι εἶναι ὁ νους
 του
 γεμάτος ἀδικία, κι ἡ γνώμη του σκληρὴ, καθὼς του λιόντα,
 που ἡ γαύρη του τον σπρώχνει δύναμη κι ἡ πέρφερη καρδιά του
 στου κόσμου τα κοπάδια πέφτοντας να φάει καὶ να χορτάσει'
 παρόμοια κι ὁ Ἀχιλλεὺς συμπόνεση καμιά δεν ἔχει, μήτε
 ντροπὴ, που ἀλί στον που την ἔχασε, χαρὰ στον που την ἔχει!
 Θαρρῶ να χάσει κι ἄλλος ἔτυχε καὶ πιο ακριβὸ δικό του,
 για ἀπ' την κοιλιὰ την ἴδια ἀδέρφι του για καὶ παιδί του ἀκόμα'
 μ' ἀφοῦ τον ἐκλαψε καὶ δάρθηκε, στωπαίνει καὶ μερώνει,
 τι οἱ Μοῖρες την καρδιά στον ἀνθρώπο βασταγερὴ τη δῶσαν.
- Ὁμως αὐτὸς το θεῖο τον Ἐχτορα, σαν πήρε τη ζωὴ του,
 δεμένο πίσω ἀπὸ το ἀμάξι του. στοῦ ἀκράνη του το μνήμα
 τον βωλοσοῦρνε' τέτοιο φέρσιμο δε θα 'βγει σε καλὸ του.
 Μην πέσει στη δικιά μας ὄργητα, με ὄσην ἀντρεία κι ἀν ἔχει·
 τι ὅ,τι ντροπιάζει αὐτὸς μανιάζοντας ἀνέψυχο εἶναι χῶμα.»
- Θυμὸ γιομάτη ἡ χιονοβράχιονη του μίλησε Ἥρα τότε:
 «Τι λόγια αὐτὰ εἶναι, Ἀσημοδόξαρε! μιλὰς με τα σωστά σου;
 το ἴδιο τιμάτε με τον Ἐχτορα τον Ἀχιλλεὺ, κι ἀς ἦταν
 θνητός ὁ πρῶτος, κι ἀς ἐβύζαξε θνητῆς γυναῖκα γάλα;
 Ὁμως θεὰ εἶναι αὐτὴ που γέννησε τον Ἀχιλλεὺ, κι ἀπὴ μου
- μ' ἐγνοια μεγάλῃ την ἀνάστησα, καὶ σε θνητὸ τη δίνω
 γυναῖκα, τον Πηλεᾶ, που ἀγάπησαν ὅλοι οἱ θεοὶ περίσσια.
 Κι ὅλοι ἦσθε ἐκεῖ οἱ θεοὶ στο γάμο του, καὶ συ μαζί γλεντούσες
 με την κιθάρα, πάντα σου ἀπίστε καὶ των κακῶν ἀκράνη!»
- Γυρνώντας τότε ὁ Δίας της μίλησεν ὁ νεφελοστοιβάχτης:
 « Ἥρα, δε θέλω τους ἀθανάτους καθόλου ν' ἀποπαίρνεις.
 Ἴδια τιμὴ στους δυο δε δίνουμε' μα κι ὁ Ἐχτορας ἀπ' ὅλους
 στην Τροία που ζοῦνε την ἀγάπη μας την πιο τρανὴ εἶχε πάντα,
 καὶ τη δικιά μου πάντα ἐγνοιάζονταν να μου προσφέρει δῶρα'
 τι ἀπ' το βωμὸ μου τα χαρίσματα ποτὲ τους δεν ἔλειπαν,
- ἡ κνίσια κι οἱ σπονδές' τι οἱ ἀθάνατοι δε λάχαμε ἀλλῃ χάρη
 Μ' ἀλήθεια, την κλεψιά ἀς ἀφήσουμε, τι βολετὸ δεν εἶναι
 κρυφὰ ἀπ' τον Ἀχιλλεὺ ν' ἀρπάξουμε τον Ἐχτορα το γαῦρο'
 τι παραστέκει ἡ μάνια του ἀγρυπνη μέρα καὶ νύχτα πάντα.
 Μόνον θεὸς κανεῖς να φώναζε τη Θέτη ἐδῶ να μου 'ρθει,
 για να της πῶ ἕνα λόγο φρόνιμο, κι ἔτσι ὁ Ἀχιλλεὺς να πάρει
 δῶρα ἀπ' τον Πρίαμο, καὶ τον Ἐχτορα να τον γυρίσει πίσω.»
- Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ ἀνεμόποδη Ἴριδα χιμάει μαντατοφόρα,
 κι εὐτὺς στη Σαμοθράκη ἀνάμεσα καὶ στην ἀπόγκρεμη Ἴμβρο
 πηδαῖ στο πέλαο, κι ἀντιλάλησε το μαῦρο κύμα γύρα'

- 80 δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
ἢ τε κατ' ἀγραυλοίο βοὸς κέρασ' ἐμβεβαυῖα
ἔρχεται ὠμησθησιν ἐπ' ἰχθύσι κήρα φέρουσα.
εὖρε δ' ἐνὶ σπήϊ γλαφυρῶ Θέτιν, ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
εἶαθ' ὀμηγερέες ἄλλαι θεαί· ἢ δ' ἐνὶ μέσσης
- 85 κλαίει μόνον οὐ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε
φθίσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι τηλόθι πάτρης.
ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·
ὄρσο Θέτι· καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδῶς.
τήν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
- 90 τίπτέ με κείνος ἄνωγε μέγας θεός; αἰδέομαι δὲ
μίγερσθ' ἀθανάτοισιν, ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῶ.
εἴμι μὲν, οὐδ' ἄλιον ἔπος ἔσσειται ὅτι κεν εἴπη.
ὥς ἄρα φωνήσασα κάλυμμ' ἔλε δῖα θεάων
κυάνεον, τοῦ δ' οὐ τι μελάντερον ἔπλετο ἔσθος.
- 95 βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδὴνέμος ὠκέα Ἴρις
ἠγεῖτ'· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κύμα θαλάσσης.
ἀκτῆν δ' ἐξαναβάσαι ἐς οὐρανὸν αἰχθήτην,
εὖρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες
εἶαθ' ὀμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
- 100 ἢ δ' ἄρα πὰρ Διὶ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη.
Ἦρη δὲ χρύσειον καλὸν δέπας ἐν χερὶ θήκε
καὶ ῥ' εὐφρην' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὠρεξε πιοῦσα.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
ἠλυθες Οὐλυμπον δὲ θεὰ Θέτι κηδομένη περ,
- 105 πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ
αὐτός·
ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω τοῦ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
ἐννήμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωνεν
Ἔκτορος ἀμφὶ νέκυι καὶ Ἀχιλλῆϊ ππολιπόρθω·
κλέψαι δ' ὀτρύνουσιν εὐσκοπον ἀργεῖφόντην·
- 110 αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω
αἰδῶ καὶ φιλότητα τεῖν μετόπισθε φυλάσσω.
αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθέ καὶ υἱεῖ σῶ ἐπίτειλον·
σκύζεσθαι οἱ εἰπέ θεούς, ἐμέ δ' ἔξοχα πάντων
ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένησιν
- 115 Ἔκτορ' ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσεν,
αἷ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ ἀπὸ θ' Ἔκτορα λύσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμω μεγαλήτορι Ἴριν ἐφήσω
λύσασθαι φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τὰ κε θυμὸν ἰήνη.
- καὶ στο βυθὸ μεμιάς εβούτηξε, σαν αγκιστριού βαρίδι,
που περασμένο από το κέρατο βοδιού καλοθρεμμένου
κάτω βουτάει, να φέρει θάνατο στα λιμασμένα ψάρια.
Μες στο βαθύ το σπήλιο αντάμωσε τη Θέτη, και τρογύρα
οι άλλες θεές του πέλαου κάθουνταν κι εκείνη αναμεσό τους
θρηνούσε για το γιο τον άψεγο, που η Μοίρα να πεθάνει
στην Τροία τη χωματούσα του 'γραφε, μακριά από την πατρίδα.
Κι η Ίριδα εστάθη η γοργοπόδαρη κοντά της και της εἶπε:
« Για σήκω, Θέτη, ο Δίας σε φώναξε, που 'ναι οι βουλές του
αιώνιες.»
- Και τότε η Θέτη η χιοναστράγαλη γυρνάει κι απηλογιέται:
- «Σαν τι με θέλει ο τρανοδύναμος θεός; Εγώ δειλιάζω
με άλλους να σμιγώ τώρα αθάνατους· ανεπίπτω έχω πίκρα.
Ωστόσο λέω να πάω, κι ο λόγος του θα γένει, όποιος και να 'ναι.»
- Ως εἶπε αυτά η θεά η πανένμοστη, παίρνει φοράει μια σκέπη
μαύρη' σκουτί πιο σκοτεινόχρωμο στον κόσμο δεν εστάθη.
Και παίρνει δρόμο, κι η ανεμόποδη, γοργή τραβούσεν Ίρη
μπροστά, κι ολόγυρα τους άνοιγε της θάλασσας το κύμα.
Κι ως στο γιαλό ανέβηκαν, τράβηξαν ψηλά κατά τα ουράνια,
κι εκεί αντάμωσαν το βροντόλαλο του Κρόνου υγιό, και γύρα
τους αναιώνιους, τρισμακάριστους θεούς συγκαθισμένους.
- Κι εκείνη, ως η Αθηνά τραβήχτηκε, στο πλάι του Δία καθίζει,
κι η Ήρα χρυσό, πανώριο απίθωσε στο χέρι της ποτήρι
με λόγια πρόσχαρα, κι η Θέτιδα το δίνει πίσω, ως ήπτιε.
Και τότε ο κύρης των αθάνατων και των θνητών της κάνει:
« Ήρθες λοιπόν, θεά, στον Όλυμπο, κι ας σε συμπνίγει ο πόνος,
βαθιά κι ας νιώθεις πίκρα αβάσταχτη" καλά κι εγώ το ξέρω.
Μα κι έτσι θα σου πω τι μ' έκανε να σε φωνάξω να 'ρθεις:
Εννιά παν μέρες τώρα που 'στησαν για το κορμί του Εχτόρου
και για το γιο σου αμάχη οι αθάνατοι τον καστροπολεμίτη,
και τον Αργοφονιά τον άγρυπνο να του τον κλέψει σπρώχνουν.
- Μα εγώ τη δόξα τούτη εκράτησα να μείνει του Αχιλλέα,
τι την αγάπη και το σέβας σου για πάντα θέλω να 'χω.
Δράμε λοιπόν στο ασκέρι γρήγορα και μήνυσε του γιου σου,
πες του, οι θεοί μαζί του εθύμωσαν, κι εγώ βαριά χολιάζω
περίσσια απ' όλους τους αθάνατους, τι απά στη μάνητα του
κρατάει τον Έχτορα μπρος στ' άρμενα και δεν τον δίνει πίσω.
Μπορεί να με ντραπεί, τον Έχτορα να πει να λευτερώσει.
Κι εγώ στον Πρίαμο τον αντρόκαρδο την Ίριδα θα στείλω,
των Αχαιών να δράμει τ' άρμενα και του Αχιλλέα με δώρα
Τι ρίσσια την ψυχή μερώνοντας το γιο του να λυτρώσει.»

- 120 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα,
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπιοι καρῆνων αἶψασα,
ἶξεν δ' ἔς κλισίην οὐ υἱέος· ἔνθ' ἄρα τόν γε
εὐρ' ἀδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ' ἄμφ' αὐτόν ἐταῖροι
ἔσσυμένως ἐπένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·
- 125 τοῖσι δ' οἷς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο.
ἦ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
τέκνον ἐμόν τέο μέχρῃς ὄδυρόμενος καὶ ἀχεύων
σὴν ἔδδει κραδίην μεμνημένος οὔτε τι σίτου
- 130 οὐτ' εὐνής; ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότῃ
μίσεσθ'· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέη, ἀλλὰ τοι ἦδη
ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή·
ἀλλ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δὲ τοι ἄγγελός εἰμι·
σκύζεσθαι σοὶ φησὶ θεοῦς, ἐξ δ' ἔξοχα πάντων
- 135 ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένησιν
Ἔκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ λύσον, νεκροῖο δὲ δέξει ἄποινα.
τὴν δ' ἀπαμβιβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς
Ἀχιλλεύς·
τῆδ' εἶη· ὅς ἄποινα φέροι καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
- 140 εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.
ὡς οἱ γ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς
πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον.
Ἴριον δ' ὄτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
βάσκι' ἴθι Ἴρι ταχεῖα λιποῦσ' ἔδος Οὐλύμπιοιο
- 145 ἀγγελιον Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἴλιον εἶσω
λύσσασθαι φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνη
οἶον, μὴ δὲ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνὴρ.
κῆρὺς τίς οἱ ἔπιοτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
- 150 ἡμίονους καὶ ἄμαξαν εὐτροχον, ἠδὲ καὶ αὐτὶς
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστν, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
μὴ δὲ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶ μὴ δὲ τι τάρβος·
τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν ἀργεῖφόντην,
ὅς ἄξει εἰὸς κεν ἄγων Ἀχιλλῆϊ πελάσση.
- 155 αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλλῆος,
οὐτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων οὐτ' ἄσκοπος οὐτ' ἀλιτήμων,
ἀλλὰ μάλ' ἐνδουκέως ἰκέτω πεφιδῆσεται ἀνδρός.
ὡς ἔφατ', ὤρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
- Εἶπε, κὶ ἡ Θέτη ἡ χιοναστράγαλη γρικαίει τὴν προσταγή του,
καὶ τὶς κορφές του Οὐλύμπου ἀφήνοντας νὰ κατεβαίνει ἐπῆρε,
καὶ στο καλύβι φτάνει γρήγορα του γιου της, καὶ τὸν βρίσκει
βαριά που στέναζε, καὶ γύρα του με βιάση οἱ συντρόφοι του
πηγαίνονταν ετοιμάζοντας πουρνὸ πουρνὸ νὰ φάνει'
καὶ στο καλύβι εἶχαν παχιόμαλλο, τρανὸ κριάρι σφάζει.
Κὶ ἡ σεβαστή του ἡ μάνα ἐκάθισε κοντά του, στο πλευρὸ του,
το χέρι απλώνει καὶ τὸν χαίδεψε κὶ αὐτὰ του λέει τὰ λόγια:
«Ὡς πότε, γιέ μου, θα πικραίνεσαι καὶ θα χτυπιέσαι; ὡς πότε
τὰ σωθικά σου θα σπαράζονται; κὶ οὐδέ ψωμιοῦ θυμάσαι
κὶ οὐδέ φίλιου; Γλυκὸ το ἀγκάλιασμα, νὰ σμίξεις με γυναῖκα'
γιατὶ καιρὸς πολὺς δε σοῦ 'μεινε πια νὰ μου ζήσεις' κιάλα
δίπλα σου ἡ Μοῖρα ἡ τρανοδύναμη κὶ ὁ Χάρος παραστέκουν.
Μον' ἀκουσέ με τώρα, μῆνυμα σου φέρνω ἀπὸ το Δία'
μαζὶ σου λέει οἱ θεοὶ πως θύμωσαν, κὶ αὐτὸς βαριά χολιάζει
περίσσια ἀπ' ὅλους τοὺς ἀθάνατους, τὶ πα στη μάνητα σου
κρατὰς τὸν Ἐχτορα μπρος στ' ἄρμενα καὶ δεν τὸν δίνεις πίσω.
Δωσ' τὸν λοιπὸν, καὶ το ξαγόρασμα προσδέξου του κορμιοῦ του.»
- Τότε ὁ Ἀχιλλέας ὁ γοργοπόδαρος γυρνάει κὶ ἀπηλογιέται:
« Καλά! Τὴν ξαγορά ας μου φέρουνε καὶ το νεκρὸ ας τὸν πάρουν,
μὰ κὶ ἐστὶ ὀρίζει ὁ ρήγας του Οὐλύμπου, που το καλὸ μου θέλει.»
- Αὐτὰ κουβέντιαζαν μπρος στ' ἄρμενα τὰ συναγμένα οἱ δυο τους,
γιος καὶ μητέρα, κὶ ανεμάρπαστα περίσσια λόγια ἀλλάζαν.
Τὴν Ἴρι ωστόσο ὁ Δίας ἐπρόσταξε νὰ πάει στὴν Τροία τὴν ἄγια:
«Ἴριδα, Ὀμπρός, μὴ στέκεις, του Οὐλύμπου παράτα το παλάτι,
καὶ στον τρανὸ τὸν Πρίαμο μῆνυσε μέσα στὴς Τροίας τὸ κάστρο,
στὸν Ἀχαιῶν νὰ δρᾶμαι τ' ἄρμενα καὶ του Ἀχιλλέα με δῶρα
περίσσια τὴν ψυχὴ μερώνοντας το γιο του νὰ λυτρώσει—
αὐτὸς μονάχος, δίχως σύντροφο κανένα Τρώα, καὶ μόνο
ἐναν διαλάλη ας πάρει γέροντα, νὰ κυβερνάει τὶς μούλες
καὶ το καρότσι το καλότροχο, καὶ το νεκρὸ νὰ φέροι
που σκότωσε ὁ Ἀχιλλέας ὁ ἀντρόψυχος στο κάστρο πίσω πάλε.
Μηδὲ νὰ βάλει ὁ νους του θάνατο, νὰ μὴ σκιαχτεὶ καθόλου'
τὶ, πες του, τὸν Ερμῆ θα στείλουμε γιὰ νὰ 'χει συνεβγάλη,
που θα τὸν πάει, το δρόμο δείχνοντας, ὡς του Ἀχιλλέα τὴν πόρτα.
Καὶ σύντας στὸν Ἀχιλλέα του ἀντρόκαρδου τὸν μπάσει το καλύβι,
μῆτε κὶ ἀτὸς του με τὰ χέρια του θα τὸν σκοτώσει, μῆτε
κὶ ἄλλον θ' ἀφήσει' τὶ οὔτε ἀστόχαστος οὔτε ἀμυαλὸς λογιέται,
ἀνομος οὔτε' τὸν ἰκέτη του θα σεβαστεὶ περίσσια.»
- Αὐτὰ εἶπε, κὶ ἡ ἀνεμόποδη Ἴριδα χιμάει μαντατοφόρα,

- 160 ἴξεν δ' ἔς Πριάμοιο, κίχεν δ' ἔνοπῆν τε γόνε τε.
παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς
δάκρυσιν εἶματ' ἔφθυρον, ὃ δ' ἔν μῆσσοισι γεραῖος
ἐντυπᾶς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος· ἀμφὶ δὲ πολλῇ
κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος
- 165 τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἐήσι.
θυγατέρες δ' ἀνά δώματ' ἰδὲ νυοὶ ὠδύροντο
τῶν μιμνησκόμενοι οἱ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχᾶς ὀλέσαντες.
σῆ δὲ παρὰ Πριάμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα
- 170 τυτθὸν φθεγξαμένη· τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
θάρσει Δαρδανίδῃ Πρίαμε φρεσί, μὴ δέ τι τάρβει·
οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἰκάνω
ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δὲ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σευ ἄνευθεν ἔων μέγα κήδετα ἠδ' ἔλεαίρει.
- 175 λύσασθαί σ' ἐκέλευσεν Ὀλύμπιος Ἴκτορα δῖον,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνη
οἶον, μὴ δέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
κῆρύξ τις τοι ἔποιτο γεραῖτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
ἡμίονους καὶ ἄμαξαν εὐτροχον, ἠδὲ καὶ αὐτίς
- 180 νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
μὴ δέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσὶ μηδέ τι τάρβος·
τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἄμ' ἔψεται ἀργεῖφόντης,
ὅς σ' ἄξει εἰὸς κεν ἄγων Ἀχιλλῆϊ πελάσση.
αὐτὰρ ἐπὶν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλλῆος,
- 185 οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
οὔτε γάρ ἔστ' ἄφρων οὔτ' ἄσκοπος οὔτ' ἀλιπήμων,
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἰκέτεω πεφιδῆσεται ἀνδρός.
ἠ μὲν ἄρ' ὡς εἶποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις,
αὐτὰρ ὃ γ' υἴας ἄμαξαν εὐτροχον ἡμιονεῖην
- 190 ὀπίσσει ἠνώγει, πείριθθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς.
αὐτὸς δ' ἔς θάλαμον κατεβῆσθε κηώνετα
κέδρινον ὑπόροφον, ὅς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει·
ἔς δ' ἄλοχον Ἐκάβην ἐκαλέσσατο φώνησέν τε·
δαιμονίη Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθε
- 195 λύσασθαί φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνη.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπέ τί τοι φρεσὶν εἶδεται εἶναι;
αἰνώς γάρ μ' αὐτὸν γε μένος καὶ θυμὸς ἄνωγε
κεῖσ' ἰέναι ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρύν Ἀχαιῶν.
- 200 ὡς φάτο, κῶκυσεν δὲ γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθω·
ὦ μοι πῆ δὴ τοι φρένες οἴχονθ', ἦς τὸ πάρος περ
ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξεινούς ἠδ' οἴσιν ἀνάσσεις;
πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος
ἀνδρὸς ἔς ὀφθαλμούς ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
- κι ὡς ἐφτάσε στου Πριάμου, γρίκησε φωνές και μοιρολόγια·
οι γιοι κάθονταν στον αυλόγυρο, στον κύρη τους τρογύρα,
με τα σκουτιά απ' τα δάκρυα μούσκεμα, κι ο γέροντας στη μέση
κουκουλωμένος μες στην κάπα του σφιχτά, κι απάνωθό του
λάσπη πολλή χυμένην ἐβλεπτες στην κεφαλή, στο σβέρκο,
που ατός του ο γέροντας εσώριασε, μες στην αυλή ως κυλιούνταν.
Στις κάμαρες τρογύρα οι κόρες του κι οι νύφες του εθρηνούσαν,
όλους εκείνους μνημονεύοντας, περίσσιοι κι αντρειωμένοι
που πέσαν από χέρια Αργίτικα και τη ζωή τους χάσαν.
Κι εκείνη με του Δία το μήνυμα στον Πρίαμο δίπλα εστάθη
- μιλώντας του σιγά, και σύγκορμος να τρέμει αυτός αρχίζει:
« Μη σκιάζεσαι, σπορά του Δάρδανου! Κουράγιο, Πρίαμε, κάμε'!
Κακό κανένα δε στοχάζομαι για σένα εδώ που φτάνω,
μον' θέλω το καλό σου· μήνυμα τώρα απ' το Δία σου φέρνω,
που ας είναι αλάργα, όμως σε γνοιιάζεται και σε ψυχοπονιέται.
Ο ρήγας του Ολύμπου τον Ἐχτορα μηνά σου να λυτρώσεις,
με δώρα του Αχιλλέα μερώνοντας τα μανιασμένα σπλάχνα—
εσύ μονάχος, δίχως σύντροφο κανένα Τρώα, και μόνο
έναν διαλάλη πάρε γέροντα, να κυβερνάει τις μούλες
και το καρότσι το καλότροχο, και το νεκρό να φέρει
- που σκότωσε ο Αχιλλέας ο αντρόψυχος στο κάστρο πίσω πάλε.
Μηδέ να βάλει ο νους σου θάνατο, να μη σκιαχτείς καθόλου'
τι, ως μου 'πε, τον Ερμή θα στείλουμε για να 'χεις συνεβγάλητ,
που θα σε πάει, το δρόμο δείχνοντας, ως στου Αχιλλέα την πόρτα.
Και σύντας στου Αχιλλέα του αντρόκαρδου σε μπάσει το καλύβι,
μήτε κι ατός του με τα χέρια του θα σε σκοτώσει, μήτε
κι άλλον θ' αφήσει' τι ούτε αστόχαστος ούτε άμυαλος λογιέται,
άνομος ούτε' τον ικέτη του θα σεβαστεί περίσσια.»
- Σαν εἶπε αυτά η γοργόποδη Ἴριδα, μισεύει πίσω πάλι,
κι αυτός στους γιους του το καλότροχο καρότσι με τις μούλες
- να του ετοιμάσουν λέει, κι απάνω του να δέσουν το κασόνι'
κι εκείνος στο κελάρι ετράβηξε το μοσχομυρισμένο,
το κέδρινο, το απηλοτάβανο, με τα περίσσια πλούτη,
και στην Εκάβη, τη γυναίκα του, μιλάει φωνάζοντας τη:
«Μαντατοφόρος απ' τον Ολυμπο μου 'ρθε απ' το Δία, καλή μου,
στων Αχαιῶν να δράμω τ' άρμενα, και του Αχιλλέα με δώρα
περίσσια την ψυχῆ μερώνοντας το γιο μας να λυτρώσω.
Μον' ελα τώρα, πες τη γνώμη σου, σαν πῶς το βλέπει ο νους σου;
τι εμέ τον ίδιο αλήθεια ακράτητα καρδιά καί νους με σπρώχνουν
εκεί να δράμω στα λημέρια τους, στ' Αργίτικα καράβια.»
- Αυτά εἶπε, όμως εκείνη ξέσπασε σε θρήνο κι αποκρίθη:
«Ωχού μου, η γνώση σου τι να 'γινε, γι' αυτή που πριν περίσσια
κι όσοι από σένα εδώ αφεντεύονται κι οι ξένοι σε δόξαζαν;
Πῶς το μπορείς να πας μονάχος σου στ' Αργίτικα καράβια,
τον άντρα ν' αντικρίσεις, που άμετρους και ψυχωμένους γιους σου

- 205 υίεας ἐξενάριξε· σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
εἰ γάρ σ' αἰρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν
ὠμηστής καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὃ γε οὐ σ' ἐλεήσει,
οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
ἡμενοὶ ἐν μεγάρω· τῷ δ' ὡς ποθὶ Μοῖρα κραταιή
- 210 γιγνομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή,
ἀργίποδας κύνας ἄσαι ἐὼν ἀπάνευθε τοκῆων
ἀνδρὶ πάρα κρατερῷ, τοῦ ἐγὼ μέσον ἦτορ ἔχοιμι
ἐσθέμεναι προσφύσα· τότ' ἀντιπα ἔργα γένοιτο
παιδὸς ἐμοῦ, ἐπεὶ οὐ ἐ κακίζόμενόν γε κατέκτα,
- 215 ἀλλὰ πρό Τρῶων καὶ Τρωιάδων βαθυκόλπων
ἔσταότ' οὔτε φόβου μεμνημένον οὔτ' ἀλεωρῆς.
τὴν δ' αὐτὴ προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
μὴ μ' ἐθέλοντ' ἵεναι κατερύκανε, μὴ δέ μοι αὐτὴ
ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ· οὐδέ με πείσεις.
- 220 εἰ μὲν γάρ τις μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν,
ἢ οἱ μάντιές εἰσι θουοσκόοι ἢ ἱερῆες,
μευδὸς κεν φαίμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μάλλον·
νῦν δ', αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ καὶ ἐσέδρακον
ἄντην,
εἴμι καὶ οὐχ ἄλιον ἔπος ἔσσεται. εἰ δέ μοι αἴσα
- 225 τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
βούλομαι· αὐτίκα γὰρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεύς
ἀγκὰς ἐλόντ' ἐμὸν υἱόν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἶην.
ἢ καὶ φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέωγεν·
ἐνθεν δῶδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
- 230 δῶδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα λευκά, τόσσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτώνας.
χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερον δέκα πάντα τάλαντα,
ἐκ δὲ δῦ' αἶθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
ἐκ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἱ Θρήκες πόρον ἄνδρες
- 235 ἐξεσίην ἐλθόντι μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦ περ
φείσασθ' ἐνὶ μεγάροισι ὃ γέρων, περὶ δ' ἦθελε θυμῷ
λύσασθαι φίλον υἱόν. ὃ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
αἰθουσίης ἀπέεργεν ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·
ἔρρετε λωβητῆρες ἐλεγχεές· οὐ νυ καὶ ὑμῖν
- 240 οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδῆσοντες;
ἢ ὀνόσασθ' ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκε
παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὑμμες·
ῥῆϊτεροι γὰρ μάλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε
κείνου τεθνηῶτος ἐναϊρέμεν. αὐτὰρ ἔγωγε
- Σου χάλασε; Καρδιά ἀπὸ σίδηρο στα στήθια ἀλήθεια κλείνεις!
τι ἀν πέσεις τώρα ἐσὺ στα χέρια του καὶ σε ἀντικρίσει ὀμπρός του
ὁ ἄπιστος τούτος καὶ σκληρόψυχος, μηδὲ σπλαχνία θὰ νιώσει
μηδὲ ντροπὴ γιὰ σε. Καλύτερα καθούμενοι στο σπῆτι
μακριάθε νὰ τον κλαίμε. Του 'κλωσε τέτοια ἡ σκληρὴ του ἡ Μοῖρα
- ἀπὸ τῆ μέρα που τον γέννησα, σαν πρόβαλε στον κόσμο,
νὰ τότε φαν σκυλιά γοργόποδα, μακριὰ ἀπὸ τους γονιούς του,
ὅςω απ' τὴν πόρτα ἀντρός ἀνέσπλαχνου—το σκῶτι του που νὰ 'χα,
μὲ δαγκωνιές βαθιές νὰ το 'τρῶγα, νὰ πάρω το αἶμα πίσω
του γιου μου καν! τι δὲν εδείλιασε τὴν ὥρα του χαμοῦ του,
μον' στάθη ὀμπρός του διαφεντεύοντας τους Τρῶες καὶ τις
Τρωάδες
τις λυγερές, καὶ μήτε που 'βαλε φευγιό καὶ φόβο ο νους του.»
- Κι ο θεοπρόσωπος ο γέροντας ἀπηλογήθη τότε:
« Μὴ με ἀμποδάς νὰ φύγω, ὡς θέλω το, καὶ μὴ μου γίνεσαι ὄρνιο
μέσα στο σπῆτι κακοσημάδο' τὴ γνώμη δε μου ἀλλάζεις'
- τι ἀν ἄλλος μου 'φερνε το μήνυμα, θνητός κανείς, απ' ὅσους
μὲ τὰ θυμιάματα μαντεύονται γιὰ με τὰ ζῶα που σφάζουν,
πὼς εἶναι ψέματα θὰ το 'λεγα καὶ θὰ τραβούσα χέρι.
Μὰ τώρα ἦταν θεός που ἀγκίκησα κι ἀντίκρισα μπροστά μου.
θὰ πάω λοιπόν, του ἀνέμου ο λόγος μου δε θὰ χαθεῖ. Κι ἀν ἴσως
στῶν Δαναῶν τὰ πλοῖα μου μέλλεται νὰ σκοτωθῶ, μακάρι!
Στὴν ἀγκαλιά μονάχα νὰ 'παιρνα το γιο μου, κι ο Ἀχιλλέας
τὴν ἴδια τὴ στιγμὴ ἀς με σκότωνε, σαν πια χορτάσω θρήνο!»
- Εἶπε, κι απ' τις κασέλες σήκωσε τὰ ωριόπλουμα καπάκια,
καὶ βγάζει πρῶτα ἐκεῖθε δῶδεκα πεντάμορφα κιλίμια,
- κάπες μονές διαλέγει δῶδεκα, σκεπάσματα ἀλλὰ τόσα,
καὶ δῶδεκα φλοκάτες ὀμορφες, χιτώνες ἀλλους τόσους·
μετὰ χρυσάφι δέκα τάλαντα ζυγιάζει, καὶ χωρίζει
καὶ δυο τρίποδια που στραφτάλιζαν καὶ τέσσερα λεβέτια'
στερνὰ μιαν ὥρια κούπα ἐδιάλεξε, που του 'χαν οἱ Θρακιῶτες
χαρίσει—βίος τρανό—στὴ χώρα τους σαν πηγὴ ἀποκρισάρης'
μηδὲ κι αὐτὴ ἐλυπήθη ο γέροντας στο ἀρχοντικό του μέσα,
το γιο του νὰ λυτρώσει θέλοντας. Κι απ' τὴν αὐλὴ του δῶχνει
ὅλους μετὰ τους Τρῶες καὶ μὲ ἄσκημα τους ἀποπαίρνει λόγια:
«Ὁξω, κορμιά χαμένα, ἀδιάντροποι! Δὲν ἔχετε νὰ κλαίτε
- καὶ σεῖς στα σπῆτια σας, μον' μου 'ρθατε γιὰ νὰ με φαρμακώστε;
Λέτε δε φτάνουνε τὰ βάσανα που μου 'χει ο Δίας σταλμένα,
το γιο νὰ χάσω τον καλύτερο; Μὰ ὡστόσο θὰ το νιώστε
καὶ σεῖς· τι οἱ Ἀργίτες, τώρα που 'λειψεν ἐκεῖνος, δίχως ἄλλο
θὰ σας σκοτιῶνοιον πῖο ἀνεπιτάδιστα Μὰ ἐνὶ ἀς νινόταν θὲ μοι

- 245 πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν κεραιζομένην τε
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.
ἦ καὶ σκηπτανίω διέπ' ἀνέρας· οἱ δ' ἴσαν ἔξω
σπερχομένοιο γέροντος· ὃ δ' υἷασιν οἴσιν ὀμόκλα
ναικείων Ἑλενὸν τε Πάριν τ' Ἀγάθωνα τε δῖον
- 250 Πάμμονά τ' Ἀντίφονόν τε βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην
Δηϊφობόν τε καὶ Ἴππόθοον καὶ δῖον Ἀγαυόν·
ἐννέα τοῖς ὃ γεραιὸς ὀμοκλήσας ἐκέλευε·
σπεύσατέ μοι κακὰ τέκνα κατηφόνες· αἴθ' ἅμα
πάντες
Ἔκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
- 255 ὦ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίην ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὐ τινὰ φημι λελείφθαι,
Μήστορά τ' ἀντίθεον καὶ Τρωῖλον ἵπποχάρμην
Ἔκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐώκει
ἀνδρὸς γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι ἀλλὰ θεοῖο.
- 260 τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα
λέλειπται
ψεῦσταί τ' ὄρχησταί τε χοροῖτυπῆσιν ἄριστοι
ἀρνῶν ἢ δ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἀρπακτῆρες.
οὐκ ἂν δὴ μοι ἄμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
ταυτὰ τε πάντ' ἐπιθείτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
- 265 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδείσαντες ὀμοκλήν
ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν εὐτροχον ἡμιονεῖην
καλὴν πρωτοπαγέα, πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς,
καδ' ὃ ἀπὸ πασσαλόφῃ ζυγὸν ἤρεον ἡμιόνειον
τύξινον ὀμφαλόεν εὐ οἰήκεσσιν ἀρηρός·
- 270 ἐκ δ' ἔφερον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῶ ἐννεάπηγχι.
καὶ τὸ μὲν εὐ κατέθηκαν ἐυξέστω ἐπὶ ῥυμῶ
πέζη ἐπὶ πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρῖον ἔστορι βάλλον,
τρὶς δ' ἐκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν, αὐτὰρ ἔπειτα
ἐξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχίνα δ' ἔκαμψαν.
- 275 ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες ἐυξέστης ἐπ' ἀπήνης
νήγον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα,
ζεῦξαν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας ἐντεσιεργούς,
τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.
ἵππους δὲ Πριάμῳ ὑπαγον ζυγόν, οὓς ὃ γεραιὸς
- 280 αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐυξέστη ἐπὶ φάτνῃ.
τῶ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι
κῆρυξ καὶ Πρίαμος πυκινὰ φρεσὶ μῆδε' ἔχοντες·
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθ' Ἐκάβη τετιηότι θυμῶ
οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι
- πρὶν ἀνικρίσω μπρος στα μάτια μου το κάστρο να πατιέται
κι απ' ἄκρη ως ἄκρη να κουρσεύεται, να βρίσκομαι στον Ἄδη!»
- Εἶπε, και με ραβδί διασκόρπιζε τον κόσμο· εκείνοι ἔφυγαν
μπροστά στο γέροντα που εβιάζονταν κι αυτός τους γιους του τότε
φωνάζει ἀράθυμος, τον Ἑλενο, το βροντερό Πολίτη,
- τον Πάμμωνα και τον Αντίφονο, το Δηϊφοβο, τον Πάρη,
και τον Ἴππόθοο, τον Ἀγάθωνα, το Δίο τον αντρειωμένο'
και τους εννιά του γιους ο γέροντας μαλώνοντας προστάζει:
« Παιδιά χαμένα κι αφιλότιμα, βοηθάτε τώρα! Αχ να 'ταν
μπρος στα καράβια ἀντὶς τον Ἐχτορα να 'χαν εσάς σκοτώσει!
Ὀχού μου εμένα του βαριόμοιρου! Τους πιο αντρειωμένους εἴχα
γεννήσει γιους στους Τρώες ἀνάμεσα, και δε μου ἀπόμεινε ένας!
Σκοτώθηκε κι ο ἰσόθεος Μήστορας κι ο αντροκάρδος Τρωῖλος,
κι ο μέγας Ἐχτορας, που φάνταζε θεὸς στους ἀντρες μέσα,
κι ἐμοιαζε ἐνὸς θεοῦ το γέννημα, κι ὄχι θνητοῦ πως ἦταν.
- Τούτοι χαλάστηκαν στον πόλεμο, κι ἐμειναν οι χαμένοι,
χορευταράδες, ψεύτες ὄλοι τους, στους χοροπήδους πρώτοι,
ἀξιοι μονάχα τ' ἀρνοκάτσικα των ἄλλων Τρωῶν ν' ἀρπαζουν.
Τι στέκεστε ἐτσι και δεν πιάνετε το κάρο να ετοιμάσετε,
κι ἀπάνω τούτα να φορτώσετε, να μπούμε πια στο δρόμο;»
- Ἔτσι μιλάει, κι αυτοὶ τον κύρη τους που εφώναζε σκιάχτηκαν,
κι ὄξω τράβηξαν το καλότροχο, πεντάμορφο, καινούργιο
καρότσι για τις μούλες, κι ἔδεσαν ἀπάνω το κασόνι'
τον πυξαρένιο ευτὺς κατέβασαν ἀφαιλωτὸ ζυγὸ τους,
που στο καρφὶ ψηλὰ ἀνακρέμουνταν, με τα καλά κρικέλια'
- βγάζουν μαζί και τα ζυγόλουρα, πήγες εννιά το μάκρος·
και το ζυγὸ στο καλοκάμωτο τιμόνι ἐβάλαν πάνω,
στην ἄκραν ἄκρα ομπρός, και πέρασαν τον κρῖο ἀπὰ στη σφήνα,
και δέσαν τα λουριά δεξὸζεῖρβα πα στο κλειδὶ τρεις γύρους·
κι ἀφοῦ ως την ἄκρα τα σφιχτόδεσαν, τα σφίξαν στο γλωσσίδι.
Μετά το βιος ἐβγαλαν το ἀμετρο, την ξαγορά του Ἐχτόρου,
ἀπ' το κελάρι, και το στοίβαξαν στο τορνευτὸ καρότσι,
και τις γερές, τις ατσαλόνυχες με βιάση ἐζευαν μούλες,
δῶρο ακριβό, οι Μυσοὶ που κάποτε στον Πρίαμο το χάρισαν.
Και δέσαν στο ζυγὸ και τ' ἄλογα, που ο γέροντας ἀτὸς του
- στο τορνευτὸ παχνὶ τα τάνιζε, βιος ακριβὸ δικὸ του.
- Ἔτσι γνοιάζονταν για το ζέψιμο μες στο αψηλὸ παλάτι
ο γέρο Πρίαμος κι ο διαλάης του, κι οι δυο τους μυαλωμένοι.

285 χρυσέω ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
 στή δ' ἵππων προπάροιθεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ'
 ὀνόμαζε·
 τῆ σπέισον Διὶ πατρί, καὶ εὖχεο οἴκαδ' ἰκέσθαι
 ἄψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν, ἔπει ἄρ σέ γε θυμὸς
 ὀτρύνει ἐπὶ νῆας ἐμείο μὲν οὐκ ἐθελούσης.

290 ἀλλ' εὖχεο σύ γ' ἔπειτα κελαινῆφι Κρονίωνι
 Ἰδαίῳ, ὅς τε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὄραται,
 αἶπει δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅς τέ οἱ αὐτῷ
 φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὐ κράτος ἐστί μέγιστον,
 δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὄφθαλμοῖσι νοήσας

295 τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴης Δαναῶν ταχυπύλων.
 εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἐὼν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,
 οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
 νῆας ἐπ' Ἀργείων ἰένα μάλα περ μεμαῶτα.
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής·

300 ὦ γύναι οὐ μὲν τοι τόδ' ἐφιμένῃ ἀπιθήσω.
 ἐσθλὸν γάρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν αἴ κ' ἐλεήση.
 ἦ ῥα καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὄτρυν' ὁ γεραιὸς
 χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεύει ἀκέρητον· ἦ δὲ παρέστη
 χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν
 ἔχουσα.

305 νιψάμενος δὲ κύπελλον ἐδέξατο ἦς ἀλόχοιο·
 εὖχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἔρκει, λείβε δὲ οἶνον
 οὐρανὸν εἰσανιδῶν, καὶ φωνήσας ἔπος ἠὔδα·
 Ζεὺ πάτερ Ἰδοθεν μεδέων κύδιστε μέγιστε
 δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν ἦδ' ἐλεεινόν,

310 πέμπων δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅς τε σοὶ αὐτῷ
 φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὐ κράτος ἐστί μέγιστον,
 δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὄφθαλμοῖσι νοήσας
 τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπύλων.
 ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μῆτιετα Ζεὺς

315 αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε τελειότατον πετεηνῶν
 μόρφον θηρητῆρ' ὃν καὶ περκνὸν καλέουσιν.
 ὄσση δ' ὑπορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται
 ἀνέρος ἀφνειοῦ ἐϋ κληῖσ' ἀραρυῖα,
 τόσσ' ἄρα τοῦ ἐκάτερθεν ἔσαν πετερά· εἶσατο δὲ σφι

320 δεξιὸς αἴξας διὰ ἄστεος· οἱ δὲ ἰδόντες
 γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
 σπερχόμενος δ' ὁ γεραιὸς ἐοῦ ἐπεβήσετο δίφρου,
 ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἔλκον τετράκυκλον ἀπήνην,

Κι η Εκάβη τότε εκεί τους ζύγωσε με μαραμένα σπλάχνα,
 κρατώντας στο δεξί το χέρι της μαλαματένια κούπα,
 σπονδές να κάνουν με γλυκόπιστο κρασί, πριχού κινήσουν.
 Στάθη λοιπόν ομπρός στ' αλόγατα κι αυτά μιλάει και κρένει:
 « Στο Δία πατέρα πάρε πρόσφερε σπονδή, κι ευκήσου να 'ρθεις
 γερὸς απ' τους οχτροὺς στο σπίτι σου, μια κι η καρδιά σου τόσο
 στων Δαναῶν σε σπρώχνει τ' ἄρμενα, χωρίς εγώ να θέλω.

Ευκήσου καν στο μαυροσύγγεφο το Δία, που απά στην Ἰδα
 θρονιάζει κι αγναντεύει αλάκερη την ξακουσμένη Τροία,
 και για σημάδι ζήτη γρήγορο μαντάτορά του, τ' ὄρνιο
 το πιο ακριβό του, με τη δύναμη την πιο τρανή, να σου 'ρθει
 δεξιά μεριά, που ως πια τα μάτια σου το ἰδούν, για τα καράβια
 των Δαναῶν να φύγεις ξέθαρρος των γοργαλογατάδων.
 Ο Δίας αν ὁμως ο βροντόλαλος δικό του αποκρισάρη
 δεν πει να στείλει, εγώ θα σου 'λεγα ν' αλλάξεις γνώμη τώρα
 και να μην πας στα πλοία τ' Αργίτικα, κι ας λαχταρά η καρδιά σου.»

Και τότε ο Πρίαμος ο θεόμορφος γυρνάει κι απηλογιέται:

« Θα την ακούσω την αρμῆνια σου, καλή μου, τι ταιριάζει
 στο Δία ν' ασκῶνουμε τα χέρια μας, μπας και μας συμπονέσει.»

Ὡς εἶπε τούτα, την κελάρισσα νερό γοργά προστάζει
 στα χέρια να του χύσει γάργαρο' κι εκείνη τρέχει δίπλα
 στο γέροντα, σταμνὶ στα χέρια της κρατώντας και λεγένι.
 Κι ὅπως ἐνίφτη, απ' τη γυναικα του την κούπα παίρνει, κι ὀρθιος
 στη μέση της αυλῆς προσεύκουνταν, και στάλαζε στο χῶμα,
 στον ουρανό τα μάτια ασκῶνοντας, κι ἔτσι μιλάει και κράζει:
 « Πατέρα Δία, τρανέ κι ασύγκριτε, που κυβερνάς την Ἰδα,
 σαν ἐρθω στου Αχιλλέα, συμπόνεση κι αγάπη να 'βρω δῶσ' μου'

και για σημάδι στείλε γρήγορο μαντάτορά σου, τ' ὄρνιο.
 το πιο ακριβό σου, με τη δύναμη την πιο τρανή, να μου 'ρθει
 δεξιά μεριά, που ως πια τα ματιά μου το ἰδούν, για τα καράβια
 των Δαναῶν να φύγω ξέθαρρος των γοργαλογατάδων.»

Εἶπε, κι ο Δίας ο βαθυστόχαστος τον ἄκουσε που ευκήθη,
 κι αἰτό του στέλνει, απ' τα πετούμενα το πιο που φανερώνει
 το θέλημα του, μαύρο κι ἄρπαγο—το λένε και μαυρόρνιο—
 κι ὅσο φαρδιά είναι τα πορτόφυλλα, τα στεριά, τα δεμένα,
 σε σπίτι μέσα απηλοτάβανο βαρβάτου νοικοκύρη,
 τόσο απλώνονταν κι οι φτερούγες του' κι ἀπὸ το κάστρο ἀπάνω

δεξιά μεριά χιμώντας φάνηκε' κι εκείνοι, σαν τον εἶδαν,
 πήραν χαρά τρανή, κι εγλύκαναν μέσα ολονῶ τα σπλάχνα.

Με βιάση ἀνέβη τότε ο γέροντας στο ἀμάξι του, και βγήκε

325

τάς Ἰδαίος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν
ἵπποι, τοὺς δ' ἄγερον ἐφέπων μᾶστιγι κέλευε
καρπαλίμως κατὰ ἄστυ· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἔποντο
πόλλ' ὀλοφυρόμενοι ὡς εἰ θάνατον δὲ κίοντα.
οἱ δ' ἔπει οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,

330

οἱ μὲν ἄρ' ἄσποροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο
παῖδες καὶ γαμβροί, τῷ δ' οὐ λάθον εὐρύσποπα Ζῆν
ἔς πεδίον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἔλεξε γέροντα,
αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν υἱὸν φίλον ἀντίον ἠῦδα·
Ἑρμεία, σοὶ γάρ τε μάλιστα γέ φίλτατόν ἐστιν

335

ἄνδρι ἔταιρίσσαι, καί τ' ἔκλυες ὦ κ' ἐθέλησθα,
βάσκ' ἴθι καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ὡς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλεΐωνα δ' ἰκέσθαι.
ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος ἀργεῖφόντης.

340

αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὕγρην
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο·
εἶλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὦν ἐθέλει, τοὺς δ' αὐτε καὶ ὑπνώνοντας ἐγείρει·

345

τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατύς ἀργεῖφόντης.
αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκανε,
βῆ δ' ἰέναι κούρω αἰσυμνητῆρι ἐοικῶς
πρώτον ὑπηνήτη, τοῦ περ χαριεστάτη ἦβη.
οἱ δ' ἔπει οὖν μέγα σῆμα παρέξ Ἴλοιο ἔλασσαν,

350

στήσαν ἄρ' ἡμίονους τε καὶ ἵππους ὄφρα πίοιεν
ἐν ποταμῷ· δὴ γάρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλυθε γαῖαν.
τὸν δ' ἔξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κῆρυξ
Ἑρμείαν, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο φώνησέν τε·
φράζεο Δαρδανίδη· φραδέος νόου ἔργα τέτυκται.

355

ἄνδρ' ὀρόω, τάχα δ' ἄμμε διαρραΐσεσθαι οἴω.
ἀλλ' ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵππων, ἢ μιν ἔπειτα
γούνων ἀψάμενοι λιτανεύσομεν αἶ κ' ἐλεήσῃ.
ὡς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δεΐδιε δ' αἰνῶς,
ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,

360

στή δὲ ταφῶν· αὐτὸς δ' ἐριοῦνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν
χεῖρα γέροντος ἐλὼν ἐξείρετο καὶ προσέειπε·
πῆ πάτερ ὦδ' ἵππους τε καὶ ἡμίονους ἰθύνεις
νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὐδοσι βροτοὶ ἄλλοι;
οὐδὲ σύ γ' ἔδεισας μένεα πνείνοντας Ἀχαιοῦς,

περνώντας μέσα ἀπ' τὴν αὐλόπορτα καὶ τὸ βουερό χαγιάτι·
ομπρός τραβούσε ο πολυκάτεχος Ἰδαίος, καὶ τὰ μουλάρια
που σέρναν τὸ καρότσι ἐκέντριζε· καὶ τ' ἄλογα ξοπίσω,
κυβερνημένα ἀπὸ τὸ γέροντα, που εκράτα τὸ μαστίγι,
γοργὰ μεσ' ἀπ' τὸ κάστρο ἐδρόμιζαν. Κι ὅλοι οἱ ἐδικοί με θρήνους
τον ἀκλουθοῦσαν, λες καὶ πῆγαινε τὸ Χάρο ν' ανταμώσει.
Μ' ἀπὸ τὴν πόλη ὡς κατηφόρισαν καὶ πιάσαν πια τὸν κάμπο,

οἱ ἄλλοι, γαμπροὶ καὶ γιοί, πισώστρεψαν καὶ διάγυραν στὸ κάστρο.
Ὡστόσο ἐκεῖνοι οἱ δύο σαν πρόβαλαν στὸν κάμπο, ο μακροβίγηλις
ὁ Δίας τοὺς εἶδε καὶ συμπόνεσε τὸ γέροντα θωρώντας,
καὶ στὸν Ἑρμῆ γυρνώντας μίλησε, τὸν ακριβὸ τὸ γιο του:
« Ἑρμῆ, πολυαγαπάς καὶ χαίρεσαι θνητοὺς νὰ συντροφεύεις,
κι ὅποιον σου ἀρέσει ἀκούς, στὴ γνώμη του μετὰ χαρὰς συγκλίνεις.
Στὰ βαθουλὰ τὰ πλοία τ' Ἀργίτικα τὸν Πρίαμο τρέχα τώρα
συνέβγαλέ τον, ἔτσι που ἄλλος τοὺς νὰ μὴν τὸν νιώσει Ἀργίτης,
καὶ μήτε νὰ τὸν δεῖ στὴ στράτα του, πρὶν φτάσει στὸν Ἀχιλλέα.»

Εἶπε, κι ὁ Ἀργοφονιάς τὸν ἀκούσεν εὐτὺς ὁ ψυχολάτης,

καὶ δίχως ἀργητὰ στὰ πόδια του χρυσὰ περνάει σαντάλια,
πανώρια, ἀθάνατα, που ἀνάλαφρα, σαν τὴν πνοή του ἀνέμου,
τὸν φέρναν πάνω ἀπ' τὶς ἀπέραντες στεριές καὶ τὰ πελάγη,
καὶ πήρε τὸ ραβδὶ στὸ χέρι του, που τῶν θνητῶν τὰ μάτια
γητεύει σε ὅσους θέλει κλειώνοντας τα, κι ἄλλους ξυπνὰ ἀπ' τὸν ὕπνο·
με αὐτὸ καὶ τότε ὁ τρανοδύναμος Ἀργοφονιάς πετοῦσε,
κι ομπρός στὴν Τροία καὶ στὸν Ἑλλήσποντο σε λίγην ὥρα φτάνει.
Καὶ κίνησε με ἀρχόντου μοιάζοντας υγιό, τὰ μαγουλά του
μόλις που χνουδίσαν, κι ἡ νιότη του στὴν πιο γλυκιά τῆς ὥρα.

Εκεῖνοι ὠστόσο ἀπ' τοῦ Ἴλου ὡς πέρασαν τὸ μέγα μνήμα δίπλα,

τ' ἀλόγατά τοὺς καὶ τὶς μούλες τοὺς σταμάτησαν νὰ πιοῦνε -
στὸν ποταμό, τι πια περισσεύει στὸν κάμπο τὸ σκοτάδι.
Καὶ ξαφνικὰ θωρεῖ που εσίμωνε καὶ ξεχωρίζει ὁ κράχτης
τὸν νέον Ἑρμῆ, κι εὐτὺς γυρίζοντας στὸν Πρίαμο συντυχαίνει:
« Ἐχε τὸ νου, σπορά του Δάρδανου, φρόνηση τώρα θέλει·
κάποιοι θωρῶ, καὶ λέω πως γρήγορα κομμάτια θὰ μας κάνει.
Μον' ἔλα βιάσου, κι ἄς του δίνουμε πα στ' ἄπια, γιὰ τὰ γόνα
παρακαλώντας ἄς τοῦ πιάσουμε, μπας καὶ μας συμπονέσει.»

Εἶπε, κι ὁ νους του γέρου εσάσισε, τὸν ἔπιασε τρομάρα,
κι ὀρθὲς οἱ τρίχες του σηκώθηκαν πα στὸ σκεβρό κορμὶ του,

καὶ στάθη σα χαμένος. Ζύγωσεν ὁ Πρωτοκλέφτης τότε,
στὸ γέροντα ἔδωσε τὸ χέρι του, τὸν ρώτησε καὶ τοῦ ἔπειτα·
« Για που, πατέρα, με τὶς μούλες σου τραβάς καὶ τ' ἄλογα σου
μέσα στὴ νύχτα τὴν ἀθάνατη, που ὅλοι οἱ θνητοὶ κοιμούνται;
κι οὐδὲ καθόλου τοὺς ἀνήμερους φοβήθηκαν Ἀοινίτες.»

365 οἱ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγύς ἔασι;
τῶν εἴ τις σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν
τοσσάδ' ὄνειάτ' ἄγοντα, τίς ἂν δὴ τοι νόος εἶη;
οὐτ' αὐτὸς νέος ἔσσι, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήγη.

370 ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ρέξω κακὰ, καὶ δέ κεν ἄλλον
σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ εἴσκω.
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδῆς·
οὕτω πη τάδε γ' ἐστὶ φίλον τέκος ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμῆιο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,

375 ὅς μοι τοιόνδ' ἦκεν ὀδοιπόρον ἀντιβολήσαι
αἴσιον, οἴος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός,
πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ' ἔξεσσι τοκῆων.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες.

380 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἡέ πη ἐκπέμπεϊς κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη,
ἧ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρήν
δειδιότες· τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὠριστος ὄλωλε

385 σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπιδεδύετ' Ἀχαιῶν.
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδῆς·
τίς δέ σὺ ἔσσι φέριστε τέων δ' ἔξεσσι τοκῆων;
ὡς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότημου παιδὸς ἔνισπες.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης·

390 πειρᾷ ἐμῆιο γεραιῆ καὶ εἴρεαι Ἴκτορα δῖον.
τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχη ἐνὶ κυδιανείρῃ
ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσσας
Ἀργείους κτείνεσκε δαΐζων ὄξεϊ χαλκῷ·
ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν· οὐ γὰρ Ἀχιλλεύς

395 εἶα μάρνασθαι κεχολωμένος Ἀτρεΐωνι.
τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηὺς εὐεργής·
Μυρμιδόνων δ' ἔξειμι, πατὴρ δέ μοι ἐστί Πολύκτωρ.
ἀφνειὸς μὲν ὁ γ' ἐστί, γέρων δέ δὴ ὡς σὺ περ ὦδε,
ἔξ δέ οἱ υἱὲς ἔασιν, ἐγὼ δέ οἱ ἐβδομὸς εἰμι·

400 τῶν μέτα παλλόμενος κλήρω λάχον ἐνθάδ' ἔπεσθαι.
νῦν δ' ἤλθον πεδίον δ' ἀπὸ νηῶν· ἠώθεν γὰρ
θήσονται περὶ ἄστου μάχην ἐλίκωπες Ἀχαιοί.
ἀσχαλόωσι γὰρ οἶδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.

που οχτροὶ σου φοβεροὶ κι ἀντίμαχοι γυρνοῦν στα μέρη ετοῦτα;
Ἀν απ' αυτοὺς κανέννας σ' ἐβλεπε με τόσο βιος που σέρνει
μες στη γοργή νυχτιά την ἀφῶτη, πῶς θα σου ερχόταν τότε;
Πια νιος δεν εἶσαι συ, και γέροντας ο σύντροφός σου ετοῦτος,
και δε γλιτώνετε, μανιάζοντας αν σας ριχτεῖ κανέννας.

Ὅμως κακὸ ἀπὸ ἐμὲ μη σκιάζεσαι, μόν' θα σε διαφεντέψω,
κι αν ἄλλος σου ριχτεῖ' τον κύρη μου πολὺ μου τον θυμίζεις.»

Κι ο θεοπρόσωπος ο γέροντας του ἀπηλογήθη τότε:
« Ἐτσι εἶναι ἀλήθεια αὐτά, καλόπαιδο, καθὼς τ' αναθιβάνεις'
μα ἕνας θεὸς το χέρι του ἀπλωσε και τώρα πάνωθῃ μου,
που τέτοιο συνεβγάλη μου 'πεψε να βγει μπροστά μου τώρα,
στην ὥρα πάνω, μ' ἔτοιο ἀνάριμμα, μ' ἔτοιο ἀρχοντίσιο δῶμα'
κι ἀκόμα γνωστικά τα λόγια σου' καλότυχοι οἱ γονιοὶ σου!»

Κι ο Ἀργοφονιάς του ἀπηλογήθη ο ψυχολάτης τότε:
« Τα που 'πες, δίχως ἄλλο, γέροντα, σωστά και δίκια εἶν' ὅλα,

μόν' ἔλα τώρα, δῶσ' μου ἀπόκριση και πες την πάσα ἀλήθεια:
Το διαλεχτό σου βιος, το ἀρίφνητο, στα ξένα φευγατζεῖς,
σε ἀνθρώπους μακρινούς, στον πόλεμο να μην τα χάσεις ὅλα;
για παρατάτε κίολας σύψυχοι της ἁγίας Τροίας το κάστρο,
πάνω στο φόβο σας, που εχάσατε τον πιο ἀντρεωμένο τώρα,
το γιο σου, που στη μάχη οὐτ' ἕνας μας δεν τον περνούσε
Ἀργίτης;»

Κι ο θεοπρόσωπος ο γέροντας του ἀπηλογήθη τότε:
« Ποιος να 'σαι τάχα ἐσὺ, ἀρχοντόπουλο, και ποιοὶ οἱ γονιοὶ σου
εσένα,
που ἔτσι καλὰ του γιου μου του ἀμοιρου τη μοῖρα ἀναστορίζεις;»

Κι ο Ἀργοφονιάς του ἀπηλογήθη ο ψυχολάτης τότε:

«Σε δοκιμὴ με βάζεις, γέροντα, ρωτώντας για το γιο σου,
το θεῖο τον Ἐχτορα' τα μάτια μου στη δοξαντροῦσα μάχη
συχνὰ τον εἶδαν, κι ὅταν στρίμωχνη χαλνώντας τους Ἀργίτες
στα πλοία σιμά και τους μακέλευε με μυτερό κοντάρι·
και μεις σαστίζαμε και στέκαμε' τι να 'βγοῦμε στη μάχη
δεν ἀφῆνε ο Ἀχιλλέας, χολιάζοντας με τον υγιό του Ἀτρέα'
τι ἕνα καράβι ἐδῶ μας ἔφερε, κι εἶμαι δικός του ἀκράνης,
των Μυρμιδόνων φύτρα ο κύρης μου—Πολύχτορα τον λένε—
ἔχει περίσσιο βιος, μα ἐγέρασε πια τώρα σαν κι ἐσένα·
κι ἐγέννησε ἐξὶ γιους κι ολόστερνον ἐμένα, και τον κλήρο

σα ριζάμε ὅλοι, ἐγὼ εἶμαι που 'λαχε να 'ρθῶ με τα φουσάτα.
Και τώρα απ' τα καράβια ἐκίνησα στον κάμπο, τι ἄμα φέξει
οἱ Δαναοὶ θ' ἀνοίξουν πόλεμο στο κάστρο σας τρογύρα'
τι πια βαρέθηκαν να κάθονται, κι ως λαχταροῦν ἀπάλε,

405

τόν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
εἷς, ἄγε δὴ μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,
ἢ ἔτι πᾶρ νήεσσιν ἐμός πάϊς, ἦέ μιν ἤδη
ῆσι κυσὶν μελείσσι ταμῶν προύθηκεν Ἀχιλλεύς.

410

τόν δ' αὐτε προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης·
ὦ γέρον οὐ πω τόν γε κύνες φάγον οὐδ' οἰωνοί,
ἀλλ' ἔτι κείνος κείται Ἀχιλλῆος παρὰ νηϊ
αὐτῶς ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠώς
κειμένῳ, οὐδέ τί οἱ χρώς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαί

415

ἔσθουσ', αἶ ρά τε φώτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
ἢ μὲν μιν περὶ σῆμα ἐοῦ ἐτάριοιο φίλοιο
ἔλκει ἀκηδέστως ἠώς ὅτε δῖα φανήη,
οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθῶν
οἶον ἐεραῖεις κείται, περὶ δ' αἶμα νένιπται,

420

οὐδέ ποθι μιάρός· σὺν δ' ἔλκεα πάντα μέμυκεν
ὄσσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐν αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν.
ὥς τοι κῆδονται μάκαρες θεοὶ υἱὸς ἐήσῃ
καὶ νέκυός περ ἐόντος, ἐπεὶ σφι φίλος περὶ κῆρι.
ὥς φάτο, γήθησεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·

425

τέκος, ἢ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι
ἀθανάτοισι, ἐπεὶ οὐ ποτ' ἐμός πάϊς, εἴ ποτ' ἔην γε,
λήθητ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν οἱ Ὀλυμπιον ἔχουσι·
τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιο περ αἴσῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον,

430

αὐτὸν τε ῥύσαι, πέμψον δέ με σὺν γε θεοῖσιν,
ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.
τόν δ' αὐτε προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης·
πειρᾶ ἐμείο γεραῖέ νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις,
ὅς με κέλη σέο δῶρα παρῆξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι.

435

τόν μὲν ἐγὼ δεῖδοικα καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι
συλεύειν, μή μοι τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καὶ κε κλυτὸν Ἄργος ἰκοίμην,
ἐνδυκέως ἐν νηϊ θοῆ ἢ πεζὸς ὀμαρτέων·
οὐκ ἂν τίς τοι πομπὸν ὄνοσσάμενος μαχέσαιτο.

440

καὶ ἀναΐξας ἐριούνιος ἄρμα καὶ ἵππους
καρπαλίμως μάλιστα καὶ ἠνία λάζετο χερσίν,
ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμίονοις μένος ἠῦ.
ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἴκοντο,
οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο,

πια δὲν μποροῦν οἱ βασιλιάδες μας να τους ανακρατήσουν.»

Κι ο θεοπρόσωπος ο γέροντας του απηλογήθη τότε:

«Αν του Αχιλλέα του αρχοντογέννητου λογιέσαι, ως λες, ακράνης,
τη χάρη κάνε μου κι ιστόρα μου σωστά την πάσα αλήθεια:
Ο γιος μου ακόμα τάχα κοιτάει μπρος στα καράβια, η κιόλα
τον πέταξε ο Αχιλλέας στους σκύλους του, κοψίδια κάνοντας τον;»

Κι ο Αργοφονιάς του απηλογήθηκεν ο ψυχολάτης τότε:

« Δεν τον έφαγαν, όχι, γέροντα, τα όρνια κι οι σκύλοι ακόμα'
πλάι στου Αχιλλέα την πρύμνα ανέβλαβος κοιτάει ο γιος σου
πάντα,
μες στο καλύβι. Μέρες δώδεκα που κοιτάει πέρασαν,
και το κορμί του δεν εσάπισε, κι-ουδέ και τα σκουληκία
τον έχουν φάει, που όσους σκοτώνονται στον πόλεμο τους τρώνε.
Απ' του ακριβού του ακράνη ολόγυρα το μνήμα δίχως σπλάχνος
τον σουρνει αλήθεια κάθε χάραμα, σύντας η αυγή προβάλει'
κακό κανένα όμως δεν του 'κανε' πηγαίνοντας κι ατός σου
θα το θαμάξεις, που 'ναι ολόδροσος, και γύρα του έχουν φύγει

τα γαίματα, και μένει αμάλαγος, και κλείσαν κι οι πληγές του,
που τόσες στο κορμί του ρίχοντας με το χαλκό του άνοιξαν.
Έτσι γνοιάζονται οι τρισμακάριστοι θεοί για τον υγιό σου,
ας είναι και νεκρός· κατάκαρδα μαθές τον αγάπησαν.»

Είπε, κι ο γέρος αναγάλλιασε κι απηλογιά του δίνει:

« Παιδί μου, δώρα στους αθάνατους καλό 'να να χαρίζεις
παράξια· τους θεούς δεν ξέχασε, στον Ολυμπο που ζούνε,
κι ο γιος μου—γιο ποτέ αν αξιώθηκα!—στο αρχοντικό του μέσα.
Και τώρα αυτοί του το θυμήθηκαν, κι ας είναι πεθαμένος.
Μον' έλα, τούτη την πανέμορφη δέξου από μένα κούπα,

και γίνε μου σκεπτός κι οδήγα με με των θεών τη χάρη, -
ως στου Αχιλλέα να φτάσω απείραχτος και να 'μπω το καλύβι.»

Κι ο Αργοφονιάς του απηλογήθηκεν ο ψυχολάτης τότε:

« Σε πειρασμό με βάζεις, γέροντα, τον νιον εμένα' ωστόσο
του κάκου πολεμάς καί σπρώχνεις με τα δώρα σου να πάρω
κρυφά απ' τον Αχιλλέα· τον ντρέπουμε περισσια, και φοβούμαι
να πάρω από δικά του, γρήγορα μην έβγει σε κακό μου.
Ωστόσο εγώ θα σε συντρόφευα κι ως το ακουσμένο το Ἄργος
με την καρδιά μου, σε πλεούμενο για και πεζός μαζί σου,
και θα 'βλεπε τι αξίζω, αν του 'ρχονταν να σου ριχτεί κανέννας.»

Αυτά είπε ο Ερμής, κι αμέσως πήδηξε πα στο ζεμένο αμάξι,
και δίχως άργητα τα νιόλουρα και το μαστίγι αρπάξει,
και τα μουλάρια και τ' αλόγατα πέρφανη ορμή γιομίζει.
Μα σύντας πια στους πύργους έφτασαν των πλοίων και στο
ναντάκι.

- 445 τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος ἀργεῖφόντης
 πᾶσιν, ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας καὶ ἀπώσεν ὀχῆας,
 ἐς δ' ἄγαγε Πρίαμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.
 ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω ἄφικοντο
 ὑψηλήν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι
- 450 δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν
 λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες·
 ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλήν ποίησαν ἄνακτι
 σταυροῖσιν πυκνοῖσι· θύρην δ' ἔχε μούνος ἐπιβλήης
 ειλᾶτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιρρήσεσκον Ἀχαιοί,
- 455 τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῖδα θυράων
 τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐπιρρήσεσκε καὶ οἶος·
 δὴ ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ὤϊξε γέροντι,
 ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλεΐωνι,
 ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθόνα φώνησέν τε·
- 460 ὦ γέρον ἦτοι ἐγὼ θεός ἄμβροτος εἰλήλουθα
 Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατήρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν.
 ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἶσομαι, οὐδ' Ἀχιλλῆος
 ὀφθαλμούς εἴσειμι· νεμεσητὸν δέ κεν εἶη
 ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτούς ἀγαπαζέμεν ἄντην·
- 465 τὴν δ' εἰσελθὼν λαβέ γούνατα Πηλεΐωνος,
 καὶ μιν ὑπὲρ πατρός καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο
 λίσσσο καὶ τέκεος, ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνης.
 ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον
 Ἑρμείας· Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἄλτο χαμᾶζε,
- 470 Ἰδαῖον δὲ κατ' αὐθι λίπεν· ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων
 ἵππους ἡμίονους τε· γέρων δ' ἰθύς κίεν οἴκου,
 τῆ ῥ' Ἀχιλεὺς ἴζεσκε Διὶ φίλος· ἐν δὲ μιν αὐτὸν
 εὐρ', ἔταροι δ' ἀπάνευθε καθήατο· τῷ δὲ δῦ' οἴω
 ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ὄζος Ἄρηος
- 475 ποίπνουον παρεόντε· νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς
 ἔσθων καὶ πίνων· ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.
 τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα
 στάς
 χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα καὶ κύσε χεῖρας
 δεινὰς ἀνδροφόνους, αἳ οἱ πολέας κτάνον υἴας.
- 480 ὡς δ' ὅτ' ἄν ἄνδρ' ἀτη πυκινὴ λάβη, ὅς τ' ἐνὶ πάτρῃ
 φῶτα κατακτείνας ἄλλων ἐξίκετο δῆμον
 ἄνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντας,
 ὡς Ἀχιλεὺς θάμβησεν ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·
 θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο.
- στην ὥρα πάνω που οι βαρδιάτορες το δείπνο τους συντάζαν,
 σε ὅλων τα μάτια πάνω εστάλαξεν ο Ψυχολάτης ὕπνο'
 κι ὅπως ανοίγει τις καστρόπορτες, τα μάνταλα τραβώντας,
 μπάζει τον Πρίαμο ευτύς, και πίσω του το αμάξι με τα δῶρο
 Καὶ σύντας στου Αχιλλέα τ' ορθόψηλο καλύβι ομπρός ἐφτάσαν,
 που οι Μυρμιδόνες για το ρήγα τους ἀπὸ κορμούς κομμένους
- ελάτου εἶχαν στελιώσει, κι ἐρίζαν και στέγαση ἀπὸ πάνω,
 τριφύλλια φουντωτὰ σωριάζοντας, κομμένα ἀπὸ λιβάδι'
 και γύρα ἐφτάσαν για το ρήγα τους με σταυρωτὰ παλοούκια
 μεγάλη αὐλή' κι εσφάλνα η πόρτα του μ' ἓναν μονάχα σύρτη
 ελάτινο, που τρεις παιδεύουνταν Ἀργίτες να τον σπρώξουν,
 και τρεις ξανά το μέγα μάνταλο ν' ανοίξουνε της πόρτας'
 μόνο ο Αχιλλέας και δίχως βόηθηση τον ἐσπρωχνε μονάχος'
 ὁμως ο Ερμῆς στο γέροντα ἀνοίξεν ο πρωτοκλέφτης τότε·
 κι ως του γοργοῦ Αχιλλέα συνέμπασε τα πλοῦσια δῶρα μέσα,
 στο χῶμα ἀπὸ το αμάξι ἐπήδηξε κι αὐτὰ του συντυχαίνει:
- «Ἀθάνατος λογιέμαι, γέροντα, θεός, μαζί σου που 'ρθα,
 ο Ερμῆς σταλμένο μ' ἔχει ο κύρης μου να σου σταθῶ στη στράτα.
 Ὡστόσο φεύγω ἐγὼ' δε θα 'θελα ν' ἀντικριστῶ στα μάτια
 με του Πηλέα το γιο, τι ἀθάνατος θεός τρεπτό δεν εἶναι
 ἔτσι να δείχνει πια ολοφάνερα σ' ἓναν θνητὸν ἀγάπη.
 Μα εσύ, σα μπεις, ἀπὸ τα γόνατα τον Αχιλλέα να πιάσεις,
 και στον πατέρα και στη μάνα του την ομορφομαλλούσα
 να τον ξορκίσεις, και στο τέκνο του, να μαλακώσει η οργή του.»
- Αὐτὰ εἶπε ο Ερμῆς, κι ευτύς στον Ὀλυμπο τον ἀψηλό μισεύει'
 κι ο Πρίαμος τότε ἀπὸ το αμάξι του πηδάει στο χῶμα κάτω,
- κι ἐμεινε ο Ἰδαῖος ἐκεῖ προσμένοντας, κι εἶχε το νου μη φύγουν
 τ' ἄτια κι οι μούλες τους. Κι ο γέροντας γραμμὴ τραβᾶει στο σπῆπι,
 και που ο Αχιλλέας ο ἀρχοντογέννητος βρισκόταν, και τον βλέπει
 μπροστὰ του. Οι συντρόφοι του ἀπόμακρα καθόνταν δυο μονάχα
 τρογύρα τον γνοιάζονταν, ο Ἄλκιμος, ο γαῦρος πολέμαρχος,
 κι ο ψυχωμένος Αὐτομέδοντας' τι εἶχε ξετελέψει.
 που 'τρωγε κι ἐπινε, και στέκουνταν πλάι το τραπέζι ἀκόμα.
 Και μπαινει ο μέγας Πρίαμος ἀνωστος, τον Αχιλλέα ζυγώνει,
 τα δυο του πᾶνει ἀμέσως γόνατα, και τ' ἀντροφὸνα χέρια,
 τα φοβερά, φιλεῖ, που του 'χανε πολλοὺς υγιούς σκοτώσει.
- Σε συφορὰ βαριά πῶς ἐπέσε κανεῖς, ποτὶ τύχει κάποιον
 να 'χει σκοτώσει μες στον τόπο του, και σε ἄλλες χῶρες φτάνει,
 σε πλοῦσιου ἀρχόντου σπῆπι, κι ὅλοι τους σαστίζουν που τον
 βλέπουν
 παροῖσια κι ο Αχιλλέας εστάλαξε να ἰδεῖ τον Πρίαμο ομπρός του

- 485 τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπε·
μνήσαι πατρὸς σοῖο θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τηλίκου ὡς περ ἐγών, ὀλοῶ ἐπὶ γήραος οὐδῶ·
καὶ μὲν που κείνον περὶναίεται ἀμφὶς ἔοντες
τείρουσ', οὐδέ τις ἐστὶν ἄρην καὶ λοιγὸν ἀμῦναι.
- 490 ἀλλ' ἦτοι κείνός γε σέθεν ζῶντος ἀκούων
χαίρει τ' ἐν θυμῶ, ἐπὶ τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
ὄψεσθαι φίλον υἱὸν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα·
αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἴας ἀρίστους
Τροίη ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὐ τινά φημι λελεῖφθαι.
- 495 πεντήκοντά μοι ἦσαν ὄτ' ἤλυθον υἴες Ἀχαιῶν·
ἐννεακαίδεκα μὲν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
τούς δ' ἄλλους μοι ἔπικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.
τῶν μὲν πολλῶν θυῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὅς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δέ ἄστυ καὶ αὐτούς,
- 500 τὸν σὺ πρῶψιν κτεῖνας ἀμυνόμενον περὶ πατρὸς
Ἔκτορα· τοῦ νῦν εἶνεχ' ἰκάνω νῆας Ἀχαιῶν
λυσόμενος παρὰ σείο, φέρω δ' ἄπερείσι' ἄποινα.
ἀλλ' αἰδεῖο θεοῦς Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον
μνησάμενος σοῦ πατρὸς· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
- 505 ἔτλην δ' οἶ' οὐ πῶ τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
ἀνδρὸς παιδοφόνιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.
ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἴμερον ὤρσε γόοιο·
ἀπάμενος δ' ἄρα χειρὸς ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
τῷ δέ μνησαμένω ὁ μὲν Ἔκτορος ἀνδροφόνιο
- 510 κλαῖ' ἀδινὰ προπάραιθε ποδῶν Ἀχιλλῆος ἔλυσθεις,
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαίειν ἐὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὐτε
Πάτροκλον· τῶν δέ στοναχὴ κατὰ δῶματ' ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
καὶ οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἴμερος ἡδ' ἀπὸ γυίων,
- 515 αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὤρτο, γέροντα δέ χειρὸς ἀνίστη
οἰκτίρων πολλίον τε κάρη πολλίον τε γένειον,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἂ δειλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος
- 520 ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
υἰέας ἐξενάριξαι; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἔξευ ἐπὶ θρόνου, ἄλγεα δ'
ἔμπηξ
ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ·
οὐ γάρ τις πρήξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο·
- Σαστίσαν γύρα του κι οι σύντροφοι, κι ο ένας τον άλλο εθώρουν.
Κι ο Πρίαμος τότε τέτοια αρχίνησε να λέει παρακαλώντας:
« Βάλε στο νου, Αχιλλέα θεόμορφε, τον κύρη το δικό σου'
ενός καιρού 'μαστε, στην τελείωση των γερατιῶν των ἔρμων.
Μπορεῖ κι αυτός απ' τους γειτόνους του να τυραννιέται γύρα,
κι ούτε ένα απ' το κακό κι απ' το ἀδικο διαφεντευτὴ δεν ἔχει.
- Μα εκείνος, ζωντανός ακούγοντας πως εἶσαι, αναγαλλιᾶζει
βαθιά στα φρένα, και νυχτόημερα τον δυναμώνει η ελπίδα,
τον ακριβό του υγιό πως κάποτε θα ἰδεῖ απ την Τροία να γέρνει.
Μα εγὼ ο τρισάμοιρος, που αξιῶθηκα τους γιους τους πιο
αντρειωμένους
στην Τροία να κάνω την απλόχωρη, καὶ δε μου ἀπόμεινε ένας!
Εἶχα πενήντα γιους, σαν ἐφτάσαν οι Αργίτες εδὼ πέρα'
οι δεκαεννιά απ' την ἴδια εβγήκανε κοιλιά, τους ἄλλους ὅλους
μες στο παλάτι μου τους γέννησαν ἄλλες γυναῖκες που 'χα.
Οι πιο πολλοὶ απ' τον Ἄρη εχάθηκαν τον ἀγριο, και τον ἕναν,
ξεχωριστό, που μου παράστεκε την Τροία και μας τους ἰδιοὺς,
- την πατρικὴ του γη ως διαφέντευε, τον σκότωσες πριν λίγες
μέρες, τον Ἐχτορα. Για χάρη του στα πλοία σας φτάνω τώρα,
να τον λυτρώσω με την ἀμετρη την ξαγορά που φέρνω.
Ἐλα, σεβάσου τους ἀθάνατους, συμπόνεσε και μένα,
τον κύρη σου, Αχιλλέα, θυμάμενος' πὶο ἀξίζω εγὼ συμπόνια'
τι εβάστηξα ὅ,τι δεν εβάστηξε κανεὶς θνητός στον κόσμο,
του αντρουὺς πού τους υγιούς μου εσκοτόωσε το χέρι να φιλήσω!»
- Εἶπε, και τον καημό του εφούντωσε για το δικό του κύρη,
κι ἐσπρωξε ἀνάλαφρα το γέροντα, το χέρι πιάνοντας του.
Μαζὶ τους ἐπνιξαν οι θύμησες, τον ἕναν του αντρειωμένου
- του Εχτόρου, κι ἐκλαιγεν, ως σούρνονταν μπρος στου Αχιλλέα τα
πόδια'
θρηνούσε κι ο Αχιλλέας, τον κύρη του θυμάμενος, και πότε
τον Πάτροκλο, κι ως πέρα οι θρήνοι τους γιόμιζαν το καλύβι.
Μα σύντας ο Αχιλλέας εχόρτασεν ο αρχοντικός το κλάμα,
κι ο πόθος απ' τα σπλάχνα του ἐφυγε κι ἀπὸ τα γόνατα του,
πετάχτη απ' το θρονὶ κι ἀνάσκωσε το γέροντα απ' το χέρι,
ψυχοπονώντας τον για το ἀσπρο του κεφάλι, τ' ἀσπρα γένια,
και κράζοντας τον με ανεμάρπαστα του συντυχαίνει λόγια:
« Ἄμοιρε εσύ και που ποτίστηκες πικρά φαρμάκια τόσα!
Μονάχος να 'ρθεις πῶς το βάσταξες στ' Αργίτικα καράβια,
- τον άντρα ν' ἀντικρίσεις, που ἀμετρους και ψυχωμένους γιους σου
σου χάλασα; Καρδιά ἀπὸ σίδερο στα στήθια ἀλήθεια κλείνεις!
Μον' ἔλα, στο θρονὶ για κάθισε, και τους καημούς μας ὅλους
να γαληνέψουν ας ἀφήσουμε, κι ας καίγεται η καρδιά μας·
ὄχι, δε βγαίνει τίποτα ὄφελος απ' το φριχτό το κλάμα.
Τέτοια οι θεοὶ ιαθές στους ἀμιοῖρους θνητούς ἐκλωσαν υἰοῖα.

- 525 ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι
ζῶειν ἀνυμμένοις· αὐτοὶ δὲ τ' ἀκηδέες εἰσί.
δοιοὶ γὰρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὐδὲ
δῶρων οἶα διδῶσι κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων·
ὦ μὲν κ' ἀμμίξας δῶη Ζεὺς τερπικέραυτος,
- 530 ἄλλοτε μὲν τε κακῶ ὃ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῶ·
ὦ δὲ κε τῶν λυγρῶν δῶη, λωβητὸν ἔθηκε,
καὶ ἑ κακῆ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα διῶν ἐλαύνει,
φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμμένος οὔτε βροτοῖσιν.
ὡς μὲν καὶ Πηληϊῆ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
- 535 ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο
ὄλβω τε πλοῦτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
καὶ οἱ θνητῶ ἐόντι θεῶν ποίησαν ἄκοιτιν.
ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακόν, ὅπτι οἱ οὔ τι
παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
- 540 ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδὲ νυ τόν γε
γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
ἦμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων ἠδὲ σά τέκνα.
καὶ σέ γέρον τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι·
ὄσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἔδος ἐντὸς ἔεργει
- 545 καὶ Φρυγίῃ καθύπερθε καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων,
τῶν σε γέρον πλοῦτῳ τε καὶ υἰάσι φασὶ κεκάσθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ τοι πῆμα τὸδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες
αἰεὶ τοι περὶ ἄστῳ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
ἄνσχεο, μὴ δ' ἀλίσστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν·
- 550 οὐ γὰρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἱὸς ἔῃος,
οὐδὲ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδῆς·
μὴ πῳ μ' ἔς θρόνον ἵζε διατρεφές ὄφρα κεν Ἔκτωρ
κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδῆς, ἀλλὰ τάχιστα
- 555 λῦσον ἴν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω· σὺ δὲ δέξαι ἄποινα
πολλά, τὰ τοι φέρομεν· σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ
ἔλθοις
σὴν ἔς πατρίδα γαῖαν, ἐπεὶ με πρῶτον ἔασας
αὐτόν τε ζῶειν καὶ ὄραν φάος ἠελίοιο.
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·
- 560 μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς
Ἔκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δὲ μοι ἄγγελος ἦλθε
μήτηρ, ἣ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος.
καὶ δὲ σε γινώσκω Πρίαμε φρεσίν, οὐδὲ με λήθεις,
ὅπτι θεῶν τίς σ' ἦγε θεὸς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
- να ζουν με πίκρες και με βάσανα, κι αυτοὶ περνοῦν ἀνέγνοιοι.
Μπροστά στου Δία την πόρτα βρίσκονται στημένα δυο πιθάρια,
να 'χει να δίνει, το 'να βάσανα, το άλλο αγαθὰ γεμάτο.
Κι αν δώσει ο Δίας ο κεραυνόχαρος μαζί απ' τα δυο σε κάποιον,
- πότε λαχάινει τούτος βάσανα, πότε χαρές μεγάλες.
Μ' απ' τα κακὰ μονάχα αν του 'δωσε, τον πνίγει η καταφρόνια,
τον κυνηγάει λιμάγρα αβάσταχτη στην ἀγια γης απάνω,
και τριγυρνάει κι απ' τους ἀθάνατους κι απ' τους θνητοὺς
διωγμένος.
Ἔτσι οι θεοὶ απ' τα γεννητάτα του και στον Πηλέα χαρίσαν
δῶρα μεγάλα, και ξεχώριζε μες στους ἀνθρώπους ὅλους
σε πλοῦτη κι αγαθὰ, κι ἀφέντευε στους Μυρμιδόνες μέσα,
και μια θεὰ για να 'χει του 'δωκαν, θνητὸς κι ας ἦταν, ταίρι.
Ὁμως ο Δίας με δίχως βάσανα δεν ἀφήσε και τούτον
γιους στο παλάτι του δε γέννησε, του θρόνου κληρονόμους·
- ἐναν υγιό μονάχα αξιώθηκε λιγὸχρονο, που μήτε
καν τώρα που γερνά τον γνοιάζομαι, τι απ' την πατρίδα ἀλάργα
κάθουμαι ἐδῶ στην Τροία, τα τέκνα σου να τυραννῶ και σένα!
Και συ πιο πριν, ἀκούμε, γέροντα, χαίραμενος περνούσες'
τι απ' ὄσους ζουν στη Λέσβο ἀνάμεσα, στου Μάκαρα τη χώρα,
και στη Φρυγία και στον ἀπέραντον Ἑλλήσποντο ἀπὸ πάνω,
δε σε νικούσε ουτ' ἕνας, γέροντα, σε υγιούς και πλοῦτη, λένε.
Μ' απ' τη στιγμή οι θεοὶ που σ' ἐρίζαν σ' ἔτοιο κακό, μιαν ὥρα
γύρω απ' το κάστρο δε σου ἀπόλειπαν οι σκοτωμοὶ κι οι μάχες.
Υπομονέψου ωστόσο, ἀδιάκοπα μη δέρνεσαι του κάκου'
- δε βγαίνει ἀπὸ τη λύπη τίποτα· το γιο σου δε γυρίζεις
πίσω ξανά· πιο πριν απάντεχε κι ἄλλο κακό να σ' ἔβρει!»
- Κι ο θεοπρόσωπος ο γέροντας ἀπηλογήθη τότε:
« Μη μου ζητάς, ἀρχοντογέννητε, να κάτσω· ἀκόμα ο γιος μου
παραριγμένος κάπου κοίτεται μες στο καλύβι· ἀχ ἔλα,
για λύτρωσε τον, με τα μάτια μου να τον ἰδῶ, και δέξου
την πλοῦσια ξαγορά που φέρνουμε' γεια και χαρά σου, παρ' τη!
Κι ἔτσι να γύρεις στην πατρίδα σου γερὸς, ἀφού με ἀφήκες
και μένα ζωντανό, να χαίρουμαι του ἠλίου το φως ἀκόμα.»
- Τότε ο Ἀχιλλεύς ο γοργοπόδαρος ταυροκοιτώντας του 'πε:
«Μη με φουρκίζεις τώρα, γέροντα! το 'χω κι ἐγὼ στο νοῦ μου
να σου λυτρώσω πια τον Ἐχτορα' τι ἦρθε απ' το Δία μηνύτρα
η ἴδια η μητέρα μου, του γέροντα της θάλασσας η κόρη.
Κι ἐγὼ το νιώθω, Πρίαμε, σίγουρα, το νοῦ μου δεν ξεφεύγει,
κάποιος θεὸς ἐδῶ πως σ' ἔφερε απ' Ἀρνίτικα καρῶβια'

565 οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἠβῶν,
ἔς στρατόν· οὐδὲ γάρ ἄν φυλάκους λάθοι, οὐδὲ κ'
ὄχηα
ρεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
τῷ νῦν μὴ μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνης,
μὴ σε γέρον οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔασω

570 καὶ ἰκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτῳμαί εἴφετμάς.
ὥς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρων καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὥς ἄλτο θύραζε
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δῶμα θεράποντες ἔποντο
ἥρωσ Ἀυτομέδων ἢ δ' Ἄλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα

575 τῆ' Ἀχιλεὺς ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα,
οἷ τόθ' ὑπὸ ζυγὸφιν λύον ἵππους ἡμίονους τε,
ἔς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,
κάδ δ' ἐπὶ δῖφρου εἶσαν· εὐξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
ἦρεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.

580 κάδ δ' ἔλιπον δύο φάρε' ἐϋννητόν τε χιτῶνα,
ὄφρα νέκυν πυκάσας δοίη οἶκον δὲ φέρεσθαι.
δμῶας δ' ἔκκαλέσας λούσαι κέλετ' ἀμφὶ τ' ἀλείψαι
νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν,
μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένη κραδίη χόλον οὐκ ἐρύσαιο

585 παῖδα ἰδῶν, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ,
καὶ ἐ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται εἴφετμάς.
τόν δ' ἐπεὶ οὖν δμῶσαι λούσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
αὐτὸς τόν γ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,

590 σὺν δ' ἔταροι ἦειραν εὐξέστην ἐπ' ἀπήνην.
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἐταῖρον·
μὴ μοι Πάτροκλε σκυδαμινέμεν, αἶ κε πύθηαι
εἰν Ἄϊδός περ ἐών ὅτι Ἐκτορα δῖον ἔλυσα
πατρὶ φίλῳ, ἐπεὶ οὐ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα.

595 σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι ὅσος
ἐπέοικεν.
ἦ ῥα, καὶ ἔς κλισίῃν πάλιν ἦϊε διὸς Ἀχιλλεύς,
ἔξετο δ' ἐν κλισίῳ πολυδαϊδάλῳ ἐνθεν ἀνέστη
τοίχου τοῦ ἐτέρου, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον·
υἱὸς μὲν δὴ τοι λέλυται γέρον ὡς ἐκέλευες,

600 κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ'· ἅμα δ' ἠοὶ φαινομένηφιν
ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπτου.
καὶ γάρ τ' ἠῦκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
τῆ περ δῶδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο
ἔξ μὲν θυγατέρες, ἔξ δ' υἱέες ἠβῶντες.

τι ἄλλος κανεῖς ὡς τα λημέρια μας δε θα βαστούσε να ῥθει,
κι ας ἦταν νιος· οἱ φυλάκτορες θα τότε βλέπαν κι οὐτε
το σύρτη ἀπὸ την πόρτα μου εὐκόλα μπορούσε να κουνήσει.
Γι' αὐτὸ τα φρένα μες στον πόνο μου μη μου ταραξῆς τώρα,
και σένα απ' το καλύβι, γέροντα, τον ἴδιο μην πετάξω,

κι ας εἶσαι ἰκέτης μου' το θέλημα του Δία πατώντας ἔτσι.»

Εἶπε, κι ο γέροντας φοβήθηκε κι υπάκουσε στο λόγο.
Τότε ο Αχιλλέας σα λόντας πήδηξε κι ὄξω απ' την πόρτα εβγήκε,
ὄχι μονάχος του' τον Ἄλκιμο πήρε μαζί του ἀκόμα
και τον αντρόκαρδο Αυτομέδοντα, τους δυο πιστοὺς συντρόφους,
που απ' τον καιρὸ που ἐχάθη ο Πάτροκλος πιο απ' ὄλους
αγαπούσε.

Και πιάνουν τότε οἱ τρεῖς και τ' ἄλογα ξεζεῦουν και τις μούλες,
κι ὡς φέραν μέσα το βροντόφωνο του γέροντα διαλάλη,
να κάτσει σε σκαμνὶ τον ἐβαλαν κι ἀπὸ το στέριο κάρο
το βιος ξεφόρτωσαν το ἀρίφνητο, την ξαγορά του Εχτόρου'

κι ἀφήκαν μόνο ἓνα καλόφαντο πανὶ και δυο κιλίμια,
να ἴναι ο νεκρός, ὡς θα τον ἐπαιρναν να φύγουν, σκεπασμένοι.
Μετὰ τις σκλάβες ὄξω εφώναξε και λέει να τον ασκώσουν
πέρα μακριά, κι ἀφοῦ τον λούσουσε, να τον ἀλείψουν μύρα·
τι ἀλλιῶς, το γιο του ο Πρίαμος βλέποντας, μπορούσε στον καμῶ
του

ν' ἀφήσει να ξεσπάσει η πίκρα του' κι αν θύμωνε ο Αχιλλέας,
θα τον εσκότῳνε, το θέλημα του Δία πατώντας ἔτσι.
Κι ὡς οἱ γυναῖκες τον ἀπόλουσαν και τον ἀλείψαν μύρα
και γύρα το χιτῶνα του ἴβαλαν και τ' ὄμορφο κιλίμι,
πήρε ο Αχιλλέας και τον ἀπίθῳσε στο στρώμα πάνω ἀτὸς του,

κι οἱ σύντροφοι του τον εσῆκῳσαν στο τῳρνευτὸ καρότσι.
Τότε ο Αχιλλέας θρηνώντας ἐκραξε το σύντροφο του κι εἶπε:
« Μη μου χολιάζεις, ὄχι, Πάτροκλε, σα μάθεις και στον Ἄδη
το θεῖο τον Ἐχτορα πῳς λύτρωσα και δίνῳ πίσῳ' τι ὅσα
μου ἴδῳσε ο κύρης του γι' ἀντίμεμα του πεταμοῦ δεν εἶναι.
Και συ απ' αὐτὰ θα πάρεις, ἐννοια σου, το μερτικὸ που πρέπει.»

Εἶπε ο Αχιλλέας ο ἀρχοντογέννητος, και στο καλύβι πίσῳ
μπαίνοντας κάθισε στ' ὠριόπλομο θρονί, που πριν καθόταν,
στον τοῖχο ἀντίκρα, κι ἔτσι ἐμίλησε στο γέροντα γυρνώντας:
«Ο γιος σου, Πρίαμε, πια λυτρώθηκε, το θέλημα σου εἰγῆνη,

κι ἀπὰ στο στρώμα τώρα κοίτεται' θα τότε ἴδεις κι ἀτὸς σου
ευτὺς ὡς φέξει, κουβαλώντας τον' καιρός για δειπνο τώρα.
Κι η Νιόβη ἀκόμα η καλοπλέξῳδη στερνὰ να φάει θυμῳθη,
που δῳδεκα παιδιὰ της ἔχασε στο ἀρχοντικὸ της μέσα,
νιους ἔει στον ἀνθὸ της νιότης τους και θῳνατέρες ἔει·

- 605 τούς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο
 χωόμενος Νιόβη, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
 οὔνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρήω·
 φῆ δοῖω τεκέειν, ἧ δ' αὐτῆ γείνατο πολλοῦς·
 τῷ δ' ἄρα καὶ δοῖω περ ἐόντ' ἀπὸ πάντας ὄλεσαν.
- 610 οἱ μὲν ἄρ' ἐννήμαρ κέατ' ἐν φόνω, οὐδέ τις ἦεν
 κατθάψαι, λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
 τοὺς δ' ἄρα τῆ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ Οὐρανίωνες.
 ἧ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δάκρυ χέουσα.
 νῦν δὲ που ἐν πέτρῃσιν ἐν οὐρῆσιν οἰσπόλοισιν
- 615 ἐν Σιπύλω, ὄθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνάς
 νυμφάων, αἶ τ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐρρώσαντο,
 ἐνθα λίθος περ ἐούσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.
 ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδῶμεθα διε γεραιῆ
 σίτου· ἔπειτὰ κεν αὐτε φίλον παῖδα κλαίοισθα
- 620 ἦλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δὲ τοι ἔσται.
 ἧ καὶ ἀναΐξας οἶν ἀργυφον ὠκύς Ἀχιλλεύς
 σφάζ'· ἔταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὐ κατὰ
 κόσμον,
 μίστυλλον τ' ἄρ' ἐπισταμένως πείραν τ' ὀβελοῖσιν,
 ὀπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
- 625 Αὐτομέδων δ' ἄρα σίτον ἐλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
 καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νείμεν Ἀχιλλεύς.
 οἱ δ' ἐπ' ὄνειαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 ἦτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα
- 630 ὅσσοις ἔην οἴος τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐώκει·
 αὐτὰρ ὁ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεύς
 εἰσροῶν ὄψιν τ' ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀκούων.
 αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὀρόωντες,
 τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
- 635 λέξον νῦν με τάχιστα διοτρεφές, ὄφρα καὶ ἤδη
 ὑπνω ὑπο γλυκερῶ ταρπώμεθα κοιμηθέντες·
 οὐ γάρ πω μύσαν ὅσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν
 ἐξ οὐ σῆς ὑπὸ χερσίν ἐμός πάϊς ὤλεσε θυμόν,
 ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω
- 640 αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.
 νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην καὶ αἶθοπα οἶνον
 λαυκανίης καθέγκα· πάρος γε μὲν οὐ τι πεπάσμην.
 ἧ ῥ', Ἀχιλλεύς δ' ἐτάροισιν ἰδὲ δμῶησι κέλευσε
 δέμν' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλά
- τούς γιους ο Ἀπόλλωνας τους σκότωσε με το αργυρό δοξάρι
 θυμώνοντας της Νιόβης, κι η Ἄρτεμη τις κόρες η δοξεύτρα,
 με τη Λητώ τη ροδομάγουλη καθώς συνεριζόταν,
 τάχα παιδιὰ πολλά πως γέννησε, και δυο η Λητώ μονάχα'
 ὅμως εκείνοι, δυο κι ας ἦτανε, της τα σκότωσαν ὅλα.
- Μέρες εννιά κοιτόνταν στο αίμα τους, κι ουτ' ένας δε βρισκόταν
 για να τα θάψει' τι είχε γύρω τους τον κόσμο ο Δίας πετρώσει.
 Τέλος, στις δέκα απάνω, τα 'θαψαν οι αθάνατοι του Ολύμπου'
 κι αὐτῆ να κλαίει σαν πια κουράστηκε, στερνά να φάει θυμῆθη.
 Τώρα σε βράχια κάπου, ανάμεσα σε απάτητα φαράγγια,
 στη Σίπυλο, που λεν πως διάλεξαν οι αθάνατες νεράιδες
 να 'χουν λημέρι, και χορεύουνε στον Αχελώω τρογούρα,
 κλωσάει τους πόνους τους θεόσταλτους, κι ας έχει γίνει πέτρα.
 Ομπρός λοιπόν, σεβάσμιε γέροντα, κι εμεῖς να φάμε τώρα,
 κι ἔχεις καιρό να κλάψεις ἔπειτα τον ακριβό το γιο σου,
- στο κάστρο ως θα τον μπάσεις' κλάματα —αλλά στ' ἀλήθεια
 ἀξίζει!»
- Εἶπε ο Αχιλλέας, και σβέλτος πήδηξε, κι αρνὶ κατάσπρω σφάζει·
 κι οι σύντροφοί του, ευτύς που το 'γδαραν, το γνοιόστηκαν ως
 πρέπει,
 το λάνισαν μετὰ και πέρασαν στις σουβλες τα κομμάτια,
 κι ως στη φωτιά με τέχνη τα 'ψησαν, τ' αποτραβήξαν ὅλα.
 Τότε ο Αυτομέδοντας μες σε ὁμορφα πανέρια στο τραπέζι
 ψωμί μοιράζει, κι ο πανέμοστος γιος του Πηλέα το κρέας.
 Κι ἔτσι πια εκείνοι ομπρός τους στα ἔτοιμα φαγιὰ τα χέρια ἀπλωσαν
 και σύντας του πισοῦ θαράπεψαν και του φαγιού τον πόθο,
 να καμαρώνει ο Πρίαμος ἀρχισε τον Αχιλλέα, θωρώντας
- πόσο τρανός φαινόταν κι ὁμορφος, με τους θεοὺς παρόμοιος.
 Ωστόσο κι ο Αχιλλέας καμάρωνε το γέροντα αντικρῦ του,
 το αρχοντικό του θύρι βλέποντας, το λόγο του γρικώντας.
 Μα πια σα χόρτασαν θαμάζοντας ο ένας τον ἄλλο, πρώτος
 Ο Πρίαμος πήρε ο θεοπρόσωπος κι ἀρχίνησε να λέει:
 « Βάλε με τώρα, ἀρχοντογέννητε, να γείρω σε κλινάρι,
 καιρό μη χάνεις, τον ολόγλυκο τον ὑπνο να χαρούμε'
 τι μάτι ἀκόμα εγὼ δε σφάλιξα στα βλέφαρα ἀπὸ κάτω
 ἀπὸ την ὥρα που τα χέρια σου νεκρὸ το γιο μου ἐριξαν,
 μον' ὄλο κλαίω και τα φαρμάκια μου τα μύρια αναχαράζω,
- μες στη φραγμένη αυλή μου ως κοίτουμαι, στη λάσπη κυλισμένος.
 Μα τώρα και κρασί κατέβασα φλογάτο απ' το λαῖμό μου
 και ψωμί γεύτηκα' πρωτύτερα θροφή δεν εἶχα ἀγγίξει.»
 Αυτὰ εἶπε, κι ο Αχιλλέας τους συντρόφους προστάζει και τις δούλες
 στο σκεπαστό να στρώσουν νοήνορα και βισσινιά να βάλουν

645 πορφύρε' ἔμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε
τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὐλας καθύπερθεν ἔσασθαι.
αἷ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρου δάος μετὰ χερσίν ἔχουσαι,
αἶψα δ' ἄρα στόρεσαν δοιῶ λέχε' ἐγκονέουσαι.
τὸν δ' ἐπικερτομένων προσέφη πόδας ὠκύς
Ἀχιλλεύς·

650 ἐκτός μὲν δὴ λέξο γέρον φίλε, μὴ τις Ἀχαιῶν
ἐνθάδ' ἐπέλθῃσιν βουληφόρος, οἳ τέ μοι αἰεὶ
βουλὰς βουλευούσι παρήμενοι, ἢ θέμις ἐστί-
των εἰ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
αὐτίκ' ἂν ἐξείπτο Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,

655 καὶ κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ποσσῆμαρ μέμονας κτερεῖζέμεν Ἔκτορα δῖον,
ὄφρα τέως αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω.
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·

660 εἰ μὲν δὴ μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἔκτορι δῖω,
ὦδὲ κέ μοι ῥέζων Ἀχιλεῦ κεχαρισμένα θείης.
οἶσθα γὰρ ὡς κατὰ ἄστῳ ἐέλεμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
ἀξέμεν ἐξ ὄρεος, μάλα δὲ Τρώες δεδίασιν.
ἐννήμαρ μὲν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,

665 τῆ δεκάτῃ δὲ κε θάπτοιμεν δαινυτὸ τε λαός,
ἐνδεκάτῃ δὲ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
τῆ δὲ δωδεκάτῃ πολεμίζομεν εἰ περ ἀνάγκη.
τὸν δ' αὐτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
ἔσται τοι καὶ ταῦτα γέρον Πρίαμ' ὡς σὺ κελεύεις·

670 σχήσω γὰρ πόλεμον τόσσον χρόνον ὅσον
ἄνωγας.
ὡς ἄρα φωνήσας ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος
ἔλλαβε δεξιτερὴν, μὴ πως δεῖσαι' ἐνὶ θυμῷ.
οἳ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
κῆρυξ καὶ Πρίαμος πυκινὰ φρεσὶ μῆδε' ἔχοντες,

675 αὐτὰρ Ἀχιλλεύς εὐδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
τῷ δὲ Βρισηῖς παρελέξατο καλλιπάρηος.
ἄλλοι μὲν ῥα θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορυσταὶ
εὐδον παννύχιοι μαλακῶ δεδημημένοι ὕπνω·
ἄλλ' οὐχ Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν

680 ὀρμαίνοντ' ἀνά θυμὸν ὅπως Πρίαμον βασιλῆα
νηῶν ἐκπέμψειε λαθὼν ἱερούς πυλαωρούς.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ὦ γέρον οὐ νύ τι σοὶ γε μέλει κακόν, οἶον ἔθ' εὐδεις
ἀνδράσιν ἐν δηϊοσιν, ἐπεὶ σ' εἶσεν Ἀχιλλεύς.

ῶρια στρωσίδια, κι ἀπὸ πάνω τους ν' ἀπλώσουν ἀντρομίδες,
κι ἀκόμα κι αἰσούρες γιὰ σκέπασμα φλοκάτες ἀπὸ πάνω.
Κι ἐκεῖνες βγήκαν ἀπ' τὴν κάμαρα με τὰ δαδιά στα χέρια,
κι γρήγορα, με βιάση ὡς δούλευαν, τους στρώσαν δυο κλινάρια.

Τότε ο Ἀχιλλέας ο γοργοπόδαρος πειράζοντας τον εἶπε:

«Γέροντα, ἀπόξω τώρα πλάγιασε, κανεὶς τυχὸν Ἀργίτης
μὴ φτάσει εἰς ἀπὸ τους πρῶτόγερους, που κάθε τόσο ἐρχονται
μαζὶ νὰ βουλευτοῦμε θέλοντας, σε ἀρχόντους ὡς ταιριάζει.
Κανεὶς τους ἀν σε ἰδεὶ στὴν ἀφῶτη, γοργὴ νυχτιὰ, νὰ τρέξει
μπορεῖ, του ρήγα του Ἀγαμέμνονα μεμιάς νὰ το προκάνει,
κι ἔτσι το γιο σου ὡς νὰ λυτρώσουμε πολὺς καιρὸς περάσει.
Μον' ἔλα τώρα, δῶσ' μου ἀπόκριση κι περὶ τὴν πάσα ἀλήθεια:
Σαν πόσες μέρες θες γιὰ του Ἐχτορα του ἀρχοντικοῦ το ξόδι,
γιὰ νὰ μὴν μπῶ κι ἐγὼ στὸν πόλεμο κι νὰ κρατῶ τ' ἀσκέρι;»

Κι ο θεοπρόσωπος ο γέροντας του ἀπηλογήθη τότε:

«Ἄν νὰ με ἀφήσεις θες τὸν Ἐχτορα τὸν ἀντρεϊανὸ νὰ θάψω,
αὐτὸ, Ἀχιλλέα, νὰ κάνεις, κι ἀμετρὴ θὰ σου χρωστοῦσα χάρη:
Κλεισμένοι στὸ καστρί βρισκόμαστε, το ξέρεις, κι εἶναι ἀλάργα
τὰ ξύλα ἀπ' το βουνὸ ὡς νὰ φέρομε, κι οἱ Τρώες δειλιούν
περίσσια.

Μέρες ἐννιά μες στὸ παλάτι μου θὰ τὸν μοιρολογούμε,
στὶς δέκα πάνω θὰ τὸν θάψουμε κι ἡ μακαριά θὰ γένει,
μετὰ, στὶς ἐντεκα, ἀπὸ πάνω του θ' ἀσκώσουμε μνημόρι,
κι πια στὶς δώδεκα στὸν πόλεμο θὰ μπουέμε, ἀν εἶναι ἀνάγκη.»

Και τότε ο ἀρχοντικὸς, γοργόποδος του μίλησε Ἀχιλλέας:
«Και τούτα θὰ σου γίνουν, γέροντα, καθὼς τὰ θέλεις τώρα'

θὰ ορίσω νὰ σκολάσει ὁ πόλεμος ὅσον καιρὸ γυρεῖεις.»

Αὐτὰ εἶπε, κι ἔπιασε τὸ γέροντα στὸ χεῖρ το δεξιό του,
πα στὸν ἀρμό, καμιά στα σπλάχνα του μὴν ἔχει πια τρομάρα·
Ἔτσι σε λίγο στὸν αὐλόγυρο κοιμόντουσαν ἐκεῖνοι,
ὁ γέρο Πρίαμος κι ὁ διαλάης του, κι οἱ δυο τους μυαλωμένοι.
Κοιμόταν κι ὁ Ἀχιλλέας στὸ στέριο του μέσα βαθιά καλύβι,
κι δίπλα του εἶχε ἡ ροδομάγουλη ξαπλώσει Βρισσοπούλα.

Οἱ ἄλλοι, θνητοὶ καστροπολέμαρχοι κι ἀθάνατοι, ἐκοιμόνταν
ολοθυγίς, ἀπ' τὸν ολόγλυκο τὸν ὕπνο δαμασμένοι'
μονάχα τὸν Ἑρμῆ δὲν ἔπιανε τὸν πρῶτοκλέφτη ὁ γύπνος,

τι μες στὸ νοῦ του στριφογύριζε τὸ πως θὰ ξεμακρύνει
τὸ βασιλιά τὸν Πρίαμο ἀπ' τ' ἄρμενα, κρυφὰ ἀπ' τοὺς θυροκράτες'
τρέχει κι στέκεται ἀπὸ πάνω του κι αὐτὰ του λέει τὰ λόγια:

« Κακὸ δε βάζει ὁ νοῦς σου, γέροντα, κι ἔτσι κοιμάσαι ἀνέγνωσις
μες στὸς ἀντίμαυρος ἀπείραντο ἵα κι ὁ Ἀχιλλέας σ' ἀφήκε

685 και νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας·
σεῖο δέ κε ζωοῦ και τρις τόσα δοῖεν ἄποινα
παῖδες τοῖ μετόπισθε λελειμμένοι, αἱ κ' Ἀγαμέμνων
γνώη σ' Ἀτρεΐδης, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
ὥς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρων, κήρυκα δ' ἀνίστη.

690 τοῖσιν δ' Ἑρμείας ζεῦξ' ἵππους ἡμίονους τε,
ρίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατόν, οὐδὲ τις
ἔγνω.
ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴξον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινηέντος, ὃν ἄθανατος τέκετο Ζεὺς,
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,

695 Ἥως δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
οἳ δ' εἰς ἄστυ ἔλυν οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε
ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. οὐδὲ τις ἄλλος
ἔγνω πρόσθ' ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν,
ἀλλ' ἄρα Κασσάνδρη ἰκέλη χρυσιῆ Ἀφροδίτῃ

700 Πέργαμον εἰσαναβάσα φίλον πατέρ' εἰσενόησεν
ἔσταότ' ἐν δίφρῳ, κήρυκα τε ἀστυβωώτην·
τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ἡμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσι·
κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ·
ὄψεσθε Τρῶες και Τρωάδες Ἑκτορ' ἰόντες,

705 εἶ ποτε και ζῶντι μάχης ἐκνοστήσαντι
χαίρετ', ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλει τ' ἦν παντί τε δήμῳ.
ὥς ἔφατ', οὐδὲ τις αὐτόθ' ἐνὶ πτόλει λίπετ' ἀνήρ
οὐδὲ γυνή· πάντας γάρ ἀάσχετον ἴκετο πένθος·
ἀγχοῦ δὲ ξύμβληντο πυλάων νεκρὸν ἄγοντι.

710 πρῶται τὸν γ' ἄλοχός τε φίλη και πότνια μήτηρ
πιλλέσθην ἐπ' ἄμαξαν εὔτροχον αἴξασαι
ἀπτόμεναι κεφαλῆς· κλαίων δ' ἀμφίσταθ' ὄμιλος.
καί νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἑκτορα δάκρυ χέοντες ὀδύροντο πρὸ πυλάων,

715 εἰ μὴ ἄρ' ἐκ δίφροιο γέρων λαοῖσι μετηύδα·
εἷξατέ μοι οὐρέυσι διελθέμεν· αὐτάρ ἔπειτα
ἄσεσθε κλαυθμοῖο, ἐπὴν ἀγάγωμι δόμον δέ.
ὥς ἔφαθ', οἳ δὲ διέστησαν και εἷξαν ἀπήνη.
οἳ δ' ἔπει εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα

720 τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ' εἶσαν αἰοῖδους
θρήνων ἐξάρχους, οἳ τε στονόεσσαν αἰοῖδην
οἳ μὲν ἄρ' ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
τήσιν δ' Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἦρχε γόοιο
Ἑκτορος ἀνδροφόνιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα·

Το γιο σου τώρα κι αν ελύτρωσες με τα πολλά σου δώρα,
ὁμως οι γιοι σου λέω που ἀπόμειναν για τη ζωῆ σου εσένα
τριπλά θα δώσουν, ο Αγαμέμνωνας, ο γιος του Ατρέα, σα μάθει
εδώ πως βρίσκεσαι, κι αντάμα του το μάθουν κι οι άλλοι Αργίτες.»

Εἶπε, κι ο γέροντας ετρόμαξε, και ζύπνησε τον κράχτη,

κι ο Ερμῆς τις μούλες και τ' ἀλόγατα τους ζεῦει, και με βιάση·
μέσα απ' τ' ασκέρι τους διαπέρασε, κι ουδὲ ψυχὴ τους εἶδε.

Μα σύντας φτάσαν στου ωριορέματου του ποταμοῦ το διάβα,
στου πολυστρόβιλου του Σκάμαντρου, που εἶχε γεννήσει ο Δίας,
ο Ερμῆς για τον τρανό τον Ὀλυμπο ξανακινάει και φεύγει.

Κι ως φάνη ἀπὰ στη γῆς ἀπλώνοντας η Αυγὴ η κροκομαντούσα,
εκεῖνοι προς το κάστρο τ' ἀλογα με στεναγμούς και θρήνους
κεντούσαν το νεκρὸ τον ἔσερναν οι μούλες, και κανένας
πριν ἄλλος ἀντρας για ομορφόζωνη γυναῖκα δεν τους εἶδε
εξὸν απ' τη Κασσάντρα, που ἐμοιαζε με τη χρυσιῆ Ἀφροδίτῃ·

τι ως εἶχε ἀνέβει ἀπὰ στα Πέργαμα, στο ἀμάξι; ορθὸ να στέκει
τον ακριβὸ της κύρη ἐξέκρινε, μαζί και το διαλάλη.

Κι ως εἶδε το νεκρὸ να κοιτεται στο κάρο με τις μούλες,
σέρνει τρανή φωνὴ σκληρίζοντας σε ὄλο το κάστρο γύρα:
« Ελάτε, Τρῶες και Τρωαδίτισσες, τον Ἑχτορα να ιδεῖτε,
που ἄλλες φορές αναγαλλιᾶζατε, σα γύριζε απ' τη μάχη
γερός, τι ἀλήθεια κι ἦταν σε ὄλους μας η πιο τρανή ἀναγάλλια!»

Αὐτὰ εἶπε, και κανεῖς δεν ἐμεινε μήτε ἀντρας μες στο κάστρο
μήτε γυναῖκα, τι ἀνεβάσταχος τους ἐπνιγε ὄλους πόνος.
Στις πόρτες ἐσμιξαν το γέροντα, με το νεκρὸ που ερχόταν

κι απ' ὄλους πρῶτες η γυναῖκα του κι η σεβαστή του η μάνα
συρομαδιούνταν στο καλότροχο χιμίζοντας καρότσι,
κι ἀνακρατούσαν το κεφάλι του, κι ὄλοι εθρηνούσαν γύρω.
Κι ὄλη τη μέρα αὐτὴ θα δέρνονταν, ως να βουτήξει ὁ γῆλιος,
χύνοντας δάκρυα για τον Ἑχτορα στο καστροπόρτι ἀπόξω,
αν απ' το ἀμάξι ἀπάνω ο γέροντας δε φώναζε στον κόσμο:
« Στις μούλες να διαβούν ανοίξετε! Και σαν τον κουβαλήσω
στο σπῆτι μέσα, να χορτάσετε μπορεῖτε τότε θρήνο.»

Εἶπε, κι ἐκεῖνοι ἐπαραμέρισαν, για να διαβεί τ' ἀμάξι.

Κι ἀφοῦ τον μπάσαν μες στο σπῆτι του το ξακουστό, τον βαλαν

πα σε κλινάρι, και του ἀράδισαν τραγουδιστάδες δίπλα,
το μοιρολόι που πρῶτοι ἀρχίνιζαν, και το θλιφτὸ σκοπὸ τους
μοιρολογούσαν, κι ἀποκρίνονταν με κλάματα οι γυναῖκες.
Πρῶτη η Ἀντρομάχη η χιονοβράχιονη κινάει το μοιρολόγι,
κοατώντας το κεφάλι του Ἑκτορα του ἀντροφονιά στα νέρια:

- 725 ἄνερ ἀπ' αἰώνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην
λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὐτως
ὄν τέκομεν σύ τ' ἐγὼ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
ἦβην ἴξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἦδε κατ' ἄκρης
πέρσεται· ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅς τέ μιν αὐτὴν
- 730 ῥύσκει, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνὰς καὶ νήπια τέκνα,
αἱ δὴ τοι τάχα νηυσὶν ὀχρήσονται γλαφυρῆσι,
καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῆσι· σύ δ' αὖ τέκος ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
ἔψεαι, ἐνθά κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο
ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου, ἢ τις Ἀχαιῶν
- 735 ῥίψει χειρὸς ἑλών ἀπὸ πύργου λυγρὸν ὄλεθρον
χωόμενος, ὃ δὴ που ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἔκτωρ
ἢ πατέρ' ἢ καὶ υἱόν, ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἔκτορος ἐν παλάμῃσιν ὁδᾶς ἔλον ἄσπετον οὐδᾶς.
οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατήρ τεὸς ἐν δαΐ λυγρῇ·
- 740 τῷ καὶ μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ,
ἄρητὸν δὲ τοκεῦσι γόνον καὶ πένθος ἔθηκας
Ἔκτορ· ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείπεται ἄλγεα λυγρὰ.
οὐ γὰρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας,
οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὐ τέ κεν αἰεὶ
- 745 μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἡμέρας δάκρυ χέουσα.
ὡς ἔφατο κλαίουσα, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
τῆσιν δ' αὖθ' Ἐκάβη ἀδινού ἐξήρχε γόοιο·
Ἔκτορ ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παιδῶν,
ἦ μὲν μοι ζωὸς περ ἐὼν φίλος ἦσθα θεοῖσιν·
- 750 οἱ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιο περ αἴσθη.
ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς
πέρασσε· ὄν τιν' ἔλεσκε πέρην ἄλως ἀτρυγέτοιο,
ἔς Σάμον ἔς τ' Ἴμβρον καὶ Λήμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναϊκῆί χαλκῷ,
- 755 πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἐοῦ περὶ σῆμ' ἐτάριοιο
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες· ἀνέστησεν δὲ μιν οὐδ' ὧς.
νῦν δὲ μοι ἐρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
κεῖσαι, τῷ ἴκελος ὄν τ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποικόμενος κατέπεφνεν.
- 760 ὡς ἔφατο κλαίουσα, γόνον δ' ἀλίαστον ὄρινε.
τῆσι δ' ἐπειθ' Ἐλένη τριπλάτη ἐξήρχε γόοιο·
Ἔκτορ ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
ἦ μὲν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ'· ὡς πρὶν ὠφελον ὀλέσθαι.
- « Ἄντρα μου, ἐχάθης πα στα νιάτα σου, κι ἐμένα αφήνεις χήρα
στο σπῖτι μέσα, κι εἶναι ανήλικο, μικρὸ παιδάκι ο γιος μας,
που οι δόλοιο, ἐσύ κι ἐγὼ, γεννήσαμε, κι οὐδέ που θα προφτάσει
να μας τρανέψει λέω' πρωτύτερα συθέμελο το κάστρο
θα πατηθεῖ, τι ἀλήθεια ἐχάθηκες ἐσύ ο διαφεντευτής του,
- που τις σεμνὲς γυναῖκες γλίτωνες και τα μωρὰ παιδιά τους.
Σε λίγο τούτες μέσα στ' ἄρμενα τα βαθουλά μισεύουν,
το ἴδιο κι ἐγὼ' κι ἐσύ για αντάμα μου θα ταξιδέψεις, γιε μου,
κι ἐκεῖ να κάνεις θα σε βάζουε δουλειές αταίριαστες σου,
μοχτώντας μπρος σε ἀφέντη ανήμερο, για θα σε αρπάξει κάποιος
ἀπ' τους Ἀργίτες, κι ἀπ' τους πύργους μας θα σε γκρεμίσει, ἀλί
μου,
ὄλο θυμὸ, που ο μέγας Ἐχτορας του σκότωσε για ἀδέρφι·
για γιο για κύρη' τι την ἀμετρη τη γη περίσσιοι Ἀργίτες
ἔχουν δαγκάσει κάτω ἀπ' του Ἐχτορα τα χέρια ἀλήθεια ως τώρα.
Δεν ἦταν μαλακὸς ο κύρης σου στην ἀγρία μέσα μάχη·
- γι' αὐτὸ χτυπιέται ο κόσμος σύψυχος στο κάστρο τώρα ολούθε'
και στους γονιούς σου πένθος, Ἐχτορα, και κλάματα χαρίζεις,
ὅμως ἐμένα ἀπ' ὄλους πότισες το πιο πικρὸ φαρμάκι'
τι ἀπὸ το στρώμα σου πεθαίνοντας δε μου ἀπλῶσες τα χέρια,,
κι οὐτε καμιά ἀπ' το στόμα σου ἀκουσα παρηγοριάς κουβέντα,
μέρα και νύχτα ἐγὼ στους θρήνους μου να την κρατῶ στο νου
μου!»
- Τέτοια θρηνώνοντας ἔλεε, κι ἐκλαιγαν μαζί της κι οι γυναῖκες.
Κι ἡ Ἐκάβη ἀναμεσὸ τους κίνησε πικρὸ το μοιρολόγι:
« Ἐχτορα ἐσύ, που ἀπ' ὄλους πῖότερο τους γιους μου σε
αγαπούσα,
ὄσο μου ἐζούσες πρὶν, οι ἀθάνατοι σου 'χαν περίσσια ἀγάπη,
- ὄμως και τώρα λέω σε γνοιόστηκαν, κι ας εἶσαι σκοτωμένος.
Τους ἄλλους ο Ἀχιλλέας ο γρήγορος σαν ἐπιανε τους γιους μου,
πέρα ἀπ' τη θάλασσα την ἀκαρπη στην Ἴμπρο τους πουλούσε,
στη Σαμοθράκη, στην ολόισκιωτη, καταχιασμένη Λήμνο.
Ὅμως ἐσένα σε θανάτωσε με το μακρὸ κοντάρι,
κι ὄλο στο μνήμα γύρω σ' ἔσουρνε του ακράνη του, που του 'χες
σκοτώσει ἐσύ' μα κι ἐτσι ο Πάτροκλος δεν ἀναστήθηκε, ὄχι!
Και τώρα ολόδροσος στο σπῖτι σου μου κοίτεσαι, πρὶν λίγο
σα να σκοτώθης, λες κι ο Ἀπόλλωνας ο Ἀσημοδοξαράτος
με τις ἀπόνετες σαγίτες του σ' ἔχει ἀπαλά σκοτώσει.»
- Ἔτσι τον ἐκλαιε, κι ὄλοι γύρα της ἀλάγιαστα ἐθρηνούσαν.
Κι ἡ Ἐλένη ἀναμεσὸ τους κίνησε στερνή το μοιρολόγι:
« Ἐχτορα ἐσύ, που ἀπ' τ' αντραδέρφια μου πιο ἀπ' ὄλους
αγαπούσα,
ἀντρας μου ο Πάτρος ο πεντάμορφος λονιέται που ἐδῶ πέρα

- 765 ἤδη γάρ νῦν μοι τόδε εἰκοστὸν ἔτος ἐστίν
 ἐξ οὗ κείθεν ἔβην καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης·
 ἀλλ' οὐ πω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος οὐδ'
 ἀσύφηλον·
 ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι
 διαῆρων ἢ γαλῶων ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
- 770 ἢ ἐκυρή, ἐκυρὸς δὲ πατήρ ὡς ἦπιος αἰεὶ,
 ἀλλὰ σὺ τὸν ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες
 σῆ τ' ἀγανοφροσύνη καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.
 τῷ σέ θ' ἄμα κλαίω καὶ ἔμ' ἄμμορον ἀχνυμένη κῆρ·
 οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
- 775 ἦπιος οὐδὲ φίλος, πάντες δὲ με πεφρίκασιν.
 ὡς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
 λαοῖσιν δ' ὁ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν·
 ἄξετε νῦν Τρῶες ξύλα ἄστου δέ, μὴ δέ τι θυμῷ
 δεῖσητ' Ἀργείων πικρινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεύς
- 780 πέμπων μ' ὦδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν
 μὴ πρὶν πημανέειν πρὶν δωδεκάτῃ μόλῃ ἠώς.
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε
 ζεύγνυσαν, αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
 ἐννήμαρ μὲν τοῖ γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην·
- 785 ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτῃ ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠώς,
 καὶ τότε ἄρ' ἐξέφερον θρασύν Ἔκτορα δάκρυ
 χέοντες,
 ἐν δὲ πυρρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥως,
 τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἔκτορος ἔγρετο λαός.
- 790 αὐτὰρ ἔπει ρ' ἠγερθεν ὄμηγερέες τ' ἐγένοντο
 πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊῆν σβέσαν αἶθοπι οἴνω
 πᾶσαν, ὀπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ
 ἔπειτα
 ὅστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοί θ' ἔταροί τε
 μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατεῖβετο δάκρυ παρειῶν.
- 795 καὶ τὰ γε χρυσεῖην ἐς λάρνακα θῆκαν ἐλόντες
 πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν.
 αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν, αὐτὰρ ὕπερθε
 πικνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι·
 ῥίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ ἦατο πάντῃ,
- 800 μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
 χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
 εὖ συναγειρόμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
 δώμασιν ἐν Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος.
 ὡς οἱ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἔκτορος ἵπποδάμοιο.
- μ' ἔχει φερμένη—αχ και να πέθαινα πριν γίνουν όλα ετούτα!
 Εἴκοσι χρόνια κιάλα εδιάβηκαν ἀπὸ τη μαύρη μέρα
 που ἔφυγα ἐκεῖθε και παράτησα τη γῆ την πατρική μου,
 κι ὁμως πικρὸ σου ἐγὼ δεν ἄκουσα μήτε ἀσκημο σου λόγο·
 κι ἄλλος τυχόν μαζί μου αν τα 'βαζε στο σπῆτι—για κουνιάδα
 για αντράδερφος για συννυφάδα μου μαθῆς ωριομαντούσα
- για η πεθερά (τι σαν πατέρας μου γλυκός ο πεθερός μου),
 ἐσὺ μιλώντας τον ἀμπόδιζες, του γύριζες τη γνώμη
 με την περίσσια καλοσύνη σου, με τα γλυκά σου λόγια.
 Γι' αὐτὸ και σένα τώρα ἀλάρωτα και μένα κλαίω την ἔρμη·
 τι πια στην Τροία κανεῖς δεν ἔμεινε να θέλει το καλὸ μου,
 μήτε να δείχνει μου συμπόνεση' με σιχάθηκαν ὅλοι!»
- Τέτοια θρηνώντας ἔλεε, κι ἐκλαιγε κι ο κόσμος ὅλος γύρα.
 Και τότε ο γέρο Πρίαμος μίλησε γυρνώντας στο λαὸ του:
 «Ὁμπρός οι Τρῶες, να κουβαλήσετε στο κάστρο ἐδῶ τα ξύλα,
 και μη φοβάστε να σας στήσουνε κρυφὸ καρτέρι οι Ἀργίτες·
- τι ως ο Αχιλλέας με ξεπροβόδιζεν ἀπὸ τα πλοία, μου το 'πε,
 πρὶν ξημερώσουν μέρες δώδεκα πως δε θα μας χτυπήσουν.»
- Εἶπε, κι ἐκεῖνοι εὐτὺς στα κἀρα τους βόδια και μούλες ζεύουν,
 και δίχως ἀργητα μαζεύονται μετὰ μπροστά απ' το κάστρο.
 Μέρους ἐννιά περνούν, κι ἀρίφνητα φορτώματα σώριαζαν
 κι ὄντας στις δέκα πάνω ἐπρόβαλεν η Αὐγὴ η λαμπροφωτούσα,
 τον αντρεωμένο ἐβγαζαν Ἐχτορα με θρήνους, και στα ξύλα
 ψηλά ἀπὸ πάνω τον ἀπίθωσαν, κι εὐτὺς φωτιά του ἐβαλαν.
- Κι η Αὐγὴ σα φάνη η πουρνογέννητη και ροδοδαχτυλάτη,
 τρογύρα απ' την πυρὰ εμαζώχτηκαν του ξακουσμένου Εχτόρου
- ο κόσμος ὅλος· κι ως συνάχτηκαν κι ὅλοι μαζί βρέθηκαν,
 πήραν και σβήσαν με φλογόμαυρο κρασί τη θράκα πρῶτα
 ἀπὸ μιαν ἀκρῆ ως ἄλλη, ως που 'φτασε της πυρκαγιᾶς η λύσσα'
 μετὰ μάζεψαν τ' ἀσπρα κόκαλα τ' ἀδέρφια κι οι συντρόφοι
 θρηνώντας, κι ἔτρεχαν τα κλάματα στα μαγουλά τους βρύση.
 Κι ως τα σύναξαν, σε κατάχρυση τα βαλαν μέσα θῆκη,
 με βυσσινὶ ἀπαλὸ περίγυρα σκουτὶ σκεπάζοντας τα,
 και σε ανοιγμένο λάκκο τα ἔχωσαν με βιάση, κι ἀπὸ πάνω
 με πέτρες κλειδωτῆς τον ἐστρωσαν μεγάλες πέρα ως πέρα'
 και βιαστικά το χῶμα ἐσώρωσαν, και γύρα ἐστήσαν βάρδιες,
- μην τύχει πρὶν και πέσουν πάνω τους οι Ἀργίτες οι αντρεωμένοι.
 Κι ως πια ψηλά το χῶμα ἐσώρωσαν, γυρνούν και φεύγουν πίσω'
 μετὰ σε πλούσιες τάβλες ἐτρωγαν, με τάξη συναγμένοι,
 μέσα στου Πριάμου, του τρισεύγενου ρηγάρχη, το παλάτι.
- Ἔτσι τον ἔθαψαν τον Ἐχτορα, το γαῦρο αλογομάχο.

ΤΕΛΟΣ
